پښتو-هندي قاموس

पश्तो – हिंदी कोश

ट	ټ	प	پ	अ	ا
स	ځ	ज़	ځ	ज	ج
ग	ړ	ड़	ړ	ड	ډ
क	ک	ग	ګ	ख	ښ
य	ی	व	و	ण	ڼ

सत्यमेव जयते

केंद्रीय हिंदी निदेशालय — د هندي ژبې مرکزي مديريت

उच्चतर शिक्षा विभाग — د لوړو زده کړو رياست

शिक्षा मंत्रालय — د پوهنې وزارت

भारत सरकार — د هند حکومت

پښتو – هندي قاموس

पश्तो – हिंदी कोश

دهندي ژبې مرکزي مديريت
دلورو زده کړو رياست
د پوهنې وزارت
د هند حکومت

केंद्रीय हिंदी निदेशालय
उच्चतर शिक्षा विभाग
शिक्षा मंत्रालय
भारत सरकार

© केंद्रीय हिंदी निदेशालय

© د هندي ژبې مرکزي مدیریت

प्रथम संस्करण : 2022

मूल्य

भारत में :₹ 234/-

विदेश में :

$ 2.93

£ 2.53

لومړی چاپ ۲۰۲۲

بیه

په هند کې

په بهر کې

प्रकाशक

केंद्रीय हिंदी निदेशालय
उच्चतर शिक्षा विभाग
शिक्षा मंत्रालय
पश्चिमी खंड -7
रामकृष्णपुरम, नई दिल्ली- 110066

خپروندویه مؤسسه

د هندي ژبې مرکزي مدیریت
دلوړوزده کړو ریاست
د پوهنې وزارت
لوېدیزه برخه – ۷
رام کرشنا پورم، نوی دېلی -

سر لیک विषय-सूची	مخ पृष्ठ
د قاموس په جوړولواوتدوين کې اړوند متخصصين او د مديريت د ما مورينونومونه कोश निर्माण एवं संपादन से संबद्ध विशेषज्ञ तथा निदेशालय के अधिकारी	iv
سريزه भूमिका	v-viii
د متخصص نظر विशेषज्ञ का अभिमत	ix-xix
لنډون संक्षेपाक्षर सूची	xx
پښتو لغتونه पश्तो शब्दावली	1-468

د قاموس په جوړولواوتدوين کې اړوند متخصصين اودمديريت د مامورينو نومونه
कोश निर्माण एवं संपादन से संबद्ध विशेषज्ञ तथा निदेशालय के अधिकारी

پروفیسور ناګېشور راو
مدیر

प्रो० नागेश्वर राव
निदेशक

تدوين
संपादन

ډاکټر محمد مظهر الحق
د پښتو ژبې متخصص

डॉ० मो० मज़हरुल हक़
पश्तो भाषा विशेषज्ञ

ډاکټر محمد ابوالکلام آزاد
د پښتو ژبې متخصص

डॉ० मो० अबुल कलाम आज़ाद
पश्तो भाषा विशेषज्ञ

بناغلی بابو لال مینا
د مدیر معاون

श्री बाबूलाल मीना
उपनिदेशक

ډاکټره انجو سنګهـ
مرستیاله مدیره

डॉ० अंजू सिंह
सहायक निदेशक

ډاکټره نوتن پانډې
مرستیاله مدیره

डॉ० नूतन पाण्डेय
सहायक निदेशक

بناغلی چرنجیت سنګهـ (متقاعد)
مرستیال مدیر

श्री चरनजीत सिंह (सेवानिवृत्त)
सहायक निदेशक

خپرونه
प्रकाशन

بناغلی رادهېشیام مینا
د مدیر معاون

श्री राधेश्याम मीणा
उपनिदेशक

امرجیت سنګهـ ګلاټي
مرستیال مدیر

श्री अमरजीत सिंह गुलाटी
सहायक निदेशक

سریزه

د هندي ژبې مرکزي مدیریت له خپل تائسیس راهیسې تر ننه د هندي ژبې د ترویج، ودې او پراختیا لپاره پر بیلابیلو پروژو باندې کار کوي . د قاموس د جوړونې پروژه هم له همدغو څخه یوه ده. د هندي ژبې مرکزي مدیریت د قاموس جوړونې د پروژې اصلي موخه د یوې خوا د هندي ژبې او د هند نورو ژبو ترمنځ د نږدوالي رامنځ ته کول او پکې د موجودو ټولو مساوي عناصرو لټول دي، او د بلې خوا د ګاونديو هېوادونو د ژبو د جوړېدونکو قاموسونو موخه له دغه هېوادونو سره د سمون او د ملګرتیا د اړیکو پیاوړي کول او د نظریاتو د راکړې ورکړې لپاره د دوو ژبو ترمنځ د پل جوړول دی.

دغه حاضر پښتو-هندي قاموس هم ددې پروژې یوه کړۍ ده. ددې قاموس له لارې د پښتو او هندي ژبو ښوونکو، زده کوونکو، څېړونکو، سیلانیانو او نوروته کېدای شي د ژبې د پوهېدلو او پوهولو اسانتاوي برابرې شي.

په دې قاموس کې لومړی د پښتو ژبې اصلي لغات راغلي دي، او ورپسې د پښتو لغاتو تلفظ په دیوناګري خط ، ګرامري نښې، په هندي ژبه کې د اصلی لغتونومعنا، مترادفات او په آخر کې د هندي معنا او مترادفات په پښتو رسم الخط لیکل شوي دي. په ورته ډول له اصلي لغتونو سره سره نور، فرعی لغتونه هم راغلي دي. دګرامري نښود مخففاتو لنډیز په جلا لست کې ورکړل شوی دی.

دغه پښتو- هندي قاموس څه د پاسه شل زره د پښتو ژبې د اصلي لغتونو داسي مجموعه ده چې دهندي ژبې معنا او مترادفات يې یوځای ورکړل شوي دي او ترېنه جوړېدونکي بېلابېل نور فرعي لغتونه هم شته چې د پښتو ژبې

د میتدولوژي له مخې ساتل شوي دي. دا د خبرو اترو او محاورې عامې کلمې دي، چې له دې څخه په عمده توګه: اصلي معنا اخیستل شوې ده.

د اصلی لغتونو له یوې څخه د ډېرې معنا لرونکي یعنی د مترادفو لغتونو لپاره په لغتونو کې کامه (،) ، تر ټولو نږدې خو د لږ څه جلا معنا د ښولو لپاره د دوومعناو ترمنځ ټکې لرونکې کامه (؛) او د لغتونو د معنا د بیخې جلاوالي په صورت کې د جلا معناو لپاره ۱... ۲.... ۳... په ښه لیکل شوي دي. مخکې عامه او مروجه معنا او وروسته بیا بېلابېلې معناوې لیکل شوي دي. دمعنا د تشریح کولو لپاره ځای پرځای مثال هم ورکړل شوی دی.

زه د پښتو ژبې له پوهانو **ډاکټر محمد مظهرالحق او ډاکټر محمد ابوالکلام آزاد** څخه ډېره مننه کوم، چې وخت پر وخت یې له اداري سره داړیکو د ساتلو سره د دغه کار په بشپړولو کې خپلې فعالې مرستې و نه سمپولې. د دغو دوو پوهانو د ارزښتناکو مرستو له امله ددغه قاموس تدوین ممکن شو. د دوی د نه ستړې کېدونکو هلوځلو پرته د دغه قاموس رامنځ ته کېدل ستونزمن و. د دې پروژې سره اړوند د مدیریت د بهرنۍ ژبې قاموس جوړونې د څانګې ټول مامورین هم د مننې وړ دي چې د دوی په فعالې مرستې دا کار پر خپل وخت سر ته ورسید.

هیله ده چې دغه قاموس به د زده کونکو او کارکوونکو لپاره ډېرګټور ثابت شي او یو د بل د ژبو او ادبیاتو په خپرولو او غځولو کې هم ګټه ترلاسه شي.

په پای کې، د قاموس دجوړونې دهرشونې کار، هڅې او کوښښ وروسته د ځښنو نیمګړتیاوو پاتې کېدل طبیعی خبره ده، له همدې امله ، ددغه قاموس په اړه د لوستونکو او د قاموس د کاروونکو ارزښتناکې مشورې ته ښه راغلاست وایم.

پروفیسور ناګیشورا راو
مدیر

भूमिका

केंद्रीय हिंदी निदेशालय अपने स्थापना काल से ही हिंदी के प्रचार-प्रसार और उन्नति के लिए विभिन्न योजनाओं पर कार्य कर रहा है। कोश-निर्माण योजना इनमें से एक है। निदेशालय की कोश-निर्माण योजना का मुख्य उद्देश्य जहाँ एक ओर हिंदी तथा अन्य भारतीय भाषाओं को एक-दूसरे के निकट लाना तथा उनमें उपलब्ध समान तत्वों की खोज करना है तो वहीं दूसरी ओर पड़ोसी देशों की भाषाओं को लेकर बनने वाले कोशों का उद्देश्य उन देशों के साथ सद्भाव तथा मैत्रीपूर्ण संबंधों को सुदृढ़ बनाना और वैचारिक आदान-प्रदान के लिए संक्षिप्त द्विभाषिक सेतु तैयार करना है। पश्तो-हिंदी कोश इसी योजना की एक कड़ी है। इस कोश के माध्यम से पश्तो एवं हिंदी शिक्षकों, शिक्षार्थियों, शोधकर्ताओं, पर्यटकों आदि के लिए भाषा का आदान-प्रदान सुगम हो सकेगा।

प्रस्तुत कोश में सबसे पहले पश्तो भाषा की मूल प्रविष्टि दी गई है। उसके बाद क्रमशः मूल प्रविष्टि का देवनागरी लिप्यंतरण, व्याकरणिक कोटि, मूल प्रविष्टि का हिंदी अर्थ, पर्याय और अंत में हिंदी अर्थों और पर्यायों का पश्तो लिप्यंतरण दिया गया है। साथ ही इसी क्रम में मूल प्रविष्टियों के साथ उप-प्रविष्टियाँ भी दी गई हैं। व्याकरणिक कोटियों की संक्षिप्तियों की सूची अलग से दी गई है।

यह पश्तो-हिंदी कोश लगभग बीस हजार पश्तो मूल शब्दों का संकलन है, जिनके हिंदी अर्थ और पर्याय साथ में दिए गए हैं एवं उनसे बनने वाली अनेक उप-प्रविष्टियाँ भी हैं, जो पश्तो भाषा-पद्धति के अनुसार रखी गई हैं। ये बोलचाल के सामान्य शब्द हैं। इनके मुख्यतः अभिधात्मक अर्थ लिए गए हैं।

प्रविष्टियों के एक से अधिक अर्थ अर्थात समानार्थी शब्दों के लिए अल्पविराम (,), निकटतम परंतु थोड़ा भिन्न अर्थ दर्शाने के लिए दो अर्थों के बीच अर्धविराम(;) तथा अर्थभेद होने पर भिन्न अर्थों को 1..... 2.....3..... के रूप में दर्शाया गया है।

सामान्य और प्रचलित अर्थ पहले तथा अन्य भिन्न अर्थ बाद में लिखे गए हैं। अर्थ में स्पष्टता लाने के लिए कहीं-कहीं प्रयोगात्मक संदर्भ भी दिए गए हैं।

पश्तो भाषा के विद्वान **डॉ० मो० मज़हरुल हक़ व डॉ० मो० अबुल कलाम आज़ाद** का मैं अत्यंत आभारी हूँ, जिन्होंने समय-समय पर निदेशालय में पधारकर इस कार्य को संपन्न करने में अपना सक्रिय सहयोग दिया। इन दोनों विद्वानों के अमूल्य योगदान के फलस्वरूप ही इस कोश का संपादन-कार्य संभव हो सका। उनके अथक प्रयास के बिना इस कोश का अस्तित्व में आना असंभव था। इस कार्य से संबद्ध निदेशालय के विदेशी भाषा कोश अनुभाग के सभी अधिकारी भी धन्यवाद के पात्र हैं, जिनके सक्रिय सहयोग से यह कार्य समय पर संपन्न हुआ।

आशा है, प्रयोक्ताओं के लिए यह कोश उपयोगी सिद्ध होगा और परस्पर भाषा एवं साहित्य के प्रचार-प्रसार में भी सहायक सिद्ध होगा। अंत में, हर संभव प्रयत्न के बाद भी कोश-निर्माण-कार्य में कुछ कमियों का रह जाना स्वाभाविक है, अतः कोश के संबंध में पाठकों के बहुमूल्य सुझावों का स्वागत है।

प्रो० नागेश्वर राव
निदेशक

د متخصص نظر

پښتو ژبه د افغانستان ملي او رسمي ژبه ده. دا ژبه د پاکستان د ولايتي ژبو څخه هم يوه ژبه ګڼل کيږي. دا ژبه په بيلابيلو بڼو تلفظ کيږي لکه : پښتو، پشتو او پختو. دا ژبه په ځانګړې توګه د افغانستان په مرکزی او سوهېلی سيمو کې او د پاکستان په پښتونخوا ايالت کې کارول کيږي. پښتو په افغانستان کې يوه ستره ژبه ده چې تر ٪۵۰ پنځوس سلنه زيات خلک يې دخپلې مورنۍ ژبې په توګه استعمالوي.

په پاکستان کې زياتره پښتو ويونکي خلک په شمال لويديز سيمو کې له خيبر پښتونخوا ولايت، فاټا FATA سيمه او په بلوچستان کې موجود دي. ددې سربيره ، پښتو ويونکي خلک د سندھ ولايت په لويو ښارونو لکه حيدرآباد او کراچي کې هم آباد دي. د جغرافيايی وضعيت له مخې، د پښتو ژبې اصلي ويونکي په ځانګړې توګه د آمودريا له سهېلي سيمو څخه د سندھ رود تر لويديز پورې ميشت دي.

پښتو ژبه، د هند وآريايی ژبو د کورنۍ ايراني ځانګې د ژبو غړې ده. او دا په ايراني ژبوکې په ختېزو ايراني ژبو کې راځي. اټکل کيږي چې په ټوله نړۍ کې لږ تر لږه ۵۰ تر ۶۰ مليونه خلک پښتو ژبه د خپلې مورنۍ ژبې په توګه کاروي.

د پښتو ژبې رسم الخط

پښتو ژبه د اردو ، سندھی او فارسي/ دري ژبو په ډول په عربي رسم الخط ليکل کيږي، خو په دې کې ځينې بدلونونه راوړل شوي دي ترڅو چې (ټ) په شان آوازونه (چې په هندي ژبو کې موجود دي خو په فارسي او عربي کې نه دي موجود.) هم و ليکل شي. په پام کې ولرئ چې د اردو ژبې لپاره هم همداسي بدلونونه راغلي دي. خو په اردو ژبه کې په بله بڼه بدلون راغلی دی. په دې سبب، د اردو او پښتو په رسم الخط کې ځينې توپيرونه شته.

پښتو الفبا او ديوناګري تلفظ

पश्तो वर्णमाला तथा देवनागरी लिप्यंतरण

پښتو توري पश्तो अक्षर	هندي تلفظ हिंदी उच्चारण	پښتو مثالونه पश्तो उदाहरण	هندي تلفظ हिंदी उच्चारण
ا	अ	اتل	अतल
آ	आ	آس، وياړ، سبا	आस, वेयाड़, सबा
ب	ब	بار	बार
پ	प	پښتو	पख्तो
ت	त	تور	तोर
ټ	ट	ټول	टोल
ث	स	ثابت	साबित
ج	ज	جوړ	जोड़
چ	च	چاکو	चाकू
ځ	ज़	ځای	ज़ाइ
څ	स	څوک	सोक
ح	ह	حاصل	हासिल
خ	ख़	خور	ख़ोर
د	द	دود	दूद
ډ	ड	ډير	डेर
ذ	ज़	ذکي	ज़की
ر	र	رب	रब
ړ	ड़	ړوند	ड़ंद
ز	ज़	زوړ	ज़ोड़
ژ	ज़	ژوند	ज़ोवंद
ږ	ग़	ږغ	गग़
س	स	سم	सम
ش	श	شل	शल
ښ	ख	ښاغلی	खाग़लै
ص	स	صادق	सादिक़
ض	ज़	ضرر	ज़रर

ط	त	طاقت	ताक़त
ظ	ज़	ظالم	ज़ालिम
ع	अ़	عادت، وعده، موضوع	आ़दत, वाअ़दः, मौज़ूअ़
غ	ग़	غمی	ग़मै
ف	फ़	فاصله	फ़ासलः
ق	क़	قلم	क़लम
ک	क	کار	कार
ګ	ग	ګډ	गाड
ل	ल	لاس	लास
م	म	مور	मोर
ن	न	نن	नन
ڼ	ण	منه	मणः
و	व	واده	वादः
ه	ह	هر، سهار	हर, सहार
ي	य	يور، ميلمستيا	योर, मीलमसतिया
و	ओ	کور	कोबर
و	ऊ	اوبه	ऊबः
پېښ (سُ)	उ	سُر	सुर
زېر (زِ)	इ	ابره، امضا	इबरः, इम्ज़ा
ي	ई	ویر	वीर
ې	ए	تېر	तेर
ی	ऐ	سړی	सडै
ی	इ	هېلی	हेलइ
ه	:	نېکه، زړه، وراره	नेकः, ज़डः,वरारः

هندي الفبا اودپښتو رسم الخط

हिंदी वर्णमाला तथा पश्तो लिप्यंतरण

هندي توري हिंदी अक्षर	پښتو تلفظ पश्तो उच्चारण	هندي مثالونه हिंदी उदाहरण	پښتو تلفظ पश्तो उच्चारण
अ	ا	अमर	امر
आ	آ	आम	آم
इ	اِ	इंजन	اِنجن
ई	اي	ईख	ايکھ
उ	اُ	उषा	اُشا
ऊ	او	ऊन	اِون
ऋ	ر	ऋषि	رشي
ए	اې	एक	اېک
ऐ	ای	ऐसा	ايسا
ओ	او	ओस	اوس
औ	اَو	औलाद	اولاد
क	ک	कबूतर	کبوتر
ख	ک+ ه = کھ	खजूर	کھجور
ग	ګ	गमला	ګملا
घ	ګ+ه = ګھ	घर	ګھر
च	چ	चाचा	چاچا
छ	چ+ه = چھ	छाता	چھاتا
ज	ج	जंगल	جنګل
झ	ج+ه= جھ	झंडा	جھنډا
ट	ټ	टमाटर	ټماټر
ठ	ټ+ه= ټھ	ठेला	ټھېلا
ड	ډ	डोल	ډول
ड़	ړ	सड़क	سړک

ढ	=ډ+ه ډھ	ढक्कन	ډھکن
ढ़	=ړ+ه ړھ	सीतामढ़ी	سیتامړهي
ण	ڼ	व्याकरण	ویاکرڼ
त	ت	तार	تار
थ	ت+ه+ تھ	थैला	تھېلا
द	د	दूध	دودھ
ध	د+ه= دھ	धनिया	دھنیا
न	ن	नमक	نمک
प	پ	पकवान	پکوان
फ	پ+ه= پھ	फल	پھل
ब	ب	बादल	بادل
भ	ب+ه= بھ	भारत	بھارت
म	م	मंदिर	مندر
य	ی	यहाँ	یهان
र	ر	राम	رام
ल	ل	लहसुन	لهسن
व	و	वर्ष	ورش
श	ش	शक्ति	شکتي
ष	ش	धनुष	دهنش
स	س	सरकार	سرکار
ह	ه	हल	هل
क्ष	ک+ش = کش	शिक्षा	شکشا
त्र	ت+ر= تر	त्रिवेणी	تروینې
ज्ञ	ګ+ی =ګی	ज्ञान	ګیان

د پښتو ژبې لهجې

پښتو ژبه دري مهمي لهجې لري. ۱. ختيزه لهجه ۲. مرکزي لهجه ۳. کندهارۍ لهجه. د ختيزې لهجې ويونکي پښتو "پختو" تلفظ کوي، په مرکزي لهجه کې پښتو په همدې ډول او د کندهار په لهجه کې پښتو "پشتو" تلفظوي. د پښتو الفبا "ښ" ته دختيزې لهجې ويونکي "خين" وايي، د مرکزي لهجې ويونکي يې "ښ" او دکندهارلهجې ويونکي يې "شين" تلفظ کوي. ددې په شان "ړ" ته دختيزې لهجې ويونکي "ګې" ، مرکزي لهجه کې "ړې" او کندهاري لهجه کې ورته "ژې" وايي.

د پښتو جملې جوړښت

د پښتو ژبې د جملې جوړښت د هندي، اردو، سندي او کشميري ژبو په شان دی. په دې ژبو کې لومړی فاعل، دوهم مفعول او په آخر کې فعل را ځي.

اوس مهال: احمد کتاب اخلي.

تېر مهال : احمد کتاب واخيست.

راتلونکی مهال: احمد به کتاب واخلي

دپښتو ژبې ځينې ژبپوهان وايي چې پښتو ژبه د سانسکريت او زند اوستا خور ده او دا ژبه هيڅکله له خپلو ويونکو څخه نه ده جلا شوې. پښتو ژبه تل د افغانستان او پاکستان د قبايلي پښتنو عامه ژبه ده. ددې ژبې فوکلور دېر مشهور دي. ځينې څېړونکي وايي چې د ريګوېدا شلوک (سندرې) په اصل کې د پښتو ټپو(لنډۍ) په شان دي. د پښتو فولکلور له پيل څخه دعامو خلکو فکرونه او خيالونه ددوی دودونه را ښودلی دي. پښتو سندرې د غريب او خان ترمنځ بېله توپير د هر يو زړه آوازپاته شوي دي.

زما جـــانـــان د ګـــلو بـاغ دی

خزان يې مکړې الهی تازه ګلونه

د پښتو ژبې او د ادبياتو په کيسو، حکايتونو ، داستانونو او شعرونو کې د پشتنو تهذيب او تمدن، رسم و رواج، دود او دستوراو هرڅه موجود او خوندي دي. پر هره ژبه باندې د ځای، ټولنيز، سياسي، جغرافيايی او اقتصادي اغېزکول فطري دي. پښتو ژبه هم له دې څخه مستثنی نه ده. په

پښتو کې د نورو ژبو لکه دري/ فارسی، عربي، ترکي، اردو اغېز موجود دی او د بلې ژبې څخه لغتونه هم پکې استعمالېږي.

په دغه پښتو- هندي قاموس کې لږ تر لږه د پښتو ژبې شل زره لغتونه راټول شوي دي. او د هندي معنا او له مترادفو سره درج او لیکل شوي دي. د پښتو لغتونو، غږونو او تلفظ جدول هم ورکړل شوی، چې اصلي موخه یې دا ده چې کاروونکو ته د پښتو دلغتونو هندي تلفظ ښوول دي.

مونږ د مرکزي هندي مدیریت د اړوندو مامورینو بشپړه همکاري او لارښوونه ترلاسه کړه چې له املې یې دا کار په خپل وخت بشپړ شو. مونږ له ټولوڅخه مننه کوو. هیله ده چې دغه قاموس له کارولو څخه کارونکو ته د لغتونو اصلي معنا، د پښتو توري سم لیکنې اصول او سم تلفظ او مناسب فهم ترلاسه شي، په دغه اساس پر پښتو ژبه ښه مهارت ممکن دی.

د پښتو- هندي د ادبیاتو په راکړه ورکړه کې ګړندیتوب ، پراختیا او بیداري له ښې هیلې سره.

ډاکټر محمد مظهرالحق
ډاکټر محمد ابوالکلام آزاد
نوی ډیلي

विशेषज्ञ का अभिमत

पश्तो भाषा अफगानिस्तान की राज भाषाओं और पाकिस्तान की राजकीय भाषाओं में से एक है। इसे पश्तो, पख़्तो, पख्तू या अफगानी भी कहा जाता है। यह भाषा मुख्यतः अफगानिस्तान के केंद्रीय एवं दक्षिणी प्रांतों और पाकिस्तान के खैबर-पख्तूनख्वा प्रांत में बोली जाती है। अफगानिस्तान में पश्तो सबसे बड़ी ज़बान (भाषा) है, जो लगभग 50% से अधिक पश्तूनों की मातृ-भाषा है।

पाकिस्तान में पश्तो/पख्तो बोलने वाले अधिकतर पाकिस्तान के उत्तरी पश्चिमी इलाके जैसे खैबर पख्तूनख्वा प्रांत, FATA (पूर्व केंद्रीय शासित क़बायली एरिया) और बलूचिस्तान में हैं। इसके अलावा पश्तो बोलने वाले समूह सिंध प्रांत के बड़े शहरों जैसे हैदराबाद और कराची में आबाद हैं। भौगोलिक दृष्टि से पश्तो भाषा के बोलने वाले मुख्यतः आमू दरिया के दक्षिण और सिंधु नदी से पश्चिम के क्षेत्रों में रहते हैं। पश्तो हिंद-ईरानी भाषा परिवार की ईरानी उपशाखा की सदस्य है और ईरानी भाषाओं में इसे एक पूर्वी-ईरानी भाषा माना जाता है। अनुमान किया जाता है कि विश्व भर में करीब 5-6 करोड़ लोग अपनी मातृभाषा के रूप में इस का प्रयोग करते हैं।

पश्तो भी उर्दू और सिंधी भाषाओं की तरह अरबी और फारसी लिपि में लिखी जाती है। लेकिन कुछ बदलाव लाए गए हैं। ताकि "ट" जैसी प्रचलित ध्वनियाँ (जो भारतीय भाषाओं में तो पाई जाती हैं लेकिन फारसी और अरबी में नहीं) लिखी जा सकें। ध्यान रखने की बात है कि उर्दू के लिए भी ऐसे बदलाव किए गए हैं लेकिन उर्दू में अलग तरह से परिवर्तन हुआ जिस कारण पश्तो और उर्दू लिपियों में कुछ अंतर देखने को मिलता है।

پښتو الفبا او ديوناګري تلفظ
पश्तो वर्णमाला तथा देवनागरी लिप्यंतरण

پښتو نوري پښتو अक्षर	پښتو مثالونه पश्तो उदाहरण	هندي تلفظ हिंदी उच्चारण	هندي تلفظ हिंदी उच्चारण
ا	اتل	अ	अतल
آ	آس، ویاړ، سبا	आ	आस, वेयाड़, सबा
ب	بار	ब	बार
پ	پښتو	प	पख्तो
ت	تور	त	तोर
ټ	ټول	ट	टोल
ث	ثابت	स	साबित
ج	جوړ	ज	जोड़
چ	چاکو	च	चाकू
ځ	ځای	ज़	ज़ाय
څ	څوک	स	सोक
ح	حاصل	ह	हासिल
خ	خور	ख़	ख़ोर
د	دود	द	दूद
ډ	ډبر	ड	डेर
ذ	ذکي	ज़	ज़की
ر	رب	र	रब
ړ	ړوند	ड़	ड़ंद
ز	زوړ	ज़	ज़ोड़
ژ	ژوند	ज़	ज़ोवंद
ږ	ږغ	ग	गग़
س	سم	स	सम
ش	شل	श	शल
ښ	ښاغلی	ख	खाग़लै
ص	صادق	स	सादिक़
ض	ضرر	ज़	ज़रर
ط	طاقت	त	ताक़त
ظ	ظالم	ज़	ज़ालिम

ع	अ	عادت، وعده، موضوع	आदत, वाअ़दः, मौज़ूअ़
غ	ग़	غمی	ग़मै
ف	फ़	فاصله	फ़ासलः
ق	क़	قلم	क़लम
ک	क	کار	कार
ګ	ग	ګډ	गाड
ل	ल	لاس	लास
م	म	مور	मोर
ن	न	نن	नन
ڼ	ण	مڼه	मणः
و	व	واده	वादः
ه	ह	هر، سهار	हर, सहार
ي	य	یور، میلمستیا	योर, मीलमसतिया
و	ओ	کور	कोबर
و	ऊ	اوبه	ऊबः
پېش (سُ)	ऊ	سُر	सुर
زېر (زِ)	इ	ابره، امضا	इबरः, इम्ज़ा
ي	ई	ویر	वीर
ي	ए	تېر	तेर
ی	ऐ	سړی	सडै
ی	इ	هېلی	हेलइ
ه	:	نېکه، زړه، وراره	नेकः, ज़डः,वरारः

هندي الفبا اود پښتو رسم الخط
हिंदी वर्णमाला तथा पश्तो लिप्यंतरण

هندي توري हिंदी अक्षर	پښتو تلفظ पश्तो उच्चारण	هندي مثالونه हिंदी उदाहरण	پښتو تلفظ पश्तो उच्चारण
अ	ا	अमर	امر
आ	آ	आम	آم
इ	اِ	इंजन	اِنجن
ई	اي	ईख	ایکھ
उ	اُ	उषा	اُشا
ऊ	او	ऊन	اِون
ऋ	ر	ऋषि	رشي
ए	اې	एक	اېک
ऐ	ای	ऐसा	ایسا
ओ	او	ओस	اوس
औ	اَو	औलाद	اولاد
क	ک	कबूतर	کبوتر
ख	ک+ ه = کھ	खजूर	کھجور
ग	ګ	गमला	ګملا
घ	ګ+ه = ګھ	घर	ګھر
च	چ	चाचा	چاچا
छ	چ+ه = چھ	छाता	چھاتا
ज	ج	जंगल	جنګل
झ	ج+ه= جھ	झंडा	جھنډا
ट	ټ	टमाटर	ټماټر
ठ	ټ+ه= ټھ	ठेला	ټھېلا
ड	ډ	डोल	ډول
ड़	ړ	सड़क	سړک

ढ	=ډ+ه ډھ	ढक्कन	ډھکن
ढ़	=ړ+ه ړھ	सीतामढ़ी	سیتامړهي
ण	ڼ	व्याकरण	ویاکرڼ
त	ت	तार	تار
थ	ت+ه+ تھ	थैला	تھیلا
द	د	दूध	دودھ
ध	=د+ه دھ	धनिया	دھنیا
न	ن	नमक	نمک
प	پ	पकवान	پکوان
फ	=پ+ه پھ	फल	پھل
ब	ب	बादल	بادل
भ	=ب+ه بھ	भारत	بھارت
म	م	मंदिर	مندر
य	ی	यहाँ	یهان
ल	ل	लहसुन	لهسن
व	و	वर्ष	ورش
श	ش	शक्ति	شکتي
ष	ش	धनुष	دهنش
स	س	सरकार	سرکار
ह	ه	हल	هل
क्ष	ک+ش = کش	शिक्षा	شکشا
त्र	=ت+ر تر	त्रिवेणी	تروینې
ज्ञ	=ګ+ی ګی	ज्ञान	ګیان

उपभाषाएँ

पश्तो की तीन उपभाषाएं हैं। 1. पूर्वी उपभाषा 2. मध्य उपभाषा 3. कंधारी उपभाषा। पश्तो की पूर्वी उपभाषा के बोलने वाले अपनी भाषा का "पख़्तो" उच्चारण करते हैं। मध्य उपभाषा के बोलने वाले "पख्तो" और कंधारी पश्तो बोलने वाले "पश्तो" उच्चारण करते हैं। पश्तो की वर्णमाला ښ को पूर्वी पश्तो बोलने वाले "ख़ीन", मध्य वाले "खीन" और कंधारी बोलने वाले "शीन" के उच्चारण से पढ़ते और बोलते हैं। इसी प्रकार ږ को पूर्वी उपभाषा बोलने वाले "गे", मध्य वाले "ज़" और कंधारी "झ" का उच्चारण करते हैं।

वाक्य संरचना

पश्तो भाषा की वाक्य संरचना हिंदी, उर्दू, सिंधी और कश्मीरी भाषाओं के समान है। इसमें पहले कर्ता फिर कर्म और अंत में क्रिया होती है। जैसे :

वर्तमान काल के वाक्य : احمد کتاب اخلي. (अहमद किताब खरीदता है।)

भूत काल के वाक्य : احمد کتاب واخیست. (अहमद ने किताब खरीदी।)

भविष्य काल के वाक्य: احمد به کتاب واخلي. (अहमद किताब खरीदेगा।)

कुछ भाषा विद्वान कहते हैं कि पश्तो भाषा, संस्कृत और जंद अविस्ता (ज़रतुश्त की भाषा) की बहन है और इस भाषा ने कभी भी अपने बोलने वालों का साथ नहीं छोड़ा है। पश्तो भाषा आम लोगों की भाषा (अफगानिस्तान और पाकिस्तान के क़बायली क्षेत्रों के पश्तूनों की) रही है। इस भाषा के लोकगीत बहुत मशहूर हैं। कुछ शोधकर्ताओं का कहना है कि ऋग्वेद के श्लोक असल में पश्तो टप्पे के अंदाज में हुआ करते थे। पश्तो के लोकगीत शुरू से ही अपने आस-पास और आम लोगों की सोच और फिक्र को दर्शाते रहे हैं। पश्तो लोकगीत

गरीब और अमीर, ऊँच-नीच में फर्क किए बिना हर किसी के दिल की आवाज़ रहे हैं।

ज़मा जानान द गुलो बाग़ दै

खिज़ान ये मकड़ी इलाही ताज़ा गुलोनः

(मेरा महबूब फूलों का बाग़ है ए खुदा उन ताज़ा फूलों को खिज़ां से बचाए रख।)

पश्तो भाषा एवं साहित्य की कथाओं, कहानियों, कहावतों और कविताओं में पश्तूनों की सभ्यता, तहज़ीब, संस्कृति, रस्मो-रिवाज सब कुछ सुरक्षित है।

किसी भी भाषा पर वहाँ के सामाजिक, राजनैतिक, भौगोलिक एवं आर्थिक परिवेश का प्रभाव पड़ना स्वाभाविक है। पश्तो भाषा भी इसका अपवाद नहीं है। पश्तो में यहाँ की अन्य भाषाओं जैसे : दरी/फारसी, अरबी, तुर्की, संस्कृत, हिंदी, उर्दू व अन्य बोली जाने वाली भाषाओं का प्रभाव है और यह दूसरी कई भाषाओं के शब्द अपने में समाए हुए है।

प्रस्तुत पश्तो-हिंदी कोश में पश्तो भाषा की लगभग बीस हजार मूल प्रविष्टियाँ ली गई हैं और इनका हिंदी अर्थ पर्याय के साथ दर्ज है। पश्तो वर्णमाला, ध्वनि और उच्चारण की तालिका भी दी गई है, जिसका मुख्य उद्देश्य प्रयोक्ताओं को पश्तो वर्ण का हिंदी उच्चारण बताना है।

केंद्रीय हिंदी निदेशालय के संबंधित अधिकारियों का हमें पूरा सहयोग एवं मार्गदर्शन मिला, जिस कारण यह कार्य समय पर पूर्ण हो सका। हम सभी के प्रति अपना आभार व्यक्त करते हैं। आशा है इस कोश के प्रयोग से प्रयोगकर्ताओं को शब्द का सही अर्थ, पश्तो अक्षरों के सही लेखन की विधि एवं सही उच्चारण का पर्याप्त ज्ञान प्राप्त हो

सकेगा । इन्हीं के आधार पर पश्तो भाषा पर अच्छी पकड़ संभव है। पश्तो-हिंदी साहित्य के आदान-प्रदान में गति, प्रगति और जागृति की शुभकामनाओं के साथ।

डॉ० मो० मज़हरुल हक़,
डॉ० मो० अबुल कलाम आज़ाद
नई दिल्ली

لنډون
संक्षेपाक्षर सूची

ښځ.	ښځينه	स्त्रीलिंग
نر.	نرينه	पुल्लिंग
م.	مفرد	एकवचन
ج.	جمع	बहुवचन
ص.	صفت	विशेषण
مص.	مصدر	क्रिया का सामान्य रूप
ف.	فعل	क्रिया
مت.	متعدي	सकर्मक
ل.	لازم	अकर्मक
ق.	قيد	क्रिया विशेषण
ض.	ضمير	सर्वनाम
نب.	نه بدلېدونکی	अव्यय
ش.	شمير	संख्या वाचक
اد.	ادات	उपपद
مخ.	مختاړی	उपसर्ग
ور.	وروستاړی	प्रत्यय

अलिफ ١

١ अलिफ *नर.म.* पश्तो वर्णमाला का पहला अक्षर
پشتو ورنمالا کا پهلا اکشر

अबा पिता *नर.म.* पिता پټا

अबाबील, एक प्रकार का पक्षी *ښځ. म.* **अबाबील:**
ابابيل ايک پرکار کا پکشي

अबात *नर. म. ज.* 1. बसा हुआ, आबाद 2. धनी 3. मोटा 4. सफल 5. अलंकरण
١. بسا هوا، آباد ٢. دهني ٣. موټا ۴. سپهل ۵. النکرن

अबातवालै *नर.म.* 1. घनापन 2. मोटापन 3. धनवान 4. अत्यधिक
١. گهناپن ٢. موټاپن٣. دهنوان ۴. اتيدهک

अबातोब पितृत्व *नर. म.ज.* پترتو

अबातवल *मस. मत.* 1. बनाना, निर्माण करना, संरचना करना 2. बढ़ाना 3. आबाद करना, बसाना 4. मोटा करना
١. بنانا، نرمان کرنا، سنرچنا کرنا ٢. برهانا ٣. آباد کرنا، بسانا ۴. موټاکرنا

अबातवन: *ښځ. म.* 1. निर्माण 2. घर बनाने का काम 3. मोटा, मांसल
١. نرمان ٢. گهربناني کا کام ٣. موټا، مانسل

अबातवुन्कै *नर.म.* निर्माता; राजमिस्त्री
نرماتا؛ راجمستري

अबाती *ښځ. म.* 1. आबादी 2. बसने योग्य स्थान 3. आवास
١. آبادي ٢. بسني يوګئ ستهان ٣. آواس

अबातेदल *मस. ल.* 1. बनना, निर्माण होना, संरचना होना, समृद्ध होना 2. बढ़ना 3. आबाद होना; बसना 4. मोटा होना
١. بننا، نرمان هونا، سنرچنا هونا، سمردهـ هونا ٢. برهنا ٣. آباد هونا؛ بسنا ۴. موټا هونا

अबातेदन: *ښځ. म.* 1. उन्नति 2. समृद्धि 3. बलवान, तगड़ा
١. اننتي ٢. سمردهي ٣. بلوان، تکړا

अबातेदुंकै *नर.म.* 1. आबाद होने वाला 2. बसने योग्य
١. اباد هوني والا ٢. بسني يوګئ

अबाख़ेल *नर.म. ज.* पैतृक (गोत्र), एक अफगान जनजाति
پيترک (ګوتر)، ايک افغان جن جاتي

अबाद *नर. म.* 1. आबाद, बसा हुआ 2. धनी 3. मोटा 4. सफल
١. اباد، بساهوا ٢. دهني ٣. موټا ۴. سپهل

अबादवल *मस.मत.* 1. निर्माण करना, बनाना, संरचना करना 2. बढ़ाना 3. आबाद करना 4. मोटा करना
١. نرمان کرنا، بنانا، سنرچنا کرنا ٢. برهانا ٣. آباد کرنا ۴. موټا کرنا

अबादवन: *ښځ. म.* 1. निर्माण; घर बनाने का काम 2. मोटा, मांसल
١. نرمان؛ گهر بناني کا کام ٢. موټا، مانسل

अबादी *ښځ. म.* 1. आबादी, बसने योग्य स्थान 2. आवास
١. آبادي، بسني يوګئ ستهان ٢. آواس

अबादेदल *मस.ल.* 1. बनना, निर्माण होना, संरचना होना 2. बढ़ना 3. आबाद होना 4. मोटा होना
١. بننا، نرمان هونا سنرچنا هونا ٢.برهنا ٣. آباد هونا ۴.موټا هونا

अबादेदन: *ښځ.म.* 1. उन्नति 2. समृद्धि 3. बलवान
١. اننتي ٢. سمردهي ٣. بلوان

अबासीन सिंधु *नर.म.* सिंधु سندهو

अबागनइ *ښځ.म.ज.* पैतृक پيترک

अबायी *ص.نب.* पैतृक پيترک

इबतिदा *ښځ. म. ज.* प्रारंभ, शुरुआत
پرارنبهـ، شروعات

इबतिदायी *ص.نب.* 1. प्रारंभिक 2. प्राथमिक 3. आरंभिक 4. कच्चा 5. मौलिक, बुनियादी
١. برارنبهک ٢. پراتهمک ٣. آرنبهک ۴. کچا ۵. مولک، بنيادي

ابتر अबतर *نر. م.ج.* 1. अशांत, विक्षुब्ध, परेशान 2. दुमकटा, कटा हुआ 3. उत्तम गुण रहित

١. اشانت، وكشوبده، پرېشان ٢. دمكټا، كټاهوا ٣. اوټم ګڼ رهت

ابترول अब्तरवल *مص.مت.* 1. उत्तम गुणों को रद्द कर देना 2. अशांत करना, परेशान करना 3. छोटा करना

١. اوټم ګڼون کو رد کر دېنا ٢. اشانت کرنا، پرېشان کرنا ٣. چهوټا کرنا

ابترېدل अब्तरेदल *مص.ل.* परेशान होना, अशांत होना

پرېشان هونا، اشانت هونا

ابتکار इब्तिकार *نر. م.* 1. उपक्रमण, पहल, अगुआई 2. अभिनव, परिवर्तन

١. اوپکرمن، پهل، اګوايي ٢. ابهينو، پريورتن

ابتکاري इब्तिकारी *ص.نب.* प्रारंभिक, असली

پرارنبهک، اصلي

ابته अबतः *ص.نب.* बेकार, व्यर्थ

بېکار، وېرتهـ

ابجوشه अबजूशः *ښځ.م.* एक प्रकार की किशमिश

ایک پرکار کي کشمش

ابحاث अबहास *نر.ج.* (بحث का बहुवचन) विवाद, वाद-विवाद, बहस

ویواد، واد-ویواد، بحث

ابحار अबहार *نر.ج.* (بحر का बहुवचन) महासागर

مهاساګر

ابد अबद *نر.م.* अनंतकाल

اننت کال

ابداع इब्दाअ *ښځ.م.* 1. आरंभ 2. आविष्कार

١. آرنبهـ ٢. آويشکار

ابدال अब्दाल *نر. م.* 1. संत 2. एकांतवासी

١. سنت ٢. اکانت واسي

ابدال इब्दाल *نر.م.* बदलना; प्रतिस्थापन

بدلنا؛ پرتستهاپن

ابدالي अब्दाली *نر.ج.* एक अफगानी कबीले का नाम

ایک افغاني قبیلي کا نام

ابدي अबदी *ص.نب.* अनादि, अनंत, निरंतर

انادي، اننت، نرنتر

ابديت अबदियत *ص.نب.* अनंतकाल

اننت کال

ابرا इबरा *ښځ. م.* 1. उन्मोचन, छुटकारा 2. क्षमा, माफी

١. اونموچن، چهټکارا ٢. شما، معافي

ابرک अबरक *نر.م.ج.* अबरक

ابرک

ابرو अबरु *ښځ.م.* प्रतिष्ठा

پرتشټها

ابرومن अबरुमन *ص.نر.م.ج.* प्रतिष्ठित, आदरणीय, माननीय

پرتشټهت، آدرنیېَ، مانیېَ

ابره अबरः *ښځ. م.* 1. फसल 2. कश्मीरी शॉल

١. فصل ٢. کشمیري شال

ابره ور अबरवर *ص.نر.م.ج.* 1. उपजाऊ 2. उत्पादी

١. اوپجاو ٢. اوتپادي

ابشار अबशार *نر.م.* झरना

جهرنا

ابعاد अबआद *نر. ج.* (بعد का बहुवचन) आयाम

آیام

ابک अबक *نر.م.* पिता

پتا

ابل अबल *نر.م.* (पाँव) नंगे

ننګي (پاون)

ابلاغ इब्लाग़ *نر.م.* संचार, सूचना; सरकारी सूचना; सूचना पहुँचाना

سنچار، سوچنا؛ سرکاري سوچنا؛ سوچنا پهونچانا

ابلاغول इब्लाग़वल *مص. مت.* सूचित करना, बताना, संचारित करना

سوچت کرنا، بتانا، سنچارت کرنا

ابلاغېدل इबलाग़ेदल *مص.ل.* सूचना मिलना, प्रचार होना

سوچنا ملنا، پرچار هونا

ابلاغیه इबलाग़ेयः *ښځ. م.* विज्ञप्ति, सरकारी सूचना

وګېپتي، سرکاري سوچنا

ابلک अबलक *نر.م.ج.* चितकबरा

چتکبرا

ابلوخ अबलूस *نر.م.* किशोर, नवयुवक

کشور، نوییووک

ابلوځه अबलूसः *ښځ. م.* नवयुवती

نوییووتي

ابلیس इब्लीस *نر.م* 1. शैतान 2. राक्षस

١. شیطان ٢. راکشس

ابهام इब्हाम *نر.م.* 1. अस्पष्ट; संदिग्ध 2. द्विअर्थक

١. اسپشٹ؛ سندگدھ ٢. دوپي ارتھک

ابی अबइ *ښځ. م.* माता ماتا

اپارتمان अपार्तमान *نر.م.* कोठरी; कोठी; अपार्टमेंट

کوټھري؛ کوټھي؛ اپارټمنټ

اپریدي अपरीदी *نر.ج.* एक अफगानी कबीले का नाम

اېک افغاني قبيلي کا نام

اپریشن अपरेशन *نر.م.* 1. शल्य क्रिया, चीर-फाड़, ऑपरेशन 2. प्रचालन

١. شلیه کریا، چیر- پھاړ، آپریشن ٢. پرچالن

اپریل अप्रेल *نر.م.* अप्रैल اپرېل

اپس ډنډی अपसडंडै *ښځ. م.* एक प्रकार का खेल

اېک پرکار کا کھیل

اپلاتون अफलातून *نر.م.* अफलातून افلاطون

اپلتی अप्लते *ښځ.م.* मूर्खता مورکھتا

اپندیکس अपेंडिक्स *نر.م.* उंडुकशोथ, उंडुकदाह, उंडुकपुच्छ

اندوک شوتھ، اندوک داه، اندوک پوچھ

اپوټه अपूट: *ص.نب.* 1. उलटा हुआ 2. विरुद्ध 3. हैरान, परेशान

١. الٹا ھوا ٢. ویردھ ٣. حیران، پرېشان

اپي अप्पी *نر.م.* 11. वाइपर 2. साँप ١. وایپر ٢. سانپ

اپیلل अपेलल *مص.مت.* एक ही बार में निगल जाना

اېک ھی بار مین نگل جانا

اپیم अफीम *نر. ج.* अफीम افیم

اپین अफीम *نر.م.* अफीम افیم

اتازوني अताज़ूनी *نر.م.* संयुक्त राज्य अमरीका

سنیوکت راجیَ امریکا

اتاشه अताश: *ښځ.م.* अटैची; राजदूत- सहकारी

اټچي؛ راجدوت - سھکاري

اتام अताम *نر.م.* रोटी, खाना, आहार, भोजन

روتي، کھانا، آھار، بھوجن

اتبار इतबार *نر.م.* रविवार رویوار

اتباع अतबाअ़ *نر.م.* (تابع) 1. नागरिक (का बहुवचन 2. अनुयायी, शिष्य

١. ناګرک ٢. انویایي، شیشیه

اتڅنډ अतसंड *نر. م.* अष्टभुजाकार اشټبھوجاکار

اتحاد इत्तेहाद *نر.م.* 1. गठबंधन 2. संघ 3. एकता

١. ګټھبندھن ٢. سنګھ ٣. اېکتا

اتحادیه इत्तेहादीय: *ښځ.م.* संघ; यूनियन سنګھ ؛ یونین

اترنک अतरंग *نر.م.* मेंहदी, एक पौधा जो रंगाई में काम आता है

مھندی، اېک پودھا جو رنګایي مین کام آتا ھی.

اتریش उतरीश *نر. م.* ऑस्ट्रिया آسټریا

اتشبازي आतिशबाज़ी *ښځ. م.* आतिशबाज़ी آتشبازي

اتش پرست आतिशपरस्त *نر.م.* 1. अग्नि का पुजारी 2. पारसी

١. اګني کا پجاري ٢. پارسي

اتشک अतिशक *نر. م.* सीफलीस, एक प्रकार का रोग

سفلیس، اېک پرکار کا روګ

اتشکده आतिशकद: *ښځ. م.* अग्नि मंदिर اګني مندر

اتشګیر अतिशगीर *نر.م.* चिमटा چمٹا

اتصال इत्तेसाल *نر.م.* मिलन, संयोजन ملن، سنیوجن

اتفاق इत्तेफ़ाक़ *نر.م.* सहमति, समझौता; संधि; मेल

سھمتي، سمجھوتا؛ سندھي؛ مېل

اتفاقي इत्तेफ़ाक़ी *ص.نب.* आकस्मिक, सांयोगिक

آکسمک، سانیوګک

اتکا इत्तेका *ښځ.م.* भरोसा, आस्था; झुकाव

بھروسا، آستھا؛ جھکاو

اتکړی अतकड़इ *ښځ. م.* हथकड़ी ھتھکړي.

اتکی अतकइ *ښځ.م.* माँ مان

اتل अतल *نر.م.* हीरो; वीर; नायक ھیرو؛ ویر؛ نایک

اتلس अतलस *ش.* अठारह اټھاره

اتلس अतलस *نر.م.* 1. साटन 2. चिकना

١. ساټن ٢. چکنا

اتلس अतलस *نر.م.* एटलस, मानचित्रावली, भू-चित्रावली

اٹلس، مان چتراولي، بهو- چتراولي

اتلسم अतलसम *ص.نر.* अठारहवाँ اٹھارھوان

اتل وال अतलवाल *نر.م.* मुख्य (फौजी) अभियानकर्ता

مکھیَ (فوجی) ابھیانکرتا

اتم अतम *ش.نر.* आठवाँ آٹھوان

اتم अतुम *نر.م.* ऐटॉम ایٹوم

اتمانخيل उतमानख़ेल *نر.ج.* एक अफग़ान क़बीला

ایک افغان قبیلہ

اتمانزي उतमानज़ी *نر.م.* एक अफग़ान क़बीला

ایک افغان قبیلہ

اتمبار अतुमबार *نر.م.* भीड़ بھیڑ

اتموسفير एटमोसफेयर *نر.م.* वायुमंडल وایومنڈل

اتنوگرافي इतनोग्राफी *مؤ.م.* मानवजाति-वर्णन

مانوجاتي ورنن

اتنيم अतनीम *ص.نر.* साढ़े आठ ساڑھے آٹھ

اتڼ अतण *نر.م.* अफग़ानी राष्ट्रीय नृत्य, नाच

افغاني راشٹریيَ نرتیہ، ناچ

اتڼ کول नृत्य करना نرتیہ کرنا

اتڼ وهل नाचना ناچنا

اتڼ اچول नाचना ناچنا

اتڼچي अतन्णची *نر.م.* अफगानी राष्ट्रीय नृत्य करने वाला

افغاني راشٹریيَ نرتیہ کرني والا

اتو उतू *نر.م.* इस्त्री, प्रेस استری، پریس

اتوکول उतूकवल *مص.* मत. इस्त्री करना, प्रेस करना

استری کرنا، پریس کرنا

اتوار इतवार *نر.م.* रविवार رویوار

اتوب अतूब *نر.م.* 1. लिट्टी, नर्म और मुलायम लिट्टी 2. दलिया 3. हलवा, आटा, चीनी और तेल से तैयार हलवा 4. स्वादिष्ट खाना

۱. لتي، نرم اور ملایم لتي ۲.دلیا ۳. حلوا، آټا، چیني اورتېل ست تیارحلوا ۴. سوادشټ کھانا

اتوم अतुम *نر.م.* ऐटम ایٹم

اتومات अतोमात *ص.نر.م.* स्वचालित سوچالت

اتوماتيک अतोमातीक *ص.نر.م.* स्वचालित سوچالت

اتومي अतोमी *ص. نب.* परमाणविक, परमाणवी

پرمانویک، پرمانوي

اته अत: आठ *ش.* آټھ

اتهام इत्तेहाम *نر.م.* अभियोग, दोषारोपण, इलजाम

ابھیوک، دوشاروپن، الزام

اته ویشت अत:विश्त *ش.* अट्ठाईस اټھاییس

اتي आती *نر.م.* हाथी ہاتھی

اتيا अतया *ش.*(اتیاون भी) अस्सी اسّي

اتياونه अतयवन: *ص.بښځ.* 1. प्रारंभ से 2. प्रथम 3. प्रारंभ, शुरुआत

۱. پرارنبھ سي ۲. پرتھم ۳. پرارنبھ، شروعات

اتيايم अतयायम *ص.ش.نر.م.* अस्सीवाँ اسّیوان

اټک अटक *نر. م.* 1. सिंधु नदी के किनारे पर एक गाँव का नाम 2. सिंधु

۱. سندھوندي کي کناري پر ایک گاون کا نام ۲. سندھو

اټکل अटकल आकलन, कल्पना, अनुमान, अटकल

آکلن، کلپنا، انومان، اټکل

اټکلول अटकलवल *مص.مت.* आकलन करना, कल्पना करना, अनुमान करना या लगाना, अटकल करना

آکلن کرنا، کلپنا کرنا، انومان کرنا یا لگانا، اټکل کرنا

اټکلي अटकली *ص.نب.* आनुमानिक, अटकलपच्चू; लगभग

آنومانک، اټکلپچّو؛ لگ بھگ

اټکلېدل अटकलेदल *مص.ل.* अनुमान लगाया जाना, अनुमान किया जाना

انومان لگایا جانا، انومان کیا جانا

اټکلی अटकनालइ *بښځ. م.ج.* हिचकी ہچکي

اټه अट: *بښځ.م.* लच्छा, अट्टी या अंट لچھا، اټي یا انٹي

اټی अटइ *بښځ. م.ج.* (اټه) -वही-

اتِران *نر.م.* अटेरान, फिरकी रील, پھرکي

اتِرل *مص.ل.* अटेरल ठूँसना, जरूरत से ज्यादा खाना ٹھونسنا، ضرورت سي زياده کھانا

اتِرلی *نر.م.* अटेरली भरा हुआ بھرا ھوا

اتِرن *نر.م.* अटेरन भरा हुआ بھرا ھوا

اثاث *نر.م.* असास सज्जा, साज-सामग्री, फर्नीचर سجّا، ساج - سامگری، فرنيچر

اثبات *نر.م.* इसबात प्रमाण, सबूत پرمان، ثبوت

اثباتول *مص.مت.* इसबातवल प्रमाणित करना, सिद्ध करना پرمانت کرنا، سدھ کرنا

اثباتیدل *مص.ل.* इसबातेदल प्रमाणित किया जाना, सिद्ध किया जाना پرمانت کیا جانا، سدہ کیاجانا

اثر *نر. م.* असर प्रभाव, असर, निशान, प्रमाण پربھاو، اثر، نشان، پرمان

اثنا *مبخ.م.ج.* असना क्षण, पल, अंतराल چھن، پَل، انترال

اثیر *نر.م.* इथर असीर ایتھر

اجاره *مبخ.م.* इजार: पट्टा پٹا

اجاره دار *نر.م.* इजारादार पट्टा धारी پٹادھاري

اجازه *مبخ. م.* इजाज़: अनुमति انومتي

اجازه نامه *مبخ. م.* इजाज़:नाम: अनुमति-पत्र انومتي پتر

اجانی *مبخ. م.* अजाणइ हजयाईन, हाजिन, वह स्त्री जो हज करके आई हो حجیاین، حاجن، وہ ستري جو حج کرکي آيي ھو.

اجباري *ص.نب.* इजबारी आवश्यक, जरूरी أوشيک، ضروري

اجتماع *مبخ.م.* इजतिमाअ़ 1. बैठक, मीटिंग 2. समाज 3. सभा ١. بيٹھک، ميٹينگ ٢. سماج ٣. سبھا

اجتماعي *ص.نب.* इजतिमाई़ सामाजिक ساماجک

اجتناب *نر.م.* इजतिनाब बचाव, परहेज بچاو، پرھيز

اجتهاد *نر.م.* इजतिहाद 1. ईश्वरीय या धर्म विज्ञान प्रथा 2. कड़ा प्रयास करना ١. ايشوريۓ يا دھرم وگيان پرتھا ٢. کڑا پرياس کرنا

اجداد *نر.م.* अजदाद (جد का बहुवचन) पूर्वज, पुरखा پوروج، پرکھا

اجدادي *ص.نب.* अजदादी पैतृक, पारंपरिक پيترک، پارنپرک

اجر *نر.م.* अजर इनाम, पुरस्कार انعام، پرسکار

اجرا *مبخ.م.* इजरा निष्पादन, पालन, कार्यान्वयन نشپادن، پالن، کاريانوين

اجرائیه *مبخ.م.* इजराइय: कार्यकारी, प्रशासी, प्रशासनिक کارئ کاري، پرشاسي، پرشاسنک

اجرام *نر.ج.* (جرم का बहुवचन) अजराम खगोलीय पिंड کھگولیي پنڈ

اجرت *نر.م.* उजरत वेतन, मजदूरी ويتن، مزدوري

اجزا *نر.ج.* अजज़ा खंड, टुकड़े کھنڈ، ٹکڑي

اجسام *نر.ج.*(جسم का बहुवचन) अजसाम देह دہہ

اجغونه *مبخ. م.* अजगून: भेड़ की ऊन بھيڑ کي اون

اجل *نر.م.* अजल मौत की घड़ी موت کي گھڑي

اجلاس *نر.م.* इजलास 1. अधिवेशन, बैठक 2. सत्र ١. ادھيوپشن، بيٹھک ٢. ستر

اجلاسیه *مبخ.م.* इजलासीय: अधिवेशन के संबंध में ادھيوپشن کي سنبندھ مين

اجلخی *نر.م.* अजलज़ै सिर का पिछला भाग سرکا پچھلا بھاگ

اجماع *مبخ.م.* इजमाअ़ सभा, एक धार्मिक सम्मेलन; इकट्ठा سبھا، ايک دھارمک سمّيلن؛ اکٹھا

اجمال *نر.م.* इजमाल संक्षिप्त, संक्षेप سنشپت، سنشيپ

اجمالي इजमाली ص.نب. संक्षिप्त سنشپت

اجناس अजनास نر.م. माल, पदार्थ مال، پدارتھ

اجنبي अजनबी نر.م. अपरिचित, विदेशी اپريچت، ويدېشي

اجنه अजणः ښځ. م.(اجانب) -वही-

اجوت अजवत ص.نر.م. मिला हुआ, मजबूती से मिला हुआ

ملاهوا، مظبوطي سي ملاهوا

اجوتول अजवतवल مص.مت. मिलना (निकट से) ملنا (نکټ سي)

اجوره अजुरः ښځ.م. मजदूरी, फीस, वेतन مزدوري، فيس، وېتن

اجير अजीर نر. م. 1. मजदूर 2. भाड़े पर काम करने वाला

١. مزدور ٢. بهاړي پر کام کرني والا

اچار अचार نر.ج. 1. अचार 2. पेचकश

١. اچار ٢. پيچکش

اچول अचवल مص. مت. फेंकना, डालना, गिराना پهېنکنا، ډالنا، ګرانا

اچونی अचवनै نر.م. समय से पहले पैदा हुआ बच्चा سمی سي پهلي پيدا هوا بچه

اچه अचः ښځ. م. दो शाखा वाली वह लकड़ी जिसे किसी चीज को सहारा देने के लिए प्रयोग करते हैं

دوشاخا والي وه لکړي جسي کسي چيز کو سهارا دېنې کي لپي پريوګ کرتي هين

اچی अचइ ښځ. م. ص. एक प्रकार की गाय जो छोटी होती है और कम खाती है

ايک پرکار کي ګايې جو چهوتي هوتي هی اور کم کهاتي هی.

اڅزي अकज़ी (या اڅکزی) एक अफगान कबीले का नाम

ايک افغان قبيلي کا نام

اڅکيزه अकीज़ः ښځ.م. असकीज़: टेंट का खंभा ټېنټ کا کهنبها

اڅل असणल مص.مت. 1. सजाना, सुंदर बनाना 2. चिकना करना 3. सद्भाव पूर्वक बनाना 4. बुनना 5. एक समान आवाज निकालना, गाना

١. سجانا، سندربنانا، ٢. چکنا کرنا ٣. سدبهاو پوروک بنانا ۴. بننا ۵. ايک سمان آواز نکالنا، ګانا

اڅا असा ښځ. م. जाँघ की हड्डी جانګهـ کي هډي

اچه -अस: ښځ.م. هڅه -वही-

احاديث अहादीस نر.م. हजरत मुहम्मद के कथन حضرت محمد(ص) کي کتهن

احاطه अहात: ښځ. م. 1. पास- पड़ोस, प्रतिवेश 2. घेरा 3. पूरी जानकारी

پاس-پروس، پرتی وېش ٢. ګهيرا ٣. پوری جانکاري

احباب अहबाब نر.م.(حبيب का बहुवचन मित्र, दोस्त متر، دوست

احتجاج इहतिजाज نر.م. विरोध, वाद-विवाद, दलील, बहस

ويرودهـ، وادـ ويواد، دليل، بحث

احتراز इहतिराज़ نر.م. परिहार, बचाव پريهار، بچاو

احتراق इहतिराक़ نر.م. दहन دهن

احترام इहतिराम نر.م. आदर, सम्मान آدر، سمان

احتفال इहतिफाल نر.م. बैठक, जमावड़ा, मीटिंग بېټهک، جماوړا، ميټنګ

احتكار इहतिकार نر.م. सट्टा; जमाखोरी, जखीरेबाजी سټّا؛ جمع خوري، ذخيرېبازی

احتكاري इहतिकारी ص.نب. सट्टा, जमाखोरी से संबंधित, मीमांसात्मक

سټّا، جمع خوری سي سنبندهت، ميمانسائمک

احتكاک इहतिकाक نر.م. रगड़, घर्षण رګړ، ګهرشن

احتلام इहतिलाम نر.م. स्वप्नदोष سوپندوش

احتمال इहतिमाल نر.م. संभावना سنبهاونا

احتمالي इहतिमाली ص.نب. संभावित, संदिग्ध سنبهاوت، سندګدهـ

احتياج इहतियाज نر.م. आवश्यकता اوشيکتا

احتياط इहतियात نر.م. सावधानी, चौकसी ساودهاني، چوکسي

احتياطي इहतियाती ص.نب احتياطي

احزاب अहज़ाब نر.ج. दल (का बहुवचन حزب) ډل

احساس इहसास *نر.م.* बोध, ज्ञान; अनुभूति, संवेदन
بودھ، گیان؛ انوبھوتي، سنوبدن

احساسات इहसासात *نر.ج.* संवेदन سنوبدن

احساساتي इहसासाती *ص.نب.* अति संवेदनशील
اتی سنوبدنشیل

احساسول इसासवल *مص.مت.* स्पर्श करना,अनुभव करना, महसूस करना
سپرش کرنا، انوبھو کرنا، محسوس کرنا

احسان इहसान*نر.م.* कृपा, उपकार کرپا، اوپکار

احصائیه सांख्यिकी *نبث* इहसाईयः سانکھیکي

احضار इहज़ार *نر.م.* बुलावा بلاوا

احضاروال इहज़ारवल *مص.مت.* बुलाना, हाजिर करना
بلانا، حاضر کرنا

احکام अहकाम*نر.ج.* (حکم का बहुवचन) उपदेश اپدیش

احمدزي अहमदज़ी *نر.م.* एक अफग़ान क़बीले का नाम
ایک افغان قبیلي کا نام

احمق अहमक़ *نر.م.* मूर्ख مورکھ

احوال अहवाल *نر.م.* 1. स्थिति 2. समाचार
١. ستھیتي ٢. سماچار

احیاء इहया *نبث.م.* पुनर्जागरण, अनुप्राणन, प्राण फूँकना, पुनर्जीवित करना
پونرجاگرن، انوپرانن، پران پھونکنا، پنرجیوت کرنا

احیاناً अहयानन *ق.* 1. कभी-कभी 2. यदि
١. کبھي-کبھي ٢. یدي

اخ आह *ا.* अख़ آہ

اخبار अख़बार *نر.م.* समाचार-पत्र سماچار- پتر

اختر अख़्तर*نر.م.* ईद عید

اختراع इख़तिराअ *نبث.م.* खोज کھوج

اختری अख़तरै *ص.نر.م.* (का बकरा) बली بلي (کا بکرا)

اختصار इख़तिसार *نر.م.* संक्षेपण, संक्षेप سنبنبین، سنشیپ

اختصاص इख़तिसास *نر.م.* उपयुक्त, विशेष
اپیوکت، ویشیش

اختصاصي इख़तिसासी *نر.م.* विशेषता, विनिहित
ویشیشتا، وینیہت

اختفا इख़तिफा *نبث.م.* संगोपन, छिपाव سنگوپن، چھپاو

اختلاس इख़तिलास *نر.م.* ग़बन; अपहार غبن؛ اپہار

اختلاف इख़तिलाफ *نر.م.* मतभेद, विवाद, अंतर
متبھید، ویواد، انتر

اختلال इख़तिलाल *نر.م.* अव्यवस्था, गड़बड़ी
اویوستھا، گڑبڑي

اختناق इख़तिनाक़ *نر.م.* घुटन, दम का घुटना, साँस फूलना, श्वासरोधन
گھٹن، دم کا گھٹنا، سانس پھولنا، شواسرودھن

اخته अख़्तः *صف.نب.* व्यस्त ویست

اخته अख़्तः *صف.نب.* बधिया किया हुआ, वह पुरुष जिसकी शुक्रग्रंथियों अथवा वह स्त्री जिस की डिंबग्रंथियों को निकाल दिया गया हो और उसे जन्म देने के अयोग्य बना दिया गया हो।
بدھیا کیا ھوا، وہ پروش جس کي شکرگرنتھیون اتھوا وہ ستري جسکي ڈنبگرنتھیون کو نکال دیاگیا ھو اور اسي جنم کي ایوگیَ بنا دیاگیا ھو

اختیار इख़तियार *نر.م.* 1. इच्छा, चाहत, विकल्प 2. अधिकार
١. ایچھا، چاھت، ویکلپ ٢. ادھیکار

اختیاری इख़तियारी *صف.نب.* वैकल्पिक, ऐच्छिक
ویکلپک، ایچھیک

اخراج इख़राज *نر.م.* निष्कासन نشکاسن

اخبل अख़खल *مص.م* गूँधना, सानना گوندھنا، سانتا

اخبی अख़्खै *نر.م.* साला سالا

اخطار इख़तार *نر.م* चेतावनी, प्रबोधन
چیتاوني، پربودھن

اخفا इख़फ़ा *نبث.م.* छिपाव, छिपाना چھپاو، چھپانا

اخلاص इख़लास *نر.م.* 1. सौहार्द 2. सच्चाई 3. भक्ति
١. سوھارد ٢. سچایي٣. بھکتي

اخلاصمن इख़लाससमन *ص.* ईमानदार, सच्चा
ایماندار، سچا

اخلاق अख़लाक़ *نر.م.* 1. आचरण, नैतिकता 2. नीतिशास्त्र

۱. آچرن، نیتکتا ۲. نیتیشاستر

اخلاقي अख़लाक़ी *ص.نب.* नैतिक نیتک

اخلال इख़लाल *نر.م.* अव्यवस्था, गड़बड़ी اویوستها، گڑبڑي

اخواہخوا अख़वादेख़वा *ق.* यहाँ-वहाँ, चारों ओर, इधर-उधर

یہان - وہان، چارون اور، ادھر- ادھر

اخ وتوخ अख़ोटुख़ *نر.م.* 1. खाँसना 2. बल, ताकत

۱. کھانسنا ۲. بل ۳. طاقت

اخ ودب अख़ोडब *نر.م.* भिड़ंत, मुठभेड़, हाथापाई بھرنت، موتبھیڑ، ہاتھاپائي

اخوند अख़ुंद *نر.م.* उस्ताद, मुल्ला استاد، ملّا

اخیر अख़ेड़ *نر.م.* सफेद मिट्टी, मकान की सफेदी करने के लिए

سفید متي، مکان کي سفیدي کرني کي لیي

اخیرل अख़ेड़ल *مص.مت.* प्लास्टर करना, मकान की सफेदी करना

پلاستر کرنا، مکان کي سفیدي کرنا

اخیستل अख़ीस्तल *مص. مت.* 1. लेना 2. मोल लेना 3. पाना 4. उधार लेना

۱. لینا ۲. مول لینا ۳. پانا ۴. ادھار لینا

ادات अदात *نر. م.* सामान; औजार سامان؛ اوزار

اداره इदार: *ښځ. م.* 1. कार्यालय 2. प्रशासन, प्रबंधन, निर्देशन

۱. کاریالیَ ۲. پرشاسن، پربندھن، نردیشن

اداري इदारी *ص.نب.* प्रशासी, प्रशासनिक, प्रबंधकीय پرشاسي، پرشاسنک، پربندھکیيَ

اداکول अदाकवल *مص.مت.* 1. भुगतान करना, पूरा करना, अदा करना 2. बोलना

۱. بھگتان کرنا، پورا کرنا، ادا کرنا ۲. بولنا

ادب अदब *نر.م.* 1. ढंग, रीति 2. साहित्य

۱. ڈھنگ، ریتي ۲. ساھتیه

ادبي अदबी *ص.نب.* साहित्यिक, सुसंस्कृत ساھتیک، سوسنسکرت

ادبیات अदबीयात *نر.ج.* साहित्य ساھتیه

ادراک इदराक *نر.م.* ज्ञान, बोध, प्रत्यक्ष, समझ گیان، بودھ، پرتیکش، سمجھ

ادرس अदरस *نر.م.* पता (भी) پتا (آدرس)

ادرم अदरम *نر.م.* प्रभाव, असर پربھاو، اثر

ادعا इद्देआ *ښځ.م.* दावा, माँग داوا، مانگ

ادغام इदग़ाम *نر.م.* विलीन, विलय ویلین، ویلیَ

ادکه अदक: *ښځ.م.* ममी, पुराना शव ممي، پرانا شَو

ادکی अदकइ *ښځ. م.* -वही- (ادکه)

ادمان इदमान *نر.م.* व्यायामिक, कसरत ویایامک، کسرت

ادمخور अदमख़ोर *نر.م.* नरभक्षी, आदमखोर نربھکشي، آدمخور

ادمخیل अदमख़ेल *نر. ج.* एक अफग़ानी क़बीला ایک افغانی قبیله

ادنا अदना *ص.نب.* अदना, छोटा; तुच्छ, बेकार ادنا، چھوٹا؛ توچھ، بیکار

ادنی अदना *ص. نب.* (ادنا) -वही-

ادوات अदवात *نر.ج.* (ادات) सामान, (का बहुवचन औजार

سامان، اوزار

ادوبدو अदुबदु *ص.نب.* 1. सूजा हुआ 2. थकामाँदा, निढाल

۱. سوجا ھوا ۲. تھکا ماندا، نڈھال

ادوم अदुम *نر.م.* अदुम जाँघ; पाँव جانگھه؛ پاون

ادي अदे *ښځ.م.* माँ, बूढ़ी महिला مان، بورھي مھیلا

ادیان अदयान *نر.ج.* (دین धर्म (का बहुवचन دھرم

ادیب अदीब *نر.م.* साहित्यकार ساھتیَکار

ادیره अदीर: *ښځ.م.* कब्रिस्तान, श्मशान घाट قبرستان، شمشان گھاٹ

اډ अड *نر.م.* हड्डी ھڈي

اداونه :अडावण *ښځ.م.* ढाँचा, संरचना, ڈھانچا، سنرچنا

اډو अडो *ق.* कभी नहीं, कदापि नहीं کبھي نهين، کدابي نهين

اډوکی अड्डुकै *نر.م.* हड्डी هډي

اډه अड्डा :अड ابڈا

اډي अडी *نر.م.* टॉनसिल, गलांकुर ټانسل، ګلانکر

اذان अज़ान *نر.م.* अज़ान اذان

اذن इज़्न *نر.م.* अनुमति, इजाज़त انومتي، اجازت

اذیت अज़ीअत *نر.م.* छेड़-छाड़, परेशान करना, तंग करना

چهيړ- چهاړ، پريشان کرنا، تنګ کرنا

ار अर *اد.* अचानक चिल्लाना, अरे- अरे اچانک چلانا، اري - اري

ارابه अराब: बंदूक दागना, गोलियों की बौछार करना

بندوق داغنا، ګوليون کي بوچهار کرنا

ارابه अराब: *ښځ.م.* पहिया, चक्का, रथ پهيا، چګا، رتهـ

اراټ अराट *نر.م.* रहट رهټ

اراده इराद: *ښځ.م.* इच्छा, अभिप्राय, इरादा

اچهّا، ابهيپرايَ، اراده

ارادی इरादी *ص.نب.* अभिप्रेत, साभिप्राय ابهي پربټ، سابهي پرايَ

اراضي अराज़ी *ښځ.م.* जमीन زمين

ارام अराम *ص.نر.م.ج.* 1. शांत, खामोश 2. आराम ۱. شانت، خاموش ۲. آرام

ارام سئ अराम सै *امر.* आराम से रहो! آرام سي رهو!

ارام چوکی अराम चौकइ *ښځ.م.* आरामकुर्सी آرام کرسي

ارامول अरामवल *مصـمت.* 1. शांत करना, चुप करना 2. आराम करना

۱. شانت کرنا، چپ کرنا ۲. آرام کرنا

ارامي अरामी *ښځ.م.* शांति شانتي

ارامي अरामी *نر.م.* हरामी حرامي

ارباب अरबाब *نر.م.* मुखिया, मालिक; जमींदार مکهيا، مالک؛ زميندار

اربکی अरबकै *نر.م.* क़बीले का एक फौजी قبيلي کا ايک فوجي

اربه अरब: *ښځ.م.* (ارابه) -वही-

ارت अरत *ص.م.ج.* अर्ज, चौड़ा; विस्तृत عرض، چوړا، وسترت

ارتاو अरताव *نر.م.* उछालना (सिक्का) اچهالنا (سکه)

ارتاوول अरतावव्वल *مصـمت.* फैंकना, उछालना پهينکنا، اچهالنا

ارتاوی अरतावइ *ښځ.م.ج.* किशमिश (लाल) کشمش (لال)

ارتاویز अरतावीज़ *ص.نر.م.* 1. बेढंगा, फूहड़ 2. बकवादी, बकवासी, गप्पी

۱. بې ډنګا، پهوهړ، ۲. بکوادي، بکواسي، ګپّي

ارتباط इरतिबात *نر.م.* संबंध, रिश्तेदारी سنبندهـ، رشتېداري

ارتباطي इरतिबाती *ص.نب.* संबंधी سنبندهي

ارتجاع इरतिजाअ़ *شځ.م.* प्रतिक्रिया, लौट जाना پرتيکريا، لوټ جانا

ارتجاعي इरतिजाई़ *ص.نب* प्रतिक्रियात्मक, प्रतिगामी پرتيکرياتمکـ، پرتيګامي

ارتعاش इरतिआ़श *نر.م.* थरथराहट, कंपन, कँपकँपी تهرتهراهټ، کمپن، کنپکنپي

ارتفاع इरतिफाअ़ *ښځ. م.* ऊँचाई; बुलंदी اونچايي؛ بلندي

ارتقا इरतिक़ा *ښځ. م.* तरक्की, पदोन्नति; प्रगति ترقي، پدونّتي؛ پرګتي

ارتکاب इरतिकाब *نر.م.* अपराध करना, अपराध स्वीकार करना

اپرادهـ کرنا، اپرادهـ سويکار کرنا

ارتوالی अरतवालै *نر.م.* विस्तार, चौड़ा ويستار، چوړا

ارتول अरतवल *مص.مت.* विस्तार करना, चौड़ा करना, बढ़ाना
وستار كرنا، چورا كنا، برهانا

ارتول अरतवल *مص.مت.* फेंकना; दे मारना
پهينكنا، دي مارنا

ارتبدل अरतेदल *مص.ل.* चौड़ा होना چورا هونا

ارتينه अरतीनः *ښځ.م.* पत्नी, स्त्री, बीबी, जोरू,
پتني، استري، بي بي، جورو

ارټ अरट *نر.م.* कुआँ, अरहट کنوان، ارهټ

ارث इर्स *نر.م.* बपौती, पैतृक संपत्ति
بپوتي، پيترک سنپتی

ارثي इर्सि *ص.نب.* वंशानुगत; विरसे में मिला हुआ
ونشانوګټ؛ ورثي مين ملا هوا

ارجل अरजल *ص.نر.م.ج.* मिश्रित, मिश्र, दोग़ला
مېسرت، مسر، دوغلا

ارجلی अरजलइ *ښځ.م.* ओक वृक्ष का एक प्रकार
اوک برکش کا ایک پرکار

ارچه अरचः *ښځ. م.* एक प्रकार की नरम लकड़ी
ایک پرکار کي نرم لکړي

ارخاړی अरखाड़ै *نر.م.* भेड़-बकरियों का एक मर्ज
بهيړ- بکريون کا ایک مرض

ارخشی अरखशै *نر.م.* बलग़म بلغم

ارخښ अरख़ख *نر.م.* साँस की तकलीफ, अस्थमा
سانس كي تكليف، استهما

ارداوه अरदावः *ښځ.م.* जानवरों का चारा
جانورون کا چارا

اردلی अरदलै *نر.م.* नौकर, अरदली نوكر، اردلي

اردو उर्दू *نر.م.* सेना, फौज سپنا، فوج

اردو उर्दू *ښځ. م.* उर्दू भाषा اردو بهاشا

ارړی इरडै *نر.م.* एक प्रकार की लंबे दुम वाली भेड़
ایک پرکار کي لنبي دم والي بهيړ

ارزاق अरज़ाक़ *نر.م.* रोजी-रोटी (का बहुवचन رزق)
روزي- روتي

ارزان अरज़ान *نر.م.* सस्ता سستا

ارزانول अरज़ानवल *مص.مت.* सस्ता करना, मूल्य कम करना
سستا كرنا، موليه كم كرنا

ارزاني अरज़ानी *ښځ.م.* सस्तापन سستاپن

ارزانېدل अरज़ानेदल *مص.ل.* सस्ता होना سستا هونا

ارزښت अरज़ख्त *نر.م.* मूल्य, भाव, कीमत
مولې، بهاو، قيمت

ارزښتناک अरज़ख्तनाक *ص.* कीमती, मूल्यवान
قيمتي، مولیوان

ارزګان उरुज़गान *نر.م.* अफगानिस्तान में एक प्रांत प्रदेश
افغانستان مين ايک پرانت، پردېش

ارزېدل अरज़ेदल *مص.ل.* बहुमूल्य होना بهومولیه هونا

اړومی अरगमै *نر.م.* (اړی) -वही-

اړومی अरगमइ *ښځ.م.* जँभाई جنبهايي

اړوی अरगै *نر.م.* डकार ډکار

ارسټو अरस्तू *نر.م.* अरसतू ارستو

ارسټوکرات अरसतूकरात *نر.م.* अभिजात, कुलीन
ابهيجات، کولين

ارسټوکراسي अरसतूकरासी *ښځ.م.* अभिजात-वर्ग
ابهيجات- ورګ

ارغ अरग़ *نر.م.* 1. रस, सार, निचोड़ 2. अर्क
١. رس، سار، نيچوړ ٢. عرق

ارغاړی अरग़ाड़ै *نر.م.* ढाल, झुकाव ډهال، جهکاو

ارغچله अरग़चलः *ښځ.م.* वह रस्सी जिसे बहुत बल दिया गया हो
وه رسّي جسي بهت بل دياګيا هو

ارغځه अरग़सः *ښځ.م.* बकरी (काली) بکري (کالي)

ارغسټلي अरग़सतली *ښځ.م.* अशिष्ट, अभद्र, अनुचित (बात)
اشيشټ، ابهدر، انوچت (بات)

ارغشی अरग़शै *نر.م.* कफ, बलगम; गला साफ करने का कार्य
كف، بلغم، ګلا صاف كرني كا كارې

ارغنج अरग़ंज *نر.م.* एक प्रकार का आलुचा
ایک پرکار کا اَلوچہ

ارغنجه अरग़ंज़: *ښځ.م.* ओक के प्रकार का एक ऐसा वृक्ष जिस में फल नहीं आता
اوک کي پرکارکا ایک ایسا ورکش جس مین پھل نہین آتا

ارغنداو अरग़नदाव *نر.م.* अरग़नदाब, कंधार प्रांत के उत्तर में एक नदी
ارغنداب، کندھار پرانت کي اتر مین ایک ندي

ارغواني अरग़वानी *ص.نب.* बैंगनी, नीललोहित
بیگني، نیلّوھت

ارغوبرغو अरग़ुबरग़ु *ص.نب.* चिड़चिड़ा, रूखा
چڑچڑا، روکھا

ارغوچ अरग़ुवच *نر.م.* एक प्रकार का तंबाकू
ایک پرکار کا تنباکو

ارغوچکه अरग़ुचक: *ښځ.م.* उछल-कूद اچھل - کود

ارغوش अरग़ुश *نر.م.* गेहुँआ रंग گیھونوا رنگ

ارغونجکه अरग़ुंजक: *ښځ.م.* एक प्रकार का खाने वाला तंबाकू जो गेहूँ के खेत में होता है
ایک پرکار کاکھاني والا تنباکوجو گیھون کي کھیت مین ھوتا ھی.

ارغونچکي अरग़ुंचकी *ښځ.م.* बच्चों का एक खेल
بچون کا ایک کھیل

ارغونچی अरग़ुन्चै *نر.م.* तीन लटों से बनाई गई चोटी
تین لٹون سي بنائي گئي چوٹي

ارغوند अरग़ुंद *نر.م.* 1. ऊंगली के पोर की हड्डी 2. निशाना साधने वाला
١. انگلي کي پور کي ھڈي ٢. نشانا سادھني والا

ارغونکی अरग़ुन्कै *نر.م.* एक छोटा पौधा
ایک چھوٹا پودھا

ارغه अरग़: *ښځ.م.* एक प्रकार का घरेलू कबूतर जो तेज़ उड़ता है
ایک پرکار کا گھریلو کبوتر جو تیز اڑتا ھی

ارغی अरग़ै *نر.م.* मारने वाला, निशाना साधने वाला
مارني والا، نشانا سادھني والا

ارغی अरग़इ *ښځ.م.* मल द्वार
مل دوار

ارقام अरक़ाम *نر.ج.* (رقم का बहुवचन) 1. एकरूप, आकार, आकृति 2. रकम
١. اپکروپ، آکار، آکرتي ٢. رقم

ارکاره अरकार: *ښځ.م.* हरकारा ھرکارہ

ارکان अरकान *نر.ج.* (رکن का बहुवचन) खंभा, अंग
کھنبھا، انگ

ارکانی अरकानै *نر.م.* एक प्रकार का खरबूजा जिसकी छाल मोटी होती है
ایک پرکار کا خربوزہ جسکي چھال موٹي ھوتي ھی

ارکسترا अरकिस्टरा *ښځ.م.* ऑरकिस्ट्रा ارکسترا

ارگ अरग *نر.م.* किला, गढ़ قلعہ، گڑھ

ارگانه अरगान: *ښځ.م.* खाना کھانا

ارگجه अरगज: *ښځ.م.* मिला जुला ملا جلا

ارگوري अरगुड़ी *ښځ.م.* एक प्रकार का बच्चों का खेल
ایک پرکار کا بچون کا کھیل

ارم इरम *نر.م.* 1. धरती का स्वर्ग 2. अरब में एक काल्पनिक बाग का नाम
١. دھرتي کا سورگ ٢. عرب مین ایک کالپنک باغ کا نام

ارمان अरमान *نر.م.* ख्वाहिश, अरमान, इच्छा
خواھش، ارمان، اپچھا

ارمانجن अरमानजन *ص.م.ج.* इच्छाधारी, अरमान रखने वाला
اپچھادھاري، ارمان رکھني والا

ارم توتیا अरमतोतया *ښځ.م.* एक पौधे की जड़ जिस में काँटे नहीं होते और आँखों के दुखने पर दवा के रूप में प्रयोग करते हैं। जड़ों को सुखाकर सुरमे में भी मिलाते हैं।
ایک پودھي کا جڑ ھَی، جس مین کانٹي نھین ھوتي اور آنکھون کي دکھني پر دوا کي روپ مین پریوگ کرتي ھین. جڑون کو سکھا کر سرمي مین بھي ملاتي ھین.

ارمتی अरमतै *ص.نر.م.* तेज, शीघ्रगामी
تیز، شیگھرگامي

ارمټه अरमट: *ص.ښځ.م.* 1. विधवा 2. गरीब महिला
١. ودھوا ٢. غریب مھیلا

ارمچک अरमचक *نر.م.* शैतान, हरामजादा, बदमाश
شیطان، حرامزادہ، بدمعاش

ارمغان अरमगान *نر.م.* उपहार, भेंट
اپھار، بھینٹ

ارمل अरमल *نر.م.* अंजीर के प्रकार का एक पहाड़ी वृक्ष

انجير کي برکار کا ايک پہاڑي ورکش

ارمن अरमन *نر.م.* चिमटा, सँड़सा چمٹا، سنڑسا

ارمنی अरमनै *نر.م.* सफेद दाग, चर्मरोग سفيد داغ، چرم روگ

ارمني अरमनी *ښځ.م.* अर्मेनियाई भाषा آرمينيايي بهاشا

ارمونی अरमूनै *نر.م.* हरामी, पिताहीन (बच्चा) حرامی، پتاهين (بچا)

ارمونیه अरमुनयः हारमोनियम *ښځ.م.* هارمونيم

ارن अरन *نر.م.* भौंपू بھونپو

ارنی अरणइ *ښځ.م.* किसी चीज को पाने में अति परिश्रम

کسی چيز نو پاني مين اتي پرشرم

اروا अरवा *ښځ.م.* प्राण, जान پران، جان

اروابناد अरवाखाद *نر.م.* स्वर्गीय سُوَرگيَه

اروپا अरोपा *ښځ. م.* यूरोप يورپ

اروپایی अरोपाई *ص.* यूरोपीय يوروپئ

اروړ अरुड़ *نر.م.* 1. ईर्ष्या, डाह 2. हकलाना ۱. ايرشيا، ډاه، ۲. هکلانا

اروړه अरोड़ः *ص.نب.* मिश्रित; मिला-जुला مِسرت؛ ملا-جلا

ارومرو अरुमरु *ق.* जरूरी, अतिआवश्यक, ضروري، اتي آوشيک

اره अरहः *ښځ.م.* आरा آرا

ارهټ अरहट *ر.م.* रहट رهټ

ارهډ अरहड *نر.م.* -वही- (ارهټ)

ارهر अरहर *نر.م.* अरहर (दाल) ارهر دال

ارهنډه अरहंडः *ښځ.م.* अंडी, एरंड, रेंड़ी اندي، ارنډ، رينړي

اری अरै *نر.م.* दो कोहान वाला ऊँट, बखतरिया का ऊँट دو کُوهان والا اونټ، بختريا کا اونټ

اری अरइ *ښځ. م.* दराँती, हँसिया درانتي، هنسيا

اریان अरयान *ص.ن.م.ج.* 1. हैरान, परेशान 2. मोहताज, कमजोर ۱. حيران، پريشان ۲. محتاج، کمزور

اریانول अरयानवल *مص.مت.* 1. हैरान करना 2. मोहताज करना ۱. حيران کرنا ۲. محتاج کرنا

اریاني अरयानी *ښځ.م.* हैरत, आश्चर्य حيرت، آشچريه

اریانېدل अरयानेदल *مص.ل.* 1. हैरान होना, परेशान होना 2. मोहताज होना ۱. حيران هونا، پريشان هونا ۲. محتاج هونا

اریره अरीड़ः *ښځ. م.* हर्रा هرّا

اړ अड़ *م.ج.* 1. दरिद्र, गरीब 2. व्यस्त 3. आभारी ۱. دَردر، غريب ۲. ويست ۳. آبهاري

اړا इड़ा *ص.نر.م.* असभ्य, अभद्र اسبهيَ، ابهدر

اړا इड़ा *ص.نر.م.* बेढंगा व्यक्ति, बेतरतीब بي ډنګا ويکتي، بي ترتيب

اړا इड़ा *ص.نر.م.* अन्यमनस्क انئ مَنَسک

اړان अड़ान *ص.نر.م.* व्यस्त ويست

اړایستل अड़इस्तल *مص.مت.* 1. विवश करना 2. आभारी बनाना 3. काम में लगाना ۱. ويوش کرنا ۲. آبهاري بنانا ۳. کام مين لګانا

اړاو अड़ाव *نر.م.* एक प्रकार का पौधा ايک پرکار کا بودها

اړتیا अड़तिया *ښځ. م.* आवश्यकता آوشيکتا

اړخ अड़ख़ *نر. م.* किनारा; पहलू; तरफ کناره؛ پهلو؛ طرف

اړخي अड़ख़ै *نر.م.* ढाल, झुकाव ډهال، جهکاو

اړخیز अड़ख़ीज़ *ص.نر.م.* 1. तरफ 2. व्यंग्यात्मक ۱. طرف ۲. وينګياتمک

دوه اړخیز दोतरफा دوطرفه

اړک अड़ेक *ص.نر.م.* जिद्दी ضدي

اړکی अड़कै *نر.م.* सीढ़ी के बीच में लगा डंडा سيرهی کي بيچ مين لګا ډنډا

ارکی अड़कइ *ښځ.م.* चूहा या चिड़िया पकड़ने का उपकरण

چوها یا چریان بکړني کا اوپکرن

ارم अड़म *نر.م.* 1. उत्तोलक, रंभा 2. पकड़ने का काम या भाव

۱. اتّولک، رنبها ۲. پکړني کا کام یا بهاو

ارم अड़म *ص.نب. م.ج.* अटल; धुन का पक्का, दृढ़

اټل؛ دُهن کا پکا، دِرِڑهـ

ارنگ अड़ंग *نر.م.* शक, अनिश्चय शک، انشچیَ

اروب अड़ोब *نر.م.* आटा, चीनी, पानी और तेल से बना हुआ एक तरह का व्यंजन जो कि बच्चा होने के बाद महिला को खाने के लिए दिया जाता है

آټا، چیني، پاني اور تېل سي بنا هوا ایک طرح کا وینجن جو کي بچه هوني کي بعد مهیلا کو کهاني کي لیي دیا جاتا هی.

اروټل अड़वतल *مص. ل.* 1. मजबूर होना 2. रुक जाना 3. व्यस्त होना

۱. مجبور ۲. رک جانا ۳. ویست هونا

ارودور अड़ूदूड़ *نر. م.* अशांति, दंगा, हंगामा اشانتي، دنګا، هنګاما

اروښتي अड़वखती *ښځ.م.ج.* 1. बचत 2. विविधता, एकांतरण

۱. بچت ۲. ویودهتا، اکانترن

اروک अड़ोक *نر.م.* शत्रुता, मनमुटाव شتروتا، منموټاؤ

ارول अड़वल *مص.مت.* 1. घुमाना, मोड़ना, फेरना, उलट देना 2. बदल देना

۱. ګهومانا، مورنا، بهیرنا، الټ دېنا ۲. بدل دېنا

ارول अड़वल *مص.مت.* 1. मुहताज करना 2. मजबूर करना 3. रोक देना

۱. محتاج کرنا ۲. مجبور کرنا ۳. روک دېنا

اړه अड़: *ښځ.م.* 1. आवश्यकता 2. संबंध

۱. آوشیکتا ۲. سنبندهـ

اړبدل अड़ेदल *مص.ل.* 1. मजबूर होना 2. आवश्यक होना

۱. مجبور هونا ۲. آوشیک هونا

اړیکی अड़ेकै *نر.م.* संबंध سنبندهـ

ازاد आज़ाद *ص.نر.م.ج.* आजाद, स्वतंत्र آزاد، سوتنتر

ازادول आज़ादवल *مص.مت.* आजाद करना, स्वतंत्र करना

آزاد کرنا، سوتنتر کرنا

ازادي आज़ादी *ښځ.م.* आजादी, छुटकारा, स्वतंत्र

آزادي، چهټکارا، سوتنترتا

ازادېدل आज़ादेदल *مص.ل.* स्वतंत्र होना, आजाद होना, छुटकारा पाना

سوتنتر هونا، آزاد هونا، چهټکارا پانا

ازار आज़ार *نر.م.* 1. उग्र 2. उत्पीड़न; परेशानी

۱. اوګر ۲. اوتپیرن؛ پرېشاني

ازاردبه आज़ारदब: *نر.م.* नवजात शिशु की एक बीमारी

نوجات شیشو کي ایک بیماري

ازارول आज़ारवल *مص.مت.* छेड़ना, परेशान करना

چهېرنا، پرېشان کرنا

ازاړېدل आज़ारेदल *مص.ل.* छेड़ा जाना, परेशान होना

چهېرا جانا، پرېشان هونا

ازانګه अज़ांगह: *ښځ. م.* प्रतिध्वनि, गूँज

پرتېدهوني، ګونج

ازبک उज़बेक *نر.م.* उज़बेक क़बीला ازبیک قبیله

ازبکي उज़बकी *ښځ.م.* उज़बेकी भाषा, उज़बेकिस्तान की भाषा

ازبکي بهاشا، ازبکستان کي بهاشا

ازدحام इज़दिहाम *نر.م.* भीड़ بهیړ

ازدواج इज़दिवाज *نر.م.* विवाह ویواه

ازغن अज़ग़न *ص.نر. م.ج.* काँटे वाला पौधा

کانټي والا پودها

ازغی अज़ग़ै *نر.م.* काँटा کانټا

ازل अज़ल *نر.م* वह काल जिसका कोई अंत नहीं

وه کال جسکا کوئی انت نهین

ازل لیک अज़ललीक *نر.م.* किस्मत قسمت

ازمایښت आज़माइख्त *نر.م.* जाँच, आजमाइश

جانچ، آزمایش

ازمایل अज़मायल *مص.مت.* जाँच करना جانچ کرنا

ازمویل अज़मोयल *مص.مت.* जाँच करना جانچ کرنا

ازموینځی *نر.م.* अज़मोयंज़ै प्रयोगशाला پریوک شالا

ازمویله *ښځ.م.* अज़मोयनः परीक्षा پریکشا

ازمویلی *ص.نر.م.* अज़मोयलै जाँच किया हुआ, आजमाया हुआ

جانچ کیا هوا، آزمایا هوا

ازوت *نر.م.* अज़ूत (नाइट्रोजन) ازوټ (نایټروجن)

ازوغ *نر.م.ج.* अज़ुग़ 1. प्रबंध, व्यवस्था 2. भोजन, चारा

۱. پربندهـ ، ویوستها ۲. بهوجن، چارا

اژانس *نر.م.* आज़ंस एजेंसी ایجنسي

اژدهار *نر.م.* अज़दहार अजगर; परदार साँप

اجگر؛ پردار سانپ

اساس *نر.م.* असास बुनियाद بنیاد

اساسي *ص.نب.* असासी बुनियादी بنیادي

اساس نامه *ښځ.م.* असास नामः अधिनियम ادهینیم

اسامبله *ښځ.م.* असामबलः असेंबली اسېنبلي

اسان *ص.نر.م.* असान सरल, आसान آسان، سرل

اسانتیا *ښځ.م.* असानत्या आसानी, सुगमता, सरलता

آساني، سوکمتا، سرلتا

اسانول *مص.مت.* असानवल आसान करना, सरल करना

آسان کرنا، سرل کرنا

اساني *ښځ.م.* असानी आसानी آساني

اسانېدل *مص.ل.* असानेदल आसान होना, सरल होना

آسان هونا، سرل هونا

اسباب *نر.ج.* असबाब साधन, उपकरण سادهن، اوپکرن

اسبون *نر.م.* असबून घोड़ा चराने वाला

ګهوړا چراني والا

اسپانیه *ښځ.م.* स्पेन اسپین

اسپه *ښځ. م.* असपः घोड़ी ګهوړي

اسپه *ښځ. م.* असपः दाने वाला फोड़ा, बुखार

داني والا پهوړا، بخار

استاذ *نر.م* अस्ताज़ शिक्षक; अध्यापक

شېکشک، ادهیاپک

استازی *نر.م.* असताज़ै दूत دوت

استاکار *نر.م.* उसताकार 1. मास्टर 2. शिल्पी, कारीगर

۱. ماستر ۲. شلپي، کاریګر

استبداد *نر.م.* इसतिबदाद तानाशाही; निरंकुशता تاناشاهي؛ نرنګشتا

استبدادي *ص.نب.* इसतिबदादी निरंकुश نرنکش

استثمار *نر.م.* इसतिसमार शोषण شوشن

استثمارچي *نر.م.* इसतिसमारची शोषक شوشک

استثمارول *مص.مت.* इसतिसमारवल शोषण करना شوشن کرنا

استثماربدل *مص.ل.* इसतिसमारेदल शोषण होना شوشن هونا

استثناء *ښځ. م.* इसतिसना अपवाद اپواد

استثنايي *ص.نب.* इसतिसनाई अपवादिक اپوادیک

استحاله *ښځ.م.* इसतिहालः रूपांतरण, परिवर्तन روپانترن، پریورتن

استحصال *نر.م.* इसतिहसाल 1. उत्पादन 2. प्राप्ति

۱. اتپادن ۲. پراپتي

استحضار *نر.م.* इसतिहज़ार 1. सूचना 2. बुलाना

۱. سوچنا ۲. بلانا

استحقاق *نر.م.* इसतिहक़ाक़ हक़ चाहना; किसी के हक के लिए दावा करना

حق چاهنا؛ کسي کي حق کي لپاره دعوا کرنا

استحکام *نر.م.* इसतिहकाम दृढ़ता, स्थिरता, मजबूती

دږرتا، ستهرتا، مضبوطي

استخاره *ښځ.م.* इसतिख़ारः अच्छाई की तलाश करना (नमाज या पूजा के द्वारा)

اچهّايي کي تلاش کرنا (نماز یا پوجا کي دوارا)

استخبارات इसतख़बारात *نر.ج.* गुप्तचर सेवा

استخدام इसतख़दाम *نر.م.* रोजगार روزگار

استخراج इसतख़राज *نر.م.* 1. निकाल देना 2. अर्थ निकालना 3. खत्म करना 4. हल करना

۱. نکال دینا ۲. ارتھ نکالنا ۳. ختم کرنا ۴. حل کرنا

استخفاف इसतिख़फाफ *نر.م.* तिरस्कार, घृणा

تِرسکار، گھرنا

استدلال इसतदलाल *نر.م.* तर्क, दलील ترک، دلیل

استر अस्तर *نر.م.* स्तर ستر

استراحت इसतिराहत *نر.م.* आराम آرام

استریل उसतुरबल *نر.م.* जवान, युवा, तरुण, पट्ठा

جوان، یووا، ترون، پٹھا

استرپ असतरप *نر.م.* आकाशगंगा آکاش گنگا

استسقا इसतिसक़ा *ښځ.م.* 1. वर्षा के लिए जन प्रार्थना 2. जलोदर

۱. ورشا کی لئي جن پرارتھنا ۲. جلودر

استعاره इसतियारा *ښځ.م.* रूपक, रूपकालंकार

روپک، روپکالنکار

استعداد इसतिदाद *نر.م.* योग्यता یوگیتا

استعفا इसतिफा *ښځ.م.* त्यागपत्र تیاگپتر

استعلام इसतिलाम *نر.م.* पूछ-ताछ پوچھ - تاچھ

استعمار इसतिमार *نر.م.* उपनिवेशिता, उपनिवेशन

اوپنوبشیتا، اوپنوبش

استعمارچي इसतिमारची *نر.م.* उपनिवेशक اوپنویشک

استعماري इसतिमारी *ص.نب.* उपनिवेशी اوپنوبشي

استعمال इसतिमाल *نر.م.* प्रयोग پریوگ

استغاثه इसतिग़ास *نرم.* फरियादी فریادي

استغفار इसतिग़फार *نر.م.* 1. पश्चात्ताप 2. ईश्वर से क्षमा माँगना

۱. پشچاتتاپ ۲. ایشورسي شما مانگنا

استغفرالله असतग़फ़िरुल्लाः *اد.* ईश्वर से क्षमा चाहना

ایشور سي شما چاھنا

استغنا आत्मनिर्भर *ښځ.م.* इसतिग़ना آتم نربھر

استفاده लाभ उठाना *ښځ.م.* इसतिफाद: لابھ اتھانا

استقامت इसतिक़ामत *نر.م.* स्थिरता ستھرتا

استقبال स्वागत *نر.م.* इसतिक़बाल سواگت

استقرا अधिष्ठापन *نر.م.* इसतिक़रा ادھشٹھاپن

استقرار स्थिरता *نر.م.* इसतिक़रार ستھرتا

استقلال स्वतंत्रता *نر.م.* इसतिक़लाल سوتنترتا

استمراري इसतिमरारी *ص.نب.* 1. निरंतर 2. प्रगतिशील, उन्नतिशील

۱. نرنتر ۲. پرگتیشیل، اونّتیشیل

استناد इसतिनाद *نر.م.* भरोसा, विश्वास

بھروسا، ویشواس

استنباط इसतिंबात *نر.م.* निष्कर्ष نشکرش

استنتاج इसतिंताज *نر.م.* निष्कर्ष निकालना, नतीजा निकालना

نشکرش نکالنا، نتیجہ نکالنا

استنجا इसतिंजा *ښځ.م.* मल-मूत्र के पश्चात स्वयं को धोना

مل - موتر کي بشچات سوَین کو دھونا

استنساخ इसतिंसाख़ *نر.م.* प्रतिलेखन, नक़ल

پرتیلپکھن، نقل

استنشاق इसतिंशाक़ *نر.م.* नाक के द्वारा दवा या पानी का सुड़कना

ناک کي دوارا دوا یا پاني کا سرکنا

استنطاق इसतिंताक़ *نر.م.* 1. पूछ - ताछ 2. न्यायिक जाँच

۱. پوچھ - تاچھ ۲. نیایک جانچ

استوا भूमध्य रेखा *ښځ.م.* इसतिवा بھومدھیہ ریکھا

استوانه बेलन *ښځ.م.* इसतिवान: بیلن

استوگن असतोगन *ص.نر.م.ج.* निवासी, आवासी

نیواسي، آواسي

استوگنخی असतोगंज़ै *نر.م.* निवास स्थान, रिहाइश

نیواس ستھان، رھایش

استوگنه असतोगनः *ښځ.م.* निवास स्थान, घर, रिहाइश

نیواس ستھان، گھر، رھایش

استول असतवल *مص.مت.* भेजना بھیجنا

استولی असतवलै *مف.نر.م.* भेजा हुआ بھیجا ھوا

استهدا इसतिहदा *ښځ.م.* मार्गदर्शन चाहना مارگ درشن چاھنا

استهزا इसतिहज़ा *ښځ.م.* 1. उपहासपात्र 2. नक़ल, स्वाँग

۱. اپھاس پاتر ۲. نقل، سوانگ

استهلاک इसतिहलाक *نر.م.* उपभोग اوپبھوگ

استهلاکي इसतिहलाकी *ص.نب.* उपभोज्य اوپبھوجیَ

استېدل असतेदल *مص.ل.* रहना, निवास करना رھنا، نیواس کرنا

استیضاح इसतिज़ाह *ښځ.م.* 1. स्पष्टीकरण माँगना 2. महाभियोग

۱. سپشٹیکرن مانگنا ۲. مھابھیوگ

استیناف इसतीनाफ *نر.م.* अपील; अनुरोध

اپیل، انوروده

اسد असद *نر.م.* 1. सूर्य वर्ष का पाँचवाँ महीना 2. सिंह

۱. سوریه ورش کا پانچوان مھینا ۲. سنگھ

اسرار असरार *نر.ج.* भेद, रहस्यमय بھید، رھسمیَ

اسرارآمیز इसरारआमेज़ *ص.نب.* रहस्यपूर्ण, भेद भरा

رھسیَ پورن، بھید بھرا

اسرافیل इसराफ़ील *نر.م.* एक फरिश्ता जिन पर बिगुल फूँकने का भार है

ایک فرشته جن پر بگل پھونکني کا بھار ھی

اسراییل इसराईल *نر.م.ج.* इजरायल عزراییل

اسراییلي इसराईली *ص.نب.* इजरायली عزراییلي

اسره असर: *ښځ.م.* उम्मीद, भरोसा امید، بھروسه

اسعار असआर *نر.ج.* विदेशी मुद्रा وبدیشي مُدرا

اسفناکه असफनक: *ص.نب.* खेदजनक, दु:खद کھیدجنک، دُکھد

اسقاط इसक़ात *نر.م.* 1. गर्भपात 2. वह पैसा जो मरने वालों के उत्तराधिकारियों द्वारा मरने के बाद खर्च किया जाता है।

۱. گربھپات ۲. وہ پیسه جو مرني والون کي اوترادھیکاریون دوارا مرني کي بعد خرچ کیاجاتا ھی.

اسقف उसक़ुफ़ *نر.م.* बिशप, धर्माध्यक्ष

بیشپ، دھرمادھیکش

اسک अस्क *ص.نر.م.ج.* 1. ऊँचा, बुलंद 2. आकाश

۱. اونچا، بلند ۲. آکاش

اسکان अस्कान *نر.م.* बसना, मनुष्यों का रहने लगना

بسنا، منوشیون کا رھني لگنا

اسکېرلی असकेरलै *ص.نر.م.* 1. विनीत, नम्र 2. दीन

۱. ونیت، نمر۲. دین

اسکیمو एस्केमो *نر.م.* इसकीमू اسکیمو

اسل असल *ص.نر.م.ج.* फिट, अनुरूप, ठीक

فت، انوروپ، ٹھیک

اسلاف असलाफ *نر.ج.* पूर्वज, पूर्वाधिकारी

پوروج، پورادھیکاري

اسلام इस्लाम *نر.م.* इस्लाम اسلام

اسلامي इस्लामी *ص.نب.* इस्लामी اسلامي

اسلحه असलह: *ښځ.ج.م.* हथियार ھتھیار

اسلوب उस्लूब *نر.م.* शैली, तरीका شیلي، طریقه

اسلول असलवल *مص.مت.* फिट करना, अनुरूप करना

فٹ کرنا، انوروپ کرنا

اسم इस्म *نر.م.* संज्ञा سنگیا

اسماعیلیه इस्माईलीय: *ښځ.م.* शिया वर्ग की एक शाखा

شیعه ورگ کي ایک شاخه

اسمان असमान *نر.م.* आसमान, आकाश آسمان، آکاش

اسمانڅک असमानसेक *ص.نر.م.* 1. ऊँचा, बहुत लंबा, आकाश की तरह ऊँचा 2. ऊँची इमारत

۱. اونچا، بهت لنبا، آكاش كي طرح اونچا ۲. اونچي عمارت

اسمان څکالی असमानसकालै *نر.م.* چمگادڑ चमगादड़

اسمان کټ असमानकट *نر.م.* سپت ريشي सप्त ऋषि

اسمان لاره असमानलार: *بنڅ. م.* آكاشگنگا आकाशगंगा

اسماني असमानी *ص.نب.* أسماني आसमानी

اسناد असनाद *نرج.* دستاويز، كاغذات दस्तावेज़, कागजात

اسوده असूद: *ص.نب.* 1. आराम, इत्मीनान 2. मालदार, धनवान

۱. آرام، اطمينان ۲. مالدار، دهنوان

اسوپلاند असवेलांद *ص.نر.م.* لوبهي، لالچي लोभी, लालची

اسوپلل असवेलल *مص.ل.* آه بهرنا، ٹهنڈي سانس لينا आह भरना, ठंडी साँस लेना

اسوپلی असवेलै ठंडी आहें *نر.م.* ٹهنڈي آهين

اسهال इसहाल *نر.م.* اتي سار، دست अतिसार, दस्त

اسهام असहाम *نرج.* بهاگ، حصّه भाग, हिस्सा

اسی असै *نر.م.* دهُند، كهرا، پالا धुंध, कोहरा, पाला

اسي असी *ص.نب.* 1. كنجوس، بخيل ۲. بدشگون 1. कंजूस, बखील 2. बदशगुन

اسیب असेब *نر.م.* ايک پرکار کا کباب एक प्रकार का कबाब

اسید एसीड़ *نر.م.* امل، تيزاب अम्ल, तेजाब

اسیر असीर *نر.م.* بندي، قيدي बंदी, कैदी

اسیمه असेमः *بنڅ.م.* گهوڑي (سنبهوگ ايچهک) घोड़ी (संभोग इच्छुक)

اشا अशा *بنڅ.م.* وه بهوت يا پريت جو مهيلا کی شکل مين هو، استري روپ مين دكهايي دينے والی راكشش، آسيب वह भूत या प्रेत जो महिला की शक्ल में हो, स्त्री रूप मे दिखाई देने वाली राक्षस, आसेब

اشاره इशारा, संकेत *بنڅ.م.* اشاره، سنكيت इशारः

اشاعت इशाअत *نر.م.* پرکاشن प्रकाशन

اشپز अशपज़ *نر.م.* کهانا بنانے والا، رسوئيا، باورچي खाना बनाने वाला, रसोईया, बावरची

اشپزخانه अशपज़खाना *بنڅ. م.* رسويی گهر रसोई घर

اشپزي अशपज़ी *بنڅ.م.* رسوئي کا کام، کهانا پکانے کا کام रसोई का काम, खाना पकाने का काम

اشتباه इशतिबाह *بنڅ.م.* بهول، غلطي भूल, गलती

اشتراک इशतिराक *نر.م.* ۱. بهاگ، سهيوگ، حصّهداری ۲. گراهک بننا 1. भाग, सहयोग, हिस्सेदारी 2. ग्राहक बनना

اشتراکي इशतिराकी *ص.نب.* سامو هک सामूहिक

اشتغ अशतग़ *نر.م.* سوكهي خوباني सूखी ख़ूबानी

اشتقاق इशतिक़ाक़ *نر.م.* ويوتپتّي، نيروكتي व्युत्पत्ति, निरुक्ति

اشتوکه अश्तूकः *بنڅ.م.* ۱. شانتي ۲. مېل ملاپ، سمادهان، سمنوئ 1. शांति 2. मेल-मिलाप, समाधान, समन्वय

اشتها इशतिहा *بنڅ.م.* خواهش؛ بهوكھ؛ ايچھا ख्वाहिश; भूख; इच्छा

اشتهار इशतिहार *نر.م.* پرچار प्रचार

اشتیاق इशतियाक़ *نر.م.* ۱. شوق، خواهش ۲. چنتا 1. शौक, ख्वाहिश 2. चिंता

اشخار अशखार *نر.م.* شارک سودا क्षारक सोडा

اشخاص अशख़ास *نرج.* لوگ लोग

اشر अशर *نر.م.* ان لوگون کا سموه جو کسي جاتي کي لوگون کا بهار کم کرني کي لئي مدد کرتي هين उन लोगों का समूह जो किसी जाति के लोगों का भार कम करने के लिए मदद करते है

اشراف अशराफ़ *نرج.* کولين پروش कुलीन पुरुष

اشرپی अशरपइ अशरफी (सोने का सिक्का) *ښځ.م.*
اشرفي (سوني کا سکه)

اشري अशरी अड़ियल, ज़िद्दी(पशु जैसे गधा) *ص.نب*
اړيل، ضدي (پشوجيسي ګدها)

اشعار अशआर काव्य, कविताएँ *نر.ج.*
کاويه، کويتايين

اشغال इशग़ाल अधिकार, कब्जा *نر.م.*
ادهيکار، قبضه

اشغالگر इशग़ालगर दखल करने वाला, कब्जा करने वाला, अधिकार में लेने वाला *نر.م.*
دخل کرني والا، قبضه کرني والا، ادهيکار مين ليني والا

اشکال अशकाल रूप, आकार, आकृति, चित्र *نر.م*
روپ، آکار، آکرتي، چتر

اشکال इशकाल कठिन, मुश्किल *نر.م.*
کٹهن، مشکل

اشکي अशकी शाबाश, वाह *اد.*
شاباش، واه

اشنا अशना जान-पहचान, परिचय, मुलाकाती, परिचित *نر.م.*
جان- پهچان، پريچئ، ملاقاتي، پريچت

اشنای अशनाइ यार, दोस्त *نر.م.*
يار، دوست

اشنایه अशनाय: सहेली, दोस्त (लड़की) *ښځ.م.*
سهيلي، دوست (لڑکي)

اشنایي अशनाई 1. दोस्ती 2. जानकारी 3. आशनाई *ښځ.م.*
١. دوستي ٢. جانکاري ٣. آشنايي

اشنغر अशनगर उपजाऊ क्षेत्र (पेशावर में) *نر.م.*
اوپجاو شپتر(پشاور مين)

اشوا अशवा बदनाम *ص.نب.*

اشواره अशवार: निर्लज्ज महिला *ص.نب.*
نرلجّ مهيلا

اشول अशूल 1. हंगामा 2. शोर, चिल्लाना *نر.م.*
١. هنګامه ٢. شور، چلانا

اشه अश: जाओ (गधे के लिए प्रयोग) *اد.*
جاؤ (ګدهي کي لئي پريوګ)

اښ अख़ 1. सोची-समझी 2. जान-बूझ कर *نر.م.*
١. سوچي- سمجهي ٢. جان- بوجهـ کر

اصالت असालत असलियत, यथार्थ *نر.م.*
اصليت، يتهارتهـ

اصحاب असहाब पैग़ंबर हज़रत मोहम्मद(स) के समकालीन साथी *نر.ج.*
پيغمبر حضرت محمد(ص) کي سمکالين ساتهي

اصرار इसरार आग्रह, इसरार *نر.م.*
آګره، اصرار

اصطلاک इसतिलाक घर्षण, रगड़ *نر.م*
ګهرشن، رګړ

اصطلاح इसतिलाह शब्द, पारिभाषिक शब्द *ښځ.م.*
شبد، پارييهاشک شبد

په اصطلاح तथाकथित
تتها کتهت

اصغري असग़री अल्प, अल्पतम *ص.نب.*
الپ، الپتم

اصل असल मूल, जड़, असल, स्रोत *نر.م.*
مول، جړ، اصل، سروت

اصلاً असलन 1. मूलतः 2. मुख्यतः 3. प्रधानतः 4. वस्तुतः *ق.*
١. مولته ٢. مکهيته ٣. پردهانته ۴. وستوته

اصلاح इसलाह सुधार, संशोधन 2. संशुद्धि 3. उन्नति *ښځ.م.*
١. سدهار، سنشودهن ٢. سنشدهي ٣. اننتي

اصلي असली मौलिक 2. मूल-भूत 3. असली 4. आधारिक *ص.نب.*
١. مولک ٢. مول- بهوت ٣. اصلي ۴. آدهارک

اصول उसूल 1. सिद्धांत 2. नियम, तरीका *نر.م.*
١. سدهانت ٢. نيَم، طريقه

اصولاً उसूलन 1. सिद्धांतानुसार 2. नियमानुसार 3. कायदे से *ق.*
١. سدهانتانوسار ٢. نيَمانوسار ٣. قاعدي سي

اصولنامه उसूलनाम: 1. अध्यादेश 2. अधिनियम 3. सनद *ښځ. م.*
١. ادهيادپش ٢. ادهينيَم ٣. سند

اصولي उसूली 1. तात्विक, मौलिक 2. नियमानुसार 3. नियमित *ص.نب.*
١. تاتوَک، مولک ٢. نيَمانوسار ٣. نيَمت

اصيل असील 1. अकृत्रिम 2. असली 3. स्वच्छ 4. अच्छे परिवार का, शरीफ *ص.نر.م.ج.*
١. اَکرتِرم ٢. اصلي٣. سُوَچهـ ۴. اچهي پريوارکا، شريف

اضافت इज़ाफ़त संबंध कारक (व्याकरण) *نر.م.*
سنبندهـ کارک (وياکرن)

اضافه *ثبحَ.م.* इज़ाफ़ः 1. बाहुल्य, आधिक्य 2. अधिशेष

١. باهُلیَ، آدهیکیه ٢. ادهیشبش

اضافه بار *نر.م.* इज़ाफ़ाबार 1. अतिरिक्त भार 2. अधिक सामान

١. اتیرکت بهار ٢. ادهک سامان

اضافه کاري *ثبحَ.م.* इज़ाफ़ाकारी अधि-समय, समयोपरि, ओवरटाइम

ادهی - سمی، سمیوپري، اوورټایم

اضافي *ص.نب.* इज़ाफ़ी 1. अतिरिक्त 2. अधिशेष

١. اتیرکت ٢. ادهیشبش

اضداد *نر.م.* (ضد का बहुवचन) अज़दाद 1. विलोम 2. विरोध 3. विपर्याय

١. ویلوم ٢. ویرودهـ ٣. ویپریای

اضطراب *نر.م.* इज़तिराब 1. उत्तेजन, चिंतन 2. क्षोभ 3. आवेश 4. परेशानी

١. اوتّیجن، چنتن ٢. شوبهـ ٣. آوپش ۴. پریشاني

اضطراري *ص.نب.* इज़तिरारी 1. उद्‌गामी 2. आपातिक, आकस्मिक 3. अनपेक्षित

١. اودګامي ٢. آپاټک، آکسمیک ٣. انپیکشت

اضعاف *نر.م.* अज़ाफ़ 1. दुगुना 2. दोहरा

١. دوګنا ٢. دوهرا

اطاعت *نر.م.* इताअ़त 1. आज्ञाकारिता, हुक्मबरदारी, आज्ञापालन 2. अधीनता

١. آګیا کاریتا، حکم برداری، آګیا پالن ٢. ادهینتا

اطراح *ثبحَ. م.* इतराह उत्सर्जन اترجن

اطراف *نر.م.* (طرف का बहुवचन) अतराफ़ 1. बगल 2. आस-पास 3. ओर, तरफ

١. بغل ٢. آس - پاس ٣. اُور، طرف

اطفائیه *ثبحَ.م.* इत्फ़ाईयः दमकल, आग बुझाने वाला, फायर मैन

دمکل، آګ بجهادنېوالا، فایرمین

اطلاع *ثبحَ.م.* इतलाअ़ सूचना, खबर; नोटिस, अधिसूचना

سوچنا، خبر، نوټس، ادهیسوچنا

اطلاعیه *ثبحَ.م.* इतलाईयः अधिसूचना , नोटिस

ادهیسوچنا، نوټس

اطمینان *نر.م.* इतमिनान 1. भरोसा, विश्वास 2. निश्चय

١. بهروسا، وشواس ٢. نشچیَ

اظهار *نر.م.* इज़हार 1. अभिव्यक्ति, अभिव्यंजन 2. घोषणा 3. बयान

١. ابهیویکتي، ابهیوینجن ٢. ګهوشنا ٣. بیان

اظهار نامه *ثبحَ. م.* इज़हारनामः 1. घोषणा-पत्र, प्रख्यापन 2. बयाननामा

١. ګهوشنا - پتر، پرکهیاپن ٢. بیان نامه

اظهارول *مص.مت.* इज़हारवल बयान करना, प्रकट करना; घोषणा करना

بیان کرنا، پرکټ کرنا؛ ګهوشنا کرنا

اظهاربدل *مص.ل.* इज़हारेदल बयान दिया जाना, प्रकट होना; घोषणा होना

بیان دیاجانا، پرکټ هونا؛ ګهوشنا هونا

اعاده *ثبحَ.م.* इ़आदः प्रत्यावर्तन, प्रत्यागमन, प्रत्यर्पण

پرتیاورتن، پرتیاګمن، پرتیرپن

اعاشه *ثبحَ.م.* इ़आशः 1. खाद्‌य सामग्री 2. भोजन, ख़ुराक, खाना

١. کهادیَ سامګری ٢. بهوجن، خوراک، کهانا

اعانه *ثبحَ.م.* इ़आनः 1. सहयोग, मदद 2. योगदान

١. سهیوګ، مدد ٢. یوګدان

اعتبار *نر.م.* एतबार 1. वैधता 2. विश्वास, आस्था 3. भरोसा, आसरा

١. ویدهتا ٢. ویشواس، آستها ٣. بهروسه، آسرا

اعتبار لیک *نر.م.*-एतबारलीक 1. प्रत्यायक, प्रत्यय-पत्र 2. विलेख, संलेख, दस्तावेज

١. پرتیایک، پرتیيَ پتر ٢. ویلیکهـ، سنلیکهـ، دستاویز

اعتباري *ص.نب.* एतबारी 1. विश्वसनीय 2. विश्वास योग्य

١. وشوسنیيَ ٢. ویشواس یوګیيَ

اعتدال *نر.م.* एतदाल 1. संयमन 2. मिताचार, मिताहार, संतुलन

١. سنیمن ٢. متاچار، متاهار، سنتولن

اعتراض *نر.م.* एतराज़ आपत्ति; विरोध, प्रतिवाद

آپتّي؛ ویرودهـ، پرتیواد

اعتراف ए॒तराफ़ *نر.م.* 1. स्वीकृति, स्वीकारोक्ति 2. सम्मान, अभिज्ञान

١. سويكرتي، سويكاروكتي ٢. سمّان، ابهيمان

اعتصاب ए॒तसाब *نر.م* 1. हड़ताल 2. प्रहार, आघात 3. आक्रमण

١. هڑتال ٢. پرهار، آگهات ٣. آكرمن

اعتقاد ए॒तक़ाद *نر.م.* 1. विश्वास, यकीन 2. भरोसा, श्रद्धा, आस्था

١. وشواس، يقين ٢. بهروسا، سِردها، آستها

اعتلا ए॒तला *ثبخ. م.* 1. उन्नयन, उत्प्रेरणा 2. उन्नति, उत्कर्ष

١. انّين، اوتپرپرنا ٢. انّتيي، اوتكرش

اعتماد ए॒तमाद *نر.م.* 1. भरोसा, विश्वास 2. आस्था

١. بهروسه، وشواس ٢. آستها

اعتمادي ए॒तमादी *ص.نب.* भरोसा, योग्य, विश्वसनीय, विश्वस्त

بهروسه، يوگيَ، وشوسنيئ، وشوست

اعتنا ए॒तना *ثبخ.م.* 1. ध्यान, सतर्क, चौकस 2. सावधानी

١. دهيان، سترک، چوكس ٢. ساودهاني

اعتياد ए॒तयाद *نر.م.* 1. लत 2. व्यसन

١. لت ٢. ويسن

اعداد ए॒दाद *نر.م.* संख्याएँ (का बहुवचन عدد) सनकھیابین

اعدام ए॒दाम *نر.م.* 1. निष्पादन 2. फाँसी, प्राणदंड

١. نشپادن ٢. پهانسي، پرانِ دنڈ

اعدامول ए॒दामवल *مص.مت.* फाँसी देना, प्राण दंड देना, फाँसी पर चढ़ाना

پهانسي دينا، پرانِ دنڈ دينا، پهانسي پرچڑهانا

اعراب ए॒राब *نر.م.* स्वर भेद चिह्न, ध्वनि निर्देशक

سور بهيد چهن، دهوني نردپشک

اعزازي ए॒ज़ाज़ी *ص.نب.* सम्मानार्थ, सम्मानी

سمّانارتهـ، سمّاني

اعشاري आ॒शारी *ص.نب.* दशमलव, दशमिक دشملو، دشمِک

اعشاريه आ॒शारीयः *ثبخ.م.* दशमलव, बिंदु دشملو، بندو

اعصاب आ॒साब *نر.ج.*(عصب का बहुवचन) नसें, तंत्रिकाएँ

نسپن، تنتريكائين

اعضا आ॒ज़ा *نر.ج.* (عضو का बहुवचन) 1. अवयव, इंद्रिय; अंग 2. सदस्य

١. اويَو، اندريئ، انگ ٢. سدسيَ

اعظمي आ॒ज़मी *ص.نب.* अधिकतम; उच्चतम; महत्तम

ادهِكتم؛ اوچتم؛ مهتّم

اعلام आ॒लाम *نر.م.* (علَم का बहुवचन) वास्तविक नाम

واستوک نام

اعلام ए॒लाम *نر.م.* घोषणा, एलान

گهوشنا، اعلان

اعلاميه ए॒लामीयः *ثبخ.م.* 1. विज्ञप्ति; सरकारी सूचना 2. बयान 3. घोषणापत्र

١. وگيَپتي؛ سركارى سوچنا ٢. بيان٣. گهوشنا پتر

اعلان ए॒लान *نر.م.* 1. घोषणा, एलान 2. विज्ञापन

١. گهوشنا، اعلان ٢. وگياپن

اعلانول ए॒लानवल *مص.مت.* घोषित करना, एलान करना, विज्ञापन देना

گهوشپت كرنا، اعلان كرنا، وگياپن دينا

اعلى आ॒ला *ثبخ.م.* वरिष्ठ, उच्च, श्रेष्ठ, उत्कृष्ट, उत्तम

ورشٹهـ، اوچّ، شريشٹ، اتكرشٹ، اوتّم

اعليحضرت आ॒लाहज़रत *نر.م.* 1. महामहिम, 2. माननीय, आदरणीय, सम्मानीय

١. مهامهِم ٢. مانيئ، آدرنيئ، سمّانيئ

اعمال आ॒माल *نر.ج.* (عمل का बहुवचन) 1. क्रियाएँ, कामों 2. कर्मों

١. كرياپين، كامون ٢. كرمون

اعيان अयान *نر.م.* 1. कुलीन, महान 2. स्वामी, अधिपति 3. सीनेट सदस्य

١. كُلين، مهان ٢. سوامي، ادهيپتي ٣. سينيٹ سدسيَ

اغتشاش इग़तिशाश *نر.م.* 1. विद्रोह, बगावत 2. अव्यवस्था, शांति भंग

١. ودروهـ، بغاوت ٢. اويوستها، شانتي بهنگ

اغراض अग़राज़ *نر.ج.* (غرض का बहुवचन) 1. अभिप्राय, प्रयोजन 2. हित

١. ابهيپرايَ، پريوجن ٢. هِت

اغراق अग़राक़ *نر.ج.* (غرق का बहुवचन)
1. अत्युक्ति, अतिरंजन 2. अतिश्योक्ति
١. اتيوكتي، اتيرنجن ٢. اتيشيوكتي

اغزکی अग़ज़कै *نر.م.* एक औषधीय पौधा जिससे रक्तचाप और बुखार का इलाज किया जाता है
ایک اوشدھیَ پودا جس سي رکتچاپ اور بخار کا علاج کیا جاتا ھی

اغزن अग़ज़न *ص.نر.م.ج.* 1. कँटीला, काँटेदार 2. कंटकाकीर्ण
١ . کنتیلا، کانٹےدار ٢. کنٹکا کِرن

اغزی अग़ज़ी *نر.م.* 1. काँटा 2. कँटीला ١. کانٹا ٢. کنتیلا

اغزیانہ अग़ज़याणः *نبخ. م.* काँटेदार पौधों की झाड़ी
کانٹےدار پودھون کی جھاڑي

اغرل अग़गल *مص.مت.* गूँधना, सानना, आटा गूँधना
گوندھنا، سانننا، آٹا گوندھنا

اغفل इग़फ़ाल *نر.م.* छल, धोखा; कपट, प्रतारणा
چھل، دھوکھا؛ کپٹ، پرتارنا

اغفالول इग़फ़ालवल *مص.مت.* छल करना, धोखा देना
چھل کرنا، دھوکھا دےنا

اغلب अग़लब *ص.نر.م.* अकसर, अधिकतम, अधिकतर, ज्यादातर
اکثر،ادھِکتم، ادھِکتر، زیادہ تر

اغماض इग़माज़ *نر.م.* मौन सहमति, देखी-अनदेखी, मौनानुमति, चश्मपोशी
مون سھمتی ، دیکھي اندیکھي، مَونانومتي، چشم پوشي

اغوا इग़वा *نبخ.م.* 1. प्रलोभन, मोह, लालच 2. फुसलाहट, आकर्षण
١. پرلوبھن، موہ، لالچ ٢. پھُسلاھٹ، آکرشن

اغوت अग़वत *نر.م.* पर्युषित गेहूँ, सड़ा हुआ गेहूँ, पुराना अनाज
پریوشِت گیھون، سڑاھوا گیھون،بھیگا ھوا گیھون، پرانا اناج

اغور अग़वर *نر.م.* 1. लकड़ी का खरल 2. ओखली, पीढ़ा, पिढ़ई
١. لکڑی کا کھرل، اوکھلي ٢. پیڑھا ، پڑھیي

اغور अग़ूड़ *نر.م.* प्रतिशोध, बदला, प्रतिकार
پرتي شودھ ، بدلا، پرتیَکار

اغوستل अग़ूसतल *مص.مت.* पहनना پھننا

اغیار अग़यार *نر.م.* (غیر का बहुवचन) पराया, अपरिचित, अजनबी
پرایا، پریچِت، اجنبي

اغیر अग़ेड़ *نر.م.* अपच, अजीर्ण, बदहजमी, मंदाग्नि
اپچ، اجیرن، بدھضمي، منداگني

اغیزہ अग़ेज़ः *نبخ. م.* प्रभाव, असर, तासीर
پربھاؤ، اثر، تأثیر

اغیزناک अग़ेज़नाक *ص.نر.م.* 1. प्रभावी, कारगर 2. अमोघ, प्रभावोत्पादक
١. پربھاوي، کارگر ٢. اموگھ، پربھاوتپادک

اف اफ़ *اد.* ओह, आह
اوہ، آہ

افادہ इफ़ादः *نبخ.م.* अभिव्यक्ति
ابھیوکتي

افتتاح इफ़तिताह *نبخ.م.* उद्घाटन, प्रारंभन
ادگھاٹن، پرارنبھن

افتتاحیہ इफ़तिताहीयः *نبخ. م.* उद्घाटन भाषण
اُدگھاٹن بھاشن

افتخار इफ़तिख़ार *نر.م.* सम्मान, आदर, इज्जत, अभिमान
سمّان، آدر، عزت، ابھیمان

افتخاري इफ़तिख़ारी *ص.نب.* सम्मानार्थ, सम्मानी
سمّانارتھ، سمّاني

افترا इफ़तिरा *نبخ.م.* 1. मिथ्यापवाद, निंदा 2. मानहानि, बदनामी
١. متھیاپواد، نِندا ٢. مانھاني، بدنامي

افتضاح इफ़तिज़ाह *نر.م.* 1. कलंक, बुराई 2. बदनामी, लोकापवाद
١. کلنک، برایي ٢. بدنامي، لوکاپواد

افراد अफ़राद *نر.ج.* (فرد का बहुवचन)
1. व्यक्तिगत, वैयक्तिक 2. सैनिक
١. ویکتیگت، ویکتیک ٢. سَینِک

افراط इफ़रात *نر.م.* 1. बाहुल्य, अधिशेष 2. अत्यधिक 3. नितांत
١. باھولیہ، ادھیشیش ٢. اتیَدھِک ٣. نِتانت

افراطي इफ़राती *ص.نب.* अतिवादी, चरमपंथी; आत्यंतिक
اتیوادي، چرم پنتھي؛ اتیانتِک

افريقا افريكا *ښځ.م.* अफ़्रीका अफ़्रीका

افسانه افسانه: *ښځ.م.* कल्पित कथा, पुराण कथा, अफ़साना अफसाना

کلپت کتها، پرانِ کتها، افسانه

افسر افسر *نر.م.* अधिकारी, अफसर

ادهيکاري، افسر

افسوس افسوس *نر.م.* 1. अफसोस, दुःख 2. पश्चात्ताप, खेद

۱. افسوس، دُکھ ۲. پشچاتتاپ، کھید

افشا افشا *ښځ.م.* प्रकट, प्रदर्शित, व्यक्त करना

پرکټ، پَردَرشِت، ویَکت کرنا

افطار افطار *نر.م.* रोजा खोलते समय का भोजन

روژه کھولتي سمیَ کا بھوجن

افعال افعال *نر.ج.* (فعل का بहुवचन) 1. क्रियाएं 2. अनेक कार्य

کریاییں، انیک کاریَ

افعي افعي *نر.م.* (اپي) -वही- वाईपर واپِر

افغان افغان *نر.م.* अफगानिस्तानी नागरिक

افغانستاني ناګرک

افغانستان افغانستان *نر.م.* अफगानिस्तान

افغانستان

افغاني افغاني *ص.نب.* अफगानी अफगान संस्कृति, भाषा

افغان سنسکریتي، بھاشا

افغانۍ افغانۍ *ښځ. م.* अफगानइ अफगानी मुद्रा

افغاني مُدرا

افق افق *نر.م.* उफ़ुक़ क्षितिज, दिगंत

شِتِیج، دِګنت

افقي افقي *ص.نب.* उफ़ुक़ी 1. अनुप्रस्थ 2. समतल, सपाट

۱. انوپرستھ ۲. سمتل، سپاٹ

افکار افکار *نر.ج.* (فکر का बहुवचन) अफ़कार विचारण, चिंतन, खयाल, धारणा, फिक्र

وِیچارِن، چِنتن، خیال، دھارنا، فکر

افلاس افلاس *نر.م.* इफ़लास 1. निर्धनता, गरीबी 2. दिवाला, दिवालियापन 3. दरिद्रता

۱. نِردھنتا،غریبي ۲. دیوالا، دیوالیاپن ۳. دِردِرتا

افلاک افلاک *نر.ج.* (فلک का बहुवचन) अफ़लाक आकाश, नभ

آکاش، نبھ

افواه افواه جنشروتي *ښځ.م.* अफ़वाह किंवदंती, अफवाह, उड़ती खबर, जनश्रुति

کِنودنتي، افواه، اُڑتي خبر، جن سروتي

اقبال اقبال *نر.م.* इक़बाल भाग्य, किस्मत, तकदीर

بھاګیَ، قسمت، تقدیر

اقتباس اقتباس *نر.م.* इक़तिबास उद्धरण, हवाला

ادھرن، حوالہ

اقتدا اقتدا *ښځ.م.* इक़तिदा अनुसरण, अनुकरण

انوسرن، انوکرن

اقتدار اقتدار *نر.م.* इक़तिदार अधिकार, प्रभुत्व, सत्ता

ادھیکار، پربھُتوَ، ستّا

اقتراح اقتراح *ښځ.م.* इक़तिराह तात्कालिक भाषण, किसी खास विषय पर मत देने के लिए बुलाना

تاتکالِک بھاشن، کسي خاص ویشیَ پر مت دینے کي لئي بلانا

اقتصاد اقتصاد *نر.م.* इक़तिसाद अर्थव्यवस्था ارتھوَیوَستھا

اقتصادي اقتصادي *ص.نب.* इक़तिसादी आर्थिक, अर्थशास्त्रीय, किफायती

آرتھک، ارتھشاستریيَ، کفایتي

اقتضاء اقتضاء *ښځ.م.* इक़तिज़ा 1. आवश्यकता, अनिवार्यता, जरूरत 2. माँग

۱. آوشیکتا، انِیواریتا، ضرورت ۲. مانګ

اقتفاء اقتفاء *ښځ.م.* इक़तिफ़ा पद्य या कविता लिखने में पैरवी करना, किसी कविता की नकल करना

پدیَ یا کویتا لکھنے مین پیروي کرنا، کسي کویتا کي نقل کرنا

اقدام اقدام *نر.م.* इक़दाम अग्रसरता; कदम बढ़ाना, कदम उठाना

اګرسرتا، قدم برھانا، قدم اُٹھانا

اقرار اقرار *نر.م.* इक़रार स्वीकृति, इक़रार, स्वीकार

سویکرتي، اقرار، سویکار

اقربا اقربا *نر.ج.* (قریب का बहुवचन) अक़रबा संबंधी, रिश्तेदार, स्वजन

سنبندھي، رشتہدار، سوجن

اقسام اقسام *نر.ج.* अक़साम प्रकार, किस्म, वर्ग

پرکار، قسم، ورګ

اقليت अक़लियत *نر.م.* अल्पसंख्यक, अल्पसंख्या, अल्पमत

الپسنکھیک، الپسنکھیا، الپمت

اقليدس अक़लीदस *نر.م.* रेखागणित; ज्यामिति

ریکھا گنِت؛ جیامِتي

اقليم अक़लीम *نر.م.* 1. आबोहवा, जलवायु 2. इलाक़ा

۱. آب و ھوا، جلوایو ۲. علاقه

اقمار अक़मार *ښځ.ج.*(قمر का बहुवचन) चाँद, उपग्रह

چاند، اُپگرہ

اقناع इक़ना़ *ښځ.م.* संतोषण, तोषण, संतोष सنتوشن، توشن، سنتوش

اقوال अक़वाल *نر.ج.* (قول का बहुवचन) कथन

کتھن

اقوام अक़वाम *نر.ج.* (قوم का बहुवचन) जाति, कुल

جاتي، کُل

اقيانوس अक़यानूस *نر.م.* महासागर

مہاساگر

اكا अका *نر.م.* ताया, चाचा

تایا، چاچا

اكا خيل अकाख़ेल *نر.م.* एक अफगान जन-जाति

ایک افغان جن - جاتي

اكاديمي अकादिमी *ښځ.م.* अकादमी, परिषद

اکادمي، پریشد

اكار अकाड़ *ص.* पाशविक, क्रूर, निर्दयी, बर्बर, जंगली

پاشوک، کرُر، نِردی، بربر، جنگلي

اكاره अकाड़: *ښځ.م.* 1. अखाड़ा, रणभूमि 2. रंग भूमि

۱. اکھارہ ، رنبھومي ۲. رنگ بھومي

اكاري अकाड़ी *ښځ. م.* क्रूरता, बर्बरता کرُرتا، بربرتا

اكبرى अकबरइ *ښځ.م.ج.* एक प्रकार की मिठाई

ایک پرکار کي مِٹھایي

اك پك अकपक *ص.نر.* चकित, विस्मित, भौंचक्का, अचंभा

چکت، وسمت، بھونچکا، اچنبھا

اكتسابي इकतिसाबी *ص.نب.* उपार्जित, अवाप्त

اپارجت، اُواپت

اكتشاف इकतिशाफ़ *نر.م.* 1. खोज, छान-बीन 2. पर्यवेक्षण, अनुसंधान

۱. کھوج، چھان - بین ۲. پریوکشن، انوسندھان

اكتشافي इकतिशाफ़ी *ص.نب.* अन्वेषणात्मक, समन्वेषी

انوِیشنِاتمک، سمنویشي

اكتفا इकतिफ़ा *ښځ.م.* संतोषण, तुष्टीकरण, संतोष

سنتوش، توستِیکرن، سنتوشن

اكثر अकसर *ص.نر.م.ج.* अधिकांश, अत्यंत

ادھیکانش، اتینت

اكثره अकसर: *ص.نب.* अधिकांश ادھیکانش

اكثريت अकसरीयत *نر.م.* बहुमत; अधिसंख्यक

بھومت؛ ادھیسنکھیک

اكر अकर *نر.م.* चक्कर, घुमनी, घुमटा

چگّر، گھمني ، گھمنّا

اكراه इकराह *ښځ.م.* घृणा, वीभत्स, निंदा, जुगुप्सा

گھرنا، ویبھتس، نندا، جُگُپسا

اكرب अकरब *ص.نر.م.* भाग्यहीन, असफल, अभागा, बदकिस्मत; दरिद्र, निर्धन

بھاگیَ ھین ، اسپھل،ابھاگا، بدقسمت؛دَردر، نردھن

اكره अकर: *ښځ.م.* उल्का ألکا

اكره अकार: *ښځ.م.* 1. बांझ, बंध्या 2. बंजर, ऊसर

۱. بانجھ، بندھیا ۲.بنجر، اوسر

اكر अकड़ *ص.نر.م.* उल्का ألکا

اكسايد ऑक्साइड उकसाइड *نر.م.* آکسایِد

اكسرپز एक्सरे, एक्सरेकिरण एकसरेज़ *نر.م.* اکسري، اکسرپکرن

اكسير अकसीर *نر.م.* 1. अक्सीर 2. स्पर्शमणि 3. सर्वरोगहर

۱. اکسیر ۲. سپرشمني ۳. سروَ روگ ھَر

اكله अकल: *ښځ.م.* कंजूस महिला کنجوس مھیلا

اكمال इकमाल *نر.م.* समापन, संपूर्ण سماپن، سمپورن

اكمالات इकमालात *نر.ج.* संभार, सामान आपूर्ति, खाद्य सामग्री

سنبھار، سامان آپورتي، کھادیَ سامگري

اكوادور इकवाडोर *نر.م.* इक्वाडोर (दक्षिणी अमेरिका का एक राष्ट्र)

اکوادور (دکشني امریکا کا ایک راشٹر)

اكوبكو अकोबको *نر.م.* बच्चों का एक खेल

بچّون کا ایک کھیل

اکور अकोड़ *نر.م.* अखरोट اخروٹ

اکوک अकुक *نر.م.* कच्चा फल, अपक्व फल کچّا پھل، اپکو پھل

اکونی अकोणै *نر.م.* जानवरों की संतान, जानवरों के बच्चे

جانورون کي سنتان، جانورون کي بچّي

اکابگا अगाबगा *ښځ.م.* बच्चों का एक खेल بچّون کا ایک کھیل

اکاهو अगाहु *ق.* पहले से ही, पहले, पहले ही, इससे पहले

پهلي سي هي ، پهلي، پهلي هي، اس سي پهلي

اکر अगर *نر.م.* एक प्रकार की खुशबूदार लकड़ी

ایک پرکار کي خوشبودار لکڑي

اکر अगर *ص.نر.م.* दुष्ट, पापी, बुरा دُشت، پاپي، بُرا

اکریمان अगरीमान *نر.م.* समझौता, अनुबंध, करारनामा, राज़ीनामा

سمجهوتا، انوبندھ، قرارنامه، راضي نامه

اکل अगल *نر.م.* जल निकास, अपवाह; खाई, नाली

جل نکاس، اپواه، کھائي، نالي

اکن अगन *نر.م.* गाने वाला पक्षी گاني والا پکشي

اکی अगइ *ښځ.م.ج.* अंडा اندا

الا अला *ښځ.م.* 1. जल्दी, हड़बड़ी 2. दौड़, रेल-पेल

١. جلدي، هڑبڑي ٢. دوڑ، ريل-پيل

الالا अलाअला *اد.* आश्चर्य और उत्साह को दर्शाने वाला शब्द, चकित प्रयोगी शब्द, विस्मयादिबोधक शब्द, आमोद-प्रमोद में प्रयोग किया जाने वाला शब्द

آشچريه اور اتساهـ کو درشاني والا شبد، چکِت پريوگي شبد، وسمياديبودهک شبد، آمودـپرمود مين پريوگ کياجاني والا شبد

الالا अलाअला *ښځ.م.* 1. अव्यवस्था, गड़बड़ 2. अशांति, असंतोष, उपद्रव

١. اوَيوَستها، گڑبڑ ٢. اشانتي، اسنتوش، اُپَدرَو

الاپ अलाप *نر.م.* आटा बेचनेवाला, मैदा बेचनेवाला

آٹا بيچني والا، مَيدا بيچني والا

الاپ अलाप *نر.م.* एक प्रकार की धुन ايک پرکار کي دھُن

الاجي अलाजी *ښځ.م.* रुई धुननेवाली मशीन روئی دھننے والي مشين

الاداد अलादाद *نر.م.* बच्चों के खेलों का एक प्रकार بچّون کي کھيلون کا ايک پرکار

الارغه अलारग़ः *نر.م.* लंबी टाँगों वाली चिड़िया لنبي ٹانگون والي چڑيا

الغ بندي अलग़बंदी *ښځ.* फीता बनाना, डोरी लगाना فيتا لگانا، دوري لگانا

الاکول अलाकवल *مص.مت.* दौड़ना, भागना دورنا، بهاگنا

البانیه अलबानीयः *ښځ.م.* अलबानिया (एक राष्ट्र) البانيا (ايک راشٹر)

البتّه अलबत्तः *ق.* 1. निश्चित रूप से 2. बेशक, निस्संदेह

١. نِشچت روپ سي ٢. بي شک، نِسنديه

البشاکه अलबुशाकः *ښځ.م.* निशान, चिह्न, संकेत نشان، چنھ، سنکيت

البم अलबम *نر.م.* फोटो अलबम فوتو البم

البومین अलबुमीन *نر.م.* श्वेतक, सफेदी (अंडे की) شوبتک، سفيدي (انڈے کي)

التباس इलतिबास *نر.م.* गड़बड़, घपला گڑبڑ، گھپلا

التجا इलतिजा *ښځ.م.* अनुरोध, अपील, निवेदन, आग्रह

انورودھ، اپيل، نوبدن، آگره

التفات इलतिफ़ात *نر.م.* 1. नोटिस, अधिसूचना 2. अवधान, ध्यान

١. نوٹس، ادھيسوچنا ٢. آودھان، دھيان

التهاب इलतिहाब *نر.م.* सूजन, जलन, शोथ , प्रदाह سوجن، جلن، بهوتھ، پرداھ

الجبر अलजबर *نر.م.* बीजगणित, बीजावली, बीज क्रियाएँ

بيج گنِت، بيجاولي، بيج کرياييں

الجزایر अलजज़ायर *نر.م.* الجيريا

الچه अलचः *ښځ.م.* एक प्रकार का धारीदार सूती कपड़ा

ايک پرکار کا دھاري دار سوتي کپڑا

الحاد इल्हाद *نر.م.* नास्तिकता, निरीश्वरवाद
ناستكتا، نريشورواد

الحاق इल्हाक़ *نر.م.* मिलाप, संबद्ध
ملاپ، سنبدھ

الخ अलख़ *م.* (الى آخره का संक्षिप्त रूप) इस के अंत तक
اس كي انت تک

الزام इल्ज़ाम *نر.م.* इल्जाम, दोष, आरोप
الزام، دوش، آروپ

الغاسه अलगास: *ښځ.م.* क्षुधावर्धक, भूख बढ़ाने वाला
شودھاوردھک، بھوکھ بڑھانے والا

الغاو تلغاو अलग़ाव तलग़ाव *نر.م.* क्रांति
كرانتي

الغتان अलग़तान *ص.نر.م.* 1. नटखट, शरारती बच्चा 2. बेचैन
١. نٹ كھٹ، شرارتي بچّه ٢. بےچين

الغه अल्ग़: *ښځ.* م. अँगूठी
انگوٹھي

الف अलिफ़ *نر.م.* अरबी, पश्तो, फारसी और दरी भाषाओं का पहला अक्षर
عربی، پشتو، فارسی اور دري بھاشاون كا پھلا اكشر

الفاظ अल्फ़ाज़ *نر.ج.* कई शब्द
كئی شبد

الفبي अलेफ़बे *ښځ.* م. वर्णमाला
ورنمالا

الفت उलफ़त *نر.م.* घनिष्ठता; दोस्ती, मुहब्बत
گھنِشٹتا، دوستي، محبّت

القاب अल्क़ाब *نر.ج.* (لقب का बहुवचन) कई उपाधि, पदवी, खिताब
كئی اوپادھي، پدوي، خطاب

القاح इल्क़ाह *ښځ.م.* गर्भाधान, संसेचन, निषेक
گربھادھان، سنسيچن، نشيک

الک अलेक *نر.م.* 1. बालक 2. प्रकाश 3. ओछा
١. بالک ٢. پرکاش ٣. اوچھا

الکترون अलेक्ट्रोन *نر.م.* इलेकट्रॉन الکترون

الکوزي अलकोज़ी *نر.م.* एक अफगान जनजाति का नाम
ايک افغان جن جاتی كا نام

الکول अलकूल *نر.م.* एल्कोहल الكحل

الکی ژبه अलिजिह्वा *ښځ.م.* अलकइ ज़ब: اليجيهوا

الک अलग *نر.م.* एक प्रकार की स्लेट जो बर्तन बनाने में प्रयोग होती है
ايک پرکار كي سلٹ جو برتن بنانے مين پريوگ هوتي هی

الکډ अलगड *نر.م.* वाड़ी, सूखी नदी-घाटी, नदी की पेटी जो बरसात के अलावा सालों भर सूखी रहती है।
واري، سوكھي ندي-گھاٹي، ندي كي پيٹي جوبرسات كي علاوه سالون بھرسوكھي رهتي هي

الکه अलग: *ص.ښځ.* م. सूखा, बंजर, बाँझ (गाय)
سوكھا، بنجر، بانجھ (گای)

الله अल्लाह, ईश्वर अल्लाह
الله، ايشور

الم अलम *نر.م.* 1. हालिम, चंसुर 2. दुख, गम
١.ھالم، چنسور ٢. دُكھ، غم

الماری अल्मारइ *ښځ.* م. अलमारी
الماري

الماس अलमास *نر.م.* हीरा
ھيرا

المان अलमान *نر.م.* जर्मनी
جرمني

المانی अलमानी *ص.نب.* जर्मन भाषा अलमान
جرمن بھاشا

المغرب अलमग़रिब *نر.م.* मोरक्को (देश)
مورکو(دیش)

المسور अलमसूर *نر.م.* 1. अधीरता, बेसब्री, लोलुपता, जल्दबाजी 2. एक प्रकार का बच्चों का खेल
١. ادھيرتا، بےصبري، لولوپتا، جلدبازی ٢. ايک پرکار كا بچون كا كھيل

الم غلم अलम ग़लम *ص.نر.م.* धोखेबाज, धूर्त, पाखंडी
دھوكھي باز، دُھرت، پاكھنڈي

المونیم एलुमिनियम अलमोनियम *نر.م.* ایلمونیم

الواک अलवाक *نر.م.* विचार, नजरिया, नजर, दृष्टि
ويچار، نظريه، نظر، درشٹي

الوان अलवान *نر.م.* एक प्रकार का सूती कपड़ा
ايک پرکار كا سوتي كپڑا

الوان अलवान *نر.ج.* रंग رنگ

الوبالو अलूबालू *نر.م.ج.* चैरी چيري

الوبل अलूबल *ص.نب.م.* चमकीला چمكيلا

الوبخارا आलूबुखारा *ښځ.م.ج.* अलूबुख़ारा آلوبخارا

الوتاند अलुतांद *نر.م.* विमान चालक ویمان چالک

النج अलंज *نر.م.* एक प्रकार का वृक्ष जो बबूल की तरह लगता है और उसका फूल बड़ा उजला होता है। ایک پرکار کا ورکش جو ببول کي طرح لگتا هی اوراس کا پهول برا اُجلا هوتا هی

النكه :अलंग *ښځ.م.* दीवाल دیوال

الو अलू *نر.م.* आलू, आलूचा, आलूबुखारा آلو، الوچه، الو بخارا

الوا अल्वा *ښځ.م.* हलवा حلوا

الوابوتى अल्वाबूटै *نر.م.* रेगिस्तानी झाड़ी जिसका काँटा नर्म होता है ریگستاني جهاڑي جسکا کانټا نرم هوتا هی

الوتكه :अलवतक *ښځ.م.* विमान ویمان

الوتل अलवतल *مص.ل.* उड़ना اڑنا

الوتنه :अलवतन *ښځ.م.* उड़ान اڑان

الوچه अलूच: *ښځ.ج.* आलूचा آلوچه

الوځه :अलूस *ښځ.م.* गुप्त, छिपा हुआ گپت، چهپا هوا

الوزول अलवुज़वल *مص.مت.* उड़ाना اڑانا

الول अलवल *ق.* अचानक اچانک

الوول अलुवल *صف.نب.* चुनन किया हुआ, चुनट किया हुआ, पेच दर पेच, टेढ़ा-मेढ़ा چُنَن کیا هوا، چُنٹ کیا هوا، پیچ در پیچ، ٹیڑها میڑها

الوى अलवै *ص.نب.* लालची, लोभी لالچي، لوبهي

الوى अलवइ *ښځ.م.* एक लंबी दुम वाला कबूतर जाति का पक्षी ایک لنبي دُم والا کبوترجاتي کا پکشي

الوښ अलवेख *نر.م.* समीर, हवा का हल्का झोंका سمیر، هوا کا هلکا جهونکا

الويل अलोयल *مص.مت.* भूनना بهوننا

اله :अल *ا.د.* जल्दी करो! جلدي کرو!

الهام इलहाम *نر.م.* प्रेरणा پرپرنا

الهه :इलाह *ښځ.م.* देवी دیوي

الهي ईश्वरीय *ص.نب.* ایشوری

الهيات इलाहीयात *نر.ج.* धर्मविज्ञान دهرم ویگیان

الياف अलयाफ़ *نر.م.* तंतु تنتو

اليترپ अलीतरप *نر.م.* लड़कियों का एक खेल لڑکیون کا ایک کهیل

اليټ پليټ अलीट पलीट *ص.نر.م.ج.* हैरान; उल्टा-पुल्टा, चकराया हुआ حیران؛ اُلٹا پُلٹاو چکرایا هوا

الي جبلي अली जबली *نر.م.* दो लड़कियों के साथ खेला जाने वाला खेल دو لڑکیون کي ساتھ کهیلا جانے والا کهیل

الي دَو دو अली दौदो *نر.م.* एक खेल ایک کهیل

اليش अलीश *نر.م.* अदला -बदली ادلا - بدلي

اليشول अलीशवल *مص.مت.* बदलना بدلنا

اليشونه :अलीशवन *ښځ.م.* बदलना بدلنا

الي گيډى अलीगेड़ै *نر.م.* हुदहुद هُدهُد

اليل अलेयल *مص.مت.* (الويل)-वही- भूनना بهوننا

ام अम *نر.م.* आम آم

امّا अम्मा *ا.د.* लेकिन لیکن

اماچ अमाच *نر.م.* दलिया دلیا

اِمارت इमारत *نر.م.* सरकार, शासन سرکار، شاسن

اُمارگه :उमारग *ښځ.م.* बच्चों को होने वाला आम चर्मरोग بچون کو هوني والا عام چرم روگ

اماله इमाल: *ښځ.م.* वस्ति, गुदवस्ति, इनीमा وستي، گُدوستي، اِنیما

امام इमाम *نر.م.* इमाम, धार्मिक नेता امام، دهارمِک نیتا

امانت अमानत *نر.م.* अमानत امانت

امانتكاري अमानतकारी *ص.نر.م.* विश्वासी, विश्वसनीय ویشواسي، وشوسنیئ

امانी अमानी *ښځ.م.* 1. शांति, सुरक्षा 2. न्यासिता से संबंधित 3. महफूज, सुरक्षित

۱. شانتي، سرکشا ۲. نیاستا سي سنبندهت ۳. محفوظ، سرکشیت

امانی अमानी *ص.نب.* राजा अमानुल्लाह से संबंधित

راجا امان الله سي سنبندهت

امبا उम्बा *ښځ.م.* जानवरों (गाय, बकरी) की आवाज

جانورون (گای، بکري) کي آواز

امبار अम्बार *نر.م.* 1. अंबार 2. गोदाम

۱. انبار ۲. گودام

امبارکي उम्बारकी *ښځ.م.* बधाई

بدهايي

امبارکی उम्बारकै *نر.م.* एक प्रकार की फंगस

ایک پرکار کي فنگس

امباری अम्बारइ *ښځ.م.* पहाड़ी वृक्ष

پهاڑي ورکش

امبالی अम्बालइ *ښځ.م.* हाथी की गद्दी जो छतरी से ढकी हो, हौदा

هاتهي کي گدّي جو چهتري سي ڈهکي هو، هودا

امبانکه अम्बांकः *ښځ.م.* एक प्रकार का ट्यूमर जो सिर में होता है।

ایک پرکار کا ٹیومر جو سرمیں هوتا هی

امبرلوبه अम्बरलोबः *ښځ.م.* एक प्रकार का गेंद वाला खेल

ایک پرکار کا گیند والا کهیل

امبور अम्बूर *نر.م.* चिमटी

چمٹي

امبولانس अम्बुलांस *نر.م.* एम्बुलेंस

ایمبولینس

امبولک سیدالک अम्बोलक सैदालक *نر.م.* महिलाओं का एक नाच

مهیلاؤن کا ایک ناچ

امپراتور इम्प्रातोर *نر.م.* सम्राट

سمراٹ

امپراطوري इम्प्रातूरी *ښځ.م.* साम्राज्य

سامراجیه

امپریالیزم इम्पिरयालिज़म *نر.م.* साम्राज्यवाद

سامراجیواد

امپره ککی अपड़ःककै *نر.م.* बच्चों का एक खेल

بچّون کا ایک کهیل

امپول अम्पोल *نر.م.* संपुटक

سنپوٹک

امپه अम्पः *ښځ.م.* एक जवान आदमी की मूर्ति

ایک جوان آدمي کي مورتي

امّت उम्मत *نر.م.* 1. विश्वास रखने वालों का एक समूह 2. राष्ट्र, जन

۱. وشواس رکهني والون کا ایک سموهـ ۲. راشٹر، جن

امتحان इमतिहान *نر.م.* इम्तिहान, जाँच, परीक्षा

امتحان، جانچ، پریکشا

امتحانول इमतिहानवल *مص.مت.* इम्तिहान लेना, जाँचना, परीक्षा लेना

امتحان لینا، جانچنا، پریکشا لینا

امتحاني इमतिहानी *ص.نب.* परिवीक्षात्मक, परीक्ष्यमाण

پرویکشاتمک، پریکشیَ مان

امتداد इमतिदाद *نر.م.* 1. लंबाई 2. विस्तार

۱. لمبایي ۲. ویستار

امتناع इम्तिनाअ *ښځ. م.* मनाही

امتنان इम्तिनान *نر.م.* आभारी

آبهاري

امّه अम्त: आशा, उम्मीद *ښځ.م.*

آشا، امید

امّه دار अम्त दार *ص.نر.م.* आशावान, उम्मीदवान

آشاوان، امّیدوان

امّتي उम्मती *نر.م.* नबी (पैगंबर) को मानने वाले अनुयायी, उम्मती

نبي (پیغمبر) کو مانني والي انویایي، امّتي

امتی उम्मतइ *ښځ.م.* अनुयायी (का स्त्री रूप. (امّتي

انویایي

امتیاز इम्तियाज़ *نر.م.* विशेषाधिकार

ویشیشادهیکار

امتیازي इम्तियाज़ी *ص* 1. रियायती 2. प्राधिकृत

۱. ریایتي ۲. پرادهیکرت

امجه अम्ज: *ص.نر.م.* कमजोर

کمزور

امجه अम्ज़: *ص.نب.* मूर्ख

مرکهـ

امحا इमहा *ښځ.م.* मिटाना

مِٹانا

امداد इम्दाद *نر.م.* सहायता

سهایتا

امدادي इम्दादी *ص.نب.* सहायक

سهایک

امده अमेद: *ښځ.م.* सहारा, समर्थन

سهارا، سمرتهن

امر अमर *نر.م.* आदेश

آدیش

امرا اوْمرا *نر.ج.* (امير का बहुवचन) अमीर लोग
امير لوک

امرت अमरत (یا امروت या अमरुत) *نر.م.* नाशपाती
ناش پاتي

امروزی अम्रोज़इ *ښځ.م.* एक मोटा सूती नीला कपड़ा
ايک موټا سوتي نيلا کپړا

امريکا अमीका *ښځ.م.* अमेरिका
امريکا

امزولی अम्ज़ोलै *نر.م.* हमजोली
همجولي

امسا अम्सा *ښځ.م.* बैंत
بينټ

امضا इम्ज़ा *ښځ. م.* हस्ताक्षर
هستاکشر

امکان इम्कान *نر.م.* संभावना
سنبهاونا

امکه अमक: *ښځ.م.* फूफी, बुआ, चाची
پهوپهي، بوا، چاچي

املا इम्ला *ښځ.م.* श्रुतलेखन
سرُت لېکهن

املاک अम्लाक *نر.ج.* संपत्ति
سنپټّي

املايي इम्लाई *ص.نب.* वर्तनी-विषयक; शुद्ध वर्तनी
ورتني- ويشيک؛ شُدهـ ورتني

املوک अम्लूक *نر.م.* तेंदू
تېندو

امن अमन *نر.م.* 1. शांति 2. सुरक्षा
۱. شانتي ۲. سُرکشا

امنا अमना *ښځ.م.* सहमति
سهمتي

امنټه अमनट: *ښځ.م.* हिम-वर्षा के साथ
هيم-ورشا کي ساتهـ

امنيت अमनियत *نر.م.* सुरक्षा, बचाव
سُرکشا، بچاو

امنيه अमनिय: *ښځ.م.* पुलिस फोर्स; सुरक्षा
پوليس فورس؛ سورکشا

امواج अमवाज *نر.ج.* (موج का बहुवचन) लहर, तरंग
لهر، ترنگ

اموال अमवाल *نر.ج.* (مال का बहुवचन) संपत्ति, धन
سنپټّي، دهُن

اموخت अमोख़्त *نر.م.* आदत, स्वभाव
عادت، سوبهاؤ

اموخته अमोख़त: *ص.نب.* आदी, अभ्यस्त
آدي، ابهيَست

امور اوْمور *نر.م.* मामले
معاملي

امونيا अमूनिया *ښځ.م.* अमोनिया
امونيا

امه अम्म: *ښځ.م.* आशा, उम्मीद
آشا، اميد

امي अमी *نر.ښځ.م.* अनपढ़
انپڑهـ

اميانی अमयानी *ښځ. م.* बटुआ, पर्स
بټوا، پرس

اميد उमीद *نر.م.* आशा
آشا

اميدواره उमीदवार: *ص.ښځ.م.* गर्भवती महिला
گربهوتي مهيلا

اميده अमीद: *نر.م.* नाम के लिए
نام کي ليي

امير अमीर *نر.م.* अमीर
امير

امير البحر अमीरुलबह्र *نر.م.* नौ-सेनापति, नौ-सेना अध्यक्ष
نَو سېناپتي، نوسېنا ادهيکش،

امپل अमेल *نر.م.* गले का हार
گلي کا هار

امين अमीन *اد.* आमीन, तथास्तु
آمين، تتهاستو

امين अमीन *ص.نر.م.* 1. विश्वासी 2. संरक्षक
۱. ويشواسي ۲. سنرکشک

امينداره उमींदवार: *ص.ښځ.م.* (امیدواره) -वही-
-وهي- جہاں तक, यहाँ तक कि
جهان تک، يهان تک کي

انا अना *ښځ.م.* दादी, नानी
دادي، ناني

اناپ अनाप *نر.ن.ج.* बेर
بير

اناپی अनापी *ص.نب.* गहरा भूरा लाल
گهرا بهورا لال

اناتومی अनाटोमी *ښځ.م.* शरीर-रचना-विज्ञान
شرير- رچنا وگيان

انار अनार *نر.م.* अनार
انار

انارشي अनारशी *ښځ.م.* अराजकता, शासनहीनता
اراجکتا، شاسنهينتا

انارشيزم अनारशीज़म *بنځ.م.* अराजकतावाद, अशासनवाद
اراجکتاواد، اشاسن واد

انارشیست अनारशीस्त نر.م. अराजकतावादी, अशासनवादी

اراجكتاوادي، اشاسن وادى

اناگوری अनारगोडै نر.م. एक छोटा अनार

ايک چهوٹا انار

انارگوسه अनारगूसः ښځ.م. 1. अनार का पेड़

2. अनार बेरी, अनार दाना

١. انار كا پيڑ ٢. انارببري، انار دانه

اناگی अनागइ ښځ.م. अनागइ का खेल बच्चों का खेल

انارگی अनागइ ښځ.م. एक प्रकार का खटमल

ايک پركار كا كهټمل

اناناس अनानास نر.م. अनन्नास انڈاس

اناوټ अनावट نر.م. 1. लाभ, स्वार्थ 2. हर्जाना, दंड

١. لابھ، سوارتھ ٢. هرجانا، دِنڈ

انايي अनाई ښځ.م. अनाड़ी, मूर्ख, बुद्धू بدهو، مركھ، اناڑي

انبار अंबार نر.م. (امبار) -वही-

انبالی अंबालइ ښځ.م. (امبالی) -वही-

انبساط इन्बिसात نر.م. विस्तार, फैलाव وستار، پھَيلاو

انبور अंबूर نر.م. (امبور) -वही-

انبيا अन्बिय نر.ج. अनेक नबी (का बहुवचन नबी) (پَيغمبر)

انيک نبي (پَيغمبر)

انبيق अंबीक़ نر.م. भबका بھبكا

انتارکتیکا अन्तार्कतिका ښځ. م.अंटार्कटिका انتارکتِيکا

انتباه इंतिबाह ښځ.م. 1. सावधानी 2. चेतावनी

١. ساودھاني، چِتاوني

انتخاب इंतिख़ाब نر.م. चयन, चुनाव چَيَن، چُناو

انتخابات इंतिख़ाबात نر.ج. निर्वाचन, चुनाव نرواچن، چُناوعام

انتخابول इंतिख़ाबवल مص.مت चयन करना, चुनाव करना

چَيَن كرنا، چُناو كرنا

انتخابیدل इंतिख़ाबेदल مص.ل. चयन होना, चुनाव होना

چَيَن هونا، چُناو هونا

انتراسیت अनत्रासीत نر.م. एन्थ्रेसाइट انتهرسايٹ

انتروشی अनत्रोशै نر.م. छींक چھينک

انتری अनतरी نر.م. स्नैपड्रैगन, अजगर का चित्र

اسنيپ ڈرپگن، اجگر كا چِتر

انتشار इंतिशार نر.م. 1. प्रकाशन 2. प्रसार

١. پركاش ٢. پرسار

انتصاب इंतिसाब نر.ن. पद, नियुक्ति پد، نيوكتي

انتصابي इंतिसाबी ص.نب. नियुक्त نيوكت

انتظار इंतिज़ार نر.م. इंतजार, प्रतीक्षा انتظار، پرتِكشا

انتظام इंतिज़ाम نر.م. प्रबंध, इंतजाम, व्यवस्था

پربند، انتظام، ويوستها

انتفاع इंतिफ़ाअ ښځ.م. मुनाफ़ा, लाभ منافع، لابھ

انتفاعي इंतिफ़ाई ص.ښځ.م. लाभ उठाने वाला

لابھ اٹھاني والا

انتقاد इंतिक़ाद نر.م. आलोचना, समीक्षा آلوچنا، سميكشا

انتقادي इंतिक़ादी ص.نب. आलोचनात्मक آلوچناتمک

انتقال इंतिक़ाल نر.م. 1. स्थानांतरण 2. परिवहन; ढुलाई 3. परिवर्तन

١. ستھانانترن ٢. پريوھن؛ ڈھلائي ٣. پريورتن

انتقالي इंतिक़ाली ص.نب. परिवर्ती, जिसमें परिवर्तन होता रहे; संक्रमणकालीन

پريورتي، جس مھن پريورتن هوتا رهي؛ سنكرمن كالين

انتقام इंतिक़ाम نر.ن. बदला بدلا

انتن अनतन نر.م. एंटीना اِنٹِينا

انتها इंतिहा ښځ.م. 1. अंत, चरम 2. समाप्ति, समापन 3. अत्यंत

١. انت، چَرَم ٢. سماپتي، سماپن ٣. اتينت

انتهایي इंतिहाई ص.نب. अंतिम, आखिरी انتِم، آخري

انتي بيوتيک एन्तीब्यूतिक نر.م. एंटीबॉयोटिक انتِيبايوتِيک

انتي تيز एन्तीतेज़ *نر.م.* विपरीत, प्रतिपक्षता
وپريت، پرتيپكشتا

انتي سايكلون एन्तीसईक्लौन *نر.م.* प्रतिचक्रवात, अंधड़
پرتي چكروات، اندهر

انتي سپتيک एनतीसेप्तीक ص.نر.م. एंटिसेप्टिक
انتي سپيٹِک

انتيک एन्तीक *نر.م.ج.* पुराकालीन, प्राचीन, स्मृति चिह्न
پورا كالين، پراچين، اسمرتى چهن

انجروت अंजरुत *نر.م.ج.* गोंद, राल; लासा
گوند، رال؛ لاسا

انجر अंजड़ *نر.م.ج* उलझा हुआ लच्छा, गुत्थी, उलझन
الجها هوا لچھّا، گتھّي، الجهن

انجر بنجر अंजड़ बंजड़ *ص.نر.م.* उलझा हुआ, गड़बड़
الجها هوا، گربر

انجماد इंजिमाद *نر.م.* 1. जमा हुआ, ठंडा पड़ा हुआ; रुका हुआ; जमाव, ठहराव 2. हिमीकरण
١. جما هوا، ٹهنڈا پڑا هوا، ركا هوا؛ جماؤ، ٹهراؤ ٢. هِمي كرن

انجمن अंजुमन *نر.م.* संस्था
سنستها

انجن इंजेन *نر.م.* इंजन
انجن

انجه एनज: *مث.م.* हींग
هينگ

انجيل इंजील *نر.م.* इंजील, बाईबिल
بايبل، انجيل

انچ इंच *نر.م.* इंच
انچ

انخر अंजीर *نر.م.* इन्ज़र
انجير

انخكى अंज़कै *نر.م.* कराहना
كراهنا

انخور अंज़ूर *نر.م.* चित्र, चित्रकारी
چتر، چترکاري

انخورگر अंज़ूरगर *نر.م.* चित्रकार
چترکار

انخورول अंज़ूरवल *مص.مت.* चित्र बनाना, रंगना
چتر بنانا، رنگنا

انڈى इंसइ *مث.ج.* सुतली, ऊनी पतली रस्सी
ستلي، اوني پتلي رسّى

انحراف इन्हिराफ़ *نر.م.* 1. विचलन 2. फिर जाना, मुकर जाना; ध्यान भंग
١. ويچلن ٢. پهرجانا، مكرجانا؛ دهيان بهنگ

انحصار इन्हिसार *نر.م.* एकाधिकार
اكادهيكار

انحصارول इन्हिसारवल *مص.مت.* एकाधिकार प्राप्त करना
اېكادهيكار پراپت كرنا

انحطات इंहितात *نر.م.* क्षय, पतन
چهىَ، پتن

انحلال इंहिलाल *نر.م.* मिलकर जाना, घुल जाना; विलयन, विघटन
مل كر جانا، گهل جانا؛ ويلئِن، ويگهتن

اند अंद *نر.م.* 1. सोच, फिकर 2. जीवन की पचास साल की अवधि
١. سوچ، فكر ٢. جيون كي پچاس سال كي اوَدهي

انداخت अंदाख़्त *نر.م.* चाँदमारी (सेना), निशाना
چاند ماري (سپنا)، نشانه

اندازه अंदाज़: *مث.م.* माप, पैमाना, अंदाजा, अटकल
ماپ، پيمانه، اندازه، اتكل

اندام अंदाम *نر.م.* अंग, आकार
انگ، آكار

اندراج इंदिराज *نر.م.* अंकित, अभिलेख, निवेशन
انكت، ابهيلېكھ، نيوېشن

اندرغپ अंदरग़प *ص.نر.م.* 1. अस्पष्ट 2. अपूर्ण, अधूरा
١. اسپَسٹٹ ٢. اپورن، ادهورا

اندرکى अंदरकइ *مث.م.* जैकेट, सदरी
جَيكٹ، سدري

اندرورر इंदरोर *مث.م.* ननद, पति की बहन
نَنَد، پتي كي بهن

اندريل अंदरेयल *مص.مت.* धोना, धोकर साफ करना
دهونا، دهوكرصاف كرنا

اندړ अंदड़ *نر.م.* एक अफगान जनजाति
اېک افغان جنجاتي

اندړ अंदड़ *نر.م.ج.* 1. एक छोटी पीली चिड़िया 2. एक प्रकार का चारा
١. اېک چهوتي پيلي جريا ٢. اېک پركار كا چارا

اندلس अंदलुस *نر.م.* अंदलुसिया स्पेन में एक स्थान
اندلسيا اسپين مين اېک استهان

اندواره :अंदवार *ښځ.م.* अंदाजा, माप, अटकल اندازه، ماپ، اټکل

اندوانه :इंदवान *ښځ.م.* तरबूज تربوز

اندونېزيا इंदुनेज़य *ښځ.م.* انډونېشيا

اندېر अंदेर *نر.م.* 1. अंधेरा 2. दुर्भाग्य 3. अभाव ۱. اندهېرا ۲. دُربهاګ ۳. ابهاو

اندېښمن अंदेखमेन *ص.نر.م.ج.* चिंतित, व्याकुल چنټت، وياکل

اندېښنه :अंदेखन *ښځ.م.* 1. दुख, चिंता 2. विचार, सोच, धारणा ۱. دُکهه، چنتا ۲. ويچار، سوچ، دهارنا

اندار :अंडर *ښځ.م.* बृहदांत्र, बड़ी-आँत برهدانتر، بړی آنت

اندخور अंडख़ौर *نر.م.* अंगारा انګارا

اندر अंडर *نر.م.* वह जानवर जिसका अंडकोष न निकाला गया हो (घोड़ा, साँड आदि) وه جانور جس کاانډکوش نه نکالا گيا هو (ګهوړا، سانډ، آدي)

اندو अंडु *نر.م.* कपास का बीजकोष کپاس کا بيج کوش

اندوخر अंडोख़र *نر.م.* 1. पठानों के कुछ कबीलों का एक खास खेल 2. शोर, हंगामा ۱. پټهانون کي کچهه قبيلون کا ايک خاص کهيل ۲. شور، هنګاما

اندول अंडवल *نر.م.ج.* 1. संतुलन, समानता, बराबरी, बराबर 2. ओखली ۱. سنتولن، سمانتا، برابري، برابر۲. اوکهلي

اندولی अंडवलइ *ښځ.م.* डोली ډولي

اندی अंडै *نر.م.* 1. गट्ठर, बड़ी गठरी 2. बगल, पहलू ۱. کټهر، بړي کټهري،۲. بغل، پهلو

اندۍ अंडइ *ښځ.م.* सूप, शोरबा سوپ، شوربا

اندياري अंडयारी *ښځ.م.* पिंडली का मांस پنډلي کا مانس

اندېرى अंडेरै *نر.م.* बोरिया, चटाई بوريا، چټايي

اندېرى अंडेरइ *ښځ.م.ج.* भीड़, जनसमूह بهيړ، جن سموه

انډيوال अनडिवाल *نر.م.* 1. साथी, मित्र 2. साझी ۱. ساتهي، متر۲. ساجهي

انډيواله :अंडिवाल *ښځ.م.* लड़की दोस्त, सखी, सहेली لرکي دوست، سکهی، سهيلي

انډيوالي अंडिवाली *ښځ.م.* मित्रता, खाने-पीने में साझी مترتا، کهاڼي پيني مېن ساجهی

انرکه :अनरक *ښځ.م.* एक छोटी हवेली, कोठी, महल, भवन اېک چهوټي حويلي، کوټهي، محل، بهون

انرجي/انرژي इनरजी/इनरज़ी *شمځ.م.* ऊर्जा اورجا

انزال इंज़ाल *نر.م.* 1. नीचे आना, नीचे लाना 2. शुक्राणु का निकलना ۱. نيچي آنا، نيچي لانا ۲. شکرانو کا نکلنا

انزجار इंज़िजार *نر.م.* घृणा, नफरत ګهرنا، نفرت

انزکی अंज़कै *نر.م.* एक नटखट बालक اېک نټکهټ بالک

انزکی अंज़कै *نر.م.* कराहना کراهنا

انزوا इंज़िवा *ښځ.م.* एकांत; अलगाव اِکانت؛ الګاو

انس इंस *نر.م.* आदमी, मनुष्य آدمي، منوشئ

انس उंस *نر.م.* दोस्ती, प्यार, लगाव دوستي، پيار، لګاو

انساج इंसाज *نر.ج.* बुनावट; महीन या जालीदार कपड़ा بُناوټ؛ مهين يا جاليدار کپړا

انسان इनसान *نر.م.* मनुष्य, इनसान منوشئ، انسان

انسانان इनसानान *نر.ج.*(انسان का बहुवचन)

انسان پېژندنه :इनसान पेज़ंदन *ښځ.م.* मानव- विज्ञान مانو ويګيان

انساني इनसानी *ص.نب.* मानवीय مانويئ

انسانيت इनसानीयत *نر.م.* 1. मानवता 2. मानवजाति 3. शिष्टाचार ۱. مانوتا ۲. مانوجاتي۳. شسټاچار

انستيتوت इंस्तितिउत *نر.م.* संस्थान سنستهان

انجسام इंसिजाम *نر.م.* प्रबंध; समन्वयन; व्यवस्था پربندهـ؛ سمنوين؛ ويوستها

انسداد इंसिदाद *نر.م.* आरोधन, बाधन آرودهن، بادهن

انشاء इंशा *ښځ.م.* 1. रचना 2. लिखना 3. लेख ۱. رچنا ۲. لکهنا ۳. لېکهـ

انشاءالله इंशाअल्लाह *اد.* अगर ईश्वर ने चाहा اگر ایشور نے چاها

انشعاب इंशिआ़ब *نر.م.* विभाजन, अलग; विखंडन; टुकड़े-टुकड़े होना وبھاجن، الگ؛ وکھنڈن؛ ٹکڑے- ٹکڑے ہونا

انصاف इंसाफ *نر.م.* न्याय نیاۓ

انصافاً इंसाफन *ق.* न्यायतः, न्यायपूर्वक نیاۓ تہ، نیاۓ پوروک

انضباط इंज़िबात *نر.م.* अनुशासन انوشاسن

انضباطي इंज़िबाती *ص.نب.* अनुशासनिक انوشاسنک

انطباع इंतिबाअ़ *مث.م.* प्रभाव, छाप پربھاؤ، چھاپ

انطباق इंतिबाक़ *نر.م.* प्रयोज्यता; अनुपालन; अनुरूपता, अनुसारिता پریوجیتا؛ انوپالن؛ انوروپتا، انوساریتا

انعام इंआ़म *نر.م.* पुरस्कार پُرسکار

انعقاد इंइ़क़ाद *نر.م.* समारोह, आयोजन سماروہ، آیوجن

انعكاس इंइ़कास *نر.م.* 1. प्रतिक्रिया 2. गूँज ۱. پرتي کريا ۲. گونج

انغسه अंग़सः *مث.م.* कुल्चा; छोटी चपटी केक کلچہ؛ چھوتي چپٹي کیک

انفاذ इंफ़ाज़ *نر.م.* प्रवर्तन; लागू; अंजाम देना پرورتن؛ لاگو؛ انجام دينا

انفرادي इंफ़िरादी *نر.م.* व्यक्तिगत ویکتیگت

انفراديت इंफिरादियत *نر.م.* वैयक्तिकता ویکتیکتا

انفسي अंफ़ोसी *ص.نب.* आत्मगत آتمگت

انفعال इंफ़िआ़ल *نر.م.* मनोभाव, दबाव, लज्जा منوبھاؤ، دباؤ، لجّا

انفكاك इंफ़िकाक *نر.م.* 1. पृथक्करण 2. मुक्ति ۱. پرتھک کرن ۲. مکتي

انفلاسيون इंफ़लास्युन *نر.م.* मुद्रास्फीर्ति مُدرا اسفيرتي

انفلوينزا इंफ़्लुएंज़ा *مث.م.* इंफ़्लुएंज़ा, प्रतिश्याय انفلوانزا، پرتيشيايۓ

انقباض इंक़िबाज़ *نر.م.* सिकुड़न سکوڑن

انقسام इंक़िसाम *نر.م.* विभाजन وبھاجن

انقطاع इंक़िताअ़ *مث.م.* 1. अंत, अवसान 2. काट कर खत्म करना 3. अलग हो जाना ۱. انت، اوسان ۲. کاٹ کر ختم کرنا ۳. الگ ہوجانا

انقلاب इंक़िलाब *نر.م.* क्रांति کرانتي

انقلابي इंक़लाबी *ص.نب.* क्रांतिकारी کرانتي کاري

انک अनक *نر.م.* 1. नकल 2. खेल दिखाना 3. विडंबना ۱. نقل ۲. کھیل دیکھنا ۳. ویڈنبنا

انکار इनकार, इनकार *نر.م.* नकार, इनकार نکار، انکار

انکسار इंकिसार *نر.م.* अपवर्तन; परिवर्तन اپوَرتن؛ پریورتن

انکشاف इंकिशाफ़ *نر.م.* प्रगति, विकास پرگتي، ویکاس

انکشافي इंकिशाफ़ी *ص.نب.* विकासात्मक ویکاساتمک

انک अंग *نر.م.* विरोध, प्रतिरोध का अहसास ویرودھ، پرتیرودھ کا احساس

انکار अंगार *نر.م.* अंगार انگار

انکاره अंगारः *مث.م.* खूँटी کھونتي

انکاري अंगारी *نر.م.* खूँटी को मिलाने वाला کھونتي کو ملاني والا

انکاری अंगारइ *مث.م.* ऊँट की एक बीमारी اونٹ کي ایک بیماري

انکازه अंगाज़ः *مث.م.* गूँज گونج

انکاف अंगाफ़ *نر.م.* पत्थर की दीवार में दरार जो सीमेंट से भरी गई हो پتھر کي دیوار مین درار جو سمنٹ سي بھري گئي ھو

انکبين अंगबीन *نر.ج.* मधु, शहद مدھو، شھد

انکچه अंगचः *مث.م.* निश्चय, संकल्प نِشچَے، سنکلپ

انکروزه अंगरोज़ः *مث.م.* गूँज گونج

انکری अंगरइ *مث.م.* जाकट جاکٹ

انگریزي अंग्रेज़ी (भाषा) *مث.م.* अंगरेज़ी انگریزي (بھاشا)

انگر अंगड़ *نر.م.* आँगन آنگن

انگل अंगल *نر.م.* 1. शोर, हंगामा, तेज आवाज 2. एक गुत्थीदार समस्या

۱. شور، هنگامه، تيز آواز ۲. ايک گتهّی دار سمسيا

انگلستان इंगलैंड *نر.م.* انگلَينڈ

انگلیسي इंगलीसी *ښځ.م.* अँग्रेजी انگريزي

انگوټ अंगौट *نر.م.* समुद्री जहाज سمدري جهاز

انگور अंगूर *نر.ج.* انگور

انگورتوره अंगुरतोरः *ښځ.م.* फल की तरह का जंगली छोटा सरस फल जो काला और चंपई होता है और दवा में भी प्रयोग होता है

پهل کي طرح ايک جنگلي چهوٹا سرس پهل جو کالا اور چمپئی هوتا هی اور دوا مين پريوگ هوتا هی

انگوری अंगोरै *نر.م.* अनार, एक छोटा अनार انار، ايک چهوٹا انار

انگول अंगोल *نر.م.* 1. खोज 2. कोशिश ۱. کهوج ۲. کوشش

انگولا अंगोला *ښځ.م.* चीखना, चिल्लाना چيخنا، چلّانا

انگولا अंगोला *ښځ.م.* انگولا

انگولل अंगोलल *مص.ل.* चीखना, चिल्लाना چيخنا، چلّانا

انگیا अंगिया *ښځ.م.* टी-शर्ट; स्वेटर ټي- شرټ؛ سوېټر

انگیټی अंगेटइ *ښځ.م.* अँगीठी انگيٹهي

انگیرل अंगेरल *مص.ل.* मान लेना, कल्पना करना مان لينا، کلپنا کرنا

انگیرنه अंगेरनः *ښځ.م.* कल्पना, ख्याल, पुर्वानुमान کلپنا، خيال، پُروانومان

اننگی अनंगै *نر.م.* गाल گال

انو अनू *نر.ج.* सौंफ سونف

انواع अंवाअ़ *نر.ج.* किसमें (का बहुवचन نوع) قسمين

انوبله अनोबलः *ص.نب.* गिरा हुआ घोड़ा گراهوا گهورا

انیاب अनयाब *نر.ج.* मनुष्य के मुँह में आगे के चार दाँत

منوشیَ کي منه مين اَگي کي چار دانت

انډ अणल *مص.مت.* पीसना, कूटना پيسنا، کوټنا

انول अणवल *مص.مت.* चुनना, चयन करना چنڼا، چَيَن کرنا

او और/द. और, अथवा اور، اتهوا

او ओ/द. ओ او

اوا अवा *ښځ.م.* अभिलाषा, लालसा, इच्छा ابهيلاشا، لالسا، ايچهّا

اوار अवार *ص.نر.م. ج.* समतल, सपाट, बराबर سمتل، سياټ، برابر

اوارول अवारवल *مص.مت.* बराबर करना, समतल करना

برابر کرنا، سمتل کرنا

اواز आवाज *نر.م.* आवाज़ آواز

اوازه अवाज़ः *ښځ.م.* 1. अफवाह 2. ख्याति, शोहरत ۱. افواه ۲. کهياتي، شهرت

اوامر अवामिर *نر.ج.* (امر का बहुवचन) अत्यधिक हुक्म

اتيادهک حکم

اواګیر अवागीर *ص.نر.م.ج.* 1. फुर्तीला, चंचल 2. छिछोरा

۱. پهرتيلا، چنچل ۲. چهيچهورا

اوب उब *نر.م.* अस्थायी इच्छा, कल्पना اَستهائي ايچهّا، کلپنا

اوباز औबाज़ तैराक *نر.م.* تَيراک

اوبازي औबाज़ी तैराकी *ښځ.م.* تَيراکي

اوبال उबाल *نر.م.* गुनाह, पाप, जुर्म گناه، پاپ، جرم

اوبتل ओब्तल *نر.م.* अंतः सागरी, वह जहाज जो सागर में पानी के नीचे चलता है; पनडुब्बी

انته ساګري، وه جهاز جوساګرمين پاني کي نيچي چلتا هی؛ پنډوبّي

اوبجن ओब्जन *نر.م.ج.* 1. नर्म पतली चीज, पतला; पानी वाली चीज 2. रसदार

۱. نرم پتلي چيز، پتلا، پاني والي چيز ۲. رسدار

اوبدل ओब्दल *مص.مت.* बुनना بُننا

اوبدنه :ओब्दन *ښځ.م.* बुनना بُننا

اوبرى ओड़इ उब्ड़इ *ښځ.م.* हरा शैवाल هرا شېوال

اوبان ऊबान *ص.نر.م.ج.* 1. नर्म पतली चीज,पतला, पानीदार चीज 2. रसदार

١. نرم پتلي چيز، پتلا، پاني دار چيز ٢. رسدار

اوبلنول उब्लनवल *مصـ.مت.* पतला करना, पानी मिलाना

پتلا کرنا، پاني ملانا

اوبنه :ऊबण *ښځ.م.* 1. खेड़ी 2. गर्भनाल 3. वह झिल्ली जिसके अंदर बच्चा माँ के पेट में होता है।

١. کهېړي ٢. ګربهـ نال ٣. وه جهلّی جس کي اندربچه مان کي پېټ هوتا هی

اوبول ओबवल *مصـ.مت.* सिंचाई करना, खेतों में पानी देना

سينچايي کرنا، کهېتون کو پاني دينا

اوبه ओब: *ښځ.ج.* पानी, जल پاني، جل

اوبه ऊब: *ښځ.م.* अत्यावश्यकता اتياوشيکتا

اوبه لګول ओब:लगवल *مصـ.مت.* सिंचाई करना, खेतों में पानी देना

سينچايي کرنا، کهېتون مېن پاني دېنا

اوبېدل ओबेदल *مصـ.ل.* पानी पटाया जाना پاني پټايا جانا

اوپاش औपाश *نر.م.* हजारा, फव्वारा, छिड़काव करने वाली बाल्टी

هزارا، فوّاره، چهرکاؤ کرني والي بالتي

اوپره ओप्र: *ص.نسب.* 1. पराया, बेगाना, अजनबी 2. निर्धन

١. پرايا، بېګانه، اجنبي ٢. نردهن

اوتر औतर *ص.ن.م.ج.* परेशान پرېشان

اوتو ऊतू *نر.م.* लोहा, इस्तरी, प्रेस لوها، استري، پرېس

اوتوکول ऊतूकवल *مصـ.مت.* लोहा करना, इस्तिरी करना, प्रेस करना

لوها کرنا، استري کرنا، پرېس کرنا

اوټ ټک ऊट टिक *ص.نر.م.* औंधा, उलटा-पुलटा اوندها، الټا پلټا

اوټي ऊटी तेज चलने वाला ऊँट *نر.م. ج.* تېز چلني والا اونټ

اوټى ऊटइ चाँदी का माँग टीका *ښځ.م.ج.* چاندي کا منګټيا

اوج औज *نر.م.* चरमबिंदु, पराकाष्ठा, परिणति چرم بندو، پراکاشټها، پرينتي

اوجار ऊजाड़ *ص.نر.م.ج.* तबाह, वीरान, खंडहर تباه، ويران، کهنډهر

اوجره :ऊजर *ښځ.م.* अतिथि गृह, कमरा, बैठक اتيتهي ګرهـ، کمرا، بېټهک

اوجغوني ऊजगूनी *ښځ.ج.* बकरी का बाल بکري کا بال

اوجوشي औजोशी *ښځ. م.* एक प्रकार की किशमिश اېک پرکار کي کِشمِش

اوچت ऊचत *نر.م.ج.* ऊँचा, ऊपर, बुलंद اونچا، اوپر، بلند

اوچتوالى ऊचतवालै *نر.م.* ऊँचाई اونچايي

اوچتول ऊचतवल *مصـ.مت.* ऊँचा करना, उठाना, खड़ा करना

اونچا کرنا، اټهانا، کهړا کرنا

اوچتېدل ऊचतेदल *مصـ.ل.* ऊँचा होना, उठना, खड़ा होना

اونچا هونا، اټهنا، ګهړا هونا

اوچکول ऊचकूल *نر.م.* एक साल की भेड़ اېک سال کا بهېړ

اوچکى ऊचकै ओचकै *نر.م.* ईंधन ايندهن

اوچولى ओचवलै *نر.م.* माथा, ललाट, पेशानी ماتها، للاټ، پيشاني

اوڅار औसार *ص.نر.م.* 1. स्पष्ट; प्रत्यक्ष; प्रकट 2. विख्यात, मशहूर

١. اسپشټ، پرتيکيش، پرکټ ٢. وکهيات، مشهور

اوڅارول औसारवल *مصـ.مت.* स्पष्ट करना; प्रकट करना

اسپشټ کرنا؛ پرکټ کرنا

اوڅکک औसकक *نر.م.* पितपापड़ा (दवा के काम आने वाला)

پت پاپړا (دوا کي کام آنې والا)

اوخ *اد.* ऊख़ एक शब्द जो बच्चों को डराने हेतु प्रयोग होता है

اپک شبد جوبچون کو دراني هيتو پريوگ هوتا هی

اوخی *ښځ.م.* ओख़ड़ बच्चों को डराने का एक काल्पनिक शब्द

بچون کو دراني کا اپک کالپنک شبد

اودان *نر.م.* औदान पानी का डिब्बा پاني کا ڈبّه

اودس *نر.م.* औदस पूजा से पहले हाथ-मुँह धोना, अबदस्त, वजू

پوجا سي پهلي هاتهـ مُنهـ دهونا، ابدست، وضو

اودس مات *نر.م.* औदसमात वजू टूटना وضو ټوټنا

اودل *مص.مت* ओदल बुनना بُننا

اودوم *نر.م.* ऊदूम 1. तंत्र- मंत्र से इलाज करना 2. मोहित करना

١. تنتر منتر سي علاج کرنا ٢. موهِت کرنا

اوده *ښځ.م.* ऊद: 1. तंत्र-मंत्र से इलाज करना 2. मोह 3. जादू 4 दुआ

١. تنترمنتر سي علاج کرنا ٢. موه ٣. جادو ۴. دعا

اوده گر *نر.م.ج* ऊद:गर 1. जादूगर 2. दुआ करने वाला

١. جادو گر ٢. دعا کرني والا

اودل *مص.مت* ओडल सजाना

اور *نر.م.* आग اور آگ

اوراد *نر.ج.* औराद (का बहुवचन) पूजा हेतु या पूजा के बाद मंत्र पढ़ना, जाप

پوجا هيتو يا پوجا کي بعد منتر پرهنا، جاپ

اوراق *نر.ج.* औराक़ कई पृष्ठ, कई पन्ने کئي پرشٹهـ، کئي پني

اورانوس *نر.م.* ओरानूस यूरेनस, उरण يورينس، اورنِ

اوراوركي *نر.م.* ओरौरकै चिपकबेत, दीपकीट جگنو، دیپکبٹ

اوربشكه *ښځ.م.* ऊरबुशक: जंगली जौ جنگلي جو

اوربشي *ښځ.م.* ओरबशे जौ جو

اوربشينه *ص.ښځ.م.* ऊरबुशीन: जौ की रोटी.جو کي روٹي

اوربل *نر.م.* ओरबल कुआँरी लड़कियों की माँग का बाल

کنواري لڑکيون کي مانگ کا بال

اوربل *نر.م.* ओरबल गोलाबारी, फायर گولا باري، فاير

اوربلکی *ښځ.م.ج.* ओरबलकइ जुगनू جگنو

اوربند *نر.م.* ओरबंद युद्ध विराम يدھ ويرام

اوربوز *نر.م.* ऊरबूज़ थुथनी ٹهُتهني

اوربه *نر.م.* ओरब: अग्नि कक्ष اگني ککش

اورپښت *نر.م.* ओरपख्त पतंगा پتنگا

اورته *نر.ج.* ऊरत: डोरा (ऊनी) ڈورا (اوني)

اورته *ښځ.م.* औरत: पत्नी پتني

اورتک *نر.م.* ओरटक चकमक पत्थर, अग्नि पत्थर چکمک پتهّر، اگني پتهّر

اوردکی *نر.م.* ओरडकै कुरेदनी کورېدني

اورژبی *ص.نر.م.* ओरज़बै सुवक्ता واګمي, واګمي، سووکتا

اورړه *نر.ج.* उरग: पेयूष, खीस پيوش، کهيس

اورشو *ښځ.م.* ऊरशो 1. चारागाह 2. विस्तार 3. संकेत, सूत्र

١. چاراګاه ٢. ويستار ٣. سنګېت، سوتر

اورښت *نر.م.* ओरख्त वर्षा; हिमपात ورشا؛ همپات

اورغالی *نر.م.* ओरग़ालै चूल्हा چولها

اورغوی *ښځ.م.* उरग़वै हाथ की हथेली هاتهـ کي هتهېلي

اورغی *ښځ.م.* ऊरग़इ कालिख, काजल کالکهـ، کاجل

اورکی *نر.م.* ओरकै जुगनू جگنو

اورکی *نر.م.* ओरकै एक प्रकार के भोज्य पदार्थ का पौधा

اپک پرکار کي بهوج پدارتهـ کا پودها

اورګاډی *نر.م.* ओरगाडै रेलगाड़ी ريل ګاړي

اورګان *نر.م.* ओरगान ऑरगन اورګن

اورګدی *ص.نر.م.* ओरगडै पापी, दुष्ट پاپي، دشٹ

اورلږونی *نر.م.* ओरलड़ूनै चिमटा چمٹا

اورلګونی *نر.م.* ओरलगवूनै आग लगाने वाली वस्तु

اګ لګاني والي وستو

اورلگیت माचिस, दियासलाई *नर.म.* اورلګيت ماچس، دیا سلایي

اورلګېدنه अग्निकांड, आग लगाना *ښځ.م.* اورلګېدنه: اګني کانډ، آګ لګانا

اورلوبه आतिशबाजी *ښځ.م.* اورلوبه: آتش بازي

اورمړ एक अफग़ान जनजाति का नाम *ص.نر.م.* اورمړ اپک افغان جنجاتي کا نام

اورمکۍ पतंगा; कपड़े का कीड़ा *نر.م.* اورمکۍ پتنګا؛ کپړي کا کیړا

اورمولی दस्त से पीड़ित बच्चा *نر.م* اورمولۍ ست سي پیړټ بچه

اورمیږ गर्दन *نر.م.* اورمیږ ګردن

اورنوسی चिमटा *نر.م.* اورنوسۍ چمټا

اورنی शिशुवस्त्र *نر.م.* اورنۍ شیشو وستر

اوروغ उरुग़ *نر.م.* اوروغ سُندرتا، منوهرتا، خوبصورتي

اوسنی आधुनिक, समकालीन *ص.نر.م.* اوسنۍ آدهونیک، سمکالین

اوسی चिंकारा (जानवर), एक तरह का हिरन *ښځ.م.* اوسۍ چنکارا (جانور)، اپک طرح کا هرن

اوسېدل रहना, ठहरना, निवास करना *مص.ل.* اوسېدل رهنا، ټهرنا، نیواس کرنا

اوسېدنه रहना *ښځ.م.* اوسېدنه: رهنا

اوسېدونکی निवासी, आवासी *نر.م.* اوسېدونکۍ نیواسي، آواسي

اورول बरसाना, बिखेरना *مص.مت.* اورول برسانا، بیکهیرنا

اورول सुनाना, कहना, व्यक्त करना *مص.م.* اورول سنانا، کهنا، ویکت کرنا

اوره बादल, घटा *نر.م.* اوره: بادل، کهټا

اوری मसूढ़े *ښځ.م.ج.* اوړۍ مسوړهي

اوریا हिमपात; वर्षा *ښځ.م.* اوریا هم‌پات؛ ورشا

اوریځ बादल *ښځ.م.* اوریځ بادل

اوریدل सुनना *مص.ل.* اوریدل سننا

اوریدل बरसना *مص.ل.* اوریدل برسنا

اوریه आटा विक्रेता *نر.م.* اوړبه: آټا وکیړټا

اورنی ग्रीष्मकालीन, गर्मी में होनेवाला *ص.نر.م.* اورنۍ گرسم کالین، گرمي مین هوني والا

اوره आटा *نر.ج.* اوړه: آټا

اوره उपकरण, यंत्र *ښځ. م.* اوړه: اوپکرن، ینتر

اوړی गर्म ऋतु , गर्मी का मौसम *نر.م.* اوړۍ گرم ریتو، گرمي کا موسم

اوړېدل 1. गुजरना, जाना 2. औंधा हो जाना 3. फांदना 4. सामने होना 5. सामना करना *مص.ل.* اوړېدل ۱. ګذرنا، جانا ۲. اوندها هوجانا ۳. پهاندنا ۴. سامني هونا ۵. سامنا کرنا

اوز कुछ, अनेक *نر.م.* اوڅ کچهـ، انېک

اوزار औज़ार *نر.م.* اوزار اوزار

اوزغنجن बकरी के बाल से बनी हुई चीज, ज्यादा ऊन वाला *ص.نر.م.ج.* اوزغنجن بکري کي بال سي بني هوئي چیز، زیاده اون والا

اوزغنه बकरियों के बाल *ښځ.م.* اوزغنه: بکریون کي بال

اوزګار बेकार *نر.م.* اوزګار بیکار

اوژغونجن बकरी के बाल से बनी हुई चीज, ज्यादा ऊन वाला *ص.نر.م.ج.* اوژغونجن بکري کي بال سي بني هوئي چیز، زیاده اون والا

اوژغونی बकरियों के बाल *ښځ.ج.* اوژغونۍ بکریون کي بال

اوږد लंबा *ص.نر.م.* اوږد لنبا

اوږدانده दूरदर्शी, दूरंदेशी *ص.نر.م.* اوږدانده دوردرشي، دوراندیشي

اوږدغوږی 1. गधा 2. बेवकूफ *نر.م.* اوږدغوږۍ ۱. ګدها ۲. بیوقوف

اوږدوالی लंबाई *نر.م.* اوږدوالۍ لنبایي

اوږدول लंबा करना, बढ़ाना *مص.م.* اوږدول لنبا کرنا، بړهانا

اوږده :ऊगद ص.ښځ.م. **लंबा** لنبا

اوږده :ऊगद نر.م. **लंबाई** لنبائي

اوږده ساره :ऊगद:सार نر.م.ج. **लंबाई- चौड़ाई** لنبائي- چوړائي

اوږده میړیانه :ऊगद:मेगयान ښځ.م. **एक प्रकार का बच्चों का खेल** ایک پرکار کا بچون کا کھیل

اوږدیدل ऊगदेदल مص.ل. **लंबा होना** لنبا هونا

اوږمکه :ऊगमक ښځ.م. **चंद्रमा, चाँद** چندرما، چاند

اوږمی ओगमइ ښځ.م. **चाँदनी, चंद्रिका** چاندني، چندریکا

اوږه :ओग ښځ.م. **कंधा** کندها

اوږه :ऊग ښځ.م. **लहसुन** لهسُن

اوږی ओगइ ښځ.م. **नेकलेस, गले का हार** نیکلس، ګلي کا هار

اوږی ओगै نر.م. **भूखा** بهوکها

اوږی تږی ओगै-तगै نر.م. **भूखा–प्यासा** بهوکها - پیاسا

اوس ओस ق. **अब, अभी, इस समय** اب، بهي، اس سمی

اوسا ओसा ص.نب. **आराम, विश्राम किया हुआ** آرام، وشرام کیا هوا

اوسار औसार نر.م. 1. लगाम, रस्सी 2. साज ۱. لګام، رسّی ۲. ساز

اوسارول औसारवल مص.مت. साज चढ़ाना (घोड़े की सवारी के लिए), लगाम लगाना سازچڑهانا (ګهوړي کي سواري کي لئی)، لګام لګانا

اوسپنه :ओस्पन ښځ.م. **लोहा** لوها

اوستا अविस्ता ښځ.م. **अविस्ता (पारसी धर्म ग्रंथ)** اوستا (پارسي دهرم ګرنتھ)

اوسترۍ ऊस्तरै ص.نر.م. **पिछला, आखिरी** پچهلا، آخري

اوسترۍ خور ऊस्तरै ख़ोर ښځ.م. चंद्र वर्ष का छठा मास چندرورش کا چهټها ماس

اوسط औसत نر.م. **मध्यम, औसत** مدهیم، اوسط

اوسکارل ऊस्कारल مص.مت. कुत्ते को हमले के लिए तैयार करना کُتّي کو حملي کي لئي تیار کرنا

اوسنی ओसनै ص.نر.م. **आधुनिक, नवीन, समकालीन** آدهونک، نوین، سمکالین

اوسی ओसइ ښځ.م. एक प्रकार का छोटा सुंदर हिरन اېک پرکار کا چهوټا سُندر هرن

اوسپدل ओसेदल مص.ل. **रहना, बसना** رهنا، بسنا

اسپدنه :उसेदन ښځ.م. **रहना, बसना** رهنا، بسنا

اوسپدنه :ओसेदन ښځ.م. **रहना, बसना** رهنا، بسنا

اوسپدونکی ओसेदुनकै نر.م. रहने वाला, बसने वाला رهنې والا، بسنې والا

اوسپل ओसेलल مص.ل. **आहें भरना** آهین بهرنا

اوسپلی ओसेलै نر.م. **आह** آه

اوش ओश ا.د. (रुको (खच्चर के लिए प्रयोग होता है رکو(خچر کي لئي پریوګ هوتا هی)

اوشه :ऊश ا.د. (जाओ (खच्चर के लिए प्रयोग होता है جاؤ(خچر کي لئي پریوګ هوتا هی)

اوښ ऊख نر.م. **ऊँट** اونټ

اوښاره :ऊखार ښځ.م. मैंटिस (एक प्रकार का कीड़ा) مینټس (اېک پرکار کا کیڑا)

اوښبنه :ऊखबन ښځ.م. (का स्त्रीलिंग(اوښبون

اوښبون ऊखबून نر.م. **सारबान, ऊँटवान** ساربان، اونټوان

اوښبه :ऊखब نر.م. **सारबान, ऊँटवान** ساروان، اونټوان

اوښتل औऊख्तल مص.مت. 1. बदलना 2. उलट जाना 3. विचलित होना 4. उपेक्षा करना ۱. بدلنا ۲. الټ جانا ۳. وچلت هونا ۴. اوپیکشا کرنا

اوښتل औऊख्तल مص.مت. **चुनना** چُننا

اوښتی औऊख्तै ص.نر.م. 1. बदला हुआ 2. गुमराह 3. धर्म परिवर्तित 4. मोच ۱. بدلا هوا ۲. ګمراه ۳. دهرم پریورتت ۴. موچ

اوښکه :ऊखक ښځ.م. **आँसू** آنسو

اوښکی ऊखकइ ښځ.م. मैंटिस, مینټس

اوښ مرغه :ऊखमरग़ा نر.م. शुतुरमुर्ग़ شترمرغ

اوښی औखइ نر.م. साला, बहनोई سالا، بهنوئي

اوښيمه :ऊखेमः ښځ.م. नर की इच्छा रखने वाली ऊँटनी

نر کي ايچهّا رکهني والي اونټني

اوصاف औसाफ نر.ج. (صفت का बहुवचन) गुण, योग्यता

ګڼ، يوکښا

اوضاع औज़अ نر.ج. (وضع का बहुवचन) स्थिति, हालात

استهيټي ، حالات

اوغه :ऊग़ः ښځ.م. लंबा कीड़ा जो मनुष्य के पेट से कभी-कभी निकल आता है

لنبا کيړا جو منوشئ کي پيټ سي کبهي کبهي نکل آتا هی

اوقاف औक़ाफ نر.ج. (وقف का बहुवचन) धर्मनिष्ठ आधार, गरीब लोगों की मदद के लिए दी गई जमीन, धन, या कुछ और चीज

دهرم نيشټ آدهار، غريب لوګون کي مدد کي لئي دیي ګئي زمين، دهن، يا کچهـ اور چيز

اوکی अवकै نر.م. ज्यादा खाने और थकान के कारण साँस लेने में कठिनाई

زياده کهاني اور تهکان کي کارن سانس لينې مين کټهينايي

اوګره ओगरः ښځ.م. चावल, जौ या गेहूँ का दलिया, मामूली खाना

چاول، جو يا ګيهون کا دليا، معمولي کهانا

اوګی ओगइ ښځ.م.ج. एक पहाड़ी पेड़ जिसका फल अखरोट की तरह सख्त होता है

ايک پهاړي پيړ جسکا پهل اخروټ کي طرح سخت هوتا هی

اول अवल ص.بيٰ.نر.م. प्रथम पرتهم

اول ओव्ल نر.م. जल्दी, हड़बड़ी جلدی، هړبړي

اولاد औलाद نر.م. (ولد का बहुवचन) बच्चे, बाल-बच्चे, औलाद (यह शब्द पश्तो में एक वचन के रूप में प्रयोग होता है)

بچي، بال - بچي، اولاد (يه شبد پښتو مين ايک وچن کي روپ مين پريوګ هوتا هی)

اولجه :ओल्जः ښځ.م. 1. लूट, गारत 2. ऊपर की आमदनी

١. لوټ، غارت ٢. اوپر کي آمدني

اولس ऊलस نر.م. राष्ट्र, जनता, कौम راشتر، جنتا، قوم

اولس ګلوي ऊलसगल्वी ښځ.م. राष्ट्रीयता, कौमी, समुदाय के लोगों के बीच आपसी संबंध

راشټرييټا، قومي، سموداى کي لوګون کي بيچ آپسي سنبندهـ

اولسوال ऊलस्वाल نر.م. उप राज्यपाल, जिला प्रमुख

اپ راجيه پال، ضلع پرمکهـ

اولسوالي ऊलस्वाली ښځ.م. जिला ضلع

اولسي ऊलसी ص.نب. 1. जनता से संबंधित 2. सामाजिक, मिलनसार

١. جنتا سي سنبندهت ٢. ساماجک، ملنسار

اولمپيک ऊलमपीक نر.م. اولنپيک

اولنی अवलनै ص.نر.م. 1. प्रथम 2. प्राचीन

١. پرتهم ٢. پراچين

اوم ऊम ص.نر.م. 1. कच्चा 2. अपरिपक्व, अपूर्ण

١. کچّا ٢. اپريپکو، اپورن

اومال ऊमाल نر.م. जल पर्यवेक्षक جل پريوپکشک

اومچک ऊम्चक ص.نر.م.ج. 1. कच्चा, आधा पका हुआ 2. पीला

١. کچّا، آدها پکا هوا ٢. پيلا

اومړی ऊमड़ै ص.نر.م. खोला हुआ, ढ़ीला किया हुआ (धागा)

کهولا هوا، ډهيلا کيا هوا (دهاګا)

اومغلن ऊमग़लन ص.نر.م. अधपका कच्चा, کچّا، ادهپکا

اومواڼی ऊमवलै نر.م. 1. अपरिपक्वता 2. ताजगी, नवीनता

١. اپريپکوتا ٢. تازګي، نوينتا

اونس ऊन्स نر.م. थोड़ा सा تهوړاسا

اونګ अवंग نر.م. ओखली, खरल اوکهلي، کهرل

اونی ऊनइ ښځ.م. सप्ताह سپتاه

اونړل ऊणल مص.مت. पीसना پيسنا

اونی ओणै نر.م. शिशु- वस्त्र شيشو- وستر

اووم ص.ش.نر.م. सातवाँ ساتوان

اووه ش. सात سات

اوولس ش. सत्रह سترہ

اوولسم ص.ش.نر.م. सत्रहवाँ سترهوان

اوهام نر.ج. औहाम (का बहुवचन وهم) 1. निराधार भय 2. कल्पना

١. نرادهار بھیَ ٢. کلپنا

اويا ش. अवया ستّر

اويايم ص.ش.نر.م. अवयायम सत्तरवाँ ستّروان

اوپجه نبڈ.م. अवेज: देश; जन्मभूमि

ديش، جنم بھومي

اوينه نر.م.ج. ऊवेन: दीमक ديمک

اويه نبڈ.م. ओय: अंडा انڈا

اهار نر.م. अहार कलफ चढ़ाना کلَف چڑھانا

اهاڑ نر.م. अहाड़ 1. तेज गर्मी (जून, जुलाई) 2. अच्छी तरह पका हुआ

١. تپز گرمی (جون، جولائي) ٢. اچھّي طرح پکا ھوا

اهاک نر.ج. अहाक चूना چونا

اهانت نر.م. एहानत अवमानना, तिरस्कार, घृणा

اومانا، ترسکار، گھرنا

اهتراز نر.م. एहतिराज़ दोलन, कंपन دولن، کمپن

اهتمام نر.م. एहतिमाम प्रयत्न, प्रयास, देख-रेख

پریتْن، پریاس، دیکھ ریکھ

اهدا نبڈ.م. एहदा समर्पण, अर्पण سمرپن، ارپن

اهداف نر.م. एहदाफ़ निशाना, (का बहुवचन هدف) लक्ष्य

نشانه، لکشیه

اهرام نر.ج. अहराम पिरामिड (का बहुवचन هرم)

پیرامڈ

اهل ص.نر. अहल 1. योग्य 2. श्रद्धालु, आदरणीय

١. یوگیه ٢. شردھالو، آدرنیه

اهلي ص.نب. अहली घरेलू گھریلو

اهليت نر.م. अहलियत योग्यता یوگیَتا

اهمال نر.م. अहमाल लापरवाही, आलस

لاپرواهی، آلس

اهميت نر.م. अहमियत महत्व مهتوَ

اي ا.د. ए او

ائتلاف نر.م. एतिलाफ़ गठबंधन, सम्मिलन; मिला-जुला

گٹھبندھن، سملن؛ ملا جلا

ائتلافي ص.نب. एतिलाफ़ी सम्मिलित, गठबंधन; मिला-जुला

سمّلِت، گٹھبندھن؛ ملا-جلا

ايالت نر.م. अयालत राज्य, प्रांत راجیه، پرانت

ايالتي ص.نب. अयालती प्रांतीय .پرانتیيَ

ايتالوی ص.نر.م. इटालवै इतालवी ايتالوي

ايتاليه نبڈ.م. इटालिय: इटली اٹلي

ايتم نر.م. ऐटम अणु, परमाणु انو، پرمانو

ايثار نر.م. ईसार अत्यधिक उदारता اتيادھک اودارتا

ايجاب نر.م. ईजाब 1. अभिपुष्टि, समर्थन 2. जरूरत, आवश्यकता

١. ابھیپوشٹي، سمرتھن ٢. ضرورت، آوَشیَکتا

ايجاد نر.م. ईजाद आविष्कार آویشکار

ايجاز نر.م. ईजाज़ सार, सारांश, निष्कर्ष, संक्षिप्त

سار، سارانش، نِشکرش، سنشپت

ايجرا نر.م. इजड़ा उभयलिंगी, हिजड़ा اوبھیلنگي، ھجرا

ايجنٹ نر.م. एजेंट इजेंट

ايجنسي نبڈ.م. एजेंसी एजेंसी اجنسي

ايخ ا.د. इख़ 1. एक शब्द जो एक खास खाने को नापसंद करने के लिये बोला जाता है 2. ऊँट को झुकाने के लिए बोला जाता है

١. ایک شبد جوایک خاص کھانے کو ناپسند کرنے کي لئي بولاجاتا ھی. ٢. اونٹ کو جھکانے کي لئي بولاجاتا ھی.

ايداد نر.م. इदाद दंड, सजा دنڈ، سزا

ايديال نر.م. एडयाल आदर्श آدرش

ايڈيالوجي نبڈ.م. एडयालोजी विचारधारा ویچاردھارا

ایر इर *نر.م.* 1. लाभ 2. दुःख, उदासी
١. لابھ ٢. دکھ، اُداسي

ایرھ एरھ *ص.نر.م.* भूला हुआ, गायब, गुम بھولا ھوا، غائب، گُم

ایراد ईराद *نر.م.* 1. आपत्ती 2. भाषण देना
١. آپتّي ٢. بھاشن دینا

ایران ईरान *نر.م.* ईरान ایران

ایرانی ईरानी *ص.نر.م.* ईरानी, ईरान का निवासी
ایراني، ایران کا نیواسي

ایراو इराव *نر.م.* (जल) निकास, जल निकास नालियाँ
(جل) نِکاس، جل نِکاس نالیاں

ایرب इरब *ص.نر.م.* एक ओर झुका हुआ, टेड़ा, ढलवाँ
ایک اُور جھکا ھوا، ٹیڑھا، ڈھلوان

ایرغالی इरग़ाली *نر.م.* राखदानी راکھ داني

ایرم इरम *نر.م.* मूँगा مونگا

ایرن इरन *نر.م.ج.* भस्ममय, राख के (रंगका)
بھسمیَ، راکھ کي (رنگ کا)

ایرنی इरनइ *نبحٔ. م.* राखदानी راکھ داني

ایرہ ईर: *نبحٔ.م.* राख راکھ

ایری ईरे *نبحٔ.ج.* राख راکھ

ایری इरइ *نبحٔ.ج.* विडंबना, ताना, तू-तू मैं-मैं
وڈمبنا، طعنا، توتو مین مین

ایڑ ईड़ *نر.م.* 1. नौसेना, बेड़ा 2. कतार, पंक्ति
١. نو سینا، بیڑا ٢. قطار، پنکتي

ایز ईज़ *نر.م.* उभयलिंगी, हिजड़ा اوبھیَلینگي، ھجرا

ایزک इज़क *نر.م.* उभयलिंगी, हिजड़ा اوبھیَلینگي، ھجرا

ایو इग *نر.م.* रीछ ریچھ

ایسار ईसार *نر.م.* 1. कैद, बंद 2. रुकावट, घेरा 3. गरीब, दरिद्र, ज़रुरतमंद, मोहताज
١. قید، بند ٢. رکاوٹ، گھیرا ٣. غریب، دردر، ضرورتمند، محتاج

ایساروں इसारवल *مص.مت.* ठहराना, रोकना, बंदी बनाना, घेरना
ٹھھرانا، روکنا، بندي بنانا، گھیرنا

ایسارہدل इसारेदल *مص.ل.* रुकना, बंदी होना, ठहरा लिया जाना
رُکنا، بندي ھونا، ٹھرا لیاجانا

ایستل इसतल *مص.مت.* निकाल देना, निकाल बाहर करना, निकालना, खींचना
نکال دینا، نکال باھر کرنا، نکالنا، کھینچنا

ایستہ ईसत: *ق.* 1. उस ओर 2. दूर हो जाना
١. اس اُور ٢. دور ھوجانا

ایسول इसवल *مص.ل.* दिखाना دکھانا

ایسبدل इसेदल *مص.ل.* दिखना, लगना, दिखाई देना, देखने में आना
دکھنا، لگنا، دکھائي دینا، دیکھنے مین آنا

ابش एश *نر.م.* जोश, उफान جوش، اوپھان

ایشلہ ईशल: *نبحٔ.م.* नाच ناچ

ایشول इशवल *مص.مت.* उबालना اوبالنا

ایشبدل इशेदल *مص.ل.* उबलना اوبلنا

ایشبدلی इशेदलै *ص.نر.م.* उबला हुआ اوبلاھوا

ایشبدنہ ईशेदन: *نبحٔ.م.* उबलना اوبلنا

ایش پیش एख पेख *ص.نر.م.ج.* भौंचक्का, हक्का-बक्का
بھونچکا، ھگا بگا

اپنودل एखोदल *مص.مت.* रखना رکھنا

اپنول एखोवल *مص.مت.* रखना رکھنا

ابغ نیغ एग़नेग़ *ص.نر.م.ج.* खड़ा, सीधा, कड़ा
کھرا، سیدھا، کڑا

ابغ سترگی एग़स्त्रगै *ص.نر.م.* ढीठ, निर्लज्ज, गुस्ताख
ڈھیٹھ، نرلج، گستاخ

ابل ऐल *نر.م.* घरेलू, सभ्य, सौम्य, विनीत
گھریلو، سبھیَ، سومیَ، وینیت

ابلبند ऐलबंद *نر.م.* 1. ग्रीष्मकालीन 2. पशुचर
١. گرشمکالین ٢. پشوچر

ابل غبل ऐलग़ैल *نر.م.* मेल-जोल, मिला-जुला, घरेलू, जंगली (पक्षी और जानवरों के लिए)
مِل-جول، ملا-جلا؛ گھریلو، جنگلي (پکشي اور جانورون کي لئي)

ابلول वलवल *مص.مت.* सभ्य बनाना, प्रशिक्षित करना
سبهيَ بنانا، پرشكشت كرنا

ابله एलः *ص.نب.* बस, मात्र; इतना बस، ماتر؛ اتنا

ابله एलः *ق.* 1. आवारा 2. स्वतंत्र 3. हरजाई, जिसकी कद्र न हो
١. آواره ٢. سوتنتر ٣. هرجائي، جسكي قدرنه هو

ابله جاري इलःजारी *نر.ج.* स्वयंसेवक दल سوينسبوک دل

ابلى एलइ *نبڈ.م.* बतख بطخ

ابلي एले *نبڈ.م.* यहाँ, इस ओर, उधर, इस जगह
يهان، إس أور، أدهر، إس جگه

ابلبدل एलेदल *مص.ل.* घरेलू होना گهريلو هونا

ايمان ईमान *نر.م.* यकीन, ईमान يقين، ايمان

ايماندارە ईमानदारः *ص.نب.* 1. ईमानदार 2. यकीन योग्य 3. साहसी
١. ايمان دار ٢. يقين يوگيه ٣. ساهسي

ايماني ईमानी *ق.* ईमानदारी ايماندارى

ايمن ऐमन *ص.نر.م.* शांत, चुप, खामोश, आराम
شانت، چُپ، خاموش، آرام

ايمنول ऐमनवल *مص.مت.* शांत करना, चुप करना, खामोश करना
شانت كرنا، چُپ كرنا، خاموش كرنا

ايمنبدل ऐमनेदल *مص.ل.* शांत होना, खामोश होना, चुप होना
شانت هونا، خاموش هونا، چُپ هونا

اينچ इंच *نر.م.* انچ

اينخر इंज़र *نر.م.* अंजीर انجير

اينځى इंसइ *نبڈ.م.ج.* सुतली, रस्सी (ऊनी) ستلي، رسّي (اوني)

ايندارە इंदारः *نبڈ.م.* दर्पण, आईना درپن، آئينه

ايندە इंदः *نر.م.* गटकना, एक ही साँस में पी जाना
گٹكنا، ايک هي سانس مېن پي جانا

ايندە इंदः *نر.م.* आँडू भेड़, बैल آنڈرو بهيڑ، بَيل

اينكو इंको *نبڈ.م.* हिंदी भाषा هندي بهاشا

اينكى इंकै *نر.م.* शादी की रात में दुल्हन का सिसकना
شادى كي رات مين دلهن كا سسكنا

اينكه इंगः *نبڈ.م.* दुल्हन की सहेली دُلهن كي سهيلي

اپنه एनः *نبڈ.م.* जिगर جگر

اينړ इनड़ *نر.م.* कमजोर, दुबला-पतला
كمزور، دبلا- پتلا

اپواد ऐवाद *نر.م.* वतन, देश وطن، دېش

ايوان ऐवान *نر.م.* 1. हैवान, जानवर 2. कमअक्ल
١. حيوان، جانور ٢. كم عقل

ايوه इवः *نبڈ.م.* हल هل

آ आ

آ आ *نبڈ.م.* पश्तो वर्णमाला का दूसरा अक्षर
پښتو ورڼ مالا كا دوسرا اكشر

آ आ *ا.د* او آ

آب आब *نر.م.* 1. मान, मर्यादा 2. मिजाज, तबीयत
١. مان، مريادا ٢. مزاج، طبيعت

آبي आबी *ص.نب.* नीला نيلا

آخذه आख़ज़ः *نبڈ.م.* 1. चौंगा 2. प्राप्तकर्ता, रिसीवर
١. چونگا ٢. پراپتكرتا، ريسيور

آخر आख़िर *نر.م.* अंत, आखिर انت، آخر

آخرت आख़िरत *نر.م.* परलोक, दूसरी दुनिया
پرلوک، دوسرى دنيا

آخري आख़री *ص.نب.* अंत, आखिरी انت، آخري

آخود आख़ुद *ا.د.* निश्चित रूप से, जरूर نشچت روپ سي، ضرور

آداب आदाब *نر.ج.* शिष्टाचार شِشٹاچار

آدات आदात *نر.م.* एक शब्द (वर्ग, व्याकरण)
ايک شبد (ورگ، وياكرن)

آرام आराम *ص.نر.م.* शांत, आराम شانت، آرام

آرامي आरामी *نبڈ.م.* शांति شانتي

آرام سئ ग्रइ आराम *اسر.* आराम से हो जाओ! शांत रहो!

آرام سي هوجاؤ! شانت رهو!

آرٹ आर्ट *نر.م.* कला کلا

آرٹیسٹ आर्टिस्ट *نر.م.* कलाकार کلاکار

آرزو आरज़ू *ښځ.م.* इच्छा, आरजू ایچھا، آرزو

آرزومن आरज़ूमंद *ص.نر.م.ج.* इच्छुक, आरजूमंद ایچھک، آرزومند

آرشیف आरशीफ *نر.م.* 1. अभिलेखागार, पुरालेखागार 2. पुरालेख, अभिलेख

١. ابھیلیکھاگار، پورالیکھاگار ٢. ابھیلیکھ، پورالیکھ

آرن आरन *نر.م.* सीटी (गाड़ी की) سیٹی (گاڑي کي)

آریانہ आरयान *ښځ.م.* मैदान, फार्म, खेत میدان، فارم، کھیت

آریایی आरयायी *ص.نب.* आर्य जाति का آرئ جاتي کا

آرین आरयन *نر.م.* आर्य जाति का, आर्य آرئ جاتي کا، آرئ

آزاد आज़ाद *ص.نر.م.ج.* स्वतंत्र, आजाद سوتنتر، آزاد

آزادول आज़ादवल *مص.مت.* स्वतंत्र करना, आजादी देना

سوتنتر کرنا، آزادي دینا

آزادي आज़ादी *ښځ.م.* स्वतंत्रता, आजादी سوتنتر، آزادي

آزادیدل आज़ादेदल *مص.ل.* स्वतंत्र होना, आजाद होना

سوتنتر ہونا، آزاد ہونا

آزادي غوښتونکی ज़ादी ग़ुखतुंकै *نر.م.* मुक्ति चाहने वाला, आजादी की माँग करने वाला

موکتي چاھني والا، آزادي کي مانگ کرني والا

آزار आज़ार *نر.م.* तकलीफ, उत्पीड़न تکلیف، اتپیڑن

آزموینه आज़मूयन *ښځ.م.* जाँच, परीक्षा جانچ، پریکشا

آژانس आज़ांस *نر.م.* एजेंसी ایجنسي

آس आस *نر.م.* घोड़ा گھوڑا

آسان आसान *ص.ن.م.ج.* आसान آسان

آسانول आसानवल *مص.مت.* आसान करना, सरल करना

آسان کرنا، سرل کرنا

آستریا आस्टरीया *ښځ.م.* आस्ट्रिया (देश) آسٹریا (دیش)

آسوده आसूद: *ص.نب.* 1. संतुष्ट, तृप्त 2. आरामदायक, सुखद 3. समृद्ध, धनी

١. سنتشٹ، ترپت ٢. آرامدایک، سکھد ٣. سمردھ، دھني

آش आश *نر.م.* नूडल्स, मैकरोनी نوڈلس، مَیکروني

آشک आशक *نر.م.* एक प्रकार का अफगानी पकवान ایک پرکار کا افغانی پکوان

آغلی आग़ले *ص.نر.م.* सुंदर, रूपवान, ख़ूबसूरत سندر، روپوان، خوبصورت

آغلی आग़ले *ښځ.م.* श्रीमती, सुश्री, कुमारी, महोदया شریمتي، سُسري، کُماري، مہودیا

آفاقي आफ़ाक़ी *ص.نب.* 1. निष्पक्ष, अपक्षपाती 2. उद्देश्य, लक्ष्य 3. वैश्विक, आलमगीर

١. نشپکش، اپکشپاتي ٢. اُدّیشی، لکشئ ٣. ویشویک، عالمگیر

آفت आफ़त *نر.م.* विपत्ति, आपदा, संकट وپپتي، آپدا، سنکٹ

آفرین आफ़रीन *نر.م.* प्रशंसा پرشنسا

آفرین आफ़रीन *اد.* शाबाश, वाह-वाह شاباش، واہ - واہ

آفسیټ ऑफसेट *نر.م.* आफ़सिट آفسیٹ

آلو आलू बुखारा *نر.م.* आलू आلوبخارا

آلوچه आलूच: *ښځ.م.* आलूचा آلوچا

آمر आमिर *نر.م.* प्रमुख, प्रधान; अधिकारी (सेना) پرمکھ ، پردھان؛ ادھیکاري (سینا)

آمین आमीन *اد.* आमीन آمین

آني आनी *ص.نب.* क्षण्भंगुर, तुरंत, तात्कालिक شنبھنگور، ترنت، تاتکالیک

آواز आवाज़ *نر.م.* वाणी, आवाज واني، آواز

آوازه आवाज़: *ښځ.م.* अफवाह, जनश्रुति آفواہ، جنشروتي

آوپز *نر.م.* आवेज़ सलाह (लेन-देन) سلاح (لين دين)

آيت *نر.م.* आयत क़ुरान की पंक्ति قرآن کي پنکتي

آيسلينڈ *نر.م.* आइसलैंड आइसलैंड آيسلينڈ

ب بے

ب بے *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का तीसरा अक्षर
پشتو ورنمالا کا تيسرا اکشر

باب *نر.م.* बाब 1. अध्याय 2. बारे में 3. प्रचलित, फैला हुआ
١. ادهياى ٢. باري مين ٣. پرچلت ، پهيلا هوا

بابا *نر. م.* बाबा 1. पिता 2. दादा 3. परदादा 4. पीर, फकीर
١. پتا ٢. دادا ٣. پردادا ۴. پير، فقير

باباآدم बाबाआदम 1. आदम 2. मूलपुरुष, आदिपुरुष
١. آدم ٢. مول پروش ، آدي پروش

بابايي *ښځ.م.* बाबायी 1. दबंग 2. धौंस या रौब जमाना
١. دبنگ ٢. دهونس يا روب جمانا

بابت *نر.م.* बाबत 1. के बारे में, विषय में 2. के कारण
١. کي باري مين ، ويشى مين ٢. کي کارن

بابر *نر.م.* बाबड़ एक अफ़गान क़बीला ايک افغان قبيله

بابک *نر.م.* बाबक पिता .پتا

بابول *مص.مت.* बाबवल 1. किसी को पैसे देना 2. लोकप्रिय बनाना, फैलाना, रिवाज में लाना
١. کسي کوپيسي دينا ٢. لوکپريه بنانا، پهيلانا، رواج مين لانا

بابولاله *ښځ. م.* बाबूलाल: विवाह के समय का एक विशेष गीत
وبواه کي سمى کا ايک ويشيش گيت

بابی *ښځ.م.ج* बाबड़ बूढ़ी औरत के लिए प्रयोग
بورهي عورت کي ليي پريوگ

بابيدل *مص.مت.* बाबेदल लोकप्रिय होना, रिवाज चलना, आम होना
لوکپريه هونا، رواج چلنا، عام هونا

بابيړی *نر.م.* बाबेड़ै 1. आवर्तन 2. प्रत्यर्पण 3. वृद्धि (मूल्य में)
١. آورتن ٢. پرتيرپن ٣. وردهي (موليه مين)

بابيز *ص.نر.م* बाबेज़ 1. साधारण, सामान्य 2. निरर्थक 3. महत्वहीन, नगण्य
١. سدهارن، سامانيَه ٢. نيررتهک ٣. مهتوهين، نگنيَه

باتور *ص.نر.م. ج.* बातूर 1. साहसी 2. वीर, शूर
١. ساهسي ٢. ويږ، شور

باتوري *ص. ښځ .م .* बातूरी 1. बहादुरी 2. वीरता
١. بهادري ٢. ويرتا

باتينگړ *نر.م.ج* बातींगड़ 1. बैंगन 2. एक सब्ज़ी का नाम
١. بينگن ٢. ايک سبزي کا نام

باټ *نر.م* बाट 1. बटखरा 2. सान, पत्थर जिस पर उस्तरा, कैंची आदि की धार तेज़ की जाती है।
١. بټکهرا ٢. سان ، پټهرجس پراسترا، قينچي آدي کي دهارتيزکي جاتي هى.

باټک *ص.نر.م.* बाटक डींग मारने वाला, शेखीबाज़, बड़बड़िया
ډينگ مارنهوالا، شيخي باز، بربريا

باټول *مص.مت* बाटवल 1. भड़काना 2. उत्तेजित करना
١. بهڑکانا ٢. اتيجت کرنا

باټه *ښځ.م.* बाट: डींग, शेखी, आत्मश्लाघी ډينگ، شيخي، آتمشلاگهي

باتي *ښځ.ج.*(باټه का बहुवचन) बाटी डींग, शेखी, आत्मश्लाघी
ډينگ، شيخي، آتمشلاگهي

باټيدل *مص.ل.* बाटेदल 1. भड़क जाना 2. उत्तेजित होना
١. بهڑک جانا ٢. اتيجت هوجانا

باټينگ *نر.م.ج.* (باټينگړ भी) बाटींगन बैंगन بينگن

باج *نر.م.* बाज कर, टैक्स, शुल्क, ख़िराज
کر، ټيکس، شلک، خراج

باجره *ښځ.م.* बाजरा बाजर: باجره

باجړ *نر.م.* बाजड़ 1. भारी वर्षा 2. मूसलाधार बारिश
١. بهاري ورشا ٢. موسلادهاربارش

باجه *مذ.م.* बाजः 1. हारमोनियम 2. उँगलियों से बजाया जाने वाला बाजा

۱. هارمونيم ۲. انگليون سي بجايا جاني والاباجا

باجه *نر.م* बाजः साढ़ू भाई, पत्नी की बहन का पति

سارهو بهايي، پتني کي بهن کا پتي

باچا *نر. م.* बाचा 1. राजा 2. बादशाह

۱. راجا ۲. بادشاه

باچچي *مذ.م* बाचची 1. राज्य 2. बादशाहत

۱. راجیَ ۲. بادشاهت

باختر *نر.م* बाख़्तर 1. बख्तरिया 2. क्षेत्र का नाम

۱. بختريا ۲. شہتر کا نام

باختري *ص.نب* बाख़्तरी باختريايي

باد *نر.م.* बाद 1. हवा, समीर 2. फुलाव, बढ़ाव 3. गठिया, संधिवात

۱. هوا، سمير ۲. پهلاو، برهاو ۳. گٹهيا، سندهيوات

بادار *نر.م* बादार 1. मालिक 2. ज़मींदार, भूस्वामी

۱. مالک ۲. زميندار، بهوسوامي

باداري *مذ.م.* बादारी 1. सर्वोच्चता, पराकाष्ठा 2. शासन, प्रभुत्व 3. स्वामित्व, मालिकी

۱. سروچچتا، پراکاشتا ۲. شاسن، پربهتو ۳. سوامتو، مالکي

بادام *نر.م.* बादाम بادام

بادامه *مذ.م.* बादामहः 1. बर्फानी तूफान 2. हिम झंझावात

۱. برفاني توفان ۲. هم جهنجهوات

بادامي *ص.نب.* बादामी بادامي

بادبيزي *نر.م.* बादबीजै پنکها

بادپش *نر. م* बादपख 1. वायु संचार 2. हवादारी

۱. وايو سنچار ۲. هواداری

بادپکه *مذ.م.* बादपकः پنکها

بادجري *مذ.م.* बादजरइ همسنچی

بادخور *نر.م.* बादखोर 1. खेरमुतिया, कैसटरल, एक प्रकार की पक्षी 2. वह व्यक्ति जिसको ठंड लगी हो

۱. خيرموتيا، کيسترل، ايک پرکار کي بکشي ۲. وہ ويکتی جس کو ٹنڈ لگی هو

بادرنگ *نر.م.* बादरंग खीरा; ककड़ी کھيرا؛ ککری

بادری *مذ.م.* बादुरइ पराक्रम, बहादुरी پراکرم ، بهادری

بادشاه *نر.م.* बादशाह 1. राजा 2. बादशाह

۱. راجا ۲. بادشاه

بادغيس *نر.م.* बादग़ीस उत्तर पश्चिम अफग़ानिस्तान का एक प्रांत

اترپشچم افغانستان کا ايک پرانت

بادفرنگ *نر.م.* बादफरंग विसर्प ويسرپ

بادکش *نر.م.* बादकख 1. चिमनी 2. धुआँकश

۱. چمني ۲. دهوان کش

بادکويه *مذ.م.* बादकूया हिमसंचय همسنچی

بادگولا *مذ.م.* बादगोला 1. आंत्रशूल 2. उदरशूल

۱. انترشوُل ۲ . اُدرشوُل

بادوان *نر.م.* बादवान 1. पाल-जहाज 2. बादबान 3. जलयात्रा

۱. پال-جهاز ۲. بادبان ۳. جل ياترا

بادور *ص.نر.م.* बादूर 1. साहसी 2. बहादुर

۱. ساهسي ۲. بهادر

بادوک *ص.نر.م.* बादूक पेट में गैस पैदा करने वाली चीज़

پيٹ مين گيس پيدا کرني والي چيز

بادول *مص.مت.* बादवल 1. ओसाना, फटकना 2. खर्च करना, उड़ाना

۱. اوسانا، پهٹکنا ۲. خرچ کرنا، اُرانا

بادي *ص.مذ.م.* बादी 1. वायु अनुकूल 2. ओसाई, फटकन

۱. وايو انوکُول ۲. اوسايي، پهٹکن

بادي ژرنده *مذ.م.* बादीज़रन्दः पवन-चक्की پون چکي

بادي توپک *نر.م* बादी तोपक हवाई-बंदूक هوايي بندوق

بادي اوښ *نر.م.* बादी ओख साँड़नी, तेज़ चाल ऊँटनी

سارني، تيزچال اوتنی

بادي کول *مص.مت* बादी कवल 1. उड़ाना 2. ओसाना 3. ऊँट तेज़ चलाना

۱. اُرانا ۲. اوسانا ۳. اونٹ تيزچلانا

بادیان बादयान *نر.ج.* सौंफ सौनफ

بادِاسکي बाडास्की *نیج.م.* बड़ी लहरें बड़ी लहरين

بادی बाडइ *نیج.م.* शरीर, जिस्म शरير، جسم

بار बार *نر.م.* 1. भार, वजन, बोझ 2. उत्पादन, उपज, फसल 3. दंड

١. بهار، وزن، بوجھ ٢. اوتپادن، اوپج، فصل ٣. دنڈ

باران बारान *نر.م.* वर्षा, बारिश ورشا، بارش

بارانی बारानइ *نیج.م.* बरसाती برساتي

بارانی बारानी *ص.نب.* 1. बरसात का मौसम 2. वह खेत जो वर्षा के पानी से पट जाता है।

١. برسات کا موسم ٢. وہ کھیت جو ورشا کي پاني سي پٹ جاتا ھی

بارانی ورخ बारानी वरख़ *نیخ.م.* बरसात का दिन برسات کا دن

بارتنگ बारतंग *نر.ج.* केला کیلا

بارٹری बारटरी *نیج.م.* 1. वस्तु विनिमय 2. अदला-बदली

١. وستو وینیمی ٢. ادلا-بدلي

بارجامہ बारजामः *نیج.م.* पैकिंग, वह चीज़ जिसमें सामान बाँधा जाता है

پیکنگ، وہ چیز جس مین سامان باندھاجاتا ھی

بارچالانی बारचालानी *نیج.م.* प्रेषण پریشن

بارچاک बारचाक *نر.م.* कमीज का चाक کمیج کا چاک

بارخو बारखू *نر.م.* गाल, कपोल گال، کپول

بارده बारिदः *نیج.م* ठंडा प्रदेश, आर्कटिक प्रदेश تندا پردیش، آرکٹک پردیش

بارک बारक *نر.م.* 1. बैरक, झंडा, निशान 2. सेना के रहने की जगह

١. بیرک، جھنڈا، نشان ٢. سینا کي رھني جگہ

بارکزي बारकज़ी *نر.م.* एक अफ़ग़ान क़बीला ایک افغان قبیلا

بارکش बारकख *نر.م.* 1. वाहक, संवाहक 2. भार वाहक; मेहनत करने वाला

١. واھک، سنواھک ٢. بھارواھک؛ محنت کرني والا

بارنامہ बारनामः *نیج.م.* लदान-पत्र, बिल्टी, प्रेषित माल-पत्र

لدان-پتر، بیلتي، پرپٹت مال-پتر

بارول बारवल مص.مت लादना لادنا

باروت बारूत نر.ج बारूद بارود

بارومیتر बारोमीतर نر.ج. वायुदाबमापी وایوداب ماپي

بارہ बारः *نیج.م.* के बारे में, के विषय में

کي باري مین، کي وبشی مین

باري‌بار ص.نب. बारी भार वाहक بھار واھک

باربدل बारेदल مص.م. लदा होना, लादा जाना

لدا ھونا، لادا جانا

باریکي बारीकी *نیج.م.* कोमलता, नाज़ुकपन کوملتا، نازکپن

بار باڑ نر.م. काँटों और झाड़ियों की रोक

کانٹون اورجھاڑیون کي روک

بارخو बारखू نر.م. गाल گال

بارہ बाड़ः *نیخ.م.* भाड़ा, किराया بھارا، کرایہ

بارہ बाड़ा *نیخ.م.* चावल का एक प्रकार چاول کا ایک پرکار

باز بانج نر.م. बाज़ (पक्षी) باز (پکشي)

بازار बाज़ार *نر.م.* बाज़ार, मार्केट بازار ، مارکیٹ

بازاري बाज़ारी *ص.نب.* 1. शहरी निवासी 2. सस्ता

١. شھري نیواسي ٢. سستا

بازو बाज़ू *نر.م.* बाँह, बाज़ू بانھہ، بازو

بازی बाज़इ *نیخ.ج* खेल کھیل

باس बास *نر.م.* शौचघर, संडास شوچ گھر، سنڈاس

باسکیٹ بال बास्केटबॉल *نر.م.* बास्केटबाल باسکیٹ بال

باسمہ बासमः *نیخ.م.* एक प्रकार का जरीदार कपड़ा जिससे परदा बनाया जाता है

ایک پرکار کا جریدار کپڑا جس سي پردا بنایا جاتا ھی

باسوادہ बास्वादः *نیخ.م.* शिक्षित, साक्षर

شیکشت، ساکشر

باسوادي बास्वादी *نیخ.م.* साक्षरता ساکشرتا

باسي बासी *ص.نب.* बासी भोजन, बचा हुआ, पर्युषित भोजन

باسي بهوجن، بچا هوا، پريوشت بهوجن

باشه बाख: *ښځ.م.* गौरहिवा शिकरा گورهوا شکرا

باصره बासिर: *ښځ.م.* दृष्टि, नज़र, निगाह, नेत्रशक्ति

درشتي، نزر، نگاه، نيترشکتي

باطل बातिल *ص.نر.م.ج.* असत्य, खंडित, अमान्य

استيَه، کهنڈت، امانيَه

باطلول बातिलवल *مص.مت.* अमान्य करना, दबाना, रद्द करना

امانيَه کرنا، دبانا، ردّ کرنا

باطلبدل बातिलेदल *مص.مت.* अमान्य होना रद्द होना

امانی هونا، ردّ هونا

باطن बातिन *نر.م.* आंतरिक, अंत:करण, انته کرن، آنترک

باطني बातिनी ص.نب. आंतरिक, अंदरूनी آنترک، اندروني

باغ बाग़ *نر.م.* उद्यान, वाटिका, बाग़, बग़ीचा

ادپيان، واتيکا، باغ، باغيچه

باغچه बाग़च: *ښځ.م.* छोटा उद्यान, फुलवारी

چهوٹا اُدپيان، پهلواري

باغکه बागक: *ښځ.م.* गौरा, गौरैया گورا، گوريّا

باغلي बाग़ली *نر.م.* सेम, बाकला (सब्जी)

سيم، باکله (سبزي)

باغ والا बाग़वाला *نر.م.* बाग़ का मालिक باغ کا مالک

باغوان बाग़वान *نر.م.* माली, बाग़बान مالي، باغبان

باغواني बाग़वानी *ښځ.م.* बाग़बानी, उद्यान-विधा

باغواني، اُديان-ودها

باغي बाग़ी ص.نب 1. उद्यान संबंधित 2. विद्रोही, अवज्ञाकारी

۱. اُدپيان سمبندهت ۲. ودروهي، اوگياکاري

باغی बागै *نر.م.* गौरा, गौरैया گورا، گوريّا

باغی बाग़इ *ښځ.م.* एक प्रकार का नरम पत्थर

ايک پرکار کا نرم پتهر

باقاعده बाक़ायद: *ص.نب.* नियमित, सुव्यवस्थित

نيمت، سويوستهت

باقي बाक़ी *ص.نب.* 1. अवशिष्ट, शेष, बचा हुआ, बाक़ी 2. देन 3. अमर, अमिट

۱. اوشيشت، شيش، بچاهوا، باقي ۲. دين ۳. امر، امِت

باقيات बाक़यात *نر.ج.* बक़ाया, अवशेष بقايا، اوشيش

باک बाक *نر.ج.* 1. डर, भय; संकोच 2. चिंता

۱. ڈر، بهي؛ سنکوچ ۲. چنتا

باکره बाकिर: *ښځ.م.ص.* कुमारी کماري

باکفايته बाकिफायत: *ص.نب.* सफल, योग्य, प्रतिभाशाली

سفل، يوگيه، پرتيبهاشالي

بالاپوش बालापोख *نر.م.* ओवरकोट, गिलाफ

اورکوٹ، غلاف

بالاخانه बालाखान: *ښځ.م.* बालाखाना: कोठा, अटारी کوتها، اٹاري

بالښت बालिश्त *نر.م.* तकिया تکيه

بالغ बालिग़ *ص.نر.م.* वयस्क, प्रौढ़ ويسک، پرورهـ

بالفعل बिलफेल *ق.* यथार्थ, वस्तुत:, वास्तव में وستوته، يتهارتهـ

بالقوه बिलकुव्व: *ق.* संभवत: سنبهوته

بالکل बिलकुल *ق.* पूर्णतया, सर्वथा, बिलकुल

پورنتيا، سروتها، بالکل

بالکن बालकुन *نر.م.* छज्जा, बारजा, बालकनी

چهجّا، بارجا، بالکني

بالمقطع बिलमक़ता *ق.* ठेके द्वारा, संविदा द्वारा

ٹهيکي دُوارا، سنودا دوارا

بالون बालून *نر.م.* गुब्बारा غبّاره

بالی बालइ *ښځ.م.ج.* कर्णफूल, कान की बाली

کرن پهول، کان کي بالي

بام बाम *نر.م.* छत, छप्पर چهت، چهپّر

بامل बामल *مص.مت.* दोस्ती निभाना, मैत्री संबंध रखना

دوستي نبهانا، سمبندهـ رکهنا

بامیان बामयान *نر.م.* अफग़ानिस्तान का एक प्रांत

افغانستان کا ايک پرانت

بامیه बामिय: *ښځ.م.ج.* भिंडी بهنڈي

بانجن बानजण *ص.نب.* बैंगन بينگن

بانجني बानजणी *ص.نب.* बैंगनी रंग, नीललोहित
بينگني رنگ، نيل لوهت

باندي बांदे *ق.* पर, उपर, पार, के पास
پر، اوپر، پار، کي پاس

باندي كول बानदेकवल *مص.مت.* धारण करना, पहन लेना, लगाना
دهارن کرنا، پهن لينا، لگانا

بانڈ बान्ड *نر.م.* 1. बैंडपट्टी 2. पट्टी, फीता 3. समूह, दल
١. بينڈپٹّي٢. پٹّي، پهيتا ٣. سموهـ، دل

بانڈار बान्डार *نر.م.* 1. संचयन, संग्रहण 2. सभा, जनसमूह
١. سنچين، سنگرهن ٢. سبها، جنسموهـ

بانڈہ बान्ड: *ښځ.ج.* एक छोटा गाँव, अस्थायी निवास स्थान
ايک چهوٹا گاؤن، اسٹهايي نيواس استهان

بانک बान्क *نر.م.* बैंक بينک

بانکداري बान्कदारी *ښج.م.* बैंक लेन-देन, सराफी, महाजनी
بينک لين دين، صرافي، مهاجني

بانګ बान्ग *نر.م.* बाँग देना, कुकडूँ-कूँ करना
بانگ دينا، ککڑون کون کرنا

بانه बान: *ښځ.م.* 1. बहाना, हीला 2. दावा 3. क्षमायाचना
١. بهانه، هيلا ٢. داوا ٣. شمایاچنا

باني बानी *نر.م.* संस्थापक سنستهاپک

بانين बानीन *نر.م.* एक प्रकार का बाज़पक्षी
ايک پرکار کا بازپکشي

بانس बाणस *نر.م.* बाँस بانس

بانو बाणू *نر.م.* बरौनी, पक्ष्म, पपनी, पलक
بروني، پکشم، پپني، پلک

بانيڅغ बानीचग़ *نر.م.* लड़कियों का खेल मैदान, एक प्रकार का घूमने वाला झूला
لڑکيون کا کهيل ميدان، ايک پرکارکا گهومني والاجهولا

باور बावर *نر.م.* विश्वास, आस्था وشواس، آستها

باورليک बावरलीक *نر.م.* प्रत्यायक, प्रत्यय-पत्र
پرتيايک، پرتيی-پتّرَ

باوري बावरी *ص.نب.* विश्वस्त, विश्वसनीय
وشوست، وشوشنيه

باوزل बावलल *مص.مت.* प्रशिक्षित करना, सिखाना, अभ्यास कराना
پرشکشت کرنا، سکهانا، ابهياس کرانا

باوله बावल: *ص.نب.* पागल, बावला, अनमना, अन्यमनस्क
پاگل، باولا، انمنا، انيمنسک

باولی बावलइ *ښځ.م.* कूएँ की ओर अग्रसर
کنوين کي اُور اگرسَر

باوو बाऊ *نر.م.* सोने या चाँदी का कंगन
سوني يا چاندي کا کنگن

باهو बाहू *نر.م.* सोने या चाँदी का कंगन या कंकन
سوني يا چاندي کا کنگن يا کنکن

بای बाय *نر.م.* घाटा, नुकसान, हार, हार जाना
گهاٹا، نقصان، هار، هار جانا

بايد बायद *ق.* जरूर, चाहिए ضرور، چاهيے

بايسکل बाईस्कल *نر.م.* साईकिल سايکل

بايع बायेय *نر.م.* बेचने वाला بيچني والا

بايلل बायलल *مص.مت.* हार जाना, हारना
هارجانا، هارنا

ببر बब्र *نر.م.* शेर, सिंह شير، سنگ

ببر बबर *نر.م. ج* झबरे बाल, रोयेंदार बाल
جهبري بال، رويندار بال

ببرول बबरवल *مص.مت.* अस्त-व्यस्त कर देना, उलट-पलट कर देना
است ويست کر دينا، اُلٹ پلٹ کر دينا

ببرۍ बबरै तुलसी تلسي

ببرېدل बबरेदल *مص.ل.* अस्त-व्यस्त हो जाना, उलट-पलट हो जाना
است -ويست هوجانا، الٹ-پلٹ هوجانا

بَبو बबो *ښځ.م.* माँ, माता مان، ماتا

بَبو बबो *نر.م.* 1. एक काल्पनिक व्यक्ति, परी
2. बच्चों को डराने का शब्द
١. ايک کالپنک ويکتي، پري ٢. بچّون کو دِراني کا شبد

ببوزی बबोज़ै *نر.م.* पंखा, व्यंजन, پنکها، وينجن

ببی बबइ *ښځ.م.* प्रौढ़ स्त्री को संबोधन करने का शब्द
پروڑ استري کوسنبودهن کرني کا شبد

بُت बुत *نر.م.* मूर्ति, प्रतिमा, बुत مورتي، پرتيما، بُت

بُت پرست बुतपरस्त *نر.م.* मूर्ति पूजक, बुतपरस्त مورتي پوجک، بُت پرست

بُتخانه बुतखाना *ښځ.م.* मंदिर, बुतखाना مندر، بُتخانه

بتر बतर *ص.نر.م.* बदतर, और बुरा بدتر، اور بُرا

بته बतः *ښځ.م.* बतख, हंस, कलहंस بطخ، هنس، کلهنس

بته बतअ *ص.نب.* 1. बेकार, व्यर्थ, निष्फल
2. पीला, विवर्ण 3. रोगी, अस्वस्थ
١. بيکار، ويرتهـ، نشپهل ٢. پيلا، ويورن ٣. روگي اسوستهـ

بتکی बतकइ *ښځ.م.* सोने का टुकड़ा, स्वर्णअंश سوني کا ٹِکرا، سورن انش

بتی बतइ *ښځ.م.* बत्ती चिराग़, दीप, چراغ، ديپ، بتّي

بتِ استرگی बतस्तर्गेंई *ص.نر.م.* धूपचश्मा دهوپ چشمهـ

بتل बटल *نر.م.* पिसी हुई चीज़ रखने का एक बड़ा बर्तन, मिट्टी का बर्तन
پسي هوي چيز رکهني کا ايک برا برتن، مٹّي کا برتن

بته बटः *ښځ.م.* 1. भात, उबला चावल 2. अँगूठा, अँगुष्ठ
١. بهات، ابلا چاول ٢. انگوٹها، انگشٹهـ

بتی बटइ *ښځ.م.* 1. भट्टा, भट्ठा 2. तंदूर, चूल्हा
3. रिएक्टर
١. بهٹّا، بهٹّها ٢. تندور، چولها ٣. ريکٹر

بتي بيابان बटीबयाबान *نر.م.* ज्वलित मरुस्थल جولِت مرواستهل

بتیاری बटयारै *نر.م.* नानबाई, रोटी बनाने वाला
نانبايي، روتي بناني والا

بتیاری बटयारइ *ښځ.م.* नानबाई (स्त्री), रोटी पकाने वाली
نان بايي(استري)، روتي پکاني والي

بجرانگي बजड़ांगी *ښځ.ج.* फटे पुराने कपड़े پهٹي پراني کپڑي

بجلکه बजलकः *ښځ.م.* टखना ٹِکهنا

بجله बजलः *ښځ.م.* टखने की हड्डी ٹِکهني کي هڈّي

بجه बजः *ښځ.م.* घंटा, समय گهنٹا، سَمَی

بچ बच *نر.م.* सुरक्षा, बचाव, संरक्षण, आवरण
سرکشا، بچاو، سنرکشن، آورن

بچت बचत *نر.م.* 1. बचत 2. लाभ, मुनाफा, फायदा
١. بچت ٢. لابهـ، منافع، فايده

بچک बचक *نر.م.* सहायक, सहारा, मददगार
سهايک، سهارا، مددگار

بچوری बचूरै *نر.م.* बछड़ा, जानवर का बच्चा
بچهڑا، جانورکا بچّه

بچول बचवल *مص.مت.* बचाना, बचाव करना, संरक्षण देना
بچانا، بچاو کرنا، سنرکشن دينا

بچی बचै *نر.م.* 1. संतान, वंशज 2. बच्चा
١. سنتان، ونشج ٢. بچّه

بڑکی बसरकै *نر.م.* चिंगारी, अग्निकण
چنگاري، اگني کن

بڑی बसरै *نر.م.* चिंगारी, अग्निकण چنگاري، اگنيکن

بحث बहस *نر.م.* बहस, वाद विवाद, बातचीत
بحث، وادويواد، بات چيت

بحر बह्र *نر.م.* 1. समुद्र, सागर, महासागर
2. छंदमापी (कविता)
١. سمندر، ساگر، مهاساگر ٢. چهندماپي (کويتا)

بحرالکاهل बहरूलकाहिल *نر.م.* प्रशांत महासागर
پرشانت مهاساگر

بحران बोहरान *نر.م.* संकट, संकटावस्था, संकट-स्थिति
سنکٹ، سنکٹاوستها، سنکٹ-استهيتي

بحراني बोहरानी *ص.نب.* संकटपूर्ण سنکٹپورن

بحري बहरी *ص.نب.* 1. समुद्री, महासागरी 2. नाविक, नौ सैनिक
١. سمندري، مهاساگري ٢. ناوک، نوسينک

بحريه बहरीय: *ښځ.م.* नौ सेना, जलसेना
نوسينا، جل سينا

بحيره बहीर: *ښځ.م.* समुंदर (स्त्री) سمندر(استري)

بخار बुखार *نر.م.* 1. भाप, वाष्प 2. जोश, तेज़
١. بهاپ، واشپ ٢.جوش، تېز

بخارا बुखारा *ښځ.م.* बुखारा शहर (उज़्बेकिस्तान)
بخارا شهر (ازبکستان)

بخاری बुखारइ *ښځ.م.* स्टोव, चूल्हा, कमरा गर्म करने का यंत्र
استوب، چولها، کمره گرم کرني کا ينتر

بخت बख्त *نر.م.* भाग्य, किस्मत, तक़दीर
بهاګيه، قسمت، تقدير

بختور बख्तवर *ص.نر.م.ج.* भाग्यवान, खुशनसीब, सौभाग्यशाली, क़िस्मतवाला
بهاګيوان، خوش نصيب، سوبهاګيه شالي، قسمت والا

بخښش बखशिश *نر.م.* 1. दान चंदा, उपहार, भेंट 2. क्षमा, माफी
١. دان، چندا، اپهار، بهېنټ ٢. شما، معافی

بخښل बखशल *مص.مت.* 1. दान करना, चंदा देना 2. माफ करना, क्षमा करना
١. دان کرنا، چندا دېنا ٢. ماف کرنا، شما کرنا

بخښنه बखशन: *ښځ.م.* क्षमा, माफी, मुझे माफ करें
شما، معافی، مجهے معاف کرېن

بُخل बुख्ल *نر.م.* कंजूसी, कृपणता کنجوسي، کرپنتا

بخمل बख़मल *نر.م.* मख़मल مخمل

بخملي बख़मली *ص.نب.* मख़मली مخملی

بخن बख़ुन *وروستاری.* (بخون دېکھ) एक प्रत्यय
اېک پرتيی

بخون बख़वन *وروستاری* एक प्रत्यय जैसे:
اېک پرتيي جيسي:

توربخون کالا- پن काला-पन

سور بخون لال- پن लाल-पन

بخی बख़इ *ښځ.م.ج.* सीवन, टाँका ټانکا، سيون

بخيل बख़ील *ص.نر.م.* कंजूस, बख़ील کنجوس، بخيل

بخيلي बख़ीली *ښځ.م.* कंजूसी, बख़ीली, कृपणता
کنجوسی، بخيلی، کرپنتا

بد बद *ص.نر.م.ج.* बुरा, सदोष, दोषपूर्ण
بُرا، سدوش، دوشپورن

بداخلاقه बदअख़लाक़: *ص.نب.* अनैतिक, व्यभिचारी, दुराचारी
انېتک، ويبهيچاري، دراچاري

بداخلاقي बदअख़लाक़ी *ښځ.م.* अनाचार, अनैतिकता, दुर्व्यवहार
اناچار، انېتکتا، دروپوهار

بداروا बदारवा *ص.نب.* लालची, लोभी, लोलुप
لالچي، لوبهی، لولُپ

بدامني बदअमनी *ښځ.م.* अशांति, असुरक्षा, अस्थिरता, उपद्रव
اشانتي، اسُرکشا، اَاِستهرتا، اُپدَروَ

بدبخته बदबख़्त: *ښځ.م.* अभागा, भाग्यहीन, असफल
ابهاګا، بهاګی هين، اسَپَل

بدبختي बदबख़्ती *ښځ.م.* दुर्भाग्य, अनर्थ, विपत्ती
دربهاګی، انرته، وپتتي

بدبويه बदबूय: *ص.نب.* बदबूय: दुर्गंध, बदबू درګندھ، بدبو

بدبويي बदबूयी *ښځ.م.* दुर्गंधयुक्त, बदबूदार
درګندھ يُکت، بدبودار

بدبين बदबीन *ص.نر.م.* 1. निराशावादी 2. अविश्वासी
١. نراشاوادی ٢. اوپشواسي

بدبيني बदबीनी *ښځ.م.* दु:खवाद निराशावाद نراشاواد، دُکهواد

بدپوره बदपूर: *ص.نب.* अनियमित ऋण, क़र्ज़ भुगतान में अनियमितता
انيمت رين، قرض بهګتان مين انيمتتا

بدپوری बदपोरै *ص.نر.م.* अनियमित ऋण انيمپت رن

بدجنسه बदजिन्स: *ص.نب.* दुश्चरित्र, दुष्ट, बदमाश, दुर्जन
دشچرتر، دُشټ، بدمعاش، دُرجن

بدجوله ص.نب. बदजवल: 1. कुरूप, भद्दा 2. अप्रिय
١. كروپ، بهدّا ٢. اپريه

بدچلاوه ص.نب. बदचलाव: लंपट, कामुक; दुराचारी; स्वेच्छाचारी; चरित्रहीन
لمپټ كامُک؛ دراچاري؛ سويشاچاري؛ چرترهين

بدخرچه ص.نب. बदखरच: फ़िज़ूलख़र्ची, अपव्यय, बेतुका खर्चा
فضول خرڅي، اپوپي، بېتُکا خرچا

بدخونده ص.نب. बदखुवन्द: 1. अरुचिकर 2. घृणित, अश्लील 3. कुस्वाद, बदज़ायका
١. اروچيکر٢. گهرنت، اشليل ٣. کسواد، بدذايقه

بدخوی ص.نر.م. बदखोइ चिड़चिड़ा, क्रोधी
چرچړا، کرودهی

بدخويي ښځ.م. बदखुयी चिड़चिड़ापन, तुनक-मिजाजी
چرچړاپن، تنکمزاجي

بدډوله ص.نب. बदडवल: (देखें بدجوله) 1. कुरूप, भद्दा 2. अप्रिय
١. كروپ، بهدّا ٢. اپريه

بدذاته ص.نب. बदज़ात: दुष्ट, दुर्जन, दुश्चरित्र, बदमाश
دشټ، درجن، دشچرتر، بدمعاش

بدر نر.م. बदर 1. पूर्णिमा 2. पूर्णचंद्र
١. پورنېما ٢. پورنچندر

بدرد نر.ج. बदरद 1. गाली, अपशब्द, दुर्वचन 2. दुर्व्यवहार
١. ګالي، اپشبد، دروچن ٢. دروپوهار

بدرگه ص.نب.(بدجنسه دیکھئے) बदरग: दुश्चरित्र, दुष्ट, बदमाश, दुर्जन
دشچرتر، دُشټ، بدماش، دُرجن

بدرگه ښځ..م. बदरगा: 1. मार्गरक्षी, मार्गरक्षण 2. अंतिम संस्कार की दावत
١. مارګرکشي، مارګشن ٢. انتم سنسکار کي دعوت

بدرنگه ص.نر.م.ج. बदरंग: 1. कुरूप 2. बदनाम, कुख्यात
١. كروپ ٢. بد نام، کُکهيات

بدرنګول مص.مت. बदरंगवल 1. बदनाम करना 2. मानहानि करना, निंदा करना

١. بدنام کرنا ٢. مان هاني کرنا، نِندا کرنا

بدره ښځ.م. बदर: गोबर(सूखा), गोमय ईंधनोपयोगी
گوبر(سوکها)، ګومي ايندهن اپيوګي

بدري ښځ.م. बुदरी 1. ठोकर, बाधा 2. क्षति, हानि
١. ټهوکر، بادها ٢. شتي، هاني

بدڑبی ص.نر.م. बदज़बै 1. अनुचित, गलत 2. अपमानजनक, निंदात्मक 3. बदज़बान
١. انوچت، ګلت ٢. اپمان جنک، نندناتمک ٣. بدزبان

بدړغی ص.نر.م. बदगगै बेसुरा गायक
بی سرا ګايک

بدسترگی ص.نر.م. बदस्तगैं 1. अशिष्ट अभद्र 2. बुरी नज़र
١. اششټ، ابهدر٢. بُرى نظر

بدسلوکه ص.نر.م. बदसलूक: 1. अभद्र व्यवहार करना 2. दुराचार करना
١. ابهدرويوهار کرنا ٢. دراچار کرنا

بدسلوکي ښځ.م. बदसलूकी 1. दुर्व्यवहार 2. दुराचार, कदाचार, बदचलनी
١. دروپوهار٢. دراچار، کداچار، بدچلني

بدشکله ص.نب. बदशक्ल: 1. कुरूप, विकृत 2. विरूपित, बदशक्ल
١. كروپ، وكرت ٢. ويروپت، بدشکل

بدعت نر.م. बिदअत 1. नयापन 2. धर्म में नई चीज़ पैदा करना
١. نيابن ٢. دهرم مين نيا چيز پيدا کرنا

بدعمله ص.نر.م. बदअमल: 1. दुष्ट, पापी, उत्पाती 2. शरारती
١. دشټ، پاپي، اتپاتي ٢. شرارتي

بدغږی ص.نر.م. बदग़गै (देखें بدړغی) खराब आवाज़ वाला, बेसुरा
خراب آواز والا، بی سرا

بدغونی ص.نر.م. बदगूनै कुरूप, विकृत
كروپ، وكرت

بدفعله ص.نب. बदफेल: 1. बदमाश, पाजी 2. अन्यगामी, व्यभिचारी 3. दुराचारी
١. بدمعاش، پاچي ٢. انيه ګامي، ويبهيچاري ٣. دراچاري

بدقسمته ص.نب. बदक़िस्मत: अभागा, भाग्यहीन, बदक़िस्मत

ابهاگا، بهاگی هين، بدقسمت

بدكاره ص.نب. बदकारः दुराचारी, बदमाश
دراچاري، بدمعاش

بدگوزاره ص.نب. बदगूज़ारः 1. चिड़चिड़ा 2. असामाजिक, अलग रहने वाला, नामिलनसार 3. रूखा, शुष्क 4. आर्थिक रूप से कमज़ोर
١. چڑچڑا ٢. اسماجک، الگ رهني والا، نامانسار ٣. روکها، شُشک ۴. آرتهک روپ سي کمزور

بدگومانه ص.نب. बदगुमानः 1. संदिग्ध संदेहजनक 2. शक्की, संशयालु
١. سندِگدھ، سندپه جنک ٢. شگي، سنشيالو

بدگومانې ا.مؤ.م. बदगुमानी संदेह, शक, शुबहा
سندپه، شک، شُبها

بدل ن.م. 1. नक़ली, जाली 2. अप्रमाणिक, अवैध 3. विनिमय, अदला-बदली 4. बदल
١. نقلي، جعلی ٢. اپرمانِک، اویدھ ٣. وینیمی، ادلا-بدلي ۴. بدل

بدلاري ص.ن.م. बदलारी 1. छितराया हुआ, मिटाया हुआ 2. लंपट, कामुक, दुराचारी
١. چهترایا هوا، مټایا هوا ٢. لمپټ، کامُک، دراچاري

بدلمنه ص.ا.م.م. बदलमनः परपुरुषगामिनी अन्यगामिनी, छिनाल, रंडी
پرپرشکا مینې، انیَ گامنِي، چهینال، رنډي

بدلول مص.مت. बदलवल बदलना, अदल-बदल करना, प्रतिस्थापित करना, बदल देना, हेर-फेर करना
بدلنا، ادل-بدل کرنا، پرتیاستهاپت کرنا، بدل دینا، هیر پهیر کرنا

بدلون ن.م. बदलून बदलाव, परिवर्तन, हेर-फेर
بدلاؤ، پریورتن، هیر-پهیر

بدله ا.مؤ.م. बदलः 1. गीत, गाना, तराना 2. आनंदगान, भजन
١. گیت، گانا، ترانا ٢. آنند گان، بهجن

بدله ن.م. बदलः 1. मुआवज़ा, हर्जाना 2. क्षतिपूर्ति 3. बदला, प्रतिकार
١. معاوضه، هرجانا ٢. شتي پُرتي ٣. بدلا، پرتي کار

بدلېدل مص.ل. बदलेदल 1. बदल जाना, हेर-फेर होना 2. परिवर्तन होना
١. بدل جانا، هیر-پهیر هونا ٢. پریورتن هونا

بدماش ص.ن.م. बदमाश दुष्ट,बदमाश
دُشټ، بدمعاش

بدمخی ص.ن.م. बदमख़ै 1. बेशरम, निर्लज्ज 2. ढीठ, धृष्ट
١. بېشرم، نرلجج ٢. ډهیټ، ډهرِشټ

بدمرغه ص.نب. बदमरगः अभागा, बदनसीब, बदक़िस्मत, कमबख्त
ابهاگا، بدنصیب، بدقسمت، کمبخت

بدمرغي ا.مؤ.م. बदमरग़ी दुर्भाग्य, बदक़िस्मती, बदनसीबी, कमबख्ती
دربهاگیه، بدقسمتي، بَد نصیبي، کمبختي

بدمعاش ص.ن.م. बदमाश बदमाश, दुष्ट
بدمعاش، دشټ

بدمعامله ص.نب. बदमुआमलः विश्वासघाती धोखेबाज़, जो कारोबार में ठीक न हो
وشواسگهاتي، دهوکهي باز، جوکاروبار مېن ټهیک نه هو

بدن ن.م. बदन शरीर, धड़
شریر، دهړ

بدنام ص.ن.م.ج. बदनाम बदनाम, कुख्यात
بدنام، کوکهیات

بدنامول مص.م. बदनामवल बदनाम करना, लज्जित करना, निरादर करना, मानहानि करना
بدنام کرنا، لجّت کرنا،نرادرکرنا، مان هاني کرنا

بدنامي ا.مؤ.م. बदनामी बदनामी, मानहानि
بدنامي، مانهاني

بدنامېدل مص.ل. बदनामेदल बदनाम होना, लज्जित होना, निरादर होना
بدنام هونا، لجّت هونا، نرادرد هونا

بدنسله ص.نب. बदनसलः अकुलीन, असभ्य; कमीना
اکُلین، اسبهی، کمینا

بدنصیبه ص.نب. बदनसीबः 1. भाग्यहीन, अभागा, असफल, विफल 2. बदनसीब, बद-किस्मत
١. بهاگیَ هین، ابهاگا، اسپهل، وپهل ٢. بدنصیب، بدقسمت

بدنه ا.مؤ.م. बदनः बदन, शरीर, ढाँचा
بدن، شریر، ډهانچا

بدنی बदनइ *ښځ.م.ج.* जलपात्र, लोटा जिस में टोंटी हो

جل پاتر، لوټا حس مین ټونټي هو

بدني بدنی *ص.نب.* शारीरिक, दैहिक, कायिक

شاریرېک، دیهېک، کایېک

بدنیته بدنیتः *ښځ.نب.* बेईमानी, बद-नीयती

بې ایماني، بد نیتي

بدوالی بدوالۍ *نر.م.* बुराई, दुष्टता, शरारत, नटखटपन, दुर्भाव

بُرایي، دشټتا، شرارت، نټکهټ پن، دربهاؤ

بَدورده بدوردہ: *ص.نب.* 1. प्रतिकूल, विरोधी 2. शत्रुतापूर्ण, वैरपूर्ण

۱. پرتیکول، ویرودهي ۲. شترتاپورن، وَېرپورن

بدورګه بدورگہ: *ص.نب.* 1. दुष्ट, भ्रष्ट, पापी 2. अनैतिक, बुरा, पापमय

۱. دشټ، بهرشټ، پاپي ۲. انېتک، بُرا، پاپمی

بدوړمه بدوړمہ: *ص.نب.* बदबूदार, दुर्गंध-पूर्ण

بدبودار، درګندهـ ـپورن

بدول بدول *مص.مت.* 1. बिगाड़ना 2. बुरा करना 3. क्रोधित करना

۱. بګاړنا ۲. بُرا کرنا ۳. کرودهت کرنا

بدوي بدوی *ص.نب* 1. गँवार, असभ्य 2. जंगली

۱. ګنوار، اسېڅی ۲. جنګلی

بدوي بدوي *ص.نب.* 1. आदिम, मूलमानव 2. पुरातन, आदिकालीन

۱. آدېم، مول مانو ۲. پراتن، آدیکالین

بدهضمي بدہضمی *ښځ.م.* 1. अपच, अजीर्ण 2. बदहज़मी, अपाचन

۱. اېچ، اجیرن ۲. بدهضمي، اپاچن

بدي بدی *ښځ.م.* 1. बुराई, ख़राबी 2. दुश्मनी, शत्रुता, बैर

۱. برایي، خرابي ۲. شترتا، ببر

بدېدل بدېدل *مص.ل.* 1. बुरा हो जाना, ख़राब हो जाना 2. दुश्मन होना 3. क्रोधित हो जाना

۱. برا هوجانا، خراب هوجانا ۲. دشمن هونا ۳. کرودهت هو جانا

بدیع بدیع *نر.م.* कविता में लाक्षणिकता संबंधित अलंकार शास्त्र या साहित्य शास्त्र की शाखा

کویتا کي آوشیک پهلو سي سنبندهت النکار شاستر یا ساهتیَ شاستر کي شاکها

بدیهي بدیهی *ص.نب.* स्पष्ट, प्रत्यक्ष, सुस्पष्ट, प्रकट

اسپشټ، پرتیکش سواسپشټ، پرکټ

بډ بډ *نر.م.* 1. समान, बराबर, तुल्य 2. प्रतिद्वंद्वी, प्रतिस्पर्धी

۱. سمان، برابر، تلیه ۲. پرتیدوندوي، پرتیاسپردهي

بډال بډال *نر.م.* 1. धुंध 2. दुविधा, अनिश्चय 3. उलझन

۱. دهندهـ ۲. دویدها، انشچیَ ۳. الجهن

بډاډجن بډاډجن *نر.م.* धनवान, मालदार, दौलतमंद

دهنوان، مالدار، دولت مَند

بډایي بډایي *ښځ.م.* धन, धन-दौलत

دهن، دهن-دولت

بډوډی بډوډۍ *نر.م.* गुर्दा کُردا

بډه بډه: *ښځ.م.* पैंट का ऊपरी हिस्सा, पाजामा का ऊपरी भाग

پېنټ کا اوپری حصّه، پاجامه کا اوپري بهاګ

بډه بډه: *ښځ.م.* 1. अमावस्या, चंद्रमास के अंतिम तीन दिन 2. लोप, ग़ायब, गुम

۱. اماوسیا، چندرماس کي انتم تین دن ۲. لوپ، غایب، ګُم

بډي بډی *ښځ.ج.* घूस, रिश्वत

بډي اخیستل - घूस लेना

بډی ورکول - घूस देना

بډي خور بډی خور *نر.م.* घूसख़ोर, रिश्वतख़ोर

بډي مار بډی مار *نر.م.* रिश्वत देने वाला, घूस देने वाला

رشوت دېنی والا، ګهوس دېنی والا

بر بر *نر.م.* चौड़ाई چوړایي

بر بر *نر.م.* 1. विजेता, विजयी 2. पर, ऊपर

۱. وجېتا، وجیي ۲. پر، اوپر

برابر बराबर *ص.نر.م. ج.* 1. बराबर, समान 2. ठीक, सटीक

۱. برابر، سمان ۲. ټهیک، سټیک

برابرول बराबरवल *مص.مت.* 1. बराबर करना 2. तैयार करना, प्रबंध करना, मुहैया करना

۱. برابرکرنا ۲. تیّارکرنا، پربندھ کرنا، مهیّا کرنا

برابري बराबरी *ښځ.م.* समानता, बराबरी

سمانتا، برابري

برابروالی बराबरवालै *نر.م.* समानता, बराबरी

سمانتا، برابري

برابرېدل बराबरेदल *مص.م.* बराबर हो जाना, तैयार होना, प्रबंध होना

برابر هو جانا، تیّار هونا، پربندھ هونا

برات बरात *نر.م.* 1. चंद्रकाल का आठवाँ मास, शाबान 2. चंद्रमास की चौदहवीं रात

۱. چندرکال کا آټهوان ماس، شعبان ۲. چندرماس کی چودهوین رات

براورد बरावर्द *نر.م.* आकलन, तख़मीना, अनुमान, अंदाजा

اَکلن، تخمینه، اَنومان، اندازه

براءت बराअत *نر.م.* छुटकारा, दोषमोचन, विमुक्ति

چهٹکارا، دوشموچن، ویمُکتي

برايي बरायी *ق.* पिछली रात پچهلي رات

برايه बरायः ق पिछली रात پچهلي رات

برباد बरबाद *ص.نر.م.* बर्बाद, क्षतिग्रस्त, नष्ट, विनाश

برباد، شتیگرست، نشټ، ویناش

بربادول बरबादवल *مص.مت.* बर्बाद करना, नष्ट करना, ध्वस्त करना, विनाश करना

برباد کرنا، نشټ کرنا، دهوست کرنا، وناش کرنا

بربادي बरबादी *ښځ.م.* बर्बादी, विनाश, नाश, ध्वस्त

بربادي، وناش، ناش، دهوست

بربادېدل बरबादेदल *مص.ل.* बर्बाद होना, नाश होना

برباد هونا، ناش هونا

بربت बर्बत *نر.م.ج.* 1. वीणा, बीन 2. अहंकार, घमंड

۱. وینا، بین ۲. اهنکار، گهمنډ

بربر बर्बर *نر.م.ج.* 1. जंगली, असभ्य, गँवार 2. बर्बर, क्रूर, निर्दय 3. अशुद्ध

۱. جنګلي، اسبهیه، گنوار ۲. بربر، کرور، نردَی ۳. اشدھ

بربري बर्बरी *ص.نر.م.ج.* 1. जँगली, असभ्य 2. बेगाना, परदेसी

۱. جنګلي، اسبهی ۲. بېګانا، پردېسي

بربریت बर्बरियत *نر.م.* बर्बरता, असभ्यता, क्रूरता, पशुपन, गँवारपन

بربرتا، اسبهیتا، کرورتا، پشوپن، گنوارپن

بربند बर्बन्ड *ص.نر.م.ج.* 1. नंगा, नग्न, विवस्त्र, वस्त्र रहित 2. बेशरम

۱. ننګا، نګن، ویوستر، وستر رهت ۲. بېشرم

بربندول बर्बन्डवल *مص.مت.* नंगा करना, विवस्त्र करना

ننګا کرنا، ویوستر کرنا

بربندېدل बर्बन्डेदल *مص.ل.* नंगा होना, विवस्त्र होना

ننګا هونا، ویوستر هونا

بربوزک पहाड़ी प्याज़ *نر.م.* बर्बूज़क پهاړي پیاز

بربونی बर्बूणै *نر.م.* एक प्रकार की बूटी ایک پرکار کی بوتی

برتانیه बर्तानियः *ښځ.م.* (एक देश) بریټن (ایک دیش)

برج बुर्ज, मीनार *نر.م.* ब्रज بُرج، مینار

برچه संगीन *ښځ.م.* बरचः سنګین

برحال बरहाल *ص.نر.م.ج.* 1. सेवा में, नौकरी में 2. मौजूद, अपनी जगह पर

۱. سېوا مېن، نوکري مېن ۲. موجود، اپنی جګه پر

برخه बख़ः *ښځ.م.* भाग, अंश, हिस्सा

بهاګ، انش، حصّه

برداره बर्दारः *ص.نب.* चौड़ा, विस्तृत, व्यापक

چوړا، وسترت، ویاپک

برړه *ښځ.م.* बरड़: एक पहाड़ी पौधा जिसमें पत्ती और काँटा नहीं होता
ایک پہاڑي پودها جس مںن پتّي اورکانټا نهين هوتا

برزاله *ښځ.م.* बरज़ालः पलक, पपोटा, नेत्र-छिद्र
پلک، پپوټا، نټر-چهدر

برزو *نر.م.* बरज़ू ऊनी पाज़ामा, भारी ऊनी पतलून
اونی پاجامه، بهاري اوني پتلون

برسات *نر.م.* बरसात वर्षा, बरसात, ورشا

برساتي *ښځ.م.* बरसाती برساتي

برسېرن *ص.نر.م.ج.* बरसेरन ऊपर, उच्च اوپر، اوچّ

برسېره *ق.* बरसेरः ऊपर, उच्च, सर्वोच्च
اوپر، اوچّ، سروُچّ

برشته *ص.ښځ.م.ج.* ब्रिशतः भुरभुरा,खस्ता, कुरकुरा, पपड़ीदार, भुना हुआ
بهربهرا، کهستا، کرکرا، پيريدار، بهنا هوا

برعکس *ق.* ब्रअ़क्स उलटा, विलोम, विपरीत
الټا، ولوم، وپريت

بَرَغ *نر.م.* बरग़ 1. जोड़ा 2. एक प्रकार का शर्बत
١. جوړا ٢. ايک پرکارکا شربت

برغزووي बरग़ज़ोवी अनाप-शनाप, बकवास, अर्थहीन
اناپ- شناپ، بکواس، ارتهـهين

برغند *نر.م.* बरगन्ड 1. खंड, फ़ाँक 2. काट, मार, खाँच
١. کهنډ، پهانک ٢. کاټ، مار، کهانچ

برغو *نر.م* बरग़ू 1. बरमा, ड्रिल 2. सींग, शृंग 3. भोंपू
١. برما، درل ٢. سينگ، شرنگ ٣. بهونپو

برغوټ *نر.م.* बरग़ुवट जंगली बिल्ला جنګلي بلّا

برغولی बरग़ोलै ढक्कन, प्रच्छद, ढकने वाला कपड़ा आदि, आच्छादन
ډهکّن، پرچهد، ډهکني والا کپړا آدي، آچّهادن

برغه *ښځ.م.* बरग़ः लाभ, मुनाफा, नफा
لابهـ، منافع، نفع

برف کوچ *نر.م.* बर्फकोच हिमस्खलन هِم اسکهلن

برق *نر.م.* बर्क़ बिजली, विद्युत بجلي، وېديوت

برقي *نر.م.* बर्क़ी 1. विद्युतीय, बिजली का 2. बिजली मिस्त्री
١. وېديوتيي، بجلی کا ٢. بجلي مستري

برکت *نر.م.* बरकत 1. बरकत, ईश्वरकृपा 2. आशीर्वाद, मंगलकामना
١. برکت، اشورکرپا ٢. آشېرواد، منګل کامنا

برکتي *ص.نب.* बरकती 1. समृद्धि; विपुल, प्रचुर 2. लाभदायक, फलवान
١. سمِردهی؛ وپيل، پرچور ٢. لابهـ دايک، پهلوان

برکه *ښځ.م.* बरकः ऊनी कपड़ा اوني کپړا

برکی *ښځ.م.* बरकइ एक बड़ी बोरी ايک بړی بوري

برګ *ص.نر.م.ج.* बरग 1. रंग-बिरंगा, दुरंगा 2. क्रोध, अप्रसन्न, उग्र
١. رنګ-برنګا، درنګا ٢. کرودهـ، اپرسنّ، اُکرَ

برګډل *مص.مت.* बरगेदल क्रुद्ध होना, नाराज होना, खफा होना, अप्रसन्न होना, रूठना
کردهـ هونا، ناراض هونا، خفا هونا، اپرسنّ هونا، روټهنا

برلوکی *نر.م.* बरलोकै जड़ (गाजर आदि जैसा)
جړ(کاجرآدي جيسا)

برله *ښځ.م.* बरलः 1. चित्तीदार घोड़ी 2. चित्तीदार गधी
١. چټّيدارګهوړي ٢. چټّيدارګدهي

برلين *نر.م.* ब्रलीन बर्लिन (नगर) برلن (نګر)

برم *نر.م.* ब्रम 1. गौरव, महिमा, श्रेष्ठता, उच्चता 2. शक्ति, बल, क्षमता
١. ګورو، مهيما، شرېشټهتا، اوچّتا ٢. شکتي، بل، شمتا

برما *ښځ.م.* बर्मा बर्मा (एक देश) برما (ايک دېش)

برمته *ښځ.م.* बर्मतः 1. ज़ामिन, ज़मानत, सिक्योरिटी 2. बंधक, किसी चीज़ या व्यक्ति को किसी चीज़ के बदले में रोक लेना या पकड़ लेना
١. ضامن، ضمانت، سکيورټي، بندهک، کسي چيز يا ويکتي کوکسی کي بدلي مںن روک لېنا يا پکړ لېنا

برمک *نر.م.* बर्मक कोठी, मिट्टी का बना अनाज भंडार, मिट्टी का बड़ा अनाज पात्र
کوټهي، مټّي کا بنا اناج بهنډار، مټّی کا برا اناج پاټر

برمل *نر.م.* बर्मल अपराह्न, तीसरा पहर
اپراهن، ټيسرا پهر

برملا *ص.نر.م.* बरमला 1. खुले आम, प्रकट रूप से 2. सार्वजनिक

۱. کهلې عام، پرکټ روپ سې ۲. ساروجنک

برمه *ښځ.م.* बर्मः बरमा, ड्रिल, लकड़ी में छेद करने का औज़ार

برما، ډرل، لکړي مېن چهېد کرنې کا اوزار

برمه کول बर्मःकवल मص‌مت ड्रिल करना, छेदना

ډرل کرنا، چهېدنا

برند *ص.نر.م.* ब्रन्द 1. चोचला करना, नखरेबाज़ी 2. असभ्य, गँवार, अशिष्ट 3. आनंदमय प्रमुदित, प्रफुल्ल, प्रसन्न 4. गुस्से वाला

۱. چوچلا کرنا، نکهړي بازي ۲. اسبهیه، ګنوار، اشښټ ۳. انندمی، پرمودت، پرپهُل، پرسنّ ۴. غصّي والا

برندول *مص.مت.* ब्रन्दवल 1. क्रोधित करना, गुस्सा करना 2. अप्रसन्नता प्रकट करना

۱. کرودهت کرنا، غُصّه کرنا ۲. اپرسنّتا پرکټ کرنا

برندی *نر.م.* ब्रन्दै तकला, टेकुआ

برندي ستركي लुभावनी आँखें लوبهاوني آنکهېن

برنده *ښځ.م.* बरनडः बरामदा, ओसारा, दालान

برامدا، اوسارا، دالان

برنی *ص.نر.م.* बरानै 1. कल रात का 2. ऊपरी, उच्च

۱. کل رات کا ۲. اوپري، اوچّ

بروخه *نر.م.* बुरवजः 1. एक प्रकार की घास 2. एक प्रकार का पौधा जो साबुन की तरह कपड़े धोने में काम आता है।

۱. اېک پرکارکی ګهاس ۲. اېک پرکارکا پودها جو سابن کی طرح کپړي دهونې مېن کام آتاهی.

بروړ *نر.م.* बरोड़ इमारती लकड़ी, बल्ला, छत ढाकने की लकड़ी की बल्ली

عمارتي لکړی، بلّا، چهت ډاکنې کی لکړي کی بلّي

بروزه *ښځ.م.* बुरवज़ः 1. एक प्रकार की पहाड़ी घास जो फर्श बनाने में काम आती है। 2. एक प्रकार का पौधा जो साबुन के बदले प्रयोग होता है।

۱. اېک پرکارکی پهاړي ګهاس جوفرش بناني مېن کام آتی هی. ۲. اېک پرکارکا پودها جو صابن کی بدلې پریوګ هوتا هی.

بروه *ښځ.م.* बरवः घास ګهاس

برهار *نر.م.* बुराहार खरखराहट, भनभनाहट

کهرکهراهټ، بهنبهناهټ

برهمن *نر.م.* ब्राहमन ब्राह्मण, उच्च जाति (भारत)

براهمن، اوچّ جاتي (بهارت)

بری *نر.م.* बरै जीत, जय, विजय, फतह

جیت، جی، وجی، فتح

بریا *ښځ.م.* बरया प्रतिप्राप्ति, वसूली, प्रतिलाभ हाथ आई हुई चीज़

پرتي پراپتي، وصولي، پرتیلابه، هاتهـ آیي هویي چیز

بریالی *ص.نر.م.* बरयालै सफल, विजयी, कामयाब

سپهل، وجیی، کامیاب

بریالیتوب *نر.م.* बरयालीतूब सफलता, कामयाबी, सौभाग्यशाली, संपन्नता

سپهلتا، کامیابی، سوبهاګیَ شالي، سمپنّتا

بړیت नर.म. मूँछ मونچهـ

بړیتور *نر.م.ج.* ब्रेतवर मूँछदार مونچهدار

برید *نر.م.* बरीद 1. आक्रमण, हमला, प्रहार 2. सीमा, चौहद्दी 3. आरंभ, शुरू

۱. آکرمن، حملا، پرهار ۲. سیما، چوهدّي ۳. آرنبه، شروع

بریدجنرال बरीदजनराल *نر.م.* मेजर जनरल

مېجرجنرل

بریدمن *نر.م.* बरीदमन लेफ्टिनेंट لیفټیننټ

بړیږ *نر.م.* ब्रेज़र दोपहर دوپهر

تنکی بړیږر ***پوروا هن*** पूर्वाह्न

بړیښ *نر.م.* ब्रेख 1. चमक-दमक, झिलमिल, जगमग, तड़क-भड़क 2. निमोनिया 3. दर्द

۱. چمکدمک، جهلمل، جَګمَګ، ترک-بهرک ۲. نمونیا ۳. درد

بړیښنا *ښځ.م.* ब्रेखना बिजली, रोशनी بجلي، روشني

بړیښند *ص.نر.م.* ब्रेखन्द झिलमिलाहट, जगमगाहट, चमकीला

جهلملاهټ، جګمګاهټ، چمکیلا

بریښول ब्रेखवल *مص.مت.* 1. जगमग करना झिलमिल करना, चमकाना 2. दर्द पहुँचाना, घायल करना

۱. جګمګ کرنا، جِهل مِل کرنا، چمکانا ۲. درد پهنچانا، ګهایل کرنا

برښبل ब्रेखेदल *مص.ل.* 1. चमकना, दीप्त होना 2. प्रतीत होना

۱. چمکنا، دیپت هونا ۲. پرتیت هونا

برېک ब्रेक *نر.م.* برېک

بری لیک ब्रेलीक *نر.م.* प्रमाणपत्र, डिप्लोमा कोर्स

پرمان پتر، ډپلوما کورس

براس ब्हास *نر.م.* भाप, वाष्प بهاپ، واشپ

برانجا ब्हांजा *ص.نب.* आलसी, सुस्त, मंद, निस्तेज

آلسي، سست، مند، نِستېج

برازګه ब्हाज़ग: *نبګ.م.* बिना चर्बी गोश्त

بنا چربي ګوشت

برانګه ब्हांग: *نبګ.م.* पुराने कपड़े का चिथड़ा, कपड़े की पट्टी

پراني کپړي کا چټهړا، کپړي کي پټّي

بربس बड़बस *نر.م.* वैभव, गौरव, महिमा

وېښهو، ګورو، مهيما

بربوزه बड़बूज़: *نبګ.م.* काँपना, कंपन کانپنا، کنپن

برچ बड़च *نر.م.* 1. छींक 2. गुस्सा

۱. چهينک ۲. غصّه

برچېدل बड़चेदल *مص.ل.* 1. छींकना 2. गुस्सा होना

۱. چهيکنا ۲. غصّه هونا

برستن बड़सतन *نبګ.م.* रजाई رجايي

برستنګی बड़सतंगइ *نبګ.م.* कठफोड़ा, हुदहुद

کټهپهورا، هدهد

بروس बड़ूस *ص.نر.م.ج.* उदास, निराशाजनक

اداس، نراشاجنک

بروسول बड़ूसवल *مص.مت.* उदास करना, परेशान करना

اداس کرنا، پرېشان کرنا

بروا، بروه बड़वा, बड़वः *ص.نر.م.* 1. मध्यस्थता करने वाला, दलाल; भड़ुआ 2. कमीना

۱. مدهيستهتا کرني والا، دلال؛ بهروا ۲. کمينا

بروی बड़वेइ *نبګ.م.* दलाल (महिला), भड़ुआ (महिला) دلال (مهيلا)، بهروا (مهيلا)

بریځ बड़ेस *نر.م.ج.* 1. एक अफग़ान क़बीला 2. एक योद्धा

۱. اېک افغان قبيله ۲. اېک يودهّا

بزرګ बुज़ुर्ग *نر.م.* एक बूढ़ा आदमी, संत, साधु, बुज़ुर्ग

اېک بوړها آدمی، سنت، سادهو، بزرګ

بزرګه میاشت बुज़ुर्ग:मिशात *نر.م.* चंद्रकाल का 7वाँ महीना (रजबुल मुरज्जब)

چندرکال کا ساتوان مهينه (رجب المرجّب)

بزغلی बुज़ग़लइ पौधा, अंकुर, छोटा कोमल पौधा, पौधा जो बीज से उगा हो

پودها، انکُر، چهوټا کومل پودها، پودها جو بيج سي اګا هو

بزکشي बुज़कशी *نبګ.م.* बुज़कशी (एक खेल, जो घोड़े की पीठ पर खेला जाता है)

بزکشي (اېک کهيل جوګهوړي کي پيټهـ پرکهيلا جاتا هی)

بزګر बज़गर *نر.م.ج.* किसान, खेती करने वाला

کسان، کهيټي کرني والا

بزګري बज़गरी *نبګ.م.* खेती کهيټي

بزم बज़म *نر.م.* महफिल; उत्सव; बैठक محفل؛ اتسو؛ بيټهک

بزه बज़: *نبګ.م.* बकरी بکري

بزهار बज़हार *نر.م.* भनभनाहट, गूँज بهنبهناهټ، ګونج

بربرانک बगबगानक *نر.م.* लट्टू, एक तरह का नाचने वाला खिलौना

لټّو، اېک طرح کا ناچني والا کهلونا

بروی बगवेइ *نبګ.م.* रात में चीखती या आवाज़ लगाती हुई लोमड़ी

رات مېں چيختي يا آواز لګاتي هويي لومړي

بس बस *ق.* 1. काफी, पर्याप्त 2. विराम, बस

۱. کافی، پرياپت ۲. وېرام، بس

بس बस *نر.م.* बस, यातायात بس، ياتايات

बसपनः *संज्ञ.म.* बसपन दान, चंदा, योगदान, सहयोग

बस्त *नर.म.* पद, अवस्था

बस्तः *संज्ञ.म.* बसतर बिस्तर, बिछावन

बस्तः बंद *नर.म.* बस्तरःबंद चादर (बेड), बिस्तरबंद, रास्ते का बिस्तर

बस्तरी *स.नि.* बिस्तरी अस्पताल में भर्ती, मरीज का अस्पताल में भर्ती होना

बस्ता *संज्ञ.म.* बस्ता 1. थैला, किताबों का थैला 2. किताब-कॉपियों का गट्ठा

बस्मः *नर.म.* बिस्मिल्लाह 1. अल्लाह के नाम से 2. शुरू, आरंभ

बस्मः *संज्ञ.म.* बस्मः नील के पेड़ के पत्ते जो बाल रंगने का काम करता है।

बसनः *संज्ञ.म.* बसानः पर्याप्तता

बस्वः *संज्ञ.म.* बिस्वः एक जरीब का 20वाँ भाग

बसिया *स.नि* बसिया 1. पर्याप्त, काफी, पूरा, बहुत 2. बसा हुआ, आबाद 3. व्यस्त, कार्यरत

बसीदल *मस.ल* बसेदल पर्याप्त होना, काफी होना, पूरा होना, समाप्त होना

बसीत *स.नि.म.ज* बसीत आसान, सरल, सादा

बशिपड़ *स.नि.म.ज* बशपड़ संपूर्ण, पूरा, समूचा, समस्त

बशिपड़वल *मस.मत* बशपड़वल पूरा करना, समाप्त करना

बशिपड़वनः *संज्ञ.म.* बशपड़वनः समापन, संपूर्ण, समाप्त

बशिपड़ेदल *मस.ल.* बशपड़ेदल समापन होना, पूरा होना, समाप्त होना

نشپتّي؛ سماپتي **بشپڑدنه** *ښځ.م.* बशपड़ेदनः निष्पत्ति; समाप्ति

مانو، مانوجاتي **بشر** *نر.م.ج.* बशर मानव, मानवजाति

مانوتاوادي، مانوپرېمي، لوکوپکارک **بشرپال** *نر.م.* बशरपाल मानवतावादी, मानवप्रेमी, लोकोपकारक

مانو- وګيان **بشرپېژندنه** *ښځ.م.* बशरपेज़न्दनः मानव-विज्ञान

مانو- وګيان **بشرشناسي** *ښځ.م.* बशरशनासी मानव-विज्ञान

بشردوست *نر.م.* बशरदोस्त मानवतावादी مانوتاوادي

بشردوشتي *ښځ.م.* बसरदोस्ती मानवतावाद مانوتاواد

بشره *ښځ.م.* बशरः स्वरूप, रंगरूप, मुखमंडल, चेहरा, शक्ल, सूरत

سوروپ، رنګروپ، مکھ مندل، چهرا، شکل، صورت

بشري *ص.نب.* बशरी माननीय, मानव, मानवोचित, मानव से संबंधित

مانيه، مانو، مانووچت، مانوسي سمبندهت

بشري قوا *(बशरी क़ुवा)* *जन-शक्ति* جن شکتي

بشري پوهنې *मानविकी (बशरी पुहने)* مانويکي

بشريت *نر.م.* बशरियत मानवता, मानव स्वभाव

مانوتا، مانوسوبهاؤ

بشکه *ښځ.م.* बशकः पालक जैसी वनस्पति, सब्जी

پالک جيسي ونسپتي، سبزي

بشير *ص.نر.* बशीर निशांध, रतौंधी, रात को न दिखाई देने वाला रोग

نشاندهـ، رتوندهي، رات کو نه دکهايي دېنې والا روګ

بښل *نر.م.* बखल 1. दान देना, प्रदान करना 2. क्षमा करना, माफ करना

۱. دان دېنا، پردان کرنا ۲. شما کرنا، معاف کرنا

بصيرت *نر.م.* बसीरत कुशलता;बुद्धिमत्ता, दूर-दृष्टि

کشلتا، بدهيمتّا، دوردرشتي

بُطلان *نر.م.* बुतलान निराकरण, विलोपन, रद्द होना, बेकार होना

نراکرن، ولوپن، ردّهونا، بېکار هونا

بطن *نر.م.* बतन पेट; गर्भाशय پېټ؛ ګربهاشی

बत्ती *ص.ب.* सुस्त, मंद سست، مند

बतीत *ث.م.* डिंभक, लार्वा ڈنبھک، لاروا

बोद *ن.م.* आयाम, लंबाई-चौड़ाई, दूरी آیام، لمبایي - چوڑایي، دوري

बग़ *ن.م.* सनसनाहट سنسناھٹ

बग़ार *ث.م.* चीख़, चिल्लाहट چیخ، چلّاھٹ

बग़ावत *ن.م.* विद्रोह, बग़ावत ودروھ ، بغاوت

बग़ारेइ *ث.م.* खरल, खल्ल, ओखली کھرل، کھلّ، اوکھلي

बुग़्ज़ *ن.م.* द्वेष, घृणा, बैर دوبش، گھرنا، بَیر

बग़ल *ن.م.* तरफ; पहलू; कॉख; बग़ल طرف؛ پھلو؛ کاکھ ؛ بغل

बग़नः *ن.م.* मेमने की खाल; चमड़ा میمني کی کھال؛ چمڑا

बग़ेड़ *ص.ن.م.* संदिग्ध, संदेहजनक سندگدھ ، سندبھہ جنک

बग़ेड़नः *ث.م.* संदेह, शक, शुबह سندبھہ، شک، شُبہ

बक़ाल *ن.م.* पंसारी, किराने वाला; बनिया پنساري، کِراني والا؛ بنیا

बक़ाली *ث.م.* किराना, पंसारी का व्यवसाय کرانا، پنساري کا ویوسای

बक़ाया *ث.م.* बक़ाया, शेष بقایا، شبش

बिकारत *ن.م.* शुचिता, कुँआरापन, कौमार्य شُچیتا، کنواراپن، کوماریۓ

बिक्र *ن.م.* नया, नव نیا، نو

बकरेइ *ث.م.* चक़मक़ पत्थर چق مق پتھر

बक्स *ن.م.* बक्सा, संदूक़ بکسا، صندوق

बकेदल *مص.ل.* मिमियाना (बकरी का) ممیانا (بکري کا)

बग *ص.ن.م.ج.* लंबा, बड़ा لمبا، بڑا

बगाख *ن.م.* मध्यस्थता, बीच-बचाव مدھیستتا، بیچ بچاو

बगड़इ *ث.م.ج.* पगड़ी پگڑي

बगः *ث.م.* पायजामे की डोरी پایجامی کي ڈوري

बगई *ث.م.* घोड़ागाड़ी گھوڑا گاڑي

बगेदल *ص.ن.م.* भगोड़ा, डरपोक, मुक़ाबला न कर सकने वाला بھگوڑا، ڈرپوک، مقابلا نہ کر سکني والا

बगेवान *ن.م.* घोड़ागाड़ी चलाने वाला گھوڑاگاڑي چلاني والا

बल *ص.ن.م.* 1. प्रज्ज्वलित, जलता हुआ
2. दूसरा, बेगाना
١. پرجولت، جلتا ھوا ٢. دوسرا، بیگانا

बला *ث.م.* संकट, मुसीबत, आपदा سنکٹ، مصیبت، آپدا

बलाबतर *ن.ج.* रद्दी, कूड़ा-करकट, बेकार ردّي، کوڑا- کرکٹ، بیکارچیزین चीजें

बलारबवल *مص.مت.* गर्भाधान करना; गर्भवती करना گربھادھان کرنا؛ گربھوتي کرنا

बलारः *ث.م.* गर्भवती, गर्भिणी گربھوتي، گربھیني

बलारबेदल *مص.ل.* गर्भवती होना, गर्भिणी होना گربھوتي ھونا، گربھني ھونا

बलाग़त *ن.م.* वाकपटुता, वाग्मिता واکپٹوتا، واگمتا

बलान्दः *ص.ث.م.* एक नवयुवती, किशोरी ایک نویوتی، کشوري

बुलबुल *ن.م.* (पुं.) बुलबल (पुरुष)

बुलबलः *ث.م.* बुलबुल (स्त्री) بُلبُل (استری)

बलख *ن.م.* अफगानिस्तान का एक प्रांत, अफगानिस्तान का एक पुराना शहर افغانستان کا ایک پرانت، افغانستان کا ایک پرانا شھر

बलद *ص.نر.م.* 1. परिचित 2. अंतरंग मित्र

۱. پریچت ۲. انترنگ متر

बलदवल *مص.مت.* परिचित करना

बलदेदल *مص.ل.* 1. परिचित होना 2. संपर्क में आना

۱. پریچت ہونا ۲. سمپرک مېں آنا

बलडवल *ق.* अन्य प्रकार, पृथक रूप से

انیَ پرکار، پرتھک روپ سي

बलसबा *ق.* परसों, आने वाले कल के बाद वाला दिन

پرسون، آني والي کل کي بعد والا دن

बलशान *ق.* अन्य प्रकार, पृथक, अलग

انیَ پرکار، پرتھک، الگ

बुल्ग़ारिया *ښځ.م.* बल्गारिया (देश) بلغاریا (دېش)

बुल्ग़ाक *نر.م.* शोरग़ुल, हंगामा, कोलाहल

شورغل، ھنګامه، کولاهل

बलग़म *نر.م.* कफ, बलग़म, श्लेष्मा

کف، بلغم، شلېشما

बल्क *نر.م.* चमकना, चमक, झिलमिलाना

چمکنا، چمک، جهلملانا

बल्कि *ق.* बलकि بلکي

बल्क: *ښځ.م.* अलाव, आग की लपट

الاو، آګ کي لپټ

बलग *نر.م.* पत्ता پتّا

बलल *مص.مت.* बुलाना, निमंत्रित करना, बोलना

بلانا، نمنترت کرنا، بولنا

बल्लगइ *ښځ.م.* नारी या जानवर जो प्रत्येक वर्ष एक बच्चे को जन्म देती है।

ناري یا جانور جو پرتیک ورش اېک بچې کو جنم دېتی هی.

बललै *مف.نر.م.* निमंत्रित, आमंत्रित, अतिथि

نمنتزت، آمنترت، اتیتهي

बलमन्गः *ص.نب.* नमकीन; नीरस, फीका

نمکین؛ نیرس، پهیکا

बलन्जः *ښځ.م.* 1. ओक जैसा एक पेड़ 2. कमरबंद, बेल्ट

۱. اوک جېسا اېک پېړ ۲. کمربند، بېلټ

बलन्डः *ښځ.م.* छत पर टार्च की रोशनी, मशाल, वह लकड़ी जिसमें रोशनी के लिए आग लगी हो।

چهت پر ټارچ کي روشنی، مشال، وه لکړي جس مېں روشني کي لېې آګ لکي هو.

बलनलीक *نر.م.* निमंत्रण-पत्र, दावत नामा

نمنترن-پټر، دعوت نامه

बलानः *ښځ.م.* निमंत्रण, दावत نمنترن، دعوت

बलवा *ښځ.م.* विद्रोह, बग़ावत, बलवा

ودروه، بغاوت، بلوا

बलौत *نر.م.* जोड़ा, एक के बाद दूसरा

جوړا، اېک کي بعد دوسرا

बलोट *نر.م.* चिटखनी (दरवाज़े की)

چټخني (دروازې کي)

बलोचिस्तान *نر.م.* बलूचिस्तान (एक प्रांत)

بلوچستان (اېک پرانت)

बलूच *نر.م.* **बलूच** मनुष्य بلوچ مُنشیَ

बलूची *ښځ.م.* **बलूची** भाषा بلوچي بهاشا

बिलौर *نر.م.* स्फटिक, रवा, बिल्लौर

اسپهټک، روا، بلّور

बिलौरी *ښځ.م.* मणिभीय, स्वच्छ, बिल्लौरी

منیبهیيَ، سوچّه، بلّوري

बिलौरीन *ص.نب.* मणिभीय, बिल्लौर, स्वच्छ

منیبهیيَ، بلور، سوچّچه

बलूग़ *نر.م.* 1. प्रौढ़ता, परिपक्वता 2. यौवनारंभ

۱. پرورهتا، پریپکوتا ۲. یونارمبه

बुलूक *نر.م.* 1. सेना की एक टुकड़ी 2. आदमियों का एक समूह

۱. سېنا کي اېک ټکړي ۲. آدمیون کا اېک سَموه

بلوک मशर *نر.م.* बुलूकमशर लेफ्टिनेंट, स्थानापन्न
لِفْتِيننِتْ، استهنابِنّ

बलोल *مص.مت.* बलवल आग लगाना, जलाना; उत्तेजित करना
آگ لگانا، جلانا؛ اُتّیجت کرنا

बलोल *نر.م.* बूलोल नाली
نالي

बले पला *ق.* बलःपला अन्य समय, दूसरे समय, दूसरी बार
انيَ سمی، دوسري سمی، دوسري بار

बले खवा *ق.* बलःखुआ दूसरी ओर, दूसरी तरफ
دوسری اور، دوسری طرف

बलहोस *نر.م.* बुलहवस कामुक, कामातुर, जो शारीरिक संबंध बनाना चाहता हो।
کامک، کاماتُر، جو شاریرک سمبندھ بنانا چاھتا ھو

बलियर्ड *نر.م.* बिल्यार्ड बिलियर्ड

बलेदल *مص.ل.* बलेदल प्रकाशित होना; रोशनी होना, आग का जलना
پرکاشت ھونا؛ روشنی ھونا، آگ کا جلنا

बलेग़दल *مص.مت.* बलेग़दल 1. लपेटना, बच्चों को कपड़ों में लपेटना, कसना, बाँधना, ताव देना 2. व्यस्त करना
١. لپیٹنا، بچّون کو کپڑون مین لپیٹنا، کسنا، باندھنا، تاو دینا ٢. ویست کرنا

बलइ *شِحَ.م.* बलइ 1. बिल्ली 2. छत का छज्जा 3. छत का किनारा
١. بلّی ٢. چھت کا چھجّا ٣. چھت کا کنارا

बलीग़ *ص.نر.م.* बलीग़ प्रभावोत्पादक, वाग्मिता पूर्ण, अर्थपूर्ण, वाकपटु
پربھاوتپدک، واگمتاپُورن، ارتھ پُورن، واکپٹو

बुम *نر.م.* बुम 1. उल्लू 2. बांस की लंबी लकड़ी
١. اُلّو ٢. بانس کی لمبی لکڑی

बम *نر.م.* बम गोला, बम
گولا، بم

बमबारी *شِحَ.م.* बमबारी बमवर्षा
بمباری، گولاباری، بم ورشا

बमबरः *شِحَ.م.* बमबरः होर्नेट, भिड़, लाल ततैया
ھارنیٹ، بھِر، لال تتیا

बमबल *نر.م.* बोमबल मकई या गन्ने के पौधे का फुँदना
مکیي یا گنّی کي پودھي کا پھُندنا

बमबः *شِحَ.م.* बमबः 1. पंप 2. टोंटी
١. پنپ ٢. تونتی

बमपर *نر.م.* बमपर बंपर, टक्कर-रोक
بمپر، ٹکّر- روک

बना *نر.م.* बना 1. राजमिस्त्री 2. मेसन
١. راجمستري ٢. مِسن

बनायी *شِحَ.م.* बनायी राजगीरी
راجگیري

बनजारः *نر.م.* बनजारः सौदागर, सामान बेचने वाला, फुटकर चीज़ें बेचने वाला, स्टेशनरी मर्चेंट
سوداگر، سامان بیچني والا، پھٹکر چیزین بیچني والا، استیشنري-مرچنٹ

बनजारगी *شِحَ.م.* बनजारगी सौदा बेचने वाला
سودا بیچني والا

बन्द *نر.م.* बन्द 1. जोड़ा, गाँठ 2. कलाई 3. बाँध 4. बंद 5. जेल, कैद, कारावास 6. मना 7. रोक लेना 8. रुकावट
١. جوڑا، گانٹھ ٢. کلایي ٣. باندھ ۴. بند ۵. جبل، قید، کاراواس ۶. منع ٧. روک لینا ٨. رکاوٹ

बन्दाज़ *نر.م.* बन्दाज़ पट्टी
پٹّي

बन्दर *نر.م.* बन्दर 1. बंदरगाह 2. सरहद
١. بندرگاہ ٢. سرحد

बंदबख्त *نر.م.* बंदबख्त बंधन, रुकावट, प्रतिबंध
پرترودھ، روکاوٹ، پرتی بندھ، بادھا

बन्दवालै *نر.م.* बन्दवालै प्रतिबंध, रोक
پرتیبندھ، روک

बन्दोड़ *نر.م.* बन्दोड़ 1. निषेध, प्रतिषेध 2. रोक; निवारण 3. ठेका, संविदा
١. نشیدھ، پرتیشیدھ ٢. روک ؛ نیوارن ٣. ٹھیکا، سنویدا

बंदवल *مص.مت.* बंदवल रोकना, अवरुद्ध करना, बंद करना
روکنا، اورُدھ کرنا، بند کرنا

बन्दः *نر.م.* बन्दः नौकर
نوکر

बन्दी *نر.م.* बन्दी कैदी, बंदी
قیدي، بندي

बन्दीतोप *نر.م.* बन्दीतोप बंदी तोप कारावास, कैद, बंदीकरण
کاراواس، قید، بندیکرن

बन्देदल *مص.ل.* रोक दिया जाना, बंद किया जाना

روک دیا جانا، بند کیا جانا

बन्दइ *ښځ.م.* 1. कंगन, कंकण 2. गुलबंद

۱. کنګن، کنکن ۲. ګلبند

बन्दीज़ *نر.م.* बाधा, अवरोध, अड़चन

بادها، اوروده، اړچن

बन्दीवान *نر.م.* 1. बंदीगृहक, अध्यक्ष; कारापाल 2. कैदी, बंदी

۱. بندیګرهک، ادیَکش؛ کاراپال ۲. قیدي، بندي

बन्ड *نر.م.* 1. क्षति, हानि, टूट-फूट 2. सूप गाढ़ा करने का आटा, अरारोट

۱. شتي، هاني، ټوټ - پهوټ ۲. سوپ ګاړها کړنې کا آټا، اراروټ

बन्डार *نر.م.* 1. भीड़, सभा, जनसमूह 2. जमाव, संग्रहण

۱. بهیړ، سبها، جنسموه ۲. جماو، سنګرهن

बन्डल *نر.م.* 1. पोटली, गठरी, पुलिंदा 2. गट्ठा, बंडल

۱. پوټلي، ګټهري، پلندا ۲. ګټها، بندل

बन्ज़ी *نر.م.* सौतेला बेटा सوتېلا بېټا

बन्ज़ीन *نر.ج.* बेनज़ीन, तेल پټرول، تیلک

बन्सठ *نر.م.* बनसठ नींव, बुनियाद نینو، بنیاد

बन्फशः *ښځ.م.* बनफशः 1. नीलपुष्प, बनफशा 2. नीललोहित, बैंगनी

۱. نیلپشپ، بنفشا ۲. نیل لوهت، بینګني

बन्गड़ी *نر.م.* चूड़ी چوړي

बन्गड़ीवाल *نر.م.ج.* चूड़ी बेचने वाला چوړي بېچنې والا

बन्गख *نر.م.ج.* एक अफग़ानी जनजाति

اېک افغاني جنجاتي

बँगला *ښځ.م.* बंगला بنګلا

बंगलादेश *نر.م.* बंगलादेश (एक राष्ट्र)

بنګلا دېش (اېک راشټر)

बंगहार *نر.م.* भिनभिनाना, गूंज, गुंजन

بهنبهنانا، ګُونج، ګُنجن

बंगी *ښځ.ج.* 1. भांग का सेवन करने वाला, चरसी 2. भंगी, झाड़ू देने वाला

۱. بهانګ کا سېون کرنې والا، چرسي ۲. بهنګي، جهاړو دېنې والا

बंगेदल *مص.ل.* 1. भनभनाना 2. रोना

۱. بهنبهنانا ۲. رونا

बनोसी *نر.م.* वनों में रहने वाली, पख्तून जनजाति

ونومېن رهنې والي، پختون جنجاتي

बनइ *ښځ.م.* धौंकनी, भाथी دهونکني، بهاتهي

बुनियाद *نر.م.* नींव, आधार, बुनियाद

نینو، آدهار، بنیاد

बन्यादम *نر.م.* आदमी, इंसान, मानव जाति

آدمی، انسان، مانو جاتي

बुनियादी *ص.نب* 1. मूल, आधारभूत, मौलिक 2. प्राथमिक

۱. مول، آدهاربهوت، مولک ۲. پراتهمک

बनियान *نر.م.* स्वेटर, जर्सी سوېټر، جرسي

बनः *ښځ.م.* 1. भौतिक संरचना 2. शक्ति, बल

۱. بهوتک سنرچنا ۲. شکتی، بل

बण *نر.م.* बाग, उद्यान, वाटिका باغ، ادیان، واټیکا

बणः *ښځ.م.* पंख, डैना, पर پنکهه، دېنا، پر

बणः *ښځ.م.* 1. मुखाकृति, मुखड़ा 2. आकार, शक्ल

۱. مکهاکرتي، مکهړا ۲. آکار، شکل

बुणहार *نر.م.* भनभनाहट, गुंजन

بهنبهناهټ، ګنجن

बवासीर *نر.م.* बवासीर (बीमारी)

بواسیر (بیماري)

बूलहवस *ص.نر.م.* 1. मनमौजी, सनकी, लालची 2. कामुक, अय्याश

۱. منموجي، سنکي، لالچي ۲. کامک، عیّاش

बूलहवसी *ښځ.م.* 1. मनमौजीपन, स्वेच्छाचारिता, लालच 2. अय्याशी

۱. منموجیېن سویچهاچاریتا، لالچ ۲. عیّاشي

بوب بُوب *ص.نر.م.* शुद्ध, अमिश्रित शुद्ध, मिश्रित शुद्ध, अमिश्रित शुद्ध, अमिश्रित शुद्ध, अम

بوزغلی बूज़गलै *نر.م.* पौध, पौद; नर्सरी
پودھ، پود؛ نرسري

بوزول बूज़वल *مص.مت.* जोर से फेंकना
جور سي پھينکنا

بوس बूस *نر.م.* पुआल, घास-भूसा پوال، گھاس- بھوسا

بوغاره बूग़ारः *مذ.م.* 1. रोना, चीखना, चिल्लाना 2. मिमियाना
١. رونا، چيکھنا، چلّانا ٢. ممیانا

بوغره बूग़रः *مذ.م.* बुर्का; नक़ाब برقعه؛ نقاب

بوغ बोग़ *نر.م.* घेघा, गलगंड گيگھا، گلگند

بوغمه बोग़मः *مذ.م.* 1. गले की सूजन, फुलाव 2. पेट दर्द
١. گلي کي سوجن، پھلاؤ ٢. پيٹ درد

بوغول बोग़वल *مص.مت.* बजाना (तुरही, भोंपू)
بجانا (ترھی، بھونپو)

بوک बोक *نر.م.* कूबड़, ककुद, कुबड़ा, कोहान (ऊँट की पीठ या गाय की गर्दन पर उठा हुआ भाग)
کوبر، ککود، کُبڑا، کوھان (اونٹ کی پيٹھ يا گايي کي گردن پر اٹھا ھوا بھاگ)

بوک बूक *ص.نر.م.* औंधा, हाथों और घुटनों के बल, हाथ और पैर चारों पर खड़ा होना
اوندھا، ھاتھون اورگھٹنون کي بل، ھاتھ اورپيرچارون پر کھڑا ھونا

بوکان बोकान *نر.م.* कोहान کوھان

بوکسنگ बोक्सिंग *نر.م.* बॉक्सिंग, मुक्केबाज़ी
باکسنگ. مکّي بازي

بوگ बुग *نر.م.ج.* चुनिंदा, चुना हुआ چنندا، چنا ھوا

بوگری बोगरे *نر.م.* बटाई पर दी गई ज़मीन
بٹايي پر دی گئي زمين

بول बोल *نر.م.* 1. वादा, वचन, प्रतिज्ञा, आशा 2. ख्याति, नाम
١. وعده، وچن، پرتگيا، آشا ٢. کھياتي، نام

بولک बोलक *نر.م* आधा भरा बोरा آدھا بھرا بورا

بولی बोलइ *مذ.م.* आदेश, हुक्म آدیش، حکم

بولی बोलइ *نر.م.* बोली (नीलामी की)
بولي (نيلامی کی)

بولي बवली *مذ.ج.* पेशाब پيشاب

بومي बूमी *ص.نب.* देशी دیشی

بوميا बूमया *نر.م.* 1. मार्गदर्शक, गाइड 2. नेता, अगुआ
١. مارگ درشک، گائيڈ ٢. نيتا، اگووا

بونکه बुनकः *مذ.م.* पंख, पर پنکھ، پر

بونگيدل बुनगेदल *مص.ل.* भनभनाना بھنبھنانا

بونياک बूनयाक *ص.نر.م.ج.* बदबूदार بدبودار

بون बूण *نر.م.* एक शिथिल आवाज़, सनसनाहट, भनभनाहट
ايک شيتھيل آواز، سنسناھٹ، بھنبھناھٹ

بونهار बोणहार *نر.م.* सनसनाना, भनभनाना
سنسنانا، بھنبھنانا

بونيدل बूणेदल *مص.ل.* भनभनाना, सनसनाना
بھنبھنانا، سنسنانا

بوی बूई *نر.م.* बू, गंध, बास, महक
بو، گندھه، باس، مھک

بوين बूयन *ص.نر.م.ج.* बदबूदार بدبودار

بويول बूयवल *مص.مت.* बदबू करना, महकना
بدبو کرنا، مھکنا

به बः *اد.* भविष्यकाल के वाक्यों में प्रयोग होता है
بھوشيه کال کي واکيون مںن پريوگ ھوتا ھی

بهاند बहान्द *مذ.م.* बहाव بہاؤ

بهانه बहानः *مذ.م.* 1.बहाना, हीला 2.क्षमा, माफी
١. بہانا، ھيلہ ٢. شما، معافي

بهان बिहाण *نر.م.* बछेड़ा بچھيڑا

بهر बहर *ق.* बाहर, बाहर की ओर باھر، باھر کي اور

بهرنی बहरनइ *ص.نر.م.* विदेशी, बाहरी
وديشي، باھري

بهتان बोहतान *نر.م.* झूठा आरोप लगना
جھوٹا آروپ لگنا

بهي बिही *نر.م.* श्रीफल بيھي؛ شريپھل

بهپدل बहेदल *مص.ل.* बहना; चलना بہنا؛ چلنا

بهبدنه :बहेदन *ظ.م.* बहाव بهاؤ

بهير *ن.م.* बहीर 1. कारवाँ, साथ जाना 2. लड़ी, ताँता, सिलसिला, शृंखला 3. प्रक्रिया

١. كاروان، ساتھ جانا ٢. لڑي، تانتا، سلسله، شرنكھلا ٣. پركريا

بى بَه *ن.م.* बग़ैर بغير

بى كوره :बेकोर *ن.م.* बेघर بي گھر

بى نشانه :बेनिशान *ن.م.* लापता لاپتا

بيا *ق.* बया 1. दोबारा 2. तब, फिर

١. دوبارا ٢. تب، پھر

بيابان *ن.م.* बयाबान मरु, मरुस्थल, निर्जनस्थान

مرو، مرواستھل، نرجن استھان

بياباني *ص.نب.* बयाबानी मरुस्थली, मरुभूमि

مرواستھلي، مروبھومى

بى آبرو *ص.نب.* बेआबरू 1. अपमानित, बेआबरू 2. गुस्ताख, अक्खड़

١. اپمانت، بي آبرو ٢. گستاخ، اكھڑ

بى آبول *مص.مت.* बेआबवल अपमानित करना, बेआबरू करना

اپمانت كرنا، بي آبرو كرنا

بى آبه :बेआब *ص.نب.* निर्लज्ज, बेशरम, ढीठ

نرلجّ، بےشرم، دھيٹ

بى آبي *ظ.م.* बेआबी अपमानित اپمانت

بيابيا *ق.* बयाबया बारबार, बारंबार باربار، بارنبار

بى آبيدل *مص.ل.* बेआबेदल अपमानित होना, बेआबरू होना

اپمانت ھونا، بي آبرو ھونا

بى اتفاقه :बेइत्तफाक़ *ص.نب.* विभाजित, असंगठित

وبھاجت، اسنگٹھت

بى اتفاقي *ظ.م.* बेइत्तफाक़ी असहयोगी, फूट, विभेद

اسھيوگى، پھوٹ، وبھيد

بياتي *ظ.م.* बयाती कतरनी, कैंची

كٹرني، كےنچي

بى اثره *ص.نب.* बेअसर निष्प्रभाव, व्यर्थ, अप्रभावी

نشپربھاؤ، ويرتھ، اپربھاوي

بى اجله *ص.نب.* बेअजल असामयिक, अकाल, बेवक्त

اسماييک، اكال، بي وقت

بى احتياطه :बेएहतयात *ظ.م.* असावधान, लापरवाह

اساودھان، لاپرواہ

بى احتياطي *ظ.م.* बेएहतयाती असावधानी, लापरवाही

اساودھاني، لاپرواھي

بى اختياره :बेएख़तयार *ق.* अनैच्छिकता से, गैरइरादतन, अनजाने में

انيچھا سى، انپچھكتا سى، غير ارادتن، انجاني مين

بى ادبه :बेअदब *ص.ظ.م.* असभ्य, गँवार, अशिष्ट, अभद्र, बेअदब

اسبھيَ، گنوار، اششٹ، ابھدر، بي ادب

بى ادبي *ظ.م.* बेअदबी अशिष्टता, अभद्रता, बेअदबी

اششٹتا، ابھدرتا، بي ادبي

بى ارزښته :बेअरज़ख़्त *ص.نب.* मूल्यहीन, निरर्थक, व्यर्थ

مولىَ ھين، نررتھک، ويرتھ

بى اساسه :बेअसास *ص.نب.* निराधार نرادھار

بى ازاره :बेअज़ार *ص.نب.* निर्दोष, नुकसान न देनेवाला, सीधा-सादा, अहिंसक, हानिहीन, हानिरहित

نردوش، نقصان نه دينيوالا، سيدھا-سادا، اھنسک، ھاني ھين، ھاني رھت

بى اسري *ص.نب.* बेअसरे निराश; निराशाजनक

نراش؛ نراشا جنک

بى استعاده :बेइस्तआ़द *ص.نب.* अक्षमता, अयोग्यता

اشمتا، ايوگيتا

بى اشتها :बेइशतहा *ص.نب.* अनिच्छा, अरुचि,

انيچھا، اروچي

بى اصله :बेअसल *ص.نب.* अकुलीन, नीच, नीच कुल का

اكلين، نيچ، نيچ كل كا

بى اصوله :बेउसूल *ص.ظ.م.* अनियमितता, अवैध, गैरकानूनी

انيمتّا، اوپدھه، غيرقانوني

بياض *ن.م.* बयाज़ नोटबुक, किताब

نوٹبک، كتاب

بي اعتباره: इतबार *ص.نب.* 1. अविश्वसनीय, बेएतबार, बेईमान 2. अमान्य

١. اوشوشنىَ، بي اعتبار، بي ايمان ٢. امانىَ

بي اعتماده: بेइत्मादी *ص.نب.* अविश्वस्त, अविश्वसनीय

اوشوشت، اوشوشنىَ

بي اعتنا بेइतना *ص.نب.* 1. अनवधान, असावधान, लापरवाह 2. निर्भीक

١. انودهان، اساودهان، لاپرواه ٢. نربهک

بي اعتنايي बेइतनायी *ښځ.م.* अनादर, बेकद्री; असावधानता, अनवधानता, लापरवाही

انادر، بيقدري، ؛ اساودهانتا، انودهانتا، لاپرواهي

بي اقتداره बेइक़तदार: *ص.نب.* अशक्त, लाचार, शक्तिहीन

اشكت، لاچار، شكتي هين

بيالوجي बियालोजी *ښځ.م.* जीव विज्ञान, जैविकी

جيو وگيان، جيويكي

بيان बयान *نر.م.* 1. वर्णन, चित्रण, कथन, विवरण 2. साहित्यशास्त्र

١. ورنن، چترن، كتهن، ويورن ٢. ساهتىَ شاستر

بي اندازي बेअन्दाज़े *ص.نب.ق.* असीम, बेअंदाज़ा

اسيم، بي اندازه

بي انصافه बेइन्साफ़: *ص.نب.* अन्याय, बेजा, प्रतिकूल, अनुचित

انياى، بي جا، پرتيكول، انوچت

بيانول बयानवल *مص.مت.* वर्णन करना, चित्रण करना, विवरण देना

ورنن كرنا، چترن كرنا، ويورن دينا

بيانه बयान: *ښځ.م.* बयाना, पेशगी بيانا، پيشگي

بيانيه बयानिय: *ښځ.م.* कथन, बयान, भाषण, वाणी بيانيه: كتهن، بيان، بهاشن، واني

بي اهميته बेअहमितय: *ص.نب.* महत्वहीन, उपेक्षणीय, नगण्य, निरर्थक

مهتوهين، اپيكشنيه، نگنيَ، نررتهک

بي ايمانه बेईमान: *ص.نب.* 1. बेईमान, गद्दार 2. झूठा

١. بي ايمان، گدّار ٢. جهوتها

بيباكه बेबाक: *ص.نب.* निडर, बेखौफ, बेबाक

نڈر، بي خوف، بي باک

بيباكي बेबाकी *ښځ.م.* बेबाकी, निडरता بي باكي، نڈرتا

بي باوره बेबावर: *ص.نب.* अविश्वसनीय اوشوسنيى

بي بخته बेबख़्त: *ص.نب.* अभागा, बदकिस्मत ابهاگا، بدقسمت

بي بختي बेबख़्ती *ښځ.م.* दुर्भाग्य, बदक़िस्मती دربهاگيَه، بدقسمتي

بي پامه बेपाम: *ص.نب.* असावधान, लापरवाह اساودهان، لاپرواه

بي پايه बेपाय: *ص.نب.* अनंत; असीम, पर اننت ؛ اسيم، اپار

بي پته बेपत: *ص.نب.* लज्जाजनक, घृणित, अकीर्तिकर

لجّاجنک، گهرنت، اكرتيكر

بي پردي बेपरदे *ص.نب.ق.* 1. निष्कपट, खुला स्पष्ट 2. बेपरदा, साफ-साफ 3. कलंकित किया, अपमानित किया

١. نشكپټ، كهلا، اسپشټ ٢. بي پردا، صاف صاف ٣. كلنكت كيا، اپمانت كيا

بي پروا बेपरवा *ص.نب.* लापरवाह, बेपरवाह لاپرواه، بي پرواه

بي پروايي बेपरवाई *ښځ.م.* लापरवाही, असावधानी, لاپرواهي، اساودهاني

بيت बैत *نر.م.* दोहा, द्विचरण, शेर, द्विपदी دوها، دويچرن، شعر، دوپدي

بيتار बेतार *نر.م.* पशुचिकित्सक, जानवरों का डाक्टर پشوچكتسک، جانورون كا ڈاكټر

بيت الخلا बैतुलखला *ښځ.م.* शौचघर, संडास, शौचालय

شوچ گهر، سنڈاس، شوچالىَ

بيت المال बैतुलमाल *نر.م.* राजकोष, खज़ाना راجكوش، خزانه

بيت المقدس बैतुलमकदस *نر.م.* जरूसलेम (इस्राइल) يروسلم (اسرائيل)

بي تجربي बेतजरूबे *ص.نب.* अनुभवहीनता, अनुभव शून्यता

انوبهوهينتا، انوبهوشونيتا

بي ترتيبه बेक़ायदा, अनियमित, *ص.نب.* बेतरतीबः नियम विरुद्ध, बेतरतीब
بيقاعده، انيمت، نيَم وپرُدھ، بي ترتيب

بي تعليمه अशिक्षित, अज्ञानता *ص.نب.* बेतालीमः
اشكشت، اگيانتا

بي تربيي असभ्य, अभद्र, अनपढ़, *ص.نب.* बेतरबीयेः गँवार
اسبھیَ، ابھدر؛ انپرھ، گنوار

بي تكلفه अनौपचारिक, सादा, *ص.نب.* बेतकल्लुफ़ः बेतकल्लुफ
انوپچارک، ساده، بي تكلف

بي تكليفه आसान, सरल, सहज, *ص.نب.* बेतकलीफ़ः बेतकलीफ
آسان، سرل، سھج، بي تكليف

بي تميزه 1. अन्याय, बेइंसाफी, *ص.نب.* बेतमीज़ः अनुचित, नाहक 2. उजड्ड, अक्खड़, बदतमीज़
١. انيائ، بي انصافي، انوچت، ناحق ٢. اجڈ، اكھر، بدتميز

بي ثباته 1. अस्थिर, अस्थायी *ص.نب.* बेसुबातः 2. अविश्वसनीय 3. असंतुलित
١. استھر، استھايي ٢. اوشوسنی ٣. استولت

بي ثباتي अस्थिरता, अविश्वसनीयता.*ش.م.* बेसुबाती
استھرتا، اوشوسنيتا

بي ثمره 1. फलहीन, अनुत्पादक 2. *ص.نب.* बेसमरः निरर्थक
١. پھل ھين، انتپادک ٢. نررتھک

بيچاره बेचारा, बेसहारा, गरीब *ص.نب.* बेचारः
بيچاره، بي سھارا، غريب

بي چرته 1. लापरवाह, बेलिहाज *ن.م.* बेचुरतः 2. उदासी, मनहूस
١. لاپرواه، بي لحاظ ٢. اداسي، منحوس

بيخايه असंगत, असंबद्ध *ص.نب.* बेजायः अनुपयुक्त
اسنگت، اسمبده، انوپيوکت

بي خنده तुरंत, अविलंब, तत्काल *ق.* बेजन्डः
ترنت، اويلمب، تتكال

بي خبنته स्वामीहीन, लावारिस *ص.نب.* बेज़ख़्तनः
سوامیھين، لاوارث

بي خه तर्कहीन, निरर्थक, बेवजह *ق.ص.نب.* बेज़ः
ترک ھين، نررتھک، بي وجه

بي حاصله बेफायदा; अनुत्पादक, *ص.نب.* बेहासिलः फलरहित
بي فايده، انوتپادک، پھل رھت

بيحاله बेहाल, खराब, मंद, दुर्बल, *ص.نب.* बेहालः अशक्त
بي حال، خراب، مند، دربل، اشكت

بي حده अनंत, अनंतहीन, बहुत लंबा *ص.نب.* बेहदः
اننت، اننت ھين، بھت لنبا

بي حركته गतिहीन, अचल, स्थिर *ص.نب.* बेहरकतः
گتي ھين، اچل، استھر

بي حرمته अपमानित, अस्वीकृत, *ص.نب.* बेहुरमतः बदनाम, बेआबरू
اپمانت، اسويكرت، بدنام، بي آبرو

بي حرمتي अनादर, अपमान *ش.م.* बेहुरमती
انادر، اپمان

بي حسابه असंख्य, अनगिनत, *ص.نب.* बेहिसाबः बहुत ज्यादा, बेहिसाब
اسنكھيَ، انگنت، بھت زياده، بي حساب

بي حسه बेहोश, अचेतन, संज्ञाहीन *ن.م.* बेहिसः
بيحوش، اَچيتن، سنگيا ھين

بي حوصلي असहनशील, अनुदार, *ص.نب.* बेहौसले असहिष्णु, बेहौसला
اسھنشيل، انودار، اسھشنو، بيحوصله

بي حيا बेशरम, बेहया, धृष्ट, निर्लज्ज *ص.نب.* बेहया
بي شرم، بي حيا، دھرشٹ، نرلجّ

بي حيا يي निर्लज्जता, बेहयायी, गुस्ताखी *ش.م.* बेहयायी
نرلجّتا، بي حيايي، گستاخي

بيخ जड़, निचला भाग, मूल *ن.م.* बेख
جر، نچلا بھاگ، مول

بي خاونده 1. स्वामीहीन 2. *ص.نب* बेखावान्दः जिसका पति न हो 3. जिसका अभिभावक न हो
١. سوامیھين ٢. جسکا پتي نه ھو٣ . جسکا ابھيبھاوک نه ھو.

بي خبره बेखबर, अनजान, अनभिज्ञ *ص.نب.* बेखबरः
بي خبر، انجان، انبھگيَ

بي خبري بېبخ.م. बेखबरी अज्ञानता, बेखबर, अनजान
اګیاانتا، بي خبر، انجان

بي خرڅه ص.نب. बेखरसः दरिद्र, निर्धन, धनहीन, खाली हाथ
دردر، نردهن، دهنهين، خالي هاتهـ

بي خطره ص.نب. बेखतरः सुरक्षित, निरापद, भयरहित
سُرکشت، نراپد، بهيرهيت

بېخوبه ص.نب. बेखूबः निद्राहीन, निद्रारहित, वह व्यक्ति जो सोया न हो
ندراهين، ندرارهت، وه ويکتی جو سويا نه هو

بېخوبي بېخ.م. बेखूबी अनिद्रा, अनिद्राभाव, न सोना
اندرا، اندربهاو، نه سونا

بېخوده ص.نب. बेखूदः बेहाल, बदहाल, परेशान
بي حال، بدحال، پرېشان

بېخولي ص.نب. बेखवले विनीत, दब्बू; गूँगा, मूक
وېنيت، دبّو ؛ گونگا، موک

بېخونده ص.نب. बेखवन्दः स्वादहीन, फीका, बेस्वाद, अस्वादिष्ट, अप्रिय
سوادهين، پهيکا، بېسواد، اسوادشټ، اپريه

بېخي ق. बेखी संपूर्णतः, पूर्णतया, संपूर्ण रूप से, बिलकुल
سمپورنته، پورنتيا، سمپورن روپ سي، بلکل

بېدانه ص.نب. बेदानः बीज रहित, बेदाना
بيج رهت، بي دانه

بېدو ق. बीदो तथ्यतः, ठीक-ठीक
تتهيته، ټهيک-هيک

بېدول مص.مت. बीदवल सुलाना, नींद में लाना
سلانا، نيند مېن لانا

بېده ص.نر.م.ج. बीदः सुप्त, सोता हुआ
سپت، سوتا هوا

بېده بېخ.م. बेद सूखी घास
سوکهي گهاس

بېديا بېخ.م. बेदया 1. मरुस्थल, मरुभूमि 2. बाहरी
۱. مرواستهل، مروبهومی ۲. باهري

بېدياني ص.نر.م. बेदयानै जंगली, असभ्य, अशिष्ट
جنګلی، اسبهيئ، اشيشټ

بېدېدل مص.ل. बीदेदल सोना, शयन करना
سونا، شين کرنا

بي دينه ص.نب. बेदीनः अधर्मी, नास्तिक, अधार्मिक
ادهرمی، ناستک، ادهارمک

بي ديني بېخ.م. बेदीनी अधार्मिकता, नास्तिकता
ادهارمکتا، ناستکتا

بي ډاډه ص.نب. बेडाडः अविश्वसनीय, अविश्वस्त, बेएतबार
اوشوشنيه، اوشوشت، بي اعتبار

بي ډبه ص.نب. बेडबः भद्दा, बेढंगा
بهدّا، بي ډهنګا

بي ډوله ص.نب. बेडवलः निराकार, बेढंगा, बेडौल
نراکار، بي ډهنګا، بېډول

بېډی بېخ.م.ج. बेडइ पोर की हड्डी, ऊँगली की गाँठ
پورکی هډي، اونګلي کي ګانټهـ

بي ذوقه ص.نب. बेज़ौकः 1. स्वादहीन 2. अशिष्ट, शिष्टता रहित, असभ्य, उजड्ड
۱. سوادهين ۲. اشښټ، ششټتارهت، اسبهيه، اجڈ

بير نر.ج. बीर बियर
بير

بيرته ق. बीरतः 1. दोबारा, वापस 2. दूर, अलग
۱. دوباره، واپس ۲. دور، الګ

بېرحمه ص.نب. बेरहमः क्रूर, निर्दयी, निर्मम, निष्ठुर, बेरहम
کورور، نردیَ، نرمم، نشټهر، بېرحم

بي رحمي بېخ.م. बेरहमी क्रूरता, निर्दयता, निर्ममता, बेरहमी
کورورتا، نرديتا، نرممتا، بي رحمي

بېرغ نر.م. बेरग झंडा, ध्वजा
جهنډا، دهوجا

بېرنګه ص.نب. बेरंगः 1. रंगहीन, बदरंग 2. वर्णहीन
۱. رنګ هين، بدرنګ ۲. ورنهين

بېروحه ص.نب. बेरूहः निर्जीव, बेजान, बेरूह
نرجيو، بي جان، يي روح

بېرول مص.مت. बेरवल डराना, भयभीत करना, दहलाना
ډرانا، بهيبهيت کرنا، دهلانا

بېرونه ص.نر.م. बेरवणः असमय, बेमौक़े, बिना बारी, बिना पारी
اسمیَ، بي موقع، بناباری، بناپاري

बेपरवा *ص.نب.* बेरवः भूला-भटका, पथभ्रष्ट, गुमराह, पथ से अलग

بھولا- بھٹکا، پتھبھرشٹ، گمراہ، پتھ سے الگ

बेपरा *ث.ح.م.* बेरः डर, त्रास, आतंक

ڈر، تراس، آتنک

बेपरिया *ص.نب.* बेरिया सरल, निष्कपट, निष्पक्ष, वास्तविक

سرل، نسکپٹ، نسپکش، واستوک

बेपरेदल *مص.ل.* बेरेदल डरना, डर जाना, भयभीत होना

ڈرنا، ڈر جانا، بھی بھیت ہونا

बेपरेदली *ص.نر.م.* बेरेदली डरा हुआ, भयभीत, दहला हुआ

ڈرا ہوا، بھیبھیت، دھلا ہوا

बेपरा *ص.نر.م.* बेड़ा नासमझ, मंदबुद्धि, मूर्ख, बेवकूफ

ناسمجھ، مندبدھي، مورکھ، بي وقوف

बेपरा *ث.ح.م.* बीड़ः जल्दी, शीघ्र

جلدی، شیگھر

बेपरी *ث.ح.م.* बेड़इ 1. नाव, नौका, किश्ती, जहाज 2. बेड़ी, बंधन

١. ناو، نوکا، کشتي، جهاز ٢. بیڑي، بندھن

बेपरारे *ص.نر.ث.ح.م.* बेज़ारः 1. घृणित, वीभत्स 2. प्रतिकूल; विमुख, वंचित; हताश, उदासीन

١. گھرنت، بیبھتس ٢. پرتیکول؛ ویمکھ، ونچت؛ ھتاش، اداسین

बेपरारोल *مص.مت.* बेज़ारवल घृणा करना, जुगुप्सा करना

گھرنا کرنا، جگپسا کرنا

बेपरारी *ث.ح.م.* बेज़ारी घृणा; नफरत; अरुचि

گھرنا؛ نفرت؛ اروچي

बेपरारेदल *مص.ل.* बेज़ारेदल घृणित होना, नफरत होना

گھرنت ہونا، نفرت ہونا

बेपरारोव *ص.نب.* बेज़ारवः आभारी, अनुगृहीत, बाध्य, विवश, लाचार, मजबूर

ابھاري، انوگرھت، بادھی، ویوش، لاچار، مجبور

बेपरो *ث.ح.م.* बीज़ो बंदर, वानर

بندر، وانر

बेपरो ज़ोरो *ص.نب.* बेज़ोरः दुर्बल, कमज़ोर, निर्बल, अशक्त

دربل، کمزور، نربل، اشکت

बेपरी बी *ص.نب.* बेज़बान, मूक, चुप, मौन,

بےزبان، موک، چپ، مون

बेपरी बी रुघे *ص.نب.* बेगग़ः गूँगा; मूक, अवाक्; शांति, शांत

گونگا؛ موک، اواک؛ شانتي، شانت

बेपरी बी रोवोरे *ص.نب.* बेगोगः शांत, चुप, मौन, नीरव, बेआवाज़

شانت، چپ، مون، نیرو، بي آواز

बेपरी सा *ص.نب.* बेसा निर्जीव, जीवहीन, बेजान हतोत्साह, जिसमें रूह या आत्मा न हो

نرجیو، جیوھین، بي جان، ھتوتساہ، جس مںں روح یا آتما نہ ھو

बेपरी सत्रे *ص.نب.* बेस्तरः नंगा, अनावृत, नग्न, बेपरदा, विवस्त्र, बेवस्त्र, खुला

ننگا، اناورت، نگن، بي پردا، ویوستر، بي وستر، کھلا

बेपरी सते *ص.نب.* बेसतः अनिमंत्रित, बिन बुलाया

انیمنترت، بِن بُلایا

बेपरी सदे *ن.ر.م.* बेसदः बेहोश, बेसुध, अचेत, अनजान

بي ھوش، بي سدھ، اچیت، انجان

बेपरी सरे *ص.نب.* बेसरः बेसहारा, अनाश्रय, अनाश्रित

بي سھارا، اناسریَ، اناسرت

बेपरी सवादे *ص.نب.* बेसवादः निरक्षर, अनपढ़, अनभिज्ञ

نرکشر، انپڑھ، انبھگیی

बेपरी सवादी *ث.ح.م.* बेसवादी निरक्षरता, अनभिज्ञता.

نرکشرتا، انبھگیتا

बेपरी सयाले *ص.نب.* बेसयालः बेजोड़, लाजवाब, अनुपम, बेमिसाल, अद्वितीय

بي جوڑ، لاجواب، انپم، بےمثال، ادویتیَ

बेपरी सेके ص.نب. बेसेकः कमज़ोर, शक्तिहीन

کمزور، شکتی ھین

बेपरी सीम *ص.نب.* बेसीम बेतार; रेडियो بي تار؛ ریڈیو

बेपरी शाने *ن.ر.م.* बेशानः अद्वितीय, अजूबा, अनूप, बेजोड़, अतिसुंदर

ادویتیَ، اجوبہ، انوپ، بےجوڑ، اتي سندر

बेपरी शरमे *ص.نب.* बेशरमः बेशरम, बेहया, निर्लज्ज

بي شرم، بي حیا، نرلجّ

بي شرمي बेशरमी, गुस्ताखी, निर्लज्जता *ښځ.م.* बेशरमी, बे॰शरमी, बे॰शर्मी, बे॰शर्मी, बे॰शर्म

بي غمه بेग़मः *ص.نب.* चिंताहीन, अचिंतित

چنتاهين، اچنتت

بي غمي بेग़मी *ث.م.* लापरवाही, असावधानी

لاپرواهي، اساودهاني

بي غوره بेग़ौरः *ص.نب.* असावधान, लापरवाह

اساودهان، لاپرواه

بي غوري بेग़ौरी *ث.م.* लापरवाही, असावधानी

لاپرواهي، اساودهائي

بي غيرته बेग़ैरतः *ص.نب.* कापुरुष, डरपोक, कायर

كاپروش، ڈرپوک، كاير

بي فايدي बेफ़ायदे *ص.نب.* बेफायदा, व्यर्थ, बेकार, निरर्थक

بي فايده، ويرتهـ، بي كار، نررتهک

بي فِكره बेफ़िक्रः *ص.نب.* 1. लापरवाह, बेफिक्र 2. तुच्छ, ओछा, हीन

١. لاپرواهـ، بي فِكر٢. تچّهـ، اوچها، هين

بي فِكري बेफ़िक्री *ث.م.* लापरवाही, बेफिक्री

لاپرواهي، بي فِكري

بيقاعدي बेक़ायदे *ص.نب.* बेक़ायदा, गैरकानूनी, नियम विरुद्ध

بي قاعده، غيرقانوني، نيم وردهـ

بي قيده बेक़ैदः *ص.نب.* मुक्त, स्वतंत्र; बेशर्त; अनुशासनहीन

مكت، سوتنتر؛ بي شرط؛ انوشاسنهين

بي قيدي बेक़ैदी *ث.م.* 1. अजादी; बेशर्ती; बेकैदी 2. संयम की कमी

١. آزادى؛ بي شرطي؛ بي قيدي ٢. سنيم كى كمي

بيكاره बेकारः *ص.نب.* बेकार, बेरोजगार, व्यर्थ

بي كار، بي روزگار، ويرتهـ

بيكاري बेकारी *ث.م.* बेकारी, बेरोजगारी

بيكاري، بي روزگاري

بي كِدي बेकडी ص.نب. अविवाहित, कुँवारा, अनब्याहा

اويواهت، كنوارا، انبياها

بي كسه बेकसः *ص.نب.* असहाय, दयनीय, उदास, निराश, बेसहारा

اسهاى، دپني، اداس، نراش، بي سهارا

بي كسي बेकसी *ث.م.* बेकसी, असहायावस्था; दीनता, विवशता

بيكسي، اسهاياوستها؛ دينتا، ووشتا

بي كفايته बेकीफायतः *ص.نب.* अयोग्य, अक्षम, असमर्थ, अकुशल

ايوگيىَ، اكشم، اسمرتهـ ، اكوشل

بي كفايتي बेकिफायती *ث.م.* अयोग्यता, असमर्थता

ايوگيتا، اسمرتهتا

بي كماله बेकमालः *ص.نب.* जिसमें कोई काबिलियत न हो, अशिक्षित

جس مين كوئي قابليت نه هو، اشكشت

بي كسبه बेकिसबः *ص.نب.* बेकार, कुछ न जानता हो, जो कोई काम न जानता हो

بيكار، كچهـ نه جانتا هو، جو كوئ كام نه جانتا هو

بي كوره बेकूरः *ص.نب.* 1. बेघर, आवासहीन 2. अकेला मर्द

١. بي گهر، آواس هين ٢. اكيلا مرد

بيكا बेगा *ق.* पिछली रात पِچھلي رات

بيكاته बेगातः *ق.* आज रात آج رات

بيكار बेगार *نر.م.* बेगार, बंधुआ मजदूर, बेगार

بندهوا مزدور، بيكار

بي گتي बेगटी *ص.نب.* बेकार, बेफायदा

بي كار، بي فايده

بي گزاري बेगुज़ारे *ص.نب.* 1. असामाजिक, रूखा 2. अप्रिय, अरुचिकर, नापसंद

١. اساماجک، روكها ٢. اپريه، اروچيكر، ناپسند

بي گناه बेगुना *ص.نب.* बेगुनाह, निर्दोष, निरपराध

بي گناه، نردوش، نرپرادهـ

بيل बेल *ص.نر.م.* 1. अलग, विभिन्न, भिन्न 2. विविध 3. कुदाल

١. الگ، وِيبهنّ، بهنّ ٢. وِيوِيدهـ ٣. كدال

بي لاري बेलारी *ص.نب.* 1. भूला-भटका, पथ-भ्रष्ट 2. राह से अलग हो जाना, भटक जाना

١. بهولا- بهٹكا، پتهـ-بهرشٹ ٢. راه سي الگ هو جانا، بهٹک جانا

بيلا نس बेलान्स *نر.م.* संतुलन, बराबरी
سنتولن، برابري

بيل بيل बेलबेल *ص.نر.م.* भिन्न-भिन्न, अन्य, दूसरा, पृथक
بهنّ- بهنّ، انييه، دوسرا، پرتهک

بيلتون बेलतून *نر.م.* अलग, पृथक होना (दोस्तों से), जुदाई, दूरी
الگ، پرتهک هونا (دوستون سي)، جدايي، دوري

بيلچه बेलचः *ش.م.* बेलचा, बेल बيلچه، بيل

بي لحاظه बेलिहाजः ص.نب. बेलिहाज, दूसरों का ध्यान न रखने वाला, लापरवाह
بي لحاظ ، دوسرون کا دهيان نه رکهني والا، لاپرواهـ

بي لزومه बेलुज़ूमः *ص.نر.* अनावश्यक, फ़ज़ूल, व्यर्थ, फालतू
اناوشيک، فضول، ويرتهـ، فالتو

بيلگونه बेलगूनः *ښځ.م.* शरीर में चमड़ी रोग
شرير مېن چمړي روګ

بيلک बेलक *نر.م.* उपहार, दान, भेंट (जो दुल्हा दुल्हन के घर भेजता है)
اپهار، دان، بهينټ (جو دلها دلهن کي گهر بهيجتا هی)

بيلگه बेलगः *ښځ.م.* निशान, संकेत, पदचिह्न
نشان، سنکيټ، پدچيهن

بيلوالی बेलवालइ पृथक्करण, विभाजन, वियुक्ति, अलग किया हुआ, जुदा
پرتهگرن، وييهاجن، ويوکتي، الگ کيا هوا، جدا

بيلول बेलवल *مص.مت.* अलग करना, पृथक करना, जुदा करना
الگ کرنا، پرتهک کرنا، جدا کرنا

بيلبل बेलेदल *مص.ل.* अलग होना, पृथक होना, जुदा होना
الگ هونا، پرتهک هونا، جدا هونا

بيم बीम *نر.م.* 1. मुरली, बाँसुरी, बंशी 2. डर
١. مرلي، بانسري، بنشي ٢. ډر

بيمالگي बेमालगी *ص.نب.* 1. बेनमक, स्वादहीन, फीका 2. आकर्षणहीन, अमनोहर
١. بېنمک، سوادهين، پهيکا ٢. آکرشن هين، امنوهر

بي مثاله बेमिसालः *ص.نب.* बेमिसाल, बेजोड़, अद्‌वितीय
بي مثال، بي جور، ادويتيه

بي مخه बेमखः *ص.نب.* बेलिहाज़, लापरवाह
بي لحاظ، لاپرواه

بي معنا बेमाना *ص.نب.* निरर्थक, अर्थहीन, बेमानी
نررتهک، ارتهـ هين، بي معني

بي مغزه बेमगज़ः *ص.نب.* बुद्‌धिहीन, मूर्ख, बेवकूफ, नासमझ
بدهيهين، مورکهـ، بي وقوف، ناسمجهـ

بي موجبه बेमोजबः *ص.نب.* अनुचित, नाहक, अकारण
انوچت، ناهک، اکارن

بي موردہ बेमौरिदः *ص.نب.* नामुनासिब, अनुपयुक्त, अनियमित
نامناسب، انپيوکت، انپيمت

بيمه बीमा *ښځ.م.* बीमा بيمه

بيميني बेमीनी *ص.نب.* अभद्र, कठोर, रूखा
ابهدر، کټهور، روکها

بين बीन *نر.م.* बाँसुरी, मुरली بانسري، مرلي

بينا बीना *ص.نب.* देखने वाला ديکهني والا

بين المللي बैनुलमिललली *ص.نب.* अंतरराष्ट्रीय
انترراشټريه

بين النهرين बेनुननहरैन *نر.م.* (ईराक) मेसोपोटामिया (عراق)
مېسوپوټاميا

بي ناموسه बेनामुसः *ص.نب.* बेगैरत, नीच, बेआबरू
بي غيرت، نيچ، بي آبرو

بيناي बीनाई *ښځ.م.* दृष्टि, नज़र درشټي، نظر

بين باجه बीनबाजः *ښځ.م.* बेनतीजा, व्यर्थ, निरर्थक مشک باجا

بي نتيجي बेनतीजे *ص.نب.* बेनतीजा, व्यर्थ, निरर्थक
بي نتيجه، ويرتهـ، نررتهک

بيندي बेनड़ी भिंडी بهنډي

بي نزاكته बेनज़ाकतः *ص.نب* अभद्र, अशिष्ट, असभ्य, गँवार
ابهدر، اشټټ، اسبهيه، گنوار

بي نزاكتي *ښځ.م.* बेनज़ाकती अभद्रता, धृष्टता
ابهدرتا، درشټتا

بي نصيبه *ص.نب.* बेनसीब: बेनसीब, अभागा
بي نصيب، ابهاګا

بي نظمه *ص.* बेनज़म: बेनज़मः अस्त-व्यस्त, अव्यवस्थित, अनियमित
است-ويست، اويوستهت، انيمت

بي نظمي *ښځ.م.* बेनज़मी गड़बड़ी, अव्यवस्था
ګړبړي، اويوستها

بي نظيره *ص.نب.* बेनज़ीर: बेनज़ीर, बेमिसाल, अद्‌वितीय
بي نظير، بي مثال، ادويتيه

بينګړۍ *ښځ.م.* बेनगरइ भिंडी بهنډي

بي ننګه *ص.نب.* बेनंग: बेनंगः निर्लज्ज, बेशर्म, धृष्ट
نرلجّ، بي شرم، دهرشټ

بي ننګي *ښځ.م.* बेनंगी बेशर्मी, कायरता, निर्लज्जता
بي شرمي، کايرتا، نرلجّتا

بېنوا *ص.نب.* बेनवा असहाय, अभागा, दु:खी, दयनीय
اسهاي، ابهاګا، دکهي، دينيه

بېنومه *ص.نب.* बेनूम: बेनाम, गुमनाम
بېنام، ګمنام

بي وايه *ص.نب.* बेवाट: अदोषपूर्ण, दोषहीन
ادوش پورن، دوش هين

بي وارثه *ص.نب.* बेवारस: लावारिस
لاوارث

بي واره *ص.نب.ق.* बेवार: 1. अचानक 2. असमय, बेमौका 3. ऋणग्रस्त 4. व्याकुल 5. लज्जित
١. اچانک ٢. اسمي، بي موقع ٣. رنګرست ۴. وياکل ۵. لجّت

بي واسطي *ص.نب.* बेवास्ते 1. सीधा, प्रत्यक्ष, तात्कालिक 2. मजबूर
١. سيدها، پرتيکش، تاتکالک ٢. مجبور

بي واکه *ص.نب.* बेवाक: 1. कमज़ोर; आश्रित शक्तिहीन 2. अनैच्छिक, अनभिप्रेत
١. کمزور؛ آشرت، شکتي هين ٢. انېڅهک، انبهيپرېت

بي وجدانه *ص.نب.* बेवजदान: विवेकहीन, कपटी, बेईमान
ويوېک هين، کپټي، بي ايمان

بي وخته *نر.م.* बेवख्त: असामयिक, कुसमय, बेवक्त, बेमौका
اساميک، کوسمی، بي وقت، بي موقع

بي وزلي *ص.نب.* बेवज़ली गरीब, मजबूर, असहाय, बेसहारा
غريب، مجبور، اسهای، بي سهارا

بي وزنه *ص.نب.* बेवज़न: बेवज़न, भार रहित
بي وزن، بهار رهت

بي وسه *ص.نب.* बेवस: गरीब, बेसहारा, शक्तिहीन, बेबस
غريب، بي سهارا، شکتي هين، بېبس

بي وسلی *ص.نب.* बेवसले निहत्था, निरस्त्र, शस्त्रहीन
نېهتها، نېرشتر، شسترهين

بي وسلي کول *مص.مت.* बेवसलेकवल निहत्था करना, निरस्त्र करना
نېهتها کرنا، نېرشتر کرنا

بي وسلي کېدل *مص.ل.* बेवसलेकेदल निहत्था होना, निरस्त्र होना
نېهتها هونا، نېرستر هونا

بيو شيمي *ښځ.م.* बयोशीमी जीव-रसायन جيو- رساين

بي وطنه *ص.نب.* बेवतन: बेघर, बेवतन
بي ګهر، بېوطن

بي وطنه کول *مص.مت.* बेवतनाकवल निर्वासित करना, देश से निकाल देना
نرواست کرنا، دېش سي نکال دېنا

بي وطنه کېدل *مص.ل.* बेवतनाकेदल निर्वासित किया जाना, देश से निकाला जाना
نرواست کيا جانا، دېش سي نکالا جانا

بي وفا *ص.نب.* बेवफा बेवफा, विश्वासघाती, निष्ठाहीन, बेईमान
بي وفا، وشواسګهاتي، نشټها هين، بي ايمان

بي وفا کېدل *مص.ل.* बेवपाकेदल बेवफा होना, बेईमान होना, विश्वासघाती होना
بي وفا هونا، بي ايمان هونا، وشواسګهاتي هونا

بي وفايي बेवफाई, बेईमानी *ښځ.م.*
بي وفايي، بي ايماني

بي وفايي کول बेवफाईकवल *مص.ل.* बेवफाई करना, बेईमानी करना
بي وفايي کرنا، بي ايماني کرنا

بيوفيزيک जीव-भौतिक *نر.م.* बीयोफीज़ीक जिव-भौतक

بي وقاره बेवकार: *ص.نب.* अशोभनीय; अप्रतिष्ठित; असम्मानित
اشوبهنيه؛ اپرتشټهت؛ اسمّانت

بيوګرافي बयोगराफी *ښځ.م.* जीवनी, जीवन-चरित, बायोगराफी
جيوني، جيون-چرت، بايوګرافي

بيول बेवल *مص.مت.* इंसान या जानवर या गाड़ी को कहीं ले जाना
انسان يا جانور يا ګاړي کوکهين لي جانا

بيول बीवल *مص.مت.* बहाना بهانا

بيه बय: *ښځ.م.* मूल्य, दाम, क़ीमत, महत्व
موليه، دام، قيمت، مهتو

بيه کول बयाकवल *مص.مت.* क़ीमत लगाना, मोल-भाव करना
قيمت لګانا، مول ـ بهاؤ کرنا

بيه کېدل बयाकेदल *مص.ل.* क़ीमत लगाया जाना
قيمت لګايا جانا

بي هوښه बेहोख: *ص.نب.* बेहोश, मूर्छित
بي هوش، مُرچهت

بي هوښي बेहोखी *ښځ.م.* बेहोशी, बेसुधी
بي هوشي، بي سدهي

بي هيڅه बेहीस: *ق.* बिना कारण, बिना मुद्दा
بنا کارن، بنا مدّا

بي هيلي बेहीली *ص.نب.* निराश, हताश होना, निराशाजनक
نراش، هتاش هونا، نراشاجنک

بيېدل، بهېدل बयेदल, भेदल *مص.ل.* बहना بهنا

بيير،بهير बयीर,बहीर *نر.م.* कारवान, काफिला, प्रक्रिया
کاروان، قافله، پرکريا

په پ

پ पे *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का चौथा अक्षर
پشتو ورنمالا کا چوتها اکشر

پاپ पाप *نر.م.* धर्मगुरु, संत पिता, पोप
دهرم ګرو، سنت پتا، پوپ

پاپيچي पापेची *ښځ.م.* पट्टी پټّي

پاتا पाता *ښځ.م.* शांति यज्ञ, मरे हुए के लिए प्रार्थना, फातेहा
شانتي يګيَ، مري هوئي کي لئي پرارتهنا، فاتحه

پاته पात: *ص.نب.* बचा हुआ, शेष بچا هوا، شېش

پاته کول पातःकवल *مص.مت.* रोकना, बंद करना
روکنا، بندکرنا

پاته کېدل पातःकेदल *مص.ل.* 1. रुकना, बाकी रह जाना 2. नाकाम होना
١. رکنا، باقی رهنا ٢. ناکام هونا

پاتې पाते *ص.نب.* बचा हुआ بچا هوا

پاتې पातै *نر.م.* मूँग दाल مونګ دال

پاتې شوني पातेशूनै *ص.نر.م.* बचा हुआ, बकाया
بچا هوا، بقايا

پاچا पाचा *نر.م.* राजा, नृप, बादशाह راجا، نرپ، بادشاه

پاچايي पाचाई *ښځ.م.* राजशाही, बादशाही
راجشاهي، بادشاهي

پاڅول पासवल *مص.مت.* जगाना, उठाना جګانا، اټهانا

پاڅه पास: *امر.* उठो, खड़े हो اټهو، کهړي هو

پاڅېدل *مص.ل.* जागना, उठना, खड़ा होना
جاګنا، اټهنا، کهړا هونا

پاخه पाख़: *ص.نر.م.* (پوخ پکا هوا، انوبهوي) पका हुआ, (का बहुवचन अनुभवी

پاداش पादाश *نر.م.* 1. बदले 2. सजा ١. بدلي ٢. سزا

पादरी *नर.म.* पादरी, धर्मगुरू پادري، دهرم گرو

पादः *शब्द.म.* चौपाया, गायों का झुंड چوپايه، گايون کا جهنڈ

पादःवान *नर.म.* चरवाहा, ग्वाला چرواها، گوالا

पाडः *शब्द.म.* 1. टाँका 2. फीता ۱. ٹانکا ۲. فيتا

पार्ट *नर.म.* भूमिका, पार्ट بهوميکا، پارٹ

पार्टी *शब्द.म.* पार्टी پارٹي

पार *नर.म.* 1. भाग, हिस्सा 2. अधिकार ۱. بهاگ، حصه ۲. ادهيکار

पारचाव *नर.म.* 1. बंद करना, रोकना, बहाव को बंद करना 2. अलग करना

۱. بند کرنا، روکنا، بهاو کو بند کرنا ۲. الگ کرنا

पारचाववल *मस.मत.* 1. रोकना, काम से रोक देना 2. बहाव से रोक देना 3. छुड़ाना

۱. روکنا، کام سي روک دينا ۲. بهاو سي روک دينا ۳. چهرانا

पारचावः *शब्द.म.* बाँध से पानी छोड़नेवाला, स्पिलवे

باندھ سي پاني چهورني والا دروازه، سپلوي

पारचावेदल *मस.ल.* रुकना, काम से रोक दिया जाना, बंद होना

رکنا، کام سي روک ديا جانا، بندهونا

पारचंग *नर.म.* लकड़ी का ज़ीना لکڑي کا زينه

पारचः *शब्द.म.* टुकड़ा, अंश ٹکڑا، انش

पारसल *नर.म.* पार्सल پارسل

पारसंग *नर.म.* लकड़ी का ज़ीना لکڑي کا زينه

पारसी *शब्द.म.* फारसी भाषा فارسي بهاشا

पार्क *नर.म.* उद्यान, पार्क ادیان، پارک

पारकाल *नर.म.* 1. महानता, श्रेष्ठता 2. शक्ति, अधिकार

۱. مهانتا، شريشتهتا ۲. شکتي، ادهيکار

पारलमान *नर.म.* संसद سنسد

पारलमानी *ص.نب.* संसदीय سنسديه

पारु *नर.म.* 1. पंजेदार लकड़ी का फावड़ा जिससे बर्फ आदि हटाते है 2. चप्पू; डांड खेनेवाला

۱. پنجي دار لکڑي کش پهاورا جس سي برف آدی هٹاتي هين ۲. چپو، ڈانڈ، کهينهوالا

पारु *नर.म.* खाद का ढेर کهاد کا ڈهير

पारुकइ *शब्द.म.* घंघी کنگهي

पारवल *मस.मत.* प्रेरित करना, उकसाना, गुस्सा दिलाना

پربرت کرنا، اکسانا، غصه دلانا

पारवनः *शब्द.म.* उकसाहट اکساهٹ

पारउनकै *नर.म.* उकसाने वाला, भड़काने वाला

اکساني والا، بهڑکاني والا

पार *शब्द.म.* पारा پارا

पारेदल *मस.ल.* उकसाया जाना, भड़काया जाना

اکسايا جانا، بهڑکايا جانا

पारीस *नर.म.* पैरिस शहर (फ्रांस की राजधानी)

پيرس شهر (فرانس کي راجدهاني)

पार *नर.म.* लकडी का लंबा तख्ता जिसकी चौड़ाई कम हो

لکڑي کا لنبا تخته جسکي چوڑائي کم هو

पाड़संग *नर.म.* 1. पासँग, तराजू के दोनों पलड़ों का बराबर वजन करने के लिए रखी जाने वाली वस्तु 2. सीढ़ी

۱. پاسنگ، ترازو کي دونو پلڑو کا برابر وزن کرني کي لئي رکهي جاني والي وستو ۲. سيڑهي

पाड़सो *शब्द.म.* फारसी भाषा فارسي بهاشا

पाड़सोब *नर.म.* सूजन, बढ़ाव سوجن، بڑهاو

पाड़कइ *शब्द.म.* 1. टुकड़ा (कविता) 2. भाग्य

۱. ٹکڑا (کويتا) ۲. بهاگ

पाड़ू *नर.म.* झाड़-फूँक, जादू جهاڑ- پهونک، جادو

पाड़ूगर *नर.म.* झाड़-फूँक करनेवाला; जादूगर; सपेरा

جهاڑ پهونک کرني والا؛ جادوگر، سپيرا

پاڑی ڑاڑ *ښځ.م.* एक प्रकार का हिरन
ایک پرکار کا هرن

پازه *ښځ.م.* पाज़ः 1. परिणाम 2. क्रिया, कार्य 3. साहस
١. پرينام ٢. کريا، کارئ ٣. ساهس

پازه *ښځ.م.* पाज़ः धीमी रोशनी دهيمي روشني

پازه *ښځ.م.* पाज़ः प्रणाम, सलाम پرنام، سلام

پازه وال *نر.م.* पाज़ःवाल अधिकारी, अफसर
ادهيکاري، افسر

پاړی *نر.م.* पाग़ै सिर सूजने से होने वाली एक बीमारी
سرسوجني سي هوني والی ایک بیماري

پاړول *مصـمت.* पागवल फुलाना پهلانا

پاړه *نر.م.* पागः जादू का असर جادو کا اثر

پاړېدل *مصـل.* पागेदल फूलना, फूल जाना
پهولنا، پهول جانا

پاس *ق.* पास ऊँचा, ऊपर اوچا، اوپر

پاسپورټ *نر.م.* पासपोर्ट पासपोर्ट, पारपत्र
پاسپورټ، پارپتر

پاست *نر.م.* पास्त 1. एहसान 2. धन्यवाद
١. احسان ٢. دهنيواد

پاسته *ښځ.م.* पास्तः नर्म चीज, पास्ता نرم چيز، پاستا

پاسره *ښځ.م.* पासरः बचत, किफायती بچت، کفايتي

پاسره ګر *ص.نر.م.* पासरःगर बचत करनेवाला
بچت کرني والا

پاسنی *نر.م.* पासनै ऊपरी भाग, ऊपर वाल हिस्सा
اوپری بهاګ، اوپروالا حصّه

پاسل *مصـمت.* पासल 1. दया करना, नेकी करना, मेहरबानी करना 2. रोगी की मालिश करना 3. सम्मान करना
١. دیا کرنا، نیکي کرنا، مهرباني کرنا ٢. روګي کي مالش کرنا ٣. سمّان کرنا

پاسلول *مصـمت.* पासलवल 1. सौंपना, हवाले करना 2. एहसान करना
١. سونپنا، حوالي کرنا ٢. احسان کرنا

پاسنی *نر.م.* पासनै ऊपर, ऊपर का, ऊपर के क्षेत्र में रहने वाला, ऊपरी
اوپر، اوپر کا، اوپر کي شتر مین رهني والا، اوپري

پاسوال *نر.م.* पासवाल रक्षक, राजा رکشک، راجا

پاشل *مصـمت.* पाशल 1. बिखेरना, तितर- बितर करना 2. परेशान करना
١. بکهيرنا، تتربتر کرنا ٢. پريشان کرنا

پاشلی *صـنب.* पाशलै बिखरा हुआ, फैला हुआ
بکهرا هوا، پهيلا هوا

پاښ پاخ *نر.م.* पाख एक पहाड़ का नाम ایک پهاړ کا نام

پاغونده *ښځ.م.* पागुंदः 1. धुनी हुई रुई 2. हर वह वस्तु जो उजली हो 3. बर्फ का गोला
١. دهني هوئي روئي ٢. هر وه وستو جو اجلي هو ٣. برف کا ګولا

پاک *صـنـر.م.ج.* पाक 1. स्वच्छ, शुद्ध 2. संपूर्णतः
١. سوَچهـ ، شدهـ ٢. سنپورنته

پاک لمنی *نر.م.* पाक लमनै पवित्र, बेऐब پوتر، بي عيب

پاکستان *نر.م.* पाकिस्तान पाकिस्तान (देश)
پاکستان (دېش)

پاک نفسه *صـنب.* पाकनफ्सः ईमानदार, निष्कपट
ایماندار، نشکپټ

پاکنویس *نر.م.* पाकनवीस स्वच्छ प्रति, स्पष्ट लिखावट سوَچهـ پرتي، سپشټ لکهاوټ

پاکنویسي *ښځ.م.* पाकनवीसी स्वच्छ प्रति तैयार करना
سوَچهـ پرتي تيار کرنا

پاکوالی *نر.م.* पाकवालै सफाई, स्वच्छता, सफाई पसंदी
صفائي، سوچهتا، صفائي پسندي

پاکول *مصـمت.* पाकवल स्वच्छ करना, शुद्ध करना
سوَچهـ کرنا، شدهـ کرنا

پاکېدل *مصـل.* पाकेदल स्वच्छ होना, शुद्ध होना
سوَچهـ هونا، شدهـ هونا

پاګل *صـنـر.م.* पागल पागल, विक्षिप्त پاګل، وکشپت

پال *نر.م.* पाल शकुन, फाल, पत्रा شکن، فال، پترا

پال اچول *مصـمت.* पाल अचवल शकुन निकालना, फाल निकालना
شکن نکالنا، فال نکالنا

پال کتل पाल कतल *مص.مت.* शगुन देखना شگن دیکھنا

پال کول पाल कवल *مص.مت.* परहेज करना پرہیزکرنا

په پال نیول प:पाल निवल *مص.مت.* शगुन लेना شگن لینا

پالاکه पालाक: *ښځ.م.* साँप के जाने की लकीर سانپ کي جاني کي لکير

پالانه पालान: *ښځ.م.* खुरजी کھرجي

پالک पालक *نر.ج.* पालक پالک

پالکانه पालकान: *ښځ.م.* रोशनदान روشندان

پالکۍ पालकइ *ښځ.م.* पालकी پالکي

پالل पालल *مص.مت.* 1. पालना, पोसना, प्रशिक्षण देना 2. किसी का हक अदा करना

۱. پالنا ، پوسنا، پرشکشن دینا ۲. کسی کا حق ادا کرنا

پالندوی पालंदोई *نر.م.* रक्षक, ध्यान रखने वाला, प्रशिक्षण देने वाला

رکشک، دھیان رکھني والا، پرشکشن دینوالا

پالنګ पालंग *نر.م.* सुंदर बड़ी पलंग سندر بڑي پلنگ

پالنه पालन: *ښځ.م.* 1. पालना 2. ध्यान, सावधानी

۱. پالنا ۲. دھیان، ساودھاني

پالوال पालवाल *ص.نر.م.* 1. शुद्ध, शुचि 2. ईमानदार 3. आभारी 4. वफादार

۱. شدھ، شوچي ۲. ایماندار ۳. آبھاري ۴. وفادار

پالوان पालवान *نر.م.* 1. बहादुर, तगड़ा 2. पहलवान

۱. بھادر، تگڑہ ۲.پھلوان

پالونکی पालूनकै *ص.نر.م.* पालन-पोषण करनेवाला

پالن- پوشن کرنیوالا

پالوده पालूद: *ص.ښځ.م.ج.* फालूदा فالودہ

پاله पाल: *ښځ.م.* हल का फल ھل کا پھل

پالي पाली *نر.م.* परहेजी پرھیزي

پالي خوراک पाली ख़ुराक *نر.م.* परहेजी खाना پرھیزي کھانا

پالېز पालेज़ *نر.م.* खीरा, ककड़ी, तरबूज़ का खेत

کھیرا، ککڑي، تربوز کا کھیت

پالیزوان पालेज़वान *نر.م.* खीरा ककड़ी के खेत का मालिक

کھیرا ککڑي کي کھیت کا مالک

پام पाम *نر.م.* 1. ध्यान, सावधानी 2. फिक्र, ख्याल 3. होश

۱. دھیان، ساودھاني ۲. فکر، خیال ۳. ھوش

پام کول पामकवल *مص.مت.* ख्याल रखना, ध्यान रखना

خیال رکھنا، دھیان رکھنا

پامنه دار पामत:दार *ص.نر.م.* आशावान, उम्मीद रखनेवाला

آشاوان، امید رکھني والا

پام لرنه पामलरन: *ښځ.م.* ध्यान, सावधानी

دھیان، ساودھاني

پامول पामवल *مص.مت.* समझना, ख्याल रखना, फिक्र करना

سمجھنا، خیال رکھنا، فکر کرنا

پامونه पामवन: *ښځ.م.* समझना سمجھنا

پامیالی पामयालै *نر.م.* समझदार, होशमंद

سمجھدار، ھوشمند

پامېدل पामेदल *مص.ل.* समझ में आना سمجھ مین آنا

پامېدنه पामेदन: *ښځ.م.* समझ में आना, सूझना

سمجھ مین آنا، سوجھنا

پامیر पामीर *نر.م.* पामीर पहाड़ پامیر پہاڑ

پانسمان पानस्मान *نر.م.* घाव की पट्टी करना

گھاؤ کي پٹّي کرنا

پان شنبه पानशंब: *ښځ.م.* बृहस्पतिवार, गुरुवार

برھسپتي وار، گرووار

پانګ पांग *نر.م.* 1. निवेश 2. सीढ़ी, जीना

۱. نیوپش ۲. سیڑھي، زینه

پانګوال पांगवाल *نر.م.* पूँजीपति, निवेशक

پونجي پتي، نیوپشک

پانګه पांग: *ښځ.م.* पूँजी, निवेश پونجي، نیوپش

پانوس पानूस *نر.م.* फानूस فانوس

پانه पानः *ښځ.م.* फान, फन्नी, पच्चड़, छेनी

پهان، پهنّي، پچّړ، چهپني

پانِ پاڼ पाणु *نر.م.* 1. पान 2. चट्टान ۱. پان ۲. چټّان

پانو पाणु *نر.م.* सलाद سلاد

پانه पाणः *ښځ.م.* 1. पत्ता 2. पन्ना ۱.پټّا ۲. پنّا

پانِ ریږ पाणरेज़ *نر.م.* पतझड़ پتجهړ

پاو पाव *نر.م.* पाव, चौथा भाग پاؤ، چوتها بهاګ

پاولی पावलै *نر.م.* पुराने भारतीय रुपए का चौथा भाग

پرانې بهارتئ روپيې کا چوتها بهاګ

پاهه पाहः *ښځ.م.* रुई जो ज़खम में प्रयोग हो, फाहा

روئي جو زخم مين پريوګ هو، فاها

پای पाइ *نر.م.* खत्म, समाप्त, बंद ختم، سمايټ، بند

په پای کې पःपाइ के ... समाप्ति में, आखिरी में

سمايټي مين، آخري مين

پای ته رسول पाइ तः रसवल *مص.مت.* पूरा करना, समाप्त करना, समाप्ति तक पहुँचा देना

پورا کرنا، سمايټ کرنا، سمايټي تک پهونچا دينا

پایاو पायाव *نر.م.* थाह, गहराई تهاه، ګهرايي

پایټاوه पाइतावः *ښځ.م.* पाँव के चारों ओर लपेटी जानेवाली पट्टी

پاؤن کي چارو اور لپيټي جاني والي پټّي

پایټخت पइख़्त *نر.م.* राजधानी راجدهاني

پایټکه पाइतकः *ښځ.م.* सीढ़ी سيړهي

پایځه पाइसः *ښځ.م.* पैंट या पाजामे की मुहरी

پينټ يا پاجامي کي مهري

پایدان पाइदान *نر.م.* पायदान پايدان

پایزیب पाइज़ेब *نر.م.* घुंघरू, पाजेब ګهنګهرو، پازيب

پایښت पाइख़्त *نر.م.* स्थायित्व, स्थिरता ستهايتو، ستهرتا

پایکو पाइको *نر.م.* ढ़ेंकी, धान कूटने का कल

دهنکي، دهان کوټني کا کل

پایل पाएल *نر.م.* ज्वार की रोटी جوار کي روټي

پایلات पाइलात *نر.م.* फसाद, दंगा فساد، دنګا

پایمال पाइमाल *نر.م.* 1. बरबाद 2. कुचला हुआ, रौंदा हुआ

۱. برباد ۲. کچلا هوا، روندا هوا

پایه पायः *ښځ.م.* पाया, खंभा پايا، کهنبها

پایښل पायेदल *مص.ل.* जिंदा रहना, टिकना, जीवित रहना

زنده رهنا، ټکا رهنا، ژيوت رهنا

پایښه पायेदः *ښځ.م.* जीवन, जिंदगी ژيون ، زندګي

پپخه पपख़ः *ښځ.م.* एक कराकुली टोपी; एक लंबी कफकाजी टोपी

اېک کراکولي توپي؛ اېک لنبي قفقازي توپي

پپړ पपड़ *نر.م.* लंब चौड़ा कान لمبا چوړا کان

پپوس पपूस *نر.م.* फेफड़ा پهپهړا

پپی पपै *نر.م.* चुम्मा چمّا

پپی اخیستل पपैअख़ीस्तल *مص.مت.* चुम्मा लेना چمّا لينا

پپی ورکول पपैवरकवल *مص.مت.* चुम्मा देना چما دينا

پت पत *نر.م.* आदर, प्रतिष्ठा, इज्जत آدر، پرتشټها، عزت

پت پالل पतपालल *مص.مت.* दोस्ती निबाहना دوستي نباهنا

پت ساتل पतसातल *مص.مت.* वादे का ख़्याल रखना, इज्जत की रक्षा करना, वादे पर डटा रहना

وعدي کا خيال رکهنا، عزت کي رکشا کرنا، وعدي پر ډټا رهنا

پتاری पतरइ *ښځ.م.* मुर्दे को नहलाने का पटरा

مردي کو نهلاني کا پترا

پتار पताड़ *نر.م.* पिटारा, टोकरी जिसका पेट बड़ा और मुँह छोटा हो

پټارا، توکرې جس کا پيټ برا اور منهـ چهوټا هو

پتاسه पतासः *ښځ.م.* बताशा بتاشا

پتخول पतख़वल *مص.مت.* कठिन बनाना کټهن بنانا

پترکی *نر.م.* पतरकै 1. घाव पर खूरंड़ आना 2. लोहे की पटरी

١. گھاؤ پر کھروند آنا ٢. لوھي کي پتري

پترہ *ښځ.م.* पतरः बेर के सूखे पत्ते जिन्हें सर्दियों में बकरियों को खिलाते हैं

بير کي سوکھي پتّي جنھين سرديون مين بکريون کو کھلاتي ھين

پتری *نر.م.* पतरै 1. कोष्ठक 2. लोहे की पटरी

١. کوشٹھک ٢. لوھي کي پتري

پتری *ښځ.م.* पतरइ 1. घास का साँप 2. गन्ने के सूखे पत्ते जो मवेशियों को खिलाए जाते हैं।

١. گھاس کا سانپ ٢. گنّي کي سوکھي پتّي جوموښيون کو کھلايي جاتي ھين.

پتک *نر.م.* पतक पानी की बोतल پاني کي بوتل

پتکی *نر.م.* पतकै थोड़ा सा, छोटा ,تھورا سا، چھوتا

پتلیز *نر.م.* पतलीज़ टाँका ٹانکا

پتلیزول *مص.مت.* पतलीज़वल टाँका लगाना ٹانکا لگانا

پتلیزبدل *مص.ل.* पतलीज़ेदल टाँका लग जाना ٹانکا لگ جانا

پتلیس *مر.م.* पतलीस टाँका, जोड़, पैबंद ,ٹانکا، جوڑ، پيبند

پتنگ *نر.م.* पतंग पतंगा, ,پتنگ، پتنگا

پتنوس *نر.م.* पतनूस सेनी, नक्काशीदार छोटी थाली ,سيني، نقاشی دار چھوتي تھالي

پتنه *ښځ.م.* पितनः फितना فتنه

پتن *نر.م.* पतण पतंगा, ,پتنگ، پتنگا

پتوری *ښځ.م.* पतोरइ टोकरी ٹوکري

پتون *نر.م.* पतून रान, जाँघ ,ران، جانگھ

پتون *نر.م.* पतूण आखिरी, पिछला ,آخري، پچھلا

پته *ښځ.م.* पतः पता, ठिकाना ,پتا، ٹھکانا

پته *ښځ.م.* पत्तः ताश का एक पत्ता ٹاش کا ايک پتا

پته اخیستل *مص.مت.* पतःअख़िस्तल पता लगाना پتا لگانا

پته ورکېدل *مص.ل.* पतःवरकेदल गुम हो जाना گم ھوجانا

پتي *ښځ.م.* पते ताश के पत्ते ٹاش کي پتّي

پتیالی *نر.م.* ,पतयालै प्रतिष्ठावान, इज्जतवाला, وفادار

پرتشٹھاوان، عزت والا، وفادار

پتیر *ص.نر.م.ج.* पतीर बिना खमीर के गुंथा हुआ आटा, लोई

بنا خمير کي گُنتھا ھوا آٹا، لوٹي

پتیره *ص.ښځ.م.* पतीरः बिना खमीर वाली रोटी

بنا خمير والي روٹي

پټ *نر.م.* पट 1. सीढ़ी की पट्टी 2. परत, तह 3. पल्ला 4. डंडा 5. छाल

١. سيڑھی کي پتّي ٢. پرت، تھه ٣. پلّا ۴. ڈنڈا ۵ . چھال

پټ *ص.نر.م.* पट गुप्त, छिपा हुआ ,گُپت، چھپا ھوا

پټاپټ *نر.م.* पटापट बालकों का एक खेल

بالکون کا ايک کھيل

پټاټه *ښځ.م.* पटाटः आलू آلو

پټاټي *ښځ.ج.* आलू (बहुत से) آلو (بھت سي)

پټاخه *ښځ.م.* पटख़ः पटाखा پٹاخا

پټاره *ښځ.م.* पटारः वह जानवर जिसके शरीर पर धारियाँ हों, पशु

وه جانور جس کي شرير پر دھاريان ھون، پشو

پټاس *نر.م.* पटास बारूद بارود

پټاکی *ښځ.م.* पटाकइ 1. टोपी; दगाऊ टोपी; बंदूक के कारतूस में आग लगाने के लिए उपयोग किया जाने वाला भाग 2. पटाका

١. توپي؛ دگاؤتوپي؛ بندوق نٹ کارتوس مين آگ لگاني کي لئي اوپيوگ کيا جاني والا بھاگ ٢.پٹاکا

پټ پټ *ښځ.م.* पटपट गुप्त, छुपकर ,گپت، چھپ کر

پټپټانی *نر.م.* पटपटानै बालकों का एक खेल, आँख मिचोली

بالکون کا ايک کھيل، آنکھ مچولي

پٹپٹانی کول पटपटाने कवल मص.مت. आँख मिचोली करना

آنکھ مچولي کرنا

پٹ پوھاند पटपोहांद ص.م. ज्योतिषी जیوتشي

پٹخ पटख ص.نر.م.ج. कड़ा, सख्त, ऊबड़-खाबड़, पथरीला

کڑا، سخت، اوبڑ - کھابڑ، پتھریلا

پٹخول पटख़वल مص.مت. कड़ा करना, सख्त करना; बासी करना

کڑا کرنا، سخت کرنا؛ باسی کرنا

پٹخیدل पटख़ेदल مص.ل. कड़ा होना, सख्त होना; बासी होना

کڑا ہرنا، سخت ہرنا؛ باسی ہونا

پٹ سترگی पट्स्तरगे نر.م. बेपरवाह, लापरवाह, बेआदर; जाहिल

پي پرواہ، لاپرواہ ، بي آدر؛ جاھل

پٹک पटक نر.م. गेंद گیند

پٹکه पटक: مذ.م. मुर्गी مرغي

پٹکه पटक: مذ.م.-डाँट 1. पनीर 2. कमरबंद 3. फटकार, झिड़की

١. پنیر ٢. کمربند ٣. ڈانٹ پھٹکار، جھڑکي

پٹکه ورکول पटक:वरकवल مص.م. झिड़कना, डाँटना

جھڑکنا، ڈانٹنا

پٹکی पटकै نر.م. पगड़ी پگڑي

پٹکي पटकी ق. तुरंत, फौरन, उसी समय

ترنت، فوراً، اسی سمی

پٹکنی पटगनइ مذ.م. घात گھات

پٹکوتی पटगोतै نر.م. छोटी पगड़ी, छोटी चादर

چھوٹي پگڑي، چھوٹي چادر

پٹلی पटलइ مذ.م.ج. रेल की पटरी ریل کي پٹري

پٹم पटम نر.م. बाँध (पानी जमा करने के लिये)

باندھ (پانی جمع کرنی کي لئی)

پٹو पटू نر.م. कंबल, ऊनी चादर کنبل، اوني چادر

پٹواري पटवारी نر.م. पटवारी پٹواري

پٹوخ पटूख ص.نر.م.ج. कड़ा, सख्त, ऊबड़-खाबड़, पथरीला

کڑا، سخت، اوبڑ کھابڑ؛ پتھریلا

پٹوکی पटूकै نر.م. छाल چھال

پٹول पटवल مص.مت. छुपाना, चुराना چھپانا، چرانا

پٹول पटोल نر.م. एक पक्षी का नाम जिसका मांस खाया जाता है

اپک پکشي کا نام جس کا مانس کھایا جاتا ھی

پٹون पटून نر.م. घात گھات

پٹه पट: مذ.م. पट्टी, डंडा, गले का पट्टा

پٹّي، ڈنڈآ، گلي کا پٹّا

پٹه पट: مذ.م. बिलटी, लदान- पत्र, पट्टा

بلٹي، لدان - پتر، پٹّا

پٹه خوله पट:ख़ूल: ض.ص. खामोशी خاموشي

پٹه دار पट:दार ص.نر.م. सीढ़ीदार, पट्टीदार, धारीदार

سیڑھی دار، پٹّیدار، دھاریدار

پٹی पटइ مذ.م. घाव की पट्टी گھاؤ کي پٹّي

پٹی पटै نر.م. खेत کھیت

پٹیدل पटेदल مص.ل. छुप जाना چھُپ جانا

پٹیدنه पटेदन: مذ.م. छुपना چھُپنا

پٹیره पटेर: مذ.م. शहतीर شہتیر

پجه पज: نر.م. ईंट की भट्ठी اینٹ کي بھٹّھي

پجوال पजवाल نر.م. भट्ठी वाला بھٹّھي والا

پچار पचाड़ نر.م. गाली बकने वाला, गाली-गलौज करने वाला

گالي بکني والا، گالي گلوج کرني والا

پچاړی पचाड़इ مذ.م. 1. बाधा 2. पिछाड़ी

١. بادھا ٢. پچھاڑي

پچاوهل पचावहल مص.مت. साफ करना صاف کرنا

پچکولمه पचकोलम: مذ.م. 1. बड़ी अँतड़ी, बृहदांत्र 2. प्रशंसा, वाह-वाही

١. بڑي آنت، برھدانتر ٢. پرشنسا، واھ-واھي

پچکی पचकइ مذ.م. छोटा खीरा या ककड़ी जो अभी कच्ची हो

چھوٹا کھیرا یا ککڑي جو ابھي کچي ھو

پچموزی पचमूज़इ *ښځ.م.* मजाक, ताने वाला मजाक, कटाक्ष

مذاق، طعني والا مذاق، كټاكش

پچنه पचनः *ښځ.م.* पाछना, ख़रोंच, चीरा (लगाना)

پاچهنا، خرونچ، چيرا (لګانا)

پچواړی पचवाड़इ *ښځ.م.* पछाड़ी پچهاړي

پچوری पचोरै *نر.م.* चादर چادر

پچه पचः *ښځ.م.* 1. लेड़ी (भेड़, बकरी, ऊँट) 2. शकुन, पासा, फ़ाल

۱. لېږي (بهېر، بکري، اونټ) ۲. شګن، پاسا، فال

پځ पस *ص.نر.م.ج.* भोथरा, भोथर, कुंद, कुंठित

بهوتهرا، بهوتهر، كند، كنټهټ

پځانی पसाणै *نر.م.* छोटा, थोड़ा छोटा

چهوټا، تهورا چهوټا

پځوالی पसवालै *نر.م.* भोथरापन, रुखाई

بهوتهراپن، روکهايي

پځول पसवल *مص.مت.* कुंठित करना, कुंद करना

كنټهټ كرنا، ګند كرنا

پځه पसः *ښځ.م.* चादर का कोना چادر کا کونا

پځبدل पसेदल *مص.ل.* कुंठित हो जाना, कुंद हो जाना

ګنټهټ هوجانا، ګندهوجانا

پځبر पसेर *ص.* प्रकार, तरह, जैसा पसेर प्रकार، طرح، جيسا

پځ पख़ *نر.م.* बच्चों को डराने की आवाज़, बिल्ली की आवाज़ (आक्रमण करते समय)

بچون کو ډراني کي آواز، بلی کي آواز (اکرمن کرتي سمئ)

پځ पख़ *نر.م.* जाल جال

پخپله पख़पलः *ق.* स्वंय, अपना, व्यक्तिगत

سنوی، اپنا، ویکتیګت

پخپله पख़पलः *ق.* स्वचालित, स्वचल, स्वतः, अपने-आप

سوچالت، سوچل، سوته، اپني-آپ

پخساک पख़साक *نر.م.* परेशानी, ग़म, फिकर, अफसोस

پرېشاني، غم، فکر، افسوس

پخسله पख़सलः *ښځ.م.* पक्की ईंट پګي اينټ

پخسول पख़सवल *مص.مت.* ललचाना; उभारना; शौक दिलाना

للچانا؛ اوبهارنا؛ شوق دلانا

پخسوی पख़सवै *نر.م.* पका हुआ پکا هوا

پخسپدل पख़सेदल *مص.ل.* कुढ़ना, परेशान होना

کُړهنا، پرېشان هونا

پخشو पख़शो *ق.* आराम, चैन آرام، چېن

پخشوی पख़शवै *نر.م.* पका हुआ پکا هوا

پخلا पख़ला *ص.نب.* मेल-मिलाप, दोस्ती, ख़ुशी, सुलह

مېل-ملاپ، دوستي، خوشي، صلح

پخلاتوب पख़लातोब *نر.م.* मेल-मिलाप, संतोष

مېل-ملاپ، سنتوش

پخلاوالی पख़लावालै *نر.م.* सुलह, दोस्ती, रज़ामंदी

صلح، دوستي، رضامندي

پخلنځی पख़लंज़ै *نر.م.* रसोईघर رسوئي ګهر

پخلی पख़लै *نر.م.* पका हुआ پکا هوا

پخن पख़न *ص.نر.م.ج.* 1. गंजा 2. रूसी युक्त बाल 3. रोयाँ

۱. ګنجا ۲. روسی يوکت بال ۳. رويان

پخندی पख़ंदै *نر.م.* पाँव की बेड़ी پاؤن کي بېړي

پخوا पख़वा *ق.* पहले, पूर्व, पहले का

پهلي، پورو، پهلي کا

پخوانی पख़वानै *ص.نر.م.* पुराना, पूर्व پرانا، پورو

پخول पख़वल *مص.مت.* पकाना پکانا

پخوونکی पख़वुंकइ *نر.م.* बावरची, रसोइया

باورچي، رسويا

پخه पख़ः *ص.ښځ.م.* 1. पका हुआ 2. वृद्ध 3. बुद्धिमान

۱. پکاهوا ۲. بردهـ ۳. بُڈهيمان

پخه पख़ः *ښځ.م.* 1. धब्बा, दाग़ 2. रुसी

۱. دهبَه، داغ ۲. روسي

پخ पख़ *نر.م.* 1. गंजा 2. रोयाँ ۱. ګنجا ۲. رويان

پخبدل पख़ेदल *مص.ل.* पक जाना, विकसित हो जाना, पूर्ण रूप से तैयार हो जाना

پک جانا، وکست هوجانا، پورن روپ سي تيار هوجانا

پدل पदल *ص.* 1. अक़्ल, बुद्धि 2. प्रभाव, असर
१. عقل، بدهّي ۲. پربهاو، اثر

پدل کول पदलकवल *مص.مت.* प्रभाव डालना, असर करना
پربهاو ډالنا، اثر کرنا

پدل ماتېدل पदलमातेदल *مص.ل.* अप्रभावित हो जाना, बेअसर हो जाना
اپربهاوت هوجانا، بي اثر هوجانا

پدول पदवल *مص.مت.* चुगलखोर, निंदक
چغل خور، نندک

په دود पःदोद *ص.* उसी प्रकार, जैसा, तरह
اسی پرکار، جیسا، طرح

پېښه पःदीदः *ښځ.م.* 1. घटना 2. किसी चीज़ का ऊपरी भाग
١. ګهټنا ۲. کسی چیز کا اوپری بهاګ

پر पर *نر.م.* पंख پنکهـ

پر पर/*د.* ऊपर, पर, اوپر، پر

پر اړول परअड़वल *مص.مت.* प्रमाणित करना, सिद्ध करना
پرمانت کرنا، سدهـ کرنا

پرځای کول परज़ाईकवल *مص.مت.* जगह पर रखना
جګه پر رکهنا

پرورغورخول परवरग़ोरज़वल *مص.مت.* कोई वस्तु किसी व्यक्ति पर डालना/ फेंकना
کویی وستو کسی ویکتي پر ډالنا/ پهینکنا

پراته परातः *نر.م.* पड़ा हुआ, रखा हुआ, लेटा हुआ
پرا هوا، رکها هوا، لیٹا هوا

پراټه पराटः *ښځ.م.* पराँठा پراتها

پراچي पराची *ښځ.م.* प्राचीन भाषा (अफ़ग़ानिस्तान की)
پراچین بهاشا (افغانستان کي)

پراخ पराख़ *ص.نر.م. ج.* चौड़ा چورا

پراختوب परख़तोब *نر.م.* चौड़ाई چورائي

پراختیا पराख़तिया *ښځ.م.* विकास, विस्तार, फैलाव
ویکاس، ویستار، پهیلاو

پراختیا غوښتونکی पराख़तियाग़ोख़तुंकै *نر.م.* विकास करने वाला
وکاس کرني والا

پراخوالی चौड़ाई *نر.م.* पराख़वालै چورایي

پراخول परख़वल *مص.مت.* चौड़ा करना, विस्तृत करना
چورا کرنا، وسترت کرنا

پراخي पराख़ी *ص.* चौड़ाई چورایي

پراخېدل पराख़ेदल *مص.ل.* विस्तार होना, विकसित होना
وستار هونا، وکست هونا

پرار परार *نر.م.* ज़ख़्म, घाव زخم، گهاو

پراز पराज़ *ص.* प्रकार, तरह, जैसा پرکار، طرح، جیسا

پرارژلی परारज़लै *نر.م.* ज़ख़्मी, घायल زخمی، گهایل

پرانیست परानीस्त *نر.م.* शुरुआत, शुरू, उद्घाटन, आरंभ
شروعات، شروع، ادگهاټن، آرنبهـ

پرانیستل परानीस्तल *مص.مت.* खोलना, आरंभ करना, शुरू करना
کهولنا، آرنبهـ کرنا، شروع کرنا

پرانینځل परानिंज़ल *مص.مت.* शुरू करना شروع کرنا

پر باندې परबांदे/*د.* ऊपर, के ऊपर کي اوپر، اوپر

پرباندې کول परबांदेकवल *مص.مت.* के ऊपर लादना
کي اوپر لادنا

پربلمخ परबलमख़ *ص.م.* औंधे मुँह, मुँह के बल
اوندهي منهـ، منهـ کي بل

پرتګال परतगाल *نر.م.* पुर्तगाल (देश) پرتګال (دیش)

پرتل परतल *نر.م.* यात्रा का सामान یاترا کا سامان

پرتله परतलः *ښځ.م.* प्रतियोगिता, मुक़ाबला
پتیوګیتا، مقابله

پرتوک परतूग *نر.م.* ढीला पैजामा ڈهیلا پیجاما

پرتم परतम *نر.م.* दबदबा, शान-शौकत, प्रभाव वाला
دبدبا، شان شوکت، پربهاوالا

پرتوګابښ परतूगाख़ *نر.م.* पाजामा की डोर, इज़ारबंद
پاجاما کي ډور، ایزاربند

پرتوگابٹپرشلول परतूगाख़परशलवल *مص.مت.* किसी काम में परेशानी उठाना

کسی کام مین پریشانی اٹھانا

پرتول परतवल *مص.مت.* बंद करना, बाँधना, खत्म करना

بندکرنا، باندھنا، ختم کرنا

پرته प्रत: *ق.* के बिना, के अतिरिक्त, के सिवा

کي بنا، کي اتیرکت، کي سوا

پرته प्रत: *ص.ښځ.م.* पड़ा हुआ, रखा हुआ; लेटा हुआ

پرا هوا، رکها هوا؛ لیٹا هوا

پرتي प्रती *ښځ.ج.* 1. बकवास, अनाप-शनाप 2. गज, कमानी

۱. بکواس، اناپ شناپ ۲. گز، کمانی

پرتي ویل प्रतीवेयल *مص.ل.* बकवास करना, अनाप-शनाप बकना

بکواس کرنا، اناپ شناپ بولنا

پرتېدل प्रतेदल *مص.ل.* 1. अनाप-शनाप बोला जाना 2. चेहरा बिगड़ना 3. बंद हो जाना

۱. اناپ شنا بولاجانا ۲. چهرا بگرنا ۳. بند هوجانا

پرچ परच *نر.م.* छींक چهینک

پرچون परचून *نر.م.* परचून, खुदरा پرچون، خودرا

پرچون خرڅوونکی परचूनख़रसवुनकै *نر.م.* परचूनिया, खुदरा विक्रेता

پرچونیا، خودرا بکرپتا

پرچېدل परचेदल *مص.ل.* छींकना چهینکنا

پرخایی परज़ाइ *ص.* अपनी जगह पर ठहरा हुआ, स्थिर, रुका हुआ

اپنی جگه پر ټهراهوا، استهر، رکا هوا

پرخندانه परज़ेदान: *ښځ.م.* गर्भवती महिला

گربهوتي مهیلا

پرخول परज़वल *مص.ل.* 1. गिराना 2. मात देना

۱. گرانا ۲. مات دینا

پرخ पख़ *نر.م.* अंतर, पक्षपात

انتر، پکشپات

پرخاره परख़ार: *ښځ.م.* 1. पर, पंख 2. खरोंच

۱. پر، پنکهـ ۲. کهروننچ

پرخم परख़म *نر.م.* फुंदना, गुच्छा

پهندنا، گُچّها

پرخوا परख़्वा *ص.ق.* तरफदार, हिमायती

طرفدار، حمایتي

پرخواتوب परख़्वातोब *نر.م.* पक्षपात, तरफदारी

پکشپات، طرفداري

پرخوالی परख़्वालै *نر.م.* तरफदारी, हिमायत

طرفداري، حمایت

پرخه परख़: *ښځ.م.* ओस, पाला

اوس، پالا

پرده परदा: *ښځ.م.* परदा

پردا

پرده ساتل परदा:सातल *مص.مت.* राज़दारी करना, परदे में रखना

رازداری کرنا، پردی مین رکهنا

پردی परदै *ص.نب.* अपरिचित, अजनबी; बाहरी

اپریچت، عجنبي؛ باهري

پردیس परदेस *ص.نر.م.* 1. यात्री, मुसाफिर 2. प्रदेशी 3. देशनिकाला

۱. یاتری، مسافر ۲. پردیشی ۳. دیش نکالا

پردیسوالی परदेसवलै *نر.م.* राज्यविहीन; प्रदेशी, प्रवासी

راجیَ وهین؛ پردیشی؛ پرواسي

پردیسي परदेसी *ښځ.م.* विदेशी; बाहरी

ویدیشي، باهري

پړ परड़ *نر.م.* मोटा, मज़बूत

موتا، مضبوط

پرزه पुरज़: *ښځ.م.* पुरजा, सामान

پرزه، سامان

پرستار प्रसतार *نر.م.* नर्स(पुरुष), देखभाल करने वाला

نرس(پروش) دیکهـ بهال کرني والا

پرستاره प्रसतार: *ښځ.م.* नर्स, देखभाल करने वाली, आया

نرس، دیکهـ بهال کرني والي، آیا

پرستاري प्रसतारी *ښځ.م.* देखभाल, सेवा

دیکهـ بهال، سپوا

پرستش परस्तिश *نر.م.* पूजा

پوجا

پرسد परसद *ص.نر.م.ج.* समझदार, संतुलित

سمجهدار، سنتولت

پرسدتوب परसदतोब *نر.م.* समझदारी

سمجهداري

پرسنده परसंद: *ښځ.م.* सूखा मांस

سوکها مانس

پرسوزه परसोज़: *ص.نب.* दुःखपूर्ण, विषादपूर्ण

دکهـ پورن، ویشاد پورن

परसेरः *ق.* 1. इसके बिना 2. ऊपर

۱. اس کي بنا ۲. اوپر

परश *نر.م.* 1. तेज़ साँस लेना 2. छींकने की आवाज़

۱. تيز سانس لينا ۲. چھينکني کي آواز

परशा *ق.* 1. पिछला, पिछड़ा 2. पीछे

۱. بچھلا، پچھڑا ۲. پيچھے

परशहार *نر.م.* ज़ोर से नाक से साँस लेने की आवाज़

زور سي ناک سي سانس لينے کي آواز

परशेदल *مص.مت.* नाक से जल्दी-जल्दी साँस लेना

ناک سي جلدي جلدي سانس لينا

परख़ः *ښځ.م.* बड़ी चट्टान, बोल्डर

بڑي چٹّان، بولڈر

परज़िद *ص.ق.* के विरुद्ध, के खिलाफ, के विपरीत

کي ويرد ھ، کي خلاف، کي ويپريت

परकार *نر.م.* परकाल

परकाल *نر.م.* 1. परकाल 2. ऊँघता हुआ 3. काहिल

۱. پرکال ۲. اونگھتاھوا ۳. کاھل

परकाल *ق.* अगला साल اگلا سال

परकालवल *مص.مت.* 1. औंघना 2. काहिल बनाना 3. सुस्त करना

۱. اونگھنا ۲. کاھل بنانا ۳. سست کرنا

परकालः *ص.نب.* 1. आलसी, निष्क्रिय 2. अस्तित्व

۱. آلسی، نشکرىَ ۲. استِتوَ

परकालेदल *مص.ل.* 1. ऊँघना 2. सुस्त होना

اونگھنا، سست ھونا

परकटै *نر.م.* सौतेला बेटा سوتيلا بيٹا

परकटइ *ښځ.م.* सौतेली बेटी سوتيلي بيٹي

परगनः *ښځ.م.* परगना, कबीला پرگنا، قبيله

परगोल *نر.م.* योनिच्छद, योनिद्वार की झिल्ली

يونيچھد، يونيدوار کي چھلّي

परगः *ښځ.م.* **परकः** 1. कबीला 2. गोत्र, वंश

۱. قبيله ۲. گوتر، ونش

परल:अउखतल *مص.ل.* **परले औसतल** कलाबाज़ी करना

قلابازى کرنا

परल:बांदे *ق.* **परले बांदी** एक के ऊपर दूसरा, एक दूसरे के ऊपर, ऊपर नीचे

ايک کي اوپر دوسرا، ايک دوسرى کي اوپر، اوپر نيچي

परल:पसे *ق.* **परले पसी** लगातार, बराबर, सदा, निरंतर, एक के बाद एक

لگاتار، برابر، سدا، نرنتر، ايک کي بعد ايک

परल:पोरे *ص.نب.* **परले पोरी** 1.मिला हुआ, सटा हुआ, संलग्न 2. निकटवर्ती 3.अखंड

۱. ملا ھوا، ستا ھوا، سنلگن ۲. نگتورتي ۳. اکھنڈ

परम *نر.م.* **परम** एक प्रकार का रोग ايک پرکار کا روگ

परमख़ *ق.* **परमखे** 1. सामने, आगे 2. संपूर्णतः, पूरा का पूरा

۱. سامني، أگي ۲. سنپورنتہ، پوراکا پورا

परमख़तग *نر.م.* **परमखतगे** प्रगति, उन्नति, विकास

پرگتي، اونّتي، ويکاس

परमख़तलै *نر.م.* **परमखतलै तल्लि** विकसित, उन्नत

ويکست، انّت

परमख़ *ص.* **परना** 1. भौंचक्का 2. फिक्रमंद

۱. بھونچکا ۲. فکرمند

परंज *نر.م.* **परंजे** छींकने की आवाज़ چھينکني کي آواز

प्रंजल *مص.ل.* **परंजले** छींकना چھينکنا

प्रंजै *نر.م.* **परंजे** छींक چھينک

प्रंजेदल *مص.ل.* **परंजेदले** छींकना چھينکنا

प्रंडेदल *مص.ل.* 1. दूध का जमना 2. ख़ून का जमना **परंडेदले**

۱. دودھ کا جمنا ۲. خون کا جمنا

प्रंसीप *نر.م.* **परंसीपे** सिद्धांत سدھانت

अंग्रेज़ *نر.م.* **परंगै** انگريز

परव *نر.م.* **परो** गर्म हवा گرم ھوا

पोरव *ص.نب.* **परो** बेहूदा بيھودہ

پروا परवा *ښځ.م.* परवाह, चिंता پرواه، چنتا

پروان परवान *نر.م.* अफगानिस्तान का एक प्रांत افغانستان کا ایک پرانت

پروپاګنډ प्रोपागंड *نر.م.* प्रचार ; अधिप्रचार پرچار؛ ادهيرچار

پروپاګنډ چي प्रोपागंडची *نر.م.* प्रचारक پرچارک

پروت प्रोत *ص.نر.م.* पड़ा हुआ, रखा हुआ, लेटा हुआ پرا هوا، رکها هوا، لیټا هوا

پروټ प्रोट *نر.م.* पहलवान, बलवान پهلوان، بلوان

بلاپروټ बलाप्रोट *نر.م.* मुसीबतों को पालने वाला, ऐसा आदमी जो मुसीबतों में घिरा हो
مصیبتون کو پالني والا، ایسا آدمی جومصیبتون مین گهرا هو

پروټتوب प्रोटतोब *نر.م.* बलवानी, पहलवानी بلواني، پهلواني

پرور प्रोड़ *نر.ج.* 1. गत्ता 2. धान का भूसा, मक्का या बाजरे का भूसा
١. گتّا ٢. دهان کا بهوسا، مکا یا باجري کا بهوسا

پروزې परोज़ी *نر.م.* छलनी چهلني

پروسر परोसग *ق.* गत वर्ष, पिछला साल گت ورش، پچهلا سال

پرو سرنۍ परोसगनी *نر.م.* गत वर्ष का, पिछले साल का گت ورش کا، پچهلي سال کا

پروسر کال परोसगकाल *ق.* गत वर्ष, पिछले साल گت ورش، پچهلا سال

پروسرکلن परोसगकलन *ص.نر.م.ج.* गत वर्ष का, पिछले साल का
گت ورش کا، پچهلي سال کا

پروسرن परोसगन *ص.نر.م.* गत वर्ष का, पिछले साल का
گت ورش کا، پچهلي سال کا

پرول परवल *مص.مت.* दूर फेंकना دورپهينکنا

پرولل परोल्ल *مص.مت.* बेचना بيچنا

پرولونکی परोलउंकै *نر.م.* विक्रेता بکري (پلرونکی -वही-)

پرون परुन *ق.* बीता हुआ कल, गुज़रा हुआ कल
بيتا هوا کل، گذرا هوا کل

برون ورځ परुन वरज़ *ښځ.م.* कल का दिन کل کا دن

پرون شپه परुन श्पः *ښځ.م.* कल की रात کل کي رات

پرونۍ परुनै *ص.نر.م.* का, कल का کل کا

پروېجه परवेजः *ښځ.م.* छलनी چهلني

پروېزۍ परवेज़ै *نر.م.* छलनी, चलनी چهلني، چلني

پره परः *ښځ.م.* 1. फाँक 2. दाँत (आरी, कंघी आदि के)3. तरफदारी
١. پهانک ٢. دانت (آري، کنګهي آدي کي) ٣. طرفداري

پره کول परःकवल *مص.مت.* तरफदारी करना طرفداري کرنا

پرهار परहार *نر.م.* घाव, ज़ख्म زخم، گهاو

پرهار परहार *نر.م.* थपथपना تهپتهپانا

پرهارتون परहारतून *نر.م.* शल्यक्रिया, ऑपरेशन कक्ष شلیَ کریا، اپریشن ککش

پرهارژلی परहारज़लै *ص.نر.م.* घायल, आहत, ज़ख्मी گهایل، آهت، زخمي

پرهر परहर *نر.م.* घाव, ज़ख़्म گهاؤ، زخم

پرهو سر परहोसग *ق.* गत वर्ष, पिछला साल گت ورش ، پچهلاسال

پرهېز परहेज़, संयम *نر.م.* پرهيز، سنيم

پرپزانه परहेज़ानः *ښځ.م.* 1. पथ्य 2. आहार, भोज
١. پتهيَ پرتي بهوجن ٢. آهار، بهوجن

پرهېزګار परहेज़गार *نر.م.* 1. संयमी, परहेज़गार 2. सच्चरित्र
١. سَنيَمي، برهيزګار ٢. سچّريتر

پرهېزګاري परहेज़गारी *ښځ.م.* 1. परहेज़गारी 2. पुण्यशीलता
١. پرهيزګاري ٢. پنيه شيلتا

پري परी *ښځ.م.* परी پري

پري परे *ا.* पर, ऊपर پر، اوپر

پري परे *ص.نب.* 1. कटा हुआ 2. निर्णायक
١. کټاهوا ٢. نرنايک

پری परइ *ښځ.م.* एक प्रकार का बेलचा
اېک پرکار کا بېلچه

پري ایستل परइस्तल *ص.مت.* 1. सुलाना 2. गिराना 3. पछाड़ना, लेटाना
۱. سلانا، ګرانا ۲. پچهارنا، لېټانا

پریټ परेड *نر.م.* परेड پرېډ

پریر परीड़ *ص.نب.نر.م.* 1. मोटा 2. मज़बूत
۱. موټا ۲. مضبوط

پریرتوب परीड़तोब *نر.م.* 1. मोटापन, मोटाई 2. मज़बूती
۱. موټاپن، موټاپي ۲. مضبوطي

پریرول परीड़वल *مص.مت.* 1. मोटा करना 2. मज़बूत करना
۱. موټاکرنا ۲. مضبوط کرنا

پریږدل परेड़ेदल *مص.ل.* 1. मोटा होना 2. मज़बूत होना
۱. موټا هونا ۲. مضبوط هونا

پریز परेज़ *نر.م.* परहेज़ پرهېز

پریږدل परेगदल *مص.مت.* छोड़ देना, त्याग देना
چهوړ دېنا، تیاګ دېنا

پریښودل परेखोदल *مص.مت.* छोड़ देना, त्याग देना, अलग कर देना
چهوړدېنا، تیاګ دېنا، الګ کردېنا

پریښودنه परेखोदन: *ښځ.م.* छोड़ना, अलग करना, त्याग करना
چهوړنا، الګ کرنا، تیاګ کرنا

پریښوول परेखोवल *مص.مت.* रखना رکهنا

پریکړه प्रेकड़: *ښځ.م.* निर्णय, फैसला نرنیَ، فیصله

پري کول प्रेकवल *مص.مت.* काटना کاټنا

پري کړی प्रेकड़ै *ص.نر.م.* 1. कटा हुआ 2. निर्णायक, अंतिम
۱. کټا هوا ۲. نرنایک، انتم

پري کېدل प्रेकेदल *مص.ل.* कटना, कट जाना
کټنا، کټ جانا

پرپمان प्रेमान *ص.نر.* बहुत, ज़्यादा, अधिक
بهت، زیاده، ادهک

پرپمشتل प्रेमिश्तल *مص.ل.* बस जाना, बसना
بس جانا، بسنا

پرپمنځل प्रेमिंज़ल *مص.مت.* धोना دهونا

پرپمنځلی प्रेमिज़लै *نر.م.* धोया हुआ, धुला हुआ
دهویاهوا، دهلا هوا

پرین परीण *نر.م.* 1. तरीका, ढंग, काम करने का ढंग 2. सलाह, मशविरा, परामर्श
۱. طریقه، ډهنګ، کام کرنې کا ډهنګ ۲. سلاه، مشوره، پرامرش

پرینی परीणै *نر.م.* ढंग वाला, सलीक़े वाला, सभ्य, शिष्ट
ډهنګ والا، سلیقې والا، سبهیَ، ششټ

پریو परीव *نر.م* 1. आस्था रखने वाला 2. अच्छे से मिलने वाला 3. अनुयायी
۱. آستها رکهنې والا ۲. اچهّې سې ملنې والا ۳. انو یایي

پرپواته परेवात: *نر.م.* लेटा हुआ لېټا هوا

پرپوان प्रेवान *نر.م.* बहुत, ज़्यादा, अधिक
بهت، زیاده، ادهک

پرپوانۍ प्रेवानइ *ښځ.م.* बहुत, ज़्यादा, अत्यधिक
بهت ، زیاده، اتیادهک

پرپوتل प्रेवतल *مص.ل.* 1. लेटना, गिरना 2. सोना
۱. لېټنا، ګرنا ۲. سونا

پرپولل प्रेवल्ल *مص.مت.* धोना, साफ करना
دهونا، صاف کرنا

پرپولن प्रेवलन *نر.م.* धोना دهونا

پرپولونکی प्रेवलुनकै *نر.م.* धोने वाला دهونې والا

پرپولی प्रेवलै *نر.م.* धोया हुआ دهویا هوا

پرپیستل प्रेइसतल *مص.مت.* जमीन पर लिटाना, गिराना
زمین پرلېټا نا، ګرا نا

پرپیښی प्रेइखै *نر.م.* छोड़ा हुआ چهوړا هوا

پر पड़ *ص.نر.م.* 1. पराजित, परास्त 2. मुजरिम, अपराधी
۱. پراجت، پراست ۲. مجرم، اپرادهي

پران پیش पड़ानपीश *نر.م.* जंगली बिल्ला جنګلي بلّا

پرانگ पड़ांग *نر.م.* चीता चیتا

پرانه ورانه पड़ान:वड़ान: *ښځ.م.* सच्चाई, असलियत سچايي، اصليت

پراو पड़ाव *نر.م.* पड़ाव پراو

پرپوس पड़पोस *نر.م.* फेफड़ा پھيپھرا

پرتوب पड़्तोब *نر.م.* पराजय پراجئ

پرتيا पड़तिया *ښځ.م.* भर्त्सना, निंदा, बुरा-भला कहना بھرتسنا، نندا، برا بھالا کھنا

پرخ पाड़ख़ *نر.م.* थप्पड़ की आवाज़ تھپّڑ کي آواز

پرسمن‌مه पड़समन *نر.م.* बेकार, काहिल بيکار، کاهل

پرسوب पड़सोब *نر.م.* फूलन, सूजन پھولن ، سوجن

پرسول पड़सवल *مص.مت.* 1. फुलाना, हवा से भरना 2. बहकाना, ग़ुस्सा दिलाना
۱. پھلانا، هوا سي بھر نا ۲. بھانا، غصه دلانا

پرسيدل पड़सेदल *مص.ل.* 1. फूल जाना, सूजना 2. ग़ुस्सा हो जाना
۱. پھول جانا، سوجنا ۲. غصه هوجانا

پرسولی पड़सोलै *ص.نر.م.* 1. सूजन 2. नाराज़, ग़ुस्सा
۱. سوجن، ۲. ناراض، غصه

پرسيدلی पड़सेदलै *ص.نر.م.* 1. सूजा हुआ 2. नाराज़
۱. سجا هوا ۲. ناراض

پرسيدنه पड़सेदन: *ښځ.م.* सूजना سوجنا

پرک पड़क *نر.م.* 1. दस से बीस व्यक्तियों का समूह 2. भेड़ों का एक छोटा समूह 3. सिहरन
۱. دس سي بيس ويکتيون کا سموهـ ۲. بھيڑون کا ايک چھوٹا سموه ۳. سهرن

پرکول पड़कवल *مص.مت.* चमकाना چمکانا

پرکی पड़कै *نر.م.* जाँघ جانگهـ

پرکيدل पड़केदल *مص.ل.* चमकना چمکنا

پرمبی पड़मबइ *ښځ.م.* पानी का बुलबुला پاني کا بلبلا

پرمخي पड़मख़ी *ق.* 1. झुकाव 2. ढकना 3. औंधा
۱. جھکاو ۲. ڈھکنا ۳. اوندها

پرنگ पड़ंग *نر.م.* रोने की आवाज़ رونے کي آواز

پرنه पड़न: *ښځ.م.* इल्ज़ाम الزام

پرنه ورنه पड़न:वड़न: *ښځ.م.* सच्चाई, असलियत; हार-जीत
سچايي، اصليت؛ هارجيت

پروکی پروکی खंड-खंड *ص.نر.م.* पड़ूकै पड़ूकै کھنڈ کھنڈ

پرول पडवल *مص.مت.* 1. निंदा करना, दोष देना या लगाना 2. पराजित करना
۱. نندا کرنا، دوش دينا يا لگانا ۲. پراجت کرنا

پرونی पड़ूनै *نر.م.* ओढ़नी, दुपट्टा, चुन्नी
اورهني، دوپٹّا، چنّي

پرونی اخيستل पड़ूनैअख़िस्तल *مص.مت* 1. पग़ड़ी लेना 2. रिश्वत लेना
۱. پگڑي لينا ۲. رشوت لينا

پره पड़: *ښځ.م.* 1. निंदा, दोष 2. उत्तरदायित्व
۱. نندا، دوش ۲. اوتّردايتو

پره ورارول पड़:वरअड़वल *مص.مت.* दोष देना; निंदा करना
دوش دينا؛ نندا کرنا

پره وره معلومول पड़:वड़:मालूमवल *مص.مت.* सच्चाई जानना, असलियत मालूम करना
سچايي جاننا، اصليت معلوم کرنا

پری पड़ै *نر.م.* रस्सी, डोरी رسّي، ډوري

پريدل पड़ेदल *مص.ل.* 1. निंदा होना 2. पराजित होना
۱. نندا‌کياجانا، نندا هونا ۲. پراجت هونا

پرين पड़ीन *نر.م.* बहुत पका हुआ بهت پکا هوا

پرينک पड़ींग *نر.م.* रोने की आवाज़ روني کي آواز

پزغمی पज़ग़मै *نر.م.* महिलाओं के नाक का गहना, लौंग
مهليلاون کي ناک کا گهنا، لونگ

پزونی पज़ोनै *نر.م.* नश्तर نشتر

پزوهل पज़वहल *مص.مت.* उस्तरा लगाकर घाव से मवाद निकालना
استرا لگانا، گهاو سي مواد نکالنا

پزه पज़: *ښځ.م.* नाक ناک

پرل पगल *مص.مت.* खुरचना کهرچنا

پس پس *نر.م.* धीमी आवाज़ دهيمي آواز

پس پس کول پس پس کول *مص.ل.* फुसफुस करना پسپس کرنا

پسات پسات *نر.م.* फसाद, दंगा فساد، دنگا

پساتي پساتي *ص.نر.ښځ.م.* फसादी, दंगाई فسادي، دنگايي

پساري پساري *نر.م.* पंसारी پنساري

پساو پساو *نر.م.* 1. बचा-खुचा शोरबा या सालन 2. बाढ़ की लाई हुई गंदगी

۱. بچا کھچا شوربا يا سالن ۲. بارھ کي لايي هوئي گندگي

پس انداز پسانداز *نر.م.* बचत بچت

پس پسی پس پسی *نر.م.* फुसफुसाना پھسپھسانا

پست پست *ص.نر.م.ج.* नीच, कमीना نيچ، کمينا

پستول پستول *مص.مت.* नर्म करना, मुलायम करना نرم کرنا، ملايم کرنا

پسته پسته *ص.ښځ.م.* नर्म, मुलायम ملايم، نرم

پسته خوله پسته خوله *ښځ.م.* मीठी ज़बान میٹھي زبان

پسته پسته *ښځ.م.* पिस्ता پسته

پسته پسته *ق.* बाद में بعد مين

پستېدل پستېدل *مص.ل.* मुलायम होना, नर्म होना ملايم هونا، نرم هونا

پسخانه پسخانه *ښځ.م.* सामान रखने का कमरा, छोटा भंडार

سامان رکھني کا کمره، چھوٹا بھندار

پس خورده پس خورده *نر.م.* जूठन جوٹھن

پسرلنی پسرلنی *ص.نر.م.* बसंत ऋतु से संबंधित بسنت رتو سي سنبندھت

پسرلی پسرلی *نر.م.* बसंत بسنت

پسکی پسکی *نر.م.* फुसफुसाना پھسپھسانا

پسمانده پسمانده *ص.نب.* 1. बचा हुआ, शेष 2. पिछड़ा

۱. بچا هوا، شيش ۲. پچھرا

پس منظر پس منظر *نر.م.* 1. पृष्ठभूमि 2. भूमिका

۱. پرشټېومي ۲. بهوميکا

پسور پسور *نر.م.* चौड़ाई چوړايي

پسورور پسورور *ص.نر.م.ج.* चौड़ा چوړا

پسول پسول *نر.م.ج.* आभूषण, गहना آبهوشن، گهنا

پسولل پسولل *مص.مت.* पहनाना, सजाना, गहना अलंकृत करना

سجانا، گهنا پهنانا، النکرت کرنا

پسه پسه *نر.م.* 1. भेड़ 2. नर बकरा

۱. بهيړا ۲. نر بکرا

پسی پسی *اد.* 1. पीछे, अगला 2. के विषय में

۱. پيچهي، اګلا ۲. کي ويشئ مين

په چا پسي کېدل په چا پسي کېدل *مص.ل.* किसी के पीछे जाना, किसी के पीछे लगना

کسي کي پيچهي جانا، کسي کي پيچهي لګنا

پسینه پسینه *ص.ښځ.م.* वह फसल जो देर में बोई गई हो, पछेती

وه فصل جو دير مين بوئي لئي هو، پچهيتي

پشا پشا *ص.ښځ.م.* पीठ पर, पीठ पीछे

پيټھ پر، پيټھ پيچهي

په شاکول په شاکول *مص.مت.* पीठ पर उठाना

پيټھ پر اټهانا

په شا کېدل په شاکېدل *مص.ل.* पीछे हट जाना

پيچهي هټ جانا

پشار پشار *نر.م.* दूध की मलाई دودھ کي ملايي

پشته پشته *ښځ.م.* 1. पहाड़ी 2. रीढ़, पीठ

۱. پهاړي ۲. ريړھ، پيټھ

پشتي پشتي *ښځ.م.* मदद, सहायता مدد، سهايتا

پشلا پشلا *ق.* किसी की अनुपस्थिति में, किसी के पीठ पीछे

کسي کي انوپستهيتي مين، کسي کي پيټھ پيچهي

پشمي پشمي *ص.نب.* ऊनी اوني

پشه پشه *ښځ.م.* पश: बिल्ली بلي

پشپرله پشپرله *ښځ. م.* एक साल का मेमना

اېک سال کا مېمنا

پشپرلی پشپرلی *نر.م.* एक साल का मेमना

اېک سال کا مېمنا

پښپمان پښېمان *ص.نر.م.* पश्चातापी, अनुपाती, पछतावा करनेवाला, शर्मिंदा
پشچاتاپي، انوپاتي، پچهتاوا کرني والا، شرمنده

پښپمانه پښېمانه *ص.نب.* पश्चातापी, अनुपाती, पछतावा करनेवाला, शर्मिंदा
پشچاتاپي، انوپاتي، پچهتاوا کرني والا، شرمنده

پښپمانتوب پښېمانتوب *نر.م.* 1. पश्चाताप, पछतावा, मलाल, शर्मिंदगी; खेद 2. अपने इरदे, आशय से फिर जाना 3. अपनी बात से पलट जाना
۱. پشچاتاپ، پچهتاوا، ملال، شرمندگي؛ کهېد ۲. اپني ارادي، آشیَ سي پهرجانا ۳. اپني بات سي پلټ جانا

پښپمانول پښېمانول *مص.مت.* 1. शर्मिंदा करना, अपमान करना, रुसवा करना, मलामत करना 2. दुखी करना 3. किसी काम को करने से मन को फेर देना
۱. شرمنده کرنا، اپمان کرنا، رسوا کرنا، ملامت کرنا
۲. دکهي کرنا ۳. کسی کام کو کرني سي من کو پهېر دېنا

پښپمانه کول پښېمانه:کول *مص.مت.* 1. शर्मिंदा करना, अपमान करना, रुसवा करना, मलामत करना 2. दुखी करना 3. किसी काम को करने से मन को फेर देना
۱. شرمنده کرنا، اپمان کرنا، رسوا کرنا، ملامت کرنا
۲. دکهي کرنا ۳. کسی کام کو کرني سي من کو پهېر دېنا

پښپمانېدل پښېمانېدل *مص.ل.* 1. पश्चाताप करना, शर्मिंदा होना 2. अपने इरादे, आशय से फिर जाना 3. अपनी बात से पलट जाना
۱. پشچاتاپ کرنا، شرمنده هونا ۲. اپني ارادی سي، آشیَ سي پهرجانا ۳. اپني بات سي پلټ جانا

پغنه پغنه: *مبنځ.م.* कुदाल से जमीन को नर्म करना, खोदना
کدال سي زمین کو نرم کرنا، کهودنا

پقیر پقیر *نر.م.* फकीर فقیر

پک پک *نر.م.* गंजा گنجا

پک پک *ق.* मौका, अवसर, बारी موقع، اوسر، باري

پکار پکار *نر.م.* जरूरी, आवश्यक, लाभदायक
ضروري، آوشیک، لابهدایک

پکتیا پکتیا *مبنځ.م.* दक्षिणी अफग़ानिस्तान का एक प्रांत
دکشني افغانستان کا ایک پرانت

پښ پښ *نر.م.* लुहार لوهار

پښښی پښښی *مبنځ.م.* धौंकनी دهونکني

پښت پښت *نر م.* पीढ़ी پیږهي

پښتانه پښتانه: *نر.ج.* (پښتون का बहुवचन) (پښتون)

پښتوالۍ پښتوالۍ *مبنځ.م.* पश्तूनों का रीति रिवाज; पश्तूनों की प्रथा; पश्तूनों की गैरत; पश्तूनों की वफादारी
پشتونون کا ریتي رواج؛ پشتونون کي پرتها؛ پشتونون کي غیرت: پشتونون کي وفاداري

پښتنه پښتنه: *مبنځ.م.* पश्तून औरत, पठान महिला
پشتون عورت، پټهان میلا

پښتني پښتني *ص.نب.* पश्तूनी, पठानी پشتوني، پټهاني

پښتو پښتو *مبنځ.م.* पश्तो पشتو

پښتورګی پښتورګی *نر.م.* गुर्दा ګرده

پښتون پښتون *نر.م.* पश्तून, पठान پشتون، پټهان

پښتونخوا پښتونخوا *مبنځ.م.* पश्तूनों के निवास स्थान का पुराना नाम, पश्तूनों का देश
پشتونون کي نېواس استهان کا پرانا نام، پشتونون کا دیش

پښتونستان پښتونستان *نر.م.* पश्तूनिस्तान, पश्तूनों, पठानों की जगह
پشتونستان، پشتونون، پټهانون کي جګه

پښتونګلوي پښتونګلوي *ص.م.* पश्तूनीयत, पठानियत پشتونیت، پټهانیت

پښتی پښتی *مبنځ.م.* पसली پسلي

پښه پښه: *مبنځ.م.* 1. पाँव 2. क़बीले की एक शाखा
۱. پاؤن، قبیلي کي ایک شاکها

پښوندی پښوندی *نر.م.* रस्सी का एक टुकड़ा जो पशुओं के पाँव को बाँधने में काम आता है
رسی کا ایک ټکړا جو پشوون کي پاؤن کو باندهني مین کام آتي هی

پښهار پښهار *نر.م.* फुफकार, सिसकी پهپهکار، سسکي

پښېدل پښېدل *مص.ل.* फुफकारना, सिसकारना پهپهکارنا، سسکارنا

پکر पकर *نر.م.* गरीबी, भीख माँगना
غريبي، بهيكهـ مانگنا

پکرکول पकरकवल *مص.مت.* भीख माँगना
بهيكهـ مانگنا

پکښې पकखे *ق.* अंदर, में اندر، مين

پک والی पकवालै *نر.م.* गंजापन گنجاپن

پکه पक: *ښځ.م.* पंखा پنكها

پکه بابښه पक:बख़: *ښځ.م.* गिद्ध گدھ

پکی पकै *نر.م.* पंखा پنكها

پکېدل पकेदल *مص.ل.* गंजा होना گنجا هونا

پګړی पगड़इ *ښځ.م.* पगड़ी پگڑي

پل पल *نر.م.* 1. कदम 2. कदम के निशान
١. قدم ٢. قدم كي نشان

پل पल *نر.م.* पाट, मील का पत्थर پاٹ، ميل كا پتهر

پل पुल *نر.م.* पुल, सेतु پل، سيتو

پلا पला *ښځ.م.* समय, वक्त سمی، وقت

پلار पलार *نر.م.* बाप, पिता باپ، پتا

پلارتوب पलारतोब *نر.م.* पितृत्व پترتو

پلارګنی पलाअरगनइ *ښځ.م.* पिता की ओर से संबंधी
پتا كي اور سي سنبندهي

پلار مړی पलारमड़ै *نر.م.* अनाथ, यतीम اناتهـ ، يتيم

پلاس पलास *نر.م.* पलास, चिमटा; सरौता
پلاس، چمٹا؛ سروتا

پلانده पलांद: *ښځ.م.* कुश्ती, पहलवानी كُشتي، پهلواني

پلانکی पलानकै *ص.نر.م.* फलाँ-फलाँ, अमुक
فلان- فلان، اموک

پلانګذاري पलांगुज़ारी *ښځ.م.* योजना बनाना.یوجنا بنانا

پلانی पलानै *ص.نر.م.* फलाँ-फलाँ, अमुक
فلان- فلان، اموک

پلانه पलाण: *ښځ.م.* पानी का बड़ा मशक जो खच्चर या टट्टू पर लाया जाता है
پاني كا برا مشک جو خچر يا ټٹّو پر لايا جاتا هی.

پلاو पलाव *نر.م.* पुलाव پلاؤ

پلته पलत: *ښځ.م.* बाती, दीए की बत्ती, पलीता
باتي، ديي كي بتّي، پليته

پلټرۍ पलतरइ *ښځ.م.* आलती-पालती آلتي بالتي

پلټرۍ وهل पलतरइवहल *مص.مت.* पालती मारकर बैठना
پالتي ماركر بيٹهنا

پلټل पलटल *مص.مت.* जाँच करना, तलाश करना, खोज करना
جانچ كرنا، تلاش كرنا، كهوج كرنا

پلټلی पलटलै *نر.م.* जाँच किया हुआ, खोज किया हुआ.
جانچ كيا هوا، كهوج كيا هوا

پلټمن पलटमन *نر.م.* बेचैनी, परेशानी, अशांति
بيچيني، پريشاني، اشانتي

پلټن पलटन *نر.م.* पलटन, दस्ता, दल, छोटा सैन्य- दल
پلٹن، دسته، دل، چهوٹا سنئ- دل

پلټنه पलटन: *ښځ.م.* जाँच, खोज, तलाश
جانچ، كهوج، تلاش

پلټون पलटून *نر.م.* तलाश, खोज, जाँच
تلاش، كهوج، جانچ

پلټونکی पलटुनकै *نر.م.* खोज करने वाला, जाँच करने वाला, तलाश करने वाला
كهوج كرني والا، جانچ كرني والا، تلاش كرني والا

پلچک पुलचक *نر.م.* पुलिया پليا

پلخ पलस *ص.نر.ج.* घने बाल گهني بال

پلرګنی पलरगनइ *ښځ.م.* पिता की ओर से संबंधी
پتا كي اور سي سنبندهي

پلرنی पलरनै *ص.نر.م.* पैतृक پيترک

پلسیخ पलसीख़ *نر.م.* सीधा سيدها

پلشته पलशत: *ښځ.م.* रंडी, वेश्या رنڈي، ويشيا

پلغټ پلغټ *ق.* एकदम, फौरन, तुरंत
اېکدم، فوراً، ترنت

پلغلتي کول پلغلټکول *مص.مت.* धोखा करना, छल करना
دهوکها کرنا، چهل کرنا

پلک پلک *نر.م.* 1. बड़ा हथौड़ा 2. बहुत मजबूत, शक्तिशाली
۱. برا هتهورا ۲. بهت مضبوط، شکتي شالي

پلک پلک *نر.م.* پلګ

پلکه پلکه: *ښځ.م.* 1. छोटी सूई का टाँका 2. तलवार का हत्था
۱. چهوټي سوئي کا ټانکا ۲. تلوار کا هټّها

پلمه پلمه: *ښځ.م.* बहाना, धोखा, ढोंग
بهانا، دهوکها، ډهونګ

پلمه کول پلمه:کول *مص.مت.* बहाना करना, ढोंग रचना
بهانا کرنا، ډهونګ رچنا

پلن پلن *ص.نر.م.* चौड़ा, फैला हुआ
چوړا، پهيلا هوا

پلندر پلندر *نر.م.* सौतेला बाप
سوتېلا باپ

پلندړه پلندړه *ښځ.م.* धोखा, फरेब, छल
دهوکها، فريب، چهل

پلنډه پلنډه *ښځ.م.* गठरी, बोझ
ګټهري، بوجهـ

پلنډي پلنډي *نر.م.* गठरी उठाने वाला, कुली
ګټهري اټهاني والا، قلي

پلنګ پلنګ *نر.م.* पलंग
پلنګ

پلنوالی پلنوالی *نر.م.* चौड़ाई, फैलाव
چوړايي، پهيلاؤ

پلنول پلنول *مص.مت.* चौड़ा करना, फैलाना
چوړا کرنا، پهيلانا

پلنېدل پلنېدل *مص.ل.* चौड़ा होना, फैलना
چوړا هونا، پهيلنا

پلو پلو *نر.م.* 1. दिशा, तरफ, किनारा 2. चादर का कोना
۱. دِشا، طرف، کنارا ۲. چادر کا کونا

پلو پلو *نر.م.* पुलाव
پلاو

پلورل پلورل *مص.مت.* बेचना
بيچنا

پلورلی پلورلی *نر.م.* बेचा हुआ, बिका हुआ
بيچا هوا ، بکا هوا

پلورنځی پلورنځی *نر.م.* दुकान
دوکان

پلورنه پلورنه: *ښځ.م.* बिक्री
بکري

پلورونکی پلورونکی *نر.م.* बेचने वाला, विक्रेता
بيچني والا. وکرپتا

پلوشه پلوشه: *ښځ.م.* किरण
کرن

پلول پلول *مص.مت.* नापना (पैर से)
ناپنا (پير سي)

پلول پلول *مص.مت.* 1. माफ करना, 2. बधिया करना.
۱. معاف کرنا ۲. بدهيا کرنا

پلوند پلوند *نر.م.* 1. मूर्ख 2. मजबूत, शक्तिशाली; पहलवान
۱. مورکهـ ۲. مضبوط، شکتيشالي؛ پهلوان

پلوی پلوی *ص.نر.م.* 1. समर्थक, हिमायती 2. चिपका हुआ
۱. سمرتهک، حمايتي ۲. چپکا هوا

پله پله: *ښځ.م.* नस; कंडरा, पुट्ठा
نس؛ کنډرا، پُټهّا

پلی پلی *ص.نر.م.* पैदल
پيدل

پلی عسکر پلی عسکر *نر.ج.* पैदल फौज, पैदल सेना
پيدل فوج، پيدل سېنا

پلیته پلیته: *ښځ.م.* पलीता, बत्ती, ,پلیته، بتّي

پلیته پلیته: *ښځ.م.* घटिया, कमीनी, अश्लील महिला.
ګهټيا، کميني، اشليل مهيلا

پلېټ پلېټ *نر.م.* चुनट, चुनन, प्लेट
چنټ، چنن، پلېټ

پم پم *نر.م.* खुजली
کهجلي

پمن پمن *ص.نر.م.ج.* खरसैला, खुजली वाला मनुष्य या पशु रोग
کهرسَيلا، کهجلي والامنوشی يا پشوروګ

پنا پنا *ښځ.م.* शरण, आश्रय, पनाह
شرن، آشرئ، پناه

پنبه پنبه: *ښځ.م.* रूई
روئي

پنجره پَنجَر: *ښځ.م.* 1. खिड़की; जाली 2. पिंजड़ा
۱. کړکۍ؛ جالي ۲. پنجرا

پنجه پَنج: *ښځ.م.* 1. काँटा 2. हाथ 3. चंगुल
۱. کانټا ۲. هاتھ ۳. چنګل

پنخسویز پِنسْوِیز *نر.م.* पाँच सौ का अफगानी बैंक नोट
پانچ سوکا افغاني بینک نوټ

پنخکلن پِنْجَکلَن *ص.نر.م.* पाँच साल का पाँच साल का
پانچ سال کا

پنخګون پِنْجَګُون *نر.م.* 1. पाँच का अफगानी सिक्का 2. पाँच गुना
۱. پانچ کا افغاني سکه ۲. پانچ ګنا

پنخلسم پِنْجَلسَم *ص.نر.م.* पंद्रहवाँ पندرهوان

پنځم پِنْجَم *ص.نر.م.* पाँचवाँ پانچوان

پنځوس پِنْجَوس *ش.* पचास پچاس

پنځوس پولی پِنْجَوسپُولَی *ښځ.م.* पचास पैसे का अफगानी सिक्का, आधा अफगानी
پچاس پیسي کا افغاني سکه، آدها افغاني

پخوسی پِنْجَوسَی *نر.م.* पचास का अफगानी बैंक नोट
پچاس کا افغاني بینک نوټ

پنځه پِنْج: *ش.* पाँच پانچ

پنځه سویز پِنْج:سْوِیز *نر.م.* पाँच सौ का अफगानी नोट
پانچ سو کا افغاني بینک نوټ

پنځه کلن پِنْج:کَلَن *ص.نر.م.* पाँच साल का پانچ سال کا

پنځه لس پِنْج:لَس *ش.* पंद्रह پندره

پند پَند *نر.م.* सलाह, नसीहत صلاح، نصیحت

پنده پَند: *ښځ.م.* मलाशय ملاشئ

پند پَنډ *ص.نر.م.ج.* 1. घना 2. मोटा, गाढ़ा 3. इकट्ठा
۱. ګهنا ۲. موټا ، ګاړها ۳. اکټها

پند پَنډ *نر.م.* लोहे का टुकड़ा जिस पर रगड़ कर पत्थर से आग निकालते हैं।
لوهي کا ټکړا جس پر رګړ کر پټهر سي آګ نکالتي هین.

پند پَنډ *نر.م.* 1. बोझ, गठरी 2. पानी का बाँध
۱. بوجھ، ګټهري ۲. پاني کا باندھ

پند اچول پَنډَاچَول *مص.مت.* नदी में बाँध बाँधना
ندي مین پاندھ باندھنا

پندکی پانْدکَی *ښځ.م.* 1. पट्टी 2. गठरी
۱. پټّي ۲. ګټهري

پندتوب پَنډَتوب *نر.م.* शक्तिशाली, मज़बूत
شکتي شالي، مضبوط

پندوره پَنډُور: *ښځ.م.* अनाज की कोठी اناج کي کوټهي

پندل پَنډَل *نر.م.* रीढ़, पीठ ریړه، پیټه

پندوالی پَنډَوالَی *نر.م.* 1. गाढ़ापन 2. मोटापा
۱. ګاړهاپن ۲. موټاپا

پندوس پَنډُوس *نر.م.* गेंद, बॉल ګیند، بال

پندوس پَنډُوس *ص.نر.م.* मोटा, गाढ़ा موټا، ګاړها

پندوکمار پَنډُوکُمار *نر.م.* बोझ ढोनेवाला; निर्धन, दरिद्र
بوجھ ډهوني والا؛ نردهن، دردر

پندوکی پَنډُوکَی *نر.م.* छोटी सी गठरी چهوټي سي ګټهري

پندول پَنډَول *مص.مت.* 1. इकट्ठा करना, जमा करना 2. मज़बूत करना 3. मोटा करना, गाढ़ा करना
۱. اکټها کرنا، جمع کرنا ۲. مضبوط کرنا ۳. موټا کرنا، ګاړها کرنا

پنده پَند: *ښځ.م.* 1. गठरी, 2. खैरात 3. सूजन 4. गर्म लोहा
۱. ګټهري ۲. خیرات ۳. سوجن ۴. ګرم لوها

پنده پَند: *ښځ.م.* (پنډ देखें) 1. घना 2. मोटा, गाढ़ा
۱. ګهنا ۲. موټا ، ګاړها

پندي پَنډي *نر.م.* भारिक, पल्लेदार, क़ुली
بهارک، پلّیدار، قلي

پندۍ پَنډۍ *ښځ.م.* पिंडली پنډلي

پندۍ پَنډۍ *ښځ.م.* कलम की नोक قلم کي نوک

پندېدل پَنډیدَل *مص.ل.* 1. जमा होना, इकट्ठा होना 2. मोटा होना 3. मजबूत होना, सख्त हो जाना
۱. جمع هونا، اکټها هونا ۲. موټا هونا ۳. مضبوط هونا، سخت هوجانا

پنګ پَنګ *نر.م.* हल्की आवाज़, धीमी आवाज़
هلکي آواز، دهیمي آواز

پنګه پَنګ: *ښځ.م.* पूँजी پونجي

پنگه وال पंग:वाल *نر.م.* पूँजीपति پونجي پتي

پنهم पंहम *نر.م.* छुपा हुआ چهپا هوا

پنول पणवल *مص.مت.* 1. सिंचना, सिंचाई करना 2. सूँघना

١. سينچنا، سينچايي كرنا ٢. سونگهنا

پنه पणः *ښځ.م.* 1. सिंचाई 2. सूँघना 3. नोकदार जूता

١. سينچايي ٢. سونگهنا ٣. نوكدار جوتا

پني पणे *ښځ.ج.* जूते جوتي

پو पो *نر.م.* जोंक چونک

پووار पोवाड़ *نر.م.* बेढंगा, गँवार بيډهنگا، گنوار

پوپکه पोपकः *ښځ.م.* 1. सूजन 2. छाला, फफोला

١. سوجن ٢. چهالا، پهپهولا

پوپل पोपल *نر.م.* 1. अब्दाली पठानों की जनजाति 2. एक फूल का नाम

١. ابدالي پټهانون كي جنجاتي ٢. اېک پهول كا نام

پوپنا पूपना *ص.نب.* तबाह, बरबाद تباه، برباد

پوتی पोटै *نر.م.* छोटी पहाड़ी, ऊँची जगह, पुश्ता

چهوتي پهاړي، اونچي جګه، پُشته

پوټ पुट *نر.م.* ग़म, मुसीबत غم، مصيبت

پوټ पोट *نر.م.* छाल چهال

پوتی पोटै *نر.م.* टीला ټيلا

پوچ पूच *ص.نر.م.ج.* 1. बेकार, घटिया, बदज़ुबान 2. खाली

١. بيكار، گهټيا، بد زبان ٢. خالي

پوچ خولی पूचख़ोलै *ص.نر.م.* बदज़ुबान بدزبان

پوچک पूचक *ص.نر.م* (पूच देखें) घटिया, बदज़ुबान

گهټيا، بد زبان

پوچی पुचइ *ښځ.م.ج.* तरबूज़ تربوز

پوځ पौज़ *نر م.* फौज, सेना فوج، سپنا

پوځکی पोसकइ *ښځ.م.ج.* मशरुम مشروم

پوځه पोसः *ښځ. م.* पनीर پنير

پوخ पोख़ *ص.نر.م.* 1. पका हुआ, परिपक्व 2. अनुभवी

١. پكا هوا، پريپكو ٢. انوبهوي

پوخوالی पोख़वालै *ص.نر.م* परिपक्वता, प्रौढ़ता, पूर्णता

پريپكوتا، پرورهتا، پُرنتا

پوخلی पोख़लइ *ښځ.م.* काली खाँसी كالي كهانسي

پوخنی पोख़णै *نر.م.* चालाक, होशियार बालक

چالاک، هوشيار بالک

پوده पोदः *ښځ.م.* खराब, गला-सड़ा خراب، گلا سرا

پور पोर *نر.م.* 1. ऋण, कर्ज़ 2. उत्तरदायित्व

١. رِن، قرض ٢. اتّردايتو

پورانه पुरायनः *ښځ.م.* 1. पूरा करना, भरपाई करना (ज़रूरत की) 2. अदा करना, भरपाई करना (ऋण की)

١. پورا كرنا، بهرپايي كرنا (ضرورت كي) ٢. ادا كرنا، بهرپايي كرنا (رِن كي)

پورتنی पोरतनै *ص.نر.م.* ऊपर, ऊपर का اوپر، اوپر كا

پورته पोरतः *ق.* ऊपर اوپر

پورته کول पोरतःकवल *مص.مت.* 1. ऊपर उठाना 2. जगाना

١. اوپر اټهانا ٢. جګانا

پورته کېدل पोरतःकेदल *مص.ل.* 1. ऊपर उठना 2. जागना, नींद से जागना

١. اوپر اټهنا ٢. جاګنا، نيند سي جاګنا

پروژنی परोज़नै *نر.م.* 1. देश निकाला 2. प्रवासी 3. देश से भागा हुआ

١. دېش نكالا ٢. پرواسي ٣. دېش سي بهاګا هوا

پورغو पोरग़ो *ص.م.* हल जोतने के लिए बैलों का लेन-देन

هل جوتني كي لئي بيلون كا لېن-دېن

پورونی पोरवड़ै *نر.م.* ऋण लेने वाला, क़र्जदार, जिस के ऊपर ऋण हो

رِن لېني والا، قرضدار، جس كي اوپررِن هو

پورول पोरवल *مص.مت.* उधार लेना, ऋण लेना

ادهار لېنا، رِن لېنا

پوره पूरः *ص.نب.* पूरा, सब, सारा پورا، سب، سارا

پوره کول वलपूर:कवल *مص.مت.* पूरा करना, पूरा करना, पूरा कर देना

پوره کېدل वलपूर:केदल *مص.ل.* पूरा होना, पूरा हो जाना

پوري पोरे *ا.د.* तक, जब तक, तब, को

تر لسو بجو پوري तर लसो बजो पोरे दस बजे तक

दस बजे तक

تر پنځو تنو پوري तर पिंज़ो तनो पोरे पाँच लोगों तक

पाँच लोगों तक

پوري पोरे *ق.* उस ओर, दूसरी तरफ, पार, परली ओर

پوري ایستل पोरेइसतल *مص.مت.* पार कराना (नदी)

پوري خوا पोरेख़्वा *ق.* परली ओर

پوري راپوري पोरेरापोरे *ص.* आर-पार

پوري غاړه पोरेग़ड़: *ق.* परली ओर

پوري وتل पोरेवतल *مص.ل.* पार हो जाना

پوري وتنه पोरेवतन: *ښځ.م.* पारण, पार-गमन

پوري وري पोरेवरे *ص.* 1. आर-पार 2. हैरान 3. ऊपर- नीचे

پوري وهل पोरेवहल *مص.مت.* ठेलना

پوري وهنه पोरेवहन: *ښځ.م.* ठेलना

پور पोड़ *نر.م.* 1. अध-पका, आधा कच्चा 2. बुनियाद

پور पुड़ *نر.م.* 1. तल, मंज़िल 2. परत, तह 3. कतार

پور مخي पोड़मख़ी *ق.* (पर मखी) (देखें)

پورنده पुड़ंद: *ص.ښځ.م.* 1. गर्म राख 2. गर्म नर्म मिट्टी

پورنده خاوره पुड़ंद:ख़ावर: *ښځ.م.* सूखी और नर्म मिट्टी

پورنی पोड़नै *نر.م.* ओढ़नी

پوره पोड़: *ص.نب.* 1. तसल्ली 2. विश्वास, भरोसा

زړه پوره کول ज़ड़:पोड़:कवल *مص.مت.* तसल्ली करना, इत्मीनान करना; विश्वास करना

زړه پوره کېدل ज़ड़:पोड़:केदल *مص.ل.* तसल्ली होना, इत्मीनान होना; विश्वास होना

پوره पूड़: *ښځ.م.* फावड़ा, बेलचा

پوړی पूड़ड़ *ښځ.م.* 1. जेब 2. स्तर 3. ज़ीना, सीढ़ी

پوړیز पूड़ीज़ *ص.نر.م.* यह मिश्रित शब्द के दूसरे भाग के रूप में प्रयोग होता है, जैसे: तल के साथ

څلورپوړیز सलोर पूड़ीज़ चौथा तल

پوز पौज़ *نر.م.* फौज

پوزه पोज़: *ښځ.م.* नाक

پوزی पोज़ै *نر.م.* चटाई

پوړل पूगल *مص.مت.* मुँह से फेंकना

پوسپوس पूसपूसै *نر.م.* फुसफुसी

پوسپوسی کول पूसपूसैकवल *مص.مت.* फुसफुसी करना

پوست पोस्त *نر.م.* खाल, फर; छिलका, छाल

پوست पोस्त *ص.نر.* नर्म, मुलायम

پوستکی पोस्तकै *نر.م.* खाल; छाल

پوستوالی पोस्तवालै *نر.م.* नर्मी

پوستول पोस्तवल *مص.مت.* खाल या छिलका उतारना

پوسته पोस्त: *ښځ.م.* पोस्ट, डाक

پوسته خانه पोस्त:ख़ान: *ښځ.م.* डाकखाना

پوستین पोस्तीन *نر.م.* फर वाला कपड़ा फरवाला कपड़ा

پوستینچه पोस्तींचः *ښځ.م.* फर से बनी हुई बंडी; कोट

फरसी बनी होएी बन्दी; कोट

پوستین دوز, پوستین ساز, فر کاردرزي, لوم چرم وپاري पोस्तीनगंडुंकै **گندونکی** पोस्तीन दोज़, पोस्तीन साज़, फ़र का दर्ज़ी, लोमचर्म व्यापारी

پوستین دوز، پوستین ساز ، فر کاردرزي، لوم چرم وپاري

پسکاون पुसकवण *نر.م.* बुज़दिल, कायर

پوسل पोसल *مص.مت.* 1. खारिश वाले पशुओं को तेल लगाना 2. मालिश करना 3. पालन-पोषण करना

١. خارش والي پشوون کو تېل لګانا ٢. مالش کرنا ٣. پالن پوشن کرنا

پوسلل पोसलल *مص.مت.* सजाना, अलंकृत करना

سجانا، النکرت کرنا

پوسلنه पोसलनः *ښځ.م.* सजावट सجاوټ

پوسن पोसन *نر.م.* 1. बुज़दिल, कायर 2. झूठा

١.بزدل، کایر٢. جهوټها

پوښ पोख़ *نر.م.* 1. गिलाफ (तोशक) 2. लिबास

١. غلاف (توشک) ٢. لباس

پوښاک पोख़ाक *نر.م.* पोशाक पोशाک

پوښتل पोख़तल *مص.مت.* पूछना پوچهنا

پوښتورگی पोख़तवरगै *نر.م.* गुर्दा ګرده

پوښتنپاڼه पोख़तनपाणः *ښځ.م.* पूछ-ताछ पत्र, प्रश्नपत्र

پوچهتاچه پتر، پرشن پتر

پوښتنه पोख़तनः *ښځ.م.* प्रश्न, सवाल, पूछ-ताछ

پرشن، سوال، پوچهتاچه

پوښتنی पोख़तणइ *ښځ.م.ج.* पसली پسلي

پوښښ पोख़ख़ *نر.م.* छत को ढ़ाँपना, छत डालना

چهت کو ډهانپنا، چهت ډالنا

پوښل पोख़ल *مص.مت.* ढाँपना, छत को ढाँपना

ډهانپنا ، چهت کو ډهانپنا

پوښلی पोख़लै *نر.م.* ढका हुआ ډکا هوا

پوښونکی पोख़ुंकै *نر.م.* ढकने वाला ډکنی والا

پوښه पोख़ः *ښځ.م.* वह बरछा या लकडी जिसको नमाज़ी नमाज़ के समय अपने सामने रखता है

وه برچها یا لکړی جسکو نمازي نماز کي سمېَ اپنې سامني رکهتا هی

پوک पोक फूँक *نر.م.* پهونک

پوکانه पुकानः *ښځ.م.* 1. बुलबुला 2. मूत्राशय, मसाना 3. गुब्बारा

١. بلبلا ٢. متراشېَ، مثانه ٣. غباره

پوکانی पुकाणइ *ښځ.م.ج.* (پوکانه देखें)

پوکل पुकल *مص.مت.* फूँकना, हवा देना پهونکنا، هوادېنا

پوکنی पुकणइ *ښځ.م.* 1. बुलबुला 2. मसाना 3. फूँकनी, गुब्बारा

١. بلبلا ٢. مثانه ٣. پهونکني، غباره

پوکول पुकवल *مص.مت.* फूँककर आग जलाना

پهونک کړاګ جلانا

پوکی पुकै फूँक *نر.م.* پهونک

پوکیدل पुकेदल *مص.ل.* धीरे-धीरे सुलगाया जाना

دهیري دهیري سلګایا جانا

پوک पोग रिक्त, खाली, खोखला *ص.م.*

رکت، خالي، کهوکهلا

پول पुल सेतु, पुल *نر.م.* سېتو، پل

پول पुल पुल (एक अफगानी का सौवाँ भाग) *نر.م.*

پُل (اېک افغاني کا سوان بهاګ)

پولاد पोलाद लोहा, फौलाद, स्टील *نر.ج.*

لوها، فولاد، سټیل

پولادي पोलादी *ص.* 1. लोहे जैसा, स्टील जैसा, फौलादी 2. सफेद, धवल

١. لوهي جیسا، استیل جیسا، فولادي ٢. سفید، دهول

پوله पूलः *ښځ.م.* सीमा, सरहद سیما، سرحد

پوله पुलः *ښځ.م.* लावा, फुटेहरा لاوا، پهوټېرا

پولی पूलइ *ښځ.م.* जवार का भुना हुआ दाना

جوار کا بهنا هوا دانه

پومبه पूमबः *ښځ.م.* रुई, कपास روئي، کپاس

پومبه يي पूमबःयी *ص.نب.* रुई का, कपास का

روئي کا، کپاس کا

پوندانه पुंदानः *ښځ.م.* कपास का बीज کپاس کا بيج

پونده पूंदः *ښځ.م.* एड़ी ايڑي

پوند पौंड *نر.م.* پاؤنڈ

پوندی पुंडइ *ښځ.م.* पिंडली के पीछे का भाग

پنڈلي کي پيچھي کا بھاگ

پونکه पूंगः *ښځ.م.* 1. कली 2. पूँजी 3. औलाद, संतान

۱. کلي ۲. پونجي ۳. اولاد، سنتان

پونکي पुंगी *ښځ.ج.* कूदना کودنا

پونکی पुंगइ *ښځ.م.* बाँसुरी की आवाज़ بانسري کي آواز

پونه पूनः *ښځ.م.* हल्की वर्षा; ओस هلکي ورشا؛ اوس

پون पोण *نر.م.* एक प्रकार की गंधक

ايک پرکار کي گندھک

پوناکه पुणाकः *ښځ.م.* उछल-कूद اچھل- کود

پونول पुणवल *مص.مت.* खोखला बनाना کھوکھلا بنانا

پونبدل पुणेदल *مص.ل.* खोखला बनना کھوکھلا بننا

پووره पुवड़ः *ښځ.م.* फूहड़ महिला, असभ्य

پھوھرمھيلا، اسبھيَ

پوول पोवल *مص.مت.* चराना چرانا

پوونده पोवंदः *نر.م.ج.* खानाबदोश, यायावर

خانه بدوش، ياياور

پوونه पोवनः *نر.م.* चराना چرانا

پوونکی पोवुंकै *نر.م.* चराने वाला چراني والا

پوه पोह *ص.نب.م.* 1. विद्वान, पंडित 2. बुद्धिमान, अक़लमंद

۱. وېدوان، پنڈت ۲. بدھيمان، عقلمند

پوهان पोहान *ص.نر.ج.* (پوه देखें)

پوهاند पोहांद *نر.م.* प्रोफेसर پروفيسر

پوهاندي पोहांदी *ښځ.م.* प्रोफेसरशिप پروفيسرشپ

پوهړ पोहड़ *نر.م.* फूहड़, कम अकल, बेढ़ंगा

پھوھر، کم عقل، بی ڈھنگا

پوهند पोहंद *نر.م.* बुद्धिमान بدھيمان

پوهنتون पोहंतून *نر.م.* विश्वविद्यालय ويشوويدھيالئ

پوهنځی पोहंज़ै *نر.م.* महाविद्यालय, कालेज

مھاويدھيالئ، کالج

پوهندوی पोहंदोइ रीडर *نر.م.* ريڈر

پوهنمل पोहंमल *نر.م.* व्याख्याता, प्राध्यापक

وياکھياتا، پرادھياپک

پوهنوال पोहंवाल *نر.م.* پروفيسر प्रोफेसर

پوهنه पोहनः *ښځ.م.* ज्ञान, शिक्षा, विद्या

گيان، شکشا، ويديا

پوهنيار पोहंयार *نر.م.* व्याख्याता, प्राध्यापक

وياکھياتا، پرادھياپک

پوهوالی पोहवालै *نر.م.* ज्ञान, शिक्षा گيان، شکشا

پوهول पोहवल *مص.مت.* समझाना, व्याख्या करना

سمجھانا، وياکھيا کرنا

پوهه पोहः *ښځ.م.* ज्ञान, शिक्षा گيان، شکشا

پوهيالی पोहयालै *نر.م.* व्याख्याता, प्राध्यापक

وياکھياتا، پرادھياپک

پوهيدل पोहेदल *مص.ل.* समझना, समझ जाना

سمجھنا، سمجھ جانا

پوهيدلی पोहेदलै *ص.م.* समझा हुआ سمجھا ھوا

پوهيدنه पोहेदनः *ښځ.م* समझ سمجھ

پويول पोयवल *مص.مت.* समझाना سمجھانا

پويه पोयः *ښځ.م.* 1. ज्ञान, अक़ल 2. समान गति से तेज दौड़ना

۱. گيان، عقل ۲. سمان گتي سي تيز دورنا

پونبدل पोयेदल *مص.ل.* समझना سمجھنا

په पः/ाद. मैं, से, किसी चीज़ में مين، سي، کسی چيزمين

پهلوان पहलवान *نر.م.* पहलवान پھلوان

په متي ق. پ:مټي मुश्किल से, कम से कम مشکل سي، کم سي کم

په یاد ق. پ:یاد ध्यान में; याद में; दिल में دهيان مين؛ ياد مين؛ دل مين

په یادول مص.مت. پ:یادول याद करना یاد کرنا

په یادېدل مص.ل. پ:یادېدل याद होना, याद आना یاد هونا، یاد آنا

پی مخ.م. پ्इ दुग्ध, दूध دګدھ ، دودھ

پیاده نر.م. پ्याद: पैदल پیدل

پیاده رو نر.م. پ्याद:रौ पैदल चलने वाला پیدل چلني والا

پیاز نر.م.ج. پ्याज़ प्याज़ پیاز

پیاله مخ.م. پ्याल: प्याला پیالا

پیاوړتوب نر.م. پ्यावड़्तोब बल, शक्ति بل، شکتي

پیاوړتیا مخ.م. پ्यावड़्तिया बल, शक्ति بل، شکتی

پیاوړی ص.نر.م. پ्यावड़ै बली बلوان, تگړا، بلي

پیایل مص.مت. پ्यायल चराना چرانا

پیپ نر.م. پीप पीपा, डिब्बा پیپا، ډبا

پیت ص.نر.م. पीत चिपटा हुआ چپټا هوا

پیت پزی ص.نر. पीतपज़ै चपटी नाक वाला چپټي ناک والا

پیتل نر.م. पीतल پیتل

پیتول مص.مت. पीतवल दबाकर चपटा करना, दबाव से चपटा करना, चिपकाना

دباکر چپټا کرنا، دباوسي چپټا کرنا، چپکانا

پیته مخ.م. पीत: मापने का फीता, फीता ماپني کا فیته، فیته

پیتېدل مص.ل. पीतेदल चिपकना, चपटा होना چپکنا، چپټا هونا

پیټ نر.م. पीट 1. ताना, मलामत; शाप, अभिशाप 2. हरगिज़, बिलकुल

۱. طعنه، ملامت، شاپ، ابهیشاپ ۲. هرګز، بالکل

پیټک نر.م. पेटक 1. दुलहन या बच्चों के लिए उपहार 2. एक प्रकार का गहना

۱. دلهن یا بچون کي لئي اُپهار ۲. ایک پرکار کا ګهنا

پیټی نر.م. पेटै बोझ, वजन, भार بوجھ، وزن، بهار

پیټل مص.مت. पेटल ताना देना, मलामत करना طعنه دینا، ملامت کرنا

پیجاو نر.م. पेजाव साफ-सुथरा صاف-ستهرا

پیجاوول مص.مت. पेजाववल साफ करना صاف کرنا

پیجاوېدل مص.ل. पेजावेदल साफ-सुथरा होना صاف-ستهرا هونا

پی مخی نر.م. पैमख़ै सुंदर, खूबसूरत سندر، خوبصورت

پیچ نر.م. पेच 1. पेंच 2. पेचिश ۱. پینچ ۲. پیچش

پیچتو نر.م. पेचतव پیچکس

پیچکاري مخ.م. पेचकारी इंजेक्शन, सूई انجکشن، سوئي

پیچکښ نر.م. पेचकख़ पेचकस پیچکس

پیچل مص.مت. पेचल 1. ताव देना 2. लपेटना, लिपटाना 3. मोड़ना

۱. تاو دینا ۲. لپیٹنا، لپٹانا ۳. مورنا

پیچلی ص.نب. पेचलै 1. ताव, लिपटा हुआ 2. उलझा हुआ

۱. تاو، لپٹاهوا ۲. الجها هوا

پیچومی نر.م. पेचूमै घुमाव, मोड़ گهماؤ، مور

پیڅول نر.م. पेसवल 1. भारी भरकम परदा (टेंट का) 2. चटाई का टुकड़ा

۱. بهاري بهرکم پردا (ټینټ کا) ۲. چټائي کا ټکړا

پیڅه مخ.م. पेसः कष्ट, तकलीफ, परेशानी; बरदाश्त کشټ، تکلیف، پریشاني؛ برداشت

پیڅه مخ.م. पीसः किनारा, सीमा کناره، سیما

پیڅل مص.ل. पेसल बरदाश्त करना, सहना برداشت کرنا، سهنا

پېخر پېخَر *ص.* ज्यादा, बहुत, अधिक, زياده، بهت، ادهک

پیدا کول پیدا کول *ص.نب.* 1. पैदा 2. जन्म 3. मिलना 4. खोजना

١. پيدا ٢. جنم ٣. ملنا ۴. کهوجنا

پیدائښت پیدائښت *نر.م.* पैदाइश, जन्म, پيدايش، جنم.

پیدا کول پیدا کول *مص.مت.* 1. पैदा करना, जन्म देना 2. पाना, प्राप्त करना 3. खोजना

١. پيدا کرنا، جنم دېنا ٢. پانا، پراپت کرنا ٣. کهوجنا

پیدا کوونکی پیدا کوونکی *نر.م.* 1. पाने वाला 2. पैदा करने वाला, जन्म देने वाला 3. खोजने वाला

١. پانېوالا ٢. پيدا کرني والا، جنم دېنې والا ٣. کهوجني والا

پیر پیر *نر.م.* पीर, उपदेशक, پير، اپدېشک

پیر پیر *نر.م.* घुमाव, टेढ़ा, गर्दिश, گهماؤ، ټېړها، گردش

پیروز پیروز *ښځ.م.* कृपादृष्टि, खैरख्वाही, کرپا درشټي، خير هواهي

پیرزوینه پیرزوینه *ښځ.* कृपादृष्टि, खैरख्वाही, کرپادرشټي، خيرخواهي (دیکھئ پیروز)

پیرکی پیرکی *نر.م.* कचौड़ी, کچوري

پیرګر پیرګر *نر.م.* अनुकारक, नक़्क़ाल, انوکارک، نقّال

پیرل پیرل *مص.مت.* बुनना, پُننا

پیرل پیرل *مص.مت.* खरीदना, मोल लेना, خريدنا، مول لېنا

پیرو پیرو *نر.م.* अनुयायी, शिष्य, अनुचर, انوياپي، شيشيَ، انوچر

پیروان پیروان *نر.ج.* अनुयायी करने वाले, انوياپي کرني والي

پیرودل پیرودل *مص.مت.* खरीदना, मोल लेना, خريدنا، مول لېنا

پیرودلی پیرودلی *ص.نب.* खरीदा हुआ, मोल लिया हुआ, خريدا هوا، مول ليا هوا

پیرودنه پیرودنه *ښځ.م.* खरीदारी خريداري

پیروزه پیروزه *ښځ.م.* फीरोज़ा, क़ीमती पत्थर, فيروزه، قيمتي پټّهر

پیروژه پیروژه *ښځ.م.* फीरोज़ा, क़ीमती पत्थर, فيروزه، قيمتي پټّهر

پیروي پیروي *ښځ.م.* पैरवी پيروي

پیروی پیروی *نر.م.* मलाई, क्रीम, ملائي، کريم

پیره پیره *ښځ.م.* 1. पहरा 2. बारी ١. پهره ٢. باري

پیره دار پیره دار *نر.م.* पहरेदारी, पहरा देने वाला, پهرېدار، پهره دينې والا

پیره داري پیره داري *ښځ.م.* पहरेदारी پهرېداري

پیری پیری *نر.م.* परी, जिन्न, پري، جن

پیریانی پیریانی *ص.نر.م.* जिस पर जिन्न आ गया हो, جس پر جن آگيا هو

پیرېدل پیرېدل *مص.ل.* खरीदा जाना, خريدا جانا

پیر پیړ پیر پیړ *ص.نر.م.* गेहूँ का भूसा, گېهون کا بهوسا

پیړی پیړی *ښځ.م.* शताब्दी, सदी, شتابدي، صدي

پیزوان پیزوان *نر.م.* नथ (सोने की), نتهـ (سوني کي)

پیزنتون پیزنتون *نر.م.* सेना कर्मी का परिचय कार्यालय, سپنا کرمي کا پريچی کاريالیَ

پیژند پیژند *نر.م.* सेना कर्मी का परिचय कार्यालय, سپنا کرمي کا پريچی کاريالیَ

پیژندګلوی پیژندګلوی *ښځ.م.* परिचय, जान-पहचान, پريچی، جان پهچان

پیژندل پیژندل *مص.مت.* परिचय करना, जान-पहचान करना

پريچی کرنا، جان-پهچان کرنا

پیژندنه پیژندنه *ښځ.م.* 1. जान-पहचान 2. मान्यता ١. جان - پهچان ٢. مانيتا

پیژندوی پیژندوی *نر.م.* 1. परिचय 2. प्रसिद्ध ١. پريچی ٢. پرسدھ

پیڑوی वइ पेज़वइ *ص.* छज्जा . *ښځ* چهجّا

پیسه पैसः *ښځ.م.* पैसा, धन پیسا، دهن

پیسه دار पैसःदार *ص.نر.م.ج.* धनी, पैसेवाला

دهني، پیسي والا

پیسي पैसे *ښځ.م.* पैसे پیسي

پیش بند पेशबंद *نر.م.* बीब, गांती, पेटबंद, पेशबंद, छोटा कपड़ा जो बच्चों की छाती पर कपड़ों को गंदा होने से बचाने के लिए लगाया जाता है

بیب، گانتي، بیټبند، پیشبند، چهوټا کپړا جو بچّون کي چهاتي پر کپړون کو گندا هونې سې بچاني کي لئي لګایا جاتا هی

پیش بین पेशबीन *ص.نر.م.* दूरदर्शी, भविष्यवक्ता

دوردرشي، بهویشی وکتا

پیش بیني पेशबीनी *ښځ.م.* भविष्यवाणी بهویشواني

پیش پرانګ पीशपड़ांग *نر.م.* चीता چیتا

پیشته पीशतः *د.* (बिल्ली को) भगाना بهګانا (بلّي کو)

پیش خوره पेशख़ुरः *ص.نب.* जो पाने से पहले खर्च कर दिया गया हो

جو پاني سې پهلې خرچ کردیا ګیا هو

پیشکي पेशगी *ښځ.م.* अग्रिम پیشګي، اګرېم

پیشګویي पेशगोई *ښځ.م.* भविष्यवाणी بهویشیه وانې

پیشو पीशो *ښځ.م.* बिल्ली بلّي

پیشونګړی पीशूंगड़ै *نر.م.* बिलौटा, बिल्ली का बच्चा

بلوټا، بلّي کا بچه

پیښ पेख़ *نر.م.* 1. घटना, हादसा, वाक़िया 2. सामने

۱. ګهټنا، حادثه، واقعه ۲. سامني

پیښور पेख़वर *نر.م.* पेशावर (शहर) پشاور (شهر)

پیښول पेख़वल *مص.مت.* घटना का कारण बनना

ګهټنا کا کارن بننا

پیښه पेख़ः *ښځ.م.* घटना, संयोग ګهټنا، سنیوګ

پیښي पेख़े *ښځ.ج.* 1. नकल, स्वांग 2. विडंबना

۱. نقل، سوانګ ۲. ویډنبنا

پیښېدل पेख़ेदल *مص.ل.* संयोग होना, घटना होना سنیوګ هونا، ګهټنا هونا

پیښېدونکی पेख़ेदुंके *نر.م.* होने वाला, घटने वाला

هوني والا، ګهټني والا

پیغلتوب पेग़लतोब *نر.م.* कुमारी, किशोरीपन, कुँआरा पन

کوماري، کیشوري پن، کنواراپن

پیغله पेग़ल: *ښځ.م.* 1. कुमारी, लड़की, किशोरी 2. सुश्री

۱. کماري، لړکي، کېشوري ۲. سسري

پیغمبر पैग़मबर *نر.م.* दूत, नबी دوت، نبي

پیغور पैग़ोर *نر.م.* 1. ताना 2. शिवालय

۱. طعنه ۲. شیوالی

پیغورول पैग़ोरवल *مص.مت.* ताना देना طعنا دینا

پیک पैक *نر.م.* 1. पंखा 2. शराब का जाम

۱. پنکها ۲. شراب کا جام

پیکړه पैकड़ः *ښځ.م.* 1. बेड़ी, ज़ंजीर, हथकड़ी 2. समस्या

۱. بېړي، زنجیر، هتهکړي ۲. سمسیا

پیکل पेकल *نر.م.* रस्सी رسّي

پیکول पेकवल *مص.مت.* 1. पेड़ काटना 2. पानी की गहराई का पता करना

۱. پیړ کاټنا ۲. پاني کي ګهرایي کا پټا کرنا

پیکه पीक: *ص.نب.* फीका, धुंधला, कमरंग پهیکا، دهندهلا، کم رنګ

پیل पैल *نر.م.* पहल, शुरूआत پهل، شروعات

پیل پील *نر.م.* हाथी هاتهي

پیل مرغ पीलमुर्ग *نر.م.* पीरु, फीलमुर्ग پیرو، فیلمرغ

پیلوان पीलवान *نر.م.* हथवाहा, फीलवान هتهواها، فیلوان

پیلوزی पीलोज़ी *نر.م.* पतंगा, परवाना پتنګا، پروانه

پینګ पींग *نر.م.* पिन پن

پینګ پانګ पींग पांग *نر.م.* पींग-पोंग پینګ- پونګ

پینه पीन: *ښځ.م.* थिगली, पैबंद تهیګلي، پیبند

پیوندول 1. थिगली लगाना, पैबंद *مص.مت.* پیوندول 2. क़लम बांधना (पौधा)
१. تهیکلی لگانا، پیبند لگانا ۲. قلم باندهنا (پودها)

پیول 1. पेड़ काटना 2. पानी की गहराई नापना *مص.مت.* پیول
१. پیړکاټنا ۲. پاني کي ګهرايي نانپنا

پییدل 1. पेड़ कटना 2. पानी की गहराई मालूम होना *مص.ل.* پییدل
१. پیړ کټنا ۲. پاني کي ګهرايي معلوم هونا

پییل पिरोना, सजाना *مص.مت.* پییل
پرونا، سجانا

ت ते

ت पश्तो वर्णमाला का पाँचवाँ अक्षर *ښځ.م.* ت ते
پشتو ورنمالا کا پانچوان اکشر

تا तुम *ض.م. نر.ښځ.* تا ता
تم

تا परत, तह, स्तर *ښځ.م.* تا ता
پرت، تهه، استر

تابع 1. अनुयायी, अनुचर शिष्य, आज्ञाकारी 2. शहरी, नागरिक *ص.نب.* تابع
१. انويايي، انوچر ششئ، آګياکاري ۲. شهري، ناګرک

تابعیت 1. नागरिकता, अधीनीकरण 2. अनुयायिता, अनुचरता *نر.م.* تابعیت
१. ناګرکتا، ادهينيکرن ۲. انويايیتا، انوچرتا

تابلو चित्र, दृश्य, झाँकी *ښځ.م.* تابلو
چتر، درشئ، جهانکي

تابوت ताबूत, शवपेटिका *نر.م.* تابوت
تابوت، شوپيټيکا

تاتار टार्टर, तातार *نر.م.* تاتار
تارټر، تاتار

تاترین नरक *نر.م.* تاترین
نَرَک

تأثر दुख, विषाद, शोक, विपत्ति *نر.م.* تأثر
دکهـ، وېشاد، شوک، ويپټّي

تأثیر प्रभाव, असर, तासीर *نر.م.* تأثیر
پربهاؤ، اثر، تاثير

تاج मुकुट, ताज *نر.م.* تاج
مُکُټ، تاج

تاجر व्यापारी, सौदागर; ताजिर *نر.م.* تاجر
وياپاري، سوداګر؛ تاجر

تاجک ताजिक *نر.م.* تاجک
تاجک

تاجکستان ताजिकिस्तान (देश) *نر.م.* تاجکستان
تاجکستان (ديش)

تاجیل विलंबन, स्थगन, मुहलत *نر.م.* تاجیل
ويلنبن، استهګن، مهلت

تاخچه ताक, आला, ताखा *ښځ.م.* تاخچه
تاق، آلا، تاکها

تاخون चिंता, फिक्र, बेचैनी *نر.م.* تاخون
چنتا، فکر، بيچيني

تاداو आधार, नींव, बुनियाद *نر.م.* تاداو
آدهار، نيو، بنياد

تادیب 1. दंड, सजा, ताड़न, मार 2. शोधन, सुधार *نر.م.* تادیب
१. دنډ، سزا، تاړن، مار ۲. شودهن، سدهار

تادیه भुगतान, अदायगी, शोधन *ښځ.م.* تادیه
بهُګتان، ادائيګي، شودهن

تار तार, फीता, रस्सी; संबंध; संयोजन *نر.م.* تار
تار، فيته، رسّي؛ سنبندهـ؛ سنيوجن

تار په تار भिन्न, अलग, पृथक, तितर-बितर *ق.* تارپه‌تار
بهِنّ، الګ، پرتهک، تتر بتر

تارپه تارکول पृथक करना, अलग करना *مص.مت.* تارپه‌تارکول
پرتهک کرنا، الګ کرنا

تار په تار کېدل पृथक होना, छिन्न-भिन्न होना, तितर-बितर होना *مص.ل.* تارپه‌تارکېدل
پرتهک هونا، چهنّ بهنّ هونا، تتربتر هونا

تارکول तारकोल, अलकतरा *نر.م.* تارکول
تارکول، الکترا

تارو फ्रांकोलीन, एक प्रकार का तीतर *نر.م.* تارو
فرانکولين، اېک پرکار کا تيتر

تاریخ इतिहास, तारीख *نر.م.* تاریخ
اتيهاس، تاريخ

تاریخچه संक्षिप्त या लघु इतिहास *ښځ.م.* تاریخچه
سنشپت يا لګهو اتيهاس

تاریخي ऐतिहासिक *ص.نب.* تاریخي
اتيهاسک

تاریز 1. कपास से बना 2. उलझा हुआ, तार चढ़ा हुआ *ص.نب.* تاریز
१. کپاس سي بنا ۲. الجها هوا، تارچڑها هوا

تار تاड़ *نر.م.* सामूहिक कार्य ساموهک کارئ

تاراک تاड़ाक *نر.م.* दु:ख,शोक, गम دکھ، شوک، غم

تازه تाज़: *ص.نب.* नया, नूतन, ताजा, हरा- भरा
نیا، نوتن، تازه، هرا بهرا

تازي تाज़ी *نر.م.* भूरा कुत्ता, खरहे का शिकार करने वाला कुत्ता
بهورا کتّا، کهرهي کا شکار کرني والا کتّا

تاس تास *نر.م.* सिक्का उछालना, टॉस
سکّه اچهالنا، تاس

تأسف تअसुफ *نر.م.* अफसोस, खेद, दु:ख
افسوس، کهید، دکهـ

تاسي तासे *نر.بئح.* तुम تم

تأسيس तासीस *نر.م.* संस्थापन, स्थापना, संस्था, प्रतिष्ठान
سنستهاپن، استهاپنا، سنستها، پرتشتهان

تأسيس کول तासिसकवल *مص.مت.* स्थापित करना, नींव डालना
استهاپت کرنا، نیودالنا

تاشله ताशल: *ص.بئح.م.* एक उथला बर्तन, तसला
ایک اتهلا برتن، تسلا

تاش پتاش ताशपताश *ص.نب.* बिखरा हुआ, तितर-बितर
بکهرا هوا، تتربتر

تاغار ताग़ार *نر.م.* तगाड़, मिट्टी या पीतल का वह बरतन जिसमें आटा गूँधा जाता है।
تغار، متّي یا پیتل کا وه برتن جس مین آتا گوندها جاتا هی

تاک ताक *نر.م.* 1. अंगूर की बेल, दाख, 2. ग्रास, कौर, निवाला 3. चुल्लू 4. विषम संख्या
۱. انگور کي بیل، داکهـ ۲. گراس، کور، نیوالا ۳. چلّو ۴. وبشم سنکهیا

تاکتیک ताकतीक *نر.م.* रणनीति, रणकौशल, दाँव, दाँवपेच
رن نیتي، رن کوشل، دانو، دانو پیچ

تاکید ताकीद *نر.م.* दबाव, प्रभाव, बल, जोर
دباؤ، پربهاؤ، بل، زور

تالا ताला *نر.م.* लूट, लूटमार, डकैती
لوٹ، لوٹ مار، ڈکیتي

تالار तालार *نر.م.* हॉल, बैठकखाना هال، بیٹهک خانه

تالنده :तालंद *بئح.م.* गरज, गड़गड़ाहट گرج، گڑگڑاهٹ

تالو तालू *نر.م.* 1. तालू 2. स्वाद, रुचि
۱. تالو ۲. سواد، روچي

تالیف तालीफ *نر.م.* संकलन, संग्रहण, संचयन
سنکلن، سنگرهن، سنچین

تالیفول तालीफवल *مص.مت.* संकलित करना, संगृहीत करना
سنکلت کرنا، سنگرهت کرنا

تام ताम *ص.نب.* पूरा, संपूर्ण, समस्त, कुल
پورا، سنپورن، سمست، کل

تامل तामुल *نر.م.* विचार-विमर्श, विमर्श, सोच-विचार
وچار-ویمرش، ویمرش، سوچ -ویچار

تأمین तामीन *نر.م.* सुनिश्चित, सुरक्षित, रखरखाव, संरक्षण
سونشچت، سرکشت، رکهـ رکهاؤ، سنرکشن

تأمینول तामीनवल *مص.مت.* सुनिश्चित करना, सुरक्षित करना, भय से निवृत्त करना, रक्षा करना
سونشچت کرنا، سرکشت کرنا، بهیَ سي نبورتّ کرنا، رکشا کرنا

تان तान *نر.م.* थान (कपड़े का) تهان (کپڑي کا)

تانسته तानिस्त: *بئح.م.* आवरण, आच्छादन
اورن، آچهادن

تانک तांग *نر.م.* कोड़ा, तसमा, पट्टा کوڑا، تسمه، پٹّا

تانیث तानीस *نر.م.* नारीत्व, स्त्रीवर्ग ناریتو، ستري ورگ

تانه ताण: *بئح.م.* थाना, फौजी कैंप, चौकी
تهانا، فوجي کیمپ، چوکي

تانه دار थान:दार *نر.م.* थानेदार, चौकीदार
تهانیدار، چوکیدار

تاو ताव *نر.م.* 1. मोड़, मरोड़, बल, ऐंठन, ताव 2. ताप, गर्मी; भाप
۱. مور، مروڑ، بل، اینٹهن، تاو ۲. تاپ، گرمي؛ بهاپ

تاوان तावान *نر.م.* 1. क्षति, हानि, नाश 2. खर्च, घाटा
۱. شتیي، هاني، ناش ۲. خرچ، گهاٹا

تاوان رسول تاوان رسول *مص.مت.* क्षति करना/ पहुँचाना, हानि करना

شتي كرنا/ پهونچانا، هاني كرنا

تاوان ورکول تاوان ورکول *مص.مت.* क्षतिपूर्ति करना, हर्जाना देना

شتي پرتي كرنا، هرجانا دينا

تاوانول تاوانول *مص.مت.* हर्जाना देना, क्षतिपूर्ति कर देना

هرجانا دينا، شتي پرتي كردينا

تاواني تاوانی *ص.نب.* हानिकारक, हानिकर

هانيكارک، هانيكر

تاوز تاوز *نر.م.* मोर मور

تاووس تاووس *نر.م.* मोर मور

تاوول تاوول *مص.مت.* मोड़ना, टेढ़ा करना, घुमाना

موڑنا، ٹيڑها كرنا، گهمانا

تاوون تاوون *نر.م.* हैजा, काली मौत, महामारी

هيضه، كالي موت، مهاماري

تاوه خانه تاوه‌خانه *مذ.م.* एक गर्म घर ایک گرم گهر

تاوېدل تاوېدل *مص.ل.* घूम जाना, घूमना, चक्कर खाना, मुड़ना, फिरना

گهوم جانا، گهومنا، چكر كهانا، مڑنا، پهرنا

تاویز تاویز *نر.م.* तावीज़, कवच, जंतर

تعويض، كوچ، جنتر

تایید تایید *نر.م.* पुष्टिकरण, स्थायीकरण

پشتيكرن، استهاييكرن

تاییدول تاییدول *مص.مت.* 1. पुष्टि करना, पक्का करना 2. अनुमोदन करना 3. मदद करना

١. پشتي كرنا، پكّا كرنا ٢. انومودن كرنا ٣. مددكرنا

تاییدېدل تاییدېدل *مص.ل.* पुष्टि होना, पक्का होना

پشتي هونا، پكّا هونا

تبادله تبادله *مذ.م.* विनिमय, आदान-प्रदान, अदला-बदली, तबादला

ونيمئ، آدان پردان، ادلا بدلي، تبادله

تباشیر تباشیر *نر.م.* खड़िया, चॉक کهڑیا، چاک

تباه تباه *ص.نب.* बर्बाद, तबाह, नाश, नष्ट, विनाश

برباد، تباه، ناش، نشټ، ويناش

تباهي تباهی *مؤ.م.* बर्बादी, तबाही, विनाश, विध्वंस

بربادي، تباهي، ويناش، ويدهونس

تبجن تبجن *ص.نر.م.ج.* 1. ज्वरित, ज्वरग्रस्त 2. व्हिवल

١. جورت، جورگرست ٢. ويهول

تبحر تبحر *نر.م.* विद्वत्ता, पांडित्य ويدوتّا، پانديتئ

تبخي تبخی *نر.م.* तबख़े रोटी बनाने का तवा روتي بناني كا توا

تبخیر تبخیر *نر.م.* वाष्पण, वाष्पीकरण

واشپن، واشپيكرن

تبدیل تبدیل *نر.م.ج.* अंतरण, बदली, तबदील, तबादला, हस्तांतरण

انترن، بدلي، تبديل، تبادله، هستانترن

تبدیلول تبدیلول *مص.مت.* अंतरित करना, बदली करना, तबादला करना, तबदील करना

انترت كرنا، بدلى كرنا، تبادله كرنا، تبديل كرنا

تبدیلي تبدیلی *مؤ.م.* तबदीली, परिवर्तन

تبديلي، پريورتن

تبدیلېدل تبدیلېدل *مص.ل.* परिवर्तित होना, तबदील होना, बदली होना

پريورتت هونا، تبديل هونا، بدلى هونا

تبر تبر *نر.م.* कुल्हाड़ी, कुठार كلهاري، كتهار

تبرزین تبرزین *نر.م.* लड़ाई के समय काम आने वाला कुल्हाड़ा

لڑايي كي سمى كام آني والا كلهاڑا

تبرک تبرک *نر.م.* प्रसाद, आशीर्वाद, आरती

پرساد، آشيرواد، آرتي

تبرگی تبرگی *نر.م.* एक छोटा कुल्हाड़ा

ايک چهوٹا كلهاڑا

تبریک تبریک *نر.م.* बधाई, प्रतिनंदन, मुबारकबाद

بدهايي، پرتيننده، مباركباد

تبسم تبسم *نر.م.* मुस्कान, मुस्कुराहट

مسكان، مسكراهټ

तबसिरः *पुं.* टिप्पणी, टीका, व्याख्या, वृत्ति, विवरण, वर्णन

तबअः *पुं.* परतंत्र, प्रजा

तबल *मस्.मत.* ठंडा या गर्म पैक लगाना

तबलीग़ *पुं.* प्रचार, अधिप्रचार, धर्मप्रचार

तबलीग़ात *पुं.* प्रचार, अधिप्रचार, धर्मप्रचार

तबलीग़ाती *विण.* प्रचारात्मक, प्रचार-विषयक

तबलीग़ कवल *मस्.मत.* 1. प्रचार करना 2. प्रसार करना 3. वकालत करना

तबः *पुं.* जूर, बुखार

तबै *पुं.* चावल बनाने का गर्म तेल

तबइ *पुं.* रोटी बनाने का एक बड़ा तवा

तपाक *पुं.* लालच, अतिलोभ, उत्सुकता, उत्कंठा

तपान्द *स्त्री.पुं.* धड़कन, स्पंदन, धक-धक

तपल *मस्.मत.* 1. चिपकाना, साटना 2. दोष लगाना, आरोप लगाना 3. थोपना

तपंदः *विण.* धड़कन, स्पंदन, धक-धक

तपूस *पुं.* पूछताछ, प्रश्न

तापेदल *मस्.ल.* 1. तबाह होना, बरबाद होना 2. शिकारी कुत्ते का शिकार के पीछे गुफा में घुसना 3. धीरे-धीरे चलना; धीरे-धीरे हाथ या पाँव मारना 4. बेचैन होना, परेशान होना

तत *स्त्री.पुं.* मंद, फीका, धुँधला , अस्पष्ट, धीमा, अशक्त

ततबा *पुं.* 1. शोधन 2. अध्ययन

ततइ *पुं.* 1. ऊँट का सीना 2. लकड़ी का कटोरा

तसबीत *पुं.* प्रमाणित, सिद्ध, स्थापित, स्थिर

तसबीतवल *मस्.मत.* स्थापित करना, प्रमाणित करना, सिद्ध करना

तजारत *पुं.* वाणिज्य, व्यापार, तिजारत

तजारती *विण.* व्यापारिक, बाजारू

तजानुस *पुं.* एकरूपता, एक जैसा, समानता, सजातीयता

तजवुज़ *पुं.* आक्रमण, अभिधावन; ज्यादती; छेड़-छाड़

तजाहुल *पुं.* अज्ञान, अनभिज्ञ, अनजान, नावाक़िफ

तजददुद *पुं.* नवीकरण, पुनरुद्धार, पुनरुत्थान; मरम्मत; नवजीवन

---

१. तबाह होना, बरबाद होना २. शिकारी कुत्ते का शिकार के पीछे गुफा में घुसना ३. धीरे-धीरे चलना; धीरे-धीरे हाथ या पाँव मारना ४. बेचैन होना, परेशान होना

१. तबाह होना, बरबाद होना २. शिकारी कुत्ते का शिकार के पीछे गुफा में घुसना ३. धीरे-धीरे चलना; धीरे-धीरे हाथ या पाँव मारना ४. बेचैन होना, परेशान होना

तपिंदः, तपंदः, धड़कन, धक-धक

तपूस, पूछताछ, प्रश्न

तपेदल, तबाह होना, बरबाद होना

तपल, चिपकाना, साटना

तपाक, लालच, अतिलोभ, उत्सुकता, उत्कंठा

तपान्द, धड़कन, स्पंदन, धक-धक

तपाई, तपाईं, आप

तपसिरः, टिप्पणी, टीका, व्याख्या, वृत्ति, विवरण, वर्णन

तपई, तपईं, आप

तपइ, रोटी बनाने का एक बड़ा तवा

तपै, चावल बनाने का गर्म तेल

तपः, बुखार, ज्वर

तपल, दोष लगाना, आरोप लगाना, थोपना

तपाई, तपाईं, आप

तपइ, रोटी बनाने का एक बड़ा तवा

तपै, चावल बनाने का गर्म तेल

तपः, बुखार, ज्वर

तपसिरः, टिप्पणी, टीका, व्याख्या, वृत्ति, विवरण, वर्णन

तपंदः, धड़कन, स्पंदन, धक-धक

तपूस, पूछताछ, प्रश्न

तपेदल, तबाह होना, बरबाद होना

तपाक, लालच, अतिलोभ, उत्सुकता, उत्कंठा

तपान्द, धड़कन, स्पंदन, धक-धक

تجديد पुनरारंभ, पुनर्स्थापन, *نر.م.* تجديد
پنرارنبھ، پونرستھاپن، نوينيكرن

تجديد نظر संशोधन, पुनरीक्षण, *نر.م.* تجديدينظر
سنشودھن، پونريكشن، پريشودھن، سدھار

تجديد كول नवीकरण करना, *مص.مت.* تجديدكول
نويكرن كرنا، نيا كرنا؛ پونه پرارنبھ كرنا، پونرارنبھ كرنا، پنرجيوت كرنا

تجريبي प्रयोगात्मक, प्रायोगिक, *ص.نب.* تجريبي
آزمايشي، پريوگمولک

تجربه प्रयोग, परीक्षण, अनुभव, तजरबा *ن.ع.م.* تجربه
پريوگ، پريكشن، انوبھو، تجربه

تجريد अलगाव; पार्थक्य; एकाकीपन; *نر.م.* تجريد
الگاؤ؛ پارتھكيَ؛ اكاكيپن؛ ويوجن

تجريدول अलग करना, पृथक *مص.مت.* تجريدوال
الگ كرنا، پرتھک كرنا

تجزيه विश्लेष्ण *ن.ع.م.* تجزيه وشلیشن

تجسس खोज, छानबीन, तलाश, जाँच *نر.م.* تجسس
كھوج، چھان بين، تلاش، جانچ

تجسم रूप, अवतार, मूर्त, अवतरण *نر.م.* تجسم
روپ، اوتار، مورت، اوترن

تجلّي 1. अभिव्यक्ति 2. प्रकटीकरण, *ن.ع.م.* تجلّي
آرٹيبھاو 3. دپتي، چمک، كانتي

تجليل 1. गुणगान, महिमागान, *نر.م.* تجليل
۱. گنگان، مھيماگان، پرشستي، پرشنسا ۲. انوشتھان

تجمع समूहन, संग्रहण, संचयन, *ن.ع.م.* تجمع
سموھن، سنگرھن، سنچين، اكتريكرن

تجمل वैभव, शान, दीप्ति, प्रताप, *نر.م.* تجمل
ويبھو، شان، ديپتي، پرتاپ، گورو، بھويتا

تجويز सुझाव, प्रस्ताव, संकेत, *نر.م.* تجويز
سجھاؤ، پرستاؤ سنكيت، سفاش، انو شنسا، سنستوتي

تجهيز साज़ोसामान, सज्जा, उपकरण, *نر.م.* تجهيز
سازوسامان، سجّا، اپكرن، سادھن

تجهيزات उपकरण, साधन, *نر.ج.* تجهيزات
اوپكرن، سادھن، سازوسامان، لوازم

تحت الارضي भूमिगत, जमीन *ص.نب.* تحت الارضي
بھوميگت، زمين دوز

تحت البحرى 1. पनडुब्बी 2. सागर *ص.نب.* تحت البحرى
۱. پندوبّي ۲. ساگر كي نيچي

تحت الحمايه संरक्षित, सुरक्षित *ص.نب.* تحت الحمايه
سنركشت، سركشت

تحت اللفظي शाब्दिक; वर्णिक. *ص.نب.* تحت اللفظي
شابدک؛ ورنک

تحديد सीमाबंधन, नियंत्रण, निर्बंधन, *نر.م.* تحديد
سيمابندھن، نينترن، نربندھن، پرتی بندھ

تحديدول सीमित करना, प्रतिबंध *مص.مت.* تحديدول
سيمت كرنا، پرتيبندھ لگانا، نربدھ كرنا

تحديدبدل सीमित होना, निर्बंध होना *مص.ل.* تحديدبدل
سيمت ھونا، نربدھ ھونا

تحرير लेखन, लिखाई *نر.م.* تحرير
لپكھن، لكھايي

تحريرات सचिवालय, सेक्रेटेरियट *نر.م.* تحريرات
سچيوالی، سكريٹيريٹ

تحريري लिखित, लिपिबद्ध *ص.نب.* تحريري
لكھت، ليپيبدھ

تحريف तहरीफ़ *نر.م.* 1. विरूपण, तोड़-मरोड़ 2. मिलावट 3. ग़लत बयानी 4. विकृति

١. ويروپن، تورمرور ٢. ملاوټ ٣. غلط بياني ۴. وكرتي

تحريک तहरीक *نر.م.* प्रेरण, उत्तेजन, प्रयोजन, उद्दीपन

پريرڼ، اتّېجن، پريوجن، ادّيپن

تحريک کول तहरीककवल *مص.مت.* प्रेरित करना, उत्तेजित करना

پريرت کرنا، اوتّېجت کرنا

تحريم तहरीम *نر.م.* वंचन, निषेध, प्रतिषेध, मनाही, बहिष्कार, प्रतिबंध

ونچن، نيشيدهـ، پرتيشيدهـ، مناهي، بهشكار، پرتيبندهـ

تحسين तहसीन *نر.م.* प्रशंसा, श्रद्धा, अनुमोदन, जयजयकार

پرشنسا، سردها، انومودن، جيجيكار

تحسين نامه तहसीननामः *ښځ.م.* प्रशस्ति-पत्र, प्रशंसा-पत्र

پرشستي پتر، پرشنسا پتر

تحصيل तहसील *نر.م.* 1. अध्ययन 2. अधिग्रहण; अर्जन 3. उपलब्धि

١. ادهين ٢. ادهيگرهڼ؛ ارجن ٣. اوپلبدهي

تحصيلات तहसीलात *نر.م.* अध्ययन, शिक्षा ادهين، شكشا

تحصيلول तहसीलवल *مص.مت.* प्राप्त करना, अर्जित करना, पाना, हासिल करना

پراپت کرنا، ارجت کرنا، پانا، حاصل کرنا

تحصيلی तहसीली *ص.نب.* 1. शैक्षिक, शिक्षा संबंधी 2. करों की वसूली से संबंधित

١. شيكشک، شكښا سنبندهي ٢. كرون كي وصولى سي سنبندهت

تحفظ तहफ़ुज़ *نر.م.* परिरक्षण, संरक्षण, प्रतिरक्षा

پريركشڼ، سنركشڼ، پرتيركشا

تحفه तोहफ़: *ښځ.م.* उपहार, तोहफा, भेंट

اپهار، تحفه، بهېنټ

تحقق तहक़्क़ुक़ *نر.م.* 1. कार्यान्वयन 2. सिद्ध; सच्चाई 3. उपलब्धि

١. كارياتوين ٢. سِدّهـ؛ سچّايي ٣. اپلبدهي

تحقير तहक़ीर *نر.م.* अपमान, अनादर ايمان، انادر

تحقيرول तहक़ीरवल *مص.مت.* अपमान करना, अनादर करना, तुच्छ समझना

ايمان كرنا، انادر كرنا، تچّهـ سمجهنا

تحقيق तहक़ीक़ *نر.م.* 1. खोज, अनुसंधान, शोध 2. जाँच, छानबीन, परीक्षण

١. كهوج، انوسندهان، شودهـ ٢. جانچ، چهان بين، پريكشڼ

تحقيقات तहक़ीक़ात *نر.م.* अन्वेषण, जाँच, छानबीन, जाँच-पड़ताल

انوېشڼ، جانچ، چهان بين، جانچ - پرتال

تحقيقي तहक़ीक़ी *ص.نب.* अनुसंधान का, अनुसंधान से संबंधित, जांच संबंधित

انوسندهان كا، انوسندهان سي سنبندهت، جانچ سنبندهت

تحكيم तहकीम *نر.م.* सुदृढ़ीकरण, बलवृद्धि, प्रबलन; कुमक, सहायता; किलाबंदी

سودرړهيكرڼ، بلوردهي، پربلن؛ كمک، سهايتا؛ كلابندي

تحليف तहलीफ़ शपथ ग्रहण شپټهـ كړهڼ

تحليل तहलील *نر.م.* 1. विश्लेषण; पृथक्करण 2. विघटन, विलयन 3. मिलाना

١. وشليشڼ؛ پرتهككرڼ ٢. وګهټڼ؛ ويلين ٣. ملانا

تحليلول तहलीलवल *مص.مت.* 1. विश्लेषण करना 2. अपघटित करना 3. मिलाना, घोलना

١. وشلېش كرنا ٢. اپګهټت كرنا ٣. ملانا، ګهولنا

تحمل तहम्मुल *نر.م.* धैर्य, सहनशक्ति, उदारता, सहनशीलता, सहिष्णुता, बर्दाश्त

دهيرى، سهن شكتي، اودارتا، سهن شيلتا، سهشنوتا، برداشت

تحميل तहमील *نر.م.* आरोपन, भार, बोझ, थोपना, लादना

آروپن، بهار، بوجهـ، تهوپنا، لادنا

تحميلول तहमीलवल *مص.مت.* लागू करना; थोपना; बोझ लादना

لاګو كرنا؛ تهوپنا؛ بوجهـ لادنا

تحميلي तहमीली *ص.نب.* बलपूर्वक, अधिरोपित, लगाया गया, थोपा हुआ

بلپورک، ادهيروپت، لګايا ګيا، تهوپا هوا

تحول तहव्वल *نر.م.* 1. विकास; क्रमागत उन्नति 2. परिवर्तन 3. रूपांतरण

١. وكاس؛ كرماګت اتّنتي ٢. پريورتن ٣. روپانترڼ

تحویل *نر.م.* तहवील वितरण, प्रदान, हस्तांतरण, सुपुर्दगी

وترن، پردان، هستانترن، سپردگي

تحویل خانه *مؤ.م.* तहवीलखानः भंडारघर, गोदाम, माल गोदाम

بهندار گهر، گودام، مال گودام

تحویلدار *نر.م.* तहवीलदार गोदाम देख-रेख करने वाला, स्टोर कीपर

گودام دیکهـ رپکهـ کرني والا، ستورکیپر

تحویلول *مص.مت.* तहवीलवल सुपुर्द करना, वितरण करना, प्रदान करना

سپرد کرنا، وترن کرنا، پردان کرنا

تخت *نر.م.* तख़्त सिंहासन, गद्दी, तख्त

سنگهاسن، گدّي، تخت

تخته *مؤ.م.* तख़्तः पट्ट, पटरा, तख्ता पټّ، پټرا، تخته

تخته *ص.نب.* तख़्तः 1. सघन 2. संपीड़ित

١. سګهن ٢. سنپیړت

تخته پاک *نر.م.* तख़्तःपाक झाड़न, तख्ता साफ करने वाला, डस्टर

جهارن، تخته صاف کرني والا، دستر

تخریب *نر.م.* तख़रीब विनाश, ध्वंस, नाश, तबाही

وناش، دهونش، ناش، تباهي

تخریبي *ص.نب.* तख़रीबी विनाशक, ध्वंसात्मक

وناشک، دهونسائمک

تخصص *نر.م.* तख़स्सुस विशिष्टीकरण, विशेषज्ञता

وششتیکرن، وشپشکیتا

تخصصي *ص.نب.* तख़स्सुसी विशिष्टता, विशेषता

وششتیتا، وشپشتا

تخصیص *نر.م.* तख़सीस नियतन, आवंटन, खास करना, विनियोग

نیتن، آونټن، خاص کرنا، وینیوګ

تخطي *مؤ.م.* तख़ती भूल, चूक, गलती, त्रुटि

بهول، چوک، غلطي، تروتي

تخفیف *نر.م.* तख़फ़ीफ़ कटौती, छूट, बट्टा, रियायत

کټوتي، چهوټ، بټّا، رایایت

تخلص *نر.م.* तख़ल्लुस साहित्यिक उपनाम, तखल्लुस

ساهتیک اپنام، تخلص

تخلف *نر.م.* तख़ल्लुफ़ 1. उल्लंघन 2. अतिक्रमण 3. दूषण; भंग

١. اَلنګهن ٢. اتیکرمن ٣. دوشن؛ بهنګ

تخلیقي *ص.نب.* तख़लीक़ी रचनात्मक, सर्जनात्मक

رچناتمک، سرجناتمک

تخلیه *مؤ.م.* तख़लियः 1. तन्हाई, शून्यता 2. निष्क्रमण; परित्याग

١. تنهائي، شونیتا ٢. نشکرمن؛ پریتیاګ

تخم *نر.م.* तुख़्म बीज بیج

تخمدان *نر.م.* तुख़्मदान अंडाशय, डिंबाशय

انداشیَ، ډنباشیَ

تخمه *مؤ.م.* तुख़्मः अंडाणु, डिंब انداڼو، ډنب

تخمي *ص.نب.* तुख़्मी पौधा लगाने वाला बीज

پود لګائي والي بیج

تخمین *نر.م.* तख़मीन आकलन, अनुमान, अंदाजा

آکلن، انومان، اندازه

تخمیناً *ق.* तख़मीनन अनुमानित; अंदाज़न; लगभग

انومانت؛ اندازاً؛ لګ بهګ

تخمینول *مص.مت.* तख़मीनवल अनुमान लगाना, अंदाज़ा लगाना

انومان لګانا، اندازه لګانا

تخمیني *ص.نب.* तख़मीनी अनुमानित, लगभग

انومانت، لګ بهګ

تخنول *مص.مت.* तख़नवल गुदगुदाना; रिझाना, हँसाना, मन बहलाना

ګدګدانا؛ رجهانا، هنسانا، من بهلانا

تخنبل *مص.ل.* तख़नेदल गुदगुदाया जाना, मन बहलाया जाना, रिझाना

ګدګدایا جانا، من بهلایاجانا، ریجهانا

تخنیک *نر.م.* तख़नीक तकनीक تکنیک

تخنیکي *ص.نب.* तख़नीकी टेक्नीकल, तकनीकी

ټکنیکل، تکنیکي

تخول *مص.مت.* तख़वल गुदगुदाना; रिझाना, मन बहलाना, हँसाना

ګدګدانا؛ رجهانا، من بهلانا، هنسانا

تخه :*ښځ.م.* तख़: जमा हुआ दूध, दही, جما هوا دودھ، دهي

تخېدل *مص.ل.* तख़ेदल गुदगुदाया जाना گدگدایاجانا

تخيل *نر.م.* तख़ैयुल कल्पना, ख्याल، کلپنا، خیال

تخيلي *ص.نب.* तख़ैयुली कल्पनाशील, कल्पनात्मक, काल्पनिक

کلپناشیل، کلپناتمک، کالپنک

تدابير *نر.م.* (تدبير का बहुवचन) 1. उपाय, साधन 2. योजना; तदबीर

۱. اپای، سادھن ۲. یوجنا؛ تدبیر

تدارک *نر.م.* तदारुक प्रबंध, व्यवस्था, तैयारी

پربندھ، ویوستھا، تیاري

تداعي *ښځ.م.* तदायी एक चीज को देखकर दूसरी चीज का विचार मन में आना, विचारों या चीजों के बीच एक मानसिक संबंध

اېک چیزکودېکھکردوسري چیزکاویچارمن مېں آنا، ویچارون یا چیزون کي بیچ اېک مانسک سنبندھ

تدافعي *ص.نب.* तदाफ़ेयी रक्षात्मक, सुरक्षा رکشاتمک، سرکشا

تداوي *ښځ.م.* तदावी इलाज علاج

تدبير *نر.م.* तदबीर उपाय, कोई रास्ता निकालना, तदबीर

اپای، کوئي راستہ نکالنا، تدبیر

تدريج *نر.م.*- तदरीज श्रेणीकरण, वर्गीकरण, क्रम-स्थापन

شرېني کرن، ورګیکرن، کرم ستھاپن

تدريجاً *ق.* तदरीजतन क्रमशः, धीरे-धीरे کرمشہ، دھیري-دھیري

تدريجي *ص.نب.* तदरीजी क्रमिक کرمک

تدريس *نر.م.* तदरीस अध्यापन, शिक्षण, पाठन ادھیاپن، شکشن، پاٹھن

تدريسي *ص.نب.* तदरीसी शिक्षण संबंधित, अध्यापन संबंधित

شکشن سنبندھت، ادھیاپن سنبندھت

تدفين *نر.م.* तदफ़ीन दफन , गाड़ना, मुर्दे आदि को दफ़नाने या जमीन खोद कर गाड़ने की क्रिया

دفن، گارنا، مردي آدي کو دفناني یا زمین کھود کر گارني کي کریا

تدقيق *نر.م.* तदक़ीक़ संविक्षा, छानबीन

سنویکشا، چھان بین

تدوين *نر.م.* तदवीन संग्रहण; संकलन; संपादन

سنگرھن؛ سنکلن؛ سنپادن

تذكر *نر.م.* तज़क्कुर उल्लेख, चर्चा, ज़िक्र

اُلبکھ، چرچا، ذکر

تذكره *ښځ.م.* तज़किरः पहचान-कार्ड, जीवन-पत्रिका, आधार कार्ड

پھچان کارڈ، جیون پتریکا، آدھارکارڈ

تذكير *نر.م.* तज़कीर पुरुषत्व, पौरुष; पुल्लिंग

پروشتو، پوروش؛ پولنگ

تر *ا.* तर तक, अभी तक تک، ابھي تک

تر... لاندی नीचे نیچي

تراټ *نر.م.* तराट दुलकी ڈلکي

ترجيدي *ص.نب.م.* तराजीदी त्रासदी, दुखद تراسدی، دکھانت

تراخم *نر.م.* तराख़ुम रोहा, आँख का एक रोग روھا، آنکھ کا اېک روگ

ترازو *نر.م.* तराज़ू तुला, डंडी تُلا، ڈنڈي

تراشل *مص.مت.* तरशल छीलना, कतरना, छाँटना, काटना

چھیلنا، کترنا، چھانٹنا، کاٹنا

تارشي *ښځ.ج.* तारशे छिली हुई लकड़ी का गर्दा

چھیلي ھوئی لکڑي کا گردا

ترافيک *نر.م.* तराफीक यातायात, ट्रैफिक

یاتایات، ټریفیک

ترافيكي *ص.نب.* तराफीकी यातायात संबंधित

یاتایات سنبندھت

تراکتور *نر.م.*तराकतोर ट्रैक्टर ټریکټر

تراکم *نر.م.* तराकुम संचयन, संचय, समूह, ढेर

سنچین، سنچی، سموھ، ڈھیر

ترام *نر.م.* त्राम ट्राम, गाड़ी ټرام، ګاړي

تراموای *نر.م.* त्रामवाए ट्राम, गाड़ी ټرام، ګاړي

तराना: तरानः *ब्रज.म.* 1. गाना; लय 2. स्कूल गान, **ترانه**

١. گانا؛ لَی ٢. اسکول گان، ترانه

तरओसः *क्रि.वि.* अभी तक, अब तक, अब **تراوسه**

ابهی تک، اب تک، اب

तरबत *स्त्री.* दम घुटन, श्वासरोध **تربت**

دم گھٹن، سواسرودھ

तरबगनी *ब्रज.म.* बैर, शत्रुता, प्रतिद्वंद्विता, दुश्मनी **تربگني**

بَیر، شترتا، پرتیدوندویتا، دشمني

तरबूचः *पु.ज.* लाल मूली **تربوچه**

तरबोख़्तः *स.क्रि.वि.* बासी, पुराना **تربوخته**

باسي، پرانا

तरबूर *पु.म.* चचेरा भाई **تربور**

چچیرا بھائی

तरबूरगलवी *ब्रज.म.* 1. चचेरापन 2. शत्रुतापन **تربورګلوي**

١. چچیراپن ٢. شترتاپن

तरबियत *पु.म.* शिक्षण, प्रशिक्षण **تربیت**

شکشن، پرشکشن

तरबीयती *पु.म.* शैक्षिक **تربیتي**

شیکشک

तरबीयवी *स.क्रि.वि.* शैक्षिक **تربیوي**

شَیکشک

तरबीयः *ब्रज.म.* प्रशिक्षण **تربیه**

پرشکشن

तर्प *पु.म.* मूली; गाजर **ترپ**

مولي؛ گاجر

तर्प *पु.म.* धब-धब, धम, धमाका **ترپ**

دھب دھب، دھم، دھماکا

तर्पा *ख़.म.* पाँव की आवाज़, पैदल चलने की आवाज़ **ترپا**

پاون کي آواز، پیدل چلني کي آواز

तरपाल *पु.म.* तरपाल **ترپال**

तरपायः *क्रि.वि.* अंत तक, आखिर तक **ترپایه**

انت تک، آخر تک

तरपल *मस.मि.* ढेर करना, जमा करना **ترپل**

ڈھیرکرنا، جمع کرنا

तरपल *मस.ल.* पटका जाना, टुकड़े-टुकड़े होना, टकरा जाना **ترپل**

پٹکاجانا، ٹکڑي ٹکڑي هونا، ٹکراجانا

तरपलल *मस.ल.* टकराना, पटका जाना **ترپلل**

ٹکرانا، پٹکاجانا

तरपवल *मस.मि.* मारना, पीटना, प्रहार करना **ترپول**

مارنا، پیٹنا، پرهار کرنا

तरपहार *पु.म.* कदमों की आवाज़, धम-धम **ترپهار**

قدمون کي آواز، دھم دھم

तरपै *पु.म.* कदमों की आवाज़, धम-धम **ترپی**

قدمون کي آواز، دھم.دھم.

तुर्त *स.पु.म.* *वि.* सच्चा, सरल, निष्कपट **ترت**

سچّا، سرل، نسکپٹ

तर्ताब *पु.म.* अनुताप, खेद, पश्चात्ताप, दुःख **ترتاب**

انوتاپ، کھید، پشچاتاپ، دکھ

तर्तीब *पु.म.* क्रम, व्यवस्था, विन्यास, तरतीब **ترتیب**

کرم، ویستھا، ونیاس، ترتیب

तर्तीबवल *मस.मि.* व्यवस्थित करना, सजाना, क्रमबद्ध करना **ترتیبول**

ویوستھت کرنا، سجانا، کرمبدھ کرنا

तर्तीबी *स.क्रि.वि.* क्रमबद्धता **ترتیبي**

کرم بدھتا

तर्तेज़क *पु.ज.* चंसुर, दवा के काम आने वाला पौधा; एक प्रकार की साग **ترتیزک**

چنسر، دوا کي کام آنبوالاپودھا؛ ایک پرکارکي ساگ

तर्टल *मस.मि.* 1. मारना 2. निकाल देना 3. फटकारना 4. निंदा करना 5. बदनाम करना **ترټل**

١. مارنا ٢. نکال دینا ٣. پھٹکارنا ۴. نندا کرنا ۵. بدنام کرنا

तर्जुमान *पु.म.* अनुवादक, तर्जुमान, दुभाषिया **ترجمان**

انووادک، ترجمان، دوبھاشیا

तर्जुमानी *ब्रज.म.* 1. अनुवाद कार्य 2. प्रतिनिधित्व **ترجماني**

١. انوادکاریه ٢. پرتینیدھتو

तर्जुमः *ब्रज.म.* अनुवाद, भाषांतर, तर्जुमा **ترجمه**

انوواد، بھاشانتر، ترجمه

ترجيح तरजीह *ثبخ.م.* अधिमान, वरीयता, तरजीह

ادهيمان، وريتا، ترجيح

ترجيع तरजीअ *نر.م.* प्रत्यागमन پرتياگمن

ترجيح بند तरजीअबंद *نر.م.* छंदो-बद्ध कविता

چهندو-بدھ كويتا

ترچل त्रचल *مص.ل.* छींकना چهينكنا

ترچی त्रचै *نر.م.* छींक چهينک

ترخ त्रज़ *ق.* के समय, में, दौरान, बीच, पर्यंत, की अवधि तक

كي سمىَ، مين، دوران، بيچ، پرينت، كي اودهي تک

ترخ त्रस *ق.* (ترخ (देखो के समय, में, दरमियान

كي سمىَ، مين، درميان

ترحم त्राहुम *نر.م.* दया, करुणा, अनुकंपा, सहानुभूति

دیا، كروڻا، انوكنپا، سهانوبهوتي

ترخ तरख़ज़ *ثبخ.م.* कई टुकड़ों को जोड़कर बनाई गई पोशाक

كئي ٹكڑون كو جوڑكربنائي گئي پوشاک

ترخه तरख़: *ص.ثبخ.م.* कड़वा كڑوا

ترخه तरख़: *ثبخ.م.* नागदौन, छोटा पहाड़ी पेड़

ناگ دون، چهوٹا پهاڑي پيڑ

ترخيص तरख़ीस *نر.م.* सैनिक सेवा का प्रमाणपत्र, फौजी प्रमाणपत्र

سينک سيوا كا پرمان پتر، فوجي پرمان پتر

تردد तरददुद *نر.م.* फिक्र, दुविधा, अनिश्चय, हिचक

فكر، دوويدها، انيشچيَ، هيچک

تردید तरदीद *نر.م.* झिझक, शंका, अस्वीकृति, बहिष्करण

جهجهک، شنكا، اسويكرتي، بهيشكرن

تردیدیدل तरदिदेदल *مص.مت.* अस्वीकार करना, बहिष्कार करना, निकाल देना, नामंज़ूर करना; रद्द करना

اسويكار كرنا، بهيشكار كرنا، نكال دينا، نامنظور كرنا؛ ردّ كرنا

تروي तरड़ी *ثبخ.م.* बादल, मेघ, घटा بادل، ميگھ، گھٹا

ترسب तरसुब *نر.م.* पतन; पातन, गिराने की क्रिया, उतावली, हड़बड़ी

پتن؛ پاتن، گراني كي كريا، اتاولي، هڑبڑي

ترسره کول तरसर:कवल *مص.مت.* पूरा करना, समाप्त करना

پورا كرنا، سماپت كرنا

ترسپری तरसेरै *نر.م.* रस्सी, लगाम رسّي، لگام

ترسیم तरसीम *نر.م.* आरेख, चित्र, आलेख, ड्राइंग

آرپكھ، چتر، اليكھ، ڈرائينگ

تروش तरुश *ص.نر.* खट्टा كھٹّا

ترشا तरशा *ق.* पीछे, पीछे की ओर

پيچھے، پيچھے كي اور

ترشح तरश्शुह *ثبخ.م.* स्रावण, स्राव سراون، سراو

ترشي तुर्शी *ثبخ.ج.* अचार اچار

تربیخ तरख़ज़ *نر.م.* बसुला, बढ़ई का औज़ार

بسوله، بڑهی كا اوزار

تربنکه त्रिखक: *ثبخ.م.* पट्टी, धज्जी پٹّي، دهجّي

ترغاک तोरग़ाक *نر.م.* तूफान طوفان

ترغونی तरग़ुनै *ثبخ.م.* धुँधला, अंधेरा, झुटपुटा

دهندهلا، اندهيرا، جهٹپٹا

ترفیع तरफीअ *ثبخ.م.* तरक्की, पदोन्नति, प्रवर्तन, उन्नयन

ترقي، پدونتي، پرورتن، اتّين

ترقّي तरक़्क़ी *ثبخ.م.* प्रगति, उन्नति, तरक्की, विकास

پرگتي، اتّني، ترقّي، وبكاس

ترک तरक *نر.م.* दरार 2. कड़क .1 درار ٢. كڑک

ترک तर्क *نر.م.* 1. परित्याग, अपसर्जन 2. पलायन

١. پريتياگ، اپسرجن ٢. پلاين

ترکان तोरकाण *نر.م.* बढ़ई, काष्ठकार بڑهی، كاشٹكار

ترکانی तोरकाणी *ثبخ.م.* बढ़ईगिरी بڑهي گيري

ترکمنی तर्कमनी *ثبخ.م.* तुर्कमनी भाषा تركمني بهاشا

ترک کول तर्क कवल *مص.مت.* छोड़ देना, हट जाना, बहिष्कार करना

چھوڑ دینا، ہٹ جانا، بھشکار کرنا

ترکي *ښځ.م.* तुर्की तुर्की लोग और उनकी भाषा

ترکي لوګ اورانکي بھاشا

ترکیب *نر.م.* तरकीब संयोजन, रचना سنیوجن، رچنا

ترکیبي *ص.نب.* तरकीबी संयोजिक, यौगिक سنیوچک، یوګک

ترکېدل *مص.ل.* तरकेदल 1. दरार पड़ना, टूटना, तड़कना 2. कड़कना

۱. درار پڑنا، ٹوٹنا، ترکنا ۲. کڑکنا

ترکیه *ښځ.م.* तुर्किय: तुर्की (देश) ترکي (دیش)

ترله *ښځ.م.* तर्ल: चचेरी बहन چچیري بھن

ترموز *نر.م.* थर्मस تھرمس

ترمیم *نر.م.* तरमीम 1. संशोधन, सुधार 2. मरम्मत

۱. سنشودھن، سدھار ۲. مرمت

ترمیمول *مص.مت.* तर्मिमवल 1. संशोधन करना, सुधार करना 2. मरम्मत करना, बनाना

۱. سنشودھن کرنا، سُدھار کرنا ۲. مرمت کرنا، بنانا

ترناو *نر.م.* तर्नव जल सेतु, कृत्रिम जल प्रणाली جل سیتو، کرتریم جل پرنال

ترنج *نر.م.* तुरनज तुरंज, गलगल, बिजौरा ترنج، گل گل، بیجورا

ترنجی *نر.م.* तरंजै छींक چھینک

ترنځی *نر.م.* त्रंज़ै पतला, चुस्त, छरहरा پتلا؛ چست؛ چھرپرا

ترند *ص.نر.م.* तरन्द शर्मीला, लज्जालु شرمیلا، لجّالو

ترنده *ښځ.م.* त्रंद: गरज; कड़कड़ाहट گرج؛ کڑکڑاھٹ

ترنګ *نر.م.* तरंग 1. स्पर्श, टनटन, तरंग 2. एक घंटे के आसपास

۱. اسپرش، تن تن، ترنګ ۲. ایک گھنٹي کي آس پاس

ترنګر *نر.م.* त्रंगड़ भूसा और घास ढोने के लिए जाल की बोरी

بھوسا اور گھاس ڈھونے کي لئي جال کي بوري

ترنګول तरंगवल *مص.مت.* तरंग बजाना, साज़ बजाना, रुबाब बजाना, टनटनाना

ترنګ بجانا، ساز بجانا، رباب بجانا، تن تنانا

ترنګهار *نر.م.* त्रंगहार स्पर्श, टन-टन, तरंग

اسپرش، تن تن، ترنګ

ترنه انا *ښځ.م.* तरन: अना परदादी پردادي

ترنیکه *نر.م.* तरनीक: परदादा پردادا

ترنی *نر.م.* तरणै सीमा शुल्क, सीमा कर

سیما شُلک، سیما کر

ترور *ښځ.م.* त्रोर चाची, काकी چاچي، کاکي

ترور *نر.م.* तिरोर दहशत, आतंक دھشت، آتنک

تروزی *نر.م.* त्रोरज़ै चचेरा भाई या बहन

چچیرا بھائي یا بھن

ترور *نر.م.ص.* तरुर चकराया हुआ, उलझा हुआ, घबड़ाया हुआ

چکرایا ھوا، الجھا ھوا، گھبرایا ھوا

تروږمی *ښځ.م.* त्रोगमइ अंधेरी रात, अमावस की रात

اندھیري رات، اماوس کي رات

ترول तरवल *مص.مت.* डराना, भयभीत करना

ڈرانا، بھیبھیت کرنا

تروی *ښځ.ج.* तरवे छाछ, मट्ठा, मही

چھاچھ، متھا، مھي

ترویج *نر.م.* तरवीज प्रसार, प्रचार, फैलाव, संचार

پرسار، پرچار، پھیلاو، سنچار

تره *نر.م.* त्र: चाचा چاچا

تره *ښځ.م.* त्र: डर, खौफ, दहशत; नफरत

ڈر، خوف، دھشت؛ نفرت

تره *ښځ.م.* तर: शरीर, रूपरंग, चमड़ा

شریر، روپ رنګ، چمڑا

تره *ښځ.م.* तर: खीरा کھیرا

तरः की *نر.م.* एक अफग़ान क़बीला
اېک افغان قبيله

तरइ *ښځ.م.* खीरा کچيرا

तरइ *ښځ.م.* जलप्रपात, पानी बहने का ढलवाँ नाला
جل پرپات، پاني بهنې کا ډهلوان نالا

तरे *ا.د.* से, उससे سې، اس سې

तरे *ښځ.م.* डर, खौफ, दहशत ډر، خوف، دهشت

तर्याक *نر.ج.* अफीम افيم

तरीतम *ص.نب.* लुप्त या अदृश्य हो जाना, खो जाना, तिरोहित, ग़ायब
لُپت يا ادرشيَ هوجانا، کهوجانا، تروهت، غايب

तरीख़ *ص.نر.* कटु, कड़वा, तीखा کټو، کړوا، تيکها

तरीख़ालै *نر.م.* कटुता, कड़वाहट, तीखापन کټوتا، کړواهټ، تيکها پن

तरीख़वल *مص.مت.* तीखा करना, कड़वा बनाना تيکها کرنا، کړوا بنانا

तरीख़ै *نر.م.* पित्त, पित्त प्रकोप, कटुता پټّ، پټّ پرکوپ، کټوتا

तरीख़ेदल *مص.ل.* कड़ुवा होना, तीखा होना کړوا هونا، تيکها هونا

तरेदल *مص.ل.* 1. बदनाम होना 2. काँपना, ठिठुरना, 3. डर जाना
١. بدنام هونا ٢. کانپنا، ټهټهرنا ٣. درجانا

तरयल *مص.مت.* उछालना, फेंकना اچهالنا، پهينکنا

तरेली *نر.م.* तालाब, कुंड, पोखर, ताल
تالاب، کُنډ، پوکهر، تال

तरेंदारः *ښځ. م.* चाची, काकी چاچي، کاکي

तरेंगलै *ص.نر.م.* कड़ा, सख्त, कठोर व्यक्ति
کړا، سخت، کټهور ويکتي

तरेव *ص.نر.م.* खट्टा, नमकीन, खारा
کـهټّا، نمکين، کهارا

तरेवख़न *ص.نر.م.ج.* नुनखरा, खट्टापन, कड़वापन
نون کهرا، کهټّاپن، کړواپن

तरेवतंदै *ص.نر.م.* 1. कड़ा, सख्त, कठोर 2. मनहूस
١. کړا، سخت، کټهور ٢. منحوس

तरेवालै *نر.م.* खट्टापन, खारापन, तीखापन
کهټّاپن، کهاراپن، تيکهاپن

तरेवल *مص.مت.* खट्टा बनाना, खारा बनाना
کهټّا بنانا، کهارا بنانا

तरेवदल *مص.ل.* खट्टा होना کهټّا هونا

तड़ *نر.م.* 1. रोध, रोक; घेरा, परिधि 2. बड़ा पत्थर
١. رودهـ، روک؛ ګهيرا، پريدهي ٢. ټوکر

तड़ाक *نر.م.* **तराक** हंगामा, शोर هنګامه، شور

तड़ांगः *ښځ.م.* **तरानके** पट्टी پټّي

तड़व *نر.م.* **तराव** 1. जमीन नापने की जंजीर 2. संबंध
١. زمين ناپني کي زنجير ٢. سنبندهـ

तड़क *نر.م.* **तरक** हंगामा هنګامه

तड़ल *مص.مت.* **तरल** बंद करना بندکرنا

तड़म *ص.نر.م.* **तरम** कुनकुना, गुनगुना کُنکُنا، ګنګنا

तड़ुन *نر.م.* **तरून** संधि, समझौता سندهي، سمجهوتا

तड़ः *ښځ.م.* **तरे** रास्ता, पगडंडी راسته، پګډنډي

तज़लज़ुल *نر.م.* **तरलरल** कंपन, थरथराहट, अस्थिरता کنپن، ټهرټهراهټ، اا‌ستهرتا

तज़ईन *نر.م.* **तरीन** सजावट, सज्जा سجاوټ، سجّا

तगै *ص.نر.م.* **तरी** प्यासा پياسا

तसानुद *نر.م.* **तसानद** सहायता, सहयोग, मदद
سهايتا، سهيوګ، مدد

तसबीह *ښځ.م.* 1. माला, तसबीह 2. ईश्वर की प्रशंसा
١. مالا، تسبيح ٢. ايشور کي پرسنسا

तसपे *ښځ.م.*(तसबीह देखें) **तसपी** तसबीह, माला
تسبيح، مالا

तसख़ीर *نر.م.* **तसख़ीर** अधीनीकरण, काबू में करना, क़ब्ज़े में लाना
ادهينيکرن، قابو مين کرنا، قبضي مين لانا

तसख़ीन *نر.م.* **तसख़ीन** तापन تاپن

تسعير तसईर *نر.م.* अदला-बदली, आदान-प्रदान, परिवर्तन, रूपांतरण
ادلا بدلى، آدان -پردان، پريورتن، روپانترن

تسكره तसकेर: *ښځ.م.* ठेला; डोला; स्ट्रेचर; मरीज़ को लेजाने वाला ठेला
تهيلا؛ دولا؛ استرېچر؛ مريض کو لې جاني والا تهيلا

تسكين तसकीन *نر.م.* संतोष, सांत्वना سنتوش، سانتونا

تسلسل तसलसुल *نر.م.* निरंतरता, क्रमबद्धता, सिलसिला, अनुक्रम
نرنترتا، کرمبدهتا، سلسله، انوکرم

دور تلسلس دشچکر دुश्चक्र

تسلط तसल्लुत *نر.م.* आधिपत्य, अधिकार
ادهيپتئ، ادهيکار

تسلى तसल्ली *ښځ.م.* 1. दिलासा , तसल्ली, सांत्वना 2. संतोष, संतुष्टि
۱. دلاسا، تسلّي، سانتونا ۲. سنتوش، سنتوشتي

تسليت तसलियत *نر.م.* संवेदना, शोक प्रकट करना
سنوېدنا، شوک پرکټ کرنا

تسليح तसलीह *ښځ.م.* शस्त्रीकरण, शस्त्र सज्जा, युद्ध सामग्री
شستريکرن، شستر سجّا، يدهـ سامگري

تسليم तसलीम *نر.م.* समर्पण; सौंपना, सुपुर्दगी, हवाले करना, जमा करना
سمرپن؛ سونپنا، سپردگي، حوالي کرنا، جمع کرنا

تسليمول तसलीमवल *مص.مت.* समर्पण करना, सुपुर्द करना, हवाले करना, जमा करना
سمرپن کرنا، سپرد کرنا، حوالي کرنا، جمع کرنا

تسليميतसलीमी *ښځ.م.* समर्पण, सौंपना, सुपुर्दगी, हवाले करना, जमा करना
سمرپن، سونپنا، سپردگي، حوالي کرنا، جمع کرنا

تسليمېدل तसलीमेदल *مص.ل.* समर्पित होना, सौंप दिया जाना, हवाले हो जाना
سمرپت هونا، سونپ دياجانا، حوالي هوجانا

تسمه तसमः *ښځ.م.* पेटी, कमरबंद, बेल्ट
پيټي، کمربند، بيلټ

تسميه:तसमिय *ښځ.م.* नाम, नामकरण نام، نامکرن

تسويد तसवीद *نر.م.* मसौदा, प्रारूप, खाका مسودا، پراروپ، خاکه

تش तश *نر.م.* खाली, रिक्त, खोखला; निरर्थक
خالي، رکت، کهوکهلا؛ نررتهک

تش तश *نر.م.ج.ص.* नाँद; गर्त; धोने का टब
ناند؛ گرت؛ دهوني کا ټب

تشبث तशब्बुस *نر.م.* उद्यम, पहल, प्रयत्न, प्रयास, कोशिश; हस्तक्षेप, दखलअंदाजी
اُديم، پهل، پريتن، پياس، کوشش؛ هستکشيپ، دخل اندازي

تشبيه तशबी *ښځ.م.* एक जैसा, समान, हूबहू
اېک جيسا، سمان، هوبهو

تشبيه كول तशबीकवल *مص.مت.* तुलना करना, समानता लाना, एकरूपता लाना
تلنا کرنا، سمانتا لانا، ايکروپتالانا

تشپانى तशपाणै *ص.نر.م.* निहत्था, खाली हाथ, युद्ध के समय खाली हाथ
نهتهّا، خالى هاتهـ، يدهـ کي سمى خالى هاتهـ

تشتت तशतुत *نر.م.* 1. छितराव, फैलाव 2. विसर्जन 3. परेशानी
۱. چهټراو، پهيلاو ۲. ويسرجن ۲. پرېشاني

تش تور तशतोर *ص.نر.م.* 1. बिलकुल खाली, नंगा, खाली हाथ 2. नाकाम
۱. بالکل خالي، ننګا، خالي هاتهـ ۲. ناکام

تشجيع तशजीअ *ښځ.م.* प्रोत्साहन, बढ़ावा, समर्थन
پروتساهن، برهاوا، سمرتهن

تشخيص तशख़ीस *نر.م.* 1. नियुक्ति, निर्धारण 2. रोग की पहचान, निदान (रोग) 3. अंदाजा लगाना, अलग करना, फर्क़ करना
۱. نيوکتي، نردهارڼ ۲. روګ کي پهچان، نِيدان (روګ) ۳. اندازه لګانا، الګ کرنا، فرق کرنا

تشخيصول तशख़ीसवल *مص.مت.* 1. पहचान करना, रोग की पहचान करना 2. निर्धारण करना 3. प्रभेद करना, अलग करना, फर्क़ करना
۱. پهجان کرنا، روګ کي پههجان کرنا ۲. نردهارڼ کرنا ۳. پربهيد کرنا، الګ کرنا، فرق کرنا

تشدد तशददुद *نر.م.* हिंसा, कठोर, कड़ा هنسا، کټهور، کړا
عدم تشدد अहिंसा اهنسا

تشریح तशरीह *ज्ञ.म.* 1. स्पष्टीकरण, व्याख्या, टिप्पणी 2. अलग-अलग

۱. اسپشټیکرن، ویاکهیا، ټیټي ۲. الګ- الګ

د تشریح علم शरीर-रचना विज्ञान شریر-رچنا وګیان

دمري تشریح शवपरीक्षण, शवनिरीक्षण

شو نرکشن، شو پریکشن

تشریح کول तशरीहकवल *مص.مت.* 1. स्पष्ट करना, विश्लेषण करना, बताना 2. टुकड़े-टुकड़े करके बताना

۱. اسپشټ کرنا، وشلېشن کرنا، بتانا ۲. ټکړي ټکړي کر کي بتانا

تشریحي तशरीही *ص.نب.* विवरणात्मक, वर्णनात्मक

ووړناتمک، ورن ناتمک

تشریف तशरीफ *نر.م.* सम्मान, प्रतिष्ठा, इज्जत,

(यह शब्द किसी और शब्द के सथ मिलकर इस्तेमाल होता है। जैसे:)

سمّان، پرتشټها، عزت، (یه شبد کسي اور شبد کي ساتھ ملکر استعمال هوتا هی جیسي:)

تشریف ورل तशरीफ वड़ल *مص.مت.* तशरीफ ले जाना, चला जाना

تشریف لېجانا، چلاجانا

تشریف راوړل तशरीफ रावड़ल *مص.مت.* तशरीफ लाना

تشریف لانا،

تشریف لرل तशरीफ लरल *مص.مت.* तशरीफ रखना, मौजूद होना

تشریف رکهنا، موجود هونا

تشریفات तशरीफात *نر.م.* 1. धर्मानुष्ठान 2. औपचारिक 3. नयाचार

۱. دهرمانشټهان ۲. اوپچارک ۳. نیاچار

تشریفاتي तशरीफाती *ص.نب.* 1. आनुष्ठानिक 2. औपचारिक

۱. آنوشټهانک ۲. اوپچارک

تشریفاتي ګارد गार्ड ऑफ ऑनर ګارډ آف آنر

تشکر तशक्कुर *نر.م.* शुक्रिया, धन्यवाद, कृतज्ञता

شکریه، دهنیَ واد، کرتګتا

تشکر کول तशक्कुरकवल *مص.مت.* धन्यवाद देना, शुक्रिया अदा करना

دهنیَ واد دېنا، شکریه ادا کرنا

تشکل तशक्कुल *نر.م.* प्रारूप; आकार देना; सुगठन

پراروپ؛ آکار دېنا؛ سګټهن

تشکیل तशकील *نر.م.* संगठन, संस्था, संघ; गठन

سنګټهن، سنستها، سنګهـ؛ ګټهن

تشکیلول तशकीलवल *مص.مت.* संगठित करना, स्थापित करना, आयोजित करना

سنګټهت کرنا، ستهاپت کرنا، آیوجت کرنا

تش لاسی तशलासै *ص.نر.م.* दरिद्र, गरीब; खाली हाथ

ډردر، غریب؛ خالی هاتهـ

تشناب तशनाब *نر.م.* प्रसाधन, पेशाबघर, शौचघर, स्नानघर

پرسادهن، پیشاب ګهر، شوچ ګهر، سنانګهر

تشنج तशन्नुज *نر.م.* 1. तनाव, 2. गड़बड़ी 3. ऐंठन, मरोड़

۱. تناؤ ۲. ګړبړي ۳. اېنټهن، مروړ

تشوالی तशवालै *نر.م.* खाली, रिक्त خالی، رکت

تشول तशवल *مص.مت.* खाली करना, रिक्त करना

خالي کرنا، رکت کرنا

تشویش तशवीश *نر.م.* चिंता, आशंका, झंझट

چنتا، آشنکا، جهنجهټ

تشویق तशवीक़ *نر.م.* प्रोत्साहन, बढ़ावा, समर्थन

پروتساهن، بړهاوا، سمرتهن

تشویقول तशविक़वल *مص.مت.* प्रोत्साहित करना, बढ़ावा देना, समर्थन करना

پروتساهت کرنا، بړهاوا دېنا، سمرتهن کرنا

تشه तशः *ص.ښځ.م.* 1. खाली 2. रिक्त 3. स्थान

۱. خالي ۲. رېکت ۳. استهان

تښځ तखज़ *ښځ.م.* बसूला (हथियार) بسوله (هتهیار)

تصادف तसादुफ़ *نر.م.* दुर्घटना, आपात, टक्कर

ډُرګهټنا، اېپات، ټکر

تصادفي तसादुफ़ी *ص.نب.* आकस्मिक, सांयोगिक

آکسمک، سانیوګک

تصادم तसादुम *نر.م.* टक्कर, दुर्घटना, अनर्थ, अनिष्ट

ټکړ، ډُرګهټنا، انرتهـ، انشټ

تصاعد उदीयमान; प्रगति; उत्थान *نر.م.* तसाउ॒द
اديمان؛ پرگتي؛ اتهّان

هندسي تصاعد ज्यामिति प्रगति جيامتي پرگتي

حسابي تصاعد अंकगणित प्रगति انکگنيت پرگتی

تصحيح सुधार, शोधन, शुद्धि; दुरुस्त *نر.م.* तसहीह करना
سدهار، شودهن، شدّهي؛ درست کرنا

تصدّي कारोबार, व्यवसाय, उद्योग *ښځ.م.* तसद्दी
کاروبار، ویوسای، ادیوگ

تصديق प्रमाणन, प्रमाणीकरण *نر.م.* तसदीक़ پرمانن، پرمانيگرن

تصرف अधिकार; क़ब्ज़ा करना *نر.م.* तसर्रुफ़
ادهيکار؛ قبضه کرنا

تصرف کول बंदी बनाना, कब्ज़ा करना, ज़ब्त करना *مص.مت.* तसर्रुफ़कवल
بندي بنانا، قبضه کرنا، ضبط کرنا

تصريح व्याख्या, स्पष्टीकरण *ښځ.م.* तसरीह
وياکهيا، سپشټيکرن

تصريف रूपरचना, रूपांतरण, विभक्ति; शब्दों को दोहराना *نر.م.* तसरीफ़
روپ رچنا، روپانترن، ويبهکتي؛ شبدون کودوهرانا

تصريفي रूपात्मक, आकृतिमूलक; शब्दों को दोहराना *ص.نب.* तसरीफ़ी
روپاتمک، اکرتي مولک؛ شبدون کو دهرانا

تصغير अल्प, छोटा, अल्पार्थक, *ص.نر.م.* तसग़ीर
الپ، چهوټا، الپارتهک

د تصغير نوم लघुनाम, पुकारने वाला नाम
لگهو نام، پکارني والا نام

تصفيه 1. शुद्ध 2. साफ *ښځ.م.* तसफ़िय: ۱. شدهـ ۲. صاف

تصفيه خانه परिष्करण शाला, रिफाइनरी *ښځ.م.* तसफ़िय:ख़ान:
پرشکرن شالا، ريفاينري

تصميم संकल्प, निश्चय, दृढ़ता, निर्धारण *نر.م.* तसमीम
سنکلپ، نشچيَ، درهتا، نردهارن

تصنع अनुराग, दिखावा, कृत्रिमता, स्नेह *ښځ.م.* तसन्नोअ॒
انوراگ، دکهاوا، کرترمتا، اسنېه

تصنيف 1. वर्गीकरण 2. रचना, पुस्तक, संकलन *نر.م.* तसनीफ़
۱. ورګيکرن ۲. رچنا، پستک، سنکلن

تصور कल्पना, धारणा, खयाल *نر.م.* तसव्वुर
کلپنا، دهارنا، خيال

تصور کول अनुमान करना, कल्पना करना, सोचना *مص.مت.* तसव्वुरकवल
انومان کرنا، کلپنا کرنا، سوچنا

تصوري काल्पनिक, कल्पित, खयाली *ص.نب.* तसव्वुरी
کالپنک، کلپت، خيالي

تصوف अध्यात्मवाद, सूफीवाद *نر.م.* तसव्वुफ़
ادهياتمواد، صوفيواد

تصويب अनुमोदन, मंज़ूरी, स्वीकृति *نر.م.* तसवीब
انومودن، منظوري، سويکرتي

تصوير चित्र, फोटो, छायाचित्र, छवि सूरत, शक्ल, *نر.م.* तसवीर
چتر، فوتو، چهاياچتر، چهوي، صورت، شکل

تصويرول चित्र बनाना, तस्वीर बनाना *مص.مت.* तसवीरवल
چتر بنانا، تصوير بنانا

تضاد अंतर्विरोध; विलोम; विपरीत, उलटा; प्रतिवाद *نر.م.* तज़ाद
انترويرودهـ؛ ويلوم؛ وپريت، اولټا، پرتيواد

تضاعف दोहरा, दोगुना, दोहरीकरण *نر.م.* तज़ाउ॒फ़
دوهرا، دوګنا، دوهري کرن

تضامن जिम्मेदारी, संयुक्त दायित्व *نر.م.* तज़ामुन
ذمېداري، سنيکت دايتو

تضامني संयुक्त जिम्मेवारी *ص.نب.* तज़मुनी
سنيکت ذمېواري

تضامنی شرکت सामान्य साझेदारी
سامانيه ساجهېداري

تضرع अनुनय-विनय, चिरौरी, विनती *ښځ.م.* तज़रोअ॒
انونی- وينئ، چروري، وېنتي

تضعيف दोहरा, दोगुना, दोहरीकरण *نر.م.* تज़इ़फ़
دوهرا، دوگنا، دوهريكرن

تضمن अंतर्वेशन, समावेश *نر.م.* तज़म्मुन
انترويشن، سماويش

تضمين गारंटी, प्रतिभूत *نر.م.* तज़मीन
گارنتي، پرتيبهوت

تضمينول ज़मानत देना, जिम्मा *مص.مت.* तज़मीनवल लेना, आश्वासन देना
ضمانت دينا، ذمه لينا، آشواسن دينا

تطابق अनुरूपता, समनुरूपता, अनुपालन, सहमति, मेल *نر.م.* तताबुक
انوروپتا، سمنوروپتا، انوپالن، سهمتي، مېل

تطبيق 1. उपयोग, प्रयोग 2. विनियोग 3. कार्यान्वयन 4. तुलना, मिलान 5. जाँच *نر.م.* ततबीक़
١. اوپيوگ، پريوگ ٢. ونيوگ ٣. كاريانوين ۴. تلنا، ملان ۵. جانچ

تطبيقات प्रयोग, उपयोग, व्यवहार *نر.م.* ततबीक़ात
پريوگ، اوپيوگ، ويوهار

تطبيقول 1. उपयोग करना, लागू करना 2. तुलना करना, मिलाना *مص.مت.* ततबीक़वल
١. اوپيوگ كرنا، لاگو كرنا ٢. تُلنا كرنا، ملانا

تطبيقي लागू किए जाने योग्य, आज़माए जाने योग्य, व्यावहारिक *ص.نب.* ततबीक़ी
لاگوكيے جاني يوگي، آزماي جاني يوگي، ويوهارک

تطميع प्रलोभन, मोह, आकर्षण *ثنح.م.* ततमीअ़
پرلوبهن، موهـ ، آكرشن

تطور रूपांतरण, परिवर्तन *نر.م.* ततव्वुर
روپانترن، پريورتن

تظاهر प्रदर्शन, जुलूस, निदर्शन, निरुपण *نر.م.* तज़ाहुर
پردرشن، جلوس، نردرشن، نروپن

تعادل संतुलन, बराबरी, समानता *نر.م.* तआ़दुल
نتُلن، برابرى، سمانتا

تعاقب अनुक्रम, एक के पीछे दूसरा *نر.م.* तआ़कुब
انوكرم، ايک كي پيچهي دوسرا

تعالى बहुत ऊँचा, सबसे ऊंचा ص.نب. तआ़ला
بهت اونچا، سب سي اونچا

تعامل 1. प्रतिक्रिया 2. प्रचलन; नज़ीर *نر.م.* तआ़मुल
١. پرتيكريا ٢. پرچلن؛ نظير

تعاون मदद, सहायता, सहयोग *نر.م.* तआ़वुन
مدد، سهايتا، سهيوگ

تعاوني मददगार, सहयोगी *ص.نب.* तआ़वुनी
مددگار، سهيوگي

تعبير 1. विशलेषण 2. सपने का अर्थ *نر.م.* ता़बीर
١. وبشلبشن ٢. سپني كا ارتهـ

تعبيرول व्याख्या करना, विशलेषण करना, प्रस्तुत करना *مص.مت.* ता़बीरवल
وياكهيا كرنا، وبشلبشن كرنا، پرستُت كرنا

تعبيه व्यवस्था, आयोजन, इंतजाम, सँवारना, सजाना *ثنح.م.* ता़बीयः
ويوستها، آيوجن، انتظام، سنوارنا، سجانا

تعجب आश्चर्य, विस्मय *نر.م.* तअ़ज्जुब
آشچريَ، وسمى

تعجيز अपमान, अवमानना, मनमर्दन *نر.م.* ता़जीज़
اپمان، اومانتا، مانمردن

تعداد संख्या, गिनती *نر.م.* ता़दाद
سنكهيا، گنتي

تعدى अन्याय, अत्याचार, जुल्म, बेइंसाफी, गलत, ज्यादती *ثنح.م.* तअ़दा
انيايَ، اتياچار، ظلم، بي انصافي، غلط، زيادي

تعديل 1. समंजन; समायोजन; सामंजस्य, समनवय; सुधार 2. दो चीजों में बराबरी करना *نر.م.* ता़दील
١. سمنجن؛ سمايوجن؛ سامنجسيَ، سمنويَ؛ سدهار ٢. دوچيزون مين برابري كرنا

تعديلول 1. समंजित, करना, समायोजन करना, सुधार करना 2. दो चीजों में बराबरी करना *مص.مت.* ता़दीलवल
١. سمنجت كرنا، سمايوجن كرنا، سدهار كرنا ٢. دو چيزون مين برابري كرنا

تعذيب कष्ट, संपीड़न *نر.م.* ता़ज़ीब
كشٹ، سنپيڑن

تعرض विरोध, हमला, आक्रमण *نر.م.* ता़रुज़
ويرودهـ ، حمله، آكرمن

تعرضي *ص.نب.* تا॒ररुज़ी आक्रमणशील, लड़ाका

आक्रमन شیل، لڑاکا

تعرفه *ن.م.* تا॒रुफ: दर सूची, शुल्क दर, दाम, टैरिफ

درسوچي، شلک در، دام، ټیرېف

تعريف *ن.م.* تा॒रीफ़ प्रशंसा, परिभाषा پرشنسا، پرېيباشا

تعريفول *مص.مت.* تा॒रीफ़वल 1. परिभाषा करना, व्याख्या करना 2. प्रशंसा करना

۱. پرېيباشا کرنا، بيان کرنا ۲. برشنسا کرنا

تعزيت *ن.م.* تअ़ज़ीयत संवेदना, शोक سنوېدنا، شوک

تعزير *ن.م.* تअ़ज़ीर दंड ډنډ

تعصب *ن.م.* तअ़स्सुब पक्षपात, प्रतिकूल

پکشپات، پرتي کول

تعطيل *ن.م.* تा॒तील अवकाश, छुट्टी اوکاش، ڇهټّی

تعظيم *ن.م.* تअ़ज़ीम आदर, सम्मान, सत्कार

آدر، سمّان، ستکار

تعفن *ن.م.* तअ़फ़्फ़ुन बदबू, दुर्गंध بدبو، درګندهـ

تعقل *ن.م.* तअ़क़्क़ुल विचार, विचारणा ويچار، ويچارنا

تعقيب *ن.م.* تा॒क़ीब पीछा; शिकार پيچها؛ شکار

تعقيبول *مص.مت.* تा॒क़ीबवल पीछा करना, अनुगमन करना, अनुसरण करना

پيچها کرنا، انوګمن کرنا، انوشرن کرنا

تعقيد *ن.م.* تा॒क़ीद दुर्बोध, दुरूह دربودهـ، دروح

تعقيم *ن.م.* تा॒क़ीम जिसका कोई अर्थ न हो

جسکا کوئي ارتهـ نه هو

تعلق *ن.م.* تअ़ल्लुक़ संबंध, संपर्क سنبندهـ، سمپرک

تعلقات *ن.م.* تअ़ल्लुक़ात रिश्ते-नाते, संबंध

رشتي- ناتي، سنبندهـ

تعلل *ن.م.* तअ़ल्लुल बहाना करना, टालमटोल करना

بهانا کرنا، ټالمټول کرنا

تعليق *ن.م.* تा॒लीक़ लटका हुआ, स्थगन

لټکا هوا، استهګن

تعليل *ن.م.* تा॒लील कारण बताना, कारण स्पष्ट करना

کارن بتانا، کارن سپشټ کرنا

تعليل استدلال دليل کا کارن دلیل का कारण

تعليم *ن.م.* تा॒लीम शिक्षा, शिक्षण شکشا، شکشن

تعليم او تربيه शिक्षा और प्रशिक्षण شکشا اور پرشکشن

تعليمي *ص.نب.* تा॒लीमी शैक्षिक شيکشک

تعليم يافته *ص.نب.* تा॒लीमयाफ़्त: शिक्षित شکشت

تعمير *ن.م.* تा॒मीर निर्माण, संरचना نرمان، سنرچنا

تعميراتي *ص.نب.* تा॒मीराती निर्माणाधीन, रचनात्मक نرمانادهين، رچناتمک

تعميري *ص.نب.* تा॒मीरी रचनात्मक رچناتمک

تعميل *ن.م.* تा॒मील कार्यान्वयन, निष्पादन کاريانوين، نشپادن

تعميلول *مص.مت.* تा॒मीलवल निष्पादन करना, कार्यान्वयन करना

نشپادن کرنا، کاريانوين کرنا

تعميم *ن.م.* تा॒मीम 1. साधारणीकरण, सामान्यीकरण 2. प्रचारण, फैलाव

۱. سادهارنيکرن، سامانی کرن ۲. پرچارن، پهيلاؤ

تعميمول *مص.مت.* تा॒मीमवल 1. प्रचार करना, फैलाना 2. सामान्यीकरण करना, आम करना

۱. پرچار کرنا، پهيلانا ۲. سامنيي کرن، عام کرنا

تعويذ *ن.م.* تा॒वीज़ कवच, मंत्रकवच, तावीज़

منتر کوچ، تعويذ

تعويض *ن.م.* تा॒वीज़ वापसी, प्रतिस्थापन, पुनःस्थापन

واپسي، پرتي ستهاپن، پنه ستهاپن

تعويق *ن.م.* تा॒वीक़ विलंब, देर, अवरोध, बाधा

ولنب، دېر، اوروده ، بادها

تعهد *ن.م.* तअ़हुद वायदा, प्रतिज्ञा, वचन

وعده، پرتګيا، وچن

تعيين *ن.م.* तइ़यीन 1. मनोनयन 2. पदनाम 3. स्पष्ट 4. उल्लेख

۱. منونين ۲. پدنام ۳. اسپشټ ۴. اولٲيکهـ

تعينول *مص.مت.* तइ़यीनवल 1. स्पष्ट करना 2. तय करना 3. मनोनीत करना, नियुक्त करना

۱. اسپشټ کرنا ۲. طی کرنا ۳. منونت کرنا، نيوکت کرنا

تغنول *مص.مت.* तग़नवल 1. कबाब बनाना 2. तलना

۱. کباب بنانا ۲. تلنا

تغذيه تغ़ذ़ीयः *ښځ.م.* पोषाहार; पोषण पोशाहार ; पोशण

تغمه تغ़ामः *ښځ.م.* 1. पट्टी 2. किनारा लगाना
١. پټّي ٢. کناره لګانا

تغيير تग़ईर *نر.م.* परिवर्तन, रूपांतरण, अदल-बदल
پريورتن، روپانترن، ادل بدل

تفاله तुफ़ालः *ښځ.م.* 1. कूड़ा कर्कट 2. मैल
١. کوړا کرکټ ٢. ميل

تفاوت तफ़ाउत *نر.م.* अंतर, भेद, फर्क انتر، بهېد، فرق

تفاهم तफ़ाहुम *نر.م.* आपसी समझ, सहानुभूति, समझौता, सूझ-बूझ
آپسی سمجھ، سهانوبهوتي، سمجهوتا، سوجھ بوجھ

تفتيش तफ़तीश *نر.م.* पूछ-ताछ, जाँच, निरीक्षण, मुआयना
بوچهتاچھ، جانچ، نرکشن، معاينه

تفتين तफतीन *نر.م.* 1. शरारत, नटखट 2. हानि; अनिष्ट
١. شرارت، نټ کهټ ٢. هاني؛ انشټ

تفحص तफ़हुस *نر.م.* छानबीन, खोज, अनुसंधान, अन्वेषण
چهان بين، کهوج، انوسندهان، انوېشن

تفرقه तफ़रिक़ः *ښځ.م.* फूट, भेद پهوټ، بهېد

تفريح तफ़रीह *ښځ.م.* मनोरंजन, मौज- मस्ती, तफरीह, सैर
منورنجن، موج مستي، تفريح، سير

تفريحي तफरीही *ص.نب.* मनोरंजन का, मनोरंजन के साधन का; मनोरंजक
منورنجن کا، منورنجن کي سادهن کا، منورنجک

تفريط तफ़रीत *نر.م.* अभाव, कमी, त्रुटि, अपूर्णता
ابهاؤ، کمي، تروټي، اپورنتا

تفريق तफ़रीक़ *نر.م.* 1. व्यवकलन, घटाव
2. अलगाव, पृथक्करण; फर्क
١. ويوکلن، ګهټاؤ ٢. الګاؤ، پرتهکرن؛ فرق

تفريقول तफ़रीक़वल *مص.مت.* 1. घटाना, कम करना, फर्क करना 3. 2. अलग करना, पृथक करना विरोध करना

١. ګهټانا، کم کرنا ٢. الګ کرنا، پرتهک کرنا؛ فرق کرنا ٣. ويرودهـ کرنا

تفسير तफ़सीर *نر.م.* व्याख्या, भाष्य وياکهيا، بهاشی

تفسيرول तफ़सीरवल *مص.مت.* व्याख्या करना, विवरण देना, खोल-खोल कर बताना
وياکهيا کرنا، وورن دېنا، کهول کهول کر بتانا

تفصيل तफ़सील *نر.م.* विवरण, ब्योरा; विस्तार
وورن، بيورا؛ ويستار

تفكر तफ़क्कुर *نر.م.* चिंतन, चिंता چنتن، چنتا

تفكيک तफ़कीक *نر.م.* जुदा, पृथक, अलग, भिन्नता.
جدا، پرتهک، الګ، بهنّتا

تفنن तफ़न्नुन *نر.م.* मनोरंजन, विनोद
منورنجن، ونود،

تفوق तफ़व्वुक़ *نر.م.* श्रेष्ठता; प्रधानता
شريشٹتا؛ پردهانتا

تفويض तफ़वीज़ *نر.م.* सौंपना, हस्तांतरण
سونپنا، هستانترن

تفهيم तफ़हीम *نر.م.* समझ سمجھ

تقاضا तक़ाज़ा *ښځ.م.* 1. मांग; दावा 2. अपेक्षा रखना
١. مانګ؛ دعوا ٢. اپيکشا رکهنا

عرضه او تقاضا आपूर्ति तथा मांग اپورتي تتها مانګ

تقاطع तक़ातेअ *ښځ.م.* चौराहा; प्रतिच्छेदन; कटाव
چوراها؛ پرتيچهيدن؛ کټاو

تقاعد तक़ाउद *نر.م.* सेवा निवृत्ति, अवकाश ग्रहण, निवृत्ति- पेंशन
سېوا نيورتّي، اوکاش ګرهن، نيورتّي- پينشن

تقبيح तक़बीह *ښځ.م.* निंदा, तिरस्कार, नापसंदगी
نندا، ترسکار، نا پسندګي

تقدس तक़दुसत़क़द् *نر.م.* पवित्रता, पुनीता پوترتا، پونيتّا

تقدم तक़द्दुम *نر.م.* प्राथमिकता, प्राधान्य
پراتهمکتا، پرادهانی

تقدير तक़दीर *نر.م.* कद्र, सम्मान, आदर; तारीफ; भाग्य
قدر، سمّان، آدر؛ تعريف؛ بهاګی

تقدير نامه *ثبځ.م.* तक़दीर नामः गुणों का वर्ण - पत्र, प्रशंसा पत्र, सम्मान प्रमाणपत्र

ګنو کا ورڼ پتر، پرشنسا پتر، سمّان پرمانِ پتر

تقديرول *مص.مت.* तक़दीरवल करना, प्रशंसा करना कद्र करना, सम्मान

قدر کرنا، سمّان کرنا، پرشنسا کرنا

تقديم *نر.م.* तक़दीम भेंट; पेश; प्रस्ताव; प्रदान

بهېنټ؛ پېش؛ پرستاو؛ پردان

تقديمول *مص.مت.* तक़दीमवल भेंट करना; पेश करना, प्रदान करना; प्रस्ताव करना

بهېنټ کرنا؛ پېش کرنا، پردان کرنا؛ پرستاؤ کرنا

تقرر *نر.م.* तक़र्रुर नियुक्ति, तैनाती, आवंटन

نیکټي، ټیناتي، آونټن

تقريبا *ق.* तक़रीबन लगभग, करीब, तकरीबन

لګ بهګ، قریب، تقریبا

تقرير *نر.م.* तक़रीर भाषण, वार्ता, तक़रीर, व्याख्यान

بهاشڼ، وارتا، تقریر، ویاکهیان

تقريظ *نر.م.* तक़रीज़ प्रशस्ति, प्रशंसा, गुणगान

پرشستي، پرشنسا، ګڼګان

تقسيم *نر.م.* तक़सीम वितरण, विभाजन, भाग

وټرڼ، وبهاجن، بهاګ

تقسيمات *نر.م.* तक़सीमात وېټرڼ वितरण

تقسيمول *مص.مت.* तक़सीमवल वितरण करना, विभाजित करना, भाग करना, बाँटना

وټرڼ کرنا، وبهاجت کرنا، بهاګ کرنا، بانټنا

تقصير *نر.م.* तक़सीर दोष, त्रुटि, गलती, नुक्स

دوش، تروټي، غلطي، نقص

تقطير *نر.م.* तक़तीर 1. आसवन 2. टपकाव, चुआने का काम

۱. آسون ۲. ټپکاو، چواني کا کام

تقطيع *ثبځ.م.* तक़तीअ द्विभाजन, टुकड़े टुकड़े करना, कविता के शब्दों को नापना, कविता का हर शब्द बराबर है या नहीं पता लगाना

دویېهاجن، ټکړي ټکړي کرنا، کویتا کي شبدون کو ناپنا، کویتا کا هر شبد برابر هی یا نهین پتا لګانا

تقلب *نر.م.* तक़ल्लुब धोखा, बेईमानी, ठगना

دهوکها، بې ایماني، ټهګنا

تقلبي *ص.نب.* तक़ल्लुबी धोखाधड़ी, कपटी, छलिया, वंचक, छलपूर्ण

دهوکها دهړي، کپټي، چهلیا، ونچک، چهلپورڼ

تقليد *نر.م.* तक़लीद किसी के पीछे चलना, अनुसरण, अनुयायी, नक़ल, पैरवी

کسي کې پیچهې چلنا، انوسرڼ، انویایي، نقل، پیروي

تقليدي *ص.نب.* तक़लीदी अनुकरण से संबंधित, नक़ल से संबंधित,पैरवी से संबंधित, अनुकृति

انوکرڼ سي سنبندهت، نقل سي سنبندهت، پیروي سي سنبندهت، انوکرتي

تقليل *نر.م.* तक़लील कमी, घटाव کمي، ګهټاؤ

تقنين *نر.م.* तक़नीन क़ानून, विधान, विधि निर्माण

قانون، ودهان، ویدهي نرمانِ

تقنيني *ص.نب.* तक़नीनी वैधानिक, विधायी

ویدهانک، ودهایي،

تقوى *ثبځ.م.* तक़वा 1. धर्म निष्ठा 2. सदगुण 3. श्रद्धा 4. साधना 5. ईश्वर से डर

۱. دهرم نشټها ۲. سدګڼ ۳. شردها ۴. سادهنا ۵. ایشور سي ډر

تقويم *نر.م.* तक़वीम पंचांग, कैलेंडर, जंत्री, तिथि पत्र

پنچانګ، کیلنډر، جنتري، تیتهي پتر

تقويه *ثبځ.م.* तक़वियः 1. सहायता 2. शक्ति देना 3. मजबूत करना

۱. سهایتا ۲. شکتي دینا ۳. مضبوط کرنا

تقويه كول *مص.مت.* तक़वियःकवल 1. शक्ति पहुँचाना, बल देना 2. सहायता करना

۱. شکتي پهونچانا، بل دینا ۲. سهایتا کرنا

تک *اد.* तक रंगों के नाम के साथ प्रयोग होने वाला शब्द जैसे:

رنګون کي نام کي ساتهـ پریوګ هونې والا شبد جیسي: **تک سپین** بهـت ګهرا سفید، **تک سور** بهـت کالا

تكامل *نر.م.* तकामुल विकास, क्रमविकास, क्रमगत उन्नति

کاس، کرموکاس، کرمګت اوڼتي

تکاملي *ص.نب.* उद्विकासी; विकासवाद-संबंधी; क्रम-विकास-संबंधी
اودوکاسی؛ وېکاسواد-سنبندهي؛ کرم–وېکاس-سنبندهي

تکبر *نر.م.* घमंड, अभिमान گهمنډ، ابهيمان

تکثیر *نر.م.* पुनरुत्पादन, उत्पादन, उत्पत्ति پنروتپادن، اتپادن، اوتپتّي

تکذیب *نر.م.* झुठलाना, खंडन جهټهلانا، کهنډن

تکذیبول *مص.مت.* खंडन करना, झुठलाना, झूठ बोलकर इनकार करना
کهنډن کرنا، جهټهلانا، جهوټه بول کر انکار کرنا

تکرار *نر.م.* 1. दोहराना, पुनरावृत्ति 2. तकरार तकरार 3. आवर्तन
۱. دوهرانا، پنراورتي ۲. تکرار۳. آورتن

تکرارول *مص.مت.* 1. तकरार करना 2. दोहराना
۱. تکرار کرنا ۲. دوهرانا

تکرارپدل *مص.ل.* 1. तकरार होना 2. दोहराया जाना
۱. تکرارهونا ۲. دوهرایاجانا

تکړه *ص.نب.* 1. बलवान, शक्तिशाली, तगड़ा तकड़ः 2. कौशल, चतुर
۱. بلوان، شکتيشالي، تګړا ۲. کوشل، چتر

تکړه والی *نر.م.* बल, शक्ति, ताक़त تکډاوالۍ
بل، شکتي، طاقت

تکفیر *نر.م.* काफिर घोषित करना, बहिष्कार तकफ़ीर करना, इंकार करना
کافر ګهوشبت کرنا، بهښکارکرنا، انکارکرنا

تکفین *نر.م.* तकफीन कफन पहनाना کفن پهنانا

تکل *نر.م.* मकसद, इरादा तकल مقصد، اراده

تکلف *نر.م.* औपचारिकता, रस्म, शिष्टाचार; मुसीबत मोल लेना, तकल्लुफ तकल्लुफ़
اوپچارېکتا، رسم، ششټاچار، مصيبت مول لينا، تکلف

تکلم *نر.م.* कथन, बात, उक्ति, वाक तकल्लुम
کتهن، بات، اوکتي، واک

تکلیف *نر.م.* 1. तकलीफ, मुसीबत, संकट; असुविधा; बेचैनी; मेहनत 2. जिम्मेवारी 3. बीमारी तकलीफ़
۱. تکلیف، مصیبت، سنکټ؛ اسویدها؛ بېچېني؛ محنت ۲. ذمه واري ۳. بيماري

تکمیل *نر.م.* समापन, समाप्ति, पूर्णता तकमील
سماپن، سماپتي، پورنتا

تکمیلول *مص.مت.* पूरा करना, पूर्णता प्रदान करना तकमीलवल
پورا کرنا، پورنتا پردان کرنا

تکوین *نر.م.* सृजन तकवीन
سرجن

تکه *ښځ.م.* ठोकर तिक: تهوکر

تکه *ا.د.* (कि स्त्रीलिंग-तक:) तक:

تکیه *ښځ.م.* टेक, सहायता, झुकाव, मसनद, उपधान तकिय:
ټېک، سهايتا، جهکاو، مسند، اوپدهان

تکیه کلام *نر.م.* एक शब्द का बार-बार प्रयोग, तकिया कलाम तकिय:कलाम
ایک شبد کا بار بار پریوگ، تکیه کلام

تګ *نر.م.* 1. जाना, चलना 2. चाल-चलन, व्यवहार तग
۱. جانا، چلنا ۲. چال چلن، ویوهار

تګ راتګ *نر.م.* जाना-आना, गमन-आगमन تګراتګ
جانا آنا، ګمن آګمن

تګلاره *ښځ.م.* पॉलिसी, नीति, दिशानिर्देश تګلار:
پاليسي، نيتي، دشانردیش

تل *نر.م.* नीचे, बुनियाद तल
نيچي، بنياد

تل *ا.د.* हमेशा, सदा के लिए तल
همېشه، سدا کي لئي

تلاشي *ښځ.م.* खोज, तलाशी, जाँच तलाशी
کهوج، تلاش، جانچ

تلاښ *نر.م.* प्रयास, कोशिश तलाख
پرياس، کوښښ

تلافي *ښځ.م.* हर्जाना, मुआवजा, क्षतिपूर्ति तलाफ़ी
هرجانا، معاوضه، چهتی پورتي

تلاوت *نر.م.* क़ुरआन पढ़ना तिलावत
قرآن پڑهنا

تلتک *نر.م.* रजाई, दुलाई तलतक
رضايي، دلائي

تلخيص *نر.م.* तलखीस सारांश, सार, संक्षेप
سارانش، سار، سنشيپ

تلغاک *نر.م.* तलग़ाक हंगामा, शोर, हो-हल्ला
هنگامه، شور،هوهلا

تلف *نر.م.* तलफ़ नुकसान, क्षति, हानि, नाश
نقصان، شتي، هاني، ناش

تلفظ *نر.م.* तलफ़्फ़ुज़ उच्चारण اچّارن

تلقي *ښځ.م.* तलकी प्रत्यक्ष ज्ञान, बोध
پرتيكش گيان، بودھ

تلکه *ښځ.م.* तलक: फंदा, जाल پھندا، جال

تلگراف *نر.م.* तलग्राफ़ टेलीग्राफ, टेलीग्राम
تيليگراف، تيليگرام

تلگرافي *ص.نب.* टेलीग्राफ़ी टेलीग्राफी تيليگرافي

تلل *مص.ل.* तलल जाना جانا

تلل *مص.مت.* तलल तौलना, नापना تولنا، ناپنا

تللی *ص.نب.* तल्लै गया हुआ گيا ھوا

تلوار *نر.م.* तलवार जल्दी, शीघ्र جلدي، شيگھر

تلوسه *ښځ.م.* तलवस: लालसा, लालक للک، لالسا

تلول *مص.مت.* ततवल 1. तलना, भूनना 2. डालना, उँडेलना, प्रवाहित करना
١. تلنا، بھوننا ٢. ڈالنا، انڈيلنا، پرواھت كرنا

تلولی *ص.نب.* तलवलै चिंतित, चिंताग्रस्त, आशंकित
چنتت، چنتا گرست، آشنكت

تلونکی *ص.ف.* तलुन्कै जानेवाला, राहगीर, यात्री, मुसाफिर, पर्यटक
جانيوالا، راھگير، ياتري، مسافر، پريٹک

تلویژیون *نر.م.* तेलविज़यून दूरदर्शन, टेलीविजन
دوردرشن، ٹيليويژن

تله *ښځ.م.* तल: नाप, संतुलन, तराजू तल: ناپ، سنتولن، ترازو

تله *ښځ.م.* तल: तलवा पैर का تلوا پيركا

تلی *نر.م.* तल्लै 1. तल्ली जूते की 2. अहाता, घेरा 3. हथेली
١. تلّي جوتي كي ٢. احاطه، گھيرا ٣. ھتھيلي

تلین *نر.م.* तल्लीन जयंती, वार्षिकोत्सव
جينتي، وارشكوتسو

تم *نر.م.* तम 1. प्रतीक्षा, इंतजार 2. विराम, पड़ाव, ठहराव
١. پرتيكشا، انتظار ٢. ويرام، پراو، ٹھراو

تم *ص.نر.م.* तम ठहरा हुआ, रुका हुआ
ٹھرا ھوا، ركا ھوا

تمارض *نر.م.* तमारुज़ बीमार, रोगी بيمار، روگي

تماس *نر.م.* तमास संपर्क; स्पर्श; संयोग; मेल
سنپرک؛ اسپرش؛ سنيوگ؛ مپل

تماشه *ښځ.م.* तमाश: प्रदर्शन, तमाशा پردرشن، تماشه

تمباکو *نر.ج.* तम्बाकू तंबाकू تنباكو

تمام *ص.نر.م.ج.* तमाम कुल, सभी, तमाम
كل، سبھي، تمام

تمامول *مص.مت.* तमामवल पूरा करना, खत्म करना, तमाम करना
پورا كرنا، ختم كرنا، تمام كرنا

تمامی *نر.م.* तमामै अंत, समाप्ति انت، سماپتي

تمامیت *نر.م.* तमामीयत संपूर्णता, समूचा, अखंडता
سنپورنتا، سموچا، اكھنڈتا

تمامېدل *مص.ل.* तमामेदल पूरा होना, अंत होना
پوراھونا، انت ھونا،

تمانچه *ښځ.م.* तमानच: बंदूक بندوق

تمایل *نر.م.* तमायुल झुकाव, प्रवृत्ति جھكاؤ، پرورتي

تمباکو *نر.م.* तम्बाकू तंबाकू, तमाकू تنباكو، تماكو

تمبری *نر.م.* तम्बरै एक तख्ता जिसका उपयोग खाने की चीजों को काटने के लिए किया जाता है
اٹک تخته جسكا اٹيوگ كھانے كي چيزون كو كاٹني كي ليي كياجاتا ھی

تمبکه *ښځ.م.* तम्बक: त्वचा में छोटी सी सूजन हो जाना
توچا مين چھوٹي سي سوجن ھوجانا

تمبل *نر.م.* तम्बल ढोल, डफ ڈھول، ڈف

تمبور *نر.م.* तम्बूर एक अफगान संगीत यंत्र
اٹک افغان سنگيت ينتر

تمبه *ښځ.م.* तमबः दरवाजे का एक पल्ला

دروازې کا ایک پلا

تمبدل *مص.ل.* तम्बेदल 1. लौटना, पीछे लौटना; आहिस्ता चलना 2. पत्थर का पहाड़ से गिरना 3. धोखा खाना 4. एक पाँव से लंगड़ा होना 5. गिरना

۱. لوٹنا، پیچھے لوٹنا؛ آهسته چلنا ۲. پتھر کا پہاڑ سي گرنا ۳. دھوکھا کھانا ۴. ایک پاؤں سي لنگڑا هونا ۵. گرنا

تمثال *نر.م.* तिमसाल चित्र, प्रतिकृति,پرتیکرتي

تمثیل *نر.م.* तमसील प्रदर्शन, मिसाल, निदर्शन, ड्रामा, नाटक

پردرشن، مثال، نردرشن، ډراما، ناٹک

تمثیلول *مص.مت.* तमसीलवल प्रदर्शन करना, दिखाना, करके दिखाना

پردرشن کرنا، دکھانا، کرکي دکھانا

تمجید *نر.م.* तमजीद प्रशंसा, तारीफ, सराहना, बड़ाई

پرشنسا، تعریف، سراهنا، برائي

تمخی *نر.م.*तमज़ै बस स्टॉप بس سٹاپ

تمدن *نر.م.* तमद्दुनतमद् सभ्यता سبھیتا

تمدید *نر.م.* तमदीद विस्तार, प्रसार, फैलाव, वितान وستار، پرسار، پھیلاو، وتان

تمدیدول *مص.مت.* तमदीदवल विस्तार करना, लंबित करना, फैलाना

وستار کرنا، لنبت کرنا، پھیلانا

تمرد *نر.م.* तामररुद विद्रोह, बगावत, आज्ञाभंग, आज्ञोल्लंघन

ودروہ، بغاوت، آگیا بھنگ، آگیولنگھن

تمرکز *نر.م.* केंद्रित تمرکز

تمرین *نر.م.*तमरीन अभ्यास ابھیاس

تمساح *نر.م.* तमसाह घड़ियाल گھریال

تمسخر *نر.م.* तमस्खुर मजाक, उपहास, स्वाँग, विडंबना

مزاق، اوپھاس، سوانگ، وڈنبنا

تمسک *نر.م.*तमसुक प्रमाण, सबूत ثبوت

تملق *نر.م.* तमल्लुक़ चापलूसी, खुशामद

چاپلوسي، خوشامندي

تملیک *نر.م.* तमलीक कब्जे में लेना قبضي مین لینا

تمنا *ښځ.م.* तमन्ना तमन्ना, आरजू, ख्वाहिश, इच्छा

تمنا، آرزو، خواهش، ایچھا

تمه *ښځ.م.* तमः लालच لالچ

تمیز *نر.م.*तमीज़ 1. फर्क 2. विवेक 3. पहचान 4. अलग करना 5. समझ 6. तमीज़, व्यवहार, अदब 7. क़ायदा, तरीक़ा 8. अपील की अदालत

۱. فرق ۲. ویوبک ۳. پھچان ۴. الگ کرنا ۵. سمجھ ۶. تمیز، ویوهار، ادب ۷. قاعده، طریقه ۸. اپیل کي عدالت

تن *نر.م.*तन 1. व्यक्ति 2. शरीर ۱. ویکتي ۲. شریر

تن ورکول आत्मसमर्पण آتمسمرپن

تناسب *نر.م.* तनासुब अनुपात, समानुपात, अंश انوپات، سمانوپات، انش

تناسخ *نر.م.*तनासुख आवागमन آواگمن

تناسل *نر.م.* तनासुल प्रजनन پرجنن

تناسلي *ص.نب.* तनासुली जननांगी, जनन संबंधी جنناںگي، جنن سنبندھي

تناظر *نر.م.*तनाज़ुर 1. एक दूसरे को देखना, एक दूसरे के सामने होना 2. बहस, वाद-विवाद, तर्क-वितर्क

۱. ایک دوسري کو دیکھنا، ایک دوسري کي سامني هونا ۲. بحث، واد- وپواد، ترک- وپترک

تناقض *نر.م.* तनाक़ुज़ विवाद, तकरार, वाद-विवाद, अंतर्विरोध, एक दूसरे के खिलाफ

وپواد، تکرار، وادـوپواد، انترویرودھ، ایک دوسري کي خلاف

تناو *نر.م.* तनाव रस्सी, तार رسّي، تار

تناوب *نر.م.* तनावुब परिवर्तन, हेर-फेर, अदल-बदल, बारी बारी से, बारी के हिसाब से बदलाव

پریورتن، هیرپھیر، ادل بدل، باري باري سي ، باري کي حساب سي بدلاو

تنبور *نر.م.* तंबूर एक अफगानी संगीत यंत्र, एकतारा ایک افغاني سنگیت ینتر، ایکتارا

تنبیه *ښځ.م.* तंबी चेतावनी, डाँट-फटकार چتاوني، ڈانٹ پھٹکار

तनख़ा *ثبخ.م.* वेतन, तनख्वाह وېتن، تنخواه **तनख़ा**

तुंद *ص.نر.م.ج.* तीता; तीखा; चरपरा; कटु تيتا؛ تيكها؛ چرپرا؛ كټو **तुंद**

तिंदार *ثبخ.م.* चाची چاچي **तंदारः**

तंदर *نر.م.* गरज, गर्जन, बिजली ګرج، ګرجن، بجلي **तंदर**

तुंदवलै *نر.م.* तीतापन, गर्मी, उष्णता تيتاپن، ګرمي، اشنتا **तुंदवलै**

तंद *ثبخ.م.* प्यास پياس **तंदः**

तंदै *نر.م.* मस्तक,ललाट, माथा مستک، للاټ، ماتها **तंदै**

तंदै نر.م. मेमना पालना; हर नया जन्मा पशु का बच्चा

مېمنا پالنا؛ هرنيا جنما پشو کا بچه

तंज़ानिया *ثبخ.م.* तनज़ानिया تنزانيا **तंज़ानिया**

तनज़ुल *نر.م.* गिरावट, ऊपरी पद से निचली पद पर आना

ګراوټ، اوپرى پد سي نيچلي پد پر آنا **तनज़ुल**

तनज़ील *نر.م.* कटौती; छूट; बट्टा کټوتي؛ چھوټ؛ بټّا **तनज़ील**

तंज़ीम *نر.م.* संगठन, व्यवस्था, प्रबंध, समन्वय, इंतज़ाम

سنګټهن، ويوستها، پربندھ، سمنوى، انتظام **तंज़ीम**

तंज़ीमवल *مص.مت.* संगठित करना, व्यवस्थित करना; विनियमित करना

سنګټهت کرنا ؛ ويوستهت کرنا؛ وينيمت کرنا **तंज़ीमवल**

तनफ़ुर *نر.م.* घृणा ګهرنا **तनफ़ुर**

तनफ़ुस *نر.م.* 1. श्वास क्रिया 2. श्वासरोग

١. شواس کريا ٢. شواس روګ **तनफ़ुस**

तनक़ीद *نر.م.* आलोचना, समालोचना, समीक्षा

آلوچنا، سمالوچنا، سميکشا **तनक़ीद**

तंक़ीस *نر.م.* **कमी, दोष** کمي، دوش **तंक़ीस**

तंक़ीत *نر.م.* विरामादि, विराम चिह्न

ورامادي، ورام چهن **तंक़ीत**

तंकै *ص.نر.م.ج.* कोमल, सुकुमार, नाज़ुक

کومل، سکمار، نازک **तंकै**

तंग *ص.نر.م.ج.* 1. संकीर्ण; न्यून 2. विवश; मजबूर 2. ग़रीब

١. سنکيرن؛ نيون ٢. وېوش؛ تنګ؛ مجبور٣. غريب **तंग**

तंगवालै *نر.م.* 1. संकीर्णता; न्यूनता 2. ग़रीबी; मजबूरी; छोटापन

١. سنکيرنتا؛ نيونتا ٢. غريبي؛ مجبوري؛ چھوټا پن **तंगवालै**

तंगवल *مص.مت.* 1. संकीर्ण करना; न्यून करना 2. तंग करना, तकलीफ पहुँचाना, सताना

١. سنکيرن کرنا؛ نيون کرنا ٢. تنګ کرنا، تکليف پهونچانا، ستانا **तंगवल**

तंगै *نر.م.* 1. न्यूनता 2. दो पहाड़ों के बीच का रास्ता

١. نيونتا ٢. دو پهاړون کي بيچ کا راسته **तंगै**

तंगेदल *مص.ل.* 1. तंग होना, सख्त होना 2. सताया जाना 3. तकलीफ दिया जाना 4. बीमार की बीमारी का बढ़ना

١. تنګ هونا، سخت هونا ٢. ستايا جانا ٣. تکليف ديا جانا ۴. بيمار کي بيمار کا برهنا **तंगेदल**

तनव्वोअ *ثبخ.م.* 1. विविधता 2. विचित्र 3. विचित्रता

١. وېودهتا ٢. وېچتر ٣. وېچترتا **तनव्वोअ**

तनवीर *نر.م.* ज्योति, प्रकाश جيوتي، پرکاش **तनवीर**

तना *ثبخ.م.* तनः तना **तनः**

तनहा *ص.نب.* अकेला; तनहा; केवल; एकमात्र اکېلا؛ تنها؛ کېول؛ ايک ماتر **तनहा**

तणक *ثبخ. م.* फफोला, छाला پهپولا، چهالا **तणकः**

तणै *ثبخ.م.* बटन, जूते का फीता بټن، جوتي کا فيته **तणै**

तवज़ुन *نر.م.* संतुलन سنتولن **तवज़ुन**

तवाज़ुअ *ثبخ.م.* सत्कार, आदर, आतिथ्य ستکار، آدر، آتيتهيَ **तवाज़ुअ**

तवाफ़ुक़ *نر.م.* समझौता, सहमति سمجهوتا، سهمتي **तवाफ़ुक़**

तवान *نر.م.* ताकत, शक्ति, बल طاقت، شکتي، بل **तवान**

तोब *ا/د.* तोब, टोप چهتر، ټوپ **तोब**

तूबरकलोज़ *نر.م.* टयूबरक्लोसिस (बीमारी) ټيوبرکلوسس (بيماري) **तूबरकलोज़**

توبره तूबर: *ښځ.م.* थैला, बोरा تھیلا، بورا

توبه तोब: *ښځ.م.* 1. पश्चाताप, पछतावा 2. अनुपात
۱. پشچاتاپ، بچھتاوا ۲. انوپات

توبه کار तोब:गार *ص.نر.م.* पश्चातापी پشچاتاپي

توبیخ तोबीख़ *نر.م.* फटकार, डाँट پھٹکار، ڈانٹ

توبین तोबीन *نر.م.* मजा, स्वाद مزه، سواد

توپ तोप *نر.م.* तोप توپ

توپ तोप *نر.م.* 1. गेंद 2. कपड़े का टुकड़ा
۱. گیند ۲. کپڑے کا ٹکڑا

توپان तूपान *نر.م.* आंधी, तूफान آندھي، طوفان

توپچي तोपची तोप चलाने वाला, बंदूक चलाने वाला
توپ چلاني والا، بندوق چلاني والا

توپ خانه तोपख़ाना *ښځ.م.* तोपखाना توپخانه

توپر तोपड़ *نر.م.* नुकसान, बर्बाद نقصان، برباد

توپک तोपक *نر.م.* बंदूक, राइफल بندوق، رایفل

توپچه तोपच: *ښځ.م.* पिस्तौल, बंदूक پستول، بندوق

توپیر तोपीर *نر.م.* 1. फर्क 2. पृथक, भेद, अलग
۱. فرق ۲. پرتھک، بھید، الگ

توت तूत *نر.م. ج.* तूत, शहतूत توت، شھتوت

توټري तूतड़ै *ص.نر.م.* हकलाहट ھکلاھٹ

توټکه तूतक: *ښځ.م.* कंठ, स्वरयंत्र, टेंटुआ
کنٹھ ، سورینتر، ٹینٹوا

توټکی तूतकइ *ښځ.م.* 1. अबाबील चिड़िया 2. घूँट, हलक
۱. ابابیل چڑیا ۲. گھونٹ، حلق

توتنی तोतनै *نر.م.* लकड़ी का एक टुकड़ा जिस से नमक के हौज से नमक जमा किया जाता है
لکڑی کا ایک ٹکڑا جس سي نمک کي حوض سي نمک جمع کیاجاتا ھی

توتي तोता *نر.م.* तोता توتا

توتیا तूतया *ښځ.م.* तूतिया, नीला थोथा توتیا، نیلا تھوتھا

توجه तवजो *ښځ.م.* ध्यान, अवधान, मनोयोग, सावधानी
دھیان، اودھان، منویوگ، ساودھاني

توجه کول तवजोकवल *مص.مت.* ध्यान करना دھیان کرنا

توجیه तवजीह *ښځ.م.* व्याख्या وياکھيا

توخته तोख़्त: *ښځ.م.* तितिक्षा, धैर्य تتکشا، دھیریَ

توخي तोख़ी *نر.ج.* एक अफगानी क़बीला
ایک افغاني قبیله

تود तोद *ص.نر.م.* गर्म, ऊष्म گرم. اشن

تودوالی तोदवालै *نر.م.* गर्मी, ताप, ऊष्मा
گرمي، تاپ، اشما

تودول तवदवल *مص.مت.* गर्म करना گرم کرنا

تودېدل तवदेदल *مص.ل.* गर्म होना گرم ھونا

تور तोर *نر.م.* 1. काला रंग 2. अभियुक्त, मुलजिम
۱. گالا رنگ ۲. ابھیوکت، ملزم

تور तोर *نر.م.* दोष, आरोप دوش، آروپ

تور तोर *نر.م.* जाल جال

تورات तौरात *نر.م.*- एक आसमानी किताब, मूसा संहिता, यहूदियों की पवित्र किताब
ایک آسماني کتاب، موسی سنھیتا، یھودیون کی پوتر کتاب

توربخون तोरबख्वन *ص.نر.م.ج.* कालापन کالاپن

توربین तोरबीन *نر.م.* टरबाईन تربایین

توربوستی तोरपोस्तै *نر.م.* काले लोग, नीग्रो, हब्शी
کالي لوگ، نیگرو، حبشي

تورت तूर्त *ص.نر.م.* सरल, सच्चा, निष्कपट
سرل، سچا، نشکپٹ

تورتم तोरतम *نر.م.* घोर अंधेरा گھور اندھیرا

تورزن तूरज़न *نر.م.* बहादुर, हिम्मतवाला
بھادر، ھمت والا

تورم तवरुम *نر.م.* 1. चढ़ाव 2. महँगा 3. सूजन
۱. چڑھاؤ ۲. مھنگا ۳. سوجن

تورن तोरन *ص.نر.م. ج.* आरोप, दोष آروپ، دوش

तोरन *नर.म.* तूर्रन कप्तान (फौजी), नायक

کپتان (فوجي)، نايک

तोरन जनरल *नर.म.* तूरनजेनराल लेफ्टिनेंट जनरल

لفټيننټ جنرل

तोरवल *मस.मत.* तोरवल आरोप लगाना, दोषित करना

آروپ لګانا، دوشت کرنا

तोरवल *मस.मत.* तोरवल भयभीत करना, डराना

بهيبهيت کرنا، يرانا

तोर *ښځ.م.* तूर: तलवार تلوار

तोर बहीर *ښځ.م.* तूर:बहीर: गर काला सागर کالاساګر

तोर बला *ښځ.م.* तूर:बला भूत काला بهوت

तोर तबः *ښځ.م.* तूर:तबः टाइफॉयड, काला बुखार

ټايفايډ، کالا بخار

तोर तोख़लः *ښځ.م.* तूर:तोख़लः सी कुकुरखाँसी ککرکهانسي

तोर ग़ाड़ः *ښځ.م.* तूर:ग़ाड़ः कुकुरखाँसी, कुकास

ککرکهانسي، ککاس

तोरै *نر.م.* तोरै वर्ण, अक्षर 2. तिल्ली, पलीहा 1.

۱. ورن، اکشر ۲. تلّي، پليها

तोरी *نر.ج.* तोरी एक अफग़ानी क़बीला, जाति

اېک افغاني قبيله، جاتي

तोरयालै *ص.نر.م.* तोरियालै बहादुर, हिम्मतवाला, निडर, वीर

بهادر، همت والا، نډر، وير

तोरेदल *مص.ل.* तोरेदल दोषित होना, बदनाम होना

دوشت هونا، بدنام هونا

तोरेदल *مص.ل.* तोरेदल डरना ډرنا

तोड़ेइ *ښځ.م.* तोरी चाची, मौसी, माँ की बहन, बड़ी महिलाओं को आदर से बुलाया जाता है.

چاچي، موسي، مان کي بهن، بړي مهيلاؤن کو آدر سي بلايا جاتا هی

तोज़न *ص.نر.م.* तूज़न लालची, कंजूस لالچي، کنجوس

तोज़ीअ़ *ښځ.م.* तौज़ीअ़ वितरण وېشرن

तोगल *مص.مت.* तोगल खुरचना, कुरेदना

کهرچنا، کريدنا

तोस *نر.م.* तौस 1. कंबल, आवरण 2. साँस खींचना, सूंघना, सूंघकर पता लगाना

۱. کنبل، آورن ۲. سانس کهينچنا، سونګهنا، سونګهـکر پتا لګانا

तोस *نر.م.* तौस 1. गर्मी, बदन के अंदर की गर्मी का बढ़ना 2. बल, दबाव, ताक़त

۱. ګرمی، بدن کي اندر کي ګرمی کا بړهنا ۲. بل، دباو، طاقت

तोसल *نر.م.* तवसुल आश्रय, शरण, सहारा

آشری، شرن، سهارا

तोसल *مص.مت.* तवसवल 1. तंग करना, परेशान करना 2. चिढ़ाना 3. भड़काना

۱. تنګ کرنا، پريشان کرنا ۲. چړهانا ۳. بهړکانا

तोसन *ص.نر.م.* तूसन लालची, लोलूप, भुक्खड़

لالچ، لولپ، بهوکهړ

तोसन *نر.م.* तौसन विद्रोही घोड़ा, वह घोड़ा जो काबू में न हो

ودروهی ګهوړا، وه ګهوړا جو قابو مين نه هو

तोसन *نر.م.* तोसन कारण, वजह कارن، وجه

तोसः *ښځ.م.* तोसः कारण, साधन, जरिया, माध्यम, सबब

کارن، سادهن، ذريعه، مادهيم، سبب

तोशक *نر.م.* तोशक तोशक, गद्दा توشک، ګدّا

तोशवल *مص.مت.* तोशवल शिकार करना, उकसाना, उत्तेजित करना, कुत्ते को आक्रमण करने के लिए लहकाना

شکار کرنا، اکسانا، اوتّېجت کرنا، کتّي کو آکرمن کرني کي لئي لهکانا

तौशै *نر.م.* तौशै 1. लकड़ी की ट्रे 2. दूल्हे के घर के लिए दुल्हन के घर से दी जाने वाली मिठाई

۱. لکړي کا ټری ۲. دلهي کي گهر کي لئي دلهن کي گهر سي ديجاني والي متهائي

तौश *نر.م.* तवख़ भाप, वाष्प بهاپ، واشپ

तौश *ص.نر.م.* तोख़ सतर्क, सावधान, खबरदार

سترک، ساودهان، خبردار

توښه तोख़ः *ښځ.م.* यात्रा का सामान यात्रा का सामान

توښی تۆخ *ښځ.م.* अँगीठी, आतिशदान, हीटर
انګیټهي، آتشدان، هیټر

توصل तवस्सुल *نر.م.* मिलन, एक साथ होना
ملن، ایک ساتھ ہونا

توصیف तौसीफ *نر.م.* प्रशंसा, तारीफ, सराहना
پرشنسا، تعریف، سراهنا

توصیه तौसियः *ښځ.م.* सिफारिश, अनुशंसा, नसीहत
سفارش، انوشنسا، نصیحت

توضیح तोज़ीह *ښځ.م.* व्याख्या, स्पष्टीकरण
وياګهيا، اسپشټیکرن

توضیح کول तोज़ीह कवल *مص.مت.* व्याख्या करना, स्पष्ट करना, बताना
وياکهيا کرنا، اسپشټ کرنا، بتانا

توطنه तौतियः *ښځ.م.* षड़यंत्र, साजिश, अभिसंधि
سرینتر، سازش، ابهیسندهي

توغ तोग़ *نر.م.* झंडा जो मज़ार पर फहराता हो جهنډا جو مزار پر پهراتا هی

توغ तोग़ *نر.م.* दो लोगों के बीच सुलह कराने के लिए मध्यस्थता कराने वाले की ओर से दी गई पार्टी या भोज
دو لوګون کي بیچ صلح کراني کي لئي مدهیستهتا کرني والي کي اور سي دی ګئي پارتی یا بهوج

توغل तूग़ल *نر.م.* मूसलाधार बारिश موسلادهار بارش

توغندی तोग़ंदै *نر.م.* रॉकेट, मिसाइल, प्रक्षेपास्त्र
راکټ، میسایل، پرېکشپاستر

توغول तूग़वल *مص.مت.* छोड़ना, रॉकिट छोड़ना, रॉकिट फेंकना; चलाना
چهورنا، راکټ، چهوړ نا، راکټ پهینکنا؛ چلانا

توغه तूग़ः *ښځ.م.* प्रायश्चित, बदला پرایشچت، بدلا

توغه तोग़ः *نر.م.* अंजीर; एक प्रकार का पेड़ जिस की लकड़ी सख्त और फल मीठा होता है।
انجیر؛ ایک پرکار کا پیر جس کي لکړي سخت اور پهل میټها هوتا هي

توفیق तौफीक़ *نر.م.* 1. कामयाबी, विजय 2. ताक़त 3. रहनुमाई, हिदायत, मार्गदर्शन
۱. کامیابي، وجی ۲. طاقت ۳. رهنمایي، هدایت، مارګدرشن

توقع उम्मीद, आशा *ښځ.م.* तवक्क़अ़ امید، آشا

توقف तवक्कुफ़ *نر.م.* ठहराव, रुकाव, विराम
ټهراؤ، روکاؤ، ویرام

توقف کول तवक्कुफकवल *مص.مت.* रुकना, ठहरना, विराम करना
رکنا، ټهرنا، ویرام کرنا

توقیف तौक़ीफ *نر.م.* 1. रुकावट, ठहराव
2. गिरफ्तारी, बंदी बनाना, रोक लेना; जब्त कर लेना
۱. رکاوټ، ټهراو ۲. ګرفتاري، بندي بنانا، روک لېنا؛ ضبط کرلینا

توقیفول तौक़ीफ़वल *مص.مت.* गिरफ्तार करना; बंदी बनाना, रोकलेना
ګرفتار کرنا، بندي بنانا، روک لېنا

توکانی तोकाणइ *ښځ.م.* 1. थूकदान, उगलदान, पीकदान 2. बच्चों का एक प्रकार का खेल
۱. ټهوکدان، اګلدان، پیکدان ۲. بچون کا ایک پرکار کا کهیل

توکرکی तोकरकै *نر.م.* टुकड़ा, हिस्सा, मिट्टी के बर्तन का टुकड़ा
ټکړا، حصّه، مټّي کي برتن کا ټکړا

توکل तोकल *مص.مت.* थूकना ټهوکنا

توکل तवक्कुल *نر.م.* भरोसा, आस्था, विश्वास, सहारा
بهروسا، آستها، وشواس، سهارا

توکلي तवक्कुली *ص.نب.* 1. भरोसे की बुनियाद पर
2. अचानक, इत्तेफाकन
۱. بهروسي کي بنیاد پر ۲. اچانک، اتفاقا

توکم तूकम *نر.م.* जाति; वंश, प्रजाति, प्रभेद
ذاتي؛ ونش، پرجاتي، پر بهېد

توکول तोकवल *مص.مت.* थूकना. ټهوکنا

توکه तूकः *ښځ.م.* 1. मकई का भुट्टा जिसमें कोई दाना न हो 2. प्रकार, तरह, जैसे 3. फाइदा, लाभ
۱. مکئي کا بهټّا جس مین کوئي دانه نه هو۲. پرکار، طرح، جیسي ۳. فائده، لابهـ

توکی *نر.م.* तुकै 1. टुकड़ा, भाग, हिस्सा; मिट्टी के बर्तन का टुकड़ा 2. प्रकार 3. वस्तु, तरह
١. ٹکڑا، حصہ، مٹّي کي برتن کا ٹکڑا ٢. پرکار ٣. وستو، طرح

توکه *نر.م.* तोगः तरह, जैसे طرح، جيسي

تول *نر.م.* तोल नाप, माप ناپ، ماپ

تولد *نر.م.* तवल्लुद जन्म جنم

تولکه *ښځ.م.* तूलकः बांसुरी بانسري

توله *ښځ.م.* तोलः तोला, 12 माशा, नाप

توله، ١٢ ماشه، ناپ

تولی *ښځ.م.* तोलइ 1. चिमनी 2. कारतूस का खोल 3. एक प्रकार की घास 4. बांसुरी 5. प्याला
١. چمني ٢. کارتوس کا خول ٣. اېک پرکار کي گھاس ۴. بانسري ۵. پيالہ

تولید *نر.م.* उत्पादन اتپادن

تولیدل *مص.ل.* तोलेदल नाचना, घूमना, चक्कर काटना ناچنا، گھومنا، چکر کاٹنا

تولیدول *مص.مت.* तूलीदवल उत्पादन करना اتپادن کرنا

تولیدي *ص.نب.* तवलीदी उत्पादित اتپادت

تولیدي وسایل उत्पादन के साधन اتپادن کي سادھن

تومت तोमत इल्ज़ाम, तोहमत, दोष, आरोप الزام، تهمت، دوش، آروپ

تمتي *نر.م.* तोमती दोषी, आरोपित دوشي، آروپيت

تومن *نر.م.* तुमन स्कोर, पैसे की बीसवीं इकाई, बीस रुपए का सिक्का
سکور، پيسي کي بيسوين اکائي، بيس روپي کا سکه

تومنه *ښځ.م.* तोमनः दही जमाने का जोड़न, जामन, ख़मीर
دهي جماني کا جورن، جامن، خمير

تون *وروتاړی* तून प्रत्यय शब्द जिस के प्रयोग से अलग शब्द बनता है. जैसे:
پرتيی شبد جس کي پريوک سي الگ شبد بنتا هی. جيسي:

روغتون अस्पताल اسپتال

پوهنتون विश्वविद्यालय وشوديالئ

تونک *نر.م.* तून्ग सुराही बनाने की मिट्टी
صراحي بنانے کي مټي

تونی *ښځ.م.* तूणइ 1. अलमारी जैसा बड़ा संदूक 2. गुमटी, लकड़ी का छोटा कमरा
١. الماری جيسا برا صندوق ٢. گومټي، لکڑي کا چھوٹا کمرہ

توهم *نر.م.* तवव्हुम 1. भ्रम, भ्रांति 2. धोखा, माया, मरीचिका
١. بھرم، بھرانتي ٢. دھوکھا، مايا، مريچکا

توهین अपमान, अनादर *نر.م.* तौहीन اپمان، انادر

تویول *مص.مت.* तोयवल 1. बहाना, गिराना, छलकाना, बिखेरना 2. बेकार करना, बरबाद करना
١. بھانا، گرانا، چھلکانا، بکھيرنا ٢. بيکار کرنا، برباد کرنا

تونبدل *مص.ل.* तोइदल छलकना, बिखरना, टपकना چھلکنا، بکھرنا، ٹپکنا

ته *ض.* तुम, तू تم، تو :तः

ته *ادمف.* तः 1. तक, को 2. ऐसा शब्द जो अप्रत्यक्ष कर्म के बाद प्रयोग होता है
١. تک، کو ٢. ايسا شبد جو اپرتيکش کرم کي بعد پريوگ هوتا هی

تهجي *ښځ.م.* तहज्जी 1. हिज्जे 2. वर्तनी 3. वर्णविन्यास
١. هجّے ٢. ورتني ٣. ورن ونياس

تهدید *نر.م.* तहदीद 1. धमकी 2. संकट, खतरा, जोखिम
١. دھمکي ٢. سنکټ ٣. خطره ، جوکھم

تحدیدول *مص.مت.* तहदीदवल धमकी देना دھمکي دينا

تهذیب *نر.م.* तहज़ीब संस्कृति, तहज़ीब سنسکرتي، تهذيب

تهمت *نر.م.* तोहमत इल्ज़ाम, आरोप, दोषी, तोहमत, लांछन
الزام، آروپ، دوش، تهمت، لانچهن

تهور *نر.م.* तहव्वर 1. अविवेक 2. उतावलापन, दुःसाहस
١. اويوېک ٢. اتاولاپن، د ساهس

تي तेय *نر.م.* सीना, स्तन سينه، ستن

تي ते *نبڑ.م.* वर्णमाला का नाम (ते) (ت) ورنمالا کا نام

تیاا तयाा *وروستاری* प्रत्यय शब्द "पन" है। پرتیی شبد "پن" هي

تیاتر तयातुर *نر.م.* थियेटर تهییتر

تیار तयार *ص.نر.م.ج.* तैयार تیار

تیارول तयारवल *مص.مت.* तैयार करना تیار کرنا

تیاره तयार: *نبڑ.م.* अंधेरा اندهیرا

تیاری तयारइ *نبڑ.م.* तैयारी تیاري

تیارپدل तैयारेदल *مص.ل.* तैयार होना تیار هونا

تپچه तेपच: *نبڑ.م.* ऐसा यंत्र जिससे बटेर की आवाज निकाली जाती है। ایسا ینتر جس سي بټیر کي آواز نکالي جاتي هی

تیت तीत *ص.نر.م.ج.* बिखरा हुआ, फैला हुआ بکهرا هوا، پهیلا هوا

تیتانوس तीतानुस *نر.م.* टेटनस ټیټنس

تیتر तीतर *نر.م.* तीतर تیتر

تیتول तीतवल *مص.مت.* फैलाना, बिखेरना پهیلانا، بکهیرنا

تیر तीर *نر.م.* 1. धरन, शहतीर 2. बाण ۱. دهرن، شهتیر۲. بان

ملاتیر रीढ़ की हड्डी ریږهه کي هډّي

تپر तेर *ص.نر.م. ج.* 1. भूत, गत, बीता हुआ, पिछला 2. देर 3. धोखा ۱. بهوت، گت، بیتا هوا، پچهلا ۲. دیر۳. دهوکها

تپر ایستل तेरइस्तल *مص.مت.* धोखा खाना, चालाकी दिखाना دهوکها کرنا، چالاکي دکهانا

تیرکښ तीरकख् *نر.م.* 1. उस कमरे का छिद्र जिसमें किशमिश रखा या सुखाया जाता है 2. दीवार या मोरचे में बना छिद्र जिससे पुलिस या संतरी तीर या बंदूक चलाते हैं। ۱. اس کمري کا چهدر جس مین کشمش رکها یا سکهایا جاتا هي ۲. دیوار یا مورچي مین بنا جس سي پولیس یا سنتري جس سي تیر یا بندوق چلاتي هین

تپروتل तेरवतल *مص.ل.* धोखा खाना, भ्रम में पड़ना دهوکها کهانا، بهرم مین پرنا

تپرول तेरवल *مص.مت.* 1. गुजारना 2. धोखा करना ۱. گذارنا ۲. دهوکها کرنا

تپره तेर: *ص.نر.م. ج.* तेज, तीक्ष्ण, चोखा تپز، تیکشن، چوکها

تپری तेरै *نر.م.* 1. आक्रमण; अतिक्रमण; अभिधावन 2. छेड़-छाड़ ۱. آکرمن؛ اتیکرمن؛ ابهیدهاون ۲.چهیڑچهار

تپریدل तेरेदल *مص.ل.* 1. गुजरना, आगे जाना, पार करना 2. माफ करना ۱. گذرنا، آگي جانا، پارکرنا ۲. معاف کرنا

تپز तेज़ *نر.م.* क़िला قلعه

تپز तेज़ *ص.ن.م.ج.* 1. तेज, फुर्तीला 2. चालाक 3. चोखा 4. गहरा 5. शीघ्र ۱. تپز، پهرتیلا ۲. چالاک ۳. چوکها ۴. گهرا ۵. شیگهر

تپزاب तेज़ाब *نر.م.* अम्ल, तेज़ाब امل، تپزاب

تپزوالی तेज़वालै *نر.م.* तेजी, शीघ्रता, जल्दी, फुर्तीलापन تپزي، شیگهرتا، جلدی. پهرتیلاپن

تپزول तेज़वल *مص.مت.* जल्दी करना, तेज़ी करना جلدی کرنا، تپزي کرنا

تپزپدل तेज़ेदल *مص.ل.* जल्दी होना, तेज होना جلدي هونا، تپز هونا

تپزکه तेज़क: *نبڑ.م.* एक लकड़ी की बनी पट्टी اپک لکڑي کي بني پټّي

تپره तेग: *نبڑ.م.* पत्थर, चट्टान پټهڑ، چټّان

تپسه तेस: *نبڑ.م.* बचत, कमखर्च, किफायती بچت، کم خرچ، کفایتي

تپش तेश *نر.م.* फाल پهال

تپشلی तेशलै *ص.نر.م.* छिछला, उथला چهچهلا، اوتهلا

تښن तेशन *ص.نر.م.ج.* बालदार, रोयेंदार بالدار، روئن دار

تښه तेश: *ښځ.م.* बसूला, बढ़ई का एक औज़ार بسوله، برهی کا ایک اوزار

تښته तेख्त: *ښځ.م* भाग निकलना, पलायन بهاگ نکلنا، پلاین

تيغ तेग़ *نر.م.* पत्ती, ब्लेड پتي، بليډ

تېغه तेग़: *ښځ.م.* विभाजक दीवार وېبهاجک دیوار

تيکه तेक: *ښځ.م.* म्यान, खोल, गिलाफ میان، خول ، غلاف

تيکی तीकै *نر.م.* म्यान, खोल, गिलाफ میان، خول ، غلاف

تيل तेल *نر.ج.* तेल, पेट्रोल تیل، پټرول

تی لرونکي तीलरुनकै *ص.ج.* स्तनधारी, स्तनपायी ستن دهاري، ستن پایي

تيلګراف तिलग्राफ *نر.م.* टेलीग्राफ ټیلیګراف

تيلفون तीलफून *نر.م.* टेलीफोन ټیلیفون

تيلفوني तीलफूनी *ص.نب.* टेलीफोनी ټیلیفوني

تيلی तेलइ *نر.م.* माचिस ماچس

تيلي तेली *ص.نب.* 1. तेल संबंधित 2. तेली, तेल बेचने वाला

۱. تېل سنبندهت ۲. تېلي، تېل بیچنې والا

تيمم तेयम्मुम *نر.م.* तय्यमुम, पानी न होने पर मिट्टी से वज़ू करना تیمم، پانې نه هونې پر مټي سي وضو کرنا

تينداره तीनदार: *ښځ.م.* चाची چاچي

تيندک तीनदक *نر.م.* ठोकर, लड़खड़ाहट ټهوکر، لړکهړاهټ

تيور तयवर *ص.نر.م.* बड़ा स्तनधारी برا استندهاري

تيپني तेयनी *ښځ.م.* भेड़ की भुनी चर्बी के टुकड़े بهېړکي بهني چربي کي ټکړي

ټ

ټ ټ ټے *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का छठा अक्षर پښتو ورنمالا کا چهټا اکشر

ټاب टाब *نر.م.* अफसोस افسوس

ټاپ टाप *نر.م.* मुहर, सील, लेबल, निशान مهر، سیل، لیبل، نشان

ټاپل टापल *مص.مت.* मुहर लगाना, निशान लगाना, लेबल लगाना مهر لګانا، نشان لګانا، لیبل لګانا

ټاپو टापू *نر.م.* टापू ټاپو

ټاپوره टापूर: *ښځ.م.* कपड़ों को धोने का तख्ता کپړون کو دهونې کا تخته

ټاپول टापवल *مص.مت.* छापना چهاپنا

ټاپه टाप: *ښځ.م.* छापा, ठप्पा, मुहर چهاپا، ټهپّا، مهر

ټاپی टापै *نر.م.* 1. नियमित समय 2. बारी ۱. نیمت سمی ۲. باري

ټاپېدل टापेदल *مص.ل.* छपना چهپنا

ټاټ टाट *نر.م.* 1. तिरपाल, टाट 2. गर्व, फख्र ۱. ترپال، ټاټ ۲. ګرو، فخر

ټاټوب टाटूब *نر.م.* 1. आवास, क़याम 2. आराम, खामोशी, चुप्पी ۱. آواس، قیام ۲. آرام، خاموشي، چپّي

ټاټوبی टाटूबै *نر.م.* निवास स्थान نیواس استهان

ټاټول टाटवाल *مص.مت.* 1. झुकाना, नीचा दिखाना 2. दिखावा करना, अकड़ दिखाना, गर्व करना, नखरा दिखाना ۱. جهکانا، نیچا دکهانا ۲. دکهاوا کرنا، اکړ دکهانا، ګروکرنا، نکهرا کرنا

ټاټي टाटी *ص.نب* 1. बनाव शृंगार करने वाला, बाँका 2. घमंडी ۱. بناو شرنګار کرنې والا، بانکا ۲. ګهمنډي

تاتبدل टाटेदल *مص.ل.* झुकना, एक ओर झुकना جهكنا، ايک اور جهكنا

تاغی टाग़ै *ص.نر.م.* आँख जो बाहर को निकली हुई हो, फटी हुई आँखें, उभरी हुई या निकली हुई आँखों वाला, झींगा-आँख

آنكهـ جو باهر كو نكلى هوئى هو، پهٹتى هوئى آنكهيں، ابهرى هوئى يا نكلى هوئى آنكهون والا، جهنگا - آنكهـ

تاک टाक *ص.نر.م.ج.* नमकीन, खट्टा نمكين، كهٹّا

تاکل टाकल *مص.مت.* 1. चुनना, चुनाव करना 2. निशान लगाना 3. बहाल करना, नियुक्त करना

١. چننا، چناؤ كرنا ٢. نشان لگانا ٣. بهال كرنا، نيوكت كرنا

تاکلی टाकलै *ص.نر.م.* 1. चुना हुआ 2. बहाल किया हुआ 3. नियुक्त किया हुआ

١. چنا هوا ٢. بهال كيا هوا ٣. نيوكت كيا هوا

تاکنه टाकन: *ښځ.م.* 1. चुनाव 2. बहाली 3. नियुक्ति

١. چناؤ ٢. بهالي ٣. نيكتي

تال टाल *نر.م.* झूला جهولا

تال टाल *نر.م.* विलंब, देर وِلنب، دېر

تالمټال टालमटाल *نر.م.* बहाना, हीला بهانا، هيلا

تالول टालवल *مص.مت.* 1. देर करना, रोकना, स्थगित करना 2. झुलाना

١. دېر كرنا، روكنا، استهگت كرنا ٢. جهلانا

تالېدل टालेदल *مص.ل.* झुलाना جهلانا

تانټه टानट: *ښځ.م.* मकई, ज्वार का तना, डंठल

مكئى، جوار كا تنا، دِنتهل

تانک टांक *نر.م.* 1. टैंक 2. समय; मौसम

١. ټينک ٢. سمې؛ موسم

تانګه टांग: *ښځ.م.* टांगा تانگه

تانګتوره टांगतूर: *ښځ.م.* धतूरा دهتورا

تبر टबर *نر.م.* क़बीला قبيله

تبکی टबकै *نر.م.* गढ़ा, गुफा گڈها، گفا

تپ टप *نر.م.* 1. दाग 2. घाव, निशान 3. कमज़ोर 4.चपत की आवाज़

١. داغ ٢. گهاؤ، نشان ٣. كمزور ٤. چپت كي آواز

تپ خوړل टपपख़ोड़ल *مص.ل.* चपत खाना, जख़्मी होना

چپت گهانا، زخمي هونا

تپال टपाल *نر.م.* जल्दी जाना, तेज गति से जाना, दौड़

جلدي جانا، تيزگتي سي جانا، دِوڑ

تپوس टपूस *نر.م.* गिद्ध گدهـ

تپی टपी *ص.نر.م.* जख़्मी زخمي

تپی टपइ *ښځ.م.* उपला اوپله

تت टत *نر.م.* 1. बकवास 2. तांबा ١. بكواس ٢. تانبا

تت پت टतपत *نر.م.* बकवास بكواس

تټ टट *نر.م.* 1. बकवास 2. डींग 3. घमंड 4. तांबा

١. بكواس ٢. ڈينگ ٣. گهمنڈ ٤. تانبا

تټار टटार *نر.م.* तांबे का बर्तन बनाने वाला

تانبے كا برتن بنانے والا

تټر टटर *نر.م.* सीना سينه

تټو टटू *نر.م.* टट्टू ٹٹو

تټی टटइ *ښځ.م.* 1. सराय 2. टट्टी, पाखाना, संडास

١. سراى ٢. ٹٹي، پاخانه، سنڈاس

ترن टरन *نر.م.ج.* कायर, डरपोक كاير، دِرپوک

تغ टग़ *نر.م.* घरघराहट के साथ सांस लेना, घर्र- घर्र की आवाज, मुर्गी की आवाज

گهرگهراهٹ كي ساتهـ سانس لينا، گهرر گهرر كي آواز، مرغي كي آواز

تغر टग़र *نر.م.* 1. गलीचा 2. कंबल ١. غليچه ٢. كنبل

تغکی टग़कै *نر.م.* मुर्गी की एक बीमारी

مرغون كي ايک بيماري

تغن टग़न *نر.م.* 1. डरपोक 2. खाँसने वाला

١. دِرپوک ٢. كهانسني والا

تغهار टग़हार *نر.م.* 1. घरघराहट 2. मुर्गी को आवाज देना

١. گهرگهراهٹ ٢. مرغي كو آواز دينا

ٹک *نر.م.* टक 1. गोली चलने की आवाज़ 2. जमीन पर किसी चीज के गिरने की आवाज 3. सीमा, हद

۱. گولي چلني کي آواز ۲. زمين پر کسي چيز کي گرني کي آواز ۳. سيما، حد

ٹک *نر.م.* टक सिलाई سيلائي

ٹکانہ *ښ* टकानः 1. भाग, हिस्सा 2. सीमा; अंदाजा 3. पता, ठिकाना, आवास

۱. بھاگ، حصہ ۲. سيما؛ اندازہ ۳. پتا، ٹھکانا، آواس

ٹکاؤ *نر.م.* टकाव टिकाव ٹکاؤ

ٹکٹانہ *ښځ.م.* टकिटानः 1. साझा, हिस्सा 2. स्वार्थ 3. ब्याज, सूद

۱. ساجھا، حصّہ۲. سوارتھ ۳. بياج، سود

ٹکٹ پولي *ښځ.م.* टिकटपोली (ٹکٹانہ देखें)

ٹک ٹک *نر.م.* टकटक मार, खटखटाना کھٹکھٹانا

ٹکر *نر.م.* टक्कर ٹکّر

ٹکس *نر.م.* टिकट टکٹ

ٹککہ *ښځ.م.* टककः कुदाल का दस्ता, कुदाल का बेंट کدال کا دستہ، کدال کا بينٹ

ٹکندہ *ص.ښځ.م.* टकंदः गर्म, तपता हुआ, जला देने वाला

گرم، تپتا ہوا، جلا دينے والا

ٹکنی *ص.نر.م.* टकनै 1. हठी, जिद्दी 2. हिचकिचाने वाला, दुविधा में पड़ा हुआ

۱. ہٹھي، ضدّي ۲. ہچکچکاني والا، دويدھا مين پڑا ہوا

ٹکور *نر.م.* टकोर 1. ठंडा या गर्म सेंक 2. हानि पहुँचाना

۱. ٹھنڈا يا گرم سينک ۲. ہاني پہونچانا

ٹکورول *مص.مت.* टकोरवल 1. सेंकना 2. हानि पहुँचाना

۱. سينکنا ۲. ہاني پہونچانا

ٹکول *مص.مت.* टकवल 1. मारना 2. धक्का देना 3. कूटना 4. वंध्या करना

۱. مارنا ۲. دھکّا دينا ۳. کوٹنا ۴. وندھيا کرنا

ٹکہ *ښخ.م.* टकः 1. पहाड़ी बकरी 2. वज्रपात, बिजली गिरना 3. अप्रत्याशित आपदा, मुसीबत 4. नफरत 5. द्वेष, डाह

۱. پہاڑي بکري ۲. ورجپات، بجلي گرنا ۳. اپرتياشت آپدا، مصيبت ۴. نفرت ۵. دويش، ڈاہ

ٹکھار *نر.م.* टकहार 1. मार, दस्तक, खटखटाहट 2. बंदूक की लगातार गोलाबारी

۱. مار، دستک، کھٹکھٹاہٹ ۲. بندوق کي لگاتارگولا باری

ٹکی *نر.م.* टकै 1. बिंदू, दाग 2. शब्द, अक्षर

۱. بندو، داغ ۲. شبد، اکشر

ٹکی *ښځ.م.* टकइ रोटी या सूर्य की टिकिया, गोलाई

روٹي يا سوری کي ٹکيا، گولائي

ٹگ *ص.نر.م.* ठग ٹھگ

ٹگل *مص.مت.* ठगल ठगना ٹھگنا

ٹگمار *ښځ.م.* ठगमार धोखेबाज دھوکھي باز

ٹگي *ښځ.م.* ठगी धोखा دھوکھا

ٹل *نر.م.* टल समूह, वर्ग, समुदाय سموھ، ورگ، سموداى

ٹل کول *مص.مت.* टलकवल एकत्रित करना. اکترت کرنا

ٹلتوب *نر.م.* टलतोब दोस्ती; गठबंधन

دوستي؛ گٹھبندھن

ٹم *نر.م.* टम 1. कुत्ते का भौंकना 2. भीड़-भाड़

۱. کتّي کا بھونکنا ۲. بھيڑ-بھاڑ

ٹمباري *نر.م.* टमबारी तेज आवाज से रोना

تيز آواز سي رونا

ٹمبل *نر.م.* टमबल 1. काहिल 2. मोटा ۱. کاھل ۲. موٹا

ٹمبہ *ص.ن* टमबः अड़ियल, जिद्दी اڑيل، ضدّي

ٹنبل *ص.ن.م.* टंबल (ٹمبل देखें)

ٹنڈ *ص.نر.م.* टंड 1. सूजा हुआ, फूला हुआ 2. सांड 3. बेरहम, ज़िद्दी 4. बदमाश

۱. سوجا ھوا، پھولا ھوا ۲. سانڈ ۳. بيرحم، ضدّي ۴. بدمعاش

ٹنڈوالی *نر.م.* टंडवालै मोटापा موٹاپا

ٹنڈہ *ښځ.م.* टंडः माथा ماتھا

ٹنڈہ *ص.ښځ.م.* टंडः 1. सूजा हुआ, मोटा 2. गर्भवती

سوجا ھوا، موٹا، گربھوتي

ٹنڈول *مص.مت.* टंडवल 1. फुलाना, भरना 2. गर्भवती करना

۱. پھلانا، بھرنا ۲. گربھوتي کرنا

تنڈبدل टंडेदल *مص.ل.* 1. फूल जाना, मोटा हो जाना 2. गर्भवती होना
١. پھول جانا، موٹا ہوجانا ٢. گربھوتي ہونا

تنک تکور टंगटकोर *نر.م.* साज़ और आवाज़
ساز اور آواز

تنکول टंगवल *مص.مت.* बजाना, साज़ बजाना
بجانا، ساز بجانا

تنکه टंग़: *تنث.م.* प्राचीन काल का एक सिक्का
پراچین کال کا ایک سکه

تنکهار टंग़हार *نر.م.* झनकना, झंकार चिनकना, जिनकार

توبه टूब: *تنث.م.* तालाब

توپ टूप *نر.م.* 1. छलांग 2. भंडार ١. چھلانگ ٢. بھنڈار

توپ टूप *نر.م.* ट्यूब ٹیوب

توپال टोपाल *نر.م.* घोंसला گھونسله

توپک टोपक *نر.م.* बंदूक بندوق

توپل टोपल *نر.م.* मुर्गे का मौर, मुर्गे के सिर का ताज
مرغي کا مور، مرغے کي سر کا تاج

توپن टोपन *نر.م.* विश्व وشو

توپنی टोपनइ *تنث.م.* एक छोटा जनसमूह
ایک چھوٹا جن سموه

توپی टोपइ *تنث.م.* टोपी ٹوپي

توټکه टोटक: *تنث.م.* टोटका ٹوٹکه

توټکی टोटकइ *تنث.م.* चपनी, घुटने की टोपी
چپني، گھٹني کي ٹوپي

توټه टोट: *تنث.م.* टुकड़ा ٹکڑا

توټی टुटै *نر.م.* कूल्हा کولها

توخا टोख़ा *تنث.م.* खाँसी کھانسي

توخل टोख़ल *مص.ل.* खाँसना, खाँसी करना
کھانسنا، کھانسی کرنا

توخله टोख़ल: *تنث.م.* काली खाँसी کالي کھانسي

توخلي टोख़ली *تنث.م.* (देखें खाँसी) کھانسي

توخول टोख़वल *مص.مت.* खाँसी करना کھانسي کرانا

توخی टोखै *نر.م.* (देखें खाँसी) کھانسي

توخبدل टोख़ेदल *مص.ل.* खाँसना کھانسنا

توری टौरै *نر.م.* 1. मकई का छोटा बाल 2. हाथ धोने का बर्तन
١. مکئي کا چھوٹا بال ٢. ہاتھ دھوني کا برتن

توري टोरी *تنث.م.* फरेब, धोखा فریب، دھوکھا

توغ टोग़ *نر.م.* कुबड़ा, झुका हुआ کبڑا، جھکا ھوا

توغک टोग़क *نر.م.* मुर्गों की बीमारी مرغون کي بیماري

توغکی टोग़कै *نر.م.* मुर्गों की बीमारी (देखें توغک) مرغون کي بیماري

توقه टोक़: *تنث.م.* मज़ाक़ مذاق

توک टुक *نر.م.* टुकड़ा, भाग, हिस्सा ٹکڑا، بھاگ، حصه

توک توک کول टुकटुककवल *مص.مت.* टुकड़े-टुकड़े करना
ٹکڑي ٹکڑي کرنا

توکار टुकार *نر.م.* खंजर خنجر

توکر टुकर *نر.م.* कपड़ा, टुकड़ा کپڑا، ٹکڑا

توکر टुकर *نر.م.* 1. पिंजरा 2. एक बड़ी टोकरी
١. پنجرا ٢. ایک بڑي توکري

توکر توکر टुकर टुकर *ص.نب.* टुकड़ा-टुकड़ा ٹکڑا ٹکڑا

توکری टोकरइ *تنث.م.* टोकरी ٹوکري

توکل टोकल *مص.مت.* कतरना کترنا

توکمار टोकमार *ص.نر.م.* मज़ाकिया مذاقیا

توکه टोक: *تنث.م.* मज़ाक, दिल्लगी مذاق، دللگي

توکي टोकी *ص.نر.م.* (देखें توکمار)

توکی टोकै *نر.م.* कपड़े का थान کپڑے کا تھان

توکیا टोकया *تنث.م.* चिड़ा, गड़ासा چھرا، گراسا

توکی ټکالي टोकेटकाले *نر.ج.* मज़ाक, मसख़रा
مذاق، مسخره

توکبدل टोकेदल *مص.ل.* अंकुरित होना, पौधे का उगना
انکرت ہونا، پودھے کاانگنا

ټول टोल *ص.* सब, कुल सब، کل

ټول टवल *نر.م.* तौलिया تولیا

ټولتون टोलतून *نر.م.* इकट्ठा होने का स्थान اکټها هوني کا ستهان

ټولګی टोलगै *نر.م.* वर्ग, कक्षा, समूह ورک، ککشا، سموهـ

ټولګیوال टोलगीवाल *نر.م.* सहपाठी سهـ پاټهي

ټولنپوهنه टोलनपोहनः *ښځ.م.* समाज विज्ञान سماج وګیان

ټولنه टोलनः *ښځ.م.* सभा, समाज, संघ, मंडली سبها، سماج، سنګهـ ، منډلي

ټولنیز टोलानीज़ *نر.م. ج.* सामाजिक ساماجک

ټولواک टोलवाक *نر.م.* राजा, बादशाह, सम्राट راجا، بادشاه، سمراټ

ټولواکی टोलवाकै *نر.م.* तानाशाह, निरंकुश शासक تاناشاه، نرنکش شاسک

ټولواکي टोलवाकी *ښځ.م.* निरंकुशता نرنکشتا

ټولول टोलवल *مص.مت.* इकट्ठा करना, जमा करना, चुनना اکټها کرنا، جمع کرنا، چننا

ټوله टोलः *ښځ.م.* भीख بیکهـ

ټولی टोलै *نر.م.* टोली, सेना تولي، سپنا

ټولېدل टोलेदल *مص.ل.* इकट्ठा होना, जमा होना اکټها هونا، جمع هونا

ټولیمشر टोलीमशर *نر.م.* कैप्टन کیپټن

ټوم टोम *نر.م.* सुझाव, मशवरा سجهاؤ، مشوره

ټومب टोम्ब *نر.م.* चुभन چبهن

ټومبل टोमबल *مص.مت.* 1. चुभोना 2. घुसेड़ना 3. दंतखुदनी करना 4. चुनना 5. बांधना
١. چبهونا ٢. ګهسېرنا ٣. دنت کهودني کرنا ۴. چننا ۵. باندهنا

ټونک टोंग *نر.م.* 1. चुभन, डंक. 2. नश्तर 3. परामर्श
١. چوبهن، ډنک ٢. نشتر٣. پرامرش

ټونکاره टोंगारः *ښځ.م.* 1. चुटकी 2. गुस्सा दिलाना
١. چټکي ٢. غصه دلانا

ټونګل टुंगल *مص.مت.* धकेलना ډهکېلنا

ټونګوره टुंगूरः *ښځ.م.* शादी के समय दुल्हे के साथ जाने वाली महिला سمی دولهي کي سانهـ جاني والي مېيلا

ټونګه टुंगः *ښځ.م.* चौंच چونچ

ټیپر टेपर *نر.م.ج.* शलगम شلغم

ټیټ टीट *ص.نر.م.ج.* 1. छोटा 2. नीचा, झुका हुआ, अधीनस्थ
١. چهوټا ٢. نیچا، جهکا هوا، ادهینستهـ

ټیټاری टीटारै *نر.م.* एक छोटी चिड़िया का नाम اېک چهوټي چړيا کا نام

ټیټال टीटाल *نر.م.* 1. चापलूसी, कमीनापन 2. धोखा
١. چاپلوسي، کمینه پن، ٢. دهوکها

ټیټاکی टीटाकै *نر.م.* ज़मी, जत्था زمین، جتّها

ټیټالی टीटालै *نر.م.* मक्कार, फरेबी مکّار، فریبي

ټیټاس टीटास *ص.نر.م.* चापलूसी, दिखावा چاپلوسي، دکهاوا

ټیټول टीटवल *مص.مت.* झुकाना, गिराना, लुभाना, उभारना
جهکانا، ګرانا، لبهانا، ابهارنا

ټیټوالی टिटवालै *نر.م.* नीचापन نیچاپن

ټیټېدل टीटेदल *مص.ل.* झुकना, गिरना, नीचे आना, कम होना
جهکنا، ګرنا، نیچي آنا، کم هونا

ټیز टीज़ *نر.م.* पेट की हवा, पाद پیټ کي هوا، پاد

ټیزن टीज़न *نر.م.* डरपोक; नामर्द ډرپوک؛ نامرد

ټیس پیس टीसपीस *نر.م.* आलसी, काहिल آلسی، کاهل

ټیغ टेग़ *نر.م.* डकार ډکار

ټیغکه टीग़कः *ښځ.م.* शिक्र, एक पक्षी विशेष شیکر، اېک پکشي ویشېش

ټیغلک टीग़लक *نر.م.* (देखें ټیغکه)

ټیک टीक *نر.م.* नाक में पहनने का एक गहना, नथ ناک مین پهننې کا اېک ګهنا، نتهـ

ټیک टिक *ص.نب.* ठीक ٹھیک

ټېک टेक *نر.م.* कनपट्टी کنپٹّي

ټېک टेक *نر.م.* आराम, सहारा آرام، سہارا

ټیکاله टीकाल: *نبګ.م.* 1. एक प्रकार का पक्षी 2. रोटी ۱. ایک پرکار کا پکشي ۲. روتي

ټېکانه टेकान: *نبګ.م.* ठिकाना ٹھپکانا

ټیکاو टिकाव *نر.م.* टिकाऊ, स्थायी, देर तक ठहरनेवाला

ټیکاو، استھایي، دیر تک ٹھہرني والا

ټیکاوول टिकाववल *مص.مت.* बसाना, ठहराना بسانا، ٹھہرانا

ټیکاویدل टिकावेदल *مص.ل.* रहना, बसना, ठहरना رهنا، بسنا، ٹھہرنا

ټیکری टीकरी *نر.م.* शॉल, चादर شال، چادر

ټیکله टीकल: *نبګ.م.* रोटी, खाना روتي، کھانا

ټیکلی ډ टीकलड़ *نبګ.م.* गर्म केक; रोटी گرم کیک؛ روتي

ټېکه टेक: *نبګ.م.* ठेका ٹھپکا

ټېکه دار टेक:दार *نر.م.* ठेकेदार ٹھپکیدار

ټېل टेल *نر.م.* भीड़, धक्का- मुक्की بھیڑ، دھکّامکّي

ټېل وهل टेलवहल *مص.مت.* धक्का देना دھکّا دینا

ټېل ټال टालमटोल *نر.م.* टेलटाल ٹال متول

ټېله टेल: *نبګ.م.* ठेला; धक्का ٹھپلہ؛ دھکا

ټیم टीम *نر.م.* टीम, टोली ٹیم، ٹولي

ټیمک टीमक *نر.م.* खंबा (तंबू) کھنبا (تنبو)

ټینګ टिंग *نر.م. ج.* मजबूत, टिकाऊ مضبوط، ٹیکاو

ټینګ टींग *ص.نر.م.ج.* 1. घना, गाढ़ा 2. कंजूस, मक्खीचूस

۱. گھنا، گاڑھا ۲. کنجوس، مکّھي چوس

ټینګار टींगार *نر.م.* जोर, बल زور، بل

ټینګاو टींगाव *نر.م.* 1. मजबूती 2. समझौता, मेलमिलाप

۱. مضبوطي ۲. سمجھوتا، میل ملاپ

ټینګتوب टींग्तोब *نر.م.* अड़ा रहना, डटा रहना

اڑا رهنا، ڈٹا رهنا

ټینګتیا टींगतिया *نبګ.م.* मजबूती, स्थायित्व

مضبوطي، استھایٹو

ټینګوالی टींगवालै *نر.م.* स्थायित्व, दृढ़ता استھایٹو، دڑھتا

ټینګول टींगवल *مص.مت.* मजबूत करना, कसना, दृढ़ करना, सख्त करन

مضبوط کرنا، کسنا، دڑھـ کرنا، سخت کرنا

ټینګېدل टींगेदल *مص.ل.* मजबूत होना, सख्त होना, दृढ़ होना

مضبوط هونا، سخت هونا، دڑھونا

ټینګېدنه टींगेदन: *نبګ.م.* मज़बूत, सख्त, दृढ़

مضبوط، سخت، دڑھـ

ټینګه टींग़: *ص.نبګ.* एक साथ मिलकर काम करना

ایک ساتھـ ملکر کام کرنا

ث سے

ث سے *نبګ.م.* पश्तो वर्णमाला का सातवाँ अक्षर

پښتو ورنمالاکا ساتوان اکشر

ثابت साबित *ص.نر.م.ج.* स्थिर, अटल, मजबूत

استھر، اٹل، مضبوط

ثابتول साबितवल *مص.مت.* प्रमाणित करना, साबित करना

پرمانٹ کرنا، ثابت کرنا

ثابتېدل साबितेदल *مص.ل.* प्रमाणित होना, साबित होना

پرمانت هونا، ثابت هونا

ثالث सालिस *نر.ش.* मध्यस्थ, बिचवाई

مدھیستھـ ، بچوایيی

ثالثي सालसी *نر.م.* मध्यस्थता, बीच-बचाव

مدھیستھتا، بیچ- بچاو

ثانوي सानवी *ص.نب.* 1. द्वितीय 2. अमौलिक

۱. دویتیه ۲. امولک

ثاني सानी *ص.نب.* दूसरा; प्रतिद्वंदवी जैसा
دوسرا؛ پرتي دوندوي جيسا

ثانيه सानिय: ,सेकंड *ښځ.م.* क्षण, चिन, سکنډ

ثانيه گر सानियागर *نر.م.* पुराना, दूसरा پرانا، دوسرا

ثبات सबात *نر.م.* स्थिरता, दृढ़ता ستهرتا، درهتا

ثبت सब्त *نر.م.* पंजीयन, अंकित پنجين، انکت

ثبتول सब्तवल *مص.مت.* रजिस्टर में दर्ज करना, अंकित करना, दर्ज करना
رجسترمين درج کرنا، انکت کرنا، درج کرنا

ثبتيدل सब्तेदल *مص.ل.* दर्ज होना, अंकित होना
درج هونا، انکت هونا

ثبوت सबूत *نر.م.* प्रमाण پرمان

ثروت सरवत *نر.م.* धन, संपत्ति دهن، سمپتي

ثروتمن सरवरतमन *ص.نر.م.ج.* धनी, धनवान
دهني، دهنوان

ثقافت सक़ाफ़त *نر.م.* संस्कृति سنسکرتي

ثقل सिक़ल *نر.م.* भारी मुश्किल بهاري، مشکل

ثقلت सिक़लत *نر.م.* 1. भार 2. बेसुरापन
١. بهار ٢. بي سراپن

ثقه सिक़: *ص.نب.* सही, ठीक, यथार्थ, विश्वसनीय
صحيح، ٹهيک، يتهارتهـ ، وشوسنيي

ثقيل सक़ील *ص.نر.م.* भारी; अपचनीय بهاري؛ اپچنيي

ثلث सुल्स *نر.م.* एक तिहाई ايک تهايي

ثمر समर *نر.م.* लाभ, नफा, फल لابهـ، نفع، پهل

ثنا सना *ښځ.م.* प्रशंसा پرشنسا

ثنايا सनाया *ښځ.م.* कृंतनी; छेदक; छेनी
کرنتک؛ چهيدک؛ چهيني

ثمين समीन *نر.م.* महंगा, कीमती مهنگا، قيمتى

ثواب सवाब *نر.م.* पुण्य, नेकी پنيه، نيکي

ثوابت सवाबित *نر.ج.* तारे تاري

ثور सौर *نر.م.* सूर्यवर्ष का दूसरा मास, अफग़ानी महीना
سوريه ورش کا دوسرا ماس، افغاني مهينه

जीम ج

ج जीम *ن.م.* पश्तो वर्णमाला का आठवाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا آټهوان اکشر

ج जीम *نر.م.* जवाब का चिह्न جواب کا چهنه

جابر जाबिर *ص.نر.م.* 1. तानाशाह, अत्याचारी
2. ज़ालिम, क्रूर
١. تاناشاه، اتياچاري ٢. ظالم، کرور

جابه जाब: *ښځ.م.* तेल का कुप्प تيل کا کپ

جابی जाबइ *ښځ.م.ج.* चोगा چوغا

جاپان जापान *نر.م.* (देश) जापान جاپان (ديش)

جاتکی जातकय *نر.م.* लड़का لڑکا

جاج जाज *نر.م.* फिक्र, सोच, चिंता فکر، سوچ، چنتا

جاج اخيستل जाजअखिस्तल *مص.مت.* अंदाज़ा लगाना, अनुमान करना
اندازه لگانا، انومان کرنا

جاج وهل जाजवहल مص.مت سोचना سوچنا

جاجل जाजल *مص.مت* 1. चिंतन करना 2. अंदाज़ा लगाना, अनुमान लगाना
١. چنتن کرنا ٢. اندازه لگانا، انومان لگانا

جاخه जाख: *ښځ.م* पेड़ या झाड़ियों की टहनियाँ
پيڑ يا جهاڑيون کي ٹهنيان

جادو जादू *نر.م.* जादू جادو

جادوگر जादूगर *نر.م.* जादूगर جادوگر

جادوگري जादूगरी *ښځ.م.* जादूगरी جادوگري

جاده जाद: *ښځ.م.* सड़क, मार्ग, गली
سڑک، مارگ، گلي

جاڈنگ जाडंग *نر.م.* बूढ़ा, दुबला-पतला, कमजोर
بوڑها، دبلا- پتلا، کمزور

جادی *ښځ.م* जाडइ 1. बूढ़ी और बेकार ऊँटनी

2. बुढ़िया, खूसट

۱. بوړهي اور بېکار اونټني ۲. بړهيا، کهوستې

جاذب *نر.م* जाज़िब सोख्ता, अवशोषक

سوخته، اوشوشک

جاذبه *ښځ.م* जाज़िबः खिंचाव, आकर्षण

کهینچاو، آکرشن

جار *نر.م.* जार बलिदान, क़ुर्बानी بلیدان، قرباني

جار *نر.م.* जार ऐलान, मुनादी اعلان، منادي

جاروهل *مص.مت.* जारवहल मुनादी करना منادي کرنا

جارایستل *مص.مت* जारइसतल 1. घुमाना, फिराना 2. कै करना 3. वापस लौटना 4. गुँथना

۱. گهمانا، پهرانا ۲. قی کرنا ۳. واپس لوټنا ۴. ګوتهنا

جارباسل *مص.مت.* जारबासल 1. वापस लौटाना 2. कै करना 3. घुमाना, फिराना 4. गुँथना 5. बाँधना

۱. واپس لوټانا ۲. قی کرنا ۳. ګهمانا، پهرانا ۴. ګوتهنا ۵. باندهنا

جارچي *نر.م.* जारची अग्रदूत, मुनादी करने वाला, ऐलान करने वाला

اګردوت، منادي کرني والا، اعلان کرني والا

جارحه *ص. ښح. م.ج.* जारिहः काटने वाला, तेज़ औज़ार

کاټنې والا، تېز اوزار

جارګنی *ښځ. م.* जारगनइ ईंधन रखने की जगह

ايندهن رکهني کې جګه

جارو *نر.م.* जारू झाड़ू جهارو

جاروتل *مص.ل.* जारवतल 1. वापस लौटाना 2. बात से फिर जाना, वादा करके मुकर जाना, लज्जित होना 3. फँस जाना, बंद हो जाना

۱. واپس لوټانا ۲. بات سي پهر جانا، وعده کرکي مکر جانا، لجّت هونا ۳. پهنس جانا، بند هوجانا

جاروتنه *نر. م.* जारवतनः 1. लौटना, फिरना 2. फँसना, उलझना

۱. لوټنا، پهرنا ۲. پهنسنا، الجهنا

جاروکښ *نر.م.* जारूकख झाड़ू देने वाला

جهارو دېنې والا

جاروں *مص.مت.* जारवल 1. ताने-बाने को फैलाना 2. बलिदान करना

۱. تانې - باني کو پهېلانا ۲. بلیدان کرنا

جاروں *مص.مت.* जारवल झाड़ू फहराना جهارو پهرانا

جاری *ص. نب.* जारी, निरंतर جاری، نرنتر

جاریدل *مص.ل.* जारेदल 1. फैल जाना 2. बलिदान होना, क़ुर्बान होना

۱. پهېل جانا ۲. بلیدان هونا، قربان هونا

جاړ *نر.م.* जाड़ 1. जुलाब 2. जंगल ۱. جلاب ۲. جنګل

جارجاخی *نر.م.* जाड़जखै उलझा हुआ الجها هوا

جاسوس *نر.م.* जासूस ऐयार, جاسوس، عیار

جاسوسي *ښځ.م.* जासूसी जासूसी, ऐयार

جاسوسي، ایار

جاغور *نر.م.* जागौर 1. पत्रिका 2. पैदावार, उपज 3. घेंघा, गलगंड

۱. پترېکا ۲. پیداوار، اپج ۳. ګهېګها، ګلګنډ

جاکټ *نر.م.* जाकेट जाकेट, स्वेटर، جاکټ، سوېټر

جال *نر. م.* जाल 1. जाल 2. फंदा ۱. جال ۲. پهندا

جال اېښودل *مص.مت.* जालइखोदल जाल बिछाना

جال بچهانا

جال اچول *مص.مت.* जालअचवल जाल डालना, जाल में फँसाना, काबू में लाना

جال ډالنا، جال مېن پهسانا، قابو مېن لانا

جاله *نبح. م.* जालः 1. मकड़ी का जाला 2. डोंगी, डोंगा, बनहटी

۱. مکړي کا جالا ۲. ډونګي، ډونګا، بنهټي

جاله وان *نر.م.* जालःवान छोटी नाव चलाने वाला, केवट, माझी, नाविक

چهوټي ناوچلاني والا، کېوټ، ماجهي، ناوک

جالول *مص. مت.* जालवल 1. प्रसिद्ध करना 2. रिवाज में लाना

۱. پرسدهـ کرنا ۲. رواج مېن لانا

جالی *ښځ.م.* जालइ 1. ठहरे पानी पर हरी झिल्ली 2. झालर 3. पतला कपड़ा, परदा

۱. ټهېري پانی پرهري جهلّي ۲. جهالر ۳. پتلا کپړا، پردا

جالبدل *مص.ل.* जालेदल 1. प्रसिद्ध होना 2. रिवाज में आना

۱. پرسدھ ہونا ۲. رواج مِن آنا

جام *نر.م.* जाम, प्याला جام، پیالا

جامد *ص.نر.م.ج.* जामिद ठोस, जमा हुआ, रुका हुआ

ٹھوس، جما ہوا، رکا ہوا

جامع *ص.نر.م.ج.* जामे व्यापक, विस्तृत

وِیاپک، وسترت

جامعه *ث.خ.م.* जामिया समाज, समुदाय, संप्रदाय

سماج، سموداى، سمپردای

جامن *نر.م* जामन लंबा स्कर्ट जिसे पहनकर नाचते हैं

لمبا اسکرٹ جسي پہن کر ناچتي ہین

جامه *نر.م.* जाम: कपड़ा, वस्त्र کپڑا، وستر

جان *نر.م.* जान 1. जान 2. प्यारा, प्रिय

۱. جان ۲. پیارا، پریي

جانان *نر.م.* जानान 1. परमप्रिय, प्रियतम, प्रेयसी 2. प्रेमी, प्रेमिका

۱. پرمپریی، پریتم، پرپسی ۲. پرپمي، پرپمیکا

جانجو *ص.نر.م.* जानजू 1. आलसी, निष्क्रिय 2. दीवाना, पागल

۱. آلسی، نشکریی ۲. دیوانہ، پاگل

جانجی *ص.نر.م.* जानजै आलसी, कमज़ोर

آلسي، کمزور

جانجیتوب *نر.م.* जानजीतोब काहिली, सुस्ती

کاهلي، سستي

جانخانی *ث.خ.م.* जांखानइ एक लंबा जालीदार बोरा जिसमें भूसा भरकर जानवरों पर लादते हैं।

ایک لمبا جالي دار بورا جس مِن بھوسا بھرکر جانورون پر لادتي ہین.

جاندم *نر.م.* जानदम नरक نرک

جانی *ث.خ.م.ج.نر.* जानी गुंडा, मुजरिम, अपराधी

گنڈا، مجرم، اپرادھي

جاوجی *ث.خ.م.* जावजइ कमीज़ का दामन کمیز کا دامن

جاور *نر.م.* जावर खट्टे फल देने वाला पौधा

کھٹّي پھل دینے والا پودھا

جاوید *نر.م.* जावेद अमर امر

جاهل *نر.م.* जाहिल अनपढ़, जाहिल, मूर्ख

انپڑھ، جاهل، مورکھ

جاهلیت *نر.م.* जाहिलयत 1. इस्लाम आने से पहले का अरब समाज 2. अज्ञान, अनभिज्ञता

۱. اسلام آنے سی پہلے کا عرب سماج ۲. اگیان، انبھگیتا

جایداد *نر.م.* जायदाद संपत्ति, जायदाद, धन

سمپتّي، جایداد، دھن

جایز *ص-نر.م.* जायज़ अनुज्ञेय ;स्वीकार्य; वैध; न्याय; उचित

انوگیی؛ سویکاریی؛ ویدھ؛ نیای؛ اوچت

جایزه *ث.خ.م.* जायज़: पुरस्कार, इनाम پرسکار، انعام

جبائی *ج.* चादर जबाटे چادر

جبجوب *نر.م.* जबजूब 1. पूर्ण रूप से भीगा हुआ 2. भीगा हुआ, तर-बतर

۱. پورن روپ سي بھیگا ہوا۲. بھیگاھوا، تر- بتر

جبر *نر.م.* जाबर 1. जबरदस्ती, दबाव, अत्याचार 2.अलजेबरा, बीजगणित 3. भाग्यवाद, नियतिवाद

۱. زبردستي، دباؤ، اتیاچار۲. الجبرا، بیج گنِت ۳. بھاگیی واد، نیتي واد

جبران *نر.م.* जुबरान 1. क्षतिपूर्ति, प्रतिकर, हर्जाना 2. संशोधन करना, सुधारना

۱. شتیپورتي، پرتیکر، ہرجانا ۲. سنشودھن کرنا، سدھارنا

جبرایيل जबराईल जिबराईल, ईश्वरीय दूत का नाम, गोब्रयल

جبرایيل، ایشوریی دوت کا نام، گوبریل

جبری *ص.نر.* जबरी 1. अनिवार्य, आवश्यक 2. बीजगणितीय 3. भाग्यवादी

۱. انیواریہ، آوشیک ۲. بیج گنیتیی ۳. بھاگیوادي

جبری *ث.خ.م.ج.* जबरइ मोजा, जुर्राब موجا، جرّاب

جبل *نر.م.* जबल सब्बल, रंभा سبّل، رمبھا

جبن *نر.م.* जुब्न 1. कायरता, भीरुता, बुज़दिली 2. डर, भय

۱. کایرتا، بھیروتا، بزدلي ۲. ڈر، بھی

جبوری *نر.م.* जबुड़ै बेशर्म, बेइज्ज़त بي شرم، بي عزّت

जबुन जबून ص.نر.م.ج. ज़ुबान, जीभ زبان، جيبھ

जबः जबे ۱. ज़ुबान 2. वादा, वचन 3. ث.م दलदली ज़मीन, दलदल
۱. زبان ۲. وعده، وچن ۳. دلدلي زمين، دلدل

जबःखानः जबे खाने ث.م शस्त्रागार, हथियारखाना, बारूदखाना
شستراگار. هتهيارخانه، بارودخانه

जबःकवल जबे कवल مص.مت वचन देना, वादा करना
وعده كرنا، وچن دينا

जिबहः जبهे ث.م मोर्चा, फ्रंट مورچا، فرنټ

जबीरः جبيره ث.م जबीरः क्षतिपूर्ति, हर्जाना شتي پورتی، هرجانا

जबीन جبين نر.م. माथा, ललाट ماتها، للاټ

जपड़ جپړ نر.م. कचरा کچرا

जत جټ نر.م. 1. कंजर जाति 2. ऊँट चालक 3. नादान 4. बेशर्म 5. निर्लज्ज
۱. كنجرجاتي ۲. اونټ چالک ۳. نادان ۴. بي شرم ۵. نرلجّ

जतबोलइ جټبولی ص.نب. 1. बेशर्मी 2. बेलज्ज
۱. بېشرمي ۲. بي لجّ

जेट جټ نر.م. 1. बेअक्ल 2. अनपढ़
۱. بي عقل ۲. انپرهه،

जटपोल جټپول نر.م. मक्कारी (महिलाओं की)
مکاّري (مهيلاؤن کی)

जटकानः جټکانه ث.م बेकायदा, बेतरतीब
بي قاعده، بي ترتيب

जटकः جټکه ث.م झटका; झकझोरा
جهټکا؛ جهکجهورا

जस्सः جثه ث.م शरीर, बदन شرير، بدن

जज جج نر.م. दोहरी ठुड्डी دوهري ټوډّي

जजोरै ججوری نر.م. 1. चिड़ियों की आँत
2. बारूदखाना, शस्त्रगार
۱. چريون کی آنت ۲. بارودخانه، شسترگار

जजः ججه ث.م कर, जजिया کر، جزيه

जख جخ نر.م. 1. पानी की मक्खी 2. झाग, बुलबुला
۱. پانی کی مکھی ۲ . جهاګ، بلبلا

जखतवल جخټول مص.مت मिलाना, एक साथ करना
ملانا، ايک ساتهه کرنا

जोखतेदल جخټبدل مص.ل. नजदीक होना, एक साथ होना, मिलाना
نزديک هونا، ايک ساتهه هونا، ملانا

जद جد نر.م. दादा, पूर्वज دادا، پوروج

जुदा جدا ص.نب. अलग الګ

जिदन جداً ق. गंभीर रूप से گمبهير روپ سي

जिदार جدار نر.م. 1. दीवार 2. विभाजन
۱. ديوار ۲. وېښاجن

जुदाई جدايي ث.م जुदाई جدايي

जदर جدر نر.م. जड़, बुनियाद, नींव جړ، بنياد، نيو

जदल جدل نر.م. जंग, लड़ाई جنګ، لړايي

जदवल جدول نر.م. तालिका, टेबुल, चार्ट
تاليکا، ټېبل، چارټ

जिदी جدی ص.نب. गंभीर گمبهير

जिदियत جديت نر.م. गंभीरता گمبهيرتا

जदीद جديد ص.نب. नया, नवीन, ताजा
نيا، نوين، تازا

जज़ाब جذاب نر.م. आकर्षक, मनोहर آکرشک، منوهر

जज़ाम جذام نر.م. कोढ़ کوړهـ

जोज़ामी جذامی نر.م. कोढ़ी کوړهي

जज़ब جذب نر.م. 1. आकर्षण 2. अवशोषण
۱. آکرشن ۲. اوشوشن

जज़बवल جذبول مص.مت. 1. आकर्षित करना
2. अवशोषित करना
۱. آکرشت کرنا ۲. اوشوشت کرنا

जज़बः جذبه ث.م उमंग, उत्साह, जोश, शौक, जज़्बा
امنګ، اتساه، جوش، شوق، جذبا

जज़बेदल جذببدل مص.ل. 1. आकर्षित होना
2. अवशोषित होना
۱. آکرشت هونا ۲. اوشوشت هونا

जड़ जज़र *نر.م.* वर्गमूल, धनमूल, वर्गमूल, धनमूल

जड़ जर *نر.م.* नाली, गड्ढा

जराप जराप: *ښځ.م.* मोजा, जुराब

जराअत जुरअत *نر.م.* हिम्मत, साहस

जराइम जरासीम *نر.ج.* कीटाणु

जराह जरराह *نر.م.* शल्य चिकित्सक, सर्जन

जराही जरराही *ښځ.م.* शल्य चिकित्सा

जराईल जराईल *نر.م.* प्राचीन काल की एक बंदूक

जरपी जरपी *نر.م.* बकवास करने वाला

जरसक़ील जरसक़ील *نر.م.* क्रेन, भारोत्तोलन

जरजोर जुरजोड़ *نر.م.* झरना

जरा जरड़: *ښځ.م.* जड़, मूल

जरग़ातका जरग़ातक: *ښځ.م.* एक चिड़िया का नाम

जरकानड़ी जरकानड़ी *نر.م.* मुनाफा, फायदा

जरगाव जरगऊ *نر.م.* वह व्यक्ति जो जिरगा संसद के क़ायदे क़ानून जानता हो।

जरगतू जरगतू *نر.م.* जिरगा का सदस्य

जरगा जरग: *ښځ.م.* जिरगा, सभा, समिति, परिषद

जरगा गी जरग:गई *ښځ.م.* समिति, कमेटी

जरम जुर्म *نر.م.* जुर्म, अपराध

जरमन जर्मन *نر.م.* जर्मन देश का वासी

जरमनी जर्मनी *ص.نب.* जर्मनी (देश)

जरनदा जरंद: *ښځ.م.* पनचक्की

जरनक जरिंग *نر.م.* टनटनाहट, झनकार

जरनगानी जरंगानी *نر.م.* घंटी

जरनैल जर्नैल *نر.م.* जनरल, सेनापति

जरा जर: *ص.نر.م.* कुँवारा, अविवाहित

जरा तोब जर:तोब *نر.م.* अकेलापन, तनहाई

जरी जरइ *ښځ.م.* खाई, नाली

जरयान जिर्यान *نر.م.* बहाव, प्रवाह, धारा

जरीब जिरीब *نر.م.* जरीब 200 मीटर के बराबर क्षेत्र की एक इकाई

जरीब कश जिरीबकख़ *نر.م.* भूमि सर्वेक्षक, भूमि नापने वाला; अमीन

जरीबन जरीबन *نر.م.* गुलाबी; लाल; उजला फूल देने वाला पौधा

जरीबवल जरीबवल *مص.مت.* जरीब से भूमि नापना

जरीदा जरीद: *ښځ.م.* अखबार, समाचार पत्र, पत्रिका,

जरीमा जरीम: *ښځ.م.* जुर्माना, दंड, सजा

जर जड़ *نر.م.ج.* 1. पेड़ की जड़ 2. उलझा हुआ

जर जहर *نر.م.* विष, ज़हर, ویش

जरामबो जड़मबो *ص.نب.* ढीला-ढाला

जरानगू जड़ांगू *نر.م.* रुलाई, रोदन, एक औषधीय पौधा

जराव जड़ाव *ص.نب.* सजा हुआ, साफ नक्काशी किया हुआ

جراوول जड़ाववल *مص.مت.* नक्काशी करना, सजाना
نقّاشي كرنا، سجانا

जराओबल जरावेदल *مص.مت.* सजा हुआ होना
سجا هوا هونا

जरीर जड़पड़ *ص.نب.* चकराया हुआ, उलझा हुआ, परेशान
چكرايا هوا، الجها هوا، پريشان

जरजर जुड़जुड़ *نر.م.* झरझर, पानी गिरने की आवाज़
جهرجهر، پانی گرني کی آواز

जरमरी जड़मरइ *ښځ.م.* जहर मोहरा, जहर को मारने का पत्थर
زهرموهرا، زهر کو مارني کا پتهر

जरमूरः जरमुड़ः *ښځ.م.* बदन पर लाल-लाल धब्बा हो जाना
بدن پر لال لال دهبّا هوجانا

जरूबी जड़ुबै *نر.م.* झरना, निर्झर, प्रपात
جهرنا، نرجهر، پرپات

जरः जड़ः *ښځ.م.* 1. गुलाब का फूल 2. जड़, रेशा
١. گلاب کا پهول ٢. جر، ريشه

जरी जड़ई *ښځ.م.* 1. ज़हर मार पत्थर 2. लगातार वर्षा 3. उल्टी, कै
١. زهرمار پتهر ٢. لگاتار ورشا ٣. التي، قی

जर जिज़ *نر.م.* कड़कड़ाहट, सालन के बघारते समय की आवाज़
كركراهټ ،سالن کي بگهارتي سمی کي آواز

जरः जुज़ *نر.م.* भाग, हिस्सा
بهاگ، حصّه

जरा जज़ा *ښځ.م.* बदला, सज़ा, प्रतिफल
بدله، سزا، پرتيپهل

जरायील जज़ाईल *نر.م.* पुराने ज़माने की बंदूक
پراني زمانې کي بندوق

जरायलची जज़ायलची *نر.م.* बंदूक़ चलानेवाला, बंदूक़ची, निशानेबाज़
بندوق چلاني والا، بندوقچي، نشان باز

जरायी जज़ाई *ص.نب.* दंडात्मक, बदला पाने वाला
دنډاتمک، بدله پاني والا

जरग़ालः जिज़गाल *ښځ.م.* भुना हुआ चर्बी का टुकड़ा
بهنا هوا چربی کا ټکړا

जरकी जिज़कै *نر.م.* कड़कड़ाहट, छनछनाहट (आवाज़)
كركراهټ، چهنچهناهټ (آواز)

जरुल जिज़वल *مص.مت.* कड़कड़ाना, छनछनाना, किसी वस्तु के तलने से छनछन, कड़कड़ की आवाज़ आना
كركرانا، چهنچهنانا، کسی وستو کي تلني سي چهنچهن، كركركي آواز آنا

जरहार जिज़हार *نر.م.* कड़कड़ाहट
كركراهټ

जरीरः जज़ारः *ښځ.م.* टापू, द्वीप
ټاپو، دويپ

जरियः जज़यः *ښځ.م.* जज़िया, कर, यह वह कर है जिसे इस्लामी राज्य में रहने वाले यहूदी और ईसाई सरकार को देते थे और वे लोग उसके बदले सरकार की ओर से पूरी सुरक्षा प्राप्त करते थे।
جزيه، کر، يه وه کر هي جسي اسلامی راجيۍ مېن رهني والي يهودي اور عيسايي سرکار کو دېتي تهي اور وه لوگ اسکي بدلي سرکار کي اور سي پوريي سورکشا پراپت کرتي تهي

जरीय जुज़ई *ص.نب.* 1. थोड़ा, कम 2. तुच्छ, हल्का, ओछा
١. تهوڑا، کم ٢. تچهه، هلکا ، اوچها

जरगै जिगगै *نر.م.* 1. साईं (जानवर) 2. शाही
١. ساين (جانور) ٢. شاهي

जरमः जिगमः *ښځ.م.* पलक का किनारा
پلک کا کنارا

जस जस *نر.م.* 1. घात 2. ओछा
١. گهات ٢. اوچها

जसतः जसतः *ښځ.م.* ऊँची एड़ी की चप्पल
اونچی ايړی کي چپّل

जसारत जसारत *نر.م.* हिम्मत, साहस
همّت، ساهس

जसामत जसामत *نر.م.* भारी-भरकम बदन
بهاری-بهرکم بدن

जस्त जस्त *نر.م.* 1. जस्ता 2. जल्दी
١. جستا ٢. جلدی

जसद जसद *نر.م.* लाश
لاش

जसर जसर *نر.م.* मजबूत और लंबा ऊँट
مضبوط اورلمبا اونټ

जिस्म जिस्म *نر.م.* बदन, जिस्म, शरीर
بدن، جسم، شرير

जसमानी जिस्मानी, बदनी *ص.نب.* **जिस्मानी, बदनी शारीरिक**

جسماني، بدني، شاريرک

जिसमी जिस्मानी, बदनी, *ص.نب.* شاريرک، جسماني، بدني

जसूर बहादुर, साहसी, *ص.نر.م.ج* نڈر، بهادر، ساهسي، همّتي

जसीम भारी-भरकम शरीर वाला, *ص.نر.م.ج* **तगड़ा**

بهاري- بهرکم شرير والا، تگڑا

जश्न जशन *ص.نر.م.* **उत्सव, त्योहार** اتسو، تيوهار

जौब: जबह *ن.م.* **दराज़, बक्सा** دراز، بکسا

जाफरी जफरी *نرم.* **गेंदा** گيندا

जाल जल *نر.م.* **धोखाधड़ी, जालसाजी**

دهوکها دهري، جعلسازي

जाली जली *نر.م.* **1. धोखा 2. जाली** ۱.دهوکها ۲.جعلي

जग़ जग *نر.م.* **बोझ, भार** بوجھ، بهار

जग़ात जगात *نر.م.* **1. काम 2. श्रम, परिश्रम**

۱. کام ۲. شرم، پريشرم

जग़ावल जगावल *نر.م.* **1. बाज़ की गर्दन में डाला हुआ तार 2. माला, हार 3. जला हुआ, भुना हुआ**

۱. باز کی گردن مېں ڈالا هوا تار۲. مالا، هار ۳. جلا هوا، بهنا هوا

जोग़राफियः जबह *م.* **भूगोल** بهوگول

जग़ल: जबح.م.ج **कंकड़, बजरी** کنکر، بجري

चुकंदर चुकंदर *نر.م.ج* **जुगुंदर** چقندر

जफा जफा *نبح.م.* **1. जफा, अविश्वास 2. दुर्व्यवहार, अत्याचार**

۱. جفا، اوښواس ۲. درويوهار، اتياچار

जक जक *نر.م.* **जग** جگ

जैक जक *نر.م.* جيک

जकड़ जकड़ *نر.م.* **झक्कड़, तूफान, अंधड़** جهکڑ، طوفان، اندهر

लंबा जग *نر.م.ج* **ऊँचा, लंबा** لمبا، اونچا

बुलंदी जगतोब *نر.م.* **ऊँचाई** بلندي، اونچايي

कप्तान जगतोरन *نر.م.* کپتان

मेजर (सेना) जगरन *نر.م.* ميجر(سينا)

लड़ाई, जंग जगड़: *نبح.م.* لڑائي، جنگ

लड़ाकू जगड़:मारा *ص.نر.م.* لڑاکو

लड़ाका जगड़यालनر.م. لڑاکا

लंबा जगलाओ *ص.نر.م.* لمبا

ऊँचाई जगवालइ *نر.م.* اونچايي

उठाना, खड़ा करना, ऊपर लाना जगवल *مص.مت.*

اٹهانا، کهڑا کرنا، اوپر لانا

उठना, खड़ा होना, गड़ जाना जगेदल *مص.ل*

اٹهنا، کهڑا هونا، گڑ جانا

जल जल *نر.م.* **1. अच्छी आवाज़ वाला पक्षी 2. कुँवारी लड़की, अविवाहिता**

۱. اچهّي آواز والی پکشي ۲. کنواري لڑکی، اويواهتا

जल जल *نر.م.* **1. हवा, वायु 2. लू लगाना**

۱. هوا، وايو۲. لو لگانا

अलग, भिन्न, जुदा जला *ص.نب.* الگ، بهنّ، جدا

चमक, पॉलिश जला *نبح.م.*

जुदाई, वियोग जलातोब *نر.م.*

जुदाई जलावालइ *نر.م.* جدايي

बहती हुई नदी जलाल: *نبح.م.* بهتي هويي ندي

जुलाब जलाब *نر.م.* جلاب

रेचक, जुलाब जलाप *نر.م.* ريچک ، جلاب

जल्लाद, फाँसी देने वाला जल्लाद *نر.م.*

جلّاد، پهانسي دينے والا

जलार *نر.م.* **वह रहट जो नहर का पानी खींच रहा हो।**

وه رهٹ جو نهر کا پاني کهينچ رها هو.

जलाल *ص.نر.م.* महिमा, भव्यता, शान

مهيما، بهويتا، شان

जलालतमआब *ص.نر.م.* महामहिम, माननीय

مهامهم، ماننيه

जलावतनः अप्रवासी اپرواسي

जलावतनय आप्रवासन *ث.خ.م.* آپرواسن

जल्ब *نر.م.* 1. बहाल करना, बुलाना, भर्ती करना 2. लुभाना

١. بهال كرنا، بلانا، بهرتي كرنا ٢. لبهانا

जलबवल *مص.مت.* 1. बुलाना, नियुक्त करना 2. लुभाना

١. بلانا، نيوكت كرنا ٢. لبهانا

जलबी *نر.م.* 1. भर्ती किया हुआ2. बुलाया हुआ

١. بهرتي كيا هوا ٢. بلايا هوا

जल्ब *نر.م.* 1. भर्ती 2. बुलावा 3. आकर्षण

١. بهرتي ٢. بلاوا ٣. آكرشن

जिल्ब *نر.م.* 1. वह रस्सी जो जानवरों के गले में डाली जाती है, लगाम 2. अतिथि को छोड़ने के लिए कुछ दूर चलना

١. وه رسّى جو جانورون كي گلي مېن ډالي جاتي هي، لگام ٢. اتيتهي كو چهورني كي لي كچھ دور چلنا

जिल्ब निवल *مص.مت.* मना करना, रोकना ठहराना

منع كرنا، روكنا، ټهرانا

जिल्बकवल *مص.مت.* अतिथि को विदा करना

اتيتهي كو ودا كرنا

जलबल *ص.* जला हुआ जلا هوا

जलबंग *نر.م.* एक पौधे का नाम

ايک پودهي كا نام

जलबवल *مص.مت.* 1. भर्ती करना 2. बुलाना

١. بهرتي كرنا ٢. بلانا

जलबी *نر.م.* भर्ती, बहाली, दस्ता, टुकड़ी

بهرتي، بحالي، دستا، ټكړي

जलबइ *ث.خ.م.ج.* जलेबी جلېبي

जल्त *نر.م.* तेज़, चालाक تېز، چالاک

जलतवल *مص.مت.* 1. तेज़ करना 2.चालाक और चुस्त करना

١. تېز كرنا ٢. چالاک اور چست كرنا

जलतः *ث.خ.م.* 1. टोकरी 2. चटाइयों से बनी हुई कोठी जिसमें अनाज़ रखा जाता है

١. توكري ٢. چټاريون سي بنى هوئى كوټهى جس مېن اناج ركها جاتا هي

जलतेदल *مص.ل.* 1. तेज़ होना 2. चुस्त होना

١. تېز هونا ٢. چست هونا

जिल्द *نر.م.* भाग, हिस्सा بهاگ، حصّه

जलसः *ث.خ.م.* अधिवेशन, बैठक ادهيوېشن، بېټهک

जिलग *نر.م.* 1. बेल, खीरा, तरबूज़ा, कद्दू की बेल 2. अखरोट का गुच्छा

١. بېل، كهيرا، تربوزا، كدّوكى بېل ٢. اخروټ كا گچهّا

जलगोज़ः *ث.خ.م.* चिलगोज़ा چلغوزه

जलगः *ص.نر.م.* जिलग बुरा साथी برا ساتهي

जलक *نر.م.* तकला تكلا

जलकोटे *ث.خ.م.* जलकोटी लड़की لڑكي

जलकः *ث.خ.م.* 1. झोंका 2. तकलीफ 3. सदमा

١. جهونكا ٢. تكليف ٣. صدمه

जलकातेरेदल *مص.ل.* सदमा होना; तकलीफ का आना

صدمه هونا؛ تكليف كا آنا

जलकइ *ث.خ.م.* जलकी छोटी लड़की چهوتى لڑكي

जलगः *ث.خ.م.* जलग घास का मैदान گهاس كا مېدان

जलनानइ *ث.خ.م.* रसोई رسويي

जिलव *نر.م.* जलो लगाम, बागडोर لگام، باگڈور

जलुबल *ص.ب.* जलोयल भड़कीला, चमकदार

بهڑكيلا، چمكدار

जलूस *نر.م.* सिंहासन पर बैठना سنهاسن پربېټهنا

जलवः *ث.خ.م.* जलवा शान; गौरव; जलवा شان؛ گورو؛ جلوه

जल वहली जलवहलै *ص.نر.م.* धूप से प्रभावित

دهوپ سي پربهاوت

जली जली *ص.نب.* मोटा-अक्षर, सुस्पष्ट

موٹا اکشر، سسپشٹ

जली जिलइ *ښځ.م.* लड़की لڑکي

जलिया जलया *ص.نب.* 1. जला हुआ, भुना हुआ 2. प्रेमी

١. جلا هوا، بهنا هوا ٢. پريمي

जम जम *نر.م.* 1. वर्षा, झक्कड़ 2. फुहार ١. ورشا، جهڑ ٢. پهوهار

जमात जुमात *نر.م.* 1. मस्जिद 2. जमात, समूह

١. مسجد ٢. جمات، سموهـ

जमाद जमाद *نر.م.* ठोस, रुका हुआ ٹهوس، رکا هوا

जमाग जिमा *ښځ.م.* संभोग سمبهوگ

जमाअत जमाअत *نر.م.* सभा, भीड़, वर्ग

سبها، بهير، ورگ

जमाल जमाल *نر.م.* सुंदरता سندرتا

जमालगोटः जमालघोटा *ښح.م.* जमालगोट जمالگهوٹا

जमामः जमाव *ښح.م.* जमाम جماو

जमाहीर जमाहीर *نر.ج.* जम्हूरियत का बहुवचन

جمهوريت کا بهووچن

जमीर जमबड़ *نر.م.* पुराना कपड़ा پرانا کپڑا

जमीरी जमबुरै *ښځ.م.* जमावड़ा جماورا

जमीश जमबुख *نر.م.* भीड़, गिरोह بهير، گروهـ

जमबः जमब *ښځ.م.* तरफदारी, पक्षपात, समर्थन

طرفداري، پکشپات، سمرتهن

जमजकर जमजकड़ *نر.م.* आँधी, तूफान, अंधड़

آندهي، طوفان، اندهر

जमजमः जमजम *ښځ.م.* खोपड़ी, कपाल کهوپڑي، کپال

जमदानइ जमदानइ *ښځ.م.* प्राचीन काल का सफेद कपड़ा जिससे महिलाएँ दुपट्टा बनाया करती थीं।

پراچين کال کا صفيد کپڑا جسسي مهيلايين دوپٹّا بنايا کرتي تهين

जमदर जमदर *نر.م.* हल्की तलवार, छुरी

هلکي تلوار، چهري

जमा जमा *ښح.م.* जोड़, बहुवचन, जमा, योग

جوڑ، بهووچن، جمع، يوگ

जमाः शुक्रवार *ښځ.م.* जुमअ شکروار

जमईअत जमईअत *نر.م.* 1. समुदाय, भीड़ 2. जनसंख्या

١. سموداى، بهير ٢. جنسنکهيا

जमलः जमला *ښځ.م.* 1. वाक्य 2. जोड़, जमा, योग

١. واکيه ٢. جوڑ، جمع، يوگ

जमली जुड़वाँ *نر.م.* جڑوان

जमनाज़ियम जमनाज़ियोम *نر.م.* जिमनेज़ियम, व्यायाम शाला

جمنازيم، ويايام شالا

जमनास्टीक जिमनास्तीक *نر.م.* जिमनास्टिक (खेल)

جمناسٹيک (کهيل)

जमहूरी जमहूरी *ص.نب.* गणतंत्र, गणतंत्रीय

گڻتنتر، گڻتنتريه

जमहूरियत जमहूरियत *نر.م.* गणतंत्र, प्रजातंत्र

گڻتنتر، پرجاتنتر

जमहूरीख्वाह जमहूरी **ख्वाह** *ص.نب.* गणतंत्रवादी, प्रजातंत्र का समर्थक

گڻتنترواديِ، پرجاتنتر کل سمرتهک

जमैका जमैका *ښح.م.* जमैका (देश)

جمٹکا (دیش)

जमिया जुमया *ښځ.م.* एक पौधा जिसके बीज से तेल निकाला जाता है

ايک پودها جسکي بيج سي تيل نکالا جاتا هي

जन जिन *نر.م.* जिन, नरक दूत, दानव

جن، نرکدوت، دانو

जनाज़ः जनाज़ा *ښځ.م.* चिता, शवयात्रा, जनाज़ा

چتا، شوياترا، جنازه

जनावर जनावर *نر.م.* जानवर, पशु جانور، پشو

जनायत जिनायत *نر.م.* जिनायत जुर्म, अपराध جرم، اپرادهـ

जनाबी *ص.نب.* 1. अपराधी, मुजरिम 2. जिनाई आपराधिक, अपराध संबंधी

۱. اپرادهي، مجرم ۲. آپرادهک، اپرادهـ سمبندهي

जनाब *نر.م.* ऐसी चाल जिसमें बराबरी न हो जैसे ऊँट की चाल

ايسي چال جسمين برابري نه هو جيسي اونټ کی چال

जनाबोढल *مص.ل.* 1. समुद्र में लहरें उठना 2. पशुओं का बराबर चाल से न चलना

۱. سمدر مين لهرين اټهنا ۲. پشوؤن کا برابر چال سي نه چلنا

जनबक *نر.م.* 1. उलझा हुआ 2. गुंजान 3. गुच्छा

۱. الجها هوا ۲. گنجان ۳. گچها

जनबः *ښځ.م.* पक्ष, पहलु पक्ष، پهلو

जनत *نر.م.* स्वर्ग سورګ

जनतरी *ښځ.م.* कलेंडर, पंचांग, जंतरी

کلېندر، پنچانګ، جنتري

जनती *نر.م.* स्वर्गीय سورګيَ

जनज *نر.م.* बारात بارات

जनजाड़ी *نر.م.* मुरझाया हुआ مرجهايا هوا

जनजाल *نر.م.* बतंगड़, परेशानी, जंजाल, उपद्रव, गड़बड़

بتنګړ، پريشاني، جنجال ، اپدرو، ګډبډ

जनजाली *ص.نب* बतंगड़िया, जंजाली, झमेलिया

بتنګړيا، جنجالی، جهمېليا

जनजड़ *نر.م.* मटर के दाने مټرکي داني

जनजल *نر.م.* एक पहाड़ी पेड़ اېک پهاړي پېړ

जनजनड़ *نر.م.* 1. खाली कारतूस 2. लाल कपड़े का टुकड़ा 3. जख्म का फूलना

۱. خالي کارتوس ۲. لال کپړي کا ټکړا ۳. زخم کا پهولنا

जनजी *نر.م.* मछलियों के पकड़ने का जाल

مچهليون کي پکړني کا جال

जनहः *ښځ.م.* जंहः अपराध, जुर्म اپرادهـ، جرم

जनद *نر.م.* जुंद स्वभाव, स्वरूप سوبهاو، سوروپ

जनद *نر.م.* जंद महबूबा, प्रेमी محبوبه، پرېمي

जनदर *نر.م.* जंदर बुनियाद, नींव بنياد، نيو

जनदरः *ښځ.م.* जंदरः ताला تالا

जनड *نر.م.* जंड बराबर, सीधा, मजबूत برابر، سيدها، مضبوط

जनडा *نر.م.* जंडा लालची لالچي

जनडः *ښځ.م.* जंड़ः झंडा, निशान جهنډا، نشان

जनड़ी *نر.م.* जंड़ैड़ी फूल, पुष्प پهول، پشپ

जनड़ी *ښځ.م.* 1. झंडा 2. रेलगाड़ी का छोटा स्टेशन, हाल्ट

۱. جهنډا ۲. ريل ګاړی کا چهوټا اسټېشن، هالټ

जनरल *نر.م.* जंरालजनरल جنرل

जनस *نر.م.* जिंस 1. प्रकार, कोटि 2. लिंग 3. सामान 4. कपड़ा

۱. پرکار، کوټي ۲. لنګ ۳. سامان ۴. کپړا

जिंसी *ص.نب.* 1. लैंगिक 2. कोटि

۱. لېنګک ۲ . کوټي

जिंसीयत *نر.م.* 1. गुणवत्ता; दर्जा; विशेषता 2. लैंगिकता

۱. کيفوټا؛ درجا؛ وشېشتا ۲. لېنګکټا

जिंगूज़ी *نر.ج.* जिंगोज़ा चिलगोज़ा چلغوزه

जिंकइ *ښځ.م.* जिनकी लड़की لرکي

जंग *نر.م.* जंग लड़ाई, झगड़ा لړايي، جهګړا

जुंग *نر.م.* जंग साहित्यिक कामों का एक संग्रहण

ساهتيک کامون کا اېک سنګرهن

जंगतौदवल *مص.مت.* जंग तोदोल लड़ाई को आगे बढ़ाना

لړايي کو اګې برهانا

जंगबाएलल *مص.ل.* जंग बायिल लड़ाई हार जाना

لړايي هار جانا

जंगजंगकवल *مص.مت.* जंग जंग कोल हर समय लड़ाई के लिए तैयार रहना

هر سمی لڑایي کي لیي تیّار رهنا

जंगलंडवल *मस.मत.* लड़ाई खत्म करना **जंगलंडवल लड़ंदोल**
لڑایي ختم کرنا

जंगशलवल *मस.मत.* लड़ाई समाप्त करना **जंगशलवल शलोल**
لڑایي سماپت کرنا

जंगबुटै *नर.म.* इश्क पेचे की तरह एक पौधा जिसे मकानों की सजावट के लिए लगाते हैं **जंगबुटै जंगबुती**
عشق پیچي کی طرح ایک پودھا جسي مکانون کی سجاوٹ کی لیي لگاتي ہیں

जंगर: *स.ज.* लड़ाका, युद्धप्रिय लڑاکا، یدھ پریہ **जंगरा**

जंगरेज़ *नर.म.* 1. जंग, लड़ाई, युद्ध 2. जंग का मैदान **जंगरेज़ जंगरेज़ंदोल**
١. جنگ، لڑایي، یدھ ٢. جنگ کا میدان

जिंगड़ *स.ज.नर.म.* 1. फीका हो जाना 2.उदास, दु:खी **जंगर जिंगड़ंदोल**
١. پھیکا ہو جانا ٢. اداس، دکھي

जंगल: *शब्द.म.* ढोने वाला कार या ट्रक **जंगलः जंगलकार**
ڈھوني والا کار یا ٹرک

जंगवल *मस.मत.* लड़ाई करना **जंगवल जंगकोल**
لڑایي کرنا

जंग: *शब्द.म.* 1. हल का दस्ता 2. फायदा **जंगः जंगकः**
١. ہل کا دستا ٢. فایدہ

जंगड़ *शब्द.म.* पेड़ों का झुंड **जंगड़ जंगकी**
پیڑون کا جھنڈ

जंगी *स.ज.* लड़ाई करने वाला, लड़ाकू **जंगी जंगकी**
لڑایي کرني والا، لڑاکو

जंगयालड़ *नर.म.* लड़ाकू, बहादुर **जंगयालड़ जंगकीली**
لڑاکو، بہادر

जंगेदल *मस.ल.* लड़ाई होना, जंग होना, गुत्थमगुत्था होना **जंगेदल जंगबदल**
لڑایي ہونا، جنگ ہونا، گتّم گتّھا ہونا

दक्षिण *नर.म.* दक्षिण दकشن **जुनुब जनूब**

जुनुबखतीज *नर.म.* दक्षिण-पूर्व **जुनुबखतीज जनूब ख़तीज**
دکشن- پورب

जुनुबलोयेदीज *नर.म.* दक्षिण-पश्चिम **जुनुबलोयेदीज जनूब लोबदीख**
دکشن-پشچم

दक्षिणी *स.ज.* दक्षिणी दکشني **जुनुबय जनूबी**

बुज़दिल, डरपोक, कायर *नर.म.* **जेनुतारै जनूतारी**
بزدل، ڈرپوک، کایر

ज़नाना, स्त्रैण 2. दुर्बल, पौरुषहीन *स.ज.नर.म.* **जनुताड़ै जनूतारी**
١. زنانا، استرین٢. دربل، پوروشھین

लड़की, बालिका *शब्द.म.* **जेनुटी जनूटी**
لڑکي، بالیکا

जनवरी, अंग्रेजी कलेंडर का पहला महीना *शब्द.म.* **जंवरी जनूरी**
جنوری، انگریزی کلینڈر کا پھلا مھینہ

लड़की *शब्द.म.* **जिनई जनी**
لڑکي

भ्रूण, गर्भ *नर.म.* **जनीन जनीन**
بھرن، گربھہ

कतराकर बच जाना, बहाना, छल, अपवंचन, चकमा *शब्द.म.* **जण:जण: जनेजने**
کتراکربچ جانا، بھانا، چھل، اپونچن، چکمہ

आकाश, अंतरिक्ष *शब्द.म.* **जव जो**
انترکش، آکاش

उत्तर *नर.म.* **जवाब जवाब**
اتّر

प्रकट *स.ज.* **जवात जوات**
پرکٹ

अनाज, मकई, मक्का *नर.ज.* **जवार जوار**
اناج ، مکی، مکآ

मकई की रोटी 2. मकई का बाल *नर.म.* **जुवारइ जواری**
١. مکی کی روٹي ٢. مکی کا بال

जुआरी *शब्द.म.* **जवारी जواري**
جواري

जुआरी *नर.म.* **जवाड़कर जوارکر**
جواري

मकई की रोटी *शब्द.म.* **जुवारीन: جوارینہ**
مکي کي روٹي

आज्ञा, इजाज़त, अनुमति *नर.म.* **जवाज़ جواز**
آگیا، اجازت، انومتی

इजाज़त अनुमति, *नर.म.* **जवाज़लीक جوازلیک**
انومتی، اجازت

बड़ा बोरा *नर.म.* **जवाल جوال**
برا بورا

बोरा सीने की सूई *शब्द.म.* **जवालदोज़ جوالدوز**
بورا سینے کي سویي

पल्लेदार; कुली *नर.म.* **जवाली جوالي**
پلّیدار؛ قلي

جوانڑی ڈ़जवानड़ड़ इ *ज़्ञ.म.* अजवाईन اجواين

जवानः *नर.म.* जवान बैल جوان بيل

जवाहिर *नर.ज.* जवाहर, मोती جواهر، موتى

जुबाटः *ज़्ञ.म.* शॉल, मर्दों के ओढ़ने का बड़ा कपड़ा

شال، مردون كي اورهني كا برا كپڑا

जुबड़ *नर.म* गाय, बैल के गले की नर्म खाल

گايي، بيل كي گلي كي نرم كهال

जूबः *ज़्ञ.म.* बाजार, मार्किट بازار، ماركيٹ

जोपान पालकी پالكي

जोपः *ज़्ञ.म.* समूह, ग्रुप سموه، گروپ

जवत *ज़्ञ.नर.म* जोड़ा, युग्म جوڑا، يوگم

जौत *ज़्ञ.नर.म.* सटा हुआ, कसा हुआ, घनिष्ठ

سٹا هوا، كسا هوا، گهنيشتهه

जौतक *नर.म.* पैर से एक साथ कूदना, मेंढक छलांग

پيرسي ايك ساته كودنا، مينڈهك چهلانگ

जौतकइ *ज़्ञ.म.* उछल-कूद, जानवरों का पिछली टाँगों से उछलना

اچهل- كود، جانورون كا پچهلي ٹانگون سي اچهلنا

जौतकइ वहल *मस.मत.* उछलना, कूदना, पैर मारना

اچهلنا، كودنا، پيرمارنا

जौतवल *मस.मत.* 1. बंद करना, कसना 2. जाहिर करना 3. आदत डालना, काम के लिए तैयार करना

١. بند كرنا، كسنا ٢. ظاهر كرنا ٣. عادت ڈالنا، كام كي ليي تيار كرنا

जौतेदल *मस.ल.* 1. बंद होना, कसा हुआ होना 2. जाहिर होना 3. आदत हो जाना

١. بند هونا، كسا هوا هونا ٢. ظاهر هونا ٣. عادت هوجانا

जूट *मस.नर.म.ज.* 1. गमगीन, उदास 2. फिजूल, बकवास

١. غمگين، اداس ٢. فضول، بكواس

जूटवल *मस.मत.* नाराज करना, बेकार करना

ناراض كرنا، بيكار كرنا

जूटः *ज़्ञ.म.* 1. गमगीन औरत 2. बचा हुआ सालन

١. غمگين عورت ٢. بچا هوا سالن

जिजोरै *नर.म.* बारूदखाना, शस्त्रगार, मैगजिन (राइफल की)

بارود خانه، شستركار، ميگزين (رايفل كي)

जौदर *नर.ज.* काला दाना राई का, वह घास जो गेहूँ में उगती है।

كالا دانه رايي كا، وه گهاس جو گيهون مين اگتي هي.

जुरमल *मस.म.* दुबला, कमजोर जानवर

دبلا، كمزورجانور

जूरइ *ज़्ञ.म.* खाकी रंग का एक पक्षी

خاكي رنگ كا ايك پكشي

जोड़ *मस.नर.म.ज.* स्वस्थ, तैयार, ठीक-ठाक

سوستهه، تيار، ٹهيک - ٹهاک

जोड़ाब *मस.* सुंदरता, रूप-रंग, शान व शौकत

سندرتا، روپ- رنگ، شان و شوكت

जोड़तिया *ज़्ञ.म.* स्वास्थ्य, तंदुरुस्ती

سواستهيه، تندرستي

जोड़ख्त *नर.म.* बनावट, रचना, ढाँचा

بناوٹ، رچنا، ڈهانچا

जुड़ंग *नर.म.* पौधे का बेलखीरा, तरबूज और कद्दू

پودهي كا بيلكهيرا، تربوزاوركدو

जोड़वालै *नर.म.* स्वास्थ्य, सेहत

سواستهيه، صحت

जोड़वल *मस.मत.* 1. बनाना, घर का निर्माण करना 2. संशोधन करना, सुधारना 3. आबाद करना

١. بنانا، گهر كا نرمان كرنا ٢. سنشودهن كرنا، سدهارنا ٣. آباد كرنا

जोड़ *ज़्ञ.म.* जोड़ा, युग्म

जुड़ः *ज़्ञ.म.* समझौता, संधि, सहमति

سمجهوتا، سندهي، سهمتي

जोरी जुड़इ *ब्रज.म.* बच्चे का लिंग बच्चे का लिंग

जोरिबल जोड़ेदल *मस.ल.* 1. बनना, निर्माण होना 2. संशोधन होना, सुधार होना 3. आबाद होना
१. बनना، نرمان هونا ٢. سنشودهن هونا، سدهار هونا ٣. آباد هونا

जोज़ अखरोट *नर.म.ज.* اخروٹ

जोज़ा तीसरा महीना *ब्रज.म.* تيسرا مهينه

जोज़ः जायफल *ब्रज.म.* جای پهل

जोस आँगन, सेहन *नर.म.* آنگن، صحن

जोसर जवसर *नर.म.* मिला हुआ, सटा हुआ, मिश्रित
ملا هوا، سٹا هوا، مسرت

जोसरवल जौसरवल *मस.मत.* मिलाना ملانا

जोसरिबल जौसरेदल *मस.ल.* मिल जाना مل جانا

जोसः चेहरा *ब्रज.म.* چهرا

जोसः दीवाल अलमारी *ब्रज.म.* ديوال الماري

जोश जोश *नर.म.* उबाल, जोश ابال، جوش

जोशानः जोशांदः *ब्रज.म.* काढ़ा, जोशांदा
کاڑها، جوشانده

जोग़ जूआ *नर.म.* जुग़ वह लकड़ी जो हल चलाते समय बैलों के कांधे पर रखते हैं
جوا، وه لکڑي جو هل چلاتي سمی بيلون کي کاندهي پر رکهتي هين

जोग़दी जुग़ादी *स.नब.* जला हुआ, भुना हुआ
جلاهوا ، بهنا هوا

जोग़दर जुग़ंदर *नर.म.ज.* चुकंदर چقندر

जोग़ः जुग़ः *ब्रज.म.* ताज, कलगी, तुर्रा تاج، کلغي، طره

जोग़िबल जुग़ेदल *मस.ल.* दृढ़ रहना, डटे रहना, ध्यान केंद्रित करना
درره رهنا، ڈٹي رهنا، دهيان کيندرت کرنا

जोक जोक *नर.म.* वज़न, तौल وزن، تول

जोकल जोकल *मस.ल.* तौलना, वज़न करना
تولنا، وزن کرنا

जोकली जोकलै *नर.म.* तौला हुआ, वज़न किया हुआ
تولا هوا، وزن کيا هوا

जोकड़ जोकड़ *नर.म.* झोंपड़ी جهونپڑي

जोकः जोगः *स.म.* लायक, मुनासिब لايق، مناسب

जोगी जोगी *नर.म.* बैरागी, साधु, जोगी
بيراگي، سادهو، جوگي

जोला जोला *नर.म.* बुनकर, जुलाहा بنکر، جلاها

जोलागै जोलागै *नर.म.* 1. छोटा बुनकर 2. मकड़ी
١. چهوٹا بنکر ٢. مکڑي

जोलः जोलः *ब्रज.म.* 1. फालिज 2. झूला 3. अजवाइन 4. लू
١. فالج ٢. جهولا ٣. اجواين ۴. لو

जोलः चेहरा *ब्रज.म.* चेहरा

जोलइ जोलइ *ब्रज.म.* दामन دامن

जोमिर जूमबड़ *नर.म.* 1. ढीले-ढाले कपड़े वाला 2. वह बैल जिसकी गर्दन के नीचे की खाल नाभि तक लटकी हो।
١. ڈهيلي- ڈهالي کپڑي والا ٢. وه بيل جسکی گردن کي نيچي کی کهال نابهی تک لٹکی هو

जून जून *नर.म.* अँग्रेजी का छठा महीना, जून महीना
انگريزی کا چهٹها مهينه ، جون مهينه

जोनक जुंग *नर.म.* साहित्यिक कृतियों का संग्रह
ساهتيک کرتيون کا سنگره

जोनकः जुंगड़ः *स.म.* झोंपड़ी جهونپڑي

जोनकइ जुंगड़इ *ब्रज.म.* छोटी झोंपड़ी چهوٹي جهونپڑي

जोनकी जोंगै *नर.म.* एक नर जवान ऊँट ایک نرجوان اونٹ

जोनः जुनः *ब्रज.म.* लड़कियाँ لڑکيان

जोहर जौहर *नर.म.* गुण, विशेषता گن، وشيشتا

जोवल जोवल *मस.ल.* चबाना چبانا

जोवः जोवः *ब्रज.म.* खेत में पानी पटाने की नाली
کهيت مين پاني پٹاني کي نالي

जोहड़ जोहड़ *ब्रज.म.* ताप, शिकन, सिकुड़न
تاپ، شکن، سکڑن

जुवेड़ जवेड़ *نر.م.* गंदे पानी का तालाब

گندي پاڼي کا تالاب

जुवी जवी *ص.نب.* वायुमंडलीय وایومنډلیه

जे :ज *ص.م.* 1. जिद 2. बगावत ۱. ضد ۲. بغاوت

जेहाद जहाद *نر.م.* जंग, लड़ाई (धार्मिक)

جنګ، لړایي (دهارمک)

जेहाज़ जहाज *نر.م.* 1. जहाज 2. यंत्र ۱. جهاز ۲. ینتر

जेहालत जहालत *نر.م.* जहालत, अज्ञानता

جهالت، اګیانتا

जेहान जहान *نر.م.* दुनिया, विश्व, संसार

دنیا، وشو، سنسار

जेहानबीनी जहानबीनी *مث.م.* दुनिया का ज्ञान; दुनिया का नजारा

دنیا کا ګیان؛ دنیا کا نظاره

जेहानी जहानी *ص.نب.* दुनियावी, विश्व व्यापक

دنیاوي، وشوویاپک

जेहत जहत *نر.م.* कारण, वजह کارن، وجه

जेहद जहद *نر.م.* प्रयास, प्रयत्न, कोशिश

پریاس، پریتن، کوشش

जेहल जहल *نر.م.* अज्ञानी, जाहिल اګیاني، جاهل

जेहन्नम जहन्नम *نر.م.* नरक نرک

जेहूद जहूद *نر.م.* यहूदी یهودي

जेहील जहील *نر.م.* झील جهیل

जेब जेब *نر.م.* पॉकिट, जेब پاکټ، جیب

जेबी जेबी *ص.نب.* जेबी جیبي

जेट जेट *نر.م.* जेठ, हिंदी माह का एक नाम

جیټ ،هندي ماه کا اېک نام

जेजरै जेजरै *نر.م.* बधना, लोटा (मिट्टी का)

بندهنا، لوټا (متي کا)

जेजी जेजी *نر.م.* एक पक्षी का नाम.اېک پکشي کا نام

जेरइ जेरइ *مث.م.* मिट्टी का प्याला متي کا پیاله

जेहून जेहून *نر.م.* (नदी) जैहून جیحون (ندی)

जेर जेर *نر.م.ج.* 1.सांभर 2. चर्म; सीझा हुआ चमड़ा

۱. سامبهر ۲. چرم ؛ سیجها هوا چمړا

जेज़मा जेज़मा *مث.م.* पलकों का किनारा.پلکون کا کنارا

जेसतल जेसतल *مص.مت.* सताना, दुःख पहुँचाना

ستانا، دکهه پهنچانا

जेलग जेलग *نر.م.* अखरोट का छिलका

اخروټ کا چهلکا

जेल जेल *نر.م.* कारागार, जेल, क़ैदखाना

کاراګار، جېل، قېدخانه

जेल जेल *نر.م.* हठ, जिद هټه ، ضد

जीम जीम *نر.م.* 1. पश्तो भाषा का एक अक्षर 2. गीदड़ पकड़ने की लोहे की छड़

۱. پشتوبهاشا کا اېک اکشر۲. ګیدړپکرنې کې لوهې کې چهړ

जींजड़ जींजड़ *نر.م.* शाहतारा जड़ी बूटी, पापड़ा

شاهتارا جړي بوټي، پاپړا

जींजू जींजू *نر.م.* आवारा, अपने में डूबा हुआ आदमी

آوارا، اپني مېن ډوبا هوا آدمی

जींग जींग *نر.م.* 1. आधा खुला हुआ, अधखुला 2. रोने की आवाज़

۱. آدها کهلا هوا، ادهکهلا ۲. رونې کي آواز

जींगा जींगा *نر.م.* कम बोलने वाला کم بولني والا

जींगड़ जींगड़ *نر.م.* 1. कम हिम्मतवाला, कम साहस वाला 2. दुबला-पतला लड़का

۱. کم همت والا ، کم ساهس والا ۲. دبلا- پتلا لړکا

चे چ

चे چ *ش.م.* पश्तो वर्णमला का नवाँ अक्षर

پشتو ورنمالا کا نوان اکشر

चा چا *ض.* कौन کون

چابک चाबक *ص.نر.م.* तेज़, जल्दी, शीघ्र
تېز، جلدي، شيګهر

چابکتوب चाबकतूब *ص.نر.م.* तेज़ीपन, जल्दी, शीघ्रता
تېزي پن، جلدی، شيګهرتا

چابکتیا चाबकतया *ښځ.م.* तेज़ीपन, जल्दी, शीघ्रता
تېزي پن، جلدي، شيګهرتا

چابکول चाबकवल *مص.مت* जल्दी करना, तेज़ी करना, शीघ्र करना
جلدي کرنا، تېزي کرنا، شيګهر کرنا

چابکي चाबकी *ښځ.م.* तेज़ी, शीघ्रता تېزي، شيګهرتا

چابکېدل चाबकेदल *مص.ل.* तेज़ होना تېز هونا

چاپ चाप *نر.م.* छापाखाना چهاپاخانه

چاپراخ चापड़ाख *نر.م.* 1. फैलाया हुआ; खुला हुआ 2. शेख़ीबाज़, डींग मारने वाला
۱. پهپلاياهوا ؛ کهلاهوا ۲. شېخي باز، ډينګ مارنېوالا

چاپراخ پرېوتل चापड़ाख प्रेवटल *مص.ل.* पैर पसारकर लेटना, बेढंगेपन से लेटना
پير پسار کر لېټنا، بې ډهنګېين سي لېټنا

چاپکه चापक: *ښځ .م.* उपले, उपला اپلي، اپلا

چاپګر चापगर *نر.م.* मुद्रक, छापने वाला, प्रकाशक, प्रिंटर
چهاپني والا، پرکاشک، مدرک، پرنټر

چاپلوس चापलूस *ص.نر.م.* चापलूस, चाटुकार, मक्खनबाज़
چاپلوس،چاټوکار، مکهن باز

چاپلوسي चापलूसी *ښځ.م.* चापलूसी, चाटुकारिता, मक्खनबाज़ी
چاپلوسي، چاټوکارتا، مکهن بازي

چاپول चापवल *مص.مت.* प्रकाशित करना, छापना, प्रिंट करना
پرکاشت کرنا، چهاپنا، پرنټ کرنا

چاپي चापी *ښځ.م.* 1. मालिश, मसाज़ 2. छपा हुआ, मुद्रित, प्रिंट किया हुआ, प्रकाशित
۱. مالش، مساج ۲. چهپاهوا، مدرت، پرنټ کيا هوا، پرکاشت

چاپیر चापेर *ق.* आसपास, पास, चारों ओर, इर्द-गिर्द
اس پاس، پاس، چارون اور، ارد- ګرد

چاپیرول चापेरवल *مص.مت.* घेरा करना, अहाता करना, घेरे में लेना
ګهېرا کرنا، احاطه کرنا، ګهېري مېن لېنا

چاپیریال चापेरियाल *مص.مت.* माहौल, वातावरण, आसपास, पर्यावरण
ماحول، واتا ورن، آس پاس، پرياورن

چاپېره चापेड़: *ښځ.م.* पर्यावरण, माहौल, पर्यावरण، ماحول
پرياورن،

چاټ चाट *نر.م.* मूलाधार مولادهار

چاټۍ चाटड़ *ښځ.م.* मटका مټکا

چادري चादरी *نر.م.* बुर्क़ा, परदा, नक़ाब
برقع، پردا، نقاب

چاربېته चारबैत: *ښځ.م.* पश्तो लोकګیت پشتو لوکګيت

چارپای चारपाए *نر.م.* चौपाया, पशु, जानवर
چوپايا، پشو، جانور

چارپایي चारपाई *ښځ.م.* चारपाई, खाट چارپايي، کهاټ

چارتراش चारतराश *نر.م.* लकड़ी, काठ, काष्ठ
لکړي، کاټهه، کاشټهه

چارج चार्ज *نر.م.* चार्ज, प्रभार چارج، پربهار

چارجول चार्जवल *مص.مت.* चार्ज करना चارج کرنا

چارچاپېره चारचापेर: *ق.* चारों ओर, चारों दिशा में
چارون اور، چارون دشا مېن

چارچوب चारचूब *نر.م.* चौखट, दहलीज़, दरवाज़े का ढाँचा
چوکهټ، دهليز، دروازي کا ډهانچا

چارخانه चारखान: *ص.نب.* चारखाना چارخانه

چارزانو चारज़ानू *ص.نب.* घुटने के बल बैठा हुआ, उकड़ूँ बैठना
ګهټني کي بل بېټها هوا، اکړون بېټهنا

چارسو चारसू *نر.م.* चौराहा چوراها

چارشانه चारशान: *ص.نب.* अनाज या घास जमा करने का काँटा /पंजा
اناج يا ګهاس جما کرني کا کانټا/ پنجا

چارشنبه :چارشम्ब *ٹبح.م.* बुधवार बदधवार

چارک चारक *نر.م.* चौथाई, क्वार्टर, चौथा भाग
چوتهايي، کوارٹر، چوتها بهاگ

چارکنجه चारकुंज *ص.نب* वर्ग, चौकोर टुकड़ा
ورگ، چوکور ٹکڑا

چارگل चारगुल *نر.م.* नथ नتھ

چاروغه :चारूग़ *ٹبح.م.* जूती का एक प्रकार
جوتي کا ايک پرکار

چاره :चार *ٹبح.م.* इलाज, दवाई علاج، دوايي

چاره سازيي :चाराسाज़ी *ٹبح.م.* इलाज में प्रयोग
علاج مين پريوگ

چاریاک चारयाक *نر.م.* एक चौथाई ايک چوتهايي

چاری चारइ *ٹبح.م.* बेलचा, छोटी कुदाल
بيلچا، چهوٹي کدال

چاریار चारयार *نر.ج.* इस्लाम धर्म के पहले चार ख़लीफा
اسلام دهرم کي پهلي چار خليفه

چاړه :चाड़ *ٹبح.م.* चाकू कसाब का چاقوقصاب کا

چاغ चाग़ *ص.نر.م.ج.* मोटा, स्थूल, मांसल
موٹا، استهول، مانسل

چاغښت चाग़ख़्त *نر.م.* मोटापन, मोटापा
موٹاپن، موٹاپا

چاغوالی चाग़वालै *نر.م.* मोटापन, मोटापा
موٹاپن، موٹاپا

چاغول चाग़वल *مص.مت.* मोटा करना موٹا کرنا

چاغېدل चाग़ेदल *مص.ل.* मोटा होना, वज़न बढ़ाना
موٹا هونا، وزن برهانا

چاقو चाक़ू *نر.م.* चाकू, फल, तरकारी काटने का औज़ार
چاقو، پهل، ترکاري کاٹني کا اوزار

چاک चाक *نر.م.* दरार, फटा हुआ درار، پهٹا هوا

چاکلېټ चाकलेट *نر.م.ج.* चाकलेट چاکليٹ

چاکو चाक़ू *نر.م.* चाकू چاکو

چال चाल *نر.م.* चाल, चालाकी, धूर्तता چال، چالاکي، دهرتتا

چالاک चालाक *ص.نر.م.* चालाक, होशियार, तेज़ چالاک، هوشيار، تيز

چالان चालान *ص.نر.م.ج* 1. चलता हुआ, जारी 2. शुरू किया हुआ
١. چلتا هوا، جاري ٢ . شروع کيا هوا

چالا نول चालानवल *مص.مت.* आरंभ करना, शुरू करना
آرنبهه کرنا، شروع کرنا

چال چلند चालचलंद *نر.م.* व्यवहार, चाल-चलन
ويوهار، چال-چلن

چانس चांस *نر.م.* संयोग, अवसर, मौका
سنيوگ، اوسر، موقع

چاود चावुद *نر.م.* धमाका, विस्फोट, फटना
دهماکه، وسپهوٹ، پهٹنا

چاودل चावदल *مص.ل.* धमाका करना, बम फोड़ना
دهماکا کرنا، بم پهوڑنا

چاودېدل चाववदेदल *مص.ل.* धमाका होना, विस्फोट होना
دهماکا هونا، وسپهوٹ هونا

چای चाय *نر.ج.* चाय چای

چایجوشه :चायजूश *ٹبح.م.* चाय की केतली
چای کي کيٹلي

چاینکه :चायनक *ٹبځ.م.* चायदानी چای داني

چپ चप *نر.م.* 1. बाएँ 2. चकमा, पैंतरेबाज़ी, चाल
١. با يين ٢. چکما، پينترې بازي، چال

چپ चुप *ص.نر.م.ج.* खामोश, शांत, चुपचाप
خاموش، شانت، چپ چاپ

چپاو चपाव *نر.م.* 1. हमला, आक्रमण 2. जल्दी
١. حمله، آکرمن ٢. جلدي

چپراس चपरास *نر.م.* 1. कब्ज़ा, चूल 2. कोर
١. قبضه، چول ٢. کور

چپراسي चपरासी *نر.م.* चपरासी چپراسي

چپرکٹ चपरकट *نر.م.* खाट कھاٹ

چپک चपक *ص.نر.م.* टेढ़ी आँख वाला, भेंगा
تیرھي آنکھه والا، بھینگا

چپلاخه चपलाख: *ښح.م.* तमाचा,थप्पड़ طماچه، تھپر

چپنه चपन: *ښح.م.* एक प्रकार का लंबा कपड़ा, चोग़ा
ایک پرکار کا لمبا کپڑا، چوغا

چپوالی चपवालइ *ښځ.م.* शांत, ख़ामोश شانت، خاموش

چپه चप: *ښځ.م.* बाएँ با ییں

چپه चपः *ص.ښ.* उलट जाना, उलट देना
الٹ جانا، الٹ دینا

چتر चतर *نر.م.* छतरी, छाता چھتري، چھاتا

چترۍ चतरइ *ښح.م.* छतरी چھتري

چتکی चतकै *نر.م.* एक प्रकार का भूरा पक्षी
ایک پرکار کا بھورا پکشی

چټ चट *ص.نر.م.* 1. खराब, बरबाद 2. मूँडना, हजामत करना 3. पूरी तरह से परिपक्व
١. خراب، برباد ٢. مونڈنا، حجامت کرنا ٣. پوري طرح سي پرپیکو

چټ پټ चटपट *ص.نر.م.ج* पूरी तौर से ख़राब, बरबाद, तहस-नहस
پوري طور سي خراب، برباد، تھس- نھس

چټک चटक *ص.نر.م.ج.* तेज़, शीघ्र, जल्दी
تیز، شیگھر، جلدي

چټک تسمه चटकतसमः *ښح.م.* कमरबंद, पेटी, बेल्ट
کمربند، پٹي، بیلٹ

چټکتیا चटकतया *ښځ.م.* तेज़ी, जल्दी, शीघ्रता
تیزي، جلدي، شیگھرتا

چټل चटल *ص. نر.م.ج.* गंदा, खराब, मैला
گندا، خراب، میلا

چټلول चटलवल *مص.مت.* गंदा करना, मैला करना, खराब करना
گندا کرنا، میلا کرنا، خراب کرنا

چټلېدل चटलेदल *مص.ل.* गंदा होना, खराब होना, मैला होना
گندا ھونا، خراب ھونا، میلا ھونا

چټي चटी *ص.ښ.* बेकार, रद्दी, व्यर्थ
بی کار، ردّي، ویرتھ

چڅ चज *نر.م.* डगड़ा, अनाज साफ़ करने का बर्तन
دگڑا، اناج صاف کرني کا برتن

چڅه चजः *ښح.م.* छज्जा, छत چھجا، چھت

چڅ चख़ *نر.م.* निवेशन; प्रवेश करना; धकेलना; दाखिल करना
نوپشن؛ پروپش کرنا؛ دھکیلنا؛ داخل کرنا

چڅپیت चख़पीत *نر.م.ج.* दबा बुआ, चापा हुआ, भींचा हुआ, कुचला हुआ
دبا ھوا،چاپا ھوا، بھینچا ھوا، کچلا ھوا

چڅتاړل चखताड़वल *ص.نر.م.ج.* भींचा हुआ, दबा हुआ, कुचला हुआ, चापा हुआ
بھینچا ھوا، دبا ھوا، کچلا ھوا، چاپا ھوا

چڅتاړول चख़ताड़वल *مص.مت.* दवाब देना, चापना, कुचलना, भींचना
دواب دینا، چاپنا، کچلنا، بھینچنا

چڅتان चख़तान *ص.نر.م.ج.* भींचना, दबाना
بھینچنا، دبانا

چڅړن चख़ड़न *ص.نر.م.ج.* आँखों में कीचड़ आना
آنکھون مین کیچڑ آنا

چڅن चिख़न *ص.نر.م.ج.* आँखों में कीचड़ आना
آنکھون مین کیچڑ آنا

چړ चर *نر.م.* चीं चीं करना, चेंचें करना چي چي کرنا، چین چین کرنا

چربانګ चरबांग *نر.م.* मुर्गे की बांग सुबह के समय
مرغي کی بانگ صبح کي سمی

چربل चरबल *نر.م.* बकरी के बाल से बनी हुई रस्सी
بکری کي بال سي بني ھوي رسي

چرچر चरचर *نر.م.* चहकना چھکنا

چرچنه चरचणः *ښځ.م.* गौरैया, एक छोटी चिड़िया
گوریا، ایک چھوتی چریا

چرچورک चरचुरक *ښح.م.* झींगुर جھینگور

چرس चर्स *نر.ج.* चरस, गाँजा, हशीश, भांग
چرس، گانجا، ھشیش، بھانگ

चरक *ن.م.* चर्ग मुर्गा मरغا

चरक बांक *ن.م.* चर्ग बांग मुर्गे की बांग सुबह के समय

مرغي کی بانگ صبح کي سمی

चरघरी *ن.م.* चरगुड़ै मुर्गा مرغا

चरके *سنج.م.* चर्गः मुर्गी, चूज़ा مرغي، چوځه

चरकी *ص.ن.م.* चर्गै सफेद सिर वाला घोड़ा سفيد سر والا گهورا

चरकी *سنج.م.* चर्गइ 1. मुर्गे का मांस 2. घोड़े पर सजाया गया कंबल

۱. مرغي کا مانس ۲. گهوړي پر سجايا گيا کمبل

चुरमखकइ *سنج.م.* चुरमखकइ गिरगिट, सरट, छिपकली, गोधिका

گرگټ، سرټ، چهپکلي، گودهيکا

चरमे *سنج.م.* चरमः फीता, डोरी, लेस فيتا، ډوري، لېس

चरे *سنج.م.* चरः 1. मारने की क्रिया; पहुँच; प्रयास 2. खाई, नाली

۱. مارني کی کريا؛ پهنچ؛ پرياس ۲. کهايي، نالي

चिरहार *ن.م.* चिरहार चिड़िया चैंचें करते हुए

چړيا چين چين کرتي هوي

चरी *سنج.م.* चरइ 1. खाना पकाने का चूल्हा 2. आलूबुखारा 3. एक खाई, एक नाली 4. चेरी

۱. کهانا پکاني کاچولها ۲. آلوبخارا ۳. اېک کهايي، اېک نالي ۴. چېړي

चरे *ق.* चरे कहाँ کهان

चरबार *ن.م.* चरेदार बंदूक بندوق

चरबल *مص.ل.* चरेदल चिड़िया का चें-चें करना

چړيا کا چين-چين کرنا

चरबकार *ن.م.* चरेकार किसान, कृषक کسان، کرشک

चर *ن.م.* चड़ 1. झरना 2. भारी वर्षा 3. भीख माँगना 4. घाट 5. कत्लेआम, हत्या

۱. جهرنا ۲. بهاري ورشا ۳. بهيک مانگنا ۴. گهاټ ۵. قتل عام، هتيا

चिरा *ص.ن.م.* चड़ा गूँगा, मूक گونگا، موک

चिराख *ن.م.* चड़ाख़ 1. दरार, सुराख़, छिद्र 2. बड़ा घाव

۱. درار، سراخ، چهدر ۲. برا گهاو

चिरनकू *ن.م.* चड़ंगू बेल वाला पौधा जैसे, खीरा कद्दू, तरबूज़

بېل والا پودها جېسي کهېرا، کدّو، تربوز

चिराव *ن.م.* चड़ाव सामूहिक हत्या, नरसंहार

ساموهک هتيا، نرسنهار

चिराव *سنج.م.* चड़ावः बाँध से पानी का बहाव

باندهـ سي پاني کا بهاو

चिरप *ن.م.* चड़प 1. पानी टपकने की आवाज़ 2. दोनों होठों को मिलाने की आवाज़ 3. धुआँ

۱. پاني ټپکني کي آواز ۲. دونون هونټون کو ملاني کي آواز ۳. دهوان

चिरपल *مص.مت.* चड़पवल 1. चूसना 2. पानी छलकना 3. हानि पहुँचाना, नुकसान पहुँचाना

۱. چوسنا ۲. پاني چهلکنا ۳. هاني پهنچانا، نقصان پهنچانا

चिरके *سنج.م.* चड़कः 1. जख्म की सिलाई 2. अचानक तेज़ दर्द

۱. زخم کي سلايي ۲. اچانک تېز درد

चिस्प *ص.ن.* चस्प चुस्त लिबास, तंग लिबास

چست لباس، تنگ لباس

चिखल *مص.مت.* चिखल पीना پينا

चिगाल *ن.م.* चगाल गीदड़, शृगाल گيدر، شرگال

चिगाली *ص.ب.* चगाली 1. खाली 2. फलों की न्यूनतम कोटि

۱. خالي ۲. پهلون کی نيونتم کوټي

चिगचिग *ن.م.* चगचगइ चीं चीं करना, चूँ-चूँ करना, चरचराना

چين چين کرنا، چون- چون کرنا، چرچرانا

चिगर *ص.ن.م.* चगर भेंगा بهينگا

चिगल *ن.م.* चगल छलनी چهلني

चिगली *سنج.م.* चुगली शिकायत, चुगली, पीठ पीछे बोलना

شکايت، چغلي، پېټهـ پېچهي بولنا

चिगवल *مص.مت.* चिगवल चुगल रुलाना رلانا

چغه :ښځ.م. चग़: नारा; आवाज़ نعرا؛ آواز

چغهار نر.م. चिग़हार चیں- چیں کرنا، چون-چون کرنا چیں کرنا, चूँ-चूँ करना, चैं-चैं करना

چغېدل مص.ل. चिग़ेदल چهکنا، چهچهانا، چین- چین کرنا، شور کرنا चहकना, चहचहाना, चीं-चीं करना, शोर करना

چک نر.م. चिक چیک, बैंक चेक چیک، بینک چیک

چک ور. चक پرتیي لگانا प्रत्यय लगाना

سپین چک (स्पीनचक) اجلاپن، گوراپن उजलापन, गोरापन

چکچکي ښح.م. चकचकी ताली बजाना تالي بجانا

چکر نر.م. चकर چلنا، ټهلنا، گهومنا، چکر चलना, टहलना, घूमना, चक्कर

چکړ نر.م. चिकड़ کیچړ، پنک कीचड़, पंक

چکړي ښځ.ج. चिकड़ी پنک، متي، کیچړ पंक, मिट्टी, कीचड़

چکښ نر.م. चकुख هتهورا हथोड़ा

چکښو نر.م.ج. चक्खू املتاس، تیز پتا अमलतास, तेज़ पत्ता

چکمن نر.م. चकमन اوني چوغا ऊनी चोगा

چکوټره :ښح.م. चकोतर چهوټا چکوترا छोटा चकोतरा

چکوسلوواکیه ښځ.م. चेकोस्लोवाकिया (एक यूरोपीय देश) چیکوسلوواکیه (ایک یوروپي دیش)

چکه :ښځ.ج. चक دهي दही

چکی ښځ.م. चकइ کلچا، کیک कुल्चा, केक

چکیده :ښح.م. चकीद دهي दही

چل نر.م. चल 1. دهوکا، چهل، کپټ، ټهگي ۲. ډهنگ، ویدهي، ریتي، طریقه، پرنالي 1. धोखा, छल, कपट, ठगी 2. ढंग, विधि, रीति, तरीक़ा, प्रणाली

چلاوه نر.م. चलावा 1.जीविका, रोज़ी 2.प्रसार, प्रचार, प्रचलन,

۱. جیویکا، روزي ۲. پرسار، پرچار، پرچلن

چلباز ص.نر.م. चलबाज़ धोखेबाज़, चालबाज़, धूर्त

دهوکه باز، چالباز، ډُهرت

چلتار نر.م. चिलतार पगड़ी, टोपी, सिर का कपड़ा

پگړي، توپي ، سر کا کپړا

چلک نر.م. चिलक बड़ा डिब्बा, पात्र

چلم نر.م. चिलम हुक्का, चिलम

چلمچي نر.م. चिलमची हाथ धोने का बेसिन

دهونې کا بیسن هاتهـ

چلمکښ نر.م. चिलमख हुक़्क़ा पीने वाला, चिलम पीने वाला

حقّه بیني والا، چلم پیني والا

چلند نر.م. चलन्द प्रचलन; प्रसार; पद्धति

پرچلن؛ پرسار؛ پدهتي

چَلَو نر.م. चलव 1. चावल 2. पुलाव (पकवान)

۱. چاول ۲. پلاو (پکوان)

چَلول مص.مت. चलवल 1. चलाना 2. ले जाना

۱. چلانا ۲. لي جانا

چَلونکی نر.م. चलावुनकै चालक, संचालक

چالک، سنچالک،

چلي ص.نب. चली धोखेबाज़, मक्कार دهوکه باز، مکّار

چلیپا ښځ.م. चलीपा + का चिह्न + کا چنهه

چَلېدل مص.ل. चलेदल 1. चलना; बहना 2. रिवाज पाना

۱. چلنا؛ بهنا ۲. رواج پانا

چم نر.م. चम ढंग, विधि, रीति, रिवाज

ډهنگ، ویدهي، ریتي، رواج

چمبازه :ص.نب. चमबाज़ धोखेबाज़, चाल बाज़

دهوکهي باز، چالباز

چمبر نر.م. चम्बर एक गोल ढाँचा, चैंबर, क़िले की चार दिवारी

ایک گول ډهانچا، چینبر، قلعي کي چاردیواري

چمبر خیال نر.م. चम्बरख़याल चम्बर ,खीरा, ककड़ी

ککړي

चमड़ *نر.م.* **चमीर** 1. मोटे कपड़े में फूल डिजाइन, फूलदार खद्दर का कपड़ा, 2. उलझा हुआ

١. موتي كپڑون مېن پھول ډيزاين، پھولدارکھدّر کا کپڑا ٢. الجھا ہوا

चमड़े *نر.* **चमीरी** तैरने के लिए फुलाया हुआ चमड़ा.

تيرني کي لي پھلايا ہوا چمڑا

चम्ब *ښځ.م.* **चमबः** 1. हाथ 2. डफ 3. थप्पड़, पंजा 4. टोपी का किनारा

١. هاتھ ٢. ډف ٣. تھپّړ، پنجا ۴. توپي کا کنارا

चम्बेली *نر.م.* **चमबेली** चमेली फूल, जूही, जैसमिन

چمبلي پھول، جوهي ، جېسمين

चम्तू *ص.نب.* **चमतू** तैयार تيار

चमन *نر.م.* **चमन** हरे घास का मैदान, लॉन, चमन

هري ګھاس کا مېدان، لان، چمن

चन्जन *ص.نر.م.ج* **चनजन** 1. कीड़ा खाया हुआ 2. सड़ा हुआ

١. کيڑا کھايا ہوا ٢. سڑا ہوا

चन्जनतोब *نر.م.* **चनजनतोब** 1. कृमिण, कृमियुक्त 2. बात से बात निकालना, बात बढ़ाना

١. کرمن، کرمېين ٢. بات سي بات نکالنا، بات بڑھانا

चिन्जै *نر.م.* **चिन्जै** कीड़ा, कृमि

چنجی کيڑا، کرمي

चन्दानी *ق.* **चन्दानी** 1. कितना 2. बहुत ज्यादा

١. کتنا ٢. بہت زیادہ

चन्दरइ *ښح.م.* **चन्दरइ** लड़कियों का एक खेल (पैर से कूदकर खेला जाता है)

لڑکيون کا ايک کھېل (پير سي کودکر کھېلا جاتا هي).

चन्दण *نر.م.* **चन्दण** चंदन की खुशबूदार लकड़ी

چندن کی خوشبودارلکڑي

चंग *نر.م.* **चंग** वाद्य, बाजा, संगीत उपकरण

واديه، باجا، سنګيت اپکرڼ

चंग *ص.نر.م. ج.* **चंग** पतला, वक्र, घुमावदार

پتلا، وکړ، ګھماودار

चंगाख *نر.م.* **चंगाख** 1. केकड़ा 2. अफगानी चौथा महीना

١. کېکڑا ٢. افغاني چوتھا مہينه

चंगक *نر.م.* **चंगक** अंकुश, काँटा, हुक انکش، کانټا، هک

चंगल *نر.م.* **चंगल** एक ज़मीन का प्लॉट (71/2एकड़)

اېک زمين کا پلاټ (برابر ٧ ١/٢ ايکړ)

चन *ښح.م.* **चनः** सौदेबाज़ी, तोल-मोल

سودي بازي، تول- مول

चण *نر.م.* **चण** चुनना, चयन करना, छाँटना

چننا، چين کرنا، چھانټنا

चण *ص.نر.م.ج.* **चण** शुद्ध, छान, छना हुआ

شدھ، چھان، چھنا ہوا

चणासक *ص.نر.م.ج.* **चणासक** फफूँद, भुकड़ी

پھپھوند، بھکړي

चणासक *ښځ.م.* **चणासकः** फफूँद, भुकड़ी

پھپھوند، بھوکړي

चणचणा *ښځ.م.* **चनचणा** गौरैया घरेलू, चिड़ा चिड़ी

ګورڼا ګھرېلو، چڑا، چڑي

चणल *مص.مت.* **चणल** 1. छानना, साफ करना 2. जमा करना, इकट्ठा करना

١. چھاننا، صاف کرنا ٢. جما کرنا، اکټھا کرنا

चौ *نر.م.* **चु** 1. दरार, खाई 2. घाटियों के बीच तंग रास्ता

١. درار، کھايي ٢. ګھاټيون کي بيچ تنګ راسته

चू/و. **चु** 1. घोड़े को जाने के लिए कहना 2. ऊँट को रुकने के लिए कहना

١. ګھوړي کو جاني کي لي کھنا ٢. اونټ کو رکنې کي لي کھنا

चोपान *نر.م.* **चोपान** गड़ेरिया, मेषपाल, चरवाहा

ګړېريا، مېشپال، چرواها

चोपड़ *نر.م.* **चोपड़** 1. सेवा, सर्विस 2. प्रसाधन

١. سېوا، سروېس ٢. پرسادھن

चोत *نر.م.* **चोत** 1. ऊँचा, ऊपर, बुलंद 2. तेज़, चालाक

١. اونچا، اوپر، بلند ٢. تېز، چالاک

चोटअंदाज़ *ق.* **चोट अंदाज़** अचानक, भयानक

اچانک، بھيانک

चोवट *ښځ.م.* **चोवटः** चोवट

سېنډل جېسي جوتي

चोवटी *ښځ.م.* **चोवटी** सैंडिल जैसी जूतियाँ

سنبدل جيسي جوتيان

चोटई *स्त्री.* औरतों के लंबे-लंबे बाल जिसकी चोटियाँ बँधी हो।
عورتون كي لمبي لمبي بال جسكي چوٹيان بندهي هو.

चौख़त *पु.म.* 1. हिसाब, लेखा-जोखा 2. मिला हुआ
١. حساب، لیکها-جوکها ٢. ملا هوا

चोखड़न *स्त्री.म.ज.* आँखों की कीचड़
آنکهون كي كيچڑ

चोखा *संज्ञा.म.* 1. कंधा देना, सहारा देना 2. चोगा, लबादा
١. کندها دینا، سهارا دینا ٢. چوغا، لباده

चोखेदल *मस.ल.* झुकना, झपटना
جهكنا، جهپٹنا

चौदवल *मस.ल.* दरार पड़ना, विस्फोट होना
درار پڑنا، وسپهوٹ هونا

चौदन *पु.ज.* ढला हुआ लोहा
ڈهلا هوا لوها

चूर *पु.म.* लूट
لوٹ

चूरबल *पु.म.* बकरे के बाल की बनी रस्सी
بكري كي بال كي بني رسّي

चूर्त *पु.म.* 1. सोच, फिक्र 2. चिंताजनक
١. سوچ، فكر ٢. چنتاجنک

चूर्ती *मस.नब.* चिंतित, विषादग्रस्त, उदास, विषण्ण
چنتت، وشادگرست، اداس، وشنّ

चुरचुरका *संज्ञा.म.* झींगुर
جهينگور

चूर्लाव् *पु.म.* लट्टू
لٹّو

चूरलक *पु.म* 1. चक्रण, घुमाव 2. हेलीकॉप्टर
١. چكرن، گهماؤ ٢. هيليكوپٹر

चूरलवल *मस.मत.* घुमाना, फिराना
گهمانا، پهرانا

चूरल्देदल *मस.ल.* फिराना, घुमाना
پهرانا، گهمانا

चूरंदक *पु.म.* चुरंदक छोटी चिड़िया
چهوٹي چڑيا

चूस *पु.म.* कंजूस, कृपण, मक्खीचूस
كنجوس، كرپن، مكهيچوس

चूशक *पु.म.* चुसनी, चूसने वाला (दूध बोतल)
چوسني، چوسني والا (دودھ بوتل)

चूखक: *संज्ञा.म.* चोंटी ٹونٹي

चूग़क *पु.म.* जंगली लाजवंती جنگلي لاجونتي

चूग़क: *संज्ञा.म.* चिड़िया, गौरैया چڑيا، گوريّا

चूग़लखोर *मस.पु.म.* चुग़लख़ोर गप्पी, चुग़लख़ोर گپّی، چغلخور

चूग़ली *मस.स्त्रीज.म* चुग़ली चुग़लख़ोरी چغلخوري

चुक *मस.पु.म.* एक आँख वाला, काणा
ايک آنكهه والا، كانا

चोक *पु.म.* घुटने टेकना, आत्मसमर्पण करना
گهٹني ٹيكنا، آتمسمرپن كرنا

चौक *पु.म.* चौक, चौराहा, बाज़ार چوک، چوراها، بازار

चौकाट *पु.म.* चुकाट ढाँचा, फ्रेम ڈهانچه، فريم

चूकस्तरग़ *मस.* एक आँख वाला, काणा
ايک آنكهه والا، كانا

चोकवल *मस.मत.* घुटने टेकना
گهٹني ٹيكنا

चौकड़ *संज्ञ.म.* चौकी कुर्सी, चौकी كرسي، چوكي

चोकबल *मस.* घुटने के बल बैठना (ऊँट का)
گهٹني كي بل بيٹهنا (اونٹ كا)

चोल *पु.म.* चुल मरुस्थल, रेगिस्तान مروستهل، ريگستان

चवल *मस.मत.* चुल फोड़ना, टुकड़ा करना, धमाका करना, उड़ाना
پهوڑنا، ٹكڑا كرنا، دهماكا كرنا، اڑانا

चोलाव: *मस.नब.* चुलाव अत्यधिक प्यास, प्यास से मृत्यु
انتيدهک پياس، پياس سي مرتيو

चोल: *संज्ञ.म.* चुल छेद, सूराख چهيد، سوراخ

चूल: *संज्ञ.म.* चुल गली, पगडंडी گلي، پگڈنڈي

चुम *पु.म.* चूम खुदाई की हुई ज़मीन
كهدايي كي هويي زمين

चूमै *نر.م.* बच्चों का लार गिरना (बीमारी) **چومی**
بچّون کالار گرنا (بیماري)

चूनटै *ص.نر.م.* एक हाथ वाला व्यक्ति **چونٹی**
اېک هاتھ والا ویکتي

चुंग *نر.م.* मुट्ठी भर **چونک**
مټهی بهر

चुंगै *نر.م.* चुंगी, राहदारी, सड़क कर **چونگی**
چونگي، راهداري، سړک کر

चुंगाख *نر.م.* 1. अफगानिस्तान का चौथा महीना 2. केकड़ा **چونگاښ**
۱. افغانستان کا چوتها مهینه ۲. کېکړا

चुंगख: *ښځ.م.* मेंढ़क **چونگښه**
مېنډهک

चुंगवल *مص.مت.* बच्चे को रुलाना **چونگول**
بچّي کو رلانا

चुंगै *نر.م* 1. माप, नाप-तौल 2. बेटा 3. अकेला, एक **چونگی**
۱. ماپ، ناپ- تول ۲. بېټا ۳. اکېلا، اېک

चुंगीचुंगी *ص.نب.* थोड़ा-थोड़ा **چونگي چونگي**
تهورا- تهورا

चून: *ښځ.م.* चूना, चूनापत्थर **چونه**
چونا پتهر

चवन: *ښځ.م.* धमाका, विस्फोट **چونه**
دهماکا، وسپهوټ

चोन: *ص.ښځ.م.* बूढ़ी दादी **چونه**
بوړهي دادي

चूण *نر.م.* धीमी अवाज़ **چون**
دهیمي آواز

चूणकै *نر.م.* 1. निम्न ध्वनि 2. पानी के बहने की छुन-छुन की आवाज़ **چونکی**
۱. نمن دهوني ۲. پانی کي بهني کی چهن- چهن کی آواز

चूणल *مص.مت.* 1. चुनना, पसंद करना 2. साफ करना, छानना 3. कपड़े में सिकुड़न लगना **چونل**
۱. چننا، پسند کرنا ۲. صاف کرنا، چهاننا ۳. کپړي مېن سکوړن لګنا

चूणलै *نر.م.* 1. चुना हुआ 2. साफ किया हुआ 3. कपड़े में सिकुड़न लगा हुआ **چونلی**
۱. چنا هوا ۲. صاف کیا هوا ۳. کپړي مېن سکړن لګا هوا

चूणवल *مص.مت.* 1. चुनना 2. चिड़िया को आवाज़ देकर बुलाना 3. फिराना, हरकत करना 4. पतली चीज़ को टपकाना **چونول**
۱. چننا ۲. چڑیا کو آواز دېکر بلانا ۳. پهرانا، حرکت کرنا ۴. پتلي چیز کو ټپکانا

चूणूवनइ *نر.م.* छलनी, छानने का कपड़ा **چونووني**
چهلني، چهاننې کا کپړا

चूणहार धीमी आवाज़ **چونهار**
دهیمي آواز

चूणइ *نر.م.* एक फौजी किला **چونی**
اېک فوجی قلعه

चूणिया बैंगनी रंग **چونیا**
بېنګني رنګ

चूणेदल *نر.م.* चहचहाना (बुलबुल का), गाना **چونېدل**
چهچهانا (بلبل کا) ګانا

च: *او.* कि **چه**
کي

च *او.* इसलिए कि **چې**
اسلېې کي

चीत *ص.نب.* रौंदा हुआ, कुचला हुआ **چیت**
روندا هوا، کچلا هوا

चीतवल *مص.مت.* रौंदना, कुचलना **چیتول**
روندنا، کچلنا

चीचर: *نبح.م.* नरम मांस **چیچره**
نرم مانس

चेचक: *نبح.م.* युवा चिकन **چیچکه**
یوا چکن

चीचल *مص.* चिकोटी काटना; दाँत काटना; डँसना **چیچل**
چکوتي کاټنا؛ دانت کاټنا؛ ډسنا

चीचलय *ص.نب.* कटा हुआ, डसा हुआ **چیچلی**
کټا هوا، ډسا هوا

चीचंग *نر.م.* काट, छाँट, डंक **چیچنګ**
کاټ، چهانټ، ډنک

चीचन: *نبح.م.* काट, छाँट, डंक **چیچنه**
کاټ، چهانټ، ډنک

चीचूनकै *نر.م.* काटने वाला, डंक मारने वाला **چیچونکی**
کاټنې والا، ډنک مارني والا

चीचै *نر.م.* चिड़िया का बच्चा **چیچی**
چڑیا کا بچّا

चीख़ल *مص.* छेदना, चुभाना **چیخل**
چهېدنا، چبهانا

चीख़न *نر.* गंदा, मैला, कुचला **چیخن**
ګندا، میلا، کچلا

चीखोड़ै *نر.م.* पुराना कपड़ा, पुराना चिथड़ा **چیخوړی**
پرانا کپړا، پرانا چټهړا

चेरत: *ق.* कहाँ **چیرته**
کهان

चेरे *ق.* कहाँ **چیری**
کهان

चीसतान *نر.م.* किस्सा, पहेली **چیستان**
کیسه ، پهېلي

चिपशन *ص.نب.* चेशन रोएँदार, बालदार रोएँदार, बालदार

चिघे *ښځ.م.* चीग़: 1. चीख़, पुकार, रोना 2. नारा
१. چیخ، پکار، رونا ۲. نعره

चिमबा *نر.م.* चीम्बा 1. सवेरा गीत 2. बुलबुल चिड़िया
१. سوپرا ګیت ۲. بلبل چړیا

चिन *نر.م.* चीन (देश) چین (دېش)

चिनजन *نر.م.* चींजन कीड़ा, कृमि کیړا، کرمي

चिनजी *نر.م.* चींजी कीड़ा खाया हुआ کیړا کهایا هوا

चिनः *ښځ.م.* चीन: झड़ना جهړنا

चिनी *ص.* चीनी चीनी लोग چیني لوګ

चिनी *ص.نب.* चीनी चीनी मिट्टी, चीनी बर्तन چیني متّي، چیني برتن

ځ ज़ीम

ख *ښځ.م.* ज़े पश्तो वर्णमाला का दसवाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا دسوان اکشر

खः *ف.امر* जाओ جاو

खाख *مص.ل.* ग़ुस्सा हो जाना, ग़ुस्सा करना ज़ाज़ल
غوسه هو جانا، غوسه کرنا

खाखी *نر.م.* ज़ाज़ै ज़ाज़इ, एक अफ़ग़ान क़बीले का सदस्य
ازی، اېک افغان قبیلي کا سدسیه

खार *نر.م.* त्याग, क़ुर्बान, फिदा ज़ार

खारखार *نر.م.* फरियाद, रोना-पीटना ज़ारज़ार
رونا- پیټنا

खारोल *مص.مت.* ज़ारवल निछावर करना; क़ुर्बान करना; फिदा करना; त्याग करना
نچهاور کرنا؛ قربان کرنا؛ فدا کرنا؛ تیاګ کرنا

खारबल *مص.ل.* ज़ारेदल निछावर होना, क़ुर्बान होना, फिदा होना
نچهاور هونا، قربان هونا، فدا هونا

खालगी *ښځ.م.* छोटा घोंसला ज़ालगइ چهوټا ګهونسله

खाले *ښځ.م.* घोंसला, पक्षियों व मकड़ियों का जाला ज़ाल:
ګهونسله، پکشیون ومکړیون کا جالا

खान *نر.م.* 1. जान, शरीर 2. प्रिय 3. ख़ुद ज़ान
१. جان، شریر۲. پریه ۳. خود

खानते *ق.* 1. अलग 2. अकेला, एकांत ज़ानत:
१. الګ ۲. اېکلا، اېکانت

खानखाने *ښځ.م.* 1. फूट, अनबन 2. अपनी फ़िक्र ज़ाज़ाने
१. پهوټ، انبن ۲. اپنی فکر

खानखमड़ी *نر.م.* दुबला-पतला, कमज़ोर ज़ानज़ोमड़इ
دبلا- پتلا، کمزور

खानखोरगी *ښځ.م.* परिश्रम , मेहनत ज़ानज़ोरगी
پریشرم، محنت

खानदार *نر.م.* जानदार ज़ानदार جاندار

खान सताइने *ښځ.م.* स्वाभिमान; स्वंय प्रशंसा ज़ानसतयन:
سوابهیمان؛ سوینې پرشنسا

खानगड़ी *نر.م.* 1. विशेष, अलग 2. व्यक्तिगत ज़ानगड़ै
१. ویشېش، الګ ۲. ویکتیګت

खानगड़िया *ښځ.م.* 1. विशेषता 2. व्यक्तित्व ज़ानगड़तिया
१. ویشېشتا ۲. ویکتیتو

खानगो *ښځ.م.* झूला, पालना जहोला, पालना ज़ानगो

खाइ *نر.م.* जगह, स्थान, ठिकाना ज़ाइ जगह, स्थान, ठिकाना جګه، ستهان، ټهیکانا

खाइ पः खाइ *نر.م.* जगह-जगह पर, स्थान-स्थान पर ज़ाइ पः ज़ाइ
جګه - جګه پر، استهان - استهان پر

خايگى *نر.م.* ज़ायगी निशाना نشانا

خايول *مص.مت.* ज़ायूवल 1. जगह निकालना 2. रखना 3. बर्दाश्त करना, सहना
١. جگه نكالنا ٢. ركهنا ٣. برداشت كرنا، سهنا

خايي ज़ाई *ص.نب.* स्थानीय, मूलनिवासी, देशी
استهانيه، مول نيواسى ، دېشى

خايبدل *مص.ل.* ज़ाईदल 1. जगह निकालना, रखा जाना 2. बर्दाश्त करना
١. جگه نكالنا، ركها جانا ٢. برداشت كرنا

خپل *مص.مت.* ज़पल रौंदना, कुचलना, روندنا، كچلنا

خرخ ज़रज़ *نر.م.* लाल रंग भूरापन लिए हुए लال رنگ بهوراپن لي هوي

خرى ज़रै *نر.م.* 1. जासूस 2. खबरी, संदेश पहुँचाने वाला
١. جاسوس ٢. خبري، سندېس پهنچاني والا

خرانگه :ज़ड़ान्ग *ښځ.م.* धूल; घनघोर; घना बादल जो दूर से दिखाई दे
دهول؛ گهنگهور؛گهنا بادل جودورسي دكهايي دي

خروبى ज़ड़ूबै *نر.م.* झरना, निर्झर جهرنا، نرجهر

خروول *مص.مت.* ज़ड़वल लटकाना لٹكانا

خروڵى ज़ड़वलै *نر.م.* लटका हुआ لٹكا هوا

خروبدل *مص.ل.* ज़ड़ेदल लटक जाना لٹک جانا

خښت ज़ख्त *نر.م.* देर, बहुत دېر، بهت

خښت ښه :ज़ख्त ख *نر.م.* बहुत अच्छा بهت اچها

خښكله :ज़ख्कल *ق.* जिस समय, उस समय جس سمى ، اس سمى

خغاسته :ज़गसत *ښځ.م.* दौड़ना, दौड़ دورنا، دور

خغستا ज़गसता *ښځ.م.* दौड़ना, दौड़ دورنا، دور

خغستل *مص.ل.* ज़गसतल दौड़ना, भागना دورنا، بهاگنا

خغلند *ص.نر.م.* ज़गलंद दौड़ने वाला, भागने वाला دورني والا، بهاگني والا

خغلول *مص.مت.* ज़गलवल दौड़ना, भागना دورنا، بهاگنا

خغونځ ज़गुंज़ *ص.* हरकत, हिलना, फिरना, मच्छरों व मक्खियों का इधर-उधर फिरना
حركت، هلنا، پهرنا، مچهرون ومكهيون كا اِدهر- اُدهر پهرنا

خغونخاوى ज़गूंज़ावइ *نر.م.* बेक़ायदा, बेतरतीब, भीड़
بي قاعده، بي ترتيب، بهير

خغونخول *مص.مت.* ज़गूंज़वल कीड़ों या उस जैसी चीज़ों को हिलाना, हरकत में लाना
كيرون يا اس جيسي چيزون كو هلانا، حركت مين لانا

خغونخبدل *مص.ل.* ज़गुंज़ेदल कीड़ों का हरकत करना
كيرون كا حركت كرنا

خغبدل *مص.ل.* ज़गेदल तलने की आवाज़ تلني كي آواز

خكلول *مص.مت.* ज़कलवल नाराज़ करना, ख़फा करना
ناراض كرنا، خفا كرنا

خكلبدل *مص.ل.* ज़कलेदल नाराज़ होना, ख़फा होना
ناراض هونا، خفا هونا

خكندن *نر.م.* ज़कंदन प्राण निकलने का समय, प्राण पीड़ा
نكلني كا سمى ، پرانپيرا

خكه :ज़क *اد.* क्योंकि, इसलिए कि, کیونکي، اسلیے كي

خگ ज़ग *نر.م.* झाग جهاگ

خگال ज़गाल *نر.م.* दूध या शोरबा में तोड़ी हुई रोटी
دودهه يا شوربا مين توري هويي روتي

خگر ज़िगर *نر.م.* जिगर, सीना, छाती جگر، سينا، چهاتي

خگلانه :ज़गलान *ښځ.م.* बर्तन छाछ बनाने का
برتن چهاچه بنانے كا

خگلن *مص.ل.* ज़गलन झाग वाला جهاگ والا

خگبدل *مص.ل.* ज़गेदल झाग उठना (साबुन में)
جهاگ اٹهنا (صابن مين)

خل ज़ल *نر.م.* बारी, समय باري، سمى

خل ज़ल *نر.م* घोड़े की पीठ पर डालने का कपड़ा
گهوڑے كي پيٹهه پرڈالني كا كپڑا

خلا ज़ला *ښځ.م.* चमक, दमक, प्रकाश
چمک، دمک، پرکاش

خلان ज़लान *نر.م.* चमकीला چمكيلا

خلاند *ص.نر.م.ج.* ज़लांद कांतिमय, चमकदार, चमकीला
كانتيمى ، چمكيلا ،چمكدار

خلبلاند ज़लबलांद *نر.م.* चुलबुला, आराम से न बैठने वाला

چلبلا، آرام سي نه بيٹهني والا

خلبلا ندول ज़लबलान्द्दल *مص.مت.* परेशान करना

پريشان كرنا

خلبلا ندبدل ज़लबलांदेदल *مص.ل.* परेशान होना

پريشان هونا

خلښت ज़लख्त *نر.م.* चमक, प्रकाश चमक، پركاش

خلک ज़लक *نر.م.* प्रकाश, चमक پركاش، چمک

خلکول ज़लकवल *مص.مت.* चमकाना, जलाना چمكانا،جلانا

خلکېدل ज़लकेदल *مص.ل.* चमकना, जलना چمكنا، جلنا

خلل ज़लल *نر.م.* 1. हानि, क्षति 2. अत्याचार

١. هاني، شتي ٢. اتياچار

خلمی ज़ुलमै *نر.م.* जवान جوان

خلمیتوب ज़ुलमीतोब *نر.م.* युवावस्था, जवानी

يواوستها ، جواني

خلمینه ज़ुलमीना *ښځ.م.* युवावस्था, जवानी, यौवन

يواوستها، جواني، يون

خلند ज़लंद *ښځ.م.* 1. चमकीला 2. अत्याचार

١. چمكيلا ٢. اتياچار

خلوبی ज़लूबै *نر.م.* 1. मदिरा, सुरा 2. वह मरुस्थल जो पानी की तरह मरीचिका का आभास दे

١. مديرا، سرا ٢. وه مرستهل جوپانی كيطرح مريچيكا كا آبهاس دي

خلوبی ज़लूबइ *ښځ.م.* मदिरा, सुरा مديرا، سرا

خلوکه ज़लूक: *ښځ.م.* दिल की रग دل كى رگ

خلول ज़लवल *مص.مت.* चमकाना چمكانا

خلول ज़लवल *مص.مت.* घोड़े की पीठ पर कपड़ा डालना.

گهوڑي كى پيٹهہ پر كپڑا ڈالنا

خلېدل ज़लेदल *مص.ل.* चमकना چمكنا

خم ज़म ف.ح. م जाता हूँ جاتا هون

خمبل ज़म्बल *مص.ل.* आँखें चमकाना, पलक मारना

آنكهيں چمكانا ، پلک مارنا

خمېدل ज़म्बेदल *مص.ل.* धीरे-धीरे चलना دهيرے-دهيرے چلنا

خمکنی ज़मकनै *ص.نر.م.* जमीनी, धरती की चीज़ें

زميني،دهرتي كى چيزيں

خمکه ज़मक: *ښځ.م.* धरती, जमीन دهرتي، زمين

خناور ज़िनावर *نر.م.* जानवर, पशु جانور، پشو

خنخول ज़ंज़वल *مص.مت.* बूँद-बूँद टपकाना.

بوند-بوند ٹپكانا

خنخیر ज़ंज़ीर *نر.م.* जंजीर, कड़ी جنجير، كڑي

خند ज़ंड *نر.م.* देर, विलंबन, स्थगन دير، ويلمبن، ستهگن

خندمن ज़ंडमन *ص.نر.م.* 1. स्थगित 2. जूठा

١. ستهگت ٢ . جوٹها

خندنی ज़ंडनै *ص.نر.م.* 1. स्थगित 2. जूठा

١. استهگت ٢. جوٹها

خندول ज़ंडवल *مص.مت.* स्थगित करना, मुलतवी करना

ستهگت كرنا، ملتوي كرنا

خندولی ज़ंडवलै *نر.مف.* स्थगित, देरी استهگت، دېري

خندون ज़ंडोन *نر.م.* देरी دېرى

خندېدل ज़ंडेदल *مص.ل.* मुलतवी होना, स्थगित होना

ملتوي هونا ، استهگت هونا،

خنګر ज़ंगर *نر.م.* बेहोश, मूर्छित بيهوش، مرچهت

خنګل ज़ंगल *نر.م.* जंगल, वन جنگل، ون

خنګلي ज़ंगली *ص.نب.* जंगली جنگلي

خنی ज़ने *اد.* 1. से, उससे 2. कुछ, थोड़ा

١. سي، اس سي ٢. كچهہ، تهورا

خواب ज़वाब *نر.م.* जवाब, उत्तर جواب، اتر

خواب لوڅی ज़वाबलूसइ हाज़िर जवाब

حاضر جواب

خواک ज़ुवाक *نر.م.* शक्ति, बल شكتي، بل

خواله ज़वाल: *ښځ.م.* 1. एक पावरोटी के लिए सना हुआ आटा 2. शोरबा

١. اېک پاو روټيي كي لي سنا هوا آټا ٢. شوربا

خوان ज़वान *نر.م.ح.* जवान, युवा जवान, युवा

خوانکه ज़वानक: *ښځ.م.* फुंसी पھنسی

خوانکی ज़वानकै *نر.م.* किशोर, तरुण کشور، ترون

خوانول ज़वानवल *مصـمت.* बलवान बनाना
بلوان کرنا

خوانی ज़वानी *ښځ.م.* जवानी, किशोर جواني، کشور

خوانیمرګ ज़वानिमर्ग *ص.نر.م.* जवानी में मृत्यु
جواني مين مرتيو

خوانېدل ज़वानेदल *مصـل.* जवान होना جوان هونا

خویل ज़ोबल *ص.* घायल, ज़ख्मी ګهايل، زخمي

خور जौर *نر.م.* 1. ज़ुल्म, अत्याचार 2. नाराज 3. चिड़चिड़ाहट
۱. ظلم، اتياچار ۲. ناراض ۳. چړچړاهټ

خورول जौरवल *مصـمت.* ज़ुल्म करना, अत्याचार करना
ظلم کرنا، اتياچار کرنا

خوره जौर: *ښځ.م.* हज़म, पाचन هضم، پاچن

خوړېدل ज़ौरैदल *مصـل.* अत्याचार होना, परेशान होना, नाराज़ होना, चिढ़ाया जाना
اتياچار هونا، پرېشان هونا، ناراض هونا، چړهايا جانا

خوړ ज़वड़ *نر.م.* ढलान, ज़मीन की उतराई
ډهلان، زمين کی اترايي

خوړند ज़ौड़ंद *ص.نر.م.* लटका हुआ لټکا هوا

خوړندول ज़ौड़ंदवल *مصـمت.* लटकाना لټکانا

خوړندېدل ज़ौड़ंदेदल *مصـل.* लटका हुआ होना لټکا هوا هونا

خوز ज़ोज़ *نر.م.* काँटा, ऊँट कटारा, वह काँटेदार झाड़ी जिसे ऊँट खाता है।
کانټا، اونټ کټارا، وه کانټېدار جهاړی جسي اونټ کهاتا هي

خولانه ज़ौलाना *ښځ.م.* बेड़ी بېړي

خولی ज़ौलइ *ښځ.م.* झोली جهولي

خومنه ज़ौमन: *ښځ.م.* शोरबा, रस شوربا، رس

خونکه ज़ौंग: *ښځ.م.* आदत, स्वभाव عادت، سوبهاو

خوی ज़ोई *نر.م.* बेटा, पुत्र بېټا، پټر

خه ज़: *امر.ف* जाओ جاؤ

خیر ज़ेर *نر.م.* 1. सावधानी 2. तेज़ नज़र 3. विचार 4. शुद्ध
۱. ساودهاني ۲. تېز نظر ۳. وېچار ۴. شدهـ

خیرک ज़ेरक *نر.م.* चालाक, तेज़, होशियार
چالاک، تېز، هوشيار

خیره ज़ीर: *ښځ.ج.* 1. जीरा 2. राशन
۱. زيره ۲. راشن

خیږ जीग *ص.نر.م.* 1. मोटा, भद्दा 2. खुरदरा
۱. موټا، بهدّا ۲. کهردرا

خیږمه ज़ेगम: *ښځ.م.* आँख की पलक آنکهـ کي پلک

خینګر ज़ींगर *نر.م.* जिगर, छाती جګر، چهاتي

خپل ज़ेल *نر.م.* हठ, जिद, हठधर्म هټهـ، ضد، هټهـ دهرم

خپلي ज़ेली *ص.نب.* 1. हठीला, जिद्दी, अड़ियल, हठधर्म 2. कम अक़्ल, जाहिल
۱. هټهيلا، ضدّي ، اړيل، هټهـ دهرم ۲. کم عقل، جاهل

خپلی ज़ेलइ *ښځ.م.* क्षयरोग, तपेदिक, यक्ष्मा, چهی روګ، تپېدق، يکشما

خین ज़ीन *نر.م.* ज़ीन, काठी زين، کاټهی

خینې ज़ीने *ق.* 1. कुछ, थोड़ा 2. उस से, कुछ उससे
۱. کچهـ، تهوړا ۲. اس سي، کچهـ اس سي

څ सीम

څ सीम *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का ग्यारहवाँ अक्षर
پښتو ورنمالا کا ګيارهوان اکشر

څاه साह *نر.م.* कुआँ کنوان

څاپيره :سپاپेड़ *ښځ.م.* थप्पड़, तमाचा तहपّړ، طمانچه

څاڅکی :سासकै *نر.م.* बूँद, कतरा بوند، قطره

څادر :सादर *نر.م.* 1. चादर 2. दुपट्टा

۱. چادر ۲. دوپټّه

څار :सार *نر.م.* निगरानी, चौकसी, रखवाली نگراني، چوکسي، رکهوالي

څارل :सारल *مصـمت.* पहरा रखना, नज़र रखना, निगरानी रखना

پهرا رکهنا، نظر رکهنا، نگراني رکهنا

څارنه :सारन *ښځ.م.* निगरानी, रखवाली, चौकसी نگراني، رکهوالي، چوکسي

څارو :सारू *صـنـر.م* चौकस, सावधान, सतर्क, चौकन्ना

چوکس، ساودهان، سترک، چوکنّا

څارونکی :सारूनकै *نر.م.* पहरेदार, चौकीदार

پهرېدار، چوکيدار

څاروی :सारवै *نر.م.* मवेशी, पशु مويشي، پشو

څاړی :साड़ै *نر.م.* तिलोर, एक प्रकार की मैना

تلور، اېک پرکار کا مېنا

څاښت :साख्त *نر.م.* दोपहर से पहले का समय, पूर्वाह्न

خاښت دوپهرسي پهلي کا سمی، پوړواهن

څاښت :साख्त *نر.م.* तावीज़, जंतर تعويذ، جنتر

څاښت :साख्त *نر.م.* हाथ धोने का बेसिन هاتهـ دهوني کا بېسن

څاښتی :साख्तै *نر.م.* दोपहर का खाना, लंच دوپهر کا کهانا، لنچ

څاښکه :साख्क *ښځ.م.* तेलियर (एक पक्षी)

تېلير (اېک پکشي)

څاښه :साख *ښځ.م.* बटी हुई रस्सी, मज़बूत रस्सी بټي هويي رسّي، مضبوط رسّي

څاښی :साखै *نر.م.* तकला تکلا

څاک :साक *نر.م.* 1. चीर 2. दरार 3. आधे सिर का दर्द, अधकपारी

۱. چير ۲. درار ۳. آدهي سر کا درد، ادهکپاري

څاله :सालः *ښځ.م.* वृक्ष पर बनी झोंपड़ी, मचान وركش پر بني جهونپړي، مچان

څانډو :सानडू *نر.م.* साला, पत्नी का भाई سالا، پتنی کا بهايي

څانک :सांग *نر.م.* 1. पंख, पर, बाज़ू 2. शाखा, डाली

۱. پنکهـ، پر، بازو ۲. شاکها، ډالي

څانګوری :सांगोरै *نر.م.* एक छोटी शाखा, डाली, टहनी اېک چهوتی شاکها، ډالي، ټهني

څانګه :सांगः *ښځ.م.* 1. विभाग 2. शाखा

۱. وېبهاګ ۲. شاکها

څانګه :सांगः *ښځ.م.* 1. एकाएक दर्द, दर्द से जो टीस उठती है 2. भाला, नेजा 3. एक अफग़ानी महिला का नाम

۱. اکا اک درد، درد سي جو تيس اټهتا هي ۲. بهالا، نېزه ۳. اېک افغاني مهيلا کا نام

څانګه :सांगः *ښځ.م.* तंबू तानना تمبو تاننا

څانګی وانګی :सांगै वांगै *صـنـب.* टुकड़े-टुकड़े, अलग-अलग, गड़बड़, इधर-ऊधर फैलाना, तितर-बितर

ټکړي-ټکړي، الګ-الګ، ګډبډ، اِدهر-اُدهر پهپلانا، تتر-بتر

څاو :साव *نر.م.* निगरानी, देखभाल, नज़र रखना نگراني، دېکهه بهال، نظر رکهنا

څاوار :सावार *نر.م.* 1. बालों की टोपी, विग 2. एक प्रकार का गहना

۱. بالون کی توپي، وګ ۲. اېک پرکارکا ګهنا

څاوتی :सावतै *نر.م.* अधकपारी, आधे सिर का दर्द ادهکپاري، آدهي سرکا درد

څبله :सबलः *ق.* साथ, साथ-साथ ساتهه، ساتهه-ساتهه

څبوتی :सबूतै *نر.م.* 1. वह कपड़ा जिस पर खाना खाया जाता है 2. फटक कर साफ किया हुआ

۱. وه کپړا جس پرکهانا کهايا جاتا هي ۲. پهټک کرصاف کيا هوا

څپ :सप *نر.م.* 1. सूप 2. पाँव की आवाज़

۱. سوپ ۲. پاون کي آواز

څپا :सपा *ښځ.م.* ऊँट के चलने की आवाज़ اونټ کي چلني کي آواز

څپان :सपान *صـنـر.م.ج.* तूफ़ानी, प्रचंड, तीव्र, طوفاني، پرچنډ، تيور

ڎپاندِ सपांड *ص.نر.م.ج.* वह नदी या समुद्र जो तूफान लाता है।
وه ندي يا سمدرجوطوفان لاتا هي.

ڎپټی सपटैय *نر.م.* पतली रोटी, चपाती پتلي روتي، چپاتي

ڎپر सपर *نر.م.* टट्टर, ठाट ټټر، ټهاټ

ڎپرکی सपरकै *نر.م.* 1. अध्याय, पाठ 2. रोटी का बड़ा टुकड़ा 3. फाँक
۱. ادهیای، پاټه ۲. روټي کا ډيرا ټکړا ۳. پهانک

ڎپړی सपरै *نر.م.* 1. बड़ा टुकड़ा (ब्रेड, बर्फ) 2. ढेला
۱. ډيرا ټکړا (ډبرډ، برف) ۲. ډهيلا

ڎپړه सपर: *ښځ.م.* झोंपड़ी جهونپړي

ڎپړی सपरइ *ښځ.م.* कुटीर, झोंपड़ी کټير، جهونپړي

ڎپښه सपख: *ښځ.م.* पुरानी चप्पल, चट्टी پرانی چپّل، چټّي

ڎپکه सपाक: *ښځ.م.* लकड़ी की बनी पट्टी لکړي کي بنی پټّي

ڎپلک सपलक *نر.م.* चमड़े का पुराना एवं कड़ा टुकड़ा چمړي کا پرانا اوم کړا ټکړا

ڎپلی सपलइ *ښځ.م.* चप्पल, चट्टी چپّل، چټّي

ڎپن غوړی सपणगोगै *نر.م.* कर्णपालि, ललरी کرنپالی، للړي

ڎپول सपोल *ص.نر.م.* 1. अलक, घूँघर. 2. तरंगित
۱. الک، گهنگهر ۲. ترنگت

ڎپول सपवल *مص.مت.* ओसाना, फटकना, पछोड़ना
اوسانا، پهټکنا، پچهوړنا

ڎپه सपः *ښځ.م.* लहर, तरंग, उर्मि, हिलोर لهر، ترنگ، ارمي، هلور

ڎپهار सपहार *نر.م.* ऊँट के पाँव की आवाज़
اونټ کي پاؤن کي آواز

ڎپیاکه सपयाक: *ښځ.م.* उपला, गोमय اپلا، گومی

ڎپیړه सपेड़: *ښځ.م.* थप्पड़, चाँटा, तमाचा
ټهپّړ، چانټا، طمانچه

ڎټ सट *نر.م.* पीठ, पिछवाड़ा, पिछला
پيټهـ، پچهواړا، پچهلا

ڎټل सटल *مص.مت.* 1. चाटना 2. स्पर्श करना
۱. چاټنا ۲. اسپرش کرنا

ڎټ مخی सटमखै *ص.نر.م.* कुरूप, बदसूरत, भद्दा
کروپ، بدصورت، بهدّا

ڎټ مړی सटमरय *نر.م.* गर्दन के पीछे گردن کي پيچهي

ڎټه सट: *ښځ.م.* अनाज, भंडार اناج، بهنډار

ڎټی सटैय *ښځ.م.* फूलों का दस्ता, गुलदस्ता
پهولون کا دسته ، گلدسته

ڎټی सटै *ښځ.م.* एक प्रकार का खेल اېک پرکارکا کهېل

ڎټی सटैइ *ښځ.م.* कुल्हाड़ी या कुदाल का कुंदा
کلهاړي يا کدال کا کنده

ڎټ सस *نر.م.* एक प्रकार की काँटीली झाड़ी
اېک پرکار کی کنټيلي جهاړي

ڎټنده ससंद: *ص.نب.* टपकना, चुआना, रिसाव
ټپکنا، چوانا، رساو

ڎټواکی ससवाकै *نر.م.* 1. बूँद 2. गिरावट
۱. بوند ۲. گراوټ

ڎټوبی ससोबै *نر.م.* टपकना, रिसना ټپکنا، رسنا

ڎټول ससवल *مص.مت.* पानी डालना, टपकाना, गिराना
پاني ډالنا، ټپکانا، گرانا

ڎټېدنک ससेदंग *نر.م.* टपकना, गिरना ټپکنا، گرنا

ڎټول सखवल *مص.مت.* खींचना, घसीटना
کهينچنا، گهسيټنا

ڎټه सखह *اد.* से (दिल्ली से) سي (دلّي سي)

ڎټېدل सखेदल *مص.ل.* 1. चलना 2. रेंगना 3. सरकना 4. घुटनों के बल चलना
۱. چلنا ۲. رېنګنا ۳. سرکنا ۴. ګټهنون کي بل چلنا

ڎړاغ सराग़ *نر.م.* दीप, चिराग, लालटेन
ديپ، چراغ، لالټين

ڎربښت सरबख्त *نر.م.* मोटापा, मोटापन
موټاپا، موټاپن

ڑربوالی सरबवालै, मोटापन *نر.م.* चरबीदार, मोटापन

ڑربول सरबवल *مص.مت.* मोटा होना, मोटा करना
موټا هونا، موټا کرنا

ڑربېدل सरबेदल *مص.ل.* मोटा होना, मोटा हो जाना
موټا هونا، موټا هو جانا

ڑرخ सर्ख *نر.م.* 1. चक्का 2. चरखा ۱. چکا ۲. چرخا

ڑرخاو सरखाव *نر.م.* भँवर, बवंडर بهنور، بوندر

ڑرخبانی सर्कबानै *نر.م.* लोलक, लटकन لولک، لټکن

ڑرخندوکی सर्खनदूकै *نر.م.* 1. कातने वाला, चर्खा चलाने वाला 2. फिरकी
۱. کاتنې والا، چرخا چلانې والا ۲. پهرکي

ڑرخنی सर्खनै *نر.م.* एक प्रकार का पकवान, खिचड़ी
اېک پرکار کا پکوان، کهچړي

ڑرخول सर्खवल *مص.مت.* घुमाना, घूर्णन करना, परिक्रमा करना
ګمانا، ګرځن کرنا، پریکرما کرنا

ڑرخه सर्खा *ښځ.م* चरखा چرخه

ڑرخی सर्खै *نر.م.* चर्खा, पहिया چرخا، پهیا

ڑرخی सर्खै *نر.م.* धागे की गेंद دهاګې کې ګېنډ

ڑرخېدل सर्खेदल *مص.ل.* घुमाना, परिक्रमा करना
ګهمانا، پریکرما کرنا،

ڑرښه सर्ख: *ښځ.م.* निशान, पदांक, चिह्न
نشان، پدانک، چهن

ڑرک सरक *نر.م.* खोज. सुराग, संकेत, पदचिह्न
کهوج، سراغ، سنکټ، پدچهن

ڑرک اخیستل सरकअखिस्तल *مص.مت.* पता लगाना, पूछताछ करना
پتا لګانا، پوچهـ تاچهـ کرنا

ڑرک ایستل सरक इस्तल *مص.مت.* जाँच-पड़ताल करना
جانچ- پرتال کرنا

ڑرک وهل सरक वहल *مص.مت.* सूर्य उगना, उदय होना
سوریه اګنا، اودي هونا

ڑرک لمر सरकलमर *نر.م.* सूर्योदय سوریودی

ڑرکا सरका *ښځ.م.* चमक, दीप्ति, उज्ज्वलता
چمک، دیپتي، اجّولتا

ڑرکبه सरकब: *ښځ.م.* जासूस, गुप्तचर جاسوس، ګپټچر

ڑرکول सरकवल *مص.مت.* चमकाना, उज्ज्वल करना
چمکانا، اجّول کرنا

ڑرکهار सरकहार *نر.م.* चमक, दीप्ति چمک، دیپتي

ڑرکېدل सरकेदल *مص.ل.* 1. चमकना 2. उदय होना
۱. چمکنا ۲. اودی هونا

ڑرګند सरगन्द *ص.نر.م.* प्रकट, प्रत्यक्ष, व्यक्त
پرکټ، پرتیکش، ویکت

ڑرګندوالی सर्गन्दवालै *نر.م.* स्पष्टता, प्रांजलता
اسپشټتا، پرانجلتا

ڑرګندول सर्गंदवल *مص.مت.* व्यक्त या स्पष्ट करना
ویکت یا اسپشټ کرنا

ڑرګندونه सर्गन्दवन: *ښځ.* घोषणा, विज्ञापन, प्रचार
ګهوشنا، وګیاپن، پرچار

ڑرګندوی सर्गन्दोय *نر.م.* अभिव्यक्ति, टिप्पणी
ابهیویکتي، ټیپنې

ڑرګندېدل सर्गन्देदल *مص.ل.* दिखाई देना, प्रकट होना, प्रतीत होना
دکهایی دېنا، پرکټ هونا، پرتیت هونا

ڑرګه सर्ग: *ښځ.م.* उल्लू, उलूक الّو، الوک

ڑرګی सर्गै *نر.م.* उल्लू जैसा पक्षी الّو جېسا پکشي

ڑرل सरेल *مص.ل.* चरना چرنا

ڑرمښکی सर्मूखकइ *ښځ.م.* छिपकली چهپکلي

ڑرمن सर्मन *ښځ.م.* चमड़ा چمړا

ڑرمه सर्म: *ښځ.م.* 1. निकटवर्ती, करीबी, समीप 2. पड़ोसी
۱. نکټورتي، قریبي، سمیپ ۲. پروسي

له ڑرمه सर्म: *ښځ.م.* सभी, कुल سبهی، کل

ورڑرمه کېدل वरसर्माकेदल *مص.مت.* नजदीक आना, समीप आना, पास आना
نزدیک آنا، سمیپ آنا، پاس آنا

ڑرنده सरंद: *ص.نب.* चरने वाला जानवर, मवेशी
چرني والا جانور، موښي

ڑرنگوالی *نر.م.* सरंगवालै विशेषता, प्रकार, स्वभाव
وشېشتا، پرکار، سوبهاو

ڑرنکه *ق.* सरंग:1. कैसे 2. इसलिए 3. क्योंकि
۱. کېسي ۲. اس لي ۳ . کیون کي

ڑرنکه چې सरंग:चे क्योंकि, चूँकि *ق*
کیون کي، چونکه

ڑرو *ښځ.م.* सरो 1. ज्वाला 2. क्रिया 3. सरगर्मी 4. क्रियाशीलता
۱. جوالا ۲. کریا ۳ . سرګرمي ۴. کریاشیلتا

ڑرونکه सर्वतक: अंगारा, अंगार, जलता कोयला
انګارا، انګار، جلتا کویله

ڑرول *مص.مت.* सरवल चराना

ڑره لور सर:लोर *نر.م.* हँसिया का एक प्रकार
هنسیا کا ایک پرکار

ڑري सरे *او.* कैसे
کېسي

ڑری *ښځ.م.* सरैय 1. एक प्रकार की चिड़िया 2. पीले गुलाब की झाड़ी 3. चिलम
۱. ایک پرکارکي چریا ۲. پیلي ګلاب کی جهاړي ۳. چیلم

ڑربدل *مص.ل.* सरेदल चरना

ڑربدونکی सरेदुन्कै 1. चरने वाला 2. छूत *نر.م.* की बीमारी
۱. چرني والا ۲. چهوت کی بیماري

ڑریکه सरीक: 1. सूर्य किरण 2. टीस से होने वाला दर्द *ښځ.م.*
۱. سوریه کرن ۲. ټیس سي هوني والا درد

ڑړ सड़ 1. जानवर का चरना 2. वह रस्सी जिस से पशु को बाँधते हैं। *نر.م.*
۱. جانور کا چرنا ۲. وه رسّي جس سي پشو کو باندهتي هېن

ڑړا सड़ा चरागाह, चरी *ښځ.م.*
چراګاه، چري

ڑړاو सड़ाव चरागाह *ښځ.م.*
چراګاه

ڑړپا सड़ापा छिड़काव, छींटा, छपाका *ښځ.م.*
چهڑکاو، چهینټا، چهپاکا

ڑړپن सड़पन बकवादी, गप्पी, बकवास करने वाला *نر.م.*
بکوادی، ګپّی، بکواس کرني والا

ڑړپول सड़पवल 1. बकवास करना, बेवजह बोलना 2. छिड़काव करना *مص.مت.*
۱. بکواس کرنا، بي وجه بولنا ۲. چهڑکاو کرنا

ڑړځای सड़जाए चरागाह, चरी की जगह *نر.م.*
چراګاه، چري کي جګه

ڑړک सड़क 1. टपकाना, चूना 2. लकड़ी तोड़ने की आवाज़ *نر.م.*
۱. ټپکانا، چونا ۲. لکړي تورني کي آواز

ڑړکه सड़क: दर्द, टीस *ښځ.م.* درد، ټیس

ڑړل सड़ल चरना *مص.ل.*
چرنا

ڑړمنی सड़मनै बसंत ऋतु *نر.م.* بسنت ږیتو

ڑړمونی सड़मूनय बसंत ऋतु *نر.م.* بسنت ږیتو

ڑړنی सड़नइ 1. माथे की लट, ललाट-केश 2. खोपड़ा *ښځ.م.*
۱. ماتهې کي لټ، للاټ-کېش ۲. کهوپړا

ڑره सड़: अकेला, मात्र, केवल, एकांत *ښځ.م.*
اکېلا، ماتر، کېول، اېکانت

ڑره پاڼه सड़:पाण: 1. सलाद 2. काहू *ښځ.م.*
۱. سلاد ۲. کاهو

ڑره خشمه सड़:खशम: आरा आरा *ښځ.م.*

ڑره توب सड़:तोब अकेलापन, एकाकीपन *نر.م.*
اکېلاپن، اېکاکی پن

ڑره گي सड़:गी अकेलापन, एकांत, तनहाई *ښځ.م.*
اکېلاپن، اېکانت، تنهایي

ڑره لار सड़:लार पगडंडी, पटरी, फुटपाथ *ښځ.م.*
پګډنډي، پټري، فټ پاتهـ

ڑره نازه सड़:नाज़: आरी आरي *ښځ.م.*

ڑړی सड़ै 1. नौकर 2. चपरासी 3. चूल्हा साफ करने का कपड़ा *نر.م.*
۱. نوکر ۲. چپراسي ۳. چولها صاف کرني کا کپړا

ڑړی सड़ै बैल की पीठ पर सजावट के लिए डाला जाने वाला कपड़ा, चट्टी *نر.م.*
بېل کی پیټهـ پر سجاوټ کي لي ډالا جائي والا کپړا، چټّي

ڑړی सड़इ बाल का एक गुच्छा *ښځ.م.*
بال کا ایک ګچها

ڑریکه सड़ीक: *ښځ.م.* तेज़ दर्द تیز درد

څس सस *نر.م.* भेड़ हाँकने की आवाज़ بھیڑ ھانکنے کي آواز

څشی सशै *ص.نر.م.* ?क्या चीज़ کیا چیز؟

څښاک सशाक *نر.م.* पेय, शरबत, पेय पदार्थ پي، شربت، پي پدارتھ

څښتن सखतन *نر.م.* मालिक, पति, स्वामी مالک، پتي، سوامي

څښځوری सखसोरै *نر.م.* फावड़ा, कुदाली پھاوڑا، کدالي

څښته सख्त: *ښځ.م.* पकाना, भोजन बनाना پکانا، بھوجن بنانا

څښکله सखकल: *ق.* कैसे, किस प्रकार کیسي، کس پرکار

څښکو सखकू *نر.م.* अमलतास, किरवारा, दवाई के उपयोग में आने वाला पौधा املتاس، کروارا ، دوايي کي اپيوگ مين آني والا پودھا

څښکوری सखकोरै *نر.م.* टोंटी ٹونٹي

څښکوړی सखकोड़ै *نر.م.* चमड़ा, चर्मवस्त्र چمڑا، چرم وستر

څښل सखल *مص.مت.* पीना, चखना پینا، چکھنا

څښندی सखन्दै *نر.م.* फिसलन वाला स्थल, फिसलन भूमि پھسلن والا استھل، پھسلن بھومي

څښول सखवल *مص.مت.* घसीटना, खींचना گھسیٹنا، کھینچنا

څښهار सखहार *نر.م.* घसीटने की आवाज़ گھسیٹنے کي آواز

څښی सखैय *نر.م.* बछड़ा بچھڑا

څښیدل सखेदल *مص.ل.* सरकाना, खिसकना, फिसलना سرکانا، کھسکنا، پھسلنا

څک सक *ص.نر.م.* 1. खड़ा, सीधा 2. सतर्क, चौकन्ना 3. कड़ा, सख्त ١. کھڑا، سیدھا ٢. سترک، چوکنا ٣. کڑا،سخت

ارواڅک अरवासक *ص.نب.* लोभी, लालची لوبھي، لالچي

څکا सका *ښځ.م.* पेय, पीने की चीज़ پي، پینے کي چیز

څکا सका *ښځ.م.* टपक, टपकन, बूँदों के गिरने की आवाज़ ٹپک، ٹپکن، بوندون کي گرني کي آواز

څک اروا सकअरवा *ص.نب.* लोभी, लालची لوبھي، لالچي

څکالکی सकालकै *نر.م.* 1. बल्ला 2. चमड़े का एक पुराना टुकड़ा ١. بلا ٢. چمڑي کا ایک پرانا ٹکڑا

څکاوو सकाऊ *نر.م.* 1. अवशोषक, सोखने वाला, सोखता 2. पीने वाला ١. اوشوشک، سوکھني والا، سوکھتا ٢. پینے والا

څکښو सखसू *نر.م.* अमलतास, किरवारा املتاس، کروارا

څکل स्कल *مص.مت.* पीना پینا

څکل सकल *مص.مت.* स्वाद लेना, चखना سواد لینا، چکھنا

څکل پکل सकलपकल *نر.م.* बर्फ के निशान जो जाड़े के बाद भी नज़र आए برف کي نشان جو جاڑے کي بعد بھي نظر آي

څکلکی सकलकै *نر.م.* 1. एक छोटी चटाई 2. बल्ला ١. ایک چھوتي چٹایي ٢. بلاّ

څکول सकवल *مص.مت.* 1. धूम्रपान करना, पीना 2. ठेलना, खींचना, ले जाना, घसीटना ١. دھمرپان کرنا، پینا ٢. ٹھیلن، کھینچنا، لے جانا، گھسیٹنا

څکول सकवल *مص.مت.* टपकाना, चुआना ٹپکانا، چوانا

څکوندره सकून्डार: *ښځ.م.* 1. दबाव 2. चुटकी, चिकोटी ١. دباو ٢. چٹکي، چکوٹي

څکوندل सकोंडल *مص.مت.* चुटकी काटना, चिहूँटना چٹکي کاٹنا، چھوٹنا

څکه सक: *ښځ.م.* स्वाद, ज़ायका سواد، ذایقه

څکی सकै *نر.م.* 1. डलिया, टोकरा 2. गिरी, बादाम
١. ډلیا، ټوکرا ٢. ګیري، بادام

څکېدل स्केदल *مص.مت.* चखना, स्वाद लेना
چکهنا، سواد لېنا

څکېدل स्केदल *مص.ل.* रेंगना, घिसट-घिसट कर चलना
رېنګنا، ګهسټ-ګهسټ کر چلنا

څکېږل स्केड़ल *مص.مت.* फाँसना, बंद करना, फंदे से फाँसना, रोकना
پهانسنا، بند کرنا، پهندې سې پهانسنا، روکنا

څکیندن स्कीन्दन *نر.م.* स्वाद, ज़ायका
سواد، ذایقه

څکک सगक *نر.م.* बकसुआ, बकलस
بکسوا، بکلس

څګل सगल *نر.م.* भूसी, चोकर
بهوسي، چوکر

څلاڅل सलासल *نر.م.* नष्ट, बर्बाद
نشټ، برباد

څلرم सलरम *ص.نر.م.* 1. चौथा 2. मंगलवार
١. چوتها ٢. منګلوار

څلرمه خور सलरमःखोर *ښځ.م.* चंद्रमा या इस्लामिक काल का छठा महीना, जमादीउस्सानी
چندرماکال یا اسلامک کال کا چهټها مهینه، جمادی الثاني

څلکه सलगः *ښځ.م.* धारा, जलधारा
دهارا، جل دهارا

څلور स्लोर *ش.* चार
چار

څلوربول स्लोरबोल *نر.م.* चौपाया जानवर
چوپایه جانور

څلوربولي सलोरबोली *ښځ.م.* 1. रेंगना 2. चौपाया
١. رېنګنا ٢. چوپایه

څلورپښي सलोरपखे *ښځ.م.* चार पैर वाला जानवर
چار پېر والا جانور

څلورخندی सलोरखन्डै *نر.م.* चारों दिशा
چارون دِشا

څلورخندي सलोरखोन्दी *ښځ.م.* चंद्रमा काल का चौथा महीना
چندرماکال کا چوتها مهینه

څلور ستاېه सलोरसताया *ص.نر.م.* चौगुना, चौहरा
چوګنا، چوهرا

څلورغاښی सलोरगाखै *نر.م.* चार दाँत गाय
چار دانت ګای

څلورکونی सलोरकोगोटै *نر.م.* चतुर्भुजीय, चतुष्कोण
چتربهوجیی، چتشکون

څلورلاري सलोरलारे *نر.م.* चौक, चौराहा
چوک، چوراها

څلورم सलोरम *ص.نر.م.* चौथा
چوتها

څلوریځه सलोरीज़ः *ښځ.م.* चतुष्पदी, रुबाई
چتُشپدي، رباعي

څلوېښت सलवेख्त *ش.نر.م.* चालीस
چالیس

څلوېښتم सलवेख्तम *ص.ش.نر.م.* चालीसवाँ
چالیسوان

څلوېښتي सलवेख्ती *ښځ.م.* चालीसवीं (जन्म से चालीस दिन की अवधि)
چالیسوین (جنم سې چالیس دن کی اودهي)

څله सीलः *ښځ.م.* 1. मध्यशीतकाल 2. मध्य ग्रीष्मकाल 3. तपस्या के चालीस दिन
١. مدهیه شیت کال٢. مدهیه ګریشمکال ٣. تپسیا کي چالیس دن

څله सलः *او. استفهام.* क्यों, किसलिए
کیون، کس لیې

څله مست सिलामस्त *نر.م.* ऐसा व्यक्ति जो मध्यशीत में भी ठंड अनुभव न करे
ایسا ویکتي جو مدهیه شیت مېں بهی ټهنډ انوبهونه کري

څلی सलै *نر.م.* स्मारक, कीर्तिस्तंभ
سمارک، کرتي استمبه

څلېرویشت सलेरवीशत *ش.نر.م.* चौबीस
چوبیس

څلېرویشتم सलेरवीशतम *ص.ش.نر.* चौबीसवाँ
چوبیسوان

څمڅلکی समसलकै *نر.م.* पतंगा, तितली
پتنګا، تتلي

څمڅه समसः *ښځ.م.* चमचा
چمچا

څمڅی समसैइ *ښځ.م.* चमची, करछुल
چمچي، کرچهل

څمکني समकनी *نر.ج.* अफ़गानी क़बीला
افغاني قبیله

څملاستل समलास्तल *مص.ل.* लेट जाना, सो जाना
لېټ جانا، سو جانا

څملول समलवल *مص.مت.* सुलाना, लिटाना
سلانا، لټانا

ڂموڅی समोसै *ص.نر.م.* गंजा, टकला گنجا، ټکلا

ڂمیار समयार *نر.م.* मोची موچي

ڂمیاري समयारी *ښځ.م.* मोची का कार्य موچي کا کاریه

ڂنډل संडल *مص.مت.* हिलाना هلانا

ڂنډه संड: *ښځ.م.* किनारा, तट, कगार کنارا، تټ، ککار

ڂنک संग *نر.م.* तरफ, पक्ष, ओर طرف، پکش، اور

ڂنک پر ڂنک *ق.* संगपरसंग साथ-साथ, पास-पास ساتھ-ساتھ ، پاس- پاس

ڂنکړی संगरड़ *ښځ.م.* गट्ठा, बाँह भर घास گټھا، بانھ بھرگھاس

ڂنکڑن संगज़न *نر.م.* झुका हुआ, एक ओर झुका हुआ جھکا ھوا، ایک اور جھکا ھوا

ڂنکل संगल *نر.م.* कोहनी کوھني

ڂنکوپیړدی संगवेगदै *نر.م.* तकिया, मसनद تکیه، مسند

ڂنکه संग: *ص.ښځ.م.* 1. विरल 2. बिखरा हुआ ۱. ورل ۲. بکھرا ھوا

ڂنکه संग: *ق.* कैसे, किस प्रकार से کیسي، کس پرکارسي

ڂنګی संगै *نر.م.* भेड़ और बकरी बाँधने का पगहा, रस्सी بھیڑاوربکري باندھني کا پگھا، رسي

ڂنی स्नैइ *ښځ.م.* सूत, तागा سوت، تاگا

ڂنیکه सणक: *ښځ.م.* गुच्छा बाल का گچھا بال کا

ڂنیي सणी *ښځ.م.* लंबे बाल (पुरुषों के) لمبي بال (پروشون کي)

ڂو सो *ص.ش.* कितना, कितने کتنا، کتني

ڂو सौ *نر.م.* सतर्कता, चौकसी چوکسي، سترکتا

ڂوار स्वार *نر.م.* 1. अध्यवसाय 2. दृढ़ता ۱. ادھیه وسای ۲. درھتا

ڂوارلس स्वारलस *ش.* चौदह چوده

ڂوارخیز स्वारखीज़ *ص.نر.* बहुपक्षीय, चारों ओर بھوپکشیه، چارون اور

ڂوب स्वाब *نر.م.* 1. चाहत, इच्छा 2. दर्द ۱. چاھت، اچھا ۲. درد

ڂوباړی स्वबाड़ै *نر.م.* थापी, कपड़े धोने में प्रयोगी लकड़ी का औजार تھاپي، کپڑي دھوني مین پریوگي لکڑي کا اوزار

ڂوټ सोट *نر.م.* 1. प्रहार 2. हमला, आक्रमण 3. लूट 4. दुश्मनी ۱. پرھار۲. حمله، اکرمن۳. لوټ ۴. دشمني

ڂوڅنده सोचन्द: *ق.* कई बार کي بار

ڂوجي सोजी *ق.* तक, तब तक تک، تب تک

ڂوځ सूस *نر.م.* 1. डॉल्फिन 2. समुद्री सूअर ۱. ډولفن ۲. سمدري سور

ڂوځلن सूसलन *ص.نر.م.* लालची, लोभी لالچي، لوبھي

ڂوده सौद: *ښځ.م.* गुफा, कंदरा گفا، کندرا

ڂورب सौरब *ص.نر.م.* 1. चर्बी, मोटा 2. तगड़ा ۱. چربي، موټا ۲. تگڑا

ڂورلس स्वरलस *ش.* चौदह چوده

ڂورلسم स्वरलसम *ص.ش.* चौदहवाँ چودھوان

ڂورلسی स्वरलसय *نر.م.* पखवाड़ा پکھوارا

ڂورنګ सौरंग *ص.نر.م.* 1. बरबाद 2. खून में लथ-पथ, घायल 3. पिटा हुआ ۱. برباد ۲. خون مین لتھ - پتھ ، گھایل ۳. پٹا ھوا

ڂوری स्वरय *نر.م.* 1.रास्ते का खर्च 2.रात का खाना ۱. راستي کا خرچ ۲. رات کا کھانا

ڂوروی स्वरवय *نر.م.* 1. घात 2. धूहा, बिज़ूखा ۱. گھات ۲. دھوھا، بیزوکھا

ڂور सूड़ *ص.نر.م.* सन्निविष्ट किया हुआ, भीतर किया हुआ سنیّویشټ کیا ھوا، بھیترکیا ھوا

ڂور स्वड़ *ص.نر.م.* कम किया हुआ, नीचा किया हुआ کم کیا ھوا، نیچا کیا ھوا

ڂورمنی सोड़मनय *نر.م.* बसंतऋतु بسنت رینو

ڂوس सूस *نر.م.* सूँघना سونگھنا

ڂوک सोक *ض.استفهام.* कौन کون

څوکړپیل *مص.مت.* सोकरेयल मांस काटना, कूटना
मانس کاټنا ، کوټنا

څوکړ *نر.م.* सूकड़ बकर दाढ़ी वाला, चुकिक दाढ़ी
بکردارهی والا، چوکک دارهی والا

څوکړکی *ښځ.م.* सूकड़कय चुकिक दाढ़ी वाला, बकर दाढ़ी वाला
چوکک دارهی والا ، بکردارهی والا

څوکی *ښځ.م.* सौकइ 1. कुर्सी 2. सैन्य चौकी, मोर्चा
۱. کرسي ۲. سپنبه چوکي، مورچه

څوکی सूकैइ पावरोटी, डबलरोटी, छोटी रोटी, कुल्चा
پاوروټي، ډبل روټي، چهوټي روټي، کلچا

څوکیدار *نر.م.* सोकीदार चौकीदार, पहरेदार
چوکیدار، پهرېدار

څوګل *نر.م.* सौगाल अनाज भूसा اناج بهوسه

څوګیر *نر.م.* सोगीर पहरा پهرا

څومره *ص.ش.* सुमर: कितना, कितने کتنا، کتني

څومټی *ص. نر.م.* सुमटै एक या दोनो हाथों से अपंग
اېک یا دونون هاتهون سي اپنګ

څونه *ص.ش.* सून: कितना, कितने کتنا، کتني

څوني *ص.ش.* सूनी कितना, कितने کتنا، کتني

څونی *ښځ.م.* सूनैइ फूल छाप से सजाया गया कपड़ा
پهول چهاپ سي سجایا گیا کپړا

څونیکه *ښځ.م.* सूणक: गुच्छेदार बाल, लट گڅهېدار بال، لټ

څونور *ص.نر.م.* सूणवर लंबे बालों वाला आदमी
لمبی بالون والا آدمي

څونې *ښځ.م.* सूणी गुच्छेदार बाल, लट
گڅهېداربال، لټ

څووم *او. استفهام.* सोवम कौन सा کون سا

څه *او. استفهام.* स: किया کیا

څه *ق.* स: कुछ کڅه

څه چې *ق.* स:चे कुछ भी, जो कुछ
کڅه بهی، جوکڅه

څې *ښځ.م.* से वर्णमाला ورنمالا

څېټی *ښځ.م.* सेटइ हथौड़ा هتهورا

څېر *نر.م.* सीर वर्गाकार भूमि का हिस्सा
ورګاکاربهومي کا حصّه

څېر *نر.م.* सेर जैसा, प्रकार جېسا، پرکار

څېرل *مص.مت.* सेरल फाड़ना, चीरना پهارنا ، چیرنا

څېرمه *ښځ.م.* सेरम: आस-पास, अगल-बगल
آس-پاس ، اګل-بګل

څېرونکی *ص.نر.م.* सेरूनकय शोधकर्ता, अन्वेषक
شودهه کرتا ،انوېشک

څېره *ښځ.م.* सेर: 1. चेहरा 2. तस्वीर
۱. چهرا ۲. تصویر

څیري *ص. نب.* रीसी टुकड़ा ټکړا

څیري پیري *نر.م.* सीरीपीड़ी टुकड़े किया हुआ
ټکړي کیا هوا

څیرېدل *مص.ل.* सीरेदल फटा हुआ, फाड़ा हुआ
پهټا هوا، پهاړاهوا

څېړل *مص.مت.* सेड़ल शोध करना, अनुसंधान करना
شودهه کرنا ، انوسندهان کرنا

څېړنه *ښځ.م.* सेड़न: अनुसंधान, शोध, जाँच
انوسندهان، شودهـ، جانچ

څېړونکی *نر.م.* सेड़ूनकै अनुसंधानकर्ता انوسندهان کرتا

څېړی *ښځ.م.* सेड़इ ओक लकड़ी اوک لکړي

څیز *نر.م.* सीज़ चीज़ چیز

څېلمه *ښځ.م.* सेलम: कुल, पूर्ण रूप से
کل، پورن روپ سي

څینګکه *ښځ.م.* सींगक: गौरैया जैसी पक्षी
ګوریا جېسي پکشي

ح हे

ح हे *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का बारहवाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا بارهوان اکشر

حا हा *ښځ.م.* (हे) अक्षर का अरबी नाम (ح) اکشرکا عربي نام

حاتم हातिम *نر.م.* उदारता के लिए प्रसिद्ध एक अरबी जनजाति
ادارتا کي لي پرسدهه اېک عربي جنجاتي

حاجت हाजत *نر.م.* ज़रूरत, आवश्यकता ضرورت، آوشیکتا

حاجتمن हाजतमन *ص.نر.م.* 1. ज़रूरतमंद 2. निर्धन, गरीब, दरिद्र
۱. ضرورتمند ۲. نردهن ، غریب، دردر

حاجي हाजी *ص.نر.م.* हाजी, हज किया हुआ आदमी जिसने मक्का की तीर्थयात्रा की हो
حاجي، حج کياهوا آدمي جسني مکه کي تيرتهه ياترا کي هو

حاد हाद *ص.نر.م.ج* 1. तेज़, तीव्र 2. कड़ा, ठोस 3. काटने वाला 4. नाज़ुक, संवेदनशील हालत
۱. تېز، تيور ۲. کړا، تهوس۳. کاټني والا ۴. نازک، سنوېدن شيل حالت

حادثه हादसा *ښځ.م.* दुर्घटना, घटना درګهټنا، ګهټنا

حاذق हाज़िक़ ص .نر.م. 1. चालाक, बुद्धिमान 2. प्रवीण, निपुण 3. चालाक डॉक्टर
۱. چالاک، بدهیمان ۲. پروین، نیپون ۳. چالاک ډاکټر

حاره हार: *ص ښځ.م.ج.* बहुत गरम, गरम
بهت ګرم، ګرم

حاسد हासिद *ص.نر.م.* ईर्ष्यालु, डाह करने वाला ارشیالو، ډاهـ کرني والا

حاشيه हाशिया *ښځ.م.* हाशिया, किनारा حاشیه، کنارا

حاصل हासिल *نر.م.* 1. उत्पादन, उपज 2. फसल 3. परिणाम, नतीजा
۱. اتپادن، اېچ ۲. فصل ۳. پرېنام، نتیجه

حاصل خيزه हासिलखेज़: *ص.نر.م.* उपजाऊ भूमि, उत्पादक भूमि, उर्वर
اېجاو بهومي، اتپادک بهومي، ارور

حاصلول हासिलवल *مص.مت.* पाना, प्राप्त करना
پانا، پراپت کرنا

حاضر हाज़िर *ص.نر.م.ج.* 1. उपस्थित, हाज़िर 2. तैयार, तत्पर
۱. اپستهېت، حاضر ۲. تیار، تټر

حاضرباش हाज़िरबाश *نر.م.* 1. नौकर, परिचर 2. अंगरक्षक
۱. نوکر، پریچر ۲. انګرکشک

حاضرجواب हाज़िरजवाब *ص.نر.م.* हाज़िर जवाब
حاضرجواب

حاضرول हाज़िरवल *مص.مت.* हाज़िरी लगाना, बुलाना
حاضري لګانا، بلانا

حاضري हाज़िरी *ښځ.م.* हाज़िरी, उपस्थिति
حاضري، اپستهېتي

حاضري اخيستل हाज़िरी अखिस्तल *ص.مت* हाज़िरी लेना
حاضري لېنا

حاضريدل हाज़िरेदल *مص.ل* 1. उपस्थित या हाज़िर होना 2. सहमत होना
۱. اپستهت یا حاضر هونا ۲. سهمت هونا

حاضرين हाज़रीन *نر.ج.* वह जो उपस्थित हैं, श्रोतागण, दर्शकगण
وه جو اپستهت هېن، شروتا ګن، درشک ګن

حافظ हाफिज़ *نر.م.* 1. जिसे पवित्र कुरान कंठस्थ हो 2. रक्षक, पालक 3. अंधा
۱. جسي پوېترقرآن کنټهستـهـ هو۲. رکشک، پالک ۳. اندها

حافظه हाफिज़: *ښځ.م.* स्मृति, याददाश्त سمرتي، یادداشت

حاكم हाकिम *نر.م.* 1. शासक, हुक्म देने वाला 2. उपराज्यपाल, प्रधान
۱. شاشک، حکم دېنې والا ۲. اپراچیه پال، پردهان

حاكميت हाकमियत *نر.م.* प्रभुसत्ता پربهوستا

حال हाल *نر.م.* 1. स्थिति 2. स्वास्थ्य की हालत 3. मिज़ाज 4. वर्तमान (व्याकरण)

१. استهيتي ٢. سواستهيه كي حالت ٣. مزاج ۴. ورتمان (وياكرن)

حالت हालत *نر.م.* 1. स्थिति, दशा 2. हालत, अवस्था

१. استهيتي، دشا ٢. حالت، اوستها

حامله हामलः *ص.ښځ.م.* गर्भवती گربهوتي

حامي हामी *نر.م.* 1. समर्थक 2. रक्षक

١. سمرتهک ٢. رکشک

حاوي हावी *ص.نر.م.* शामिल, युक्त, समेत, सहित

شامل، يوکت، سمېټ، سهت

حايضه हाईज़ः *ښځ.م.* वह महिला जिसे माहवारी आती हो

وه مهيلا جسي ماهواري آتی هو

حايل हायल *نر.م.* बाधा, रुकावट بادها، رکاوټ

حب हुब *نر.م.* प्यार, प्रेम پيار، پرېم

حباب हुबाब *نر.م.* बुलबुला بلبله

حبس हब्स *نر.م.* कारावास, जेल, कैद کاراواس، جېل، قېد

حبشه हबशः *ښځ.م.* इथियोपिया (देश) ايتهيوپيا (دېش)

حبشي हबशी *نر.م.* इथियोपियाई ايتهوپيايي

حبوبات हबूबात *نر.م.* अनाज, दाना, बीज اناج، دانه، بيج

حتمي हतमी ص.نب. अनिवार्य, जरूरी انيواريه، ضروري

حتی हत्ता *ق.* यहाँ तक कि يهان تک کی

حتی الامکان हत्तलईम्कान *ق.* जहाँ तक संभव हो جهان تک سمبهو هو

حتی الوسع हत्तलवसः *ق.* जहाँ तक संभव हो جهان تک سمبهو هو

حج हज *نر.م.* मक्का की तीर्थयात्रा, हज مکه کي تيرتهـ ياترا ، حج

حجاب हिजाब *نر.م.* बुर्क़ा 2. पर्दा ١. برقعه ٢. پردا

حجاري हिजारी *ښځ.م.* पत्थर काटने वाला پټهر کاټنی والا

حجرالاسود हजरूलअस्वद *نر.م.* मक्का स्थित काला पत्थर जिसे हज तीर्थयात्री चूमते हैं

مکه استهت کالا پټهرجسي حج تيرتهـ ياتري چومتي هېن

حجره हुजरः *ښځ.م.* अतिथि कक्ष, कक्ष انتيتهي ککش، ککش

حجم हजम *نر.م.* ढेर, अंबार ډهېر، انبار

حد हद *نر.م.* 1. सीमा, हद 2. धार्मिक कानून के अनुसार चाबुक द्वारा प्रायश्चित या सज़ा

١. سيما، حد ٢. دهارمک قانون کي انوسار چابک دوارا پرايشچت يا سزا

حداقل हद-ए-अक़ल *نر.م.* न्यूनतम نيونتم

حداکثر हद-ए-अकसर *نر.م.* अधिकतम ادهيکتم

حدس हद्स *نر.م* 1. अनुमान, अंदाज़ा 2. गुमान

١. انومان ، اندازه ٢. گمان

حدود हदूद *نر.ج.* हद का बहुवचन حد کا بهو وچن

حديث हदीस *نر.م.* विशेष रूप से हजरत मुहम्मद द्वारा कही गई बातें

ويشېش روپ سي حضرت محمد دوارا کهی گيي باتېن

حزر हज़र *نر.م.* 1. बचाव, सावधानी 2. परहेज़, अपने आपको बचाना

١. بچاو، ساودهاني ، ٢. پرهېز، اپني آپکو بچانا

حزف हज़्फ *نر.م.* निष्कासन, हटाना, त्याग

نشکاشن، هټانا، تياگ

حزفول हज़्फवल *مص.مت.* 1. छोड़ देना, त्याग देना 2. हटा देना, निकाल देना

١. چهوړ دېنا، تياگ دېنا ٢. هټا دېنا، نکال دېنا

حرارت हरारत *نر.م.* 1. हरारत, गर्मी 2. उमंग, उत्साह

١. حرارت، گرمي ٢. امنگ، اتساهـ

حرام हराम *ص.نر.م.ج.* 1. अवैध, गैरक़ानूनी, अनैतिक 2. वर्जित, निषिद्ध, धार्मिक दृष्टि से हराम

١. اوېدهـ، غېرقانوني، انېتک ٢. ورجت، نيشېدهـ، دهارمک درستي سي حرام

حرامزاده हरामज़ादा *نر.م.* दोग़ला دوغلا

حرامي *نر.م.* हरामी 1. दोग़ला, हरामी 2. पापी, बुरा, चरित्रहीन 3. शरारती

١. دوغلا، حرامي ٢. پاپي، برا ، چرښترهين ٣. شرارتي

حرب *نر.م.* युद्ध یودهه

حربه *ښځ.م.* हर्बः शस्त्र, हथियार شستر، هتهيار

حربي *ص.نب.* हर्बी युद्ध से संबंधित یدهـ سي سمبندهت

حربيه *ص.نب.* हर्बिया युद्ध से संबंधित یدهـ سي سمبندهت

حرس *نر.م.* हिर्स लोभ, लालच, उत्कट इच्छा لوبهـ، لالچ، اتکټ، ایچها

حرفه *ښځ.م.* हिरफः व्यवसाय, पेशा, कौशल, कला ویوسای، پیشه، کوشل، کلا

حرفه يي *ص.نب.* हिरफई व्यावसायिक ویاوسایک

حركت *نر.م.* हरकत गति, चाल ګټي، چال

حرم *نر.م.* हरम 1. ज़नानखाना, हरम 2. काबा और उसका प्रतिवेश पास-पड़ोस

١. زنانخانه، حرم ٢. کعبه اوراسکا پرتیوښ پاس-پروس

حرمان *نر.م.* हिरमान अभाव, तंगी, कष्ट, कठिनाई ابهاو، تنګي، کشټ، کټهینایي

حرمت *نر.م.* हरमत प्रतिष्ठा, महिमा, गौरव, आदर, सम्मान

پرتشتها، مهیما، ګورو، آدر، سمّان

حرمسراى *نر.م.* हरमसराय ज़नानखाना, हरम زنانخانه، حرم

حرمين *نر.ج.* हरमैन मक्का और मदीना में स्थित दो मस्जिदें

مکه اورمدینه مبن استهت دومسجدبن

حروفچين *نر.م.* हरूफचीन अक्षर-योजक, टाइप बैठानेवाला

اکشر- یوجک، ټایپ بټهاني والا

حروفچيني *ښځ.م.* हरूफचीनी टाइप-सेटिंग, अक्षर-योजन, कंपोज़िंग

ټایپ-سټنګ، اکشر- یوجن، کنپوزنګ

حروفي *ص.نب.* हरूफी मुद्रण, टंकण مدرن، ټنکن

حريت *نر.م.* हुरियत स्वतंत्रता, आज़ादी, स्वाधीनता سوتنترتا، آزادي، سوادهینتا

حريص *ص.نر.م.* हरीस लालची, लोभी, उत्कट इच्छा रखने वाला

لالچ، لوبهي، اتکټ ایچها رکهني والا

حريف *نر.م.* हरीफ़ प्रतिद्वंदी, विरोधी, शत्रु ویرودهي، شترو

حزب *نر.م.* हिज़्ब पार्टी, दल ، دل

حزبي *ص.نب.* हिज़बी दल का, पार्टी का دل کا، پارټي کا

حس *نر.م.* हिस 1. अनुमति 2. भावना

١. انومتي ٢. بهاونا

حساب *نر.م.* हिसाब अंकगणित, हिसाब, انکګنټ، حساب

حسابول *مص.مت.* हिसाबवल 1. गिनना, हिसाब करना 2. मानना

١. ګننا، حساب کرنا ٢. ماننا

حسابي *ص.نب.* हिसाबी 1. तर्कसंगत 2. पक्का 3. विवस्त्र

١. ترکسنګت ٢. پکا ٣. ویوستر

حساس *ص.نر.م.* हसास 1. भावुक, संवेदनशील 2. कोमल 3. विशुद्ध

١. بهاوک، سنوېدنشیل ٢. کومل ٣. ویشدهـ

حساسيت *نر.م.* हसासियत 1. कोमलता 2. भावुकता, संवेदनशीलता 3. एलर्जी

١. کوملتا ٢. بهاوکتا، سنوېدنشیلتا ٣. اېلرجي

حسد *نر.م.* हसद ईर्ष्या, डाह, जलन ارشیا، ډاهـ، جلن

حسرت *نر.م.* हसरत 1. दुख, खेद, शोक करना 2. पछतावा

١. دکهـ، کهېد، شوک کرنا ٢. پچهتاوا

حسن *نر.م.* हुस्न सौंदर्य, खूबसूरती سوندریه، خوبصورتي

حسود *ص.نر.ج.* हसूद ईर्ष्यालु, ईर्ष्यापूर्ण ارشیالو، ارشیاپورن

حسول *مص.مت.* हिसवल अनुभव करना, महसूस करना

انوبهو کرنا، محسوس کرنا

حسي *ص.نب.* हिसी स्पर्शणीय, संवेदी اسپرشنیيَ، سنوېدي

حسبدل हिसेदल *مص.ل.* महसूस होना, अनुभव होना
محسوس هونا، انوبهو هونا

حشره हशर: *بنث.م.* कीट, कीड़ा कीट، کیڑا

حصه हिस्सा: *بنث.م.* भाग, अंश, हिस्सा بهاگ، انش، حصه

حظ हज़ *نر.م.* मजा, आनंद, हर्ष مزه، آنند، هرش

حفاظت हिफाज़त *نر.م.* रक्षा, सुरक्षा رکشا، سورکشا

حضريات हज़रियात *نر.م.* खुदाई, उत्खनन کھدایی، اتکھنن

حفظول हिफ़ज़वल *مص.مت.* याद करना, कंठस्थ करना.
یاد کرنا، کنٹھستھ کرنا

حق हक़ *نر.م.* अधिकार, हक़ ادھیکار، حق

حقارت हक़ारत *نر.م.* अपमान, अवमानना اپمان، اومانننا

حق الزهمه हक-उजजहम: *بنث.م.* मेहनताना, पारिश्रमिक; मानदेय
محنتانه ، پاریشرمک؛ ماندیہی

حق السكوت हक़-उस-सुकुत *نر.م.* घूस, रिश्वत گھوس، رشوت

حق العبد हक़-उल-अब्द *نر.م.* मानव विरुद्ध; अपराध
مانو ویرودھ ؛ اپرادھ

حق العبور हक़-उल-अबूर *نر.م.* मार्ग-कर, पथ-कर مارگ-کر، پتھ-کر

حق العضويت हकुल-अज़वियत *نر.م.* सदस्यता देयराशि
سدسیتا دیہی راشي

حق الله हक़-उल-लाह *نر.م.* ईश्वर का हक लोगों पर, ईश्वरीय
ایشورکاحق لوگون پر، ایشورپی

حق الورود हक़-उल-वरूद *نر.م.* प्रवेश-शुल्क
پرویش - شلک

حقاني हक़ानी *ص.نب.* सत्य, सही, न्यायपूर्ण
ستیہ، صحیح، نیای پورن

حقانيت हक़ानियत *نر.م.* सच्चाई, सत्यता سچايي، ستیتا

حق بين हक़बीन *ص.نر.م.ج.* उचित, सही اچت، صحیح

حق پہ جانب हक़ प जानिब *ص.نر.م.ج.* सच्चा سچا

حق تعالى हक़तआला *نر.م.* भगवान, ईश्वर
بھگوان، ایشور

حقدار हक़दार *نر.م.* हक़दार; स्वत्वाधिकारी
حقدار؛ سوتوادھیکاري

حقوق हुकुक़ *نر.ج.* 1. क़ानून 2. अधिकार
١. قانون ٢. ادھیکار

حقوق پوہ हुकुक़पोह *نر.م.* वकील وکیل

حقوقي हुकूक़ी *ص.نب.* क़ानूनी قانوني

حقيقت हक़ीक़त *نر.م.* सच्चाई, वास्तविकता
سچايی، واستوکتا

حقيقتاً हक़ीक़तन *ق.* सचमुच, असल में سچ مچ، اصل مںن

حقيقي हक़ीक़ी *ص.نب.* असली, वास्तविकता اصلي، واستوکتا

حكاك हकाक *نر.م.* नक्क़ाश نقّاش

حكاكي हकाकी *بنث.م.* नक़्क़ाशी; रत्न चमकाना
نقاشي؛ رتن چمکانا

حكايت हकायत *نر.م.* कहानी, कथा کھاني، کتھا

حكم हुक्म *نر.م.* 1. आदेश 2. दंडादेश 3. आज्ञा
١. آدیش ٢. دنڈادیش ٣. آگیا

حكم हिकम *نر.م.* 1. न्यायाधीश, पंच 2. मध्यस्थ
١. نیایادھیش، پنچ ٢. مدھیستھ

حكمت हिकमत *نر.م.* 1. विवेक, बुद्धिमानी 2. चिकित्सा अभ्यास 3. धैर्य
١. ویوپک، بدھیماني ٢. چکتسا ابھیاس٣. دھیریہ

حكمران हुक्मरान *نر.م.* शासक شاسک

حكمراني हुक्मरानी *بنث.م.* शासन, राज्यपद
شاسن، راجیہ پد

حكمي हुक्मी *ص.نب.* अत्यावश्यक, अनिवार्य
اتیاوشیک، انیواری

حكميت हकमियत *نر.م.* फैसला, पंचनिर्णय
فیصلہ، پنچ نرنی

حكومت हुकुमत *نر.م.* सरकार, शासन سرکار، شاسن

حکومتي हुकुमती *ص.نب.* शासकीय, सरकारी
شاسکیه، سرکاري

حکیم हकीम *نر.م.* 1. चिकित्सक 2. दार्शनिक 3. विवेकी, बुद्धिमानी
۱. چکتسک ۲. دارشنک ۳. ویوېکي، بدهیماني

حکیمانه हकीमानः *ص.نب.* 1. विवेक से 2. बुद्धिमानी से
۱. ویوېک سي ۲. بدهیماني سي

حل हल *نر.م.* 1. समाधान, हल 2. विलयन
۱. سمادهان، حل ۲. ویلین

حلال हलाल *ص.نب.* 1. विधिसम्मत, विधिसंगत 2. वैध 3. स्वच्छ
۱. ویدهیسمت، ویدهیسنګت ۲. ویدهـ ۳. سوچهـ

حلالول हलालवल *مص.مت.* 1. मार डालना, पशुवध करना 2. विमुक्त करना
۱. مار ډالنا، پشوودهـ کرنا ۲. ویمکت کرنا

حلاوت हलावत *نر.م.* 1. मिठास 2. ताज़गी
۱. متهاس ۲. تازګي

حلبي हलबी *ص.نب.* राँगा, टीन
رانګا، ټین

حلبي ساز हलबीसाज़ *نر.م.* कलईगर, टिनकार
کلیګر، ټینکار

حلزون हलज़ुन *نر.م.* शंबूक, घोंघा
شمبوک، ګهونګها

حلزولي हलज़ुली *ص.نب.* पेचदार; सर्पिल
پیچدار؛ سرپل

حلق हलक़ *نر.م.* कंठ, ग्रसनी
کنټهـ، ګرسني

حلقه हलक़ः *ښځ.م.* 1. कड़ी, छल्ला 2. मानव समूह
۱. کړي، چهلا ۲. مانوسموهـ

حلم हिल्म *نر.م.* 1. धैर्य, सहिष्णुता 2. सभ्यता
۱. دهیریه، سهشنتا ۲. سبهیتا

حلوا हलवा *ښځ.م.* हलुवा, हलवा حلوا، حلوا

حلول हलवल *مص.مت.* 1. समाधान करना, हल करना 2. विघटित करना
۱. سمادهان کرنا، حل کرنا ۲. وېګهټت کرنا

حلیم हलीम *ص.نر.م.* नम्र, सभ्य نمر، سبهیه

حماسه हमासः *ښځ.م.* महाकाव्य مهاکاویه

حماقت हमाक़त *نر.م.* मूर्खता, बेवक़ूफी
مورکهتا، بېوقوفي

حمام हमाम *نر.م.* गुसलखाना, स्नानघर غسل خانه، اسنان ګهر

حمایت हिमायत *نر.م.* समर्थन, संरक्षण سمرتهن، سنرکشن

حمایه हिमायः *ښځ.م.* समर्थन, संरक्षण سمرتهن، سنرکشن

حمد हम्द *نر.م.* प्रशंसा, तारीफ़, सराहना, ईश्वर की प्रशंसा
پرشنسا، تعریف، سراهنا، ایشور کی پرشنسا

حمل हमल *نر.م.* अफगानी सौरवर्ष का प्रथम महीना
افغاني سورورش کا پرتهم مهینه

حمل हमल *نر.م.* 1. परिवहन 2. अभिगमन 3. गर्भावस्था
۱. پریوهن، ابهیګمن ۲. ګربهاوستها

حمل ونقل हम्लुनक्ल *نر.م.* ढुलाई, परिवहन
ډهلایي، پریوهن

حمله हमलः *ښځ.م.* आक्रमण, हमला آکرمن، حمله

حنجره हनजरह *ښځ.م.* गला, कंठनली ګلا، کنټهـ نلي

حنظل हंज़ल *نر.م.* 1. इंद्रयान 2. कड़वाफल
۱. اندریان ۲. کړواپهل

حوا हव्वा *ښځ.* हवा (संसार की पहली स्त्री), हजरत आदम की पत्नी का नाम
حوا (سنسار کي پهلي استري)، حضرت آدم کي پتني کا نام

حواس हवास *نر.ج.* होश, समझ هوش، سمجهـ

حواله हवालः *ښځ.م.* 1. हवाला 2. मनीआर्डर
۱. حواله ۲. مني آرډر

حوت हुत *نر.م.* अफगानी सौर वर्ष का अंतिम महीना
افغاني سور ورش کا انتم مهینه

حوره हुरः *ښځ.م.* परी, सुंदरी, हूर پري، سندري، حور

حوزه हवज़ः *ښځ.م.* क्षेत्र شېتر

انتخابي حوزه इंतखाबी हवज़ः *نر.م.* निर्वाचन क्षेत्र, चुनाव क्षेत्र
نرواچن شېتر، چناو شېتر

حوصله हौसलः *ښځ.م.* सहनशीलता سهنشیلتا

حوض ह़ौज़ *نر.م.* कुंड, छोटा तालाब, हौज़
کنڈ، چھوٹا تالاب، حوض

حي हे *نر.م.* (हे) अक्षर का नाम (ح) اکشر کا نام

حيا हया *ښځ.م.* मर्यादा, लज्जा, शर्म مریادا، لجا، شرم

حيات हयात *نر.م.* जीवन, ज़िंदगी جیون، زندگي

حياتي हयाती *ص.نب.* महत्वपूर्ण, अत्यावश्यक مهتوپورن، اتياوشيک

حيث हैस *نر.م.* जैसे, रूप में جيسي، روپ مين

حيثيت हैसियत *نر.م.* प्रतिष्ठा, सम्मान پرتشٹها، سمان

حيران हैरान *ص.نر.م.* अचंभित, चकित, हक्का-बक्का
اچنبهت، چکت، هکا- بکا

حيرت हैरत *نر.م.* आश्चर्य, अचंभा آشچريه ، اچنبها

حيض ह़ैज़ *نر.م.* माहवारी ماهواري

حيله हिल: *ښځ.م.* चाल, धोखा, चालाकी
چال، دهوکها، چالاکي

حيوان हैवान *نر.م.* पशु जानवर, पशु جانور، پشو

حيواني हैवानी *نر.م.* पशु समान, क्रूर, जघन्य, घृणित
پشوسمان، کرور، جگهنيه، گهرنت

خ ख़े

خ ख़े *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का तेरहवाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا تيرهوان اکشر

خاپوړت ख़ापोड़त *نر.م.* विसर्पी, रेंगने वाला जानवर, वह जानवर जिसका पेट चलते समय ज़मीन से छूता हो
ويسرپي، رينگني والا جانور، وه جانورجسکا پيٹ چلتي سمی زمين سي چهوتا هو

خاپوړي ख़ापोड़ी *ښځ.م.* सरकना, घिसकना, रेंगना, घुटनों के बल चलना
سرکنا، گهسکنا، رينگنا، گهٹنون کي بل چلنا

خاتوری ख़ातौरै *نر.م.* धतूरा, कनक دهتورا، کنک

خاتمه ख़ातमः *ښځ.م.* अंत, समापन انت، سماپن

خاته ख़ातः *ښځ.م.* केंचुली, साँप की त्वचा की बाहरी परत
کينچولي، سانپ کی توچا کي باهري پرت

خاتیځ ख़ातीज़ *نر.م.* पूर्व پورو

خاټول ख़ाटोल *نر.م.* पोस्ता फूल, खसखस
پوستا پهول، خسخس

خاچونی ख़ाचुनै *نر.م.* बुलबुल بلبل

خادم ख़ादिम *ص.نر.م.* सेवक, नौकर سيوک ، نوکر

خادمه ख़ादमः *ښځ.م.* एक प्रकार की छिपकली
ايک پرکار کي چهپکلي

خاده ख़ादः *ښځ.م.* स्तंभ استمبه

خار ख़ार *نر.م.* काँटा کانٹا

خارج ख़ारिज *نر.م.* 1. निष्कासित, बाहर 2. विदेश
١. نشکاست، باهر ٢. ويدېش

خارجول ख़ारिजवल *مص.مت.* निष्कासित करना, निकाल देना, निकालना
نسکاست کرنا، نکال دينا، نکالنا

خارجي ख़ारजी *ص.نب.* बाहरी, विदेशी باهري، ويدېشي

خارجېدل ख़ारिजेदल *مص.ل.* निष्कासित होना, बाहर निकालना, बाहर निकाल दिया जाना
نشکاست هونا، باهر نکالنا، باهر نکال ديا جانا

خاربټ ख़ारख्त *نر.م.* खुजली کهجلي

خارق العاده ख़ारिकुलआद: *ص.نب.* असाधारण, असामान्य, अलौकिक
اسادهارن، اسامانيه، الوکک

خاره ख़ार: *ښځ.م.* बाँझ, बंजर, शुष्क
بانجه، بنجر، ششک

خاړپوڅي ख़ाड़पोसी *ښځ.م.* सरकना, घिसकना, रेंगना
سرکنا، گهسکنا، رينگنا

خازه ख़ाज़: *ص.نب.* 1. घिसा-पिटा 2. बासी 3. थोड़ी चीज़, कम 4. खंभा 5. समाधि का पत्थर
١. گهسا - پٹا ٢. باسي٣. تهوري چيز، کم ۴. کهنبها ۵. سمادهي کا پتهر

خاسه :ख़ास *ज़ंब.م.* सफेद मलमल, मामूली मलमल
سفيد ململ، معمولي ململ

خاشخاش ख़ाशख़ाश *نر.ج.* पोस्ते का दाना, खसखस, पोस्ता दाना
پوستي کا دانا، خسخس، پوستا دانه

خاشه :ख़ाश *ज़ंब.م.* 1. लकड़ी (माचिस की) 2. थोड़ी सी चीज़ 3. एक प्रकार का बालरोग
١. لکڑي (ماچس کي) ٢. تھوڑي سي چيز ٣. ايک پرکار کا بال روگ

خاشه پنا :ख़ाशपना *ص.ذ.* कंजूस
کنجوس

خاص ख़ास *ص.نر.م.* ख़ास, विशिष्ट, विशेष
خاص، ويشيشٹ، ويشيش

خاصمانه :ख़ासिमान *ص.ذ.* प्रतिकूल, विरोधी, बैरी
پرتيکول، ويرودھي، بيري

خاصه :ख़ास *ज़ंब.م.* 1. विशिष्टता 2. स्वभाव
١. ويشيشٹتا ٢. سوبھاو

خاصیت ख़ासियत *نر.م.* गुण, विशेषता
گن، ويشيشٹتا

خاطر ख़ातर *نر.م.* वास्ते, के कारण, के लिए
واسطي، کي کارن، کي ليي

خاطرجمع ख़ातिरजमा *ص.ذ.* निश्चित, सुनिश्चित
نشچت، سونشچت

خاطرجمی ख़ातिरजमै *ज़ंब.م.* दृढ़ निश्चय, विश्वास, यकीन, भरोसा, आत्म विश्वास
درھ نشچي، وشواس، يقين، بھروسا، آتم وشواس

خاطره :ख़ातिर *ज़ंब.م.* स्मरण, स्मृति, याददाश्त, संस्मरण
اسمرن، اسمرتي، ياداشت، سنسمرن

خاکستردانی ख़ाकिस्तरदानै *ज़ंब.م.* राखदानी, सिगरेट की राख रखने का पात्र
راکھ داني، سيگريٹ کي راکھ رکھني کا پاتر

خاکه :ख़ाक *ज़ंब.م.* 1. ख़ाका, रूपरेखा 2. धूल, गर्द
١. خاکه، روپرےکھا ٢. دھول، گرد

خاکي ख़ाकी *ज़ंब.م.* ख़ाकी, भूरा, बभूरा, खाकी

خاگینه :ख़ागीन *ज़ंब.م.* तला हुआ अंडा, आमलेट
تلا ھوا انڈا، آملیٹ

خال ख़ाल *نر.م.* तिल, चित्ती, टीका, गोदना
تل، چيتي، ٹيکا، گودنا

خالپوڅي ख़ालपोसी *ज़ंब.م.* सरकना, रेंगना سرکنا، رينگنا

خال – خال ख़ाल-ख़ाल *ق.* 1. कम मात्रा में घटित होना 2. इधर-उधर 3. कभी-कभार
١. کم ماترا مين گھٹت ھونا ٢. ادھر- اُدھر ٣. کبھی- کبھار

خالداره :ख़ालदार *ص.ذ.* चित्तीदार, चितकबरा
چتيدار، چتکبرا

خالص ख़ालिस *ن.م.ج.* शुद्ध, असली, अमिश्रित
شدھ، اصلي، امپشرت

خالق ख़ालिक़ *نر.م.* सृष्टिकर्ता, सृष्टा, जन्मदाता
شرشٹي کرتا، شرشٹا، جنم داتا

خاله :ख़ाल *ज़ंब.م.* मौसी, माँ की बहन
موسي، مان کي بھن

خالي ख़ाली *ص.ذ.* ख़ाली, रिक्त
خالي، رکت

خالي ورځ ख़ालीवरज़ *ज़ंब.م.* शनिवार
شنيوار

خالیگاه ख़ालीगाह *ज़ंब.م.* 1. खाली स्थान 2. अपूर्णता, कमी
١. خالي استھان ٢. اپورنتا، کمي

خام ख़ाम *ص.نر.م.ج.* 1. कच्चा, अपरिपक्व 2. अनुभवहीन
١. کچا، اپريپکو ٢. انوبھوھين

خامتا ख़ामता *ज़ंब.م.* मोटा, खुरदरा
موتا، کھردرا

خامچی ख़ामचै *ज़ंब.م.* चारा
چارا

خامخا ख़ामख़ा *نر.م.* ख़्वाहमख़्वाह, चाहे न चाहे, ज़बरदस्ती
خواہ مخوا، چاھي نه چاھي، زبردستي

خامزوری ख़ामज़वरै *نر.م.* पीले बीज वाला एक पौधा, जिसका उपयोग पनीर जमाने में किया जाता है
پيلي بيج والاايک پودا، جسکا اپيوگ پنيرجماني مين کياجاتا هي.

خامک ख़ामक *نر.م.* ख़ामक, कढ़ाई
زرھايي، کرھايي

خام کوک ख़ामकोक *نر.م.* परीक्षण, उपयुक्त जाँच (कपड़ों की)
پريکشن، اپيوکت جانچ (کپڑون کي)

خان ख़ान *ص.نر.م.* धनी, अमीर
دھني، امير

خانتما खांतमा ص.نب. अभिमानी, अहंकारी
ابهيماني، اهنكاري

خانجی خانجۍ ن.م. कामुकता, हवस, अभिलाषा
كامكتا، هوس، ابهيلاسا

خانخانی خانخانۍ ښ.م. सामंतशाही, सामंतवाद
سامنتشاهي، سامنتواد

خاندان خاندان ن.م. परिवार, कुटुंब, वंश
پريوار، كټمب، ونش

خانقا خانقا ښ.م. आश्रम, मठ
آشرم، مټھ

خانگره خانګره ښ.م. रूसी, बालों की रूसी
روسي، بالون كى روسي

خانی خانۍ ښ.م. धनाढ्यता, रईसी
دهناڑيتا، رييسي

خانی خاڼۍ ن.م. चूहा چوها

خاوره خاوره ښ.م. 1. मिट्टी, धूल, ज़मीन 2. देश, राष्ट्र
١. مټى، دهول، بهومي، زمين ٢. دېش، راشټر

خاوری خاورۍ ښ.ج. धूलि, मिट्टी, धूल
بهومي، مټي، دهول

خاوری خاورۍ ن.م. 1. जंगल 2. एक किस्म का नीला फूल
١. جنګل ٢. اېک قسم کا نيلا پهول

خاورین خاورين ن.م.ج. मिट्टी का बना हुआ
مټى كا بنا هوا

خاوند خاوند ن.م. 1. स्वामी, मालिक 2. खुदा, भगवान, 3. पति, शौहर
١. سوامي، مالک ٢. خدا، بهګوان ٣. پتي، شوهر

خاویار خاویار ن.م. मछली के अंडे
مچهلي كي انډي

خایدک خایدک ن.م. 1. पनीर 2. सड़ा हुआ दूध
١. پنير ٢. سړا هوا دودھ

خاین خاین ن.م. गद्दार, विश्वासघाती, कपटी
غدّار، وشواسګهاتي، کپتی

خباثت خباثت ن.م. द्वेष, दुर्भाव, बदमाशी
دوېش، دربهاو، بدمعاشي،

خبث خبث ن.م. द्वेष, दुर्भाव
دوېش، دربهاو

خبر خبر ن.م. ख़बर, समाचार, सूचना
خبر، سماچار، سوچنا

خبرتیا خبرتیا ښ.م. ख़बरतिया, जानकारी, ज्ञान, बोध, अधिसूचना, विज्ञापन
جانكاري، ګيان، بودھ، ادهيسوچنا، وګياپن

خبردار خبردار ن.م. ख़बरदार, चौकस, सचेत, सतर्क, सावधान
خبردار، چوكس، سچېت، سترک، ساودهان

خبرغل خبرغل ن.م. ख़बरग़ल चुगलखोर
چغلخور

خبرلوځ خبرلوځ ن.م. ख़बरलुस संवाददाता, रिपोर्टर
سنوادداتا، رپورتر

خبرول خبرول مص.مت. सूचित करना, बताना
سوچت كرنا، بتانا

خبرونه خبرونه ن.ج. ख़बरून: ख़बरें, समाचार
خبرپن، سماچار

خبره خبره ښ.م. ख़बर: बात, बात-चीत
بات، بات - چيت

خبرې خبرې ښ.ج. ख़बरे बातें
باتېن

خبرې اترې خبرې اترې ښ.م. ख़बरे अतरे बातचीत, वार्तालाप, गपशप,
بات چيت، وارتالاپ، ګپ شپ

خبریال خبریال ن.م. संवाददाता ख़बरयाल
سنوادداتا

خبریدل خبریدل مص.ل. जानकारी होना, अवगत होना, जानकारी दिया जाना
جانكاري هونا، اوګت هونا، جانكاري ديا جانا

خبریه خبریه ښ.م. ख़बरय: विधेयात्मक
ويدهيياتمک

خبط خبط ن.م. ख़ब्त गलती, अशुद्धि, दोष, त्रुटि
غلطي، اشدهي، دوش، تروتي

خبیث خبیث ص.ن.ر.م. ख़बीस बुरा, ख़राब, दुष्ट, दुर्भावपूर्ण
بُرا، خراب، دشټ، دربهاوپورن

خپ خپ ن.م. 1. दाग, धब्बा 2. मौन 3. चुप
١. داغ، دهبه ٢. مون ٣. چپ

خپ خپ خپ خپ ق. छुपकर, चोरी से, चोरी-चोरी,
چهپ كر ، چوري سي، چوري-چوري

خپرول خپرول مص.مت. 1. प्रकाशित करना 2. प्रसार करना, प्रचारित करना
١. پرکاشت کرنا ٢. پرسارکرنا، پرچارت کرنا

خپر ख़पड़ *نر.م* पंजा ,हाथ हाथ، پنجا

خپر ख़पड़ *نر.م.* चक्रवात ,आँधी چکروات، آندهي

خپره ख़पड़: *ښځ.م.* हाथ هاتھ

خپسکه ख़पसकः *ښځ.م.* दुःस्वप्न, कुस्वप्न, बुरा सपना

دوسوپن، کوسوپن، بُرا سپنا

خپسه ख़पसः *ښځ.م.* दुःस्वप्न, कुस्वप्न, बुरा सपना

دوسوپن، کوسوپن، بُرا سپنا

خپک ख़पक *نر.م.* नेवले जैसा पशु जिसकी ख़ाल के लिए शिकार किया जाता है।

نیولي جیسا پشو جسکی کھال کی لي شکار کیا جاتا هي.

خپکی ख़पकै *ص.نر.م.* 1. बेईमान 2. काँटे का एक प्रकार

۱. بي ایمان ۲. کانټي کا ایک پرکار

خپګان ख़पगान *نر.م.* 1. शोक, उदासी, असंतोष 2. नाराज़गी, अप्रसन्नता

۱.شوک، اداسي، اسنتوش ۲. ناراضګي، اپرسنتا

خپل ख़पल *ص.نب.* अपना ,निजी اپنا، نیجي

خپل ख़पल *نر.م.* संबंधी سمبندهي

خپل چاروکی ख़पलचारूकय *ص.نر.م.* स्वार्थी سوارتهي

خپل چاری ख़पलचारय *ص.نر.م.* स्वार्थी سوارتهي

خپل سری ख़पलसरै *ص.نر.م.* हठी, जिद्दी هټهي، ضدي

خپل سري ख़पलसरी *ښځ. م.* ज़िद, अराजकता ضد، اراجکتا

خپل مخی ख़पलमख़ै *ص.نر.م.* हठी, जिद्दी هټهي، ضدي

خپلواک ख़पलवाक *ص.نر.م.* 1. आज़ाद, स्वतंत्र 2. आत्मविश्वासी

۱. آزاد، سوتنتر ۲. آتم وشواسي

خپلواکي ख़पलवाकी *ښځ.م.* स्वतंत्रता, स्वाधीनता, आज़ादी

سوتنترتا، سوادهینتا، آزادي

خپلوان ख़पलवान *نر.ج.* रिश्तेदार, संबंधी

رشتېدار، سمبندهي

خپلول ख़पलवल *مص.مت.* नियोजन करना, अपना बना लेना, ले लेना

وینیوجن کرنا، اپنا بنا لینا، لي لینا

خپلوي ख़पलवी *ښځ.م.* बंधुता, रिश्तेदार

بندهوتا، رشتي دار

خپن ख़पन *ص.نر.م.ج.* फैलना پهیلنا

خپور ख़पोर *ص.نر.م.* प्रकाशित, प्रचारित

پرکاشت، پرچارت

خپوړی ख़पोड़ी *ښځ.ح.* हाथ هاتھ

خپوسه ख़पूसः *ص.نب.* मोटा आदमी; स्थूलकाय

موټا آدمي، استهولکای

خپه ख़पः *ص.نب.* 1. दुखी, उदास 2. नाराज़

۱. دکهي، اداس ۲. ناراض

خپه ख़पः *ښځ.م.* पैर, चरण پیر، چرن

خپه بند ख़पःबंद *نر.م.* पायल, पाज़ेब پایل، پازېب

خپه خوږیا ख़पःख़ूपिया *ښځ.م.* परम शांति, सन्नाटा

پرم شانتي، سنّاټا

خپی ख़पै *ښځ.م.* ऊन या रुई से बनी सुतली या रस्सी

اون یا رویي سي بنی سټلي یا رسّي

خت ख़त *نر.م.* क़मीज़ قمیض

ختل ख़तल *مص.ل.* चढ़ना, आरोहण करना

چڑهنا، آروهن کرنا

ختم ख़त्म *نر.م.* अंत, समाप्त انت، سماپت

ختمول ख़त्मवल *مص.مت.* समाप्त करना, अंत करना,

سماپت کرنا، انت کرنا

ختمه ख़त्मः *ښځ.م.* रिश्तेदार की मृत्यु के सातवें दिन, चालीसवें दिन दिया जाने वाला भोजन

رشتېدارکي مرتیوکي ساتوېن دن، چالیسوېن دن دیا جاني والا بهوجن

ختنه ख़त्नः *ص.نب.* ख़तना करना ختنا کرنا

ختي ख़ती *ښځ.ج.* पोशाक, पहनावा پوشاک، پهناوا

ختیځ ख़तीज़ *نر.م.* पूर्व, पूरब پورو، پورب

خټبه :ख़टबः नर.म. राजमिस्त्री राजमिस्त्री, तलछट, मल, गाद

خټبیل ख़टबेल नर.म. अवशेष, तलछट, मल, गाद
اوشپش، تلچهټ، مل، ګاد

خټ خټ ख़ट-ख़ट नर.म. जोर से, ऊँचे स्वर में
زور سي، اونچي سور مېن

خټک ख़टक नर.म. एक पश्तो जनजाति का नाम
اېک پشتو جن جاتي کا نام

خټکی ख़टकै नर.म. ख़रबूज़ा خربوزه

خټکی ख़टकै नर.म. छोटी पहाड़ी, टीला
چهوټي پهاړي، ټيلا

خټګر ख़टगर नर.म. राजमिस्त्री राजمستري

خټګري ख़टगरी ब.ख. राजमिस्त्रीगीरी راجمستريګيري

خټمار ख़टमार नर.म. राजमिस्त्री راجمستري

خټه :ख़ट ब.ख. 1. मिट्टी 2. जनजाति
١. مټي٢. جنجاتي

خټموښی ख़टमूख़ै नर.म. 1. करणी 2. कन्नी
١. کرني ٢. کني

خټه :ख़ट ص.نب. 1. मोटा, गाढ़ा 2. धुँधला, घना
١. موټا، ګاړها ٢. دهندهلا، ګهنا

خج ख़ज नर.म. 1. दबाव 2. झाग ١. دباو ٢. جهاګ

خجالت ख़िजालत नर.म. बदनामी بدنامي

خجل ख़िजल नर.म.ج. लज्जित, संकोची
لجت، سنکوچي

خجور ख़जूर नर.म. एक प्रकार की पेस्ट्री اېک پرکار کی پيسټري

خجوره :ख़जूर ब.ख. खजूर خجور

خجونکی ख़जूनकै ص.نر.م. नटखट, विनोदी, शैतान, मस्त
نټکهټ، وينودي، شيطان ، مست

خجه :ख़ज ص.نب. 1. कायर, डरपोक 2. उत्साहहीन
١. کاير، ډرپوک ٢. اتساهـ هين

خچ پچ ख़च-पच ص.نر.م.ج. 1. कुचला हुआ, टूटा हुआ 2. ख़राब, बर्बाद
١. کچلا هوا، ټوټا هوا ٢. خراب، برباد

خچ پچول ख़चपचवल مص.مت. 1. तोड़ना; रौंदना, टुकड़े-टुकड़े करना 2. ख़राब करना, बर्बाद करना
١. تورنا؛ روندنا، ټکړي-ټکړی کرنا ٢. خراب کرنا، برباد کرنا

خچن ख़चन ص.نر.م. अशुद्ध, गंदा اشدهـ، ګندا

خچوکی ख़चुकय نر.م. गोश्त का एक छोटा टुकड़ा
گوشت کا اېک چهوټا ټکړا

خچه :ख़च ب.ځ.م. छोटी उँगली چهوټي انګلي

خچی ख़चै ب.ځ.م. छोटी उँगली چهوټي انګلي

خخله :ख़ख़ल ب.ځ.م. झाड़न جهارن

خځله :ख़सल ب.ځ.م. गलका, नाखून की जड़ में मांस उखड़ने का मर्ज
ګلکا،ناخن کی جړ مېن مانس اکهړني کا مرض

خځوزی ख़सूज़ै نر.م. रोटी का छोटा टुकड़ा
روټي کا چهوټا ټکړا

خدازده :ख़ुदाज़द ب.ځ.م. ईश्वर जाने, मैं नहीं जानता
ايشور جاني، مېن نهين جانتا

خدای ख़ुदाय نر.م. परमात्मा, ईश्वर, प्रभु
پرماتما، ايشور، پربهو

خدای پامان ख़ुदाय-पामान ا.د. विदाई समय का प्रणाम
ودايي سمی کا پرنام

خدای پاماني ख़ुदाय-पामानी ب.ځ.م. विदाई, विदाई के समय का प्रणाम
ودايي، ودايي کي سمی کا پرنام

خدای تعالی ख़दाय-तआला نر.م. परमात्मा, ईश्वर
پرماتما، ايشور

خدمتي ख़िदमती ص.نب. विशेष कार्य को निष्पादित करने के लिए नियुक्त किया गया व्यक्ति
ويشېش کاری کو نشپادت کرني کي لي نيوکت کيا گيا ويکتي

خډل ख़डलنر.م. एक बड़ा कुत्ता اېک برا کتا

خر ख़र نر.م. गधा, मूर्ख व्यक्ति ګدها، مورکهـ ويکتي

خرخر ख़रख़र نر.م. घर्घर गाड़ी, चक्की आदि चलने की आवाज़, घरघराहट
ګهرګهرګاړي، چکي آدي چلني کی آواز، ګهرګهراهټ

خراب ख़राब ص.نر.م.ج. ख़राब, ध्वस्त, तबाह
خراب، دهوست، تباه

خرابتیا ख़राबतिया نر.م. तहस-नहस, पतन, क्षय
تهس- نهس، پتن، چهی

خرابوالی ख़राबवालै نر.م. तहस-नहस, बुराई, पतन, क्षय
تهس - نهس، بُرایي، پتن، چهی

خرابول ख़राबवल مص.مت. नष्ट करना, बर्बाद करना,
نشټ کرنا، برباد کرنا،

خراب ख़राब مذ.م. विनाश, टूटा-फूटा
ویناش، توټا- پهوټا

خرابي ख़राबी نر.م. तहस-नहस, पतन, क्षय
تهس - نهس، پتن، چهی

خرابیدل ख़राबेदल مص.ل. नष्ट होना, विध्वंस होना, बिगाड़ना
نشټ هونا، ویدهونش هونا، بګاړنا

خراپ ख़राप ص.نر.م.ج. ध्वस्त, तबाह
دهوست، تباه

خراپول ख़रापवल مص.مت. नष्ट करना, विध्वंस करना, बिगाड़ना
نشټ کرنا، ویدهونس کرنا، بګاړنا

خراج ख़राज ص.نر.م. अपव्ययी, फिज़ूलख़र्च
اپویي، فضول خرچ

خراج ख़राज نر.م. 1. कर, टैक्स, शुल्क 2. श्रद्धांजलि
۱. کر، ټیکس، شلک ۲. شردهانجلي

خراد ख़राद نر.م. خراد

خراټ ख़राट نر.م. पेड़ की शाख़ा पर एक नुकीला उभाड़
پیر کي شاخا پر اېک نکیلا ابهار

خرار ख़राड़ مذ. भूरे रंग का गाने वाला पक्षी
بهوری رنګ کا ګاني والا پکشي

خراشکي ख़राशकी مذ.ج. कफ़, बलगम
بلغم

خراط ख़रात نر.م. خراد

خراطي ख़राती مذ. ख़रादी
خراد کا کاری کرني والا، خرادي

خرانده ख़रांद: مذ. خرونچ

خرافات अंधविश्वास نر.م. ख़राफ़ात اندهـ وشواس

خربون ख़रबुन نر.م. गधों का झुंड ګدهون کا جهنډ

خرپ ख़रप نر.م. चरचराना, चरमराहट की आवाज़
چرچرانا، چرمراهټ کي آواز

خرپټ ख़रपट نر.م. 1. हथेली भर, चुल्लू भर 2. पीसी हुई दवा
۱. هتهېلي بهر، چلّو بهر ۲. پیسي هویي دوا

خرپټه ख़रपट: مذ. पेचिस के उपचार में औषधीय गुण युक्त एक जंगली पौधा
پیچس کي اپچارمېن اوشدهیه ګڼ یوکټ اېک جنګلي پودها

خرپول ख़रपवल مص.مت. कुचलना, पीटना, मारना
کچلنا، پیټنا، مارنا

خرپهار ख़रपहार نر.م. दाँत कटकटाने की आवाज़, किसी चीज़ को खाने की आवाज़
دانت کټ کټاني کي آواز، کسي چیز کوکهاني کي آواز

خرتوب ख़रतोब نر.م. मूर्खता, बेवक़ूफ़ी मورکهتا، بي وقوفي

خرټ ख़रट ص.نر.م. मोटा, स्थूल موټا، استهول

خرټه ख़रट: ص.مذ.م. बड़ा, विशाल براء، وشال

خرجدال ख़रजदाल نر.م. बदमाश, दुष्ट, दुर्जन
بدمعاش، دشټ، درجن

خرچ ख़र्च نر.م. 1. किसी चीज़ के टूटने की आवाज़ 2. ख़र्च
۱. کسي چیز کي توټني کی اواز ۲. خرچ

خرچول ख़र्चवल مص.مت. दाँत पीसना دانت پیسنا

خرچی ख़र्चै نر.م. दाँत पीसने की आवाज़, दाँत कटकटाने की आवाज़
دانت پیسني کي آواز، دانت کټ کټاني کي آواز

خرځ ख़र्स نر.م. ख़र्च, ख़र्चा خرچ، خرچا

خرځاوو ख़र्सावू ص.نر.م.ج. अपव्ययी, फ़िज़ूलख़र्च करने वाला व्यक्ति
اپویي، فضول خرچ کرني والا ویکتي

خرځلاو बिक्री نر.م. ख़रसलाव بکری

خرځوړی ख़रसोड़ै نر.م. कपड़े का फटा पुराना टुकड़ा
کپړي کا پهټا پرانا ټکړا

خرخول خرسवल مص.مت. 1. ख़र्च करना 2. बेचना

۱. خرچ کرنا ۲. بیچنا

خرخون خرسून ن.م. बिक्री بکري

خرخی خرسै ن.م. 1. ख़र्चा (खाने-पीने पर) 2. लागत

۱. خرچا (کھاني پینې پر) ۲. لاگت

خرخیدل خرسेदल مص.ل. बिकना بکنا

خرخچ خرخچ ن.م. सीढ़ी, जीना سیرهي، زینه

خرخره خرخरः ن.م. 1. खरहरा, घोड़े को मलने का खरहरा 2. दिलासा देना

خرهرا، گهوړي کو ملني کا خرهرا، دلاسا دینا

خرخشی خرخشै ن.م. गला साफ करना ګلا صاف کرنا

خرخبه خرخبः ښځ.م. 1. शंका, संदेह 2. बाल रोग, गले की सूजन का रोग

۱. شنکا، سندېه ۲. بال روګ ، ګلي کي سوجن کا روګ

خرخوړی خرخोड़ै ن.م. भँवर, गहरा भँवर

بهنور،ګهرا بهنور،

خرخول خرخवल ن.م. बड़ी कैंची بړي قینچي

خردجال خردजाल ن.م. बदमाश, दुर्जन, दुष्ट

بدمعاش، درجن، دشټ

خرډنګ خرढ़ंग ص.ن.م . बेवकूफ, बुद्धिहीन

بیوقوف، بدهي هین

خردګی خرढ़ै ن.م. 1. छत्रक, कुकुरमुत्ता 2. बेवकूफ, अज्ञानी 3. बदतमीज़

۱. شترک، ککرمتا ۲. بیوقوف، اګیاني ۳. بدتمیز

خرزیړی خरजेड़य ښ.ن.م. पांडुरोग, पीलिया پانډوروک، پیلیا

خرس خرिस ن.م. रीछ, भालू ریچھ، بهالو

خرسک خرिसक ن.م. 1. मोटे रोओं वाला कालीन टोपी वाला कोट (बच्चों का) 2.

۱. موټي رواون والا قالین ۲. ټوپي والا کوټ (بچّون کا)

خرشکه خرشकः ښځ.م. फुंसी پهنسي

خرشنه خرشनः ن.ج. गधे की लीद ګدهي کي لید

خرشین خرशीन ن.م. घोड़े या गधे की लीद

ګهوړي یا ګدهي کي لید

خرطوم خرطूम ن.م. हाथी की सूँड़ هاتهي کي سوند

خرغینی خرغीणै ن.م. 1. छत्रक, कुकुरमुत्ता 2. बेवकूफ, अज्ञानी

۱. شترک، ککرمتا ۲. بیوقوف، اګیاني

خرقه خرقः ښځ.م. 1. लबादा, चोगा 2. वह कपड़ा जो फक़ीर लोग पहनते हैं

۱. لباده، چوغه ۲. وه کپړا جو فقیر لوګ پهنتي هین

خرکار خرکار ن.م. गधे का चरवाहा, गधे का मालिक, गधे से काम लेने वाला

ګدهي کا چرواها، ګدهي کا مالک، ګدهي سي کام لینې والا

خرکی خرکै ن.م. खर्राटा خرّاټا

خرکټه خرکټः ښځ.م. कबूतर से बड़ा एक भूरा जंगली पक्षी,जिसके मीट के लिए शिकार किया जाता है।

ګیوټرسي بړا اېک جنګلي پکشي، جسکي میټ کي لي شکار کیا جاتا هي.

خرل خرल مص.مت. 1. हाथ या पैर से ज़मीन खरोंचना 2. बिखेरना

۱. هاتهـ یا پیرسي زمین خروچنا ۲. بکهیرنا

خرما خرما ښځ.م. खजूर کهجور

خرمایي خرمायी ص.ن.ب. भूरा بهورا

خرمستي خرمستی ښځ.م. हाथापाई هاتهاپایي

خروښ خروख ن.م. 1. उत्तेजना 2. गुस्सा 3. उत्पात

۱. اتّېجنا ۲. غصّه ۳. اتپات

خروله خرولः ښځ.م. सरपत की एक किस्म, वेद की एक किस्म

سرپت کي اېک قسم، وېد کي اېک قسم

خرومه خرومः ښځ.م. रसद, राशन, खाने-पीने का सामान

رسد، راشن، کهاني-پیني کا سامان

خره خرः ښځ.م. ढेर, ढेरी ډېر، ډېري

خرهار خرहار ن.م. खर्राटा خراټا

خرمره ख़रमरः *ښځ.م.* गधे की गर्दन में एक हड्डी जिसे निकाल कर जादू टोना करते हैं

ګدهي کی ګردن مېن اېک هډۍ جسي نکال کرجادوټونا کرتي هېن

خرنده ख़रंदः *ښځ.م.* खरोंच خرونچ

خروار ख़रवार *ښځ.م.* काबुल में 565 किलोग्राम के बराबर भार की एक इकाई

کابل مېن ۵۶۵ کیلو ګرام کي برابر بهار کی اېک اکایي

خروټی ख़रवटी *نر.ج.* एक अफ़ग़ानी जनजाति

اېک افغاني جن جاتي

خروړی ډ ख़रवरड़ै *ص.نر.م.* भयंकर कुत्ता بهینکرکتا

خړی ख़रय *ص.نر.م.* ضدّي ضدّي

خړی ړ ख़रै *نر.م.* 1. अन्न, अनाज 2. खाल को मोटा करने वाली एक बीमारी

۱. انّ، اناج ۲. کهال کو موټا کرني والي اېک بیماري

خړی په خړی ख़रे पा ख़रे *ص.نب.* बराबरी (कुश्ती में)

برابري (کشتي مېن)

خریدار ख़रीदार *نر.م.* ख़रीदार, क्रेता, ग्राहक

خریدار، کرېټا، ګراهک

خربدل ख़रेदल *مص.ل.* ख़र्राटा लेना خراټا لېنا

خړیړی ډ ख़रेड़ी *نر.م.* 1. छाछ और दूध का मिश्रण 2. मशरूम, कुकुरमुत्ता

۱. چهاچهـ اوردودهـ کا مشرن ۲. مشروم، ککرمتآ

خریل ख़रयल *مص.مت.* हजामत बनाना, दाढ़ी बनाना,

حجامت بنانا، دارهي بنانا

خربمه ख़रेमः *نر.م* वह गधी जो गधा चाहती हो, कामुक गधी

وه ګدهي جو ګدها چاهتي هو، کامک ګدهي

خړ ख़ड़ *ص.نر.م.* 1. भूरा 2. लज्जित

۱. بهورا ۲. لجبت

خرانکه ख़ड़ांकः *ښځ.م.* गौरैया के जितनी बड़ी एक भूरी चिड़िया

ګوریآ کي جتني بړي اېک بهوري پکشي

خړپ ख़ड़प *نر.م.* किसी वस्तु के गिरने या टूटने की आवाज़

کسي وستو کي ګرني یا ټوټني کی آواز

خړپړ ډ ख़ड़पड़ *ص.نر.م.* धूसर, धूलि, भूरे रंग का, मटमैला

دهوسر، دهولي، بهوري رنګ کا ، مټمېلا

خرتم ख़ड़तम *نر.م.* सूँड (हाथी की) سوند (هاتهي کي)

خړز ख़ड़ज़ *نر.م.* किसी भारी वस्तु के गिरने की आवाज़

کسي بهاري وستو کي ګرني کي آواز

خرسترګی ख़ड़सतरगै *ص.نر.م.* निर्लज्ज, बेशर्म

نرلج، بي شرم

خړلی ډ ख़ड़लै *نر.م.* भूरी गिलहरी بهوري ګلهري

خروالی ख़ड़वालै *نر.م.* 1. भूरापन 2. घबराहट

۱. بهوراپن ۲. ګهبراهټ

خروب ख़ड़ोब *ص.نر.م.* सिंचित, तर-बतर

سینچت، تر- بتر

خروبول ख़ड़ोबवल *مص.مت.* सिंचाई करना, पानी देना

سینچایي کرنا، پانی دېنا

خروبی ډ ख़ड़ोबै *نر.م.* मिट्टी और पानी का मिश्रण दीवारों को पोतने के लिए

متي اور پانی کا مشرنډیوارون کو پوتني کي لی

خروبیدل ख़ड़ोबेदल *مص.ل.* सिंचाई होना. سینچایي هونا

خروس ख़ड़ूस *ص.نر.م.* खड़ूस, राड़, नीच, कायर

خروس، رار، نیچ، کاېر

خروسکه ख़ड़ूसकः *ښځ.م.* 1. गहरा धुआँ 2. बास, गंध

۱. ګهرا دهوان ۲. باس، ګندهـ

خروړل ख़ड़वल *مص.مت.* 1. पानी गंदा करना 2. लज्जित करना

۱. پاني ګندلا کرنا ۲. لجبت کرنا

خړه ख़ड़ः *ښځ.م.* 1. भूरी 2. प्रातः काल 3. पंक, कीचड़

۱. بهوري ۲. پراته کال ۳. پنک، کیچړ

خړی ख़ड़ै *نر.م.* 1. पेट 2. खड़ूस, राड़

۱. پېټ ۲. خروس، رار

خړیړی ख़ड़इपड़इ *ښځ.م.* प्रार्थना, अनुनय-विनय, विनती

پرارتهنا، انونی- ونی، ونتی

خريت ख़ीदत *ص.نر.م.* 1. समतल, चपटा, फैला हुआ 2. पुराना 3. बूढ़ा

١. سمتل، چپتا، پھيلا هوا ٢. پرانا ٣. بورها

خريت پزى ख़ीदतपज़ै *ص.نر.م.* चिपटी नाक वाला

چپتي ناک والا

خريت والى ख़ीदतवालै *نر.م.* चिपटापन

خريتول ख़ीदतवल *مص.مت.* 1. बराबर करना, चिपटा करना 2. पुराना करना

١. برابر كرنا، چپتا كرنا ٢. پرانا كرنا

خريچ ख़ीच *ص.نر.م.* कुचला हुआ, चकनाचूर

كچلا هوا، چكناچور

خريدل ख़ेड़ेदल *مص.ل.* 1. व्याकुल होना, बेचैन होना 2. लज्जित महसूस करना 3. गंदला होना

١. وياكل هونا، بيچين هونا ٢. لججت محسوس كرنا ٣. گندلا هونا

خريمار ख़ीमार *ص.نر.م.* पेटू, भुक्खड़, लालची

پيٹو، بهوكهڑ، لالچي

خزانه ख़ज़ानः *مث.م.* खजाना, कोष, निधि

خزانه، كوش، نيدهي

خزانه دار ख़ज़ानःदार *نر.م.* कोषाध्यक्ष, कोषपाल, खजांची

كوشاديكش، كوشپال، خزانچي

خزدكه ख़ज़दकः *مث.م.* भिन्न प्रकार के भृंग या कीड़े

بهنّ پركار كي بهرنگ يا كيڑي

خزنده ख़ज़िंदः *مث.م.* कीट, रेंगने वाला

كيٹ، رينگني والا

خزه ख़ज़ः *مث.م.* घातस्थान, घात, छिपने की जगह

گهات استهان، گهات، چهپني كي جگه

خر ख़र *نر.م.* जानवर का चाकू से गला काटते समय निकलने वाली आवाज

جانور كا چاقو سي گلا كاٹتي سمی نكلني والي آواز

خرهار ख़रहार *نر.م.* घरघर करते हुए साँस लेना

گهرگهر كرتي هوي سانس لينا

خس ख़स *نر.م.* 1. तिनका(लकड़ी का)2. बेकार चीज़ 3. छोटी सी चीज़

١. تنكا (لكڑي كا) ٢. بيكار چيز ٣. چهوتي سی چيز

خسا ख़सा *ص.مذ.* सड़ा हुआ, खराब, बदबूदार

سڑا هوا، خراب، بدبودار

خساره ख़िसारः *مث.م.* हानि, क्षति, नुकसान

هاني، شتي، نقصان

خسبون ख़सबून *نر.م.* लकड़हारा

لكڑهارا

خسبه ख़सबः *نر.م.* लकड़हारा

لكڑهارا

خست ख़िस्त *نر.م.* नीचता, ओछापन

نيچتا، اوچهاپن

خسر ख़ुसर *نر.م.* ससुर

سسر

خسرگنى ख़ुसरगनइ *مث.م.* ससुराल

سسرال

خسرى ख़सड़ै *نر.م.* 1. तिनका (लकड़ी का) 2. बेकार चीज़ 3. छोटी चीज़

١. تنكا (لكڑي كا) ٢. بيكار چيز ٣. چهوتي چيز

خسک ख़टमल *نر.م.* खटमल

خسک ख़सक *ص.نر.م.* निम्न कोटि का, घटिया

نمن كوتي كا، گهٹيا

خسمان ख़समान *نر.م.* 1. एक छोटा भूरा कीड़ा 2. प्रत्याभूति दाता, गारंटीकर्ता

١. ايک چهوٹا بهورا كيڑا ٢. پرتيابهوتي داتا، گارنٹي كرتا

خسمان ليک ख़समानलीक *نر.م.* जमानत-नामा

ضمانت - نامه

خسمانه ख़समानः *مث.م.* 1. गारंटी, जमानत 2. ध्यान, देखभाल

گارنٹي، ضمانت ٢. دهيان، ديكهـ بهال

خسنى ख़सणै *نر.م.* 1. तिनका (लकड़ी का) 2. बेकार चीज 3. छोटी चीज

١. تنكا (لكڑي كا) ٢. بيكار چيز ٣. چهوتي چيز

خسوف ख़सूफ़ *نر.م.* चंद्रग्रहण

چندرگرهن

خسى ख़स्सी *نر.م.ج.* बधिया किया हुआ

بدهيا كيا هوا

خسيس ख़सीस *ص.نر.م.* कंजूस, कृपण

كنجوس، كرپن

خسيل ख़सील *نر.م.* जानवरों के चारे के लिए गेहूँ की हरी बाली

جانورون كي چاري كي لي گيهون كی هري بالي

خشم ख़श्म *نر.م.* गुस्सा, क्रोध

غصّه ، كرودهـ

خشنگ خَشَنگ *ص.نر.م.* चंचल, नटखट, चंचलچنچل، نټ کهټ

خشوی خُشُوی *نر.م.* घोड़े आदि की लीद का टुकड़ा گهوړي آدي کی لید کا ټکړا

خښ خَخ *ص.نر.م.ج.* दफन دفن

خښکاري خَخکاري *ښځ.م.* ईंट-चिनाई, ईंट का काम اینټ - چنایي، اینټ کا کام

خشنگ خَشَنگ *نر.م.* आसन (पाजामे का) آسن (پاجامي کا)

خشته خَشَتَ: *ښځ.م.* ईंट اینټ

خښم خَخَم *نر.م.* गुस्सा, क्रोध غصّه، کرودھ

خښمېدل خَخمېدل *مص.ل.* गुस्सा होना غصه هونا

خښول خَخول *مص.مت.* दफन करना دفن کرنا

خصایل خَصایل *نر.ج.* 1. स्वभाव 2. प्रकृति ۱. سوبهاو ۲. پرکرتي

خصلت خَصلَت *نر.م.* 1. गुण 2. स्वभाव 3. आदत **۱.** ګن ۲. سوبهاو ۳. عادت

خصوصاً خُصُوصاً *ق.* विशेषतः, विशेष रूप से ویشېشته، ویشېش روپ سي

خصوصي خُصُوصي *ص.نب.* 1. निजी 2. विशिष्ट ۱. نیجي ۲. ویشیشټ

خصوصیات خُصُوصیات *نر.ج.* विशिष्टता, विशेषता ویشیشټتا، ویشېشتا

خصوصیت خُصُوصیَت *نر.م.* 1. गुण 2. विशिष्टता, विशेषता ۱. ګن ۲. ویشیشټتا، ویشېشتا

خصي خَصي *ص.نب.* बधिया किया हुआ بدھیا کیا هوا

خط خَط *نر.م.* खत, पत्र خط، پتر

خطا خَطا *ښځ.م.* कसूर, गलती, भूल, चूक قصور، غلطي، بهول، چوک

خطاایستل خَطاایستَل *مص.مت.* ठगना, चाल चलना, धोखा देना ټهګنا، چال چلنا، دهوکها دېنا

خطابه خِطابَ: *ښځ.م.* भाषण, संबोधन بهاشن، سنبودهن

خطاط خَطّات *نر.م.* सुलेखन, लेखन शैली سولېکهن، لېکهن شېلي

خطاالسیر خَطاالسَیر *نر.م.* मार्ग विवरण; मार्ग मارګ ویورن؛ مارګ

خطا وتل خَطاوَتَل *مص.ل.* भूल जाना, गलती हो जाना بهول جانا، غلطي هوجانا

خطبه خُطبَ: *ښځ.م.* धर्मोपदेश دهرموپدېش

خطر خَطَر *نر.م.* खतरा, जोखिम خطره، جوکهم

خطرناک خَطَرناک *ص.نر.م.* खतरनाक, जोखिम-भरा خطرناک، جوکهم - بهرا

خطکش خَطکَش *نر.م.* रेखक, फुट्टा ریکهک، پهوتا

خط مشي خَطمَشي *نر.م.* दिशा-निर्देश; नीति دشا- نردېش؛ نیتي

خطمي خَطمي *نر.م.* गुलाब का पीला फूल ګلاب کا پیلا پهول

خطیب خَطیب *نر.م.* उपदेशक, वक्ता اپدېشک، وکتا

خفت خِفَّت *نر.م.* हल्कापन, छिछोरापन هلکاپن، چهېچهوراپن

خفیف خَفیف *ص.نر.م.* हल्का, नाजुक, कमजोर هلکا، نازک، کمزور

خفیه خُفیَ: *ص.نر.م.* गुप्त, खुफिया ګپت، خفیه

خلا خَلا *ښځ.م.* खाली जगह, रिक्त, खाली, खालीपन خالي جګه، رکت، خالي، خالي پن

خلات خَلات *نر.م.* उपहार, तोहफा اپهار، تحفه

خلاص خَلاص *ص.نر.م.* 1. खुला 2. समाप्त 3. मुक्त, रिहाई ۱. کهلا ۲. سماپت ۳. مکت، رهایي

خلاصول خَلاصَول *مص.مت.* 1. खोलना 2. समाप्त करना 3. मुक्त करना 4. छोड़ना ۱. کهولنا ۲. سماپت کرنا ۳. مکت کرنا ۴. چهوړنا

خلاصه خُلاصَ: *ښځ.م.* सार, सारांश سار، سارانش

خلاصه کول ख़ुलासःकवल *مص.مت.* सारांश करना, संक्षेप करना

سارانش کرنا، سنشپب کرنا

خلاصېدل ख़ुलासेदल *مص.ل.* 1. समाप्त होना 2. खुलना

١. سماپت هونا ٢. کهلنا

خلافت ख़िलाफत *نر.م.* खिलाफत, खलीफा अधिकार क्षेत्र

خلافت، خلیفه ادهیکارشپتر

خلاقه ख़लाक़ः *ص.ښځ.م.* रचनात्मक, सर्जनात्मक

رچناتمک، سرجناتمک

خلاقیت ख़लाक़ियत *نر.م.* रचनात्मकता, सर्जनात्मकता

رچناتمکتا، سرجناتمکتا

خلپه ख़ुल्पः *ښځ.م.* कुल्फा की शाक सब्ज़ी

کلفا کا شاک سبزي

خلص ख़ुलस ص.نر.م. छोटा چهوټا

خلط ख़ल्त *ص.نر.م.* मिश्रित مشرت

خلع ख़लअ ص.نر.م. पदच्युति, राज्यच्युति, सिंहासन च्युति, अपदस्थ

پدچپوتي، راجپچپوتي، سنهاسن چپوتي، اپدستهـ

خلعت ख़लअत نر.م. उपहार, तोहफा اپهار، تحفه

خلع سلاح ख़ल-इ-सलाह *ښځ.م.* निरस्त्रीकरण

نرستریکرن

خلف ख़लफ़ *نر.م.* उत्तराधिकारी اترادهیکاري

خلق ख़ुल्क *نر.م.* 1. स्वभाव, आदत 2. प्रकृति

١. سوبهاو، عادت ٢. پرکرتي

خلقت ख़िलकत *نر.م.* रचना, उत्पत्ति, सृजन

رچنا، اتپتي، سرجن

خلک ख़लक *نر.ج.* लोग, प्रजा لوک، پرجا

خلګ ख़लग *نر.ج.* लोग, प्रजा لوګ، پرجا

خلل ख़लल *نر.م.* 1. हानि, क्षति, नुकसान 2. गड़बड़ी, अव्यवस्था

١. هاني، شتي، نقصان ٢. ګړبړي، اویوستها

خلوت ख़िलवत *نر.م.* एकांत, अकेला, जहाँ कोई नहीं

اپکانت، اکپلا، جهان کوپي نهپن

خلی ख़लै *نر.م.* तीली, माचिस तीली, दियासलाई

تیلي، ماچس تیلي، دیاسلایي

خلیج ख़ाड़ी *نر.م.* ख़लीज کهاړي

خلیفه ख़लीफ़ः *نر.م.* ख़लीफ़ा, मुहम्मद साहब के उत्तराधिकारी की उपाधि

خلیفه، محمد صاحب کي اترادهیکاري کي اپادهي

خم ख़ुम *نر.م.* मिट्टी का बड़ा बर्तन जिसमें सिरका, पानी या शराब पीते हैं

متي کا برا برتن جس مپن سرکه، پانی یا شراب پیتي هپن.

خم ख़म *نر.م.* 1. कुबड़ा 2. नीचे की ज़मीन

١. کبرا ٢. نیچي کي زمین

خمار ख़ुमार *نر.م.* ख़ुमार, मस्ती نشه، خمار، مستي

خمار ज़ुआ, द्यूत *نر.م.* ख़ुमार جوا، دیوت

خماري ख़ुमारी *ښځ.ج.* मोहक आँखें موهک آنکهپن

خمازوری ख़माज़ुरै *نر.م.* पीले बीजों युक्त एक पौधा जिसका प्रयोग पनीर जमाने में किया जाता है।

پیلي بیجون یکت اپک پودها جسکا پریوګ پنیر جماني مپن کیا جاتا هي.

خمبه ख़ंब:ख़ंब *ښځ.م.* अनाज-गोदाम, अनाज भंडारण हेतु एक बड़ा पात्र

اناج-ګودام، اناج بهنډارن هپتواپک برا پاتر

خمتا ख़मता *ښځ.م.* मोटा सूती कपड़ा موټا سوتي کپړا

خمټ ख़मट *ص.نر.م.* स्थूल, मोटा, मोटा-ताजा, मांसल

استهول، موټا، موټاتازه، مانسل

خمچه ख़मच: *ښځ.م.* छोटी उँगली چهوټي انګلي

خمچی ख़मचै *نر.م.* 1. चारा 2. भूसा

١. چارا ٢. بهوسا

خمری ख़ुमरइ *ښځ.م.* चिकनी मिट्टी का जलपात्र چکني متي کا جلپاتر

خمزوری ख़मज़ुरै *نر.م.* पीले बीजों वाला एक पौधा जिनके बीजों का प्रयोग पनीर बनाने में किया जाता है.

پیلي بیجون والا ایک پودها جنکی بیجون کا پریوگ پنیر بناني مین کیا جاتا هی.

خمس خُمْس *نر.م.* पांचवाँ भाग पांचवाँ भाग

خمند خَمَنْد *نر.م.* मोटा, तगड़ा ,मोटा, तगड़ा

خمير خَمِير *ص.نب.* ख़मीरा, ख़मीरा, خمير

خميردل خَمِيرْدَل *مص.مت.* 1. गूँधना, सानना 2. ख़मीर उठाना

١. گوندهنا، ساننا ٢. خمير اٹهانا

خميره خَمِيرَه *ښځ.م.* 1. ख़मीर 2. गुँधा हुआ

١. خمير ٢. گوندها هوا

خنجکي خِنْجَکي *ښځ.م.* ,कूदना, उछलना कूदना، اچهلنا

خندا خَنْدَا *ښځ.م.* هنسي हँसी

خندان خَنْدان *ص.نر.م.* هنسنا، هنسانا ,हँसना, हँसाना

خندق خَنْدَق *نر.م.* खाई, खंदक, परिखा

کهايي، خندق، پرکها

خندکی خَنْدَکۍ *نر.م.* कुत्ते की एक नस्ल जिसके बाल छोटे एवं जबड़ा मजबूत होता है।

کتي کي ایک نسل جس کي بال چهوتي اېوم جبرا مضبوط هوتا هی

خندل خَنْدَل *مص.ل.* هنسنا हँसना

خندول خَنْدَوَل مص.مت. هنسانا हँसाना

خنده رویه خَنْدَه‌رۆیَه *ص.نب.* हास्यकार व्यक्ति

هاسیکار ویکتي

خند خَنْد نر.م. 1. रुकावट, बाधा 2. वृक्ष की शाखा

١. رکاوټ، بادها ٢. ورکش کي شاکها

خندکی خَنْدَکۍ *ص.نر.م.* छोटा, नाटा व्यक्ति

چهوټا، نانټا ویکتي

خوا خوا *ښځ.م.* 1. तरफ, ओर 2. अभिलाषा 3. मन

١. طرف، اور ٢. ابهیلاشا ٣. من

خوابدی خَوابَدۍ *ص.نر.م.* उदास, दु:खी اداس، دکهي

خوابدي خَوابَدي *ښځ.م.* 1. उदासी, दु:ख 2. अतिभोजन से पेट गड़बड़

١. اداسي، دکهـ ٢. اتیبهوجن سي پیټ گړبړ

خواپوټه خَواپُټَه *ص.نب.* दुखी دکهي

خوا په خوا خَوا:خَوا *ص.نر.م.* पास-पास, साथ-साथ

پاس- پاس، ساتهـ - ساتهـ

خواټوری خَواټۆرۍ *ص.نر.م.* अरुचि, अनिच्छुक

اروچي، انیکچهک

خواخوږي خَواخُوږي *ص.نر.م.* दयालु, कृपालु, सहानुभूति-पूर्ण

دیالو، کرپالو سهانوبهوتي-پورن

خواخوږي خَواخُوږي *ښځ.م.* कृपा, मेहरबानी, अनुकंपा, दया

کرپا، مهرباني، انوکمپا، دیا

خوار خَوَار *ص.نر.م.* 1. बेचारा 2. दुबला

١. بیچارا ٢. دبلا

خوارکی خَوارَکۍ *ص.نر.م.* 1. बेचारा, दुखी 2. असहाय

١. بیچارا، دکهي ٢. اسهای

خواردل خَوارْدَل *مص.مت.* 1. दरिद्र बनाना 2. असहाय करना

١. دردربنانا ٢. اسهای کرنا

خواره خَوارَه *ص.نر.ج.* फैला हुआ, बिखरा हुआ

پهیلا هوا، بکهرا هوا

خواري خَواري *ښځ.م.* 1. दरिद्रता, असहायता 2. श्रम, कठोर मेहनत

١. دردرتا، اسهایتا ٢. شرم، کټهورمحنت

خواږدل خَواږَدَل *مص.ل.* दरिद्र होना, असहाय होना

دردر هونا، اسهای هونا

خواري کښ خَواري‌کَښ *ص.نر.م.ج* परिश्रमी, मेहनती

محنتي، پریشرمي

خواړه خَواړَه *نر.ج.* खाना, भोजन, खाद्य पदार्थ

کهانا، بهوجن، کهادیه-پدارتهـ

خواړه خَواګَه ص.ج. मिठाई مټهایي

خواړه ولنی خَواګَه‌وَلَنۍ نر.ج. सौंफ سونف

خواست خَواسْت نر.م. 1. इच्छा, चाहत 2. प्रार्थना, निवेदन

١. اچها، چاهت ٢. پرارتهنا، نیوېدن

خواستغی خَواسْتَغۍ ص.نر.م. ललक, लालसा

للک، لالسا

خواستغي ललक, लालसा, बेकरारी *اسم مؤ.* خواستگی

خواشيني दुखी, उदास *ص.نر.م.* خواشینی

خواشيني उदासी, दुख *اسم مؤ.* خواشینی

خوابئي सास, पति या पत्नी की माँ *اسم مذ.* خوابئے

خواص 1. विशिष्टता, विशेषता गुण 2. महान *ص.نر.ج.* خواص

خواگرخن घृणित, अप्रिय, घृणात्मक *ص.نر.م.ج.* خواگرخن

خواگرخول उल्टी करना, वमन करना *مص.مت.* خواگرخول

خواگرخيدل 1. उल्टी होना 2. नफरत होना, घृणा होना *مص.ل.* خواگرخیدل

خواگی 1. समर्थक 2. सहयोगी *اسم نر.م.* خواگی

خوالو विश्वासपात्र, अंतरंग-मित्र, हमराज *اسم نر.م.* خوالو

خواله 1. एकांतिक भेंट 2. दिल का भेद *اسم نر.م.* خواله

خواله کول 1. गुप्त सूचनाएँ आदान-प्रदान करना 2. दृढ़ विश्वास करना *مص.مت.* خواله کول

خوب नींद, झपकी निद्रा, *اسم نر.م.* خوب

خوبان सुंदरता, खूबसूरती *اسم نر.ج.* خوبان

خوبجن निद्रालु, ज्यादा सोने वाला *ص.نر.م.* خوبجن

خوبياولی सुप्त, सोया हुआ, निद्रित *ص.نر.م.* خوبیاولی

خوپ 1. कुहरा, कुहासा 2. धुँधला *اسم نر.م.* خوپ

خوپه धुँधली *ص.مبـ.م.* خوپه

خوټول 1. उबालना 2. उत्तेजित करना *مص.م* خوټول

خوټه अंड-ग्रंथि, अंडकोष *اسم مبـ.م.* خوټه

خوټهار 1. जोश वाला 2. गुस्से वाला *ص.نر.م.* خوټهار

خوټيدل 1. उबलना 2. गुस्सा होना *مص.ل.* خوټیدل

خوځند गतिमान *ص.نر.م.ج.* خوځند

خوځول 1. चलाना, हिलाना 2. स्थानांतरण करना, हटाना *مص.مت.* خوځول

خوځيدل 1. चलना, हिलना 2. स्थानांतरण होना, हटना *مص.ل.* خوځیدل

خود अवश्य, निस्संदेह *ق.* خود

خودارادیت आत्मनिश्चय, आत्म-संकल्प *اسم نر.م.* خودارادیت

خودخواه आत्मश्लाघी, स्वार्थी *ص.نر.م.* خودخواه

خودرویه 1. जंगली, वन्य 2. स्वयं अंकुरित *ص.نب.* خودرویه

خودکاره खुदकार *ص.نب.* خودکاره

خودکشي आत्महत्या, खुदकुशी *اسم مبـ.م.* خودکشي

خور बहन *اسم مبـ.م.* خور

خور हाथ या पैर पर मैल की पपड़ी *اسم نر.م.* خور

خورا अधिक, बहुत, ज्यादा *ص.نب.* خورا

خوراک खाना, खुराक, भोजन, आहार *اسم نر.م.* خوراک

خوراکي ख़वराकी *ص.نب.* खाद्य, भक्ष्य कھادیه، بھکشیه

خورجين ख़ोरजीन *نر.م.* खुरजी घोड़े की काठी को संभालने वाला

کھورجي گھوڑي کی کاٹھي کوسمبھالني والا

خورخه ख़ुरजा *ښځ.م.* भांजी بھانجي

خورده ख़ुरद: *ښځ.م.* समाधि की धूल سمادھي کي دھول

خورلئه ख़ुरलण: *ښځ.م.* नजदीकी महिला रिश्तेदार किंतु बहन नहीं

نزدیکي مھیلا رشتہدارکنتو بھن نھین

خورما ख़ुरमा *ښځ.م.ج.* खजूर کھجور

خورنده ख़ुरिंद: *ص.نب.* भुक्कड़, पेटू بھوککڑ، پیٹو

خورنکی ख़ुरूंगै *نر.م.* जलबेंत पौधे की शाखा جلبینت پودھي کي شاکھا

خورنېدل ख़ुरणेदल *مص.ل.* जानवर का मैथुन; चढ़ना جانور کا مبتھون؛ چڑھنا

خوروکی ख़्वरूकै *نر.م.* पपड़ी پپڑي

خوروول ख़ुरवल *مص.مت.* खिलाना کھلانا

خوروول ख़्वरवल *مص.مت.* फैलाना, प्रचार करना پھیلانا، پرچار کرنا

خوروور ख़ोरोवर *ص.نر.م.* बिखरा हुआ, फैला हुआ بکھرا ھوا، پھیلا ھوا

خورهار ख़ुरहार *نر.م.* खर्राटे का शब्द خراٹي کا شبد

خوری ख़्वरइ *ښځ.م.* फिटकरी پھٹکری

خوری ख़्वरै *ص.نر.م.* भुक्खड़, पेटू بھوککھڑ، پیٹو

خوری ख़्वरै *نر.م.* मिट्टी का बना हुआ कटोरा, सकोरा متي کا بنا ھوا کٹورا، سکورا

خورېدل ख़्वरेदल *مص.ل.* फैलना, बिखरना پھیلنا، بکھرنا

خورینکه ख़ोरिंग: *ښځ.م.* 1. सहेली, सखी 2. मुँह बोली बहन

۱. سھیلي، سکھي ۲. منھ بولي بھن

خورینه ख़ोरीन: *ښځ.م.* 1. सहेली, सखी 2. मुँह बोली बहन

۱. سھیلي، سکھي ۲. منھ بولي بھن

خوریی ख़ुरयै *نر.م.* भांजा بھانجا

خور ख़्वड़ *نر.م.* नाला,नाली نالا، نالي

خورسکه ख़ुड़सक: *نر.م.* दुर्गंध, बदबूदार तेज गंध درگندھ، بدبودارتیزگندھ

خورل ख़्वड़ल *مص.مت.* खाना, उपभोग करना کھانا، اپبھوگ کرنا

خوړه ख़्वड़: *ص.ښځ.م.* 1. भूमि का मुलायम भाग 2. गाद

۱. بھومي کا ملایم بھاگ ۲. گاد

خوړه ख़्वड़: *ښځ.م.* विवाह उत्सव हेतु दूल्हे वाले की तरफ से दुलहन के घर भेजी जाने वाली भोजन सामग्री

ویواھ اتسوھېتودلھي والي کی طرف سي دلھن کي گھر بھیجي جاني والي بھوجن سامگري

خوړه مار ख़्वड़:मार *ص.نر.م.* भुक्खड़, पेटू بھوککھڑ، پیٹو

خورین ख़ुड़ीन *ص.نر.م.* 1. परिपक्व 2. रूठा, नाराज, रुष्ट

۱. پریپکو ۲. روتھا، ناراض، روشټ

خورینول ख़ुड़ीनवल *مص.مت.* 1. पकाकर नरम करना, ज्यादा पकाना 2. नाराज करना

۱. پکا کرنرم کرنا، زیادہ پکانا ۲. ناراض کرنا

خورینېدل ख़ुड़ीनेदल *مص.ل.* 1. पककर नरम हो जाना, अधिक पक जाना 2. नाराज होना

۱. پک کرنرم ھوجانا، ادھیک پک جانا ۲. ناراض ھونا

خوړ ख़ोग *ص.نر.م.* 1. मीठा 2. प्रिय, प्यारा

۱. میٹھا ۲. پریه، پیارا

خوړ ख़्वग *نر.م.* 1. पीड़ा, दर्द 2. चोट, घायल

۱. پیڑا، درد ۲. چوټ، گھایل

خوړلن ख़ुगलन *ص.نر.م.* मीठा सा, मधुर میٹھا سا، مدھر

خوړمن ख़ोगमन *ص.نر.م.* दुखदायी, कष्टदायी دکھدایي، کشټدایي

خوړوالی ख़ोगवालै *نر.م.* मिठास متھاس

خوږول मीठा करना, मधुर बनाना *مص.مت.* خوږول
میټها کرنا، مدهر بنانا

خوږول 1. चोट पहुँचाना 2. दुख देना *مص.مت.* خوږول

۱. چوټ پهنچانا ۲. دکهـ دېنا

خوږه 1. मिठाई, मिष्टान्न 2. चुम्मा *ښځ.م.* خوږه: ۱. متهایي، مشټان۲. چمآ

خوږلوړی मीठा सा, मधुर *ص.نر.م.* خوږلوړی

میټها سا، مدهر

خوږولی मुलेठी *ښځ.م.* خوږولی

خوسا सड़ा हुआ, खराब, गंदा *ص.نب.* خوسا

سړا هوا، خراب، ګندا

خوسکی बछड़ा *نر.م.* خوسکی

خوسی लंगड़ी-टाँग का खेल *نر.م.* خوسی

لنګړي- ټانګ کا کهېل

خوشال सुखी, खुश, प्रसन्न *ص.نر.م.* خوشال

سکهي، خوش، پرسنّ

خوشال خټک पश्तो के प्रसिद्ध कवि और स्वतंत्रता सेनानी *نر.م.* خوشال خټک

پشتوکي پرسدهـ کوي اورسوتنترتا سپناني

خوشالول खुश करना, प्रसन्न करना *مص.مت.* خوشالول

خوش کرنا، پرسنّ کرنا

خوشالي हर्ष, आनंद, खुशहाली *ښځ.م.* خوشالي

هرش، آنند، خوشحالي

خوشالېدل खुश होना, प्रसन्न होना *مص.ل.* خوشالېدل

خوش هونا، پرسنّ هونا،

خوشامند चापलूसी, जी-हजूरी *نر.م.* خوشامند

چاپلوسي، جي-حضوري

خوش آواز सुरीला *ص.نر.م.* خوش آواز

خوشایه लीद *نر.ج.* خوشایه

خوشایي लीद *نر.ج.* خوشایي

خوشبخت भाग्यवान, भाग्यशाली *ص.نر.م.* خوشبخت

بهاګیوان، بهاګیشالي

خوشبختانه भाग्यवश, सौभाग्य से *ق.* خوشبختانه:

بهاګیوش، سوبهاګی سي

خوشبختي भाग्य, किस्मत, तकदीर *ښځ.م.* خوشبختي

بهاګیه، قسمت، تقدیر

خوشبویه सुगंधित *ص.نب.* خوشبویه:

خوشبویي सुगंध, खुशबू *ښځ.م.* خوشبویي

سګندهـ ، خوشبو

خوشبین आशावादी *ص.نر.م.ج.* خوشبین

خوشبیني आशावाद *ښځ.م.* خوشبیني

خوشحال खुश, आनंदित *ص.نر.م.* خوشحال

خوش، آنندت

خوشحالول खुश करना, प्रसन्न करना *مص.مت.* خوشحالول

خوش کرنا، پرسنّ کرنا

خوشحالي खुशहाली, आनंद, हर्ष *ص.نر.م.ج.* خوشحالي

خوشحالي، آنند، هرش

خوشخط सुलेख *ص.نر.م.ج.* خوشخط

سولېکهـ

خوش خلقه सुशील, अच्छे स्वभाव वाला *ص.نب* خوش خلقه:

سشیل، اچهي سوبهاو والا

خوشخوره स्वादिष्ट *ص.نب.* خوشخوره:

خوشخویه सुशील, अच्छे स्वभाव वाला *ص.نب.* خوشخویه:

سشیل، اچهي سوبهاو والا

خوش قسمته भाग्यवान, भाग्यशाली *ص.نب.* خوش قسمته:

بهاګیوان، بهاګیشالي

خوش مزه 1. स्वादिष्ट 2. रुचिकर, सुखद *ص.نب.* خوش مزه:

۱. سوادشټ ۲. روچیکر، سکهد

خوشي 1. मुक्त, स्वतंत्र 2. बेकार *ص.نب.* خوشي

۱. مکت، سوتنتر۲. بېکار

خوښ 1. खुश, आनंदित 2. पसंद *نر.م.ج.* خوښ

۱. خوش، آنندت ۲. پسند

خوښول خ̌ुवखवल *مص.مت.* 1. पसंद करना 2. खुश करना

۱. پسند کرنا ۲. خوش کرنا

خوښه خ̌ुवख: *ښځ.م.* 1. सहमति, सम्मति 2. रुचि, पसंद

۱. سهمتي، سمّتي ۲. روچي، پسند

خوښي خ̌ुवखी *ښځ.م.* 1. खुशी 2. सहमति

۱. خوشي ۲. سهمتي

خوښۍ خ̌ुवखै *نر.م.* विवाहोत्सव के लिए दूल्हे के परिवार द्वारा प्रस्तुत की गई भोजन सामग्री वियाह वतसो کي لې دلهې کي پريوار دوارا پرستوت کی گیی بهوجن سامګري

خوښېدل خ̌ुवखेदल *مص.ل.م.* 1. खुश होना 2. पसंद होना

۱. خوش هونا ۲. پسند هونا

خوښينه خ̌ुवखीन: *ښځ.م.* साली سالي

خوف خ̌ौफ़ *نر.م.* डर, भय, खौफ, بهی، خوف

خوک خ̌ूग *نر.م.* सूअर سؤر

خوګلن خ̌ुगलन *نر.م.* अंगार انګار

خول خ̌ोल *نر.م.* हेलमेट, शिरस्त्राण, लोहे का टोप هیلمټ، شرستران ، لوهي کا توپ

خولبورۍ خ̌ुलबूरै *نر.م.* ढक्कन, रोधक, ڈھکن، رودهک

خولپوټۍ خ̌ुलपूटै *نر.م.* 1. ढक्कन, रोधक 2. मौन, खामोश

۱. ډهکن، رودهک ۲ . مون، خاموش

خولګی خ̌ुलगइ *ښځ.م.* चुम्मा, चुंबन, چمما

خولم خ̌ुलम *ص.نر.م.ج* चपटा چپټا

خولن خ̌ुलन *ص.نر.م.* पसीनेदार, पसीने वाला پسینېدار، پسیني والا

خولوابنی خ̌ुलवाखै *نر.م.* बोरी का मुँह बाँधने वाली रस्सी

بوري کا منهـ باندهني والي رسي

خولوندی خ̌ुलवंदै *نر.م.* ढक्कन, रोधक ډهکن، رودهک

خوله خ̌ुल: *ښځ.م.* 1. मुँह 2. चुंबन ۱. منهـ ۲. چمبن

خوله خ̌ुल: *ښځ.م.* पसीना پسینا

خولی خ̌ुलइ *ښځ.م.* टोपी توپي

خومار خ̌ुमार *نر.م.* जुआ, द्यूत جوا، دیوت

خومښ خ̌ुमख *نر.م.* गरमी, गरमी की लहर ګرمي، ګرمي کي لهر

خون خ̌ून *نر.م.* खून, कत्ल, هتیا، خون، قتل

خونخوار خ̌ूनख़ार *ص.نر.م.* रक्तपिपासु, खूँखार, क्रूर رکت پیاسو، خونخوار، کرور

خوند خ̌ुवंद *نر.م.* 1. स्वाद 2. मज़ा, आनंद ۱. سواد ۲. مزه، آنند

خوندور خ̌ुवंदवर *ص.نر.م.ج.* स्वादिष्ट سوادشټ

خوندي خ̌ुवंदी *ښځ.ج.* बहनें بهڼې

خوندي خ̌ुंदी *ص.نب.* सुरक्षित سرکشت

خوندي کول خ̌ुंदीकवल *مص.مت.* बचाना, सुरक्षित करना

بچانا، سرکشت کرنا

خونريزي خ̌ूनरेज़ी *ښځ.م.* रक्तस्राव رکتسراو

خونړی خ̌ूनड़ै *ص.نر.م.* रक्तरंजित, रक्तपिपासु, खूनी رکترنجیت، رکت پیاسو، خوني

خونسرده خ̌ूनसरद: 1. निष्ठुर 2. शांत, सहनशील

۱. نشټهر ۲. شانت، سهنشیل

خونه خ̌ूवन: *ښځ.م.* कमरा, घर کمرا، ګهر

خوني خ̌ूनी *ص.نب.* हत्यारा, खूनी هتیارا، خوني

خوی خ̌ुवै *نر.م.* बर्फ हटाने के लिए उपयोग किया जाने वाला फावड़ा برف هټاني کي لې اپیوګ کیا جاني والا پهاورا

خوي خ̌ुवी *نر.ج.* पंजे, चंगुल پنجي، چنګل

خوی خ̌ुयी *نر.م.* स्वभाव, आदत سوبهاو،عادت

خویېدل خ̌ुयेदल *مص.ل.* मवाद पड़ जाना, पकना مواد پر جانا، پکنا

خي خِ/ *ښځ.م.* अक्षर का नाम ख़े अक्षर का नाम. ख़े ख अक्षर का नाम

خی خِ/ *ښځ.م.* اونټ کا ګھټنې کې بل بېټھنا ऊँट का घुटने के बल बैठना

خی خِ/ ق. तब, तो फिर, तब, तो

خیابان خِ/یابان *نر.م.* मार्ग, गली, फुटपाथ

مارګ، ګلي، فټ پاتھ

خیاره کول خِ/یاره کول *مص.مت.* लंबाई में दो भागों में विभाजित करना, चीरना, फाड़ना

لمبايي مېن دو بھاګون مېن ويېھاجيت کرنا، چيرنا، پھارنا

خیاط خِ/یاط *نر.م.* दर्जी, कपड़े सीने वाला व्यक्ति

درزي، کپړي سيني والا ويکتي

خیاطي خِ/یاطي *ښځ.م.* दर्जी का काम خ/یاتي درزي کا کام

خیال خِ/یال *نر.م.* 1. कल्पना, विचार 2. इरादा

۱. کلپنا، ويچار ۲. ارادہ

خیال پلو خِ/یال پلو *نر.م.* ख़्याली पुलाव, मन से गढ़ी हुई बात

خيالي پلاو، من سي ګړھي ھويی بات

خیالور خِ/یالور *ص.نر.م.* 1. अभिमानी 2. शौकीन

۱. ابھيماني ۲. شوقين

خیالي خِ/یالي *ص. نب.* 1. अभिमानी, घमंडी 2. शौकीन

۱. ابھيماني، ګھمنډي ۲. شوقين

خیانت خِ/یانت *نر.م.* विश्वासघात, अनिष्ट बेईमानी

وشواسګھات، انيشټ بي ايماني

خیبر خِ/یبر *نر.م.* خېبر (استھان) خیبر (स्थान)

خیبی خِ/یبی *نر.م.* اوتھلا لېکن برا کوان उथला लेकिन बड़ा कुआँ

خیته خِ/یته: *ښځ.م.* ریکھا، لکیر रेखा, लकीर

خیټو خِ/یټو *ص.نب.* 1. پیټو، خاوند 2. توندل، توند والا वाला 1. पेटू, खाऊ 2. तोंदल, तोंद

۱. پیټو، کھاوو۲. توندل، توند والا

خیټور خِ/یټور *ص.نب.* 1. पेटू, खाऊ 2. तोंदल, तोंदवाला

۱. پیټو، کھاوو ۲. توندل، توندوالا

خیټه خِ/یټه: *ښځ.م.* پیټ पेट

خیدک خِ/یدک *نر.م.* पनीर, फटा दूध پنير، پھٹا دودھ

خیر خِ/یر *نر.م.* 1. अच्छाई, भलाई, उदारता 2. आशीर्वाद, ईश्वर की कृपा

۱. اچھايي، بھلايي، ادارتا ۲. آشرواد، ايشور کي کرپا

خیرات خِ/یرات *نر.م.* दानपुण्य خیرات

خیرات، دانپونیه

خیرن خِ/یرن *ص.نر.م.ج.* गंदा, मैला ګندا، ميلا

خیرنول خِ/یرنول *مص.مت.* गंदा करना, मैला करना ګندا کرنا، ميلا کرنا

خیرنېدل خِ/یرنېدل *مص.ل.* गंदा होना, मैला होना ګندا ھونا، ميلا ھونا

خیره خِ/یره: *ښځ.م.* मैल, गंदगी ميل، ګندګي

خیری خِ/یرۍ *نر.م.* मैल, गंदगी ميل، ګندګي

خیریت خِ/یریت *نر.م.* 1. कुशल 2. भलाई

۱. کشل ۲. بھلايي

خیریه خِ/یریه: *ص.نب.* धर्मार्थ, लोकोपकारी خ/یریه: دھرمارتھ، لوکوپکاري

خیژول خِ/یژول *مص.مت.* उठाना اتھانا

خیږول خِ/یږول *مص-مت.* उठाना اتھانا

خیړه خِ/یړه *ښځ.م.* 1. कान की मैल 2. पपड़ी, खुरंड

۱. کان کي مېل ۲. پپړي، کھورند

خیښاوه خِ/یښاوه: *ښځ.م.* घास-पात हटाने की क्रिया

ګھاس-پات ھټانې کی کړيا

خیشت خِ/یشت *نر.م.* गीला, भीगा, जल से भिगोया हुआ

ګيلا، بھيګا، جل سي بھيګويا ھوا

خیشتول خِ/یشتول *مص.مت.* 1. भीगाना 2. गूँधना

۱. بھيګانا ۲. ګوندھنا

خیشته خِ/یشته: *نر.ج.* गीला, भीगा हुआ ګيلا، بھيګا ھوا

خیښ خِ/یښ *نر.م.* रिश्तेदार (शादी के द्वारा)

رشتېدار(شادی کي دوارا)

خیک خِ/یک *نر.م* खाल, चमड़ा (तैरने में उपयोगी)

کھال ، چمړا (تېرني مين اپيوګي)

خیل خِ/یل *نر.م.* 1. गोत्र, कुल, वंश 2. दल 3. किस्म, प्रकार

۱. ګوتر، کل، ونش ۲. دل ۳. قسم، پرکار

خیل خانه خِ/یل خانه: *ښځ.م.* परिवार, कुटुंब پريوار، کټمب

خپل *ص.نب.* 1. अफगानी जनजाति 2. बुद्धू, भोला-भाला 3. बेकार, व्यर्थ
۱. افغاني جنجاتي ۲. بدهو، بهولا- بهالا ۳. بې کار، ویرتهـ

خپمه :خِیمَه *ښځ.م.* خِیمَا, शिविर خپمه، شیوير

د دال

د دال *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का चौदहवाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا چودهوان اکشر

د *اد.* का, की, के, से کا، کي، سي

دا دَا *ض.* यह, वह (स्त्री.) یه، وه (استري)

داباشي दाबाशी *نر.م.* 1. अध्यक्ष 2. फोरमैन, दस कारीगरों का मालिक
۱. ادهیکش ۲. فورمین، دس کاریګرون کا مالک

داتوره :دَاتُورَا *ښځ.م.* धतूरा دهتورا

داخل دَاخِل *ص.نر.م.* अंदर, भीतर, भीतरी भाग, आंतरिक हिस्सा
اندر، بهیتر، بهیتري بهاګ، آنترک حصه

داخلول دَاخِلَوَل *مص.مت.* प्रवेश करना, भर्ती करना, घुसना
پروېش کرنا، بهرتي کرنا، ګهسنا

داخله :دَاخِلَه *ص.نب.* प्रवेश, दाखिला پروېش، داخله

داخلي دَاخِلِي *ص.نب.* भीतरी, अंदरूनी بهیتري، اندروني

داخلېدل دَاخِلِيدَل *مص.ل.* प्रवेश होना, भर्ती होना, शामिल होना
پروېش هونا، بهرتي هونا، شامل هونا

داد دَاد *نر.م.* 1. दान, अनुदान, उपहार 2. न्याय, इंसाफ
۱. دان، انودان، اېهار ۲. نیای، انصاف

دادا دَادَا *ښځ.م.* बड़ी बहन का उपनाम بړي بهن کا اپنام

دادا دَادَا *نر.م.* पिता, जनक, बाप پتا، جنک، باپ

دار دَار *نر.م.* फाँसी, फाँसी का तख़्ता پهانسي، پهانسي کا تخته

دارالتاديب सुधारक *نر.م.* दारूलतादीब سدهارک

دارالحكومه राज्यपाल का कार्यालय. *ښځ.م.* दारूलहूकूमः راجپه پال کا کارپالی

دارالسلطنته राजधानी *ښځ.م.* दारूलसल्तनतः راجدهاني

دارالعلوم धार्मिक संस्था *نر.م.* दारूलउलूम دهارمک سنستها

دارالفنون *نر.م.* दारूलफ़ूनून 1. विश्वविद्यालय 2. भिन्न- भिन्न कलाओं के सीखने की जगह
۱. وشوودیالیَ ۲. بهن- بهن کلاون کي سیکهني کي جګه

دارالمجانين पागलखाना *نر.م.* दारूलमजानीन پاګل خانه

دارالمساكين *نرم* दारूलमसाकीन दरिद्रालय, ग़रीबखाना دردرالی، غریب خانه

دارالمعلمين शिक्षण संस्थान, प्रशिक्षण संस्थान *نر.م.* दारूलमूअल्लमीन شکشن سنستهان، پرشکشن سنستهان

دارالوكاله :دَارُولوَكَالَه *ښځ.م.* विधिवक्ता-कार्यालय ویدهي وکتاکارپالیَ

دارايي दारायी *ښځ.م.* धन, संपत्ति, जायदाद دهن، سنپتي، جایداد

دارباز दारबाज़ *نر.م.* कलाबाज़ کلاباز

دارچيني दारचीनी *ښځ.ج.* दालचीनी, दार-चीनी دالچیني، دارچیني

دارو दारू 1. औषधि, दवा 2. बारूद *نر.م.ج.*
۱. اوشدهي، دوا ۲. بارود

داره :دَارَه *ښځ.م.* दार फुहार, पानी की धार پهوهار، پاني کي دهار

داری दारइ *ښځ.م.* फुहार, पानी की धार پهوها ر، پاني کي دهار

دارېال दारयाल *نر.م.* डफली, खंजरी دفلي، کهنجري

دارېل दाड़ल *مص.مت.* काटना, दाँतों से काटना, दाँतों से ज़ख़्मी करना
کاټنا، دانتون سي کاټنا، دانتون سي زخمي کرنا

دارو दाड़ू *ص.نر.م.* वह आदमी जिसका दाँत बाहर निकला हो
وه آدمي جسکا دانت باهر نکلا هو

दारोनकी *ص.نر.م.* दाड़ूनकै 1. दाँतों से काटने वाला, दाँतों से ज़ख्मी करने वाला 2. लंबे दाँत वाला
١. دانتون سي كاٹني والا، دانتون سي زخمي كرني والا ٢. مبي دانت والا

दारा *ښځ.م.* दाड़: 1. डकैती 2. चोरों का समूह
١. ډکېټي ٢. چورون کا سموهـ

दारा मार दाड़:मार *نر.م* . डाकू, लुटेरा, दस्यु ډاکو، لټېرا، دسيو

दारा मारी दाड़ामारी *ښځ.م.* डकैती, लूटमार
لوټمار، ډکېټي

दारा वर दाड़ावर *ص.نر.م.* वो व्यक्ति जिसका दाँत बाहर निकला हो, लंबे दाँत वाला
وه ويكتي جسكا دانت باهر نكلا هو، لمبي دانت والا

दास्तान दास्तान *نر.م* .दंतकथा, कहानी, دنتكتها كهاني،

दासी दासे *ض.* ऐसा, इस तरह, इस प्रकार का ايسا، اس طرح، اس پركار كا

दाश दाश *نر.م.* भट्ठी, चूल्हा بهټټهي، چولها

दाश दाख *نر.م.* चूल्हा, भट्ठी چولها، بهټټهي

दाश्त दाख्त *نر.م.* स्थिरता, स्थायित्व استهرتا، استهايتو

दाग़ दाग़ *نر.م.* 1. धब्बा, निशान, दाग, छाप 2. इल्जाम, दोष
١. دهبه، نشان، داغ، چهاپ ٢. الزام، دوش

दाग़ल दाग़ल *مص.مت.* दागना, धब्बा डालना, छाप डालना, मुहर लगाना, निशान डालना
داغنا، دهبه ډالنا، چهاپ ډالنا، مهر لګانا، نشان ډالنا

दाग़म: दाग़मः *ښځ.م.* दाग़ रद्दी, कूड़ा-करकट ردي، کورا - کرکټ

दाग़वल दाग़वल *مص.مت.* दाग़ लगाना, छाप डालना, निशान लगाना, मुहर लगाना
داغ لګانا، چهاپ ډالنا، نشان لګانا، مهر لګانا

दाफ़े दाफ़ि *ص.نر.م.* रक्षक, रोकने वाला رکشک، روکني والا

दाल दाल *نر.م.* 1. अक्षर का नाम 2. दाल, दलहन
١. اكشر كا نام ٢. دال، دلهن

दालान दालान *نر.م.* हॉल, बड़ा कमरा هال، برا كمرا

दालः दाल्तः ض. यहाँ, वहाँ يهان، وهان

दालचीनी दालचीनी *نر.ج.* दारचीनी, दालचीनी
دارچيني، دالچيني

दाम दाम *نر.م.* जाल, फंदा جال، پهندا

दामान दामान *نر.م.* 1. समतल, सपाट, मैदान 2. सहरा, बयाबान
١. سمتل، سپاټ، مېدان ٢. صحرا، بيابان

दामतूर: दामतूरः *ښځ.ج.* धतूरा دهتورا

दांग दांग *نر.م.* कूद, उछल, छलाँग, उछाल
كود، اچهل، چهلانګ، اچهال

दांगल दांगल *مص.ل.* कूदना, दौड़ना, उछलना
كودنا، دوړنا، اچهلنا

दांगूड़ी दांगूड़ै *نر.م.* खीरा كهيرا

दांगी-दांगी दांगी-दांगी *ص.نب.* टुकड़ों में बाँटना
ټكړون مېن بانټنا

दान: दानः *ښځ.م.* 1. टुकड़ा 2. दाना, कण
١. ټكړا ٢. دانه، كن

दानादार दानादार *ص.نر.م.* दानेदार, कनीदार
داني دار، كني دار

दाव दाव *نر.م.* नीलामी की बोली نيلامي كى بولي

दावती दावती *نر.م.* गुलदाउदी फूल گل داؤدي پهول

दावूदी दावूदी *نر.م.* गुलदाउदी (फूल) گل داؤدي (پهول)

दावूतलब दावूतलब *نر.م.* प्रत्याशी, उम्मीदवार
پرتياشي، اميدوار

दावूतलबी दावूतलबी *ښح.م.* 1. उम्मीदवार होना 2. बोली लगना
١. اميدوار هونا ٢. بولي لګنا

दाव: दावः *ښځ.م.* 1. वाद, मुकदमा 2. दावा, माँग 3. झगड़ा
١. واد، مقدمه ٢. دعوا، مانګ ٣. جهګړا

दाय दाय *نر.م.* 1. पंक्ति, कतार 2. दीवार की जड़
١. پنكتي، قطار ٢. ديوار كي جړ

दायरतुलमआरिफ दायरतुलमआरिफ *نر.م.* विश्वकोश
وشوكوش

دایرول دایرکرنا *مص.مت.* संचालन करना, आयोजित करना

سنچالن، کرنا، آیوجت کرنا

دایروی دایرکار *ص.نب.* घुमावदार, गोलाकार

گھماؤ دار، گولاکار

دایره دایر: *ښځ.م.* वृत्त, गोल, गोला, वर्त, गोल، گولا

دایک دایک *نر.م.* 1. सितारा 2. चमक 3. दसवाँ भाग

۱. ستارا ۲. چمک ۳. دسوان بهاگ

دایمي دایمي *ص.نب.* स्थायी, चिरस्थायी, दवामी

استهایي، چرستهایي، دوامي،

دایه دای: *ښځ.م.* नौकरानी, दाई نوکراني، دایي

دایي دایي *ښځ.م.* नौकरानी, दाई نوکراني، دایي

دب دوب *نر.م.* गरूर, घमंड گھمنڈ، غرور

دباندنی دبانده *ص.نر.م.* बाहर, बाह्य باهر، باهیه

دباندې دباندې *ق.* बाहर, बाह्य باهر، باهیه

دبدبه دبدب: *ښځ.م.* महिमा, शान, प्रताप مهیما، شان، پرتاپ

دبلی دبلۍ *نر.م.* पात्र, डिब्बा پاتر، ډبه

دبه دب: *ښځ.م.* तेल का डिब्बा تېل کا ډبه

دپاره دپار: *او.* के लिए کي لیي

دپلوم دپلوما *نر.م.* डिप्लोमा دیپلوما

دجله دجل: *ښځ.م.* दजला (इराक की नदी) دجله (عراق کي ندي)

دخانیات دخانیات *نر.ج.* तंबाकू, तंबाकू सेवन सामग्री

تمباکو، تمباکو سبون سامګري

دخل دخل *نر.م.* 1. हस्तक्षेप 2. आय, आमदनी

۱. هستشبپ ۲. آی، آمدني

دخلول دخلوال *نر.م.* प्रवेशद्वार, प्रवेश मार्ग

پروبش دوار، پروبش مارګ

دخیل دخیل *ص.نر.م.* 1. अंतर्ग्रस्त 2. कुंडलित

۱. انترګرست ۲. کنډلت

دد دد *نر.م.* पशु, जानवर پشو، جانور

ددوی ددوی *ض.* इनका, उनका, ددوی اِن کا، اُن کا

دده دده: *ض.نر.* उसका اس کا

ددي ددې *ض.ښځ.* उसकी اسکي

در در *ض.* एक सर्वनाम जो मध्यम पुरूष की ओर काम का संकेत देता है

اېک سروانم جومدهیم پروش کی اورکام کاسنکېت دېتا هي

دراک دراک *ص.نر.م.* दूरदर्शी, विचक्षण

دردرشي، وچکشن

درانی دورانی *نر.ج.* अफ़गानिस्तान की विख्यात जाति का नाम

افغانستان کی وکهیات ذاتي کا نام

درب درب *نر.م.* 1. जंगली घास, मोथा 2. भारी सामान के गिरने की आवाज़ 3. प्रतिष्ठा, गौरव

۱. جنګلي ګهاس، موتها ۲. بهاري سامان کي ګرني کی آواز ۳. پرتشټها، ګورو

دربار دربار *نر.م.* राजमहल, दरबार راج محل، دربار

درباري درباري *ص.نب.* राजदरबारी راج درباري

دریچه دریچه *ښځ.م.* खिड़की, झरोखा ګهړکي، جهروکهه

درب دربانی دربدربانی *نر.م.* आँख-मिचौली, लुका-छिपी

آنکهه - مچولي، لکا-چهپي

دربل دوبل *نر.م.* पगहा, रस्सी پکها، رسي

دربلول دوبلول *مص.مت.* खूँटे से बाँधना

کهونټي سي باندهنا

دربلی دوبلۍ *ښځ.م.* तिपाई, त्रिपादिका ټپایي، تریپادکا

دربلبدل دوبلیدل *مص.ل.* बाँधा जाना, जानवरों को दोनों पाँव से बाँधा जाना

باندها جانا، جانورون کو دونون پاؤن سي باندهاجانا

दरबलवल *مص.مت.* मारना, प्रहार करना दर्बलवल

مارنا، پرهارکرنا

दरबः *ښځ.م.* 1. बिजली, वज्र 2. धूप 3. अंधेरा 4. शोर

١. بجلي، ورج ٢. دهوپ ٣. اندهيرا ۴. شور

दरबहार *نر.م.* खटखटाने की आवाज़, पीटने की आवाज

کهټکهټاني کي آواز، پيټني کي آواز

दराबय *نر.م.* खटखटाने की आवाज़, पीटने की आवाज

کهټکهټاني کي آواز، پيټني کي آواز

दर्जन *نر.م.* दर्जन दर्जन

दर्जवल *مص.مت.* दर्ज करना, शामिल करना

درج کرنا، شامل کرنا

दर्जः *ښځ.م.* श्रेणी, कोटि शرښي، کوتي

दर्जाबंदी *ښځ.م.* श्रेणीकरण, वर्गीकरण

شرښي کرن، ورګيکرن

दर्जालरवनकै *ص.نر.م.* श्रेणीकृत, क्रमिक

سرښی کرت، کرمک

दर्चल *مص.ل.* छींकना چهيکنا

दर्चल *ص.نر.م.* चलता हुआ, जारी

چلتا هوا،جاري

दर्जः *امر.نر.م.* जाओ جاؤ

दूर्सः *ښځ.م.* रौशनदान, झरोखा روشندان، جهروکها

दरख्तः *ښځ.م.* पेड़, वृक्ष پيړ، ورکش

दरख्वास्त *نر.م.* माँग, अनुरोध, याचिका

مانګ، انورودهـ، ياچيکا

दरख्वास्ती *ښځ.م.* निवेदन, अनुरोध, याचिका

نيوښن، انورودهـ، ياچيکا

दर्द *نر.م.* पीड़ा, दर्द پيړا، درد

दर्दक *ص.نر.م.* द्रव्य पदार्थ (तेल, दूध)

دربيه پدارتهـ (تېل، دودهـ)

दर्दमन *ص.نر.م.* दर्द से पीड़ित, दुखी

درد سي پيړت، دکهي

दर्दवल *مص.مت.* क्रुद्ध करना, गुस्सा दिलाना

کروډهـ کرنا، غصه دلانا

दर्देदल *مص.ل.* क्रुद्ध होना, गुस्सा दिलाना

کروډهـ هونا، غصه دلانا

दरज *نر.م.* 1. दरार 2. सामान गिरने की आवाज़

١. درار ٢. سامان ګرني کي آواز

दर्जन *نر.م.* दर्ज़न दرجن

दर्ज़वल *مص.مت.* मारना, प्रहार करना, गोली चलाना

مارنا، پرهارکرنا، ګولي چلانا

दरज़हार *نر.م.* लगातार गोली चलाने की आवाज़

لګاتار ګولي چلاني کي آواز

दरजी *نر.م.* दरज़ी درزي

दर्स *نر.م.* पाठ, शिक्षा, सीख پاټهـ، شکشا، سيکهـ

दुरुस्त *ص.نر.م* 1. ठीक, सही 2. संपूर्ण, पूर्ण

١. ټهيک، صحيح ٢. سمپورن، پورن

दरस्तः *ښځ.م.* शस्त्र, हथियार شستر، هتهيار

दरसी *ص.نب.* शिक्षात्मक, शिक्षा संबंधित, पाठ संबंधित

شِکشاتمک، شِکشا سمبندهت، پاټهـ سمبندهت

दूरिश्तः *ښځ.م.* सूखे घास का मिश्रण سوکهي ګهاس کا مشرن

दर्शल *نر.م.* देहरी, दहलीज, दरवाजे की चौखट

دېهري، دهليز، دروازي کي چوکهټ

दर्ग़ल *ص.نر.م.* 1. कपटी; प्रतारक; छली; खोटा 2. झूठा 3. बेचैन, 4. घिरा हुआ, बंद

١. کپټي پرتارک، چهلّي، کهوټا ٢. جهوټها ٣. بېچېن ۴. ګهراهوا، بند

दर्ग़ली *ښځ.م.* 1. छल, धोखा 2. प्रताड़ना

١. چهل، دهوکها ٢. پرتارنا

दर्ग़न *نر.م.* मसाला पीसने का चिकना पत्थर

مساله پيسني کا چکنا پټهر

दर्ग़ोलवल *مص.مت.* सिंचाई करना سينچايي کرنا

درک *نر.م.* दरक 1. पता-ठिकाना 2. के कारण 3. भूखंड जल को संविभाजित करना

۱. پتا-ټهکانا ۲.کړکارن ۳. بهوکهندجل کوسنوییهاجت کرنا

درک *نر.م.* दर्क प्रत्यक्ष ज्ञान, बोध, परिज्ञान

پرتیکش گیان، بودھ، پریگیان

درک *ص.نر.م.* दर्ग छिछला स्थान, उथला जल

چھچھلا استھان، اتھلا جل

درک *نر.م.* दरग 1. पगध्वनि 2. धड़कन, स्पंदन 3. वन, जंगल

۱. پگدھونی۲. دھرکن، اسپندن۳. ون، جنگل

درکه *ښځ.م.* दरागः 1. धड़कन 2. पगध्वनि

۱. دھرکن۲. پگدھونی

درگاه *ښځ.م.* दर्गाह 1. द्वार, दरवाजा 2. मजार 3. चौखट

۱. دوار، دروازه ۲. مزار ۳. چوکهټ

درگرده *ق.نر.م.* दर्गरदः निरंतर, अनवरत نرنتر،انورت

درگړ *ص.نر.م.* दर्गड़ इमारती लकड़ी عمارتي لکړي

درگړي-درگړي *ص.نب.* दर्गड़ी-दर्गड़ी 1. टुकड़े-टुकड़े 2. बहुत परेशान 3. गड़बड़

۱. ټکړي-ټکړي۲. بهت پریشان۳. ګډبډ

درگه *ښځ.م.* दर्गः 1. नरकुल, नरकट 2. वह पौधा जिससे कलम बनाते हैं 3. कमर में बाँधकर नाप को खींचने की रस्सी 4. तेज चलना, दौड़ना

۱. نرکل، نرکټ۲. وه پودها جس سي قلم بناتي هېن۳. کمر مېن باندہ کر ناپ کو کهینچني کی رسسي۴. تېز چلنا، دوړنا

درگهار *نر.م.* दरघार 1. धड़कन, स्पंदन 2. पगध्वनि

۱. دھرکن، اسپندن ۲. پگدھوني

درلودل *مص.مت.* दरलोदल प्राप्त करना, रखना, अधिकार में रखना

پراپت کرنا، رکھنا، ادھیکار مېن رکھنا

درم *نر.م.* दरम ढोल पीटने की आवाज़ ډهول پیټني کي آواز

درمب *نر.م.* दरम्बः ढोल की आवाज़ ډهول کی آواز

درمبا *ښځ.م.* दरम्बा ढोल की आवाज़ ډهول کی آواز

درمبول *مص.مت.* दरम्बवल ढोल बजाना ډهول بجانا

درمبهار *نر.م.* दरम्बहार ढ़ोल बजाने की आवाज़ ډهول بجاني کی آواز

درمسال *نر.م.* दरमसाल हिंदुओं का पूजनीय स्थान

هندؤن کا پوجنیی استهان

درمغول *ص.نب.* दरमग़ोल अस्त-व्यस्त, अनियमित

است- ویست،انیمت

درمکښ *نر.م.* दरमकख सुतारी, सुआ ستاري، سوا

درمل *نر.م* दरमल 1. औषध, दवाई 2. अधपका

۱. اوشدھ، دوايي ۲. ادھپکا

درملتون *نر.م.* दरमलतून औषधालय, दवाईघर, दवाई की दुकान

اوشدھالیه، دوايي گهر، دوايي کي دکان

درملګر *نر.م.* दर्मलगर चिकित्सक, वैद्य, डॉक्टर

چکتسک، وېدیه، ډاکټر

درملي *ص.نب.* दर्मली चिकित्सक, वैद्य, डॉक्टर, इलाज करने वाला

چکتسک، وید، ډاکټر، علاج کرني والا

درمن *نر.م.* दर्मन ढेर, अंबार, टाल (अनाज)

ډهېر، امبار. ټال (اناج)

درمولډل *نر.م.* दर्मोलडल नरकट का जंगल

نرکټ کا جنگل

درمه *ښځ.م.* दरमः 1. नरकट, नरकुल 2. तना 3. नाल 4. नली

۱. نرکټ، نرکل ۲. تنا ۳. نال ۴. نلي

درناوی *نر.م.* दरनावय आदर, सम्मान آدر، سمآن

درنښت *نر.م.* दरनख्त 1. आदर 2. प्रतिष्ठा

۱. آدر ۲. پرتشټها

درنګ *نر.م.* दरंग 1. देर, विलंब 2. विराम

۱. دېر، ولمب ۲. ویرام

درنګ *نر.م.* दरंग खान, खदान کهان، کهدان

درنګول *مص.مت.* दरंगवल संगीत यंत्र से आवाज़ निकालना

سنگیت ینترسي آواز نکالنا

درنګه *ښځ.م.* दरंगः 1. शव, लाश 2. सड़ा-गला मांस 3. झगड़ा

۱. شو، لاش ۲. سړا- ګلا مانس ۳. جهګړا

درنول दरनवल *مص.مت.* 1. अतिभार करना, वजन बढ़ाना 2. आदर करना
١. اتيبهارکرنا، وزن برهانا ٢. آدر کرنا

درنه दरनः *ښځ.م.* 1. भारी 2. विपत्ति, आफत
١. بهاري٢. وپتي، آفت

درنېدل दरनेदल *مص.ل.* भारी होना بهاري هونا

دروازه दरवाज़ः *ښځ.م.* दरवाजा, द्वार, दरवाजा دوار، دروازه

دروازه وان दरवाज़ःवान *نر.م.* द्वारपाल, दरबान
دوارپال، دربان

درواغ दरवाग़ *نر.م.* झूठा, असत्य جهوټها، استيئ

درواغجن दरवाग़जन *ص.نر.م.* झूठा, मिथ्यावादी
جهوټها، متهيوادي

دروږی दरवगै *نر.م.* 1. चिह्न , मार्क 2. मन्नत का चिह्न बच्चों या जानवरों पर
١. چهن، مارک ٢. مننت کا چهن بچون يا جانورون پر

دروږی दरवगै *نر.م.* 1. मन्नत माना हुआ 2. मन्नत का जानवर 3. वह लड़का जिसके कान में मन्नत की बाली हो
١. منت مانا هوا٢. مننت کا جانور٣. وه لڑکا جسکي کان مېن منت کي بالي هو.

دروستل दरवस्तल *مص.مت.* लाना (तुम्हारे, आपके लिए)
لانا (تمهاري، آپ کي لي)

دروغ दरोग़ *نر.م.* झूठा, असत्य جهوټها، استيی

درواغجن दरवाग़जन *ص.نر.م* 1. झूठा 2. बेईमान
١. جهوټها ٢. بي ايمان

دروغه दरोग़ः *ښځ.م.* 1. गौरव, महिमा 2. दबदबा
١. گورو، مهيما ٢. دبدبه

درول दरवल *مص.مت.* 1. रोकना, ठहराना 2. बंद करना 3. नियुक्त करना
١. روکنا، ټهرانا ٢. بند کرنا ٣. نيوکت کرنا

دروم दरुम *نر.م.* गरज, गूँज گرج، گونج

دروند दरूँद *ص.نر.م.* 1. भारी 2. सम्मानित
١. بهاري ٢. سممانت

دروندوالی दरूँदवाले *نر.م.* भारीपन بهاري پن

دروه दरोह *ښځ.م.* 1. धोखा, कपट, छल 2. डर
١. دهوکها، کپټ، چهل ٢. ډر

دروه तत्काल, फौरन *ق.* दरवा تتکال، فوراً

دروهل दरोहल *مص.مت.* 1. धोखा देना, छल करना, ठगना 2. परेशान करना
١. دهوکها دېنا، چهل کرنا، ټهګنا ٢. پريشان کرنا

دروهه दरवहः *ښځ.م.* 1. धोखा, छल 2. धोखेबाज
١. دهوکها، چهل ٢. دهوکهي باز

دروی दर्वय *نر.م.* 1. नरकुल, नरकट 2. बाँसुरी, वंशी
١. نرګل، نرګټ ٢. بانسوري، ونشي

دروېژګر दर्वेज़गर *ښځ.م.* भिखारी, भिक्षुक
بهيکاري، بهکشک

دروېزه दर्वेज़ः *ښځ.م.* दान, भिक्षा دان، بهکشا

دروېش दर्वेश *نر.م.* 1. दरवेश, फकीर 2. गरीब
١. دروېش، فقير٢. غريب

دره दरः *ښځ.م.* घाटी, दर्रा (कैनियन)
گهاټي، درّه (کېنين)

دره दरः *ښځ.م.* कोड़ा, चाबुक کورا، چابک

دری दरड़ *ښځ.م.* दरी, गलीचा
دري، ګليچه

دري दरी *ښځ.م.* दरी (अफ़ग़ानिस्तान की राष्ट्रभाषा)
دري (افغانستان کی راشټربهاشا)

دري दरे *ش.* तीन, तीन का अंक
تين، تين کا انک

دریا दर्या *ښځ.م، نر.م.* नदी, खंजरी
ډفلي، کهنجري

دریاب दर्याब *نر.م.* नदी ندي

دریال दर्याल *نر.م.* नदी, खंजरी ډفلي، کهنجري

دریځ दरीज *نر.م.* 1. प्रवचन-मंच 2. स्थिति 3. खड़ा होने की जगह
١. پروچن-منچ ٢. استهتي ٣. کهړا هوني کی جګه

دري څنډی दरेसंडे *نر.م.* त्रिकोण تريکون

دریچه दरीच *ښځ.م.* जालीनुमा दीवार, जाली, जंगला
جالی نما ديوار، جالي، جنګلا

درېدل दरेदल *مص.ل.* 1. खड़ा होना 2. रुकना 3. विरोध करना, रोकना 4. प्रतीक्षा करना
١. کهړا هونا ٢. رکنا ٣. ويرودهـ کرنا، روکنا ۴. پرتيکشا کرنا

دربش दरेश/*مر.* रुकाव, ठहराव रुकाव، ٹھہراو

دربشي दरेशी/*مبث.م.* सूट, जैकेट سوٹ، جیکٹ

دري بٹانی दरेखानइ/*مبث.ج.* तीन नोकों वाला पंजा जिससे अनाज आदि इकट्ठा करते हैं
تین نوکون والا پنجه جس سي اناج آدي اکٹھا کرتي هیں

دریغ दरेग़/*نر.م.* 1. बचत, किफायती 2. अपर्याप्त
١. بچت، کفایتي ٢. اپریاپت

دریغول दरेग़वल/*مص.مت.* रोकना, बचाना روکنا، بچانا

دریغه दरेग़:/*او.* ओह, आह, खेद (करुणा विषय)
اوه، آه ، کھید (کرونا وشی)

دریگون दरेगून/*ص.نر.م.* तीन गुणा तین گنا

دریگونی दरेगूनै/*ص.نر.م.* तीन गुणा तین گنا

دریم दरयम/*ص.ش.* तीसरा تیسرا

دریمگړی दरयमगड़ै/*نر.م.* 1. निर्णायक; मध्यस्थ; पंच 2. दलाल
١. نرنایک؛ مدھیستھ؛ پنچ ٢. دلال

دریمه خور दरयमाखोर/*مبث.م.* चंद्रकाल का पाँचवाँ माह
چندرکال کا پانچوان ماہ

دریناک दरींग/*ص.نر.م.* ठोस, कठोर ٹھوس، کٹھور

دریناکل दरींगल/*مص.مت.* 1. दबाना 2. दबा-दबाकर एक चीज़ को दूसरी चीज़ में समाना 3. फैलाना
١. دبانا ٢.دبا-دباکرایک چیزکودوسري چیزمیں سمانا ٣. پھیلانا

دریه दर्य:/*مبث.م.* खंजरी, डफली دفلي، کھنجري

درد दड़द/*نر.م.* दर्द, पीड़ा پیرا، درد

دردنگ दड़दंग/*نر.م.* 1. उछल-कूद, फलांग 2. क्षण, पल
١. اچھل- کود، پھلانگ ٢. شن، پل

دردول दड़दवल/*مص.م.* गुस्सा दिलाना, क्रुद्ध करना, क्रोधित करना
غصه دلانا، کرودھ کرنا، کرودھت کرنا

دردیدل दड़देदल/*نر.م.* गुस्सा होना, क्रोधित होना
غصه هونا، کرودھت هونا

درز दड़ज़/*نر.م.* 1. तोप की आवाज़ 2. भारी चीज़ गिरने की आवाज
١. توپ کی آواز ٢. بھاري چیز گرني کي چیز

درکه दड़क:/*مبث.م.* धमकी (हथियार से)
دھمکي (ہتھیار سي)

دروکي दड़ूके/*مبث.م.* 1. छोटा तख्ता 2. लकड़ी का छोटा टुकड़ा 3. नेवारी
١. چھوٹا تخته ٢. لکڑي کی چھوٹا ٹکڑا ٣. نیواري

دره दड़:/*مبث.م.* 1. तख्ता 2. दरवाजा 3. लकड़ी का टुकड़ा
١. تخته ٢. دروازه ٣. لکڑي کا ٹکڑا

دړی दड़ै/*نر.م.* 1. बूँद 2. द्रव्य मापी बर्तन
١. بوند ٢. دربیه ماپي برتن

دړی दड़इ/*مبث.م.* 1. सजावटी या चमकीली पन्नी 2. माँग-टीका, महिलाओं के माथे का आभूषण 3. बर्तन और खाने के सामान की अलमारी
١.سجاوتي یا چمکیلی پنّی مانگ-ٹیکا ٢. مہیلاؤں کي ماتھي کا آبھوشن ٣. برتن اور کھاني کي سامان کی الماري

دړی दरइ/*مبث.م.* 4416.25 ग्राम के बराबर का माप
4416.25 گرام کي برابرکا ماپ

دړي وړي दड़ेवड़े/*ص.نب.* 1. टुकड़े-टुकड़े 2. गड़बड़, तहस-नहस
١. ٹکڑي- ٹکڑي ٢. گڑبڑ، تھس-نھس

دزار दज़ार/*نر.م.* मक्का, मकई مکا، مکي

دسپلین दसप्लीन/*نر.م.* अनुशासन انوشاسن

دسپنه दसपन:/*مبث.م.* 1. करनी 2. पाटा
١. کرني ٢. پاٹا

دستاویز दस्तावेज़/*نر.م.* प्रमाण-पत्र, डाक्यूमेंट
پرمان- پتر، ڈاکیومنٹ

دست پاک दस्तपाक/*نر.م.* छोटा तौलिया, रूमाल
چھوٹا تولیا، رومال

دسترک दस्तरक/*نر.م.* ढ़ोल बजाने वाली छड़ी
ڈھول بجاني والي چھڑي

دستک दस्तक/*نر.م.* 1. हैंडल 2. दस्तक, खटखट
١. ہینڈل ٢. دستک، کھٹکھٹ

دستکش दस्तकश/*نر.م.* दस्ताना دستانه

दस्तकी *ना.भा.पु.* लकड़ी, वह लकड़ी जो शहतीर के ऊपर रखी जाती है, वह लकड़ी जो सीढ़ी में पाँव रखने के लिए लगाते हैं।

لکڑي، وه لکڑی جو شهتير کي اوپر رکهي جاتی هی، وه لکڑی جو سيڑهي مين پاؤن رکهني کي لي لگاتي هين

दस्तकृइ *क्रि.वि.* हाथ से बनी रोटी هاتهه سي بنی روتي

दस्तगाः *क्रि.वि.* कारखाना, मशीन کارخانه، مشين

दस्तगीर *ना.भा.पु.* सिटकनी, अर्गला, कुंडी ستکني، ارگلا، کوندي

दस्तलाप *ना.भा.पु.* 1. बहनों का पैसा 2. उपहार ١. بهنون کا پيسه ٢. اپهار

दस्तमाल *ना.भा.पु.* रूमाल رومال

दस्तूरः *ना.भा.पु.* 1. रिवाज, रीति 2. कायदा, कानून 3. फरमान

١. رواج ، ريتی ٢. قاعده، قانون ٣. فرمان

दस्तः *क्रि.वि.* बैंड संगीत بينڈ سنگيت

दस्ती *क्रि.वि.* अविलंब, फौरन, शीघ्र اويلمب، فوراً، شيگهر

दस्तख़त *ना.भा.पु.* हस्ताक्षर هستاکشر

दसरः *क्रि.वि.* 1. कभी नहीं 2. बिलकुल 3. शुरू से, फिर से 4. ख़त्म, आखिर

١. کبهی نهين٢. بلکل٣. شروع سي، پهر سي٤. ختم، آخر

दस्कलः *क्रि.वि.* दस्ताना دستانه

दलाप *ना.भा.पु.* उपहार, भेंट, बोहनी का पैसा اپهار، بهينٹ، بوهني کا پيسه

दस्माल *ना.भा.पु.* रूमाल رومال

दस्मालः *क्रि.वि.* प्लास्टर, पलस्तर پلاستر، پلستر

दसीयः *क्रि.वि.* षड्यंत्र, साजिश شرينتر، سازش

दश्तः *क्रि.वि.* रेगिस्तान, निर्जन स्थान ريگستان، نرجن استهان

दश्त *ना.भा.पु.* निर्जन स्थान, रेगिस्तान نرجن استهان، ريگستان

दश्मन *ना.भा.पु.* दुश्मन, शत्रु دشمن، شترو

दश्मन दारः *ص.نب.* वह व्यक्ति जिसके शत्रु हों

وه ويکتی جسکي شترو هون

दश्मनवल *مص.مت.* दुश्मन बनाना دشمن بنانا

दश्मनी *क्रि.वि.* शत्रुता, विद्वेष شتروتا، ودويش

दश्मनदल *مص.ل.* दुश्मन होना دشمن هونا

दश्मन *ना.भा.पु.* दुश्मन دشمن

दआ *क्रि.वि.* प्रार्थना, दुआ پرارتهنا، دعا

दआकवल *مص.ل.* प्रार्थना करना, दुआ करना پرارتهنا کرنا، دعا کرنا

दआगूय *ना.भा.पु.* विनय पूर्वक प्रार्थना करना ونی پوروک پرارتهنا کرنا

दअवा *क्रि.वि.* 1. वाद, मुकदमा 2.दावा 3. झगड़ा ١.واد، مقدمه٢.دعوا ٣.جهگڑا

दअवाकवल कोल *مص.ل.* 1. दावा करना 2. मुकदमा करना

١. دعوا کرنا ٢. مقدمه کرنا

दग़सी *ص.نب.* ऐसा ही, इसी तरह ايسا هی، اسی طرح

दग़लतः *ض.* यहाँ يهان

दग़ो *ض.* ये लोग يه لوگ

दग़ूमरः *او.ض.* इतना, इतना ही اتنا، اتنا هي

दग़ोनः *ض.* इतना, इतना ही اتنا، اتنا هي

दग़ा *ص.نر.م.* यह يه

दफ़ाअ *क्रि.वि.* 1. रक्षा, बचाव 2. दोष-निवारण, रक्षण

١. رکشا، بچاؤ ٢. دوش – نيوارن، رکشن

दफ़ाई *ص.نب.* रक्षात्मक, सुरक्षात्मक رکشاتمک ،سورکشاتمک

दफ़्तर *ना.भा.पु.* 1. कार्यालय, दफ़्तर 2. खाते की पुस्तिका

١. کاريالی، دفتر ٢. کهاتي کی پوستيکا

दफ़्अ *क्रि.वि.* हटाना, दूर करना, भगा देना هٹانا، دور کرنا، بهگا دينا

दफ़अतन *क्रि.वि.* तुरंत, शीघ्र, जल्दी तरंत، شیگھر، جلدي

दफ़न *नर.म.* दफनाना, गाड़ना دفنانا، گاڑنا

दिक़्क़त *नर.म.* 1. सूक्ष्मता 2. सावधानी ١. سكشمتا ٢. ساودهاني

दक़ीक़ *वि.नर.म.ज.* 1. महीन, बारीक 2. ठीक 3. सावधान 4. गौर ١. مهين، باريک ٢. ٹھیک ٣. ساودهان ۴. غور

दक़ीक़ः *स्त्री.म.* क्षण, मिनट منٹ، شن

दक *नर.म.* कारण کارن

दुकान *नर.म.* दुकान دکان

दूकांचः *स्त्री.म* चबूतरा, प्लेटफार्म چبوترا، پلیٹ فارم

दूकानदार *नर.म.* दुकानदार دوکاندار

दूकानदारी *स्त्री.म.* दुकानदारी دوکانداري

दकतूर *नर.म.* डॉक्टर, वैद्य, चिकित्सक ڈاکٹر، ویدھ، چکتسک

दकतूरा *स्त्री.म.* डॉक्टर की उपाधि ڈاکٹر کی اپادھي

दकइ *स्त्री.म.* दूध का बर्तन मिट्टी से बना دودھ کا برتن متی سي بنا

दग *नर.म.* 1. गोपनीय, रहस्य 2. अविश्वसनीय 3. एक प्रकार का गहना ١. گوپنیه، رهسیه ٢. اوشوسنیه ٣. ایک پرکار کا گهنا

दगल *नर.म.* फटकार, डाँट پھٹکار، ڈانٹ

दल *स्त्री.नर.म.* दलिया دلیا

दिलासा *स्त्री.नपु.* सांत्वना, तसल्ली سانتونا، تسلّي

दलाक *नर.म.* नाई, हज्जाम نایي، هجّام

दलाल *नर.म.* दलाल, मध्यस्थ, आढ़तिया دلال، مدهیستھ، آڑھتیا

दलालत *नर.म.* दलालत संकेत, दलील سنکیت، دلیل

दलाली *स्त्री.म.* दलाली आढ़त, दलाली آڑھت، دلالي

दिलावर *स्त्री.नर.म.* साहस, वीरता ساهس، ویرتا

दिलावरा *स्त्री.म.* साहसी, शूरवीर ساهسي، شوروير

दिलबर *नर.म.* प्रियतम, परमप्रिय پریتم، پرم پریی

डेल्टा *स्त्री.म.* दल्ता ڈیلٹا

यहाँ, इधर *क्रि.वि.* दल्तः یهان، ادهر

दिलचस्प *स्त्री.नर.म.* रुचिकर, रोचक روچیکر، روچک

दिलचस्पी *स्त्री.म.* रुचि, दिलचस्पी روچي، دلچسپي

दलदः *स्त्री.म.* पका हुआ दलिया پکا هوا دلیا

दिलरूबा *स्त्री.म.* 1. प्रेयसी, प्रियतमा, माशूक 2. एक तार वाला संगीत यंत्र ١. پریسي، پریتما، معشوق ٢. ایک تاروالا سنگیت ینتر

सौर काल का ग्यारहवाँ महीना. **दलव** سور کال کا گیارهوان مهینه

दलः *स्त्री.नर.म.* नीच, बेगैरत نیچ، بي غیرت

दलइ *स्त्री.म.* सूखी घास का ढेर سوکھي گھاس کا ڈھیر

दलील *नर.म.* तर्क, दलील ترک، دلیل

दम *नर.म.* 1. क्षण, पल 2. मंत्र, जादू 3. भाप, ١. شن، پل ٢. منتر، جادو ٣. بھاپ

दमाग़ *नर.म.* मस्तिष्क, मगज, दिमाग مستشک، مغز، دماغ

दमाग़ः *स्त्री.म.* 1. अंतरीप 2. लबादा ١. انتریپ ٢. لبادا

दमबोरः *स्त्री.म.* दो तार वाला संगीत यंत्र, तानपूरा دوتار والا سنگیت ینتر، تانپورا

दमपुख़्तः *स्त्री.म.* भाप से पका हुआ चावल بھاپ سي پکا هوا چاول

दमपादम *क्रि.* निरंतर, हरपल, सदा نرنتر،هرپل، سدا

दूमची *स्त्री.म.* पुट्ठा घोड़ा, दुमची

दमचे पुट्ठा घोड़ा, दुमची

پټهاګهورا، دمچي

दमखनै ص.نر.م. भूतपूर्व, पुराना **दमखनी**

بهوتپورو، پرانا

दमखः ق. 1. पहले 2. सामने **दमखे**

1. پهلي ۲. سامني

दमिश्क़ نر.م. दमिश्क (शहर) **दमश्क़**

دمشق (شهر)

दमलातीर نر.م. दमलातीर रीढ़ की हड्डी, मेरुदंड,

ریړه کي هډّي، مېروډنډ

दमलागाखै نر.م. दमलागाखै कशेरुका **दमलाघाषे**

दमलामरइ مذ.م. दमलामरइ कशेरुका

दमू نر.م. दमू दो नदियों का संगम

دو ندیون کا سنگم

दमोक्रात نر.م. दमोक्रात लोकतंत्रवादी **दमोकरात**

दमोक्रातीक نر.م..ج. दमोक्रातीक लोकतांत्रिक, प्रजातांत्रिक

لوکتانترک، پرجاتانترک

दमोक्रासी مذ.م. दमोक्रासी लोकतंत्र, प्रजातंत्र **दमोकरासि**

لوکتنتر،پرجاتنتر

दमवल مص.مت. दमवल 1. जादू करना, फूँक मारना 2. भाप देना

۱. جادو کرنا، پهونک مارنا ۲. بهاپ دېنا

दमः مذ.م. दमः 1. आराम, विश्राम 2. श्वसन, साँस **दमे**

۱. آرام، وشرام ۲. شوسن، سانس

दमेदल مص.ل. दमेदल 1. विश्राम पाना, आराम पाना 2. धीमी आँच पर पकना (चाय या पुलाव)

۱. وشرام پانا، آرام پانا، ۲. دهيمي آنچ پر پکنا (چای یا پلاؤ)

दमेलमानः सतरग مذ.م. दमेलमानः सतरग: साँझ का तारा, शाम का तारा

سانجهه کا تارا، شام کا تارا

दनाभः مذ.م. दनाभः नाभि, ढोंढ़ी **दनामे ग़ूटइ**

نابهي، ډهونرهي

दतून مذ.م. दतून दातौन **दनासे**

दंदः مذ.م. दंदः कार्य, कर्तव्य **दन्दे**

کاریه، کرتبی

दंग نر.م. 1. थ्रेसिंग मशीन, मूसली, मूसल 2. ऊँचा, उत्तुंग **दङ्ग**

۱. تهرېسنګ-مشين، موسلي، موسل ۲. اونچا، اتتنګ

दनै ص.نر.م. अंदरूनी **दन्नी**

اندروني

दनः ق. अंदर, भीतर **दन्ने**

اندر، بهيتر

दुनया مذ.م. 1. संसार, दुनिया 2. धन, दौलत **दुनिया**

۱. سنسار، دنيا ۲. دهن، دولت

दुनियादारः ص.نب. अमीर, धनी **दुनिया दारे**

امير، دهني

दुनियायी ص.نب. सांसारिक, दुनियावी **दुनियापे**

سانسارک، دنياوي

दुनयवी ص.نب. सांसारिक **दुनीपे**

سانسارک

दणदण نر.م. संगीत यंत्र की एक ध्वनि **दन दन**

سنګيت ينتر کی ايک دهوني

दणया نر.م.ج. धनिया **दुनिया**

دهنيا

दव نر.م. बोली, नीलामी **दो**

بولي، نيلامي

दवा مذ.م. 1. औषधीय, दवाई 2. रसायन **दवा**

۱. اوشدهی، دوايي ۲. رساين

दवापाशी مذ.م. रासायनिक-छिड़काव **दवापाषी**

راسايڼک - چهڑکاؤ

दवाखानः مذ.م. औषधालय, दवा-खाना **दवाखाने**

اوشدهالیه، دوا خانه

दवारः ق. शीघ्र, तुरंत **दवार**

شيګهړ، ترنت

दवाड़ः ص.ض. दोनों **दवाड़े**

دونون

दवासाज़ نر.م. औषधी बनाने वाला, दवा बनाने वाला **दवासाज़**

اوشدهي بنانې والا، دوا بنانې والا

दवाम نر.م. स्थायित्व, टिकाऊपन, लगातार **दवाम**

استهايتو،ټاکاؤپن، لګاتار

दवामदारः ص.نب. चिरस्थायी, हमेशा रहने वाला **दवामदारे**

چرستهايي، همېشه رهني والا

दवायर نر.م. 1. कार्यालय 2. परिधि, घेरा, दायरा, **दवायरे**

۱. کارياليه ۲. پريدهي، ګهېرا، دايره

दूब نر.م. भाप, वाष्प **दूब**

بهاپ، واشپ

دوباره दुबारः *ق.* दोबारा, फिर से, बार-बार दोबारा، پھرسي، بار- بار

دوبی दोबै *نر.م.* गरमी, ग्रीष्म-ऋतु گريشم - ريتو، گرمي

دوبي दोबी *نر.م.* धोबी دھوبي

دوپٹّه दुपट्टा *ښځ.م.* चादर, ओढ़नी چادر، اوڑھني

دوچنده दुचंदः *ص.نب.* दुगुना, दूना دوگنا، دونا

دود दूद *نر.م.* धुआँ دھوان

دودجن दूदजन *ص.نر.م* धुएँ से बना 2. धुएँ वाला 1. काजल

١. دھوپن والا ٢. دھوپن سي بنا كاجل

دودکش दूदकख *ص.نر.* चिमनी, धुआँकश, धुआँदान چمني، دھوان كش، دھوان دان

دودوبایده दोदूबायदः *ښځ.م.* रिवाज, प्रथा रواج، پرتھا

دودول दूदवल *مص.مت.* धुआँ करना, जलाना

دھوان كرنا، جلانا

دوده दूदः *ښځ.م.* 1. धुआँ 2. धर्म 3. काजल

١. دھوان ٢ . دھرم ٣. كاجل

دوراندیش दूरंदेश *ص.نر.م.* दूरदृष्टि, दूरदर्शी دوردرشي، دوردرشتي

دوراندیشي दूरनदेशी *ښځ.م.* दूरदृष्टि, दूरदर्शिता دوردرشتا، دوردرشتي

دوربین दूरबीन *نر.م.* दूरबीन دوربين

دورگه दूरगः *ص.نب.* संकरजातीय, दोगला سنكرجاتيه، دوغلا

دورنگه दूरंगः *ص.نب.* पाखंडी, ढोंगी پاكھنڈي، دھونگي

دورنما दूरनमा *ښځ.م.* परिदृश्य, संदर्श پريدرشی، سندرش

دوره दवरः *ښځ.م.* 1. युग, काल, समय 2. वृत्त, गोलाकार

١. يگ، كال، سمی ٢. ورت، گولاكار

دوري दूरी *ق.* 1. दूरी 2. यहाँ ١. دوري ٢. يهان

دورن दूड़न *ص.نر.م.* झूठा, मिथ्यावादी جھوٹا، متھياوادي

دوروال दूड़वल *مص.مت.* 1. धूल उड़ाना 2. छिड़कना, छितराना

١ . دھول اڑانا ٢. چھڑكنا، چھترانا

دوره दूड़ः *ښځ.م.* धूल, गर्द دھول، گرد

دوره दूड़ः *ښځ.ج.* झूठ बोलने वाला, झूठा جھوٹ بولني والا، جھوٹھا

دوري दूड़ी *ښځ.ج.* धूल, गर्द دھول، گرد

دوریدل दूड़ेदल *مص.ل.* छितराया हुआ, छिड़का हुआ چھترايا ھوا،چھڑكا ھوا

دوزخ दोगख *نر.م.* दोजख, नरक نرک، دوزخ

دوزخي दोगखी *ص.نب.* दोजखी, नरकीय ناركيه، دوزخي

دوست दोस्त *نر.م.* मित्र, साथी, सहचर متر، ساتھي، سھچر

دوستانه दोस्तानः *ص.نب.* दोस्ताना, मैत्रीपूर्ण مېتربپورن، دوستانه

دوستي दोस्ती *ښځ.م.* मित्रता, मैत्री مترتا، مېتري

دوسیه दूसीयः *ښځ.م.* फाइल, संचिका فايل، سنچكا

دوشنبي दूशंबे *ښځ.م.* सोमवार سوموار

دوښا दोखः *ښځ.م.* शरबत (अंगूर से बना)

شربت (انگور سي بنا)

دوښاخه दूखाख़ः *ښځ.م.* दो शाखाओं वाला, काँटेदार

دو شاخاؤن والا، كانٹےدار

دوطرفه दूतरफ़ः *ص.نب.* द्विपथ, दोतरफा

دوي پٹھ، دوطرفه

دوفصله दोफस्ला *ص.نب.* वह खेत जो दो बार अनाज देता है

وه كھيت جو دو باراناج دےتا ھي.

دوک दूक *نر.م.* 1. क्षयरोग, तपेदिक 2. ईर्ष्या, जलन

١. شی روگ، تپيدک ٢. ارشيا، جلن

دوک दूक *نر.م.* 1. टेकरी 2. तकली

١. ٹيكري ٢. تكلي

دوکان दूकान *نر.م.* दुकान دوكان

دوکتورین दूकतोरीन *نر.م.* शिक्षा شكشا

دوکړه دوکڑ: *ښځ.م.* छोटा ढोल چهوټا ډهول

دوکه دوکः *ښځ.م.* छल, कपट, धोखा چل، چلې، کپټ، دهوکها

دوکه مار دوکःمار *نر.م.* कपटी, धोखेबाज کپټي، دهوکهي باز

دوک دُوګ *نر.م.* 1. गुस्सा, क्रोध 2. दर्द ۱. غصّه، کرودهـ ۲. درد

دولت دौलत *نر.م.* 1. राज्य 2. धन ۱. راجیه ۲. دهن

دولتمن دौलतमन *ص.نر.م.* धनी, अमीर دهني، امیر

دولتي دौलती *ص.نب.* राज्य-संबंधित راجیه - سمبندهت

دومره دूमरः *ق.* 1. अत्यधिक, बहुत 2. इतना, जितना

۱. اتیادهک، بهت ۲. اتنا، جتنا

دومی دूमै *نر.م.* 1. ऊँची जगह 2. जुकाम, नज़ला ۱. اونچي جګه ۲. زکام، نزله

دونه दोनः *ق.* इतना, जितना اتنا، جتنا

دووس दवूस *نر.م.* कामी पुरुष, लंपट, नीच आदमी, बेग़ैरत, निर्लज्ज, नीच, कमीना

کامي پروش، لمپټ، نیچ آدمي، بي غیرت، نرلجّ، نیچ، کمینه

دووسي दवूसी *ښځ.م.* कुलटा, व्यभिचारिणी

کلټا، ویبهیچارني

دوولس दवोलस *ش.* बारह باره

دوولسم दवोलसम *ص.ش.* बारहवीं, बारहवाँ بارهوین، بارهوان

دوه दवः *ش.* दो دو

دوه ارخیز दवारखीज़ *ص.نر.م.* द्विपक्षीय, दोतरफा دوي پکشي، دوطرفه

دوپټی दवपटै *ص.نر.م.* दोहरा, दुगुना دوهرا، دوګنا

دوه تاریز दवातारीज़ *ص.نر.م.* दो धागा, दो तारदार دو دهاګا، دو تاردار

دوه زړه दवाज़ड़: *ص.نب.* असमंजसता, दुविधा, हिचकिचाने वाला

اسمنجستا، دویدها، هچکچاني والا

دوڑبی दवजबै *ص.نر.م.* कपटी, धोखेबाज کپټي، دهوکهي باز

دوڑبیز दवजबीज़ *ص.نر.م.* द्विभाषी دوییهاشي

دوڑواکی दवजवाकै *ص.نر.م.* 1. उभयचर 2. जलथलचर

۱. ابهیچر ۲. جلتهلچر

دوه سوه दो सौ *ش.* दुवःसवः دو سو

دوه غبرګه दुवग़बरग़: *ص.نب.* दोहरा, दुगुना دوهرا، دوګنا

دوه کسیز दुवाकसीज़ *ص.نر.م.* दो व्यक्तियों (के लिए) دو ویکتیون (کي لپي)

دوه ګون दवःग़ून *نر.م.* दो अफगानी (सिक्का, मुद्रा) دوافغاني (سکه، مدرا)

دوهم दवहम *ص.ش.* दूसरा دوسرا

دوه مخی दवःमखै *ص.نر.م.* पाखंडी, ढोंगी پاکهنډي، ډهونګي

دوه نلیز दवःनलीज़ *ص.نر.م.* दुनाली دونالي

دوه ورګی दवःवरग़ै *ص.نر.م.* दो वर्षीय ऊँट دوبرشیي اونټ

دوهی दूहइ *ښځ.م.* धूम्रपान-स्थान دهومرپان-استهان

دوی दूय *ض.ج.* वे लोग, वे सब وي لوګ، وي سب

دویل द्वंद्व *نر.م.* दूयल دوندۍ

دویي दूयी *نر.م.* दो अफगानी (सिक्का, मुद्रा) دوافغاني (سکه، مدرا)

دویم दवयम *ص.ش.* दूसरा, द्वितीय دوسرا، دویټیی

ده द: *ض.نر.م* 1. उसने (लड़का) 2. है (लड़की) ۱. اس نې (لړکا) ۲. هی (لړکي)

دهلیز दहलीज *نر.م.* दहलीज़ دهلیز

دی दय *ض.نر.م.* 1. वह (लड़का) 2. है (लड़का)

۱. وه (لړکا) ۲. هی (لړکا)

دي दी *ض.نر. ج.* हैं هېن

دی दे *ض.* आप, तुम آپ، تم

دي दे *ض.ښځ.م.* वह लड़की وه لړکي

دي- دي د -दी ض.ښځ.م. 1. शायद 2. जरूर ۱. شاید ۲. ضرور

دیارلس ش. तेरह تېره

دیانت ن.م. दयानत धार्मिकता, निष्ठा دهارمکتا، نشتيا

دېب ن.م. देव दानव, भीमकाय, دېمکای، دیتیه، دانو

دېخوا ق.مګ. इस दिशा में دې خوا اس دیشا مېن

دید ن.م. दीद दृष्टि درشټي

دېرش ش. तीस دېرش

دېرشم ص.ش. तीसवाँ دېرشم

دیرلس ش. तेरह دیارلس

دیرلسم ص.ش. तेरहवाँ دیارلسم

دېره ښځ.م. देर: نواس-استهان، ډېرا निवास-स्थान, डेरा

دیزانټري ښځ.م. दीज़ांतरी پیچش، اتیسار पेचिश, अतिसार

دېسي ص.ښ. देसी الپ ویشبشتا अल्प विशेषता

دېسي متر ن.م. देसी मीतर (माپ) ډېسي میټر(ماپ) डेसीमीटर

دېش ن.م. देश تهالي थाली

دیغ ص.ن.م. दीग़ उदास, दुखी اداس، دکهي

دېکه ښځ.م. देक: دباو، دهکا दबाव, धक्का

دیګ ن.م. देग دهاتوکابهوجن- پاټر धातु का भोजन-पात्र

دېګچه ښځ.م. देगच: چاول بنانې والاپاټر चावल बनाने वाला पात्र

دیګلی ن.م. देगली چهوټا بهوجن- پاټر छोटा भोजन-पात्र

دیمه ص.ښ. शुष्क खेती دیمه: ششک کهټي

دین ن.م. दीन धर्म دهرم

دین ن.م. दैन कर्ज, उधार, ऋण قرض، ادهار، ږن

دین ن.م. दयन शुरुआत, आरंभ شروعات، آرنبهـ

دینار ن.م. दीनार (मुद्रा) دینار(مدرا)

دینداره ص.ښ. धार्मिक دهارمک :दीनदार

دیني ص.ښ. धार्मिक دهارمک दीनी

دیو ن.م. देव दानव, दैत्य دېټبی، دانو

دېوال ن.م. देवाल दीवार, भीत دیوار، بهیت

دېوان ن.م. देवान دیوان (غزلیں سنګرهت پستک) दीवान (गज़लें संगृहीत पुस्तक)

دېوالي ص.ښ. देवाली भित्ति, दीवार بهټّي، دیوار

دېوسه ښځ.م. देवस: پاني رکهني کا برتن पानी रखने का बर्तन

ډ डाल

ډ ن.م. डाल पشتو ورنمالا کا پندرهوان اکشر पश्तो वर्णमाला का पंद्रहवाँ अक्षर

ډاډ ن.م. डाड وشواس، بهروسا، تسلي، اطمینان विश्वास, भरोसा, तसल्ली, इतमीनान

ډاډمن ص.ن.م. डाडमन بهروسي والا، وشوسنیی؛ مطمین भरोसेवाला, विश्वसनीय; मुतमइन

ډاډول مص.مت. डाडवल وشواس دلانا، آشواسن دېنا विश्वास दिलाना, आश्वासन देना

ډار ن.م. डार डर, خوف، آتنک

ډاراچونه ښځ.م. डारअचवन: آتنکواد؛ ډرانا؛ ډرپهپلانا आतंकवाद; डराना; डर फैलाना

ډارن ص.ن.م. डारन डरने वाला, डरपोक ډرني والا، ډرپوک

ډارول مص.مت. डारवल डराना, आतंक फैलाना, धमकी देना

ډرانا، آتنک پهپلانا، دهمکي دېنا

ډاره ښځ.م. डार: دروازي کا چهجا दरवाजे का छज्जा

ډارېدل ډارېدل *مص.ل.* डरना, आतंकित होना, धमकी दिया जाना
درنا، آتنکت هونا، دهمکي دیا جانا

ډارېدلي ډارېدلی *ص.نر.-م.* بهيبهيت، بهيبهيت، भयभीत, त्रस्त ترست

ډاکټر ډاکټر *نر.م.* वैद्य, चिकित्सक وېدیه، چکتسک

ډاکه ډاک: *ښځ.م.* 1. मलमल, कपड़ा 2. डाका, छापा ۱. ململ کپړا ۲. ډاکا، چهاپا

ډاکه مار ډاکامار *نر.م* डाकू, लुटेरा, आक्रमण करने वाला
ډاکو، لټېرا، آکرمن کرني والا

ډاګ ډاګ *نر.م.* 1. बंजरभूमि, निर्जन, सपाट 2. डाक ۱. بنجربهومي، نرجن، سپاټ ۲. ډاک

ډاګه ډاګ: *ښځ.م.* मलमल-कपड़ा ململ - کپړا

ډاګه ډاګ: *ښځ.م.* 1. खंभा 2. सपाट, ऊसरभूमि ۱. کهنبها ۲. سپاټ ، اوسر بهومي

ډاګي ډاګی *نر.م.* डाकिया, पत्रवाहक ډاکیه، پټرواهک

ډال ډال *نر.م.* 1. पश्तो भाषा का अक्षर 2. डाल; परिरक्षक
۱. پشتو بهاشا کا ډ اکشر ۲. ډال؛ پریرکشک

ډالباز ډالباز *نر.م.* कलाबाज़ کلاباز

ډالر ډالر *نر.م.* डालर (मुद्रा) ډالر (مدرا)

ډالغاړی ډالغاړی *نر.م.* व्यक्ति जो ढाल प्रयोग में माहिर हो
ویکتي جو ډهال پریوک مېن ماهر هو

ډالۍ ډالۍ *نر.م.* 1. सौगात, भेंट 2. कालीन का किनारा 3. गोलाकार
۱. سوغات، بهېنټ ۲. قالین کا کنارا ۳. گولاکار

ډامبر ډامبر *نر.م.* तारकोल, डामर تارکول، ډامر

ډامبوړی ډامبوړی *نر.م.* खाद का अंबार کهاد کا انبار

ډانډ ډانډ *نر.م.* तना, डंठल تنا، ډنټهل

ډانډت ډانډت *نر.م.* धुनकी, फटका دهنکي، پهټکا

ډانډس ډانډس *نر.م.* धुनकी, फटका دهنکي، پهټکا

ډانډسي ډانډسي *نر.م.* धुनिया, रुई धुनने का काम करने वाला
دهنیا، روییي دهننې کی کام کرني والا

ډانډوکی ډانډوکی *ښځ.م.* तैरना تېرنا

ډانډۍ ډانډۍ *نر.م.* 1. अंगूर का गुच्छा 2. डंठल ۱. انګورکا ګچها ۲. ډنټهل

ډانډۍ ډانډۍ *ښځ.م.* 1. तराजू की डंडी 2. धरन, शहतीर ۱. ترازو کي ډنډي ۲. دهرن، شهتیر

ډانس ډانس *نر.م.* नाच, नृत्य ناچ، نرتی

ډانګ ډانګ *نر.م.* लाठी, डंडा, मोटा डंडा لاټهي، ډنډا، موټا ډنډا

ډانګی ډانګی *ښځ.م.* कठोर लकड़ी जिससे छड़ी बनाई जाती है
کټهور لکړي جس سي چهړي بنايي جاتی هی

ډانګه یی ډانګه یی *ص.نب.* डाँगायी غنډا، بدمعاش

ډب ډب *نر.م.* 1. प्रहार, आघात 2. अभिमान 3. डबरा
۱. پرهار، آګهات ۲. ابهیمان ۳. ډبرا

ډب ډب *ص.نب.* स्थिर, निश्चल استهر، نشچل

ډب ډب *نر.م.* घाटा, हानि ګهاټا، هاني

ډبا ډبا *ښځ.م.* किसी चीज के बजने की ध्वनि
کسي چیز کي بجني کی دهوني

ډبالی ډبالی *نر.م.* अन्न भंडार, कोठार انّ بهنډار، کوټهار

ډبډبانی ډبډبانی *نر.م.* बच्चों का खेल بچّون کا کهېل

ډبډبنی ډبډبنی *ص.نر.م.* चिंताग्रस्त چنتاګرست

ډبره ډبر: *ښځ.م.* पत्थर پتنهر

ډبری ډبرۍ *ښځ.م.* जाल, फंदा جال، پهندا

ډبرین ډبرین *ص.نر.م.ج.* पत्थर का پتنهر کا

ډبل ډبل *ص.نر.م.* 1. भारी, मोटा 2. ज्यादा; दोहरा ۱. بهاري، موټا ۲. زیاده؛ دوهرا

ډبلی ډبلی *نر.م.* डंडा, लाठी ډنډا، لاټهي

ډبول ډبول *مص.مت.* मारना, पीटना مارنا، پیټنا

ډبه ډبۑ: *ښځ.م.* रेल का डिब्बा रेल का डिब्बा

ډبهار ډبهار *نر.م.* पीटने की आवाज़ पीटने की आवाज़

ډډ ډډ *نر.م.* 1. फुलाव, उभार 2. खोखला 3. बैठे हुए गले की आवाज़ 4. हकीकत
१. پھلاؤ، ابھار ۲. کھوکھلا ۳. بیٹھی ہوی گلي کی آواز ۴. حقیقت

ډډوالی ډډوالۑ *نر.م.* फुलाव, उभार पھلاؤ، ابھار

ډډوزه ډډوزۑ: *ښځ.م.* तेज़ गंध تیزگندھ

ډډه ډډ: *ښځ.م.* 1. किनारा 2. पहलू 3. तरफ 4. इनकार
١. کنارہ ٢ . پہلو ٣. طرف ۴. انکار

ډډه کول ډډاکول *مص.ل.* सिमट जाना, किनारा हो जाना
سمٹ جانا، کنارا ھوجانا

ډډی ډډۑ *ښځ.م.* 1. चूर्ण का बोरा 2. तकिया
١. چورن کا بورا ٢. تکیہ

ډر ډر *ص.نر.م.* बेवकूफ, मूर्ख بي وقوف، موركھه

ډرام ډرام *نر.م.* नाटक ناٹک

ډراماتیک ډراماتیک *ص.نر.م.ج.نب* नाट्य-कला ناٹیی-کلا

ډرامه ډرامه: *ښځ.م.* नाटक ناٹک

ډرپل ډرپل *ص.نر.م.* शेखीबाज, बड़बोला شیخي باز، بڑبولا

ډرۍ ډرۍ *ښځ.م.* उपहास اپھاس

ډرېور ډرېور *نر.م.* चालक چالک

ډرېوري ډرېوري *ښځ.م.* चालन, चलाना چالن، چلانا

ډز ډز *نر.م.* गोली चलने की आवाज, फायर
گولي چلني کی آواز، فایر

ډزوډوز ډزوډوز *مص.مت.* गोलाबारी گولاباري

ډزول ډزول *مص.مت.* 1. मारना, पीटना 2. बंदूक चलाना
١. مارنا، پیٹنا ٢. بندوق چلانا

ډزهار ډزهار *نر.م.* लगातार गोलाबारी की आवाज़
لگاتار گولاباري کی آواز

ډغره ډغره: *ښځ.م.* 1. प्रतिस्पर्धा 2. मुकाबला
١. پرتي اسپردھا ٢. مقابلا

ډک ډک *ص.نر.م.ج.* भरा हुआ بھراھوا

ډکول ډکول *مص.مت.* भरना, पूर्ण करना
بھرنا، پورن کرنا

ډکه ډکه: *ښځ.م.* 1. ढकेलना 2. तटबंध, बाँध
١. ڈھکیلنا ٢. تٹ بندھ، باندھ

ډکی ډکۍ *نر.م.* परिपूर्ण پرپورن

ډګ ډګ *نر.م.* धीमी चाल, मंथर गति
دھیمي چال، منتھر گتي

ډګر ډګر *نر.م.* मैदान میدان

ډګرجنرال ډګرجنرال *نر.م.* सेनापति, परमाधिकारी
سینا پتي، پرمادھیکاري

ډګرمن ډګرمن *نر.م.* लेफ्टिनेंट कर्नल لیفٹیننٹ کرنل

ډګروال ډګروال *نر.م.* कर्नल کرنل

ډګره ډګره: *ښځ.م.* बंजर भूमि, ऊसर भूमि
بنجربھومي، اوسر بھومي

ډګلن ډګلن *نر.م.* घोड़ों की धीमी चाल
گھوڑون کی دھیمي چال

ډل ډل *نر.م.* फावड़ा या कुदाल के प्रकार
پھاورا یا کدال کي پرکار

ډله ډله: *ښځ.م.* जनसमूह, भीड़ جنسموھ ، بھیڑ

ډله ییزځیزي ډله:ییزځیزي *ص.نب.* जनसमूह से संबंधित
جن سموھ کا ھونا، جن سموھ سي سمبندھت

ډلۍ ډلۍ *ښځ.م.* कचरा-पेटी, कूड़ेदान کچرا - پیٹي، کوڑیدان

ډم ډم *نر.م.* 1. ढोलकिया 2. नाई, हज्जाम 3. बाँध 4. तालाब
١. ڈھولکیا ٢. نایي، حجام ٣. باندھ ۴. تالاب

ډم ډم *نر.م.* ढोल की आवाज ڈھول کي آواز

ډمامه ډمامه: *ښځ.م.* नक्कारा, ताशा نقارہ، تاشا

ډمبره ډمبره: *ښځ.م.* पहाड़ का टुकड़ा
پھاڑ کا ٹکرا

ډمول dəmól *مص.مت.* डमवल पानी के बहाव को रोकना
پاني کې بهاؤ کو روکنا

ډنډ ḍənḍ *نر.م.* तालाब, पोखर تالاب، پوکهر

ډنډر ḍənḍár *نر.م.* डंडर जमा किया हुआ, संचित جمع کیا هوا، سنچت

ډنډکی ḍənḍkáy *نر.م.* अफ़ग़ानिस्तान के चावल का पकवान (भोजन)
افغانستان کې چاول کا پکوان (بهوجن)

ډنډورا ḍənḍorá *ښځ.م.* डंडोरा प्रचार; अधिप्रचार پرچار؛ ادهی پرچار

ډنډوره چې ḍənḍorá chay *نر.م.* डंडोरची लोकवाहक لوک واهک

ډنډوری ḍənḍorí *نر.م.* डंडूरै अंगूर का गुच्छा انګورکا ګچها

ډنډه ḍənḍá *ښځ.م.* डंड: 1. डंडा, लाठी 2. तालाब,पोखर
۱. ډنډا، لاټهي ۲. تالاب، پوکهر

ډنګر ḍəngár *ص.نر.م.* डंगर पतला, महीन, दुबला-पतला
پتلا، مهين، دبلا - پتلا

ډنګ وډونګ ḍəngúḍ̌əng *نر.م.* डंगूड्डूँग संगीत की आवाज़
سنګيت کي آواز

ډنګول ḍəngól *مص.مت.* डंगवल ढोल पीटना ډهول پيټنا

ډنمارک ḍənmárk *نر.م.* डंमार्क डेनमार्क(देश) ډېنمارک (دېش)

ډوب ḍúb *ص.نر.م.ج.* डूब जलमग्न, निमज्जित جلمګن، نمجت

ډوبلن ḍúbalan *ص.نر.م.* डूबलन घोड़े की मंथर गति ګهوړي کي منتهرګتي

ډوبلول ḍubalól *مص.مت.* डूबलवल डुबाना (पानी में) دوبنا (پاني مين) ډبانا

ډوبېدل ḍubédal *مص.ل.* डूबेदल डूबना (पानी में), डूब जाना
ډبنا (پاني مين)، ډوب جانا

ډوډۍ ḍuḍáy *ښځ.م.* डोडइ 1. रोटी 2. दावत, प्रीति-भोजन
۱. روټي ۲. دعوت، پريتي بهوجن

ډوډۍغړپ ḍuḍáyghṛúp *ص.نر.م* डोडइगड़प लोभी, लालची لوبهي، لالچي

ډوډۍمار ḍuḍáymár *ص.نر.م.* डोडइमार दानशील, दानी دانشيل، داني

ډور ḍór *نر.م.* डोर नदी के किनारे जंगल ندي کي کناري جنګل

ډوری ḍorí *ښځ.م.* डोरइ कब्र का अंदरूनी भाग قبرکا اندروني بهاګ

ډوزه ḍúza *ښځ.م.* डोज़: झूठ बोलना, डींग मारना جهوټ بولنا، ډينګ مارنا

ډوکړه ḍúkṛa *ښځ.م.* डूकड़: छोटा ढोल چهوټا ډهول

ډول ḍól *نر.م.* डोल ढोल, ढोलक ډهول، ډهولک

ډول ḍól *نر.م.* डवल 1. प्रकार, किस्म 2. सजावट, शृंगार
3. मॉडल, नमूना
۱. پرکار، قسم ۲. سجاوټ ، شرنګار ۳. موډل، نمونه

ډولا ډنګه ḍúla ḍəngá *ښځ.م.* डोलाडंग: बच्चों का खेल بچّون کا کهيل

ډولچه ḍúlcha *ښځ.م.* डोलच: बाल्टी بالټي

ډولچي ḍulcháy *نر.م.* डोलची ढोलकिया ډهولکيا

ډولکی ḍulkáy *نر.م.* डोलकै छोटा ढोल چهوټا ډهول

ډولکي ḍulkáy *نر.م.* डोलकी ढोलकिया ډهولکيا

ډولي ḍúlay *ص.نب.* डवली सजावटी سجاوټي

ډولی ḍúlay *ښځ.م.* डोलइ पालकी پالکي

ډومارل ḍumárul *مص.مت.* डोमारल नियुक्त करना نيوکت کرنا

ډومبسکه ḍumbaskáy *ښځ.م.* डूमबस्क: टीला, छोटी पहाड़ी
ټيلا، چهوټي پهاړي

ډومبک ḍumbák *نر.م.* डूम्बक छोटा ढोल چهوټا ډهول

ډومبکی ḍumbáy *نر.م.* डूम्बकै छोटा ढोल چهوټا ډهول

ډومبوری ḍumbúṛay *نر.م.* डूम्बूड़ै खाद का ढेर या अंबार کهاد کا ډهېريا انبار

ډوند ḍúnd *ص.نر.م.* डून्ड विनाश, ध्वस्त, बरबाद, तबाह
وناش، دهوست، برباد، تباه

ډوند ḍúnd *نر.م.* डोंड नगाड़ा, ढिंढोरा.
نغارا، ډهنډهورا

ډونډاکی ḍunḍáky *نر.م.* डूँडाकइ उर्वस्थि, जाँघ की हड्डी
اروستهي، جانګهـ کي هډّي

ډونګ ḍúng *نر.م.* डोंग 1. लूट 2. अभिमान, घमंड
۱. لوټ ۲. ابهيمان، ګهمنډ

ډونګ ډونګ ḍúng ḍúng *نر.م.* डूँगडूँग 1. बड़बड़ाना 2. गरजना
۱. بربړانا ۲. ګرجنا

ډونګړی 1. पैडल, क्षेपनी 2. करछुल *ښځ.م.* ډۆګډۍ ۱. پېډل، شپېنې ۲. کرچهل

ډونکن आदमी जो नाक से बात करता है *نر.م.* ډۆګن آدمي جو ناک سي بات کرتا هي.

ډونکه छरहरी कमर, पतली कमर *ښځ.م.* ډۆګ: چهرهري کمر، پتلي کمر

ډونکهار 1. बड़बड़ाना 2. गरजना *نر.م.* ډۆګهار ۱. بړبړانا ۲. ګرجنا

ډونکېدل बड़बड़ाना *مص.ل.* ډۆګېدل بړبړانا

ډېډه कानों की बाली का एक प्रकार *ښځ.م.* ډېډ: کانون کی بالي کا ایک پرکار

ډېر ډیر *ق.* ज्यादा, अत्यधिक زیاده، اتیادهک

ډېران कचरे का ढेर *نر.م.* ډیران کچرې کا ډهېر

ډېرښت प्रचुरता, अत्यधिक संख्या *نر.م.* ډیرښت پرچورنا، اتیادهک سنکهیا

ډېروالی अत्यधिक, प्रचुरता, ज्यादा *نر.م.* ډیروالی اتیادهک، پرچورتا، زیاده

ډېرول बढ़ाना, ज्यादा करना *مص.مت.* ډیرول بړهانا، زیاده کرنا

ډېری बहुत, अधिकांश *نر.م.* ډیرۍ بهت، ادهیکانش

ډېری टीला *ښځ.م.* ډیرۍ ټیلا

ډېرېدل बढ़ना, बढ़ा हुआ *مص.ل.* ډیرېدل بړهنا، بړهاهوا

ډیک छोटा धूसर पक्षी *نر.م.* ډیک چهوټا دهوسرپکشي

ډیل अवरोध, बाधा *نر.م.* ډیل اوږودهـ، بادها

ډیله सजावटी लंबी मुलायम घास *ښځ.م.* ډیل: سجاوتي لمبي ملایم ګهاس

ډینبک सफेद पूँछ वाला काला पक्षी *نر.م.* ډینبکډۆبک سفېد پونڅهـ والا کالا پکشي

ډینډاپ धुन्या (रूई धुनने वाला) *نر.م.* ډینډاپ دهنیا (روېي دهنّي والا)

ډینګ लंबी गर्दन पतली चोंच वाली चिड़िया *نر.م.* ډیګ لمبي ګردن پتلي چونڅ والي چړیا

ډینګاز पतली चोंच वाली चिड़िया *نر.م* ډیګاز پتلي چونڅ والي چړیا

ډینګله थरथराना, कँपकँपाना *ښځ.م.* ډیګل: تهرتهرانا، کپکپانا

ډېوالي दिवालिया *ص.نب.* ډیوالیا دیوالیا

ډېوډۍ डेवढ़ी, दालान हॉल, دالان *ښځ.م.* ډیوډۍ

ډېوه चिराग, दीया, दीपक *ښځ.م.* ډیو: چراغ، دیا، دیپک

ذ ज़ाल

ذ पश्तो वर्णमाला का सोलहवाँ अक्षर *نر.م.* ज़ाल پشتو ورنمالا کا سولهوان اکشر

ذات 1. व्यक्ति 2. प्रकृति, हक़ीक़त 3. नस्ल *نر.م* ज़ात ۱. ویکتي ۲. پرکرتي، حقیقت ۳. نسل

ذاتا जाति तौर पर, मूलतः *ق.* ज़ातन ذاتي طورپر، مولته

ذاتالبيني पारस्परिक, आपसी *ص.نب.* ज़ातुलबयनी پارسپرک، آپسي

ذات الريه निमोनिया, फुफ्फुसदाह *ښځ.م.* ज़ातुर्रिय: نمونیا، پهوپهسداهـ

ذاتيه नियोजनालय, रोज़गार दफ्तर *ښځ.م.* ज़ातिय: نیوجنالي، روزګاردفتر

ذال अक्षर का नाम *نر.م.* ज़ाल اکشر کا نام

ذايقه स्वाद, ज़ायका *ښځ.م.* ज़ायक: سواد، ذایقه

ذبح वध, ज़बह करना, हलाल करना *ښځ.م.* ज़बह: ودهـ، ذبح کرنا، حلال کرنا

ذخيره भंडार, ढेर, गोदाम *ښځ.م.* ज़खीर: بهنډار، ډهېر، ګودام

ذروي नाभिकीय, परमाणुवीय *ص.نب.* ज़रवी نابهیکی، پرمانوویه

ذره 1. कण, परमाणु 2. थोड़ा, अल्प *ښځ.م.* ज़रर: ۱. کنِ، پرمانو ۲. تهورا، الپ

ذره بين सूक्ष्मदर्शी, दूरबीन, माइक्रोस्कोप *نر.م.* जर:बीन سوکشم درشي، دوربین، مایکرواسکوپ

ذره بيني ज़र:बीनी *ص.نب.* सूक्ष्मदर्शी, माइक्रोस्कोपी

ذريعه ज़रीआ *ښځ.م.* माध्यम मादधिम

ذكاوت ज़कावत *نر.م.* बुद्धि, समझ बदधी, समजھ

ذكر ज़िकर *نر.م.* 1. चर्चा, उल्लेख 2. ईश्वर की याद १. चरचा, अलेख। २. ईशोरकी याद

ذكور ज़ुकूर *نر.م.* नर, पुरुष नर، पुरोश

ذكي ज़की *ص.نب.* कुशाग्रबुद्धि, बुद्धि, बुद्धिमान कोशाग्रबदधी، बदधी، बदधिमान

ذلت ज़िलत *نرم.* निरादर, जिल्लत, रुसवाई, बदनामी

نرادر، ذلّت، رسوايي، بدنامي

ذليل ज़लील *ص.نر.م.ج.* अभागा, बदनसीब, बदनाम

ابهاگا، بدنصيب، بدنام

ذمه ज़िम: *ښځ.م.* 1. उत्तरदायित्व, जिम्मेवारी 2. अमानत

١. اترداينو، ذمّهواري ٢. امانت

ذمه وار ज़िमावार *ص.نر.م.* उत्तरदायी, जिम्मेवार

اتردايي، ذمي وار

ذوالجلال ज़ूलजलाल *ص.نب.* प्रभु की महिमा

پربهوكي مهيما

ذوحياتين ज़ूहयातैन *نر.ج.* उभयचर, जल-स्थली जानवर

ابهيچر، جل- استهلي جانور

ذوذنقه ज़ूज़नक़: *ښځ.م.* विषमचतुर्भुज وشم چتربهج

ذوق ज़ौक़ *نر.م.* रुचि, अभिरुचि روچي، ابهيروچي

ذهن ज़हन *نر.م.* बुद्धि, दिमाग, याददाश्त بدهي، دماغ، يادداشت

ذهني ज़हनी *ص.نب.* दिमागी, बौद्धिक دماغي، بودهک

ذهنيت ज़हनियत *نر.م.* मनोभाव, मनोवृत्ति منوبهاو، منوورتي

ذهين ज़हीन *ص.نر.م.* बुद्धिमान, समझदार بدهيمان، سمجهدار

ذى الحجّه ज़ीलहिज़्:ज़ीलहिज्जा *ښځ.م.* चंद्रमा वर्ष का 12वाँ माह چندرما ورش کا ١٢وان ماه

ذى القعده ज़ीलक़अदः *ښځ.م.* चंद्रमा वर्ष का 11वाँ माह چندرما ورش کا گيارهوان ماه

ذيحق ज़ीहक़ *ص.نب.* न्यायपूर्ण; अधिकार-पूर्ण; हकवाला

نياى پورن؛ ادهيكار- پورن؛ حق والا

ذى روح ज़ीरोह *ص.نب.* जीवित, सजीव جيوت، سجيو

ذى صلاح ज़ीसोला *ص.نب.* योग्य, समर्थ يوگيه ، سمرتهـ

ذيعلاقه ज़ीअलाक़: 1. संबंधित 2. दिलचस्पी रखनेवाला

١. سمبندهت ٢. دلچسپي رکهني والا

ر ړ ₹

ر रे *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का 17वाँ अक्षर پشتو ورنمالا کا ١٧وان اکشر

را रा *او.* मुझे, मुझको (सर्वनाम) مجهي، مجهکو (سروناﻡ)

را- سخه मुझसे *او.* مجهه سي

رابرسپره राबरसेरः *ص.نب.* प्रकट, प्रसिद्ध پرکټ، پرسدهـ

رابطه राबितः *ښځ.م.* संपर्क, संबंधित, जुड़ा हुआ سمپرک، سمبندهت، جراهوا

رابلل राबलल *مصـمت.* बुलाना, निमंत्रित करना بلانا، نمنترت کرنا

رابېل राबेल *نر.م.* पीली चमेली پيلي چمبلي

راپورتاژ रापोरताज *نر.م.* रिपोर्ताज رپورتاز

راپوري كول रापोरेकवल *مصـمت.* बंद करना (दरवाज़ा) بند کرنا (دروازه)

راپورتر रापोरतर *نر.م.* 1. प्रतिवेदक 2. संवाददाता ١. پرتيوېدک ٢. سنوادداتا

راپوري रापोरे *ق.* इस ओर اس اور

راتگ रातग *نر.م.* आगमन, पहुँचना آګمن، پهنچنا

راتلل रातलल *مصـل.* आगमन करना, आना آګمن کرنا، آنا

راتلونکی ر.م. रातलूनकै भविष्य, आनेवाला
بھوشیی، آنې والا

رانه ق. रात: मुझसे, मुझको مجھ سې، مجھکو

راټولول مص.مت. राटोलवल एकत्र करना, जमा करना
اېکتر کرنا، جمع کرنا

راټولېدل مص.ل. राटोलेदल एकत्र होना, इकट्ठा होना
اېکتر ھونا، اکټھا ھونا

راجا ر.ج. राजा राजा, नृप راجا، نرپ

راجسټري ص.نب. राजस्तरी पंजीकृत پنجیکرت

راجع ب.م. राजे निर्दिष्ट, उल्लिखित نردشټ، اَلیکھت

رادار ر.م. रेडार रېډار

رادار ص.نب. रादार: पट्टी پټّي

رادیکال ص.نر.م. रादीकाल 1. मूलभूत 2. उग्र, रेडिकल
۱. مول بھوت ۲. اوګر، رېډیکل

رادیو ب.م. रादीयो रेडियो رېډیو

رادیواکټیو ص.نب. रादीयोकटीव रेडियोधर्मी, विघटनाभिक, रेडियोएक्टिव
رېډیودھرمي، وګھټنابھک، رېډیو اېکټیو

رادیو ب.م. रादियो रेडियो رېډیو

راز ر.م. राज़ रहस्य, भेद, राज़ رھسیی، بھېد، راز

رازق ر.م. राज़ीक़ 1. संभरक 2. प्रबंधक
۱. سمبھرک ۲. پربندھک

راس ر.م. रास शीर्ष شیرس

راسأ ر.م. रासन सीधे سیدھي

راستکاره ص.نب. रास्तकार: ईमानदार ایماندار

راسته ص.نب. रास्त: पटरी, फुटपाथ
پټري، پھټ پاتھ

راشبیل ر.م. राश्बेल डाँड़, बर्फ हटाने का लकड़ी का बेलचा
ډانړ، برف ھټاني کا لکړي کا بېلچا

راشه ب.م. राश: 1. फसल, उपज 2. आ जाओ
۱. فصل، اپج ۲. آجاؤ

راضي ص.نب. राजी संतुष्ट, तृप्त سنتشټ، ترپت

راغه ر.م. राग़: पादगिरी; गिरीपीठ; पहाड़ी का दामन, पहाड़ का निचला भाग
پادګري؛ ګرېپېټھ؛ پھاړي کا دامن،پھاړ کا نچلا بھاګ

رافعه ب.م. राफीअ: आलंब, आधार اَلمب، آدھار

راکټ ر.م. राकीट रॉकेट راکېټ

راکدځای ص.نر.م. राकीदजाय स्थिर, निश्चल استھر،نشچل

راکړه ورکړه ب.م. राकड़:वरकड़: लेन देन, व्यापार
لېن دېن، وپاپار

راګ ر.م. राग 1. ऊनी पाजामा 2. राग (संगीत)
۱. اوڼي پاجامه ۲. راګ (سنګیت)

راګرځول مص.مت. रागरजवल 1. नव दंपत्ति को अतिथि बनाना 2. वापस करना 3. जीतना
۱. نو دمپتي کو اتیتھي بنانا ۲. واپس کرنا ۳. جیتنا

رام ص.نر.م. राम पालतू, घरेलू پالتو، ګھرېلو

رامبېل ر.م. रामबेल पीली चमेली پیلي چمبلي

رانجه ر.ج. रांज: अंजन, सुरमा انجن، سرمه

رانځره ر.ج. रांजड़: देवदारु, देवदार
دېودارو، دېودار

رانی ب.م. राणइ 1. रानी, राजा की पत्नि 2. रानी शतरंज
۱. راني، راجا کی پتني ۲. راني شترنج

راوه ب.م. राव: विलेप, मरहम, मलहम
ولېپ، مرھم، ملھم

راوي *راوی* ص.نب. वर्णन-कर्ता, वाचक
ورنن-کرتا، واچک

راهب ر.م. राहिब मठवासी, साधु, संन्यासी
متھواسي، سادھو، سنیاسي

راهبه ب.م. राहिब: मठवासिनी, धर्मसंगिनी
متھواسني، دھرم سنګني

راهیسي ق. राहिसे से अब तक, के बाद से
سي اب تک، کي بعد سي

رایګیري ب.م. रायगीरी मतदान, वोटिंग

رای ورکوونکی ر.م. रायवरकवूनकै मतदाता, वोटर
متداتا، ووټر

رایه ب.م. राय: मत, वोट, राय
مټ، ووټ، رای

रब रबر.م. प्रभु, ईश्वर پربھو، ایشور

रबाब रबाब ن.م. रबाब, अफ़ग़ान का वाद्ययंत्र رباب، افغان کا واديه ينتر

रबाबी रबाबी ن.م.ش. रबाब बजाने वाला رباب بجاني والا

रबात रबात ن.م. 1. दूरी की इकाई 2. सराय, धर्मशाला ۱. دوري کی اکايي ۲. سرای، دھرمشالا

रुबाई रुबाई ش.م. चतुष्पदी, رباعي

रब्बुनवअ रब्बुनवअ ن.م. ईश्वर, देवता, प्रजातियों का देवता, एक ख़ास देवता ايشور، دېوتا، پرجاتيون کا دېوتا، ايک خاص دېوتا

रीबा रीबा ش.م. ब्याज़, सूद بياز، سود

रबड़ रबड़ ن.م. 1. असुविधा, कठिनाई 2. रबड़ 3. अपमार्जक ۱. اسويدها، کٹھيناپي ۲. ربر ۳. اپمارجک

रब्त रब्त ن.م. संबंध, संयोजन سمبندھ، سنيوجن

रुबअ रुबअ ش.م. एक-चौथाई ايک - چوتھايي

ग़रबग़ड़ रबग़ड़ نب.ص.चा. ग़रीब परिवार का बच्चा غريب پريوارکا بچه

रबणूकै रबणूकै ص.ن. स्वस्थ बच्चा سوستھ بچه

रबणः रबणः ش.م. दमक, चमक دمک، چمک

रबीऊलआखीर रबीऊलआखीर ن.م. अरबी साल का चौथा माह عربي سال کا چوتھا ماه

रबीऊलअव्वल रबीऊलअव्वल ن.م. अरबी साल का तीसरा माह عربي سال کا تيسرا ماه

रबीऊस्सानी रबीऊस्सानी ن.م. अरबी साल का चौथा माह عربي سال کا چوتھا ماه

रप रप ن.م. 1. टिमटिमाना 2. पल, क्षण 3. हिलना, शेल्फ, ताक, टाँड़ ۱. ٹمٹمانا ۲. پل، شن ۳. هلنا، شيلف، طاق ، ٹانر

रपा रपा ش.م. 1. टिमटिमाना 2. फड़फड़ाना ۱. ٹمٹمانا ۲. پھڑپھڑانا

रपक रपक ن.م. 1. टिमटिमाना 2. पल, क्षण 3. ताक ۱. ٹمٹمانا ۲. پل، شن ۳. طاق

जलघड़ी रपकनडय ن.م. जलघड़ी جلگھڑي

रपंद रपंद ص.ن.م. 1. काँपना 2. फड़फड़ाना, फहराना ۱. کانپنا ۲. پھڑپھڑانا، پھرانا

रपणै रपणै ص.ن.م. भरा हुआ, छलकता हुआ بھرا هوا، چھلکتا هوا

रपोट रपोट ن.م. रिपोर्ट رپورٹ

रपोटची रपोटची ن.م. रिपोर्टर, संवाददाता رپورٹر، سنوادداتا

रपवल रपवल مص.مت. 1. टिमटिमाना 2. काँपना 3. फड़फड़ाना, फहराना ۱. ٹمٹمانا ۲. کانپنا ۳. پھڑپھڑانا، پھھرانا

रपेदल रपेदल مص.ل. 1. कँपकँपी होना 2. हिलना, फहराया जाना ۱. کپکپي هونا ۲. هلنا، پھھرايا جانا

रपेदंग रपेदंग ن.م. 1. टिमटिमाना 2. थरथराना, हिलना ۱. ٹمٹمانا ۲. کانپنا، تھرتھرانا، هلنا

रतबः रतबः ش.م. 1. श्रेणी, कोटि 2. प्रतिष्ठा ۱. شرينې، کوتي ۲. پرتشٹها

रट रट ص.ن.م. 1. बहादुर, निडर 2. कठोर, निर्दयी ۱. بهادر، نڈر ۲. کٹھور، نرديي

रटल रटल مص.مت. 1. डाँटना, फटकारना 2. बातों से धमकी देना 3. निंदा करना ۱. ڈانٹنا، پھٹکارنا ۲. باتون سي دھمکی دينا ۳. نندا کرنا

धब्बा रटः ش.م. धब्बा, दाग دھبا، داغ

रिजा रिजा ش.م. आशा, उम्मीद آشا، اميد

रजब रजब ن.م. अरबी या चंद्र वर्ष का सातवाँ माह عربي يا چندر ورش کا ساتوان ماه

रुझान रुजहान ن.م. रुझान رجحان

रजूमः रजूमः ش.م. अंजन या सुरमे का थैला انجن يا سرمي کا تھيلا

लौटना रुजोअ ش.م. रुजोअ لوٹنا

रजे वह तार या धागा जिससे कुम्हार या बढ़ई निशान लगाता है *ښځ.م* رجः
وه تار يا دهاګا جس سي کمهار يا برهيي نشان لګاتا هي.

रच फर्नीचर, सज्जा-सामग्री 2. टूट-फूट 3. ललक, लालसा *نر.م.* 1. رچ
۱. فرنیچر، سجّاسامګري۲. ټوټ-پھوټ ۳. للک، لالسا

रचकाणै सान, सिलौट, सान का पत्थर *نر.م.* **रचकाणी**
سان، سلوټ، سان کا پتھر

रचणै खराद *نر.م.* रचणै
خراد

रस लँगड़ाना *ص.نر.م.* रख
لنګړانا

रहम दया, सहानुभूति *نر.م.* रहम
دیا، سھانوبھوتي

रीहम गर्भाशय *نر.م.* रीहम
ګربھاشی

रहमत कृपादान, दया, आशीर्वाद, रहमत *نر.م.* रहमत
کرپادان، دیا، آشیرواد، رحمت

रुख 1. शतरंज के खेल का एक मोहरा (हाथी) 2. चेहरा *نر.م.* रख
۱. شترنج کي کھیل کا ایک مھرا (ھاتھي) ۲. چھرا

संगमरमर सफ़ेद मरमर *نر.م.* रखाम
سنګ مرمر

रख्त कपड़ा 2. हल का फल *نر.م.* रख्त
۱. کپڑا ۲. ھل کا پھل

रखचीनः टोपी जिसको महिलाएँ पहना करती हैं *ښځ.م* रखचिनः
توپي جسکو مھیلایں پھنا کرتي ھیں

रखसत 1. छुट्टी, अवकाश 2. विदा, बर्खास्तगी *نر.م.* रुखसत
۱. چھټي، اوکاش ۲. ودا، برخاستګي

रखसतवल बर्खास्त करना, सेवामुक्त करना *مص.مت* रुखसतवल
برخواست کرنا، سبوامکت کرنا

रखसतवरकवल छुट्टी की अनुमति देना *مص.مت.* रुखसतवरकवल
چھٹّي کی انومتي دینا

रखसती छुट्टी, अवकाश *ښځ.م.* रुखसती
چھٹّي، اوکاش

रखन ईर्ष्यालु, डाही *ص.نر.م.* रखन
ارشیالو، ډاھي

रखे ईर्ष्या, डाह *ښځ.م.* रखः
ارشیا، ډاھ

रखै निकास, निर्गम मार्ग, मुहाना *نر.م.* **रखी**
نکاس، نرګم مارګ،مھانا

रखयल हजामत करना *مص.مت.* रखयल
رخیل حجامت کرنا

रद 1. अस्वीकरण, बहिष्करण, रद्द 2. मार्क, चिह्न *نر.م.* रद
۱. اسویکرن، بھشکرن، رد ۲. مارک، چنھ

रदस बायाँ हत्था, वाम हस्तिक *ص.نر.م.* **रदख**
بایان ھتھا، وام ھستک

रदवल रद्द करना, बहिष्कार करना, अस्वीकृत करना *مص.مت.* **रदول**
رد کرنا، بھشکار کرنا، اسویکرت کرنا

रदः 1. निशान, संकेत 2. रास्ता 3. बुनियाद *ښځ.م.* **रदे**
۱.نشان، سنکپت۲.راسته ۳.بنیاد

रदी बहिष्कृत; अस्वीकृत; रद्दी *ص.نب.* **रदي**
بھشکرت؛ اسویکرت؛ ردي

रदीदल बहिष्कार होना; रद्दी होना *مص.ل.* **रदिदल**
بھشکار ھونا؛ ردي ھونا

रदीफ कतार, क्रम, पंक्ति *نر.م.* **रदिफ**
کتار، کرم، پنکتي

रड 1. गुस्ताख, निर्लज्ज 2. खरा *ص.نر.ج.* **रदे**
۱. ګستاخ، نرلج ۲. کھرا

रडसतरगै 1. निर्लज्ज, गुस्ताख 2. खरा, निष्कपट 3. विशालाक्ष *ص.نر.م.* **रदे सतरगै**
۱. نرلج، ګستاخ ۲. کھرا، نشکپټ ۳. وشالاکش

रडै 1. निर्लज्ज 2. निष्कपट 3. विशालाक्ष. *ښځ.م* **रदी**
۱. نرلج ۲. نشکپټ ۳. وشالاکش

रडइ राइफल साफ करने का कपड़ा *ص.نر.م.* **रदी**
رایفل صاف کرني کا کپڑا

रज़ालत नीचता, ओछापन *نر.م.* **रذالت**
نیچتا، اوچھاپن

रज़ील नीच, बदमाश, दुष्ट *ص.نر.م.* **रذیل**
نیچ، بدمعاش، دشټ

रज़ाक़ 1. आहार या रोज़ी देने वाला 2. संभरक; प्रबंधक 3. ईश्वर *نر.م.* **रزاق**
۱. آھار یا روزي دینې والا ۲. سنبھرک؛ پربندھک ۳. ایشور

रिज़्क़ आहार, भोजन *نر.م.* **रزق**
آھار، بھوجن

रज़्मत :رزمته *ښځ.م.* भोजन, आहार بهوجن، آهار

रज़्मन्द رژند *ص.نر.م.* भुरभुरा, भंगुर, नाज़ुक بهربهرا، بهنګور، نازک

रज़वल رژول *مص.مت.* गिराना, झाड़ना ګرانا، جهارنا

रजेदल رژېدل *مص.ل.* गिरना, झड़ना(पत्ता) ګرنا، جهرنا (پتا)

रज़ीम رژیم *نر.م.* शासन-प्रणाली, शासन-काल شاسن- پرنالي، شاسن- کال

रस رس *نر.م.* 1. भोजन 2. रसद, रस ۱. بهوجن ۲. رسد، رس

रसालत رسالت *نر.م.* दूतकर्म دوت کرم

रसाल: رساله *ښځ.م.* 1. पुस्तिका 2. दस्ता ۱. پستیکا ۲. دسته

रसाल:दार رساله دار *نر.م.* सवारों के समूह का कमांडर سوارون کي سموهـ کا کماندر

रसाम رسام *نر.م.* चित्रकार, नक्शानवीस چترکار، نقشه نویس

रसामी رسامي *ښځ.م.* चित्रकारी چترکاري

रसतूरान رستوران *نر.م.* भोजनालय, जलपान-गृह بهوجنالی، جلپان - ګرهـ

रसम رسم *نر.م.* 1. चित्रकारी 2. रिवाज, प्रथा ۱. چترکاري ۲. رواج، پرتها

रसमन رسماً *ق.* औपचारिक रूप से اوپچارک روپ سي

रसमुल्खत رسمالخط *نر.م.* हस्तलिपि, हस्तांक هستلیپي، هستانک

रसमवल رسمول *مص.مت.* चित्रण करना, पेंट करना چترن کرنا، پینټ کرنا

रसमी رسمي *ص.نب.* औपचारिक اوپچارک

रसमियत رسمیت *نر.م.* औपचारिक रूप से اوپچارکروپ سي

रसवा رسوا *ص.نب.* 1. अपयश, बदनामी 2. लज्जाहीन ۱. اپیش، بدنامي ۲. لجاهین

रसवाई رسوایي *ښځ.م.* अपमानित, बदनामी اپمانت، بدنامي

रसूब رسوب *نر.م.* गाद, तलछट ګاد، تلچهټ

रसूबी رسوبي *ص.نب.* 1. तलछट 2. अवसादी ۱. تلچهټ ۲. اوسادي

रूसूख رسوخ *نر.م.* प्रभाव, असर پربهاؤ، اسر

रसूल رسول *نر.م.* पैगंबर, नबी پیغمبر، نبي

रसवल رسول *مص.مت.* 1. पहुँचाना 2. संभरण करना ۱. پهنچانا ۲. سنبهرن کرنا

रूसूम رسوم *نر.ج.* रिवाज, प्रथा رواج، پرتها

रस्सी رسی *ښځ.ج.* रस्सी, रज्जू رسّي، رجّو

रसीद رسید *نر.م.* रसीद प्राप्ति, رسید پراپتي، رسید

रसेदल رسېدل *مص.ل.* 1. पहुँचाना 2. परिपक्व होना ۱. پهنچانا ۲. پرپیکو هونا

रसेदली رسېدلی *مص.ل.* परिपक्व, तैयार, पका हुआ پرپیکو، تیار، پکاهوا

रिश्त्या رشتیا *ښځ.م.* सत्य, सच, सच्चाई ستیه، سچ، سچایي

रश्द رشد *نر.م.* परिपक्वता, प्रौढ़ता پرپیکوتا، پرورهتا

रश्क رشک *نر.م.* एक्जिमा; छाजन اېکزیما؛ چهاجن

रिश्वत رشوت *نر.م.* घूस, रिश्वत ګهوس، رشوت

रिश्वतखोरी رشوت خوري *ښځ.* रिश्वतखोरी, घूसखोरी رشوت خوري، ګهوس خوري

रिश्वतखोर رشوت خور *نر.م.* रिश्वतखोर, घूसखोर رشوت خور، ګهوس خور

रश: رشه *ښځ.م.* गेहूँ का ढेर ګېهون کا ډهېر

रश: رشه *ښځ.م.* आदत, चरित्र عادت، چرتر

रख رښ *نر.م.* जूस, रस جوس، رس

रखतनै رښتنی *ص.نر.م.* वास्तविक, सत्य واستوک، ستیه

रखतूनै رښتونی *ص.نر.م.* वास्तविक, सत्य واستوک، ستیه

رغبل रगेदल *مص.ل.* 1. स्वस्थ होना, अच्छा होना 2. बनना 3. सिला जाना 4. संबंध टूटना
١. سوستهـ هونا، اچهّا هونا ٢. بننا ٣. سلا جانا ٤. سمبندهـ ټوټنا

رغېدنه रगेदन: *ښځ.م.* مکتي، رهايي, मुक्ति, रिहाई

رف रफ *نر.م.* 1. टिमटिमाना 2. थरथराहट 3. हिलना
١. ټمټمانا ٢. تهرتهراهت ٣.هلنا

رفع रफा *ښځ.م.* स्थानांतरण, बर्खास्तगी
استهانانترن، برخواستگي

رفو रफ़ू करना *نر.م.* रफू करना

رفيق रफीक़ *نر.م.* दोस्त, मित्र, साथी
دوست، متر، ساتهی

رقابت रिक़ाबत *نر.م.* प्रतिस्पर्धा, प्रतिद्वंद्विता
پرتی اسپردها، پرتیدونديتا

رقاص रक़्क़ास *نر.م.* नर्तक, नाचने वाला
نرتک، ناڅني والا

رقاصه रक़्क़ास: *ښځ.م.* नर्तकी نرتکي

رقت रिक्त *نر.م.* करुणा, दया, मेहरबानी
کرونا، ديا، مهرباني

رقص रक़्स *نر.م.* नृत्य, नाच نرتيه، ناچ

رقعه रूक़अ: *ښځ.م.* पत्र پتر

رقم रक़म *نر.م.* 1. प्रकार, किस्म 2. राशि, रक़म
١. پرکار، قسم ٢. راشي، رقم

رقيب रक़ीब *نر.م.* प्रतिस्पर्धी, प्रतिद्वंद्वी, प्रतियोगी
پرتی اسپردهي، پرتيدوندي، پرتيبوگي

رقيق रक़ीक़ *ص.نر.م.* 1. द्रव्य 2. पतला 3. हलका
١. درويه ٢. پتلا ٣. هلکا

رک रूक *ص.نر.م.* 1. स्पष्ट, साफ 2. बिलकुल, ठीक
١. اسپشټ، صاف ٢. بلکل، ټهيک

رکاب रिकाब *نر.م.* 1. रकाब 2. घुड़सवार दल
١. رقاب ٢. گهړسواردل

رکات रकात *نر.م.* प्रार्थना की इकाई پرارتهنا کي اکايي

رکن रूकन *نر.م.* 1. अवयव, अंग 2. भाग, बड़ा भाग
١. اوبو، انګ ٢. بهاګ، برا بهاګ

ریښتیا रखत्या *ښځ.م.* सत्य, सच, सच्चाई
ستيی، سڅايي، سچ

ریښتیانی रखत्यानै *ص.نر.م.* वास्तविक, सच
واستوک، سچ

ریښکی रखकइ *ښځ.م.* कपड़े का फीता کپړي کا فيته

رصدخانه रसदखाना *ښځ.م.* वेधशाला; जंतर-मंतर
وېدهشالا; جنتر- منتر

رضا रजा *ښځ.م.* 1. सहमति, मंजूरी 2. चाह
سهمتي، منظوري، چاهـ

رضاکاره रजाकार: *ص.نب.* स्वंयसेवक, वालंटियर
سوينسبوک، والنټير

رطوبت रतूबत *نر.م.* नमी, गीलापन نمي، ګيلاپن

رعیت रअयत *نر.م.* नागरिक, प्रजा ناګرک، پرجا

رغړند रगड़ंद *ص.نر.م.* 1. लुढ़कने वाला 2. ढलान
١. لړهکي والا ٢. ډهلان

رغړول रगड़वल *مص.مت.* 1. लुढ़काना 2. गरारा करना
١. لړهکانا ٢.غرارا کرنا

رغښت रगख्त *نر.م.* 1. लुढ़कना 2. लुढ़कने वाला खेल
١. لړهکنا ٢. لړهکني والا کهيل

رغښتل रगख्तल *مص.ل.* कलाबाजी करना کلابازي کرنا

رغلی रगलै *نر.م.* लोहे का चूल्हा لوهي کا چلها

رغندی रगंदै टैंटुआ *نر.م.* ټينټوا

رغوس रगूस *نر.م.* बच्चा (काला) (کالا) بچه

رغول रगवल *مص.مت.* 1. सिलाई करना, मरम्मत करना 2. स्वस्थ करना 3. संबंध तोड़ना
١. سلايي کرنا، مرمت کرنا ٢. سوستهـ کرنا ٣. سمبندهـ تورنا

رغون रगून *نر.م.* 1. मुक्ति, रिहाई 2. रोग मुक्ति 3. मरम्मत
١. مکتي، رهايي ٢. روګ مکتي ٣. مرمت

رغه रग: *ښځ.م* गिरीपीठ, पहाड़ का निचला भाग
ګريپيټهـ، پهار کا نڅلا بهاګ

رغی रगै *نر.م.* 1. उथला बर्तन 2. उथला तालाब
١. اتهلا برتن ٢. اتهلا تالاب

रूकूद *नर.म.* रुकावट , प्रगतिरोध, गतिहीनता
رکاوٹ، پرگتی رودھ، گتیہینتا

रकीक *स.नर.म.ज.* 1. अशोभनीय, अनुचित, असभ्य 2. सुस्त, बेकार
١. اشوبھنیہ، انوچت، اسبھیہ ٢. سست، بیکار

रग *नर.म.* 1. नस, रग 2. धारी 3. वंश, वंशावली
١. نس، رگ ٢. دھاري ٣. ونش، ونشاولي

रगकेदल *मस.ल.* 1. मोच आना 2. ठंडा लग जाना
١. موچ آنا ٢. ٹھنڈا لگ جانا

रगवहल *मस.मत.* 1. चीरा लगाकर खून निकालना 2. पेशाब कराना
١. چیرا لگاکر خون نکالنا ٢. پیشاب کرنا

रगवहल *मस.मत.* टीका लगाना
ٹیکا لگانا

रग: *ब.स्त्री.म.* 1. चिह्न, निशान 2. रास्ता, सड़क
١. چنھہ، نشان ٢. راستہ، سڑک

रगी *स.नब.* मोच, ठंडा लगा हुआ, ठंडा-गर्म
موچ، ٹھنڈا لگا ہوا، ٹھنڈا-گرم

रमबाड़: *ब.स्त्री.म.* 1. पशुओं की आवाज़, चिल्लाहट 2. ऊँची आवाज़ से नारा लगाना या बोलना
١. پشوؤں کی آواز، چلاّھٹ ٢. اونچي آواز سي نعرہ لگانا یا بولنا

रमबकै *नर.म.* गरजना, चीखना
گرجنا، چیکھنا

रमब: *ब.स्त्री.म.* 1. रंभा, बरमा, ड्रिलिंग मशीन 2. खुरपी, करनी
١. رنبھا، برما، ڈریلنگ مشین ٢. کھرپي، کرني

रम्बै *नर.म.* 1. खुरपी, करनी 2. मोची का एक औज़ार
١. کھرپي، کرني ٢. موچی کا ایک اوزار

रम्ज़ *नर.म.* संकेत, इशारा
سنکیت، اشارا

रम: *ब.स्त्री.म.* रेवड़, झुंड
ریوڑ، جھنڈ

रमै *नर.म.* अतिसार, दस्त
اتیسار، دست

रंजड़म: *ब.स्त्री.म.* सुरमे का थैला
سرمی کا تھیلا

रंज़ *नर.म.* बीमारी, रोग
بیماري، روگ

रंज़ूर *स.नर.म.* बीमार, मरीज, अस्वस्थ
بیمار، مریض، اسوستھ

रंद *स.नर.म.* 1. समझदार, बुद्धिमान 2. चालाक, घूर्त
١. سمجھدار، بدھیمان ٢. چالاک، دھرت

रंद: *ब.स्त्री.म.* 1. समझदार, बुद्धिमान 2. चालाक, घूर्त
١. سمجھدار، بدھیمان ٢. چالاک، دھرت

रंड *नर.म.* 1. अटल, अपनी बात पर जमे रहना 2. विरोधी, प्रतिरोधी
١. اٹل، اپني بات پرجمي رھنا ٢. ورودھي، پرتیرودھي

रंग *नर.म.* 1. रंग 2. प्रकार 3. शक्ल, चेहरा
١. رنگ ٢. پرکار٣. شکل، چھرا

रंगारंग *स.ज.* बहुरंग, रंगबिरंगा
بھورنگ، رنگ برنگا

रंगटै *नर.म.* अंगीठी (चूल्हा)
انگیٹھي (چولھا)

रंगरेज़ *नर.म.* रंजक, रंगरेज़
رنجک، رنگریز

रंगड़ै *स.नर.म.* 1. बिखरा हुआ 2. छितरी फसल
١. بکھرا ھوا ٢. چھتري فصل

रंगजड़ै *स.नर.म.* 1. पीला रंग 2. फीका रंग, 3. लज्जित, शर्मिंदा
١. پیلا رنگ ٢. پھیکا رنگ ٣. لجّت، شرمندا

रंगमाल *नर.म.* रंगसाज़, रंगचित्रक, रंगाई करने वाला
رنگساز، رنگچترک، رنگایي کرني والا

रंग वरकवल *मस.मत.* रंगना, रंगाई करना, पुचारा करना, पॅलिश करना, पेंट करना
رنگنا، رنگایي کرنا، پچارا کرنا، پالش کرنا، پینٹ کرنا

रंग: *स.नब.* **नगीन** रंगीन

रंगेदल *मस.ल.* रँगाई होना, रँगा जाना
رنگایي ھونا، رنگا جانا

रँगीज़ *स.नर.म.* रंगनज़ीन, खूबसूरत, सुंदर
سندر، خوبصورت

रंगीन *स.नर.म.ज.* 1. रंगीन, बहुरंगा 2. सुंदर, मनोहर
١. رنگین، بھورنگہ ٢. سندر، منوھر

رنه :رنः *ښځ.م.* कृषि भूमि का त्रिकोणीय क्षेत्र
کرشي بهومي کا تريکونيه شپټر

رڼ رڼ *نر.م.* खाल, चमड़ा कहाल، چمړا

رڼا رڼا *ښځ.م.* ज्योति, रोशनी, प्रकाश
پرکاش، جيوتي، روشني

رڼا ګی ږڼاګۍ *ښځ.م.* पक्षी (हरी गर्दन वाला)
پکشي (هري ګردن والا)

رڼغوني رڼغونې *ښځ.م.* 1. उषा-काल, भोर 2. प्रारंभ
۱. اوشاکال، بهور ۲. پرارنبهـ

رڼول رڼول *مص.مت.* 1. प्रकाश करना 2. खोलना आँखें
۱. پرکاش کرنا ۲. کهولنا آنکهين

رو رو *نر.م.* 1. पतला 2. जारी, निरंतर, लगातार 3. एक प्रकार का खेल
۱. پتلا ۲. جاري، لګاتار، نرنتر ۳. ایک پرکارکا کهيل

رو رو رو رو *ښځ.م.* आत्मा, रूह آتما، روح

رو رو رو رو *ق.* आहिस्ता, आराम से آهسته، آرام سي

روا روا *ص.نب.* 1. स्वीकार्य, वैध, कानूनी 2. मुनासिब
۱. سويکاريه، ويدهـ، قانوني ۲. مناسب

رواج رواج *نر.م.* रिवाज, प्रथा रीति، رواج، ريتي، پرتها

رواجول رواجول *مص.مت.* लोकप्रिय बनाना, प्रचार करना
لوکپريه بنانا، پرچارکرنا

رواجېدل رواجېدل *مص.مت* लोकप्रिय होना, संचारित होना
لوکپريه هونا، سنچارت هونا

رواش رواش *نر.م.ج.* रूबार्ब, रेवतचीनी (एक प्रकार का फल), जुलाब प्रयोगी पौधा
رباب، ريوت چيني (ايک پرکارکاپهل) جلاب پريوګي پودها

روان روان *ص.نر.م.* 1. जारी 2. चलता हुआ 3. बहता हुआ, प्रवाही, धाराप्रवाह
۱. جاري۲. چلتا هوا ۳. بهتاهوا، پرواهي، دهاراپرواهـ

روانېدل روانېدل *مص.ل* चलना, बहना, प्रस्थान करना
چلنا، بهنا، پرستهان کرنا

روایت روایت *نر.م.* कोई बात या हदीस नक़ल करना.
کوئي بات يا حديث نقل کرنا

روب روب *نر.ج.* 1. इज्जत 2. दबदबा 3. शीरप, जूस
۱. عزت ۲. دبدبه ۳. شيرپ، جوس

روپی روپۍ *ښځ.م.ج.* रुपया, मुद्रा روپيه، مدرا

روټ روټ *نر.م.* चीनी और तेल से बनी डबलरोटी
چيني اورتيل سي بني دبل روټي

روټه روټه: *ښځ.م.* जौ की रोटी, जौ की डबलरोटी.
جوکي روټي، جوکي دبل روټي

روټۍ روټۍ *ښځ.ج.* रोटी روټي

روجايي روجايي 1.चादर 2. रजाई. *ښځ.م.* ۱.چادر۲. رجايي

روځ روځ *ښځ.م.* दिन دن

روځنی روځنی *ص.نر.م.* दिन का دن کا

روح روح *ښځ.م.* रूह, आत्मा روح، آتما

روحاً روحاً *ق.* आध्यात्मिक रूप से, आत्मा के हिसाब से
ادهياتمک روپ سي، آتما کي حساب سي

روحاني روحاني *ص.نب.* 1. आध्यात्मिक 2. महात्मा, संत, धार्मिक नेता
۱. آدهياتمک ۲. مهاتما، سنت، دهارمک نيتا

روحانيون روحانيون *نر.ج.* धर्म-प्रांतीय, संत, पादरी
دهرم- پرانتيه، سنت، پادري

روحي روحي *ص.نب.* आत्मिक, मानसिक
آتمک، مانسک

روحيات روحيات *نر.ج.* मनोविज्ञान منووګيان

روحيه روحيه: *ښځ.م.* मनोवृत्ति, मनोभाव
منووريتي، منوبهاؤ

روځ روځ *نر.م.* 1. दिशा, ओर 2. सामना, मुक़ाबला
۱. دشا، اور۲. سامنا، مقابله

رود رود *نر.م.* नदी, सरोवर ندي، سروور

रोदबार *نر.م.* रोदबार वह जमीन या भूमि जो नदी के पानी से पटायी जाती है।

وہ زمین یا بھومی جو ندی کي پانی سي پٹایي جاتی هي.

रोदल *مص.مت.* रोदल 1. स्तनपान करना, स्तन से दूध पीना 2. फसल काटना

۱. استنپان کرنا، استن سي دودھ پینا ۲. فصل کاٹنا

रोदः *ښځ.م.* रवदः 1. पथ, रास्ता 2. चिह्न

۱. پتھ، راسته ۲. چنھ

रोडः *ښځ.م.* बड़ी आँत بړي آنت

रोज़गार *نر.م.* रोज़गार 1. जीवन 2. समय

۱. جیون ۲. سمی

रोज़ल *مص.مت.* रोज़ल पालन-पोषण करना, पालना, सिखाना, प्रशिक्षण देना

پالن- پوشن کرنا، پالنا،سیکھانا، پرشکشن دینا

रोज़नतून *نر.ج.* रोज़ननून प्रशिक्षण कक्ष, बालकक्ष

پرشکشن ککش، بال ککش

रोज़नः *ښځ.م.* रोज़नः प्रशिक्षण देना, पढ़ाना-लिखाना

پرشکشن دینا، پڑھانا- لکھانا

रोज़ूनकै *نر.م.* रोज़ूनकै प्रशिक्षक پرشکشک

रोज़ी *ښځ.م* रोज़ी 1. आहार, भोजन 2. भाग्य

۱. آھار، بھوجن ۲. بھاگیه

रोज़ीरसान *نر.م.* रोज़ीरसान 1. संभरक 2. प्रबंधक 3. ईश्वर

۱. سنبھرک ۲. پربندھک ۳. ایشور

रोजातै *نر.م.* रोज़ातै उपवास रखने वाला, व्रत रखने वाला, रोजा रखने वाला

اپواس رکھني والا، ورت رکھني والا، روزہ رکھني والا

रोज़ः *ښځ.م.* रोज़ः 1. उपवास, रोज़ा 2. रमजान, रोजे का महीना

۱. اپواس، روزہ ۲. رمضان، روزي کا مہینه

रोजःमात *نر.م.* रोज़ः मात अफतारी, सूर्यास्त के बाद का खाना, रोजा या उपवास तोड़ना

افطاري، سوریاست کي بعد کا کھانا، روزہ یا اپواس تورنا

रोजामातै *نر.م.* रोज़ा मातै अफ़तारी, रोजा तोड़ते समय खाने का सामान

افطاري، روزہ تورتي سمی کھاني کا سامان

रोद *ص.نر.م.* रोद 1. अभ्यस्त, आदी 2. परिचित

۱. ابھیست،عادي ۲. پریچت

रोदल *مص.مت.* रोदल अवगत करना; परिचित करना

اوگت کرنا؛ پریچت کرنا

रोदी *ص.نر.م.* रोदी अभ्यस्त; परिचित; आदी

ابھیست؛ پریچت؛عادي

रोदबदल *مص.ل.* रोदबदल परिचित होना; आदी होना

پریچت ھونا؛ عادي ھونا

रूस *نر.م.* रूस रूस (देश)

रूस روس (دیش)

रूस्ताड़ै *نر.م.* रूस्ताड़ै प्रत्यय, बाद में लगने वाला शब्द

پرتیی، بعد مین لگني والا شبد

रूसी *ښځ.م.* रूसी भाषा

روسي بھاسا

रूसी *ص.نب.م.* रूसी वासी

روس واسي

रूसै *نر.م.* रूसै रूसी (पुल्लिंग)

روسي (پلنگ)

रूस *ښځ.م.* रूस रूस

روس

रवीश *نر.م.* रवीश ढ़ंग, रीति, विधि, व्यवहार

ڈھنگ، ریتي، ویدھي، ویوھار

रोशनफिकरः *ص.نب.* रोशनफिकरः बुद्धिजीवी, बौद्धिक

بدھي جیوي، بودھک

रोखान *ص.نر.م.* रोखान स्पष्ट; रौशन; चमकीला

اسپشٹ؛ روشن؛ چمکیلا

रोखानवल *مص.مت.* रोखानवल 1. स्पष्ट करना 2. उजाला करना

۱. اسپشٹ کرنا ۲. اجالا کرنا

रोखानियान *نر.ج.* रोखानियान पीर रोशान के अनुयायी

پیرروشان کي انویایي

रोखनायी *ښځ.م.* रोखनायी चमकीलापन, दीप्ति, चमक

چمکیلاپن، دیپتي، چمک

रवजः *ښځ.م.* रवजः मकबरा, समाधि, रोजा

مقبرہ، سمادھي، روضه

रोग़ *ص.نر.م.* रोग़ 1. स्वस्थ, निरोग 2. तैयार 3. अविकल; अखंड

۱. سوستھ، نیروغ ۲. تیار۳ . اویکل؛ اکھنڈ

روغبړ 1. हाथ मिलाना 2. स्वास्थ्य के बारे में पूछना *نر.م.* روغبړ

١. هاتھ ملانا ٢. سواستھ کې باري مېن پوچھنا

روغتون अस्पताल, हॉस्पिटल *نر.م.* روغتون

اسپتال، هاسپیټل

روغتیا स्वास्थ्य *ښځ.م.* روغتیا سواستھیه

روغتیاپال 1. स्वास्थ्य-शास्त्री 2. वह अधिकारी जो खाने की चीजों की जाँच करता है *نر.م.* روغتیاپال

١. سواستھ - شاستري ٢. وه ادھیکاری جوکھاني کی چیزون کی جانچ کرتا ھي.

روغ رمټ स्वस्थ, निरोग *ص.نر.م.* روغرمټ

سوستھ، نروغ

روغ رمې स्वस्थ, निरोग *ص.نر.م.* روغرمې

سوستھ، نروغ

روغ والی स्वास्थ्य *نر.م.* روغوالۍ سواستھیی

روغول 1. स्वस्थ करना 2. शांति बनाना 3. सिलाई करना 4. बनाना *مص.مت.* روغول

١. سوستھ کرنا ٢. شانتي بنانا ٣. سلايي کرنا ۴. بنانا

روغه 1. मेल-मिलाप 2. शांति, आराम *ښځ.م.* روغه

١. مېل- ملاپ ٢. شانتي، آرام

روغېدل 1. स्वस्थ हो जाना 2. तैयार होना 3. ठीक होना 4. मरम्मत होना 5. शांति होना *مص.ل.* روغېدل

١. سوستھ ھوجانا ٢. تیّار ھونا ٣. ٹھیک ھونا ۴. مرمّت ھونا ۵. شانتي ھونا

روک स्पष्ट, सुस्पष्ट, खुला *ص.نر.م.* روک

اسپشټ، سشپشټ، کھلا

روک 1. भारी वजनी पाजामा 2. फीता चप्पल का 3. पट्टी, बेल्ट *نر.م.* روک

١. بھاري وزني پاجامه ٢. فیته چپّل کا ٣. پټّي، بېلټ

روکی (वरूर) शब्द का छोटा रूप, प्यार से छोटे भाई को पुकारते समय इस शब्द का प्रयोग किया जाता है *نر.م.* روکۍ

(ورور) شبدکاچھوټا روپ ، پیار سي چھوټي بھایی کو پکارتي سمی اس شبد کا بریوگ ھوتا ھی

روک 1. भारी पतलून 2. फीता 3. पट्टी 4. बेल्ट *نر.م.* روک

١. بھاري پتلون ٢. فیته ٣. پټّي ۴. بېلټ

رول भूमिका, पार्ट *نر.م.* رول بھومیکا، پارټ

رول रोलर, बेलन *نر.م.* رول

رولر، بېلن

روم रोम देश *نر.م.* روم

روم دېش

روماتیزم गठिया, संधिवात *نر.م.* روماتیزم

گټھیا، سندھیوات

رومان उपन्यास, कहानी, नॉवेल *نر.م.* رومان

اپنیاس، کھانی، ناول

رومانیه रोमानिया(देश) *ښځ.م.* رومانیه

رومانیه(دېش)

رومي بانجن टमाटर *نر.ج.* رومي بانجن

ټماټر

روندا रवांडा (देश) *ښځ.م.* روندا

رواندا (دېش)

روندې 1. दस्त से पीड़ित, अतिसार 2. जारी, चलता हुआ, बहता हुआ *ص.نر.ج.* روندې

١. دست سي پیرت، اتیسار٢. جاری، چلتا ھوا، بھتا ھوا

روندۍ 1. अतिसार से पीड़ित 2. जारी, चलता हुआ, बहता हुआ *ص.نر.م.* روندۍ

١. اتیسارسي پیرت ٢. جاري، چلتاھوا، بھتاھوا

رونق दीप्ति, चमक *نر.م.* رونق

دیپتي، چمک

رون 1. बारी, पारी 2. व्यवस्थित रूप से 3. एक प्रकार की दवा 4. बार *ق.* رون

١. باری، پاری ٢. ویوستھت روپ سي٣. اېک پرکار کی دوا ۴. بار

رونړ 1. सुस्पष्ट 2. चमकीला, रौशन 3. ज़ाहिर *ص.نر.م.* رونړ

١. سسپشټ ٢. چمکیلا، روشن ٣. ظاھر

رونېکه कनपटी, कान-आँख के बीच का भाग *ښځ.م.* رونېکه

کنپټي، کان - آنکھه کي بیچ کا بھاگ

رونوالی 1. सुस्पष्टता 2. दीप्ति, रोशनी, उजाला *نر.م.* رونوالی

١. سسپشټتا ٢. دیپتي، روشنی، اجالا

رونول 1. स्पष्ट करना 2. रौशन करना, रात्रि-जागरण करना *مص.مت.* رونول

١. اسپشټ کرنا ٢. روشن کرنا، راتري- جاگرن کرنا

رونۍ एक से अधिक भाई *نر.ج.* رونۍ

اېکسي ادھک بھایي

روښه مسترګه प्रभात-तारा *ښځ.م.* روښه مسترګه

پربھات - تارا

روښدل रूणेदल *مص.ل.* स्पष्ट होना, खुलना
اسپشټ هونا، کهلنا

روه रोह *نر.م.* अफग़ानिस्तान का दक्षिणी पहाड़ी क्षेत्र (हेरात से सिंधू तक)
افغانستان کا دکشني پهاړي شپټر (هرات سي سندهو تک)

روهي रोही *ص.نب.* रोह का निवासी روه کا نواسي

روهیلی रोहीलै *ص.نب.* अफ़ग़ानिस्तान का निवासी
افغانستان کا نیواسي

روی रवै *ص.نر.م.* 1. शीघ्र, जल्दी 2. निडर
١. شیګهر، جلدي ٢. نډر

روی रवे *ښځ.م.* डायन, डाइन, चुड़ैल, भूत
ډاین، ډاین، چړیل، بهوت

روی रूई *نر.م.* सोच-विचार, ध्यान
سوچ- وچار، دهیان

رویا रोया *ښځ.م.* स्वप्न, सपना سوپن، سپنا

رویبار रोयबार *نر.م.* संदेशवाहक, दूत
سندیش واهک، دوت

رویبند रूयीबंद *نر.م.* ओढ़नी, दुपट्टा اوږهني، دوپټه

رویت रोयत *نر.م.* 1. दृश्य, नजारा 2. देखना
١. درشیه، نظارا ٢. دیکهنا

رویدار रूयीदार *ص.نر.م.* आदरणीय آدرنیه

روپزه रवेज़: *ښځ.م.* वह महिला जो दुल्हन को लेकर दुल्हे के घर जाती है
وه مهیلا جو دلهن کو لیکر دلهي کي ګهر جاتی هي

رویکښ रूयकख *نر.م.* चादर چادر

رویه रवीय: *ښځ.م.* स्वभाव, व्यवहार ویوهار، سوبهاؤ

رویي रोयी *ص.نب.* ऐलुमिनियम का बना हुआ
اېلومونیم کا بنا هوا

رویېدل रायेदल *مص.ل.* 1. झगड़ा करना 2. मिमियाना
١. جهګړا کرنا ٢. ممیانا

رهبانیت रहबानियत *نر.م.* मठवासीय-जीवन, मठजीवन
مټهه واسیه- جیون، مټهـ جیون

رهبر रहबर *نر.م.* नेता, अगुआ نیتا، اګوا

رهبري रहबरी *ښځ.م.* नेतृत्व, नेतागिरी, अगुआई
نیترتو، نیتاګري، اګوایي

رهزن रहज़न *نر.م.* डाकू, दस्यु ډاکو، دسیو

رهنما रहनमा *نر.م.* 1. नेता, रास्ता दिखाने वाला 2. निर्देशक
١. نیتا، راسته دکهاني والا ٢. نردښک

رهني रहनी *ص.نب.* बंधक रखा हुआ بندهک رکها هوا

رهي रही *ص.نر.م.* घूमता हुआ, चलता हुआ, चालू
ګهومتا هوا، چلتا هوا، چالو

رییس रईस *نر.م.* सभापति, अध्यक्ष سبهاپتي، ادهیکش

ری रय *نر.م.* 1. मत, राय, विचार 2. परेशानी, चिंता
١. مت، رای، وچار ٢. پریشاني، چنتا

ریا रिया *ښځ.* पाखंड, ढोंग, आडंबर
پاکهنډ، ډهونګ، آډنبر

ریاست रियासत *نر.* 1. विभाग, मंत्रालय का विभाग 2. अध्यक्षता 3. सरकार
١. ویبهاګ، منترالی کا ویبهاګ ٢. ادهیکشتا ٣. سرکار

ریاضت रियाजत *نر.م.* मेहनत, पूजा, इबादत
محنت، پوجا، عبادت

ریاضی रियाजय *ښځ.م.* गणित, हिसाब ګنیت، حساب

ریاکاره रियाकार: *ص.نب.* पाखंडी, ढोंगी
پاکهنډي، ډهونګي

ریالیزم रियालिज़्म *نر.م.* यथार्थवाद یتهارتهـ واد

ریال रियाल *نر.م.* रियाल मुद्रा ریال مدرا

ریبار रैबार *نر.م.* 1. संदेशवाहक, दूत 2. दो घरानों में सुलह कराने वाला व्यक्ति
١. سندښواهک، دوت ٢. دو ګهرانون مېن صلح کراني والا ویکتی

ریبز रेबज़ *نر.م.* झाड़ू جهارو

ریبل रेबल *مص.مت.* लुनाई करना, कटाई करना, फसल काटना
لنایي کرنا، کټایي کرنا، فصل کاټنا

ریتاره रितार: *ښځ.م.* कपड़े की धज्जी
کپړي کی دهجی

रिचन *ص.نر.ج.* वह व्यक्ति जिसके सिर में लीख हो, लीख से भरा हुआ
وہ ویکتي جسکي سر مېن لیکھ هو، لیکھ سي بھراهوا

रिचः *مښځ.م.* लीख, लिक्षिका، لیکھ، لکشېکا

रिचे रिचे *ص.نب.* चकनाचूर, टुकड़े-टुकड़े
چکناچور، ټکړي- ټکړي

रयहान *نر.م.* मीठी तुलसी میټھي تلسي

रीख *نر.م.* पानी वाला मल, पतला दस्त
پاني والا مل، پتلا دست

रदै *نر.م.* ट्युलिप फूल, लाल फूल
ټیولپ پھول، لال پھول

रेड़ *نر.م.* कतार, पंक्ति, लाइन
قطار، پنکتي، لاین

रेड़म *نر.م.* मूँगा, प्रवाल مونګا، پروال

रेर: *مښځ.م.* हरीतिका, हर्रा هریتیکا، هرا

रेज़ *نر.م.* चहचहाना पक्षी का, चीं-चीं करना
چھچھانا پکشي کا، چیں-چیں کرنا

रीज *نر.م.* 1. हिमशिला स्खलन 2. टुकड़े-टुकड़े
۱. همشیلا اسکھلن ۲. ټکړي- ټکړي

रेज़िश *نر.م.* नजला, जुकाम نزله، زکام

रेज़गी *مښځ.ج.* टुकड़ा, कण ټکړا، کن

रेज़मरेज़ *ص.نر.م.* पिसाई, चकनाचूर
پیسایي، چکناچور

रेज्द *نر.م.* थरथराहट, कँपकँपी تھرتھراهټ، کپکپي

रेजदवल *مص.م.* हिलाना, थरथराना, कँपकँपाना
هلانا، تھرتھرانا، کپکپانا

रेज्देदल *مص.ل.* काँपना, थरथराना
کانپنا، تھرتھرانا

रिसर्च *نر.م.* खोज, छानबीन, शोध
کھوج، چھانبین، شودھ

रिश्खंद *نر.م.* हंसी, मजाक, नकल
هنسي، مذاق، نقل

रिश्खंदी *ص.نب.* दिखावटी, नकली
دکھاوتي، نقلي

रिशल *مص.مت* 1. चक्रण, घुमाव 2. ऊन की बटाई करना
۱. چکرن، گھماؤ ۲. اون کی بټایي کرنا

रिशः *مښځ.م.* 1. जड़-पेड़ 2. नस्ल 3. नींव, बुनियाद
۱. جړ- پیړ ۲. نسل ۳. نیو، بنیاد

रिफनडम *نر.م.* जनमत-संग्रह جنمت- سنګره

रिफ्रिजरेटर *نر.م.* रेफ्रिजरेटर, प्रशीतित
رېفریجرېټر، پرشیتت

रिफोर्म *نر.م.* सुधार سدھار

रिकाट *نر.م.* रिकॉर्ड ग्रामोफोन
رېکارډ ګراموفون

रिकार्ड *نر.م.* अभिलेख; विवरण ابھیلېکھ؛ ویورن

रिक्शा *مښځ.م.* रिक्शा رکشا

रिकलाम *نر.م.* विज्ञापन وګیاپن

रेग *نر.ج.* रेत بالو، رېت

रेगिस्तान *نر.م.* मरुस्थल, मरुभूमि
مرواستھل، مروبھومي

रिगवीदा *نر.م* ऋग्वेद, चार वेदों में से एक वेद
رګوېد، چار وېدون مېن سي اېک وېد

रेल *نر.م.* रेल रېل ګاړي

रयल *مص.ل.* रेंकना رېکنا

रिमान *نر.م.* प्रवाल, मूँगा پروال، مونګا

रेमन *ص.نر.م.* धूल, गर्द دھول، ګرد

रयमन *ص.نر.ج.* उपयोगी اپیوګي

रिंगा *مښځ.م.* 1. चीत्कार 2. किलकारी
۱. چټکار ۲. کلکاري

रिंगेदल *مص.ل.* 1. चिल्लाना, रोना 2. किलकारना
۱. چلّانا، رونا ۲. کلکارنا

रेवंदा *ص.نب.* झुकाव, ढाल جھکاؤ، ډھال

रिवीजनीजम *نر.م.* संशोधनवाद سنشودھن واد

ړ ډ

ړ ډ *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का 18वाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا 18وان اکشر

رانده :ډانډ *ص.نر.ج.* अंधे (डून्द का बहुवचन)
اندهي (روند کا بهووچن)

ړت پت *ص.نر.م.* ढीला, सुस्त ڈھیلا، سست

ړچ ډچ *ص.نر.م.ج.* 1. कंपायमान, हिलना 2. ढीला
۱. کمپایمان، هلنا ۲. ډهیلا

ړچند ډچند *ص.نر.م.* 1. कंपायमान, हिलना 2. ढीला
۱. کمپایمان، هلنا ۲. ډهیلا

ړچېدل ډچېدل *مص.ل.* हिलना, डगमगाना هلنا، ډګمګانا

ړخښی ډخبنۍ *نر.م.* खाट का एक डंडा کهاټ کا ایک ډنډا

ړزول ډزول *مص.مت.* वसा और तेल के साथ जानवरों का उपचार करना
وسا اور تېل کي ساتهه جانورون کا اپچار کرنا

ړنول ډنول *مص.مت.* 1. अंधा करना 2. धोखा देना
۱. اندها کرنا ۲. دهوکها دېنا

ړندېدل ډندېدل *مص.ل.* 1. अंधा होना 2. धोखा दिया जाना
۱. اندها هونا ۲. دهوکها دیا جانا

ړنګ ډنګ *ص.نر.م.* विध्वंस, विनाश ودهونش، وناش

ړنګول ډنګول *مص.مت.* विध्वंस करना, विनाश करना
ودهونس کرنا، وناش کرنا

ړنګېدل ډنګېدل *مص.ل.* ध्वस्त होना, विनाश होना
دهوست هونا، وناش هونا

رومبنی ډومبنۍ *ص.نر.م.* पुराना, भूतपूर्व
پرانا، بهوت پورو

رومبی ډومبۍ *ص.نر.م.* पहले, पूर्व پهلي، پورو

روند ډوند *ص.نر.م.* अंधा اندها

ړینګی ډینګۍ *نر.م.* ऊनी कपड़ा اوڼي کپړا

ز ژ

ز ژ *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का 19वाँ अक्षर
پشتو ورڼ مالا کا 19 وان اکشر

زا ژا *ښځ.م.* 1. रिसना, चूना 2. मवेशियों के बच्चा देने का समय
۱. رسنا، چونا ۲. موښیون کي بچه دېنې کا سمی

زابل ژابل *نر.م.* अफ़ग़ानिस्तान का एक प्रांत
افغانستان کا ایک پرانت

زات ژات *نر.م.* वंश, नस्ल ونش، نسل

زاتي ژاتي *ص.نب.* नस्लदार, अभिजात, कुलीन
نسلدار، ابهیذات، کلین

زاج ژاج *نر.ج.* फिटकिरी, एलम فټکري، ایلم

زار ژار *نر.م.* 1. त्याग, बलिदान 2. रूस का बादशाह (जार)
۱. تیاګ، بلیدان ۲. روس کا بادشاه (زار)

زار زار ژار *نر.ج.* विष, ज़हर زهر، وش

زارخند ژارخند *نر.م.* शीतऋतु का सबसे ठंडा दिन
شیت ریتو کا سب سي ټهنډا دن

زارزار زارژار *ق.* ज़ोर से फूट-फूट कर रोना
زور سي ، پهوټ- پهوټ کر، دهاړي مارکر رونا

زارزنګی ژارژنګۍ *ښځ.م.* इंद्रायन, एक प्रकार का जंगली पौधा
اندراین، ایک پرکار کا جنګلی پودها

زارع ژارع *نر.م.* खेतिहर, कृषक, किसान
کهېتي هر، کرشک، کسان

زارمړی ژارمړۍ *ص.نر.م.* अभागा, बदनसीब
ابهاګا، بدنصیب

زارمور ژارمور *ښځ.م.* 1. विषहर 2. प्रतिकारक
۱. وشهر ۲. پرتیکارک

زارول *مص.مت.* **ज़ारवल** 1. रोना, विलाप 2. कुर्बान करना, मिटा देना, दुःख पहुँचाना
۱. رونا، ولاپ ۲. قربان کرنا، مټا دېنا ۳. دکھ پهنچانا

زاره *ښځ.م.* **ज़ार:** पिताशय پتاشیی

زاره تره کی *نر.م.* **ज़ारातराकै** भयभीत, जो मेहनत और तकलीफ उठा चुका है
بهیبهیت، جو محنت اور تکلیف اټها چکا هي.

زاره چاودی *ص.نر.م.* **ज़ाराचावदै** संत्रस्त, भयभीत, डरा हुआ, जो मेहनत और तकलीफ उठा चुका है
سنترست، بهیبهیت، ډرا هوا، جو محنت اور تکلیف اټها چکا هي

زاری *ښځ.ج.* **ज़ारइ** याचना, विनय, विनती, अनुनय.
یاچنا، وینی، ونتي ، انونی.

زارپدل *مص.ل.* **ज़ारेदल** 1. रोना 2. कुर्बान होना, मिट जाना 3. उदास होना
۱. رونا ۲. قربان هونا، مټ جانا ۳. اداس هونا

زارند *ص.نر.م.* **ज़ाड़ंद** भटका हुआ जानवर
بهټکا هوا جانور

زاره *ص.نر.ج.* **ज़ाड़:** 1. पुरानी चीजें 2. बूढ़े लोग
۱. پرانی چیزېن ۲. بوړهي لوګ

زاره والا *نر.م.* **ज़ाड़:वाला** बेचने वाली पुरानी वस्तु
پرانی وستو ېیچني والا

زاړی *ص.نر.م.* **ज़ाड़ै** बूढ़ा, वृद्ध
بوړها، وردهـ

زازو *ق.* **ज़ाज़ो** ख्वाहमख्वाह, जबरदस्ती
خواه مخواه، زبردستي

زاغ زوغ *ص.نر.م.* **ज़ागज़ोग** चुगलखोर, पीठ पीछे निंदा करने वाला
چغلخور، پیټهـ پیچهي نندا کرني والا

زالبند *نر.م.* **ज़ालबंद** ऊँट की बेड़ी اونټ کی بیړي

زامن *نر.ج.* **ज़ामन** बेटे (ज़ोय का बहुवचन) ېټي (زوی کا بهووچن)

زامه *ښځ.م.* **ज़ाम:** जबड़ा جبړا

زانګل *مص.ل.* **ज़ांगल** झूलना, डोलना جهولنا، ډولنا

زانګو *ښځ.م.* **ज़ांगो** झूला, खटोला جهولا، کهټولا

زانی *نر.م.* **ज़ानी** 1. बलात्कारी 2. परस्त्रीगामी, व्यभिचारी, अनुचित यौन-संबंध का अपराधी
۱. بلاتکاري ۲. پرستریګامي، ویبهي چاري، انوچټ یون-سنبندهـ کا اپرادهي

زانه *ښځ.م.* **ज़ाण:** सारस, बगुला سارس، بغلا

زانی *نر.م.* **ज़ाणै** सारस, हंस سارس، هنس

زاوڼ*نر.م* **ज़ावड़** रसना, रिसाव رسنا، رساو

زاوان *ص.نر.م.* **ज़ावान** आलसी, सुस्त آلسي، سست

زاوی *نر.م.* **ज़ावै** पथरीली जमीन (बतर्न बनाने हेतु)
پتهریلي زمین (برتن بنانې هېتو)

زاویه *ښځ.م.* **ज़ावीय:** कोण, कोना کونډ، کونا

زاهد *ص.نر.م.* **ज़ाहिद** संन्यासी; एकांतवासी
سنیاسي؛ اېکانت واسي

زایل *ص.نر.م.* **ज़ायल** लुप्त, अदृश्य, गायब
لپت، ادرشیه، غایب

زبده *ص.نب.* **ज़ुबद:** 1. उत्तम, वरिष्ठ 2. मजबूत
۱. اتم، ورشټهـ ۲. مضبوط

زبرجد *نر.م.* **ज़बरजद** 1. पुष्पराज 2. पुखराज 3. ज़बरजद
۱. پشپراج ۲. پکهراج ۳. زبرجد

زبردست *ص.نر.م* **ज़बरदस्त** शक्तिशाली, तगड़ा
شکتیشالي، تګړا

زبرگ *ص.نر.م.* **ज़बर्ग** पवित्र, संत پوتر، سنت

زبور *نر.م.* **ज़बूर** नबी दाऊद की पवित्र पुस्तक
نبي داؤد (ع) کي پوترپستک

زبون *ص.نر.م.* **ज़बून** दीन-हीन, साधारण
دین-هین، سادهارن

زبیښل *مص.مت.* **ज़बेखल** 1. चूसना 2. दबाना, भींचना
۱. چوسنا ۲. دبانا، بهینچنا

زجر *نر.م.* **ज़जर** यातना, पीड़ा, उत्पीड़न
یاتنا، پیړا، اتپیړن

زحل *نر.م.* **ज़ुहल** शनि ग्रह شنې ګړه

زحمت *نر.م.* **ज़हमत** कठिनाई, परेशानी
کټهینایي، پریشاني

زحمتکښ *ص.نر.م.* **ज़हमतकख** मेहनती, परिश्रमी
محنتي، پریشرمي

زخم ज़खम *نر.م.* चोट, ज़ख़्म, घाव چوٹ، زخم، گھاو

زخمي ज़ख़्मी *ص.نب.* घायल, ज़ख़्मी گھایل، زخمي

زخمی ज़ख़्मै *نر.ج.* तार का छल्ला (सितार बजाने हेतु)

تار کا چھلا (ستار بجانے ہیتو)

زخن ज़खन *ص.نر.م.ج.* जटिल, कठिन, गाँठदार

جٹل، کٹھن، گانٹھدار

زخه ज़ख़: *ښځ.م.* 1. गाँठ, ग्रंथि 2. शरीर पर काला दाना, तिल, मस्सा

١. گانٹھ، گرنتھي ٢. شریر پر کالا دانه، تل، مسا

زد ज़द *نر.م.* प्रभाव, असर پربھا، اثر

زدوول ज़दोवल *ص.مت.* जोर से रगड़ना زورسي رگڑنا

زده کړه ज़द:कड़: *ښځ.م.* ज्ञान, शिक्षा, विद्या گیان، شکشا، وِدیا

زده کوونکی ज़द:कवूनकै *نر.م.* छात्र, विद्यार्थी شاتر، وِدیارتھي

زر ज़र *نر.ج.* सोना, चाँदी سونا، چاندي

سره زر،سپین زر ज़र,सपीनज़र *نر.م.ج.* सोना, चाँदी سونا، چاندي

زر ज़र *ش.* हजार هزار

زراعت ज़राअत *نر.م.* खेतीबारी, कृषि کھیتي باري، کرشي

زراعتي ज़राअती *ص.نب.* कृषि-संबंधी کرشي - سمبندھي

زرافه ज़राफ़: *ښځ.م.* ज़िराफ زراف

زرامی ज़रामै *نر.م.* बूँद, कतरा بوند، قطره

زرب ज़रब *نر.م.* तीव्रता, प्रबलता تیورتا، پربلتا

زربرخ ज़रबरख़ *نر.م.* टिन की पन्नी, वंग पन्नी تن کي پني، ونگ پني

زربی ज़रबइ *ښځ.م.* मेहराबनुमा, धनुकार محراب نما، دھنوکار

زربی ज़रबै *نر.م.* जूता सीने की मशीन جوتاسیني کي مشین

زرتله ज़रतल: *ښځ.م.* सोना तौलने वाला तराजू

سونا تولني والا ترازو

زرخي ज़रख़ी *ص.ښځ.ج.* हरा सा, हरिताभ

هرا سا، هریتابھ

زرخرید ज़रख़रीद *نر.م.* दास, गुलाम داس، غلام

زردالو ज़रदालू *نر.ج.* खुबानी, जरदालू خوباني، زردالو

زردشت ज़रदश्त *نر.م.* जोरास्टर, जरदुश्त, जरतुश्त

زوراستر، زردشت، زرتشت

زردکه ज़रदक: *ښځ.م.* गाजर گاجر

زرزري ज़रज़री *ص.نب.* 1. जरी वस्त्र 2. फुर्तीला, उतावला

١. زري وستر ٢. پھرتیلا، اتاولا

زرشک ज़रीश्क *نر.ج.* दारूहल्दी داروهلدي

زرغون ज़रगून *نر.م.* हरा, सब्ज़, हरित هرا، سبز، هرت

زرغونېدل ज़रगूनेदल *مص.ل.* अंकुरित होना, फूटना, उगना

انکورت هونا، پھوټنا، اگنا

زرغه ज़रग: *ښځ.م.* आलस्य, सुस्ती آلسیه، سستي

زرکه ज़रक: *ښځ.م.* तीतर, चकोर تیتر، چکور

زرګر ज़रगर *نر.م.* सुनार, स्वर्णकार سنار، سورن کار

زرګرایه ज़रगराय: *ق.* हजार गुणा هزارگنا

زرګري ज़रगरी *ښځ.م.* सुनारी, सुनार का कार्य

سناري، سنارکا کاریه

زرګون ज़रगून *نر.م.* एक हजार का अफ़ग़ानी नोट

ایک هزار کا افغاني نوټ

زرم ज़रम *ص.ش.* हजारवाँ هزاروان

زرنجي ज़रंजी *ښځ.ج.* गंदगी, कीचड़ گندگي، کیچڑ

زرندی ज़रंदइ *ښځ.م.* तहखाना, आधारतल تهخانه، آدھارتل

زرنه ज़रन: *نر.ج.* 1. बदबूदार कीचड़ 2. तारपीन का तेल

١. بدبودار کیچڑ ٢. تارپین کا تیل

زړه خوږیۍ ज़ड़ाखूजैइ्वी *ښځ.م.* सहानुभूति रखने वाला, हमदर्द

سهانوبهوتي رکهني والا، همدرد

زړه خوږيگی ज़ड़ाखूगी *ښځ.م.* सहानुभूति-पूर्ण, हमदर्दी, समदु:खी

سهانوبهوتي- پورن، همدردي، سمدکهی

زړه ډغی ज़ड़ाडगै *ص.نر.م.* किसी के खिलाफ भड़काना, उकसाना

کسی کي خلاف بهرکانا، اکسانا

زړهستړی ज़ड़ास्तड़ै *ص.نر.م.* दु:खी, पीड़ित, सताया हुआ

دکهي، پيرت، ستايا هوا

زړه سواندی ज़ड़स्वांदै *ص.نر.م.* सहानुभूति रखने वाला, हमदर्द

سهانوبهوتي رکهني والا، همدرد

زړه سوی ज़ड़ास्वै *نر.م.* 1. सहानुभूति, हमदर्दी 2. शोकसंतप्त

۱. سهانوبهوتي، همدردي ۲. شوک سنټپت

زړه شینی ज़ड़ाशीनै *ص.نر.م.* दु:खी, उदास

دکهي، اداس

زړه کول ज़ड़ाकवल *مص.ل.* साहस करना, हिम्मत करना

ساهس کرنا، همّت کرنا

زړه لووغي ज़ड़ालवग़े *ص.نښځ.* गाय का अधिक दूध देना

گای کا ادهک دودهه دېنا

زړه نازړه:ق ज़ड़ानाज़ड़:ق. अनिश्चयी, हिचकिचाने वाला

انشچيي، هچکچاني والا

زړه ور ज़ड़ावर *ص.نر.م.ج.* बहादुर, वीर, साहसी

بهادر، ویر، ساهسي

زړه ور توب ज़ड़ावरतोब *نر.م.* साहस, वीरता, बहादुरी

ساهس، ویرتا، بهادري

زړه ورتیا ज़ड़ावरत्या *ښځ.م.* वीरता, बहादुरी

ویرتا، بهادري

زړی ज़ड़ै *نر.م.* दाना, बीज

زرني ज़रणी *ښځ.ج.* कीचड़, पंक, गंदगी

کیچړ، پنک، گندگي

زړه پوښ ज़िर:पोख *ص.نر.م.* बख्तरबंद, कवचितयान

بختربند، کوچتيان

زړه دار ज़रहदार *ص.نر.م.* बख्तरबंद, कवचित

بختربند، کوچت

زړیۍ ज़ड़ै *نر.م.* 1. संदेशवाहक, संदेशहर, वार्ताहर 2. रात्रि-प्रबंध, रात्रि-व्यवस्था 3. जासूस

۱. سندېشواهک، سندېشهر، وارتاهر ۲. راتري-پربندهـ، راتري-ويوستها ۳. جاسوس

زري زړی ज़री ज़ड़ै *ص.نښ.* 1. स्वर्णरंग 2. ज़री कार्य

۱. سورنرنگ ۲. زري کاريه

زرین ज़रीन *ص.نر.ج.* सुनहरा, स्वर्णिम

سنهرا، سورنيم

زړتوب ज़ड़तोब *نر.م.* बुढ़ापा, पुरानापन, प्राचीनता

بورهاپا، پراناپن، پراچينتا

زړتیا ज़ड़त्या *ښځ.م.* बुढ़ापा, पुरानापन, प्राचीनता

بورهاپا، پراناپن، پراچينتا

زړخن ज़ड़खन *ص.نر.م.* अवशेष

اوشپش

زړښت ज़ड़ख्त *نر.م.* बुढ़ापा, पुरानापन, प्राचीनता

بورهاپا، پراناپن، پراچينتا

زړګی ज़ड़गै *نر.م.* 1. छोटा हृदय 2. प्यारा

۱. چهوټا هردی ۲. پيارا

زړن ज़ड़न *ص.نر.م.* बहादुर, साहसी, वीर

بهادر، ساهسي، ویر

زړوکی ज़ड़ूकै *نر.م.* चिथड़ा, लत्ता

چټهرا، لټا

زړول ज़ड़वल *مص.مت.* 1. धीरे-धीरे तबाह या खत्म करना 2. पुराना करना 3. बूढ़ा करना

۱. دهيري-دهيري تباه يا ختم کرنا ۲. پرانا کرنا ۳. بورها کرنا

زړه ज़ड़: *نر.م.* हृदय, दिल

زړه بدی ज़ड़ाबदै *نر.م.* 1. मतली, जी मिचलाना 2. क्रोध

۱. متلي، چي مچلانا ۲. کرودهـ

زړه توری ज़ड़ातौरै *ص.نر.م.* किसी के खिलाफ भड़काना, किसी के खिलाफ उकसाना

کسی کي خلاف بهرکانا، کسی کي خلاف اکسانا

زړه خورینی ज़ड़ाख्वरीनै *ص.نر.م.* परेशान, व्याकुल

پريشان، وياکل

زرِبدل زِڑیدَل *مص.ل.* वृद्ध होना, बूढ़ा होना
वردھـ ھونا، بوڑھا ھونا

زرغولي زِڑغولي *ښځ.ج.* चर्बी तलना (भेड़ का)
چربي تلنا (بھیڑ کا)

زښت زِښت *ق.* अधिक, अत्यधिक ادھک، اتیدھک

زښت زِښت *ص.نر.م.* घृणा, नफरत گھرنا، نفرت

زعفران زَعفران *نر.ج.* केसर, ज़ाफ़रान کیسر، زعفران

زعم زَعم *نر.م.* विचार, राय وچار، رای

زعیم زَعیم *نر.م.* नेता, अगुवा نیتا، اگوا

زغاره زَغارَه *ښځ.م.* रोटी (ज्वार की) روتي (جوار کي)

زغاله زَغالَه *ښځ.م.* ज्वाला, आग की लपट
جوالا، آگ کی لپٹ

زغرد زَغرَد *ص.نر.م.* 1. निष्कपट 2. साहसी 3. तेज़, जल्दी
١. نشکپٹ ٢. ساھسي ٣. تیز، جلدي

زغره زَغرَه *ښځ.م.* कवच, जिरह, बख्तर
کوچ، زرہ، بختر

زغم زَغم *نر.م.* धैर्य, सहनशक्ति دھیریہ، سھنشکتي

زغمل زَغمَل *مص.ل.* 1. सहना, झेलना 2. सोख लेना, चूस लेना, हजम कर लेना
١.سھنا، جھیلنا ٢. سوکھہ لینا، چوس لینا، ھضم کر لینا

زغه زَغَه *نر.ج.* झाऊ جھاو

زفاف زِفاف *نر.م* विवाह, शादी ویواھہ، شادي

زک زَک *نر.م.* कच्चा चमड़ा کچا چمڑا

زکات زَکات *نر.م.* इस्लाम द्वारा निर्धारित भिक्षा
اسلام دوارا نردھارت بھکشا

زکام زُکام *نر.م.* 1. नजला 2. जुकाम 3. ठंडी
١. نزلہ ٢. زکام ٣. ٹھنڈي

زکندن زَکَندَن *نر.م.* प्राणपीड़ा پران پیڑا

زګیروی زَګیرَوي *نر.م.* कराहना, विलाप करना
کراھنا، ولاپ کرنا

زګیرل زَګیرَل *مص.مت.* लंबा टाँका सीना
لمبا ٹانکا سینا

زلخوړی زَلخوړَي *ص.نر.م.* ललक, लालसा للک، لالسا

زلزله زِلزِلَه *ښځ.م.* भूकंप, भूचाल بھوکمپ، بھوچال

زلزله پوهنه زِلزِلَه پوھَنه *ښځ.م.* भूकंप-विज्ञान
بھوکمپ- وگیان

زلفي زُلفي *ښځ.ج.* घुँघराला बाल گھونگھرالابال

زلفۍ زُلفۍ *ښځ.م.* छपका, कुंडी چھپکا، کنڈي

زلل زَلَل *نر.م.* हानि, क्षति هاني، شتي

زلما زَلمَا *ښځ.م.* यौवन, जवानी, किशोरावस्था
یوون، جواني، کشوراوستھا

زلمی زَلمَي *ص.نر.م.* जवानी, यौवन جواني، یوون

زلمیتوب زَلمیتوب *نر.م.* किशोरावस्था کشوراوستھا

زلند زَلَند *ص.نر.م.* उग्र, क्रूर, दारुण, जालिम
اگر، کرور، دارون، ظالم

زلنده زَلَندَه *ص.نب.* उग्र, क्रूर, निर्दयी
اوگر، کرور، نردیي

زله زَلَه *ص.نب.* थका-माँदा, निढाल
تھکا- ماندا، نڈھال

زم زَم *نر.م.* घाव, ज़ख़्म گھاو، زخم

زما زَمَا *ض.* मेरा میرا

زمان زَمان *نر.م.* समय سمی

زمانه زَمانَه *ښځ.م.* 1. अवधि, युग 2. काल
١. اودھي، یگ ٢. کال

زمبر زَمبَر *نر.م* 1. ठेला 2. सघन 3. घना जंगल ज़म्बर
4. ऊँची आवाज
١. ٹھیلا ٢. سگھن ٣. گھنا جنگل ۴. اونچي آواز

زمبیل زَمبیل *نر.م.* ठेला ٹھیلا

زمرد زُمَرُّد *نر.م.* मरकत, पन्ना مرکت، پناّ

زمری زَمَري *نر.م.* सिंह, शेर ज़मरै سنگھ، شیر

زمریالی زَمَریالۍ *ص.نر.م.* शेरदिल, वीर شیردل، ویر

زمرین زَمَرین *ص.نر.م.* अत्यधिक ठंडी ज़मरीन
اتیادھک ٹھنڈي

زمزم زَمزَم *نر.م.* स्रोत पवित्र जल (मक्का का) ज़मज़म
سروت پوتر جل (مکہ کا)

زمزمه ज़मज़मः *ज़्ब.म.* अफवाह, जनश्रुति
افواه، جن سروتي

زموخت ज़मूख़्त *ص.ن.م.* 1. मोटा 2. अप्रिय स्वाद 3. संकोचक 4. खुरदरा
١. موٹا ٢. اپريه سواد ٣. سنكوچک ۴. خردرا

زمور ज़मूज़ *ض.ج.* हमारा
همارا

زمولول ज़मोलवल *مص.مت.* मुरझाना, कुम्हलाना
مرجهانا، كمهلانا

زمولبدل ज़मोलेदल *مص.ل.* मुरझा जाना
مرجهاجانا

زمی ज़मइ *ش.ح.م.* एक प्रकार का छोटा पौधा है
ايک پرکار کا چهوٹا پودها هي

زمبری ज़मेरै *ن.م.* चौकीदार, पहरेदार
چوکيدار، پهريدار

زمیندار ज़मींदार *ن.م.* भूस्वामी, ज़मींदार
بهوسوامي، زميندار

زمینداري ज़मींदारी *ش.ح.م.* ज़मींदारी, भूस्वामित्व
زميندارى، بهوسوامتو

زمینه ज़मीनः *ش.ح.م.* पृष्ठभूमि, ज़मीन, आधार
پرشٹهـ بهومي، زمين، آدهار

زميني ज़मीनी *ص.ن.ب.* भूमि संबंधित
بهومي سمبندهت

زنا ज़िना *ش.ح.م.* बलात्कार, परस्त्रीगमन, परगमन
بلاتكار، پراستريگمن، پرگمن

زنار ज़िनार *ن.م.* ईसाई-यहूदी का कमर-बंद
عيسايي - يهودي کا کمربند

زناکاره ज़िनाकारः *ص.ن.ب.* अन्यगामिनी, परस्त्रीगामी, जार
انيه گامني، پرستري گامي، جار

زنبق ज़ंबक़ *ن.م.ج.* एक प्रकार का फूल
ايک پرکارکاپهول

زنبیل ज़ंबेल *ن.م.* ठेला
ٹهيلا

زنخ ज़ंज़ *ن.ج.* फिटकरी, ऐलम
پهٹکري، ايلم

زنخه ज़ंजः *ش.ح.م.* कन-खजूरा, शतपद, गोजर
کن- کهجورا، شت پد، گوجر

زنخول ज़ंख़्वल *ن.م.* डायाफ्राम, मध्यपट
مدهيه پٹ، دايافرام

زند ज़ंद *ن.م.* पारसी धर्म की किताब
پارسي دهرم کي کتاب

زندان ज़िनदान *ن.م.* कारागार, बंदीगृह, जेल
کاراگار، بندي گرهه، جيل

زندانی ज़िंदानी *ص.ن.ب.* कैदी, बंदी
قيدي، بندي

زندی ज़िंदइ *ش.ح.م.* फंदा, जाल
پهندا، جال

زندیق ज़ंदीक़ *ص.ن.م.* अविश्वासी, नास्तिक
اوشواسي، ناستک

زنگ ज़ंग *ن.م.* 1. घंटी 2. जंग, मोर्चा
١. گهنٹي ٢. جنگ، مورچا

زنگوگرافی ज़िंगोग्राफी *ش.ح.م.* जस्ताकारी
جسته کاري

زنگول ज़ंगवल *مص.مت.* झूलना (झूला)
جهولنا(جهولا)

زنگوله ज़ंगोलः *ش.ح.م.* छोटी घंटी
چهوٹي گهنٹي

زنگون ज़ंगून *ن.م.* घुटना
گهٹنا

زنگی ज़ंगी *ص.ن.ب.* हबशी, हब्शी
حبشي، حبشي

زنل ज़नल *مص.* 1. पैबंद लगाना 2. आरोपित करना
١. پيبند لگانا ٢. آروپت کرنا

زنه ज़नः *ش.ح.م.* 1. ठोड़ी, ठुड्डी 2. रँगाई, रंजन
١. ٹهوڑي، ٹهڈّي ٢. رنگايي، رنجن

زنغوزی ज़ण्गोज़ै *ن.م.* चिलगोज़ा
چلغوزه

زنغونخی ज़ण्गूंज़ै *ن.م.* चिलगोज़ा
چلغوزه

زنکی ज़ण्कय *ن.م.* लड़का, बालक, किशोर, युवक
لڑکا، بالک، کشور، يووک

زنکی ज़ण्कइ *ش.ح.ج.* जीरा सफेद
زيراسفيد

زنه ज़णा *ش.ح.م.* बीज (तरबूज का)
بيج (تربوز کا)

زنی ज़णै *ن.م.* 1. बीज (तरबूज) 2. लड़का, किशोर
١. بيج (تربوز) ٢. لڑکا، کشور

زو ज़ो *ن.م.* बेटा, पुत्र
بيٹا، پتر

زواک ज़्वाक *ن.م.* ज़िंदगी
زندگي

زوال ज़वाल *ن.م.* पतन, अवनति, क्षय
پتن، اوننتي، شی

زوانکه ज़्वानक: *ښځ.م.* دانه ,फुंसी, दाना پهونسي

زوبل ज़ोबल *ص.نر.م.ج.* زخمي، ګهايل ,ज़ख्मी, घायल

زوجه ज़वज: *ښځ.م.* پتني، بيوي ,पत्नी, बीवी, जोरू جورو

زودل ज़ोदल *مص.مت.* جنم دېنا، جننا ,जन्म देना, जनना

زور ज़ोर *نر.م.* شکتي، بل ,शक्ति, बल

زورکی ज़्वरकै *نر.م.* هلکا زور हलका ज्वर

زورل ज़ोरल *مص.مت.* 1. بُرے نام سے پکارنا 2. چڑھانا تنگ کرنا

۱. بري نام سي پکارنا ۲. چړهانا، تنګ کرنا

زورمتی ज़ोरमटै *ص.نر.م.* نرديي، نرمم ,निर्दयी, निर्मम

زورور ज़ोरवर *ص.نر.ج.* شکتي شالي، مضبوط शक्तिशाली, मजबूत

زورول ज़ोरवल *مص.مت.* چڑھانا، ستانا، تنګ کرنا चिढ़ाना, सताना, तंग करना

زوروری ज़ोरवरी *ښځ.م.* ۱. هټه، ضد ۲. بل 1. हठ, जिद 2. बल

زورپدل ज़वरेदल *مص.ل.* تکليف مېن هونا، پريشان هونا، اداس هونا तकलीफ में होना, परेशान होना, उदास होना

زور ړوړ ज़ोड़ *ص.نر.م.* پرانا، پهټاپرانا ,पुराना, फटा-पुराना

زوز ځړ ज़ोज़ *نر.م.* کانټا काँटा

زوزات ज़ोज़ात *نر.م.* پيړهي، ونشج ,पीढ़ी, वंशज

زوزیانه ज़ोज़याण: *ښځ.م.* کنټيلي- جهاړي ,कँटीली-झाड़ी

زور ज़्वग *نر.م.* ۱. شور، آواز ۲. کړوا ۳. ويش 1. शोर, आवाज 2. कड़वा 3. विष

زوښ ज़ोख *نر.م.* جوش، ابال ,जोश, उबाल

زوښا ज़ोखा *ښځ.م.* شربت، سيرپ، جوس (انګور آدي) शर्बत, सीरप, जूस (अंगूर आदी)

زوښول ज़ोखवल *مص.مت.* ابالنا उबालना

زوک ज़ूक *نر.م.* دکهه، تکليف، پريشاني ,दुःख, तकलीफ, परेशानी

زوکړه ज़ोक्ड़: *ښځ.م.* جنم، پيدايش ,जन्म, पैदाइश

زوکړی ज़ोक्ड़ै *ف.ص.* جنم، جنم ذات ,जन्म, जन्मजात

زوکلول ज़ूकलवल *مص.مت* چڑھانا، چهيړنا، تنګ کرنا चिढ़ाना,छेड़ना, तंग करना

زوکېدل ज़ूकेदल *مص.ل.* تنګ هونا، پريشان هونا तंग होना, परेशान होना

زوکول ज़ोकवल *مص.مت.* جنم دېنا जन्म देना

زول ज़वल *نر.ج.* پيلا پهول والا پودها पीला फूल वाला पौधा

زولال ज़ोलाल *ص.نر.م.* نردی، نرمم، ظالم ,निर्दयी, निर्मम, ज़ालिम

زولا نه ज़वलान: *ص.نر.ج.* بيړي، نګړ ,बेडी, निगड

زولن ज़वलन *ص.نر.ج.* پيپدار، پويمی، پيپ والا زخم पीपदार, पूयमय, पीपवाला ज़ख्म

زوله ज़ोल: *ښځ.م.* ۱. فرنيچر ۲. ګهاګهرا، لهنګا 1. फर्नीचर 2. घाघरा, लहँगा

زولی ज़ोलइ *ښځ.م.* ۱. بړا بورا ۲. کپړي کا جهولا 1. बड़ा बोरा 2. कपड़े का झोला

زوم ज़ूम *نر.م.* دلها، ور ,दुल्हा, वर

زومیک ज़ूम्बक *نر.م.* مکای کي تني کا فودنا मकई के तने का फुदना

زومتوب ज़ूमतोब *نر.م.* ۱. داماد هونا ۲. کم هونا 1. दामाद होना 2. कम होना

زومګاری ज़ूम्गाड़ै *نر.م.* اتّم ويکتي، شرېشټهـ مانو उत्तम व्यक्ति, श्रेष्ठ मानव

زومنه ज़्वमन: *ښځ.م.* ۱. شوربا، شوروا ۲. نقصان 1. शोरबा, शोरवा 2. नुक़सान

زومی ज़ूमइ *ښځ.م.* اېک پرکارکاچهوټا پودها एक प्रकार का छोटा पौधा

زون ज़वन *ص.نر.م.* پيپ دار، پيپمی ,पीपदार, पीपमय

زوندی ज़ूनडै *نر.م.* مکای کي تني کي فودنا मकई के तने का फुदना

زوندیگر ज़ूनडीगर *نر.م.* फुदना बनाने वाला
फندا بناني والا

زونکه ज़ूँग: *ښځ.م.* संकेत, इशारा سنکېت، اشارا

زونی ज़ूनय *نر.م.* मेजपोश की ऊनी झालर
میز پوش کی اوڼي جهالر

زونه ज़ूण: *ښځ.م.* बीज (तरबूज का) بیج (تربوز کا)

زووب ज़ब्ब *نر.م.* पीप, मवाद پیپ، مواد

زوه जव: *ښځ.م.* पीप, मवाद پیپ، مواد

زوی ज़ूई *نر.م.* बेटा, पुत्र بېټا، پتر

زویتوب ज़ूईतोब *نر.م.* पुत्रत्व پترتو

زوپرګی कराह, आह *نر.م.*ज़्वेरगै کراه، آه

زویک ज़ोयक *نر.م.* छोटा बेटा چهوټا بېټا

زوی مړی ज़ूयमड़ै *ص.نر.م.* जिसका बेटा मर गया हो
جسکا بېټا مر گیا هو

زویوالی ज़ोयवालै *نر.م.* पुत्रत्व پترتو

زه ज़: *ض.م.* मैं مېن

زهد ज़ुहद *نر.م.* तप, तपस्या تپ، تپسیا

زهر ज़हर *نر.م.* विष, ज़हर زهر، وش

زهرجن ज़हरजन *ص.نر.ج.* विषैला, ज़हरीला
وشېلا، زهریلا

زهرهره ज़हरहरा *ښځ.م.* विषहर, प्रतिविष
وشهر، پرتي وش

زهرناک ज़हरनाक *ص.نر.م.ج.* ज़हरीला, विषैला
زهریلا، وشېلا

زهروي‌والی ज़हरवी *ص.نب.* रतिज, यौनरोग رتج، یون روګ

زهره ज़हर: *ښځ.م.* शुक्र ग्रह شکرګره

زهره تره کی ज़हरात्राकै *ص.نر.م.* संत्रस्त, भयभीत
سنترست، بهیبهت

زهول ज़हवल *مص.مت.* सोच में दुबलाना, कमज़ोर करना
سوچ مېن دبلانا، کمزور کرنا

زهېدل ज़हेदल *مص.ل.* पतला होना (ग़म से)
پتلا هونا (غم سي)

زهیر ज़हीर *ص.نر.م.* 1. दुःखी, उदास 2. कमजोर
۱. دکهي، اداس ۲. کمزور

زهیرتوب ज़हीरतोब *نر.م.* 1. दुःख 2. कमजोरी
۱. دکهـ ۲. کمزوري

زهیرول ज़हीरवल *مص.مت.* 1. चिढ़ाना 2. लज्जा करना 3. दुर्बल करना, कमजोर करना
۱. چڑهانا ۲. لجا کرنا، ۳. درېل کرنا، کمزور کرنا

زهیرېدل ज़हीरेदल *مص.ل.* 1. व्याकुल होना, बेचैन होना 2. लज्जित होना, शर्मिंदा होना
۱. وياکل هونا، بېچېن هونا ۲. لججت هونا، شرمنده هونا

زۍ ज़ै *نر.م.* भावी पीढ़ियाँ, वंशज بهاوي پیڑهیان، ونشج

زۍ ज़ै *ښځ.م.* ज़े अक्षर का नाम ز اکشر کا نام

زۍڅ ज़ैज़ *ښځ.م.* भावी पीढ़ियाँ, वंशज بهاوي پیڑهیان، ونشج

زیات ज़्यादा, अधिक *ق.* ज़्यात زیاده، ادهک

زیاته अधिक, ज़्यादा *ق.* ज़्यातर: ادهک، زیاده

زیاتوالی ज़्यातवालै *نر.م.* आधिक्य, बाहुल्य, वृद्धि
آدهیکیي، باهلیي، وردهي

زیاتول ज़्यातवल *مص.مت.* बढ़ाना, वृद्धि करना
برهانا، وردهي کرنا

زیاتی ज़्यातै *نر.م.* 1. अतिक्रमण, उल्लंघन 2. असंयम
۱. اتیکرمن، النګهن ۲. اسنیم

زیاتي ज़्याती *ص.نب.* अवशेष اوشېش

زیاتي ज़्याती *ق.* अधिक, ज़्यादा ادهک، زیاده

زیاتېدل ज़्यातेदल *مص.ل.* बढ़ना, वृद्धि करना
برهنا، وردهي کرنا

زیار ज़्यार *نر.م.* 1. प्रयत्न, प्रयास 2. दया, करूणा
۱. پریتن، پریاس ۲. دیا، کرونا

زیارت ज़्यारत *نر.م.* 1. तीर्थ-स्थान, समाधि स्थल 2. तीर्थ-यात्रा
۱. تیرتهـ استهان، سمادهي استهل ۲. تیرتهـ یاترا

زیارکښज़्यारकख़ *ص.نر.ج.* परिश्रमी, मेहनत करने वाला, अध्यवसायी
پریشرمي، محنت کرني والا ، ادهیوسایي

زیاړه ज़्याड़: *ښځ.م.* गाली گالي

زیان ज़यान *نر.م.* क्षति, हानि شتي، هاني

زیانکاره ज़्यानकार: *ص.نب.* विनाशक, विध्वंशक وناشک، ودهونشک

زیانمن ज़्यानमन *ص.نر.م.* 1. घायल, अपकृत 2. क्षति
۱. ګهایل، اپکړت ۲. شتي

زیانول ज़्यानवल *مص.مت* 1. गर्भपात होना 2. छोड़ देना
۱. ګربهپات هونا ۲. چهوړدېنا

زېب ज़ेब *نر.م.* 1. सुंदरता 2. उपयुक्त, उचित
۱. سندرتا ۲. اپېکت، اوچت

زېبا ज़ेबा *ص.نب.* सुंदर, रमणीय سندر، رمنیی

زیتون ज़यतून *نر.ج.* ज़ैतून زېتون

زیج ज़ीज *نر.ج.* खगोलीय गणित کهګولیه ګنټ

زیج ज़ीज *ص.نر.م.* भरा हुआ, परिपूर्ण بهراهوا، پرېپورن

زیرزیر ज़ीर *ص.نر.م.* तेज़ ध्वनि تېز دهوني

زېر ज़ेर *نر.م.* 1. नीचे झुका हुआ 2. ए की मात्रा
۱. نیچي، جهکا هوا ۲. اي کی ماترا

زېربغلي ज़ेरबग़ली *ص.نر.م.* छोटी ढोलक چهوټي ډهولک

زېربنا ज़ेरबिना *ښځ.م.* 1. आधार 2. बुनियादी सुविधा
۱. آدهار ۲. بنیادي سویدها

زېرپېرني ज़ेरपेरनी *ښځ.م.* 1. टी-शर्ट 2. बनियान
۱. تي شرټ ۲. بنیان

زېرخانه ज़ेरखान: *ښځ.م.* तहखाना تهه خانه

زېرزميني ज़ेरज़मीनी *ښځ.م.* तहखाना تهـ خانه

زېرمه ज़ेरम: *ښځ.* 1. सावधानी 2. बचत 3. भंडारण
۱. ساودهاني ۲. بچت ۳. بهندارن

زېرمتون ज़ेरमतोन *نر.م.* 1. सेना-रसद विभाग, सीमा बल विभाग (कमिसारियत) 2. भंडारण
۱. سېنا-رسدوېبهاګ، سیما بل وېبهاګ (کمیساریت) ۲. بهندارن

زېرمه وال ज़ेरमावाल *نر.م.* सप्लाई-अधिकारी, आपूर्ति अधिकारी
سپلایي- ادهیکاري، آپورتي- ادهیکاري

زېرنی ज़ेरनइ *ص.ښځ.ج.* शीतल-जल, ठंडा पानी
شیتل- جل، ټهنډا پاني

زیره ज़ीर: *ښځ.ج.* जीरा زیره

زېری ज़ेरै *نر.م.* 1. संदेश 2. अच्छी खबर
۱. سندېش۲. اچهي خبر

زېړ ज़ेड़ *ص.نر.م.* पीला پیلا

زېړغلن ज़ेरग़लन *ص.نر.م.* पीला-सा, आपीत
پیلا- سا، آپیت

زېړن ज़ेड़न *نر.م.* पीले रंग का घोड़ा.پیلي رنګ کا ګهوړا

زیړ ज़ीग *ص.نر.* 1. खुरदरा, ऊबड़-खाबड़ 2 असभ्य
۱. کهردرا، اوبر- کهاټ ۲. اسبهیه

زېړګی ज़ीगगै *نر.م.* नटखट, बदमाश (लड़का)
نټ کهټ، بدماش (لرکا)

زېرمه ज़ेगम: *ښځ.م.* पलकें پلکین

زېرنتونज़ेगनतून *نر.م.* प्रसूति अस्पताल, जच्चा घर
پرسوتي اسپتال، جچه ګهر

زېرنده:ज़ेगंद *ښځ.م.* 1. पैतृक संपत्ति 2. औलाद, बच्चा
۱. پېترک سنپټي ۲. اولاد، بچه

زېروالی ज़ीगवालै *نر.م.* बेअदबी, स्थूलता, मोटापन
بي ادبي، استهولتا، موټاپن

زېرول ज़ेगवल *مص.مت.* जन्म देना, उपजाना
جنم دېنا، اپجانا

زېړبدل ज़ेगेदल *مص.ل.* 1. खुरदरा होना 2. मोटा होना 3. असभ्य होना
۱. کهردراهونا ۲. موټا هونا ۳. اسبهیه هونا

زېړبدنه ज़ेगेदन: *ښځ.م.* जन्म, पैदाईश جنم، پېدایش

زېلज़ेल *نر.م.* हठ, जिद هټه، ضد

زېل ज़ेल *نر.م.* 1. रस्सी 2. लोहे का फंदा
١. رسّي ٢. لوهي کا پهندا

زيل ज़ैल *نر.م.* प्रकार, किस्म پرکار، قسم

زيلان ज़ीलान *نر.م.* गर्भाशय گربهاشی

زيلا نځ ज़ीलांज *نر.م.* गर्भाशय, बच्चादानी
گربهاشی، بچا داني

زيلچه ज़ीलचः *ښځ.م.* रबाब संगीत-यंत्र
رباب سنګیت- ینتر

زېلی ज़ेलइ *ښځ.م.* जड़ें جړين

زېلی ज़ेलइ *ښځ.م.* कंठमाला, गंडमाला کنټهمالا، ګنډ مالا

زيم ज़ियम *نر.م.* आर्द्रता, नमी آدرتا، نمي

زيمته ज़ीमतः *ص.ښ.* लज्जित, शर्मिंदा لججت، شرمنده

زيمناک ज़ीमनाक *ص.نر.م.* आर्द्र,गीला, नम آدر، ګیلا، نم

زېمنه ज़ेमनः *ښځ.م.* शोरबा, मांसरस, जूस
شوربا، مانس رس، جوس

زين ज़ीन *نر.م.* ज़ीन, काठी, चारजामा زین، کاټهي، چارجامه

زينت ज़ीनत *نر.م.* सुंदर, सजावट, अलंकरण
سندر، سجاوټ، النکرن

زينتي ज़ीनती *ص.ښ.* सजावटी, आलंकारिक
سجاوتي، آلنکارک

زيندی ज़ींदइ *ښځ.م.* फंदा, जाल پهندا، جال

زينول ज़ीनवल *مص.مت.* ज़ीन बाँधना زین باندهنا

زينه ज़ीनः *ښځ.م.* सीढ़ी, ज़ीना, नसेनी
سیړهي، زینه، نسېني

زېور ज़ेवर *نر.م.ج.* आभूषण, गहना, ज़ेवर
آبهوشن، ګهنا، زېور

زيي ज़ीयी *ښځ.م.* वंश, जनजाति ونش، جنجاتي

زيير ज़ियीर *ن* 1. दु:ख 2. कमज़ोर, दुबला 3. लज्जित
١. دکهـ ٢. کمزور، دبلا ٣. لججت

زيرول ज़ियीरवल *مص.مت.* 1. तंग करना, परेशान करना 2. लज्जित करना
١. تنګ کرنا، پرېشان کرنا ٢. لججت کرنا

ژ ज़े

ژ ज़े *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का 20वाँ अक्षर
پشتو ورڼ مالا کا 20 وان اکشر

ژاخ ज़ाख़ *نر.م.* घना जंगल ګهنا جنګل

ژارغالی ज़ारग़ालै *نر.م.* बगीचे में अस्थाई रहने की खुदी हुई जगह, बंजारों के अस्थाई रहने की जगह
بغیچي مېن اسټهایي رهنې کی کهدی هویي جګه، بنجارون کي اسټهایي رهنې کی جګه

ژارژاڑ ज़ाड़ज़ाड़ *نر.م.* विरेचक, सारक, शोधक, जुलाब, रेचक, पेट साफ करने वाली
ویرېچک، سارک، شودهک، جلاب، رېچک، پېټ صاف کرنې والي

ژارندوک ज़ाड़न्दूक *ص.نر.م.* रोता हुआ, रोने चिल्लाने वाला बच्चा
روتا هوا، رونې چلاني والا بچا

ژامبل ज़ामबेल *نر.م.* जबड़ा हड्डी جبرا هډۍ

ژامه ज़ामः *ښځ.م.* जबड़ा, हनु جبرا، هنو

ژاندارم ज़ांदारम *نر.م.* सशस्त्र पुलिसमैन
سشستر پولیسمېن

ژاندارمه ज़ांदारमः *ښځ.م.* सशस्त्र महिला पुलिस
سشستر مهیلا پولیس

ژانه ज़ानः *ښځ.م.* खुशामद, चापलूसी, चाटुकारी
خوشامد، چاپلوسي، چاټوکاري

ژانۍ ज़ानै *نر.م.* चापलूस, चाटुकार, खुशामदी
چاپلوس، چاټوکار، خوشامدي

ژاولن ज़ावलन *ص.نر.م.* रालदार, रालवाला
رالدار، رال والا

ژاولن ज़ावलेन *ص.نر.م.* 1. वह व्यक्ति जो सही बात नहीं करता 2. डरपोक
١. وه ویکتي جو سهی بات نهین کرتا ٢. ډرپوک

ژاوله ज़ावलः *ښځ.م.* 1. च्युइंगगम 2. राल
١. چېونګم ٢. رال

ژبارن ژبाड़न *نر.م.* 1. अनुवादक 2. व्याख्याता 3. दुभाषिया
۱. انووادک ۲. وياکهياتا، دوبهاشيا

ژبارنه ژبाड़नः *ښځ.م.* 1. अनुवाद 2. व्याख्या
۱. انووادِ ۲. وياکهيا

ژبارونکی ژبाड़ुन्कै *نر.م.* 1. अनुवादक 2. व्याख्याता
۱. انووادک ۲. وياکهياتا

ژباړه ژبाड़ः *ښځ.م.* 1. अनुवाद 2. व्याख्या
۱. انووادِ ۲. وياکهيا

ژبپوه ژबपोह *نر.م.* भाषाविद, भाषा-विज्ञानी
بهاشاود، بهاشا-وګياني

ژبپوهاند ژबपोहान्द *نر.م.* भाषा-विज्ञानी, भाषाविद
بهاشا- وګياني، بهاشاود

ژبپوهنه ژबपोहनः *ښځ.م.* भाषा-विज्ञान, भाषा शास्त्र
بهاشا- وګيان، بهاشا شاستر

ژبغړاند ژबग़ांद *ص.نر.م.* वागमी, वाक्पटु
واګمي، واکپټو

ژبغړاندی ژबग़ांदै बच्चा जिसने बोलना शुरू किया हो
بچه جس ني بولنا شروع کيا هو

ژبکی ژबकइ *ښځ.م.* 1. अलिजिह्वा; काकलक 2. बच्चों की एक बीमारी
۱. اليجهوا؛ کاکلک ۲. بچّون کی اېک بيماري

ژبور ژबवर *ص.نر.م.* 1. वाक्पटु, वागमी, सुवक्ता 2. लंबी ज़बान वाला, निर्लज्ज
۱. واکپټو، واګمي، سووکتا ۲. لمبي زبان والا، نرلجّ

ژبون وهلی ژबूनवहलै *ص.نر.م.* बद्धजिह्व, मौन, बोलने में शर्माने वाला
بدهچوه، مون، بولني مېن شرماني والا

ژبه ژबः 1. जीभ, ज़बान 2. भाषा 3. वचन
۱. جيبه، زبان ۲. بهاشا ۳. وچن

ژبه ورژبावर *ص.نر.م.* 1. वाक्पटु, वागमी,सुवक्ता 2. लंबी ज़बान वाला, निर्लज्ज
۱.واکپټو، واګمي، سووکتا ۲. لمبی زبان والا، نرلج

ژبی ژबइ *ښځ.م.* 1. अलिजिह्वा; काकलक 2. नरकुल, बच्चों की एक बीमारी
۱. اليجوها؛ کاکلک ۲. نرکل، بچون کی اېک بيماري

ژر ژर *ق.* जल्दी, शीघ्र
جلدي، شيګهر

ژرتژره ژरतरژरः *ق.* अविलंब, जल्दी से जल्दी
اويلمب، جلدي سي جلدي

ژرکه ژरगः *ښځ.م.* झाड़ी जो ईंधन के लिए उपयोग हो
جهاړي جو اېندهن کي لي اېپوګ هو

ژرندګړی ژरंदगड़ै *نر.م.* चक्की वाला, मिल वाला
چګي والا، ميل والا

ژرنده ژरंदः *ښځ.م.* मिल, चक्की, पनचक्की
ميل، چکي، پن چکي

ژړ ژड़ *نر.ج.* कांसा, कांस्य, पीतल
کانسا، کانسيه، پيتل

ژړ ژड़ *نر.م.* पीला
پيلا

ژړا ژड़ा *ښځ.م.* रोना
رونا

ژړاند ژड़ांद *ص.نر.م.ج.* रोना, चिल्लाना
رونا، چلاّنا

ژړانکه ژड़ांकः *ښځ.م.* पीले रंग का एक छोटा पक्षी, एक छोटा पीला पक्षी
پيلي رنګ کا اېک چهوټا پکشي، اېک چهوټا پيلا پکشي

ژړبخون ژरबख़वन *نر.م.* पीलापन
پيلاپن

ژړل ژड़ل *مص.ل.* रोना, चिल्लाना, आँसू बहाना
رونا، چلانا، آنسو بهانا

ژړول ژड़वल *مص.مت.* रुलाना
رولانا

ژړی ژड़ै *نر.م.* पीलिया बीमारी
پيليا بيماري

ژړی ژड़इ *ښځ.م.* पक्षी
پکشي

ژړېدل ژड़ेदल *مص.ل.* रोना, चिल्लाना
رونا، چلانا

ژړېدل ژड़ेदल *مص.ل.* पीला पड़ना, शर्माना, मुरझाना
پيلا پرنا، شرمانا، مرجهانا

ژغ ژग़ *نر.م.* 1. जुआ 2. हल का वह भाग जो बैलों के काँधे पर होता है
۱. جوا ۲. هل کا وه بهاګ جو بيلون کي کاندهي پرهوتاهي

ژغورل ژग़ोरल *مص.ل.* बचाना, रक्षा करना
بچانا، رکشا کرنا

ژغورنه ژग़ोरनः *ښځ.م.* बचाव, रक्षा
بچاؤ، رکشا

ژغی ژग़ै *نر.م.* 1. स्ट्रेचर 2. डोला
۱. استريچر ۲. ډولا

ژمنه ژمن: *ښځ.م.* प्रतिज्ञा, वादा, वचन
پرتګيان، وعده، وچن

ژمی ژمۍ *نر.م.* शीत ऋतु, शीतकाल, जाड़ा
شيت ريتو، شيتکال، جاړا

ژنکی ژنډکے *نر.م.* लड़का, युवक, किशोर
لړکا، يووک، کشور

ژنی ژنۍ *نر.م.* किशोर, युवक, लड़का
کشور، يووک، لړکا

ژلی ژلۍ *ښځ.م.* ओला اولا

ژواک ژواک *نر.م.* जीवन, जान जيون، جان

ژوبل ژوبلۍ *ص.نر.م.* ज़ख्मी, चोट, चोटिल
زخمي، چوټ، چوټل

ژوبلول ژوبلول *مص.مت.* ज़ख़्मी करना, घायल करना
زخمي کرنا، ګهايل کرنا

ژوبله ژوبله: *ښځ.م.* ज़ख़्म, चोट, क्षति
زخم، چوټ، شتي

ژوبلېدل ژوبلېدل *مص.ل.* ज़ख़्मी हो जाना, चोटिल होना
زخمي هو جانا، چوټل هونا

ژوبن ژوبڼ *نر.م.* चिड़ियाघर, चिड़ियाखाना
چرياګهر، چريا خانه

ژور ژور *نر.م.* गहरा, गहराई, गहन
ګهرا، ګهرايي، ګهن

ژورتوب ژورتوب *نر.م.* ژوړتوب گهرايي

ژوروالی ژوروالۍ *نر.م.* ژورتوب گهرايي

ژوړه ژوړه: *ښځ.م.* तराई, समतल नीची भूमि
ترايي، سمتل نيچي بهومي

ژوړه ژوړه *ښځ.م.* जोंक, जलौका جونک، جلوکا

ژوړېدل ژوړېدل *مص.ل.* गहरा होना ګهرا هونا

ژوند ژوند *نر.م.* जीवन, ज़िंदगी جيون، زندګي

ژوندون ژوندون *نر.م.* ژوندون जीविका, रोज़ी جيويکا، روزي

ژوندی ژوندۍ *ص.نر.م.* जीवित, ज़िंदा, सजीव
جيوت، زنده، سجيو

ژوړیل ژوړیل *مص.مت.* चबाना, कुतरना چبانا، کترنا

ژی ژۍ *نر.م.* मशक مشک

ژی ژۍ *ښځ.م.* किनारा, सीमा کنارا، سيما

ژیړ ژیړ *نر.م.* पीला پيلا

ژیړی ژیړۍ *نر.م.* पीलिया پيليا

ږ گ

ږ گ *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का 21वाँ अक्षर
پشتو ورنم مالا کا 21 وان اکشر

ږدن ږدن *نر.ج.* बाजरे के प्रकार का एक अनाज जो जानवरों और चिड़ियों के खुराक में प्रयोग होता है
باجري کي پرکار کا ايک اناج جو جانورون اور چريون کي خراک مين پريوک هوتا هي

ږغ ږغ *نر.م.* वाणी, आवाज, स्वर
واني، آواز، سور

ږغږغه ږغږغه: *ښځ.م.* घंटी ګهنټي

ږغن ږغن *ص.نر.م.* बुरी आत्मा से प्रभावित व्यक्ति
بري آتما سي پربهاوت ويکتي

ږغوړوغ ږغوړوغ *نر.م.* गुलगपाड़ा, शोरगुल
ګل ګپاړا، شورګل

ږغول ږغول *مص.مت.* 1. आवाज़ लगाना 2. संगीत बजाना
١. آواز لګانا ٢. سنګيت بجانا

ږغېدل ږغېدل *مص.ل.* बात करना, बोलना
بات کرنا، بولنا

ږغېږ ږغېږ *ص.نر.م.* स्वर अक्षर سور اکشر

ږغېلوه ږغېلوه: *ښځ.م.* कम दावा, नाहक दावा
کم دعوا، ناحق دعوا

ږله ګرکی ږله ګرکۍ *ښځ.م.* हिमवर्षा, छोटे-छोटे ओले
هيم ورشا، چهوټي- چهوټي اولي

ږلی ږلۍ *ښځ.م.* ओला اولا

ږمنځ ږمنځ *ښځ.م.* कंघा, कंघी کنګها، کنګهي

ړمنځول ग्मंज़वल *مص.مت.* कंघा करना कंघा करना

ړمونځ ग्मूंज़ *ښځ.م.* कंघी

ړمونځول ग्मंज़वल *مص.مت.* कंघी करना कंघी करना

ړمونځی ग्मूंज़ै छोटी कंघी *نر.م.* چھوټي کنګھي

ړنګ गंग *نر.م.* घंटी ګھنټي

ړنګوری गंगोरै *نر.م.* गुच्छा अंगूर का ګچھا انګور کا

ړو ګو او. भगवान कसम, कसम, कसम खाने का शब्द

بھګوان قسم، قسم، قسم کھاني کا شبد

ړوړ ग्वग *نر.م.* शोरगुल ,हंगामा هنګامه، شورګل

ړوی गवै *نر.م.* गवाह ,साक्षी ګواھ، ساکشي

ړی ګی *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का स्वर

پشتو ورڼ مالا کا سور

ږیره गीर: *ښځ.م.* दाढ़ी دارھي

ږیره ور गीरावर *نر.م.* दढ़ियल, दाढ़ीवाला

درھیل، دارھي والا

सीन س

س सीन *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 22वाँ अक्षर

پښتو ورڼمالا کا ۲۲ وان اکشر

سا सा *ښځ.م.* 1. साँस, श्वसन 2. जीव, आत्मा, जीवन 3. एक काली चिड़िया

۱. سانس، شوسن ۲. جیو، آتما، جیون ۳. اېک کالي چړیا

سابقه साबिक़: *ښځ.م.* 1. पूर्ववर्ती, विगत, पूर्व का, पहले, पहले का 2. तजुर्बा 3. पूर्व प्रत्यय

۱. پوروورتي، ویګټ، پورو کا، پهلي، پهلي کا ۲. تجربه ۳. پورو پرتیپی

سابندي साबंदी *ښځ.ج.* अस्थमा, दमा बीमारी

استهما، دما بیماري

سابون साबुन *نر.م.* سابون

سابه साब: *ښځ.م.* सब्जियाँ, साग, तरकारी, घास

سبزیان، ساګ، ترکاري، ګھاس

ساپټ सापट *ق.* कुल, समूचा, पूर्णतः

کل، سموچا، پورتته

ساپي सापी *نر.م.* अफगानी कबीले का नाम

افغاني قبیلي کا نام

سات सात *نر.م.* घड़ी ګھړي

ساتل सातल *مص.مت.* बचाना, रक्षा करना, पहरा देना, रखवाली करना, रखना

بچا نا، رکشا کرنا، پهرا دېنا، رکھوالي کرنا، رکھنا

ساتندوی सातंदोई *نر.م.* संरक्षक, रक्षा करने वाला, देखभाल करने वाला

سنرکشک، رکشا کرني والا، دېکھ بھال کرني والا

ساتنګي सातंगी *ښځ.م.* अस्थमा, दमा (बीमारी)

استهما ، دما (بیماري)

ساتنه सातन: *ښځ.م.* रक्षा, संरक्षण رکشا، سنرکشن

ساتول सातूल *نر.م.* मांस कूटने वाला बड़ा छुरा, खंजर

مانس کوټني والا بړي چھرا، خنجر

ساتونکی सातुंकै *نر.م.* संरक्षक, पहरेदार, गार्ड, रक्षक, बचाने वाला

سنرکشک، پھرېدار، ګارډ، رکشک، بچاني والا

ساتېری सातैरै *نر.م.* मनोरंजन, आनंद, विनोद

منورنجن، آنند، ونود

ساټ باټ साटबाट *نر.م.* फैशन, सजावट, सजधज

فیشن، سجاوټ، سج دھج

ساچمه साचम: *ښځ.م.* छर्रा, छोटी गोली چھرّا، چھوټي ګولي

ساحل साहिल *نر.م.* तट, समुद्र-तट ټټ، سمدر- ټټ

ساحلي साहिली *ص.نب.* तटीय, तटवर्ती ټټی، ټټورتي

ساحه साह: *ښځ.م.* क्षेत्र, इलाका شتر، علاقه

ساخت साख़्त *نر.م.* रंगा और पकाया हुआ चमड़ा, चर्म

رنګا او پکایا هوا چمړا، چرم

ساخت साख़्त *نر.م.* बनावट, संरचना, निर्माण

بناوټ، سنرچنا، نرمان

ساختگي साख़्तगी *ص.نب.* कृत्रिम, बनावटी
کرتريم، بناوتي

ساختمان साख़्तमान *نر.م.* 1. निर्माण, संरचना 2. इमारत, भवन
١. نرمان، سنرچنا ٢. عمارت، بهون

ساختماني साख़्तमानी *ص.نب.* निर्माणाधीन, निर्माण की अवस्था में भवन
نرمانادهين، نرمان کي اوستها مين بهون

ساخته کاره साख़्तःकारः *نر.م.* जालसाज, ठग, कूटकारक
جعلساز، ٹهگ، کوٹکارک

ساخته کاري साख़तःकारी *ښځ.م.* जालसाजी, ठगी, नकलसाजी
جعلسازي، ٹهگي، نقلسازي

سادگي सादगी *ښځ.م.* 1. सरलता, आसानी 2. सादगी
١. سرلتا، آساني ٢. سادگي

سادو सादू *نر.م.* 1. प्रशंसक 2. बेईमान, बदनीयत, धोखेबाज, चालाक, चालबाज
١. پرشنسک ٢. بي ايمان، بدنيت، دهوکهي باز، چالاک، چالباز

ساده सादः *ص.نب.* 1. सरल, आसान, 2. भोला-भाला, सादा
١. سرل، آسان ٢. بهولا بهالا، سادا

سادين सादीन *نر.م.* जुती हुई जमीन جتي هوئي زمين

سارا सारा *ښځ.م.* 1. देहाती क्षेत्र, ग्रामीण क्षेत्र 2. मरुस्थल, रेगिस्तान
١. ديهاتي شتر، گرامين شتر ٢. مروستهل، ريگستان

سارايي सारा'ई *ص.نب.* ग्रामीण, देहाती گرامين، ديهاتي

سارايي چرگ सारा'ई चर्ग *نر.م.* पहाड़ी मुर्गा, लाल रंग का मुर्गा
پهاڑي مرغا، لال رنگ کا مرغا

سارکه सारकः *ښځ.م.* तेलियर पक्षी, एक प्रकार का काला सफेद पक्षी
تيلير پکشي، ايک پرکار کا کالا سفيد پکشي

ساروان सारवान *نر.م.* ऊँटवान, ऊँट चलाने वाला
اونټ وان، اونټ چلاني والا

ساري सारै *نر.م.* 1. समान, बराबर, सम 2. उदाहरण, मिसाल
١. سمان، برابر، سم ٢. اداهرن، مثال

ساري सारी *ص.نب.* संसर्गज, संक्रामक, फैलने वाला
سنسرگرج، سنکرامک، پهيلني والا

ساره साड़ः *نر.م.* ठंड, शीत
ٹهنڈا، شيت

ساره تاوده साड़ःतावदः *نر.ج.* शोरबा का प्रकार, झोल, रसा, तीखा पानी
شوربه کا پرکار، جهول، رسا، تيکها پاني

ساز साज़ *نر.م.* संगीत
سنگيت

سازنده साज़िंदः *ص.ين.* संगीतकार, संगीतज्ञ
سنگيت کار، سنگيتگ

سازول साज़वल *مص.مت.* 1. संगीत की रचना करना 2. जोड़ना
١. سنگيت کي رچنا کرنا ٢. جورنا

ساشرل साशड़ल *مص.ل.* लंबी साँस लेना, परेशान होना
لنبي سانس لينا، پريشان هونا

ساعت साअ़त *نر.م.* 1. घड़ी 2. घंटा
١. گهڑي ٢. گهنٹا

ساعت جورونکی साअ़त जोड़उंकै *نر.م.* घड़ीसाज, घड़ी बनाने वाला
گهڑي ساز، گهڑي بناني والا

ساقه साक़ः *ښځ.م.* तना
تنا

ساقي साक़ी *نر.م.* साक़ी, पिलाने वाला (शराब)
ساقي، پلانيوالا (شراب)

ساکټ साकिट *نر.م.* गर्तिका, सॉकेट
گرتيکا، ساکټ

ساکښ साकख *نر.م.* सजीव, जानदार
سجيو، جاندار

ساکښل साकखल *مص.مت.* साकखल लेना साँस لينا سانس لينا

ساکن साकिन *ص.نر.م.* 1. स्थाई रुप से रहने वाला; स्थाई निवासी 2. बेहरकत, रुका हुआ, खड़ा हुआ
١. ستهايي روپ سي رهني والا؛ ستهايي نيواسي ٢. بي حرکت، رکاهوا، کهڑا هوا

ساگ साग *نر.م.* साग, सब्जी, तरकारी; हरा
ساگ، سبزي، ترکاري؛ هرا

ساگزي साग़ज़ी *نر.ج.* एक अफग़ानी क़बीला
ايک افغاني قبيله

साल *نر.م.* महीन रेत مهين ريت

सालंडइ *ښځ.م.* **सालंडइ** दमा, अस्थमा دما، استهما

सालन *نر.م.* शोरबेदार सब्जी, तरकारी सालन شوربي دار سبزي، ترکاري

सालू *نر.م.* रेशम की चादर ريشم کي چادر **सालू**

सालून *نر.م.* हॉल, बड़ा कमरा, बड़ी दालान, प्रदर्शनी या स्वागत कक्ष सालूक

هال، برا کمره، بري دالان، پردرشني يا سواګت ککش

सालवेडोर *نر.م.* सल्वाडोर (देश का नाम) सालवेडोर

سلوادور (دېش کا نام)

साम *نر.م.* 1. भय, डर, खौफ, वहम 2. असर

۱. بهی، ډر، خوف، وهم ۲. اثر

सामान *نر.ج.* सामान, औजार سامان، اوزار **सामान**

सामानः *ښځ.م.* धूमधाम, शान, प्रताप सामान

دهوم دهام، شان، پرتاپ

सामअ: *ښځ.م.* **सामअ:** श्रवण शक्ति شرون، شرون شکتي

सामी *ښځ.م.* सामी سامي **सामी**

सामइ *ښځ.م.* लाठी में उपयोग होने वाला धातु का छल्ला सामइ

لاټهی مین اوپیوګ هونې والا دهاتو کا چهلّا

सान *نر.م.* मलमल, एक प्रकार का कपड़ा सान

ململ، ایک پرکار کا کپړا

सान *نر.م.* 1. जाँच, छानबीन, गौर से देखना 2. बनावट 3. इमारत सान

۱. جانچ، چهان بین، غور سي دیکهنا۲. بناوټ ۳. عمارت

सानटी मटर *نر.م.* सेंटीमीटर सांतीमित्र सनټي میټر

सानचे *ښځ.م.* कारतूस बनाने का सांचा सांचा

کارتوس بنانې کا سانچا

सानदः *ښځ.م.* दुख, विलाप, दुखी होके रोना, डर से रोना सांद:

دکهـ، ویلاپ، دکهي هوکې رونا، ډر سي رونا

सानस्करीत *ښځ.م.* संस्कृत भाषा सांस्कृत سنسکریت بهاشا

सानसूर *نر.م.* सेंसर, नियंत्रण सांसूर سینسر، نینترن

सानकि *ښځ.م.* 1. बरछा, भाला 2. विभाग 3. कारवाँ सांगः

۱. برچها، بهالا ۲. ویبهاګ ۳. کاروان

सानकी *ښځ.م.* भूसा या अनाज बटोरने के काम आनेवाला एक बेंटदार यंत्र जिसमें पाँच दाँतें होती हैं सांगइ

بهوسه یا اناج بټورني کي کام کا ایک بینټ دار ینتر جس مین پانچ دانتین هوتي هی

साण *نر.م.* साण सانډ **साण**

साव *نر.م.* टैक्स, कर, शुल्क ټیکس، کر، سلک **साव**

सावू *ص.نر.م.* 1. कुलीन, अभिजात 2. आजाद, स्वतंत्र 3. घर का मालिक सावू

۱. کلین، ابهیجات ۲. آزاد، سوتنتر ۳. ګهر کا مالک

साह *ښځ.م.* साह 1. सांस 2. आत्मा ۱.سانس ۲. آتما

साहू *ص.نر.م.* 1. अभिजात, कुलीन 2. आजाद, स्वतंत्र 3. घर का मालिक साहू

۱. ابهیجات، کلین ۲. آزاد، سوتنتر ۳. ګهر کا مالک

सायर *ښځ.م.* तूती (एक छोटी चिड़िया) सायरः

توتي (ایک چهوټي چړیا)

सायकालोजी *ښځ.م.* मनोविज्ञान سایکالوجي منووګیان

सायंस *نر.م.* विज्ञान, शास्त्र سایंس وګیان، شاستر

साय *ښځ.م.* छाया, छाँव سایه چهایا، چهانؤ

सायवान *نر.م.* 1. छतरी, छाता 2. सायबान 3. तिरपाल सायवान

۱.چهتري، چهاتا ۲. سایبان ۳. ترپال

सबा *ق.* 1. कल (आनेवाला) 2. सूर्योदय, प्रातः काल, सबेरा, प्रभात सबा

۱. کل (آنېوالا) ۲. سوریودی، پراته کال، سبېرا، پربهات

सबात *نر.م.* बरामदा, दालान برامده، دالان **सबात**

सबानारै *نر.م.* नाश्ता, सुबह का नाश्ता, जलपान, कलेवा सबानारै

ناشته، صبح کا ناشته، جلپان، کلېوا

सबावून *نر.م.* प्रातःकालीन, उषाकाल, भोर सबावून

پراته کالین، اوشاکال، بهور

सबाई *ق.* सबेरा, प्रभात सबाई **सबायي**

پربهات، سبېرا

सबब *नर.म.* 1. कारण 2. तर्क, दलील 3. साधन, उपाय

۱. کارن ۲. ترک، دلیل۳. سادھن، اوپای

सुबहान *नर.म.* 1. पाक, पवित्र 2. ईश्वर के नामों में से एक नाम

۱. پاک، پوتر ۲. ایشور کي نامون مین سي ایک نام

सुबहानल्लह *अ.* 1. ईश्वर की प्रशंसा 2. बहुत अच्छा

۱. ایشور کي پرشنسا ۲. بهت اچها

सबर *नर.म.* सर्व, एक प्रकार का पेड़, एक सदाबहार ऊँचा वृक्ष

سرو، ایک پرکارکا پیڑ، ایک سدا بهاراونچا برکش

सब्ज़ी *नर.ज.* सब्जी, साग-पात, वनस्पति

سبزي، ساگ- پات، ونسپتي

सब्ज़ीकार *नर.म.* कुँजड़ा, सब्जी बेचने वाला, सब्जी उगाने वाला

کنجڑا، سبزي بیچني والا، سبزي اوگاني والا

सबक़ *नर.म.* सबक पाठ, سبق

सब्क *नर.म.* सब्क शैली, पद्धति شیلي، پدھتي

सबणः *शब्द.म.* सबनः उम्मीद खोना, असंतुष्ट होना

امید کھونا، استنشٹ ھونا

सबूस *नर.म.* सबूस भूसी, चोकर بھوسي، چوکر

सबोणै *नर.म.* सबोणै खमीर, यीस्ट خمیر، بیستٹ

सप *नर.म.* सप कुछ गिरने की आवाज, हल्की चीज गिरने की ध्वनि

کچھ گرني کي آواز، ھلکي چیز گرني کي دھوني

स्पाचः *शब्द.म.* सपाचः चबूतरा, मंच, प्लेटफॉर्म

چبوترہ، منچ، پلیٹ فارم

स्पाख़ः *नर.ज.* सपाखः सिलाई का एक प्रकार, टाँका लगाने का प्रकार

سلایي کا ایک پرکار، ٹانکا لگاني کا پرکار

स्पारख़ोल *नर.म.* सपारखोल फाल का खंड, फाल का कुंडा

فال کا گھنڈ، فال کا کوندہ

स्पारख़्त *नर.म.* सपारबत सिफारिश, परामर्श, सलाह

سفارش، پرامرش، صلاح

स्पारल *मस.मत.* शपारल सौंपना, सुपुर्द करना

سونپنا، سپردکرنا، چارج دینا

स्पारः *शब्द.ज.* (सपुरबहुवचन) सपारः सवार, आरूढ़

سوار، آرورھ

स्पांज़ः *शब्द.म.* सपांजः जंगली ब्राह्मी, आयुर्वेद में प्रयुक्त एक बुद्धिवर्धक बूटी

جنگلي براھمي، آیوروید مین پریکت ایک بدھي وردھک بوتي

स्पांदः *शब्द.म* सपांदः एक बुद्धिवर्धक बूटी, जंगली ब्राह्मी

ایک بدھیوردھک بوتي، جنگلي براھمي

स्पायी *नर.म.* सपायी 1. सिपाही, सैनिक 2. तैयार, मुस्तैद

۱. سپاھي، سینک، ۲. تیار، مستید

सितंबर *नर.म.* सिपतिम्बर सितंबर ستمبر

स्पख़वल *मस.मत.* सपखवल उधेड़ना, टाँका खोलना

اودھیڑنا، ٹانکا کھولنا

स्पख़ेदल *मस.ल.* सपखेदल टाँका खुलना, अलग होना, उधेड़ा जाना

ٹانکا کھلنا، الگ ھونا، اودھیڑا جانا

स्पर *नर.म.* सपर ढाल ڈھال

स्परख़ै *नर.म.* सपरखै बड़ा सूआ, लकड़ी का सूआ

بڑا سوا، لکڑي کا سوا

स्पर्ग़ः *शब्द.म.* सपर्गः 1. परिकल्पना, डिजाइन, 2. तस्वीर, कलाकृति 3. टापू, द्वीप

۱. پریکلپنا، ڈیزاین ۲. تصویر، کلاکرتي ۳. ٹاپو، دویپ

स्पर्ग़ इ *शब्द.म.* सपर्गइ 1. चमक 2. चिंगारी

۱. چمک ۲. چنگاري

स्पर्लै *नर.म.* सपर्लै बसंत ऋतु, बहार بسنت رتو، بھار

स्पर्लइ *शब्द.म.* सपर्लइ सवार, सवारी, यात्री

سوار، سواري، یاتري

स्पर्वल *मस.मत.* सपरोल सवार करना, गाड़ी पर चढ़ाना

سوار کرنا، گاڑي پرچڑھانا

स्प्रेदल *मस.ल.* सपरेदल चढ़ना, सवारी करना

چڑھنا، سواري کرنا

सपड़ल *मص.مت.* खोलना, फैलाना, प्रकट करना, उधेड़ना

کھولنا، پھیلانا، پرکٹ کرنا، اودھیڑنا

सपड़ेदल *مص.ل.* खुलना, फैलाया जाना, खुल जाना

کھلنا، پھیلایاجانا، کھل جانا

सपगन *ص.نر.م.* चिल्लड़, मैले कपड़ों में पाया जाने वाला कीड़ा

چیلر، میلي کپڑون مین پایا جاني والا کیڑا

सपग़ः *ښځ.م.* चिल्लड़, जूँ چیلر، جون

सपगड़ी *ښځ.م.* चिल्लड़ چیلر

सपख्तः *ښځ.م.* 1. टखने की हड्डी 2. बुनियाद

۱. ټخنې کي هډّي ۲. بنیاد

सपक *ص.نر.م.ج.* 1. हल्का 2. पाचन योग्य, पचनीय 3. अपयश

۱. هلکا ۲. پاچن یوګیه، پچنیی ۳. اپیش

सपकावै *نر.م.* अपमान, अपयश, कलंकित

اپمان، اپیش، کلنکت

सपक्वालै *نر.م.* 1. हलकापन 2. कोमलता 3. छिछोरापन 4. बेइज्जती

۱. هلکاپن ۲. کوملتا ۳. چھیچھورا پن ۴. بي عزّتي

सपकवल *مص.مت.* अपमान करना, अनादर करना

اپمان کرنا، انادر کرنا

सपकः *ښځ.م.* अवमानना, अपमान, मानभंग

اومانناء، اپمان، مان بھنگ

सपकेदल *مص.ل.* 1. हल्का होना 2. अनादरित होना, 3. वजन में कम होना

۱. هلکا هونا ۲. انادرت هونا ۳. وزن مین کم هونا

सपलगः *ښځ.م.* सफेद पत्थर, अवरक पत्थर

سفید پتّھر، ابرک پتّھر

सपल्मः *ښځ.م.* पंडुक, फाखता پنډوک، فاخته

सपलनै *نر.م.* आयुर्वेद में प्रयुक्त एक बुद्धिवर्धक बूटी

جنګلي براهمي، آیوروید مین پریوکت اېک بدهي وردهک بوتي

सपम *نر.م.* नाका, छेद (सूई का)

ناکا، چھید (سویي کا)

सपमा *ښځ.م.* बचत, किफायती بچت، کفایتي

सपमवल *مص.مت.* बचाना, बचत करना, कंजूसी करना

بچانا، بچت کرنا، کنجوسي کرنا

सपमै *نر.م.* चर्म रोग जो सूखे से होता है

چرم روګ جو سوکھي سي هوتا هی

सपमेदल *مص.ل.* बचत होना, कमखर्च होना, बचा के रखा जाना

بچت هونا، کم خرچ هونا، بچا کي رکھا جانا

सपण *نر.م.* कथन, बोली, हर्फ, वर्ण; आवाज

کتھن، بولي؛ حرف، ورن؛ آواز

सपणसै *نر.م.* सूत, धागा سوت، دھاګا

सपण्सीन *ص.نر.م.* सूत से निर्मित

سوت سي نرمت

सपणल *مص.مت.* 1. छाँटना 2. उधेड़ना

۱. چھانټنا ۲. ادھیڑنا

सपणेदल *مص.ل.* 1. छाँटा जाना 2. उधेड़ा जाना

۱. چھانټا جانا ۲. اودھیڑا جانا

सपुत्निक् *نر.م.* उपग्रह कृत्रिम کرتریم اوپګره

सपोख्तः *ښځ.م.* नाभि के नीचे का भाग, श्रोणि

نابھي کي نیچي کا بھاګ، شروني

सपोख़्सः *ښځ.م.* नाभि का निचला भाग

نابھی کا نچلا بھاګ

सपोर *ص.نر.م.* 1. सवार, चढ़ना 2. खुश्क, सूखा 3. ऐसी कुदाल जिसके दोनों सिरे तेज हों

۱. سوار، چڑھنا ۲. خشک، سوکھا ۳. ایسي کدال جسکي دونوسري تیز هون

सपोर्ट *نر.م.* सपोर्ट खेल, क्रीड़ा کھیل، کریڑا

सपोर्टी *ص.نب.* सपोर्टी खेल संबंधित کھیل سنبندھت

सपूरः *ص.ښځ.م.* 1. सूखी रोटी 2. निंदात्मक बातचीत

۱. سوکهي روټي ۲. نندانمک بات چیت

सपोगमइ *ښځ.م.* चाँद, चंद्रमा, चाँदनी

چاند، چندرما، چاندني

सपूण *نر.م.* 1. उच्चारण, शब्द 2. कथन

۱. اوچارن، شبد ۲. کتهن

सपूणै *نر.م.* एक प्रकार का चर्मरोग

اېک پرکار کا چرم روگ

सपै *نر.م.* कुत्ता, कुक्कुर, श्वान

کتا، ککر، شوان

सपयाज़वल *مص.مت.* गर्भपात होना

گربهپات هونا

सपयाज़ः *ص.ښځ.م.* वह महिला या जानवर जो बच्चा गिराए

وه مهیلا یا جانور جو بچه گرادي

सपयाकः *ښځ.م.* 1.मूंग के आटे की रोटी 2.उपला

۱. مونگ کي آټي کي روټي ۲. اوپلا

सपीतनः *ښځ.م.* 1. नीचता, घटियापन, बेइज्जती 2. लालची

۱. نیچتا، گهټیاپن، بي عزّتي ۲. لالچي

सपेतः *ښځ.م.* **शपेत** पच्चड़ लकड़ी

بچّر لکړي

सपीटः *ق.* 1. कभी नहीं, कदापि 2. कुल, सारा, तमाम, सभी

۱. کبهی نهین، کداپي ۲. کل، سارا، تمام، سبهي

सपेस *ص.نر.م.* पवित्र, साफ, शुद्ध, स्वच्छ

پوتر، صاف، شدھ، سوچّھ

सपेसल *مص.مت.* पवित्र करना, साफ करना, शुद्ध करना, स्वच्छ करना

پوتر کرنا، صاف کرنا، شدھ کرنا، سوچّھ کرنا

सपेसलतोब *نر.م.* स्वच्छता, शुद्धता, पवित्रता, सफाई, पाकी, किसी के दामन की पाकी

سوچّھتا، شدھتا، پروترتا، صفایي،پاکي، کسي کي دامن کي پاکي

सपेसलै *ص.ن.م.* 1. साफ 2. शुद्ध 3. ईमानदार, सच्चा व्यक्ति, पवित्रता, पाक

۱. صاف ۲. شدھ ۳. ایماندار، سچّا ویکتي، پوترتا، پاک

सपूरा 1. सूखी रोटी 2. निंदात्मक बातचीत

۱. سوکهي روټي ۲. نندانمک بات چیت

सपोगमइ चाँद, चंद्रमा, चाँदनी

چاند، چندرما، چاندني

सपूण 1. उच्चारण, शब्द 2. कथन

۱. اوچارن، شبد ۲. کتهن

सपूणै एक प्रकार का चर्मरोग

اېک پرکار کا چرم روگ

सपै कुत्ता, कुक्कुर, श्वान

کتا، ککر، شوان

सपियाज़वल गर्भपात होना

گربهپات هونا

सपियाज़ः वह महिला या जानवर जो बच्चा गिराए

وه مهیلا یا جانور جو بچه گرادي

सपियाकः 1.मूंग के आटे की रोटी 2.उपला

۱. مونگ کي آټي کي روټي ۲. اوپلا

सपीतनः 1. नीचता, घटियापन, बेइज्जती 2. लालची

۱. نیچتا، گهټیاپن، بي عزّتي ۲. لالچي

शपेत पच्चड़ लकड़ी

بچّر لکړي

सपीटः 1. कभी नहीं, कदापि 2. कुल, सारा, तमाम, सभी

۱. کبهی نهین، کداپي ۲. کل، سارا، تمام، سبهي

सपेस पवित्र, साफ, शुद्ध, स्वच्छ

پوتر، صاف، شدھ، سوچّھ

सपेसल पवित्र करना, साफ करना, शुद्ध करना, स्वच्छ करना

پوتر کرنا، صاف کرنا، شدھ کرنا، سوچّھ کرنا

सपेसलतोब स्वच्छता, शुद्धता, पवित्रता, सफाई, पाकी, किसी के दामन की पाकी

سوچّھتا، شدھتا، پروترتا، صفایي،پاکي، کسي کي دامن کي پاکي

सपेसलै 1. साफ 2. शुद्ध 3. ईमानदार, सच्चा व्यक्ति, पवित्रता, पाक

۱. صاف ۲. شدھ ۳. ایماندار، سچّا ویکتي، پوترتا، پاک

सपेदार *نر.م.* चिनार, पहाड़ी पीपल

چنار، پهاڑي پیپل

सपेदचः *ښځ.م.* **सपेदचः** गेहूँ का प्रकार

گیهون کا پرکار

सपेद दाग़ *نر.م.* पौ फटना, उषाकाल, भोर

پوپهٹنا، اوشاکال، بهور

सपेदी *ښځ.م.* उषाकाल, पौ फटने का समय, भोर

اوشاکال، پو پهٹني کا سمی، بهور

सपेद चावद *نر.م.* उषाकाल, पौ फटने का समय, भोर

اوشاکال، پو پهٹني کا سمی، بهور

सपेरकोवंडः *ښځ.م.* चंडूल

چندول

सपेरकइ *ښځ.م.* अजवायन

اجواین

सपेरवूनै *نر.م.* रोटी बनाने की लोई, आटे की लोई

روټي بناني کي لویي، اُټي کي لویي

सपेरः *ص.نب.* 1. धुंधला, मंद, क्षीण 2. व्यर्थ, बेकार

۱. دهندهلا، مند، چهین ۲. ویرتھ، بیکار

सपेत्सः *ښځ.م.* **खमीर**

सपेख्तः *ښځ.م.* उदरावरण, पेट झिल्ली

ادراورن، پیټ جهلّي

सपेग़ोल *نر.م.* ईसबगोल

اسبگول

सपेअलनै *نر.م.* जंगली ब्राहमी, आयुर्वेद की एक प्रकार की बुद्धिवर्धक बूटी

جنگلي براهمي، آیورویدکي اېک پرکار کی بدهي وردک بوټي

सपयमः *ښځ.م.* 1. उत्तेजित कुतिया 2. बुरी और बेइज्जत महिला

۱. اوتّیجت کتیا ۲. بري اور بي عزت مهیلا

सपीन *ص.نر.م.* 1. श्वेत, सफेद 2. ईमानदार

۱. شویت، سفید ۲. ایماندار

सपीन बगड़ै *نر.م.* मुल्ला, सफेद पगड़ी वाला, धार्मिक गुरु

ملّا، سفید پگړي والا، دهارمک گرو

سپین پایځه :स्पीन पायसः *ښځ.م.* अविवाहित, कुमारी, कुँवारी

اویواهت، کماري، کنواري

سپینتوب स्पीनतोब *نر.م.* श्वेतता, सफेदी, गोरापन

شوتتا، سفیدي، گوراپن

سپین رویی स्पीरोबै *نر.م.* गुरुजन; बुजुर्ग; अग्रज, उजली दाढ़ी वाला

گروجن؛ بزرگ؛ اګرج، اوجلي دارهی والا

سپین ږیری स्पीनगीरै *نر.م.* बुजुर्ग; गुरुजन; उजली दाढ़ी वाला

بزرګ؛ ګروجن؛ اجلي دارهي والا

سپین سترګی स्पींस्तरगै *ص.نر.م.* अनपढ़, असभ्य, नीच, बेशर्म

انپړهـ، اسبهی، نیچ؛ بې شرم

سپین سترګي स्पीनस्तरगी *ښځ.م.* गुस्ताखी, निर्लज्ज; अक्खड़

ګستاخي، نرلج؛ اککړ

سپین سری स्पीनसरे *ښځ.م.* बुजुर्ग महिला, बूढ़ी औरत, जिसके बाल सफेद हों

بزرګ مهیلا، بوړهي عورت جسکي بال سفید هون

سپینکی स्पींकै *نر.م.* बटन, बुताम بټن، بټام

سپینکی स्पीनकै *نر.م.* उत्तेजित कुत्ता اوټېجت کټا

سپین مخی स्पीनमख़ै *ص.نر.م.* ईमानदार, सच्चा

ایماندار، سچّا

سپین والی स्पीनवालै *نر.م.* सफेदी, श्वेतता, उजलापन

سفېدي، شویتتا، اجلا پن

سپینول स्पीनवल *مص.مت.* 1. छिलना 2. सफेदी करना 3. पता लगाना

۱. چهیلنا ۲. سفېدي کرنا ۳. پته لګانا

سپینه स्पीनः *ښځ.م.* सफेद, श्वेत

سفېد، شوېت

سپینبل स्पीनेदल *مص.ل.* 1. छीला जाना 2. सफेदी किया जाना 3.पता लगाया जाना, जाहिर होना, साफ होना 4. निश्चय किया जाना 5. फैसला होना

۱. چهیلا جانا ۲. سفېدی کیاجانا ۳. پتا لګایا جانا؛ ظاهر هونا، صاف هونا ۴. نشچی کیاجانا ۵. فیصله هونا

ست सत *نر.م.* निमंत्रण, न्योता, बुलावा

نمنترن، نیوتا، بلاوا

ستا स्ता *ض.* तुम्हारा تمهارا

ستار सितार *نر.م.* सितार ستار

ستاژ स्ताज़ *نر.م.* प्रशिक्षुता, इंटर्नशिप

پرشکشوتا، انټرنشپ

ستاسو स्तासो *ض.* तुम्हारा تمهارا

ستاسي स्तासे *ض.* आप लोगों का, तुम लोगों का

آپ لوګون کا، تم لوګون کا

ستانه स्तानः *ص.نب.* संत, धर्मात्मा, साधु

سنت، دهرماتما، سادهو

ستایل स्तायल *مص.مت.* प्रशंसा करना, तारीफ करना, सराहना करना

پرشنسا کرنا، تعریف کرنا، سرهنا کرنا

ستاینه स्तायनः *ښځ.م.* प्रशंसा, तारीफ, बड़ाई, सराहना

پرشنسا، تعریف، برایي، سراهنا

ستایوال स्तायवाल *نر.م.* प्रशंसक, तारीफ करने वाला, क़सीदा पढ़ने वाला

پرشنسک، تعریف کرني والا، قصیده پرهني والا

ستخ स्तख़ *ص.نر.م.ج.* दुष्ट, नीच, अप्रिय, बुरा,

دشټ، نیچ، اپریه، برا

ستر स्तर *ص.نر.م.ج.* बड़ा, बृहद, विशाल

برا، برهد، وشال

ستر सतर *نر.م.* आवरण, ढकना, छुपाना, परदा

آورن، ډهکنا، چهپانا، پردا

ستر توب स्तरतोब *نر.م.* 1. विशालता, महत्ता, बड़ापन 2. अध्यक्षता

۱. وشالتا، مهتتا، براپن ۲. ادهیکشتا

سترغلی स्तरग़ालै *نر.م.* 1. नेत्रकोटर, चक्षु कक्ष, अस्थि 2. पलक, पपोटा

۱. نېترکوټر، چکچهو ککچهه، استهي ۲. پلک، پیوتا

سترګښجن स्तर्गबेजन *ص.نر.م.* आकर्षक, मनोहर

آکرشک، منوهر

سترګک स्तर्गक *نر.م.* पलक झपकाना; आँख का इशारा

پلک جهپکانا؛ آنکهـ کا اشاره

سترگور *ص.نر.م.* **स्तर्गवर** 1. देखने वाला, वह जो देख सकता हो, आँख वाला 2. विद्वान, जानकार, होशियार

١. ديکهني والا،وه جو ديکهـ سکتا هو، آنکهـ والا ٢. ويدوان، جانکار، هوشيار

سترک وړی *ص.نر.م.* **स्तर्गवगै** अतिलोभी, अतिलालची

اتيلوبهي، اتي لالچي

سترکه *ښځ.م.* **स्तर्गः** आँख آنکهـ

سترګې *ښځ.ج.* **स्तर्गे** आँखें آنکهين

سترګه ور *ص.نر.م.ج.* **स्तर्गवर** 1. देखने वाला, व्यक्ति जो देख सके 2. विद्वान, होशियार

١. ديکهنهوالا، ويکتي جو ديکهـ سکي ٢. ويدوان، هوشيار

سترګی *ښځ.م.ج.* **स्तर्गइ** ऐनक, चश्मा اينک، چشمه

سترنجي *ښځ.م.* **स्तरंजी** फर्श ढकने के लिए हल्का कपड़ा فرش ڈهکنی کي لئي هلکا کپڑا

سترواڼی *نر.م.* **स्तर्वाळै** विशाल, विशालता, बड़ापन وشال ، وشالتا، براپن

سترول *مص.مت.* **स्तरवल** बड़ा करना, विस्तार देना براڑا کرنا، وستار دينا

سټره *ص.نب.* **सोतरः** साफ, स्वच्छ, निर्मल, पाक صاف، سوچّهـ، نرمل، پاک

سټره *ښځ.م.* **सोतरः** 1. परदा, 2. घूँघट, नकाब, बुर्का; ओढ़नी

١. پرده ٢. گهونگهٹ، نقاب، برقع؛ اوڑهني

سټری *ښځ.م.* **सतरइ** पूली, गट्ठर, ढेर, अंबार پولي گٹّهڑ، ڈهير، انبار

سټری *ښځ.م.ج.* **सतरइ** अपघर्षण, घिसाई اپگهرشن، گهسايي

سترپدل *مص.ل.* **स्तरेदल** बढ़ना, विकास पाना, फैलना, विस्तार पाना

برهنا، وکاس پانا، پهيلنا، وستار پانا

سټری *ص.نر.م.* **स्तड़ै** थका हुआ, परिश्रांत, थका- माँदा تهکا هوا، پريشرانت، تهکا ماندا

سټړیا *ښځ.م.* **स्तड़या** थकान, थकावट, श्रांति تهکان، تهکاوٹ،شرانتي

سټړپدل *مص.ل.* **स्तड़ेदल** थकना, थका-मांदा होना تهکنا، تهکا مانده هونا

سړي مه سي *ښځ.م.* **स्तड़ीमःसी** अभिनंदन, स्वागत, हालचाल पूछना

ابهيننڈن، سواگت، حال چال پوچهنا

سټري مه شي *ښځ.م.* **स्तड़ीमःशी** अभिनंदन, स्वागत, हालचाल पूछना

ابهيننڈن، سواگت، حال چال پوچهنا

ستغ *ص.نر.م.* **स्तग़** 1. सीधी चढ़ाई 2. बेस्वाद भोजन 3. ऊबड़- खाबड़

١. سيدهي چڑهايي ٢. بےسواد بهوجن ٣. اوبڑ- کهابڑ

ستغه *ښځ.م.* **स्तग़ः** कठिन चढ़ाई کٹهن چڑهايي

ستک *نر.م.* **स्तग** पिन, आलपिन پن، آلپن

ستل *نر.م.* **सतल** बाल्टी, डोल بالٹي، ڈول

ستل *مص.مت.* **सतल** बराबर करना, समतल करना برابر کرنا، سمتل کرنا

ستم *نر.م.* **सितम** दमन, अत्याचार, ज़ुल्म دمن، اتياچار، ظلم

ستما *ښځ.م.* **स्तमा** हाँफी, हाँफना, अस्थमा هانپهي، هانپهنا، استهما

ستمن *نر.م.* **सतमन** मेहमानदार, मेहमाननवाज, सत्कारशील

مهماندار، مهمان نواز، ستکارشيل

ستمی *نر.م.* **स्तमै** हाँफी, हाँफना, अस्थमा هانپهي، هانپهنا، استهما

ستمپدل *مص.ل.* **स्तमेदल** हाँफना, हाँफते-हाँफते कहना هانپهنا، هانپهتي - هانپتي کهنا

ستن *ښځ.م.* **स्तन** 1. सुई 2. मस्तूल, स्तंभ

١. سوئي، ٢. مستول، ستنبهـ

ستنول *مص.مت.* **स्तनवल** 1. रोकना, मना करना, स्थगित करना 2. ले जाना - ले आना

روکنا، منع کرنا، ستهگت کرنا، ٢.لي جانا - لي آنا

ستنپدل *مص.ل.* **स्तनेदल** 1. लौटना, वापस आना 2. मना होना, स्थगित होना

١. لوٹنا، واپس آنا ٢. منع هونا، ستهگت هونا

ستو *نر.م.* **सतू** सूखा तूत سوکها توت

ستو *نر.م.* स्तव बारीक छिद्र, छेद, सूराख
باریک چھدر، چھید، سوراخ

ستو *نر.م.* स्तव फुंसी, पिटिका پھنسي، پیٹیکا

ستوخ *نر.م.* स्तोख़ 1. कठोर, सख्त, मुश्किल, भद्दा 2. कसैला एवं अप्रिय (स्वाद)
١. کٹھور، سخت، مشکل، بھدّا ٢. کسیلا اِبون اِپریہ (سواد)

ستورى *نر.م.* स्तोरै तारा, सितारा تارا، ستارہ

ستوغ *نر.م.* स्तोग़ चढ़ाई, चढ़ाव چڑھاي، چڑھاو

ستوغه *ښځ.م.* स्तोग़ बुरी बात, सख्त बात بری بات، سخت بات

ستوكل *نر.م.* स्तोकल दुर्भावपूर्ण, विद्वेषपूर्ण; बुरी नीयत वाला, बदमाश
دربھاؤ پرن، ویدوبشپورن؛ بري نیت والا، بدمعاش

ستول *مص.مت.* सतवल दमन करना, कुचलना, दबाना
دمن کرنا، کچلنا، دبانا

ستومانتيا *ښځ.م.* स्तोमांतया थकान, थकावट, क्लांति تھکان، تھکاوٹ، کلانتي

ستومانول *مص.مت.* स्तोमानवल थकाना, परेशान करना
تھکانا، پریشان کرنا

ستومانه *ص.نب.* स्तोमानः थका-माँदा تھکا ماندا

ستوماني *ښځ.م.* स्तोमानी थकान, थकावट
تھکان، تھکاوٹ

ستومانېدل *مص.ل.* स्तोमानेदल थक जाना, ऊब जाना
تھک جانا، اوب جانا

ستون *نر.م.* स्तून 1. लौटा हुआ, वापस 2. रुका हुआ, स्थगित
١. لوٹا ہوا، واپس ٢. رکا ہوا، ستھگت

ستونخه *ښځ.م.* स्तुंज़ः 1. समस्या, कठिनाई, मुश्किल, तकलीफ, परेशानी 2. अवरोध, रुकावट
١. سمسیا، کٹھینایي، مشکل، تکلیف، پریشاني ٢. اوروده، رکاوٹ

ستونزه *ښځ.م.* स्तुंज़ः 1. समस्या, कठिनाई, मुश्किल, तकलीफ, परेशानी 2. अवरोध, रुकावट
١. سمسیا، کٹھینایي، مشکل، تکلیف، پریشاني ٢. اوروده، روکاوٹ

ستونى *نر.م.* स्तूनै 1. हलक 2. गला, ग्रसिका
١. حلق ٢. گلا، گرسیکا

ستونېدل *مص.ل.* स्तूनेदल लौटना, वापस आना
لوٹنا، واپس آنا

سته *نر.ج.* स्तः 1. दौलत, पैसा, माल 2. है, हैं, मौजूद है (क्रिया)
١. دولت، پیسه، مال٢. هی، هین، موجود هی (کریا)

ستي *ص.نب.* सती 1. जला हुआ, भुना हुआ 2. सती
١. جلا هوا، بهنا هوا ٢. ستي

ستى *ص.ښځ.م.* सतइ 1. अविवाहिता, कुँवारी कन्या 2. वह महिला जिसने अपने बाप के घर में बाल सफेद किया हो 3. जला हुआ, भुना हुआ 4. सती 5. एक प्रकार की बूटी जो दवाओं में प्रयोग होती है
١. اویواهیتا، کنواري کنیا ٢. وه مهیلا جس ني اپنی باپ کي گهربال سفید کیا هو ٣. جلا هوا، بهنا هوا ۴. ستي ۵. اېک پرکار کي بوتي جودواون مین پریوگ هوتی هی

ستېدل *مص.ل.* सतेदल शांत होना, खुश होना, राजी होना
شانت هونا، خوش هونا، راضي هونا

ستېزه *ښځ.م.* स्तेज़ः पठार, दूर तक फैली हुई चौरस और ऊँची जमीन
پتهار، دور تک پهیلي هوئي چورس او اونچي زمین

ستې *ص.نر.م.ج.* सट सत तबाह, बरबाद
تباه، برباد

ستېار *نر.م.* सटार तारपीन, एक प्रकार का तेल
تارپین، اېک پرکار کا تېل

ستېار *نر.م.* सटार रेती
ریتي

ستېاف *نر.ج.* स्टाफ स्टाफ, कर्मचारी
سټاف، کرمچاري

ستېاله *ښځ.م.* सटालः आकलन, अनुमानित, तखमीना
آکلن، انومانت، تخمینه

ستې سمټ *نر.م.* सटसमट 1. आलसी, सुस्त 2. बेकार
١. آلسی، سست ٢. بېکار

ستېک *نر.م.* सटक हथौड़ा; घन
هتهوڑا؛ گهن

ستېل *مص.مت.* सटवल तबाह करना, नष्ट करना, गुम करना, जड़ से उखाड़ फेंकना
تباه کرنا، نشټ کرنا، گم کرنا، جڑ سي اکهاڑ پهینکنا

सट्टा सटः *مذ.م.* 1. तना, धड़ 2. आधार 3. स्तंभ
١. تنا، دهر ٢. آدهار ٣. استنبهـ

सट्टेडियम स्टेडियम *نر.م.* सट्टेडियम

सट्टेशन स्टेशन *نر.م.* स्टेशन, बस-स्टेशन
सٹیشن، بس سٹیشن

सजदा सजदः *مذ.م.* माथा टेकना, सजदा
ماتها ٹیکنا، سجده

सजरा सजरः *مذ.م.* वंशावली ونشاولي

सजाअ सजाअ *مذ.م.* सम स्वर में लिखना, छंदोबद्ध करना, तुकबंदी, ऐसा गद्य जिसमें तुकबंदी हो
سم سُوَر مين لكهنا، چهندوبدهـ كرنا، تكبندي، ايسا گدى جس مين تكبندي هو

सजल सेजल *نر.م.* सेवा पुस्तिका, सर्विस रिकार्ड, सेवा पंजी; रजिस्टर
سيوا پستيكا، سروس ركارڈ، سيوا پنجي؛ رجستر

सजीव सजियः *مذ.م.* स्वभाव, गुण سوبهاو، گن

सट्ट सस *ص.نر.م.* भीड़ भाड़, जमावड़ा بهيڑبهار، جماورا

सहर सेहर *نر.م.* जादू, टोना جادو، ٹونا

सहरगर सेहरगर *نرم.* जादूगर, ओझा جادو گر، اوجها

सखा सख़ा *مذ.م.* दान دان

सखा सख़ा *ص.نب.* बदबूदार, दुर्गंधपूर्ण
بدبودار، درگندهپورن

सखात सख़ात *نر.م.* भिक्षा, भीख, दुआ
بهيكشا، بهيكهـ؛ دعا

सखावत सख़ावत *نر.م.* दान, पुण्य, भीख, ख़ैरात
دان، پنيه، بهيكهـ، خيرات

सख्त सख़्त *ص.نر.م.* 1. कठोर, कठिन, सख्त 2. मुश्किल, भारी 3. कंजूस
١. كتهور، كتهن، سخت ٢. مشكل، بهاري ٣. كنجوس

सख्त सरी सख़्तसरै *ص.نر.م.* हठी, जिद्दी, हठीला
هتهى، ضدى، هتهيلا

सख्तगीर सख़्तगीरः *ص.نب.* कड़ा, कठोर, सख्त
كرا، كتهور، سخت

सख्तवली सख़्तवलै *نر.م.* 1. कष्ट, विपत्ति 2. सख्ती
١. كشت، ويپتّي ٢. سختي

सख्तवल सख़्तवल *مص.مت.* कड़ा करना, कठोर बनाना, मुश्किल बनाना
كرا كرنا، كتهور بنانا، مشكل بنانا

सख्ता सख़्तः *مذ.م.* कष्ट, कठोर, सख्त
كشت، كتهور، سخت

सख्ती सख़्ती *مذ.م.* सख्ती, कठोर, विपत्ति, कष्ट
سختي، كتهور، ويپتّي، كشت

सख्तेदल सख़्तेदल *مص.ل.* सख्त होना, कठोर होना, मुश्किल होना
سخت هونا، كتهور هونا، مشكل هونا

सख़र सख़र *نر.م.* ससुर سسر

सख़रगनइ सख़रगनइ *مذ.م.* ससुराल سسرال

सख़कै सख़कै *نر.م.* बछड़ा بچهڑا

सख़कै सख़कै *نر.م.* चीख, आवाज, बुलेट
چيخ، آواز، بلٹ

सख़वट सख़वट *نر.م.* तगड़ा बौना आदमी, हट्टा-कट्टा शख्स
تگڑا بونا آدمي، هتها-كتّها شخص

सख़वंदर सख़वंदर *نر.م.* सखुंदर बछड़ा بچهڑا

सख़ः सख़ः *مذ.م.* 1. द्वेष, छल-कपट 2. बदला, प्रतिशोध
١. دويش، چهل - كپٹ ٢. بدلا، پرتيشودهـ

सखै सख़ै *نر.م.* एक खेल का नाम ايک كهيل كا نام

सखी सख़ी *ص.نب.* दानी, उदार कर्ता, दान पुण्य करने वाला
داني، اداركرتا، دان پنيه كرني والا

सख़ीफ सख़ीफ *ص.نر.م.* कमज़ोर, हल्का كمزور، هلكا

सद सद *نر.م.* 1. बुद्धि, ज्ञान, अक़्ल, विवेक बुद्धि, समझ 2. दिवाल, बाँध
١. بدهي، گيان، عقل، ويوبک بدهي، سمجهـ ٢. ديوال، باندهـ

सदरइ सदरइ *مذ.م.* सदरी, बंडी, फतूही
صدري، بنديِ، فتوهي

सदोज़ी सदोज़ी *نر.ج.* एक अफ़ग़ानी क़बीला
ايک افغاني قبيله

सदी *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* शताब्दी, सदी शताब्दी، صدي

सर *ਨਰ.ਮ.* 1. सिर, शीर्ष 2. शुरुआत
١. سر، شرش ٢. شروعات

सर सिर *ਨਰ.ਮ.* राज़, गुप्त راز، گپت

सुर सुर *ਨਰ.ਮ.* संगीत, सुर, सुस्वर سوسور، سر،سنگيت

सराचः *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* छोटा मकान, छोटा घर, वह कमरा जो घर के दरवाजे या गैराज के लिए बनाया जाता है
چھوٹا مکان، چھوٹا گھر، وہ کمراجوگھرکي دروازي يا گيراج کي لئي بنايا جاتا هی

सराख *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* लालची لالچي

सराखतोब *ਨਰ.ਮ.* लालच, अतिलोभ لالچ، اتيلوبھ

सराखवालै *ਨਰ.ਮ.* लोभ, अतिलोभ, कृपण
لوبھ، اتيلوبھ، کرپن

सरावड़ः *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* भीड़- भाड़, भीड़ بھيڑ-بھار، بھير

सराय *ਨਰ.ਮ.* 1. घर 2. सराय, मुसाफिरखाना, होटल 3. बाजार
١. گھر ٢. سراى، مسافرخانه، هوٹل ٣. بازار

सरब *ਨਰ.ਮ.* इलाज, दवा علاج، دوا

सरबादै *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* निर्रथक, मूर्ख; पागल, गाली گالي گلوج کرني والا
نرَرتھک، مورکھ؛ پاگل، گالي گلوج کرني والا

सरबारै *ਨਰ.ਮ.* अतिरिक्त भार اتيرکت بھار

सरबदाल *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* वह आदमी जिसका सिर चकराता हो, चकराने वाला, चक्कर से आक्रांत, बेहाल
وہ آدمي جسکاسرچکراتاھو، چکراني والا، چکرسي آکرانت، بےحال

सरबदाली *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* चक्कर, घुमनी چکر، گھومني

सरबदागः *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਬ.* 1. आवारा, घुमक्कड़ 2. फज़ूलखर्च
١. آواره، گھمگڑ ٢. فضول خرچ

सरब *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* लाश, लोथ لاش، لوتھ

सरबेरन *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* ऊपरी सतह اوپري سطح

सरबेरः *ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.* के अलावा, के अतिरिक्त
کي علاوه، کي اتيرکت

सरप *ਨਰ.ਮ.* सीसा धातु, शीशा سيسه دھاتو، شيشه

सरप *ਨਰ.ਮ.* चीड़, देवदार पेड़ چير، ديودارپير

सरपरस्त *ਨਰ.ਮ.* 1. कार्यवाहक, प्रभारी, इंचार्ज 2. संरक्षक, सरपरस्त
١. کاريواهک، پربھاري، انچارج ٢. سنرکشک، سرپرست

सरपरस्ती *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* 1. सरपरस्ती, संरक्षण 2. कार्यवाहिकी
١. سرپرستي، سنرکشن ٢. کاريواهيکي

सरप्रेकड़ै *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* 1. समर्पित 2. सेवानिष्ठ 3. उपासक 4. जिसका सिर काटा गया हो
١. سمرپت ٢. سيوانشٹ ٣. اوپاسک ٤. جسکاسرکاٹا گياھو

सरपः सर *ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.* 1. बराबर, एक समान 2. तह पर तह
١. برابر، ايک سمان ٢. تھه پر تھه

सरपनाः *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* शरण, पनाह شرن، پناه

सरपोश *ਨਰ.ਮ.* ढक्कन, ढकना ڈھکن، ڈھکنا

सरपवल *ਮਸ.ਮਤ.* थपथपाना, फड़फड़ाना تھپتھپانا، پھڑپھڑانا

सरपै *ਨਰ.ਮ.* फड़फड़ پھڑ پھڑ

सरतरपायः *ਕ੍ਰਿ.ਵਿ.* पूर्णतया, पूर्णरूप से , शुरू से आखिर तक
پورنتيا، پورن روپ سي، شروع سي آخرتک

सरतम्बः *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਬ.* सुदृढ़, अटल, ज़िद्दी, हठी
سُدرھ، اٹل، ضدي، ھٹھي

सरतम्बगी *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਮ.* हठ, जिद, मुंहजोरी, मुखालफत
ھٹھ، ضد، منھ زوري، مخالفت

सरतेर *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* सैनिक, सिपाही سينک، سپاهي

सरतेरै *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* कमांडो, सिपाही, सैनिक
کماندو، سپاهي، سينک

सरटीटै *ਸ੍ਤ੍ਰੀ.ਨਰ.ਮ.* लज्जित, उत्साहरहित
لجّت، اتساه رهت

सरचीनः *ښځ.م.* 1. स्रोत, सूत्र 2. सोता
۱. سروت، سوتر ۲. سوتا

सरजोड़ै *ص.نر.م.* 1. लज्जित 2. ढलान
۱. لجّت ۲. ډهلان

सरहद *نر.م.* सीमा, सरहद
سيما، سرحد

सरहदी *ص.نب.* सरहदी, सीमांत
سرحدي، سيمانت

सरख़ बाद *نر.م.* विसर्प, खुजली
ويسرپ، کهجلي

सरख़त *نر.م.* शीर्षक, सुर्खी, मुख्य समाचार
شرشک، سرخي، مکهيه سماچار

सरख़ोड़लै *ص.نر.م.* मरा हुआ, तबाह, बरबाद, हलाक
مرا هوا، تباه، برباد،هلاک

सरख़वगै *نر.م.* बाधक, जंजाली, परेशान करने वाला
بادهک، جنجالي، پريشان کرني والا

सरख़ुगी *ښځ.م.* 1. सिरदर्दी, सिरदर्द 2. मुश्किल, दिक्कत
۱. سردردي، سردرد ۲. مشکل، دقت

सरख़ोल *نر.م.* ताज
تاج

सरख़ेल *نر.م.* 1. क़बीला प्रधान 2. वंश का प्रधान
۱. قبيله پردهان ۲. ونش کا پردهان

सर्द सेर *نر.م.* ठंडा प्रदेश, ठंडी जगह
ټهنډا پرديش، ټهنډي جڳه

सरज़ोरै *ص.نر.م.* हठी, जिद्दी
هټّهی، ضدي

सर्साम *نر.م.* 1. प्रलापी 2. सन्निपात
۱. پرلاپي ۲. سنني پات

सरसायः *ښځ.م.* भिक्षा, भीख, फितरा
بهيکشا، بهيکه، فطره

सरसरी *ص.نب.* ऊपरी, सरसरी तौर पर, सतही
اوپري، سرسري طور پر، سطحي طور پر

सरेख़तः *ښځ.م.* प्रबंध, व्यवस्था
پربندهـ، ويوستها

सरेशतः *ښځ.م.* इंतजाम, प्रबंध, व्यवस्था
انتظام، پربندهـ، ويوستها

सरतान *نر.م.* 1. कैंसर, कर्क 2. चौथा अफग़ानी महीना
۱. کينسر، کرک ۲. چوتها افغاني مهينه

सरतबीब *نر.م.* डॉक्टरों का प्रधान, मुख्य चिकित्सक
ډاکټرون کا پردهان، مکهيه چکتسک

सुरअ़त *نر.م.* सरअ़त तेजी, चाल, रफ्तार
تيزي، چال. رفتار

सरग़ *نر.م.* सरग़ ज़ीन, काठी
زين، کاټهي

सग़ाड़ै *نر.م.* सरग़ारी अवज्ञाकारी, बग़ावती, बाग़ी, बात न सुनने वाला
اوګياکاري، بغاوتي، باغي، بات نه سنني والا

सर्ग़ांदै *نر.م.* सरग़ांदै आज्ञा का पालन न करने वाला, अवज्ञाकारी, बाग़ी
آګيا کا پالن نه کرني والا، اوګيا کاري، باغي

सरग़ड़वल *مص.ل.* सरग़ुरूल विरोध करना, बागी होना, बग़ावत करना
ويرودهـ کرنا، باغي هونا، بغاوت کرنا

सर्ग़ड़वनः *ښځ.م.* सरग़ुरूनः बग़ावत, आज्ञा भंग
بغاوت، آګيا بهنګ

सर्ग़ंदै *نر.م.* सरग़ंदी नेता, प्रधान
نېتا، پردهان

सरग़नः *ښځ.م.* सरग़ः सरगना, नेता, मुखिया
سرغنه، نېتا، مکهيا

सर्ग़वच *نر.م.* सरग़ुच मोहरी लाख, मोहर लगाना (लाख), मालजाल पर निशान लगाना
مهري لاکهـ، مهر لګانا (لاکهـ)، مالجال پر نشان لګانا

सरक *نر.م.* सरक सड़क, रास्ता
سرک، راسته

सरकातिब *نر.م.* बड़ा बाबू, हेड क्लर्क
برابابو، هېډ کلرک

सरकार *نر.م.* सरकार सरकार, शासन
سرکار، شاسن

सरकारी *ص.نب.* सरकारी
سرکاري

सर्कर्दगी *ښځ.م.* सरकर्दगी नेतृत्व, नेतागीरी, अगुवाई
نېترتو، نېتاګري، اګوايي

سرکردہ ص.نب. 1. प्रधान नेता 2. कमांडर 3. हाकिम, अधिकारी

۱. پردھان نیتا ۲. کمانڈر ۳. حاکم، ادھیکاري

سرکس نر.م. सर्कस سرکس

سرکش نر.م. बाग़ी, विद्रोही باغي، ودروهي

سرکشي ثنث.م. विद्रोह, ग़दर, बग़ावत ودروهـ، غدر، بغاوت

سرکنده ق. तेज़ी से, जल्दी से تيزي سي، جلدي سي

سرکوزی نر.م. 1. बनैला सुअर, सुअर 2. बेग़ैरत व्यक्ति

۱. بنيلا سور، سور۲. بي غيرت ويكتي

سرکول نر.م. 1. चिलम की टोपी 2. पुश्ता या बाँध जो पानी को रोकने के लिए बनाया जाता है

۱. چلم كي توپي ۲. پُشته يا باندهـ جو پاني كو روكني كي لئي بنايا جاتا هى

سرکول نر.م. 1. सिर के बल खड़ा होना, उल्टा खड़ा होना

۱. سركي بل كهرا هونا ، الٹا كهرا هونا

سرکول مص.مت. 1. सिर का बाल धोना और चोटी बनाना 2. हुक्का पीना शुरू करना 3. धोखा देना 4. कलम बनाना, पैंसिल छीलना 5. निशाना चूकना 6. शुरू करना

۱. سر كا بال دهونا اور چوٹي بنانا ۲. حقّه پينا شروع كرنا ۳. دهوكها دينا ۴. قلم بنانا، پينسل چهيلنا ۵ نشانه چوكنا ۶. شروع كرنا

سرکوندی ثنث.م. 1. कलाबाज़ी 2. ढेंकली

۱. قلابازي ۲. دِهنيكلى

سرکه ثنث.م. सिरका سِركه

سرگردانه ص.نب. घुमक्कड़, आवारा گهمكڑ، آوارا

سرگردانول مص.مت. घबरा देना; उलझा देना; जटिल कर देना; परेशान कर देना; आवारा बनाना

گهبرا دينا؛ الجها دينا؛ جٹيل كردينا؛ پريشان كردينا؛ آوارا بنانا

سرگردانی ثنث.م. आवारगी, आवारागर्दी, परेशानी

آوارگي، آواراگردي، پريشاني

سرگرمي ثنث.م. चहल-पहल, मनोरंजन چهل پهل، منورنجن

سرلوحه ثنث.م. पुरालेख, शिलालेख پورا لبكهـ، شيلالبكهـ

سرلوری ص.نر.م. सम्मानित, प्रतिष्ठित سمّانت، پرتښتهت

سرلوري ثنث.م. गौरव, सम्मान, प्रतिष्ठा گورو، سمّان، پرتشتها

سرمامور نر.م. मुख्य अधिकारी, थाना प्रभारी

مكهيه ادهيكاري، تهانه پربهاري

سرماموریت نر.م. पुलिस विभाग, प्रमुख विभाग, प्रधान कार्यालय

پوليس ويبهاگ، پرمكهه ويبهاگ، پردهان كاريالى

سرمایه ثنث.م. पूंजी, धन, दौलत, संपत्ति پونجي، دهن، دولت، سنپتّي

سرمایه دار نر.م. पूंजीपति, धनी, धनवान, मालदार

پونجي پتي، دهني، دهنوان، مالدار

سرمایه داري ثنث.م. पूंजीवाद سرمایادارी پونجي واد

سرمشق نر.م. नमूना, मिसाल, मॉडल نمونه، مثال، مادل

سرمعلم نر.م. प्रधानाचार्य, हेडमास्टर پردهاناچاريه، هيڈ ماسٹر

سرمغزن نر.م. बातूनी, बातूनिया, बकवादी باتوني، باتونيا، بكوادي

سرمغزنول مص.مت. बकवास करना, बकवास से सिर चकराना

بكواس كرنا، بكواس سي سر چكرانا

سرمقاله ثنث.م. संपादकीय, अग्रलेख سنپادكيى، اگرليكهـ

سرمنشی نر.م. महासचिव مهاسچيو

سرنا ثنث.م. शहनाई, नफीरी شهنايي، نفيري

सरनाची शहनाई वादक, नफीरी बजाने *नर.म.* सोरनाची वाला

شهنايي وادک، نفيري بجاني والا

सरनजे मक्खन अवशेष *नबुंच.म.* मकھن اوشپش

सरनंग सुरंग *नर.म.* सرنگ

सरनंग वहल सुरंग खोदना *मस.मत.* सुरंग वहल

سرنگ کھودنا

सरनोश्त भाग्य, नियति, किस्मत *नर.म.* सरनवेश्त

بھاگی، نيتي، قسمت

सरनीकः पूर्वज, पुरखा *नर.म.* सरनीकः

پروج، پرکھا

सरु सर्व *नबुंच.म.* सरु पेड़

سرو پيړ

सरवाख़ै उपद्रवी, विद्रोही, बाग़ी *नर.म.* सरवाख़ै

اوپدروي، ودروهي، باغي

सरुतकः अंगार, अंगारा *नबुंच.म.* सर्वतकः

انگار، انگارا

सरोद 1. गीत, गान, राग 2. संगीत यंत्र *नर.म.* सोरुद

۱. گيت، گان، راګ ۲. سنګيت ينتر

मिल्ली सरोद राष्ट्रीय गान, देश गान *नर.म.* मिल्लीसोरुद

راشتريی گان، دېش گان

सरवरै अधिशुल्क, अतिरिक्त भार *नर.म.* सरवरै

ادهيشلک، اتيرکت بهار

सरवरी नेतृत्व *नबुंच.म.* सरवरी

نيترو

सरवज़्नः डोरी, गोट, किनारा *नबुंच.म.* सुरवज़्नः

دوري، ګوټ، کناره

सरोग़ल सताना, तंग करना, उत्पीड़ित *मस.मत.* सरोग़ल करना

ستانا، تنګ کرنا، اوتپرت کرنا

सरोकाल वर्ष भर का, पूरे साल का *वि.* सरोकाल

ورش بھرکا، پوری سال کا

सरोवल घिसना, रगड़ना, मलना, मसलना *मस.मत.* सरोवल

گھسنا، رګړنا، ملنا، مسلنا

सर वहल सिर काटना *मस.मत.* सरवहल

سر کاټنا

सर वहल सूर्य और चंद्रमा का नया दिखाई देना, निकलना; अंकुरित होना, बीज का निकलना, पौधे का बड़ा होना, विकसित होना *मस.ल.* सरवहल

سُورئ اور چندرما کا نيا دکھائي دېنا، نکلنا؛ انکورت هونا، بيج کا نکلنا، پودهي کا برا هونا، وکست هونا

सरुवः सरु पेड़ *नबुंच.म.* सर्वः

سرو پيړ

सरुवी सर्वेक्षण, भू-मापन, निरीक्षण, सर्वे *नबुंच.म.* सरवे

سرويکشن، بهو- ماپن، نرکشن، سروي

सरुवेगदै सरुवेपरदी तकिया *नर.म.* तकیه

सरुवेस सरुविस 1. बस 2. सर्विस *नर.म.* सरवेस

۱. بس ۲. سرويس

सरोयल मलना, घिसना, मसलना, मसाज करना *मस.मत.* सरोयल

ملنا، گھسنا، مسلنا، مساج کرنا

सरः खाद, उर्वरक *नबुंच.म.* सरः

کھاد، اروړک

सरः साथ *अ.* सरः

ساتھ

सरः श्रेष्ठ, उत्तम *स.नब.* सरः

شرېشتھ، اتّم

सरः 1. लाल (स्त्री) 2. सोना 3. गर्म, भुना हुआ *स.नबुंच.म.* सरः

۱. لال (ستری) ۲. سونا ۳. گرم ، بھنا هوا

सरः लाल *स.नर.ज.* सरः

सरः बांजन टमाटर *नर.ज.* सरःबंजन

ټماټر

सरः ददी फिर भी, तथापि *क्रि.* सराददे

پھر بھي، تتھاپي

सरः ज़र सोना धातु *नर.ज.* सरःज़र

سونا دھاتو

सरः ज़रग़ूनः इंद्रधनुष *नबुंच.म.* सरःज़रग़ूनः

اندردھنش

सरः ग़ाड़ः ग्रासिका, हलक *नबुंच.म.* सरःग़ाड़ः

ګراسيکا، حلق

सरः ले दी फिर भी, तथापि *क्रि.* सरालदे

پھر بھي، تتھاپي

सरीख सरिस, गोंद, लस्सा *नर.म.* सरीख

سرېش، ګوند، لسّا

सरीखनाक चिपचिपा, लसलसा *नर.म.* सरिखनाक

چيچپا، لسلسا

सरीखवल चिपकाना, साटना *मस.मत.* सरीखवल

چيکانا، ساټنا

सरीखेदल चिपचिपा होना, चिपका होना, सटा होना *मस.ल.* सरीखेदल

چيچپا هونا، چيکا هونا، ستا هونا

सरींद: *ښځ.م.* वाद्ययंत्र وادی ینټر

सरिन *نر.م.ج.* सड़बन एक अफग़ानी क़बीले का नाम
اېک افغاني قبيلي کا نام

सरक *نر.م.* सड़क, पथ سړک، پټه

सरोबी *نر.م.* सड़ोबै घड़ा, टंकी, कुंड, जलाशय
ګهړا، ټنکي، کنډ، جلاشی

सरोल *مص.مت.* सड़वल ठंड करना, प्रशीतित करना
ټنډا کرنا، پرشیټت کرنا

सरः *ښځ.م.* सड़: ठंड, शीत ټنډا، شیټ

सरः लोः सडः लवः *ښځ.م.* 1. जूड़ी, शीतज्वर, मियादी बुखार 2. सिहरन
۱. جوړي، شیټ جوړ، میادي بخار ۲. سهرن

सरी *نر.م.* सड़ै आदमी, पुरुष, शख़्स, इंसान
آدمي، پروش، شخص، انسان

सरी *نر.ج.* सड़ी व्यक्तियों का समूह ویکټیون کا سموه

सरीतोब *نر.م.* सड़ीतोब 1. मानवता, मानव जाति 2. शिष्टाचार
۱. مانوتا، مانوجاتي ۲. شښټاچار

सरेचन *نر.م.* सड़ेचन ठंड, रूखा, शीतित ټهنډآ، روکها، شیټت

सरीख़ोर *ص.نر.م.* सड़ीख़ोर 1. नरभक्षी 2. लालची
۱. نربهکشي ۲. لالچي

शरोदल *مص.ل.* सड़ेदल ठंडा होना, प्रशीतित होना
ټهنډا هونا، پرشیټت هونا

सज़ा *ښځ.م.* सज़ा दंड, सज़ा دنډ، سزا

सग *ق.* सग वर्तमान काल, चालू वर्ष, इसी साल
ورټمان کال، چالوورش، اسي سال

सगकाल *نر.م.* सगकाल वर्तमान काल, चालू वर्ष
ورټمان کال، چالوورش

सगमः *ښځ.م.* सगमः नथना, नासा छिद्र, नासापुट
نټهنا، ناسا چهدر، ناساپټ

सगनै *ص.نر.م.* सगनै वर्तमान काल ورټمان کال

सगै نر.م. सगै फेफड़ा پهپهړا

ससपोर *نر.م.* ससपोर गैंती, फावड़ा ګینتي، پهاوړا

सस्त *نر.م. ج.* सस्त कमजोर, ढीला, दुर्बल, सुस्त
کمزور، ډیلا، دربل، سست

सस्त *ص.نر.م.* सुस्त 1. आलसी, सुस्त, काहिल 2. नपुंसक, नामर्द, असमर्थ
۱. آلسي، سست، کاهل ۲. نپونسک، نامرد، اسمرتهـ

सस्तावलै *نر.م.* सुस्तवलै 1. सुस्ती 2. आलसी, काहिली 3. नरमी 4. कमजोरी, दुर्बलता
۱. سستي، ۲. آلسي، کاهلي۳. نرمي ۴. کمزوري، دربلتا

सस्तोल *مص.مت.* सुस्तवल कमजोर करना, दुबला करना; ढीला करना
کمزور کردینا، دبلا کردېنا؛ ډهیلا کرنا

सस्ती *ښځ.م.* सुस्ती सुस्ती दुर्बलता, دربلتا، سستي

सस्तेदल *مص.ل.* सुस्तेदल 1. कमजोर होना, दुर्बल होना 2. आलसी होना
۱.کمزور هونا، دربل هونا ۲. آلسی هونا

ससकोरः *ښځ.م.* ससकोरः पथरीली जगह, वह जगह जहाँ पत्थर ज्यादा हो
پټهریلي جګه، وه جګه جهان پټهرزیاده هو

सतह *ښځ.م.* सतह पृष्ठ, सतह, ऊपरी हिस्सा, ऊपरी भाग
پرشټهـ، سطح، اوپری حصه، اوپری بهاګ

सतही *ص.نب.* सतही पृष्ठीय, सतही پرشټهیی، سطحي

सतरंज *نر.م.* सतरंज शतरंज का खेल شطرنج کا کهیل

सआदत *نر.م.* सआदत सुखद, परमानंद, खुशी, समृद्धि سکهد، پرمانند، خوشي، سمردهي

सअुई *ښځ.م.* सअुई प्रयत्न, कोशिश, प्रयास, चेष्टा پریتن، کوشش، پریاس، چټتا

सग़ *نر.م.* सग़ पत्थर को फेंकने या गोली चलाने की आवाज
پټهر کو پهینګني یا ګولي چلاني کي آواز

सफारत *نر.م.* सफारत दूतावास, राजदूतावास
دوتاواس، راج دوتاواس

सफाक *نر.م.* सफाक खूँख्वार, निष्ठुर, निर्दयी
خونخوار، نشټهر، نردیي

सफर *نر.م.* सफर सफर, यात्रा سفر، یاترا

سفربري *ښځ.م.* सफरबरी 1. यात्रा की तैयारी 2. सैन्यसंगठन, सैनिक लामबंदी, हमले की तैयारी
١. یاترا کې تیاري ٢. سینی سنګټهن، سینګ سنبندهي، حملي کې تیاري

سفر خرچ *نر.م.* सफरख़र्च यात्रा खर्च یاترا خرچ

سپلس *نر.م.* सेफलीस आतशक, उपदंश, गर्मी की बीमारी, सिफलिस
آتشک، اپدنش، ګرمي کی بیماری، سفلس

سفیر *نر.م.* सफीर राजदूत, दूत راجدوت، دوت

سقاو *نر.م.* सक़ाव जल ढोनेवाला, पानी ढोनेवाला, पानी पहुंचाने वाला
جل ډهونې والا، پاني ډهونې والا، پاني پهونچاني والا

سقر *نر.م.* सक़र नर्क, जहन्नुम نرک، جهنم

سقوط *نر.م.* सक़ूत पात, निपात, विध्वंस, हार, शासन का खत्म हो जाना
پات، نپات، ودهونس، هار، شاسن کا ختم هوجانا

سکاټلینډ *نر.م.* स्काटलैंड देश سکاټلینډ دیش

سکاروی *نر.م.* स्कारवै फेफड़े का फूलना پهپهړون کا پهولنا

سکاره *ښځ.ج* स्कार: कोयला کویلا

دلرګو سکاره *ښځ.م.* दरलगोस्कार: काठ कोयला کاټهـ کویلا

ډبرو سکاره दडबरोस्कार: पत्थर कोयला *ښځ.م.* پتهرکویلا

سکاسه *ښځ.م.* स्कास: 1. भूत, प्रेत 2. काली छाया
١. بهوت، پرېت ٢. کالي چهایا

سکالرشپ *نر.م.* स्कालर्शिप छात्रवृत्ति چهاترورتي

سکالو *ښځ.م.* स्कालू संवाद سنواد

سکام *نر.م.* स्काम चोब, खंबा, तंबू का पाया چوپ،کهنبا، تنبو کا پایا

سکانِ *نر.م.* स्काण लाल रंग का घोड़ा जिसके पाँव काले हों
لال رنګ کا ګهوړا جس کي پاؤن کالي هون

سکانی *نر.م.* स्काणै लोहा काटने वाला औजार
لوها کاټنې والا اوزار

سکته *ښځ.م.* सकत: विराम, रुकावट, ठहर जाना
ویرام، رکاوټ، ټهپر جانا

د زړه سکته *ښځ.م.* दज़्ड़:सकत: हृदय संघट्ट, हृदय गति का रुक जाना
هردی سنګهټټ، هردی ګتی کا رک جانا

سکرټر *نر.م.* सिकर्टर सचिव سچیو

سکرویټه *ښځ.م.* स्कर्वट: अंगार, अंगारा انګار، انګارا

سکړک *نر.م.* सुकडक मक्का रोटी مکّا روټي

سکښتل *مص.مت.* स्कख्तल काटना, कतरना, कैंची लगाना
کاټنا، کترنا، قینچی لګانا

سکنجبین *نر.م.* शेकंजबीन शहद और सिरके से बना एक प्रकार का शर्बत
شهد او سرکي سي بنا اېک پرکار کا شربت

سکنی *ص.نر.م.* सकनै अपना भाई, सगा भाई, भाई
اپنا بهایي، سګا بهایي، بهایي

سکنل *مص.مت.* स्कणल काटना, कतरना کاټنا، کترنا

سکنل *مص.مت.* स्कणल पट्टी खोलना, पट्टी उतारना
پټی کهول نا، پټی اتارنا

سکو *ښځ.م.* स्को 1. जेली, पाँचा 2. पिचकारियाँ
١. جېلي، پانچا ٢. پچکاریان

سکوت *نر.م.* सुकुत चुप्पी, खामोशी, मौन
چپّي، خاموشي، مون

سکور *نر.م.* स्कोर कोयला, काठकोयला. کویلا، کاټهکویلا

سکوسټل *مص.مت.* स्क्वस्तल ऊन कतरना اون کترنا

سکول *نر.م.* स्क्वल 1. भेड़ बकरियों से ऊन कतरना 2. रस्सियों से बना झूला
١. بهېړبکریون سي اون کترنا ٢. رسیون سي بنا جهولا

سکولګر *نر.م.* स्क्वलगर ऊन कतरने वाला
اون کترني والا

سکوللل *مص.مت.* स्क्वलल ऊन कतरना اون کترنا

سکون *نر.م.* सुकून शांति, प्रशांति, विश्राम
شانتي، پرشانتي، ویشرام

سکونت *نر.م.* सुकूनत निवास, वास نواس، باس

सकोंदल *مص.مت.* दबाना; पकड़ना; चुटकी काटना

دبانا؛ پکڑنا؛ چٹکي کاٹنا

सकोंदड़ा *ثبخ.م.* 1. दबाव 2. कटाव 3. चुटकी, चिकोटी

١. دباو ٢. کٹاو ٣. چٹکي ، چیکوٹي

सकोवी *نر.م.* रूप, आकार, शक्ल, चित्र, आरेख

روپ، آکار، شکل؛ چتر؛ آرېکھ

सकोवी *نر.م.* लकड़ी का टुकड़ा

لکڑي کا ٹکڑا

सकः *ص.نب.* सगा भाई सگا بھایی،

सकः *ثبخ. م.* 1. सिक्का, पैसा 2. रूप, आकार, शक्ल

١. سکّه، پیسه ٢. روپ، آکار، شکل

सकी *نر.ج.* स्की, स्कीइंग, लकड़ी की दो पट्टियाँ जिसे पाँव में बांधकर बर्फ पर फिसलते हैं

سکي، سکیینگ، لکڑي کي دوپٹیاں جسي پاؤں مین باندھکربرف پرپھسلتي ھین

सकेच *نر.م.* खाका, कच्चा नक़्शा خاکه، کچا نقشه

सकीम *نر.م.* बोरा, बोरी بورا، بوري

सकींदः *ثبخ.م.* खपची, पट्टी خپچي، پٹي

सगरेट *نر.م.* सिगरेट سگریٹ

सगरेटी *نر.م.* धूम्रपान करने वाला

دھومرپان کرني والا

सगक *نر.م.* बक्सुआ بکسوا

सगलावू *ثبخ.م.* ऊद, ऊदबिलाव اود، اودبلاو

सगः *ثبخ.م.* हिरन, हरिण, मृग ھرن، ھرِپن، مرک

सल *ش.* एक सौ ایک سو

सिल *نر.م.* क्षयरोग, तपेदिक, यक्ष्मा, टीबी

چھی روگ، تپیدک، یکشما، تی بي

सला *ثبخ.م.* परामर्श, मशविरा پرامرش، مشوره

सलाकार *نر.م.* परामर्शदाता, सलाहकार

پرامرشداتا، صلاحکار

सलाबला *ص.نب.* अकारण, बिना कारण

اکارن، بنا کارن

सलादः *ثبخ.م.* सलाद سلاد

सलाटः *ثبخ.م.* सलाद سلاد

सलारः *ثبخ.م.* ऊनी चादर اوني چادر

सलारइ *ثبخ.م.* सिल्क चादर, रेशमी चादर

سلک چادر، ریشمي چادر

सलागर *نر.م.* परामर्शदाता, सलाहकार

پرامرشداتا، صلاحکار

सलालइ *ثبخ.م.* सिल्क चादर چادرسلک

सलाम *نر.م.* 1. सलाम, नमस्कार, नमस्ते 2. शांति, सलामती

١. سلام، نمسکار، نمستي ٢. شانتي، سلامتي

सलाम! *نر.م.* सलाम, नमस्ते, हैलो, हाय

سلام، نمستي، ھیلو، ھای

सलामत *ص.نر.م.* स्वस्थ, तंदुरुस्त, सलामत

سوستھ، تندرست، سلامت

सलामतिया *ثبخ.م.* स्वस्थ, आरोग्य, ठीकठाक

سوستھ، آروگی، ٹھیک ٹھاک

सलामोअलैकुम *اد.* आप पर सलामती हो, हैलो, नमस्ते

آپ پر سلامتي ھو، ھیلو، نمستي

सलावी *ص.نب.* स्लाविक, स्लाव سلاوک، سلاو

सलायी *ثبخ.م.* सलाई, आँख में सुरमा लगाने की लकड़ी

سلایي، آنکھ مین سرمه لگاني کي لکڑي

सल्ब *نر.م.* 1. इंकार, नकार 2. अभाव, तंगी 3. छीन लेना, ले लेना, बेदखल कर देना, वंचित

١. انکار، نکار ٢. ابھاؤ، تنگي ٣. چھین لینا، لیلینا، بي دخل کردینا، ونچت

सल्बवल *مص.مت.* वंचित करना, ले लेना, हटाना, छीन लेना

ونچت کرنا؛ لي لینا، ھٹانا، چھین لینا

सलबेदल *مص.ل.* वंचित होना, हटा दिया जाना, रद्द होना, छीन लिया जाना

ونچت ھونا، ھٹا دیا جانا، رد ھونا، چھین لیاجانا

सम सम *ص.نر.م.* ठीक, उचित ٹھیک، اوچت

समासम *نر.م.* सामासम सीधा, निष्कपट, सीधा-सादा
سیدھا، نشپکش، سیدھا۔ سادا

समाग़ *نر.م.* सुमाग़ सुमाग़, एक प्रकार का पौधा
سماغ، ایک پرکار کا پودھا

समावात *نر.م.* समावात समोवर, पानी बाँटने का बर्तन
سموور، پاني بانٹنے کا برتن

समावार *نر.م.* समावार समोवर, पानी बाँटने का बर्तन
سموور، پاني بانٹنے کا برتن

समावारची *نر.م.* समावरची समोवर चलाने वाला, समोवर से पानी बाँटने वाला
سموورچلاني والا، سموورسي پاني بانٹنے والا

समबाल *ص.نر.م.* समबाल सज्जित, सुसज्जित, तैयार, सजा हुआ
سجت، سوسجت، تیار، سجاهوا

समबालवल *مص.مت.* समबालवल पहनना, तैयार करना, सज्जित करना, लैस करना, सामान से सजाना
پهننا، تیارکرنا، سجت کرنا، لیس کرنا، سامان سي سجانا

समबोसः *ښځ.م.* समबोसा समोसा سموسا

सेम्बोल *نر.م* सेम्बोल सम्बुल निशान, चिह्न نشان، چهن

सम्त *نر.م.* सम्त सम्त दिशा, तरफ, ओर دشا، طرف، اور

समत *ص.نر.م.* समत समत काफी, पर्याप्त کافي، پریاپت

समती *ص.نب.* समती समती क्षेत्रीय, राजकीय, प्रांतीय
شپتری، راجکیی، پرانتیی

समख़ *ښځ.م.* स्मस गुफा گوفا

समख़ः *ښځ.م.* स्मसः गुफा گوفا

समख़ *ص.نر.م.* स्मख़ बेशर्म, बेहया, बेअदब
بي شرم. بي حیا، بي ادب

समदस्ती *ق.* सम्दस्ती तत्काल, तुरंत تتکال، ترنت

समदलासः *ق.* सम्दलासः तत्काल, फौरन تتکال، فوراً

समदम *ق.* समदम सीधा- सादा, बेझिझक سیدھا۔ سادا، بي جهجهک

समसार *ښځ.م.* समसारः छिपकली چهپکلي

सलसिलः *ښځ.م.* सलसिला **सलसिला** शृंखला, श्रेणी, अनुक्रम,
شرنکهلا، شرپني، انوکرم، سلسله

सुल्तान *نر.م.* सुल्तान **सलतान** राजा, अधिपति, सुल्तान, सम्राट
راجا، ادهیپتي، سلطان، سمراٹ

सल्तनत *نر.م.* सल्तनत **सलतनत** राजतंत्र, राजशाही, सल्तनत
راجتنتر، راج شاهي، سلطنت

सल्तनती *ص.نب.* **सलतनती** राजकीय, शाही
راجکی، شاهي

सुल्तः *ښځ.م.* सुल्तः **सलतः** आधिपत्य, हुकूमत, प्रभुता, राजकीय सत्ता
ادهیپتی، حکومت، پربهوتا، راکیی، سنّا

सल्फर गैस *نر.م.* सल्फर गैस **सलफर** सल्फरगैस

सलगून *نر.م.* सलगून **सलगून** एक सौ का अफग़ानी नोट; सैकड़ा
ایک سوکا افغاني نوٹ؛ سیکڑا

सलगइ *ښځ.م.* सलगइ **सलगी** सिसकी, हिचकी سسکي، هچکي

सलम *نر.م.* सलम **सलम** अग्रिम राशि اگریم راشي

सलम *ص.ش.* सलम **सलम** 100वाँ سووان

وشیکا، سپل

सलीपर *نر.م.* सलीपर **सलीपर** घर में पहनने वाली चप्पल
گهر مین پهننے والي چپّل

सलेट *نر.م.* सलेट **सलेट** स्लेट سلیٹ

सलीज़ *نر.م.* सलीज़ **सलीज़** एक सौ का अफग़ानी नोट
ایک سوکا افغاني نوٹ

सलीस *نر.م.* सादा, आसान سادہ، آسان **सलीस**

सलीक़ः *ښځ.م.* सलीक़ः **सलीक़ा** 1. तौर-तरीक़ा, व्यवहार 2. कौशल
طورطریقه، ویوهار، کوشل

सोलैमान *نر.م.* सोलैमान **सुलैमान** सुलेमान, व्यक्ति का नाम
سلیمان ویکتی کا نام

सुलैमानख़ेल *نر.م.* सुलैमानख़ेल एक अफग़ानी क़बीला
ایک افغاني قبیله

سمسور समसोर *ص.نر.م.ج.* ताजा, हरा, फलता-फूलता
تازه، هرا، پهلتا پهولتا

سمسورول समसोरवल *مص.مت.* 1. बाग को हरा भरा करना 2. फसल लगाना 3. आबाद करना
١. باغ کو هرابهرا کرنا ٢. فصل لگانا ٣. آباد کرنا

سمسورپدل समसोरेदल *مص.ل.* 1. खिलना 2. फसल का पकना 3. आबाद होना
١. کهلنا ٢. فصل کا پکنا ٣. آباد هونا

سمښت समख्त *نر.م.* 1. सुधार, संशोधन 2. प्रबंध
١. سدهار، سنشودهن ٢. پربندهـ

سمند समंद *نر.م.* सिरगा, घोड़े की एक नस्ल
سرگا، گهوڑي کي ايک نسل

سمندر समंदर *نر.م.* महासागर, समुंदर
مهاساگر، سمندر

سمنک समनक *نر.م.* सत्तू
ستو

سمنو समनू *نر.م.* सत्तू
ستو

سموالی समवालै *نر.م.* परिशुद्धता, शुद्धता, सीधा, ठीक
پريشدهتا، شدهتا، سيدها، ٹهيک

سمول समवल *مص.مت.* 1. शुद्ध करना, ठीक करना 2. मजबूत करना
١. شدهـ کرنا، ٹهيک کرنا ٢. مضبوط کرنا

سمون समून *نر.م.* 1. सुधार, शुद्धि 2. प्रबंध 3. बराबर
١. سدهار، شدهي ٢. پربندهـ ٣. برابر

سمېدل समेदल *مص.ل.* सीधा होना, ठीक होना
سيدها هونا، ٹهيک هونا

سن सिन *نر.م.* उम्र, आयु
عمر، آيو

سنا सना *ښځ.م.* राज्यसभा, सीनेट
راجيه سبها، سينٹ

سناتور सनातोर *نر.م.* राज्यसभा सदस्य, सीनेट सदस्य, सीनेटर
راجيه سبها سدسيه، سينٹ سدسيه، سينيٹر

سناتوریم सनातोरियम *نر.م.* सभागार
سبهاگار

ساریو सनारयो *ښځ.م.* दृश्य
درشی

سنبل सुंबुल *نر.م.* एक प्रकार का पौधा जिस पर विभिन्न रंगों के फूल आते हैं
ايک پرکارکا پودها جس پرويبهنّ رنگون کي پهول آتي هين

سنبله सुंबुलः *ښځ.م.* सूर्य वर्ष का छठा मास
سوريه ورش کا چهٹا ماس

سنت सुन्नत *نر.م.* 1. परंपरा 2. खतना
١. پرمپرا ٢. ختنه

سنتره संतरा *ښځ.م.* संतरः सنتره

سنتول सुन्नतवल *مص.مت.* खतना करना
ختنه کرنا

سنتي सुन्नती *ښځ.م.* खतना समारोह
ختنه سماروه

سنج सैंज *ښځ.م.* मुँडेर, बालकनी या छत के किनारे पर ईंट अथवा लकड़ी आदि से बना घेरा या दीवार
منڈير، بالکني يا چهت کي کناري پراينٹ اتهوا لکڑي آدي سي بنا گهيرايا ديوار

سنجاب संजाब *نر.م.* चूहे से बड़ा एक जानवर जिसकी खाल बहुत कीमती होती है
چوهي سي برا ايک جانورجسکي کهال بهت قيمتي هوتي هی

سنجاق संजाक़ *نر.م.* आलपिन
آلپن

سنجش संजिश *نر.م.* सावधान, सतर्क
ساودهان، سترک

سنجول संजवल *مص.مت.* विचारना, सोचना, मन में तौलना
ويچارنا، سوچنا، من مين تولنا

سنجه संजः *ښځ.م.* एक प्रकार का फोड़ा
ايک پرکار کا پهورا

سند सनद *نر.م.* प्रलेख, दस्तावेज
پرليکهـ، دستاويز

سندان संदान *نر.م.* अहरन, निहाई
اهرن ، نهايي

سندرغاړی संदरगड़ै *نر.م.* गायक
گايک

سندره संदरः *ښځ.م.* गीत
گيت

سندلی संदलइ *ښځ.م.* कुर्सी, लकड़ी के स्टूल की तरह का फ्रेम जो सर्दियों में रजाई से ढक दिया जाता है, और उसके अंदर आग रख दी जाती है ताकि लोग अपने पैरों को गर्म करें
کرسي، لکڑی کي استول کي طرح کا فريم جوسردیون مين رضايی سي ڈهک ديا جاتا هي اور اسکي اندر آگ رکهـ دي جاتي هی تاکي لوگ اپني پيرو کو گرم کرين

سنڈا संडा *نر.م.* साँड़ 2. भैंसा 1. ۱. سانڑھ ۲. بھینسا

سنسکرت संस्कृत *نر.م.* संस्कृत سنسکرت

سنکیا संखिया *ښځ.م.* संकिया سنکھیا

سنگر संगर *نر.م.* मोर्चा, बंकर مورچہ، بنکر

سنگسار संगसार *نر.م.* संगसार पत्थर से मार मारकर खत्म कर देना

سنگسار، پتّھر سي مارمارکرختم کردينا

سنه सनः *ښځ.م.* साल, वर्ष سال، ورش

سني सुनी *نر.م.* सुन्नी मुसलमान سني مسلمان

سنی स्नइ *ښځ.م.* ऊनी धागा اوني دھاگا

سن सण *نر.م.* सण 2. अदरक 1. झूठ ۱. جھوٹھ ۲. ادرک

سن सण *نر.م.* नाक से हवा खींचने की आवाज

ناک سي هوا کھينچني کي آواز

سنول सणवल *مص.مت.* सूँघना سونگھنا

سوابق सवाबिक़ *نر.ج.* पहले का, पूर्व, नजीर, मिसाल

پھلي کا، پورو، نظير، مثال

سواد सवाद *نر.م.* साक्षरता ساکشرتا

سوال सवाल *نر.م.* प्रश्न, अनुयोग پرشن، انويوگ

سوالگر सवालगर *نر.م.ج.* 1. प्रश्न करने वाला 2. भिखारी, मांगने वाला

۱. پرشن کرني والا ۲. بھکھاري، مانگني والا

سوان सुवान *نر.م.* मोटी रेती موتي ريتي

سوانح सवानेह *ښځ.م.* जीवनी جيوني

سوب सोब *نر.م.* हाजिर, उपस्थित حاضر، اپستھت

سویت सोबत *نر.م.* पिकनिक پکنک

سوبتیا सोबतिया *ښځ.م.* हाज़िरी, उपस्थिति

حاضري، اپستھيتي

د سوبتیا کتاب *نر.* द सोबतिया किताब पंजिका, रजिस्टर (हाज़िरी का)

پنجيکا، رجسٹر (حاضري کا)

سوبمن सोबमन *ص.نر.م.ج.* विजयमान, विजय

وِجيمان، وِجی

سوربه सोबः *ښځ.م.* जीत جيت

سوپ सूप *نر.م.* ड्योढ़ी, दालान, दहलीज़

ڈيوڑھي، دالان، دھليز

سوپ सूप *نر.م.* शोरबा, रसा شوربا، رسا

سوتره सुतरः *ص.نب.* साफ, सुथरा صاف، ستھرا

سوتک सूतक *نر.م.* हथौड़ा ھتھوڑا

سوتی सोतै *نر.م.* लाठी, छड़ी, डंडा لاٹھي، چھڑي، ڈنڈا

سوچ सोच *ق.* संपूर्ण سنپورن

سوچه सोचः *ص.نب.* शुद्ध شدھ

سوخند सोज़ंद *ص.نر.م.* दहन, जलाने वाला, जलने वाला

دھن؛ جلاني والا، جلني والا

سوخول सोज़वल *مص.مت.* जलाना جلانا

سوخوونکی सोज़ऊनकै *ص* जलने वाला جلاني والا

سوخبدل सोज़ेदल *مص.ل.* जलना جلنا

سود सूद *نر.م.* ब्याज, लाभ بياج، لابھ

سودا सौदा *ښځ.م.* सौदा سودا

سودا सौदा *ښځ.م.* चिंता چنتا

سوداګر सौदागर *نر.م.* दुकानदार, व्यापारी, सौदागर

دکاندار، وياپاري، سوداگر

سوداګري सौदागरी *ښځ.م.* व्यापार وياپار

سودایي सौदाई *ص.نب.* 1. उदास 2. शक्की 3. पागल

۱.اداس، شکي۲. پاگل

سودخور सूदख़ोर *نر.م.* ब्याज लेने वाला, सूद खाने वाला, सूदखोर

سود لينے والا، سود کھاني والا، سودخور

سودمن सूदमन *ص.نر.م.* लाभदायक لابھدايک

سوده सोदः *ښځ.م.* 1. लाभ 2. दिलासा, तसल्ली

۱. لابھ، ۲. دلاسه، تسلي

سودا सोडा *ښځ.م.* सोडा سوڈا

سوډر सोडर *نر.م.* 1. मूर्ख, नासमझ 2. सूअर
۱. مورکھ، ناسمجھ ۲. سور

سور सुर *ص.نر.م.* 1. लाल 2. गर्म, झुलसाने वाला
۱. لال ۲. گرم، جھلساني والا

سور सोर *نر.م.* 1. चौड़ाई 2. चाय पीना 3. चढना
۱. چوړايي ۲. چای پينا ۳. چڑھنا

سوړاړ सोराड़ *نر.م.* 1. मरुस्थल 2. बहुत गर्म
مروستھل ۲. بھت گرم

سوران सूरान *نر.م.* 1. विलाप 2. ऊँट की एक बीमारी 3. धूप का मारा हुआ (बीमार)
۱. ويلاپ ۲. اونټ کي اېک بيماري ۳. دھوپ کا مارا ھوا (بيمار)

سوربخن सूरबख़न *ص.نر.م.* लाली, लाल सा
لالي ، لال سا

سوربونی सूरबूणै *نر.م.* लाल, लाल सा लال ، لال سا

سورپوستی सूरपोस्तै *ص.نر.م.* लाल चर्म, लाल चमड़ी वाला व्यक्ति
لال چرم، لال چمړي والاويکتي

سورت सूर्त *نر.م.* वर्ग, प्रकार ورک، پرکار

سورتول सुर्तवल *مص.مت.* वर्गीकरण, छाँटना
ورګيکرن ، چھانټنا

سورسات *نر.م.* आभार, बाध्यता, खाना या सामान जो राजा की ओर से प्रजा पर फौजियों के लिए जबरदस्ती थोपा जाता है।
آبھار، بادھيتا، کھانا يا سامان جوراجه کي اورسي پرجا پر فوجيون کي لئي زبردستي تھوپاجاتا ھی.

سورسورکه सूरसूरकः *ښځ.م.* छुरछुरी, पटाखा
چھرچھري، پټاخه

سورکی सूरकै *نر.م.* लाल जैसा لال جيسا

سورندی सूरलंडै *نر.م.* गीदड़, सियार ګيدړ، سيار

سورنا सूरना *ښځ.م.* शहनाई, नफीरी, एक प्रकार का संगीत
شھنائي، نفيري، اېک پرکار کي سنګيت

سورنی सूरनै *نر.م.* नफीरी, शहनाई, संगीत
نفيري، شھنايي، سنګيت

سورواڵی सूरवालै *نر.م.* लाली, लाल सा लالي، لال سا

سورول सूरवल *مص.مت.* लाल करना لال کرنا

سوره सूरः *ښځ.م.* कुरआन का एक अध्याय
قرآن کا اېک ادھياى

سوری सूरै *نر.م.* छेदन, छिद्र, सुराख چھيدن، چھدر، سراخ

سوري सूरी *نر.م.* अफग़ानी क़बीला افغاني قبيله

سوري सूरे *ښځ.م.* (سوره का बहुवचन)

سوری سوری सूरैसूरै *نر.م.* सुराख, जिसमें ज्यादा सुराख हो
سراخ، جس مين زياده سراخ ھو

سوري سومبري सूरीसोमबरी *ص.نب.* छेद, छिद्र, ज्यादा सुराख
چھدر، چھدر، زياده سراخ

سوریه सीरिया देश *ښځ.م.* सूरयः سيريا ديش

سور सोड़ *ص.نر.م.* 1. शीत, ठंडा 2. आलसी
۱.شيت، تھنډا ۲. آلسي

سورپور सोड़पोड़ *ص.نر.م.* 1. आलसी 2. शीत
۱. آلسي ۲. شيت

سورسک सोड़सक *نر.م.* मकई की रोटी مکئي کي روټي

سورن सूड़न *ص.نر.م.* मिथ्याभाषी, झूठा متھيابھاشی، جھوټھا

سورواڵی सोड़वालै *نر.م.* 1. ठंडापन, शीतलता 2. आलसीपन
۱. تھنډاپن، شتلتا ۲. آلسي پن

سوړه सूड़ः *ښځ.م.* 1. छिद्र 2. सुरंग, गुफा
۱. چھدر ۲. سرنګ، ګوفه

سوړه सूड़ः *ښځ.م.* असत्यता, झूठ استيتا، جھوټھ

سوړي सूड़ी *ښځ.م. ج.* (سوړه का बहुवचन)

سوزاک सोज़ाक *نر.م.* सोजाक बीमारी سوزاک بيماري

سوزني सोज़नी *ښځ.م.* चारपाई पर बिछाने की चादर
چارپائي پر بچھاني کي چادر

سوزول सोज़वल *مص.مت.* सोज़ना जलाना جلانا

سوزېدل सोज़ेदल *مص.ل.* जलना جلنا

सोसन सूसन *نر.م.* कुमुदनी, लिली کمدني، ليلي

सोसनीबानजन सोसनी बानजन *نر.م.* बैंगन بينگن

सोस्यालिज़्म सोसियालीज़म *نر.م.* समाजवाद سماج واد

सोस्यालिस्त सोसियालीस्त *نر.م.* समाजवादी سماجوادي

सोस्यालिस्ती सोसियालीस्ती *ص.نب* समाजवादी سماجوادي

सोस्योलोजी सोसियोलोजी *ثبخ.م.* समाजशास्त्र, समाज विज्ञान

سماجشاستر، سماج وگيان

सूग़ सूग़ *نر.م.* छींकने की आवाज, सूँ सूँ چھينكني كي آواز، سون سون

सौग़ात सोग़ात *نر.م.* उपहार اپهار

सूग़ालै सोग़ालै *نر.م.* खरगोश का बिल خرگوش كا بل

सुग़ल सोग़ल *مص.مت.* छींकना, सूँ सूँ करना چھيكنا، سون سون كرنا

सूग़न सोग़न *ص.نر.م.* सूँघने वाला سونگهني والا

सूग़वल सोग़वल *مص.مت.* सूँघना, सूँ सूँ करना سونگهنا، سون سون كرنا

सोक़ुलजैशी सोकुलजैशी *ص.نب.* सामरिक, युद्ध नीति विषयक, रणनीति संबंधी

سامرک، يودھ نيتی وشيک، رن نيتی سنبندھي

सूक सोक *نر.م.* मुक्का مُکّا

सोकाली सोकाली *ثبخ.م.* शांति, आराम, खुशी, समृद्धि شانتي، آرام، خوشي، سمردھي

सोक़ड़ सोकड़ *نر.م.* कंजूस كنجوس

सोकड़ सोकड़ *نر.م.* पतली दाढ़ी वाला پتلي دارهي والا

सोकड़क सोकड़क *نر.م.* मकई की रोटी مكئی كي روتي

सोक: सोक: *ثبخ.م.* धीरे-धीरे, आराम से دهيري دهيري، آرام سي

सोकड़ सोकड़ *ثبخ.م.* दाना, फुंसी دانا، پهنسي

सोकै सोकै *نر.م.* स्वकै रूप, आकार, आकृति روپ، آكار، آكرتي

सोग सोग *نر.م.* ओस اوس

सोगत सोगत *نر.م.* कंजूस كنجوس

सोगड़ सोगड़ *نر.م.* कंजूस, मक्खीचूस كنجوس، مكهی چوس

सोगलड़ सोगलड़ *ثبر.م.* हिचकी, सिसकी هچكي، سسكي

सोल सोल *مص.ل.* स्वल होना .2 जलना .1 ١. هونا ٢. جلنا

सोल सोल *مص. مت.* स्वल जलाना جلانا

सोल सोल *نر.م.* सूल लालच لالچ

सोल सोल *نر.م.* सोल अक्ल, बुद्धि عقل ، بدّهی

सोलाग़: सोलाग़: *ثبخ.م.* 1. बाल्टी 2. सूर्य वर्ष का 11वाँ मास

١. بالٹي ٢. سوريه ورش كا ١١وان ماس

सोलांद सोलांद *ص.نر.م.* स्वलांद लालची لالچي

सोलंद सोलंद *ص.نر.م.* स्वलंद लोभी, लालची لوبهي، لالچي

सोलवल सोलवल *مص.مت.* मलना, रगड़ना ملنا، رگڑنا

सोल: सोल: *ثبخ.م.* शांति, अमन شانتي، امن

सोल: सोल: *ثبخ.م.* सवल: कबाब, भुना हुआ मांस كباب، بهناهوا مانس

सोल:बोल: सोल:बोल: *ص.نب.* अकारण اكارن

सोलड़ सोलड़ *ثبخ.م.* फांसी का तख्ता, सूली پهانسی كا تخته، سولي

सोलेदल सोलेदल *مص.ل.* रगड़ा जाना رگڑا جانا

स्वम सोम *نر.م.* 1. सूई का छेद 2. छेद ١. سويي كا چهيد ٢. چهيد

सूमबल सोमबल *مص.مت.* बरछे बाजी करना, बरछा चलाना

برچهي بازي كرنا، برچها چلانا

सूंटै सोनटी *نر.م.* अपंग, बंगू اپنگ، پنگو

सूंज: सोनजे *ثبخ.م.* मरुस्थल, रेगिस्तान مرو ستهل، ريگستان

सूंज़ सोनज़ *ص.نر.م.* भयानक, डरावना, डराने वाला, आतंकमय

بهيانک، دراونا، درانی والا، آتنكمی

सूंदख़ सोनदख *نر.م.* संदूक صندوق

सूंड *نر.م.* अदरक, सोंठ

ادرک، سونٹھ

सूंडक *نر.م.* सूँड हाथी की सوند هاتھی کي

सूंडा *ښځ.م.* होंठ سُوْڈ: هونٹھ

सूंग *نر.م.* दहन, ज्वलन دھن، جولن

सूंगट *نر.م.* रोना, चिल्लाना رونا چلّانا

सूंगट *نر.م.* मोटी रोटी موٹي روٹي

सूंगल *مص.ل.* चिल्लाना, रोना چلّانا، رونا

सूंगन *نر.م.* रोना, चिल्लाना, कुत्ते का रोना رونا چلّانا، کتي کا رونا

सूंगवट *نر.م.* तंग, विकृत, सिकुड़ा हुआ تنگ، وکترت، سکڑا هوا

सोनः *ښځ.م.* नीलसिर पक्षी, जंगली बतख نیلسرپکشي، جنگلي بطخ

सूण *نر.م.* नाक से शब्द निकालना ناک سي شبد نکالنا

सूण *نر.م.* नाक बजाना, नाक सरसराना ناک بجانا، ناک سرسرانا

सूण *نر.م.ج.* (सोनः देखें)

सूणवल *مص.مت.* सूँघना سونگھنا

सवः *ښ.* सौ سو

पिंज़:सवः *ښ.* पाँच सौ پانچ سو

स्वः *ښځ.م.* शफ, खुर کھر، شف

सूहान *نر.م.* रेती ريتي

सवै *ص.نر.م.* जला हुआ جلا هوا

सवै *نر.م.* जलन, सोजिश, दर्द چلن، سوزش، درد

सुइ *نر.م.* खरगोश خرگوش

सवी *نر.ج.* भुनी हुई चर्बी بھنی هوئی چربي

सूच *نر.م.* स्विच, बिजली का बटन سوئچ ، بجلي کا بٹن

सूचबोर्ड *نر.م.* स्विचबोर्ड سوئچبورډ

सूडन देश *نر.م.* स्वीडन देश سوئډن دیش

सूडनी *ص.نر.م.* स्वेडनी, स्वीडनवासी سوئډني، سوئډنواسي

सूटज़रलैंड *نر.م.* स्विट्जरलैंड سوئټزرلینډ

सूस *نر.م.* स्वीस سوئټزرلینډ

सोयः *ښځ.م.* जला हुआ جلاهوا

सोयः *ښځ.م.* नई खेती, वह खेत जिसमें अभी अभी फसल उगना शुरू हुआ हो।

نئي کهيٹ، وه کهيتي جسمين ابهي ابهي فصل اگنا شروع هوا هو.

सोयः *ښ* स्तर, मानक استر، مانک

सवेरा *نر.م.* सहार, सुबह سویرا، صبح

द सहारस्तरगः *ښځ.م.* सुबह का सितारा دسهارستارگه صبح کا ستاره

सहारनै *نر.م.* सुबह का समय صبح کاسمی

सहामी *ص.نب.* हिस्सेदार होना, साझेदार होना, साझेदारी

حصہدار هونا ، ساجهيدار هونا، ساجهيداري

मंगलवार सेशंबे *ښځ.م.* सह शनबे منگلوار

सहलुलहज़म *ص.نب.* पचाने योग्य سهل الهضم

پچاني يوگی

सहम *نر.م.* भाग, हिस्सा حصه، بهاگ

सहमलरुंके *نر.م.* साझेदार, हिस्सेदार ساجهيدار، حصہدار

सहमियः *ښځ.م.* भाग, हिस्सा, कोटा بهاگ، حصه، کوٹا

सहव *ښځ.م.* भूल, गलती بهول، غلطي

सहवन *ق.* गलती से, भूल से غلطي سي، بهول سي

सहूलत *نر.م.* आसानी, सरलता آساني، سرلتا

सहवः *ښځ.م.* भूल, गलती, चूक بهول، غلطي، چوک

सोहैल *نر.م.* दक्षिण, दक्खिन دکشن، دکهّن

सहेली दक्षिणी, दक्षिणी देश का *ص.نب.* سوہیلی
निवासी
دکشنني، دکشنی دیش کا نواسي

सहीम भागी, हिस्सेदार *نر.م.* بھاگي، حصي دار

सियाहत भ्रमण, यात्रा *نر.م.* بھرمن، یاترا

सियारः ग्रह *ښځ.م.* گرہ

सियासत राजनीति *نر.م.* راجنیتي

सियासतपोह राजनीतिज्ञ *نر.م.* راجنیتگیہ

सियासतपोहनः राजनीति विज्ञान *ښځ.م.* راجنیتي وگیان

सियासतमदार राजनीतिज्ञ *نر.م.* راجنیتگیہ

सियासी राजनैतिक, राजनयिक *ص.نر.م.ج.*
راجنیتک، راجنییک

सयाल 1. बराबर का, समान, समरूप *نر.م.*
2. प्रतिद्वंद्वी
۱. برابرکا، سمان، سمروپ ۲. پرتیدوندوي

सयालंगी भुक्खड़ *ښځ.م.* بھکھڑ

सयालः राहत, आराम, विश्राम *ښځ.م.*
راحت، آرام، وشرام

सयाली प्रतिस्पर्धा, मुकाबला *ښځ.م.*
پرتي اسپردھا، مقابلہ

सयांस विज्ञान *نر.م.* وگیان

सेब शरण, पनाह *نر.م.* شرن، پناہ

सेब सेब (फल) *نر.م.* سیب (پھل)

सेपारः क़ुरआन का एक अध्याय *ښځ.م.*
قرآن کا ایک ادھیای

सीपी सीप *ښځ.م.* سیپ

सेट सेठ, धनी *نر.م.* سیٹھ، دھني

सेज़ल जलाना *مص. مت.*

सीख़ सीख़, लोहे की छड़ *نر.م.* سیخ، لوھي کي
چھڑ

सीख़ सीधा *ص.نر.م.* سیدھا

पूरी तरह भरा हुआ, भरा हुआ *ص.نر.م. ج.* **सीख़**
پوري طرح بھرا ھوا، بھرا ھوا

पूरी तरह भरना, बराबर करना, ठीक करना, ठूँसना *مص.مت.* **सीख़ाल**
پوری طرح بھرنا ، برابر کرنا، ٹھیک کرنا، ٹھونسنا

पूरी तरह भरना, बराबर करना, ठीक करना, ठूँसना *مص.مت.* **सीख़वल**
پوری طرح بھرنا ، برابر کرنا، ٹھیک کرنا، ٹھونسنا

सैय्यद वंश *نر.م.* سید ونش **सय्यद**

सीदः सीधा, सीधा-सादा *ص.نب.* **सीदा**
سیدھا، سیدھا - سادا

सेर माप की इकाई, सेर, 7066 ग्राम *نر.م.* **सेर**
ماپ کي اکایي، سیر، ۷۰۶۶گرام

मेमना पुल्लिंग मेमना पुल्लिंग *نر.م.* **सेरलै**

मेमना स्त्रीलिंग मेमना स्त्रीलिंग *ښځ.م.* **सेरलइ**

सीरम सीरम, रस, लस *نر.م.* **सीरम**

सीस्टम प्रणाली, व्यवस्था *نر.م.* **सीस्तम**

सीस्टमाटिक क्रमबद्ध, व्यवस्थित *ص.نر.م.ج.* **सीस्तमाटीक**
کرمبدھ، ویوستھت

सीसइ भूरे रंग का तीतर *ښځ.م.* **सीसी**
بھوري رنگ کا تیتر

सेक शक्ति *نر.م.* شکتي **सेक**

सेल बाढ़, धारा *نر.م.* **सेल**

सैल भ्रमण, सैर *نر.م.* بھرمن، سیر **सैल**

सेलाब शब्दांश, उच्चारण-इकाई *نر.م.*
شبدانش، اچچارن اکایي

सेलाब बाढ़, प्रवाह, धारा *نر.م.* **सेलाब**
بارھہ، پرواہ، دھارا

सेलानी सैलानी, पर्यटक, भ्रमण करने वाला, सैर करने वाला *نر.م.*
سیلانی، پریٹک، بھرمن کرني والا، سیرکرني والا

सेलाव बाढ़, प्रचंड धारा *نر.م.* **सेलाव**
بارھ، پرچنڈ، دھارا

सेलावः छुरी *ښځ.م.* **सेलाव**
چھري

سېلو सेलो *ښځ.م.* गोदाम گودام

سېله सेलः *ښځ.م.* समर्थन, पक्ष, हिमायत, तरफदारी سمرتهن، پکښ، حمایت، طرفداري

سېله ګر सेलःगर *نر.م.* समर्थक, पक्षधर, हिमायती, तरफदार

سمرتهک، پکښدهر، حمایتي، طرفدار

سېلی सेलै *نر.م.* 1. सिर का लिबास 2. जामन 3. एक खुशबूदार पौधा

۱. سر کا لباس ۲. جامن ۳. ایک خوشبودارپودها

سېلی सेलै *ص.نر.م.* समर्थक, तरफदार, मददगार سمرتهک، طرفدار، مددګار

سېلۍ सेलइ *ښځ.م.* आंधी, तूफान آندهي، توفان

سېلي सेली *نر.ج.* चूड़ी چوړي

سېم सीम *نر.م.* तार تار

سېماب सीमाब *نر.ج.* पारा, पारद, मरकरी پاره، پارد، مرکري

سېمرغ सेमुर्ग़ अमर पक्षी, सीमुर्ग पक्षी, एक काल्पनिक पक्षी

امرپکشي، سیمرغ پکشي، ایک کالپنک پکشي

سېم ګل सीमगल *نر.م.* पलस्तर, पुताई پلستر، پتایي

سېمه सीमः *ښځ.م.* क्षेत्र شپټر

سېن सीन *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का एक अक्षर پښتو ورنمالا کا ایک اکشر

سېن सीन *نر.م.* नदी ندي

سېند सींद *نر.م.* नदी ندي

سینګار सिंगार *نر.م.* शृंगार سرنګار

سنګارول सिंगारवल *مص.مت.* सजाना, शृंगार करना سجانا، سرنګار کرنا

سینما सेनमा सिनेमा, फिल्म سینما، فلم

سیمه ایز सीमःइज़ *ص.نر.م.ج.* क्षेत्रीय شپټریی

سینه सीनः *ښځ.م.* छाती, स्तन چهاتي. ستن

سینه بند सीनःबंद *نر.م* चोली, सीनाबंद چولي، سینه بند

سیه सीयः *ښځ.م.* तालिका, सूची تالیکا، سوچي

سین सीयन *ص.نر.م.ج.* काला-कलूटा, काले रंग का کالا کلوتا، کالي رنک کا

ش شین शीन

ش شین *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 23वाँ अक्षर پشتو ورنمالا کا 23 وان اکشر

ش شین *نر.م.* सूर्य के लिए प्रयुक्त संक्षिप्त शब्द سوریه کي لي پریوکت سنشپت شبد

شا شا *ښځ.م.* पीठ, पीछे, पीछे की ओर پیټهـ، پیچهي، پیچهي کی اور

شاب شاب *نر.م.* छुरा, कटार چهرا، کټار

شاباز شاباز़ *نر.م.* 1. मिज़राब 2. वेणी, बालों की चोटी

۱. مضراب ۲. وېني، بالون کی چوټي

شاباز شاباز़ *نر.م.* बाज़ (पक्षी) باز(پکشي)

شاباسي شاباسي *نر.م.* शाबाशी, प्रशंसा, सराहना شاباشي، پرشنسا، سراهنا

شابس شابس *او.* शाबास शाबाश। वाह-वाह। बहुत अच्छा شاباش، واه-واه، بهت اچها

شابوتی شابوټی *ص.نر.م.* कुबड़ा کبرا

شابوکي شابوکي *ص.نر.م.* कुबड़ा کبرا

شابېل شابېل *نر.م.* फालतीर, तीर فالتیر، تیر

شاپ شاپ *نر.م.* कारखाना, वर्कशॉप کارخانه، ورکشاپ

شاپ شاپ *نر.م.* बच्चों का कब्ज दूर करने का एक तरीक़ा

بچون کا قبض دور کرني کا ایک طریقه

شاپیانګه शापियांगः *ښځ.م.* दूधिया रस वाला पहाड़ी पौधा

دودهیا رس والا پهاڑي پودها

شاپیټی शापीटै *نر.م.* सीप گهونګها، سیپ

شات شات *نر.ج.* शहद, मधु شهد، مدهو

शातर शातर *نر.م.* नौकर, दास, चाकर, अरदली
نوكر، داس، چاكر، اردلي

शातरः शातरः *ښځ.م.* पितपापड़ा (पौधा)
پت پاپړا (پودها)

शातमगः शातमगः *ص.ښځ.م.* तुनकमिज़ाज, चिड़चिड़ा, नाज़ुक मिज़ाज, नखरेबाज़ महिला
تنک مزاج، چړچړا، نازک مزاج، نکهړي باز مهيلا

शातनै शातनै *ص.نر.م.* पिछला, आखिरी, सबसे पीछे
پچهلا، آخري، سب سي پيچهي

शातूत शातूत *نر.ج.* शहतूत

शातीरै शातीरै *ص.نر.م.* गद्दी हीन घोड़ा या गधा
گدّي هين گهوړا يا گدها

शातः शातः *ق* पीछे پيچهي

शाटिंगः शाटिंगः *ښځ.م.* 1. कंठ, गला 2. पथरी
۱. کنټه، ګلا ۲. پټهري

शाजः शाजः *ښځ.م.* पत्थर की सिल्ली जिससे क़ब्र ढकते हैं
پټهر کی سلي جس سي قبر ډهکتي هين

शाखीस शाखीस *نر.م.* सूची سوچي

शाखल शाखल *نر.م.* राई घास, वह घास जो जानवरों के लिए बोई जाती है
رايي گهاس، وه گهاس جو جانورون کي لي بوئي جاتي هي

शादी शादी *ښځ.م.* बंदर, कपि, मर्कट
بندر، کپي، مرکټ

शाज़ शाज़ *نر.م.ج.* विरल, असामान्य ورل، اسمانيی

शारबल शारबल *مص.مت.* मिलाना, हिलाना, मट्ठा बनाना
ملانا، هلانا، متها بنانا

शारबूनकय शारबूनकय *نر.م.* मिलाने वाला, मट्ठा बनाने वाला
ملاني والا، متها بناني والا

शार्ट शार्ट *ص.نر.م.ج.* शार्ट सर्किट شارټ سرکټ

शार्टी शार्टी *ښځ.م.* शार्ट सर्किट شارټ سرکټ

शारो शारो *ښځ.م.* मैना (पक्षी), सारिका
مينا (پکشي) ساريکا

शारीगर शारीगर *نر.م.* कवि जो कविता भी लिखता हो और गाता भी हो
كوي جو كويتا بهی لكهتا هو اور گاتا بهی هو

शारलतान शारलतान *ص.نر.م.* नीम-हकीम, कम जानकारी रखने वाला चिकित्सक
نيم-حكيم، كم جانكاري ركهني والا چكتسک

शाड़ शाड़ *نر.م.* दुर्बल, कमज़ोर, काहिल, सुस्त
دربل، كمزور، كاهل، سست

शाड़ शाड़ *ص.نر.م.* बंजर भूमि, निर्जल, सूखा
بنجر بهومي، نرجل، سوكها

शाड़तोब शाड़तोब *نر.م.* बाँझपन, बंजर بانجهپن، بنجر

शाड़तोब शाड़तोब *نر.م.* दुर्बलता, कमज़ोरी, काहिली, सुस्ती
دربلتا، كمزوري، كاهلي، سستي

शाड़तया शाड़तया *ښځ.م.* 1. बाँझपन 2. दुर्बलता
۱. بانجهپن۲. دربلتا

शारशपार शारशपार *ص.نر.م.* 1. कच्चा, अपक्व 2. बंजर, वीरान 3. बेढब, भद्दा, गँवार
۱. کچا، اپکو۲. بنجر، ويران۳. بي ډهب، بهدا، گنوار

शाड़वलै शाड़वलै *نر.م.* 1. बाँझपन 2. दुर्बलता
۱. بانجهپن ۲. دربلتا

शाड़वल शाड़वल *مص.مت.* अनुत्पादक बनाना, बंजर बनाना, ग़ैर आबाद करना
انوټپادک بنانا، بنجر بنانا، غير آباد كرنا

शाड़ी शाड़ी *ښځ.ج.* शारी खूबानी, जरदालू خوباني، زردالو

शाड़ेदल शाड़ेदल *مص.ل.* बंध्या स्त्री, बंजर भूमि
بندهيا استري، بنجربهومي

शाड़ी वाड़ी शारी वारी *ص.نب.* सुस्त, आलसी
سست، آلسي

शाज़ः शाज़ः *ښځ.م.* शाज़ः पत्थर की सिल्ली پټهر کی سلي

शासी शासी *ښځ.م.* शासी ढाँचा ډهانچا

शातर शातर *نر.م.* शाटर नौकर, सेवक, चाकर, दास
نوكر، سبوک، چاكر، داس

शायर शायर *نر.م.* शाइर कवि, कविता लिखने वाला
كوي، كويتا لكهني والا

شاعرانه शायरानः *ص.نب.* कविसुलभ, काव्यगत, कविता-संबंधी

کوي سلبھ، کاویه گت، کویتا-سمبندھي

شاعري शायरी *ښځ.م.* काव्य की कला, शायरी

کاویه کي کلا، شاعري

شاکاسه शाकासः *ښځ.م.* बड़ा कटोरा बड़ा کټورا

شاقه शाक़ः *ص.نب.* कठिन, मुश्किल کټھن، مشکل

شاقه حبس शाक़ ए हबस *نر.م.* सश्रम, कठिन, मेहनत के साथ कारावास

سشرم، کټھن، محنت کي ساتھ کاراواس

شاکروپ शाकरूप *ص.نر.م.* कुबड़ा کبړا

شاکوپی शाकूपै *ص.نر.م.* कुबड़ा کبړا

شاگرد शागिर्द *نر.م.* शिष्य, चेला, शागिर्द, छात्र

ششیه، چېلا، شاګرد، شاتر

شاگردي शागिर्दी *ښځ.م.* शागिर्दी, शिष्यता

شاګردي، ششیتا

شاگی शागइ *ښځ.م.* 1. छोटी पहाड़ी, पठार 2. समाधि, मक़बरा

۱. چھوټي پھاړي، پټھار ۲. سمادھي، مقبرا

شال शाल *نر.م.* शॉल شال

شالکی शालकै *نر.م.* छोटा शॉल چھوټا شال

شالی शालइ *ښځ.م.* धान دھان

شامت शामत *نر.م.* अशुभ, अमंगल اشبھ، امنګل

شامتوره शामतोरः *ښځ.م.* मैना, सारिका مینا، ساریکا

شامتوله शामतोलः *ښځ.م.* मैना, सारिका مینا، ساریکا

شامدام शामूदाम *ق.* हमेशा, सदा, निरंतर

همیشه، سدا، نرنتر

شامل शामिल *ص.نر.م.ج.* अंतर्गत, शामिल सम्मिलित

انترګت، شامل، سملت

شاملول शामिलवल *مص.مت.* अंतर्गत करना, शामिल सम्मिलित करना, शामिल करना

انترګت کرنا، سملت کرنا، شامل کرنا

شامیلیدل शामीलेदल *مص.ل.* अंतर्गत होना, शामिल सम्मिलित होना, शामिल होना

انترګت هونا، سملت هونا، شامل هونا

شامی शामइ *ښځ.م.* समाधि मक़बरा, क़ब्र

سمادھي، مقبرا، قبر

شامي کباب शामीकबाब *نر.م.* शामी कबाब

شامي کباب

شان शान *نر.م.* 1. प्रकार, तरीक़ा, ढंग 2. समान

۱. پرکار، طریقه، ډھنګ ۲. سمان

شان शान *نر.م.* महिमा مهیما

شانته शानतः *ق.* जैसा, समान جېسا، سمان

شانتي शानती *ق* जैसा, समान جېسا، سمان

شانټی शानटइ *ښځ.م.* मेड़, बंध مېړ، بنده

شانډی शानडइ *ښځ.م.* पानी रोकने का मेड़, बंध, डाँड़ा

پانی روکني کا مېړ، بنده، ډانرا

شانګوړی शानगोड़ै *ص.نر.م.* उत्तल, उभाड़, उभरा हुआ, कूबड़

اتل، ابھار، ابھراھوا، کوبړ

شانګه शानगः *ښځ.م.* पाँचा, पंजा پانچه، پنجه

شانګی शानगइ *ښځ.م.* पाँचा, पंजा پانچه، پنجه

شانه وانه शानावाना *ص.نب.* मनमोहक चाल, नखरे से चलना

منموھک چال، نکھري سي چلنا

شاني शानी *ق.* एक प्रकार का पेड़ ایک پرکار کا پیړ

شاوخوا शावखुवा *ق.* आसपास, लगभग

آس پاس، لګبھګ

شاور शावर *نر.م.* बौछार, वर्षा بوچھار، ورشا

شاوړی शावड़ै *نر.م.* बहकर आई लकड़ी

بھکرآیي لکړي

شاول शावल *نر.م.* साहुल, राजगीर का आला जिसमें दीवार की सीधी जाँच की जाती है

ساھل، راجګیر کا آله جسمیں دیوار کی سیدھي جانچ کی جاتي ھي

शाऊली वाऊली ص. शावलीवावली 1. हक्का-बक्का, चकित, हैरान 2. थका-माँदा

१. هکاّبکاّ، چکت، حيران ٢. تهکا-ماندا

शाह तूत ن.ج. शहतूत شهتوت

शाहद ن.م. साक्षी, गवाह ساکشي، گواه

शाहदी ښځ.م. शाहिदी प्रमाण, गवाही پرمان، گواهي

शाहकार ن.م. शाहकार श्रेष्ठ कृति شرېشټه کرتي

शाहनशा ن.م. शाहिनशा सम्राट, महाराजा سمراټ، مهاراجا

शाही ص.نب. शाही राजकीय, शाही راجکيه، شاهي

शायअ ښځ.م. शायअ: अफवाह, गपशप افواه، ګپشپ

शबाहत ن.م. शबाहत समरूपता, समानता سمروپتا، سمانتا

शबह ښځ.م. शबह भूत, प्रेत, काली छाया بهوت، پرېت، کالي چهايا

शबखून ښځ.م.ن. शबखून रात में अचानक किया गया हमला

رات مېن اچانک کيا گيا حمله

शबरी ن.م. शबरी निशांध, रतौंधी نشانده، رتوندهی

शबके ښځ.م. शबकः जाल, जाली, तंत्र, नेटवर्क جال، جالي، تنتر، نېټ ورک

शबकिय ښځ.م. शबकियः दृष्टिपटल, रेटिना درشټيټل، رېټينا

शबनम ن.م. शबनम ओस, शबनम اوس، شبنم

शबो ښځ.م. शबो रजनीगंधा رجني ګندها

शबह ښځ.م. शुबहः संदेह, शक سندبهـ، شک

शबइ ښځ.م. शबइ तवे की बनी रोटी توی کي بني روتی

शबयइ ښځ.م. शबयइ रजनीगंधा رجني ګندها

शरण ن.م. शरण, आश्रय شرن، آشری

शप ص.ن.م. शप गहरा, गहराई ګهرا، ګهرايي

शपाइस ش. शपाइस सोलह سوله

शपाइसम ش. शपाइसम सोलहवीं سولهوين

शपानः ن.م.ج. शपानः गड़ेरिया, चरवाहा ګړېريا، چرواها

शपइः ښځ.م. शपइः मोची की काटने के काम आने वाली पत्ती

موچي کي کاټني کي کام آني والي پټي

शपइ ص.ن.م. शपइ छः अंगुली वाला, छंगा چهـ انګلي والا، چهنګا

शपगसोंडै ن.م. शपगसोंडै षटकोण سټکون

शपगडजै ن.م. शपगडजै रिवाल्वर ريوالور

शपगगून ن.م. शपगगून छह गुना چهـ ګنا

शपगम ش. शपगम छठा چهټها

शपगनइ ص.ن.م. शपगनइ जुँआ, जूँ वाला جوان، جون والا

शपागः ښځ.م. शपागः जुआँ, जूँ جوان، جون

शपगइ ښځ.م. शपगइ माहूँ, गेहूँ के दाने में लगने वाला कीड़ा

ماهون، ګېهون کي دانون مېن لګني والا کيړا

शपीशती ښځ.ج. शपीशती अल्फा-अल्फा, एक प्रकार का पौधा जो पशुओं के चारे के काम में आता है

الفا-الفا، اېک پرکار کا پودها جو پشوون کي چاري کي کام مېن آتا هي

शपंकै ښځ.م. शपंकै जवान गड़ेरिया جوان ګړېريا

शपनी ښځ.م. शपनी गड़ेरिया का धंधा ګړېريا کا دهندها

शपनै ص.ن.م. शपनै बासी, रात का बचा हुआ باسي، رات کا بچا هوا

शपो ښځ.م. शपो 1. भिक्षा गृह 2. टोपी, हैट

١. بهکشا ګره ٢. توپي، هيټ

शपूगइ ښځ.م. शपूगइ गेहूँ के दानों में लगने वाला कीड़ा

ګېهون کي دانون مېن لګني والا کيړا

शपोल ن.م. शपोल प्रभामंडल پربها مندل

शपोल ن.م. शपोल मवेशियों का बाड़ा موښيون کا بارا

शपून ن.م. शपून गड़ेरिया, चरवाहा ګړېريا، چرواها

शपूनकै ن.م. शपूनकै जवान चरवाहा جوان چرواها

شپه ʃpə: *ښځ.م.* रात, रात्रि, निशा, रजनी
رات، راتري، نښا، رجني

شپه ʃpə: *نر.م.* गड़ेरिया, चरवाहा ګډېريا، چرواها

شپه رونی ʃpārūnəy *نر.م.* रात्रि में चौकस रहने वाला
راتري مېن چوکس رهني والا

شپیانه ʃūpyānə: *ښځ.م.* लज्जा, हया, शर्म
لججا، حيا، شرم

شپېتم ʃpetəm *ش.* साठवाँ ساټهوان

شپېته ʃpetə: *ش* साठ (गिनती) ساټه (ګڼني)

شپیتی ʃpetəy *ښځ.م.* साठ ساټه

شپیشتي ʃpīshtay *ښځ.ج.* अल्फा-अल्फा, एक प्रकार का पौधा जो पशुओं के चारे के काम आता है
الفا-الفا، اېک پرکارکا پودهاجوپشوون کي چاري کي کام آتا هي

شپیشتی ʃpīshtay *نر.م.* गराड़ी, चरखी, घिरनी
ګراري، چرکهي، ګهرني

شپلغی ʃpelγay *نر.م.* रतौंधी, आँखों का एक प्रकार का रोग
رتوندهي، آنکهون کا اېک پرکار کا روګ

شپلک ʃpelak *نر.م.* सीटी سيټي

شپلکی ʃpelakay *نر.م.* सीटी की ध्वनि
سيټي کي دهوني

شپلل ʃpelal *مص.مت.* 1. चूसना 2. सीटी बजाना
١. چوسنا ٢. سيټي بجانا

شپلندر ʃpelandar *نر.م.* रतौंधी, आँखों का एक प्रकार का रोग
رتوندهي، آنکهون کا اېک پرکار کا روګ

شپلی ʃpelay *ښځ.م.* बाँसुरी, वंशी, मुरली
بانسري، ونشي، مرلي

دغور شپلی dəγwar ʃpelay *ښځ.م.* कान का छेद, कान की गुहा
کان کا چهېد، کان کي ګوها

شت ʃat *نر.م.* गति, रफ्तार ګتي، رفتار

شترمرغ ʃutərmurγ *نر.م.* شترمرغ

شتمن ʃtamən *ص.نر.م.ج.* रईस, दौलतमंद, अमीर, धनी
رييس، دولتمند، امير، دهني

ستمني stamanay *ښځ.م.* धन, दौलत, माल, अमीरी, रईसी
دهن، دولت، مال،اميري، رييسي

شته ʃtə: *نر.ج.* धन, पूँजी, रकम, दौलत, माल
دهن، پونجي، رقم، دولت، مال

شجاعت shujāat *نر.م.* साहस, शौर्य ساهس، شوريی

شجره shajarə: *ښځ.م.* वंशावली, वंश-वृक्ष
ونشاولي، ونش-ورکش

شحمي shahmay *ص.نب.* चर्बीदार, मोटा-तगड़ा, वसायुक्त, वसामय
چربيدار، موټا-تګړا، وسا يوکت، وسامی

شخړه shkhaṛə: *ښځ.م.* झगड़ा, विवाद جهګړا، ويواد

شخصي shakhsay *ص.نب.* निजी, व्यक्तिगत
نجي، ويکتيګت

شخصیت shakhsīyat *نر.م* व्यक्तित्व, शख्सियत.
ويکتتو، شخصيت

شخول shakhawal *نر.م.* 1. चहकना, चहचहाना, शोर 2. परेशानी, गम, रंज, मुसीबत
١.چهکنا، چهچهانا، شور٢. پرېشاني، غم، رنج، مصيبت

شخوند shakhawand *نر.م.* जुगाली, जुगाली करने वाला पशु
جوګالي، جوګالي کرني والا پشو

شد shad *نر.م.* एक अक्षर को दो बार पढ़ने का चिह्न, अक्षर दोहराने का चिह्न
اېک اکشرکودوبارپرهني کا چنهه، اکشردوهراني کا چنهه

شدت shidat *نر.م.* तीव्रता, शीघ्रता, जल्दी, तेज़ी
تيورتا، شيګهرتا، جلدي، تېزي

شدیاره shadyārə: *ښځ.م.* जोता हुआ खेत, बोने के लिए तैयार खेत
جوتا هوا کهېت، بوني کي لي تيار کهېت

شدید shadīd *ص.نر.م.* गंभीर, सख्त, कड़ा
ګمبهير،سخت،کړا

شدل shadal *ص.نر.م.* 1. अशिष्ट, अभद्र 2. काहिल 3. निष्फल
١. اششټ، ابهدر٢. کاهل ٣. نښپهل

शर शर *نر.م.* बुराई, बदी, शैतानी برايي، بدي، شيطاني

शराब शराब *نر.م.* शराब, मदिरा, नशा
شراب، مديرا، نشا

शराबी शराबी *ص.نب.* शराबी, मतवाला, नशेड़ी
شرابي، متوالا، نشيري

शराफ़त शराफ़त *نر.م.* शराफ़त, उच्चता, श्रेष्ठता
شرښتهتا، اچتا

शराकत शराकत *نر.م.* शराकत, हिस्सेदारी, साझेदारी, भागीदारी
بهاګبداري، هصّي داري، ساجهي داري

शरायत शरायत *نر.م.* 1. शर्तें 2. दाँव
١. شرطېن ٢. داو

शरबत शरबत *نر.م.* शरबत, शीरा, चासनी
چاسني، شيرا، شربت

शरबल शरबल *مص.مت.* 1. मथना, छाछ बनाना 2. किसी बात को बढ़ाना, तूल देना
١. متهنا، چهاچهـ بنانا ٢. کسي بات کو برهانا، طول دېنا

शरपहार शरपहार *نر.م.* पानी के गिरने की आवाज़ जैसे-बारिश
پاني کي ګرني کی آوازجېسي-بارش

शरह शरहा *ښځ.م.* स्पष्टीकरण اسپښټيکرن

शरशर शरशर *نر.م.* पानी बहने की आवाज़
پاني بهني کی آواز

शर्त शर्त *نر.م.* शर्त شرط

शर्तनामः शर्तनामः *ښځ.م.* विनिर्देश और शर्तें
ونردېش اور شرطېن

शरअ शरअ *ښځ.م.* इस्लामी क़ानून اسلامي قانون

शरई शरई *ص.نب.* शरई, विधिक क़ानूनी قانوني، ويدهک

शरफ़ शरफ़ *نر.م.* मान-मर्यादा, इज्जत, प्रतिष्ठा
مان-مريادا، عزت، پرتښتهٔا

शरक़ शरक़ *نر.م.* पूर्व, पूरब پورو، پورب

शरक़न शरक़न *ق.* शरक़न पूरब, पूर्व की ओर پورب، پورو کی اور

शरक़ी शरक़ी *ص.نب.* पूरब का, पूर्वी پورب کا، پوروي

शरक शरक *نر.م.* 1. थप्पड़ की आवाज़, चाबुक मारने की आवाज़ 2. दिल की धड़कन
١. ټهپړ مارني کی آواز، چابک مارني کی آواز ٢. دل کی دهرکن

शिर्क शिर्क *نر.م.* बहुदेववाद بهووېوواد

शिरकत शिरकत *نر.م.* 1. संगति, साथ 2. भागीदारी, हिस्सेदारी
١. سنګتي، ساتهـ ٢. بهاګبداري، حصېداري

शरम शरम *نر.م.* शरम, शर्म, हया لجا، شرم، حيا

शरमूख शरमूख *نر.م.* भेड़िया, वृक بهېړيا، ورک

शरमूखकइ शरमूखकइ *ښځ.م.* शरमीकी छिपकली چهپکلي

शरमाक शरमाक *ص.نر.م.* संकोची, शर्मीला
سنکوچي، شرميلا

शरमीदूकै शरमीदूकै *ص.نر.م.* संकोची, शर्मीला
سنکوچي، شرميلا

शरमवल शरमवल *مص.مت.* लज्जित करना, शर्मिंदा करना
لجّت کرنا، شرمندا کرنا

शरमेदल शरमेदल *مص.ل.* लज्जित होना, शर्मिंदा होना
لججت هونا، شرمنده هونا

श्रंग श्रंग *نر.م.* टनटनाना, खटखटाना
ټنټنانا، کهټکهټانا

श्रंगा श्रंगा *ښځ.م.* टनटन, खटखट
کهټکهټ، ټنټن

श्रंगानै श्रंगानै *نر.م.* खड़खड़ाहट
کهړکهړاهټ

श्रंगवल श्रंगवल *مص.مت.* खड़खड़ाना
کهړکهړانا

श्रंगहार श्रंगहार *نر.م.* टनटन, खटखट
ټنټن، کهټکهټ

श्रंगै श्रंगै *نر.م.* खटखट, टनटन
کهټکهټ، ټنټن

श्रंगेदल श्रंगेदल *مص.ل.* लड़खड़ाते हुए चलना
لړکهړاتي هوي چلنا

शुरो शुरो *ښځ.م.* शुरू, प्रारंभ
پرارنبهـ، شروع

शुरोकवल शुरोकवल *مص.مت.* आरंभ करना, शुरू करना
آرنبهـ کرنا، شروع کرنا

शुरोकेदल शुरोकेदल *مص.ل.* आरंभ होना
آرنبهه هونا

शूरहार शूरहार *نر.م.* बड़बड़ाहट, गुनगुनाहट
بړبړاهټ، ګنګناهټ

शरै शरी *نر.م.* रोमांटिक, मसूरिका, चेचक जैसा रोग, छोटी माता
رومانتک، مسوریکا، چیچک جیسا روگ، چھوتي ماتا

शिरयान शिरयान *نر.م.* 1. धमनी 2. मुख्यमार्ग
١. دھمني ٢. مکھیه مارگ

शरीर शरीर *ص.نر.م.ج.* नटखट, शरारती
نٹکھٹ، شرارتي

शरीअत शरीअ़त *نر.م.* इस्लामी क़ानून اسلامي قانون

शरीफ़ शरीफ़ *ص.نر.م.ج.* कुलीन, उच्च کولین، اُچّ

शरीक शरीक *نر.م.* सहभागी, संगी, सखा, साथी
سھبھاگي، سنگي، سکھا، ساتھي

शरीकवल शरीकवल *مص.مت.* सहभागी बनाना, मित्र बनाना, साथी बनाना
سھبھاگي بنانا، متر بنانا، ساتھي بنانا

शरीकेदल शरीकेदल *مص.ل.* साझेदार होना, हिस्सेदार होना, सहयोगी होना
ساجھیدار ہونا، حصي دار ہونا، سھیوگي ہونا

शरप शड़प *نر.م.* छिड़काव چھڑکاؤ

शरपा शड़पा *ښځ.م.* छिड़काव چھڑکاؤ

शरपल शड़पवल *مص.مت.* छिड़काव करना, छींटना
چھڑکاو کرنا، چھینٹنا

शरपहार शड़पहार *نر.م.* छिड़काव, छिड़काई
چھڑکاؤ، چھڑکایي

शरपै शड़पै *نر.م.* छिड़काई, छिड़काव
چھڑکایي، چھڑکاؤ

शरपेदल शड़पेदल *مص.ل.* छिड़काव होना चھڑکاؤ ہونا

शरशम शड़शम *نر.ج.* सरसों سرسون

शरशम तेल शड़शमतेल *نر.ج.* सरसों का तेल سرسون کا تیل

शरल शड़ल *مص.مت.* दुत्कारना, भगाना, बाहर निकालना, निष्कासित करना, छिलका उतारना
دتکارنا، بھگانا، باھر نکالنا، نشکاست کرنا، چھلکا اتارنا

शरोल शड़वल *مص.مت.* 1. अनुत्पादक बनाना, बंजर बनाना, गैर आबाद करना 2. उबालना, नर्म करना 3. थकाना
١. انتپادک بنانا، بنجربنانا، غیر آباد کرنا ٢. ابالنا، نرم کرنا ٣. تھکانا

शरोमबे छाछ शड़ोम्बे *ښځ.ج.* छाछ چھاچھ

शरी शड़ोइ *ښځ.م.* 1. कंबल 2. साधारण ऊनी कोट
١. کمبل ٢. سادھارن اؤني کوٹ

शरीदल शड़ेदल *مص.ل.* 1. थक जाना 2. बंजर होना, वीरान होना 3. पकना, नर्म होना
١. تھک جانا ٢. بنجر ہونا، ویران ہونا ٣. پکنا، نرم ہونا

शस्तय गुलदाऊदी *نر.م.* शसतय گل داؤدي

शिशक बरामदा, ड्योढ़ी *نر.م.* शिशक برامدا، ڈیوڑی

शतरंज शतरंज *نر.م.* शतरंज شطرنج

शिआर शिआ़र *نر.م.* शिआर नारा, घोष, आदर्श-वाक्य
نارا، گھوس، آدرش- واکیی

शाख शोब: *ښځ.م.* शाख शाखा, विभाग، وبھاگ

शेअर शेअ़र *نر.م.* शेअर कविता, काव्य, पद्य
کویتا، کاویه، پدیه

शूअर शूअ़र *نر.م.* शूअर चेतना, होश چیتنا، ہوش

शूअरी शूअ़री *ص.نب.* शूअरी होश में, इरादे के साथ
ہوش مین، ارادي کي ساتھ

शूगल शूगल *نر.م.* शूगल पेशा, कार्य, धंधा
پیشا، کاریه، دھندھا

शूगल: ज्वाला, लौ *ښځ.م.* शूगलः جوالا، لو

शफ़ा शफ़ा *ښځ.م.* स्वास्थ्य लाभ, रोगमुक्ति, इलाज
سواستھیه لابھ، روگمکتي، علاج

शफ़ाख़ान: शफ़ाख़ानः *ښځ.م.* चिकित्सालय, अस्पताल
چکتسالیَ، اسپتال

शफ़अ़त शफ़अ़त *نر.م.* बीच-बचाव, सिफारिश मध्यस्थता
بیچ-بچاؤ، شفارش، مدھیستھتا

शफ़ाफ़ शफ़ाफ़ *ص.نر.م.ج.* पारदर्शी پاردرشي

नीमशफ़ाफ़ नीम शफ़ाफ़ *ص.نر.م.ج.* 1. अर्ध पारदर्शी 2. स्वच्छ
١. اردھ پاردرشي ٢. سوچھ

शफ़ाही *ص.نب.* मौखिक, ज़ुबानी, अलिखित
موکهیک، زباني، الیکهیت

शफ़्तालू *نر.م.ج.* सतालू, आड़ू ستالو، آړو

शफ़क़ *نر.م.* संध्या, लाली जो शाम को आसमान में प्रकट होती है
سندهیا، لالي جو شام کو آسمان مین پرکٹ هوتي هي

शफ़क़त *نر.م.* कृपा, दयालु, सहानुभूति
کرپا، دیالو، سهانوبهوتي

शक *نر.م.* संदेह, शंका سندیهـ، شنکا

शक *نر.م.* संदेह, शक سندیهـ، شک

शकारल *مص.مت.* शिकार करना شکار کرنا

शकाक *ص.نر.م.* संदेही, शक्की
سندیهي، شکّي

शकाकियत *نر.م.* संदेही سندیهي

शकायत *نر.م.* शिकायत, गिला, निंदा
شکایت، گلا، نندا

शुक्र *نر.م.* शुक्रिया, धन्यवाद, एहसान मानना
شکریه، دهنیواد، احسان ماننا

शुक्रानः *ښځ.م.* शुक्रगुज़ारी, अच्छी तरह धन्यवाद प्रदान करना, शुक्रिया अदा करने का उपहार, उपहार
شکرګزاري اچهی طرح دهنیواد پردان کرنا، شکریا ادا کرني کا اوپهار، اوپهار

शकरपारः *ښځ.م.ج.* एक प्रकार का ज़रदालू, खुबानी
ایک پرکار کا زردالو، خوباني

शकरगनै *نر.م.* ईख, गन्ना ایکهـ، گنّا

शकरः *ښځ.م.* चीनी, शक्कर چیني، شګر

शकरइ *ښځ.م.* डलिया, टोकरी ډلیا، ټوکري

शकश्त *نر.م.* पराजय, हार, मात, असफलता
١. پراجی، هار، مات، اسفلتا ٢. ټوټ-پهوټ، انګ-بهنګ

शकस्ताबंद *نر.م.* हड्डी बैठाने वाला
هډّي بیټهاني والا

शकल *نر.م.* आकार, रूप, बनावट, शक्ल
آکار، روپ، بناوټ، شکل

ईसबगोल *ښځ.م.* शकमपारः ایسب ګول

संदेहास्पद *ص.نر.م.ج.* शकमन سندیهه هاسپد

शिकंजः *ښځ.م.* उत्पीड़न, सताना, कष्ट यातना, शोषण, शिकंजा
اتپیړن، ستانا، کشټ، یاتنا، شوشن، شکنجه

शकंबः *ښځ.م.* प्याज़ और अंडे का सूप
پیازاوراندي کا سوپ

शकोर *نر.م.* एक बड़ा टोकरा ایک برا ټوکرا

शकवल *مص.مت.* 1. तोड़ना, काटना, फाड़ना 2. लूटना
١. تورنا، کاټنا، پهاړنا ٢. لوټنا

शकूण *نر.م.* साही, खार पुश्त ساهي، خارپشت

शकेदल *مص.ل.* 1. फूल तोड़ना 2. लूटा जाना
١. پهول تورنا ٢. لوټا جانا

शकेल *نر.م.* ऐसी प्रक्रिया जिसमें जानवर के दोनों पैर बँधे होते हैं
ایسی پرکریا جسمین جانور کي دونو پیر بندهي هوتي هین

शकेलवल *مص.مت.* जानवर को दोनों पाँव से बाँधना,फँसाना
جانور کو دونون پاؤن سي باندهنا، پهنسانا

शगलन *ص.نر.م.ج.* रेतीला رېتیلا

शगूफः *ښځ.م.* कली, अधखिला फूल
کلي، ادهکهلا پهول

शगून *نر.م.* शकून شګون

शगः *ښځ.م.* 1. बालू 2. गुटिका 3. बटिया
١. بالو ٢. ګټیکا ٣. بټیا

शल *ش.* बीस بیس

शल *ص.نر.م.* अपंग, पंगु, अशक्त
اپنګ، پنګو، اشکت

शलाखः *ښځ.م.* चाबुक, कोड़ा چابک، کوړا

شلاوند ۱علावंड *نر.م.* दान, चंदा, वह नुकसान जिसको मिलकर पूरा किया जाए
دان، چندا، وہ نقصان جسکو ملکر پورا کیا جاي

شلبره ۱علाबोर: *ص.ښځ.م.* मोटी औरत موټي عورت

شلت ۱लत *ص.نر.م.* सुस्त, आलसी, ढीला
سست، آلسي، ډهيلا

شلخی ۱लखै *نر.م.* 1. देशी पिस्तौल, देशी बंदूक 2. सब्ज़ी
۱. ډېسي پستول، ډېسي بندوق ۲. سبزي

شلغم ۱लग़म *نر.م.ج.* ۱लजम شلجم

شلنډ ۱लंड *ص.نر.م.* मोटा-ताज़ा, तगड़ा
موټا-تازه، تګړه

شلنګ *نر.م.* शीलिंग (मुद्रा) شلنګ (مدرا)

شلول ۱लवल *مص.مت.* काट देना, तोड़ देना
کاټ دېنا، تور دېنا

شلی ۱लै *نر.م.* अफ़ग़ानी नोट 20 ۲۰ افغاني نوټ

شلیته ۱लीत: *ص.ښځ.م.* 1. बदचलन महिला, रंडी, फूहड़, भद्दा 2. बड़ी बोरी 3. ढेर, अंबार
۱. بدچلن مېلا، رنډي، پهوهړ، بهډا ۲. بړی بوري ۳. ډهېر، انبار

شلیک *نر.م.* ۱लीक फायर, गोली चलना, फौजी सलामी
فایر، ګولي چلنا، فوجي سلامي

شلیل ۱लील *نر.م.* एक विशेष प्रकार का शफतालू
اېک ویشېش پرکارکا شفتالو

شم ۱म *نر.م.* दीपक, दीया, दीप, शमा
دیپک، دیا، دیپ، شمع

شمار ۱मार *نر.م.* गिनती, संख्या گنتي، سنکهيا

شمارل ۱मारल *مص.مت.* गिनना, गिनती करना, परिकलन करना
گنتي، گنتي کرنا، پریکلن کرنا

شمال ۱माल *نر.م.* उत्तर, उत्तर की हवा
اتر، اترکی هوا

شمالي ۱माली *ص.نب.* उत्तरी اتري

شمزی ۱मज़ै *ښځ.م.* रीढ़ की हड्डी ریږه کی هډّي

شمسي ۱मसी *ص.نب.* सौर, सूर्य سور، سوریه

شمشتی ۱मशतै *نر.م.* कछुआ, कच्छप کچهوا، کچهپ

شمع ۱मा *ښځ.م.* 1. मोमबत्ती 2. दीया, शमा
۱. موم بتي ۲. دیا، شمع

سل شمع گروپ *نر.م* सल ۱मा ग्रुप सौ वाट का बल्ब
سو واټ کا بلب

شمکور ۱मकोर *ص.نر.م.* रतौंधी, आँख का एक प्रकार का रोग
رتوندهي، آنکهـ کا اېک پرکار کا روگ

شمله ۱मल: *ښځ.م.* पगड़ी का लटका हिस्सा
پګړي کا لټکا حصّه

شمول ۱मूल *نر.م.* समावेश, सम्मिलित, शामिल
سماوېش، سملت، شامل

شمه ۱म: *ښځ.م.* चाय का उबला हुआ पानी
چای کا ابلا هوا پاني

شمېر ۱मेर *نر.م.* गिनती, संख्या گنتي، سنکهيا

شمېرل ۱मेरल *مص.مت.* गिनना, गिनती करना, परिकलन करना
گنتي، گنتي کرنا، بریکلن کرنا

شناخت ۱नाख्त *نر.م.* पहचान پهچان

شناخته ۱नाख्त: *ص.نب.* परिचय, जानकारी
پریچی، جانکاري

شناخته ۱नाख्त: *ښځ.م.* समाधि-पत्थर سمادهي- پتهر

شنا لغه ۱नालग: *ص.نر.م.* बिना खमीर का वह आटा जिसे खमीर किया हुआ न हो
بنا خمیرکا وہ آټا جسي خمېر کیا هوا نه هو

شناوی ۱नावइ *ص.ښځ.م.* 1. छाछ, मटठा 2. काली या सफेद दाढ़ी या सिर के बाल
۱. چهاچهـ، مټها ۲. کالي یا سفېد دارهي یا سرکي بال

شنبی ۱शम्बे *ښځ.م.* शनिवार شنیوار

شنخته ۱नाख्त: *ښځ.م.* समाधि पत्थर سمادهي پتهر

شنډ ۱नड *ص.نر.م.* 1. बाँझ, बंध्य, अनुत्पादक 2. वीरान, खंडहर 3. सोंठ
۱. بانجهـ، بندهیه، انوتپادک۲. ویران، کهنډهر۳. سونتهـ

شنڈول शंडवल مص.مت. बाँझ करना, बंध्य करना, अफल करना
بانجھ کرنا، بندھیہ کرنا، اپھل کرنا

شنڈپل शूनडेदल مص.ل. बाँझ होना, बंध्य होना, अनुत्पादक होना
بانجھ ہونا، بندھیہ ہونا، انوتپادک ہونا

شنل शनल مص.مت. छितराना, छानना, तलाश करना
چھترانا، چھاننا، تلاش کرنا

شننه शनानः نبڑ.م. 1. बिखेरा हुआ, फैलाया हुआ, प्रकीर्ण 2. तलाश
١. بکھیرا ہوا، پھیلایا ہوا، پرکرن ٢. تلاش

شنوالی शनवालै نر.م. जैतून का दाना زیتون کا دانہ

شنه शनः نر.ج. 1. घास, हरा-भरा, पौधा 2. सब्ज़ी
١. گھاس، ہراجبھرا، پودھا ٢. سبزي

شنه शनः ص.نر.ج. ताज़ा تازہ

شنه توخله शनातोखलः نبڑ.م. ککرکھانسي कुकुरखाँसी

شنه خره शनाजरगूनः نبڑ.م. اندردھنس इंद्रधनुष

شنه غاره शनागारः نبڑ.م. ککر کھانسي कुकुरखाँसी

شنه لوخره शनालोखरः نبڑ.م. گھنا دھوان घना धुआँ

شنه هريره शनाहरीड़ः نبڑ.م. هرڑ، هر، هريتکي हर्र, हड़, हरीतकी

شنی शनै نر.م. गलका, हाथ-पैर की उँगलियों में होने वाला फोड़ा
گلکا،ہاتھ-پیر کی انگلیون مین ہونے والا پھورا

شنی शने نبڑ.ج. मस्तगी, एक प्रकार का गोंद जो दवा के काम आए
مستگي، ایک پرکارکا گوند جودوا کي کام آي

شنپل शनेदल مص.ل. 1. हिलना, थरथराना, काँपना 2. परेशान हो जाना
١. هلنا، تھرتھرانا، کانپنا ٢. پرېشان هو جانا

شنپلی शनेलय نر.م. 1. घास 2. हरा-भरा 3. सब्ज़ी
١. گھاس ٢. هراجبھرا ٣. سبزي

شنِ शण نر.م. 1. मस्त 2. घोड़े का हिनहिनाना 3. उपद्रवी, बुरे व्यवहार वाला
١. مست ٢. گھوڑے کا هنهنانا ٣. اپدروی، برے ویوهار والا

شنا शणा نبڑ.م. हिनहिनाना هنهنانا

شنشنی शणशणै نر.م. खड़खड़ کھڑکھڑ

شنول शणवल مص.مت. पेड़ की डालों का हिलना
پیڑکی ڈالون کا هلنا

شنهار शणहार نر.م. 1. हिनहिनाना 2. पेड़ के पत्तों की हिलने की आवाज़
١. هنهنانا ٢. پیڑ کي پتون کی هلني کی آواز

شنپل शणेदल مص.ل. 1. पेड़ की टहनियों का हिलना 2. घोड़े का हिनहिनाना
١. پیڑکي ٹہنیون کا هلنا ٢. گھوڑي کا هنهنانا

شو शू ف हो गया هو گیا

شواخون शवाखून نر.م. अप्रसन्न, दुःखी, परेशान, नाराज
اپرسنّ، دکھي، پرېشان، ناراض

شوار शवार ص.نر.م. 1. फैलाया हुआ, बिछाया हुआ 2. आज़ाद
١. پھیلایا هوا، بچھایا هوا ٢. آزاد

شواروز शवारोज़ نر.ج. दिन-रात دن- رات

شوار शवाड़ ص.نر.م. काहिल, ढीला, सुस्त
کاهل، ڈھیلا، سست

شوارہ शवाड़ः نر.م. बंजर, जो खेती के योग्य न हो
بنجر، جو کھیتي کي یوگیه نه هو

شوارِي،شوارِي शवाड़ी,शवाड़ी نبڑ.م. 1. काहिल, सुस्त 2. टुकड़े-टुकड़े 3. गडमड
١. کاهل، سست ٢. ٹکڑي-ٹکڑي٣. گڈمڈ

شوبله शोबलः نبڑ.م. 1. कनखजूरा, गोजर 2. जंगी टैंक
١. کنکھجورا، گوجر٢. جنگي ٹینک

شوبله शोबलः نبڑ.م. 1. नाला, छोटी नदी 2. रेतीला 3. नम भूमि 4. जलनिकास
١. نالا، چھوٹي ندي٢. ریتیلا٣. نم بھومي ۴. جل نکاس

شوبی शूबै نر.م. 1. रजनीगंधा 2. कंद लीली
١. رجنی گندھا ٢. کند لیلي

شوپ शूप نر.م. घूँट, चुस्की گھونٹ، چسکي

شوپرک शोपरक نر.م. चमगादड़ چمگادر

शोपड़ *نر.م.* 1. जिसका खतना न हुआ हो 2. गँवार

١. جسکا ختنه نه هوا هو ٢. گنوار

शोप: *نر.م.* जिसका खतना न हुआ हो

جسکا ختنه نه هوا هو

शोप:शो *ق.* बिखरा हुआ, तितर-बितर

بکهرا هوا، تتر بتر

शूपयान *نر.م.* क्षति, नुकसान, हानि, जुर्माना

شتي، نقصان، هاني، جرمانه

शूपयानः *ښځ.م.* 1. दोष, आरोप, तोहमत 2. शर्म, लज्जा

١. دوش، آروپ، تهمت ٢. شرم، لجا

शौतालू *نر.م.ج.* शफ़तालू

शौवशतै *نر.م.* आ कछुआ

शूत्राकी *ښځ.م.* पानी की धार

शौतः *ښځ.م.* पौधों की बीमारी का एक प्रकार

پودهون کی بیماري کا ایک پرکار

शवटी *ښځ.م.* 1. मज़ाक़, हँसी, ठट्ठा 2. बकवास, बुरी बात

١. مذاق، هنسي، ټهټها ٢. بکواس، بری بات

शूट *نر.م.* पंगु, लंगड़ा

शूटकः *ښځ.م.* मकई का बाल

शूटः *ص.ښځ.م.* कच्चा खरबूज़

शोख़ *ص.نر.م.* 1. शरारती, नटखट 2. दुष्ट 3. बेशर्म

١. شرارتي، نټکهټ ٢. دشټ ٣. بېشرم

शोखी *ښځ.م.* शरारत, नटखट, शैतानी, चालाकी, गुस्ताखी

شرارت، نټکهټ، شېطاني، چالاکي، گستاخي

दूध *نر.ج.* **शूदः** दूधः

دودهـ

शोदः *ص.نر.م.* **शूदः** बेवकूफ, नासमझ

بېوقوف، ناسمجهـ

शूदे *ښځ.ج.* **शूदी** दूध

دودهـ

शूदयारः *ښځ.م.* ऐसी ज़मीन जो बोने के लिए तैयार की गई हो

ايسي زمين جو بوني کي لي تيار کی گيي هو

शोडंग *نر.م.* **शोधनक** 1. मूर्ख, बेवक़ूफ़ 2. बेशर्म, बेगैरत

١. مورکهـ، بېوقوف ٢. بېشرم، بېغيرت

शोर *نر.م.* **शुर** शोरगुल, कोलाहल, हल्ला

شورګل، کولاهل، هلّا

शूर *نر.م.* **शुर** शोर, हो-हल्ला

شور، هو-هلّا

शूरा *ښځ.م.* **शुरा** परिषद, समिति, सभा, संसद

پریشد، سمیتي، سبها، سنسد

शोरीश *نر.م.* **शुरश** अशांति, विद्रोह, बग़ावत

اشانتي، ودروه، بغاوت

मैनापक्षी *ښځ.م.* **शोरकइ** शोरकइ

مېناپکشي

शोरमाशोर *نر.م.* **शुरमा शुर** शोरगुल ,हल्ला

شورګل، هلّا

शोरवा *ښځ.م.* **शोरवा** शोरबा, कढ़ी

شوربا، کړهي

शोरूगौगा *ښځ.م.* **शोरुगौगा** हो-हल्ला

هو-هلّا

शोरवीइत्हाद *نر.م.* **शोरवी इत्हाद** सोवियत यूनियन

سوویټ یونین

शोरवयान *نر.ج.* **शोरुवियान** रूस की निवासी

روس کی نواسي

शोरहार *نر.م.* **शूरहार** झरने की ध्वनि, पानी बहने की ध्वनि

جهرني کی دهوني، پاني بهني کی دهوني

शोरेदल *مص.ل.* **शोरुबदल** पानी का बहना

پاني کا بهنا

शोड़ायी *ښځ.م.* **शोड़ायी** कीप, छुच्छी

کیپ، چهچهي

शूड़तक *نر.م.ج.* **शोरुतक** जालीनुमा कपड़ा, ढीला बुना हुआ कपड़ा

جالینما کپړا، ډهیلا بنا هوا کپړا

शोड़गइ *نر.م.* **शोरुगी** 1. खरल, ओखली 2. जंग, छाछ का बर्तन

١. کهرل، اوکهلي ٢. جنګ، چهاچهـ کا برتن

शूड़वल *مص.مت.* **शोरुवल** 1. ज्यादा पानी डालना 2. आवाज़ करते हुए पीना 3. घिसना

١. زیاده پاني ډالنا ٢. آواز کرتي هوي پینا ٣. گهسنا

शोड़: *ښځ.م.* **शोरु** शोरु निवाला, कौर

نوالا، کور

शोड़: *ښځ.م.* **शोरु** शोरु छानने का वस्त्र

چهاننې کا وستر

शोश शोश *نر.م.* 1. बरसाती, टाट, ड्योढ़ी 2. अधजला कोयला
١. برساتي، ٹاٹ، ڈيورهي ٢. ادھ جلا کويلا

शोग़ शोग़ *نر.م.* टेढ़ा, वक्र, टेढ़ा, वक्र

शोग़ल शोग़वल *مص-مت* वक्र करना, टेढ़ा करना
وکر کرنا، ٹيڑھا کرنا

शोग़्दल शोग़्दल *مص.ل.* वक्र होना, मुड़ा होना, झुका होना
وکر ہونا، مڑا ہونا، جھکا ہونا

शौक़ शौक़ *نر.م.* इच्छा, शौक़, रुचि
اچھّا، شوق، روچي

शौक़मन शौक़मन *ص.نر.م.ج.* दिलचस्पी, रुचि लेने वाला
دلچسپي، روچي لٹني والا

शौक़ी शौक़ी *ص.نب.* 1. शौक़ीन 2. अव्यवसायी
١. شوقين ٢. اويوسايي

शोक शोक *نر.م.* शोक, सदमा, ग़म

शोकार शोकार: *ثبغ.م.* खरोंच
کھرونچ

शोकाणे शवकाणे *نر.م.* वह पत्थर जिससे बर्तन, कलम, स्लेट आदि बनाते हैं
وہ پتھرجس سي برتن، قلم، سلیٹ آدي بناتي ہیں

शोकत शवकत *نر.م.* महिमा, शान, गौरव, ठाठ
مہیما، شان، گورو، ٹھاٹھ

शोकमार शूकमार *نر.م.* डाकू, डकैत
ڈاکو، ڈکیٹ

शोकोर शवकोर *نر.م.* रतौंधी, आँख का एक प्रकार का रोग
رتوندھي، آنکھ کا ایک پرکارکا روگ

शोकोल शूकवल *مص.مت.* 1. काटना 2. लूटमार करना
١. تورنا، کاٹنا ٢. لوٹ مار کرنا

शोकः शूकः *ثبغ.م.* डकैती
ڈکیٹي

शोगीर शवगीर *نر.م.* रात्रि को सतर्क रहना
راتري کو سترک رہنا

शोलः शोलः *ثبغ.م.* 1. धान का पौधा 2. चावल और तेल के साथ बना हुआ एक प्रकार का भोजन
١. دھان کا پودھا ٢. چاول اورتیل کي ساتھ بنا ہوا ایک پرکار کا بھوجن

शोलः शवालः *ثبغ.م.* 1. घोड़े का नाखून तराशना 2. पेचिश 3. गर्भपात के दौरान दर्द
١. گھوڑي کا ناخن تراشنا ٢. پیچش ٣. گربھپات کي دوران درد

शोली शोली *ثبغ.ج.* धान
دھان

शोम शूम *ص.نر.م.* 1. बखील, कंजूस, लालची 2. भुखमरी, भूखों मरना
١. بخیل، کنجوس، لالچي٢. بھوکھمري، بھوکھون مرنا

शोम शूम *ص.نر.م.* अशुभ, अमंगल
اشبھ، امنگل

शोमः शूमः *ثبغ.م.* भोजन, मृतक के सम्मान में दिया जाने वाला भोज
بھوجن، مرتک کي سمّان مںن دیا جاني والا بھوج

शोमः शूमः *ثبغ.م.* चाय का उबला पानी
چاي کا ابلا پاني

शोमः शूमः *ثبغ.م.* रात का एक पहर
رات کا ایک پھر

शोंड शूंड *نر.ج.* अदरक, सोंठ
ادرک، سونٹھ

शोंडान शोंडान *نر.ج.* होंठ
ھونٹھ

शोंडक शूंडक *نر.م.* सूँड
سونڈ

शोंडवर शूनडवर *ص.نر.م.ج.* मोटे होंठ वाला
موٹي ھونٹھ والا

शोंडः शूंडः *ثبغ.م.* होंठ
ھونٹھ

शोश शवा *ثبغ.م.* शीशम
شیشم

शोश शवः *ثبغ.م.* ढलान
ڈھلان

शोनी शूनै *ص.نر.م.* संभव
سنبھو

नाशोनी नाशूनै *ص.نر.م.* असंभव
اسنبھو

शोहा शहा *ثبغ.م.* 1. परम, प्रिय 2. गृहिणी
١. پرم، پریه ٢. گرھني

शोहाब साकिब शहाब साकिब *نر.م.* उल्का
الکا

शोहादत शहादत *نر.م.* 1. आत्मबलिदान, प्राणोत्सर्ग, शहादत 2. गवाह, सबूत
١. آتم بلیدان، پرانِ اتسرگ، شہادت ٢. گواھ، ثبوت

شهادت نامه شहादत नामः *ښځ.م.* प्रमाण-पत्र, उपाधि-पत्र

پرمان-پتر، اپادهي-پتر

شهامت شहामत *نر.م.* साहस, वीरता ساهس،ويرتا

شهرت शूहरत *نر.م.* पहचान, कीर्ति, नाम, प्रसिद्धि پهچان، کرتي، نام، پرسدهي

شهو शहो *ښځ.م.* 1. परमप्रिय 2. गृहिणी ۱. پرم پريه ۲. ګرهني

شهواني शहवानी *ص.نب.* कामुक کامک

شهوت शहवत *نر.م.* कामुकता کامکتا

شهوتي शहवती *ص.نب.* कामुक, उत्तेजक, कामोत्तेजक, लंपट, कामातुर

کامک، اتېجک، کاموتّېجک، لمپټ، کاماتور

شهې शहइ *ښځ.م.* 1. परमप्रिय 2. गृहिणी ۱. پرم پريه ۲. ګرهني

شهید शहीद *نر.م.* शहीद, कुर्बानी देने वाला شهيد، قرباني دېنې والا

شهین शहीन *نر.م.* 1. बाजपक्षी 2. छोटी तोप ۱. بازېکشي۲. چهوټي توپ

شهین शहीन *نر.م.* संकेतक سنکېتک

شی शै *نر.م.* पदार्थ, वस्तु پدارتهـ، وستو

شیبه शेब: *ښځ.م.* क्षण, पल شن، پل

شپټ शेट *نر.م.* चिराग की छाया چراغ کی چهايا

شیخ शेख़ *نر.م.* 1. बूढ़ा, वृद्ध 2. धर्म भक्त, पीर, फकीर 3. हिंदू जो मुसलमान हो गया हो

۱. بوړها، وردهـ ۲. دهرم بهکت، پير، فقير ۳. هندو جو مسلمان هو ګيا هو

شیدي शीदे *ښځ.م.* दूध دودهـ

شیربرنج शेरबरींज *نر.م.* खीर کهير

شیرچای शीरचाय *نر.م.* दूध वाली चाय دودهـ والي چای

شیرچایي शीरचायी *ص.نب.* गुलाबी रंग ګلابي رنګ

شیرخښت शीरख़ख्त *نر.م.* औषधीय पौधों का फल اوشدهيی پودهون کا پهل

شیرخط शेरख़त *نر.م.* उछालना, फेंकना اچهالنا، پهېنکنا

شیرخوره शीरखोर: *ص.نب.* दुधमुहाँ बच्चा دودهـ منها بچّا

شیردان शेरदान *نر.م.* टोंटी, नल ټونټي، نل

شیرکتی शीरकतइ *ښځ.م.* साल भर दूध देने वाली गाय سال بهر دودهـ دېنې والي ګای

شیره शीर: *ښځ.م.* रस رس

شیریني शेरीनी *ښځ.م.* 1. मीठा, मीठापन 2. मिठाई ۱. میټها، میټهاپن ۲. میټهايي

شیشکه शीशक: *ښځ.م.* बटन بټن

شیشکه शीशाक: *ښځ.م.* डायन, चुड़ैल, भूतनी ډاين، چړېل، بهوتني

شیشنل शीशनल *مص.ل.* हिनहिनाना هنهنانا

شیشنی शीशनै *نر.م.* हिनहिनाना هنهنانا

شیطان शैतान *نر.م.* शैतान, राक्षस شیطان، راکچهس

شیطاني शैतानी *ښځ.م.* नटखट, शैतानी, बदमाशी نټکهټ، شیطاني، بدمعاشي

شیعه शीय: *ص.نب.* शिया, मुस्लिम संप्रदाय شیعه، مسلم سمپردای

شیک शीक *ص.نر.م.* 1. फैशनप्रिय, शौकीन 2. प्रचलित ۱. فیشن پريه، شوقين ۲. پرچلت

شیګره शीगर: *ښځ.م.* वर्षा ورشا

شیګره शीगर: *ص.ښځ.م.* लड़की के माता-पिता की अनुमति बिना विवाह

لرکي کي ماتاپتا کي بنا ويواهـ

شپله शेल: *ښځ.م.* जल-धारा جل-دهارا

شین शीन *نر.م.* शीन वर्णमाला का नाम ش ورنمالا کا نام

شین शीन *ص.نر.م.* नीला, हरा نيلا، هرا

شین نتی शीननतै *نر.م.* कछुआ, कच्छप کچهوا، کچهپ

شیندل बिखेरना, छींटना, छितराना.*مص.مت* **شینـدل**
بکھیرنا، چھینٹنا، چھترانا

شیندل 1. गाय का गोबर, मवेशियों के *نر.م.* **شینـدل**
पाँव के नीचे भीगा हुआ गोबर 2. मूत्र, पेशाब
۱. گای کا گوبر، مویشیوں کي پاؤں کي نیچي بھیگا ھوا
گوبر ۲. متر، پیشاب

شین شوبی जंगली पोदीना *نر.م.* **شینشوبۍ**
جنگلي پودینه

شین غزی झाऊ जैसा, बड़ा पेड़, बरगद.*نر.م* **شینغزۍ**
جھاو جیسا، بڑا پیڑ، برگد

شینوالی नीलापन, हरापन *نر.م.* **شینوالۍ**
نیلاپن، ھراپن

شینی 1. बीसहरी (रोग), एक प्रकार का *نر.م.* **شینۍ**
फोड़ा जो हाथ और पाँव के तलवे में निकलता है 2.
अल्पमात्रा 3. मुर्गी का जुआँ, किलनी
۱. بسھري (روگ)، ایک پرکارکا پھوڑا جوھاتھ اور پاؤن
کي تلوی مین نکلتا ھي ۲. الپ ماترا ۳. مرگي کا جوآں،
کلني

ښ خین

ښ पश्तो वर्णमाला का 24वाँ अक्षर *نر.م.* **خین**
پشتو ورنمالا کا ۲۴ وان اکشر

ښاپرک चमगादड़ *نر.م.* **خاپرک**
چمگادڑ

ښاپیرک चमगादड़ *نر.م.* **خاپیرک**
چمگادڑ

ښاپیرۍ परी *ښځ.م.* **خاپیرۍ**
پري

ښاځه पत्थर की पटिया, वह पत्थर जिससे क़ब्र ढका जाता है *ښځ.م.* **خاجه**
پتھر کی پتیا، وہ پتھر جس سي قبر ڈھکا جاتا ھي

ښاځ घमंड, हेकड़ी, ग़रूर *نر.م.* **خاس**
غرور

ښاخ शाखा, डाल, टहनी *نر.م.* **خاښ**
شاخا، ڈال، ٹہني

ښاخلن टहनीदार *ص.نر.م.* **خاښلن**
ٹہنیدار

ښاخله शाखा, डाली, टहनी *ص.نر.م.* **خاښله**
شاخا، ڈالي، ٹہني

ښاخی जेली, पाँचा, भूसा इकट्ठा करने का औज़ार *ښځ.م.ج.* **خاښۍ**
جیلي، پانچا، بھوسا اکٹھاً کرني کا اوزار

ښاد प्रसन्न, खुश *ص.نر.م.* **خاد**
پرسنّ، خوش

ښادمن प्रसन्न, खुश *ص.نر.م.ج.* **خادمن**
پرسنّ، خوش

ښادول प्रसन्न करना, खुश करना *مص.مت.* **خادول**
پرسنّ کرنا، خوش کرنا

ښادي उल्लास, हर्ष, खुशी *ښځ.م.* **خادي**
اولّاس، ھرش، خوشي

ښادیدل प्रसन्न होना, खुश होना *مص.ل.* **خادیدل**
پرسنّ ھونا، خوش ھونا

ښار नगर, शहर *نر.م.* **خار**
نگر، شھر

ښارګ गले की नस, वह नस जिसके द्वारा ख़ून बदन से सिर में पहुँचता है *نر.م.* **خارګ**
گلي کی نس، وہ نس جسکي دوارا خون بدن سي سر مین
پھونچتا ھي

ښارنۍ शहरी *نر.م.* **خارنۍ**
شھري

ښارو मैना (पक्षी) *ښځ.م.* **خارو**
مینا (پکشي)

ښامار अजगर *نر.م.* **خامار**
اجگر

ښانګ लकड़ी का बड़ा कटोरा *نر.م.* **خانک**
لکڑي کا بڑا کٹورا

ښانګه रान, जाँघ *ښځ.م.* **خانګه**
ران، جانگھه

ښایست सुंदरता, सौंदर्य *نر.م.* **خایست**
سندرتا، سوندریه

ښایسته सुंदर, ख़ूबसूरत *ص.نب.* **خایسته**
سندر، خوبصورت

ښاروال मेयर, महापौर, नगर प्रमुख, महापालिका अध्यक्ष *نر.م.* **خاروال**
میئر، مھاپور، نگر پرمکھ، مھاپالیکا ادھیکش

ښاروالي नगरपालिका *ښځ.م.* **خاروالي**
نگرپالیکا

ښاري शहरी *ص.نب.* **خاري**
شھري

بٹاغلی خاوَنلے *نر.م.* श्री, श्रीमान شري، شريمان

بٹالنگ خالَنگ *ص.نر.م.* 1. वक्रपाद, टेढ़े पैर वाला 2. व्यस्त, मशगूल, कार्यरत
١. وكرپاد، ټيڑهي پير والا ٢. ويست، مشغول، كاريرت

بٹایي خایي *ق.* संभवतः, शायद سنبهوته، شايد

بٹایي خایي *ص.* मुनासिब, योग्य, सुपात्र
مناسب، يوگيي، سوپاتر

بٹپټه خپېتهٔ *بٹخ.م.* कील, पच्चर کيل، پچر

بٹخمني خجمنے *بٹخ.ج.* महिलाएं, स्त्रियाँ, महिलाओं जैसा स्वभाव रखने
مهيلاين، استريان ، مهيلاؤن جيسا سوبهاؤ ركهني والا

بٹخنوکی خجنوکے *ص.نر.م.* 1. पौरुषहीन, स्त्रैण, जनाना, औरत जैसा 2. बेगैरत, बेहया
١. پورشهين، سترين، زنانا، عورت جيسا ٢. بيغيرت، بي حيا

بٹخه خجهٔ *بٹخ.م.* महिला, स्त्री مهيلا، استري

بٹخینه خجینهٔ *ص.نب.* स्त्रीलिंग, स्त्रैण, महिलाओं का
سترلنگ، سترين، مهيلاؤن كا

بٹڅیاکه خچیاکهٔ *بٹخ.م.* अबाबील पक्षी ابابيل پكشي

بٹخول خخوَل *مص.مت.* दफनाना, गाड़ देना دفنانا، گاڑ دينا

بٹخپدل خخپَدل *مص.ل.* दफन होना, गाड़ा जाना دفن هونا، گاڑا جانا

بٹرا خرا *بٹخ.م.* अभिशाप, बद्दुआ ابهيشاپ، بددعا

بٹرنه خرنهٔ *ص.بٹخ.م.* नुनखरा, नमकीन ننكهرا، نمكين

بٹره خرهٔ *بٹخ.م.* शोरा, सुरियाखार شورا، سرياكهار

بٹکار خکار *نر.م.* शिकार, आखेट شكار، أكهيٹ

بٹکارغلی خکارغَلے *نر.م.* आखेट-क्षेत्र, शिकार-क्षेत्र أكهيٹ-شيٹر، شكار-شيٹر

بٹکاروَل خکارَوَل *مص.مت.* शिकार करना شكار كرنا

بٹکارل خکارَل *مص.مت.* कुत्ते को शिकार के लिए भेजना
كتّي كو شكار كي لي بهيجنا

بٹکارندوی خکارَندوَے *ص.نر.م.ج.* 1. प्रसिद्ध 2. निर्देशक, सूचक
١. پرسدھ ٢. نردیشک، سوچک

بٹکاره خکارهٔ *ص.نب.* प्रत्यक्ष, प्रकट, ज्ञात, खुला, ज़ाहिर
پرتيكش، پركٹ، گيات، كهلا، ظاهر

بٹکاره کول خکارهٔ کَول *مص.مت.* दिखाना खोल देना, ज़ाहिर करना
دكهانا، كهول دينا، ظاهر كرنا

بٹکاري خکاري *ص.نب.* आखेटक, शिकार करने वाला, शिकारी
آكهيٹک، شكاركرني والا، شكاري

بٹکاري خکاري *نر.بٹخ.م.* शिकारी, आखेटक, अहेरी
شكاري، آكهيٹک، اهيري

بٹکر خکار *نر.م.* सींग سينگ

بٹکرور خکرَور *نر.م.* 1. सींग वाला 2. ज़ोरावर
١. سينگ والا ٢. زوراور

بٹکل خکَل *مص.مت.* 1. खींचना, लिखना 2. निकालना, बाहर निकालना 3. दूर करना
١. كهينچنا، لكهنا ٢. نكالنا، باهر نكالنا ٣. دوركرنا

بٹکلا خکالا *بٹخ.م.* सौंदर्य سوندريي

بٹکلل خکَلَل *مص.مت.* सँवारना, सजाना
سوارنا، سجانا

بٹکلول خکَلَول *مص.مت.* चूमना, चुंबन देना
چومنا، چمبن دينا

بٹکلی خکَلے *ص.نر.م.* सुंदर, प्यारा, रमणीय
سندر، پيارا، رمنيه

بٹکنځا خکنجا *بٹخ.م.* गाली, गलौज, दुर्व्यवहार
گالي، گلوج، درويوهار

بٹکنځل خکنجَل *نر.م.* गाली, गलौज گالي، گلوج

بٹکنځل خکنجَل *مص.مت.* गाली देना, दुर्व्यवहार करना, बुरे नाम से बुलाना
گالي دينا، درويوهار كرنا، بري نام سي بلانا

ښکېل खकेल *نر.م.* बाँधा हुआ, रोका हुआ, बंद
बांधा हुआ، روکا ہوا، بند

ښکېلول खकेलवल *مص.مت.* 1. बाँधना, बंद करना 2. जानवरों को बाँधना
۱. باندھنا، بند کرنا ۲. جانورون کو باندھنا

ښمر खमर *نر.م.* 1. प्रयोग, उपयोग 2. नफा, फ़ायदा
۱. پریوگ، اپیوگ ۲. نفع، فایدہ

ښندل खनदल *مص.مت.* 1. क़ुरबान करना, बलिदान करना 2. छींटना, बिखेरना
۱. قربان کرنا، بلیدان کرنا ۲. چھینٹنا، بکھیرنا

ښندنه खनदनः *ښځ.م.* 1. अनुदान 2. अर्पण, चढ़ावा, बली
۱. انودان ۲. ارپن، چڑھاوا، بلي

ښنګری खनगरै *نر.م.* टखना ٹخنا

ښنګل खनगल *نر.م.* लवण, खारा, नमकीन
لون، کھارا، نمکین

ښنه खणः *ښځ.م.* पैर, पाँव, टाँग پیر، پاؤن، ٹانگ

ښودل खोदल *مص.مت.* 1. दिखाना 2. पढ़ाना
۱. دکھانا ۲. پڑھانا

ښودنه खोदनः *ښځ.م.* 1. दिखावा 2. शिक्षा
۱. دکھاوا ۲. شکشا

ښورنده खोरंदः *ص.نب.* चलता-फिरता, हिलने वाला, घूमने वाला
چلنتا-پھرتا، ہلنے والا، گھومنے والا

ښوروا खोरवा *ښځ.م.* शोरबा, रस شوربہ، رس

ښوروول खोरवल *مص.مت.* हिलाना ہلانا

ښوره खोरः *ښځ.م.* 1. मिट्टी में मिली हुई खाद 2. एक प्रकार का पौधा
۱. مٹّي مېں ملي هويي کهاد ۲. ایک پرکار کا پودها

ښوریدل खोरेदल *مص.ل.* हिलना ہلنا

ښون खवन *نر.م.ج.* ज़ैतून زیتون

ښونګری खोंगरै *نر.م.* टखना ٹخنا

ښوول खोवल *مص.مت.* 1. दिखाना 2. पढ़ाना
۱. دکھانا ۲. پڑھانا

ښوونځی खोवंजै *نر.م.* विद्यालय, स्कूल
ودیالی، اسکول

ښوونکی खोवंकै *نر.م.* शिक्षक, प्रशिक्षक
شکشک، پرشکشک

ښوونه खोवनः *ښځ.م.* 1. आदेश 2. शिक्षा, शिक्षण
۱. آدیش ۲. شکشا، شکشن

ښوونه اوروزنه खोवना ओ रोज़नः *نر.م.* शिक्षण, प्रशिक्षक
شکشن، پرشکشک

ښوی खवै *ص.نب.* 1. फिसलन 2. चालाक, धूर्त
۱. پھسلن۲. چالاک، دوھرت

ښویکی खवयकै *ص.نر.م.* धूर्त, चालाक दوھرت، چالاک

ښویند खवयंद *ص.نر.م.ج.* फिसलन پھسلن

ښویندوکی खोयंदकै *ص.نر.م.* फिसलने वाला
پھسلني والا

ښویول खवयवल *مص.مت.* 1. सरकना, खिसकना 2. फिसलने वाला बनाना 3. बराबर करना, समतल करना
۱. سرکنا، کھسکنا ۲. پھسلني والا بنانا ۳. برابر کرنا، سمتل کرنا

ښه खः *ص.نب.* अच्छा, बेहतर اچھا، بېهتر

ښه खः *اد.* हाँ, हामी هاں، هامي

ښه खः *نر.ج.* भलाई, अच्छाई, कृपा
بهلايي، اچھاَيي، کرپا

ښه راغلی खःरागलै *ښځ.م.* स्वागत سواگت

ښه کېدل खकेदल *مص.ل.* अच्छा होना, स्वस्थ होना, बेहतर होना
اچھا هونا، سوسته هونا، بېهتر هونا

ښوالی खवालै *نر.م.* भलाई, अच्छाई, बेहतरी
بهلايي، اچھّايي، بېهتري

ښی खै *ص.نر.م.* सीधा, सीधा हाथ سیدها، سیدها هاتھ

ښېرا खेरा *ښځ.م.* अभिशाप, बद्दुआ ابهیشاپ، بددعا

ښېرازه खेराज़ा *ص-* 1. फलता-फूलता 2. हरा-भरा, ताज़ा
۱. پھلتا-پھولتا ۲. هرا- بهرا، تازه

بښګره ښځ.م. खेगड़: कृपा, मेहरबानी, दया, अनुग्रह
کرپا، مېهرباني، دیا، انوګره

بښل مص.مت. खयल 1. दिखाना 2. पढ़ाना, सिखाना.
۱. دکهانا ۲. پړهانا، سکهانا

بښلی ص.نر.م. शरारती شرارتي

ص स्वात

ص نر.م. स्वात पश्तो वर्णमाला का 25वाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا ۲۵وان اکشر

صابر ص.نر.م. साबिर धीर, धैर्यवान, सब्र करने वाला
دهیر، دهېرى وان، صبر کرنې والا

صابون نر.م. साबुन साबून صابن

صاحب نر.م. साहिब 1. महोदय, श्रीमान, सर, साहब, साहिब 2. स्वामी, मालिक, हाकिम, सरदार
۱. مهودی، شریمان، سر، صاحب، صاحِب ۲. سوامي، مالک، حاکم، سردار

صاحب منصب نر.م. साहिब मनसब सैन्य अधिकारी
سېنی ادهیکاري

صادرات نر.ج. निर्यात सादिरात نریات

صادراتي ص.نب. निर्यात सादिराती نریات

صادرول مص.مت. सादिरवल निर्यात करना, भेजना, बाहर भेजना, जारी करना
نریات کرنا، بهېجنا، باهر بهېجنا، جاري کرنا

صادرېدل مص.ل. सादिरेदल निर्यात होना, दूसरे मुल्क जाना, जारी होना
نریات هونا، دوسري ملک جانا، جاري هونا

صادق ص.نر.م. सादिक़ सच्चा, ईमानदार, वफादार.
سچا، ایماندار، وفادار

صادقانه ق. सादिक़ानः निष्ठापूर्वक, सच्चाई से
نشتها پوروک، سچایي سې

صاف ص.نر.م. साफ़ साफ, शुद्ध, शुद्ध
صاف، شده

صافول مص.مت. साफवल 1. स्पष्ट करना, शुद्ध करना 2. छानना
۱. اسپشت کرنا، شده کرنا ۲. چهاننا

صافي نر.م. साफी चलनी, छलनी چلني، چهلني

صافېدل مص.ل. साफेदल स्पष्ट होना اسپشت هونا

صامت ص.نر.م.-ج. मौन, मूक مون، موک

صایت ص.نر.م.ج. सायत 1. सस्वर 2. सवाक
۱. سسور ۲. سواک

صبر نر.م. सबर सहनशीलता, सब्र صبر

صبرناک ص.نر.م. सबरनाक सहनशील سهنشیل

صحابه نر.ج. सहाबः पैगंबर मुहम्मद के साथी, मित्रगण
پیغمبر محمد (ص) کي ساتهي، مترګن

صحاف نر.م. सहाफ़ जिल्दसाज, किताब में जिल्द लगाने वाला
جلدساز، کتاب مېن جلد لکاني والا

صحافت نر.م. सहाफ़त जिल्दसाज़ी, किताब बाँधने की कला
جلد سازي، کتاب باندهني کی کلا

صحافي ښځ.م. सहाफ़ी जिल्दसाज़ी जلد سازي

صحبت نر.م. सुहबत वार्तालाप, बातचीत
وارتالاپ، بات چیت

صحت نر.م. सेहत स्वास्थ्य, सेहत سواستهی، صحت

صحتمند ص.نر.م. सेहतमंद स्वस्थ, तंदुरुस्त सेहतमंद
سوستهـ، تندرست، صحتمند

صحرا ښځ.م. सहरा मरु, मरुस्थल, रेगिस्तान
مرو، مرواستهل، ریګستان

صحرایي ص.نب. सहराई उजाड़, निर्जन, सुनसान
اوجار، نرجن، سنسان

صحن نر.م. सहन आँगन, प्रांगण آنګن، پرانګن

صحنه ښځ.م. सहनः थियेटर, वह स्थान जहाँ कलाकार अपनी कला दिखाता है, परदा, स्टेज, रंगमंच, रंगभूमि
تهیټر، وه استهان جهان کلاکار اپني کلا دکهاتا هي، پردا، اسټېج، رنګمنچ، رنګ بهومي

صحیح ص.نب. सही सही, ठीक, उचित
صحیح، تهیک، اوچت

صदारत सदारत *نر.م.* अध्यक्षता, सभापतित्व
ادھیکچھتا، سبھاپتتو

صداقت सदाक़त *نر.م.* सच्चाई, सत्य-निष्ठा
سچّايي، ستى نشٹھا

صدراعظم सद्रेआज़म *نر.م.* प्रधानमंत्री, वज़ीरे आज़म
پردھانمنتري، وزيراعظم

صدري सदरी *ص.نب.* सीने का, छाती का, वक्षीय, सीने में छिपा हुआ, छाती का कवच
سينے كا، چھاتي كا، وكشيى، سينے مےں چھپا ھوا، چھاتي كا كوچ

صدف सदफ *نر.م.* सीप
سيپ

صدق सिदक़ *نر.م.* सत्य
ستيه

صدقه सदक़: *مث.م.* दान, नज़राना, खैरात (जो खुदा के नाम पर फ़क़ीरों को दी जाए)
دان، نذرانه، خيرات (جوخدا كى نام پرفقيرون كودى جاى)

صدمه सदमः *مث.م.* आघात, दुख, शोक, चोट
آگھات، دكھه، شوک، چوٹ

صديق सदीक़ *ص.نر.م.ج.* सच्चा मित्र, ईमानदार साथी.
سچا متر، ايماندار ساتھي

صراحت सराहत *نر.م.* खोलकर कहना, व्याख्या, विस्तारपूर्वक कहना
كھول كر كھنا، وياكھيا، وستارپوروک كھنا

صراحي सुराही *مث.م.* सुराही मुँह का बरतन जो शर्बत या पानी रखने के काम आता है
صراحي، لمبي گردن اور تنگ منهه كا برتن جو شربت يا پاني ركھني كي كام آتا هي

صراف सर्राफ़ः *مث.م.* मुद्रा विनिमयकर्ता, रुपया बदलने वाला, मनी एक्सचेंजर, सर्राफ़
مدرا وينيميكرتا، روپيه بدلني والا، مني اكسچنجر، صراف

صرف सर्फ *نر.م.* आकृति-विज्ञान, रूप-विज्ञान, शब्द के भागों का विज्ञान
آكرتي-وگيان، روپ-وگيان، شبد كي بھاگون كا وگيان

صرف सिर्फ *ق.* केवल, सिर्फ कपड़ा
صرف، كپڑا

صرفه सरफ़ः *مث.م.* 1. मितव्ययी, किफ़ायती 2. बचत, कम खर्च 3. फ़ायदा, लाभ 4. ज़्यादा
١. متوييي، كفايتي ٢. بچت، كم خرچ ٣. فايده، لابھ ۴. زياده

صرفه جويي सरफाजोई *مث.م.* मितव्ययी, किफ़ायती, बचत, कमखर्ची
متوييي، كفايتي، بچت، كم خرچي

صريح सरीह *ص.نر.* सुस्पष्ट, सुनिश्चित.
سواسپشٹ، سونشچت

صريحاً सरीहन *ق.* स्पष्ट रूप से, स्पष्टतया, निश्चित रूप से
اسپشٹ روپ سي، اسپشٹتيا، نشچت روپ سي

صعودي सऊदी *ص.نب.* आरोही, अधिरोही, चढ़ाव
آروهي، ادھيروهي، چڑھاؤ

صغير सग़ीर *ص.نر.* अवयस्क, नाबालिग़, किशोर, छोटा
اويسک، نابالغ، كشور، چھوٹا

صف सफ़ *نر.م.* पंक्ति, कतार
پنكتي، قطار

صفا सफ़ा *ص.نب.* साफ़, सुथरा, स्वच्छ, शुद्ध
صاف، ستھرا، سوچھ، شدھ

صفايي सफाई *مث.م.* सफाई, स्वच्छता, सुथराई
صفايي، سوچھتا، ستھرايي

صفبندي सफबंदी *مث.م.* पाँत बाँधना, पंक्ति बाँधना
پانت باندھنا، پنكتي باندھنا

صفت सिफत *نر.م.* 1. प्रशंसा, तारीफ, सराहना, 2. विशेषता, गुण 3. विशेषण व्याकरण
١. پرشنسا، تعريف، سراھنا ٢. ويشيشٹتا، گن٣. ويشيشٹن وياكرن

صفحه सफहः *مث.م.* पृष्ठ, पेज
پرشٹھ، پيج

صفحه بندي सफहःबंदी *مث.م.* पृष्ठांकन, पृष्ठ पर अंक लगाना, पृष्ठ बराबर करना
پرشٹھانكن، پرشٹھ پر انک لگانا، برشٹھ برابر كرنا

صفر सिफर *نر.م.* कुछ नहीं, शून्य, सिफर
كچھ نهيں، شونيه، صفر

صفرا सफरा *مث.م.* पित्त
پت

صفره सफरः *مث.م.* चंद्रवर्ष का दूसरा महीना
چندرورش كا دوسرا مهينه

صكوک सुकूक *نر.ج.* महत्वपूर्ण काग़ज़ात, दस्तावेज़,
مهتوپورن كاغذات، دستاويز

صلاحیت सलाहियत *نر.م.* क्षमता شمتا

صلب ठोस *ص.نر.م.* ठोस ټهوس

صلح सुलह *ښځ.م.* शांति 2.संधि, सुलह, समझौता ۱. شانتي ۲. سندهي، صلح، سمجهوتا

صليب सलीब *نر.م.* सूली, क्रॉस, सलीब سولي، کراس، صليب

صميمي समीमी *ص.نب.* हार्दिक, स्नेहपूर्ण, मैत्रीपूर्ण, निष्कपट هاردک، اسنېهپورن، مېترېپورن، نشکپټ

صميميت समीमियत *نر.م.* 1. सौहार्द्र, मैत्री 2. सच्चाई, निष्कपटता ۱. سوهادر، مېتري ۲. سچّايي، نسکپټتا

صنايع सनाए *نر.ج.* 1. ललित कलाएँ 2. अलंकार, शिल्प, काम, उद्योग ۱. للت کلاېن ۲. النکار، شلپ، کام، ادیوګ

صندوق सनदूक़ *نر.م.* 1. डिब्बा, बक्सा 2. कोष ۱. دبّا، بکسا ۲. کوش

صنعت सनअत *نر.م.* 1. उद्योग 2. कला, कौशल 3. काम, पेशा ۱. ادیوګ ۲. کلا، کوشل ۳. کام، پیشا

صنعتي औद्योगिक *ص.نب.* सनअती اودیوګیک

صنف सिन्फ *نر.م.* 1. कक्षा, क्लास 2. संघ 3. गुट समूह ۱. ککشا، کلاس ۲. سنګهـ ۳. ګټ، سموهـ

صنفي सिनफी *ص.نب.* 1. कक्षा से संबंधित 2. समूह से संबंध रखना ۱. ککشا سي سنبندهت ۲. سموهـ سي سنبندهـ رکهنا

صنوبر सनोबर *نر.م.* चीड़, देवदार, देवदारू چیړ، دیودار، دیودارو

صوبه सूब: *ښځ.م.* सूबा, प्रदेश, प्रांत صوبه، پردیش، پرانت

صوت सौत *نر.م.* आवाज़, ध्वनि آواز، دهوني

صورت सूरत *نر.م.* 1. देह, शरीर, बदन 2. रूप, चेहरा, सूरत ۱. دېهـ، شریر، بدن ۲. روپ، چېهرا، صورت

صوري सूरी *ص.نب.* दिखाऊ, रूपात्मक, जाहिरी دکهاؤ، روپاتمک، ظاهری

صوفي सूफी *نر.م.* सूफी, संत صوفي، سنت

صوفيانه सूफयान: *ص.نب.* सूफियों जैसा, सादा, सूफियाना صوفیون جېسا، ساده، صوفیانه

صومعه सोमिय: *ښځ.م.* मठ, विहार مټهه، ویهار

صهيونيت सहयूनियत *نر.م.* सियोनवाद यहूदियों का राजनीतिक आंदोलन, यहूदीवाद صیون واد یهودیون کا راجنیټک آندولن یهودی واد

صهيونيزم सहयूनिज़्म *نر.م.* सियोनवाद, यहूदीवाद صیون واد، یهودي واد

صيغه सीग़: *ښځ.م.* क्रिया के रूप کریا کي روپ

صيغه सिग़: महिला जिसने सीमित अवधि के लिए शादी की مهیلا جسني سمیت اودهي کي لي شادي کي

صيقل सैक़ल *نر.م.* पालिश करना, जंग दूर करना, साफ करना پالش کرنا، جنګ دور کرنا، صاف کرنا

ض ज़्वात

ض ज़्वात *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 26वाँ अक्षर پشتو ورنمالا کا ۲۶وان اکشر

ضابط ज़ाबेत *نر.م.* लेफ्टिनेंट لېفټېنېنټ

ضامن ज़ामेन *نر.م.* जमानती, गारंटीकर्ता ضمانتي، ګارنټي کرتا

ضايع ज़ाये *ص.نب.* बेकार, खराब, व्यर्थ بېکار، خراب، ویرتهـ

ضايعه ज़ाय: *ښځ.م.* बेकार, व्यर्थ بېکار، ویرتهـ

ضبط ज़ब्त *نر.م.* 1. ज़ब्त 2. अभिलेख, रिकॉर्ड ۱. ضبط ۲. ابهیلېکهـ، ریکارډ

ضخامت ज़ख़ामत *نر.م.* मोटाई موټایي

ضد ज़िद *ص.نب.* विरुद्ध, ख़िलाफ़ ویردھ، خلاف

ضدّي ज़िद्दी *ص.نب.* प्रतिशोधी پرتیشودھي

ضديت ज़दियत *نر.م.* विरोध, प्रतिरोध ویرودھ، پرتیرودھ

ضدين ज़िद्दैन *نر.م.* दो विरोधी, दो प्रतिद्वंद्वी دو ویرودھي، دو پرتیدوندوي

ضرب ज़र्ब *نر.م.* गुणा, गुणन گنا، گنن

ضربول ज़र्बुअल *مص.مت.* गुणा करना گنا کرنا

ضربه ज़रब: *ښځ.م.* प्रहार, आघात, चोट پرھار، آگھات، چوٹ

ضرر ज़रर *نر.م.* क्षति, हानि, नुक़सान شتي، ھاني، نقصان

ضررناک ज़रररनाक *ص.نر.م.ج.* हानिकर, हानिकारक ھانیکر، ھانیکارک

ضرور ज़रूर *ق.* अनिवार्य, अनिवार्यता, ज़रूरी انیواری، انیواریتا، ضروري

ضرورت ज़रूरत *نر.م.* आवश्यकता, ज़रूरत آوشیکتا، ضرورت

ضروري ज़रूरी *ص.نب.* ज़रूरी, आवश्यक ضروري، آوشیک

ضعف जअ़्फ *نر.م.* कमज़ोरी, दुर्बलता کمزوري، دربلتا

ضعيف जईफ़ *ص.نر.م.* कमज़ोर, दुर्बल, अशक्त کمزور، دربل، اشکت

ضعيفي जईफ़ी *ښځ.م.* 1. कमज़ोरी, दुर्बलता 2. बुढ़ापा ۱. کمزوري، دربلتا ۲. بوړھاپا

ضلع ज़िला *ښځ.م.* ضلع

ضماد ज़माद *نر.م.* फोड़े, घाव आदि को पकाने के लिए उस पर चढ़ाया हुआ दवाओं का मोटा लेप پھوړي، ګھاؤ آدي کي لي اسپر چړھایا ھوا دواؤن کا موټا لیپ

ضمانت ज़मानत *نر.م.* जमानत, गारंटी ضمانت، ګارنټي

ضمني ज़िमनी *ص.نب.* अव्यक्त, अनकहा, अप्रत्यक्ष, आकस्मिक اویکت، انکھا، اپرتیکش، آکاسمک

ضمير ज़मीर *نر.م.* 1. सर्वनाम 2. ज़मीर, अंतःकरण, अंतरात्मा की आवाज़ ۱. سروناम ۲. ضمیر، انتھکرن، انترآتما کی آواز

ضميمه ज़मीमः *ښځ.م.* अनुलग्नक, संलग्न- पत्रादि, परिशिष्ट انولګنک، سنلګن- پترادي، پریششټ

ط तोए

ط तोए *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का 27वाँ अक्षर پشتو ورنمالا کا ۲۷وان اکشر

طاس तास *نر.م.* पँखुड़ी پنکھړي

طاعون ताऊ़न *نر.م.* प्लेग, महामारी پلېګ، مھاماري

طاق ताक़ *نر.م.* 1. विषम संख्या 2. प्रसिद्ध, नामवर 3. ताखा, ताक़ ۱. وشم سنکھیا ۲. پرشدھ، نامور۳. تاکھا، طاق

طاقت ताक़त *نر.م.* शक्ति, बल, सामर्थ्य, ताक़त شکتي، بل، سامرتھی، طاقت

طالب तालिब *نر.م.* विद्यार्थी, धार्मिक ज्ञान सीखने वाला, जिज्ञासु ودیارتھي، دھارمک ګیان سیکھني والا، جګیاسو

طالبان तालिबान *نر.ج.* तालिबान एवं पाकिस्तान के इस्लामिक कट्टरपंथी, धार्मिक ज्ञान सीखने वाले विद्यार्थीगण طالبان، افغانستان اون پاکستان کي اسلامک کټرپنتھي, دھارمک ګیان سیکھني والي ودیارتھیګن

طالع ताले़ *ښځ.م.* भाग्य, सौभाग्य, क़िस्मत, तक़दीर بھاګیه، سوبھاګیه، قسمت، تقدیر

طالمن तालेमन *ص.نر.م.ج.* भाग्यवान, सौभाग्यशाली, खुशनसीब, क़िस्मत वाला بھاګیوان، سوبھاګیشالي، خوش نصیب، قسمت والا

طاوس तावस *نر.م.* मोर, मयूर مور، میور

طايفه तायफा *ښځ.م.* वंश, कुल, समुदाय, गोत्र, समूह, गायकों का समूह, कंजड़ों का समूह ونش، کلوسموداى، ګوتر، سموھ، ګایکون کا سموھ، کنجرون کا سموھ

طب तिब *نر.م.* 1. दवा, औषधि 2. चिकित्सा-व्यवसाय, डॉक्टरी 3. इलाज

۱. دوا، اوشدهي ۲. چکتسا-ویوسای، ډاکټري ۳. علاج

طبابت तबाबत *نر.م.* 1. चिकित्सा-व्यवसाय 2. इलाज

۱. چکتسا-ویوسای ۲.علاج

طبع तबअ़ *ښځ.م.* 1. स्वभाव, प्रकृति 2. छाप, प्रिंट

۱. سوبهاؤ، پرکرتي ۲. چهاپ، پرنټ

طبعاً तबअ़न *ق.* स्वाभाविक ढंग से

سوابهاوک ډهنګ سي

طبقات तबक़ात *نر.ج.* 1. वर्ग, श्रेणी, दर्जा 2. मंज़िल, तल्ला

۱. ورګ، شرېني، درجه ۲. منزل، تلا

طبقاتي तबक़ाती *ص.نب.* स्तरीय, वर्गीय, श्रेणी का, दर्जे का

استریی، ورګیی، شرېني کا درجي کا

طبقه तबक़: *ښځ.م.* वर्ग, श्रेणी, स्तर, दर्जा

ورګ، شرېني، استر، درجه

طبقه بندي तबक़:बंदी *ښځ.م.* वर्गीकरण

ورګیکرن

طبله तबल: *ښځ.م.* तबला

طبلا

طبي तबी *ص.نب.* औषधीय, चिकित्सा-संबंधी

اوشدهیی، چکتسا-سنبندهي

طبيب तबीब *نر.م.* चिकित्सक, डॉक्टर, हकीम

چکتسک، ډاکټر، حکیم

طبيعت तबीअ़त *نر.م.* प्रकृति, स्वभाव, तबीयत

پرکرتي، سوبهاو، طبیعت

طبيعتاً तबीअ़तन *ق.* स्वभावतः, सहज ही, स्वाभाविक ढंग से

سوبهاوته، سهج هي، سوبهاوک ډهنګ سي

طبيعي तबीई़ *ص.نب.* 1. प्राकृतिक 2. स्वाभाविक, सहन

۱. پراکرتک ۲. سوبهاوک، سهن

طبيعيون तबीई़यून *نر.م.* प्रकृति-वैज्ञानिक, प्रकृतिवादी

پرکرتي-وېګیانک، پرکرتیوادي

طبيله तबीला *ښځ.م.* तबेला, अस्तबल, घुड़साल

طبېلا، اصطبل، ګهړسال

طراوت तरावत *نر.م.* ताज़गी, चुस्ती, शीतलता

تازګي، چستي، شیتلتا

طرح तरहा *ښځ.م.* खाका, रूपरेखा, प्रारूप, मसौदा, योजना

خاکه، روپرېکها، پراروپ، مسودا، یوجنا

طرد तर्द *نر.م.* निर्वासन, निष्कासन

نرواسن، نشکاسن

طرف तरफ *نر.م.* 1. तरफ, दिशा, ओर 2. पक्ष, दल

۱. طرف، دشا، اور ۲. پکش، دل

طرفدار तरफदार *نر.م.* तरफदार, पक्षपाती, सहायक

طرفدار، پکشپاتي، سهایک

طرفداري तरफदारी *ښځ.م.* पक्षपात, तरफदारी

پکشپات، طرفداري

طريقه तरीक़: *ښځ.م.* तरीक़ा, ढंग, विधि, पद्धति

طریقه، ډهنګ، ویدهي، پدهتي

طعنه तअ़न: *ښځ.م.* ताना, उपहास, कटाक्ष

تعنه، اوپهاس، کټاکش

طغيان तुग़यान *نر.م.* 1. बाढ़, सैलाब, उफान 2. विद्रोह

۱. باړه ، سېلاب، اپهان ۲. ودروهـ

طفلانه तिफलान: *ص.نب.* बचकाना, बचपना

بچکانا، بچپنا

طفيلي तुफैली *ص.نب.* 1. परजीवी, दूसरे का आश्रय लेने वाला 2. मुफ्त खाने वाला

۱. پرجیوي، دوسري کا آشرې لېنې والا ۲. مفت کهاني والا

طلا तिला *ښځ.م.* सोना

سونا

طلاب तुलाब *نر.م.* विद्यार्थी, छात्र, शिष्य (बहुवचन)

ودیارتهي، شاټر، ششی (بهووچن)

طلاق तलाक़ *نر.م.* विवाह-विच्छेद, तलाक़, अलगाव

ویواه-وچهېد، طلاق، الګاؤ

طلاقول तलाक़वल *مص.مت.* तलाक़ देना, छोड़ देना, त्याग देना

طلاق دېنا، چهوړ دېنا ، تیاګ دېنا

طلايي तिलायी *ص.نب.* सुनहरा, स्वर्णिम, स्वर्णमय

سنهرا، سورنېم، سورنمی

طلب तलब *نر.م.* माँग, तलब, इच्छा

مانګ، طلب، اچهّا

طلسم तिलिस्म *نر.م.* मंत्र तिलिस्म, जादू, तंत्र
طلسم، جادو، تنتر- منتر

طمع لوبھ، لالچ، اپیکشا *ث.م.* लोभ, लालच, अपेक्षा

طنز तंज़ *نر.م.* व्यंग्य, व्यंग्योक्ति, ताना
وينگ، وينگيوكتي، طعنه

طواف तवाफ *نر.م.* काबा की परिक्रमा, काबा के चारों ओर घूमना, चक्कर लगाना
كعبه كى پريكرما، كعبه كي چارون اور گھومنا، چگر لگانا

طوطي तोती *نر.م.* तोता طوطا

طوفان तूफ़ान *نر.م.* तूफ़ान, आँधी, बवंडर
طوفان، آندهي، بوندر

طوفاني तूफ़ानी *ص.ب.* طوفاني

طوق तौक़ *نر.م.* 1. कॉलर 2. गरदनी, कंठा, कंठी
١. كالر ٢. گردني، كنتها، كنتهي، طوق

طول तूल *نر.م.* लंबाई, अवधि, मियाद
لمبايي، اودهي، ميعاد

طول البلد तूलुल्बलद *نر.م.* देशांतर रेखांश, याम्योत्तर रेखा
دېشانتر ريكهانش، ياميوتر ريكها

طياره तयारः *ث.م.* हवाई जहाज़, विमान
هوايي جهاز، ويمان

ظ ज़ोय

ظ ज़ोय *ث.م.* पश्तो वर्णमाला का 28वाँ अक्षर
پشتو ورنمالا كا ٢٨وان اكشر

ظالم ज़ालिम *نر.م.* अन्यायी, अत्याचारी, निर्दयी
انيايي، اتياچاري، نردييي

ظالمانه ज़ालिमानः *ق.* अन्याय से, निर्दयता पूर्वक
انياى سي، نردينا پوروک

ظاهراً ज़ाहिरन *ق.* स्पष्ट रूप से, ज़ाहिर तौर पर
اسپشٹ روپ سي، ظاهر طور پر

ظاهري ज़ाहिरी *ص.ب.* बाहरी, सतही باهري، سطحي

ظرافت ظرافت *نر.م.* 1. कोमलता, नाज़ुकता 2. ज़राफत वाकपटुता, हास्य
١. كوملتا، نازكتا ٢. واكپٹونا، هاسيه

ظرفيت ظرفيت *نر.م.* क्षमता شمتا

ظريف ظريف *ص.نر.م.* हाजिर-जवाब, ठिठोलिया, ज़रीफ मज़ाकिया
حاضر- خواب، ٹهيٹهولیا، مذاقيه

ظلم ظلم *نر.م.* अत्याचार, ज़ुल्म ظلم، اتياچار

ظلمت ظلمت *نر.م.* अंधेरा ज़ूल्मत اندهيرا

ع ऐन / अ

ع ऐन *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 29वाँ अक्षर
پشتو ورنمالا كا ٢٩وان اكشر

عاج عاج *نر.م.* हाथी दाँत, हस्ति दंत هاتهي دانت، هستي دنت

عاجز عاجز *ص.نر.م.* दुर्बल, कमजोर, निर्बल, दीन, साधारण, दयापात्र, तुच्छ, निर्धन
دربل، كمزور، نربل، دين، سادهارن، دياپاتر، تچھ، نردهن

عاجل عاجل *ص.نر.م.* तत्काल, अविलंब
تتكال، اويلنب

عادت عادت *نر.م.* आदत, व्यवहार, बर्ताव
عادت، ويوهار، برتاو

عادتاً عادتاً *ق.* नियमित रूप से, आदतन; प्राय;
نيمت روپ سي، عادتاً؛ پرايه

عادل عادل *ص.نر.م.* न्याय करने वाला, न्यायोचित, न्यासंगत
نياى كرني والا، نيايوچت، نياى سنگت

عادلانه عادلانه *ق.* उचित रूप से, न्यायतः
اوچت روپ سي نيايته

عادي عادي *ص.ب.* आदी, अभ्यस्त; जिसे किसी चीज की आदत हो, लत लग गई हो, व्यसनी
عادي، ابهيست؛ جسي كسي چيز كي عادت هو، لت لگ گئي هو، ويستني

عار *نر.م.* शरम, शर्म, लज्जा شرم، شرم، لجّا

عارض *نر.م.* आवेदक, प्रार्थी, याचिकादाता, मुद्दई

آوېدک، پرارتهي، ياچيکا داتا، مدعي

عارضي *ص.نب.* आकस्मिक, अचानक

آکسمک، اچانک

عاريت *نر.م.* उधार, कर्ज, ऋण

ادهار، قرض، رن

عاريتي *ص.نب.* उधार लिया हुआ

ادهارليا هوا

عاشق *نر.م.* प्रेमी, आशिक پرېمي، عاشق

عاشقانه *ق.* आशिकाना, आशिक मिज़ाजी, प्रेमसूचक, अनुरागमय

عاشقانه، عاشق مزاجي، پريم سوچک، انوراګمی

عاشقي *ښځ.م.* प्रेम, प्यार, मुहब्बत, आशिकी

پرېم، پيار، محبت، عاشقي

عاطفه *ښځ.م.* 1. स्नेह, अनुराग, 2. एहसास, अनुभूति, भावना

۱. سنېه، انوراګ ۲. احساس، انوبهوتي، بهاونا

عاطل *ص.نر.م.* व्यर्थ, निरर्थक, बेकार, निष्क्रिय

ويرتهـ، نيررتهک، بېکار، نيشکری

عافيت *نر.م.* कुशल, खैरियत, आफियत

کُشل، خيريت، عافيت

عاق *نر.م.ج.* 1. पैतृक धन और संपत्ति से वंचित, दायवंचित, अभागा 2. माता-पिता को सताने वाला

۱. پيترک دهن اورسنپتّی سي ونچت، دای ونچت، ابهاګا، ۲. ماتاـپتا کوستاني والا

عاقبت *نر.م.* अंत, हर चीज का अंत; निष्कर्ष, परिणाम

انت، هرچيز کا انت؛ نشکرش، پرينام

عاقل *ص.نر.م.* अक़्ल रखने वाला, बुद्धिमान, समझदार, विवेकी

عقل رکهني والا، بدهّيمان، سمجهدار، ويوېکي

عاقلانه *ق.* बुद्धिमानी से, दूरदर्शिता से

بدهّيماني سي، دوردرشيتا سي

عالم *نر.م.* विद्वान, पंडित, जानकार, विज्ञानी

وېدوان، پنډت، جانکار، وېګياني

عالم *نر.م.* दुनिया, जहान, जगत, विश्व, ब्रहमांड, संसार

دنيا، جهان، جګت، وشو، برهماند، سنسار

عالي *ص.نب.* उच्च, श्रेष्ठ, उच्चकोटि का

اوچ، شرېشتهـ، اوچ کوټي کا

عام *ص.نر.م.ج.* आम सामान्य, सामानी، عام

عامل *نر.م.* 1. कारक, अभिकर्ता, काम करने वाला 2. एजेंट, 3. हाकिम 4. कारण

۱. کارک، ابهي کرتا، کام کرني والا ۲. اېجنټ ۳. حاکم ۴. کارن

عامول *مص.مت.* सार्वजनिक करना, फैलाना, आम करना, प्रचलित करना

ساروجنک کرنا، پهيلانا، عام کرناو، پرچلت کرنا

عامه *ص.ښځ.م.* 1. सार्वजनिक, आम, सभी लोग 2. लोक, जनता, जनमत, जन साधारण, आम लोग

۱. ساروجنک، عام، سبهی لوګ ۲. لوک، جنتا، جنمت، جن سادهارن، عام لوګ

عاميانه *ص.نب.* सामान्य लोग, आम जनता; असभ्य, अशिष्ट

سامانی لوګ، عام جنتا؛ اسبهی، اشيشټ

عامپدل *مص.ل.* सार्वजनिक किया जाना, आम किया जाना, प्रचलित होना

ساروجنک کياجانا، عام کياجانا، پرچلت هونا

عايدات *نر.ج.* आमदनी, आय, राजस्व

آمدني، آی، راجسو

عايداتي *ص.نب.* आय, आमदनी آی، آمدني

عايق *ص.نر.م.* अचालक, कुचालक, रुकावट, वह वस्तु जिससे बिजली या गर्मी नहीं गुजरती

اچالک، کُچالک، رکاوټ، وه وستوجس سي بجلی يا گرمي نهين گذرتي

عايله *ښځ.م.* परिवार, पत्नी और बच्चे

پريوار، پتني او بچي

عبادت *نر.م.* उपासना, पूजा, इबादत, भक्ति, वंदना

اپاسنا، پوجا، عبادت، بهکتي، وندنا

عبارت *نر.م.* इबारत 1. कथन, अभिव्यक्ति, बयान, कथन 2. वाक्य की बनावट, वाक्य की रचना, शब्द- योजना, लेखन 3. पैराग्राफ, इबारत

١.كتهن، ابهيوكتى، بيان، كتهن٢. واكيه كي بناوټ، واكيه كي رچنا، شبد يوجنا، لېكهن ٣. پيراگراف، عبارت

عبث *ص.نب.* अबस बेकार, व्यर्थ, निरर्थक

بيكار، ويرتهـ، نيررتهک

عبراني *ص.نب.* इब्रानी, इब्रनिइ (यहूदी भाषा), हिब्रू

عبراني، عبراني يهودي بهاشا، هبرو

عبرت *نر.م.* इबरत सीख, सबक, नसीहत, नमूना; चेतावनी

سيكهـ، سبق، نصيحت، نمونه ؛ چټاوني

عبرتناک *ص.نر.م.* इबरतनाक शिक्षाप्रद, चेतावनी योग्य, नसीहत योग्य

شيكشا پرد، چټاوني يوگي، نصيحت يوگى

عبري *ښځ.م.* इबरी इब्रानी भाषा, हिब्रू عبراني بهاشا، هبرو

عجايب *نر.ج* अजायब अद्भुत, अनोखी वस्तुओं का समूह या संग्रह

ادبهت، انوكهي وستوون كا سموهـ يا سنگره

(عجيب) अजीब का बहुवचन عجيب كا بهو وچن

عجب *نر.م.* अजब आश्चर्यजनक, अद्भुत, अजीब, अनोखा, निराला, अजब, विचित्र

آشچرى جنک، ادبهت، عجيب، انوكها، نرالا، عجب، ويچتر

عجز *نر.م.* अज्ज़ कमजोरी, दुर्बलता, असमर्थता, बेबसी, लाचारी

كمزوري، دربلتا، اسمرتهنا، بېبسي، لاچاري

عجله *ښځ.م.* अजलः जल्दी, शीघ्रता جلدي، شيگهرتا

عجم *نر.م.* अजम ग़ैर अरब غيرعرب

عجيب *ص.نر.م.ج.* अजीब अजीब, अद्भुत, अनोखा, निराला, विचित्र

عجيت، ادبهت، انوكها، نرالا، ويچتر

عدالت *نر.م.* अदालत 1. न्याय, इंसाफ 2. बराबरी

١. نياى، انصاف ٢. برابري

عداوت *نر.م.* अदावत बैर, शत्रुता بير، شتروتا

عدد *نر.م.* अदद संख्या, अंक سنكهيا، انک

عددي *ص.نر.م.* अददी संख्यात्मक, अदद, गिनती का سنكهياتمک، عدد، گنتي كا

عدل *نر.م.* अदल न्याय, इंसाफ, बराबरी نياى، انصاف، برابري

عدلي *ص.نب.* अदली न्यायी, न्यायशील نيايي، نياى شيل

عدليه *ښځ.م.* अदलियः न्याय, इंसाफ نياى، انصاف

عدم *نر.م.* अदम अभाव, अनस्तित्व; अनुपस्थिति, जो अस्तित्व में न हो

ابهاو، انستتو ؛ انوپستهيتي، جو استتو مين نه هو

عذاب *نر.م.* अज़ाब दंड, कष्ट, पाप के बदले मिलने वाला दुख, अजाब

دنډ، كشټ، پاپ كي بدلي ملني والا دكهـ، عذاب

عذر *نر.م.* उज़्र 1. बहाना, उज़्र 2. माफी, क्षमा याचना, क्षमा प्रार्थना

١. بهانه، عذر ٢. معافى، شما ياچنا، شما پرارتهنا

عراق *نر.م.* इराक़ देश इराक़ عراق ديش

عرب *نر.م.ج.* अरब अरब निवासी عرب نېواسي

عربستان *نر.م.* अरबिस्तान अरब عرب

عربي *ص.نب.* अरबी, अरबी भाषा अरबी، عربي بهاشا

عرض *نر.م.* अर्ज़ निवेदन, प्रार्थना, अर्ज़ نيوېدن، پرارتهنا، عرض

عرض نر.م. अर्ज़ चौड़ाई چورايي

عرضه *ښځ.م.* अर्ज़ः 1. अर्पण, भेंट 2. संभरण, आपूर्ति ١. ارپن، بهينټ ٢. سنبهرن، آپورتي

عرف *نر.م.* उर्फ़ रीति, सामान्य विधि, देश विधि. ريتي، سامانى ويدهي، ديش ويدهي

عرفان *نر.م.* इर्फ़ान 1. ज्ञान, विद्या 2. प्रज्ञानवाद, गूढ़ ज्ञानवाद

١. گيان، وېديا ٢. پرگيان واد، گوړهـ گيان واد

عرفي *ص.نب.* उर्फ़ी सामान्य विधि और रीति द्वारा स्वीकृत

سامانيه ويدهي اور ريتي دوارا سويكرت

عريضه *ښځ.م.* अरीज़ः आवेदन, अर्जी, याचना, दरख्वास्त

آوېدن، عرضي، ياچنا، درخواست

عزت इ॒ज़्ज़त *ना.म.* सम्मान, मान, आदर, इज्जत
سمّان، مان، آدر، عزت

عزةالنفس इ॒ज़्ज़तुनफ़्स *ना.म.* आत्मसम्मान, स्वाभिमान, आत्मगौरव; आन, गरिमा
آتمسمّان، سوابهيمان، اتمگورو؛ آن، گريما

عزتمن इ॒ज़्ज़तमन *ना.म.* 1. सुसभ्य 2. आदरणीय, इज्जत वाला
١. سوسبهى ٢. آدرنيى، عزت والا

عزم अ॒ज़्म *ना.म.* संकल्प, दृढ़प्रतिज्ञा, दृढ़निश्चय
سنكلپ، دير هـ پرتگيا، دير هـ نشچى

عزيز अ॒ज़ीज़ *ना.म.जे.* प्रिय, प्यारा; निकट संबंधी
پريى، پيارا؛ نكٹ سنبندهي

عسكر अ॒सकर *ना.म.जे.* सेना, लश्कर
سينا، لشكر

عسكري अ॒सकरी *वि.* सैन्य
سينى

عسل अ॒सल *ना.म.* मधु, शहद
مدهو، شهد

عشر उ॒श्र *ना.म.* दसवाँ
دسوان

عشرت इ॒शरत *ना.म.* 1. आनंद, अच्छा जीवन 2. मित्रता, दोस्ती 3. उठना बैठना 4. रंगरलियाँ, गुलछर्रे
١. آنند، اچها جيون ٢. مترتا، دوستي ٣. اٹهنا بيٹهنا ۴. رنگرليان، گلچهرّي

عشق इ॒श्क़ *ना.म.* प्यार, प्रेम, मुहब्बत, इश्क
پيار، پريم، محبت، عشق

عصباني अ॒सबानी *वि.* घबराया हुआ, अधीर; उत्तेजित
گهبرايا هوا، ادهير؛ اوتّيجت

عصبانيت अ॒सबानीयत *ना.म.* क्रोध, गुस्सा; उत्तेजना, आवेश; घबराहट
كرودھ، غصه؛ اوتيجنا، آوبش؛ گهبراهٹ

عصبي अ॒सबी *वि.* तंत्रिका, स्नायु संबंधी
تنتريكا، سنايو سنبندهي

عصر अ॒सर *ना.म.* योग, काल, जमाना
يوگ، كال، زمانه

عصري अ॒सरी *वि.* आधुनिक, आजकल का
آدهونک، آجكل كا

عصري كول अ॒सरी कवल *मु.* आधुनिक बनाना
آدهونک بنانا

عصريه अ॒सरिय: *बहु.* अपराह्न समारोह, शाम का नाश्ता
اپراهن سماروه، شام كا ناشته

عصيان अ॒स्यान *ना.म.* 1. पाप, गुनाह 2. विद्रोह, बगावत 3. बात मानने से इंकार
١. پاپ، گناه ٢. ويدروهـ، بغاوت ٣. بات ماننے سي انكار

عضله अ॒ज़ल: *बहु.* मांस पेशी
مانس پيشي

عضو अ॒ज़्व *बहु.* 1. सदस्य 2. अवयव, अंग
١. سدسى ٢. اويو، انگ

عضوي अ॒ज़्वी *वि.* आंगिक
آنگيک

عضويت अ॒ज़्वियत *ना.म.* 1. सदस्यता 2. अवयववाद
١. سدسيتا ٢. اپوواد

عطار अ॒तार *ना.म.* पंसारी, इत्र, अतर बेचने वाला
پنساري، عِطر، عَطر بيچنے والا

عطارد बुध *ना.म.* बुध
بدھـ

عطالت अ॒तालत *ना.म.* 1. जड़त्व, जड़ता 2. बेकारी
١. جڑتو، جڑتا ٢. بيكاري

عطر अ॒तर *ना.म.जे.* इत्र, अतर, सुगंध, पुष्पसार, खुशबू
عِطر، عَطر، سگندھ، پشپسار، خوشبو

عظمت अ॒ज़मत *ना.म.* श्रेष्ठता, उच्चता
شريشٹهتا، اوچتا

عفت इ॒फ़त *ना.म.* सतीत्व, शुचिता, पाकदामनी, शुद्धता, पाकी
ستيتو، شچيتا، پاكدامني، شدهتا، پاكي

عفو अ॒फ़्व *बहु.* क्षमा, माफी
شما، معافى

عفونت अ॒फ़ुनत *ना.म.* संक्रमण, संदूषण
سنكرمن، سندوشن

عقايد अ॒क़ायद *ना.जे.* 1. श्रद्धा, विश्वास; धर्म विश्वास 2. विचार, राय, मत
١. شردها، وشواس؛ دهرم وشواس ٢. ويچار، راى، مت

عقيده (का बहुवचन)

عقده उ॒क़्द: *बहु.* जटिल, पेचीदा, गांठ, गिरह
جٹل، پيچيده، گانٹهـ، گره

عقرب अ॒क़रब *ना.म.* 1. घड़ी की सुई 2. सूर्य वर्ष का आठवाँ मास
١. گهڑي كي سوئي، ٢. شورى ورش كا آٹهوان ماس

عقل बुद्धि, समझ, अक़्ल *ना.म.* बुद्धि, समझ, अक़्ल
بودهّي، سمجهـ، عقل

عقلي ص.نسب. 1. विवेकी, बुद्धि संपन्न, समझदार, बुद्धिमान, अक्ली 2. मानसिक, मनोगत, बोधक
١. ويوپكي، بودهسمپن، سمجهدار، بودهيمان، عقلي ٢. مانسک، منوگت، بودهک

عقيده ش.ح.م. 1. श्रद्धा, विश्वास; धर्म विश्वास 2. विचार, राय, मत
١. شردها، وشواس؛ دهرم وشواس ٢. ويچار، راى، مت

عقيق ن.ج. अक़ीक़, सुलेमानी पत्थर, गोमेद
عقيق، سليماني پتهر، گومېد

عقيم ص.ن.م. बांझ, बंजर, ऊसर بانجهـ، بنجر، اوسر

عكاس ن.م. फोटोग्राफर, फोटो खींचने वाला
فوتوگرافر، فوتو كهينچني والا

عكاسي ش.ح.م. फोटोग्राफी فوتوگرافى

عكاسي ش.ح.م. कीकर, बबूल كيكر، ببول

عكس ن.م. अक्स, फोटो عكس، فوتو

عكس العمل ن.م. प्रतिक्रिया پرتيكريا

علاج ن.م. चिकित्सा, उपचार, इलाज, दवा-दारू
چكتسا، اپچار، علاج، دوا- دارو

علاقدار ن.م. देहात के एक छोटे से क्षेत्र का राज्यपाल
دېهات كي ايک چهوتي سي شېتر كا راجى پال

علاقداري ش.ح.م. देहात का एक छोटा सा क्षेत्र जो जिले से छोटा होता है
دېهات كا ايک چهوټا سا شېترجو ضلع سي چهوټا هوتا هى

علاقه ش.ح.م. लगाव, संबंध لگاؤ، سنبندهـ

علاقه ش.ح.م. प्रदेश, क्षेत्र, इलाक़ा, ज़ोन
پردېش، شېتر، علاقه، ژون

علامه ش.ح.م. निशान, चिह्न نشان، چهن

علامه ص.نسب. विद्वान وېدوان

علاوه ش.ح.م. सिवा, अतिरिक्त, अलावा
سوا، اتيركت، علاوه

علت ن.م. कारण كارن

علت ن.م. रोग, दोष, बुराई; दुर्व्यसन
روگ، دوش، برايي، دوريسن

علت اومعلول ن.م. कारण और प्रभाव
كارن اور پربهاو

علم ن.م. विद्या, ज्ञान, इल्म ويديا، گيان، علم

علم ن.م. झंडा, ध्वज; निशान جهنڈا، دهوج؛ نشان

علم وخبر ن.م. घोषणा, विज्ञप्ति; घोषणा पत्र
گهوشنا، ويگيپتي؛ گهوشنا پتر

علمي ص.نسب. सुव्यवस्थित, निपुण, वैज्ञानिक
سوويواستهت، نپون، ويگيانک

علميت ن.م. जानकारी, ज्ञान جانكارى، گيان

علني ص.نسب. खुला, आम, प्रकट, व्यक्त
كهلا، عام، پركٹ، ويكت.

عليحضرت ش.ح.م. महाराणी مهاراني

عليت ن.م. कारण, निमित्त كارن، نيمت

عليحده ق. अलग, पृथक الگ، پرتهک

عمارت ن.م. भवन, इमारत بهون، عمارت

عمده ص.نسب. मुख्य, बड़ा, प्रधान, थोक
مكهيه، برا، پردهان، تهوک

عمدي ص.نسب. जानबूझकर किया हुआ, संकल्पित, इरादतन
جانبوجهكر كيا هوا ، سنكلپت، ارادتاً

عمر ن.م. आयु آيو

عمري ص.نسب. अनंत, चिरस्थाई, आजीवन
اننت، چيرستهايي، آجيون

عمري بند ن.م. आजीवन कारावास
آجيون كاراواس

عمل ن.م. 1. काम, क्रिया 2. व्यवहार, आचरण 3. लत, आदत
١. كام، كريا ٢. ويوهار، آچرن ٣. لت، عادت

عملاً ق. व्यावहारिक रूप से
وياوهارک روپ سي

عمله ʿamala اسم. کرمي دل کرمي دل

عملي ʿamalī ص‌نب. 1. प्रयोगात्मक, प्रायोगिक 2. व्यावहारिक

۱. پریوګاتمک، پرایوګک ۲. ویاوهارک

عملي ʿamalī ص‌نب. नशेबाज़, नशेड़ी نشبباز، نشېړي

عمليات ʿamaliyāt ن‌ر.ج. कार्यवाही, कार्रवाई; फौजी कार्रवाई; शल्यक्रिया, ऑपरेशन

کاری واهی، کاروایی؛ فوجي کاروایی؛ شیلی کریا، آپریشن

عمود ʿamūd ن‌ر.م. 1. लंबा, खंबा 2. नेता

۱. لنبا، کهنبا ۲. نېتا

عموما ʿumūman ق. अमूमन, अक्सर, आमतौर पर, प्रायः

عموماً، اکثر، عام طور پر، پرایه

عمومي ʿumūmī ص‌نب. सार्वजनिक, आम ساروجنک، عام

عموميت ʿumūmiyat ن‌ر.م. सामान्यतः, साधारणतः سامانیته، سادهارنته

عمه ʿamm ښځ.م. बूआ, पिता की बहन, फूफी بوا، پټا کي بهن، پهوپهي

عميق ʿamīq ص‌ن‌ر.م.ج. गहरा ګهرا

عناب ʿunāb ن‌ر.م.ج. बेर بېر

عناد ʿunād ن‌ر.م. द्वेष دویش

عنبر ʿanbar ن‌ر.م.ج. अंबर, सुगंध عنبر، سګندهـ

عندي ʿindī ص‌نب. आत्मगत, आत्मपरक, आत्मनिष्ठ

آتمګت، آتمپرک، آتمنیشټهـ

عنصر ʿunṣur ن‌ر.م. 1. तत्त्व 2. अंश, भाग, हिस्सा

۱. تتو ۲. انش، بهاګ، حصه

عنعني ʿanʿanī ص‌نب. परंपरागत, पारंपरिक پرمپراګت، پارمپرک

عنعنه ʿanʿana ښځ.م. परंपरा پرمپرا

عنوان ʿunwān ن‌ر.م. शीर्षक شیرشک

عوام ʿawām ن‌ر.ج. जनसाधारण, अवाम جنسادهارن، عوام

عود ʿūd ن‌ر.م.ج. 1. लकड़ी 2. धूप सुगंध

۱. لکړي ۲. دهوپ سګندهـ

عود ʿūd ن‌ر.م. वीणा وینا

عوض ʿiwaḍ ن‌ر.م. स्थानापन्न, एवज, बदले ستهاناپن، عوض، بدلي

عهد ʿahd ن‌ر.م. 1. प्रतिज्ञा, वादा 2. शासन, शासन काल

۱. پرتګیا، وعده ۲. شاسن، شاسن کال

عيارول ʿayyara مص‌مت. के अनुकूल बनाना; संगत या समस्वर करना, समन्वय करना, बराबर करना

کي انوکول بنانا؛ سنګټ یا سمسور کرنا، سمنوی کرنا، برابر کرنا

عياش ʿayyāš ص‌ن‌ر.م. विलासी ویلاسي

عياشي ʿayyāšī ښځ.م. रंगरेलियाँ, गुलछर्रे, विलासिता رنګرلیان، ګلچهړي، ویلاسیتا

عيال ʿiyāl ن‌ر.م. पत्नी और बच्चे, बाल बच्चे بتني اوربچي، بال بچي

عيالدار ʿayyāldār ص‌نب. बाल-बच्चे वाला بال بچي والا

عيب ʿayb ن‌ر.م. 1. दोष, खराबी, ऐब 2. अपयश, बदनामी

۱. دوش، خرابي، عیب ۲. اپیش، بدنامي

عيبي ʿaybī ص‌نب. 1. ऐबी, अपूर्ण 2. असमर्थ, विकलांग

۱. عیبي، اپورن ۲. اسمرتهـ، وېکلانګ

عيد ʿīd ن‌ر.م. ईद عید

عيسوي ʿīsawī ص‌نب. 1. ईसवी सन 2. ईसाई, मसीही

۱. عیسوی سن ۲. عیسایی، مسیحي

عيسويت ʿīsawiyat ن‌ر.م. ईसाईपन, ईसाई धर्म, ईसाईयत

عیسایی پن، عیسایی دهرم، عیسایت

عيسى ʿīsā ن‌ر.م. ईसामसीह عیسی مسیح

عيش ʿayš ن‌ر.م. ऐश, सुख, भोग, विलास عیش، سکهـ، بهوګ، ویلاس

عين ʿayn ن‌ر.م. ऐन अक्षर का नाम (ع)

(ع)عین اکشر کا نام

عيناً ऐनन *ق.* ठीक, ठाक, हू बहू تھیک، تھاک، ھوبھو

عينكي ऐनकी *ښځ.م.* चश्मा, ऐनक چشمه، عینک

عيني ऐनी *ص.نب.* 1. वस्तुगत, विषयपरक; वास्तविक 2. अभिन्न; एकरूप, समान
١. وستوګت، ویشپرک؛ واستوک، ٢. ابهینن؛ ایکروپ، سمان

غ غ़ / غ़ैन

غ गैन *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का तीसवाँ अक्षर
پښتو ورنمالا کا تیسوان اکشر

غاب ग़ाब *نر.م.* थाली, तश्तरी, प्लेट تهالي، تشتري، پلېټ

غاټره खच्चर *ښځ.م.* ग़ातर: کهچّر

غاټول ग़ाटोल *نر.م.ج.* एक प्रकार का अनेक रंग के फूलों का पौधा, लाल फूल, गुले लाला
اېک پرکار کا انېک رنګ کي پهولون کا پودها، لاله پهول، ګل لاله

غار ग़ार *نر.م.* गुफा, कंदरा; बिल گفا، کندرا؛ بل

غاړکی ग़ाड़कइ *ښځ.م.* कंठा, कंठी کنټها، کنټهي

غاړګی ग़ाड़गइ *ښځ.م.* कंठा, कंठी کنټها، کنټهي

غاړه ग़ाड़: *ښځ.م.* 1. गर्दन, गला 2. कॉलर, गर्दनी 3. तट, किनारा, नदी, झरना आदि का किनारा 4. खांसी
١. ګردن، ګلا ٢. کالر، ګردني ٣. تټ، کناره ۴. کهانسي

توره غاړه तोर:ग़ाड़: *ښځ.م.* कुकुरखाँसी, कालीखाँसी ککرکهانسي، کالي کهانسي

غاړه ग़ाड़: *ښځ.م.* धुन, राग, गायन, गाना
دهن، راګ، ګاین، ګانا

غاړه ग़ाड़: *ښځ.م.* कर्तव्य, फर्ज; दायित्व
کرتبیه، فرض؛ دایتو

غاړه غړول ग़ाड़:ग़ड़वल *مص.مت.* आज्ञा भंग करना, अवज्ञा करना; विद्रोह करना
اګیا بهنګ کرنا، اوګیا کرنا؛ ویرودهـ کرنا

غاړه غړی ग़ाड़:ग़ड़इ *ښځ.م.* आलिंगन, गले लगाना
آلینګن، ګلي لګانا

غاز ग़ाज़ *نر.م.* गैस ګیس

غازګتیا ग़ाज़ *نر.م.* चिपचिपाहट, लसीलापन چیچپاهټ، لسیلاپن

غازي ग़ाज़ी *ص.نب.* शूरवीर, ईश्वर के रास्ते में लड़ने वाला
شور ویر، ایشور کي راستي مین لړنې والا

غاښ ग़ाख़ *نر.م.* दाँत, दंत دانت، دنت

غاښ ټومبنی ग़ख़ *نر.م.* दंतखोदनी, दंतकुरेदनी
دنت کهودنې، دنت کرېدنې

غاښ چیچی ग़ाख़चीचै *نر.م.* दाँत पीसना, क्रोध, गुस्सा
دانت پیسنا، کرودهـ، غصه

غاښور ग़ाख़वर *ص.نر.م.ج.* 1. बड़े दाँतों वाला व्यक्ति 2. दाँतोंवाला, दंतुल, दंती
١. لوی دانون والا ویکتې ٢. دانتون والا، دنتول، دنتي

غاښی ग़ाख़ै *نر.م.* 1. दाँत, दाँता 2. कलगी 3. तंग रास्ता
١. دانت، دانتا ٢. کلګي ٣. تنګ راسته

غاښیز ग़ाख़ीज़ *ص.نر.م.ج.* दंत्य دنتئ

غاصب ग़ासिब *ص.نر.م.* हड़पने वाला, जबर्दस्ती कब्ज़ा करने वाला
هړپنې والا، زبردستي قبضه کرنې والا

غافل ग़ाफ़िल *ص.نر.م.* 1. अनभिज्ञ, अनजान, बेखबर 2. असावधान, लापरवाह
١. انجان، انبهیګی، بېخبر ٢. اساودهان، لاپرواهـ

غالب ग़ालब *ص.نر.م.* साँचा, आकार, रूप سانچا، اکار، روپ

غالب ग़ालिब *نر.م.* 1. विजयी, विजेता, सफल 2. सर्वाधिक, अधिकांश भाग 3. संभवतः, शायद
١. ویجیي، ویجېتا، سپهل ٢. سروادهک، ادهیکانش بهاګ ٣. سنبهوته، شاید

غالباً ग़ालिबन *ق.* 1. अधिकतर, ज्यादातर 2. संभवतः, शायद
١. ادهیکتر، زیاده تر ٢. سنبهوته، شاید

غالبوزه ग़ालबूज़: *ښځ.م.* हड्डा, भिड़, ततैया هډا، بهړ، تتیا

غالمغال ग़ालमग़ाल *نر.م.* होहल्ला, शोरगुल, कोलाहल
هوهلّا، شورغل، کولاهل

غالی ग़ालइ *ज़्नर.म.* गलीचा, क़ालीन غلیچه، قالین

غالی ग़ाले *ज़्नर.म.* धोखा, कपट, छल دهوکها، کپټ، چهل

غالیجن ग़ालेजन *ص.نر.م.* कपटी, धोखेबाज, छली کپټي، دهوکهباز، چهلي

غامض ग़ामिज़ *ص.نر.م.ج.* दुर्बोध, जटिल, अस्पष्ट, पेचीदा

دربودهـ، جټل، اسپشټ، پېچيده

غاو ग़ाव *نر.م.* 1. शिकायत 2. मदद के लिए किसी को बुलाना

۱. شکایت ۲. مدد کي کښي کسي کو بلانا

غایب ग़ायब *نر.م.* 1. गायब, छुपा हुआ, अनुपस्थित, लुप्त 2. व्याकरण अन्य पुरुष

۱. غایب، چهپا هوا، انوپستهت، لپت ۲. وياکرن انيه پروش

غایبانه ग़ायबानः *ق.* अनुपस्थिति में, पीठ पीछे

انوپستهيتي مين، پيټهـ پيچهي

غایطه مواد ग़ायतःमवाद *نر.ج.* मल مل

غایه ग़ायः *ښځ.م.* 1. लक्ष्य, ध्येय, उद्देश्य 2. अंत

۱. لکشيه، دهيي، اددیشی ۲. انت

غبار ग़ुबार *نر.م.* 1. मन में संचित दुख, 2. गुबार 3. धूल, गर्द

۱. من مين سنچيت، دکهـ ۲. غبار ۳. دهول، گرد

غبرک ग़बर्ग *ص.نر.م.ج.* दोगुना, दोहरा, जोड़ा

دوگنا، دهرا، جورا،

غبرگول ग़बर्गवल *مص.مت.* दोगुना करना, जोड़ा करना

دوکنا کرنا، جورا بنانا

غبرگولی ग़बर्गोलै *نر.م.* 1. जुड़वाँ, जोड़ा 2. सौर वर्ष का तीसरा मास

۱. جڑوان؛ جورا ۲. سوروَرش کا تيسرا ماس

غبرکه ग़बर्गः *ښځ.م.* 1. दोनों हाथ की हथेली भर 2. वह महिला या जानवर जिसने दो बच्चों को एक साथ जना हो

۱. دونون هاتهـ کي هتهيلی بهر ۲. وه مهيلاياجانورجسني دوبچون کو ايک ساتهـ جنا هو

غبرگبل ग़बर्गेदल *مص.ل.* दोगुना होना, जोड़ा होना

دوگنا هونا، جورا هونا

غبن ग़बन *نر.م.* अमानत की रक़म खा जाना, गबन, खियानत, बेईमानी

امانت کي رقم کهاجانا، غبن، خيانت، بي ايماني

غبي ग़बी *ص.نب.* मंदबुद्धि مندبدّهي

غپا ग़पा *ښ.م.* भों- भों, भौंकना بهون- بهون، بهونکنا

غپل ग़पल *مص.ل.* भौंकना, चीखना بهونکنا، چيخنا

غپند ग़पंद *ص.نر.م.* भों- भों بهون، بهون

غپول ग़पवल *مص.مت.* भौंकना بهونکنا

غپهار ग़पहार *نر.م.* भों- भों, भौंकना بهون- بهون، بهونکنا

غپیدل ग़पेदल *مص.ل.* भौंकना, भूँकना بَهونکنا، بُهونکنا

غټ ग़ट *ص.نر.م.* बड़ा, विशाल, लंबा-चौड़ा, ویشال، لنبا-چوڑا

غټ باز ग़टबाज़ *ص.نر.م.* शेखीबाज, बड़बोला, डींग मारने वाला

شيخيباز، بڑبولا، ډينگ مارنهوالا

غټوالی ग़टवालै *نر.م.* विशालता ويشالتا

غټول ग़टवल *مص.مت.* 1. बढ़ाना 2. गुणगान करना, प्रशंसा करना 3. इज्जत करना

۱. بڑهانا ۲. گنگان کرنا، پرشنسا کرنا ۳.عزت دينا

غټه کولمه ग़टकुलमः *ښځ.م.* बड़ी आँत بڑي آنت

غټی ग़टै *نر.م.* ढेला, पिंड, पुंज, ठोस वस्तु

ډهيلا، پيند، پونج، ټهوس وستو

غټیدل ग़टेदल *مص.ل.* 1. बढ़ना, बड़ा होना 2. मोटा होना 3. इज्जत पाना

۱. بڑهنا، بڑا هونا ۲. موٹا هونا ۳. عزت پانا

غچ ग़च *نر.م.* बदला, प्रतिशोध بدلا، پرتيشودهـ

غچي ग़ची *ښځ.م.* कैंची, कतरनी قينچي، کترني

غدار ग़दार *ص.نر.م.* विश्वासघाती, गद्दार ويشواس گهاتي، غدار

غدی ग़दइ *ښځ.م.* दल, टोली دل، ټولي

غذا ग़िज़ा *ښځ.م.* भोजन, आहार بهوجن، آهار

غذايي غِذائي ص.نب. **पोषक, पौष्टिक** پوشک، پوشټک

غر غَر نر.م. **पहाड़, पर्वत** پهار، پروت

غراره ښځ.م. غَرارَه: घोड़े या गधे पर सामान ले जाने के लिए उपयोग किया जाने वाला झोला
ګهوړي يا کدهي پر سامان لېږلو کې لپاره کارېږي

غران غِرَن نر.م. **आधा अफगानी मुद्रा** آدها افغاني مدرا

غرب نر.م. غَرْب **पश्चिम** پشچم

غربی نر.م. **गर्बी** کسي چيز کو پيټني کي آواز

غربي ص.نب. **पश्चिमी** پشچمي

غرچی نر.م. **दाँत कटकटाने की आवाज** دانت کټکټاني کې آواز

غرچی نر.م. غَرْچَی **डकार** ډکار

غرځنی نر.م. غَرَچْنَی **हिरन, मृग; पहाड़ी बकरा** هرن، مرګ؛ پهاړي بکرا

غرځه نر.م. غَرَسْ **हिरन, मृग; पहाड़ी बकरा** هرن، مرګ؛ پهاړی بکرا

غړول مص.ل. غَرْغَل **गुर्राना, बड़बड़ाना, भिनभिनाना, कड़कडाना**
غرّانا، بربرانا، بهنبهنانا، کړکړانا

غړوی نر.م. غَرْغَی **गुर्राहट, बड़बड़ाहट** غرّاهټ، بربراهت

غرض نر.م. غَرَض **मतलब, प्रयोजन; चाह, जरुरत, गर्ज़** مطلب، پريوجن؛ چاه، ضرورت، غرض

غرغره ښځ.م. غَرْغَرَه: **कुल्ला,गरारा** کله، غاره

غرغړه ښځ.م. غَرْغَڑَه: **गरारी, घिरनी, चरखी**
ګراري، ګهيرني، چرکهي.

غرغره ښځ.م. غَرْغَرَه: **गर्जन, गरज** ګرجن، ګرج

غرفه ښځ.م. غُرْفَه: 1. **गुमटी, लकड़ी या चादर का छोटा कमरा** 2. **मंडप** 3. **खिड़की** 4. **बूथ**
۱. ګومټي، لکړی يا چادرکا چهوټا کمره ۲. منډپ ۳. کهړکي ۴. بوتهـ

غرق ص.نب.م.ج. غَرْق **जलमग्न, डूबना** جلمګن، ډوبنا

غرقول مص.مت. غَرْقَوَل **डुबाना** ډوبانا

غرقېدل مص.ل. غَرْقِیدَل **डूबना** ډوبنا

غرګی نر.م. غِرَګَی **लोढ़, पत्थर कूटने में उपयोग किया जाने वाला**
لوړها، پټّهر کوټني مين اوپيوګ کيا جانيوالا

غرمنی نر.م. غَرْمَنَی **दोपहर से संबंधित; दोपहर का**
دوپهر سي سنبندهت؛ دوپهر کا

غرمه ښځ.م. غَرَمْ: **दोपहर, मध्याह्न** دوپهر، مدهياهن

غرنده ښځ.م. غَرَنْدَ: **कंठ** کنټهـ

غرندی نر.م. غَرَنْدَی **कंठ** کنټهـ

غرنی ص.نر.م. غَرَنَی **पहाड़ी, पर्वतीय, पर्वती**
پهاړي، پروتيی، پروتي

غرور نر.م. غُرُور **गरूर, गर्व, घमंड, अभिमान, अहंकार**
غرور، ګرو، ګهمنډ، ابهيمان، اهنکار

ملي غرور نر.م. **राष्ट्रीय गौरव** راشټريی ګورو

غره ص.نب. غَرَه: **अभिमानी, घमंडी, अहंकारी**
ابهيماني، ګهمنډي، اهنکاري

غريب ص.نر.م. **1. गरीब, निर्धन; बेचारा 2. परदेसी, मुसाफिर**
۱.غريب، نيردهن؛ بېچاره ۲. پردېسي، مسافر

غريبانه ق. غَرِيبَانَه: **निर्धनोचित रूप में, गरीब ढंग से**
نردهنوچت روپ مين، غريب ډهنګ سي

غريبکاره ص.نب. غَرِيبَکَارَه: **मेहनती, परिश्रमी; मजदूर**
مهنتي، پرشرمي؛ مزدور

غريبي ښځ.م. غَرِيبِي **गरीबी, निर्धनता, दीनता**
غريبي، نيردهنتا، دينتا

غريدل نر.م. غَرِیدَل **बड़बड़ाना** بربرانا

غريزه ښځ.م. غَرِيزَه: **स्वाभाविक, प्राकृतिक; मूल, असली**
سوابهاوک، پراکرتک؛ مول، اصلي

غريو نر.م. غَرِیو **विलाप, कराह, चिल्लाना**
ويلاپ، کراه، چلانا

غرانګه ښځ.م. غَڑَانْګَه: **चीख, शोर** چيخ، شور

غرپ ग़रप *نر.م.* घोंट गھونٹ

غرپل ग़रपल *مص.مت.* चुसकी लगाना या लेना, घूँट लगाना

چسکي لگانا يا لينا، گھونٹ لگانا

غرپول ग़रपवल *مص.مت.* चुसकी लगाना या लेना, घूँट लगाना

چوسکي لگانا يا لينا، گھونٹ لگانا

غرچول ग़रचवल *مص.مت.* निगलना, लीलना نگلنا، ليلنا

غرک ग़रक *نر.م.* ईर्ष्या, जलन ارشيا، جلن

غرکه ग़रकः *ښځ.م.* चमड़े से बना पानी का थैला چمڑے سے بنا پاني کا تھيلا

غرل ग़रल *مص.مت.* गूँथना; लपेटना گوتھنا؛ لپيٹنا

غرم ग़रम *نر.م.* 1. गर्जन 2. छपाका; छप-छप, तोप चलने की आवाज

١. گرجن ٢. چھپاکا؛ چھپ-چھپ، توپ چلني کي آواز

غروسکه ग़रुस्कः *ښځ.م.* घना काला बादल گھنا کالابادل

غرول ग़रवल *مص.مت.* 1. घुमाना आँखों का, खोलना आँखों का 2. विचलित करना, पथ से हटाना

١. گھومانا آنکھون کا، کھولنا آنکھون کا ٢. ويچلت کرنا، پتھ سي هٹانا

غرومب ग़रुम्ब *نر.م.* 1. गर्जन 2. छपाक, छप-छप, तोप चलने की आवाज

١. گرجن ٢. چھپاکا، چھپ- چھپ، توپ چلني کي آواز

غرومبی ग़रुमबै *نر.م.* गर्जन گرجن

غروندی ग़रवंदै *نر.م.* पट्टा, लगाम پٹا، لگام

غړی ग़ड़ै *نر.م.* सदस्य; अंग; मांसपेशियाँ سدسيه؛ انگ؛ مانسپيشيان

غړی ग़ड़ै *نر.م.* मालपूए की एक किस्म مالپوي کي ايک قسم

غړی ग़ड़ै *ښځ.م.* कॉलर کالر

غړېدل ग़ड़ेदल *مص.ل.* घूमना, खुलना (आँखों का) گھومنا، کھلنا (آنکھون کا)

غز ग़ज़ *نر.م.* झाऊ का पेड़ جھاو کا پيڑ

غزا ग़ज़ा *ښځ.م.* धर्मयुद्ध دھرم يدھ

غزل ग़ज़ल *نر.م.* غزل

غزلچی ग़ज़लची *نر.م.* غزل گايک

غزله ग़ज़लः *ښځ.م.* غزل

غزنی ग़ज़नी *نر.م.* अफ़ग़ानिस्तान का एक प्रांत غزني افغانستان کا ايک پرانت

غزول ग़ज़वल *مص.مت.* विस्तृत करना; फ़ैलाना وسترت کرنا؛ پھيلانا

غزی ग़ज़ै *نر.م.* दलदल में रहने वाली लंबे पतले पैरों वाली काली चिड़िया

دلدل مين رهني والي لنبي پتلي پيرون والي کالي چريا

غژګاو ग़ज़गाव *نر.م.* सुरा गाय, जंगली गाय سورا گای، جنگلی گايي

غږ ग़ग *نر.م.* आवाज़, ध्वनि آواز، دهوني

غږول ग़गवल *مص.مت.* 1. आवाज़ देना, बुलाना 2. संगीत वाद्य बजाना

١. آواز دينا، بلانا ٢. سنگيت واديه بجانا

غږېدل ग़गेदल *مص.ل.* बात करना, बोलना بات کرنا، بولنا

غږېږ ग़गेग *ص.نر.م.ج.* सस्वर سسور

غسل ग़वस्ल *نر.م.* स्नान, ग़ुस्ल اسنان، غسل

غش ग़श *نر.م.* छल, धोखा چھل، دھوکھا

غشو ग़शव *نر.م.* खरहरी, कंघी जिससे घोड़े के बदन की गर्द साफ की जाती है

کھرهرا، کنگھي جس سي گھوڑي کي بدن کي گرد صاف کي جاتي هی

غشی ग़शै *نر.م.* तीर, बाण تير، بان

غښت ग़ख़्त *نر.م.* बल, ऐंठ, मरोड़ بل، اينتھ، مروڑ

غښتل ग़ख़तल *مص.مت.* गूँथना, मरोड़ना گونتھنا، مروڑنا

غښتلی ग़ख़तलै *ص.نر.م.* बलवान, तगड़ा بلوان ، تگڑا

غصب ग़स्ब *نر.م.* जबरन वसूली, अपकर्षण, बलापहार

جبراً وصولي، اپکرشن، بلاپهار

غصبول हड़प लेना, हथिया लेना, जबरन छीन लेना *مص.مت.* غ़स्बवल

هڑپ لېنا، هتهيالېنا، جبراً چهين لېنا

غصه गुस्सा غصه *ښځ.م.* غ़ुस:

غضب रोष, क्रोधोन्माद *نر.م.* غ़ज़ब

غضرفي नर्म हडडी का, लचीला *ص.نب.* غ़ज़रुफ़ी

نرم هډّي کا، لچيلا

غفلت असावधानी, लापरवाही *نر.م.* غ़फ़लत

اساودهاني، لاپرواهي

غل चोर *نر.م.* غ़ल

غلا चोरी *ښځ.م.* غ़ला چوري

غلام दास, गुलाम *نر.م.* غ़ुलाम داس، غلام

غلاوزه मधुमक्खी *ښځ.م.* غ़लावज़: مدهومکّهي

غلبله रोना, चिल्लाना *ښځ.م.* غ़लबल: رونا، چلانا

غلبه विजय, जीत *ښځ.م.* غ़लब: ويجی، جيت

غلبيل चलनी, छन्नी *نر.م.* غ़लबेل چلني، چهنّی

غلبيلول छानना *مص.مت.* غ़लबेलवل چهاننا

غلجي एक प्रसिद्ध अफगान जनजाति *نر.ج.* غ़िलजी

ايک پرسدھ افغان جنجاتي

غلط ग़लत, अनुचित, जो ठीक न हो *ص.نر.م.ج.* غ़लत

غلط، انوچت، جو ټهيک نه هو

غلطول ग़लती करना, खराब करना 2. गुमराह करना *مص.مت.* غ़लतवل

١.غلطی کرنا، خراب کرنا ٢. گمراه کرنا

غلطي ग़लती, त्रुटि *ښځ.م.* غ़लती غلطي، تروتي

غلمين गेहूँ का आटा *نر.م.ج.* غ़लमीन گېهون کا آټا

غلمينه गेहूँ के आटे की बनी रोटी *ښځ.م.* غ़लमीन:

گېهون کي آټي کي بني روټي

غلوزه मधुमक्खी *ښځ.م.* غ़लवज़: مدهومکّهي

غله अनाज, धानी, गल्ला *ښځ.م.* غ़ल: اناج، دهانی، غله

غلی 1. चुप, खामोश 2. स्थिर, आराम 3. छुपा हुआ, गुप्त *ص.نر.م.* غ़ले

١. چپ، خاموش ٢. ستهر، آرام ٣. چهپا هوا، گپت

غليان क्वथन, जोश *نر.م.* غ़िलयान کوتهن، جوش

غليظ 1. गाढ़ा, गहन, घना 2. असभ्य, अशिष्ट *ص.نر.م.ج.* غ़लीज़

١. گاړها، گهن، گهنا ٢. اسبهيه، اشښټ

غليم दुश्मन, शत्रु *نر.م.* غ़लीम دشمن، شترو

غم शोक, गम *نر.م.* غ़म شوک، غم

غماز 1. चुगलखोर; भेदिया 2. आँखों से इशारा करने वाला *نر.م.* غ़माज़

١. چغلخور؛ بهېدیا ٢. آنکهون سي اشاره کرني والا

غمجن दुखी, गमगीन *ص.نر.م.* غ़मजन دکهي، غمګين

غمچينه चाबुक *ښځ.م.* غ़मचीन: چابک

غمخور रखवाला, दयालु, अच्छा चाहने वाला *نر.م.* غ़मख़ोर

رکهوالا، دیالو، اچها چاهني والا

غم زپلی दुखी, पीड़ित *ص.نر.م.* غ़मज़पले دکهي، پیرت

غمشريک कृपालु, दयालु *نر.م.* غ़मशरीक کرپالو، دیالو

غمشريکي दया, कृपा *ښځ.م.* غ़मशरीकी دیا، کرپا

غمول दुखी करना *مص.مت.* غ़मवل دکهي کرنا

غمی रत्न, मणि *نر.م.* غ़मे رتن، مني

غنچه कलिका, कली, गुंचा *ښځ.م.* गुंच: کلیکا، کلي، غنچه

غندل निंदा करना, भर्त्सना करना *مص.مت.* غ़ंदل

نندا کرنا، بهرتسنا کرنا

غندنه निंदा, भर्त्सना *ښځ.م.* غ़ंदन: نندا، بهرتسنا

غندی बोरी, एक बड़ा ऊनी थैला *نر.م.* गुनदै

بوري، ایک برا اوني تهیلا

غندِ सैन्यदल, रेजीमेंट *نر.م.* غ़ंड سینی دل، ریجیمنټ

غندِل एक प्रकार की विषैली मकड़ी *نر.م.* غ़ंडل

ایک پرکار کي ویشیلي مکړي

غندِمشر लेफ्टिनेंट कर्नल *نر.م.* غ़ंडमशر لفټیننټ کرنل

غنم مذ.ن. گېهوں

غنم رنګه ص.نب. گېهوان رنګ

غنمګره ن.م. گېهوں کا کهېت

غنمینه ص.نسب. روټي (گېهوں کي)

غنه ن.م. ټاکلی شاکها

غنه ن.م. ناک اچّارن

غنی ص.ن.م. امیر، دهني

غنیمت ن.م. آکسمک دهن پراپتي، لوټ کامال

غنه ن.م. مکړي

غنی ن.م. مکړي

غوا ن.م. ګائی، ګو

غوایی ن.م. بچهڑا

غوباړی ن.م. ګومکهي، ګهرمکهي

غوبل ن.م. داونا (ګای، بیل دوارا)، ټارنا

غوبلول مص.مت. اناج پیټنا، داونا، ټارنا، بهوسي نکالنا

غوبلبدل مص.ل. اناج پیټا جانا، بهوسا نکالا جانا

غوبنی ن.م. ګوالا، ګو، اهیر

غوبون ن.م. ګوالا، ګوو، اهیر

غوبه ن.م. ګوالا، ګوو، اهیر

غوټ ق. نشچت روپ سي

غوټ ص.ن.م. پربل، موټا

غوټول مص.مت. موټاکرنا

غوټه ن.م. ګانټهـ

غوټه ن.م. بټن

غوټه ن.م. ګوتا، ډبکي

غوټی ن.م. کلي، کلیکا

غوجل ن.م. ګوشالا

غوچ ن.م. میږهـ بهیړ

غوچ ص.ن.م.ج. ګهرا

غوچوالی ن.م. ګهرایي

غوچول مص.مت. ګهرا کرنا

غوچه ن.م. ګډّها

غوځارول مص.مت. 1. ټکنا 2. ګرانا 3. ګرانځ ټکنا

۱. پهینکنا ۲. ګرانا ۳. ګرا کردهېر کردینا

غوځاړیدل مص.ل. ګرپرنا، ډهېر هوجانا

غوځ ص.ن.م. کټا هوا

غوځول مص.مت. کټنا

غوځیدل مص.ل. کټنا، کاټا جانا

غور ن.م. وېچار، غور

غور ن.م. افغانستان کا ایک پرانت

غور ن.م. ګرجن، دهاړ

غورځکه ن.م. جیوتي، لو، جوالا

غورځنګ ن.م. ۱. اچهل، کود؛ اندولن

غورځول مص.مت. پهینکنا، ډالنا، ګرانا؛ الګ کرنا

غورځی ن.م. ۱. اندولن۲. هاتهـ پاون مارنا ۳. زور زور سي نارا لګانا

غورځي پرځي غږ̌ورځي پرځي *ښځ.م.* संघर्ष सङ्घर्ष

غورځېدل غږ̌ورځېدل *مص.ل.* 1. कूदना, उछलना 2. गिरना 3. घूमना
१. कूदना، उछलना २. गिरना ३. घूमना

غورس غږ̌ورس *ص.نر.م.* घना, गाढ़ा, मोटा
घना، गाढ़ा، मोटा

غورمه غږ̌ورمه: *ښځ.م.* कोरमा, एक प्रकार का खाना
क़ोरमा، एक प्रकार का खाना

غوره غږ̌وره: *ص.نب.* बेहतर, अच्छा, चुना हुआ, चयनित, अनोखा
बेहतर، अच्छा، चुनाहुआ، चयनित، अनोखा

غوره غږ̌وره: *ښځ.م.* कच्चे या खट्टे अंगूर या अन्य फल
कच्चे या खट्टे अंगूर या अन्य फल

غوري غږ̌وري (یا) غږ̌ورۍ *نر.م.* थाली, तश्तरी
थाली، तश्तरी

غورېدل غږ̌ورېدل *مص.ل.* गर्जना, दहाड़ना
गर्जना، दहाड़ना

غوړ غږ̌وړ *ص.نر.م.ج.* 1. चिकना, तेल वाला सामान 2. सुंदर 3. धनी
१. चिकना، तेल والاسامان २. सुन्दर ३. धनी

غوړ غږ̌وړ *نر.م.* घूँट
घूँट

غوړژبی غږ̌وړژبۍ *ص.نر.م.* चापलूस, चाटुकार
चापलूस، चाटुकार

غوړنجه غږ̌وړنجه: *ښځ.م.* ज्योति, लौ, ज्वाला
जबोती، लो، जवाला

غوړول غږ̌وړول *مص.مت.* चिकना करना
चिकना करना

غوړول غږ̌وړول *مص.مت.* फैलाना, खोलना
फैलाना، खोलना

غوړه مال غږ̌وړه:مال *ص.نر.م.* चापलूस
चापलूस

غوړي غږ̌وړۍ *نر.ج.* खाने वाला तेल
खाने वाला तेल

غوړېدل غږ̌وړېدل *مص.ل.* फैल जाना, फैलना
फैल जाना، फैलना

غوړېدل غږ̌وړېدل *مص.ل.* चिकनाई होना, तेल वाला होना
चिकनाई होना، तेल वाला होना

غوز غږ̌وز *نر.م.* 1. अखरोट 2. गिरी, गुठली
१. اخروت २. گیري، گټهلي

غوزارول غږ̌وزارول *مص.مت.* 1. फेंकना; गिराना; मारना 2. खटखटाना
१. پهینکنا؛ گرانا؛ مارنا ٢. کهټکهټانا

غوزاړېدل غږ̌وزاړېدل *مص.ل.* गिरना
गिरना

غوزاړی غږ̌وزاړۍ *نر.م.* गुबरैला , गोबर मैला आदि खाने वाला कीड़ा
گوبریلا، گوبر میلا آدی کهانیوالا کیړا

غوزه غږ̌وزه: *ښځ.م.* 1. रुई की फली 2. कृमिकोष
१. رویي کي پهلي ٢. کړیمي کوش

غوزی غږ̌وزۍ *نر.م.* झाड़ियों या जलाऊ लकड़ियों का गट्ठा
جهاړیون یا جلاو لکړیون کا کټّها

غوږ غږ̌وږ *نر.م.* कान
कान

غوږتومبنی غږ̌وږتومبنۍ *نر.م.* कान की खोदनी
کان کي کهودني

غوږنیول غږ̌وږنیول *مص.ل.* 1. सुनना, ध्यान देना 2. गुप्त वार्ता को सुनना
१. سننا، دهیان دینا ٢. گپت وارتا کو سننا

غوږنیوی غږ̌وږنیوی *نر.م.* गुप्त वार्ता को सुनना
گپت وارتا کو سننا

غوږو غږ̌وږو *ص.نر.م.* बड़े कानों वाला व्यक्ति
بړي کانون والا ویکتي

غوږوالی غږ̌وږوالۍ *ښځ.م.* कर्णफूल, बाली
کرنپهول، بالي

غوږور غږ̌وږور *ص.نر.م.* बड़े कानों वाला व्यक्ति
بړي کانون والا ویکتي

غوږی غږ̌وږۍ *نر.م.* कोना, किनारा
کونا، کناره

غوږی غږ̌وږۍ *ښځ.م.* टेलीफोन, रिसीवर, चोंगा
ټیلیفون، ریسیور، چونگا

غوږیچینه غږ̌وږیچینه: *ښځ.م.* कान का पिछला भाग
کان کا پچهلا بهاگ

غوږېدل غږ̌وږېدل *مص.ل.* समझना, जानना, सूचना दिया जाना
سمجهنا، جاننا، سوچنا دیا جانا

غوښتل مص.مت. गुख़तल पूछना, माँगना, अनुरोध करना, चाहना

پوچھنا، مانگنا، انورودھـ کرنا، چاھنا

غوښتنليک نر.م. गुख़तनलीक प्रार्थनापत्र, अनुरोधपत्र,

پرارتھنا پتر، انورودھپتر

غوښتنه ښځ.م. गुख़्तनः माँग, चाहत, ज़रूरत, आवश्यकता

مانگ، چاھت؛ ضرورت، آویشیکتا

غوښن ص.نر.م.ج. ग़्वाख़न मांसल

غوښه ښځ.م. ग़्वख़ः मांस, गोश्त

مانس، گوشت

غوښي ښځ.ج. ग़्वख़ी मांस, गोश्त

مانس، گوشت

غوغا ښځ.م. ग़ोग़ा दंगा, कोलाहल, हू हल्ला, अशांति

دنگا، کولاھل، ھو ھلّا، اشانتي

غول ص.نر.م. मूर्ख, बेवकूफ

مورکھ، بیوقوف

غولانځه ښځ.م. गुलंज़ः थन

تھن

غولک نر.م. तिजोरी

تجوري

غولکه ښځ.م. ग़ोलकः غلیل

غولنج نر.م. गुलंज उदर-पीड़ा, उदरशूल

ادرپیرا، ادرشول

غولول مص.مت. गुलवल धोखा देना

دھوکھا دینا

غولونه ښځ.م. गुलवनः धोखा, छल, कपट

دھوکھا، چھل، کپٹ

غولوونکی نر.م. गुलवुनकै धोखेबाज़, कपटी

دھوکھي باز، کپٹي

غولی نر.م. ग़ोलै प्रांगण

پرانگن

غولېدل مص.ل. गुलेदल धोखा खाना, धोखा होना, गुमराह होना

دھوکھا کھانا، دھوکھا ھونا، گمراھـ ھونا

غولېدنه ښځ.م. गुलेदनः छल, धोखा

چھل، دھوکھا

غوماشه ښځ.م. गुमशः मच्छर

مچھر

غومبر نر.م. गुमबर गुंटरगूँ, मस्ती करते समय कबूतर की आवाज निकालना

غونټرغون، مستي کرتي سمی کبوتر کا آواز نکالنا

غومبسه ښځ.م. गम्बसः ततैया, हड्डा, भिड़

تتیا، ھڈّا، بھڑ

غومبک نر.م.ج. गुमबक 1. भीड़, भीड़-भाड़ 2. एक प्रकार का पौधा

۱. بھیڑ، بھیڑ-بھاڑ ۲. ایک پرکارکا پودھا

غومبورى نر.م. काल गाल

غونج ص.نر.م.ج. ग़्वंज झुर्रीदार, शिकनदार,

جھریدار، شِکن دار

غونجول مص.مت. गुनजवल शिकन डालना

شِکن ڈالنا

غونجېدل مص.ل. गुंजेदल झुर्रियाँ पड़ना, शिकन पड़ना,

جھریاں پرنا، شِکن پرنا

غونچه ښځ.م. गुंचः कली, غونچآ

کلي، غونچآ

غونخېدل مص.ل. गुंज़ेदल रेंगना

رینگنا

غوندى نر.م. गुंडै बोरी

بوري

غوندي ق. गुंदी की तरह, के समान, जैसा

کي طرح، کي سمان، جیسا

غوند ص.نر.م. ग़्वंड एकत्रित; सब

اکترت؛ سب

غوند نر.م. ग़्वंड सैन्यदल

سینی دل

غوندار نر.م. गुंडरै पिंड, ढेला

پِنڈ، ڈھیلا

غوندک نر.م. गुंडक एक प्रकार की विषैली मकड़ी

ایک پرکار کي ویشیلي مکڑي

غوندل نر.م. गुंडल एक प्रकार की विषैली मकड़ी

ایک پرکار کي ویشیلي مکڑي

غوندمند ص.نر.م. ग़्वंडमंड गलफुल्ला

گلپھلّا

غوندور نر.م. ग़्वंडोरबुज़ै गलसुआ

گلسوا

غوندول مص.مت. गुंडवल बटोरना, एकत्र करना, जमा करना

بٹورنا، اکترکرنا، جمع کرنا

غونده ښځ.م. ग़्वंडः सत्र, अधिवेशन, सम्मेलन, सभा

ستر، ادھیویشن، سمّیلن، سبھا

غوندى نر.م. गुंडै एक प्रकार की विषैली मकड़ी

ایک پرکارکي ویشیلي مکڑي

غوندۍ ښځ.م. गुंडइ छोटी पहाड़ी

چھوٹي پھاڑي

غوندېدل مص.ل. ग़्वंडेदल एकत्र होना

اکتر ھونا

غونه ग़ुनः *ښځ.م.* रंग, रूप, आकृति, चेहरा- मुहरा
رنګ، روپ، اکرتي، چهره - مهره

غوني ग़ुनै *نر.م.* 1. रंग, रूप, आकृति, चेहरा- मुहरा 2. बाल की जड़ 3. बदन की खाल 4. जैसे, तरह
۱. رنګ، روپ، اکرتي، چهره - مهره ۲. بال کي جړ ۳. بدن کي کهال ۴. جیسي، طرح

غونی ग़ुणै *ص.نر.م.* नाक से बोलने वाला व्यक्ति
ناک سي بولنې والا ویکتي

غونېدل ग़ुणेदल *مصل.* नाक से बोलना.
ناک سي بولنا

غويمند ग़वयमंद *نر.م.* गायों की भगदड़
ګایون کا بهګدړ

غويمه ग़वयमः *ښځ.م.* कामोत्तेजना में गाय
کاموټیجنا مېن ګای

غويى ग़वयै *نر.م.* बैल, वृषभ, साँड़
بیل، ورشبه، سانړه

غياب ग़याब *نر.م.* अनुपस्थिति, ग़ैरहाजिरी.
انوپستهیتي، غیرحاضري

غيب ग़ैब *ص.نر.م.* छुपा हुआ, गुप्त
چهپا هوا، ګپت

غيبت ग़ैबत *نر.م.* चुगली, चुगलखोरी
چغلي، چغلخوري

غيبګويي ग़ैबगोई *ښځ.م.* पुरानुमान, भविष्यवाणी
پورانومان، بهویشی وانې

غيبي ग़ैबी *ص.نب.* रहस्यमय, दिव्य, अलौकिक
رهسیمی، دیویه، الوکک

غير ग़ैर *ق.* ग़ैर अ..., अन..., ग़ैर ا... ، ان.... غیر

غيرطبيعي ग़ैरतबीई *نر.ښځ.م.ج.* अप्राकृतिक
اپراکرتک

غير رسمي ग़ैररस्मी *ص.م.* ग़ैर सरकारी
غیرسرکاري

غيرت ग़ैरत *نر.م.* लज्जा, हया, आन, ग़ैरत
لجّا، حیا، آن. غیرت

غيرتمن ग़ैरतमन *ص.نب.* आन वाला, ग़ैरतमंद
آن والا، غیرتمند

غيرتي ग़ैरती *ص.نر.م.* आन वाला, ग़ैरतमंद
آن والا، غیرتمند

غيرحاضر ग़ैरहाज़िर *ص.نر.م.* अनुपस्थित, ग़ैर हाजिर
انوپستهت، غیرحاضر

غيرحاضري ग़ैरहाज़री *ښځ.م.* अनुपस्थिति, ग़ैरहाज़िरी
انوپستهیتي، غیرحاضري

غير شعوري ग़ैरशऊरी *ص.نب.* 1. अचेत 2. अनजाने में, इरादे के बिना
۱. اچېت۲. انجاني مین، ارادي کي بنا

غيرضروري ग़ैरज़रूरी *ص.نب.* अनावश्यक, ग़ैर ज़रूरी
اناوشیک، غیرضروري

غيرعضوي ग़ैरउज़वी *ص.نب.* निर्जीव
نرجیو

غيرقانوني ग़ैरक़ानूनी *ص.نب.* अवैध, ग़ैर क़ानूनी
اویدھ، غیرقانوني

غير مستقيم ग़ैरमुस्तक़ीम *ص.نر.م.ج.* अप्रत्यक्ष
اپرتیکش

غيږ ग़ेग *ښځ.م.* छाती, सीना
چهاتي، سینه

په غيږ کي نيول पःग़ेग *مص.مت.* आलिंगन करना, गले लगाना
آلینګن کرنا، ګلي لګانا

غيږايستل ग़ेगइस्तल *مص.مت.* कुश्ती लड़ना
کشتي لړنا

غيږلي ग़ेली *ښځ.م.* झुंड भेड़ों का
جهنډ بهیړون کا

غين ग़ैन *نر.م.* अक्षर का नाम ग़ अक्षर
غ اکشر کا نام

ف ف

ف फ़े *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का इक्तीसवाँ अक्षर
پښتو ورنمالا کا ایکتیسوان اکشر

فابريکه फ़ाबरीकः *ښځ.م.* फैक्टरी, कारखाना
فیکټري، کارخانه

دبريښنا فابريکه दब्रेख़नाफ़ाबरीकः *ښځ.م.* विद्युत केंद्र
ویدیوت کېندر

فاتح फ़ातेह *نر.م.* विजयी
ویجیي

فاتحه फ़ातिहः *ښځ.م.* मृतक के लिए की जाने वाली प्रार्थना
مرتک کي لپاره کي جاني والي پرارتهنا

فاجعه फ़ाजिअ: *ښځ.م.* संकट, विपत्ति
سنکټ، وپتّي

فاحشه फ़ाहिशः *ښځ.م.* वेश्या, गणिका
وېشیا، ګنیکا

فارس फ़ार्स *نر.م.* ईरान देश
ایران دېش

فارسي فارسी *ثبڅ.م.* फ़ारसी व्यक्ति, फारसी भाषा
فارسي ويكتي، فارسي بهاشا

فارغ فارिग़ *ص.نر.م.* ख़ाली, जिसके पास कोई काम न हो
خالي، جس كي پاس كوئي كام نه هو، پرهـ كي نكلا هوا

فارغ التحصيل فارिग़ुत्तहसील *نر.م.* उच्च स्नातक शिक्षा प्राप्त व्यक्ति
اوچ سناتک شكشا پراپت ويكتي

فارغبدل فارिग़ैदल *مص.ل.* खाली होना, किसी चीज या काम से निकलना, फारिग होना
خالي هونا، كسى چيز يا كام سي نكلنا، فارغ هونا

فارمول फ़ारमूल *نر.م.* सूत्र سوتر

فارياب फ़ारयाब *نر.م.* अफगानिस्तान का एक प्रांत
افغانستان كا ايک پرانت

فاسد फ़ासिद *ص.نر.م.* भ्रष्ट بهرښټ

فاسدول फ़ासिदवल *مص.ل.* भ्रष्ट बनाना بهرشټ بنانا

فاسيدبدل फ़ासिदेदल *مص.ل.* भ्रष्ट होना بهرشټ هونا

فاسفورس फ़ासफ़ोरस *نر.م.* फास्फोरस فاسفورس

فاسق फ़सिक़ *ص.نر.م.* कामुक, दुराचारी كاموک، دوراچاري

فاسوليا फ़सुलया *ثبڅ.م.* सेम, लोबिया سيم، لوبيا

فاصله फ़ासिलः *ثبڅ.م.* दूरी, फासला دوري، فاصله

فاضل फ़ज़िल *ص.نر.م.* 1. विद्वान 2. अतिरिक्त
١. ودوان ٢. اتيركت

فاعل फ़ाइल *نر.م.* 1. कार्य करने वाला 2. कर्ता
١. كارى كرني والا ٢. كرتا

فاعلي फ़ाइली *ص.نب.* कर्ता, कारक كرتا، كارک

فاكولته फ़कुलतः *ثبڅ.م.* प्रभाग, फैकल्टी پربهاگ، فيكلتي

فال फ़ाल *نر.م.* शगुन, भाग्य شگن، بهاگيه

فالبين फ़ालबीन *نر.م.* ज्योतिषी, भविष्यवक्ता جيوتشي، بهويشى وكتا

فالبيني फ़ालबीनी *ثبڅ.م.* भाग्य बताना بهاگيه بتانا

فالتو फ़ालतू *نر.م.* अतिरिक्त, फालतू اتيرېكت، فالتو

فاميل फ़ामील *نر.م.* परिवार, कुनबा, कुटुंब پريوار، كنبا، كټنب

فاميلي फ़ामीली *ص.نب.* पारिवारिक پاريوارک

فانه फ़ानः *ثبڅ.م.* खूँटा, पच्चर; पाँच भुजाओं वाली ठोस आकृति
كهونټا، پچّر، پانچ بهوجاون والي تهوس آكرتي

فاني फ़ानी *ص.نب.* 1. मर्त्य, विनाशशील 2. अस्थायी 3. बूढ़ा
١. مرتى، وىناششيل ٢. استهايى ٣. بورها

فايده फ़ायदः *ثبڅ.م.* लाभ, फायदा, मुनाफा
لابهـ، فايده، منافع

فايده من फ़यदःमन *ص.نر.م.ج.* लाभप्रद, लाभदायक, फायदेमंद
لابهـ پرد، لابهـ دايک، فايده مند

فبروري फ़बरुअरी *ثبڅ.م.* फरवरी فروري

فتح फ़तह *ثبڅ.م.* विजय وِجى

فتحه फ़तहः *ثبڅ.م.* अ का प्रतिनिधित्व करता है 2. गहरा
١. ا كا برتيندهتو كرتا هي ٢. گهرا

فتوى फ़तवा *ثبڅ.م.* न्यायिक निर्णय, फ़ैसला
نيايک نرنى، فيصلا

فټ फ़ुट *نر.م.* फुट माप فټ ماپ

فټبال फ़ुटबॉल *نر.م.* फुटबाल فټبال

فحاش फ़हाश *ص.نر.م.* कामुक, दुराचारी
كاموک، دوراچاري

فحاشي फ़हाशी *ثبڅ.م.* वेश्यावृत्ति ويشياورتي

فخر फ़ख़र *نر.م.* गर्व, अभिमान; घमंड
گرو، ابهيمان؛ گهمنڈ

فخري फ़ख़री *ص.نب.* स्वैच्छिक سويچهک

فداكار फ़िदाकार *ص.نر.م.* समर्पित سمرپيت

فداكاري फ़िदाकारी *ثبڅ.م.* समर्पण سمرپن

فدراسيون फ़िद्रासियून *نر.م.* संघ سنگهـ

فدرالي फ़िद्राली *ص.نب.* संघीय. سنگهيه

فدرېشن फ़िड्रेशन *نر.م.* संघ سنگھ

فرار फ़िरार *ص.نر.م.* निर्वासित, फरार نيرواست، فرار

فرارول फ़िरारवल *مص.مت.* निर्वासित करना نرواست کرنا

فراري फ़िरारी *نر.م.* निर्वासन نرواسن

فراربدل फ़िरारेदल *مص.ل.* निर्वासित होना نرواست هونا

فراغت फ़िराग़त *نر.م.* अवकाश, फ़ुरसत; आराम اوکاش، فرصت؛ آرام

فراق फ़िराक़ *نر.م.* वियोग, प्रेमीजन से जुदाई ويوگ، پريميجن سي جدائي

فراکسیون फ़िरास्यून *نر.م.* दल, गुट دل، گت

فرانسوي फ़रांसवी *ص.نب.* फ़्रांसीसी व्यक्ति और भाषा فرانسيسي ويکتي اوربهاشا

فرانسه फ़रांस *ښځ.م.* फ़्रांस فرانس

فرانک फ़्रंक *نر.م.* फ्रैंक फ्रांस की मुद्रा فرينک فرانس کی مدرا

فراه फ़रः *ښځ.م.* अफगनिस्तान का एक प्रांत افغانستان کا ايک پرانت

فرد फ़र्द *نر.م.* व्यक्ति ويکتي

فردي फ़र्दी *ص.نب.* व्यक्तिगत, निजी ويکتيگت، نيجي

فرش फ़र्श *نر.م.* फ़र्श को ढकने की सामग्री فرش کو ڈھاکنے کي سامگري

فرشول फ़र्शवल *مص.مت* गलीचे और क़ालीन से ढक देना غليچي اور قالين سي ڈھک دينا

فرشبدل फ़र्शेदल *مص.ل.* कालीन और गलीचे से फर्श को ढकना قالين اور غليچي سي فرش کا ڈھکنا

فرصت फ़ुरसत *نر.م.* अवकाश, फ़ुरसत, मौका اوکاش، فرصت، موقع

فرض फ़र्ज़ *نر.م.* 1. अनुमान 2. कर्तव्य, फर्ज ١. انومان ٢. کرتويه، فرض

فرضاً फ़र्ज़न *ق.* अनुमानतः انومانته

فرضي फ़र्ज़ी *ص.نب.* काल्पनिक, फर्जी کالپنک، فرضي

فرضیه फ़र्ज़ियः *ښځ.م.* परिकल्पना پريکلپنا

فرع फ़रअ *ښځ.م.* 1. शाखा 2. अंग ١. شاکها ٢. انگ

فرعون फ़िरऔन *نر.م.* 1. मिस्र देश के प्राचीन राजा की उपाधि, फराऊन, फेरो 2. अभिमान, गर्व

١. مصر ديش کي پراچين راجا کي اوپادهي، فراعون، فيرو ٢. ابهيمان، گرو

فرعي फ़रई *ص.نب.* जो असल ना हो; अप्रधान, अधीनस्थ, अनुषंगी

جو اصل نه هو؛ اپردهان، ادهينست، انوشنگي

فرق फ़र्क़ *نر.م.* अंतर, फर्क انتر، فرق

فرقان फ़ुर्क़ान *نر.م.* पवित्र क़ुरआन پوتر قرآن

فرقه फ़िर्क़ः *ښځ.م.* 1. डिवीजन सेना 2. संप्रदाय, पंथ, मत 3. समूह, दल

١. ديوزن سينا ٢. سنپردای بنتهـ، مت ٣. سموهـ، دل

فرقه مشر फ़िर्क़:मशर *نر.م.* जनरल सेना جنرل سينا

فرمان फ़रमान *نر.م.* आदेश, फरमान آدیش، فرمان

فرمایش फ़रमइश *نر.م.* आदेश آدیش

فرمایشي फ़रमाइशी *ص.نب.* आदेश किया हुआ آدیش کیا هوا

فرنګی फ़रंगै *نر.م.* अंग्रेज, फिरंगी انگریز، فرنگي

فرني फ़ैरिनी *نر.ج.* खीर, फिरनी کهیر، فرني

فرهنګ फ़रहंग *نر.م.* 1. संस्कृति, सभ्यता 2. शब्द कोश 3. ज्ञान; विद्या

١. سنسکريتي، سبهيتا ٢. شبدکوش ٣. گيان؛ ودیا

فرهنګي फ़रहंगी *ص.نب.* सांस्कृतिक سانسکريتک

فزیک फ़िज़ीक *نر.م.* भौतिक विज्ञान بهوتيک ويگيان

فزیک پوه फ़िज़ीकपोह *نر.م.* भौतिक विज्ञानी, भौतिक शास्त्री

بهوتک وگياني، بوتک شاستري

فزیکي फ़िज़िकी *ص.نب.* शारीरिक, देह संबंधी شاريرک، دهـ سنبندهي

فزیولوژي फ़िज़ियोलोजी *ښځ.م.* शरीर विज्ञान شريروگيان

فساد فَساد *نر.م.* भ्रष्टाचार بھرشٹاچار

فسخ فَسْخ *مِنْ.م.* विलोपन, भंग ویلوپن، بھنگ

فسخ كول فَسْخ كَوَل *مص.مت.* रद्द करना, निरस्त करना, भंग करना

رد کرنا، نرست کرنا، بھنگ کرنا

فشار فِشار *نر.م.* दबाव دباو

فشارسنج فِشارسَنْج *نر.م.* दाबमापी, मैग्नोमीटर داب ماپي، مینومیٹر

فصاحت فَصاحَت *نر.م.* वाक्पटुता, सुवचन اکپٹوتا، سووچن

فصل فَصْل *نر.م.* 1. ऋतु, मौसम 2. फसल ۱. ریتو، موسم ۲. فصل

فصلي فَصْلي *ص.نب.* मौसमी موسمي

فصيح فَصيح *ص.نر.م.* वाक्पटु, सुवक्ता واکپٹو، سووکتا

فضا فِضا *مِنْ.م.* वातावरण, माहौल واتاورن، ماحول

فضايي فَضائي *ص.نب.* आकाशीय, वायवीय, हवाई آکاشیی، وایویی، هوایي

فضل فَضْل *نر.م.* आशीर्वाद, असीस آشیرواد، اسیس

فضول فُضُول *ص.نر.م.* 1. अधिकता, बहुलता, प्रचुरता 2. बदन से निकलने वाला अव्यव 3. बकवास करने वाला, थकाने वाला व्यक्ति

۱. ادھیکتا، بھولتا، پرچرتا ۲. بدن سي نکلني والي اویو ۳. بکواس کرني والا، تھکا ني والا ویکتي

فضيلت فَضيلَت *نر.م.* विशिष्टता ویشیشٹتا

فطرت فِطرَت *نر.م.* स्वभाव, प्रकृति سوبھاو، پرکرتي

فطرتاً فِطرَتاً *ق.* स्वभाव से, आदत से, आदतन سوبھاو سي، عادت سي، عادتاً

فطري فِطْري *ص.نب.* स्वाभाविक سوبھاویک

فعال فَعّال *ص.نر.م.ج.* सक्रिय, क्रियाशील; प्रभावी, प्रभावशील

سکٹریہ، کرپاشیل؛ پربھاوي، پربھاوشیل

فعاليت فَعّالِيَت *نر.م.* गतिविधि, सक्रियता, क्रियाशीलता, क्रियाकलाप

گتیویدھي، سکریتا، کریا شیلتا، کریاکلاپ

فعل فِعْل *نر.م.* 1. कार्य 2. क्रिया (व्याकरण) ۱. کاری ۲. کریا (ویاکرن)

لازمی فعل لازِمي فِعْل *نر.م.* अकर्मक क्रिया اکرمک کریا

متعدی فعل مُتَعَدّي فِعْل *نر.م.* सकर्मक क्रिया سکرمک کریا

مجهول فعل مَجْهول فِعْل *نر.م.* कर्मप्रधान क्रिया کرم پردھان کریا

فعلاً فِعْلاً *ق.* 1. अभी 2. वास्तव में ۱. ابھي ۲. واستو مںں

فعلي فِعْلي *ص.نب.* क्रिया-विषयक کریا ویشیک

فقاريه فَقاريَه *ص.نب.* रीढ़ीदार, मेरुदंडी ریڑھدار، مہرودنڈي

فقر فَقْر *نر.م.* दरिद्रता, निर्धनता دردرتا، نردھنتا

فقره فِقْرَه *مِنْ.م.* पैरा, जुमला, परिच्छेद پیرا، جملہ، پریچھید

فقط فَقَط *ق.* केवल, मात्र, सिर्फ کیول، ماتر، صرف

فقه فِقْه *مِنْ.م.* मुसलमानों का धार्मिक कानून مسلمانوں کا دھارمک قانون

فقيد فَقيد *ص.نر.م.ج.* स्वर्गवासी, दिवंगत سورگواسي، دیونگت

فقير فَقير *نر.م.* 1. भिखारी, फ़क़ीर 2. ग़रीब ۱. بھکھاري، فقیر۲. غریب

فكاهي فُكاهي *مِنْ.م.* हास्यकर कहानी ھاسیکر کھاني

فكر فِكْر *نر.م.* विचार, राय, सोच-फिकर ویچار، رای، سوچ-فکر

فكري فِكْري *ص.نب.* मानसिक, विचारक مانسک؛ ویچارک

فلاكت فَلاكَت *نر.م.* दुर्भाग्य; गरीबी دربھاگی، غریبي

فلاكس فَلاكِس *نر.م.ج.* एक प्रकार का पौधा पटुआ ایک پرکار کا پودھا پٹوا

فلالوجي فِلالوجي *مِنْ.م.* भाषा-विज्ञान بھاشا - ویگیان

فلتر फ़िल्टर *نر.م.* फ़िल्टर फलतर

فلج पक्षाघात, लक़वा *نر.م.* फ़ल्ज पकशाकेहात، لقوا

فلز धातु *نر.م.* फ़िलिज़ धातो دهاتو

فلزي फ़िलिज़ी *ص.نب.* धात्विक, धातु से बना हुआ دهاتويک، دهاتو سي بنا هوا

فلسطين फ़िलस्तीन *نر.م.* फिलीस्तीन (प्रदेश) فلسطين (پردېش)

فلسفه फ़लसफा *ثنخ.م.* दर्शनशास्त्र; ज्ञान, विद्या درشن شاستر؛ گيان، ويديا

فلسفي फ़लसफी ص.نب. दार्शनिक (दर्शन शास्त्र का ज्ञाता), तात्विक (तत्व ज्ञान संबंधी) دارشنک (درشن شلستر کا گياتا)، تاتوک (تتو گيان سنبندهي)

فلک फ़ल्क *نر.م.* आकाश, आसमान, फ़लक آکاش، آسمان، فلک

فلم फ़िल्म *نر.م.* फ़िल्म, चलचित्र فلم، چلچتر

فن फ़न *نر.م.* कला, हुनर, फन کلا، هنر، فن

فنا फ़न *ثنخ.م.* विनाश, मिटना; मृत्यु, मौत وناش، مٹنا؛ مرتيو، موت

فنلند फ़िनलैंड نر.م. फ़िनलैंड فنلند

فنلندي फ़िनलैंडी ص.نب. फ़िनलैंडी فنلنديي

فني फ़नी *ص.نب.* 1. प्राविधिक 2. प्राविधिज्ञ ١. پراويدهک ٢. پراويدهيگی

فواره फ़व्वारा *ثنخ.م.* फ़वर: فواره

فوت फ़ौत *ص.نب.* मृतक, मौत, मरना; गुम हो जाना مرتک، موت، مرنا؛ گم هوجانا

فوتي फ़ौती *ص.نب.* मृतक से संबंधित مرتک سي سنبندهت

فوراً फ़ौरन *ق.* तुरंत, तत्काल تورنت، تتکال

فورم फ़ोर्म *نر.م.* फ़ॉर्म, प्रपत्र فارم، پرپتر

فورمه फ़ोरम: *ثنخ.م.* फ़ॉर्म, प्रपत्र پرپتر، فارم

فوري फ़ौरी ص.نب. तुरंत, अविलंब تورنت، اويلنب

فوسيل फ़ोसील *نر.م.* जीवाश्म جيواشم

فوق العاده फ़ौक़ुलआ़दः ص.نب. असाधारण اسادهارن

فولاد फ़ौलाद *نر.م.ج.* इस्पात, फौलाद اسپات، فولاد

فولادي फ़ौलादी *ص.نب.* इस्पाती, फौलादी اسپاتي، فولادي

فولکلور फ़ोलक्लोर *نر.م.* लोक साहित्य لوک ساهيتيه

فولکلوری फ़ोलक्लोरी *ص.نب.* लोक साहित्यिक لوک ساهيتيک

فونیتکس फ़ोनीटिक्स *نر.ج.* स्वर-विज्ञान سور-ويگيان

فونیم फ़ोनीम *نر.م.* ध्वनिग्राम دهونی گرام

فونیم پوهنه फ़ोनीम पोहन: *ثنخ.م.* ध्वनिग्रामिकी دهونيگراميکي

فهرست फ़ेहरस्त *نر.م.* विषय-सूची ويشی – سوچي

فهم फ़हम *نر.م.* समझ, बोध, ज्ञान سمجھ، بودھ، گيان

فی الحال फ़िलहाल *ق.* अभी, फिलहाल ابهي، فی الحال

فیته फ़ीत: *ثنخ.م.* फीता, रिबन فيته، ربين

فیر फ़ायर *نر.م.* फ़ायर, गोली मारना, बंदूक चलाना فاير، گولي مارنا، بندوق چلانا

فیروزه फ़ीरोज़: *ثنخ.م.* फ़ीरोज़ा, कीमती पत्थर जो अंगूठी के नग के काम आता है فيروزه، قيمتي پتّهرجوانگوتهي کي نگ کي کام آتا هی

فیس फ़ीस *نر.م.* फीस, शुल्क فيس، شلک

فیشن फ़ैशन *نر.م.* फ़ैशन فيشن

فیشني फ़ैशनी *ص.نب.* फ़ैशनप्रिय, शौकीन فيشن پريی، شوقين

فیصد फ़ीसद प्रतिशत پرتيشت

فیصدي फ़ीसदी *ثنخ.م.* प्रतिशतता, दर پرتيشتًا، در

فیصله फ़ैसल: *نر.م.* फ़ैसला निर्णय, नरनी، فيصله

فیض फ़ैज़ *نر.م.* कृपा, मेहरबानी کرپا، مهرباني

فیل फ़ील *نر.م.* हाथी, गज هاتهي، گج

فیلډمارشال फ़ील्डमार्शल *نر.م.* फ़ील्डमार्शल فيلڈمارشل

فیلسوف फ़िलसूफ़ *نر.م.* दार्शनिक دارشنک

فيلمرغ ف़َीलमुर्ग़ *نر.م.* पक्षी पेरू پکشي پيرو

فيلوان फ़ीलवान *نر.م.* महावत مهاوت

فيلولوژي भाषाविज्ञान *مبنٔ.م.* फ़ीलोलोज़ी بهاشاوگيان

فينانسمان वित्तप्रबंध *نر.م.* फ़ीनांसमान ويتپربندهـ

فيودال सामंत *نر.م.* फ़्युडाल سامنت

فيودالي सामंती *ص.نب.* फ़्युडाली سامنتي

فيوداليزم सामंतवाद *نر.م.* फ़्युडलीज़्म سامنتواد

فيوز संगलक, फ्यूज *نر.م.* फ़्युज़ سنگلک، فيوز

ق क़ाफ

ق क़ *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 32वाँ अक्षर پښتو ورنمالا کا ۳۲ وان اکشر

قاف थाली, तश्तरी *نر.م.* क़ाफ تهالي، طشتري

قابض क़ाबिज़ *ص.نر.م.* क़ब्ज़ा रखने वाला, क़ब्ज़ा करने वाला
قبضه رکهني والا، قبضه کرني والا

قابل क़ाबिल *ص.نر.م.* योग्य, पात्र يوگيه، پاتر

قابل क़ाबिल *مبنٔ.م.* दाई دايي

قابلیت क़ाबिलियत *نر.م.* योग्यता, पात्रता
يوگيتا، پاترتا

قابو क़ाबू *نر.م.* 1. अधिकार, शक्ति, बल 2. लगभग, क़रीब-क़रीब
۱. ادهيکار، شکتي، بل ۲. لگ بهگ، قريب - قريب

قاتل क़ातिल *نر.م.* हत्यारा هتيارا

قاچاق क़ाचाक़ *نر.م.* तस्करी تسکري

قاچاقي क़ाचाक़ी *ص.نب.* तस्करी किया हुआ تسکري کيا هوا

قاره क़ार: *مبنٔ.م.* महाद्वीप مهادويپ

قاري क़ारी *نر.م.* पाठक (पवित्र कुरान का) پاٹهک (پوبتر قرآن کا)

قاصد क़ासिद *نر.م.* संवाहक, संदेशवाहक
سنواهک، سندیشواهک

قاضي क़ाज़ी *نر.م.* न्यायाधीश نيايادهيش

قاضي القضات क़ाजी-उल-क़ज़्ज़ात *نر.م.* मुख्य न्यायाधीश
مکهيه نيايادهيش

قاطع क़ातअ *ص.نر.م.ج.* निर्णायक نيرنايک

قاعدتاً क़ायदतन *ق.* नियमत: نيمته

قاعده क़ायदा *مبنٔ.م.* नियम, ढंग, विधान نيم، ڈهنگ، ويدهان

قاف क़ाफ *نر.م.* क़ाफ (ق)अक्षर का नाम قاف (ق) اکشرکا نام

قافله क़ाफ़िल: *مبنٔ.م.* क़ाफ़िला, कारवाँ, सार्थी, एक से दूसरे देश को माल ले जाने वालों का समूह
قافله، کاروان، سارتهي، ايک سي دوسري دېش کو مال لي جاني والون کا سموهـ

قافیه क़ाफिय: *مبنٔ.م.* क़ाफिया, तुकांत, तुक
قافيه، تکانت، توک

قالب क़ालब *نر.م.* साँचा سانچا

قالینچه क़ालिंच: *مبنٔ.م.* छोटी दरी چهوٹي دري

قالینه क़ालीन: *مبنٔ.م.* दरी دري

قام क़ाम *نر.م.* 1. जनजाति 2. नागरिकता, राष्ट्रीयता
۱. جنجاتي ۲. ناگريکتا، راشٹريتا

قاموس क़ामूस *نر.م.* शब्दकोश شبدکوش

قانع क़ानअ *ص.نب.* संतुष्ट, तृप्त سنتشٹ، ترپت

قانون क़ानून *نر.م.* क़ानून, विधि قانون، ويدهي

اساسي قانون इसासी क़ानून *نر.م.* संविधान سنويدهان

د جزا قانون द जज़ा क़ानून *نر.م.* दंडात्मक क़ानून
دنڈاتمک قانون

مدني दीवानी क़ानून *نر.م.* मदनी क़ानून قانون ديواني

د تجارت قانون द तिजारत क़ानून *نر.م.* वाणिज्यिक क़ानून
وانيجيک قانون

قانوناً क़ानूनन *ق.* क़ानूनी तौर पर, विधिपूर्वक
قانوني طور پر، ويدهي پوروک

قانوني *ص.نب.م.* क़ानूनी विधि सम्मत, क़ानूनी
ویدهي سمت، قانوني

قايد *نر.م.* क़ायद नेता, प्रमुख نیتا، پرمکھ

قايل *ص.نر.م.ج.* क़ायल स्वीकार करने वाला, मानने वाला
سویکار کرني والا، مانني والا

قايلول *مص.مت.* क़ायलवल स्वीकार करवाना, मनवाना
سویکار کروانا، منوانا

قايلېدل *مص.ل.* क़ायलेदल स्वीकार करना, मानना
سویکار کرنا، ماننا

قايمه زاويه *ښځ.م.* क़ाइमाज़ावियः समकोण سمکون

قباله *ښځ.م.* क़बालः विक्रय-पत्र, बिक्री-लेख
ویکریه - پتر، بکري- لیکھ

قبايلي *ص.نب.* क़बायली जनजातीय, आदिवासी, क़बीली
جنجاتي، آدیواسي، قبیلي

قبر *نر.م.* क़ब्र समाधि, क़ब्र سمادهي، قبر

قبرس *نر.م.* क़िबरस साइप्रस (देश) سایپرس (دیش)

قبض *نر.م.* क़ब्ज़ क़ब्ज़, कोष्ठबद्धता
قبض، کوشتهبدهتا

قبضول *مص.مت.* क़ब्ज़वल क़ब्ज़ पैदा करना
قبض پیدا کرنا

قبضه *ښځ.م.* क़ब्ज़ः अधिकार, क़ब्ज़ा, शक्ति
ادهیکار، قبضه، شکتي

قبضېدل *مص.ل.م.* क़ब्ज़ेदल क़ब्ज़ होना قبض هونا

قبل التاريخ *ص.نب.* क़ब्लुत्तारीख़ ईसा पूर्व عیسی پورو

قبلول *مص.مت.* क़ब्लवल स्वीकार करना, मानना, क़बूल करना
سویکار کرنا، ماننا، قبول کرنا

قبله *ښځ.م.* क़िब्लः क़ाबा, वह स्थान जिसकी ओर मुँह करके मुसलसान नमाज़ पढते है
کعبه، وه استهان جسکي اور منهه کرکي مسلمان نماز پرهتي هین

قبلېدل *مص.ل.م.* क़ब्लेदल स्वीकार होना, سویکار هونا

قبول *نر.م.* क़बूल स्वीकार, क़बूल سویکار، قبول

قبولي *ښځ.م.* क़बूली स्वीकृति سویکرتي

قبيلوي *ص،نب.* क़बिलवी जनजातीय جنجاتیه

قبيله *ښځ.م.* क़बीलः जनजाति, क़बीला جنجاتي، قبیله

قتل *نر.م.* क़त्ल हत्या, क़त्ल هتیا، قتل

قتلول *مص.مت.* क़त्लवल हत्या करना, क़त्ल करना
هتیا کرنا، قتل کرنا

قتلېدل *مص.ل.* क़त्लेदल हत्या होना, क़त्ल होना
هتیا هونا، قتل هونا

قحط *ص.نر.م.* क़हत अकाल, सूखा اکال، سوکها

قحطي *ښځ.م.* क़हती अकाल, भुखमरी(सूखे के कारण)
اکال، بهوکمري (سوکهي کي کارن)

قد *نر.م.* क़द 1. क़द 2 ऊँचाई ۱. قد ۲. اونچایي

قداندام क़दांदाम माप, नाप ماپ، ناپ

قدر *نر.م.* क़द्र क़द्र मान, आदर, क़द्र مان، آدر، قدر

قدرت *نر.م.* क़ुदरत विधाता, क़ुदरत ویدهاتا، قدرت

قدرتي *ص.نب.* क़ुदरती दैवकृत, क़ुदरती دیوکرت، قدرتي

قدرمن *ص.نر.م.ج.* क़द्रमन आदरणीय آدرنییه

قدرورکول *مص.مت.* क़द्रवरकवल आदर करना آدر کرنا

قدم *نر.م.* क़दम पग क़दम، پگ

قدم *نر.م.* क़दम अग्रता, वरिष्ठता اگرتا، ورشٹهتا

قدما *ص.نب.* क़ुदमाः प्राचीन, पुराना پراچین، پرانا

قديم *ص.نر.م.* क़दीम प्राचीन پراچین

قديمي *ص.نر.م.* क़दीमी प्रातन, प्राचीन پراتن، پراچین

قرابت *نر.م.* क़राबत समीपता, नाता سمیپتا، ناتا

قرار *نر.م.* क़रार ठहराव, चैन, आराम ٹهراو، چین، آرام

قرارداد *نر.م.* क़रारदाद समझौता, سمجهوتا

قراردادکول *مص.مت.* क़रारदादकवल क़रार करना, संविदा करना
قرار کرنا، سنویدا کرنا

قراردادي क़रारदादी *نر.م.* ٹھیکیدار, संविदाकार ٹھیکیدار، سنویداکار

قرآن क़रआन *نر.م.* पवित्र क़ुरआन پویتر قرآن

قرأت क़िराअत *نر.م.* पठन, पढना پڑھن، پڑھنا

قربان क़ुरबान *نر.م.* निछावर, क़ुरबान نچھاور، قربان

قربانول क़ुरबानवल *مص.مت.* निछावर करना, बलिदान देना

نچھاور کرنا، بلیدان دینا

قرباني क़ुरबानी *ښځ.م.* क़ुरबानी, पशुबली, आत्मत्याग, बलि

قرباني، پشوبلي، آتمتیاګ، بلي

قربانبدل क़ुरबानेदल *مص.ل.* क़ुरबान होना,बलि चढाना قربان هونا، بلي چڑهانا

قرحه क़रह: *ښځ.م.* फोड़ा فوړا

قرض क़र्ज़ *نر.م.* ऋण, क़र्ज़ ړین، قرض

قرضدار क़र्ज़दार *نر.م.* ऋणी, क़र्ज़दार ړینې، قرضدار

قرضه क़र्ज़: *ښځ.م.* ऋण, क़र्ज़ قرضه، ړېن

قرطاسيه क़िरतासिय: *ښځ.م.* लेखन-सामग्री, लिखन- سامګري

قرعه كشي क़ुरआकशी *ښځ.م.* लॉटरी, भाग्यद, नाम निकालना

لاټري، بهاګید، نام نکالنا

قرن क़र्न *نر.م.* सदी, शताब्दी صدي، شتابدي

قرنيه क़र्निय: *ښځ.م* आँखों की पुतली انکهون کي پتلي

قريب क़रीब *نر.م.ص.* समीप, क़रीब سمیپ، قریب

قريحه क़रीह: *ښځ.م.* पैदाइशी समझ, पैदाइशी योग्यता پیدایشي سمجھ، پیدایشي یوګیتا

قرينه क़रीन: *ښځ.م.* संदर्भ, संकेत سندربھ، سنکټ

قريه क़रय: *ښځ.م.* गाँव ګاؤن

قسط क़िस्त *نر.م.* किस्त قسط

قسم क़सम *نر.م.* कसम, शपथ قسم، شپټھ

قسم اخيستل क़समअखिस्तल *مص.مت.* शपथ लेना شپټھ لپنا

قسم كول क़समकवल *مص.مت.* शपथ लेना. شپټھ لپنا

قسم خورل क़समखोरल *مص.مت.* क़सम खाना قسم کهانا

قسم क़िस्म *نر.م.* किस्म, प्रकार قسم، پرکار

قسمت क़िस्मत *نر.م.* हिस्सा 2. भाग्य, क़िस्मत ۱. بهاګیه، قسمت ۲. حصّه

قشر क़िशर *نر.م.* परत پرت

قشري क़िशरी *ص.نب.* सतही, ऊपरी سطحي، اوپري

قشله क़िश्ल: *ښځ.م.* बैरक بیرک

قصاب क़साई *نر.م.* कसाई کسایي

قصابي क़साबी *ښځ.م.* बूचड़खाना, कसाई की दुकान بوچڑخانه، قصابي کي دوکان

قصاص क़िसास *نر.م.* हत्यारे की फाँसी, हत्या का बदला, मारने वाले से मरे हुए आदमी का बदला लेना, हत्या के बदले हत्या

هتیاري کي پهانسي، هتیا کا بدله، مارنې والی سي مرې هوی آدمي کا بدله لپنا، هتیا کي بدلي هتیا

قصاصول क़िसासवल *مص.مت.* हत्यारे को फाँसी देना, हत्या के बदले हत्या करना या क़ीमत लेना

هتیاری کو پهانسي دپنا، هتیا کي بدلي هتیا کرنا یا قیمت لپنا

قصبه الريه क़सब:उलरिया *ښځ.م.* श्वासनली شواس نلي

قصد क़स्द *نر.م.* इरादा, आशय اراده، آشی

قصداً क़स्दन *ق.* इच्छापूर्वक اپچها پوروک

قصدي क़स्दी *ص.نب.* जानबूझकर جان بوجھ کر

قصر क़सर *نر.م.* हवेली, भवन, प्रासाद حویلي، بهون، پراساد

قصّه क़िस्सा *ښځ.م.* कथा, कहानी, क़िस्सा کتها، کهاني، قصّه

قصيده क़सीदा *ښځ.م.* 1. करुणगीत 2. क़सीदा ۱. کرون ګیت ۲. قصیده

قضا क़ज़ा *ښځ.م.* 1. नियति, भाग्य, क़िस्मत 2. फैसला ۱. نیتي، بهاګیه، قسمت ۲. فیصله

قضاوت क़ज़ावत *نر.م.* फैसला, निर्णय فیصله، نرنی

قضايي क़ज़ाई *ص.نب.* न्यायिक, अदालती نیاییک، عدالتي

قضايي قوه क़ज़ाईक़ुव: *ښځ.م.* न्यायाधीशों का समुदाय, न्यायपालिका

نیای دهیشون کا سموداى، نیای پالیکا

قضيه क़ज़िय: *ښځ.م.* प्रकरण, मामला پرکرن، معامله

قطار क़तार *نر.م.* लाइन, पंक्ति, क़तार لاین، پنکتي، قطار

قطب क़ुत्ब *نر.م.* ध्रुव دھرو

قطب نما क़ुतुबनुमा *ښځ.م.* दिकसूचक, कम्पास, कुतुबनुमा دکسوچک، کمپاس، قطب نما

قطبي क़ुत्बी *ص.نب.* ध्रुवीय دھرویی

قطر क़ुत्र *نر.م.* व्यास وياس

قطره क़तरा *ښځ.م.* बूँद بوند

قطع क़तअ *ښځ.م.* 1. आकार, रूप, टुकड़ा कटा हुआ 2. तोड़ना, बंद करना
١. آكار، روپ، ټكړا كټا هوا ٢. تورنا، بند كرنا

قطعاً क़तअन *ق.* पूर्णतया, स्पष्ट रूप से پورنټيا، اشپشټ روپ سي

قطنامه क़तनामः *ښځ.م.* प्रस्ताव, संकल्प, घोषणा-पत्र پرستاوٗ، سنكلپ، ګهوشنا- پتر

قطعه क़ितअः *ښځ.م.* 1. भूखंड, टुकड़ा 2. टुकड़ी (सेना)
١. بهوكهنډ، ټكړي ٢. ټكړي (سپنا)

قطعي क़तई *ص.نب.* निश्चित, पक्का, सुस्पष्ट نشچټ، پكا، سسپشټ

قفس क़फ़स *نر.م.* पिंजरा پينجرا

قلابي क़ुलाबी *ص.نب.* नक़ली, बनावटी, कपटी, छली نقلي، بناوټي، كپټي، چهلي

قلت क़िलत *نر.م.* कमी, अभाव, किल्लत کمي، ابهاوٗ، قلّت

قلعه क़लअः *ښځ.م.* दुर्ग, गढ, क़िला قلعه، ګړهـ، درګ

قلف क़ुल्फ *نر.م.* ताला تالا

قلم क़लम *نر.م.* पेन, क़लम پين، قلم

خودرنگ قلم क़लम रंग ख़ुद *نر.م.* फाउंटेन पेन فاونټين پين

خودكاره قلم क़लम:ख़ुदकार *نر.م.* बॉलपेन بالپين

قلمرو क़लमरव *نر.م.* क्षेत्र شپټر

قلمي क़लमी *ص.نب.* हाथ से लिखी हुई هاتهـ سي لكهي هويي

قلمي نسخه क़लमी नसख़ः *ښځ.م.* पांडुलिपि پانډولپيي

قلنج क़ुलंज *نر.م.* उदर-पीड़ा ادر- پيرا

قلندر क़लंदर *نر.م.* दरवेश, क़लंदर, फक़ीर, भिखारी دروپش، قلندر، فقير، بهيكهاري

ق- م क़ाफ़-मीम *نر.م.* ईसा पूर्व عيسى پورو

قمار क़िमार *نر.م.* जुआ, द्यूत جوا، ديوت

قمارباز क़िमारबाज़ *نر.م.* जुआरी جواري

قمر क़मर *نر.م.* 1. उपग्रह 2. चाँद ١. اپګره ٢. چاند

قمري क़मरी *ښځ.م.* चंद्रमा संबंधी چندرما سمبندهي

قمری क़ुमरी *ښځ.م.* पंडुक, फाख्ता (पक्षी) پنډک، فاخته (پکشي)

قناد क़नाद *نر.م.* ईलवाई حلوايي

قناعت क़िनाअत *نر.م.* संतोष, संतुष्टि سنتوش، سنتشټي

قند क़ंद *نر.م.* डला(गुड़का) ډلا(ګړکا)

قنسول क़ंसोल *نر.م.* वाणिज्यदूत وانجيه دوت

قو क़ू *نر.م.* हंस, राजहंस هنس، راجهنس

قواره क़वारः *ښځ.م.* आकार, रूप آكار، روپ

قواعد क़वाइद *نر.ج.م.* 1. नियम 2. क़वायद
١. نيم ٢. قواعد

قواله क़वाला *ښځ.م.* विक्रय-पत्र ويكرى-پتر

قوانين क़वानीन *نر.ج.* का बहुवचन (क़ानून) (قانون) كا بهووچن

قوت क़ुवत *نر.م.* शक्ति, ताक़त شكتي، طاقت

قوت क़ूत *نر.م.* आजीविका, खाना, खुराक, रोजी آجيويكا، كهانا، خوراک، روزي

قورمه क़ूरमा *ښځ.م.* दम किया हुआ मांस, क़ोरमा دم كيا هوا مانس، قورمه

قوس क़ौस *نر.م.* 1. ब्रेकेट 2. सौर वर्ष का नवाँ महीना
١. برېكټ ٢. سورورش كا نوان مهينه

قول क़ौल *نر.م.* वचन, वादा وچن، وعده

قوم क़ौम *نر.م.* 1. जन-जाति 2. नागरिकता, राष्ट्रीयता 3. लोग
١. جن- جاتي ٢. ناګريكتا، راشټريتا ٣. لوګ

قوماندان क़ोमांदान *نر.م.* सेनापति, कमांडर سپاپتي، كمانډر

قوماندانی क़ोमांदानी *ښځ.م.* 1. पुलिस मुख्यालय, पुलिस स्टेशन 2. कमांड (सेना)
١. پوليس مكهيالئ، پوليس استېشن ٢. كمانډ (سپنا)

قومانده क़ोमांदः *ښځ.م.* 1. कमान (सेना) 2. आदेश
١. كمان (سپنا) ٢. آدېش

قومي क़ौमी *ص.نب.* 1. जनजातीय, आदिवासी, क़बीली 2. राष्ट्रीयता
١. جنجاتيه، آديواسي، قبيلي ٢. راشټريتا

قوميت क़ौमियत *نر.م.* राष्ट्रीयता راشٹریتا

قونسول क़ौंसोल *نر.م.* वाणिज्यदूत وانجی دوت

قونسولگري क़ौंसोलगरी *ښځ.م.* वाणिज्य दूतावास وانجی دوتاواس

قوه क़ुव: *ښځ.م.* बल, जोर بل، جور

قهرمان क़हरमान *نر.م.* वीर, हीरो هیرو، ویر

قهرماني क़हरमानी *ښځ.م.* वीरता, पराक्रम پراکرم، ویرتا

قهقرايي क़हक़राई *ص.نب.* पीछे को जाने वाला پیچھے کو جانے والا

قهوه क़हवा *ښځ.م.ج.* (पेय) कॉफी کافي (پیی)

قهويي क़हवई *ص.نب.* का कॉफी के रंग کافي کي رنګ کا

قی क़य *نر.م.* उल्टी, वमन, الټي

قيادت क़ियादत *نر.م.* नेतृत्व, अगुआई نېتریتو، اګوايي

قياس क़ियास *نر.م.* अंदाज़ा, अनुमान اندازه، انومان

قياسول क़ियासवल *مص.مت.* प्राक्कलन करना, अनुमान करना

پراکلن کرنا، انومان کرنا

قياسي क़ियासी *ص.نپ.* सादृश्यवाची (व्याकरण) سادریشی واچي(ویاکرن)

قيافه क़ियाफा *ښځ.م.* बाहरी रूप باهري روپ

قيام क़ियाम *نر.م.* विद्रोह, बगावत وډروهـ، بغاوت

قيامت क़यामत *نر.م.* प्रलय का दिन, क़यामत پرلی کا دن، قیامت

قيچي क़ैंची *ښځ.م.* قینچي

قيد क़ैद *نر.م.* 1. क़ैद, कारावास 2. क्रिया विशेषण (व्याकरण)

۱. قېد، کارواس ۲. کریا ویشېشن (ویاکرن)

قير क़ीर *نر.ج.* तारकोल تارکول

قيراط क़ेरात *نر.م.* कैरेट, सोना, चांदी तौलने की इकाई. کیرېټ، سونا، چاندي تولني کي اکايي

قيرول क़िरवल *مص.مت.* तारकोल से ढाँकना تارکول سي ډهانکنا

قيصر क़ैसर *نر.م.* (रोम) सम्राट سمراټ (روم)

قيف क़ीफ़ *نر.م.* 1. कीप 2. धुआँकश, चिमनी

۱. کیپ ۲. دهوان کش، چمني

قيمت क़ीमत *ص.نر.م.* मूल्य, दाम, قیمت مولیه، دام،

قيمتي क़ीमती *ص.ښځ.م.* महँगी قیمتي، مهنګي

قيموميت क़ैमूमियत *نر.م.* संरक्षित राज्य, मैनडेट, ट्रस्टीशिप

سنرکشت راجیه، مېنډېټ، ټرستیشیپ

قيودات क़यूदात *نر.ج.* प्रतिबंध, रोक روک، پرتیبندهـ

ک काफ

ک क़ाफ़ *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का तैंतीसवाँ अक्षर.

پښتو روښمالا کا تینتیسوان اکشر

کا खुजली *ښځ.م.* का کهجلي

کابل काबल *نر.م.* काबुल अफगानिस्तान की राजधानी

کابل افغانستان کي راجدهاني

کابو काबू *ق.* 1. अधिकार, शक्ति, बल 2. लगभग, करीब-करीब

۱. ادهیکار، شکتي، بل ۲. لګ - بهګ، قریب- قریب

کابينه मंत्रीमंडल *ښځ.م.* काबीन: मंत्री मंडल

کاپرګل सूरजमुखी फूल *نر.م.* कापीरग्वल سورج موکهي پهول

کاپي कापी *ښځ.م.* कॉपी, प्रति کاپي، پرتي

کاپيټاليزم पूँजीवाद *نر.م.* कापीटालिज़्म پونجیواد

کاپيسا अफगानिस्तान का एक प्रांत *ښځ.م.* कापीसा افغانستان کا اېک پرانت

کاتب मुंशी, लिपिक, क्लर्क *نر.م.* कातिब منشي، لیپیک، کلرک

کاتبي मुंशीगीरी, लिपिक-पद *ښځ.م.* कातिबी منشي ګیري، لیپک کا پد

کاتوليک कैथोलिक *نر.م.* कातोलिक کیتهولیک

کاته निगाह डालना, उड़ती नज़र से देखना *نر.م.* कात: نګاه ډالنا، اړتي نظر سي دیکهنا

کاتبرى कड़ाही *ښځ.م.* काटेरइ کراهي

کاج کاج *نر.م.* चीड़ का पेड़ چیړ کا پیړ

کاجرګاجر *ص.نر.م.* भेंगा بھینگا

کاچوغه کاچوغه: *ښځ.م.* चम्मच چمچ

کاخت کاخت *ص.نر.م.* अकाल, सूखा; कमी, अभाव اکال، سوکھا؛ کمي، ابھاو

کاختي کاخټي *ښځ.م.* अकाल, भुखमरी اکال، بھوکھمري

کاذب کاذب *نر.م. ص.* झूठा, मिथ्या جھوټھا، متھیا

کار کار *نر.م.* कार्य, काम, کاری، کام

کاراخیستل کاراخیستل *مص.مت.* काम में लाना, प्रयोग करना, इस्तेमाल करना کام مین لانا، پریوگ کرنا، استعمال کرنا

کار اچول کاراچول *مص.مت.* उपयोग करना اپیوگ کرنا

کاربن کاربن *نر.م.* कार्बन کاربن

کاربون کاربون *نر.م.* कार्बन کاربن

کاربون پیپر کاربون پیپر *نر.م.* कार्बन पेपर کاربن پیپر

کاربون ډایی اکساید کاربن ډایی اکساید *نر.م.* कार्बन डाय आक्साइड کاربن ډایی اکساید

کارت کارت *نر.م.* कार्ड کارډ

کارتوس کارتوس *نر.م.* कारतूस گولي، کارتوس

کارتوګرافي کارتوګرافي *ښځ.م.* नक़्शा खींचने की कला نقشه کھینچني کي کلا

کارتن کارتن *نر.م.* दफ़्ती का डब्बा دفتي کا ډبا

کارخانه کارخانه: *ښځ.م.* कारख़ानः कारखाना, फैक्ट्री فیکټري

کارډ کارډ *نر.م.* कार्ड کارډ

کارشکني کارشکني *ښځ.م.* रुकावट, बाधा, अवरोध روکاوټ، بادھا، اوروده

کارغه کارغه: *نر.م.* कौवा کوا

کارفرما کارفرما *نر.م.* नियोजक, मालिक, नियोक्ता نیوجک، مالک، نیوکتا

کارک کارک *نر.م.* कार्क; कार्क डाट کارک؛ کارک ډاټ

کارګاه کارګاه: *ښځ.م.* कारगाः कपड़ा बुनने का यंत्र, कپړا بننې کا ینتر

کارګر کارګر *نر.م.* कारगर श्रमिक, कारीगर, काम करने वाला شرمک، کاریګر، کام کرني والا

کارګره طبقه کارګره طبقه: *ښځ.م.* कारगरः तबक़ः श्रमिक-वर्ग شرمک ورګ

کارګري کارګري *ص.نب.* कारगरी कारीगर کاریګر

کارګه کارګه: *نر.م.* कार्गः कौआ کوا

کارګه ټکی کارګه ټکی *ښځ.م.* कार्गः टकइ एक प्रकार का जंगली पौधा اېک پرکار کا جنګلي پودھا

کارنامه کارنامه: *ښځ.م.* कारनामः महान कार्य, कारनामा مھان کاری، کارنامه

کاروان کاروان *نر.م.* कारवाँ काफिला, कारवाँ قافله، کاروان

کاروانسرای کاروانسرای *نر.م.* करवानसराय सराय, سرای

کاروبار کاروبار *نر.م.* कारुबार व्यवसाय, कारोबार, व्यापार ویوسای، کاروبار، ویاپار

کارول کارول *مص.مت.* कारवल 1. प्रयोग करना, इस्तेमाल करना, किसी चीज से काम लेना 2. खोदना; नाली खोदना; नली साफ करना ۱. پریوګ کرنا، استعمال کرنا، کسي چیزسي کام لینا ۲. کھودنا؛ نالي کھودنا؛ نالي صاف کرنا

کاري کاري *ص.نب.* 1. कारीगर 2. माहिर, अनुभवी 3. कार्य योग्य 4. प्रभावी 5. गंभीर; खरा ۱. کاریګر ۲. ماھر، انوبھوي ۳. کاری یوګی ۴. پربھاوي ۵. ګمبھیر؛کھرا

کاری کاړه *ښځ.م.* फल ले जाने के लिए उपयोग की जाने वाली एक प्रकार की टोकरी پھل لېجانې کې لئې اپیوګ کیجانې والي ایک پرکار کي توکري

کاریز کاریز *نر.م.* भूमिगत नहर بھومیګت نھر

کاریکاتور کاریکاتور *نر.م.* हास्यजनक चित्र, कार्टून هاسیجنک چتر، کارتون

کاریګر کاریګر *نر.م.* कारीगर, श्रमिक کاریګر، شرمک

کاړي واړي کاړي واړي *ص.نب.* कामचोर, आलसी کامچور، آلسي

کاز काज़ *نر.م.* 1. इच्छा, कामना 2. कैंची
۱. ایچھا، کامنا ۲. قینچي

کازموگرافي काज़मोग्राफ़ी *ښځ.م.* विश्व का सचित्र विवरण, विश्व की रचना का वर्णन
ویشوکاسچترویورن، ویشو کي رچنا کا ورنن

کازميکي अंतरिक्षीय *ص.نب.* काज़मीकी انترکشیی

کاسب कासिब *نر.م.* 1. हस्तकरघा का काम करने वाला 2. व्यापारी 3. अनाज उगाने वाला
۱. هستکرګها کا کام کرني والا ۲. ویاپاري ۳. آناج اګاني والا

کاسه कास: *ښځ.م.* कटोरा کټورا

دسرکاسه द सरकास: *ښځ.م.* खोपड़ी کھوپړي

کاسپره कासीर: *ص.ښځ.م.* वेश्या, गणिका, रंडी
ویشیا، ګنیکا، رنډي

کاشف काशिफ़ *نر.م.* खोजकर्ता کھوج کرتا

کاشي काशी *نر.م.* चमकीला खपड़ा; टाइल
چمکیلا کھپرا؛ ټایل

کاشين काशीन *نر.م.* बड़ा ग़मला, तगाड़ा, मिट्टी का बड़ा बर्तन
برا ګملا، ټګارا، متي کا برا برتن

کاغذ काग़ज़ *نر.م.* कागज, पेपर کاغذ، پیپر

کاغذباد काग़ज़बाद *نر.م.* पतंग پتنګ

کاغذداني काग़ज़दानी *ښځ.م.* बेकार कागज रखने की टोकरी
بیکار کاغذ رکھني کي توکري

کاغذي काग़ज़ी *ص.نب.* 1. कागजी, कागज का बना हुआ 2. नरम, कोमल
۱. کاغذي، کاغذ کا بنا هوا ۲. نرم، کومل

کاغۍ काग़इ *ښځ.م.* एक प्रकार का छोटा कौआ जिसकी गर्दन सफेद होती है
ایک پرکارکا چھوټا کوا جسکي ګردن سفید هوتي هی

کاف काफ़ *نر.م.* (ک) अक्षर का नाम (ک) اکشر کا نام

کافر काफ़िर *نر.م.* 1. कुफ्र करने वाला, इंकार करने वाला 2. जिसे ईश्वर में विश्वास न हो, नास्तिक, बेईमान
۱. ګفر کرني والا، انکار کرني والا ۲. جسي ایشور مېن وشواس نه هو، ناستک، بي ایمان

کافور काफ़ूर *نر.م.* कपूर, कर्पूर ڪپور، کرپور

کافي काफ़ी *ص.نب.* पर्याप्त, काफी پریاپت، کافي

کافي काफ़ी *ښځ.م.ج.* कॉफी کافي

کاک काक *نر.م.* 1. पत्थर पर बनी रोटी 2. खैराती रोटी जो अकाल और सूखे के समय पकाई जाती है
۱. پټھر پر بني روټي ۲. مېټھي روټي ۳. خیراتي روټي جو اکال اور سوکھي کي سمی پکایي جاتي هي

کاک काक *نر.م.* कर्क کارک

کاکا काका *نر.م.* चाचा چاچا

کاکړ काकड़ *نر.م.ج.* एक अफगान जनजाति
اېک افغان جنجاتي

کاګل काग़ल *نر.م.* मिट्टी और भूसे का मिश्रण जिसका उपयोग दीवार बनाने में किया जाता है
متي اوربھوسي کامشرن جسکااپیوګ دیواربناني مین کیاجاتا هی

کال काल *نر.م.* वर्ष, साल ورش، سال

کالبوت कालबूत *نر.م.* 1. शव; कंकाल 2. ढाँचा
۱. شو؛ کنکال ۲. دھانچا

کالکه कालक: *ښځ.م.* रुई का गोल बीज, कपास-फली, बीजकोष
روئي کا بیج کوش، کپاس پھلي، بیجکوش

کالنۍ कालनइ *ښځ.م.* वार्षिक सूचना पुस्तक
وارشک سوچنا پستک

کالنی कालनै *ص.نر.م.* वार्षिक, सालाना وارشک، سالانا

کالوري कालोरि *ښځ.م.* कैलोरी, ऊष्मा کیلوري، اوشما

کالي काली *نر.ج.* वस्त्र, कपड़े وستر، کپړي

کالیزه कालीज़: *ښځ.م.* 1. जंतरी, कैलेंडर 2. वर्षगाँठ
۱. جنتري، کیلنڈر ۲. ورشګانټھ

کام काम *نر.م.* जाति, जनजाति, कौम; राष्ट्रीयता
جاتي، جنجاتي، قوم؛ راشتریتا

کامچه कामच: *ښځ.م.* सबसे छोटी उँगली या अँगूठा
سب سي چھوتي انګلي یا انګوتھا

کامره कैमरा.कामर: *ښځ.م.* कैमरा کیمرا

کامل कामिल *ص.نر.م.* पूर्ण, समस्त, पूरा
پورن، سمست، پورا

کاملاً कामिलन *ق.* से पूर्ण रूप پورن روپ سي

کام ناکام कामनाकाम *ق.* ज़बरदस्ती, बिना सोचे समझे زبردستي، بنا سوچي سمجهي

کامیاب कामयाब *نر.م.ص.* सफल, कामयाब سپهل، کامیاب

کامیابول कामयाबवल *مص.مت.* सफलता हासिल करना, कामयाबी हासिल करना سپهلتا حاصل کرنا، کامیابي حاصل کرنا

کامیابي कामयाबी *ښځ.م.* सफलता, कामयाबी سپهلتا، کامیابي

کامیابیدل कामयाबेदल *مص.ل.* कामयाब होना, सफल होना کامیاب هونا، سپهل هونا

کان कान *نر.م.* खान, खदान کهان، کهدان

کانادا कानाडा *ښځ.م.* कनाडा (देश) کناډا (دېش)

کانال कानाल *نر.م.* नहर نهر

کانټین कानटीन *نر.م.* जलपान गृह, कैंटीन جلپان ګره، کینټین

کاندید कानदीद *نر.م.* उम्मीदवार امیدوار

کاندیدول कानदीदवल *مص.مت.* मनोनीत करना; उम्मीदवार बनाना منونت کرنا؛ اومیدوار بنانا

کاندیدیدل कानदीदेदल *مص.ل.* मनोनीत किया जाना, मनोनीत होना; उम्मीदवार बनाया जाना, उम्मीदवार होना منونت کیا جانا، منونت هونا؛ امیدوار بنایا جانا، امیدوار هونا

کانسرټ कांसर्ट *نر.م.* संगीत समारोह, कॉन्सर्ट سنګیت سمارو هـ، کانسرټ

کانسروه कांसरव: *ښځ.م.* मुरब्बा, परिरक्षित फल مربع، پرېرکشت پهل

کانسونینټ कांसोनेंट *نر.م.* व्यंजन व्याकरण وینجن وياکرن

کانکریټ कांकरेट *نر.م.ج.* कंकरीट کنکریټ

کانګه कांग: *ښځ.م.* वमन, उल्टी, क़ै ومن، اولتي، قی

کانګي कांगी *ښځ.م.* वमन, उल्टी, क़ै ومن، اولتي، قی

کانه कानः *شځ.م.* दुर्भाग्य, बदकिस्मती دربهاګیه، بدقسمتي

کاني कानी *ص.نب.* खान का, खदान का, कहान का، کهدان کا

کان काण *نر.م.* बांज बृक्ष की एक किस्म, एक प्रकार का ओक بانج برکش کی اېک قسم، ایک پرکار کا اوک

کانه काण:ः *نر.ج.* (कोन वचन बहुत) बहरा, बधिर بهرا، بدهر

کاني काणी *نر.م.* 1. पत्थर 2. एक चिकना पत्थर जो ब्लेड को तेज़ करने के काम आता है ۱. پتّهر ۲. اېک چکنا پتهرجو بلېډ کو تېزکرني کي کام آتا هی

کاوو काव *نر.م.* काहू, एक प्रकार की साग जो कच्ची खाई जाती है کاهو، ایک پرکار کي ساګ جو کچّي کهایي جاتي هی

کاهو काहू *نر.م.* काहू, एक प्रकार की साग जो कच्ची खाई जाती है کاهو، ایک پرکار کي ساګ جو کچّي کهایي جاتي هی

کایښت कायख़्त *نر.م.* चिंता, परेशानी چنتا، پرېشاني

کاینات कायनात *نر.ج.* ब्रह्मांड, कायनात برهماند، کاینات

کب कब *نر.م.* 1. मछली 2. सौर वर्ष का अंतिम मास ۱. مچهلي ۲. سورورش کا انتم ماس

کباب कबाब *نر.م.* कबाब, भुना हुआ मांस کباب، بهنا هوا مانس

کبابول कबाबवल *مص.مت.* भुनना, कबाब बनाना بهوننا، کباب بنانا

کبابي कबाबी *نر.م.* कबाब बनाने वाला کباب بناني والا

کبابیدل कबाबेदल *مص.ل.* भुना जाना, कबाब होना بهنا جانا، کباب هونا

کبر किबर *نر.م.* अहंकार, घमंड, اهنکار، گهمنډ

کبر कबर *نر.م.* क़ब्र قبر

کبرجن किबरजन *ص.نر.م.* अहंकारी, घमंडी اهنکاري، گهمنډي

کبرکن कबरकन *نر.م.* क़ब्र खोदने वाला قبر کهودني والا

कबल *نر.م.* घास گھاس

कबली *نر.م.* 1. हिरनी का बच्चा, मृगशावक 2. बच्चों की बीमारी का एक प्रकार
۱. هرني کا بچه، مرګشاوک ۲. بچّون کي بيماري کا ايک پرکار

कब नीवल *مص.مت.* मछली पकड़ना مچهلي پکړنا

कप *نر.م.* कप کپ

कप *نر.م.* दंश; काट کاټ؛ دنش

कप *نر.م.* जूते का अस्तर جوتي کا استر

कपरक *نر.م.* हिचकोला, ऊपर नीचे, ऊबड़-खाबड़ هچکولا، اوپر نيچي، اوبړ-کهاړ

कपरी *ښځ.م.* खोपड़ी, कपाल کهوپړي، کپال

कपड़ *ښځ.م.* कपड़ा, वस्त्र کپړا، وستر

कपस *نر.م.* पिंजड़ा پنجړا

कपसूल *نر.م.* कैप्सूल کيپسول

कपन *نر.م.* कफन کفن

कपनख़ *نر.م.* कफन चोर کفن چور

कप *ښځ.م.* कपः 1. मुट्ठी भर 2. किसी दवा की एक खुराक
۱. مټّهي بهر ۲. کسي دوا کي ايک خوراک

कप *ښځ.م.* कपः सींक की बनी हुई ट्रे, तश्तरी سينک کي بني هوئي ټري، تشتري

कपी *ښځ.م.* कपड़ जूते جوتي

कत *نر.م.* परत, तह تهه، پرت

किताब *نر.م.* पुस्तक, किताब کتاب، پستک

किताबत *نر.م.* लिखने का काम; मुंशी का पद, क्लर्क का पद
لکهني کا کام؛ منشي کا پد، کلرک کا پد

किताबतून *نر.م.* पुस्तकालय, ग्रंथागार پستکالی، ګرنتهاګار

किताबच *ښځ.م.* कॉपी, नोटबुक کاپي، نوټبک

किताबख़ान *ښځ.م.* पुस्तकालय ग्रंथागार پستکالی، ګرنتهاګار

किताबख़रसऊनकै *نر.م.* पुस्तक-विक्रेता پستک- وکړېتا

किताबदार *نر.م.* पुस्तकालय अध्यक्ष, लाइब्रेरियन
پستکالی ادهیکش، لایبرېرین

किताबदारी *ښځ.م.* पुस्तकालयाध्यक्ष का पद
پستکالیادهیکش کا پد

किताबफरोशी *ښځ.م.* पुस्तक-भंडार پستک-بهنډار

किताबी *ص.نب.* किताबी کتابي

कतार *نر.م.* पंक्ति, कतार, लाइन پنکتي، قطار، لاين

कतान *نر.م. ج.* कपड़ा जो सन से बनता है
کپړا جو سن سي بنتا هی

कतानी *ص.نب.* रेशों से बना हुआ कتاني
رېښون سي بنا هوا

कतर *ښځ.م.* कतरः 1. मांस का टुकड़ा 2. कतरा
۱. مانس کا ټکړا ۲. قطره

कतग़ *نر.م.* किसी भी प्रकार का पका हुआ भोजन
کسي بهي پرکارکاپکا هوا بهوجن

कतल *مص.ل.مت.* 1. मिलना, भेंट करना 2. देखना
۱. ملنا، بهېنټ کرنا ۲. ديکهنا

कतलाक *نر.م.* सूचीपत्र, कैटलॉग سوچيپتر، کټلاګ

कत्लमः *ښځ.م.* मिष्ठान, मिठाई की एक किस्म
مشتهان، ميټهايي کي ايک قسم

कत्लः *ښځ.م.* समूह, अंबार; लोक; समाज
سموهـ، انبار؛ لوګ؛ سماج

कतंज़ै *نر.م.* निदानालय, क्लीनिक
ندانالی، کلينک

कतनः *ښځ.م.* 1. भेंट, दौरा; निरीक्षण 2. चेक-अप 3. भाग्य बताना
۱. بهېنټ، دورا؛ نريکشن ۲. چيک اپ ۳. بهاګيه بتانا

कतवल कतवल *मص.مت.* तह करना तहे करना

कतः कतः *ښځ.م.* खुरजी बोझा लादने की काठी
کهرجي بوجهالادني کي کاٹهي

कतः कतः *ق.* नीचा, ढलान نیچا، ڈهلان

कतीब कतीबः *ښځ.م.* भित्तिचित्र वाला शिलालेख
بهيتيچتروالا شيلالپکهـ

कतेदल कतेदल *مص.ل.* तह किया जाना تهه کیا جانا

कट कट *نر.م.* खाट, चारपाई کهاٹ، چارپايي

कटार कटारः *ښځ.م.* 1. बाड़ा, बाड़; बड़ा परिसर 2. कटारी 3. वह गाय जो दुलत्ती मारती हो और बच्चे को दूध नही पिलाती 4. प्यार न करने वाली माँ
١. بارا، بارٕ؛ براپريسر٢. کٹاري ٣. وه گاى جو دولتي مارتي هواوربچي کودودهـ نهين پلاتي ۴. پيار نه کرني والي مان

कटबून कटबून *نر.م.* चटाई چٹايي

कट कट कटकट *ق.* ऊँचे स्वर से कहकहा, ठट्ठा
اونچي سور سي قهقها، ٹهٹّها

कट कट खंदल कटकटख़ंदल *مص.ل.* ऊँचे स्वर से हँसना, कहकहा लगाना
اونچي سورسي هنسنا، قهقها لگانا

कट मट कटमट *ق.* ठीक-ठीक, हू बहू
ٹهيک ٹهيک، هوبهو

कटमल कटमल *نر.م.* खटमल کهٹمل

कटमीर कटमीरः *ښځ.م.* फाख्ता, पड़की فاخته، پرکي

कटो कटौ *ښځ.م.* मिट्टी का बर्तन जिसमें खाना पकाया जाता है
مٹي کا برتن جسمين کهانا پکايا جاتا هى

कटोरी कटोरी *نر.م.* कटोरा; कड़ाही کٹورا؛ کڑاهي

कटवल कटवल *مص.مت.* चलाना, हिलाना, खिसकाना
چلانا، هلانا، کهسکانا

कटवः कटवः *ښځ.م.* मिट्टी का बर्तन जिसमें खाना पकाया जाता है
مٹي کا برتن جسمين کهانا پکايا جاتا هى

कटहार कटहार *نر.م.* कूँ-कूँ करना, कुड़-कुड़ करना
کون کون کرنا، کور کور کرنا

कटै कटै *نر.م.* भैंस का बच्चा بهينس کا بچه

कटै कटै *نر.ج.* एक किस्म के बीज के दाने जो खाए जाते हैं
ايک قسم کي بيج کي داني جو کهاٹي جاتي هين

कसाफत कसाफत *نر.م.* कीचड़, गंदगी کيچڑ، گندگي

कसरत कसरत *نر.م.* 1. बहुतायत; काफी 2. बहुसंख्यक 3. महान संख्या 4. अतिशयता 5. अपरिपक्वता 6. अनेकता
١. بهوتايت؛ کافى ٢. بهوسنکهيک ٣. مهان سنکهيا ۴. اتيشايتا ۵. پرپيکوتا ۶. انپکتا

कसीरउलअज़ला कसीरउलअज़ला *نر.م.* बहुभुज بهوبهج

कसीफ़ कसीफ़ *ص.نر.م.ج.* गंदा, मैला گندا، ميلا

कजावः कजावः *ښځ.م.* ऊँट की पालकी اونٹ کي پالکي

कजक कजक *نر.م.* घुँघराले बाल گهنگهرالي بال

कजल कजल *نر.م.* काजल, सुरमा کاجل، سرمه

कजूर कजूर *نر.ج.* मकई की एक किस्म
مکئي کي ايک قسم

कजूरः कजूरः *ښځ.م.* खजूर کهجور

कजीर कजीर *نر.م.* गिद्ध گدھ

कच कच *نر.م.* कच माप की एक इकाई लगभग 42 इंच
ماپ کي ايک اکائي لگبهگ ۴۲ انچ

कचालू कचालू *نر.م.ج.* आलू آلو

कचर कचर *نر.م.* खच्चर کهچّر

कचकोल कचकोल *نر.م.* भिखारी या फकीर का कटोरा
بهکهاري يا فقير کا کٹورا

कचल कचल *ص.نر.م.* धनुर्जंघी, धनुष-पैर, टेढ़े पैर वाला
دهنورجنگهي، دهنوش پير، ٹيڑهي پيروالا

कचनइ कचनइ *ښځ.م.* वेश्या, रंडी ويشيا، رنڈي

कचवल कचवल *مص.مت.* नापना ناپنا

कचोल कचोल *نر.م.* टूटा या कुचला हुआ बर्तन
ٹوٹا يا کچلا هوا برتن

कचोलः कचोलः *ښځ.م.* विषैला पौधा ويشيلاپودها

कचः कचः *ښځ.م.* माप, नाप; अंदाजा ماپ، ناپ؛ اندازه

کچه *ص.نب.* 1. अकुलीन, नीच, कमीना 2. कच: कच्चा 3. जो असली न हो, कम असल; कम रंग; शर्मिंदा 4. एक खेल

۱. اکلین، نیچا، کمینه ۲. کچّا ۳. جو اصلی نه هو، کم اصل؛ کم رنگ؛ شرمنده ۴. ایک کهیل

کچه *اد.* बकरियों को हाँकने की आवाज कच:

بکریون کوهانکنی کي آواز

کچه *ښځ.م.* सबसे छोटी उँगली या अंगूठा कच:

سب سي چهوټي انګلي یا انګوټها

کځ *نر.م* बाढ़ग्रस्त भूमि कस

بارهـ ګرست بهومي

کځوره *ښځ.م.* थैला, झोला तिहला, जेबोला कसोड़:

کځوک *نر.م.* छोटी-माता, छोटी-चेचक कसोक

چهوټي مانّا، چهوټي چیچک

کځه *ښځ.م.* बाढ़ग्रस्त भूमि कस:

بارهـ ګرست بهومي

کډبه *نر.م.* बंजारा, खानाबदोश कडब:

بنجارا، خانه بدوش

کډن *ص.نر.م.ج.* सपरिवार, सामान और परिवार के साथ कडन

سپریوار، سامان اور پریوار کي ساتهـ

کډو *نر.م.* १. कद्दू 2. लौकी कडू

۱. کدّو ۲. لوکي

کډوال *نر.م.* 1. शरणार्थी; बंजारा 2. शादी-शुदा, विवाहित कडवाल

۱. شرنارتهي؛ بنجارا ۲. شادي شده، ویواهت

کډه *شځ.م.* 1. पत्नी 2. एक जगह से दूसरी जगह बसना कड:

۱. پتني ۲. ایک جګه سي دوسري جګه بسنا

کډه *ښځ.م.* गड्ढा, खाँचा कड:

ګډها، کهانچا

کډهل *نر.م.* एक बड़ा सूराख या गड्ढा कडहल

ایک بڑا سوراخ یا ګډها

کډی *ښځ.م.* करघा, कपड़ा बुनने का यंत्र कडइ

کرګها، کپڑا بننې کا ینتر

کر *نر.م.* खेती, कृषि कर

کهیتي، کریشي

کراچي *ښځ.م.* ठेला तिहला کراچی

کرار *ص.نر.م* 1. मंद, धीमा 2. चुपचाप, धीरे से करार

۱. مند، دهیما ۲. چپچاپ، دهیري سي

کرارول *مص.مت.* शांत करना, धीमा करना करारवل

شانت کرنا، دهیما کرنا

کراره *ښځ.م.* शांति शांतي करार:

شانتي

کراري *ښځ.م.* शांति, आराम शांतي, آرام کراري

کرار *نر.م.* ठोस लकड़ी देने वाली कँटीली झाड़ी क्राड़

ټهوس لکړي دینې والي کنټیلي جهاړي

کرار *ص.نر.م.* ठोस ټهوس क्राड़

کراره *ښځ.م.* दही دهي क्राड़:

کرامت *نر.م.* 1. कमाल, करामात 2. बड़ाई 3. चमत्कार किरामत

کمال، کرامات ۲. برائي ۳. چمتکار

کراهت *نر.م.* 1. विरोध 2. अरुचि कराहत

۱. ویرودهـ ۲. اروچي

کرایه *ښځ.م.* किराया, भाड़ा क्राय:

کرایه کښ *نر.م.* भाड़ा लेकर माल ले जाने वाला क्रायाकख

بهارا لیکرمال لي جانیوالا

کرایي *ص.نب.* किराये का क्रायी

کیرای کا

کرباس *نر.م.* ढीला बुना हुआ सूती कपड़ा करबास

ډهیلا بنا هوا سوتي کپړا

کربوړی *نر.م.* छोटी छिपकली करबोड़ै چهوټي چهپکلي

کرپ *نر.م.* चरमराहट क्रप چرمراهټ

کرپا *ښځ.م.* दाँत से किसी चीज को तोड़ने की आवाज, चटकाहट क्रपा

دانت سي کسي چیز کو تورنې کي آواز، چټکاهټ

کرپندوکی *نر.م.* कोमल हड्डी क्रपंदूकै کومل هډّي

کرپول *مص.مت.* दाँत से किसी कड़ी चीज को तोड़ना क्रपवل

دانت سي کسي کړي چیز کو تورنا

کرپی *نر.م.* दाँत से किसी चीज को तोड़ने की आवाज, चटकाहट क्रपै

دانت سي کسي چیز کو تورنې کي آواز، چټکاهټ

کرچ *نر.م.* दरार क्रच درار

کرچول क्रचवल *مص.مت.* टुकड़े-टुकड़े या चकनाचूर कर देना
ټکړي ټکړي يا چکنا چور کردينا

کرچهار क्रचहार *نر.م.* चटचटाहट, चटकाहट
چټچټاهټ، چټکاهټ

کرچی क्रची *نر.م.* चटचटाहट, चटकाहट
چټچټاهټ، چټکاهټ

کرد कवर्द *نر.م.* भूखंड بهوکهنډ

کردار किरदार *نر.م.* कर्म, कृत्य کرم، کريتی

کردی कुर्दी *ښځ.م.ص.* कुर्द भाषा کرد بهاشا

کرشنیل कुरिशनील *نر.م.* बुनाई की सूई بنائي کي سوئي

کرښ क्रख़ *نر.م.* पदध्वनि پددهوني

کرښپل क्रख़पल *نر.م.* पग, कदम پګ، قدم

کرښه करख़ *ښځ.م.* लाइन, पंक्ति لاين، پنکتي

کرښي क्रख़ै *نر.م.* 1. लाइन, पंक्ति 2. लेख, लिखावट 3. पत्र, खत
١. لاين، پنکتي ٢. ليکهه، لکهاوټ ٣. پتر، خط

کرغشی करग़शै *ص.نر.م.* कड़ा, कठोर کړا، کټهور

کرغښی करग़ख़ै *نر.م.* जबड़े की हड्डी جبړې کي هډۍ

کرغه करग़ *ښځ.م.* सूखी भूमि سوکهي بهومي

کرغړن करग़ेड़न *ص.نر.م.ج.* गंदा ګندا

کرغړنول करग़ेड़नवल *مص.مت.* गंदा करना, मैला करना
ګندا کرنا، ميلا کرنا

کرغړنېدل करग़ेड़नेदल *مص.ل.* गंदा होना, मैला होना
ګندا هونا، ميلا هونا

کرک करक *نر.م.* बटेर بټير

کرک क्वर्क *نر.م.* रोयाँ, मुलायम ऊन बकरियों से प्राप्त, पशमीने की शाल
رويان، ملايم اونبکريون سي پراپت، پشميني کي شال

کرک क्रक *نر.م.* लीक, हल-रेखा, खाँचा
ليک، هل ريکها، کهانچا

کرک क्रक *نر.م.* गाद, सूखी मिट्टी, पानी के बहाव से लाई हुई मिट्टी या रेत
ګاد، سوکهي مټي، پاني کي بهاو سي لائی هوئي مټي يا ريټ

کرکجن क्रकजन *ص.نر.م.* घृणा करने योग्य, घृणित
ګهرنا کرني يوګی، ګهرنټ

کرکړه करकर *ښځ.م.* 1. मुकुट, ताज 2. कलगी
١ . مکټ، تاج ٢. کلغي

کرکنده करकंड: *ښځ.م.* बड़ी चट्टान بړي چټّان

کرکنکه करकंक: *ښځ.م.* श्वासनली, सांस की नली
شواس نلي، سانس کي نلي

کرکه क्रक: *ښځ.م.* घृणा ګهرنا

کرکی करकइ *ښځ.م.* (मादा) बटेर بټير (ماده)

کرګدن करगदन *نر.م.* गैंडा ګينډا

کرګس करगस *نر.م.* गिद्ध ګدهه

کرل करल *مص.مت.* बीज बोना بيج بونا

کرل करल *نر.م.* बर्फ, जमी हुई बर्फ
برف، جمی هوئي برف

کرل करल *نر.م.* खरल, पत्थर की ओखली
کهرل، پټهر کي اوکهلي

کرم करम *نر.م.* दानशीलता دانشيلتا

کرم करम *نر.م.* बंद गोभी بندګوبهي

کرمچ किरमिच *نر.م.ج.* टेनिस खेलने के जूते
ټينس کهيلني کي جوتي

کرمیچ किरमीच *نر.م.ج.* टेनिस खेलने के जूते
ټينس کهيلني کي جوتي

کرند करंड *ص.نر.م.ج.* बर्फ, जमी हुई
برف، جمی هوئي برف

کرنکه करनक: *ښځ.م.* श्वासनली, सांस की नली
شواس نلي، سانس کي نلي

کرنګ करंग *ص.نر.م.* बर्फ, जमी हुई
برف، جمی هوئي برف

کرنګ करंग *نر.م.* बीजों की बुआई; खेती, कृषि
بيجون کي بوائي؛ کهيتي، کرشي

करन :करनः *ਸ਼ਬ.ਮ.* बीजों की बुआई; खेती, कृषि
بیجون کي بوائي؛ کھیتي، کرشي

करनैल करनयल *نر.م.* कर्नल کرنل

करनी करणइ *ਸ਼ਬ.ਮ.* हत्थे वाला एक बर्तन, कड़ाही
ھتھي والا ایک برتن، کراھي

करोड़ करोड़ *ਸ਼ਸ.* करोर کرور

करोड़ करुड़ *ص.نر.م.ج.* ठोस ٹھوس

करवड़ करवड़: *ਸ਼ਬ.ਮ.* 1. काला सरस फल 2.एक कँटीला पौधा
۱. کالا سرس پھل ۲. ایک کٹیلا پودھا

क्रोकी खाका, नक्शा *ਸ਼ਬ.ਮ.* خاکه، نقشه

करवंदगर करषक, किसान *نر.م.ج.* کرشک، کسان

करवंदः करवंद: *ਸ਼ਬ.ਮ.* कृषि भूमि کرشي بھومي

करो कुरो *ਸ਼ਬ.ਮ.* दूरी की एक इकाई (लगभग 3 किलोमीटर)
دوري کي ایک اکائي (لگ بھگ ۳ کیلومیٹر)

करवी कुरवी *ص.نب.* गोलाकार گولاکار

कोरवै रक्षक क्षेत्र *نر.م.* شپٹر رکشک

करवेज़: करवेज़ *ص.نب.* 1. खोखला, पोला 2. बेवकूफ
۱. کھوکھلا، پولا ۲. بیوقوف

करः फावड़ा *ਸ਼ਬ.ਮ.* پھاورا

करः कर: *ص.نب.* 1. शुद्ध 2. सही, सच्चा, विश्वसनीय
۱. شدھ ۲. صحیح، سچّا، ویشوسنی

करः कुरः *ਸ਼ਬ.ਮ.* गोलक, गोला گولک، گولا

करहार करहार *نر.م.* चीं-चीं, चूँ-चूँ چیں-چیں، چوں-چوں

करः कतनः करःकतनः *ਸ਼ਬ.ਮ.* समालोचना, आलोचना
سمالوچنا، آلوچنا

करहनः करहनः *ਸ਼ਬ.ਮ.* खेती, कृषि کھیتي، کرشي

करह करह: *ਸ਼ਬ.ਮ.* द्वेष, विरोध دوپش، ویرودھ

करी करड़ *ص.ਜ਼ਨ.ਮ.* सब, सारा, पूरा سب، سارا، پورا

करी करइ *ਸ਼ਬ.ਮ.* बुनाई का एक उपकरण
بنائي کا ایک اپکرن

करियाब तंगहाल *ص.نر.م.* تنگ حال

करियाबवल करयाबवल مص.مت. 1. बेकार कर देना, रोक देना, स्थगित कर देना 2. तंगहाल बना देना, मुहताज बना देना, ज़रूरतमंद बना देना
۱. بیکار کردینا، روک دینا، استھگت کردینا ۲. تنگحال بنادینا، محتاج بنادینا، ضرورتمند بنادینا

करियाबी करयाबी *ਸ਼ਬ.ਮ.* आवश्यकता, जरूरत
آوشیکتا، ضرورت

करियाबदल करयाबेदल *مص.ل.* 1. बेकार हो जाना, रुक जाना, स्थगित हो जाना 2. तंगहाल हो जाना, जरूरतमंद होना, मुहताज हो जाना
۱. بیکار ھوجانا، رکجانا، ستھگت ھوجانا ۲. تنگحال ھوجانا، ضرورتمند ھوجانا، محتاج ھوجانا

करेट टोकरी *نر.م.* توکري

करीच तलवार, शमशीर *نر.م.* تلوار، شمشیر

क्रेडिट क्रिडिट *نر.م.* ऋण کریدت، رن

करेड़ गिट्टी रोड़ी *نر.م.* گٹّي، روڑي

करेज़ पंखों की छप्पर *نر.م.* پنکھون کي چھپّر

करेयरः विलाप, रोना *ਸ਼ਬ.ਮ.* क्रीगः ویلاپ، رونا

करेकः रोना *ਸ਼ਬ.ਮ.* क्रीकः رونا (करेयरः देखें)

करेम क्रीम, मलाई *نر.م.* کریم، ملائي

करेमिनोलोजी क्रिमिनोलॉजी *ਸ਼ਬ.ਮ.* अपराध विज्ञान
اپرادھ وگیان

कड़ाव मुश्किल, कष्ट, पीड़ा *نر.م.* مشکل، کشٹ، پیڑا

कड़ावः कड़ावः *ਸ਼ਬ.ਮ.* खड़ाऊँ کھڑاون

कड़ाई कड़ाई *ਸ਼ਬ.ਮ.* कराही کڑاہي

कड़प कड़प *نر.م.* 1. खट-खट, टिकटिक की आवाज 2. गिरने की आवाज 3. अचानक 4. फोटो खींचना
۱. کھٹ کھٹ، ٹکٹک کي آواز ۲. گرني کي آواز ۳. اچانک ۴. فوٹو کھینچنا

کڑپا *مذ.م.* क्ड़पा 1. खटखट, टिक-टिक की आवाज 2. फोटो खींचना
١. کھٹکھٹ ، ٹکٹک کي آواز ٢. فوٹو کھینچنا

کڑپندوکی *نر.م.* क्ड़पंदुकै कोमल हड्डी
کومل ہڈّي

کڑپول *مص.مت.* कड़पवल 1. चटकाना, खट-खट करना, टिक-टिक करना 2. बर्तन के खटकने की आवाज निकालना 3. क्लिक करना, फोटो खींचना
١. چٹکانا، کھٹکھٹ کرنا ، ٹکٹک کرنا ٢. برتن کي کھٹکني کي آواز ٣. کلک کرنا، فوٹو کھینچنا

کڑپھار *نر.م.* क्ड़पहार 1. कड़कड़ाहट 2. बर्तन के खटकने की आवाज
١. کڑکڑاھٹ ٢. برتن کي کھٹکني کي آواز

کڑپی *نر.م.* क्ड़पै कड़कड़ाहट, खटका, क्लिक
کڑکڑاھٹ، کھٹکا، کلک

کڑپیدل *مص.ل.* क्ड़पेदल चटकना, खट-खट होना, बर्तन का खटकना
چٹکنا، کھٹ کھٹ ھونا، برتن کا کھڑکنا

کڑت *نر.م.* क्ड़त उच्चारण, बोली, शब्द बोलने का ढ़ंग
اوچارن، بولي، شبد بولني کا ڈنگ

کڑتن *ص.نر.م.ج.* क्ड़तन बातूनी, बहुत बोलने वाला
باتوني، بھت بولنے والا

کڑتہ *ښځ.م.* क्ड़तः बड़बड़ाना, चटपटी बातें करना.
بڑبڑانا، چٹپٹي باتیں کرنا

کڑچ *نر.م.* क्ड़च दो ठोस चीजों के टकराने की आवाज
دو ٹھوس چیزو کي ٹکراني کي آواز

کڑچول *مص.مت.* क्ड़चवल 1. कड़कड़ाना 2. किटकिटाना, दाँत पीसना 3. खट-खट करना
١. کڑکڑانا ٢. کٹکٹانا، دانت پیسنا ٣. کھٹ کھٹ کرنا

کڑچھار *نر.م.* क्ड़चहार कड़कड़ाहट; खटका
کڑکڑاھٹ؛ کھٹکا

کڑچی *نر.م.* क्ड़चै कड़कड़ाहट; खटका
کڑکڑا ھٹ؛ کھٹکا

کڑچیدل *مص.ل.* क्ड़चेदल पीसना, चरचराना
پسنا، چرچرانا

کڑس *نر.م.* क्ड़स चीत्कार
چیخ

کڑسند *ص.نر.م.ج.* क्ड़संद भंगुर, तोड़ने योग्य, नाजुक
بھنگور، توڑني یوگی، نازک

کرک *نر.م.* क्ड़क 1. कमजोर, भंगुर 2. ईख, गन्ना 3. सरकंडा, नर्कट
١. کمزور، بھنگور ٢. ایکھ، گنّا ٣. نرکٹ، سرکنڈا

کرک *نر.م.* क्ड़क सरकंडे की बनी बड़ी टोकरी
سرکنڈي کي بني بڑي ٹوکري

کرکہ *ص.ښځ.م.* कुड़कः कुर्क मुर्गी, वह मुर्गी जिसने अंडा देना बंद कर दिया हो
کرک مرغي، وہ مرغي جس نے انڈا دینا بند کردیا ھو

کرکی कुल्हाड़ी کلھاڑي

کرکی *ښځ.م.* कड़कड़ कमीज़ की एक किस्म.
کمیز کی ایک قسم

کرکی *ښځ.م.* कड़कड़ खिड़की, झरोखा
کھڑکي، جھروکھا

کرکی *نر.م.* कड़कै तीतर का रोना
تیتر کا رونا

کرکی *نر.م.* कड़कै 1. नाजुक, कमजोर 2. ईख, गन्ना
١. نازک، کمزور ٢. ایکھ، کنّا

کرکیچ *نر.م.* कड़केच 1. हठ, जिद 2. जटिलता, उलझन, कठिनाई, बाधा, रुकावट
١. ھٹھ، ضد ٢. جٹلتا، الجھن، کٹھیناني، بادھا، رکاوٹ

کرکیچن *ص.نر.م.* कड़केचन जटिल, कठिन
جٹل، کٹھن

کرل *مص.مت.* कड़ल करना
کرنا

کرم *ص.نب.* कड़म 1. उदास, गमगीन, शोकाकुल 2. वह व्यक्ति जिसे बिच्छू ने काट लिया हो 3. घायल 4. जंजाली और बदमाश आदमी
١. اداس، غمگین، شوکاکول ٢. وہ ویکتي جسے بچھوني نے کاٹ لیا ھو ٣. گھایل ۴. جنجالي اور بدمعاش آدمي

کرم *نر.م.* कुड़म झील
جھیل

کرمن *ص.نر.م.* कड़मन 1. दुखद, शोकाकुल, उदास 2. बिच्छू का काटा हुआ
١. دکھد، شوکاکول، اداس ٢. بچھو کا کاٹا ھوا

کرمبزن *ص.نر.م.* कड़मेज़न 1. नाक भरा 2. गंदा कार्य
١. ناک بھرا ٢. گندا کاری

کرمبزی *نر.ج.* कडमेज़ै 1. नाक की गंदगी 2. लार
١. ناک کي گندگي ٢. لار

کرند *ص.نر.م.ج.* कड़ंद व्याकुल, परेशान, वियाकुल

کرنده *ښځ.م.* कड़ंद: गर्भनाल कुबहाल

کرنک *نر.م.* क्ड़ंग घंटी या पीतल के बर्तन की आवाज.
گھنٹي يا پيتل کي برتن کي آواز

کرنک *ص.نر.م* क्ड़ंग ठोस ٹھوس

کرنکول *مص.مت.* क्ड़ंगवल टनटनाना, झनझनाना, ٹنٹنانا، جھنجھنانا

کرنکهار *نر.م.* क्ड़ंगहार टनटनाहट, झनझनाहट ٹنٹناهٹ، جھنجھناهٹ

کرنکی *نر.م.* क्ड़ंगै टनटनाहट, झनझनाहट ٹنٹناهٹ، جھنجھناهٹ

کرنکېدل *مص.ل.* क्ड़ंगेदल टनटन होना, झन झन बजना
ٹنٹن هونا، جهن جهن بجنا

کرنلاره *ښځ.م.* क्ड़ंलार: कार्य प्रणाली, नीति, کاری پرنالی، نیتي

کروپ *ص.نر.م.* क्ड़ूप 1. कुबड़ा 2. खरोंच वाला
١. کبړا ٢. کهرونچ والا

کروپوالی *نر.م.* क्ड़ूपवालै कुबड़ापन کبړاپن

کروپول *مص.مت.* क्ड़ूपवल कमर झुकाना, झुकाना, کمرجهکانا، جهکانا

کروپېدل *مص.ل.* क्ड़ूपेदल कुबड़ा होना, कमर का झुकना.
کبړا هونا، کمرکا جهکنا

کروسی *نر.م.* कड़वसै परपोता پرپوتا

کروسی *ښځ.م.* कड़वसइ परपोती برپوتي

کړول *مص.مت.* कड़वल तंग करना, सताना, परेशान करना
تنګ کرنا، ستانا، پریشان کرنا

کرومبی *ښځ.م.* क्ड़ोम्बे पतली छाछ پتلی چهاچھ

کړه *نر.م.* कड़: आचरण व्यवहार آچرن، ویوهار

کړه *ښځ.م.* कड़: कड़ा, कंगन کړا ، کنګن

کړه وړه *نر.ج.* कड़:वड़: शिष्टाचार, चरित्र; کړه:وړه شستاچار، چریتر؛ کرم

کړی *ښځ.م.* कड़इ कड़ी, हथकड़ी کړي، هتهکړي

کړېځی *ښځ.م.* कड़ेसै 1. कलछी, करछुल 2. कड़ाही
١. کلچهي، کرچهل ٢. کراهي

کړېدل *مص.ل.* कड़ेदल परेशान होना, सताया जाना; सहना; काम की तलाश में किसी के आगे पीछे फिरना; भोगना
پریشان هونا، ستایاجانا؛ سهنا؛کام کي تلاش مین کسي کي آگي پیچهي پهرنا؛ بهوگنا

کړېزن *ص.نر.م.* कड़ेज़न बीमार पशु بیمار پشو

کړیکه *ښځ.م.* क्ड़ीक: चीख, चीत्कार چیخ، چیتکار

کړل *مص.مت* कगल अपशकुन मानना اپشکون ماننا

کړلېچ *نر.م.* कगलेच मोड़, घुमाव, टेढ़ापन
مور، گهوماؤ، تیرهاپن

کړلېچی *نر.م.* कग्लेचै 1. मोड़ 2. टेढ़े हाथ वाला व्यक्ति
١. مور ٢. تیرهي هاتهـ والا ویکتي

کړنه *ښځ.م.* कगन: अपशकुन اپشکون

کړوالی *نر.م.* कगवालै टेढ़ापन تیرهاپن

کړول *مص.مت.* कगवल मोड़ना, घुमाना, टेढ़ा करना
مورنا، گهومانا، تیرها کرنا

کړه *ښځ.م.* कग: (मादा) लकड़बग्घा لکړ بگها (ماده)

کړېدل *مص.ل.* कगेदल मुड़ना, घूमना, टेढ़ा होना.
گهومنا، تیرها هونا

کسات *نر.م.* कसात प्रतिशोध, बदला پرتیشودهـ، بدلا

کسات اخیستل कसात अख़िस्तल बदला लेना, प्रतिशोध लेना
بدلا لینا، پرتیشودهـ لینا

کسب *نر.م.* किसब व्यवसाय, कार्य, काम, व्यापार; हस्तकला
ویوسای، کاری، کام، ویاپار،هستکلا

کسبګر *نر.م.ج.* किसबगर शिल्पी, शिल्पकार, कारीगर, हस्तकार
شلپي، شلپکار، کاریگر، هستکار

کسبول *مص.مت.* कसबवल प्राप्त करना, अर्जित करना.
پراپت کرنا، ارجت کرنا

کسبي *ص.نب.* किस्बी व्यावसायिक وياوسايک

کسر *نر.م.* कसर 1. खंड, अंश, टुकड़ा, टूटा हुआ 2.घाटा, कमी 3. मूल्य में कमी

۱. کهنډ، انش، ټکړا، ټوټا هوا ۲. ګهاټا، کمي ۳. مولیه مېن کمي

کسر *نر.م.* कसर 1. दरार; भंग 2. अस्थिभंग. ۱. درار؛ بهنګ ۲. استهي بهنګ

کسره *ښځ.م.* कसर: स्वरों का विशिष्ट चिह्न ज़ेर जैसे (ए) की आवाज

سورون کا وششټ چهن زېر جیسي (ې)، کي آواز

کسري *ص.نسب.* कसरी भिन्न अंक का, भिन्नात्मक

بهن انک کا، بهیناتمک

کسکر *نر.م.ج.* कसकर धान, चावल जो छिलके से निकाला न गया हो

دهان، چاول جو چهلکي سي نکالا نه ګیاهو

کسی *نر.م.* कसै ऑख का तारा, पुतली

آنکهـ کا تارا، پتلي

کش *نر.م.* कश 1. घूँट, कश 2. संकर्षण

۱. ګهونټ، کش ۲. سنکرشن

کش *نر.م.* कश कहा सुनी, अनबन, कलह

کهاسني، انبن، کله

کشاف *نر.م.* कशाफ़ टोह लगाने वाला, निरीक्षण करने वाला

ټوه لګاني والا، نریکشن کرني والا

کشاله *ښځ.م.* कशाल: मुश्किल, कठिनता مشکل، کټهنتا

کشپ *نر.م.* कशप कछुआ کچهوا

کشت *نر.م.* कश्त शहमात देना (शतरंज)

شه مات دېنا (شطرنج)

کشر *ص.نر.م.* कशर कनिष्ठ, छोटा کنشټهـ، چهوټا

کشری *ص.نر.م.* कशरै कनिष्ठतम, सबसे कनिष्ठ, सबसे छोटा

کنشټهتم، سب سي کنشټهـ، سب سي چهوټا

کشروپ *ص.نر.م.* कशरुप बिना दाँत का بنا دانت کا

کشف *نر.م.* कशफ़ 1. आविष्कार 2. खोज

۱. آوېشکار ۲. کهوج

کشفول *مص.مت.* कशफ़वल आविष्कार करना, खोज करना

آوېشکار کرنا، کهوج کرنا

کشکارل *مص.مت.* किशकारल कुत्ते को शिकार करने के लिए उकसाना

کتي کو شکار کرني کي لئي اکسانا

کشکره *ښځ.م.* किशकर: नीलकंठ पक्षी نیلکنټهـ پکشي

کشکي *ا.* कशकी काश, इच्छा आदि को प्रकट करने के लिए इस का प्रयोग होता है

کاش، ایچّها آدي کو پرکټ کرني کي لئي اس کا پریو هوتا هی

کشمالو *نر.م.* कशमालू तुलसी تلسي

کشمالی *نر.م.* कशमालै तुलसी تلسي

کشمش *نر.م.ج.* किशमिश कशमश

کشمیره *ښځ.م.* कशमीर: पशमीने की शाल, कपड़ा

پشمیني کي شال، کپړا

کشو *نر.م.* किशव कछुआ کچهوا

کشول *مص.مت.* कशवल अपनी ओर खींचना, घसीटना; निकालना; लाइन खींचना; फैलाना, विस्तार करना

اپني اور کهینچنا، ګهسیټنا؛ نکالنا؛ لاین کهینچنا؛ پهیلانا، ویستار کرنا

کشی *نر.م.* कशै इकलौता पुत्र

اکلوتاپوتر

کشیدل *مص.ل.* कशेदल 1. खींचा जाना 2. विस्तार होना

۱. کهینچاجانا ۲. وستار هونا

کښ *نر.م.* कख़ खड़खड़ाहट

کهړکهړاهټ

کښ *نر.م.* कख़ पद्चिह्न, सुराख

پدچهن، سراخ

کښت *نر.م.* कख़्त खेती, कृषि, किसानी, कश्तकारी

کهټي، کرشي، کساني، کاشتکاري

کښتکر *نر.م.* कख़्तगर किसान

کسان

کښتنی *ص.نر.م.* कख़तनै निचला, निम्नतर

نچلا، نمنتر

کښته *ښځ.م.* किख़त: खूबानी का सूखा फल

خوباني کا سوکها پهل

کښته :ختَ.ق کښت 1. नीचे 2. ढाल, ढलान
१. نیچي ۲. ډهال، ډهلان

کښتی ښځ.م.ج. کشتۍ नौका, नाव नोका, नाव

کښتیوان نر.م. کشتیوان मल्लाह, नाव वाला
ملاح، ناووالا

کښکر ص.نر.م. کښکر बहुत सूखा بهت سوکها

کښکری نر.م. کښکرۍ साबुन का छोटा टुकड़ा صابون کا چهوټاټکړا

کښکی نر.م. کښکۍ खड़खड़ की आवाज کهړکهړکی آواز

کښکیلی ښځ.م. کښکېلۍ टोंटी (केतली इत्यादि की) (کتلي اتیادي کي) تونتي

کښل مص.مت. کښل 1. खींचना; निकालना 2. लिखना
١. کهینچنا ؛ نکالنا ٢. لکهنا

کښندی نر.. کښندۍ आइस-स्केटिंग, एक प्रकार का जूता पहन कर बर्फ पर चलना
آیس سکیټینگ، ایک پرکار کا جوتا پهن کر برف پر چلنا

کښه ښځ.م. کښه 1. कतला, फाँक, टुकड़ा 2. लीक, हल- रेखा
١. کټلا، پهانک، ټکړا ٢. لیک، هل- ریکها

کښی نر.م. کښۍ कृषि क्षेत्र में पानी की व्यवस्था करने वाला
کرشي شتر مین پاني کي ویوستها کرنے والا

کښی ا.د. کښې अंदर, में, बीच में اندر، مین، بیچ مین

کښی ایستل مص.مت. کښې ایستل 1. फँसाना; जाल में फँसाना 2. दो व्यक्तियों को लड़ाना
١. پهنسانا؛ جال مین پهنسانا ٢. دوویکټیون کو لڑانا

کښیښوول مص.مت. کښېښوول रखना, रख देना رکهنا، رکهـ دینا

کښیکښل مص.مت. کښېکښل 1. निचोड़ना 2. दबाना 3. मालिश करना, मसलना
١. نچوڑنا ٢. دبانا ٣. مالش کرنا، مسلنا

کښینستل مص.ل. کښېنستل बैठना بیټهنا

کښینول مص.مت. کښېنول 1. गिरफ्तार करना 2. सचेत करना, होश में लाना 3. रखना, रख देना 4. उतारना (विमान का) 5. रोपना, लगाना (पौधा)
١. کرفتار کرنا ٢. سچت کرنا، هوش مین لانا ٣. رکهنا، رکهـ دینا ۴. اتارنا (ویمان کا) ۵. روپنا، لگانا (پودها)

کښیوتل مص.ل. کښېوتل फँसना, जाल में फँसना
پهنسنا، جال مین پهنسنا

کښییستل مص.مت. کښېیستل फँसाना; जाल में फँसाना
پهنسانا؛ جال مین پهنسانا

کعبه ښځ.م. کعبه काबा, चौकोर इमारत, मुसलमानों का पवित्र तीर्थ स्थान, किबला
کعبه، چوکور عمارت، مسلمانون کا پوترتیرتهـ ستهان، قبله

کغ نر.م. کغ गला घोंटने की आवाज जैसे मुर्गे की
کلا گهونټنے کي آواز جیسي مرغي کي

کفاره ښځ.م. کفّاره: प्रायश्चित پراشچت

کفالت نر.م. کفالت जमानत, किसी का जिम्मेवार होना, कर्ता-धर्ता
ضمانت، کسي کا ذمهوار هونا، کرتا- دهرتا

کفایت نر.م. کفایت 1. पर्याप्तता 2. कार्य क्षमता
١. پریاپتتا ٢. کاری شمتا

کفر نر.م. کفر ईश्वर-निंदा; अविश्वास; इनकार
ایشور نندا؛ اوشواس؛ انکار

کفن نر.م. کفن कफन کفن

کفیل نر.م. کفیل ज़िम्मेवार, ज़मानत करने और देने वाला
ذمهوار، ضمانت کرنے اور دینوالا

کک نر.م. کک कण, टुकड़ा ټکړا. کن

ککره ښځ.م. ککره: कपाल, खोपड़ी کپال، کهوپړي

ککری ښځ.م. ککرۍ कपाल, खोपड़ी کپال،کهوپړي

ککړ ص.نر.م.ج. ککړ गंदा, दूषित گندا، دوشت

ککړول مص.مت. ککړول गंदा करना, दूषित करना
گندا کرنا، دوشت کرنا

ککړیدل مص.ل. ککړیدل गंदा होना, दूषित होना
گندا هونا، دوشت هونا

ککوری نر.م. ککوړۍ छोटी रोटी; पाव रोटी; बिस्कुट जो घर में बनाई जाए
چهوټي روټي،؛ پاوروټي؛ بسکټ جو گهرمین بنایي جایي

ککوری نر.م. ککوړۍ नवयुवक نویووک

ککوي *نر.م.* ककोवे समुद्री कौवा टिटिहरी.

ککوی *نر.م.* ककोइ हुदहुद (पक्षी) هدهد (پکشي)

کلا *ښځ.م.* कला किला, दुर्ग قلعه، درګ

کلابند *ص.نر.م. ج.* कलाबंद किला बंद, घेराबंद قلعه بند، ګهيرا بند

کلابندي *ښځ.م.* कलबंदी किला बंदी, घेराबंदी قلعه بندي، ګهيرابندي

کلاسیک *ص.نر.م.ج.* क्लासीक उत्कृष्ट, आदर्श, अत्युत्तम, क्लासिक

اتکرشټ، آدرش، اتيوتم، کلاسيک

کلال *نر.م.* कुम्हार کمهار

کلالي *ښځ.م.* कुलली कुम्हार का व्यापार, कुम्हार का काम

کمهار کا ويوپار، کمهار کا کام

کلام *نر.م.* कलाम वचन, शब्द وچن، شبد

کلانکاره *ص.نب.* कलांकार: अहंकारी, अक्खड़, अभिमानी

اهنکاري، اککهړ، ابهيماني

کلانکاري *ښځ.م.* कलानकारी गर्व, घमंड, अहंकार ګرو، ګهمنډ، اهنکار

کلاوه *ښځ.م.* कलावः अंटी, लच्छा, धागे का कलावा انټي، لڅّها، دهاګي کا کلاوه

کلب *نر.م.* क्लब کلب

کلپ *نر.م.* क्वल्प تالا

کلپ *ص.نر.م.ج.* कोल्प नकली, जाली, खोटा, बनावटी, कृत्रिम

نقلي، جعلي، کهوټا، بناوټي، کرېتريم

کلپول *مص.مت.* कुल्पवल ताला लगाना تالا لګانا

کلپي *ښځ.م.* कल्पी कपट, छल, धोखा کپټ، چهل، دهوکها

کلپیدل *مص.ل.* कुल्पेदल ताला लगना, ताला लगाया जाना

تالا لګنا، تالا لګايا جانا

کلتور *نر.م.* कुलतूर संस्कृति, सभ्यता, तहज़ीब

سنسکريتي، سبهيتا، تهذيب

کلتوري *ص.نب.* कुलतूरी सांस्कृतिक سانسکريټک

کلچر *نر.م.* कलचर संस्कृति سنسکريتي

کلچه *ښځ.م.* कुल्चः 1. कुलचा 2. टिकिया, टिक्की; बट्टी साबुन की

۱. کلچا ۲. ټکيا ټکّي؛ بټّي صابون کي

کلخور *نر.م.* कख़ोर सहकारी चक, सामूहिक कृषि क्षेत्र

سهکاری چک، ساموهک کريشي ښېتر

کلداره *ښځ.م.* कलदारः भारत और पकिस्तान की मुद्रा संबंधी इकाई, रुपया

بهارت اور پاکستان کي مدرا سنبندهي اکائی، روپيه

کلسیم *نر.ج.* कल्सियम कैल्शियम کيلشيم

کلک *ص.نر.م.ج.* क्लक 1. ठोस 2. अटल, पक्का

۱. تهوس ۲. اټل، پګا

کلکوالی *نر.م.* क्लकवलै कड़ापन کړاپن

کلکول *مص.مت.* क्लकवल कड़ा करना, ठोस करना کړاکرنا، ټهوس کرنا

کلکین *نر.م.* किल्कीन खिड़की کهړکي

کلګي *نر.م.* कल्गी 1. कलगी 2. टोपी का शीर्ष भाग

۱. کلغي ۲. توپي کا شيرش بهاګ

کلم *نر.م.* कलम कलम, काट, तराश قلم، کاټ، تراش

کلم *نر.م.* कलम कलम, पेन, लेखनी قلم، پين، لېکهني

کلمول *مص.مت.* कलमवल 1. काटना 2. कलम लगाना, एक डाल को दूसरे डाल से जोड़ना

۱. کاټنا ۲. قلم لګانا، ايک ډال کو دوسری ډال سي جوړنا

کلمه *ښځ.م.* कलिमः शब्द, वचन شبد، وچن

کلنګ *نر.م.* कलंग 1. उपहार, भेंट, नज़राना 2. दुलहन के परिवार द्वारा दूल्हे के परिवार को दिया जाने वाला पैसा, सामान या कपड़े, दहेज

۱. اپهار، بهېنټ، نذرانه ۲. دلهن کي پريوار دوارا دلهي کي پريوار کو دياجاني والا پيسه، سامان يا کپړي، دهيج

کلنګ *نر.م.* कुलंग क्रेन کرېن

कलंग कुलंग *नर.म.* फावड़ा, गैंती, पक्की जमीन या सड़क खोदने का उपकरण
پھاورا، گینتي، پکي زمين يا پکي سڑک کھودني کا اوپکرن

कलंगी कुलंगी *ص.نب.*-1. लड़ने वाला मुर्गा 2. हट्टा-कट्टा आदमी
١. لڑني والا مرغا ٢. ھٹّا کٹّا آدمي

कलनै कलनै *ص.نر.م.* सालाना, वार्षिक
سالانه، وارشک

कलीनिक कलीनिक *नर.म.* निदालय, क्लीनिक
نيدالی، کلينک

कलुच क्लुच *ص.نر.م.ج.* पिसा हुआ; कुचला हुआ
پسا ھوا؛ کچلا ھوا

क्लोरीन क्लोरीन *नर.म.* क्लोरीन
کلورين

क्लोश्ता क्लोख़्तः *ښځ.م.* बालों का गुच्छा; लट; चोटी
بالوں کا گچّھا؛ لٹ؛ چوٹي

कलावल कलावल *مص.مت.* मूंडना, काटना
مونڈنا، کاٹنا

कल कलः *ښځ.م.* सिर
سر

कब कबः *ق.* कब
کب

कलपज़ कलपज़ *نر.م.* भेड़ की सिरी और पाये बेचने वाला
بھيڑ کي سري اور پايے بيچني والا

कभी-कभी कभी-कभी *ق.* कबः कबः कबः कबी - कबी
کبھي - کبھي

कलै कलै *نر.م.* गाँव
گاؤں

किली किली *ښځ.م.* चाबी
چابي

कुली कुली *ص.نب.* कुल, सब, सारा; सामान्य, आम, साधारण
کل، سب، سارا؛ سامانيه، عام، سادھارن

पः कुली तोगः पः कुली तोगः *نب.* पूरी तरह से, साधारणतया, सामान्यतः
پوري طرح سي، سادھارنتيا، سامانيته

कलीज़ कलीज़ः *ښځ.م.* 1. वर्षगाँठ, सालगिरह 2. कैलेंडर, जंतरी
١. ورشگانتھ، سالگره ٢. کيلنڈر، جنتري

कलीसा कलीसा *ښځ.م.* गिरजाघर, चर्च, ईसाइ धर्म के मानने वालों का पूजा घर
گرجا گھر، چرچ، عيسايي دھرم کي ماننے والون کا پوجا گھر

कलीशः कलीशः *ښځ.م.* निगेटिव, छपाई का प्लेट
نيگيٹيو، چھپايی کا پليٹ

कलीनिक कलीनिक *نر.م.* निदालय, क्लीनिक
نيدالی، کلينک

कलीवाल कलीवाल *نر.م.ج.* देहाती, ग्रामीण
دیھاتي، گرامين

कलीवाली कलीवाली *ص.نب.* ग्रामीण, स्थानीय
گرامين، استھانيه

कलीयः कुलियः *ښځ.م.* सिद्धांत, नियम
سدھانت، نيم

कुम कुम *اد.* कौन, कौन सा, कौन से
کون، کون سا، کون سے

कम कम *ص.نر.م.* कम, अल्प, अपर्याप्त
کم. الپ، اپرياپت

कमाल कमाल *نر.م.* पूर्णता, परिपक्वता
پورنتا، پريپکوتا

कमालदारः कमालदारः *ص.نب.* शिक्षित; प्रवीण, कौशल वाला
شکشت؛ پروين، کوشل والا

कमानइ कमानइ *ښځ.م.* कमानी (मोटर की)
کماني (موترکي)

कमाई कमाई *ښځ.م.* 1. लाभ, फायदा 2. कमाई
١. لابھ، فايده ٢. کمايي

कम बख़तः कमबख़तः *ص.نب.* भाग्यहीन, अभागा
بھاگيه ھين، ابھاگا

कमर कमरः *ص.نب.* सँकरा, तंग, कम चौड़ाई का
سنکرا، تنگ، کم چوڑايي کا

कमबल कमबलः *ښځ.م.* गलीचा, दरी
غليچا، دري

कमबूत कमबूत *نر.م.* कमी, अभाव
کمي، ابھاو

कमबूद कमबूद *نر.م.* कमी, अभाव
کمي، ابھاو

कमबूदिया कमबूदिया (देश) *ښځ.م.* कंबोडिया
کمبوديا (دیش)

कम्प कम्प *نر.م.* कैंप, शिविर
کيمپ، شيوير

कम्पराडोर कम्पराडोर *نر.م.* बिचौलिया, विदेशी मध्यस्थ
بچولیا، ویدیشی مدھيتستھ

कम्पनइ कम्पनइ *ښځ.م.ج.* कंपनी
کمپني

کمپوڈر کمپونڈر *نر.م.* कंपाउंडर, औषधि बनाने वाला, डाक्टर का सहायक जो दवाएँ मिलाने का काम करता है

کنپاونڈر، اوشدھي بناني والا، ڈاکٹر کا سھایک جو دوائین ملاني کا کام کرتا ھی

کمپوز کمپوز *نر.م.* संगीत संयोजन سنگیت سنیوجن

کمچه کمچ: *ښځ.م.* छोटी उँगली چھوٹي انگلي

کم خرڅه کمخَرس: *ص.نب.* 1. दरिद्र, गरीब, दीनहीन 2. सस्ता, किफायती

۱. دردر، غریب، دینھین ۲. سستا، کفایتي

کم خوني کمخُونی *ښځ.م.* खून की कमी, रक्ताल्पता

خون کی کمي، رکتالپتا

کمر کمر *نر.م.* खड़ी चट्टान, चट्टान, टीला

کھڑي چٹّان، چٹّان؛ ټیله

کمربند کمربَند *نر.م.* बेल्ट, पेटी, कमरबंद

بیلٹ، پیٹي، کمربند

کمرنګه کمرَنګ: *ص.نب.* फीका, हल्का پھیکا، ھلکا

کمره کمر: *ښځ.م.* कैमरा, फोटो खींचने का यंत्र

کمرہ، پھوٹو کھینچني کا ینتر

کمزوره کمزُور: *ص.نر.م.ج.* दुर्बल, अशक्त, कमज़ोर

دربل، اشکت، کمزور

کمزورتیا کمزُورتیا *ښځ.م.* दुर्बलता, कमज़ोरी

دربلتا، کمزوري

کمزوری کمزُورے *ښ.م.* दुर्बलता, कमज़ोरी

دربلتا، کمزوري

کمسل کمسَل *ص.نر.م.ج.* नकली, निम्न गुणवत्ता वाला, घटिया

نقلي، نمن ګنوتّاوالا، ګھټیا

کمک کومک *نر.م.* सहायता, मदद سھایتا، مدد

کمکي کومکی *ص.نر.م.* 1. मदद 2. युवा, जवान

۱. مدد ۲. یوا، جوان

کمکینه کمکِینَ: *ښ.م.* बचपना, बाल्यावस्था

بچپنا، بالیاوستھا

کمند کمَند *نر.م.* अस्तबल, घुड़साल, अश्वशाला

اصطبل، ګھوړسال، اشوشالا

کمند کمَند *نر.م.* फंदा; फंदेदार रस्सी; रस्सी की सीढ़ी

پھندا؛ پھندیدارړسّي؛ رسّي کی سیڑھي

کموالی کمواَلے *نر.م.* कमी, अभाव, अल्पता

کمي، ابھاو، الپتا

کمول کمَوَل *مص.مت.* 1. कम करना, घटाना 2. काटना 3 . हटाना

۱. کم کرنا، ګھٹانا ۲. کاٹنا ۳. ھٹانا

کمون کمُون *نر.م.* समुदाय سمودای

کمونیزم کمُونیزَم *نر.م.* साम्यवाद سامیواد

کمونیست کمُونِسْت *نر.م.* साम्यवादी سامیوادی

کمونیستي کمُونِستی *ښځ.م.* साम्यवादी سامیوادي

کمي کمی *ص.نب.* मात्रात्मक, परिमाणात्मक

ماترا تمک، پریماٹاتمک

کمیت کمِیَت *نر.م.* मात्रा ماترا

کمیټه کمِیټ: *ښځ.م.* समिति سمیتي

کمېدل کمےدَل *مص.ل.* कम होना, घटना کم ھونا، ګھٹنا

کمیدي کُمِیدی *ښځ.م.* प्रहसन हास्य (कॉमेडी)

پرھسن ھاسیه (کامیڈي)

کمیس کمِیس *نر.م.* कमीज़, शर्ट کمیز، شرٹ

کمیسار کُمِیسیار *نر.م.* महासचिव, आयुक्त, अफसर का एक पद

مھاسچیو، آیکت، افسرکا ایک پد

کمیسیون کمِیسیُون *نر.م.* आयोग آیوگ

کمیشن کمِیشَن *نر.م.* दलाली, कमीशन دلالي، کمیشن

کمیشن کار کمِیشَن کار *نر.م.* आढ़तिया, कमीशन एजेंट

ارھتیا، کمیشن ایجنٹ

کمیک کُمِیک *ص.نر.م.* 1. हास्यकर 2. रम्य

۱. ھاسیه کر ۲. رمیه

کناتی کُناٹے *نر.م.* कूल्हा کولھا

کناویز کناوِیز *نر.م.* अच्छे किस्म का सिल्क का कपड़ा

اچھی قسم کا سلک کا کپڑا

کنترول کنتِرول *نر.م.* नियंत्रण, कंट्रोल نینترن، کنترول

کنترولر کنتِرولَر *نر.م.* नियंत्रक, कंट्रोलर نینترک، کنترولر

कंट्रोलोवल کنترولوول *मस.मत.* नियंत्रण करना
नينترن كرنا

कंट्रोल کنترول *नर.म.* **कंट्रोल, कंट्रोल** نيترن، كنترول

कंट्रोलर کنترولر *नर.म.* **कंट्रोलर, कंट्रोलर** نينترن، كنترول

कंट्रोलोल کنترولول *मस.मत.* नियंत्रण करना
نينترن كرنا

कंज کنج *नर.म.* **क्वंज** कोना کونا

कंजारः کنجارہ *शब्द.म.* **कुंजार** खली, कपास के बीज की खली
كهلي، كپاس كي بيج كي كهلي

कंजाड़ा کنجاڑہ *शब्द.म.* **कुंजाड़ा** खली, कपास के बीज की खली
كهلي، كپاس كي بيج كي كهلي

कंजीती کنجیتی *शब्द.म.* **कुंजिती** तिल تل

कंजरी کنجری *शब्द.म.ज.* **कंजरइ** 1. फूहड़ स्त्री 2. वेश्या, रंडी
١. پهوهڑستري ٢. وښيا، رنډي

कंजूस کنجوس *ص.नर.म.* **कंजूस, कृपण** कंजूस, कृपण

कंजूगः کنجوغہ *शब्द.म.* **कंजूग** केरियर (साइकिल का)
كيريير (سايكل كا)

कंज़ा کنخا *शब्द.म.* **कंज़ा** गाली, अपशब्द गالي، اپشبد

कंज़ल کنخل *मस.मत.* **कंज़ल** गाली देना, अपशब्द कहना
گالی دينا، اپشبد كهنا

कंज़लः کنخلہ *शब्द.म.* **कुंज़लः** तिल تل

कंद کند *नर.म.* **कंद** चीनी का बड़ा टुकड़ा چيني كا برا ټكړا

कंद کند *नर.म.* **कंद, लबादा** मुसलमान फकीर का कपड़ा, لبادہ
مسلمان فقير كا كپړا، لباده

कंदू کندو *नर.म.* **कंदू** अनाज रखने का एक मिट्टी का बर्तन
اناج ركهني كا ايک مټي كا برتن

कंदः کندہ *शब्द.म.* **कुंदा** 1. गड्ढा; छेद 2. कुंदा
١. ګډها؛ چهيد ٢. كنده

कंदहार کندھار *नर.म.* **कंदहार** अफगानिस्तान का एक प्रांत
افغانستان كا ايک برانت

कंदहारी کندھاري *नर.म.* **कंदहारी** अफगानिस्तान के कंधार प्रांत का एक निवासी
افغانستان كي كندهار پرانت كا ايک نيواسي

कंद کند *नर.म.* **कंद** गोंद گوند

कंदास کنداس *नर.म.* **कंदास** वह व्यक्ति जिसका अगला दाँत गिर चुका हो; जिसके दाँत न हो
وه ويكتي جسكا اګلا دانت ګرچكا هو؛ جس كو دانت نه هو

कंदाल کندال *नर.म.* **कंदाल** मिट्टी का नाद (कपड़ा धोने हेतू)
مټي كا ناد (كپړا دهونې هېتو)

कंदर کندر *नर.म.* **कंदर** छेद چهيد

कंदक کندک *नर.म.* **कंदक** झुंड جُهنډ

कंदक کندک *नर.म.* **कंदक** बटालियन, पलटन (सेना)
بټالين، پلټن (سپنا)

कंदकमशर کندکمشر *नर.म.* **कंदकमशर** मेजर (सेना) مېجر (سپنا)

कंदव کندو *नर.म.* **कंदव** 1. दरार, छेद, पहाड़ों के बीच रास्ता; अंतर, गैप; घाटी 2. अधूरा, नामुकम्मल 3. वह बैल जिस का सींग छोटा हो
١. درار، چهيد، پهارون كي بيچ كا راسته؛ انتر، ګيپ؛ ګهاټي ٢. ادهورا، نامكمل ٣. وه بيل جس كا سينګ چهوټا هو

कंदवालः کندوالہ *शब्द.म.* **कंडवालः** खंडहर كهنډر

कंदूरी کندوري *शब्द.म.* **कंडूरी** गोंद گوند

कंदूकपर کندوکپر *ص.नर.म.ज.* **कंडूकपर** 1. जो बराबर न हो 2. टूटा हुआ
جو برابر نه هو، ټوټا هوا

कंदोल کندول *ص.नर.म.* **कंडोल** 1. बिना दाँत का आदमी 2. पानी पीने का प्याला, मिट्टी की नाद
١. بنا دانت كا آدمي ٢. پاني پينې كا پياله؛ مټي كي ناد

कंदोली کندولی *नर.म.* **कंडोली** मिट्टी का टूटा हुआ बर्तन
مټي كا ټوټا هوا برتن

कंदवल کندوول *मस.मत.* **कंदववल** 1. अंतर बनाना; किसी चीज से कोई भाग निकाल लेना 2. खराब कर देना, ऐबदार बना देना, कम कर देना
١. انتر بنانا؛ كسي چيز سي كوئي بهاګ نكال لينا ٢. خراب كردينا، عيب دار بنا دينا، كم كردينا

कंसकै کنسکی *ص.नर.म.* **कंसकै** कनसकै कنجوس

कंगाल کنګال *नर.म.* **कंगाल** 1. कंगाल 2. धुला हुआ
١. كنګال ٢. دهلا هوا

कंगालवल کنګالول *मस.मत.* **कंगालवल** 1. धोना 2. पानी बहाना 3. कंगाल करना
١. دهونا ٢. پاني بهانا ٣. كنګال كرنا

कनगरे :कंग्र॰ *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* 1. कांग्रेस 2. पानी के ऊपर बर्फ का परदा

۱. کانگریس ۲. پاني کي اوپر برف کا پردا

कनगल कंगल*ਨਾ.ਮ.* बर्फ बरफ

कनगलवल कंगकलवल *ਮਸ.ਮਤ.* जमाना, फ्रीज करना, बर्फ बनाना

جمانا، فریج کرنا، برف بنانا

कनगू कंगू*ਨਾ.ਜ.* केसर کیسر

कने कन: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* 1. जोर देने के लिए यह शब्द बोला जाता है 2. जूँ का अंडा

۱. زور دینے کي لئي یه شبد بولا جاتا هی ۲. جون کا انڈا

कनी कबर कुनीकबर*ਨਾ.ਮ.* केकड़ा کیکڑا

कनिये कुनिय: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* कुलनाम, उपनाम کلنام، اوپنام

कनाव कणाव: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* लकड़ी की चप्पल, खड़ाऊँ

لکڑي کي چپّل، کھڑاون

कनिया कणतिया *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* बहरापन بهراپن

कनवल कणवल *ਮਸ.ਮਤ.* बहरा कर देना بهرا کردینا

कने वरगे कण:वरग: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* कौवे की एक किस्म

کووي کي ایک قسم

कनी कणै*ਨਾ.ਮ.* 1. मकड़ी का जाल 2. ताना 3. सप्तर्षि मंडल 4. एक प्रकार की बेल जो पेड़ों पर लथरती है

۱. مکڑي کا جال ۲.تانا ۳. سپترشي منڈل ۴. ایک پرکار کي بیل جو پیڑون پر لتهرتي هی

कनेदल कणेदल *ਮਸ.ਲ.* बहरा हो जाना بهرا هوجانا

कवाट कवाट *ਨਾ.ਮ.* तीन चार साल का ऊँट

تین چار سال کا اونٹ

कवाटे कवाट: *ਸ.ਜ਼ਬ.* बातूनी, बहुत बोलने वाला

باتوني، بهت بولني والا

कवारचे क्वारच: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* फल रखने की टोकरी

پهل رکهني کي توکري

कवारे क्वार: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* फल रखने की टोकरी

پهل رکهني کي توکري

कवायट क्वायट *ਨਾ.ਮ.* अभ्यास, परेड

ابهیاس، پریڈ

कोबाल्ट कोबाल्ट *ਨਾ.ਮ.ਜ.* कोबाल्ट धातु

کوبالٹ دهاتو

कोबी कूबइ *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* बुलबुला, बुदबुदा

بلبلا، بدبدا

कोप कोप *ਨਾ.ਮ.* कप, प्याला

کپ، پیاله

कोपरातीफ़ कोपरातीफ़ *ਨਾ.ਮ.* सहकारी-समिति

سهکاري- سمیتي

कोपरे कोपड़: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* खोपरा, गरी, नारियल, गोला

کهوپرا، کري ، ناریل، گولا

कोपरी कोपड़इ *ਸ਼ਬਦ.ਮ.ਜ.* खोपरी, कपाल

کهوپري، کپال

कोपून कोपन*ਨਾ.ਮ.* 1. रसीद 2. कूपन

۱. رسید ۲. کوپن

कोपे कोप: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* 1. छेद 2. ताखा 3. बालों की कटिंग की एक किस्म, बाल काटने की एक शैली 4. तेल का बड़ा डब्बा

۱. چهید ۲. تاکها ۳. بالون کي کټنگ کي ایک قسم، بال کاټني کي ایک شیلي ۴. تیل کا برا ډبّا

कोत क्वत *ਨਾ.ਮ.* 1. तह, मुड़ा हुआ 2. किनारा

۱. تهه، مڑا هوا ۲. کناره

कोत क्वत *ਸ.ਨਾ.ਮ.* घुँघराला گهونگهرالا

कोत क्वत*ਨਾ.ਮ.* बगल بغل

कोत कोत *ਨਾ.ਮ.* जानवरों के छोटे बच्चों को सुरक्षित रखने के लिए स्थल पर बनाया गया गड़ढा

جانورون کي چهوٹي بچون کو سرکشت رکهني کي لئي ستهل پر بنایاگیا گڈها

कोतान कोतान*ਨਾ.ਮ.* सरस سارس

कोतरे कव्तर: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* कबूतर کبوتر

कोतरै कुतरै*ਨਾ.ਮ.* पिल्ला پلّا

कोतक कोतक *ਨਾ.ਮ.* मंडली, सभा

منڈلي، سبها

कोतल कोतल *ਨਾ.ਮ.* पहाड़ों के बीच रास्ता, घाटी

پهاڑون کي بیچ راسته، گهاٹي

कोतल कूतल *ਮਸ.ਮਤ.* 1. चमड़ा या छिलका उतारना 2. पशुवध करना 3. टुकड़े टुकड़े करना 4. घायल करना

۱. چمڑا یا چهلکا اتارنا ۲. پشو ودھ کرنا ۳. ٹکڑي ٹکڑي کرنا ۴. گهایل کرنا

कोतने कोतन: *ਸ਼ਬਦ.ਮ.* पजामा پاجاما

कोतै कुतै*ਨਾ.ਮ.* पिल्ला پلّا

कोटी कुतइ *ਸ਼ਬਦ.म.* डिब्बा ڈبا

कोट कोट *नर.म.* कोट, वस्त्र के उपर पहनने का बड़ा कोट
کوٹ، وستر کي اوپر پهننے کا برا کوٹ

कोट कोट *नर.म.* किला, बड़ा दुर्ग, बड़ा दुर्ग
برا درگ، قلعه

कोट कोट *नर.म.* आयुधागार, हथियारघर, शस्त्रागार
آيودهاگار، هتهيار گهر، شستراگار

कोट कुत *नर.ज.* मिश्र धातु की एक किस्म
مشر دهاتو کي ايک قسم

कोटबंद कोटबंद *नर.म.* कपड़े टाँगने की खूँटी
کپڑي ٹانگني کي کهونٹي

कोटरकै कूटरकै *नर.म.* बछेडा, घोड़े का बच्चा
بچهيرا، گهوڑي کا بچه

कोटल कूटल *मص.मत.* 1. कूटना 2. पीटना ١.کوٹنا، پيٹنا

कोटवाल कोटवाक *नर.म.* पुलिस अधिकारी
پوليس اڈهيکاري

कोटः कोट: *ਸ਼ਬਦ.म.* कमरा, कक्ष کمره، ککش

कोटः कोट: *ص.نب.* जाली, खोटा, नक़ली
جعلي، کهوٹا، نقلي

कोटः कुट: *नर.म.* बड़े कुत्ते की एक नस्ल
بڑي کتي کي ايک نسل

कोटः क्वट: *ਸ਼ਬਦ.म.* ढेर, अंबार ڈهير، انبار

कोटः क्वट: *ص.نب* प्रचुर, भरपूर پرچور، بهرپور

कोटः क्वट: *ਸ਼ਬਦ.म.* अंडे सेने वाली मुर्गी, कुर्क मुर्गी
انڈي سينے والي مرغي، کرک مرغي

कोटी कूटै *नर.म.* बछेड़ा घोड़े का बच्चा
بچهيرا گهوڑي کا بچه

कोटी कोटइ *ਸ਼ਬਦ.म.* हवेली, कोठी حويلي، کوٹهي

कोजरकी कोजरकी *नर.म.* रीढ़, मेरुदंड, रीढ़ की हड्डी का प्रत्येक टुकड़ा
ريڑھ، مهرودنڈ، ريڑھ کي هڈي کا پرتيک ٹکرا

कोच क्वच *नर.ज.* मक्खन مکهن

कोच कौच *नर.ज.* सोफा, कोच, गद्देदार पलंग
صوفا، کوچ، گدّيدار پلنگ

कोचइ कुच *नर.म.* एक से दूसरी जगह जाना, रवानगी; प्रवास; मृत्यु
ايک سي دوسري جگه جانا، روانگي؛ پرواس؛ مرتيو

कोचलानः कुचलानः *ਸ਼ਬਦ.म.* मक्खन रखने के लिए उपयोग किया जाने वाला पात्र
مکهن رکهني لئي اوپيوگ کياجاني والا پاتر

कोचनोटै कुचनोटै *ص.نر.م.* छोटा बालक, बच्चा
چهوٹا بالک، بچه

कोचनै कुचनै *ص.نر.م.* छोटा, नन्हा چهوٹا، ننها

कोचनिवालः कुचनिवालः *ਸ਼ਬਦ.म.* बचपन بچپن

कोचनिवालै कुचनिवालै *नर.म.* बचपना بچپنا

कोचः कूचः *ਸ਼ਬਦ.म.* उबले गेहूँ से बना भोजन
ابلي گيهون سي بنابهوجن

कोचः मार कौचः मार *नर.म.* नाग ناگ

कोचै कोचै *नर.म.* खानाबदोश, घुमंतू, बंजारा
خانه بدوش، گهومنتو، بنجارا

कोचीं कूची *नर.ज.* मक्खन مکهن

कोचीं कोची *ص.نب.* खानाबदोश, घुमंतू, बंजारा
خانه بدوش، گهومنتو، بنجارا

कोचैनै कोचयानै *ص.نر.م.* खानाबदोश, घुमंतू, बंजारा
خانه بدوش، گهومنتو، بنجارا

कोचैदल कोचेदल *مص.ل.* घर या जगह बदलना, स्थान बदलना
گهر يا جگه بدلنا، استهان بدلنا

कोछ कौसक *नर.म.* छोटी माता چهوٹي ماتا

कोछः कूसः *ਸ਼ਬਦ.म.* गली گلي

कोछः क्वसः *ਸ਼ਬਦ.म.* लकड़ी की टाल لکڑي کي ٹال

कोछी कौसइ *ਸ਼ਬਦ.म.* चोटी (बालों की) چوٹي (بالون کي)

कोखकः कूखकः *ਸ਼ਬਦ.म.* कीट, कीड़ा کيٹ، کيڑا

कोद कोद *नर.म.ज.* उर्वरक, खाद اورورک، کهاد

कोदता कोदता *ਸ਼ਬਦ.म.* तख्ता पलट; बलात् राज्य परिवर्तन, आकस्मिक राज्य परिवर्तन
تخته پلٹ؛ بلات راجي پريورتن، اَکسمک راجي پريورتن

کودری चीनी बर्तन का टुकड़ा *نر.م.* چيني برتن کا ٹکڑا

کوده 1. गुच्छा 2. गट्ठा, गट्ठर *ښځ.م.* ۱. گچّها ۲. گٹّها، گٹّھر

کودی चीनी बर्तन का बड़ा टुकड़ा *نر.م.* چيني برتن کا بڑا ٹکڑا

کودی परपोते का बेटा *نر.م.* پرپوتي کا بيٹا

کوډ कोड *نر.م.* کوډ

کوډکه झोपड़ी *ښځ.م.* جھوپڑي

کوډګر जादूगर *نر.م.* جادوګر

کوډله झोपड़ी *ښځ.م.* جھوپڑي

کوډي जादू, टोना, जादूगरी *ښځ.م.* جادو، ٹونا، جادو ګري

کور घर, आवास *نر.م.* گھر، آواس

کور अंगूर *نر.م.ج.* انګور

کوربل विलाप, शोक *نر.م.* ويلاپ، شوک

کوربنه अतिथि सत्कार करने वाला *ښځ.م.* اتيتھي ستکارکرني والا

کوربه मेज़बान *نر.م.* ميزبان

کوربچه गद्दी, गद्दा, तोशक जिसकी चौड़ाई कम हो और लंबाई ज्यादा *ښځ.م.* گدّي، گدّا، توشک جس کي چوڑائي کم هو اور لنبايي زياده

کورپه बालों की कटिंग की एक शैली *ښځ.م.* بالون کي کٹينګ کي ايک شيلي

کورت सूखा दही *نر.م.ج.* سوکھا دهي

کورتی अंगरखा, कोट, जैकेट *ښځ.م.* انګرکھا، کوټ، جيکټ

کورټ पूर्णतया, बिलकुल, सर्वथा, नितांत *ق.* پورنتيا، بالکل، سروتھا، نتانت

کورد भूखंड *نر.م.* بھوکھنڈ

کورداري 1. पत्नी, जोरू 2. मैथुन, संभोग *ښځ.م.* ۱. پتني، جورو ۲. ميتھن، سنبھوګ

کوردیپلوماتیک राजनयिक निकाय, राजनयिक दूतवर्ग *نر.م.* راجنييک نکای، راجنيک دوتورګ

کورس पाठ्यक्रम, विषय *نر.م.* پاٹھيکرم، ويشی

کورس गायक दल, सहगान *نر.م.* ګايک دل، سھګان

کورغ 1. बचा हुआ 2. रखा हुआ; रक्षित, सुरक्षित, आरक्षित *نر.م.* ۱. بچا هوا ۲. رکھا هوا؛ رکشيت، سرکشت، آرکشت

کورک कच्चा, अपक्व; हरा *نر.م.* کچا، اپکو؛ هرا

کورک 1. रोयाँ 2. मुलायम 3. भेड़ से प्राप्त ऊन *نر.م.* ۱. رويان ۲. ملايم ۳. بھيڑسي پراپت اون

کورکمن हल्दी *نر.ج.* هلدي

کورکی छोटा घर *نر.م.* چھوٹا گھر

کورګی छोटा घर *نر.م.* چھوٹا گھر

کورمانه घर प्रबंधन *ښځ.م.* گھر پربندھن

کورمک छोटी आँखा वाला व्यक्ति *نر.م.* چھوٹي آنکھ والا ويکتي

کورمن तीतर पक्षी *نر.م.* تيتر پکشي

کورمه अखनी, क़ोरमा *ښځ.م.* اخني، قورمه

کورنځی कमजोरी, दुर्बलता *ښځ.م.* کمزوري، دوربلتا

کورنګی गधे का बच्चा *نر.م.* ګدھي کا بچه

کورنی घरेलू, पारिवारिक *ص.نر.م.* گھريلو، پاريوارک

کورنی परिवार, घराना, कुटुंब *ښځ.م.* پريوار، گھرانه، کٹنب

کورواله 1. विवाहित 2. परिवार का मुखिया *ص.نر.م.* ۱. ويواهت ۲. پريوارکا مکھيا

کورودانی कृतज्ञता, आभार, धन्यवाद, शुक्रिया *نر.م.* کرتګيتا، آبھار، دھنيواد، شکريه

کورہ ثبخ.م کورः भट्ठी بھٹّھي

کورہ ص.نب کورः 1. काटा हुआ 2. रद्द किया हुआ. ١. كاٹاهوا ٢. رد كيا هوا

کورہ کول مص.مت کورःकवल 1. काटना 2. हटा देना 3. रद्द करना ١. كاٹنا ٢. هٹادينا ٣. رد كرنا

کوري ا.د کोरे कुत्तों और गधों को भगाने के लिए उपयोग में आने वाला शब्द کتون اور گدهون کو بهگاني کي لئي اوپيوگ مېں آني والا شبد

کوری نر.م. کोरै नमकदानी نمکداني

کوریا ثبخ.م कोरिया (देश) کوریا (دېش)

کوریز نر.م. कूरेज़ पंखों का छप्पर پنگهون کا چهپّر

کوراغ نر.م. कोड़ाग़ हाथ और टाँग का रोग هاتهـ اور ٹانگ کا روگ

کور کور نر.م. कुड़कुड़ गरारे करना گراري کرنا

کورکه ثبخ.م कुड़कः अंडा न देने वाली मुर्गी, कुर्क मुर्गी انڈا نه دېني والي مرغي، کرک مرغي

کورم نر.م. कुड़म 1. तालाब 2. रुका हुआ पानी ١. تالاب ٢. رکا هوا پاني

کورمن ص.نر.م. क्वड़मन अशक्त, दुर्बल اشکت، دربل

کورمه ثبخ.م कोड़मः परिवार, कुटुंब پریوار، کټنب

کورمه ثبخ.م कोड़मः लकड़ी की चप्पल, खड़ाऊँ لکړي کي چپّل، کهڑاون

کورنج نر.م. क्वड़ंज कराह कुत्ते की کراه کټي کي

کورنج نر.م. क्वड़ंच (देखें कोरनज)

کورنجول مص.مت. क्वड़ंचवल अत्याचार करना, कुत्ते को पीट कर कराह निकलवाना اتياچار کرنا، کټي کو پيټ کر کراه نکلوانا

کررنجی نر.م. क्वड़ंचै (देखें कोरनज)

کورنجیدل مص.ل. क्वड़ंचेदल अत्याचार होना, कराह निकलना اتياچار هونا، کراه نکلنا

کورنگ ص.نر.م. क्वड़ंग लंबा और भद्दा لنبا اور بهدّا

کورول مص.مت. कूड़ावल बुलबुला बनना بلبلا بنانا

کورول مص.مت. कोड़वल झुकना جهکانا

کوروی نر.م. कूड़वै माप के लिए उपयोग की जाने वाली टोकरी ماپ کي لئي اوپيوگ کي جاني والي ٹوکري

کوره ثبخ.م. क्वड़ः ढेर, अंबार ڈهېر، انبار

کوره ص.نب. कवड़ः 1. झगड़ने वाला 2. कष्ट उत्पन्न करने वाला ١. جهگڑني والا ٢. کشت اتپنّ کرني والا

کوری نر.م. कवड़ै लकड़ी की खरल, ओखली لکړي کي کهرل، اوکهلي

کوری ثبخ.م. कूड़इ ढेर, अंबार ڈهېر، انبار

کوریدل مص.ل. कूड़ेदल गड़गड़ाना, गरारा करना گڑگڑانا، غراره کرنا

کوریدل مص.ل. कोड़ेदल झुकना جهکنا

کوریکوری ص.نب. कूड़इकूड़इ 1. टेढ़ा- मेढ़ा, घुमावदार 2. गेहूँ की बालियों का ढेर ١. ٹېڑها مېڑها، گهماودار ٢. گېهون کي باليون کا ڈهېر

کوز ص.نر.م.ق. कूज़ नीचे, निम्न, निचला نيچي، نمن، نچلا

کوزده ثبخ.م. कोज़दः सगाई سگائي

کوزی ثبخ.م. कूज़इइ मिट्टी का छोटा घड़ा متّي کا چهوٹا گهڑا

کوزول مص.مت. कोज़वल नीचे करना نيچي کرنا

کوزه ثبخ.م. कूज़ः मिट्टी का घड़ा, सुराही; जलपात्र, लोटा متّي کا گهڑا، صراحي، جلپاتر، لوٹا

کوزیانه ثبخ.م. कूज़यानः दुल्हन के परिवार में दूल्हे का दीक्षा संस्कार دلهن کي پريوار مېں دلهي کا ديکشا سنسکار

کوزیدل مص.ل. कूज़ेदल नीचे होना, उतरना نيچي هونا، اترنا

کوڑدن نر.م. कोज़दन सगाई سگائي

کوڑدہ :کوڑد *ښځ.م.* सगाई سگائي

کوږ کوگ *نر.م.* लकड़बग्घा لکړبګها

کوږ کوگ *ص.نر.م.* टेढ़ा, कुटिल, धूर्त
تيږها، کوتيل، دهورت

کوږل کوگل *مص.مت.* चमड़ा या छिलका उतारना
چمړا يا چلکا اوتارنا

کوږوالی کوگوالۍ *نر.م.* टेढ़ापन تيږاهپن

کوسه کوس: *ص.نر.م.* 1. बकरदाढ़ी 2. वह व्यक्ति जिसके दाढ़ी न उगी हो
١. بکردارهي ٢. وه ويکتي جس کي دارهي نه اګي هو

کوسی کوسۍ *نر.م.* कंबल का चोगा کنبل کا چوغا

کوسی کوسۍ *نر.م.* परपोता, परपौत्र پړپوتا، پرپوتر

کوشپر کوشپر *نر.م.* टाँका, पैबंद, धातु के टूटे हुए सामान में या टूटी हुई हड्डी में
ټانکا، پيبند، دهاتو کي ټوټي هوئي سامان مين يا ټوٹي هوئي هډّي مين

کوشپرول کوشپرول *مص.مت.* धातु के टूटे हुए सामान में या टूटी हुई हड्डी में टाँका लगाना, पैबंद लगाना
دهاتو کي ټوټي هوئي سامان مين يا ټوٹي هوئي هډّي مين ټانکا لګانا، پيبند لګانا

کوشپرېدل کوشپرېدل *مص.ل.* धातु के टूटे हुए सामान में या टूटी हुई हड्डी में टाँका लगाया जाना, पैबंद लगाया जाना
دهاتو کي ټوټي هوئي سامان منن يا ټوٹي هوئي هډّي مين ټانکا لګاياجانا، پيبند لګايا جانا

کوښښ کوښښ *نر.م.* प्रयत्न, प्रयास, कोशिश, मेहनत
پريتن، پرياس، کوشش، محنت

کوښکه کوښک: *ښځ.م.* एड़ी ايړي

کوښه کوښ: *ښځ.م.* महिलाओं की जूती की एक किस्म
مهيلاون کي جوتي کي اېک قسم

کوک کوک *نر.م.* लंबा टाँका, कच्ची सिलाई لنبا ټانکا، کچّي سلائي

کوک کوک *نر.م.* घुमाव, लपेटना گهوماو، لپيٹن

کوک کوک *نر.م.* जंगली प्याज جنګلي پياز

کوکاره کوکار: *ښځ.م.* विलाप, चिल्लाहट ويلاپ، چلّاهټ

کوکره کوکر: *ښځ.م.* रोहा, आँख का रोग روها، آنکهـ کا روگ

کوکړي کوکړه *ښځ.ج.* (का बहुवचन کوکره)

کوکړی کوکړۍ *نر.م.* पिल्ला پلّا

کوکو کوکو *نر.م.* कोयल की आवाज کويل کي آواز

کوکول کوکول *مص.مت.* टाँकना, सीना, सिलाई करना
ټانکنا، سينا، سلائي کرنا

کوکه کوک: *ښځ.م.* विलाप, चिल्लाहट ويلاپ، چلّاهټ

کوکه کولا کوک:کولا *ښځ.م.* कोका कोला, शीतल पेय
کوکا کولا، شيتل پيي

کوکي کوکۍ *ښځ.م.* मकड़ी مکړي

کوکۍ کوکۍ *ښځ.م.* काँच का टूटा हुआ टुकड़ा کانچ کا ټوټا هوا ټکړا

کوګل کوګل *نر.م.* छाती, सीना چهاتي، سينه

کوګير کوګير *نر.م.* कलछी, पौना کلچهي، پونا

کول کول *مص.مت.* 1. करना 2. संज्ञा विशेषण अथवा क्रिया विशेषण क्रियात्मक संज्ञा में बदलने के लिए उपयोग की जाने वाली सहायक क्रिया
١. کرنا ٢. سنګيا ويشېشن اتهوا کريا ويشېشن کو کرياتمک سنګيا مېن بدلني کي ليي اېيوګ کي جاني والي سهايک کريا

کول کول *ق.* किसी के सिर चढ़ना کسي کي سرچڑهنا

کول کول *نر.م.* विष, ज़हर وش، زهر

کولپ کولپ *نر.م.* ताला تالا

کولپک کولپک *نر.م.* 1. चटखनी 2. दरवाजा, सिटकिनी
١. چټخني ٢. دروازه، سټکني

کولپول کولپول *مص.مت.* ताला लगाना تالا لګانا

کولپېدل کولپېدل *مص.ل.* ताला लगाया जाना
تالا لګايا جانا

کولچه کولچ: *ښځ.م.* 1. कुलचा 2. टिकिया; टिक्की; बट्टी (साबुन की)
١. کلچا ٢. ټکيا؛ ټګي؛ بټّي (صابون کي)

कोलक कोलक *नर.म.* छत में चिमनी के लिए किया गया सुराख

چهت مېن چمني کي لئي کيا گيا سراخ

कोलक कोलक *नर.म.* आँख का डेला, कोया, नेत्रगोलक

اَنکھ کا ډېلا، کويا ، نېترګولک

कोलकटिव कोलिक्टिव *नर.म.* एकीकृत

اېکيکرت

कोलम्बिया कोलंबिया *संज्ञ.म.* कोलंबिया

کولنبيا

कोलम्बः कोलम्बः *संज्ञ.म.* आँत, आँतड़ी

انتړي، آنت

कोलंडी कूलंडै *नर.म.* दमकटा

دمکټا

कोलः कूलः *संज्ञ.म.* 1. हुआँ 2. चीख

۱. هوان ۲. چيخ

कोलड़ कवलड़ *संज्ञ.म.* ऊबड़-खाबड़ क्षेत्र में पगडंडी, पहाड़ी का पतला रास्ता जिस पर चलना मुश्किल हो

اوبر کهابړشېتر مېن پګڈنډي، پهاړي کا پتلا راسته جس پر چلنا مشکل هو

कोम कूम *ص.* कौन, कौन सा, कौन सी कोन، کون سا، کون سي

कोमा कौमा *संज्ञ.म.* अल्पविराम, कॉमा, अचेतन अवस्था

الپويرام، کومه، اچېتن اوستها

कोमिर कूमबर *नर.म.* छेद, सूराख چهېد، سوراخ

कोमक कूमक *नर.म.* सहायता, मदद سهايتا، مدد

कोमकी कूमकी *ص.ब.* 1. सहायक 2. पूरक 3. अतिरिक्त

۱. سهايک ۲. پورک ۳. اتيرکت

कोमल कूमोल *नर.म.* सारस سارس

कोमः कोमः *संज्ञ.म.* कपोल, गाल گال، کپول

कोमी कूमै *नर.म.* ग्रसनी, भोजन नली ګرسني بهوجن نلي

कोमीक कोमीक *ص.नर.म.ज.* हास्यकर, हास्यजनक هاسی کر، هاسی جنک

कोनाती कूनटै *नर.म.* कूल्हा کولها

कोनज क्वंज *नर.म.* कोना کونا

कोनजारः कूनजाड़ः *संज्ञ.म.* खली कपास के बीज की खली

کهلي کپاس کي بيج کي کهلي

कोनजी कूंजइ *स्त्री.म.* कुंजी, चाबी کونجي، چابي

कोनजी कूंजइ *संज्ञ.म.* 1. मिट्टी का मग 2. पक्षियों के लिए मिट्टी का बर्तन

۱. مټی کا مګ ۲. پکشيون کي لئي مټي کا برتن

कोनजीलि कूंजली *संज्ञ.ज.* तिल تل

कोनदाग़ कूंदाग़ *नर.म.* कुंदा, हत्था पिस्तौल का کندا، هټها پشتول کا

कोनदाग़ कुंदाग़ *नर.म.* शिशु वस्त्र شيشو وستر

कोनदः कुंदः *संज्ञ.म.* 1. कुंदा (लकड़ी का) 2. चेक या रसीद का प्रतिरूप

۱. کونده (لکړي کا) ۲. چک يا رسيد کا پرتي روپ

कोनद क्वंड *नर.म.* विधुर, रँडुवा ويدهر، رنډوا

कोनदाल कुंडालः *संज्ञ.म.* फूलदान پهولدان

कोनदतोब क्वंडतोब *नर.म.* बेवापन, रँडवापा, विधवापन بېواپن، رنډواپا، ودهواپن

कोनदतून क्वंडतून *नर.म.* बेवापन, रँडवापा بېواپن، رنډواپا

कोनदली कूंडलइ *संज्ञ.म.* एक प्रकार का काँटा اېک پرکار کا کانټا

कोनदः क्वंडः *संज्ञ.म.* विधवा, बेवा ودهوا، بېوا

कोनडी कूंडै *ص.नर.म.* 1. नाटा 2. वह जानवर जिसका सींग टूट गया हो 3. हारा हुआ व्यक्ति 4. वह पेड़ जिसका तना रह गया हो

۱. ناټا ۲. وه جانورجس کا سينګهـ ټوټ گيا هو ۳. هارا هوا ويکټي ۴. وه پېړجسکا تنا ره گيا هو

कोनडबल क्वंडेदल *مص.ل.* विधवा होना وډهواهونا

कोनसतरगै कुनसतरगै *नर.म.* पोतड़ा پوټرا

कोनर कूनड़ *नर.म.* अफगानिस्तान का एक प्रांत افغانستان کا اېک پرانت

कोनसट कून्सट *नर.म.* बुनियाद بنياد

कोनसः कून्सटः *संज्ञ.म.* बुनियाद بنياد

कोनसल कौंसल *नर.म.* वाणिज्यदूत وانجی دوت

कोनक कूनक *नर.म.* अंडे का भोथरा मोटा सिरा اندې کا بهوتهرا موټاسرا

کونگ क्वंग *نر.م.* उल्लू, उलूक الو، الوک

کونگری कुंगरै *نر.م.* पिल्ला پلّا

کونی कोवनै *نر.م.* बर्तन में चिपका हुआ चावल का जला भाग

برتن مېن چپکا هوا چاول کا جلا بهاگ

کوني کبر कूनीकबर *نر.م.* केकड़ा کېکړا

کوڼ कूण *ص.نر.م.* बहरा, बधिर بهرا، بدهير

کوڼتوب कुणतोब *نر.م.* बहरापन, बधिरता بهراپن، بدهيرتا

کوڼوالی कूणवालै *نر.م.* बहरापन, बधिरता بهراپن، بدهيرتا

کوهي कुआँ *نر.م.* कोही کوان

کوی कवै *نر.م.* चेचक چېچک

کويټ कुवैट *نر.م.* देश کويت دېش

کوینی कोयेनै *نر.م.* बर्तन में चिपका हुआ चावल का जला भाग

برتن مېن چپکا هوا چاول کا جلا بهاگ

کویه कोयः *ښځ.م.* कपड़-कीड़ा, एक कीड़ा जो ऊनी कपड़ा खा जाता है

کپړ- کيړا، اېک کيړا جو اوني کپړا کهاجاتا هی

که क:/د. अगर, यदि اګر، يدي

کهار कहार *نر.م.* लाल-भूरा घोड़ा لال بهورا گهورا

کهاله कहाल:/ص.نب आलसी, सुस्त آلسي، سست

کهالي कहाली *ښځ.م.* आलसी, सुस्त آلسي، سستي

کهټري किहतरी *ښځ.م.* हीनता, घटियापन هينتا، گهټياپن

کهښت कहख़्त *نر.م.* 1. कष्ट, चिंता 2. खुजली

١. کشټ، چنتا ٢. کهجلي

کهول कहोल *نر.م.* परिवार, कुटुंब پريوار، کټنب

کهی कहइ *ښځ.م.* बसूला, कुल्हाड़ी بسولا، کولهاړي

کی के/د. में, अंदर مين، اندر

کیبل केबल *نر.م.* मोटा तार کېبل، موټا تار

کیټ केट *نر.م.* विश्वास, यक़ीन ويشواس، يقين

کیج केज *ص.نر.م.* कड़ा, कठोर, सख्त

کړا، کټهور، سخت

کیچړي खिचड़ी *نر.م.* کهچړي

کیځ केस *نر.م.* कब्र, मक़बरा, समाधि

قبر، مقبرا، سمادهي

کیځی केसइ *ښځ.م.* बटुआ, पर्स بټوا، پرس

کیدل केदल *مص.ل.* होना, घटित होना هونا، گهټت هونا

کیره केडः *ښځ.م.* झाऊ से बनी चटाई جهاو سي بنی چټائي

کیړی केड़इ *ښځ.م.* (کیړه देखें)

کیړی केड़इ *ښځ.م.ج.* चप्पलें چپلين

کیږدی कीगदइ *ښځ.م.* मोटे ऊन से बना तंबू موټي اون سي بنا تنبو

کیږه केगः *ښځ.م.* जुताई के लिए तैयार भूमि جتايي کي لئي تيار بهومي

کیږه केस *نر.م.* सम्मान, आदर سمان، آدر

کیږه केसर *نر.م.* जुकाम घोड़े या गधे का زکام گهوړي يا گدهي کا

کیسه कीसः *ښځ.م.* कहानी, कथा کهاني، کتها

کیسه किसः *ښځ.م.* 1. धुलाई का कपड़ा, नहाते समय मैल निकालने का दस्ताना 2. थैला 3. जेब

١. دهلائي کا کپړا، نهاتي سمی ميل نکالني کا دستانه ٢. تهيلا ٣. جيب

کیسه कीस *ښځ.م.* 1. बसूला, कुदाल 2. केला

١. بسوله، کدال ٢. کېلا

کیسه بر कीसःबर *نر.م.* जेबकतरा, पॉकेटमार

جيبکترا، پاکټمار

کیسه بري कीसःबरी *ښځ.م.* पॉकेटमारी پاکټماري

کیسی कीसइ *ښځ.م.* पहेली پهيلي

کیش केश *نر.م.* शॉल, चादर شال، چادر

کیشپ कीशप *نر.م.* कछुआ کچهوا

کیشکارل کीशकारल *مص.مت.* काटने या लड़ने के लिए कुत्ते को उकसाना, प्रेरित करना
کاٹنے یا لڑنے کی لئے کتے کو اکسانا، پرپرت کرنا

کیف कैफ़ *نر.م.* आनंद, सुख, मज़ा آنند، سکھ، مزہ

کیفي कैफ़ी *ص.نب.* गुणात्मक گوناتمک

کیفیت कैफीयत *نر.م.* 1. विशेषता, गुण 2. परिस्थिति, हालत
١. ویشیشتا، گن ٢. پرستھیتي، حالت

کیک केक *نر.م.* केक کیک

کیکر कीकर *نر.م.* एक प्रकार का मुर्गा
ایک پرکار کا مرغا

کیکه कीक: *ش.م.* पिस्सू پسو

کیلو किलू *نر.م.* किलो, किलोग्राम کیلو، کیلوگرام

کیلوگرام किलूग्राम *نر.م.* किलोग्राम کیلوگرام

کیلومتر किलूमितर *نر.م.* किलोमीटर کیلومیٹر

کیله कील: *ث.م.* रेखा, लकीर, कतार
ریکھا، لکیر، قطار

کیله केल: *ث.م.* केला کیلا

کیمیا केमया *نر.م.* रसायन, रसायन विज्ञान
رساین، رساین ویگیان

کیمیاپوه केमयापोह *نر.م.* रसायनज्ञ رساینیگیه

کیمیاوی कैमयावै *ص.نب.* रासायनिक راساینک

کیندل कींदल *مص.مت.* खोदना کھودنا

کینه कीन: *ث.م.* द्वेष, विद्वेष دوپش، ویدوپش

کینه کش कीन:कख़ *ص.نر.م.ج.* द्वेषपूर्ण, विद्वेषपूर्ण
دوپشپورن، ویدوپشپورن

کینې कीण *ص.نر.م.ج.* बायाँ بایاں

کیوبا किवबा *ث.م.* क्यूबा (देश) کیوبا (دیش)

کیوبایي क्विबाई *ص.نب.* क्यूबा वासी, क्यूबा संबंधी
کیوبا واسي، کیوبا سنبندھي

گ गाफ़

ک गाफ़ *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का चौंतीसवाँ अक्षर
پښتو روښمالا کا چونتیسوان اکشر

گاټ गाट *نر.م.* 1. कर, चुंगी 2. गट्ठर, गठरी 3. चौकीदार, पहरेदार
١. کر، چنگي ٢. گٹھا، گٹھري ٣. چوکیدار، پہرہدار

گاټه गाट: *ص.نب.* गाढ़ा; सघन, घना گاڑھا؛ سگھن، گھنا

گاټی गाटै *نر.م.* कोया, नेत्रगोलक کویا، نیترگولک

گاټی गाटै *ښځ.م.* तहसीलदार, कर-समाहर्ता تحصیلدار، کر۔ سماھرتا

گاټی गाटइ *ښځ.م.* हुक्के के कटोरे में अवरोध के लिए उपयोग की जाने वाली मिट्टी का ढेला
حقّي کي کٹوري مین اوروده کي لئي اوپیوگ کي جاني والي مٹّي کا ڈھیلا

گاچ गाच *نر.م.* मवेशियों का बाड़ा مویشیون کا باڑا

گاچ गाच *نر.م.* जाली جالي

گادر ग़ादइ *ص.نر.م.* कुरूप, बदसूरत, बदशक्ल
کروپ، بدصورت، بدشکل

گاډی गाडइ *نر.م.* गाड़ी, ट्रक (माल ढ़ोने वाली)
گاڑي، ٹرک (مال ڈھوني والي)

گاډی गाड़इ *ښځ.م.* बग्घी, कोच, ठेला بگھي، کوچ، ٹھیلا

گاډی وان गडीवान *نر.م.* बग्घी चलाने वाला, ठेला चलाने वाला
بگھي چلاني والا، ٹھیلا چلاني والا

گادر गाडर *نر.م.* धरन, शहतीर دھرن، شہتیر

گاراج गाराज *نر.م.* गैराज, गराज گیراج، گراج

گارډ गार्ड *نر.م.* पहरेदार, संतरी, गार्ड
پہرہدار، سنتري، گارڈ

گارنیزیون गार्नेजयून *نر.م.* रक्षक सेना رکشک سینا

گاره गार: *ښځ.م.* 1. बड़ी चट्टान 2. चट्टानी भूमि
١. بڑي چٹّان ٢. چٹّاني بھومي

گارہ :गार *ہندک.م.* नारियल का पेड़ नारیل کا پیڑ

گارگوتی گاڑگوٹے *ص.نب.* छल्लेदार.घुँघराला گھونگھرالا، چھلّےدار

گارہ :गाड़ *ہندک.م.* दही का तलछट دھي کا تلچھٹ

گاز गाज़ *نر.م.* गैस گیس

گازرہ :गाज़र *ہندک.م.* गाजर گاجر

گاش गश *نر.م.* मवेशियों का बाड़ा مویشیون کا باڑا

گاگرہ :गागर *ہندک.م.* 1. बड़ी चट्टान 2. चट्टानी भूमि ۱. بڑي چٹّان ۲. چٹّاني بھومي

گالل गालल *مص.مت.* 1. अनुभव करना; भोगना 2. सहन करना ۱. انوبھو کرنا؛ بھوگنا ۲. سھن کرنا

گالیس गालेस *نر.م.* पतलून बाँधने का फीता, बँधनी, पट्टी پتلون باندھني کا فیتہ، بندھني، پٹّي

گام गाम *نر.م.* पग, कदम پگ، قدم

گامول गामवल *مص.مت.* कदम से नापना قدم سي ناپنا

گامیہہ :गामेख़ *ہندک.م.* भैंस, महिषी بھینس، مھیشي

گانا गाना *ہندک.م.* घाना (देश) گھانا (دیش)

گاندہ :गानद *ہندک.م.* 1. भविष्य 2. कल, अगला दिन ۱. بھوبشیہ ۲. کل، اگلا دن

گانڈی गांडइ *ہندک.م.* पेटिका مدھو مکھّي پیٹیکا

گانزہ :गांज़ *ہندک.م.* अनामिका बाएँ हाथ की बिचली अँगुली जिसमें विवाह की अँगूठी पहनते हैं انامیکا بائین ھاتھ کي بچلي انگلي جس مین ویواہ کي انگوٹھي پھنتي ھین

گانہ :गाण *ہندک.م.* आभूषण, गहना آبھوشن، گھنا

گانی گाणइ *ہندک.م.* कोल्हू کولھو

گاوز गावज़ *نر.م.* हिरन, मृग ھرن، مرک

گاولہ :गावल *ہندک.م.* एक प्रकार के जूते ایک پرکار کي جوتي

گاونڈی गांवंडे *نر.م.* पड़ोसी پڑوسي

گاونڈیتوب गावंडीतोब *نر.م.* पड़ोसी धर्म, मेल-जोल پڑوسی دھرم، مےل جول

گایہ :गाय *ہندک.م.* वादा, वचन وعدہ، وچن

گب गब *نر.م.* 1. भ्रूण; गर्भ 2. मोटा 3. लाल और सफेद ۱. بھرون؛ گربھ ۲. موٹا ۳. لال اور سفید

گبر गबर *نر.م.* 1. गैर-ईसाई, गैर-यहूदी, गैर मुसलमान, काफिर, मूर्तिपूजक 2. ज़रथुस्ती, पारसी, आग की पूजा करने वाला ۱. غیرعیسائي، غیر یھودي، غیر مسلمان، کافر، مورتي پوجک ۲. زرتھرشتي، پارسي، اگ کي پوجا کرني والا

گبنی गबणइ *ہندک.م.* थरथराहट, कँपकँपी تھرتھراھٹ، کنپکنپي

گبین गबीन *نر.م.ج.* मधु, शहद مدھو، شھد

گبینہ :गबीन *ہندک.م.* (देखें गबिन) (دیکھیں)

گپاوو गपावू *ص.نب.* बातूनी, बकवास करने वाला باتوني، بکواس کرني والا

گپی गपै *نر.م.* लगाम, बागडोर; नियंत्रण لگام، باگڈور؛ نینترن

گپی गपै *نر.م.* खब्बू, बाएँ हाथ से काम करने वाला کھبّو، بائین ھاتھ سي کام کر نے والا

گٹ गट *نر.م.* काले घने बादल کالي گھني بادل

گٹل गटल *مص.مت.* 1. कमाना 2. लाभ उठाना 3. जीतना ۱. کمانا ۲. لابھ اٹھانا ۳. جیتنا

گٹندوی गटंदोयी *نر.م.* 1. अर्जक 2. जीतने वाला ۱. ارجک ۲. جیتني والا

گٹور गटवर *ص.نر.م.ج.* लाभदायक لابھدایک

گٹہ :गट *ہندک.م.* 1. लाभ, फायदा 2. ब्याज, सूद ۱. لابھ، فایدہ ۲. بیاج، سود

گٹہ :गट *ہندک.م.* चट्टान, पत्थर چٹّان، پتّھر

گٹی गटइ *ہندک.م.* गुटिका, बटिया, रोड़ा گٹیکا، بٹیا، روڑا

گٹیالی गटयाले *نر.م.* 1. अर्जक 2. जीतने वाला ۱. ارجک ۲. جیتني والا

گٹیر *نر.م.* गटेर 1. तंग रास्ता, संकीर्ण दर्रा 2. मोड़, घुमाव

١. تنگ راسته، سنكيرن درا ٢. مور، گهوماو

گجری *ښځ.م.* गजरइ सोने या चाँदी की पट्टी; बंद

سونې يا چاندي کي پټۍ؛ بند

گجوي *ښځ.ج.* गजवी दूध पौधे का, रस पौधों का

دودھ پودھي کا، رس پودھون کا

گچ *نر.م.* गच पलस्तर; लेप; मलहम

گچه *ښځ.م.* गचः माप

گځ *ص.نر.م. ج.* गस बायाँ

گدام *نر.م.* गुदाम भंडार, गोदाम

گدايگر *نر.م.*गदायगर भिखारी, भिखमंगा

گدايي *ښځ.م.* गदायी भीख, भिक्षा

گدۍ *ښځ.م.* गदइ 1. सभा, बैठक, गोष्ठी 2. गद्दी

١. سبها، بيټهک، گوشټهي ٢. گدي

گدۍ *ښځ.م.* गदइ 1. फूहड़ स्त्री 2. रंडी, वेश्या

١. پهوهړ ستري ٢. رنډي، وېشيا

گډ *ص.نر.م.ج.* गड 1. सम्मिलित, संयुक्त, मिला हुआ 2. एक तरह का, यकसाँ, समान

١. سمّلت، سنيوکت، ملا هوا ٢. اېکطرح کا، يکسان، سمان

گډ *نر.م.* गड भेड़ (नर)

بهېړ (نر)

گډا *ښځ.م.* गड नृत्य, नाच

نرتی، ناچ

گډبنه *ښځ.م.* गड़बनः गड़ेरिन, गड़ेरिया (स्त्री)

گډېرين، گډېريا (ستري)

گډبه *نر.م.*गडबः गड़ेरिया, चरवाहा

گډلی *نر.م.*गडलै मकई की रोटी

مکئي کي روټي

گډوالی *نر.م.*गडवालै मिलान, संयोग

ملان، سنيوګ

گډوډ *نر.م.*गडवड अस्तव्यस्त, गड़बड़

استويست، ګډېر

گډوډول *مص.مت.*गडवडवल अस्तव्यस्त करना, गड़बड़ करना

استويست کرنا، ګډېرکرنا

گډوډي *ښځ.م.* गडवडी गड़बड़ी, अस्तव्यस्त

ګډېړي، استويست

گډول *مص.مت.* गडवल सम्मिलित या सम्मिश्रित करना

سمّلت يا سمشرت کرنا، ملانا، اېک ساتهـ کرنا

گډول *مص.مت.* गडवल 1. नचाना 2. घुमाना

١. نچانا ٢. گهومانا

گډوله *ښځ.م.* गडवलः कई अनाजों के मिश्रण से बनी रोटी

کئي اناجون کي مشرن سي بني روټي

گډون *نر.م.* गडून हिस्सेदारी, सहभागिता, भाग लेना, हिस्सा लेना

حصّېداري، سه بهاګيتا، بهاګ لېنا، حصه لېنا

گډوونی *نر.م.* गडवुनै नर्तक, नाचने वाला

نرتک، ناچني والا

گډوه *ښځ.م.* गडवः धातु की सुराही

دهاتو کي صراحي

گډوی *نر.م.* गडवै 1. प्याला 2. सुराही, पतली गर्दन की बोतल, फ्लास्क

١. پيالا ٢. صراحي، پتلي ګردن کي بوتل، فلاسک

گډه *ښځ.م.* गडः गड्डी, रीम, कागज़ की गड्डी

ګډي، ريم، کاغذ کي ګډي

گډامۍ *ښځ.م.* गडामइ नृत्य, नाच, मर्द और औरत का संयुक्त नाच

نرتی، ناچ، مرد اور عورت کا سنيوکت ناچ

گډېدل *مص.ل.* गडेदल नाचना

ناچنا

گډېدل *مص.ل.* गडेदल सम्मिलित होना, भाग लेना

سمّلت هونا، بهاګ لېنا

گډېر *نر.م.* गडेर 1. संभोग, मेल-जोल, संपर्क, संबंध 2. परस्पर व्यवहार

١. سنبهوګ، ميل جول، سنپرک، سنبندهـ ٢. پرسپرويوهار

گډېره *ښ.م.* गडेरः हिस्सेदारी, मेलजोल; सभा' संघ

حصّېداري، مېل جول؛ سبها؛ سنګهـ

گډېله *ښځ.م.* गड़ेलः 1. एक साथ मिला हुआ, मिश्रित 2. कई अनाजों के मिश्रण से बनी रोटी

١. اېک ساتهـ ملا هوا، مېشرت ٢. کئي اناجون کي مېشرن سي بني روټي

گذاره *ښځ.م.* गुज़रः 1. समय काटना, गुजारा करना 2. हौसला, सब्र 3. आजीविका के साधन

١. سمی کاټنا، گزاره کرنا ٢. حوصله، صبر ٣. آجيويکا کي سادهن

گر *نر.م.* गर 1. दुख, पीड़ा, कष्ट 2. जुल्म 3. पहाड़ 4. खुजली 5. कला 6. प्रत्यय जैसे जादूगर 7. छल

۱. دکھ ، پیڑا، کشٹ ۲. ظلم ۳. پہاڑ ۴. کھجلي ۵. کلا ۶. پرتیی جیسي جادوگر ۷. چھل

گر *نر.م.* गर कपड़ा फ़ाड़ने की आवाज کپڑا پھاڑني کي آواز

گراتی *ثبځ.م.* गरातइ छोटा ऊनी ओवरकोट چھوٹا اوني اوورکوٹ

گراف *نر.م.* ग्राफ ग्राफ, रेखाचित्र, आलेख

گراف، ربکھاچتر، آلیکھ

گرافیم *نر.م.* ग्राफीम ध्वनिग्राम دھوني گرام

گرام *نر.م.* ग्राम ग्राम گرام

گرافون *نر.م.* ग्राफून ग्रामोफोन گراموفون

گرامر *نر.م.* ग्रामर व्याकरण وياکرن

گرامري *ص.نب.* ग्रामरी व्याकरणिक وياکرنک

گران *ص.نر.م.ج.* ग्रान 1. प्यारा 2. बहुमूल्य, कीमती, महँगा 3. मुश्किल, कठिन

۱. پیارا ۲. بھومولیه، قیمتي، مهنگا ۳. مشکل، کٹھن

گران بیه *ص.نب.* ग्रानबयः कीमती, मूल्यवान, महँगा

قیمتي، مولیوان، مهنگا

گرانبئت *نر.م.* ग्रानख़त 1. प्यार, प्रियता, प्रीति 2. महँगापन, बहुमूल्यता

۱. پیار، پریتا، پریتي ۲. مهنگاپن، بھوملیتا

گرانوالی *نر.م.* ग्रानवालै 1. प्रेयता 2. महँगाई

۱. پریتا ۲. مهنگایي

گرانول *مص.مت.* ग्रानवल 1. प्रेम उत्पन्न करना, प्रिय बनाना, प्यार करना 2. कीमत बढ़ाना, महँगा करना

۱. پریم اوتپن کرنا، پریه بنانا، پیار کرنا ۲. قیمت بڑھانا، مهنگا کرنا

گرانول *مص.مت.* ग्रानवल कठिन बनाना, मुश्किल बनाना

کٹھن بنانا، مشکل بنانا

گرانی *ثبځ.م.* ग्रानी 1. कठिनाई 2. अभाव, दुर्लभता

۱. کٹھینائي ۲. ابھاو، درلبھتا

گران *مص.ل.* ग्रानेदल 1. प्यार होना, प्रिय होना 2. महँगा होना, कीमती होना

۱. پیار ھونا، پری ھونا ۲. مهنگا ھونا، قیمتي ھونا

گرانبدل *مص.ل.* ग्रानेदल कठिन होना, मुश्किल होना

کٹھن ھونا، مشکل ھونا

گرای *نر.م.* ग्राय 1. तह, परत 2. बार, बारी

۱. تھه، پرت ۲. بار، باري

گربت *نر.م.* गरुड़ गरुड़

گربینی *نر.م.* गरबीनै भीड़ का छत्ता بھیڑ کا چھتّا

گرت *نر.م.* गुरत अंगूठे और तर्जनी के बीच की दूरी

انگوٹھي اورترجني کي بیچ کی دوري

گرج *نر.م.* गज दुर्भाव; मैल; गाँठ; मनमुटाव; डाह

دربھاو؛ میل؛ گانٹھ؛ منموٹاو؛ ڈاه

گرج *ص.نر.م.* गुरज टेढ़ा, कुबड़ा ٹیڑھا، کبڑا

گرخ *نر.م.* गर्ज धूल, गर्द دھول، گرد

گرخند *ص.نر.م.* गर्ज़द गतिमान, चलायमान, चलता, चल

گتیمان، چلایمان، چلتا، چل

گرخندوی *نر.م.* गरज़दोयी पर्यटक پریٹک

گرخنی *نر.م.* गरज़नै 1. बायाँ हत्था, जिस का बायाँ हाथ मुड़ा हुआ हो 2. गोला धागे का

۱. بایاں ھتّھا، جس کا بانان ھاتھ مرا ھوا ھو ۲. گولا دھاگي کا

گرخول *مص.مت.* गरज़वल 1. घुमाना, 2. टहलाना, चक्कर लगवाना 3. आगे बढ़ाना, चला जाना 4. उल्टी करना, कै करना

۱. گھومانا ۲. ٹہلانا، چکرلگوانا ۳. آگي بڑھانا، چلاجانا ۴. الٹي کرنا، قی کرنا

گرخیدل *مص.ل.* गरज़ेदल 1. चलना, टहलना 2. घूमना, चक्कर लगाना

۱. چلنا، ٹہلنا ۲. گھومنا، چکر لگانا

گردان *مر.م.* गरदान क्रिया रूप; पाठ का अभ्यास

کریا روپ؛ پاٹھ کا ابھیاس

گردانول *مص.مت.* गरदानवल 1. रूप साधना, क्रिया रूप बनाना 2. पाठ का अभ्यास करना

۱. روپ سادھنا، کریا روپ بنانا ۲. پاٹھ کا ابھیاس کرنا

گرداو गरदव *نر.م.* भँवर भंवर

گردسره गरदसरः *ق.* बिलकुल, पूर्णतया, पूरी तरह, पूर्ण रूप से; कदापि नहीं, कभी नहीं; सब, कुल
بالكل، پرنتيا، پوري طرح، پورن روپ سي؛ كدابي نهين، كبهي نهين؛ سب، گل

گردني गरदनी *ښځ.م.* दूल्हा दुल्हन के घनिष्ठ संबंध
دلها دلهن كي گهنشتهـ سنبندهـ

گردنۍ गरदनइ *ښځ.م.* 1. कारतूस का थैला, कारतूसी पेटी 2. मंगनी के बाद दूल्हे का अपने ससुर के घर कुछ दिनों के लिए रुकना
١. كارتوس كا تهيلا، كارتوسي پيټي ٢. منگني كي بعد دلهي كا اپني سسر كي گهر كچهـ دنون كي لئي ركنا

گردومه गरदूमः *ښځ.م.* प्रभामंडल परिवेश

گرده गुरदः *ص.نب.* 1. पूरा, पूर्ण 2. सवाल करना, निवेदन 3. कच्चा चरस 4. खाका 5. प्रभामंडल 6. एक प्रकार की खमीरी रोटी
١. پورا، پورن٢. سوال كرنا، نيوبدن ٣. كچّا چرس ۴. خاكه ۵. پربها منڈل ۶. ايك پركار كي خميري روٹي

گرده गुर्दः *ښځ.م.* 1. गुर्दा 2. साहस, हिम्मत, हौसला
١. گرده ٢. ساهس، همت، حوصله

گردۍ गरदै *نر.م.* 1. गोल-मटोल, छोटा आदमी 2. प्रभामंडल 3. जाँघ की हड्डी
١. گول متول، چهوٹا آدمي ٢. پربها منڈل ٣. جانگهـ كي هڈّي

گرز गर्ज़ *نر.م.* धूल, गर्द दहल, गर्द

گرز गुरज़ *نر.م.* गदा, लोहे का एक भारी उपकरण जो लड़ाई में काम आता है, गुर्ज़
گدا، لوهي كا ايك بهاري اوپكرن جو لڑائي مين كام آتا هي، گرز

گرز गुर्ज़ *نر.م.* 12 दर्जन, गुर्ज १२दرجن، گرز

گرول गरगल *مص.مت.* खरोंचना, नोचना, खसोटना
كهرونچنا، نوچنا، كهسوٹنا

گروه गरगः *ښځ.م.* खरोंच كهرونچ

گرسره गरसरः *ق.* बिलकुल, पूर्णतया, पूरी तरह, पूर्ण रूप से; कदापि नहीं, कभी नही; सब, कुल
بالكل، پرنتيا، پوري طرح، پورن روپ سي؛ كدابي نهين، كبهي نهين؛ سب، گل

گرفتاروول गिरफ़्तारवल *مص.مت.* 1. गिरफ्तार करना, बंदी बनाना 2. फँसाना मुसीबत में
١. گرفتار كرنا، بندي بنانا ٢. پهنسانا مصيبت مين

گرفتارېدل गिरफ़्तारेदल *مص.ل.* 1. गिरफ्तार होना, बंदी होना 2. व्यस्त होना 3. फँसना मुसीबत में
١. گرفتار هونا، بندى هونا ٢. ويست هونا ٣. پهنسنا مصيبت مين

گرگ गरग *نر.م.* खाज, खारिश, खुजली; जानवरों का एक रोग
كهاج، خارش، كهجلي ، جانورن كا ايک روگ

گرگره गरगरः *ښځ.م.* हाथ से चलाने की चक्की
هاتهـ سي چلاني كي چگّي

گرگره गिरगिरः *ص.نب.* मोटा अनाज موٹا اناج

گرگه गरगः *ښځ.م.* लकड़ी का कुंदा, लट्ठा
لكڑي كا كندا، لٹها

گرلاځه गरलासः *ښځ.م.* घास-फूस रखने के लिए रस्सी से बनी बोरी
گهاس پهوس ركهني كي لئي رسّي سي بني بوري

گرم ग्रम *ص.نر.م.ج.* दोषी, अपराधी دوشي، اپرادهي

گرم गरम ص. نر.م.ج. गर्म گرم

گرمټ गरमट *نر.م.* बर्मा उपकरण, छेद करने वाला यंत्र
برما اپكرن، چهيد كرني والا ينتر

گرمسېر गरमसेर *نر.م.* गर्म या उष्ण जलवायु क्षेत्र
گرم يا اشن جلوايو شبتر

گرمسېل *نر.م.* गर्म जलवायु क्षेत्र, उष्ण जलवायु क्षेत्र
گرم جلوايو شبتر، اشن جلوايو شبتر

گرمکه गरमकः *ښځ.م.* फुंसी پهنسي

گرمول ग्रमवल *مص.مت.* फटकारना, निंदा करना, दोष लगाना, आरोपित करना
پهٹكارنا، نندا كرنا، دوش لگانا، آروپت كرنا

گرمول गरमवल *مص.مت.* 1. गर्म करना 2. भड़काना, उत्तेजित करना 3. गुस्सा दिलाना
١. گرم كرنا ٢. بهركانا، اتّيجت كرنا ٣. غصه دلانا

گرمي गरमी *ښځ.م.* गर्मी گرمي

گرمه :गरमः *نر.م.* एक प्रकार का खरबूजा
ایک پرکار کا خربوزہ

گرمیدل *مص.مت.* फटकारा जाना; निंदा किया जाना, दोष लगाया जाना, आरोपित किया जाना
پھٹکارا جانا؛ نندا کیاجانا، دوش لگایا جانا، آروپت کیا جانا

گرمیدل *مص.مت.* 1. गर्म होना 2. भड़कना, उत्तेजित होना 3. गुस्सा दिलाया जाना
۱. گرم ہونا ۲. بھڑکنا، اتّیجت ہونا ۳. غصہ دلایا جانا

گرو *ص.نب.* गिरवी, रेहन, बंधक
گروي، رهن، بندهک

گروپ *نر.م.* 1. समूह, वर्ग 2. दल, टोली
۱. سموهہ، ورگ ۲. دل، ٹولي

گروپ *نر.م.* बल्ब, बत्ती, चिराग, लैम्प ग्रुप
بلب، بتّي، چراغ، لیمپ

گروت *نر.م.* गोत ग्रुच्छा گچّھا

گروربی *نر.م.* कफ, श्लेष्मा, बलगम ग्रोड़बै
کف، شلیشما، بلغم

گروس *نر.م.* स्ट्राबेरी, जंगली तूत ग्रुस
سٹرابیري، جنگلي توت

گرول *مص.مت.* खरोंचना, खुरचना, नोचना, खुजलाना
کھرونچنا، کھرچنا، نوچنا، کھجلانا

گروم *نر.م.* चिंता, फिक्र ग्रुम चिंता، فکر

گروم *نر.م.* 1. क्षयरोग, तपेदिक 2. रसौली ग्रुम
۱. شی روگ، تپیدک ۲. رسولي

گرومجن *ص.نر.م.ج.* चिंतित, चिंताग्रस्त ग्रुमजन
چنتت، چنتا گرست

گرووِل *مص.مت.* गिरवी रखना, रेहन रखना ग्रववल
گروي رکھنا، رهن رکھنا

گرووِل *مص.مت.* खरोंचना, नोचना ग्रोवल
کھرونچنا، نوچنا

گروه :*ښځ.م.* हँसुली ग्रोवः هنسلي

گروه *نر.م.* विश्वास, आस्था ग्रोह وشواس، آستها

گروهول *مص.مت.* 1. ज़ुल्म से डराना, भयभीत करना 2. विश्वास दिलाना
۱. ظلم سي درانا، بھیبھیت کرنا ۲. وشواس دلانا

گروهیدل *مص.ل.* 1. विश्वास करना 2. डरना ग्रोहेदल
۱. وشواس کرنا ۲. درنا

گروي *ښځ.م.* गिरवी, बंधक, रेहन ग्रवी
گروي، بندهک، رهن

گروي *ښځ.م.* हँसुली ग्रवे هنسلي

گروِیدل *مص.ل.* गिरवी रखा जाना ग्रवेदल گروي رکھاجانا

گرویرنه :*ښځ.م.* पूछ-ताछ, जानकारी गरवेगन
پوچھتاچھ ، جانکاري

گرویل *مص.مت.* खरोंचना, खुरचना, नोचना, खुजलाना गरोयल
کھرونچنا، کھرچنا، نوچنا، کھجلانا (دیکھیں گرول)

گرهار *نر.م.* कपड़ा फाड़ने की आवाज़ गरहार
کپڑا پھاڑني کي آواز

گریدل *مص.ل.* खुजली होना گریدل کھجلي هونا

گریس *نر.م.ج.* ग्रीस ग्रीस گریس

گربگرکی *نر.م.* बर्फीली बारिश, हिमी वर्षा ग्रेगरकै
برفیلي بارش، همي ورشا

گربگری *نر.م.* बर्फीली बारिश, हिमी वर्षा ग्रेगरै
برفیلي بارش، همي ورشا

گرین *نر.م.* छाती, सीना ग्रीन چھاتي، سینا

گربوان *نر.م.* गरेबान, कॉलर ग्रेवान گربیان، کالر

گریوه :*ښځ.م.* काज ग्रीव کاج

گړ *نر.م.* गढ़, क़िला گڑھ، قلعه

گړ *نر.م.* आवाज गड़ آواز

گړاوو *ص.نر.م.* बातूनी, बातूनिया गड़ाऊ باتوني، باتونیا

گړب *نر.م.* धमाका, धड़ाका, तेज आवाज गड़ब
دهماکا، دهڑاکا، تیز آواز

گړبا :*ښځ.م.* 1. कड़ी आवाज 2. जोर से दरवाज़ा बंद करने की आवाज गड़बा
۱. کڑي آواز ۲. زورسي دروازه بند کرني کي آواز

گړیر *نر.م.* गड़-बड़ गड़बड़ گڑبڑ

گڑبوزہ :ښځ.م. गड़बूज़: सिहरन, सिहरी, कँपकँपी, कंपन

سهرن، سهري، كنپكنپي، كنپن

گڑبول مص.مت. गड़बवल दरवाजे का जोर से बंद करना

دروازي کا زورسي بند کرنا

گڑبهار نر.م. गड़बहार दरवाजा बंद करने की आवाज, धमाका

دروازه بند کرني کي آواز، دهماکا

گڑبیدل مص.ل. गड़बेदल जोर से बंद होना, धम से बंद होना

زورسي بند هونا، دهم سي بند هونا

گڑچه :ښځ.م. गड़च: विवाद, कलह, झगड़ा

ویواد، کلها، جهگڑا

گرد نر.م. गेड़द गिर्द, गोल, गोल

گرز نر.م. गड़ज़ धड़ाका, धमाका

گرزا ښځ.م. गड़ज़ा 1. भारी आवाज, जोर की आवाज 2. लगातार बंदूक चलने की आवाज

۱. بهاري آواز، زورکي آواز ۲. لگاتاربندوق چلني کي آواز

گرزول مص.مت. गड़ज़वल 1. जोर से बंद करने की आवाज निकालना, जोर की आवाज निकालना 2. फायर करना, बंदूक चलाना

۱. زورسي بند کرني کي آوازنکالنا، زورکي آوازنکالنا ۲. فایر کرنا، بندوق چلانا

گرزهار نر.م. गड़ज़हार धड़ाका, धमाका

گرگوزه :ښځ.م. गड़गोज़: सिहरन, सिहरी, कँपकँपी, कंपन

سهرن، سهري، كنپكنپي، كنپن

گرنج نر.م. गड़ंज झन-झन की आवाज़, तलवार चलने की आवाज, झंकार

جهن جهن کي آواز، تلوار چلني کي آواز، جهنکار

گرنجانی نر.م. गड़ंजनै घंटी गंजती

گرنجول مص.مت. गड़ंजवल झंकारना, झनझनाना, तलवार चलने की आवाज निकालना, घंटी बजाना

جهنکارنا، جهنجهنانا، تلوارچلني کي آوازنکالنا، گهنتي بجانا

گرنج نر.م. गड़ंजै झन-झन की आवाज, तलवार चलने की आवाज, झंकार

جهن جهن کي آواز، تلوار چلني کي آواز، جهنکار

گرنجیدل مص.ل. गड़ंजेदल झन-झन होना, तलवार चलने की आवाज निकलना, घंटी बजना

جهنجهن هونا، تلوارچلني کي آواز نکلنا، گهنتي بجنا

گرندی ص.نر.م. गड़ंदै शीघ्र, जल्दी, तेज

شیگهر، جلدي، تیز

گرندیتوب نر.م. गड़ंदीतोब शीघ्रता, जल्दी

شیگهرتا، جلدي

گرنگ نر.م. गड़ंग खड़ी चट्टान کهڑي چٹّان

گرنگ نر.ج. गड़ंग रैंट, नाक का मल رینٹ، ناک کا مل

گرنگن ص.نر.م.ج. गड़ंगन गंद, रैंट भरा گنده، رینٹ بهرا

گروب نر.م.ص. गड़ूप किसी भारी चीज जैसे दीवार के गिरने की आवाज, किसी चीज के पानी में गिरने की आवाज

کسي بهاري چیز جیسي دیوارکي گرني کي آواز، کسي چیز کي پاني مین گرني کي آواز

گروب ص.نر.م.ج. गड़ूब खंडहर, तबाह, तहस नहस, उजड़ा हुआ

کهنڈر، تباه، تهس نهس، اجرا هوا

گروبی نر.م. गड़ूबै कफ, बलगम کف، بلغم

گروبی نر.م. गड़ोबै चाशनी, शीरा چاشني، شیره

گرول مص.مت. गड़वल बातचीत करना, किसी को बातचीत करने पर आमादा करना, किसी से बात निकालना

بات چیت کرانا، کسي کو بات چیت کرني پر آماده کرنا، کسي سي بات نکالنا

گرونج نر.م. गड़वंज घड़ा रखने का स्टैंड

گهڑا رکهني کا سٹینڈ

گری نر.م. गड़ै घड़ी, क्षण, पल گهڑي، چهن، پل

گری نر.م. गड़ै बड़ा मिट्टी का घड़ा برا متي کا گهڑا

گری ښځ.م. गड़इ पहनने की घड़ी پهننے کي گهڑي

گریال نر.م. गड़याल दीवार घड़ी دیوارگهڑي

گړېدل مص.ل. गड़ेदल बात-चीत करना, बात करना
बात چیت کرنا، بات کرنا

گز نر.م. گز़ गज़, लंबाई की एक इकाई (लगभग 40 इंच)
گز، لمبائي کي ایک اکائي (لگ بھگ ۴۰ اینچ)

گزبره ښځ.م. गज़बर: अच्छे किस्म का रेशमी कपड़ा
اچّھي قسم کا ریشمي کپڑا

گزک نر.م. گز़क 1. फोड़ा, ज़ख्म का सूजना, फूलना 2. फूला हुआ, सूजा हुआ
۱. پھوڑا، زخم کا سوجنا، پھولنا ۲. پھولاهوا، سوجاهوا

گزک بوټی نر.م. گز़कबूटै इसबगोल اسبگول

گزکه ښځ.م. گز़क: पक्षियों को पकड़ने के लिए जाल, फंदा
پکشیون کوپکڑني کي لئي جال، پھندا

گزول مص.مت. گز़वल नापना गज़ या मीटर से
ناپنا گز یا میٹر سي

گړ ص.نر.م.ج. गग 1. वह आदमी जिसका आधा बाल काला और आधा उजला हो, परिपक्व व्यक्ति 2. आधा पका हुआ फल 3. बगुला भगत, पाखंडी
۱. وه آدمي جسکا آدھا بال کالا اورآدھا اجلاهو، پرپیکو ویکتي ۲. آدھا پکاهوا پھل ۳. بگلا بھگت، پاکھنڈي

گړ نر.م. गग चीख, चटकार; चरचराहट
چیخ، چتکار؛ چرچراهټ

گړهار نر.م. گز़हार चरचराहट, चीख
چرچراهټ؛ چیخ

گسټره ښځ.م. गसतर: बछिया, बछड़ा, गाय का बच्चा
بچھیا، بچھڑا، گایي کا بچه

گښت نر.م. गश्त; भ्रमण; चक्कर; पुलिस का पहरे के लिए रात में घूमना या चक्कर लगाना
گشت؛ بھرمن؛ چکر؛ پولیس کا پھري کي لئي رات مین گھومنا یا چکرلگانا

گګ نر.م. गग भिड़ का छत्ता بھڑ کا چھتّا

ګګر نر.م. गगर 1. लोहार, लुहार 2. तगड़ा आदमी
۱. لوهار، لهار ۲. تگڑا آدمی

ګګر ص.نر.م.ج. गगर अस्तव्यस्त استویست

ګګروزه ښځ.م. गगड़ोज़: कँपन,थरथराहट
کنپن، تھرتھراهټ

ګڼر 1. शिलाखंड 2. पत्थर मिला हुआ ښځ.م. गागड़ रेत
۱. شیلاکھنڈ ۲. پتّھرملاهوا رېت

ګډره ښځ.م. गगड़: जानवरों की खाल
جانورون کي کھال

ګل نر.م. गुल फूल, पुष्प, कुसुम
پھول، پشپ، کسم

ګل نر.م. गिल मिट्टी
مٹّي

ګلاب نر.م. गुलाब का फूल गुलाब का पुल
گلاب کا پھول

ګلابتون نر.م.ج. गुलाबतून सोने का धागा
سوني کا دھاگا

ګلابي ص.نب. गुलाबी गुलाबी
گلابي

ګلاپ نر.م. गुलाप गुलाब का फूल
گلاب کا پھول

ګلاس نر.م. गिलास पानी पीने का गिलास
پاني پینے کا گلاس

ګلاس نر.م.ج. गिलास चेरी چیري

ګلالی ص.نر.م. गुलालै सुंदर, खूबसूरत, रमणीय
سندر، خوبصورت، رمنیی

ګلبرګ نر.م. गुलबर्ग पंखुड़ी پنکھڑي

ګلپي ښځ. م. गुल्पी फूलगोभी پھول گوبھي

ګلټ نر.م.ج. गिलट कलई, मुलम्मा قلعي، ملمع

ګلچين نر.م. गुलचिन 1. वह व्यक्ति जो फूल चुनकर जमा करता है 2. बागवान 3. कविताओं का संग्रह
۱. وه ویکتي جوپھول چنکرجمع کرتاهی ۲. باغوان ۳. کویتاون کا سنگره

ګلخانه ښځ.م. गुलख़ान: पौधा-घर, पादपगृह; फूलों का घर
پودها - گھر، پادپگره؛ پھولون کا گھر

ګلدار ص.نب. गुलदार: पुष्पमय, फूलों से पूर्ण
پشپمی، پولون سي پورن

ګلدانی ښځ.م. गुलदानइ फूलदान, गुलदस्ता रखने का पात्र
پھولدان، گلدسته رکھني کا پاتر

ګلدسته ښځ.م. गुलदस्त: गुलदस्ता, फूलों का गुच्छा
گلدسته، پھولون کا گچّھا

ګلدوزي ښځ.م. गुलदोज़ी कढ़ाई, कशीदाकारी
کرهائي، کشیده کاري

گلسرین गिलिसरीन, माधुरी *نر.م.ج.* ग्लिसरीन, माधुरी
گلسرین، مادهوري

گلف गोल्फ खेल *نر.م.* گولف کهیل

گلگل गलगल *نر.م.* 1. पुटीन, किवाड़ों, खिड़कियों आदि में शीशे जड़ने के काम आने वाला एक प्रकार का मसाला, पुट्टी 2. नारंगी के प्रकार का एक फल
۱. پوټين، کواړون، کهړکيون آدي مين شيشي جړني کي کام آنې والا ايک پرکار کا مساله، پټّي ۲. نارنګي کي پرکار کا ايک پهل

گل گلاب गुलाब (फूल) *نر.م.ج.*گلگلاپ (پهول)

گلگی गिलगै *نر.م.* बछड़ा بچهړا

گلماله गिलमालः *ښځ.م.* करणी, राजमिस्त्री का उपकरण, पलस्तर करने में उपयोग किया जाने वाला उपकरण,
کرني، راجمستري کاايکرن، پلستر کرني مين اپيوګ کيا جاني والا ايکرن،

گلمیخی गुलमेख़इ *ښځ.م.* चांदी का काँटा जिससे लिबास सजाया जाता है
چاندي کا کانټاجس سي لباس سجايا جاتا هی

گلواره गलवारः *ښځ.م.* बड़ी बोरी بړي بوري

گلوکوز ग्लूकोज *نر.م.ج.* گلوکوز

گلول गोलवल *مص.مت.* गारे से जोड़ना या मरम्मत करना
ګاري سي جوړنا يا مرمت کرنا

گلول गलवल *مص.مت.* अनुभव करना, भोगना, सहन करना
انوبهو کرنا، بهوګنا، سهن کرنا

گله गलः *ښځ.م.* झुंड, रेवड़, गल्ला جهنډ، رېوړ، ګله

گله गिलः *ښځ.م.* शिकायत شکايت

گله گری गलःगरकै *نر.م.* ओले के साथ वर्षा, हिमी वर्षा
اولي کي ساتهـ ورشا، هيمي ورشا

گلی गुलै *نر.م.* शिरोजल रोग, दिमाग के पर्दे में पानी आ जाना
شروجل روګ، دماغ کي پردي مين پاني آجانا

گلیټ गिलेट *نر.م.ج.* कलई, मुलम्मा قلعی، ملمع

گمارل गुमारल *مص.مت.* 1. नियुक्त करना 2. निर्धारित करना, नियत करना
۱. نيوکت کرنا ۲. نردهارت کرنا، نيت کرنا

گمان गुमान *نر.م.* 1. गुमान, ख्याल, 2. आस्था, भरोसा, धारणा 3. विचार
۱. ګمان خيال ۲. آستها، بهروسه دهارنا ۳. ويچار

گمبته गुंबद, गुंबज *ښځ.م.* گنبد، گنبج

گمراه गुमराह *ص.نب.* भूला-भटका, पथ-भ्रष्ट
بهولا- بهټکا، پټهـ - بهرشټ

گمرک गुमरक *نر.م.* सीमा शुल्क-कार्यालय
سيما شلک کارياڼی

گمرکی गुमरकी *ص.نب.* सीमा शुल्क योग्य
سيما شلک يوګی

گمنام गुमनाम *ص.نر.م.ج.* अज्ञात; गुमनाम
ګمنام؛ اګيات

گناه गुनः *ښځ.م.* पाप, गुनाह; दोष, अपराध
پاپ، ګناه؛ دوش، اپرادهـ

گناهگار गुनागार *نر.م.ص.* पापी, गुनहगार; अपराधी
پاپي، ګنهګار؛ اپرادهي

گنج गंज *نر.م.* 1. मंडी 2. ढेर, भंडार 3. खजाना
۱. منډي ۲. بهنډار، ګودام ۳. خزانه

گنجایش गुंजाइश *نر.م.* 1. क्षमता, गुंजाइश, जगह 2. फायदा, बचत
۱. شمتا، ګنجايش، جګه ۲. فايده، بچت

گنجی गंजा *نر.م.* گنجا

گنجی गंजइ *ښځ.م.* ऊन की जाकिट
اون کي جاکټ

گنچه गनचः *ښځ.م.* एक प्रकार का काँटेदार पौधा
ايک پرکارکا کانټي دار پودها

گنخپه कंज़पः *ښځ.م.* बड़ा चमगादड़
ډيرا چمګادړ

گنخه कंज़ः *ښځ.م.* अनामिका बाएँ हाथ की बिचली अँगुली जिसमें विवाह की अँगूठी पहनते हैं
انامیکاڼين هاټهـ کي بچلي انګلي جس مين ويواه کي انګوټهي پهنتي هين

گندنه गंदनः *ښ.م.ج.* प्याज के प्रकार की एक वनस्पति, गंदना
پياز کي پرکار کي ايک ونسپټي، ګندن

कंदः *ښځ.م.* गंदः फटा हुआ कपड़ा, चिथड़ा, लत्ता
پهټاهواکپړا، چټهړا، لټا

कंदः *ص.نب.* गंदः गंदा, बासी, सड़ा हुआ
گنده، باسي، سړاهوا

कंदः *ص.نب.* गुंदः 1. तगड़ा, मजबूत 2. सक्षम
۱. تکړا، مضبوط ۲. سکشم

कंडि *نر.م.* गंड कढ़ाई किया हुआ वस्त्र का अगला भाग
ګړهايي کيا هواوسترکا اګلابهاګ

कंडल *مص.م.* गंडल सीना, सिलाई करना; बनाना
سينا، سلايي کرنا؛ بنانا

कंडकप *نر.م.* गंडकप जेबकतरा, पाकेटमार جيبکترا، پاکټمار

कंडोनकी गंडुंकै *نر.م.* दर्जी درزي

कंडः *ښځ.م.* गंडः गाँठ, बंधन ګانټه، بندهن

कंडियारः *ښځ.م.* गंडयारः राई, एक छोटी सरसों
رائي ، ايک چهوټي سرسون

कंडेर *نر.م.* गंडेर 1. कनेर, ओलियंडर 2. जहर
۱. کنېر، اولينډر ۲. زهر

कंडेरी गंडेरै *نر.م.* कनेर کنېر

कंस गंस *ص.نر.م.ج.* चक्कर, अस्थिर, अशांत, हक्का बक्का
چکړ، ااستهر، اشانت، هګابګا

कंसवल गंसवल *مص.مت.* अचंभे में डालना, चकरा देना
اچنبهي مين ډالنا، چکرادېنا

कंसेदल कंसेदल *مص.ل.* चक्कर आना چکرآنا

कंघेड़ी गिंगड़ै *نر.م.* घंटी ګهنټي

कंकस गंग्स *ص.نر.ج.* चक्कर چکړ

कंकू गंगू *نر.م.* केसर, कुमकुम, ज़फरान کېسر، کمکم، زعفران

कंगोड़ः गंगोड़ः *ص.نر.م.ج.* हकलाना هکلانا

कंगूसी गंगूसै *نر.م.* अफवाह, जनश्रुति افواه، جن شروتي

कंनी गनै *نر.م.* ईख, गन्ना ايکهـ ، ګنا

कंण गण *ص.نر.ج.* घना; कई; बहुत; भीड़भाड़
ګهنا؛ کئی؛ بهټ؛ بهيړ بهاړ

कंणल गणल *مص.مت.* 1. गिनती करना 2. विचार करना, लिहाज करना, मानना
۱. ګڼتي کرنا ۲. وچار کرنا، لحاظ کرنا، ماننا

कंणवालै गणवालै *نر.م.* घनत्व ګهنتو

कंणः गणः *ښځ.م.* 1. संख्या, नंबर 2. प्रति
۱. سنکهيا، نمبر ۲. پرتي

कंणः कंणः गणः गूणः *ښځ.م.* भीड़-भाड़ بهيړ- بهاړ

कंणेः गणयः *ښځ.م.* बंधक, गिरवी, रेहन
بندهک، ګروي، رهن

कंवाल ग्वातल *مص.مت.* जख्मी करना, चोट लगाना, घायल करना
زخمي کرنا، چوټ لګانا، ګهايل کرنا

कंवातीमाला ग्वातीमाला *ښځ.م.* ग्वाटेमाला देश
ګواتيمالا دېش

कंवाती ग्वाटै *نر.م.* उल्लू, उलूक الّو، الوک

कंवाश ग्वाख़ *نر.م.* 1. धमकी 2. मध्यस्थता
۱. دهمکي ۲. مديستهتا

कंवाशगर ग्वाख़गर *نر.م.* 1. बिचवाई, बचावकर्ता 2. धमकी देने वाला
۱. بچوائي، بچاو کرتا ۲. دهمکي دېنوالا

कंवाशल ग्वाख़ल *مص.مت.* 1. बीच-बचाव करना, मध्यस्थता करना 2. धमकी देना
۱. بيچ بچاو کرنا، مدهيستهتا کرنا ۲. دهمکي دېنا

कंवाकी ग्वाकी *ا.د.* लगता है कि, जैसा कि, अगर
لګتا هی کي، جيسا کي، اګر

कंवाल ग्वाल *نر.م.* ढाल, चढ़ाई ډهال، چړهائي

कंबलकः गोबलकः *ښځ.م.* कुकुरमुत्ता, खुमी, छत्रक
ککرمټا، کهومي، چهترک

कंबी गोबी *ښځ.م.* फूलगोभी پهول ګوبهي

कंप गोप *نر.م.* 1. कोहान बैल या ऊँट का 2. सोने की जंजीर, सोने की चैन
۱. کوهان بيل يا اونټ کا ۲. سوني کي زنجير، سوني کي چين

कंप गूप *نر.م.* शुक्र ग्रह شکرګره

कंतकइ गूतकइ *ښځ.م.* कंतकी अँगूठी, वलय انګوټهي، ولی

گوتمه :मः गूत्मः *ښځ.م.* 1. अंगुश्ताना 2. छल्ला
۱. انگشتانه ۲. چهلا

گوتمی गूत्मइ *ښځ.م.* छल्ला, अँगूठी چهلّا، انگوتهي

گوته :ग्वतः *ښځ.م.* 1. अँगुली, अँगूठा 2. अँगूठी
۱. انګلي ، انګوتها ۲. انګوتهي

گوټ ग्वट *نر.م.* कोना, कोण کونا، کونِ

گوټ ग्वट *نر.م.* घूँट, चुस्की ګهونټ، چسکي

گوټ गोट *نر.م.* 1. रील; चर्खी; जुलाहों का एक यंत्र 2. शतरंज की गोटी, शतरंज का मुहरा
۱. ریل؛ چرخي؛ جولاهون کا اېک ینتر ۲. شطرنج کي ګوټي، شطرنج کا مهره

گوټ गोट *نر.م.* जूता, बूट جوتا، بوټ

گوټک गोटक *نر.م.* 1. शतरंज की गोटी, शतरंज का मुहरा 2. रील, चर्खी, जुलाहों का एक यंत्र
۱. شطرنج کي ګوټي، شطرنج کا مهرا ۲. ریل، چرخي، جولاهون کا اېک ینتر

گوټلی गोटलइ *ښځ.م.* चुसनी, चूची, स्तनग्र چوسني، چوچي، ستناګر

گوټی गोटै *نر.م.* 1. गोनिया, राजमिस्त्री द्वारा दीवार को सीधा करने का एक औज़ार 2. समकोणक
۱. ګونیا، راج مستري دوارا دیوار آدي کو سیدها کرني کا ایک اوزار ۲. سمکونک

گوټی गोटइ *ښځ.م.* बोर्ड, शतरंज का बोर्ड
بورډ، شطرنج کا بورد

گوټی गोटै *نر.م.* पश्तो का प्रत्यय शब्द जिसके प्रयोग से संज्ञा छोटा हो जाता है जैसे: किताब गोटै-छोटी किताब
پشتو کا پرتیی شبد جس کي پریوک سي سنګهیا چهوټا هوجاتا هی جیسي: کتاب ګوټی – چهوټي کتاب

کوټیز गोटीज़ *ص.نر.م.ج.* कोणीय, कोणिक
کونیی، کونِک

گوجر गूजर *نر.م.* 1. चरवाहा 2. अफ़ग़ानिस्तान में खाना बदोशों की एक जनजाति
۱. چرواها ۲. افغانستان مین خانه بدوشون کي اېک جن جاتي

گوجرکی गूजरकै *نر.م.* कशेरुका, मेरुदंड का अस्थिखंड
کشېروکا، مېرودنډ کا استهي کهنډ

گوجک गोजक *ص.نر.م.* बेखमीर, खमीर न किया हुआ आटा
بېخمیر، خمیر نه کیا هوا آټا

گوجی गुजै *نر.م.* शंख, कौड़ी, घोंघा, सीप
شنکهـ، کوړي، ګهونګها، سیپ

گوڅی भोज्य-मशरूम *نر.م.* कूसै بهوجی - مشروم

گودر गूदर *نر.م.* 1. नदी के किनारे का रास्ता 2. नदी, झरने या तालाब के किनारे का घाट जहाँ से महिलाएँ पानी लेती है 3. रास्ता
۱. ندي کي کناري کا راسته ۲. ندي، جهرني یا تالاب کي کناري کا ګهات جهان سي مهیلاین پاني لیتي هین ۳. راسته

گودر गूदइ *نر.م.* चिथड़ा, टुकड़ा چټهرا، ټکرا

گودری गूदइइ *ښځ.م.* फटा पुराना कपड़ा, चिथड़ा, गूदड़
پهټا پرانا کپړا، چټهرا، ګودر

گوده :गोद *ښځ.م.* तहखाना تهه خانه

گوډ ग्वड *ص.نر.م.* लंगड़ा, पंगु لنګړا، پنګو

گوډاګی गूडगै *نر.م.* गुड़िया; पुतली ګړیا؛ پتلي

گوډانه :गोडानः *ښځ.م.* 1. जेब 2. बोरा, बोरी 3. झोला, थैला
۱. جېب ۲. بورا ، بوري ۳. جهولا، تهیلا

گوډوالی ग्वडवालै *نر.م.* शक्तिहीन شکتي هیین

گوډول गूडवल *مص.مت.* अशक्त कर देना, शक्तिहीन करना, शक्तिहीन बनने का कारण बनना
اشکت کردېنا، شکتي هین کرنا، شکتي هین بننې کا کارن بننا

گوډی गूडै *نر.م.* चमड़े की थैली چمړي کي تهیلي

گوډی गोडै *نر.م.* हँसिया, दरांती هنسیا، درانتي

گوډیاری गूडयारइ *ښځ.م.* छोटा मशक, पानी ढोने का चमड़े का बड़ा थैला
چهوټا مشک، پاني ډهوني کا چمړي کا برا تهیلا

گوډیدل ग्डेदल *مص.ل.* 1. लंगड़ा होना 2. बाधित होना.
۱. لنګړا هونا ۲. بادهت هونا

گور गोर *نر.م.* कब्र, समाधि قبر، سمادهي

گوریت गूरबत *نر.م.* उकाब, गरुड, बड़ा गिद्ध
عقاب، ګروړ، برا ګدهـ

گورجه :गूरज *ص.نب.* लाल

گورکښ गोरकख़ *نر.م.* कब्र खोदने वाला قبرکھودنے والا

گورم गोरम *نر.م.* सजातीय जीवों का समूह; गल्ला, रेवड़, झुंड

سجاتیہ جیون کا سموھ؛ گلا، رپور، جھنڈ

گورنده :गोरंडः *ښځ.م.* झोंपड़ी, कुटीर, कुटिया

جھونپڑي، کٹیر، کٹیا

گوروان गोरवान *نر.م.* चरवाहा, पशुपालक

چرواھا، پشوپالک

گوره :गोरः *نر.م.ج.* 1. गोरा, सफेद 2. अंग्रेज

۱. گورا، سفید ۲. انگریز

گوره :गोरः *اد.* देखो!; चौकस रहो!, होशियार!

دیکھو!؛ چوکس روھو!، ھوشیار!

گورهار गूरहार *نر.م.* भूकंप की आवाज; गर्जन; गड़गड़ाहट

بھوکمپ کی آواز؛ گرجن؛ گڑگڑاھٹ

گوره خر गोर:ख़र *نر.م.* जेबरा زیبرا

گوری गूरै *نر.م.* चूर्ण; लौहचूर्ण چورن؛ لوہ چورن

گوریلا गोरेला *ښځ.م.* 1. गोरिल्ला 2. छापामार सेना

۱. گوریلا ۲. چھاپامار سپنا

گوریلایي गोरेलाई *ص.ب.* गोरिल्ला, छापामार

گوریلا، چھاپامار

گوری موری गूरैमूरै *ق.*-शीघ्र ही, तुरंत; अचानक, अभी अभी

شکھر ھی، ترنت؛ اچانک، ابھي-ابھي

گور गूड़ *نر.م.* बुलबुला, बुलबुलाने की आवाज

بلبلا، بلبلاني کي آواز

گوړه :गवड़ः *ښځ.م.* शीरा, चाशनी شیرا، چاشني

گوری गूड़ै *ښځ.م.* 1. धागे का गोला 2. चाशनी

۱. دھاگي کا گولا ۲. چاشني

گوزارول गूज़ारवल *مص.مت.* 1. फैंकना, उछालना 2. फैलाना

۱. پھینکنا، اچھالنا ۲. پھیلانا

گوزاره :गूज़ारः *ښځ.م.* 1. आजीविका, रोजी 2. व्यवहार, बरताव 3. समय काटना 4. हौसला रखना

۱. آجیویکا، روزي ۲. ویوھار، برتاو ۳. سمی کا کاٹنا ۴. حوصلہ رکھنا

گوزن गवज़न *نر.م.* एक प्रकार का बारहसिंघा

ایک پرکار کا بارہ سنگھا

گوزنډ गूज़ंड *نر.م.* देखें گوزن

گوزنډو गूज़ंडू *نر.م.* गुबरैला, सड़े गोबर में पड़ने वाला एक कीड़ा

گوبریلا، سڑي گوبر مین پڑنے والا ایک کیڑا

گوزن गवज़न نر.م. लकवा, अंगघात, फालिज

لقوا، انگگھات، فالج

گوړوی गूगवै نر.م. बैल بیل

گوسره :गोसड़ः *ښځ.م.* जोरदार थप्पड़, जोरदार घूँसा

زوردار تھپّڑ، زوردار گھونسا

گوسنډه गूसणः *ښځ.م.* एक प्रकार का साँप, सर्प

ایک پرکار کا سانپ، سرپ

گوسنه गूसणः *ښځ.م.* जोरदार थप्पड़, जोरदार घूँसा

زوردار تھپّڑ، زوردار گھونسا

گوسه गूसः *ښځ.م.* 1. शिकायत, उलाहना 2. एक प्रकार का पहाड़ी साग है

۱. شکایت، اولاھنا ۲. ایک پرکار کا پہاڑي ساگ ھی

گوسه गवसः *ښځ.م.* 1. चट्टान, शैल 2. पत्थर, कंकड़

۱. چٹّان، شیل ۲. پتھر، کنکر

گوشکه :गोशकः *ښځ.م.* टेलीफोन का रिसीवर

ٹیلیفون کا ریسیور

گوښه :गोख़ः *ښځ.م.* कोना, एकांत स्थान, गोशा, एक ओर

کونا، اکانت ستھان، گوشہ، ایک اور

گوښه کول गोख़ःकवल *مص.مت.* एक ओर करना, किनारे करना, एक ओर रख देना, अकेला कर देना

ایک اورکرنا، کناري کرنا، ایک اورررکھدینا، اکیلا کردینا

گوښه کېدل गोख़ःकेदल *مص.ل.* अकेला हो जाना, हट जाना, किनारे हो जाना

اکیلا ھوجانا، ھٹ جانا، کناري ھوجانا

گوښی गवख़ै *نر.م.* अकेला, एकांत اکیلا، اکانت

گوک गोग *ص.نر.ج.* 1. खोखला 2. मूर्ख, कम अक्ल

۱. کھوکھلا ۲. مورکھ، کم عقل

گوگر گوگر *نر.ج.* 1. गंधक 2. माचिस, दियासलाई
۱. گندھک ۲. ماچس، دیا سلائي

گوگر گوگړ *نر.م.* जंगली लिली, जंगली कुमुदिनी फूल, एक प्रकार का पहाड़ी फूल
جنګلي لیلي، جنګلي کمودني پھول، اېک پرکار کا پھاړي پھول

گوگړه گوگړ: *ښځ.م.* तला मटर, भुना मटर
تلا مټر، بھنا مټر

گوګل گوګل *نر.م.* छाती, सीना چھاتي، سینا

گوګن گوګن ص.نر.م. खोखला کھوکھلا

گول گول *نر.م.* गोल گول

گول ګوله *نر.م.* फूल پھول

گولول گولول *مص.مت.* 1. भंडा फोड़ना, रहस्योद्घाटन करना 2. उत्पाद फैलाना, उपद्रव भड़काना 3. बलिदान करना 4. हैरान करना, परेशान करना
۱. بھنڈا پھورنا، رھسیودھکھاټن کرنا ۲. اټپاد پھیلانا، اپدرو بھڑکانا ۳. بلیدان کرنا ۴. حیران کرنا، پرېشان کرنا

گوله گولې: *ښځ.م.* 1. कौर, निवाला 2. तोप का गोला 3. कम अक्ल, मूर्ख
۱. کور، نواله ۲. توپ کا گولا ۳. کم عقل، مرکھ

گولی گولۍ *ښځ.م.* 1. गोली, टिकिया 2. गोली, बारूद, कारतूस
۱. گولي، ټکیا ۲. گولي، بارود، کارتوس

گولي پنج گولیپنج *نر.م.* केकड़ा کیکڑا

گومارل گومارل *مص.مت.* 1. नियुक्त करना 2. निर्धारित करना, नियत करना
۱. نیوکت کرنا ۲. نردھارت کرنا، نیت کرنا

گومان گومان *نر.م.* गुमान, ख्याल, आस्था, भरोसा, धारणा, विचार
گمان خیال، آستھا، بھروسه، دھارنا، ویچار

گومانډو گومانډو *نر.م.* मशरूम का प्रकार مشروم کا پرکار

گومبته گومبت: *ښځ.م.* गुंबद, गुंबज گنبد، گنبج

گومبزه گومبز: *ښځ.م.* (देखें गोमबते) (گومبته)

گومبوری گومبوړی *نر.م.* गाल, कपोल گال، کپول

گومبی گومبۍ *ښځ.م.* (देखें गोमबते) (گومبته)

گومنځ گومنځ *ښځ.م.* (गमुंज़) (ږمونځ)

گون گون *وروستاری.* पश्तो भाषा का प्रत्यय शब्द अर्थात् गुना; ज्यादा; कई बार; बहुत ज्यादा
پشتوبھاشا کا پرتیی شبد، ارتھات گنا؛ زیادہ؛ کئي بار؛ بھت زیادہ

گونټه گونټ: *ښځ.م.* गोट, मोहर 2. फिरकी
۱. گوټ، مھر ۲. پھرکي

گونجلک گونجلک *ص.نر.ج.* झुर्रीदार, शिकनदार, सिलवट
جھرّیدار، شکندار، سلوټ

گونجنی گونجنۍ *نر.م.* बर्तन रखने की जगह برتن رکھني کي جګه

گونجه گونجه: *ښځ.م.* झुर्री, शिकन جھرّي، شکن

گونجي گونجي گونجيګونجي *ص.نب.* झुर्रीदार, शिकनदार
جھرّي دار، شکندار

گونځه گونځه: *ښځ.م.* (देखें गोनजे) (گونجه)

گوند گوند *نر.م.* दल, पार्टी, समूह دل، پارټي، سموه

گونده گوندې: *ښځ.م.* बड़ा बोरा, बोरी بړا بورا، بوري

گونده گوندې: *ص.نب.* 1. तगड़ा, मजबूत 2. अनुभवी
۱. تګړا، مضبوط ۲. انوبھوي

گوندي گوندي ق.: शायद, संभवत: شاید، سنبھوته

گوندي گوندي *ص.نب.* 1. दल संबंधी, गुटबाजी 2. दुश्मनी; विरोध
۱. دل سنبندھي، ګوټ بازي، پارټي بازي ۲. دشمني؛ ویرودھ

گوندی گوندۍ *نر.م.* बोरा بورا

گوندیمار گوندیمار *نر.م.* दलबंदी करने वाला, गुटबाजी करने वाला
دلبندي کرني والا، ګټبازی کرني والا

گونډه گونډې: *ښځ.م.* घुटने टेकना, घुटने मोड़कर बैठना
ګھټني ټپکنا، ګھټني مور کر بیټھنا

گونډه وهل گونډې:وهل *مص.مت.* घुटने टेकना
ګھټني ټپکنا

گونډی گونډۍ *نر.م.* गाहने के बाद गेहूँ का वह पुवाल जो पूरी तरह गाहा न गया हो

گاهني کي بعدکبھون کا وہ پوال جوپوري طرح گاھا نہ گیا ھو

گونک गूंग *ص.نر.م.ج.* मूक ,गूंगा, मूक، گونگا، موک

گونکٹ गूँगट *نر.م.* गुबरैला, सड़े गोबर में पड़ने वाला एक कीड़ा
گبریلا، سڑي گوبر مین پڑني والا کیڑا

گونکٹی गूँगटै *نر.م.* खटमल کھٹمل

گونکوری गूँगूरै *نر.م.* अंगूर या खजूर का गुच्छा
انگور یا کھجور کا گچّھا

گونکوڑہ :गूँगूर *ص.نب.* हकलाना ھکلانا

گونکوسی गूँगूसै *نر.م.* अफवाह, जनश्रुति
افواہ، جن سروشروتي

گونکہ روڑہ :गूँग:रोज़ *ښځ.م.* मौन, चुप्पी مون، چپّي

گونگی गूँगै *ص.نر.م.* ,गूँगा, मूक، گونگا، موک

گونگی गूँगै *نر.م.* उल्लू اَلو

گونگی गूँगै *نر.م.* गुच्छा अंगूर या खजूर का
گچّھا انگور یا کھجور کا

گونی गोनइ *ښ.م.* बोरा ,बोरी بورا ، بوري

گونیا गूनया *ښ.م.* कोनिया, कोणमापी, गुनिया, समकोणक
کونیا، کون ماپي، گونیا، سمگونک

گونی गूणै *نر.م.* अनाज का एक छोटा कीड़ा
اناج کا ایک چھوٹا کیڑا

گونی गूनइ *نر.م.* (देखें گونی)

گوھار गूहार *نر.م.* गायों का झुंड گایون کا جھند

گوھر गौहर *نر.م.* मणि, रत्न, मोती مني، رتن، موتي

گویا गोया *ق.* शायद, संभवतः شاید، سنبھوتہ

گویر गवेग *نر.م.* पूछ-ताछ, जानकारी
پوچھتاچھ، جانکاري

گویہ :गोय *ښځ.م.* झुर्री, शिकन جھرّي، شکن

گویی गोये *ښځ.ج.* गाली, बुरी बात گالي، بري بات

گھیخ गहीज़ *نر.م.* सवेरा, सुबह, प्रातःकाल
سویرا، صبح، پراتہ کال

گی गै *ورستاری.* पश्तो भाषा का प्रत्यय शब्द
پشتو بھاشا کا پرتیی شبد

گبی गेबइ *ښځ.م.* पाजामे की प्रकार پاجاما کي پرکار

گیتار गीतार *نر.م.* गिटार ,सितार ګټار، ستار

گیت وھل गीतवहल *مص.ل.* बिना कहे चले जाना
بنا کھي چلي جانا

گبٹکی गेटकइ *ښځ.م.* छोटा ढेला, छोटा पत्थर چھوٹا ڈھیلا، چھوٹا پتھر

گبٹی गेटइ *ښځ.م.* चिलम में प्रयोग होने वाला छोटा ढेला, छोटा पत्थर
چلم مین پریوگ ھونے والا چھوٹا ڈھیلا، چھوٹا پتھر

گبٹی गेटइ *ښځ.م.* 1. तारों का लच्छा 2. टखना
۱.تارون کا لچّھا ۲. تخنہ

گیچ गीच *ص.نر.م.ج.* 1. चक्कर से आक्रांत, हक्का-बक्का, अन्यमनस्क, बेहोश 2. चीनी मिट्टी के बर्तन का टूटा हुआ भाग
۱. چکّر سي اکرانت، ھکّابکّا، انیمنسک، بیھوش ۲. چیني مٹّي کي برتن کا ٹوٹا ھوا بھاگ

گیچہ गीचः *ښځ.م.* कूड़ा-करकट, मैला-कुचैला
کورا کرکٹ؛ میلا کچیلا

گیدڑ गीदड़ *نر.م.* लोमड़ी لومڑي

گبدو गिदू *ښځ.م.* बूढ़ी लोमड़ी بورھی لومڑي

گبدی गिदै *ص.نر.م.* 1. बेवकूफ, मूर्ख 2. गधा
۱. بیوقوف، مورکھ ۲. گدھا

گبدبنگ गेडबंग *ص.نر.م.* बूढ़ी लोमड़ी بورھي لومڑي

گبدو गेडू *نر.م.* पेटू, खाऊ پیٹو، کھاؤ

گبدور गेडवर *ص.نر.م.* बड़े तोंद वाला بڑے توند والا

گبدہ :गेड *ښځ.م.* पेट, उदर پیٹ، اودر

گبدہ ور गेड:वर *ص.نر.م.ج.* बड़े पेट वाला بڑے پیٹ والا

گبدی गेडै *نر.م.* छोटा भार چھوٹا بھار

گبدی गेदइ *ښځ.م.* गुच्छा, फूल या किसी और चीज का गुच्छा या गुलदस्ता
گچّھا، پھول یا کسي اور چیز کا گچھا یا گلدستہ

گیر गेर *نر.م.* गियर گیر

گیر गीर *ص.نب.* 1. उलझा हुआ, फँसा हुआ, बंद 2. गिरफ्तार, बंदी
१. الجھا ہوا، پھنسا ہوا، بند ۲. گرفتار، بندي

گیرچاپیر गेरचापेर *ق.* आस-पास آس پاس

گیرگیرہ गीरगीरः *ص.نب.* पीसना, रौंदना پیسنا، روندنا

گیرل गैरल *مص.مت.* उल्टी करना, कै करना الٹي کرنا، قی کرنا

گیرول गीरवल *مص.مت.* पकड़ना پکڑنا

گیرہ गीरः *ںبخ.م.* चिमटा چمٹا

گیرکہ गीगकः *ںبخ.م.* मैना مینا

گیس गैस *نر.م.* 1. गैस 2. लालटेन ۱. گیس ۲. لالٹین

گیلاس गिलास *نر.م.* गिलास گلاس

گیلاس गीलास *نر.م.* चेरी फल, गिलास फल, ओलची چیري پھل، گلاس پھل، اولچي

گیلن गैलन *نر.م.* गैलन گیلن

گیلول गेलवल *مص.مت.* गोल करना گول کرنا

گیلہ गीलः *ںبخ.م.* शिकायत, उलाहना شکایت اولاهنا

گیلہ گی गीलःगै *نر.م.* बछड़ा, गाय का बच्चा بچھرا، گای کا بچه

گیلہ من गीलःमन *ص.نر.م.ج.* शिकायतकर्ता, फरियादी شکایتکرتا، فریادي

گیلیدل गेलेदल *مص.ل.* गोल किया जाना گول کیا جانا

گینٹہ गैंटः *ںبخ.م.* घंटा گھنٹه

گینٹی गैंटइ *ںبخ.م.* गैती, फावड़ा گیتي، پھاورا

گیند गिंद *نر.م.* गेंद گیند

گیندہ गिंदः *ںبخ.م.* टाँका, हुक ٹانکا، هوک

گینگری गिंगड़ै *نر.م.* छोटी घंटी چھوتي گھنتي

گینہ गेणः *ںبخ.م.* आभूषण, गहना آبهوشن، گهنا

ل लाम

ل لام *نر* पश्तो वर्णमाला का 35वाँ अक्षर
پشتو ورنمالا کا ۳۵وان اکشر

لا *ق* 1. अब तक, कब तक 2. जिस समय तक 3. ज़्यादा 4. या
۱. اب تک، کب تک ۲. جس سمی تک ۳. زیاده ۴. یا

لااقل لاअक़ल *ق* कम से कम کم سي کم

لابراتوار प्रयोगशाला *نر.م.* प्रयोगशाला پریوگشالا

لابوري लाबोड़ी *ںبخ.ج.* खुशामद, चापलूसी
خوشامد، چاپلوسي

لاپک लापक *ص.نر.م.* डींग मारना, शेखी बघारना
ډینگ مارنا، شیخي بگهارنا

لاپوک लापोक *ص.نر.م.* शेखी बघारना, डींग मारना
شیخي بگهارنا، ډینگ مارنا

لاتري लॉटरी *ںبخ.م.* लातरी لاټري

لاتہ ورم کال लातःवड़मकाल *ق.* पहले तीन साल
تین سال پهلي

لاتین लातीन *نر.م.* लैटिन لټین

لاتیني लातीनी *ص.نب.* लातीनी لاتیني

لاټ लाट *نر.م.* 1. ढेर, अंबार 2. प्रभु, स्वामी
۱.ډهیر، انبار ۲.پریهو،سوامي

لاټو लाटू *نر.ج.* 1. लट्टू 2. पक्षी 3. अफीम की खाली फली
۱. لټّو ۲. پکشي ۳. افیم کی خالی پهلی

لاتین लातीन *نر.م.* लालटेन لالټین

لاجبر लाजबर *نر.ج.* लाजवर्द, नीले रंग का एक पत्थर जिसकी गणना रत्नों में है
لاجورد،نیلي رنگ کا ایک پتهر جسکی گنبا رتنون مین هي

لاجورد लादवर्द *نر.ج.* लाजवर्द, नीले रंग का एक पत्थर जिसकी गणना रत्नों में है
لاجورد، نیلي رنگ کا ایک پتهرجسکی گنبا رتنون مین هي

لاجوردي 1. आसमानी रंग 2. *ص.نب.* लाजवर्दी लाजवर्द का बना हुआ

١. آسماني رنگ ٢. لاجورد کا بنا هوا

لاچي *نر.م.* कुत्ते की एक नस्ल, लाची कुत्ती की एक नसل

لاچي *نر.ج.* इलायची الايچي

لاحقه प्रत्यक्ष, अंत में जोड़ना, *ثبځ.م.* लाहिक़ः अनुलग्नक, संलग्नक

پرتيكش، انت مين جورنا، انولگنک، سنلگنک

لاډنګ *ص.نر.م.* ताँत जैसा दुबला-पतला, लंबा लाडंग बेडौल शरीर वाला

تانت جيسا دبلا پتلا، لمبا بي ډول شرير والا

لاډو *نر.م.* 1. लट्टू 2. कमअक्ल, बकवादी 3. अफीम की खाली फली लाडू

١. لټو ٢. کم عقل، بکوادي٣. افيم کی خالی پهلی

لاډونی *نر.م.* गोलाकार, लकड़ी का मोटा टुकड़ा लाडूनै

گولاکار، لکړي کا موټا ټکړا

لاډیز *ص.نر.* बेवकूफ, आवारा, मूर्ख लाडीज़

بيوقوف، آوارا، مورکهه

لار *ثبځ.م.* 1. रास्ता, पगडंडी 2. विधि, क़ानून 3. तरीक़ा लार

١. راسته، پګڈنډي ٢. ويدهي، قانون ٣. طريقه

لاربه *نر.م.* मार्गदर्शक, गाइड लारबा

مارګ درشک، ګايډ

لاربنود *نر.م.* मार्गदर्शक, रास्ता दिखाने वाला, अगुआ, गाइड लारښود

مارګ درشک، راسته دکهاني والا، اګوا، ګايډ

لاربنودنه *ثبځ.م.* नेतृत्व, अगुवाई लारښودنः

نيترتو، اګوايي

لاربنوونکی *نر.م.* मार्गदर्शक, अगुआ, गाइड लارښوونکی

مارګ درشک، اګوا، ګايډ

لاروونی राही, पथिक.*نر.م.* लारवूनै راهي، پټهک

لاروهل *مص.مت.* 1. चलना 2. लूटना 3. बहकना, भटकना लارواهل

١. چلنا ٢. لوټنا ٣. بهکنا، بهټکنا

لاروهنه 1. लूटमार 2. चलना 3. पदयात्रा, भ्रमण *ثبځ.م.* लारवहनः

١. لوټمار ٢. چلنا ٣. پيدياترا، بهرمن

لاروهونکی 1. लुटेरा, डाकू 2. राही, मुसाफिर, पथिक *نر.م.* लारवहूनकै

١. لټېرا، ډاکو ٢. راهي، مسافر، پټهک

لاروی 1. पथिक, राही 2. परदेशी, अजनबी *نر.م.* लारवय

١. پټهک، راهي ٢. پردېشي، اجنبي

لاړه 1. पगडंडी, रास्ता 2. धुन, राग *ثبځ.م.* लारः

١. پګڈنډي، راسته ٢. دهن، راګ، سنګيت

لاړی *ثبځ.م.* लॉरी, ट्रक लاري، ترک लारइ

لاړیز 1. नग्नीकृत, नग्न 2. रास्ते से संबंधित *ص.نر.ج.* लारीज़

١. نګنيکرت، ننګن ٢. راستي سي سنبندهت

لاړي لاړي वह जगह जहाँ से अनेक रास्ते निकलते हैं *ص.نب.* लारीलारी

وه جګه جهان سي انهک راستي نکلتي هين

لاړ ځ 1. सुतली, डोरी, लड़ी 2. चला गया *نر.م.* लाड़

١. سټلي، ډوري، لړي ٢. چلا ګيا

لاړن जो लार टपकाता हो, जिसकी लार टपकती हो *ص.نر.ج.* लाड़न

جو لار ټپکاتا هو، جسکي لار ټپکتي هو

لاړي लार, राल *ثبځ.ج.* लाड़ी

لاړی 1. खंभा 2. धरन *نر.م.* लाड़ै ١. کهمبها ٢. دهرن

لاړیجن जो लार टपकाता हो, जिसकी लार टपकती हो *ص.نر.م.* लाड़ीजन

جو لار ټپکاتا هو، جسکي لار ټپکتي هو

لازم आवश्यक, जरूरी *ص.نر.م.ج.* लाज़िम

آوشيک، ضروري

لازمي 1. आवश्यक, जरूरी 2. अकर्मक (व्याकरण) *ص.نب.* लाज़मी

١. آوشيک، ضروري ٢. اکرمک (وياکرن)

لاس हाथ, हस्त *نر.م.* लास هاتهه، هست

لاس اچول लासअचवल *مص.مت.* 1. काम में लगना, कोई काम शुरू करना, किसी काम को हाथ में लेना 2. आक्रमण करना, प्रहार करना, हाथा-पाई करना

۱. کام مېن لګنا، کوېي کام شروع کرنا، کسی کام کو هاتهه مېن لېنا ۲. آکرمن کرنا، پرهار کرنا، هاتهاپاېي کرنا

لاس اخیستل लासअखीसतल *مص.ل.* बंद करना, हाथ खींचना, छोड़ देना

بند کرنا، هاتهه کهینچنا، چهوړ دېنا

لاس بربدل लासबरेदल *مص.ل.* 1. विजयी होना 2. पराजित करना

۱. وجېي هونا ۲. پراجېت کرنا

لاس بندبدل लासबंदेदल *مص.ل.* 1. व्यस्त होना 2. दरिद्र होना, गरीब होना

۱. ویست هونا ۲. دردر هونا، غریب هونا

لاس پربولل लासपरेवलल *مص.ل.* निराश होना; आशारहित होना; नाउम्मीद होना; हाथ धो लेना

نراش هونا؛اُشارهت هونا؛ ناامید هونا؛ هاتهه دهو لېنا

لاس پورېکول लासपूरेकवल *مص.ل.* आरंभ करना, शुरू करना

آرنبهه کرنا، شروع کرنا

لاس تنګی लासतंगै *ص.نر.* दरिद्र, गरीब दردر،غریب

لاس تنګېدل लासतंगेदल *مص.ل.* दरिद्र होना, गरीब होना

دردر هونا، غریب هونا

لاستی लास्तै *نر.م.* दस्ता, हाथ دستا، هاتهه

لاس ته راوستل लास्तारावस्तल *مص.مت.* कमाना, अर्जित करना

کمانا، ارجت کرنا

لاس سره ورکول लास्सरःवरकवल *مص.ل.* जोड़ना, मिलाना

جوړنا، ملانا

لاس کوځی लास्कूसै *نر.م.* 1. मातहत, अधीनस्थ कर्मचारी 2. वफादार

۱. ماتحت، ادهینستهه کرمچاري ۲. وفادار

لاسلیک लास्लीक *نر.م.* हस्ताक्षर, दस्तखत, सही هستاکشر، دستخت، سهي

لاس ماغو लासमागू *نر.م.* दस्ताना دستانا

لاس نیول लास्नीवल *مص.مت.* 1. मदद करना 2. छोड़ देना, बंद करना

۱. مدد کرنا ۲. چهوړ دېنا، بند کرنا

لاس نیوی लास्नीवै *نر.م.* 1. मदद, सहायता 2. अनुयायी

۱. مدد، سهایتا ۲. انویایي

لاس ولونی लास्वलूनै *نر.م.* हाथ धोने का बेसिन

هاتهه دهوني کا بېسن

لاس وندی लास्वंदै *نر.م.* 1. कंगन, वलय 2. दस्तावेज़, प्रलेख

۱. کنګن، ولی ۲. دستاوېز، پرلېکهـ

لاس وهنه लासवहनः *ښځ.م.* 1. हस्तक्षेप 2. चुराना

۱. هستشېپ ۲. چرانا

لاشه लाशः *ښځ.م.* 1. डसना 2. कमजोर

۱. ډسنا ۲. کمزور

لاښ लाख *نر.م.* 1. लाश 2. खड़ी चट्टान, पहाड़ का बाहर निकला हुआ किनारा 3. वह भाग जिसके पेड़ों से फल चुन लिया गया हो

۱. لاش ۲. کهړي چټان، پهارکا باهرنکلاهواکنارا ۳. وه بهاګ جسکي پېړون سي پهل چن لیا ګیا هو

لاغو लागू *نر.م.* 1. कड़ाही 2. तवा ۱. کراهي ۲. توا

لاک लाक *نر.ج.* लाख, लाह لاکهه، لاه

لاکن लाकीन *ق.* लेकिन, फिर भी لېکن، پهر بهي

لال लाल *نر.ج.* 1. अंगूर के प्रकार 2. लाल रंग 3. याकूत, माणिक, लाल

۱. انګور کي پرکار ۲. لال رنګ ۳. یاقوت، مانېک، لعل

لالا लाला *نر.م.* बड़े भाई का उपनाम

بړي بهایي کا اپنام

لالټین लालटीन *نر.م.* लालटेन لالټېن

لالک लालक *نر.م.* बड़े भाई का उपनाम

بړي بهایي کا اپنام

لالهانده लालहान्दः *ص.نب.* परेशान, यहाँ वहाँ फिरने वाला

پرېشان، یهان وهان پهرني والا

لالی लालै *نر.م.* प्रिय, प्रेमी پری، پرېمي

لام *نر.م.* लाम 1. (लाम) अक्षर का नाम 2. कतार, पंक्ति 3. जंग की तैयारी

١. (ل) اكثر كا نام ٢. قطار، پنكتي ٣. جنگ كى تياري

لامبات *نر.ج.* लामबात मिसरी مسري

لامبل *مص.ل.* लाम्बल 1. तैरना 2. नहाना

١. تيرنا ٢. نهانا

لامبو *ښځ.م.* लाम्बो तैरना تيرنا

لامبوزن *نر.م.* लाम्बोज़न तैराक تيراک

لامده *ص.ج.* लाम्दः गीला, तर گيلا، تر

لامذهبه *ص.نب.* लामज़हबः अधार्मिक ادهارمک

لامسه *ښځ.م.* लामीसः छूना, स्पर्श چهونا، اسپرش

لام كلام *نر.م.* लामकलाम बातचीत, चर्चा بات چيت، چرچا

لامله *نر.م.* लामलः कारण كارن

لانجه *ښځ.م.* लांजः समस्या, जटिल سمسيا، جٹل

لانجه مار *نر.م.* लांजामार झगड़ालू, समस्या उत्पन्न करने वाला

جهگڑالو، سمسيا اتپنّ كرني والا

لا ندنى *ص.نر.م.* लांदनै निम्नतर, निचला نمنتر، نچلا

لانده *ص.ج.* लांदः लौंद का बहुवचन, गीला, तर

لوند كا بهووچن، گيلا، تر

لاندي *ص.نب.ق.* लांदे नीचे, निम्न. نيچي، نمن

لاندى *نر.م.* लांदै सूखा मांस سوكها مانس

لانديني *ص.نر.* लांदीनै निम्नतर, निचला, वह जो नीचा हो

نمنتر، نچلا، وه جو نيچا هو

لاندو *نر.م.* लांडू क्षण, पल شن، پل

لاوا *ښځ.م.* लावा लावा لاوا

لاوريز *نر.م.* लावड़ीज़ टाँका ٹانکا

لاهم *ق.* लाहम अब तक, अभी तक. اب تک، ابهي تک

لاهو *ص.نب.* लाहू पानी में डाला गया, डूबा हुआ

پاني مين ڈالا گيا، ڈوبا هوا

لاهوت *نر.م.* लाहूत खुदा के रास्ते में अपने आपको मिटा देना

خدا كي راستي مين اپني آپكو مٹا دينا

لای लाय 1. कीचड़, गंदगी 2. तह, परत, वह बहने वाली चीज़ जो बर्तन के तह में बैठ जाए

١. كيچڑ، گندگي٢. تهه، پرت، وه بهني والى چيز جو برتن كي تهه مين بيٹهـ جاي

لايبريا *ښځ.م.* लायब्रिया लाइबेरिया देश لايبريا ديش

لايتناهي *ص.نب.* लायतनाही अनंत اننت

لايحه *ښځ.م.* लायीहः नियम, अधिनियम, किसी काम की क़ानूनी व्याख्या

نيم، ادهينيم، كسى كام كى قانوني وياكهيا

لايزال *ص.نر.ج.* लायज़ाल अविनाशी, अक्षय, अविनश्वर

اويناشي، اكشى، اوينشور

لايق *نر.م.* लायक़ योग्य, समर्थ يوگيى، سمرتهه

لاينحل *ص.نر.ج.* लायनहल असमाधेय, अघुलनशील; जटिल

اسمادهيى، اگهولن شيل؛ جٹيل

لايه *ښځ.م.* लायः भराई بهرايي

لايه *ص.نب.* लायः खाली, सावकाश बाफ़ुरसत

خالي، ساوكاش، بافرصت

لب *ص.نر.* लब निचोड़ نچوڑ

لباس *نر.ج.* लिबास वस्त्र, कपड़ा وستر،كپڑا

لباسي *ص.نب.* लिबासी दिखावा करने वाला, ठग, धोखेबाज

دكهاوا كرني والا، ٹهگ، دهوكهي باز

لبدر *ص.نر.* लबडर असुंदर, कुरूप اسندر، كروپ

لبغرى *ص.نر.م.* लबगड़ै 1. दरिद्र, गरीब 2. नंगा

١. دردر، غريب ٢. ننگا

لبلبو *نر.م.* लबलबू चुकंदर چقندر

لبنيات *نر.ج.* लबनियात डेरी उत्पादन, दूध से बनी हुई चीज़

دېري اتپادن، دودهـ سي بنى هويي چيز

لبوزی *نر.م.* लबूज़ै पहाड़ का घुमाव, झुकाव
پهار کا گهماؤ، جهکاؤ

لپاره *او.* लपार: के लिए, की वजह, के कारण
کي لپاره، کي وجه، کي کارن

لپانډی *نر.م.* लपांडै स्ट्राइकर, चिकना गोल पत्थर
استرایکر، چکنا گول پتهر

لپانګی *نر.م.* लपाण्कै स्ट्राइकर, चिकना गोल पत्थर
استرایکر، چکنا گول پتهر

لپړ *نر.م.* लपड़ सिहरन, कंपन, کمپن
سهرن، کمپن

لپړو *ص.نر.* लपड़ू शेखीबाज़, डींग मारने वाला
شیخي باز،ډینګ مارني والا

لپړی *نر.م.* लपड़ै कीचड़, कर्दम کیچړ، کردم

لپکی *نر.م.* लपकै दोनों हथेलियों से बना प्याला, चुल्लू भर
دونون هتهیلیون سي بنا پیالا، چلّوبهر

لپکی *ښځ.م.* लपकइ 1. लकड़ी का डोल 2. अनाज को मापने वाला लकड़ी का बर्तन 3. आटा पीसने वाली मशीन के ऊपर का भाग जिसमें गेहूँ या अनाज डालते हैं
۱. لکړی کا ډول ۲. اناج کو ماپنې والا لکړی کا برتن ۳. آټا پیسنې والی مشین کي اوپر کا بهاګ جسمېن ګیهون یا اناج ډالتي هېن

لپوس *ص.نر.م.* लपूस दरिद्र دردر

لپه *ښځ.م.* लपह: दोनों हथेलियों से बना प्याला, चुल्लू भर
دونون هتهیلیون سي بنا پیالا ،چلّوبهر

لتار *ص.نر.ج.* लताड़ 1. कुचला हुआ 2. दुखी, पीड़ित 3. तबाह, बरबाद
۱. کچلا هوا ۲. دکهي، پریت ۳. تباه، برباد

لتارول *مص.مت.* लताड़वल 1. विनाश करना 2. दुखी करना 3. कुचलना
۱. وناش کرنا ۲. دکهي کرنا ۳. کچلنا

لتارېدل *مص.ل.* लताड़ेदल 1. तबाही होना 2. पीड़ित होना 3. कुचला जाना
۱. تباهي هونا ۲. پریت هونا ۳. کچلا جانا

لت پت *ص.نر.ج.* लतपत तर-बतर, लथ-पथ
تربتر، لتهـ پتهـ

لته *ښځ.م.* लत: 1. क्षेत्र, मंडल 2. मार्ग 3. लात
۱. شېتر،منډل ۲. مارګ ۳. لات

لټ *ص.نر.م.* लट 1. सुस्त 2. ओर, पक्ष, तरफ 3. धूरि 4. पक्षियों और भेड़ियों को पकड़ने का लोहे का पिंजड़ा .۱
سست ۲. اور، پکش، طرف ۳. دهوري ۴. پکشیون اور بهېړیون کو پکړني کا لوهي کا پنجرا

لټ پټ *نر.م.* लटपट तलाशी, छानबीन, उलट-पलट
تلاشي، چهان بین، اولټ پلټ

لټپړ *نر.م.* लटपेर 1. बच्चों का खेल 2. झुंड बनाकर घूमना
۱. بچّون کا کهېل ۲. جهنډ بنا کرګهومنا

لټری *ښځ.ج.* लटरइ सेम, लोबिया (सब्ज़ी)
سېم، لوبیا (سبزي)

لټکه *ښځ.م.* लटक: 1. एक प्रकार का जहरीला साँप 2. बंदूक की लिबलिबी
۱. اېک پرکار زهریلا سانپ ۲. بندوق کی لبلبي

لټل *مص.ل.* लटल खड़ा हो जाना, उठना, کهړا هو جانا

لټند *ص.نر.* लटंड 1. बेचैन, परेशान 2. खोजने वाला, तलाश करने वाला
۱. بېچېن، پرېشان ۲. کهوجني والا، تلاش کرني والا

لټول *مص.مت.* लटवल 1. तलाशना, खोजना 2. खड़ा करना, उठाना 3. काहिल बनाना
۱. تلاشنا، کهوجنا ۲. کهړا کرنا، اټهنا ۳. کاهل بنانا

لټون *نر.م.* लटून निरीक्षण, मुआयना نرکشن، معاینه

لټونه *ښځ.م.* लटवन: मुआयना, निरीक्षण. معاینه، نرکشن

لټوونکی *نر.م.* लटवूनकै 1. अन्वेषक 2. निरीक्षक 3. खोजने वाला, तलाश करने वाला
۱. انوېشک ۲. نرکشک ۳. کهوجني والا، تلاش کرني والا

لټه *ښځ.م.* लट: खोज, तलाश کهوج، تلاش

لټي *ښځ.م.* लटी आलसीपन, सुस्तीपन آلسي پن، سستي پن

لټېدل *مص.ل.* लटेदल 1. खड़ा होना 2. सुस्त होना
۱. کهړا هونا ۲. سست هونا

لټېره *ص.نر.م.* लटेर: निरर्थक, निकम्मा, काहिल
نررتهک، نکمّا، کاهل

لچ لج *نر.م.* 1. हठ, जिद 2. समस्या
۱. هټ ، ضد ۲. سمسیا

لچ لچ *نر.م.* नेत्रप्रदाह, नेत्रशोध, दर्द
نېترپرداه، نېترشودهه، درد

لچر لچر *ص.نر.م.* 1. उपद्रवी 2. आलसी 3. निर्लज्ज
۱. اپدروي ۲. آلسي ۳. نرلجّ

لچړي لچري *ښځ.م.* 1. आलसी 2. निर्लज्जता; अविनय
۱. آلسي ۲. نرلجّتا؛ اوینی

لچک لچک *نر.م.* 1. दुपट्टा 2. लचक
۱. دوپٹّا ۲. لچک

لچن لچن *ص.نر.م.* नेत्रशोध, नेत्रप्रदाह
نېترشودهه، نېترپرداه

لچه لچه *ښځ.م.* जल्दी, शीघ्र جلدي، شیګهر

لڅ لس *ص.نر.م.* नग्न, विवस्त्र, निर्वस्त्र, वस्त्रहीन
نګن، ویوستر، نروستر، وسترهین

لڅاوو لسا̆و *نر.م.* 1. निगरानी 2. खोजकर्ता
۱. نګراني۲. کهوج کرتا

لڅ پڅ لسپس *ص.نر.ج.* पूर्ण रूप से नग्न या विवस्त्र, वस्त्ररहित, निर्वस्त्र
پورن روپ سي نګن یا ویوستر، وستر رهت، نروستر

لڅتوب لسَتوب *نر.م.* नंगापन, नग्नता ننګاپن، نګتا

لڅتیا لسَتیا *ښځ.م.* नग्नता, नंगापन نګتا، ننګاپن

لڅ لپړ لسلپڑ *ص.نر.م.ج.* पूर्ण रूप से नंगा, निर्वस्त्र, वस्त्ररहित
پورن روپ سي ننګا، نروستر، وستر رهت

لڅ لغړ لسلګڑ *ص.نر.ج.* पूर्ण रूप से विवस्त्र, निर्वस्त्र, वस्त्ररहित
پورن روپ سي ویوستر، نروستر، وستر رهت

لڅوالی لسَوالے *نر.م.* नंगापन, नग्नता ننګاپن، نګتا

لڅول لسَول *مص.مت.* 1. नंगा करना 2. लूटना
۱. ننګا کرنا ۲. لوټنا

لڅېدل لسَیدل *مص.ل.* 1. नंगा होना 2. प्रकट होना 3. प्रसिद्ध होना
۱. ننګا هونا ۲. پرکټ هونا ۳. پرسدهه هونا

لحاظ لحاظ *نر.م.* 1. सम्मान, आदर, ख्याल 2. लिहाज़ तवज्जो 3. शर्म
۱. سمآن، آدر، خیال ۲. توجه ۳. شرم

لحد لحد *نر.م.* क़ब्र का अंदरूनी ताक़, कब्र
قبرکا اندروني طاق،قبر

لحظه لحظه *ښځ.م.* क्षण, पल شن، پل

لحن لحن *نر.م.* धुन, सुर, अच्छी आवाज़
دهن،سر، اچهی آواز

لخک لخک *نر.م.* खूँटी, मेख کهونټي، مېکه

لدړ لدڑ *ص.نر.م.* 1. कालीन का व्यापारी, कबाड़ी 2. असावधान, बेकार फिरने वाला
۱. قالین کاویاپاري، کباري۲. اساودهان، بېکارپهرني والا

لدره لدڑه *ښځ.م.* ढेर, अंबार ډهېر،انبار

لډو لډو *نر.م.* खाद, गोबर, गधे और घोड़े की लीद
کهاد، ګوبر، ګدهي اور ګهوړي کي لید

لډه لډه *ښځ.م.* घास-भूसे से भरा گهاس-بهوسي سي بهرا

لذت لذت *نر.م.* आनंद, मजा آنند، مزه

لر لر *ص.نر.ج.* 1. निम्न, निम्नतर 2. पराजय, हार 3. सस्ता 4. हल्का, कम दर्जे का
۱. نمن، نمنتر ۲. پراجی، هار ۳. سستا ۴. هلکا، کم درجي کا

لرلر لرلر *ص.نر.ج.* ऊपर-नीचे اوپر- نیچي

لرغن لرغن *ص.نر.م.* अशांत, विक्षुब्ध
اشانت، وېچهېدهه

لرغون لرغون *ص.نر.م.* प्राचीन, पुरातन
پراچین، پراتن

لرغون پېژندنه لرغونپېژندنه *ښځ.م.* पुरातत्व-विज्ञान
پراتنو- وګیان

لرغون پېژندونکی لرغونپېژندونکے *نر.م.* पुरातत्व-विद
پراتنو-وېد

لرغونتوب لرغونتوب *نر.م.* प्राचीन-काल, पुराकाल
پراچین-کال، پراکال

لرغونی لرغونے *ص.نر.م.* प्राचीन, पुरातन
پراچین، پراتن

لرگبه लकड़हारा, काष्ठिक, लकड़ी *ښځ.م.* लरगबः बेचने वाला

لکړهارا، کاشتهک، لکړی بیچنې والا

لرگی लकड़ी *نر.م.* لکړي

لرگین लरगीन *ص.نر.ج.*-1. लकड़ी का 2. दुबला पतला

۱. لکړی کا ۲. دبلاپتلا

لرل लरल *مص.ل.* रखना, पास में रखना, कब्जे में रखना

رکهنا، پاس مېن رکهنا، قبضه مېن رکهنا

لرونکی लरونکै *نر.م.* धारी, धारक, रखने वाला, लोर का बहुवचन

دهاري، دهارک، رکهنې والا، لور کا بهووچن

لرونه लरूनः *نر.ج.* दराँती, हँसिया, هنسیا، درانتي

لره लरः *او.* के लिए کي لي

لری लरै *نر.م.* पराजय, हारा हुआ, नाकाम

پراجی، هارا هوا، ناکام

لری लरे *ص.نب.* दूर دور

لړ लड़ *نر.م.* 1. पंक्ति, कतार 2. डोरी, लड़ी, माला (मोती का)

۱.پنکتي، کتار ۲.دوري، لړي، مالا (موتي کا)

لړاک लड़ाक *ص.نر.* गँवार گنوار

لړاوو लड़ावू *ص.نر.* झगड़ालू جهګړالو

لړبکه लड़बकः *ښځ.م.* 1. काँपना, थरथराना 2. शोक, दुख

۱. کانپنا، تهرتهرانا ۲. شوک، دکهـ

لړز लड़ज़ *نر.م.* काँपकँपी, थरथराना, कंप, थरथराहट

کپکپي، تهرتهرانا، کنپ، تهرتهراهټ

لړزاند लड़ज़ांद *ص.نر.ج.* 1. सिहरना, काँपना 2. निलंबित करना

۱. سهرنا، کانپنا ۲. نلمبت کرنا

لړزنده लड़ज़ंदः *ص.ښځ.م.ج.* सिहरना, थरथराना

سهرنا، تهرتهرانا

لړزول लड़ज़वल *مص.مت.* हिलाना; थरथराना

هلانا؛ تهرتهرانا

لړزه लड़ज़ः *ښځ.م.* सिहरन, थरथराहट, कँपकँपी

سهرن، تهرتهراهټ، کپکپي

لړزېدل लड़ज़ेदल *مص.ل.* 1. सिहरना, कँपकँपाना 2. परेशान होना

۱. سهرنا، کپکپانا ۲. پریشان هونا

لړشین लड़शीन *نر.م.* आधा पचा हुआ खाना

آدها پچا هوا کهانا

لړل लड़ल *نر.م.* विलोड़ना, हिलाना, मिलाना, चमचा या लकड़ी से मिलाना

ولوړنا، هلانا، ملانا، چمچه یا لکړي سي ملانا

لړم लड़म *نر.م.* 1. बिच्छू, वृश्चिक 2. सौर पंचांग का आठवाँ महीना

۱. بچهو، ورشچک ۲. سورپنچانګ کا آټهوان مهینه

لړمون लड़मून *نر.م.* कलेजी, फेफड़ा और दिल का समूह

کلیجي، پهپهړا اور دل کا سموه

لړمی लड़मइ *ښځ.ج.* पित्ती, एक प्रकार का चर्म रोग

پټّي، اېک پرکارکا روګ

لړومی लड़ूमै *نر.م.* 1. कुरेदनी 2. उत्सुक, इच्छुक

۱. کرېدنې ۲. اتسک، اچهّک

لړونی लड़ूनै *نر.م.* कुरेदनी کرېدنې

لړه लड़ः *ښځ.م.* 1. पंक्ति, कतार 2. माला (मोती का), लड़ी 3. कोहरा

۱. پنکتي، قطار ۲. مالا (موتي کا)، لړي ۳. کوهرا

لړی लड़इ *ښځ.م.* 1. पंक्ति, कतार 2. माला (मोती का), लड़ी

۱. پنکتي، قطار ۲. مالا (موتي کا)، لړي

لزوم लूज़ूम *نر.م.* 1. आवश्यकता 2. अनिवार्यता

۱. آوشیکتا ۲. انیواریتا

لزوماً लूज़ूमन *ق.* अनिवार्य रूप से انیواری روپ سي

لزند लज़ंद *ص.نر.ج.* 1. डुबाव 2. सोखाई

۱. ډباؤ ۲. سوکهایي

لږ लग *ص.نب.* कम, थोड़ा, अल्प کم ، تهورا، الپ

لږترلږه लगतरलगः *ق.* कम से कम کم سي کم

لږځه लगसा *ق.* कुछ, थोड़ा, अल्प کچهه، تهورا، الپ

لږکوتی लगकोटी *ق.* थोड़ा-सा, कम تهورا- سا، کم

لړوالی कमी, अभाव, अल्पता *نر.م.* **لګوالۍ** कमी, अभाव, अल्पता

لړوړ ډېر कुछ कुछ, जरा सा *ق.* **لږ لږ ډېر** कुछ कुछ, जरा सा

لړول घटाना, कम करना *مص.مت.* **لګول** घटाना, कम करना

لړېدل कम होना, ह्रास होना, कमी आ जाना, हलका होना *مص.ل.* **لګېدل** कम होना, ह्रास होना, कमी आ जाना, हलका होना

لس दस *ش.* **لس** दस

لسان भाषा *نر.م.* **ژبه** भाषा

لست सूची, तालिका *نر.م.* **لیست** सूची, तालिका

لستونی आस्तीन, बाँह *نر.م.* **لاستوڼی** आस्तीन, बाँह

لسګون अफगानिस्तान का दस रुपया, दस का अफ़ग़ानी नोट *نر.م.* **لسګون** अफगानिस्तान का दस रुपया, दस का अफ़ग़ानी नोट

لسم दसवाँ *ش.* **لسم** दसवाँ

لسی अफ़ग़ानिस्तान का दस रुपया *نر.م.* **لسۍ** अफ़ग़ानिस्तान का दस रुपया

لشکه 1. डंक, दंश 2. अंकुश *ښځ.م.* **لشک:** 1. डंक, दंश 2. अंकुश

لشکي कुछ-कुछ, जरा-सा *ق.* **لشکی** कुछ-कुछ, जरा-सा

لشماتي गुनगुना, हल्का गरम *ص.ښځ.ج.* **لشماتی** गुनगुना, हल्का गरम

لشته डंक *ښځ.م.* **لشت:** डंक

لښته 1. पतली सीधी टहनी 2. पतली सुंदर लड़की *ښځ.م.* **لښت:** १. पतली सीधी टहनी २. पतली सुंदर लड़की

لښتی नाली 2. खाई .11 *نر.م.* **لښتۍ** १. नाली२. खाई

لښتی कर्णफूल, कान की बाली *ښځ.م.* **لښتۍ** कर्णफूल, कान की बाली

لښکر फौज *نر.م.* **لښکر** फौज

لښکرخای फौजी चौकी, रक्षक सेना *نر.م.* **لښکرکوټ** फौजी चौकी, रक्षक सेना

لښکی छुरिका, नश्तर *نر.م.* **لښکۍ** छुरिका, नश्तर

لښل प्रवास करना, स्थान बदलना, चला जाना *مص.ل.* **لاړل** प्रवास करना, स्थान बदलना, चला जाना

لښونی प्रवासी, प्रदेशों में रहने वाला *نر.م.* **لاړونکی** प्रवासी, प्रदेशों में रहने वाला

لطف कृपा, उपकार *نر.م.* **لطف** कृपा, उपकार

لطفاً कृपया *ق.* **لطفاً** कृपया

لطیفه चुटकुला, लतीफा *ښځ.م.* **لطیفه:** चुटकुला, लतीफा

لعاب मुँह से बहती हुई लार, थूक , *نر.م.* **لعاب** मुँह से बहती हुई लार, थूक

لعل माणिक, क़ीमती पत्थर *نر.م.* **لعل** माणिक, क़ीमती पत्थर

لعنت 1. अभिशाप 2. दुर्वचन, अपशब्द *نر.م.* **لعنت** १. अभिशाप २. दुर्वचन, अपशब्द

لعین 1. अभिशप्त 2. निंदनीय *ص.نر.م.* **لعین** १. अभिशप्त २. निंदनीय

لغن 1. विडंबना 2. कटाक्ष, व्यंग्य *نر.م.* **لغان** १. विडंबना २. कटाक्ष, व्यंग्य

لغت शब्द *نر.م.* **لغت** शब्द

لغته 1. लात 2. पाद प्रहार, लात से मारना *ښځ.م.* **لغت:** १. लात २. पाद प्रहार, लात से मारना

لغړ 1. नंगा, नग्न 2. शुद्ध 3. बेशर्म *ص.نر.م.* **لغړ** १. नंगा, नग्न २. शुद्ध ३. बेशर्म

لغړتوب 1. नंगापन, नग्नता 2. बेशर्मी *نر.م.* **لغړتوب** १. नंगापन, नग्नता २. बेशर्मी

لغړتیا 1. नग्नता, नंगापन 2. बेशर्मी *ښځ.م.* **لغړتیا** १. नग्नता, नंगापन २. बेशर्मी

لغړندوکی मिट्टी में लुढ़कने वाला, लोटने वाला *ص.نر.م.* **لغړندوکی** मिट्टी में लुढ़कने वाला, लोटने वाला

لغزول लग़ड़वल *مص.مت.* 1. नंगा करना 2. लुढ़काना

١. ننگا كرنا ٢. لڑهكانا

لغڑبدل लग़ड़ेदल *مص.ل.* 1. नंगा होना, विवस्त्र होना, निर्वस्त्र होना 2. बेलना, लोटना

١. ننگا هونا، ويوستر هونا، نروستر هونا ٢. بيلنا، لوتنا

لغښتل लग़ख़तल *مص.ل.* 1. लुढ़काना 2. परिक्रमा करना

١. لڑهكانا ٢. پريكرما كرنا

لغم बिल, सुरंग *نر.م.* लग़ाम बिल، سرنگ

لغوړن लगवड़न *ص.نر.م.ج.* 1. गंदा, मटियाला 2. चिकनाई से भरा हुआ

١. گندا، متيالا ٢. چكنايي سي بهرا هوا

لغوړنول लगवड़नवल *مص.مت.* गंदा करना, मैला करना

گندا كرنا، ميلا كرنا

لغوړنبدل लगवड़नेदल *مص.ل.* गंदा होना. گندا هونا

لغونی लगूनै *نر.م.* खाना बनाने का मिट्टी का बर्तन

كهانا بنانے كا متّي كا برتن

لغوه लगव: *ص.نب.* अमान्य; बेफ़ायदा; रद्द; बेकार

امانيه؛ بي فايده؛ ردّ؛ بي كار

لفاظي लफाजी *مبځ.م.* शब्दाडंबर, बातूनीपन

شبداڈمبر، باتونی پن

لفافه लिफाफ: *مبځ.م.* 1. आवरण 2. खोल, लिफाफा 3. ऊपर दिखने वाला सामान 4. कफन

١. آورن ٢. خول، لفافه ٣. اوپر دكهني والا سامان ۴. كفن

لفټ लिफ्ट, उत्थापक *نر.م.* लफ़्ट، انتهاپک

لفظ शब्द *نر.م.* लफ्ज شبد

لفظي शाब्दिक *ص.نب.* लफ्जी شابدک

لقب उपाधि, पदवी *نر.م.* लक़ब اپادهي، پدوي

لک लख *نر.م.* 1. लाख 2. स्तंभित, सीधा, कड़ा

١. لاكھ ٢. استنبهت، سيدها، كڑا

لکړه लकड़: *مبځ.م.* 1. छड़ी, लाठी 2. खंभा 3. सीक कबाब

١. چهڑي، لاٹهی ٢. كهنبها ٣. سيک كباب

لکنت हकलाना *نر.م.* लूक्नत هكلانا

لک ویوک लकूबूक *ص.نر.ج.* ऊबड़-खाबड़, ऊँचा-नीचा

اوبڑ-كهابڑ، اونچا-نيچا

لکوټي लकूटी *ق.* कुछ-कुछ, जरा-सा

كچھ- كچھ، ذرا- سا

لکول लकवल *مص.مت.* खड़ा करना, स्तंभित करना

كهڑا كرنا، استنبهت كرنا

لکه लक: *ص.نب.* जैसा جيسا

لکه लक: *مبځ.م.* धब्बा, दाग دهبّا، داغ

لکۍ लकइ *مبځ.م.* पूँछ, दुम پونچھ، دم

لګاو लगाव *نر.م.* धड़कन, विस्पंदन, कंपन

دهڑكن، وسپندن، كمپن

لګاوو लगाऊ *ص.نر.* 1. फसादी, झगड़ालू 2. खर्च करने वाला

١. فسادی، جهگڑالو ٢. خرچ كرني والا

لګت लगत *نر.م.* पादप्रहार, लात پادپرهار، لات

لګډ लगड *نر.م.* धाराजल, प्रवाह دهاراجل، پرواه

لګښت लगख्त *نر.م.* व्यय, खर्च, लागत

ويى، خرچ، لاگت

لګ لګ लगलग *نر.م.* सारस سارس

لګن लगन *نر.م.* कड़ाही, आटा गूँधने का बर्तन

كڑاهي، آٹا گودهني كا برتن

لګول लगवल *مص.مت.* 1. लगाना, जलाना, सुलगाना 2. खर्च करना 3. जोड़ना

١. لگانا، جلانا، سلگانا ٢. خرچ كرنا ٣. جوڑنا

لګه درګه लगादरग: *مبځ.م.* बहुत से लोगों के दौड़ने की आवाज़

بهت سي لوگون كي دوڑني كی آواز

لګیا लग्या *ص.نب.* व्यस्त ويست

لګېدل लगेदल *مص.ل.* 1. लगना 2. सुलगना 3. खर्च होना 4. मारा जाना, प्रहार किया जाना

١. لگنا ٢. سلگنا ٣. خرچ هونا ۴. مارا جانا، پرهاركياجانا

لل लल *نر.م.* 1. शक्ति, ऊर्जा 2. वादा, वचन 3. मूर्ख 4. गवाह

١. شكتي، ارجا ٢. وعده، وچن ٣. مورکھ ۴. گواه

لل کل आश्चर्य-चकित, अचंभित *ص.نر.ج.* ललगल
آشچری- چکت، اچنبهت

للمه ललमः *ث.م.* ऊँची कृषि भूमि اونچي کرشي بهومي

للمي ललमी *ص.ب.* वह फसल जो ऊँची जगह पर बारिश के पानी से होती है
وه فصل جو اونچی جگه پر بارش کي پاني سي هوتي هي

للو ललो *ث.م.* लोरी لوري

للو ललू *ن.م.* अयोग्य व्यक्ति.ईوگی ویکتي

للون ललून *ن.م.* निराई نرايي

للونول ललूनवल *مص.مت.* निराना نرانا

لم लम *ن.م.* मोटी पूँछ (भेड़) موتي پونڇهه (بهيڑ)

لماست 1. लंबा लेटा हुआ 2. सोया *ص.نر.* ल्मासत
١. لمبا لٻيٽا هوا ٢. سويا هوا

لمانخل 1. उत्सव मनाना 2. आदर करना 3. हिफाजत करना *مص.مت.* ल्मांजल
١. اوتسو منانا ٢. آدر کرنا ٣. حفاظت کرنا

لمبر संख्या, नंबर *ن.م.* लम्बर
سنکهيان، نمبر

لمبل नहाना, तैरना.ना *مص.ل.* लम्बल
نهانا، تيرنا

لمبولمبو तैरना *ث.م.* लम्बो
تيرنا

لمبول नहलाना, स्नान करना, धोना, किसी के बदन पर पानी डालना *ص.مت.* लम्बवल
نهلانا، اسنان کرنا، دهونا، کسی کي بدن پر پاني ڍالنا

لمبه 1. ज्वाला, शोला 2. ताव, गर्मी 3. एक प्रकार की बीमारी *ث.م.* लम्बः
١. جوالا، شوله ٢. تاو، گرمي ٣. اٻک پرڪارڪی بيماري

لمبيدل 1. तैरना 2. नहाना 3. बदन धोना, बदन पर पानी बहाना *مص.ل.* लम्बेदल
١. تيرنا ٢. نهانا ٣. بدن دهونا، بدن پر پاني بهانا

لمټک 1. नीच, कमीना 2. काहिल कुत्ता 3. दोगला कुत्ता *ص.نر.م.* लम्टक
١. نيچ، کمينه ٢. کاهل کتّا ٣. دوغلا کتّا

لمچړلمچړ दुमकटा, पूँछकटा *ص.نر.* लम्चड़
دمکٹا، پونڇهه کٹا

لمځی 1. ऊनी क़ालीन 2. एक प्रकार की शिकारी चिड़िया; गिद्ध *ن.م.* लम्सै
١. اونی قالين ٢. اٻک پرڪار کی شڪاري چريا؛ گدهه

لمدبل आर्द्रता, नमी *ن.م.* लम्दबल
آدرتا، نمي

لمدول गीला करना, नम करना *مص.مت.* लम्दवल
گيلا کرنا، نم کرنا

لمدېدل गीला होना, नम होना *مص.ل.* लम्देदल
گيلا هونا، نم هونا

لمر सूर्य, सूरज *ن.م.* लमर
سوريی، سورج

لمرپرېواته 1. सूर्यास्त, संध्या, शाम 2. पश्चिम *ن.م.* लमरप्रेवातः
١. سورياست، سندهيا، شام ٢. پڇم

لمرتندره सूर्य ग्रहण *ث.م.* लमरतनदरः
سوريه گرهن

لمرټک मध्याह्न, दोपहर *ن.م.* लमरटग
مدهياهن، دوپهر

لمرځرک सूर्योदय *ن.م.* लमरसरक
سوريودی

لمرځریکه धूप *ث.م.* लमरसरीकः
دهوپ

لمرخاته 1. सूर्योदय 2. पूर्व, पूरब *ن.م.* लमरखातः
١. سوريودی ٢. پورو، پورب

لمرختیځ पूरब, पूर्व *ص.نر.م.* लमरखतीज
پورب، پورو

لمرکلی सूर्यमुखी फूल *ن.م.* लमरगलै
سوريی مکهي پهول

لمرلوېدل सूर्यास्त होना, संध्या होना *مص.ل.* लमरलवेदल
سورياست هونا، سندهيا هونا

لمرلوېده 1. सूर्यास्त 2. पश्चिम *ن.م.* लमरलवेदः
١. سورياست ٢. پڇم

لمرلوېدیځ पश्चिम پڇم *ن.م.* लमरलवेदीज

لمرنی सूर्य संबंधी, सौर, सूर्य *ص.نر.م.* लमरनै
سوری سنبندهي، سور، سوریَ

لمریز सौर سور *ص.نر.م.* लमरीज़

لمړ दो पहाड़ों के बीच का रास्ता, दर्रा, घाटी *ن.م.* लमड़
دو پهارون کي بيچ کا راسته، درّا، گهاٹي

لمسول لمسول *مص.مت.* उकसाना, भड़काना, उत्तेजित करना
اکسانا، بھڑکانا، اتّیجت کرنا

لمسون لمسون *نر.م.* उत्तेजना, उकसाहट
اتّیجنا، اکساہٹ

لمسه لمسه: *ښځ.م.* उत्तेजना, उकसाहट
اتّیجنا، اکساہٹ

لمسی لمسۍ *نر.م.* पोता, पौत्र پوتا، پوتر

لمغړی لمغړی *ص.نر.م.* 1. धोखा, छल 2. चाटुकार, चालबाज़
۱. دھوکھا، چھل ۲. چاٹوکار، چالباز

لمن لمن *ښځ.م.* स्कर्ट, घाघरे का किनारा, दामन, کنارا
اسکرٹ، گھاگھری کا کنارا، دامن، کنارا

لمنځه لمنځ: *ښځ.م.* देवदार, चीड़ का पेड़, एक पहाड़ी पेड़ जिसके पत्ते हमेशा हरे होते हैं
دیودار، چیر کا پیڑ، ایک پہاری پیڑ جس کی پتّی ہمیشہ ہری ہوتی ہیں

لمنه لمنه: *ښځ.م.* स्कर्ट, घाघरे का किनारा दामन, کنارا
اسکرٹ، گھاگھری کا کنارا، دامن، کنارا

لمېسل لمېسل *مص.مت.* लिखना, मसौदा तैयार करना
لکھنا، مسودا تیّار کرنا

لندبل لندبل *نر.م.* आर्द्रता, नमी آدرتا، نمي

لندول لندول *مص.مت.* आर्द्र करना, नम करना
آدر کرنا، نم کرنا

لندېدل لندېدل *مص.ل.* आर्द्र होना, नम होना
آدر ہونا، نم ہونا

لنډ لنډ *ص.نر.م.ج.* छोटा, लघु چھوٹا، لگھو

لنداک لنداک *ص.نر.م.* निकटदर्शी, अदूरदर्शी बेफिक्र; तंग नजर, जो दूर की नहीं सोचता
نکٹورشي،ادوردرشي،بےفکر؛ تنگ نظر،جو دور کی نہیں سوچتا

لنډ بزری لنډبجرۍ *نر.م.* बाज, श्येन باز، شیہن

لمپاری لمپارۍ *ص.نر.م.* स्वार्थी سوارتھي

لنډ په لنډ لنډپالنډ *ق.* 1. अविलंब, तत्काल, फौरन 2. कुछ देर बाद
۱. اویلمب، تتکال، فوراً ۲. کچھ دیربعد

لنډغر لنډګر *ص.نر.* आवारा, बेशर्म آوارا، بےشرم

لنډکی لنډکۍ *ص.نر.م.* बहुत छोटा, लघु
بھت چھوٹا، لگھو

لنډګنډ لنډګنډ *ق.* तत्काल, अविलंब, फौरन, जल्दी
تتکال، اویلمب، فوراً، جلدي

لنډوالی لنډوالی *نر.م* संक्षिप्तता, लघुता سنشپتتا، لگھوتا

لنډور لنډور *ص.نر.* निकटदर्शी, अदूरदर्शी, बेफिक्र, तंग नजर, जो दूर की नहीं सोचता
نکٹدرشي، ادوردرشي، بي فکر، تنگ نظر، جودورکی نہین سوچتا

لنډول لنډول *مص.مت.* 1. छोटा करना 2. कम करना 3. फैसला करना 4. निकट करना
۱. چھوټا کرنا ۲. کم کرنا ۳. فیصلہ کرنا ۴. نکټ کرنا

لنډون لنډون *نر.م.* 1. निर्णय, फैसला 2. लघुता
۱. نرنی، فیصلہ ۲. لگھوتا

لنډهر لنډهر *ص.نر.* आवारा آوارا

لنډاکاز لنډاکاز *نر.م.* सफेद हंस سفید ھنس

لنډی لنډۍ *ص.نر.م.* 1. लघु, छोटा 2. दुमकटा
۱. لگھو، چھوټا ۲. دمکټا

لنډۍ لنډۍ *ښځ.م.* 1. जहरीला साँप 2. लोकगीत
۱. زھریلا سانپ ۲. لوک گیت

لنډیز لنډیز *نر.م.* सारांश, संक्षेप; निचोड़; खुलासा
سارانش، سنشپپ،؛ نچوڑ؛ خلاصہ

لنک لنګ *نر.م.* धोती, लुँगी, वह कपड़ा जो नहाते समय कमर में बाँधते हैं
دھوتي، لنګي، وہ کپڑاجونہاتي سمی کمرمین باندھتي ہین

لنکتون لنګتون *نر.م.* प्रसव, प्रसूति, बच्चा जनने का समय, बच्चा जनने की जगह
پرسو، پرسوتي، بچّہ جننے کا سمی

لنګر لنګر *نر.م.* 1. अनाथालय, धर्मशाला 2. लंगर, सहारा, ऐंकर
۱. اناتھالی، دھرمشالا ۲. لنګر، سھارا، اینکر

لنګوټه لنګوټ: *ښځ.م.* पगड़ी, मुरेठा پگڑي، مرہٹھا

لنگوٹی लंगोटै *نر.م.* 1. छोटी पगड़ी 2. छोटी लुँगी
۱. چھوتي پگڑي ۲. چھوتي لنگي

لنگور लंगूर *نر.م.* बंदर, लंगूर بندر، لنگور

لنگور लंगोर *نر.م.* अंगूठा और अंगुलियों के बीच की दूरी
انگوٹھا اور انگلیون کي بیچ کی دوري

لنگون लंगून *نر.م.* प्रसव, प्रसूति پرسو، پرسوتي

لنکه लंग: *ښځ.م.* 1. जन्म देने वाली जननी 2. रस्सी 3. सँभालना, सहायता
۱. جنم دېنې والي جننې ۲. رسّي ۳. سنبهالنا، سهايتا

لنگیدل लंगेदल *مص.مت.* जन्म देना جنم دېنا

لوڅ लव *نر.م.* 1. लुनाई, फसल का काटना, कटाई 2. बेल की फैली हुई शाखा, अंगूर की लंबी टहनी
۱. لونايي، فصل کا کاټنا، کټايي ۲. بېل کی پهېلي هويي شاخا، انګور کی لمبي ټهني

لو लो *ښځ.م.* 1. अभिलाषा, ख्वाहिश, शौक, प्यार 2. बड़ा, दीर्घ, लोय का स्त्रीलिंग
۱. ابهيلاشا، خواهش، شوق، پيار ۲. برا، ديرګهـ، لوی کا استرلنګ

لو लू *نر.م.* धुआँ, धूम्र دهوان، دهومر

لوا लिवा *ښځ.م.* ब्रिगेड, वाहिनी بريګېډ، واهني

لوات ल्वात *ص.نر.م.* खुला کهلا

لواتیدل ल्वातेदल *مص.ل.* खुल जाना, आँखें खुल जाना
کهل جانا، آنکهېن کهل جانا

لوار ल्वाड़ *ص.نر.م.* रूक्ष, कठोर, खुरदरा
روکش، کټهور، کهردرا

لوازم लवाजिम *نر.ج.* आवश्यक, अपेक्षित, जरूरी सामान
آوشيک، اپيکشت، ضروري سامان

لوایي ल्वायी *ښځ.م.* सूर्योदय, भोर, सवेरा
سوريودی، بهور، سوېرا

لوباتل लूबातल *مص.مت.* कसम देना, शपथ दिलाना.
قسم دېنا، شپټهه دلانا

لوبغاړی लोब्गाड़ै *نر.م.* खिलाड़ी کهلاړي

لوبغالی लोब्गालै *نر.م.* खेल का मैदान کهېل کا مېدان

لوبول लोबवल *مص.مت.* 1. खेलाना 2. धोखा देना
۱. کهېلانا ۲. دهوکها دېنا

لوبه लोब: *ښځ.م.* खेल کهېل

لوبیا लोब्या *ښځ.م.ج.* सेम, लोबिया, سېم، لوبيا

لوپ लूप *نر.م.* चाल, कला چال، کلا

لوپټه लोपट: *ښځ.م.* शाल, दुपट्टा شال، دوپټّه

لوپه لوپه लूपालूप: *ص.نب.* घुंघराले बाल
گهونګهرالي بال

لوت लवत *ص.نر.م.ج.* ढीला, काहिल, बेकार
ډهيلا، کاهل، بېکار

لوټ लूट *نر.م.* लूट-मार لوټ - مار

لوټ लोट *نر.م.* बैंक का नोट بېنک کا نوټ

لوټکی लोटकै *نر.م.* 1. चिकनी मिट्टी का शंकु 2. मिट्टी का बर्तन
۱. چکني مټّي کا شنکو ۲. مټّي کا برتن

لوټمار लूटमार *نر.م.* लुटेरा, लूटमार करने वाला
لټېرا، لوټ مار کرني والا

لوټماله लूटमाल: *ښځ.م.* पटरा, हेंगा پټرا، هېنګا

لوټول लूटवल *مص.مت.* लूटना, डकैती करना
لوټنا، ډکېټي کرنا

لوټه लूट: *ښځ.م.* ढेला, लोष्ठ ډهېلا، لوشټهه

لوټه लोट: *ښځ.م.* मग مګ

لوټي लूटी *ص.نر.م.* दरिद्र, गरीब.دردر،غريب

لوټیدل लूटेदल *مص.ل.* लूटपाट होना, डकैती होना, लूटा जाना
لوټ پاټ هونا، ډکېټي هونا، لوټا جانا

لوچک लूचक *ص.نر.م.* लुच्चा, आवारा ګنډا، آواره

لوچی लूचै *نر.م.* तली हुई पतली रोटी, चपाती, घी लगी हुई चपाती
تلي هويي پتلي روټی، چپاتي، ګهی لګی هويي چپاتي

لوڅ लूस *ص.نر.ج.* नंगा, नग्न ننګا، نګن

لوڅکه लूसक: *ښځ.م.* गुड़िया, पुतली ګوډيا، پتلي

لوڅکی لوسکے *ص.نر.م.* चापलूस, चाटुकार
چاپلوس، چاټوکار

لوڅول لوسول *مص.مت.* नंगा करना ننګا کرنا

لوڅي پوڅي لوسي پوسي *ښځ.ج.* 1. हाथ-पाँव मारना, रोना-धोना 2. मजबूर
١. هاټه - پاؤن مارنا، رونا- دهونا ٢. مجبور

لوڅېدل لوسېدل *مص.ل.* नंगा होना ننګا هونا

لوحه لوحه: *ښځ.م.* सूचना-पट्ट سوچنا - پټّ

لوخبره لوخبره: *ښځ.م.* शेखी बघारना لوخبره شېخي بګهارنا

لوخرول لوخړول *مص.مت.* मिट्टी में लपेट देना
متّي مېن لپېتي دېنا

لوخره لوخړ: *ښځ.م.* 1. सघन धुआँ 2. धूल, गर्द
١. سګهن دهوان ٢. دهول، ګرد

لوخه لوخ: *ښځ.م.* चाबुक,एक प्रकार की घास है जिससे चटाई बनाई जाती है
چابک،اېک پرکار کی ګهاس هي جسسي چټاېي بناېي جاتی هي

لودانه لودانه: *ښځ.م.* 1. जलप्रपात 2. मूत्रमार्ग
١. جل پرپات ٢. موترمارګ

لودره لودره: *ښځ.م.* दीर्घ चरण, दीर्घ पंक्ति, लंबा टांका
دیرګهـ چرن، دیرګهـ پنکتي، لمبا ټانکا

لودل لودل *مص.ل.* गवाह या साक्षी होना
ګواه یا ساکشي هونا

لودن لودن *نر.م.* दिशा, ओर دشا، اور

لوډه لوډه: *نر.م.* मूर्ख, बेवकूफ مورکهـ، بېوقوف

لور لور *ښځ.م.* बेटी, पुत्री بېټي، پتري

لور لور *نر.م.* 1. हँसिया, दराँती 2. दिशा, ओर
١. هنسیا، درانتي ٢. دیشا، اور

لور لور *نر.م.* सद्भाव, मित्रभाव. سدبهاؤ، متر بهاؤ

لورنه لورنه: *ښځ.م.* सद्भाव, मित्रभाव
سد بهاؤ، متربهاؤ

لورول لوړول *مص.ل.* अच्छा व्यवहार करना, अच्छा सलूक करना
اچّها ویوهارکرنا، اچهاً سلوک کرنا

لورونه لوړونه: *ښځ.م.* मित्रभाव, अच्छा व्यवहार
متر بهاؤ، اچّها ویوهار

لوری لوړی *نر.م.* दिशा, ओर دشا، اور

لوریه لوړیه: *ښځ.م.* अच्छा व्यवहार, मित्रभाव
اچّها ویوهار، متر بهاؤ

لور لوړ *ص.نر.م.ج.* 1. ऊँचा, लंबा 2. डंडा, लाठी
١. اونچا، لمبا ٢. ډنډا، لاټهي

لورتیا لوړتیا *ښځ.م.* 1. उत्तोलन, उत्थापन, ऊँचाई 2. उन्नति, प्रगति
١. اټولن، اتتهاپن، اونچاېي٢. اتّتي، پرکتي

لوړل لوړل *مص.ل.* कसम खाना, शपथ लेना
قسم کهانا، شپټه لېنا

لوړه لوړه: *ښځ.م.* शपथ, सौगंध, कसम
شپټهـ ، سوګندهـ ، قسم

لوړوالی لوړوالی *نر.م.* उत्थापन, उत्तोलन, ऊँचाई
اتّهاپن، اټولن، اونچاېي

لوړه لوړه: *ښځ.م.* उच्चभूमि, अधित्यका, चढ़ाई
اچّبهومي، ادهېتیکا، چڑهاېي

لوړي خوري لوړی خوری *ښځ.ج.* उतार-चढ़ाव, जीवन के सर्द-गर्म
اتار- چڑهاؤ، جېون کي سرد- ګرم

لوړېدل لوړېدل *مص.ل.* 1. चढ़ना, बढ़ना 2. उन्नति पाना, तरक्की पाना
١. چڑهنا، بڑهنا ٢. اتّتي پاناء ترقّي پانا

لوز لوز *نر.م.* वचन, प्रतिज्ञा, शब्द
وچن، پرتګیا، شبد

لوژ لوژ نر.م. बालकनी, गैलरी بالکني، ګېلري

لوږه لوږه: *ښځ.م.* भूख, लालसा بهوکها، لالسا

لوست لوست *نر.م.* पढ़ना, अध्याय, सबक
پڑهنا، ادهیاى، سبق

لوست لوست *نر.م.* उल्टी التي

لوستل لوستل *مص.مت.* पढ़ना پڑهنا

لوستل لوستل *مص.مت.* उल्टी करना التي کرنا

لوستل لوستل *مص.مت.* बिखेरना, छितराना
بکهېرنا، چهترانا

لوستونکی لوستونکی *نر.م.* पाठक پاٹھک

لوستی لوستی *ص.نر.* शिक्षित, साक्षर شکشت، ساکشر

لوشکی لوشکی *نر.م.* चावल का पकवान چاول کا پکوان

لوشل لوشل *مص.مت.* दूध दुहना دودھ دوھنا

لوشونکي لوشونکي *ښځ.م.* ग्वालिन گوالن

لوښتی لوښتی *نر.م.* बादाम بادام

لوښه لوښه *ښځ.م.* आदत, चाल-चलन عادت، چال-چلن

لوښی لوښی *نر.م.* बरतन, पात्र برتن، پاتر

لوغ لوغ *نر.م.* दुहना دوھنا

لوغړن لوغړن *ص.نر.ج.* 1. जला और धुएँ से काला 2. बदनसीब, बदक़िस्मत 3. चर्बीला, चिकनाई से भरा

۱. جلا اور دھوپن سي کالا ۲. بدنصیب، بدقسمت ۳. چربیلا، چکنایي سي بھرا

لوغړول لوغړول *مص.مت.* मिट्टी और राख में पलट देना, लुढ़कना, घुमाना

مٹّي اور راکھ مںں پلٹ دںنا، لڑھکنا، گھومانا

لوغړېدل لوغړېدل *مص.ل.* घुमाना, लुढ़कना, मिट्टी और राख में पलट देना

گھومانا، لڑکانا،مٹّي اور راکھ مںں پلٹ دںنا

لوغزه لوغزه *ښځ.م.* दुधारू, दूध देने वाली गाय, बकरी

دودھارو، دودھ دںنے والی گای، بکري

لوغل لوغل *مص.مت.* दुहना دوھنا

لوغول لوغول *مص.مت.* 1. आग वाली राख में पलटना, धुएँ और राख से काला करना, धीरे-धीरे जलाना, सुलगाना 2. बात को लंबा खींचना

۱. آگ والي راکھ مںں پلٹنا، دھوپن اور راکھ سي کالا کرنا، دھیري-دھیري جلانا، سلگانا ۲. بات کولمبا کھینچنا

لوغېدل لوغېدل *مص.ل.* 1. राख में पलटे खाना, वह राख जिसमें आग हो 2. धीरे-धीरे जलना 3. बात को लंबा खींचना

۱. راکھ مںں پلٹتي کھانا، وہ راکھ جسمںں آگ ھو ۲. دھیري-دھیري جلنا ۳. بات کو لمبا کھینچنا

لوک لوک *نر.م.* 5 वर्षीय ऊँट ۵ ورشیه اونٹ

لوکاټ لوکاټ *نر.م.ج.* लोकाट वृक्ष, लोकाट का वृक्ष और उसका फल, एक प्रकार के पीले रंग का फल

لوکاټ ورکش، لوکاټ کا ورکش اور اسکا پھل، اںک پرکار کي پیلي رنگ کا پھل

لوکسمبورګ لوکسمبورګ *نر.م.* लक्सेमबर्ग देश لکسمبرگ دںش

لوګر لوګر *نر.م.* अफ़ग़ानिस्तान का एक प्रांत افغانستان کا اںک پرانت

لوګری لوګری *نر.م.* लुनेरा, फसल काटने वाला لونںرا، فصل کاٹنے والا

لوګن لوګن *ص.نر.ج.* धूमित, जिसमे धुआँ लगा हो, धुआँ देने वाला, वह जो ज्यादा धुआँ देता हो

دھومت، جسمںں دھوان لگاھو، دھوان دںنے والا، وہ جو زیادہ دھوان دںتا ھو

لوګه لوګه *ښځ.م.* लोग: बंजरभूमि بنجربھومي

لوګی لوګی *نر.م.* धुआँ, धूम دھوان، دھوم

لولپاندې لولپاندې *ص.نر.م.* 1. पूर्ण रूप से जला हुआ 2. शोक, दुख 3. चाहने वाला

۱. پورن روپ سي جلا ھوا ۲. شوک، دکھ ۳. چاھنے والا

لولپه لولپه *ص.نب.* 1. पूर्ण रूप से जला हुआ 2. शोक, दुख 3. चाहने वाला

۱. پورن روپ سي جلا ھوا ۲. شوک، دکھ ۳. چاھنے والا

لولکی لولکی *نر.م.* लकड़ी का बेलनाकार टुकड़ा, लकड़ी का कुंदा

لکڑي کا بںلناکار کا ٹکڑا،لکڑي کا کندا

لولوګر لولوګر *نر.م.* धूहा, बिजूखा, डरावना, वह पुतला जो पक्षियों को डराने के लिए बनाया जाता है

دھوھا، بجوکھا، ڈراونا، وہ پتلا جو پکشیون کو ڈراني کي لي بنایا جاتا ھي

لولو لولو *ښځ.م.* 1. बाजूबंद 2. उपशाखा

۱. بازوبند ۲. اپشاخآ

لولی لولی *ښځ.م.* फूहड़ स्त्री, कुलटा, रंडी پھوھراستري، کلٹا، رنڈي

لومبر لومبر *نر.م.* 1. लोमड़ी 2. कम अक़ल

۱. لومڑي ۲. کم عقل

لومبرنی प्रथम, प्रारंभिक, *ص.نر.م.* **لومبړنۍ** प्राथमिक
پرتهم، پرارنبهک، پراتهمک

لومړی प्रथम, पहला *ص.نر.م.* **لومړۍ** پرتهم، پهلا

لومنې गर्व करना, घमंड *مښ.م.* **لومنه کول**
ګروکرنا، ګهمنډ

لومه फंदा, जाल *مښ.م.* **لومې** پهندا، جال

لونټه दुमकटा *ص.نب.* **لوټ**:
دمکټا

لونټی مونټی दुमकटा और कनकटा *ص.نر.م.* **لوټمونټ**
دمکټا اورکنکټا

لوند नम, गीला, आद्र, तर, भीगा हुआ *ص.نر.م.* **لوند**
نم، ګیلا، آدر، تر، بهیګا هوا

لوند خیشت सोखने की क्रिया; बहुत गीला, बहुत नम, तर *ص.نر.* **لوندخیشت**
سوکهني کی کریا؛ بهت ګیلا، بهت نم، تر

لوندوالی नमी, तरी, रतूबत *نر.م.* **لوندوالۍ**
نمی، تری، رطوبت

لوند 1. अकेला, कुँवारा 2. विधुर 3. बेकार फिरने वाला व्यक्ति *ص.نر.* **لوند**
١. اکیلا، کنوارا ٢. ودهر ٣. بیکار پهرني والا ویکتي

لوندہ 1. आवारा महिला, 2. अविवाहित महिला, अकेली महिला *ص.نب.* **لوندې**:
١. آوارا مهیلا ٢. اویواهت مهیلا، اکیلي مهیلا

لونګ लौंग, लवंग *نر.م.* لونګ، لَوَنګ **لوڼګ**

لونګی 1. पगड़ी 2. रेशमी पगड़ी, बड़ी रेशमी शॉल *مښ.م.* **لونګۍ**
١. پګړي ٢. ریشمي پګړی، بړی ریشمي شال

لونګی चावल का प्रकार, एक प्रकार का सुगंधित चावल *مښ.م.ج.* **لونګۍ**
چاول کا پرکار، ایک پرکارکا سوګهندهت چاول

لونګین लौंग की माला जिसे महिलाएँ गले में पहनती है *نر.م.* **لونګینه**
لونګ کی مالا جسي مهیلاپن ګلي مین پهنتي هي

لونل 1. छितराना, फैलाना 2. ओसाना *مص.مت.* **لونل کول**
١. چهترانا، پهپلنا ٢. اوسانا

لوه इच्छा, ख्वाहिश ابچهّا، خواهش *مښ.م.* **لوه**

لوهه इच्छा, ख्वाहिश ابچهّا، خواهش *مښ.م.* **لوهه**:

لوی 1. बड़ा, बुजुर्ग, विशाल, ऊँचा 2. लंबा *ص.نر.ج.* **لوڅ**
١. برا، بزرګ، ویشال، اونچا ٢. لمبا

لوي लवी *نر.ج.* काजल, कालिख کاجل، کالکهـ **لوي**

لوپدل 1. गिरना, झड़ना, गिर पड़ना, कम होना 2. चिल्लाना, फरियाद करना *مص.ل.* **لوڅېدل**
١. ګرنا، جهڑنا، ګرپڑنا، کم هونا ٢. چلاّنا فریاد کرنا

لوپدیځ पश्चिम *نر.م.* **لوڅېدیځ**

لوپشت बालिश्त, बित्ता *مښ.م.* **لوڅشت** بالشت، بتّا

لوپشتکی बौना, नाटा.*نر.م.* **لوڅشتکۍ** بونا، ناټا

لوپشتول बित्ते से नापना *مص.مت.* **لوڅشتوول**
بتّي سي ناپنا

لوړښت 1. वृद्धि 2. बड़प्पन *نر.م.* **لوړښت**
١. وردهي ٢. بړپّن

لوینه अभिमान, गर्व, घमंड *مښ.م.* **لوڼه**:
ابهیمان، ګرو، ګهمنډ

لویوالی महानता, बड़प्पन *نر.م.* **لوڼوالۍ** مهانتا، بړپّن

لویول 1. व्यय करना 2. बढ़ाना, फैलाना 3. बड़ा करना 4. आदर करना, इज्जत करना *مص.مت.* **لوڼول**
١. وبی کرنا ٢. برهانا، پهپلانا ٣. برا کرنا ٤. آدر کرنا، عزّت کرنا

لویي अभिमान, गर्व, घमंड *مښ.م.* **لوڼي**
ابهیمان، ګرو، ګهمنډ

لویدل 1. बढ़ना, विकसित होना, ऊँचा होना, फैलना 2. इज्जत पाना *مص.ل.* **لوڅېدل**
١. برهانا، وکست هونا، پهپلنا ٢. عزّت پانا

لهجه 1. बोली, उपभाषा 2. उच्चारण, 3. बात करने का अंदाज़ *مښ.م.* **لهجه**:
١. بولي، اپبهاشا ٢. اوچّارن ٣. بات کرني کا انداز

له دي کبله अतः, इसलिए, इस वजह से *ق.* **له دې کبله**
اتهه، اس لیي، اس وجه سي

له دي لامله इसलिए, अतः, इस *ق.* ل دے لاجمله: वजह से

اس لي، اتهه، اس وجه سي

له سره साथ ل/و. سره: साथ

له سره 1. बिलकुल नहीं, कभी नहीं 2. *ق.* ل سره: प्रारंभ से

١. بلكل نهين، كبهي نهين ٢. پرارنبهـ سي

له ښه مرغه सौभाग्यशाली *ق.* ل خامرغه: سوبهاكيشالي

له کومه कहाँ से, किससे *ق.* ل کومه: كهان سي، كس سي

له مخي 1. के अनुसार, के आधार पर 2. *ق.* ل مخه سامने से

١. كي انوسار، كي آدهار پر ٢. سامني سي

له مخي पूर्णतया, पूर्ण रूप से *ق.* ل مخي

پورنتيا، پورن روپ سي

له واره शीघ्र, जल्दी; अचानक *ق.* ل وار: شيگهر، جلدي؛ اچانک

له واريه दूर से, बहुत देर से *ق.* ل وارې: دور سي، بهت دېر سي

له يوه مخه संपूर्णतः, बिना अपवाद के *ق.* ل يوه مخ: سنپورنتا، بنا اپواد كي

لی *نر.م.* لې: कीचड़, कर्दम كيچړ،كردم

لیا 1. अब तक, कब तक 2. जिस समय, कब 3. या *ق.* ل ليا

١. اب تک، كب تک ٢. جس سمي، كب ٣. يا

لیار ढ़ंग, रीति, तरीक़ा *ښځ.م.* لياره

دهنگ، ريتي، طريقه

لیاړي लार, थूक *ښځ.ج.* لياړه

لار، تهوک

لیاقت योग्यता, क्षमता *نر.م.* لياقت

لیبرالیزم उदारतावाद *نر.م.* ليبرالېزم

لیبیا लीबिया (देश) *ښځ.م.* ليبيا

لیپړی कीचड़, कर्दम *نر.م.* لېپړه: كيچړ، كردم

لیت 1. बराबर, समतल 2. चिकना 3. वह चिकनी लकड़ी जिससे चिराग़ जलाते हैं *ص.نر.ج.*

١. برابر، سمتل ٢. چكنا ٣. وه چكنى لكړي جسسي چراغ جلاتي هېن

لیتاره चिथड़ा, लत्ता *ښځ.م.* لتاړه: چټهرا،لتاً

لیت پیت 1. पिसा हुआ, मिला हुआ 2. भीगा हुआ, तर *ص.نر.ج.* لیتپیت

١. پسا هوا، ملا هوا ٢. بهيگا هوا، تر

لیتر लीटर *نر.م.* لیتر

لیتری पसारना, फैलाना *ص.نر.م.* لیتړې

لیچ बाहु, बाँह, भुजा, हाथ की हड्डी *نر.م.* لیچ

باهو، بانهـ، بهوجا، هاتهـ كي هډّي

لیچی दहलीज़ *نر.م.* لیچۍ

لید दृष्टि, दृश्य *نر.م.* لید: درشتي، درشيَ

لیدل देखना, अवलोकन करना *مص.مت.* لیدل

دېكهنا، اولوكن كرنا

لیدل کتل मुलाक़ात *نر.م.* لیدلکتل ملاقات

لیدنه मुलाक़ात *ښځ.م.* لیدنه: ملاقات

لیدونکی देखने वाला, मिलने वाला, मुलाक़ात करने वाला *نر.م.* لیدونکی

دېكهني والا، ملني والا، ملاقات كرني والا

لیده پیده ज्ञानपूर्वक, जानबूझकर *ق.* لیدهپیده

گيان پوروک، جان بوجهه كر

لیډر नेता *نر.م.* لیډر: نېتا

لیږبون गड़ेरिया, चरवाहा *نر.م.* لیږبون

گړېريا، چرواها

لیږبه चरवाहा, गड़ेरिया *نر.م.* لیږبه: چرواها، گړېريا

لیږګی लोलकी, लंगरी, पालि, कान की, कान का निचला भाग *ښځ.م.* لیږګی

لولكي، للري، پالي كان كي، كان كا نچلا بهاگ

لیږه 1. स्टर्लिंग, पाउंड 2. लीरा *ښځ.م.* لیږه: ١. استرلنگ، پاؤنډ ٢. ليرا

لیږی तंग रास्ता, मार्ग, पथ *ښځ.م.* لیږه

تنگ راسته، مارگ، پتهـ

لیري *ص.نب.* लीरी 1. दूरी, दूरवर्ती 2. स्वप्निल
۱. دوري، دورورتي۲. سوپنل

لریتوب *نر.م.* लरीतोब 1. दूर, दूरस्थ 2. पृथक्करण, वियोजन
۱. دور، دورستهـ ۲. پرتهککرن، ویوجن

لیریوالی *نر.م.* लिरीवालै 1. दूरवर्ती, दूरस्थ 2. वियोजन, पृथक्करण
۱. دورورتي، دورستهـ ۲. ویوجن، پرتهککرن

لیړ *نر.م.* लेड़ 1. पंक्ति, लड़ी, कतार 2. माला मोती का, लड़ी
۱. پنکتي، لړي، کتار ۲. مالا موتي کا، لړي

لیړجن *نر.م.* लेड़जन जो लार टपकाता हो जिसकी लार टपकती रहती हो
جو لار ټپکاتا هو، جسکي لار ټپکتي رهتي هو

لیږد *نر.م.* लेगद 1. रवानगी 2. प्रवसन, प्रव्रज्या, देश त्याग, विदेश गमन
۱. روانګي ۲. پروسن، پرورجیا، دېش تیاګ، ودېش ګمن

لیږدول *مص.مت.* लेगदवल निवास- परिवर्तन, रवाना करना, भेज देना
نواس-پریورتن، روانا کرنا، بهیج دینا

لیږدېدل *مص.مت.* लेगदेदल जगह बदलना, प्रवास करना
جګه بدلنا، پرواس کرنا

لیږل *مص.مت.* लेगल भेजना, प्रेषित करना
بهیجنا، پربشت کرنا

لیږمي *ښځ.م.* लेगमी खुशामद, चापलूसी
خوشامد، چاپلوسي

لیس *نر.م.* लयस 1. लेस, फीता 2. जाली
۱. لېس، فیتا ۲. جالي

لیسانس *نر.م.* लिसांस विश्वविद्यालय की डिग्री
وشوودیالی کی ډګري

لیسانسه *نر.م.ج.* लिसांसः वह व्यक्ति जिसने विश्वविद्यालय की डिग्री प्राप्त की हो
وه ویکتي جسني وشوودیالی کی ډګري پراپت کی هو

لیست *نر.م.* लिस्त सूची, तालिका
سوچي، تالیکا

لېسه *ښځ.م.* लेसः विद्यालय जहाँ 12वीं तक की पढ़ाई होती हो
ودیالیی جهان ۱۲وین تک کی پرهایي هوتي هو

لېږل *مص.ل.مت.* लेखल 1. सफर, जाना, कूच 2. प्रवसन, प्रव्रज्या
۱. سفر، جانا، کوچ ۲. پروسن، پرورجیا

لېږنل *مص.ل.مت.* लेखल 1. प्रवास करना 2. चाटना 3. स्पर्श करना
۱. پرواس کرنا ۲. چاټنا ۳. اسپرش کرنا

لیک *نر.م.* लीक 1. लिखना, पत्र 2. वर्ण अक्षर 3. रिसाव
۱. لکهنا، پتر۲. ورن اکشر۳. رساؤ

لیک دود *نر.م.* लीकदोद वर्तनी, अक्षरी, हिज्जे
ورتني، اکشري، هجّي

لیکل *مص.مت.* लीकल लिखना لکهنا

لېکن *ق.* लेकिन लेकिन, तथापि, फिर भी
لېکن، تنهاپي، پهر بهي

لیکنه *ښځ.م.* लीकनः लिखावट, लिपि, फोंट
لکهاوټ، لیپي، فونټ

لیکوال *نر.م.* लीकवाल लेखक, प्रवर्तक لېکهک، پرورتک

لیکوالي *ښځ.م.* लीकवाली लिखावट, लिखाई
لکهاوټ، لکهایي

لیکونکی *نر.م.* लीकवनकै 1. लेखक 2. मुँशी
۱. لېکهک ۲. منشي

لیکه *ښځ.م.* लीकः रेखा, लाईन ریکها، لاین

لېکه *ښځ.م.* लेकः भाग, अंश, हिस्सा بهاګ، انش، حصّه

لیلام *نر.م.* लीलाम नीलाम نیلام

لیلاموول *مص.مت.* लीलामवल नीलामी, बिक्री
نیلامي، بکري

لیلامي *ص.نب.* लीलामी नीलामी में खरीदा हुआ
نیلامي مېن خریدا هوا

لېله *ښځ.م.* लेलः आदत, आचरण, चाल-चलन
عادت، آچرن، چال-چلن

لیلیه *ښځ.م.* लयलिया छात्र-आवास شاتر-آواس

لیمڅی *نر.م.* लीमसै قالین, गलीचा ګالین
گلیچه

لیمو *نر.م.* लेमू नींबू نینبو

لیمه *نر.م.* लेमः आँख, नेत्र آنکهـ ، نېتر

لینځکه :لینجک *ښځ.م.* 1. गुड़िया. 2. पुतली
۱. ګړیا ۲. پتلي

لین دواني लयनदवानी *ښځ.م.* बिजली के तार का काम
بجلي کي تار کا کام

لیندہ :लीनद *ښځ.م.* एक जंगी कमान, पुराने युग का हथियार
کمان، پراني یوګ کا اېک هتهیار

لیندی लीमदइ *ښځ.م.* सौर वर्ष का 9वाँ महीना
سور ورش کا ۹ وان مهینه

لینډا लीनडा *ص.نر.* 1. गंजा 2. अनावृत
۱. ګنجا ۲. اناورت

لینکټه :लींगत *ښځ.م.* कुश्ती, कबड्डी के खेल में टाँग का पकड़ना
ټانګ کا پکړنا کشتي، کبډّي کي کهېل مېن ټانګ کا پکړنا

لینګورور लींगवर *ص.نر.م.* लंबे पैरों वाला
لمبي پېرون والا

لینګی लींगै *نر.م.* टाँग; पैर,पाँव.ईपुताई, लिपाई, पुताई
ټانګ، پېر؛ پاؤن

لېو लेव *نر.م.* लिपाई, पुताई
لېپايي، پټايي

لېوال लेवाल *ص.نر.* उत्सुक, व्यग्र, इच्छुक
اتسک، ویګر، اېچېک

لېور लेवर *نر.م.* देवर, पति का भाई
دېور، پتی کا بهايي

لېورې लेवड़इ *ښځ.م.* एक प्रकार की मिठाई
اېک پرکار کی متهايي

لېول लेवल *مص.مت.* पालना, पालतू बनाना
پالنا، پالتو بنانا

لېونتوب लेवंतोब *نر.م.* पागलपन, दीवानापन
پاګل پن، دیوانه پن

لېونسدی लेवनसदै *ص.نر.* विषादी, विषाद- ग्रस्त
ویشادي، ویشاد ګرست

لېونغرتی लेवनगरतै *نر.م.* सनकी, पागल
سنکي، پاګل

لېونی लेवनै *ص.نب.* पागल, दीवाना
پاګل، دیوانه

لېوول लेववल *مص.مت.* पालना, पालतू बनाना
پالنا، پالتو بنانا

لېوه लेवा *نر.م.* भेड़िया, वृक
بهېړیا، ورک

لیه :लय *نر.م.* खाली, निर्जन, गैरआबाद
خالي، نرجن، غېر آباد

لېږل लेयल *مص.مت.* गवाही देना.گواهي دېنا

मीम م

م मीम *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 36वाँ अक्षर
پشتو ورن مالا کا ۳۶وان اکشر

م मीम *نر.م.* मीलादी या मसीही का संक्षिप्त रूप
میلادي یا مسیحي کا سنشپت روپ

ما मा *ض.* मैंने, मुझे
مېني، مجهي

مابین मांबीन *نر.م.* मध्य, बीच, बीच में
مدهیَ، بیچ، بیچ مېن

مابښین मापखीन *نر.م.* दोपहर, अपराह्न
دوپهر، اپراهن

مات मात *ص.نر.م.ج.* 1. टुकड़े-टुकड़े 2. मात, पराजय, शिकस्त
۱. ټکړي- ټکړي ۲. مات، پراجی، شکست

ماتاوی मांतावइ *ښځ.م.* चंद्र-प्रकाश
چندر- پرکاش

ماتوالی मातवालै *نر.م.* 1. टूट-फूट 2. दरिद्रता, ग़रीबी, बेबसी
۱. ټوټ- پهوټ ۲. دریدرتا، غریبي، بې بسي

ماتوره :मातूर *ښځ.م.* बंजर भूमि, ऊसरभूमि
بنجر بهومي، اوسر بهومي

ماتور मातोड़ *نر.م.* घन, हथौड़ा گهن، هتهورا

ماتول मातवल *مص.مت.* 1. तोड़ना, टुकड़े-टुकड़े करना, 2. पराजित करना, मात देना
۱. توړنا، ټکړي- ټکړي کرنا، ۲. پراجت کرنا، مات دېنا

ماتومی मातूमै दलाली *نر.م.*
دلالي

ماته :मात *ښځ.م.* 1. पराजय, हार 2. टुकड़े-टुकड़े
۱. پراجی، هار۲. ټکړي- ټکړي

ماتی माते *ښځ.م.* हार, पराजय, नाकामी
هار، پراجی، ناکامي

ماتبدل मातेदल *مص.ل.* 1. टूटना 2. पराजय होना, हार जाना

١. توتنا ٢ . پراجي هونا، هار جانا

ماتی माटइ *ښځ.م.* مټي کا ګهړا

ماجت माजित *نر.م.* مسجد

ماجر माजर *نر.م.* चारदीवारी چار ديواري

ماجراجویي माजराजोयी *ښځ.م.* साहसी, जोखिम भरा ساهسي، جوکهم بهرا

ماچي माचे *ښځ.ج.* सेंवई سېنويي

ماخذ माखज स्रोत, मूल *نر.م.* سروت، مول

ماخستن माखूसतन संध्या, शाम, सायं *نر.م.* سندهيا، شام، ساين

مادون मादून मातहत, अधीनस्थ कर्मचारी *نر.م.* ماتحت، ادهينستهـ کرمچاري

ماده माद: माद, स्त्री *ښځ.م.* ماده، ستری

ماده माद: मामला *ښځ.م.* معامله

ماده माद: वस्तु *ښځ.م.* وستو

مادي मादी सामग्री, पदार्थ *ص.نب.* سامګري، پدارتهه

مار मार सर्प, साँप *نر.م.* سرپ، سانپ

ماربچری मारबूचड़ै साँप का बच्चा *نر.م.* سانپ کا بچه

مارپیچ मारपेच सर्पिल, घुमावदार *ص.نر.م.ج.* سرپل، گهماؤدار

مارچ मार्च मार्च महीना *نر.م.* مارچ مهينه

مارش मार्श जुलूस, प्रदर्शन *نر.م.* جلوس، پردرشن

مارشال मारशाल मार्शल *نر.م.* مارشل

مارغه मारग़: पक्षी, खग *نر.م.* پکشي، کهګ

مارک मार्क चिह्न, मारका *نر.م.* چنهه، ماركه

مارکس मार्कस मार्क्स *نر.م.* مارکس

مارکسیزم मार्कसीज़म मार्क्सवाद *نر.م.* مارکسواد

مارکسیست मार्कसीस्त मार्क्सवादी *ص.نر.م.* مارکسوادي

مارکټ मार्केट बाज़ार, मंडी *نر.م.* بازار، منډي

مارګیر मारगीर सपेरा *نر.م.* سپېرا

ماره मार: लूट-मार,लूट *ښځ.م.* لوټ- مار، لوټ

ماره माड़: 1. परिपूर्ण, संतुष्ट, अघाया हुआ, 2. दौलतमंद

١. پرېپورن، سنتشټ، اګهايا هوا ٢. دولتمند

مازاد माज़ाद अतिरिक्त, अधिक, फालतू *نر.م.ج.* اتيرکت، ادهک، فالتو

مازدیګر माज़दीगर तीसरा-पहर, अपराह्न *نر.م.* تيسرا- پهر، اپراهن

مازغه माज़ग़: मस्तिष्क, दिमाग़ *نر.ج.* مستشک، دماغ

مازي माज़ी केवल, सिर्फ *ق.* کېول، صرف

ماسته मासत: दही *نر.ج.* دهي

ماسختن मास्खूतन संध्या, शाम *نر.م.* سندهيا، شام

ماسی मासइ चर्म मोजा, चर्म जुराब *ښځ.م.ج.* چرم موجا، چرم جراب

ماش माश मूँग दाल *نر.م.ج.* مونګ دال

ماشوم माशूम बच्चा, शिशु *نر.م.* بچه، شيشو

ماشومتوب माशूमतोब बचपना, बचपन *نر.م.* بچپنا، بچپن، بالیا وستها

ماشه माश: लिबलिबी, बंदूक़ का घोड़ा *ښځ.م.* لبلبي، بندوق کا ګهورا

ماشي माशी हरी मटर *ص.نب.* هري متر

ماشین माशीन मशीन *نر.م.* ماشين، ينتر، مشين

ماشین خانه माशीन खान: कारखाना, उद्योगशाला *ښځ.م.* کارخانه، اديوګ شالا

ماشین دار माशीनदार मशीन गन *نر.م.* مشين ګن

ماشینکار माशीनकार यांत्रिक, मैकेनिक, मशीन बनाने वाला, मिस्त्री *نر.م.* يانترک، ميکېنک، مشين بناني والا، مستري

माशीनी *ص.نسب.* मशीन से बनी हुई, मशीन से संबंधित

مشین سي بني هوي، مشین سي سنبندهت

माशाम *نر.م.* संध्या, शाम सندهیا، شام

माशामै *نر.م.* रात्रि-भोजन راتري- بهوجن

माशामै *نر.م.* 1. चमगादड़ 2. शुक्रवार रात मस्जिद इमाम को दिया जाने वाला खैरात

١. چمگادڑ ٢. شکروارات مسجدامام کو دیا جانیوالا خیرات

माजी *ښځ.م.* भूतकाल, अतीत, बीता हुआ

بهوتکال، اتیت، بیتا هوا

माजी *ښځ.م.* भूतकाल

بهوتکال

माजी *ښځ.م.* अपूर्ण-भूतकाल

اپورن- بهوت کال

मागूत *نر.م.* 1. मखमल जैसा वस्त्र, 2. एक प्रकार की फिरनी

١. مخمل جیسا وستر ٢. ایک پرکار کی فرني

माफौक़ *نر.م.* उच्च, महा, परम اوچّ، مها، پرم

माकूक *نر.م.* 1. ढरकी, भरनी, जुलाहों का एक यंत्र 2. एक छोटी नाव 3. ततैया (पीली)

١. ڈھرکي، بھرني، جولاهون کا ایک ینتر ٢. ایک چھوتي ناؤ ٣. تتیا (پیلي)

माकूलात *نر.ج.* भोजन-भत्ता بهوجن- بهته

माल *نر.م.* 1. संपत्ति, जायदाद 2. पशुधन

١. سمپتّي، جایداد ٢. پشودهن

माल *نر.م.* असंभव, नामुमकिन اسمبهو، نامکن

मालामाल *ص.نر.م.ج.* धन-धान्य से भरा हुआ, समृद्ध

دهن- دهانیَ سي بهرا هوا، سمردهه

मालत *نر.م.* स्थान, मुहल्ला استهان، محلّه

मालटा *ښځ.م.* मालटा (देश) مالٹا (دیش)

मालटे *ښځ.م.* नारंगी (मीठा) نارنگي (میٹھا)

मालख़र *نر.م.* चारागाह भूमि چاراگاه بهومي

मालदार *نر.م.* जिसके पास अधिक पशुधन हो

جس کي پاس ادهیک پشودهن هو

मालश *نر.م.* अंगमर्दन, मालिश انگ مردن، مالش

मालक *نر.م.* 1. स्वामित्व 2. ईश्वर, मालिक

١. سوامتو ٢. ایشور، مالک

मालकीयत *نر.م.* स्वामित्व, मालिकी

سوامتو، مالکي

मालगड़ोबै *نر.م.* खारा-जल,वह बर्तन जिसमें खारा जल रखा जाता है

کھاراجل، وہ برتن جس مین کھارا جل رکھا جاتا هي

मालगन *ص.نر.م.ج.* नमकीन,खारा.

نمکین، کھارا

मालगनै *نر.م.* खारा, नमकीन کھارا، نمکین

मालगोवै *نر.م.* खारा पानी کھارا پاني

मालगः *ښځ.م.* नमक, लवण نمک، لون

मालगीन *نر.م.* 1. खारा, नमकीन 2. नमक की खान 3. बच्चों का एक खेल

١. کھارا، نمکین ٢. نمک کی کھان ٣. بچّون کا ایک کھیل

मालूच *نر.ج.* कपास, रूई کپاس، روئي

मालः *ښځ.م.* 1. हेंगा 2. जुलाहों का एक ब्रश

١. ہینگا ٢. جولاهون کا ایک برش

मालि *ص.نسب.* आर्थिक, वित्तीय, वित्त संबंधी

آرتهک، ویتّیی، ویتّ سنبندهي

मालियात *ښځ.ج.* कर, टैक्स, राजस्व

کر، ٹیکس، راجسو

मालियार *نر.م.* माली, बाग़बान مالي، باغبان

मालीख़ूल्या *ښځ.م.* विषाद-रोग, अवसाद, उदासी

ویشاد- روگ، اوساد، اداسي

मालेदल *مص.ل.* 1. आराम करना; सोना 2. मादा जानवर का गर्भवती होना

١. آرام کرنا؛ سونا ٢. مادہ جانورکا گربھوتي هونا

मालीद: *ښځ.م.* मला हुआ, चूरमा, चीनी और घी में गूँधी हुई रोटी

ملاهوا، چورما، چینی اور گھی مین گوندهي هوئي روتي

मालीज़िया *ښځ.م.* मलेशिया (देश) ملیشیا (دیش)

मालीक्यूल *نر.م.* अणु انو

मालीयः *ښځ.م.* 1. कर, टैक्स, राजस्व, आय, 2. वित्त

۱. کر، ټیکس، راجسو، آی ۲. وتّ

मामा *نر.م.* मामा ماما

मामतः *ښځ.م.* खेत जिसके चारों ओर दीवार हो

کهیت جس کي چارون اور ديوار هو

मामक *نر.م.* मामा ماما

मामूर *نر.م.* पदाधिकारी پدادهيکاري

मामूरीयत *نر.م.* 1. रोजगार, नौकरी; पद 2. शिष्टमंडल; मिशन; काम

۱. روزګار، نوکري؛ پد ۲. ششتّ مندل؛ ميشن؛ کام.

मामूरीन *نر.ج.* पदाधिकारी, पदधारी

پدادهيکاري، پددهاري

मामूरस *ص.نر.م.ج* 1. मैला, मटमैला 2. घना

۱. مېلا، متمېلا ۲. ګهنا

मामूसइ *ښځ.م.* नाशपाती की किस्म ناشپاتي کي قسم

मामूय *نر.م.* अखरोट की एक किस्म

اخروټ کي اېک قسم

मामी *ښځ.م.* मामी, मामा की पत्नी

مامي، ماما کي پتني

माना *ښځ.م.* अर्थ, मतलब, अभिप्राय

ارتهـ، مطلب، ابهيپراى

मानजः *ښځ.م.* पतंग की डोरी پتنګ کي ډوري

मानदः *ښځ.م.* 1. कमज़ोर 2. थका-माँदा 3. नदी

۱. کمزور ۲. تهکا- ماندا ۳. ندي

मानदीनः *ښځ.م.* पत्नी, जोरू پتني، جورو

मानडः *ښځ.م.* 1. पदचिह्न, क़दम 2. मिट्टी का बर्तन

۱. پدچنهـ، قدم ۲. متّي کا برتن

माने *ښځ.م.* अड़चन, बाधा ارچن، بادها

मानवरः *ښځ.م.* चाल-बाज़ी, पैतरेबाज़ी

چال بازي، پينترى بازي

मानूस *ص.نر.م.ج.* परिचित, जानकार

پريچت، جانکار

मानेः *ښځ.م.* शिकायत شکایت

मानीगी *نر.م.* मल्लाह, नाविक ملاح، ناوک

मानू *نر.م.* नाविक, मल्लाह ناوک، ملاح

माणः *ښځ.م.* 1. शिकायत 2. ठंडापन

۱. شکایت ۲. ټهنډا پن

माणी *نر.م.* 1. ठंडापन 2. शिकायत

۱. ټهنډا پن ۲. شکایت

माणइ *ښځ.م.* माण महल, बँगला घर محل، بنګلا ګهر

मानेजन *نر.م.* शिकायत करने वाला शिकायतकर्ता,

شکایت کرني والا، شکایت کرتا

मानेचइ *نر.م.* झूमा-झूमी बच्चों का खेल, झूला

جهوما- جهومي بچّون کا کهيل، جهولا

मावरा *ق.* बाहर, परे, उस तरफ

باهر، پري، اس طرف

मावरूत्तबीअः *نر.م.* अध्यात्म-विज्ञान, तत्व मीमांसा

آدهياتم- وګيان، تتوميمانسا

मावरउन्नहर *نر.م.* मावराउन्नहर, अमू-पार

ماورالنهر، امو- پار

मावरूउन्क़श *نر.م.* परावैंगनी پرابېنګني

माहिर *نر.م.* निपुण, प्रवीण, विशेषज्ञ, माहिर

ني پون، پروين، ويشېشګيه، ماهر

माहै *نر.م.* माछी, मीन مچهلي، مين

माहीयत *نر.م.* असल, मूल तत्व اصل، مول تتو

माहीगीर *نر.م.* मछुआरा مچهوارا

मायॅ *ښځ.م.* तरल ترل

माइक्रोफोन *نر.م.* मायकरोफोन مايکروفون

मायल *ص.نر.م.ج.* तिरछा, झुका, जिसका झुकाव हो

جهکا، ترچها

मायनः *ښځ.م.* पत्नी, जोरू جورو، پتني

मायूस *ص.نر.م.ج.* निराश, हताश नراش، هتاش

माय *ث.م.* 1. खमीर 2. पूँजी .1. خمير ٢. پونجي

माया *نر.م.* एक प्रकार का ऊँट, बड़े बालों और कोहान वाला ऊँट
ایک پرکار کا اونٹ، بڑے بالوں اور کوہان والا اونٹ

मयाः स्वीकार्य, वैध, जायज़ *ص.نب.* مباح

मयाहः विचार-विमर्श, चर्चा *ث.م.* مباحثه
ویچار- ویمرش، چرچا

मयादलः आदान-प्रदान *ث.م.* مبادله

मयादीः नींव, आधार, मूल, बुनियाद, *ج.* مبادي
نیو، آدھار، مول، بنیاد

मयारिज़ योद्धा, लड़ने वाला *ص.نر.م.* مبارز
یودھا، لڑنے والا

मयारज़ः संघर्ष, लड़ाई, युद्ध *ث.م.* مبارزه
سنگھرش، لڑایي، یدھ

मयारक *ص.نر.م.ج.* बधाई, खुशी مبارک
بدھایي، خوشي

मयारकी बधाई, मुबारकबाद *ث.م.* مباركي
بدھایي، مبارکباد

मयालग़ः अत्युक्ति, अतिशयोक्ति *ث.م.* مبالغه
اتیوکتي، اتیشیوکتي

मयानी *ث.ج.* नींव, आधार مباني
نیو، آدھار

मयाहात अभिमान, गर्व, घमंड, अहंकार *نر.ج.* مباهات
ابھیمان، گرو، گھمنڈ، اھنکار

मयदा *ث.ج.* उद्देश्य مبتدا
ادیشی

मयदाखबर उद्देश्य और विधेय *نر.م.* مبتداخبر
ادیشی اور ویدھیی

मयदी आरंभिक, नौसिखिया *نب.ص.* مبتدي
آرنبھک، نوسکھیا

मयज़ल *ص.نر.م.ج.* नीच, कमीना مبتذل
نیچ، گمینه

मयकिर *نر.م.ج.* जनक, आरंभक; उत्पादक مبتكر
جنک، آرنبھک؛ اتپادک

मयला *ص.نب.* अंतर्ग्रस्त, लिप्त, ग्रस्त مبتلا
انترگرست، لپت، گرست

मयहस *نر.م.* अध्याय, विषय مبحث
اددھیای، ویشی

मदा *ث.م.* मबदा स्रोत, उद्गम स्थान سرچشمه، ادگم ستھان

मरज़ *نر.م.* मबरज़ शौचालय, शौचघर
شوچالی، شوچ گھر

मरम *ص.نر.م.ج.* मुबरम आग्रही, हठीला
آگرھي، ہٹھیلا

मसर *نر.ج.* मुबस्सिर प्रेक्षक پریکشک

मल *نر.ج.* मुब्ल सज्जा-सामग्री, फर्नीचर
سجّا- سامگري، فرنیچر

मलग़ *نر.م.* मुबलग़ राशि, रकम راشي، رقم

मलग़ *نر.م.* मुबल्लिग़ धर्म प्रचारक دھرم پرچارک

मना *ث.م.* मबना नींव, आधार نیو، آدھار

मफहम *ص.نر.م.ج.* मुबहम अस्पष्ट اسپشٹ

मफहम ज़मीर *ض.* मुबहम जमीर अनिश्चित सर्वनाम
انشچت سرونام

मताबेअत *نر.م.* मुताबेअ़त अनुगामी, आज्ञा-पालन
انوگامي، آگیا- پالن

मासिर *ص.نر.م.ج.* मुतासिर 1. दुखी 2. प्रभावित
١. دکھي ٢. پربھاوت

मास्रख़िर *ص.نر.م.* मुताखिर अभिनव, नूतन, बाद का,
ابھینو، نوتن، بعد کا

माज़ी *ص.نب.* मुताजी 1. विवादग्रस्त, विवादास्पद, विवादित 2. परेशान
١. ویوادگرست، ویواداسپد، ویوادت ٢. پریشان

मार *نر.م.* मुतार लाठी, डंडा لاٹھي، ڈنڈا

मारकः संघर्षविराम, विराम; समाप्ति *ث.م* मुतारिक
سنگھرش وِرام، وِرام، سماپتي

माज़ *ص.نر.م.* मुताज़ ज़रूरतमंद ضرورتمند

मासफ *ص.نر.م.ج.* मुतासिफ दुखी, खेद-सूचक
دکھي، کھید- سوچک

मासफानः *ق.* मुतासिफान दुर्भाग्यवश دربھاگیوش

متاع मत़ा *ښځ.م.* वस्तु, पदार्थ, सामान, माल,
وستو، پدارتھ، سامان، مال

متانت मतानत *نر.م.* दृढ़ता, स्थिरता, मजबूती,
درھتا، استھرتا، مضبوطي

متاهل मुताहिल *ص.نر.م.ج.* विवाहित, शादीशुदा
ویواھت، شادي شده

متبحر मुताबहीर *ص.نر.م.ج.* ज्ञानी, विद्वान
گیاني، ودوان

متتبع मुततबे *ص.نر.* अनुसंधाता, शोधकर्ता
انوسندھاتا، شودھه کرتا

متجانس मुतजानिस *ص.نب.* समरूप, सजातीय
سمروپ، سجاتیه

متجاوز मुतजाविज़ *ص.* 1. आक्रामक, आक्रमणशील
2. अत्यधिक
١. آکرامک، آکرمنشیل ٢. اتیدھک

متجسس मुतजस्सिस *ص.نر.* जिज्ञासु, जानने का इच्छुक
جگیاسو، جاننے کا اچھک

متحد मुत्तहिद *ص.نر.* सामूहिक, संयुक्त, एकीकृत
سامو ھک، سنیوکت، اپکیکرت

متحدالمال मुत्ताहिदुलमाल *ص.نر.* परिपत्र پریپتر

متحول मुतहाविल *ص.نر.* बदलाव, परिवर्तन
بدلاو، پریورتن

متحير मुतहय्यिर *ص.نر.* आश्चर्य-चकित. آشچریہ-چکت

متخاصم मुतखासिम *ص.نر.* परस्पर-विरोधी
پرسپر- ورودھي

متخصص मुतखस्सिस *نر.م.* विशेषज्ञ وشیشگیه

متداول मुतादाविल *ص.نر.* प्रचलित, लोकप्रिय
پرچلت، لوکپریه

متدين मुतदय्यिन *ص.نر.* धार्मिक دھارمک

متر मितर *نر.م.* मीटर میتر

مترادف मुतरादिफ *ص.نر.م* पर्याय, समानार्थ
پریای، سمانارتھه،

متراكم मुतराकिम *ص.نر.م.ج.* संचित, इकट्ठा
سنچت، اکٹھا

مترجم मुतरजिम *نر.م.* अनुवादक, दुभाषिया
انووادک، دوبھاشیا

متردد मुतरद्दिद *ص.نر.* ढुलमुल, दुविधा. ڈھلمل، دویدھا

مترغزي मुतरग़ज़ी *ښځ.م.* मस्तिष्क कोशिका
مستشک کوشیکا

مترقي मुतरक्क़ी *ص.نب.* प्रगतिशील, विकसित
پرگتیشیل، وکست

مترو मेतरो *ښځ.م.* मेट्रो, सुरंग पथ, तल मार्ग
میٹرو، سرنگ پتھ، تل مارگ

متروك मतरूक *ص.نر.م.ج.* छोड़ा हुआ, बचा हुआ, अप्रचलित
چھورا ھوا، بچا ھوا، اپرچلت

متروكه मतरूक: *ښځ.م.* चाबुक, कोड़ा چابک، کورا

مترہ मतर: *ښځ.م.* नायाब, अनोखा, अनमोल, कम
نایاب، انوکھا، انمول، کم پایا جاني والا، بھومولیه

مترہ मतर: *ښځ.م.* ताक़त, क़ूव्वत, साहस
طاقت، قوت، ساھس

متر मतड *ص.نر.م.* बेवक़ूफ, बुद्धिहीन
بیوقوف، بدھي ھین

متزلزل मुतजलजिल *ص.نر.م.ج.* अस्थायी, परस्पर
استھایي، پرسپر

متساوي मुतसावी *ص.نب.* बराबर برابر

متساوي الاضلاع मुतसाविलअजला *نر. م.* समभुज, समबाहु
سمبھج، سمباھو

متشبث मुतशब्बित *ص.نر.م.ج.* उद्यमशील, उत्साही, साहसी
ادیمشیل، اتساھي، ساھسي

متشتت मुतशत्तित *ص.نر.م.* बिखरा हुआ, तितर-बितर
بکھرا ھوا، تتر- بتر

متشكر मुतशक्किर *ص.نر.م.ج.* कृतज्ञ, आभारी, शुक्रगुज़ार
کرتگیه، آبھاري، شکرگذار

متشكل मुतशक्किल *ص.نر.م.ج.* आयोजित, संगठित
آیوجت، سنگٹھت

متشنج मुतशंज *ص.نر.م.ج.* 1. अशांत, परेशान 2. आक्षेपिक, ऐंठन

١. اشانت، پريشان ٢. آكشيپک، اينٹهن

متصاعد मुतसाइद *ص.نر.م* प्रगतिशील, उन्नतिशील

پرگتيشيل، انتيشيل

متصدي मुतसद्दि *نبڑ.م.* प्रभारी پربهاري

متصل मुत्तसिल *ص.نر.م.ج.* संयुक्त, युक्त, मिला हुआ

سنيوکت، يوکت، ملاهوا

متضاد मुतजाद *ص.نر.م.ج.* विलोम ويلوم

متضرر मुतजरिर *ص.نر.م.ج.* हानिकारक, क्षति पहुँचाने वाला

هانيکارک، شتي پهنچاني والا

متضمن मुतजमिन *ص.نر.م.ج.* सम्मिलित سمّلت

متعاهد मुताआहिद *ص.نر.م.ج.* ठेका लेना ٹهيکا لينا

متعدد मुतअद्दिद *ص.نر.م.ج.* कई, बहुत, बेशुमार

کيي، بهت، بيشمار

متعدّي मुतअदिदि *ص.نب.* (व्या.) सकर्मक سکرمک (وياکرن)

متعرض मुतअ़र्रिज *ص.نر.م.* आक्रामक, आंदोलन करने वाला, छेड़छाड़ करने वाला

آکرامک، ، آندولن کرني والا، چهيڑچهاڑکرني والا

متعصب मुतअ़स्सिब *ص.نر.م.ج.* पक्षपात करने वाला, कट्टर, धर्मांध

پکشپات کرني والا، کٹّر، دهرماندھ

متعفن मुतअ़फ्फिन *ص.نر.م.ج.* बदबूदार بدبودار

متعلق मुतअ़ल्लिक़ *ص.نر.م.ج.* 1. के बारे में, के विषय में, 2. ताल्लुक रखने वाला, संबंध रखने वाला

١. کي باري مين، کي ويشي مين ٢. تعلق رکهني والا، سنبندهه رکهني والا

पे متعلق पःमुतअ़ल्लिक़ *نر.م.* के संबंध में

کي سنبندهه مين

متعلم मुतअ़ल्लिम *نر.م.* छात्र, शिष्य شاٹر، ششيه

متعهد मुतअ़हिद *ص.نر.م.ج.* प्रतिबद्ध, वचनबद्ध

پرتيبدھ، وچن بدھ

متغير मूतगय्यर *ص.نر.م.ج.* बदलाव, परिवर्तन, بدلاؤ، پريورتن

متفاوت मूतफावित *ص.نر.م.ج.* अलग, पृथक الگ، پرتهک

متفرق मूतफर्रिक़ *ص.نر.م.ج.* तितर - बितर, अस्तव्यस्त, विविध

تيتر بتر، استويست، ويودھ

متفرقه मूतफर्रिक़: *ص.نبڑ.م.ج.* विविध, फुटकर ويودھ، پهٹکر

متفق मूतफिक़ *ص.نر.م.ج.* संबद्ध, संयुक्त, एकजुट सर्वसम्मत, एकमत

سمبدھ، سنيوکت، ايکجوٹ، سروسمّت، ايک مت

متفكّر मुतफक्किर *ص.نر.م.* 1. विचारक, विचारमग्न 2. फिक्र करने वाला

١. ويچارک، ويچارمگن ٢. فکر کرني والا

متقابل मुतक़ाबिल *ص.نر.م.ج.* एक-दूसरे के साथ मुक़ाबला करने वाला, मुखालिफ, आमने-सामने

ايک دوسري کيساتھ مقابله کرنيوالا، مخالف، آمني-سامني

متقاعد मुतक़ाइ़द *ص.نر.م.ج.* सेवानिवृत्त, अवकाश-प्राप्त

سبوا نيورت، اوکاش- پراپت،

متقبّل मुतक़ब्बिल *ص.نر.م.ج.* स्वीकार करने वाला سويکار کرني والا

متقدّم मुतक़द्दिम *ص.نر.م.* प्राचीन, पुराना پراچين، پرانا

متقلّب मुतक़ल्लिब *ص.نر.م.ج.* धोखेबाज़, छलिया, धोखा देने वाला

دهوکهي باز، چهليا، دهوکها دينے والا

متقّي मुत्तक़ी *ص.نب.* सदाचारी, धर्मात्मा, पवित्र سداچاري، دهرماتما، پوتر

متكامل मुतकामिल *ص.نر.م.* 1. पूर्ण 2. प्रगतिशील, ١. پورن ٢. پرگتيشيل

متكبّر मुतकब्बिर *ص.نر.م.ج.* घमंडी, अभिमानी گهمنڈي، ابهيماني

متكفّل मुतकफ्फिल *ص.نر.م.* लालन-पालन करने वाला, देख-भाल करने वाला

لالن- پالن کرني والا، ديکهه - بهال کرني والا

متّكي *ص.نر.م.* मुत्तकी निर्भर, आश्रित نربهر، آشرت

مثل *نر.م.* मतल कहावत, लोकोक्ति كهاوت، لوكوكتي

متمادي *ص.نر.* मुतमादी 1. फैला हुआ, लंबा 2. निरंतर, लगातार
١. پهيلا هوا، لمبا ٢. نرنتر، لگاتار

متمارض *ص.نر.م.* मुतमारिज रोग, बीमारी روگ، بيماري

متمايز *ص.نر.م.ج.* मुतमायज़ भिन्न, अलग بهنّ، الگ

متمايل *ص.نر.م.ج.* मुतमायल प्रवण, झुका हुआ پرون، جهكا هوا

متمتع *ص.نر.م.ج.* मुतमत्तेअ 1. आनंदित, प्रफुल्लित, प्रसन्न 2. फायदा उठाने वाला
١. آنندت، پرفلت، پرسنّ ٢. فايده اتهاني والا

متمدن *ص.نر.م.ج.* मुतमददीन सभ्य, शिष्ट سبهيه، ششتِ

متمرد *ص.نر.م.ج.* मुतमरिद विद्रोही ودروهي

متمركز *ص.نر.م.ج.* मुतमरकज़ सांद्रित, केंद्रित ساندرت، كيندرت

متملق *ص.نر.م.ج.* मुतमलिक़ चापलूस, खुशामदी چاپلوس، خوشامدي

متمّم *ص.نر.م.ج.* मुतमिम संपूरक سنپورک

متمعه زاويي मुतमअ़ ज़ावयी संपूरक कोण *ص.* سنپورک كونِ

متمني *ص.نر.م. ج.* मुतमनी निवेदनकर्ता, प्रार्थी, चाहत रखने वाला
نوبدن كرتا، پرارتهي، چاهت ركهني والا

متمول *ص.نر.م.ج.* मुतमवल धनी دهني

متن *نر.م.* मतन मूल-पाठ مول- پاٹھ

متنازع فيه मुतनाज़ेफिह *ص.نب.* विवाद-ग्रस्त, विवादास्पद
ويوادگرست، ويواداسپد

متناسب *نر.م.ج* मुतनासिब समानुपातिक, आनुपातिक سمانوپاتک، آنوپاتک

متناقض *ص.نر.م.ج.* मुतनाक़िज परस्पर-विरोधी, विरोधात्मक
پرسپر- ويرودهي، ويرودهاتمک

متناوب *ص.نر.م.ج.* मुतनाविब एकांतर, वैकल्पिक اپكانتر، وپكلپک

متناهي *نر.م.* मुतनाही सीमित سيميت

متنبه *ص.نب.* मुतनबे चेतावनी देना, ताकीद करना چيتاوني دينا، تاكيد كرنا

متنفذ *ص.نر.م.ج.* मुतनफिज प्रभावशाली, शक्तिशाली پربهارشالي، شكتي شالي

متنفر *ص.نر.م.ج.* मुतनफ्फिर घृणा करने वाला, नफरत करने वाला
گهرنا كرني والا، نفرت كرني والا

متنگ *نر.م.* मतंग फावड़ा پهاورا

متنوع *ص.نب.* मुतनव्वेअ विविध, भिन्न ويودھ، ويبهنّ

متواتر *ص.نر.م.ج.* मुतवातिर क्रमिक, निरंतर كرمک، نرنتر

متوازي *ص.نب.* मुतवाज़ी समांतर, बराबर سمانتر، برابر

متوازي الاضلاع मुतवाजीलअजलाअ *ص.* समांतर चतुर्भुज
سمانتر چتوربهج

متواضع *ص.نب.* मुतवाज़ेअ विनम्र وينمر

متوالي *ص.نب.* मुतवाली क्रमिक, निरंतर كرمک، نرنتر

متوجه *ص.نب.* मुतवज्जे सावधान, सतर्क ساودهان، سترک

متوهش *ص.نر.م.ج.* मुतवहिश भयभीत, त्रस्त بهيبهيت، ترست

متورم *ص.نر.م.ج.* मुतव्वरिम सूजा हुआ, फूला हुआ سوجا هوا، پهولا هوا

متوسط *ص.نر.م.ج.* मुतवसित मध्य مدهيه

متوسطه *ش.ح.م.* मुतवसितः माध्यमिक-स्कूल مادهيمک-اسكول

متوطن मुतवत्तिन *ص.نر.م.ج.* किसी रहने वाला, किसी स्थान विशेष का रहने वाला
رهني والا، كسي استهان وشبش كا رهني والا

متوفي मुतवफी *ص.نب.* मृतक مرتک

متوقع मुतवक्कअ़ *ص.نب.* उम्मीद امید

متوقف मुतवक्किफ *ص.نر.م.ج.* ठहराव ٹهراؤ

متولد मुतवल्लिद *ص.نر.م.ج.* जन्म جنم

متولي मुतवल्ली *ص.نر.م.* परिरक्षक پریرکشک

متہ मत: *نر.م.* सुअर سوور

متہ मत: *نبٹ.م.* किस्त قسط

متہم मुत्तहम *ص.نر.م.ج.* अभियुक्त, आरोपी ابھیوکت، آروپت

متهور मुतहविर *ص.نر.م.ج.* अविवेकी, उतावला, साहसिक
اویوپکي، اتاولا، ساهسپک

متی मतै *نر.م.* तेज़, चालाक تیز، چالاک

متیازن मतियाज़न *ص.نر.م.* बिस्तर पर पेशाब करने वाला
بستر پر پیشاب کرني والا

متیازي मितयाज़ी *نبٹ.ج.* मूत्र, पेशाब متر، پیشاب

متیقن मुतयकिन *ص.نر.م.ج.* निश्चित نشچیت

متین मतीन *ص.نر.م.ج.* दृढ़, अटल دیرھ، اٹل

متٔ मट *نر.م.* 1. बाजू, बाँह 2. शक्ति 3. इरादा
١. بازو، بانھ ٢. شکتي ٣. ارادہ

متٔ मट *نر.م.* 1. बड़ा मटका 2. बाढ़ के बाद सूखी हुई मिट्टी
١. برا مٹکا ٢. باڑھ کي بعد سوکھي ہویی مٹّي

متاک मटाक *نر.م.* अखरोट اخروٹ

متاکہ मटाक: *نبٹ.م.* सूजन, अपवृद्धि سوجن، اپوردھي

متایي मिटाई *نر.ج.* मिठाई متھایي

متر मटर *نر.م.* वाहन, मोटर कार واھن، موٹر کار

متک मटक *ص.نر.م.* सख्त, ठोस سخت، ٹھوس

متکور मटकोर *نر.م.* ठोस, सख्त ٹھوس، سخت

متکور मटकोर *ص.نر.م.ج.* कृपण, कंजूस کنجوس، کرپن

متن मटन *ص.نر.م.ج.* गाद-भरा, जगह जहाँ गाद हो
گاد- بھرا، جگہ جھان گاد ھو

متونکہ मटोंग: *نبٹ.م.* अपवृद्धि, सूजन اپ وردھي، سوجن

متہ मट: *نبٹ.م.* खंभा کھمبھا

متہر मटेर *نر.م.* हमला, आक्रमण حملہ، آکرمن

متہزہ मटेज़: *نبٹ.م.* माता-पिता की अनुमति के बिना शादी
ماتا- پتا کي انومتي کي بنا شادي

متین मटीन *ص.نر.م.* गाद-भरा, जगह जहाँ गाद हो
گاد بھرا، جگہ جھان گاد ھو

متینگی मटीनगै *نر.م.* दोगला, नाजायज़ बच्चा
دوغلا، ناجایز بچّہ

مثال मिसाल *نر.م.* उदाहरण اداھرن

مثانہ मसान: *نبٹ.م.* मूत्राशय متراشی

مثبت मुसबत *ص.نر.م.ج.* सकारात्मक سکاراتمک

مثقال मिसकाल *نر.م.* नाप की इकाई, 4.6 ग्राम का तौल
ناپ کي اکایي، ۴.۶ گرام کا تول

مثل मिस्ल *نر.م.* जैसा جیسا

مثلاً मसलन *ق.* उदाहरण के तौर पर
اداھرن کي طور پر

مثلث मुसल्लस *نر.م.* त्रिकोण تریکون

مثلثات मुसल्लसात *نر.ج.* त्रिकोणमिति تریکون میتي

مثمر मुसमिर *ص.نر.م.ج.* लाभदायक, उपयोगी
لابھ دایک، اپیوگي

مثنوي मसनवी *نبٹ.م.* मसनवी (कविता का प्रकार)
مثنوي (کویتا کا پرکار)

مثنی मुसन्ना *نبٹ.م.* प्रतिलिपि, अनुलिपि
پرتي لیپي، انو لیپي

مجادلہ मुजादल: *نبٹ.م.* संघर्ष, विवाद سنگھرش، ویواد

मजारस्तान मुजारिस्तान *नर.म.* हंगरी (देश)
هنگري (دېش)

मजाज़ मुजाज़ *ص.نر.م.ج.* अनुमति, इजाज़त
انومتي، اجازت

मजाज़ मजाज़ *नर.म.* रूपक, प्रतीक-कथा
روپک، پرتیک‌سکتها

मजाज़ात मुजाज़ात *नर.ज.* दंड, सज़ा, दण्ड, सज़ा

मजाज़ी मजाज़ी *ص.نب.* जो असली न हो, गैर असली, गैर हक़ीक़ी, फर्जी, नक़ली, बनावटी
جو اصلی نه هو، غیر اصلي، غیر حقیقي، فرضي، نقلي، بناوتي

मजाल मजाल *नर.म.* 1.अवसर, मौक़ा 2. संभावना
۱. اوسر، موقع ۲. سنبهاونا

मजानी मजानी *नर.म.* मुफ्त, निःशुल्क
مفت، نیشلک

मजावर मुजाविर *ص.نر.م.ج.* निकटवर्ती, पड़ोसी
نکټ ورتي، پروسي

मजावरत मुजाविरत *नर.म.* पड़ोस
پروس

मजाहद मुजाहिद *ص.نر.م.* आज़ादी के लिए लड़ने वाला, फौजी, पवित्र युद्ध का सैनिक
آزادي کې لې لړني والا، فوجي، پوښتر یدھ کا سینیک

मजाहदत मुजाहिदत *नर.म.* संघर्ष
سنګهرش

मजाहदः मुजाहिदः *ښځ.م.* संघर्ष
سنګهرش

मजबूर मजबूर *ص.نر.م.ج.* विवश, लाचार
ویوش، لاچار

मजबूरवल मजबूरवल *مص.مت.* विवश करना
ویوش کرنا

मजबूरी मजबूरी *ښځ.م.* विवशता, लाचारी
ویوشتا، لاچاري

मजबूरियत मजबूरियत *نر.م.* विवशता, मजबूरी
ویوشتا، مجبوري

मजबूरेदल मजबूरेदल *مص.ل.* विवश, मजबूर होना
ویوش، مجبور هونا

मजतहिद मुजतहिद *نر.م.* ईश्वरीय ज्ञान या धर्मशास्त्र का अभ्यास करने वाला, इस्लामी ग्रंथों पर विचार करने वाला
ایشوریه ګیان یا دهرم شاسترکا ابهیاس کرني والا، اسلامی گرنتهون پرویچار کرني والا

मजदद मुजदद *ص.نر.م.* नवीकृत, नया किया हुआ, नवीकरण, संशोधित
نویکرت، نیا کیا هوا، نویکرن، سنشودهت

मजज़ूब मजज़ूब *ص.نر.م.ج.* मंत्रमुग्ध, मस्त
منترمگدھ، مست

मजज़ूम मजज़ूम *ص.نر.م.ج.* कोढ़ी
کوړهي

मजरा मजरा *ښځ.م.* नहर, जलमार्ग
نهر، جل مارګ

मजरा मुजरा *ښځ.م.* माना हुआ, कबूल, मंजूर
مانا هوا، قبول، منظور

मजरब मुजरब *ص.نر.م.ج.* अनुभवी, तजुर्बेकार
انوبهوي، تجربي کار

मजरद मुजरद *ص.نر.م.ج.* अविवाहित, अकेला
اویواهت، اکېلا

मजरद हबस मुजरदहब्स *ص.نر.م* एकांत कारावास, काल कोठरी की सजा, एकांतवासी, क़ैद-तनहाई
اېکانت کاراواس، کالي کوټهري کی سزا، اېکانت واسي، قید تنهائي

मजरिम मुजरिम *نر.م.* दोषी, अपराधी
دوشي، اپرادهي

मजरूह मजरूह *ص.نب.* ज़ख्मी, चोट लगा हुआ
زخمي، چوټ لګا هوا

मजरः मजरः *ښځ.م.* 1. उपहार, तोहफा 2. मुजरा,
۱. اپهار، تحفه ۲. مجرا

मजरा मुजज़ा *ص.نب.* पृथक, भिन्न, अलग
پرتهک، بهنّ، الګ

मजसम मुजस्सम *ص.نر.م.ج.* 1. ठोस, देह-युक्त 2. सारा, सब, कुल
۱. ټهوس، دیهـ یکت ۲. سارا، سب، کل

मजसमः मुजस्सिमः *ښځ.م.* मूर्ति
مورتي

मजसमः जोरवनकै मुजस्सिमः जोरवनकै *نر.م.* मूर्तिकार, मूर्ति बनाने वाला, संगतराश
مورتیکار، مورتي بناني والا، سنګ تراش

मजअद मुजअद *ص.نر.م.ج.* छल्लेदार; तरंगित
چهلیدار؛ ترنګت

मजला मुजला *ښځ.م.* दस्तावेज़, (कानूनी) प्रमाणपत्र, हाथ का एक नोट
دستاویز، (قانوني) پرمانِ پتر، هاتهـ کا ایک نوټ

مجلد مُجَلَّد *ص.نر.م.ج.* जिल्द लगा हुआ. जिल्द लगाहुआ

مجلس مَجْلِس *نر.م.* सभा, परिषद, जन-समुदाय सभा، پریشد، جن- سموداى

مجلل مُجَلَّل *ص.نر.م.ج.* शानदार, भव्य شاندار، بھویه

مجله مَجَلَّة *ش.م.* पत्रिका پتریکا

مجمر مِجْمَر *نر.م.* धूपदानी, अँगीठी, अँगीठी जिसमें धुआँ भी होता है और देग भी पकता है
دھوپ داني، انگیٹھي، انگیٹھي جس مین دھوان بھی هوتا هي اور دیگ بھی پکتا هي

مجمع مَجْمَع *ش.م.* सभा, जन-समुदाय, जमावड़ा
سبھا، جن - سموداى، جماورا

مجمع الجزایر مَجْمَعُ الجَزَایِر *نر.م.* द्वीप समूह
دویپ سموه

مجمل مُجْمَل *ص.نر.م.* संक्षिप्त سنشپت

مجموعه مَجْمُوعَة *ش.م.* संग्रह, एकत्रीकरण, योग سنگره، اېکټریکرن، یوگ

مجمه مَجْمَة *ش.م.* धातु की बड़ी ट्रे دھاتوکي بڑی ټرې

مجنون مَجْنُون *نر.م.* मजनूँ, आशिक़, पागल
مجنون، عاشق، پاگل

مجوس مَجُوس *نر.م* पारसी, प्राचीन ईरान के धर्म का
پارسي، پراچین ایران کی دھرم کا

مجهز مُجَهَّز *ص.نر.م.ج.* सजा हुआ, सुसज्जित, साज-सामान से युक्त
سجا هوا، سوسجّت، ساج سامان سي یوکت

مجهول مَجْهُول *ص.نر.م.ج.* 1. अज्ञात, अपरिचित 2. कर्मवाच्य (व्याकरण)
١. اگیات، اپریچت ٢، کرمواچی (ویاکرن)

مجهولالهویه مَجْهُولُ الهُوِیَّة *ص.نب.* नाजायज़ बच्चा, बच्चा जिसकी पहचान न हो
ناجایز بچه، بچه جسکی پهچان نه هو

مجی مَجَّة *ش.م.* ऊँटनी اونٹني

مچ مَچ *نر.م.* मक्खी مکھی

مچ مَچ *نر.م.* मोच موچ

مچبنک مَچْبَنَک *نر.م.* मक्खीमार مکھي مار

مچپرانک مَچْپَرانَک *نر.م.* मकड़ा مکڑا

مچچکی مَچْچُکَی *نر.م.* 1. सूँड़ी 2. औषधीय झाड़ी
١. سوري ٢. اوشدھیی جھاڑي

مچخ مَچَخ *نر.م.ج.* टिड्डी ٹِڈّي

مچختي مَچَخْتي *نر.ج.* सूँड़ी سوڑي

مچخري مَچَخْرِي *نر.ج.* मक्खी के अंडे مکھي کي انڈے

مچر مَچَر *نر.م.* टहनी, शाखा ٹہني، شاکھا

مچردانی مَچَرْدانِی *ش.م.* मच्छरदानी مچھرداني

مچرکی مَچَرْکَی *نر.م.* टहनी ٹہني

مچری مَچَرِی *ش.م.* मच्छरदानी مچھرداني

مچڑی مَچَڑِی *ش.م.* मच्छरदानी مچھرداني

مچشر مَچَشَر *نر.م.* मक्खी को भगाने का पंखा, मक्खीमार
مکھي کو بھگاني کا پنکھا، مکھي مار

مچغنه مَچْغَنَه *ش.م.* गोफना گوپھنا

مچک مَچَک *نر.م.* हुक, कँटिया هک، کٹیا

مچکه مَچَکَه *ش.م.* चुंबन, चुम्मा چمبن، چمّا

مچکي مَچَکِي *ص.نب.* बंदूक़ का प्रकार بندوق کا پرکار

مچلوغزه مَچْلُوغَزَه *ش.م.* गोफना گوپھنا

مچلوغه مَچْلُوغَه *ش.م.* गोफना گوپھنا

مچمچی مَچْمَچِی *ش.م.* मधुमक्खी مدھومکھي

مچنوغزه مَچْنُوغَزَه *ش.م.* गोफना گوپھنا

مچ وڑی مَچْلَڑِی *نر.م.* मक्खीमार مکھي مار

مچوڑی مَچُوڑِی *ش.ج.* शिकन, सिकुड़न شکن، سکورن

مچول مَچْوَل *مص.مت.* चुम्मा लेना چماّ لینا

مچه مَچَه *ش.م.* चुंबन, चुम्मा چمبن، چماّ

مچی مَچِی *ش.م.* मधुमक्खी; ततैया مدھومکھي؛ تتیا

مخکنی مَخْکَنِی *ص.نر.م.* ज़मीनी, स्थलीय
زمیني، استھلیی

مخکوال مजकवाल *نر.م.ج.* भूस्वामी, ज़मींदार
بهوسوامي، زميندار

مخکه मजकः *ښځ.م.* 1. भूमि, पृथ्वी 2. खेत
١. بهومي، پرتهوي ٢. کهيت

مخکه پیژندونکی मजकापेजन्दून्कै *نر.م.* भूवैज्ञानिक
بهو وېګيانک

مخړک मसरक *نر.م.* छिपकली چهپکلي

مخوښک मसोसक *نر.م.* मृगशावक, हिरनी का बच्चा 2. छोटी एवं सुंदर चीज़ें: छोटा जानवर
١. مرګشاوک، هرني کا بچه ٢. چهوټی ايون سندر چيزېن: چهوټا جانور

محاذ महाज *نر.م.* मोर्चा, युद्धस्थल
مورچه، يدهـ استهل

محاربه महारबः *ښځ.م.* लड़ाई, युद्ध
لړايي، يدهـ

محاسب मुहासिब *نر.م.* लेखाकार, मुनीम, हिसाब करने वाला
لېکهاکار، منيم، حساب کرني والا

محاسبه मुहासिबः *ښځ.م.* लेखा-विधि, हिसाब-किताब करना
لېکهاـ ويدهي، حساب-کتاب کرنا

محاصره मुहासिरः *ښځ.م.* नाक़ाबंदी
ناقه بندي

محاط मुहात *ص.نر.م.ج.* घेरा हुआ
ګهيرا هوا

محافظ मुहाफिज *نر.م.* रक्षक, पालक, पहरेदार
رکشک، پالک، پهرېدار

محافظه मुहाफिजः *ښځ.م.* सुरक्षा, रक्षा
سرکشا، رکشا

محافظه کار मुहाफिजाकार *نر.م.* रूढ़िवादी, दकियानूसी
روړهي وادي، دقيانوسي

محاق मुहाक़ *نر.م.* चंद्र का ह्रास होना, चाँद मास के आखिरी तीन दिन जिसमें चाँद नहीं दिखता
چندر کا هراس هونا، چاند ماس کي آخري تين دن جس مېن چاند نهين دکهتا

محاکمه मुहाकमा *ښځ.م.* अदालत की प्रक्रिया, मामले की सुनवाई,
عدالت کی پرکريا، معاملي کی سنوايي

محال मुहाल *ص.نر.م.ج.* असंभव
اسمبهو

محاوره मुहावरः *ښځ.م.* संवाद, प्रवचन
سنواد، پروچن

محبت मुहब्बत *نر.م.* प्रेम, प्यार
پرېم، پيار

محبس महबस *نر.م.* जेलखाना, कारागार
جېل خانه، کاراګار

محبوب महबूब *نر.م.* प्रेमी
پرېمي

محبوبه महबूबः *ښځ.م.* प्रेमिका
پرېميکا

محبوبیت महबूबियत *نر.م.* लोकप्रियता
لوکپرېتا

محبوس महबूस *نر.م.* कैदी, बंदी
قېدي، بندي

محتاج मुहताज *ص.نر.م.ج.* गरीब, जरूरत-मंद
غريب، ضرورتمند

محتاط मुहतात *ص.نر.م.ج.* सावधान, सतर्क
ساودهان، سترک

محترقه مواد मुहतरक़ामवाद *نر.ج.* विस्फोटक, ज्वलनशील, दहनशील, जल्दी जलने वाला
وسپهوټک، جولنشيل، دهنشيل، جلدي جلني والا

محترم मुहतरम *ص.نر.م.ج.* आदरणीय
آدرنيی

محترمانه मुहतरमानः *ق.* आदरपूर्वक, सम्माननीय, शराफत के साथ
آدر پوروک، سمّاننی، شرافت کي ساتهـ

محتسب मुहतसिब *نر.م.* 1. धार्मिक परीक्षक, 2. हिसाब लेनेवाला 3. पूछताछ करने वाला 4. हाकिम, कोतवाल
١. دهارمک پريکشک ٢. حساب لېنې والا ٣. پوچهـ تاچهـ کرني والا ۴. حاکم، کوتوال

محتکر मुहतकिर *نر.م.* सट्टेबाज़, सटोरिया
سټّهباز، ستوريا

محتمل मुहतमिल *ص.نر.م.ج.* संभावित, मुमकिन
سنبهاوت، ممکن

محتوا मुहतवा *ښځ.م.* विषय, सामग्री
ويشی، سامګري

محتوي मुहतवी *ص.نب.* युक्त, सम्मिलित
يکت، سمّلت

محتویات मुतवीयात *نر.ج.* 1. विषय, अंतर्वस्तु 2. विषय-सूची
١. ويشی، انتروستو ٢. ويشی- سوچي

محجوب महजूब *ص.نر.م.* 1. शर्मीला, लजीला, संकोची 2. छुपा हुआ
١. شرميلا، لجيلا، سنکوچي ٢. چهپا هوا

محجوبیت महजूबियत *نر.م.* शर्मीलापन, लजीलापन
شرميلا پن، لجيلا پن

محدّب मुहद्दब *ص.نر.م.* उन्नतोदर, उत्तल
انتودر، اتّل

محدود महदूद *ص.نر.م.ج.* सीमित, कम, खास दायरे में, खास हद में
سيمت، كم، خاص دايري مين، خاص حد مين

محذوف महजूफ *ص.نر.م.ج.* निकाला हुआ, हटाया हुआ, दूर किया हुआ
نكالا هوا، هٹايا هوا، دور كيا هوا

محراب मिहराब *نر.م.* 1. मेहराब, 2. मस्जिद में इमाम के खड़े होने की जगह
١. محراب ٢. مسجد مين امام كي كهڑي هوني كي جگه

محراق मिहराक़ *نر.م.* केंद्रीय-बिंदु, केंद्र-बिंदु
كيندري - بندو، كيندر- بندو

محرر मुहर्रिर *نر.م.* लेखक, मुंशी, कवि
لبكهك، منشي، كوي

محرقه :मुहरक *ش.ط.م.* टाइफस, तंद्रिक ज्वर
ٹائفس، تندرک جُور

محرک मुहर्रिक *ص.نر.م.* उत्तेजक, बढ़ावा देने वाला
اتّيجک، برهاوا دينے والا

محرکه قوه मुहर्रिकाकोअ बल उत्प्रेरक, प्रेरक *ص.نر.م.*
اتپرپرک، پرپرک بل

محرم मेहरम *ص.نر.م.ج.* 1. जिससे विवाह जायज़ नहीं 2. राजदार
١. جس سي ويواه جايز نهين ٢. رازدار

محرم मुहर्रम *نر.م.* 1. अरबी वर्ष का पहला माह 2. हराम किया हुआ
١. عربي ورش كا پهلا ماه ٢. حرام كيا هوا

محرمانه :मुहर्रमानः *ق.* गुप्त रूप से گپت روپ سي

محروقات महरूकात *نر.ج.* ईंधन ايندهن

محروم महरूम *ص.نر.م.ج.* वर्जित, बहिष्कृत
ورجت، بهشكرت

محزون महज़ून *ص.نر.م.ج.* उदास, दुखी اداس، دكهي

محسنات मुहसनात *نر.ج.* गुण, सद्गुण گن، سدگن

محسوس महसूस *ص.نر.م.ج.* महसूस محسوس

محشر महशर *نر.م.* हिसाब का दिन, फैसले का दिन, कयामत
حساب كا دن، فيصلي كا دن، قيامت

محشور महशूर *ص.نر.م.ج.* सहचारी, संबद्ध, साथी, मित्र
سهچاري، سنبدهه، ساتهي، متر

محصل मुहसिल *نر.م.* 1. छात्र 2. संग्राहक, कर वसूल करने वाला
١. شاتر ٢. سنكراهک، كر وصول كرني والا

محصور महसूर *ص.نر.م.ج.* घिरा हुआ گهرا هوا

محصول महसूल *نر.م* 1. उत्पादन 2. चुंगी, कर
١. اتپادن ٢. چنگي، كر

محض महज *ق.* केवल, सिर्फ كيول، صرف

محظوظ महजूज *ص.نر.م.ج.* मुदित, मगन
مديت، مگن

محفل महफिल *نر.م.* सभा, महफिल, मंडली
سبها، محفل، منڈلي

محفوظ महफूज *ص.نر.م.ج.* सुरक्षित, सकुशल
سركشت، سكشل

محقر महकर *ص.نر.م.ج.* 1. विनम्र, नम्र 2. छोटा
١. ونمر، نمر ٢. چهوتا

محقق मुहक़्क़िक *نر.م.* शोधकर्ता, खोजकर्ता
شودهه كرتا، كهوج كرتا

محک महक *نر.م* मापदंड, कसौटी ماپدنڈ ، كسوتي

محکم महकम *ص.نر.م.ج.* सुदृढ, प्रबल, दृढ़
سوديرهـ ، پربل، ديرهـ

محکمه :महकम *ش.ط.م.* अदालत, न्यायालय
عدالت، نيايالى

محکوم महकूम *ص.نر.م.* दोषी, अपराधी
دوشي،اپرادهي

محل महल *نر.م.* स्थान, निवास-स्थान
استهان، نواس- استهان

محلو ل महलूल *ص.نر.م.* विलयन, मिलना, पानी में घुल जाना
ولين، ملنا، پانى مين گهل جانا

محله महल्ल: *ښځ.م.* मुहल्ला, इलाक़ा علاقه، محله

محلي स्थानीय. *ص.نسب* استهانيی

محمد मुहम्मद *نر.م.* मुहम्मद, इस्लाम धर्म के पैगंबर

محمد، اسلام دهرم کي پيغمبر

محمول महमूल *نر.م.* प्रेषित, भेजा हुआ

پرېشت، بهېجا هوا

محنت मेहनत *نر.م.* परिश्रम, मेहनत پريشرم، محنت

محو महव *ښځ.م.* विलोपन, नष्ट करना, मिटा देना

ولوپن، نشتې کرنا، مټا دېنا

محور महवर *نر.م.* धुरी, केंद्र دهوري، کېندر

محوطه महवत: *ښځ.م.* 1. दीवार, घेरा, अहाता 2. प्रांगण

۱. ديوار، گهېرا، احاطه ۲. پرانګن

محيط मुहीत *نر.م.* वातावरण واتاورن

مخ मख़ *نر.م.* 1. मुख, सामना 2. सतह 3. पृष्ठ

۱. مکهـ، سامنا ۲. سطح ۳. پرشټهـ

مخابره मुख़ाबर: *ښځ.م.* संचार سنچار

مخارج मख़ारिज *نر.م.* खर्च خرچ

مخاصم मुख़ासिम *ص.نر.م.ج.* विरोधी, प्रतिकूल, दुश्मन

وروډهي، پرتيکول، دشمن

مخاطب मुख़ातिब *نر.م.* 1. सामने वाला 2. मध्यम पुरुष (व्याकरण)

۱. سامني والا ۲. مدهيم پروش (وياکرن)

مخالف मुख़ालिफ *ص.نر.م.* प्रतिकूल, विरोधी, विपक्ष, विरोधी-पक्ष

پرتيکول، وروډهي، وېښکش، وروډهي- بکش

مخالفت मुख़ालिफत *نر.م.* विरोध, प्रतिरोध, शत्रुता, मुख़ालिफत

ويرودهـ، پرتيرودهـ، شتروتا، مخالفت

مخامخ मख़ामख़ *ص.نسب.ق.* 1. आमने-सामने 2. सीधे

۱. آمني – سامني ۲. سيدهي

مخامخ کول मख़ामख़ कवल *مص.مت.* आमने-सामने करना, आमने-सामने लाना

آمني - سامني کرنا ، آمني-سامني لانا

مخامخ کېدل मख़ामख़केदल *مص.ل.* सामने होना, आमने-सामने होना

سامني هونا، امني سامني هونا

مخاوی मख़ावै *ص.نر.م.* आदरणीय, प्रतिष्ठित

آدرنيه، پرتشټهت

مخبر मूख़बिर *نر.م* जासूस, भेदिया, गुप्तचर, मुखबिर

جاسوس، بهېدیا، گپت چر، مخبر

مخپوتی मख़पूटै *نر.م.* चादर, बुरका, हिजाब

چادر، برقع، حجاب

مخ پورته मख़पोरत: *ص.نب.ق.* उन्नयन, तरक्क़ी

اونين، ترقّي

مخ په مخ मख़पामख़ *ص.نب.ق.* 1. आमने-सामने 2. सीधा

۱. آمني- سامني ۲. سيدها

مخپيټک मख़पेटक *نر.م.* नवजात शिशु का पहला उपहार

نوجات شيشو کا پهلا اپهار

مختار मुख़तार *ص.نر.م.ج.* स्वतंत्र, प्राधिकृत

سوتنتر، پرادهيکرت

مختاروزیر मुख़तारवज़ीर *ص.نر.م* स्वतंत्र-प्रभार मंत्री, पूर्णाधिकारी, पूर्ण शक्ति-युक्त

سوتنتر- پربهارمنتري، پورندهيکاري، پورن شکتي يوکت

مخترع मुख़तरा *نر.م.* आविष्कारक آوېشکارک

مختصات मुख़तसात *نر.ج.* विशिष्टता, विशेषता

وېشښتيا، وېشېشتا

مختصر मुख़तसर *نر.م.ص.* 1. संक्षेप 2. खुलासा

۱. سنشېپ ۲. خلاصه

مختل मुख़तल *ص.نر.م.ج* अस्त-व्यस्त است – ويست

مختلس मुख़तलिस *نر.م.* गबनकार ګبنکار

مختلط मुख़तलत *ص.نر.م.ج.* मिश्रित, सम्मिलित, मېسرت، سمېلېت

مختلف मुख़तलिफ *ص.نر.م.ج.* विभिन्न وېښ

مختلف الاضلاع विषमबाहु *نر.م.* **مختلطة** मुख्तलिफूलअजला (ज्यामि.) وشم باهو(جيامیتي.)

مختلوني प्रगतिशील, अगुआ, आगे की ओर बढ़ने वाला *ص.نر.م.* مخَتلوٗنۓ پرکتي شيل، اڭي کی اور برهني والا، اڭوا

مختنق दबाना(गला) *ص.نر.م.ج.* مُختنِق دبانا (كلا)

مختورن दोषी, अपराधी *ص.نر.م.ج.* مخَتورن دوشي، اپرادهي

مختوری कलंकित, अपमानित, बेआबरू *ص.نر.م.,* مخَتوٗرۓ کلنکت، اپمانت، بي آبرو

مختولي चोटी, वेणी *ښځ.م.* مخَتولي چوتي، وڼي

مخدره مواد नशीले पदार्थ *نر.ج.* مُخدّرامواد نشيلي پدارتھ

مخرب 1. विनाशक 2. विध्वंसक, बरबाद करने वाला *ص.نر.م.* مُخرِب ۱. وناشک ۲. ودهونشک، برباد کرني والا

مخرج 1. निर्गम, निकास 2. उच्चारण के अंग *نر.م.* مخَرج ۱. نرگم، نکاس ۲. اچچارن کي انگ

مخروبه खंडहर, तबाही, विनाश *ښځ.م.* مخَروبه خنڈهر، تباهي، وناش

مخروط शंकु *نر.م.* مخَروط شنکو

مخروطي शंकु आकार *ص.نب.* مخَروطي شنکواکار

مخرونی दोषमुक्त, इज्जतदार, सम्मानित *نر.م.* مخَرونۓ دوشمکت، عزت دار، سمّانت

مخزن 1. भंडार 2. खज़ाना *نر.م.* مخَزن ۱. بهنڈار ۲. خزانه

مخ سپینی दोषमुक्त, इज्जतदार *نر.م.* مخَسپينۓ دوش مکت، عزّت دار

مخصوص खास, विशेष *ص.نر.م.ج.* مخَصوٗص خاص، وشيش

مخصوصاً विशेष रूप से *ق.* مخَصوٗصن وشيش روپ سي

مخفف संक्षेपण, संक्षिप्त, छोटा किया हुआ *ص.نر.م.* مُخَفّف سنشيپن، سنشپت، چهوټا کيا هوا

مخفي गुप्त, अप्रत्यक्ष *ص.نب.* مخَفي گپت، اپرتيکش

مخ کاته 1. नवजात शिशु 2. दुल्हन की मुँह दिखाई *نر.م.* مخَکاتہ: ۱. نوجات شيشو ۲. دلهن کی منهـ دکهايي

مخکښ 1. मार्गदर्शन 2. अग्रदूत, नेता, अगुवा *ص.نر.م.* مخَکښ ۱. مارگدرشن ۲. اگردوت، نيتا، اگوا

مخکنی भूतपूर्व *ص.نر.م.* مخَکنۓ بهوتپورو

مخکي पूर्व, पहले के *ل.* مخَکي پورو، پهلي

مخل बाधक, बाधा डालने वाला *نر.م.* مُخِل بادهک، بادها ڈالني والا

مخلص ईमानदार, निष्ठावान *ص.نر.م.* مُخلِص ايماندار، نشټهاوان

مخکینی भूतपूर्व *ص.نر.م.* مخَکينۓ بهوتپورو

مخلوط मिश्रण, मिला हुआ, सम्मिश्रण करना *ص.نر.م.ج.* مخَلوٗط ۱. مشرن، ملا هوا، سمشرن کرنا

مخلوع अपदस्थ, गद्दी से उतारा हुआ *ص.نر.م.ج.* مخَلوٗع اپدستهه، گدّي سي اتارا هوا

مخلوق जीव, प्राणी, मनुष्य *نر.م.* مخَلوٗق جيو، پراڼي، منشيه

مخمس पंचभुजीय, पंचकोण, पाँच भुजा वाला *نر.م.* مُخَمّس پنچ بهوجيی، پنچ کون، پانچ بهوجا وال

مخمل मखमल *نر.م.* مخَمل مخمل

مخمور मदहोश, जिस पर नशा छाया हो *ص.نر.م.ج.* مخَمور مد هوش، جس پر نشه چهايا هو

مخنی भूतपूर्व, पहले का *ص.نر.م.* مخَنۓ بهوت پورو، پهلي کا

مخنیوی मख़नीवै *نر.م.* 1. निवारण, रोकथाम 2. दमन, विरोध
۱. نوارن، روک تهام ۲. دمن، ورودهـ

مخنیوی मख़नीवै *نر.م.* जालीदार कपड़ा, घूँघट, नक़ाब, मुँह छुपाने का कपड़ा
جالیدار کپړا، گهونګهټ، نقاب، منهـ چهپاني کا کپړا

مخ وچونی मख़ववचूनै *نر.م.* तौलिया, रूमाल
تولیه، رومال

مخور मख़वर *ص.نر.م.* प्रभावशाली, आदरणीय, सम्मानित, इज्जतदार
پربهاوشالي، آدرنیه، سمانت ،عزت دار

مخوف मख़ूफ *ص.نر.م.* भयानक, भयावह, डरावना
بهیانک، بهیاوه، ډراونا

مخوف मुख़व्वफ *ص.نر.م.ج.* डराने वाला, भयभीत करने वाला
ډراني والا، بهیبهیت کرني والا

مخه मख़ः *ښځ.م.* पहले, आगे, सामने
پهلي، آګي، سامني

مخبنه मख़खः *ښځ.م.* विदाई
ودایي

مخی मख़ै *نر.م.* बराबर, जोड़ा, मुक़ाबिल, एक समान
برابر، جوړا، مقابل، اېک سمان

مخیله मख़ीलः *ښځ.م.* कल्पना शक्ति
کلپنا شکتي

مد मद *نر.م.* बहाव, धारा
بهاؤ، دهارا

مد मद *نر.م.* एक स्वर जो व्यंजन अलिफ के ऊपर आता है, जैसे- आस
اېک سور جو وینجن الف کي اوپر آتاهي، جیسي- آس

مداح मद्दाह *نر.م.* प्रशंसक
پرشنسک

مداحي मद्दाही *ښځ.م.* प्रशंसा, तारीफ
پرشنسا، تعریف

مداخله मुदाख़िलः *ښځ.م.* हस्तक्षेप, दख़लंदाज़ी
هستشیپ، دخل اندازي

مدار मदार *نر.م.* 1. शिष्टाचार 2. कृपा 3. धैर्य, सब्र
۱. ششټاچار ۲. کرپا ۳. دهیریه، صبر

مداري मदारी *نر.م.* बाज़ीगर, जादूगर, नट, मायावी
بازیګر، جادوګر ننټ، مایاوي

مدافع मुदाफे *ص.نب.* वकील, प्रतिपक्ष का वकील
وکیل، پرتی پکش کا وکیل

مدافع وکیل मुदाफेवकील *نر.م.* बचाव वकील
بچاو وکیل

مدافعه मुदाफअः *ښځ.م.* रक्षा, बचाव
رکشا، بچاو

مدام मुदाम *ق.* लगातार, हमेशा, निरंतर
لګاتار، همېشه، نرنتر

مداوا मुदावा *ښځ.م.* दवादारू, इलाज
دوادارو، علاج

مداوم मुदाविम *ص.نر.م.ج.* निरंतर, लगातार, अनंत
نرنتر، لګاتار، اننت

مدبر मुदब्बिर *ص.نر.م.* समझदार, बुद्धिमान
سمجهدار، بدهیمان

مدح मदह *ښځ.م.* प्रशंसा, सराहना, तारीफ
پرشنسا، سراهنا، تعریف

مدخل मदख़ल *نر.م.* प्रवेश, प्रवेश-मार्ग
پروېش، پروېش-مارګ

مدد मदद *نر.م.* सहायता, मदद
سهایتا، مدد

مددگار मददगार *نر.م.* सहायक
سهایک

مدرس मुदर्रिस *نر.م.* शिक्षक, अध्यापक
شکشک، ادهیاپک

مدرسه मदरसः *ښځ.م.* विद्यालय, स्कूल
ودیالی، اسکول

مدرک मदरक *نر.م.* 1. दस्तावेज़, प्रलेख 2. स्रोत
۱. دستاوېز، پرلېکهه ۲. سروت

مدعا मुद्दआ *ښځ.م.* 1. दावा 2. दुश्मनी, शत्रुता
۱. دعوا ۲ . دشمني، شتروتا

مدعي मुद्दई *نر.م.* दावेदार, मुद्दई, वादी
داوېدار، مدعي، وادي

مدعی العموم मुद्दईलअमूम *نر.م.* महान्याय-वादी
مهانیای وادي

مدعی علیه मुद्दईलअलेह *نر.م.* प्रतिवादी
پرتیوادي

مدغم मुदग़म *ص.نر.م.ج.* मिला हुआ, विलीन, एक दूसरे से मिल जाना
ملا هوا، ولین، اېک دوسري سي مل جانا

مدفن मदफन *نر.م.* कब्र, समाधि, समाधिक्षेत्र
قبر، سمادهي، سمادهي شېتر

مدلل मुदल्लल *ص.نر.م.ج.* प्रमाणित, दलील से साबित
پرمانېت، دلیل سي ثابت

مدني *ص.نب.* मदनी 1. नागरिक 2. शिष्ट 3. दीवानी 4. असैनिक

١. ناگرک ٢. ششتِ ٣. ديواني ۴. اسينک

مدنيت *ن.م.* मदनियत सभ्यता, संस्कृति, तहजीब

سبهيتا، سنسكرتي، تهذيب

مدور *ص.ن.م.ج.* मुदव्वर वृत्ताकार, गोलाकार

ورتاكار،گولاكار

مدون *ن.م.* मुदव्वन संकलित, वर्गीकृत करना

سنكلت، ورگی كرت كرنا

مدون *ن.م.* मुदव्विन 1. संकलनकर्ता 2. कर्ता, प्रवर्तक 3. लेखक, रचयिता

١. سنكلن كرتا ٢. كرتا، پرورتک ٣. لپكهک، رچيتا

مدهش *ص.ن.م.* मुदहिश डरावना, भयानक, विकराल

دراونا، بهيانک، وكرال

مديترانه *ش.م.* मदीतरानः भूमध्यसागर بهومدهيه ساگر

مدير *ن.م.* मुदीर 1. निदेशक, अध्यक्ष 2. प्राचार्य

١. نيدهشک، ادهيكش ٢. پراچاريه

مديريت *ن.م.* मुदीरियत 1. निदेशालय 2. संचालक-मंडल

١. نيدهشالی ٢. سنچالک-منڈل

مدينه *ش.م.* मदीनः मदीना (शहर) مدينه (شهر)

مديون *ص.ن.م.ج.* मदयून 1. आभारी, एहसानमंद 2. नमकहलाल

١. آبهاري، احسان مند ٢. نمک حلال

مذاكره *ش.م.* मुजाकरः विचार-विमर्श, बात-चीत

ويچار- ويمرش، بات-چيت

مذبذب *ص.ن.م.ج.* मुजबजब ढुलमुल, डगमग, दुविधा में पड़ा हुआ

ڈهل مل، ڈگمگ، دويدها مېن پڑا هوا

مذكر *ص.ن.م.ج.* मुजक्कर पुल्लिंग (लिंग)

پلنگ (لنگ)

مذمت *ن.م.* मुजम्मत रुसवाई, तिरस्कार, निंदा, फटकार, मिथ्यापवाद

رسواپي، ترسكار، نندا، پهٹكار، متهياپواد

مذهب *ن.م.* मज़हब धर्म, ईमान, अक़ीदा

دهرم، ايمان، عقيده

مذهبي *ص.نب.* मजहबी धार्मिक دهارمک

مراتب *ش.ج.* मरातीब 1.परिस्थिति, हालत 2.उपाधि.

١. پرستهتي، حالت ٢. اپادهي

مراجعت *ن.م.* मुराजिअत 1. वापसी 2. हवाला

١. واپسي ٢. حواله

مراجعه *ش.م.* मुराजीआ 1. वापसी 2. हवाला

١. واپسي ٢. حواله

مراد *ن.م.* मुराद ख्वाहिश, मुराद, इच्छा, कामना, माँग, इरादा

خواهش، مراد، اچها، مانگ، اراده

مرادف *ص.ن.م.* मुरादिफ पर्याय, पर्यायवाची, समानार्थ

پريايَ، پريايَ واچي، سمانارتهـ

مراسم *ن.ج.* मुरासिम रस्म का बहुवचन,रिवाज, प्रथा

رسم كا بهووچن، رواج، پرتها

مراعات *ن.م.* मराआत 1. समर्थन, पक्ष, रियायत 2. आदर-सम्मान

١. سمرتهن، پكش، رعايت ٢. آدر- سمآن

مرافعه *ش.م.* मुराफिअः वाद, मुक़दमा, दावा

واد، مقدمه، دعوا

مراقبت *ن.م.* मुराक़िबत 1. रक्षा करना 2. निरीक्षण, देखभाल, निगरानी

١. رکشا كرنا ٢. نركشن، دېكهه بهال، نگراني

مراكش *ن.م.* मराकिश मराकश (अफ़्रीक़ी देश)

مراكش (افريقي دېش)

مرام *ن.م.* मुराम प्रयोजन, लक्ष्य, मक़सद, उम्मीद

پريوجن، لكشی، مقصد، اميد

مرامنامه *ش.م.* मुरामनामः 1. संविधान, व्यवस्था, 2. कार्यक्रम

١. سنويدهان، ويوستها ٢. كاريكرم

مرانده *ش.م.* मरानदः 1. नस, सिरा 2. रस्सी (तंबू)

١. نس، سرا ٢. رسّي (تنبو)

مرانگور *ن.م.* मरांगोर बदबूदार कीड़ा जो शहतूत के पेड़ पर रहता है

بدبودار كيرا جو شهتوت كي پيڑ پر رهتا هي

مراوده *ش.ج.* मुरावदः संसर्ग, मेलजोल, समागम, गमनागमन

سنسرگ، مېل جول، سماگم، گمناگمن

मरब्बा *ज़्ब.म.* **मुरब्बा** जाम, मुरब्बा, जाम

मरबअ *ज़्ब.म.* **मुरब्बअ** 1. वर्ग, वर्गफल 2. चौकोर टुकड़ा 3. गुनिया

१. ورگ، ورگ پهل ۲. چوکور ټکړا ۳. ګڼيا

मरबूत *ص.نر.م.ج.* **संयुक्त, संबद्ध** سنيکټ، سنبدهـ

मरबी *نر.م.* **शिक्षक, अध्यापक, प्रशिक्षक** شکشک، ادهياپک، پرشکشک

मरतब *ص.نر.م.ج.ق.* **मुरत्तब** नियमित. نيمت

मरतबः *ज़्ब.म* **मरतबः** 1. दर्जा, श्रेणी 2. स्थान, ऊँचाई

١. درجه، شرېنې ۲. استهان، اونچايي

मरतजेअ *ص.نب.* **मुरतजेअ** प्रतिक्रियावादी پرتيکريا وادي

मरतद *ص.نر.م.ج.* **मुरतद** स्वधर्मत्यागी سودهرم تياګي

मरतशी *نر.م.* **घूसख़ोर, रिश्वतख़ोर** مُرتشي گهوس خور، رشوت خور

मरतफअ *ص.نب.* **मुरतफअ** उत्थापित, उन्नत انتهاپت، اتّت

मरतकब *ص.نر.م.* **मुरतकीब** दोषी, अपराधी دوشي، اپرادهي

मरसियः *ज़्ब.म.* **मरसियः** शोकगीत, करुणागीत, मर्सिया

मरजान *نر.م.* **मरजान** प्रवाल, मूँगा پروال، مونګا

मरजह *ص.نب.* **मुरजह** पसंदीदा, उत्तम, बेहतर پسنديده، اوتّم، بېهتر

मरजअ *ज़्ब.म.* **मरजअ** प्राधिकार, अधिकार پرادهيکار، ادهيکار

मरजूणा *نر.م.* **मरजूणा** मोती चुनने वाला, गोताख़ोर موتي چننې والا، غوطه خور

मरजीवण *نر.م.* **मरजीवण** मोती चुनने वाला, गोताखोर موتي چننې والا، غوطه خور

मरच *نر.م.ج.* **मिर्च** काली मिर्च, मिर्च کالي مرچ، مرچ

मरचक *نر.م.ج.* **मुर्चक** लाल मिर्च लال مرچ

मरचकी *ص.نب* **मर्चकी** 1. तुनकमिज़ाज 2. लालमिर्च

١. تنک مزاج ۲. لال مرچ

मरचः *ज़्ब.म.* **मुर्चः** जंग, मोरचा زنګ، مورچه

मरसक *نر.م.* **मरसक** छोटी छिपकली چهوټي چېپکلي

मरसी *نر.م.* **मरसै** दुश्मनी, शत्रुता دشمني، شتروتا

मरसीनक *نر.م.* **मरसीनक** चिमटी, चिमटा چمټي، چمټا

मरहलः *ज़्ब.म.* **मरहल** अवस्था, दशा اوستها، دشا

मरहमत *نر.م.* **मरहमत** उपकार, दया, दयालुता اوپکار، دیا، دیالوتا

मरहूम *ص.نر.م.* **मरहूम** स्वर्गीय, दिवंगत سورګيه، دونګټ

मरख़नै *نر.م.* **मरख़नै** बेर بېر

मरख़ेड़ै *نر.م.* **मरख़ेड़ै** मशरूम مشروم

मरदार *ص.نر.م.ج.* **मुर्दार** 1. गंदा, मटियाला 2. शव, लाश 3. व्यभिचारी

١. ګندا، متيالا ۲. شو، لاش ۳. ويښې چاري

मरदानः *ज़्ब.म.* **मुर्दारदानः** दाद داد

मरदारुल *مص.مت.* **मुर्दारवल करना** 1. गंदा करना 2. हत्या करना, क़त्ल करना

١. ګندا کرنا ۲ . هتيا کرنا، قتل کرنا

मरदारः *ज़्ब.म.* **मुरदारः** मृत, शव, लाश, मुरदार

مرت، شو، لاش، مردار

मरदारा *ص.ज़्ब.म.* **मुरदारा** 1. मटियाला, गंदा 2. व्यभिचारी महिला, दुश्चरित्र

١. متيالا، ګندا ۲. ويښې چاري مېلا، دشچرتر

मरदारहड़ै *نر.م.* **मुरदारहड़ै** गधा ګدها

मरदारी *ज़्ब.म.* **मुरदारी** कूड़ा-कचड़ा کورا- کچرا

मरदारेदल *مص.ل.* **मुरदारेदल** 1. गंदा होना 2. मर जाना मुरदार बनाया जाना

١. ګندا هونا ۲ . مر جانا، مردار بنايا جانا

मरदद *ص.نر.م.ج.* **मुरदद** दुविधा में पड़ा हुआ, ढुलमुल

دويدها مېن پرا هوا، ډهل مل

मरदक *نر.م* **मरदक** बंदूक़ और तोप की गोली, कार्ट्रिज

بندوق اور توپ کی ګولي، کارترېج

मरदकः *ज़्ब.म.* **मरदकः** 1. गोली, कारतूस 2. अख़रोट की तरह गोल खेलने का पत्थर

۱. گولي، کارتوس ۲. اخروټ کی طرح گول کهيلنے کا پتهر

मरदकइ *ښځ.م.* गोली, कारतूस

گولي، کارتوس

मरदकै *نر.م.* बंदूक़ और तोप की गोली

بندوق اور توپ کي گولي

मरदूद *ص.نر.م.ج.* 1. भगाया हुआ 2. परित्यक्त 3. निंदनीय, रुसवा, जलील किया हुआ

۱. بهگايا هوا ۲. پريتيکت ۳. نندنيی رسوا، ذليل کيا هوا

मरस्तून *نر.م.* ऐसा घर या जगह जहाँ से मदद या सहायता पहुँचाई जाती है

ايسا گهر يا جگه جهان سي مدد يا سهايتا پهنچايي جاتي هي

मरस्तूनै *نر.م.* मददगार, सहायक

مددگار، سهايک

मरस्तै *نر.م.* सहायक, मददगार

سهايک، مددگار

मरस्तयाल *نر.م.* सहायक, सहयोगी

سهايک، سهيوگي

मरसल *نر.م.* गुलाब के प्रकार

گلاب کي پرکار

मुरसल *نر.م.* भेजने वाला, प्रेषक

بهيجني والا، پرپشک

मुरसलईलैह *نر.م.* पाने वाला, प्रापक

پاني والا، پراپک

मुरशीद *نر.م.* आध्यात्मिक-मार्गदर्शक

آدهياتمک - مارگ درشک

मुरस्सअ *ص.نر.م.ج.* सजा हुआ, आभूषण से सजा हुआ

سجا هوا، آبهوشن سي سجا هوا

मरज *نر.م.* रोग, बीमारी

روگ، بيماري

मरजी *ص.نب.* रोगग्रस्त, रोगी

روگ گرست، روگي

मरजी *ښځ.م.* 1. सहमति, समझौता 2. चाह, इच्छा

۱. سهمتي، سمجهوته ۲. چاه، اِچّها

मरतूब *ص.نر.م.ج.* नम, गीला, आर्द्र

نم، گيلا، آدر

मरग़ *نر.م.* **मुर्ग़** भाग्य, क़िस्मत

بهاگيی، قسمت

मरग़ः मरग़े *ص.نر.* सौभाग्य से, भाग्यवश

سوبهاگيی سي، بهاگيوش

मरग़ *نر.م.* वज़न के लिए प्रयोगी पत्थर

وزن کي لي پريوگي پتهر

मरग़ाचकः *ښځ.م.* छोटा मोती

چهوٹا موتي

मुर्ग़पूलाव *نر.م.* मुर्ग़ पुलाव (भोजन)

مرغ پلاؤ (بهوجن)

मुर्ग़च्चै *نر.م.* कौड़ी, मनका

کوڑي، منکا

मरग़चै *نر.م.* कौड़ियों की माला

کوڑيون کي مالا

मरग़ड़ै *نر.م.* गाँठ, गिल्टी

گانٹهه، گلٹي

मरग़लर: *ښځ.م.* मोती

موتي

मरग़लीन *ص.نر.م.ج.* धागा, सूत

دهاگا، سوت

मरग़ोसै *نر.م.* 1. गोली, कारतूस 2. पत्थर की चिकनी गोली

۱. گولي، کارتوس ۲. پتهر کی چکنی گولي

मरग़ोड़नः *ښځ.م.* घमंड, हेकड़ी, अहंकार

گهمنڈ، هيکڑي، اهنکار

मरग़ोज़ै *نر.م.* पक्षियों के बच्चे

پکشيون کي بچّي

मरग़ूमै *نر.م.* 1. बकरी का बच्चा, मेमना 2. सूर्य वर्ष का दसवाँ महीना

۱. بکري کا بچه، ميمنا ۲. سوريه ورش کا دسوان مهينه

मर्ग़ः *نر.م.* पक्षी

پکشي

मरग़ः *ښځ.م.* घास

گهاس

मरग़ाचणः *ښځ.م.* चमन, घास का मैदान

چمن، گهاس کا ميدان

मर्ग़इ *ښځ.م.* छोटा पक्षी

چهوٹا پکشي

मरग़ैचै *نر.م.* खेतों का रक्षक, खेत से पक्षी भगाने वाला

کهيتون کا رکشک، کهيت سي پکشي بهگاني والا

مرغی دودی مرگیدودڈ *ٹبخ.م.* एक प्रकार का जंगली साग

ایک پرکار کا جنگلي ساگ

مرغینا مرگیناء *ص.نر.م.* 1. आलसी 2. हिजड़ा

١. آلسي ٢. هجرا

مرفہ مُرفہ: *ص.نب.* 1. समृद्ध 2. प्रशांत, शांत

١. سمردھ ٢. پرشانت، شانت

مرکاوو مرکاؤ *نر.م.* 1. वार्ताकार, बात करने वाला 2. साक्षात्कारकर्ता

١. وارتاکار، بات کرني والا ٢ . ساکشاتکارکرتا

مرکّب مُرکّب *ص.نر.م.* मिश्रित. मिलावट, मिला हुआ

مشرت، ملاوٹ، ملا هوا

مرکچي مرکچی *نر.م.* 1. वार्ताकार, बात-चीत करने वाला 2. साक्षात्कारकर्ता

١. وارتا کار. بات-چیت کرني والا ٢. ساکشاتکار کرتا

مرکز مرکز *نر.م.* 1. केंद्र 2. राजधानी

١. کیندر ٢ . راجدھاني

مرکزي مرکزی *ص.نب.* केंद्रीय کیندریه

مرکزیت مرکزیت *نر.م.* केंद्रीकरण, केंद्रीयता کیندریکرن، کیندریتا

مرکنڈی مرکنڈ *ٹبخ.م.* वह हड्डी का टुकड़ा जो कान के पीछे सिर से जुड़ा होता है

وه هڈّی کا ٹکڑا جو کان کي پیچھي سر سي جڑا هوتا هي

مرکوال مرکوال *نر.م.* 1. वार्ताकार, बात-चीत करने वाला 2. साक्षात्कारकर्ता

١. وارتاکار، بات-چیت کرني والا ٢. ساکشاتکار کرتا

مرکہ مرکہ: *ٹبخ.م.* 1. साक्षात्कार 2. बैठक, परिषद

١. ساکشاتکار ٢. بیٹھک، پریسد

مرگ مڑگ *نر.م.* मृत्यु, मौत مرتیو، موت

مرگو مرگو *ٹبخ.م.* महामारी, प्लेग پلیگ، مهاماري

مرگوٹی مرگوٹی *نر.م.* का संक्षिप्त रूप (मरग) (मरग) کا سنشپت روپ

مرگونی مرگونی *نر.م.* मरणासन्न, मौत की घड़ी, मौत के निकट

مرنا سنّ، موت کی گھڑي، موت کي نکٹ

مرگونی مرگونی *نر.م.* भट्टी, भट्ठी , लुहार खाना

بھٹي، بھٹھي، لوهار خانه

مرگی مرگی *نر.م.* का संक्षिप्त रूप (मरग) (مرگ) کا سنشپت روپ

مرمت مرمت *نر.م.* मरम्मत, सुधार مرمت، سدھار

مرمر مرمر *نر.م.ج.* संगमरमर سنگ مرمر

شین زرغون مرمر شین زرغون مرمر *نر.م.* हरा मरमर पत्थर

هرا مرمرپتھر

سپین مرمر سپین مرمر *نر.م* सफेद पत्थर سفید پتھر

تور مرمر تور مرمر *نر.م* काला मरमर کالا مرمر

مرمري مرمری *ص.نب.* मरमर जैसा مرمر جیسا

مرموز مرموز *ص.نر.م.ج.* रहस्यमय, भेदभरा, गुप्त رهسیمی، بھید بھرا، گپت

مرمی مرمۍ *ٹبخ.م.ج.* गोली, बुलेट; मिसाइल प्रक्षेपास्त्र

گولي، بولٹ؛ میسایل ، پرشپاستر

مروارید مروارید *نر.م.* मोती موتي

مروت مروت *نر.م.* 1. सावधानी, चेतावनी 2. एक अफ़ग़ान क़बीले का नाम 3. बहादुरी मर्दानगी 4. इनसानियत, एहसान, मुहब्बत

١. ساودھاني، چیتاوني٢. ایک افغان قبیلي کا نام ٣. بھادري، مردانگي۴. انسانیت، احسان، محبت

مروج مروج *ص.نر.م.ج.* प्रथागत, प्रचलित, प्रचारित, चालू, जो रिवाज में हो

پرتھاگت، پرچلت، پرچارت، چالو، جو رواج مںں هو

مرور مرور *ص.نر.م.ج.* غصّه، کرودھه، गुस्सा, क्रोध

مرور مرور *نر.م.* पारगमन, गुजरने का रास्ता, मार्ग

پارگمن، گزرني کا راسته، مارگ

مرورتوب مرورتوب *نر.م.* क्रोधी, गुस्सावर

کرودھي، غصّه ور

مرورتیا مرورتیا *ٹبخ.م.* 1. गुस्सैल, क्रोधी 2. मनमुटाव

١. غصّیل، کرودھي ٢. من موٹاؤ

मरोरी *नर.म.* बबूने की बेल बबूनी की बेल

मरोरीदल *मस.ल.* किसी से गुस्सा होना कसी सी ग़ुस्सा होना

मरोड़ल *मस.मत.* मरोड़ देना, ताव देना मरोड़ दिना، ताव दिना

मरोड़ः *ब.म.* बंदूक़ की नली साफ करने का कपड़ा

बंदूक की नली साफ करने का कपड़ा

मरोड़ः *ब.म.* 1. गद्दी 2. बदन पर चोट का निशान 3. पानी रोकने की मेंड़, दीवार की मेंड़ 4. भराठ 5. पेट में दर्द, मरोड़

१. गदी २. बदन पर चोट का नशान३. पानी रोकनी की मेंढ़, दिवार की मेंढ़ ४. भराठ ५. पेट मेंन दर्द، مرور

मरवड़ *नर.म.* मरोवी उदरशूल; पेचिश ادرشول، پیچش

मरहम *नर.म.* मरहम विलोप, मरहम, मलहम ولوپ، مرهم، ملهم

मरहोती *ब.म.* बंदूक़ की नली साफ करने का कपड़ा

बंदूक की नली साफ करनी का कपड़ा

मरहून *स.नर.म.ज.* मरहोन ऋणी, कर्जदार رینی، قرض دار

मोरड़ *ब.म.* मरी ग्रसिका, ग्रासनली, भोजन-नलिका, गला, हलक

گرسیکا، گراسنلي ، بھوجن- نلیکا، گلا، حلق

मोरड़ *ब.म.* मरी माला, जपमाला, मनका, मुहरा

مالا، جپ مالا، منکا، مهره

मरीख़ *नर.म.* मरीख मंगल منگل

मुरीद *नर.म.* मुरीद शिष्य, चेला, मुरीद ششیه، چیلا، مرید

मुरीदी *ब.म.* मुरीदी शागिर्दी, मुरीदी, भक्ति شاگردي، مریدي، بھکتي

मरीज़ी *नर.म.* मरीज़ी बेटे के जन्मदिन पर दी गई पार्टी

بیٹي کي جنم دن پر دی گیي پارتي

मरीज *नर.म.* मरीज रोगी, बीमार روگي، بیمار

मरीजी *ब.म.* मरीजी रोग, बीमारी روگ، بیماري

मरेलः *ब.म.* मरेलः 1. लूट, लूट का माल 2. बारी, पारी

१. لوٹ، لوٹ کا مال ۲. باري، پاري

मरयम *ब.म.* मरियम, ईसा की माता مریم، عیسی کي ماتا

मरीनडइ *ब.म.* मरीनडइ गुच्छा, गठ्ठा, सूखी घास گچھا، گٹھا، سوکھي گھاس

मरीनूस *नर.म.* मरीनूस ऊन का बना हुआ, ऊनी اون کا بنا ھوا، اوني

मरीणः *ब.म.* मरीणः 1. अधूरा काम 2. जोता हुआ खेत 3. बंजर ज़मीन

१. ادھورا کام ۲. جوتا ھوا کھیت ۳. بنجر زمین

मरायी *नर.म.* मरी 1. दास, गुलाम 2. काला तिल

१. داس، غلام ۲. کالا تل

मरीतोब *नर.म.* मरीतोब दास प्रथा داس پرتھا

मरेयल *मस.मत.* मरेयल खँगालना, साफ करना, धोकर साफ करना

کھنگالنا، صاف کرنا، دھوکر صاف کرنا

मड़ *स.नर.म.* मर मृतक, मुर्दा مرتک، مرده

मड़ाम *स.नर.म.ज.* मड़ाम 1. सुस्त, धीमा 2. दुर्बल

१. سست، دھیما ۲. دربل

मड़ामतोब *नर.म.* मड़ामतोब आलस्य, सुस्ती آلسی، سستي

मड़ामजा *स.नब.* मड़ामजा 1. अस्वस्थ, रोगी, कमज़ोर 2. छुपा रुस्तम

१. اسوستھ، روگي، کمزور ۲. چھپارستم

मड़ामवल *मस.मत.* मड़ामवल 1. सुस्त और आलसी बनाना 2. दुर्बल बनाना

१. سست اور آلسي بنانا ۲. دربل بنانا

मड़ामेदल *मस.ल.* मड़ामेदल दुर्बल, सुस्त और आलसी हो जाना, मुरझाना

دربل، سست اور آلسي ھو جانا، مرجھانا

मड़ानः *ब.म.* मड़ानः मरानि पौरुष, बहादुरी پوروش، بھادري

मड़ाव *स.नर.म.ज.* मड़ाव मराव 1. मुरझाना, दुर्बल, सुस्त, कुम्हलाना 2. गमगीन, उदास

१. مرجھانا، دربل، سست، کمھلانا ۲ . غمگین، اداس

مراوول مڑاववल *مص.مت.* दुर्बल, सुस्त और आलसी बनाना
دربل، سست اور آلسي بنانا

مراوی مڑاوै *ص.نر.م.* 1. दुर्बल, सुस्त 2. उदास,
١. دربل، سست ٢. اداس

مراویتوب مڑावीतोब *نر.م.* उदासी, सुस्ती. اداسي، سستي

مراویدل मड़ावेदल *مص.ل* मंद पड़ना, फीका हो जाना उदास हो जाना, सुस्त हो जाना
ماند پڑنا، پھیکا ہو جانا، اداس ہو جانا، سست ہو جانا

مرتت मड़तत *ص.نر.م.* 1. सुस्त 2. टिमटिमाता
١. سست ٢. ټمټماتا چراغ

مرتک मड़तक *نر.م.* टाँका, डोभ, ढीली सिलाई
ټانکا، ډوبھ، ډھیلي سلایي

مرجورا मड़जोड़ा *ص.نر.م.* नामर्द, हिजड़ा نامرد، هجڑا

مرجونی मड़जूनै *ص.نر.م.* 1. सुस्त, दुर्बल 2. उदास, दुखी
١. سست، دربل ٢. اداس، دکھي

مرڅپن मड़सपन *ص.نر.م.* 1. सुस्त, दुर्बल 2. उदास, दुखी
١. سست، دربل ٢. اداس، دکھي

مرڅپی मड़सपै *ص.نر.م.* सुस्त, धीमा, काहिल
سست، دھیما، کاھل

مرخندی मड़खंदै *نر.م.* मुस्कुराहट مسکراهټ

مرخندی मड़खनदै *ص.نر.م.* मुस्कुराने वाला
مسکراني والا

مرخوبه मड़खूब: *ص.نر.م.* गहरी नींद ګهرې نیند

مرخوزک मड़खूज़क *ص.نر.م.* यक्ष्मारोगी, टीबी मरीज
یکشما روګي، تی بی مریض

مرخوزی मड़खूज़ै *نر.م.* क्षयरोग, तपेदिक, टीबी
شی روګ، تپیدک، تی بی

مرخولی मड़खूलै *ص.نر.م.* 1. कम बोलने वाला, शर्मीला 2. सुस्त, आलसी, धीमा
١. کم بولني والا، شرمیلا ٢. سست، آلسي، دھیما

مردک मड़दक *نر.م.* गोली, बंदूक़ की गोली
ګولي، بندوق کي ګولي

مردکی मड़दकै *نر.م.* गोली, बंदूक़ की गोली
ګولي، بندوق کي ګولي

مرز मड़ज़ *نر.م.* बटेर بټېر

مرزکه मड़ज़ग: *ص.نب.* कमज़ोर, पतला, दुबला
کمزور، پتلا، دبلا

مرزکی غوښی मड़ज़कैगोखै *ص.نب.* बेचर्बी मांस
بي چربي مانس

مرژواند मड़जवांद *ص.نر.م.* अधमरा, बेहोश
ادھمرا، بی ھوش

مرژواندی मड़जवांदै *ص.نر.م.* अधमरा, बेहोश
ادھمرا، بیھوش

مرژواندی کېدل मड़ज़वांदैकेदल *مص.ل.* अधमरा हो जाना, बेहोश हो जाना
ادھمرا ھو جانا، بیھوش ھو جانا

مرسترګی मड़सतरगै *ص.نر.م.* निर्लज्ज, बेशर्म
نرلجّ، بي شرم

مرستون मड़सतून *نر.م.* समाधि, कब्र سمادهي، قبر

مرشومه मरशूम: *ښځ.م.* मरने वाले के लिए खैरात
مرني والي کي لي خیرات

مرښت मड़खत *نر.م.* परिपूर्णता, बहुतायत
پریپورنتا، بھوتایت

مرغنډی मड़गंडै *ښځ.م.* मनमुटाव, अनबन
من موټاؤ، ان بن

مرغون मड़गून *ص.نر.م.* दुर्बल, कमज़ोर دربل، کمزور

مرغونجا मड़गूनजा *ص.ښځ.م.* दुर्बल, मुरझाया हुआ, कमज़ोर
دربل، مرجھایا ھوا، کمزور

مرغونجی मड़गूनजै *ص.نر.م.* दुर्बल, कमज़ोर
دربل، کمزور

مرغوني मड़गूने *نر.م.* कड़वा तरबूज़, एक प्रकार का पौधा
کڑوا تربوز،ایک پرکار کا پودھا

مرغېجن मड़गेज़न *ص.نر.م.ج.* दुर्बल, कमज़ोर
دربل، کمزور

مرغېچن मड़गेचन *ص.نر.م.ج.* दुर्बल, कमज़ोर
دربل، کمزور

مرکندي دڑبل *ص.نر.م.ج.* दुर्बल, कमज़ोर

مرل مڑل *مص.ل.* मरना, मर जाना

مرمزک مڑمزک *نر.م.* सेब के प्रकार

مرمند مڑمند *نر.م.* کلایي कलाई

مرنتوب مڑنتوب *نر.م.* 1. पौरुष, साहस, बहादुरी, मर्दानगी 2. उदारता 3. यौवन

۱. پورش، ساهس، بهادري، مردانګي ۲. ادارتا ۳. یوون

مرنی مڑنۍ *ص.نر.م.* साहसी, बहादुर, तगड़ा, हिम्मती, तलवार का धनी

ساهسي، بهادر، تګړا، همتي، تلوار کا دهني

مروچ مڑوچ *ص.نر.م.* शक्तिशाली, बलवान

شکتي شالي، بلوان

مروخوا مڑوخوا *ښځ.م.* 1. उत्तर-दिशा 2. क़ब्र, मक़बरा

۱. اتر- دیشا ۲. قبر، مقبره

مروسه مڑوسه *ښځ.م.* छोटा ताक़, कमरे की दीवार में छोटे-छोटे ताक़

چهوټاطاق، کمري کي دیوار مېن چهوټي- چهوټي طاق

مروښه مڑوښه *ص.نر.م.* विवाहित औरत, विवाहिता

ویواهت عورت، ویواهتا

مروښي مڑوښی *ښځ.م.* विवाह, शादी

ویواه، شادي

مرول مڑول *مص.مت.* 1. तृप्त कर देना, पेट भर खिलाना, ज़्यादा खिलाना 2. मार देना, हत्या करना

۱. تریت کر دېنا، پېټ بهر کهلانا، زیاده کهلانا ۲. مار دېنا، هتیا کرنا

مروند مڑوند *نر.م.* کلایي कलाई

مره مڑه *اد.* 1. बुलाने का शब्द, ओ पुरुष, ओ आदमी 2. शायद

۱. بلاني کا شبد، او پورش، او آدمي ۲. شاید

مره تبه مڑه تبه *ښځ.م.* हलका बुखार هلکا بخار

مره خوا مڑه خوا *ښځ.م.* तृप्ति, संतोष, जो खाकर संतुष्ट हो गया हो, तृप्त हो जाना

تریتي، سنتوش، جوکهاکرسنتشټ هوګیا هو، تریت هو جانا

مره خوز مڑه خوز *نر.ج.* क्षयरोग, तपेदिक

شی روګ، تپېدک

مره خوی مڑه خوی *ص.ښځ.م.* पौष्टिक, पोषक

پوشټک، پوشک

مرهکه تبه مڑهکه تبه *ښځ.م.* क्षयरोग, तपेदिक

شی روګ، تپېدک

مرهکی مڑهکی *ص.نر.م.* क्षयरोग, टीबी का मरीज

شی روګ، تی بی کا مریض

مرهی تبه مڑهی تبه *ښځ.م.* तपेदिक, टीबी, क्षयरोग

تپېدک، تي بي، شی روګ

مری مڑی *ښځ.م.* 1. रोटी 2. निवाला 3. आतिथ्य, मेहमानदारी

۱. روټي ۲ . نواله ۳. آتیتهیي، مهمانداري

مری مڑی *نر.م.* मृतक, मुर्दा, लाश مرتک، مرده، لاش

مری مڑی *نر.م.* بهیڑ بهېړ

مریدل مڑیدل *مص.ل.* खा कर संतुष्ट होना, पेट भर कर खिलाया जाना

کها کر سنتشټ هونا، پېټ بهر کر کهلایا جانا

مریستون مڑیستون *نر.م.* समाधि, क़ब्र سمادهي، قبر

مریکه تبه مڑیکه تبه *ښځ.م.* तपेदिक, टीबी, क्षयरोग

تپېدک، تي بي، شی روګ

مرینه مڑینه *ښځ.م.* मृत्यु, मौत مرتیو، موت

مریی مڑیی *ص.نر.م.* بهیڑ بهېړ

مزاج مزاج *نر.م.* स्वभाव, प्रकृति, मिज़ाज

سوبهاو، پرکرتي، مزاج

مزاحم مزاحم *ص.نر.م.ج.* 1. कष्टप्रद, परेशानी, तकलीफदेह 2. रुकावट

۱. کشټ پرد، پرېشاني، تکلیف ده ۲. رکاوټ

مزاحمت مزاحمت *نر.م.* असुविधा, कष्ट, बाधक, रुकावट, परेशानी

اسویدها، کشټ، بادهک، رکاوټ، پرېشاني

مزادگی مزادګی *نر.م.* दो साल का ऊँट دو سال کا اونټ

مزار مزار *نر.م.* मज़ार مقبره، سمادهي

مزایده مزایده *ښځ.م.* बोली, नीलामी بولي، نیلامي

مزخرف مुज़खरफ *ص.نر.م* मूर्ख, बेवकूफ, मंदबुद्धि
مورکھہ، بیوقوف، مند بدّھي

مزد मज़्द *نر.م.* वेतन, मजदूरी وېتن، مزدوري

مزدک मुज़्दक *نر.م.* मस्जिद, पूजाघर مسجد، پوجا گھر

مزدور मज़्दूर *نر.م.* काम करने वाला, मज़दूर
کام کرني والا ، مزدور

مزدوري मज़्दूरी *ښځ.م.* वेतन, मज़दूरी وېتن، مزدوري

مزروعي मज़रूई *ص.ښځ.م.ج.* कृषि-योग्य کرشي- يوګيه

مزرى मज़रै *نر.م.* 1. शेर, शेर जैसा दिलवाला 2. पौधा जिससे रस्सी बनाई जाती है
۱. شېر، شېرجېسادل والا ۲. پودها جس سي رسّي بنايي جاتی هي

مزرى मज़रै *نر.م.* एक प्रकार का छोटा ताड़
اېک پرکار کا چھوټا تار

مزرين मज़रीन *ص.نر.م.ج.* ताड़ से बनी हुई चीज़
تار سي بنی هويي چيز

مزغى मज़गै *نر.م.* गर्दन گردن

مزل मज़ल *نر.م.* दूरी 2. टहलना 1. ۱. ټهلنا ۲. دوري

مزمن मुज़मिन *ص.نر.م.ج.* पुराना, चिरकालिक
پرانا، چرکالک

مزه मज़ः *ښځ.م.* स्वाद, मज़ा, आनंद, खुशी
سواد، مزه، آنند، خوشي

مزى मज़ै *نر.م.* रस्सी, डोरी, तार رسي، دوري، تار

مزى मज़ै *ص.نر.م.* 1. वसा, चर्बी 2. मज़बूत शक्तिशाली
۱. وسا، چربي ۲. مضبوط، شکتي شالي

مزيت मज़ीयत *نر.م.* फायदा, अधिमान, तरजीह
فايده، ادهيمان، ترجيح

مزين मुज़य्यन *ص.نر.م.ج.* सजाया हुआ, अलंकृत किया हुआ, सजा हुआ
سجايا هوا، الذكرت كيا هوا، سجا هوا

مږ मग़ *نر.م.* भेड़ بهيړ

مږک मगक *نر.م.* चूहा چوها

مږک دام मुगकदाम *نر.م.* चूहेदानी, चूहा पकड़ने का पिंजड़ा
چوهېداني، چوها پکړني کا پنجرا

مږکوری मुगकूरै *نر.م.* चूहे का बच्चा, चूहिया
چوهي کا بچه ، چوهيا

مږل मुगल *مص.مت.* 1. मलना, रगड़ना 2. मारना
۱. ملنا، رګړنا ۲. مارنا

مږور मुगोर *ښځ.م.* पुत्र-बधू, बहू پتر- بدهو، بهو

مږوی मुगवै *نر.م.* खूँटी, खूँटा کهونټي، کهونټا

مږه मग़ः *ښځ.م.* चूहा چوها

مږيمه मगेमः *ښځ.م.* वह भेड़ी जो नर चाहती हो
وه بهيړي جو نر چاهتی هو

مس मिस *نر.م.ج.* ताँबा, ताम्र تامبا، تامر

مسا मसा *ښځ.م.* मुस्कुराहट مسکراهټ

مسابقه मुसाबक़ः *ښځ.م.* प्रतियोगिता پرتي يوګټا

مسافر मुसाफिर *نر.م.* यात्री, मुसापर ياتري ، مسافر

مساح मसाह *نر.م.* सर्वेक्षक, पैमाइशकर्ता, भूमि नापने वाला
سروېکشک، پيمايش کرتا، بهومي ناپني والا

مساحت मसाहत *نر.م.* क्षेत्र, माप شېتر، ماپ

مساحه मसाहः *ښځ.م.* क्षेत्र, चौड़ाई, नाप
شېتر، چوړايي، ناپ

مساعد मुसाईद *ص.نر.م.* अनुकूल انوکول

مساعدت मुसाईदत *نر.م.* सहायता سهايتا

مسافر मुसाफिर *نر.م.* यात्री, मुसाफिर ياتري، مسافر

مسافرت मुसाफिरत *نر.م.* यात्रा, सफर ياترا، سفر

مسافري मुसाफिरी *ښځ.م.* यात्रा, सफर ياترا، سفر

مسافه मसाफः *ښځ.م.* दूरी دوري

مساله मसअलः *ښځ.م.* समस्या, मुद्दा
سمسيا، مدعا

مساله मसालः *ښځ.م.* 1. मसाला, नमक-मिर्च 2. सामग्री
۱. مساله، نمک - مرچ ۲. سامګري

مسامات मसामात *نر.ج.* रंध्र, छिद्र, रोम, रोम कूप
رندهر، چهدر، روم، روم کوپ

مسامه *ثبخ.م.* मुसामह धैर्य, उदारता دهيريه، ادارتا

مساوات *نر.ج.* मुसावात समानता, बराबरी سمانتا، برابري

مساوي *ص.نب.* मुसावी बराबर, समान برابر، سمان

مسبع *نر.م.ص.* मुसब्बअ सात लाईनों से बना छंद, सात भागों से बना रेखागणित, सप्तभुज سات لاينون سي بنا چهند، سات بهاگون سي بنا ريكها كنت، سپت بهوج

مست *ص.نر.م.* मस्त 1. मतवाला, मदोन्मत, मस्त, बेहोश 2. रूखा, अशिष्ट ١. متوالا، مدونمت، مست، بيهوش ٢. روكها، اشپشت

مستانه *ص.نب.* मस्ताना 1. पागल, मस्त 2. मनोहर आकर्षक ١. پاگل، مست ٢. منوهر، آكرشک

مستاوه *ثبخ.م.* मसतावः तैयार दही-चावल تياردهي- چاول

مستبد *ص.نر.م.* मुस्तबिद तानाशाह, निरंकुश, जालिम تانا شاه، نرنكش، ظالم

مستتر *ص.نر.م.* मुस्ततर नक़ाबपोश, गुप्त, छिपा हुआ نقاب پوش، گپت، چهپا هوا

مستثنى *ص.ثبخ.م.* मुसतसना अपवाद, अलग اپواد، الگ

مستحضر *ص.نر.م.* मुसतहज़र सूचित, अवगत, जानकार سوچت، اوگت، جانكار

مستحق *ص.نر.م.* मुस्तहिक़ 1. योग्य, लायक़, हक़दार 2. जरूरतमंद, गरीब ١. يوگيه، لايق، حقدار ٢. ضرورتمند، غريب

مستحكم *ص.نر.م.* मुसतहकम मज़बूत, तगड़ा مضبوط، تگرا

مستخدم *نر.م* मुसतखदिम नियोजित कर्मचारी, सेवक نيوجت، كرم چاري ، سبوک

مسترد *ص.نر.م.* मुस्तरद अस्वीकृत, रद्द, नामंजूर, वापस किया हुआ اسويكرت، ردّ، نا منظور، واپس كيا هوا

مستري *نر.م.* मिस्तरी मिस्त्री, कारीगर, मैकेनिक, यांत्रिक مستري، كاريگر، ميكينک، يانترک

مستريح *ص.نب.* मुस्तरीह सुखद, आरामदेह سكهد، آرام دہہ

مستشار *نر.م.* मुस्तशार सलाहकार, परामर्शदाता صلاح كار، پرامرشدا

مستشرق *نر.م.* मुसतशरिक़ प्राच्यविद् , प्राच्य پراچى ود، پراچى

مستطيل *نر.م.* मुस्ततील आयत, आयताकार آيت، آيتاكار

مستعار *ص.نر.م.* मुस्तआर 1. काल्पनिक, बनावटी, 2. लाक्षणिक, चीज़ जो अमानत के रूप में उधार ली गई हो ١. كالپنک، بناوتي ٢. لاكشنک، چيز جو امانت كي روپ مين ادهار لى گيي هو

مستعار نوم *نر.م.* मुस्तआर नूम उपनाम, कृतकनाम اپنام، كرتک نام،

مستعجل *ص.نر.م.* मुसतअजल त्वरित, जल्दी, छोटे समय के लिए تورت، جلدي، چهوتي سمى كي لي

مستعد *ص.نر.م.ج.* मुसतईद तैयार, उपयुक्त تيآر، اپيوكت

مستعفي *ص.نب.* मुसतअफी इस्तीफा दिया हुआ استعفا ديا هوا

مستعمره *ثبخ.م.* मुसतअमरः कॉलोनी, औरों के द्वारा शासित, औपनिवेशिक كالوني، اورون كي دوارا شاشت، اوپنوبشک

مستعمل *ص.نر.م.ج.* मुसतअमल 1. उपयोगी, काम में लाया हुआ 2. सामान्य उपयोग में ١. اپيوكي، كام مين لايا هوا ٢. سامانيه اپيوک مين

مستغني *ص.نب.* मुसतगनी अभाव से मुक्त ابهاؤ سي مكت

مستفيد *ص.نر.م.ج.* मुसतफीद लाभदायक لابهدايک

مستقبل मुसतक़्बिल *نر.م.* भविष्य بھوشی

مستقل मुसतक़िल *ص.نر.م.ج.* स्वतंत्रता, स्वाधीन سوتنتر، سوادھین

مستقيم मुसतक़ीम *ص.نر.م.ج.* सीधा سیدھا

مسنک मुसतक *نر.ج* एक प्रकार की घास ایک پرکار کي گھاس

مستکی मस्तकै *نر.م.* सूखे दही की एक क़िस्म سوکھي دھي کي ایک قسم

مستلزم मुसतलज़ीम *ص.نر.م.ج.* 1. लायक़ 2. जरूरी ۱. لایق ۲. ضروري

مستمري मुसतमरी *ص.نب.* जीवन-अनुवृत्ति جیون- انوورتّي

مستملکات मुसतमलिकात *نر.ج.* अधिकृत-क्षेत्र ادھیکرت- شیتر

مستند मुसतनद *ص.نر.م.ج.* दस्तावेज़ी, प्रमाणित دستاوپزي، پرمانت

مستنطق मुसतनतिक़ *نر.م.* अन्वेषक, गवेषक, शोधक, खोज करने वाला, पता लगाने वाला انوپشک، گوپشک، شودھک، کھوج کرني والا، پتا لگاني والا

مستوفي मसतव्फी *نر.م.* राजस्व अधिकारी راجسوادھیکاري

مستوي मुसतवी *ص.نب.* बराबर برابر

مستهلک मुसतहलिक *نر.م.* उपभोक्ता اپبھوکتا

مستي मस्ती *ښځ.م.* 1. मस्ती, मतवाला, खुमार 2. अभिमान, गर्व 3. आदत ۱. مستي، متوالا، خمار۲. ابھیمان، گرو ۳. عادت

مستي मस्ते *ښځ.م.* दही دھي

مستېدل मस्तेदल *مص.ل.* 1. मस्त होना 2. मस्ताना होना, आदी होना ۱. مست ھونا، ۲. مستانا ھونا، عادی ھونا

مسجد मस्जिद *نر.م.* मस्जिद مسجد

مسجع मुसज्जअ़ *ص.نب.* तुकांत वाला गद्य تکانت والا گدی

مسح मसह *ښځ.م.* 1. नमाज के पहले वज़ू का एक भाग 2. सिर पर हाथ फेरना, छूना ۱. نماز سي پھلي وضو کا ایک بھاگ ۲. سرپرھاتھ پھیرنا، چھونا

مسخ मसख़ *ښځ.م.* विरूपन, विरूपता وروپن، وروپتا

مسخر मुसख़्ख़र *ص.نر.م.* 1. विजय प्राप्त किया हुआ, अधीन किया हुआ, क़ब्जे में लिया हुआ 2. वशीभूत, मोहित ۱. وجی پراپت کیا ھوا، ادھین کیا ھوا، قبضي مین لیا ھوا ۲. وشیبھوت، موھت

مسخرګي मसख़रगी *ښځ.م.* हास्यास्पद, मसखरापन, दिल्लगी ھاسیاسپد، مسخرا پن، دل لگي

مسخره मस्खर: *ښځ.م.ص.نب.* 1. उपहास, मजाक़, हास्यास्पद 2. मजाकिया, विदूषक ۱. اپھاس، مزاق، ھاسیاسپد ۲. مزاقیه، ودوشک

مسدس मुसद्दस *نر.م.* 1. षटकोणीय 2. षटपदी, वह कविता जिसमें छः लाइनें हों ۱. شٹکونی ۲. شٹپدي، وہ کویتا جسمین چھه لاینین ھون

مسدود मसदूद *ص.نر.م.ج.* बाधित, अवरुद्ध بادھت، اورودھ

مسر मसर *ص.نر.م.* प्रधान, बड़ा پردھان، برا

مسرت मुसर्रत *نر.م.* खुशी ,आनंद خوشي، آنند

مسرف मुसरिफ *ص.نر.م.* खर्चीला, फिजूल खर्च करने वाला خرچیلا، فضول خرچ کرني والا

مسرور मसरूर *ص.نر.م.* खुश, मग्न, प्रसन्न خوش، مگن، پرسنّ

مسرى मसरइ *ښځ.م.* 1. द्विपदी, शेर का एक भाग 2. गाना, गीत ۱. دوپدي، شعرکا ایک بھاگ ۲. گانا، گیت

مسطح मुसत्तह *ص.نر.م.ج.* समतल, बराबर سمتل، برابر

مسعود मसऊद *ص.نر.م.* खुशी, खुशनसीब, सौभाग्यशाली, भाग्यवान خوشي، خوش نصیب، سوبھاگیه شالي، بھاگیوان

مسک मसक *ص.نر.م.ج.* मुस्कुराता हुआ مسکراتا ھوا

مسکر मुसक्किर *ص.نر.م.* नशा लाने वाली चीज़, शराब, मादक पदार्थ
نشه لاني والی چيز، شراب، مادک پدارتهـ

مسککی मसककै *ص.نر.م.* 1. मुस्कुराने वाला 2. प्रसन्न
١. مسکراني والا ٢. پرسنّ

مسکن मुसकिन *ص.نر.م.* उपशामक, सुखदायक, संतुष्ट करने वाला, पीड़ा हटाने वाला
اپشامک، سکهه دایک، سنتشټ کرني والا، پیرا هټاني والا

مسکن मसकन *نر.م.* निवास, आवास, रहने का स्थान
نواس، آواس، رهني کا استهان

مسکو मसकव *نر.م.* मास्को (नगर) ماسکو (نگر)

مسکوک मसकूक *نر.م.* सिक्का سکه

مسکون मसकून *ص.نر.م.ج.* आबाद किया हुआ, बसा हुआ
آباد کیا هوا، بسا هوا

مسکه मसक: *ښځ.م.* वह महिला जिसका गर्भपात हो चुका हो
وه مهیلا جسکا گربهپات هو چکا هو

مسکی मुसकै *ص.نر.م* 1. मुस्कुराता हुआ 2. हँसमुख
١. مسکراتا هوا ٢. هنسمکهـ

مسکیدل मुसकेदल *مص.ل.* मुस्कुराना مسکرانا

مسکین मिस्कीन *ص.نر.م.* दरिद्र, गरीब, जरूरतमंद
دردر، غریب، ضرورتمند

مسگر मिसगर *نر.م.* ताम्रकार, ठठेरा, तांबे का बर्तन बनाने वाला
تامر کار، ټهټهپرا، تامبي کا برتن بناني والا

مسل मसल *مص.ل.* मुस्कुराना مسکرانا

مسلح मुसल्लह *ص.نر.م.* हथियारबंद هټهیار بند

مسلخ मसलख़ *نر.م.* कसाईखाना قصابي خانه

مسلسل मुसलसल *ص.نر.م.ج.* निरंतर, लगातार
نرنتر، لګاتار

مسلط मुसल्लत *ص.نر.م.ج.* प्रभावी, हावी, थोपा हुआ
پربهاوي، حاوي، تهوپا هوا

مسلک मसलक *نر.م.* 1. व्यवसाय, पेशा 2. सिद्धांत, रास्ता
١. ویوسای، پیشه ٢. سدهانت، راسته

مسلکي मसलकी *ص.نب.* व्यवसायी ویوسایي

مسلم मुस्लिम *نر.م.* इस्लाम धर्म पर चलने वाला, मुस्लिम
اسلام دهرم پر چلني والا، مسلم

مسلم मुसल्लम *ص.نر.م.* निश्चित, पक्का نشچت، پکا

مسلماً मुसल्लमन *ق.* निस्संदेह, निश्चित रूप से
نس سندیهه، نشچت روپ سي

مسلمان मुसलमान *نر.م.* इस्लाम धर्म पर चलने वाला, मुसलमान
اسلام دهرم پر چلني والا، مسلمان

مسلول मसलूल *ص.نر.م.ج.* क्षयरोग, तपेदिक का मरीज
شی روگ، تپیدک کا مریض

مسله मसल: *ښځ.م.* जानमाज, मुसल्ला, नमाज पढ़ने की चटाई या पत्थर
جاي نماز، مصلی، نماز پرهني کي چټایي یا پتهر

مسلی मसलै *نر.م.* 1. कंजर, बंजारा 2. झाड़ू देने वाला
کنجر، بنجارا ٢. جهارو دینې والا

مسموم मसमूम *ص.نر.م.* जहरीला, विषैला
زهریلا، ویشیلا

مسمی मुसम्मा *ص.نب.* नाम, बुलाना, दिया हुआ बुलाने का नाम
نام، بلانا، دیا هوا بلاني کا نام

مسن मुसीन *ص.نر.م.ج.* उम्र, आयु عمر، آیو

مسند मुसनद *نر.م.* विधेय ودهپی

مسندالیه मुसनदइलैह *نر.م.* विषय ویشی

مسواک मिसवाक *نر.م* लकड़ी के दाँत का ब्रश, दातून
لکړي کي دانت کا برش، داتون

مسوده मुसव्वद: *ښځ.م.* मसौदा, प्रारूप, प्रलेख
مسوده، پراروپ، پرلیکهـ

مسوؤل मसऊल *ص.نر.م.ج.* जिम्मेदार, उत्तरदायी
ذمه دار، اتردایي

مسؤليت जिम्मेदारी, उत्तरदायित्व *نر.م* مسئولیت ذمه داري ،اترداينو

مسوه मसव: *ښځ.م.* दही के प्रकार دهي کي پرکار

مسويک मसोयक *نر.م.* खरगोश का बच्चा خرگوش کا بچه

مسه मस: *ښځ.م.* वज़ू करते समय सिर पर हाथ फेरना وضو کرتي سمی سر پر هاتھ پهيرنا

مسهل मुसहिल *ص.نر.م.ج.* रेचक, पेट साफ करने वाला, दस्त लाने वाला رېچک، پيټ صاف کرني والا، دست لاني والا

مسي मिसी *ص.نب.* ताँबे का बना تامبي کا بنا

مسيح मसीह *نر.م.* ईसा मसीह, मसीहा عيسی مسيح، مسيحا

مسيحا मसीहा *نر.م.* मसीहा, ईसा मसीह مسيحا، عيسی مسيح

مسيحي मसीही *ص.نب.* ईसाई عيسايي

مسيحي کال मसीही काल *ص.نب* ईसवी عيسوي

مسيحيت मसीहियत *نر.م.* ईसाई धर्म عيسايي دهرم

مسپدل मसेदल *مص.ل.* मुस्कुराना مسکرانا

مسير मसीर *نر.م.* मार्ग, रास्ता مارک، راسته

مساله मसअल: *ښځ.م.* मसाला, नमक-मिर्च مسالا، نمک - مرچ

مسينه मीसीन: *ښځ.م.ج.* ताँबे का बर्तन تامبي کا برتن

مسؤل मसउल *ص.نر.م.ج.* जिम्मेदार, उत्तरदायी ذمه دار، اترداينې

مسؤليت मसउलियत *نر.م.* जिम्मेदारी, उत्तरदायित्व ذمه داري، اترداينو

مش मश *نر.م.* बग़ल की ज़ेब بغل کی جيب

مشابه मुशाबे *ص.نب.* समरूप, समान سمروپ، سمان

مشابهت मुशाबहत *نر.م.* समरूपता سمروپتا

مشاته मशात: *ص.نب.* समरूप, समान سمروپ، سمان

مشاجره मुशाजर: *ښځ.م.* विवाद, झगड़ा ويواد، جهګړا

مشاده मशाद: *ص.نب.* बदसूरत, असुंदर, कुरूप بدصورت، اسندر، کروپ

مشاطه मशात: *ښځ.م.* दुल्हन का शृंगार करने वाली स्त्री دلهن کا شرنګار کرني والی استري

مشاعره मुशाअिरा *ښځ.م.* कवि सम्मेलन کوي سمپلن

مشاق मशाक़ *نر.م.* सुलेखक, अभ्यास करने वाला سولېکهک، ابهياس کرني والا

مشال मशाल *نر.م* मशाल, चिराग़, लौ, डिबिया, रौशनी, टॉर्च مشال، جراغ، لو، ډبيا، روشني، ټارچ

مشاور मुशाविर *نر.م.* सलाहकार, परामर्शदाता صلاح کار، پرامرش دانا

مشاوره मुशावर: *ښځ.م.* सलाह, परामर्श صلاح، پرامرش

مشاهده मूशाहद: *ښځ.م.* अवलोकन, प्रेक्षण, पर्यवेक्षण, اولوکن، پربکشن، پريوپکشن

مشاهير मशाहीर *نر.ج.* प्रख्यात, मशहूर, प्रसिद्ध پرکهيات، مشهور، پرسنده

مشايعت मशाअयत *نر.م.* मार्गरक्षण, किसी को उसके घर तक छोड़ना مارګ رکشن، کسی کو اسکي ګهر تک چهوړنا

مشبه मुशब्ब: *ښځ.م.* एक जैसा, बराबर, एक प्रकार का اېک جېسا، برابر، اېک پرکار کا

مشبه به मुशब्ब:बिही *نب.* वह चीज़ जो किसी की तरह हो وه چيز جو کسی کي طرح هو

مشتاق मुशताक़ *ص.نر.ج.* 1. उत्सुक 2. शौक़ वाला, मुहब्बत, प्रेम करने वाला ۱. اتسک ۲. شوق والا، محبت، پرېم کرني والا

مشتبه मुशतब: *ص.نب.* संदिग्ध, परेशान, व्याकुल, जो शक में पड़ा हुआ हो سندګدهـ، پرېشان، وياکل، جو شک مېن پراهوا هو

مشترک मुशतरक *ص.نر.م.* साझा ساجها

मशतरिक मुशतरिक *نر.م.* भागीदार, ग्राहक, खरीदार

بھاگیدار، گراھک، خریدار

मशतरकन मुशतरकन *ق.* संयुक्त रूप से सنیوکت روپ سي

मशतक मशतक *ص.نر.* व्युत्पत्ति, व्युत्पन्न, उत्पत्ति, मूल रूप से बनाया हुआ, निकाला हुआ ویوتپتي، ویوتپنّ، اتپنّي، مول روپ سي بنایا هوا، نکالا هوا

मशतमिल मुशतमिल *ص.نر.ج.* सम्मिलित, शामिल, मिलकर, युक्त

سملت، شامل، ملکر، یوکت

मशतही मुशतही *نر.م.* 1. रुचिवर्धक 2. भूख बढ़ाने वाला, क्षुधावर्धक

١. رچیوردھک ٢. بھوکھ بڑھاني والا، شودھاووردھک

मशख्खस मुशख्खस *ص.نر.ج.* निश्चित, खास, श्रेष्ठ, उत्तम

نشچت، خاص، شریشٹھ ، اتم

मशख्खसात मूशख्खसात *نر.م.* विशिष्टता وششٹتا

मशद्दद मुशद्दद *ص.نر.م.* तशदीद लगा हुआ अक्षर تشدید لگا هوا اکشر

मशर मशर *ص.نر.* मुख्य, प्रधान, बड़ा پردھان، بڑا

मशरतोब मशरतोब *نر.م.* वरिष्ठता, नेतृत्व ورشٹھتا، نیترتو

मशरतया मशरतया *ثبخ.م.* वरिष्ठता, नेतृत्व ورشٹھتا، نیترتو

मशरह मुशरह *ص.نر.ج.* विस्तृत, तफसीली وسترت، تفصیلي،

मशरफ मुशरफ *ص.نر.ج.* माननीय, सम्मानित مانندیہ، سمانت

मशरिक़ मशरिक़ *نر.م.* पूरब, पूर्व दिशा پورب، پورودشا

मशरिक़ी मशरिक़ी *ص.نب.* पूर्वी پوروي

मशरिक मुशरिक *ص.نر.م.* द्वैतवादी, एक ईश्वर को न मानने वाला, एक ईश्वर को साझी बनाने वाला

دوبتوادي، ایک ایشور کو نہ مانني والا، ایشور کو ساجھي بناني والا

मशेरवालै मशेरवालै *نر.م.* वरिष्ठता, नेतृत्व ورشٹھتا، نیترتو

मशरूब मशरूब *نر.م.* पेय, मादक पेय, मदिरा, शराब پیپی، مادک پیپی، مدیرا، شراب

मशरूत मशरूत *نر.م.* अनुबंधित, शर्त किया हुआ انوبندھت، شرط کیا هوا

मशरूतः मशरूतः *ثبخ.ص.* संवैधानिक سنویدھانک

मशरूतियत मशरूतियत *نر.م.* संविधानवाद سنویدھانواد

मशरूअ मशरूअ *ص.نب.* प्रचलित, वैध قانوني، وپدھ

मशअल मशअल *نر.م.* चिराग़, लौ, ज्वाला, रौशनी چراغ، لو، جوالا، روشني

मशगूल मशगूल *ص.نر.ج.* व्यस्त ویست

मशगूलन मशगूलन *ثبخ.م.* 1. मनोरंजन 2. व्यस्तता ١. منورنجن ٢. ویستتا

मशगूलवल मशगूलवल *مص.مت.* व्यस्त करना ویست کرنا

मशगूलेदल मशगूलेदल *مص.ل.* व्यस्त होना ویست هونا

मशफिक़ मुशफिक़ *ص.نر.ج.* दयालु, कृपालु دیالو، کرپالو

मश्क़ मश्क़ *نر.م.* अभ्यास, व्यायाम, कसरत ابھیاس، ویایام، کسرت

मशक़ाब मिशक़ाब *نر.م.* मशक्कत, थाली طشتري، تھالي

मशक़्क़त मुशक़्क़त *نر.م.* परिश्रम, मेहनत, कठिनता پریشرم، محنت، کٹھنتا

मश्क मश्क *نر.م.* मशक

मुश्क मुश्क *نر.ج.* मुश्क इत्र, कस्तूरी इत्र مشک عطر، کستوري عطر،

मुश्किल मुश्किल *ص.نر.ج.* कठिन, जटिल کٹھن، جٹل

मश्कणः मश्कणः *ثبخ.م.* मशकनेह मنکا

मशकूक मशकूक *ص.نر.ج.* संदेहपूर्ण, संदिग्ध سندیھہ پورن، سندگدھہ

मशकूलः मशकूलः *ثبخ.م.* 1. पानी का छोटा मशक 2. गर्म पानी का थैला

١. پانی کا چھوٹا مشک ٢. گرم پانی کا تھیلا

मश्की मिश्की *نر.م.* काले रंग का घोड़ा کالي رنگ کا گھوڑا

مشکی मिश्कै *نر.م.* काला ततैया

مشکي मुशकी *ص.نب.* मुश्क इत्र, कस्तूरी इत्र जैसा
مشک عطر، کستوري عطرجیسا

مشنک मुशूंग *نر.ج.* एक प्रकार की दाल
ایک پرکار کي دال

مشنکه मशंग: *ښځ.م.* 1.खरबूज़े की तरह एक फल 2.एक प्रकार की दाल
۱. خربوزي کی طرح ایک پھل ۲. ایک پرکار کي دال

مشو मशू *نر.م* अफ़ग़ानिस्तानी पोशाक, ढ़ीला-ढ़ाला पायजामा
افغانستاني پوشاک، ډھیلا- ډھالا پایجامه

مشوانی मिशवाणइ *ښځ.م.* दवात
دوات

مشورت मशोरत *نر.م.* परामर्श, सलाह
پرامرش، صلاح

مشورتي मशोरती *ص.نب.* परामर्शी, सलाहकार
پرامرشي، صلاح کار

مشوره मशोर: *ښځ.م.* परामर्श, सलाह
پرامرش، صلاح

مشوړه मशोड़: *ښځ.م.* अट्टी, लच्छा
اټّي

مشوش मुशव्वश *ص.نر.* परेशान, व्याकुल, बेचैन,
پرېشان، وياکل، بي چېن

مشوق मुशव्विक़ *نر.م.* प्रेरित कर्ता, प्रोत्साहित कर्ता
پرېرت کرتا، پروتساهت کرتا

مشوکه मशूक: *ښځ.م.* चौंच
چونچ

مشهود मशहूद *ص.نر.ج.* स्पष्ट, प्रत्यक्ष, जाहिर
اسپشټ، پرتیکش، ظاهر

مشهور मशहूर *ص.نر.ج.* प्रसिद्ध, विख्यात
پرسدهه، وکهیات

مشي मशी *ښځ.م.* नीति
نیتي

مشیمه मशीम: *ښځ.م.* 1. बीजपत्र 2. माँ के पेट में बच्चे के ऊपर की झिल्ली
۱. بیج پتر ۲. مان کي پیټ مېن بچّي کي اوپر کی جهلّي

مښتل मुख्तल *ص.ل.* चिपकाना, लगाना, सटाना, मिलाना
چپکانا، لګانا، سټانا، ملانا

مښتی मुख्तै *ص.نر.* चिपका हुआ, सटा हुआ, मिला हुआ
چپکا هوا، سټا هوا، ملا هوا

مښک मखक *نر.ج.* कस्तूरी, मुश्क
کستوري، مشک

مښکار मखकार *نر.م.* अनुभवी शिकारी, शिकारियों का सरदार, शिकार करने वाला
انوبهوي شکاري، شکاریون کا سردار، شکار کرني والا

مښل मुखल *ص.مت.* रगड़ना, घिसना, मलना
رکړنا، ګهسنا، ملنا

مښلول मखलवल *ص.مت.* 1. जोड़ना, चिपकाना, मिलाना 2. आरंभ करना, शुरू करना
۱. جوړنا، چپکانا، ملانا ۲. آرنبهـ کرنا، شروع کرنا

مښوکه मखूक: *ښځ.م.* चौंच
چونچ

مصاب मुसाब *ص.نر.ج.* रोगग्रस्त
روګ ګرست

مصاحبه मुसाहब: *ښځ.م.* साक्षात्कार
ساکشاتکار

مصادره मुसादर: *ښځ.م.* जब्ती, रोक, प्रतिबंध बहिष्कार, रद्द
ضبطي، روک، پرتیبندهـ، بهپشکار، ردّ

مصادف मुसादिफ *ص.نر.م.* 1. समवर्ती, साथ-साथ होना, संगामी 2. अनुकूल, बराबर, ठीक
۱. سمورتي، ساتهـ-ساتهـ هونا، سنګامي ۲. انوکل، برابر، ټهیک

مصافحه मुसाफ: *ښځ.م.* हाथ मिलाना
هاتهـ ملانا

مصالحه मुसालह: *ښځ.م.* समझौता, मेल-मिलाप
سمجهوتا، مېل- ملاپ

مصالح मुसालेह *ښځ.ج.* 1. हित, लाभ, फायदा 2. अभिरुचि, दिलचस्पी
۱. هت ، لابهه، فایده ۲. ابهیروچي، دلچسپي

مصحح मुसहेह *نر.م.* सुधारक, सुधार करने वाला
سدهارک، سدهار کرني والا

مصدق मुसद्दिक़ *نر.م.* प्रमाणकर्ता, प्रमाणित करता
پرمان کرتا

مصدر मसदर *نر.م.* 1. क्रिया का साधारण रूप (व्याकरण) 2. उद्गम, स्रोत 3. सामग्री
۱. کریا کا سادهارن روپ (ویاکرن) ۲. ادګم، سروت ۳. سامګري

مصر मिस्र (एक देश) *نر.م.* मिस्र (ایک دیش)

مصر *ص.نر.ج.* मुसीर अटल, जिद्दी, اٹل، ضدّي

مصراع *ثبحُ.م.* मिसराअ़ शेर (पद्य) का एक भाग, अर्धपद, अर्धाली, मिसरा
شعر(پدھ) کا ایک بھاگ، اردھه پدھ ، اردھالي، مصرع

مصرع *ثبحُ.م.* मिसरअ़ अर्धपद, अर्धाली, मिसरा,
اردھه پد، اردھالي، مصرع

مصرف *نر.م.* मसरफ खर्च, खपत, उपयोग
خرچ، کھپت، اپیوگ

مصرفول *ص.مت.* मसरफवल करना खर्च करना, उपयोग
خرچ کرنا، اپیوگ کرنا

مصروف *ص.نر.ج.* मसरूफ व्यस्त ویست

مصروفیت *نر.م.* मसरूफियत धंधा, पेशा, व्यवसाय
دھندھا، پیشه، ویوسای

مصطلحات *نر.* मुसतलेहात 1. पारिभाषिक शब्दावली 2. मुहावरा
۱. پارییهاشک شبداولي ۲. محاوره

مصلح *نر.م.* मुसलेह सुलहकार, सुधारक, शांति कराने वाला
صلح کار، سدھارک، شانتي کراني والا

مصلحت *نر.م.* मसलहत 1. परामर्श 2. लाभ, कल्याण
۱. پرامرش ۲. لابھ، کلیان

مصمم *ص.نر.* मुसम्मम निश्चय करना, दृढ़-संकल्प, इरादा, संकल्प
نشچی کرنا، درھ - سنکلپ، اراده، سنکلپ

مصنف *نر.م.* मुसन्निफ रचयिता, लेखक
رچیتا، لیکھک

مصنوعات *نر.ج.* मसनोआ़त 1. औद्योगिक उत्पादकता 2. बनी हुई चीज़ें
۱. اودھیوگک، اتپادکتا ۲. بنی هویي چیزیں

مصنوعي *ص.نب.* मसनोई़ बनावटी, कृत्रिम,
بناوٹ، کرترم

مصوبه *ثبحُ.م.* मुसवबः अनुमोदित, पारित
انومودت، پارت

مصور *ص.نر.ج.* मुसव्वर सचित्र, सोदाहरण
سچتر، سودھارن

مصؤون मसून अदूषणीय, पवित्र, प्रतिरक्षित, सुरक्षित, महफूज
ادوشنیه، پوتر، پرتیرکشت، سرکشت، محفوظ

مصؤونیت *نر.م.* मसऊनियत प्रतिरक्षा, निरापद, बचाव, सुरक्षा, हिफाज़त
پرتیرکشا، نراپد، بچاؤ، سرکشا، حفاظت

مصیبت *نر.م.* मुसीबत विपत्ति, संकट
وپتّي، سنکٹ

مضار मजार हानि, क्षति, टूट-फूट
هاني، شتي، توٹ - پھوٹ

مضاربت *نر.م.* मुजारिबत परिसीमित भागीदारी, लाभ और हानि में भागीदारी के शर्त पर काम करना, किसी और की पूँजी पर व्यापार करना, व्यापार के लिए किसी और को पूँजी देना
پریسمت بھاگیداري، لابھه اور هاني مپن بھاگیداري کي شرت پر کام کرنا، کسی اور کی پونجي پر ویاپار کرنا، ویاپار کي لي کسی کو پونجي دپنا

مضارع *ثبحُ.م.* मुजारेअ़ ऐसा शब्द जिससे वर्तमान और भविष्य दोनों अर्थ निकले
ایسا شبد جس سي ورتمان اور بھوشی دونون ارتھ نکلي

مضاعف *ص.نر.م.* मुजाअ़फ दुगुणा
دوگنا

مضاف *نر.م.* मुजाफ 1. वृद्धि 2. उस संज्ञा को कहते हैं जिसका संबंध किसी से हो
۱. وردھي ۲. اس سنگیان کو کھتي هپن جسکا سنبندھ کسی سي هو

مضاف الیه *نر.م.* मुजाफइलेह संबंध कारक, वह संज्ञा जिससे किसी का संबंध हो, जैसे-द कलम रंग में द कलम
سنبندھ کارک، وه سنگیا جس سي کسی کا سنبندھ هو.جیسي- د قلم رنگ مپن د قلم

مضامین *نر.ج.* मज़ामीन विषय, मज़मून का बहुवचन
وشی، مضمون کا بھو وچن

مضبوط मजबूत कठोर, सुदृढ़, शक्तिशाली, मजबूत
کٹھور، سدرھ، شکتیشالي، مضبوط

مضحک *ص.نر.م.* मुजहिक मजाकिया, दिल्लगीबाज़
مذاقیه، دل لگي باز

مضر मुज़ीर हानिकारक *ص.نر.ج.*

مضروب मजरूब 1. गुणय, गुणा करने वाला *نر.م.* गुणित 2. मारा हुआ, चोट खाया हुआ
١. گنى ،گنا كرنى والاگنت ٢. مارا هوا، چوٹ كهايا هوا

مضروب فيه मजरूबफीही गुणक *نر.م.*

مضطرب मुज़्तरिब अशांत, विक्षुब्ध *ص.نر.م.*
اشانت، وبچهبدهـ

مضمحل मुज़महिल पराजित, परास्त, गुम, गायब *ص.نر.ج.*
پراجت، پراست، گم، غايب

مضمر मुज़मर गुप्त, अंतर्निहित, समाविष्ट *ص.نر.ج.*
گپت، انترنهت، سماوشٹ

مضموم मज़मूम वह अक्षर जिस पर पेश लगा हो *ص.نر.ج.*
وه اكشرجس پرپيش لگاهو

مضمون मज़मून विषय *نر.م.* ويشى

مضيقه मजीक़: कठिनाई, कष्ट *ښځ.م.* كٹهينايي، كشٹ

مطابع मताबेअ़ छापाखाना, मताबअ का बहुवचन *ښځ.ج.*
چهاپاخانه، مطابع كا بهووچن

مطابق मुताबिक़ अनुसार, तरह, बराबर *ص.نر.ج.*
انوسار، طرح، برابر

مطابقت मुताबक़त अनुरूपता, अनुसारता, बराबरी *نر.م.*
انوروپتا، انوسارتا، برابري

مطالب मतालिब 1. लक्ष्य 2. उद्देश्य (का बहुवचन مطلب) *نر.ج.*
١. لكشيه ٢. ادبشى (مطلب كا بهووچن)

مطالبه मुतालबः दावा, माँग, अनुरोध *ښځ.م.*
دعوا، مانگ، انورودهـ

مطالعه मुतालअ़: अध्ययन, अनुसंधान, विचार *ښځ.م.*
ادهين، انوسندهان، وچار

مطبخ मतबख़ रसोई *نر.م.* رسويي

مطبعه मतबअ़: छापाखाना चھاپاخانه *ښځ.م.*

مطبوعات मतबूआ़त प्रकाशन, अख़बार, समाचारपत्र, छपी हुई चीज़ *نر.ج.*
پركاشن، اخبار،سماچار پتر، چهپي هويي چيز

مطبوعاتي مركه मतबूआतीमरकः प्रेस साक्षात्कार *ښځ.م.*
پريس ساكشاتكار

مطرح मतरह विचाराधीन *ص.نر.م.* وبچارادهين

مطلا मुतला सुनहला, सोने का पानी चढ़ा हुआ *ص.نب.*
سنهلا، سوني كا پانى چڑها هوا

مطلب मतलब लक्ष्य, उद्देश्य *نر.م.* لكشى، ادّيشى

مطلع मतलअ़ 1. प्रारंभिक, कविता का पहला बंद 2. सूर्योदय की जगह 3. सूचित, अवगत *ښځ.م.*
١. پرارنبهک، كويتا كا پهلا بند ٢. سوريودى كي جگه ٣. سوچت، اوگت

مطلق मुतलक़ बिलकुल, पूर्णतया, पूर्ण, संपूर्णतः, स्वतंत्र *ص.نر.م.*
بلكل، پورنتيا، پورن، سنپورنته، سوتنتر

مطلقاً मुतलक़न पूर्णतया, संपूर्णतः, पूरी तरह से, बिलकुल *ق.*
پورنتيا، سنپورنته، پوري طرح سي، بلكل

مطلق العنان मुतलकुलइनान 1. एकतंत्रीय 2. निरंकुश *ص.نر.ج.*
١. اېک تنترييه ٢ . نرنكش

مطلقه मुतलक़: तलाक़शुदा औरत *ص.ښځ.*
طلاق شده عورت

مطلوب मतलूब वांछनीय, वांछित *نر.م.*
وانچهنيى، وانچهت

مطمين मुतमईन आश्वस्त, सुनिश्चित, जिसका डर दूर कर दिया गया हो *ص.نر.ج.*
آشوست سنشچت، جسكا در دوركر ديا گيا هو

مطيع मुतीअ़ आज्ञाकारी, स्वामी-भक्त, फरमानबरदार, बात मानने वाला *ص.نر.ج.*
آگياكاري، سوامى بهكت، فرمانبردار، بات ماننى والا

مظاهره मुज़ाहरः प्रदर्शन, जुलूस *ښځ.م.*
پردرشن، جلوس

مظاهره چي प्रदर्शनकारी, जुलूस *نر.م.* मुजाहरा ची निकालने वाला

پردرشن کاري، جلوس نکالني والا

مظاهره کوونکی प्रदर्शनकारी, *نر.م.* मुजाहराकवनकै जुलूस निकालने वाला, उत्पाती

پردرشن کاري، جلوس نکالني والا، اتپاتي

مظلمه निष्ठुर, निर्मम, क्रूरता, दमन, *ښځ.م.* मुजलमः उत्पीड़न, अत्याचार, जुल्म

نشتهر، نرمم، کرورتا، اتپيرن، دمن، ظلم

مظلوم उत्पीड़ित, जिस पर *ص.نر.م.* मजलूम अत्याचार हुआ हो, सताया हुआ

اتپيرت، جس پراتياچار هواهو، ستايا هوا

مظنون *ص.نر.م.* मजनून 1. संदिग्ध 2. शक्की

۱. سندگهدهـ ۲. شڼي

مظنه 1. वर्तमान दर, मूल्य 2. *ښځ.م.* मुजनः विचार, मत

۱. ورتمان در، موليه ۲. ويچار، مت

مظهر अभिव्यक्ति, प्रकटीकरण, जाहिर *نر.م.* मज़हर करने की जगह

ابهيويکتي، پرکټيکرن، ظاهر کرني کي جڼه

معادل समान, तुल्यमान, *ص.نر.ج.* मुआदिल बराबर, एक वज़न का

سمان، تليه مان، برابر، اېک وزن کا

معادله 1. समीकरण 2. समानता, *ښځ.م.* मुआदलः बराबरी,

۱. سميکرنِ ۲. سمانتا، برابري

معادن खान, खदान, मअदिन का *نر.ج.* मआदिन बहुवचन

کهان، کهادان، معدن کا بهووچن

معارضه विरोध, प्रतिरोध, विवाद *ښځ.م.* मुआरजः ويرودهـ، پرتيرودهـ، ويواد

معارف शिक्षा *نر.ج.* मआरिफ شکشا

معاريف प्रसिद्ध, विख्यात, मारूफ *نر.ج.* मआरीफ का बहुवचन

پرسدهـ، وکهيات، معروف کا بهووچن

معاش 1. जीविका, रोजी 2. वेतन, पगार, तनख्वाह *نر.م.* मआश

۱. جيويکا، روزي ۲. وېتن، پگار، تنخواه

معاشرت एक साथ जीवन बिताना, एक दूसरे से प्रेम करना *نر.م.* मुआशरत

اېک ساتهـ جيون بتانا، اېک دوسري سي پريم کرنا

معاشقه प्रेम करना, मुहब्बत करना *ښځ.م.* मुआशक़ः

پريم کرنا، محبت کرنا

معاصر समकालीन, सामयिकता *ص.نر.ج.* मुआसिर

سمکالين، سمايکتا

معاف क्षमा *ص.نر.ج.* मुआफ شما

معافيت माफी, मेल-मिलाप *نر.م.* मुआफियत

معافي، مېل- ملاپ

معالج डॉक्टर, इलाज करने वाला, चिकित्सक *نر.ج.* मुआलिज

ډاکټر، علاج کرني والا، چکتسک

معالجه उपचार, इलाज *ښځ.م.* मुआलिजः اپچار، علاج

معامله सौदा, लेन-देन, समझौता *ښځ.م.* मुआमलः

سودا، لېن- دېن، سمجهوته

معاني 1. अर्थ, मतलब 2. शब्दाडंबर, शब्द-बाहुल्य *ښځ.ج.* मआनी

۱. ارتهـ، مطلب ۲. شبدادنبر، شبد - باهوليه

معاوضه 1. हर्जाना, क्षतिपूर्ति 2. अदला-बदली *ښځ.م.* मुआवजः

۱. هرجانا، شتی پورتي ۲. ادلا- بدلي

معاون सहायक, मददगार *نر.م.* मुआविन

سهايک، مددگار

معاونت सहायता, मदद *نر.م.* मुआविनत

سهايتا، مدد

معاهده समझौता, संधि *ښځ.م.* मुआहदः سمجهوتا، سندهي

معاينه निरीक्षण, जाँच-परीक्षण *ښځ.م.* मुआयनः मुआयना

نرکشن، جانچ - پريکشن، معاينه

معاينه خانه :مُعاینَخانه *ښځ.م.* अस्पताल, रुग्णालय जहाँ चिकित्सक मरीज को देखता है

اسپتال، رګڼالی جهان چکتسک مریض کو دیکهتا هي

معبد مَعْبَد *نر.م.* पूजा-स्थल, मंदिर, मस्जिद

پوجا-استهل، مندر، مسجد

معبر مَعْبَر *نر.م.* गमन, पथ, सड़क, मार्ग, वह जगह जहाँ से लोग गुजरते हैं, पार करते हैं

گمن، پتهـ، سړک، مارګ، وه جګه جهان سي لوګ ګزرتي هېن،پار کرتي هېن

معبود مَعْبُود *نر.م.* खुदा, देवता, जिसकी पूजा की जाए, पूजा योग्य

خدا، دیوتا، جسکی پوجا کی جاي، پوجا یوګی

معتاد مُعْتَاد *ص.نر.ج.* व्यसन, लत, आदी, व्यसनी

ویسن، لت، آدي، ویسني

معتبر مُعْتَبَر *ص.نر.ج.* 1. विश्वसनीय, भरोसेमंद, एतबार योग्य 2. सम्मानित 3. वैध

۱. وشوسنیی، بهروسي مند، اعتباریوګیه ۲. سمّانت ۳. وېدهـ

معتدل مُعْتَدِل *ص.نر.ج.* संयमी, नरम, मितचारी, उदारवादी, वह जो बीच का रास्ता चुनता हो,

سنیمي، نرم، متچاري، اداروادي، وه جو بیچ کا راسته چنتا هو،

معترض مُعْتَرِض *ص.نر.ج.* आपत्तिकर्ता, विरोध कर्ता, प्रदर्शनकारी

اپتّي کرتا، وروددهـ کرتا، پردرشن کاري

معترضه جمله مُعْتَرِض جُمْلَه: *ښځ.م.* वह जुमला जो असल विषय से हटकर बोला या लिखा जाए

وه جمله جواصل ویشی سي هټکربولاجاي یا لکهاجاي

معترف مُعْتَرِف *ص.نر.ج.* स्वीकार करने वाला, स्वीकर्ता, क़बूल करने वाला

سویکار کرني والا، سویکرتا، قبول کرني والا

معتقد مُعْتَقِد *ص.نر.ج.* विश्वासी, आस्तिक, क़बूल करने वाला

وشواسي، آستک، قبول کرني والا

معتقدات مُعْتَقَدَات *نر.ج.* 1. आस्थाएँ, धारणाएँ 2. विश्वास, यक़ीन, भरोसा

۱. آستهاېن ، دهارناېن ۲. ویشواس، یقین، بهروسه

معتمد مُعْتَمَد *ص.نر.* विश्वसनीय भरोसेमंद,

وشوسنیی، بهروسي مند

معجزه مُعْجِزَه: *ښځ.م.* चमत्कार, करामात, चमत्कार، کرامات

معجون مَعْجُون *نر.م.* औषध-अवलेह اوشدهه-اولیح

معدن مَعْدَن *نر.م.* 1. खान, खदान 2. खनिज 3. अयस्क

۱. کهان، کهدان ۲. کهنیج ۳. ایسک

معدني مَعْدَنِي *ص.نب.* खनिज کهنیج

معده مَعِدَه: *ښځ.م.* पेट, उदर, पक्काशय

پېټ، ادر، پګاشی

معذرت مَعْذِرَت *نر.م.* क्षमा-याचना, माफी

شما یاچنا، معفي

معذور مَعْذُور *ص.نر.ج.* 1. मुहताज, अभावग्रस्त 2. वह व्यक्ति जिसकी माफी मान ली गई हो, वह व्यक्ति जिसने क्षमा-याचना के लिए प्रस्ताव दिया हो

۱. محتاج، ابهاوګرست ۲. وه ویکتي جسکی معافی مانلي ګیي هو، وه ویکتي جو شمایاچنا کي لي پرستاو دیا هو

معرب مُعَرَّب *ص.نر.ج.* अरबी संबंधित, عربی سنبندهت

معرف مُعَرِّف *نر.م.* परिचय कराने वाला

پریچی کراني والا

معرفت مَعْرِفَت *نر.م* 1. परिचय 2. जानकारी, ज्ञान

۱. پریچی ۲. جانکاري، ګیان

معرفي مَعْرِفِي *ښځ.م.* परिचय, जान-पहचान

پریچی، جان - پهچان

معرفي کول مَعْرِفِي کَول *مص* परिचय कराना, पेश करना

پریچی کرانا، پیش کرنا

معروف مَعْرُوف *ص.نر.ج.* 1. प्रसिद्ध, विख्यात 2. वैध 3. मारूफ (नाम)

۱. پرسدهـ، ویکهیات ۲. وېدهـ ۳. معروف (نام)

معزز مُعَزَّز *ص.نر.ج.* आदरणीय آدرنیی

معزول مَعْزُول *ص.نر.ج.* 1. बरखास्त किया हुआ 2. सेवामुक्त 3. अपदस्थ हुआ

۱. برخاست کیا هوا ۲. سېوا مکت ۳. اېدستهـ هوا

معشوقه مَعْشُوقَه: *ښځ.م.* प्रेमिका پریمیکا

معصوم मासूम *ص.نر.ج.* निर्दोष, निरपराध
نردوش، نرپرادھ

معصیت मासियत *نر.م.* पाप, गुनाह پاپ، گناہ

معضله मुअज़लः *ښځ.م.* कठिनाई, जटिलता, समस्या, गतिरोध
کٹھیناپي، جٹلتا، سمسیا، گتی رودھ

معطر मुअत्तर *ص.نر.ج.* सुगंधित, खुशबूदार
سگندھت، خوشبو دار

معطل मअत्तल *ص.نر.ج.* निलंबित, स्थगित
نلمبت، استھگت

معطلي मअतली *ښځ.م.* निलंबन, स्थगन نلمبن، استھگن

معظم मुअज्जम *ص.نر.ج.* आदरणीय, सम्माननीय, महान
آدرنیی، سمانیی ، مھان

معقول मा॒कूल *ص.نر.ج.* 1. संतुलित, उचित 2. समझदार 3. तर्कसंगत
١. سنتولت، اوچت ٢ . سمجھدار ٣. ترک سنگت

معقوليت मा॒कूलियत *نر.م.* 1. औचित्य 2. समझदारी 3. तर्कशक्ति
١. اوچتیی ٢. سمجھداري ٣ . ترک شکتي

معكوس मा॒कूस *ص.نر.ج.* पारस्परिक, प्रतिवर्तित, उल्टा, औंधा, पलटा हुआ
پارسپرک، پرتیورتت، الٹا، اوندھا، پلٹا ھوا

معكوساً मा॒कूसन *ق.* प्रतिलोमतः, उल्टे ढ़ंग से, विपरीतत:
پرتیلومتھ، الٹي ڈھنگ سي، وپریتتھ

معلق मा॒ल्लक़ *ص.نر.ج.* निलंबी, लटका हुआ, टँगा हुआ
نلمبي، لٹکا ھوا، ٹنگا ھوا

معلم मूअ॒ल्लिम *نر.م.* शिक्षक, अध्यापक
شکشک، ادھیاپک

معلمي मूअ॒ल्लिमी *ښځ.م.* शिक्षण, अध्यापन
شکشن، ادھیاپن

معلول मा॒लूल *نر.م.* 1. विकलांग, अपंग, अपूर्ण 2. रोगी 3. गरीब, कमज़ोर, दरिद्र
١. وکلانگ، اپنگ، اپورن ٢. روگی ٣. غریب، کمزور، دردر

معلوم मा॒लूम *ص.نر.ج.* ज्ञात, मालूम, स्पष्ट گیات، معلوم، اسپشٹ

معلومات मा॒लूमात *نر.ج.* जानकारी, ज्ञान, सूचना جانکاري، گیان، سوچنا

معما मुअ॒म्मा *ښځ.م.* पहेली پہیلي

معمار मे॒मार *نر.م.* राजमिस्त्री, वास्तुकार راج مستري، واستوکار

معماري मे॒मारी *ښځ.م.* राजगिरी راجگیري

معمر मुअ॒म्मर *ص.نر.ج.* चिरंजीव, दीर्घायु, वृद्ध, बूढ़ा, उम्रदराज़
چرنجیو، درگھایو، ویردھ، بورھا، عمردراز

معمور मा॒मूर *ص.نر.ج.* 1. समृद्धि शाली, फला-फूला 2. बसा हुआ, आबाद
١. سمردھی شالي، پھلا- پھولا ٢. بسا ھوا، آباد

معمول मा॒मूल *ص.نر.ج.* रिवाज, प्रथा, व्यावहारिक, रोज़ाना का काम
رواج، پرتھا، ویاوھارک، روزانه کا کام

معمولاً मा॒मूलन *ق.* प्रायः, अकसर, मामूलन, आमतौर पर, आदत के अनुसार,
پرایه، اکسر، معمولاً، عام طور پر،عادت کي انوسار

معمولي मा॒मूली *ص.نب.* मामूली, सामान्य, साधारण,
معمولي، سامانیه، سادھارن

معنا मा॒ना *ښځ.م.* 1. अर्थ, मतलब 2. उद्देश्य
١. ارتھ، مطلب ٢. ادیشی

معناً मा॒नन *ق.* वास्तविकता, यथार्थ. واستوکتا، یتھارتھ

معنوي मा॒नवी *ص.نب.* 1. आत्मिक, वास्तविक 2. अंदरूनी, आंतरिक
١. آتمک، واستوک ٢. اندروني، آنترک

معنويات मा॒नवियात *نر.ج.* आध्यात्मिक हालत, साहस, मनोबल
آدھیاتمک حالت، ساھس، منوبل

معنويت मा॒नवियत *نر.ج.* आध्यात्मिकता, बौद्धिकता
آدھیاتمکتا، بودھکتا

معنى मा॒ना *ښځ.م.* 1. अर्थ, अभिप्राय, उद्देश्य 2. कारण 3. असलियत
١. ارتھ، ابھیپرای، ادّیشی ٢. کارن ٣. اصلیت

معنی داره :मा॒नादार *ص.نب.* अर्थपूर्ण ارتھ پورن

معیار मे॒यार *نر.م.* 1. स्तर 2. मानक, मानदंड
۱. استر ۲. مانک، مانڈنڈ

معیاري मे॒यारी *ص.نب.* मानकीकृत, मानक
مانکیکرت، مانک

معیشیت मई॒शत *نر.م.* जीविका, जीवन-यापन
جیویکا، جیون- یاپن

معین मूई॒न *نر.م.* मददगार, सहायक
مددگار، سہایک

معین मूअ॒य्यन *ص.نر.ج.* निर्धारित, निश्चित
نردھارت، نشچت

معیوبमा॒यूब *ص.نر.ج.* विकलांग وکلانگ

مغاره :मगार *ښځ.م.* गुफा, कंदरा, माँद گپھا، کندرا، ماند

مغازله :मग़ाज़ल *ښځ.م.*प्रेमगीत, गाना پریم گیت، گانا

مغازه:मग़ाज़ *ښځ.م.* दुकान دکان

مغالطه :मूग़ालत 1. तर्काभास 2. संभ्रांति, भ्रम गलतफहमी, धोखा
۱. ترکابھاس ۲. سنبھرانتي، بھرم، غلط فهمي، دھوکھا

مغانه :मगान *ښځ.م.* जाँघ جانگھه

مغایر मग़ायर *ص.نر.ج* . अंतर्विरोधी, विरोधी विपरीत, अंतर रखने वाला,
انترورودھي، ورودھي، وپرت، انتررکھني والا

مغایرت मूग़ायरत *نر.م.* अंतर्विरोध, खंडन, प्रतिवाद, परस्पर-विरोध, अंतर
انترورودھ، کھنڈن، پرتیواد، پرسپر- ورودھ، انتر

مغذي मुग़जी *ص.نب.* पौष्टिक, पोषक پوشٹک، پوشک

مغرب मग़रिब *نر.م.* पश्चिम پشچم

مغربي मग़रिबी *ص.نب.* पश्चिमी پشچمي

مغرض मूग़रिज़ *ص.نر.ج.* स्वार्थी, मतलबी سوارتھي، مطلبي

مغرضانه मूग़रिजान: *ق.ص.نب.* द्वेषपूर्ण, निजी स्वार्थ के लिए
دوشپورن، نجي سوارتھ کي لي

مغرور मग़रूर *ص.نر.ج.* घमंडी گھمنڈي

مغروربدل मग़रूरेदल *مص.ل.* घमंडी होना گھمنڈي ھونا

مغز मग़ज़ *نر.م.* 1. मस्तिष्क, भेजा 2. अक्ल 3. केंद्र 4. गिरी, गूदा
۱. مستشک، بھیجا ۲. عقل ۳. کیندد ر۴. گري، گودا

مغزن मग़ज़न *ص.نر.ج.* 1. गूदेदार 2. कठोर, ठोस 3. अर्थपूर्ण
۱. گدبدار ۲. کٹھور، ٹھوس ۳. ارتھ پورن

مغزی मग़ज़ै गर्दन *نر.م.* گردن

مغزی मग़ज़इ *ښځ.م.* किनारा, सीमा, हाशिया, हद
کنارا، سیما، حاشیه، حد

مغشوش मग़शूश *ص.نر.ج.* चकराया हुआ, परेशान, बेहाल, हैरान, भौंचक
چکرایا ھوا، پریشان، بي حال، حیران، بھونچک

مغفرت मग़फिरत *نر.م.* क्षमा, माफी, क्षमा-योग्य
شما، معافي، شما- یوگی

مغلق मुग़लक़ *ص.نر.ج.* जटिल, पेचीदा جٹل، پیچیدا

مغلوب मग़लूब *ص.نر.ج.* पराजित پراجت

مغلوبول मग़लूबवल *مص.مت.* पराजित करना, हरा देना, पराजित होना, हार जाना
پراجت کرنا، ھرا دینا، پراجت ھونا، ھار جانا

مغول मुग़ल *نر.ج.* मग़ोल مغل

مغلستان मग़लिस्तान *نر.م.* मंगोलिया منگولیا

مفاجات मुफाजात *نر.م.* आकस्मिक हमला, अचानक हमला
آکاسمک حملہ، اچانک حملہ

مفاد मफाद *نر.م.* लाभ, मुनाफा لابھہ، منافع

مفاسد मफासीद *نر.ج.* 1. विपत्ति, अनिष्ट 2. बुराई 3. शरारत
۱. وپتي، انشټ ۲. برایي ۳. شرارت

مفاصل मफासिल *نر.ج.* जोड़, शरीर संधि, (का बहुवचन مفصل)
جوڑ، شریرسندھي (مفصل کا بھووچن)

مفاهمه :मुफाहम *ص.نر.ج.* पारस्पारिक, एक दूसरे के साथ समझौता
پارسپارک، ایک دوسري کي ساتھ سمجھوته

مفت *نر.ج.ص.* मुफ्त नि:शुल्क, मुफ्त ني شلک، مفت

مفتخور *نر.م.* मुफ्तख़ोर परजीवी, पराश्रयिक, मुफ्त का खाने वाला
پرجيوي، پراشرايک، مفت کا کهاني والا

مفتش *مص.* मुफ्तीश परीक्षक, निरीक्षक, पर्यवेक्षक
پريکشک، نريکشک، پری وېکشک

مفتن *ص.نر.م.* मुफ्तीन राजद्रोही, उपद्रवी, राजद्रोहात्मक
راجدروهي، اپدروي، راجدروهاتمک

مفتي *نر.م.* मुफ्ती मुफ्ती, इस्लामी क़ानून के अनुसार फतवा जारी करने वाला
مفتي، اسلامی قانون کي انوسار فتوا جاري جرني والا

مفرد *ص.نر.ج.* मुफरद एकवचन, एकमात्र, एकलौता
ايک وچن، ايک ماتر، ايک لوتا

مفردات *نر.ج.* मुफरदात 1. मूलतत्व, सारांश 2. विस्तार, विवरण
١. مول تتو، سارانش ٢. وېستار، ويورن

مفرغ *نر.م.* मफरग़ मिश्रधातु, मिश्रण
مشردهاتو، مشرن

مفروشات *نر.ج.* मफरूशात फर्श ढकने वाला, चटाई
فرش ډهکني والا، چټايي

مفروق *نر.م.* मफरूक़ व्यक्कलन, घटाया जाना, कम किया हुआ
ويکلن، گهټايا هوا، کم کيا هوا

مفروق منه मफरूक़मिन: व्यक्कलन, घटाया हुआ, वियोज्य, वह संख्या जिसमें से कुछ निकाल लिया जाए
ويوکلن، گهټايا هوا، ويوجی، وه سنکهيا جس مېن سي کچهه نکال ليا جاي

مفسد *نر.م.* मुफस्सिद फसादी, दँगाई, उपद्रवी
فسادي، دنګايي، اپدروي

مفسر *نر.م.* मुफस्सिर भाष्यकार, टीकाकार
بهاشی کار، ټيکا کار

مفصل *نر.م.* मफसल जोड़ جوړ

مفصل *ص.نر.م.* मुफस्सल विस्तृत, ब्योरेवार
وسترت، بيورېوار

مفصلاً *ق.* मूफसलन विस्तार में, पूर्णरूप में
وستار مېن، پورن روپ مېن

مفعول *نر.م.* मफऊल कर्म (व्याकरण) کرم (وياکرن)

مفعولي *ص.نب.* मफऊली कर्मवाची (व्याकरण)
کرمواچي (وياکرن)

مفغن *ص.نر.م.ج.* मुफग़्ग़न शब्द का अफग़ानी करण, पश्तूनी शब्द, वह विदेशी शब्द जो पश्तो में प्रयोग होता है, पश्तो का शब्द बनाया हुआ
شبد کا افغانيکرن، پشتوني شبد، وه ودېشی شبد جو پشتو مېن پريوګ هوتا هي، پشتو کا شبد بنايا هوا

مفكر *نر.م.* मुफक्किर गहरा चिंतन करने वाला, चिंतनशील
گهرا چنتن کرني والا، چنتن شيل

مفكوره *نبخ.م.* मफ्कूर: विचार, योजना, ख्याल, नजरिया
وچار، يوجنا، خيال، نظريه

مفلس *ص.نر.م.* मुफलिस दरिद्र, गरीब, दीनहीन
دردر، غريب، دين هين

مفلسي *نبخ.م.* मुफलिसी दरिद्रता, गरीबी.دردرتا، غريبي

مفلوج *ص.نر.م.ج.* मफलूज वह व्यक्ति जिसको लकवा मार दिया हो, लकवा पीड़ित
وه ويکتی جسکو لقوا مار ديا هو، لقوا پيڑت

مفلوک *ص.نر.م.ج.* मफलूक 1. तबाह, बरबाद 2. मुहताज 3. अभागा, दुखी, बेचारा
١. تباه، برباد ٢. محتاج ٣. ابهاګا، دکهي، بيچارا

مفهوم *نر.م.* मफहूम अर्थ, तात्पर्य ارتهه، تاتپريه

مفيد *ص.نر.م.ج.* मुफीद लाभदायक, फायदेमंद
لابهدايک، فايدي مند

مقابل *ص.نر.م.ج.* मुक़ाबिल आमने-सामने, प्रतिमुख, सम्मुख, मुक़ाबिल
آمني- سامني، پرتيمکهه، سمّکهـ، مقابل

مقابله *نبخ.م.* मुक़ाबल: 1. तुलना, बराबर 2. आमने-सामने होना 3. मुक़ाबला
١. تلنا، برابر ٢. آمني-سامني هونا ٣. مقابلا

مقاربتي *ص.نب.* मुक़ाबरबती रतिज, कामी, विषयी
رتج، کامي، وشيي

مقاربتي ناروغي मुक़ारबतीनारूगइ, *ص.نب* रतिज रोग, यौन रोग
رتج روگ، يون روگ

مقارن मक़ारिन *ص.نر.م.ج.* पास, नज़दीक
پاس، نزديک

مقاطعه मुक़ातअः *ښځ.م.* बहिष्कार, संबंध तोड़ना
بهڅکار، سنبندهـ تورنا

مقاله मक़ालः *ښځ.م.* लेख, निबंध
ليکهـ، نيبندهـ

سر مقاله सरमक़ालः *ښځ.م.* संपादकीय
سنپادکيه

مقام मक़ाम *نر.م.* 1. पद, स्थान 2. ठहरने का स्थान 3. उतरने का स्थान 4. घटना का स्थान 5. संगीत की एक धुन
۱. پد، استهان ۲. ټهرنې کا استهان ۳. اترني کا استهان ۴. ګهټنا کا استهان ۵. سنګيټ کي اېک دهن

مقامات मक़ामात *نر.ج.* मक़ाम का बहुवचन
مقام کا بهووچن

مقاوله मुक़ावलः *ښځ.م.* अनुबंध, इक़रारनामा समझौता
انوبندهـ، اقرارنامه، سمجهوته

مقاومت मुक़ावमत *نر.م.* विरोध, सामना
وروده، سامنا

مقايسه मुक़ायसः *ښځ.م.* तुलना, परितुल्य
تلنا، پريتليه

مقبره मक़बरः *ښځ.م.* क़ब्र, समाधि
قبر، سمادهي

مقبوض मक़बूज *ص.نر.م.* प्राप्ति, क़ब्जा किया हुआ जब्त किया हुआ
پراپتي، قبضه کيا هوا، ضبط کيا هوا

مقتدر मुक़तदिर *ص.نر.م.ج.* शक्तिशाली, ताक़तवर
شکتي شالي، طاقتور

مقتدي मुक़तदी *نر.م.* अनुयायी, शिष्य
انوپايي، ششيه

مقتصد मुक़तसिद *ص.نر.م.ج.* मितव्ययी, कमखर्च, किफायती
متوييي، کم خرچ، کفايتي

مقتضا मुक़तजा *ښځ.م.* अत्यावश्यकता, अपेक्षा
اتياوشيکتا، اپيکشا

مقتضي मुक़तजी *ص.نب.* उपयुक्त, उचित
اپيوکت، اوچت

مقتضيات मुक़तजीयात *ښځ.ج.* अपेक्षाएँ, आवश्यकताएँ
اپيکشاپن، آوشيکتاپن

مقتول मक़तूल *ص.نر.م.* हत्या किया हुआ, मार डाला गया, मक़तूल
هتيا کيا هوا، مار ډالا گيا، مقتول

مقدار मीक़दार *نر.م.* मात्रा, परिमाण, राशि
ماترا، پريمان، راشي

مقدس मुक़द्दस *ص.نر.م.* पवित्र, पावन, पुण्य
پوتر، پاون، پونيی

مقدم मुक़द्दम *ص.نر.م.* 1. पूर्व, अग्रिम 2. पहले 3. ऊँचा 4. जरूरी, आवश्यक
۱. پورو، اگرم ۲. پهلي ۳. اوڼچا ۴. ضروري، آوشيک

مقدمات मुक़दमात *نر.م.* प्रारंभिक, शुरुआती
پرارنبهک، شروعاتي

مقدماتي मुक़दमाती *ص.نب.* आरंभिक, उपक्रमात्मक
آرنبهک، اپکرماتمک

مقدمه मुक़द्दमः *ښځ.م* 1. प्रस्तावना, भूमिका 2. लड़ाई 3. दावा
۱. پرستاونا، بهوميکا ۲. لړايي۳. دعوا

مقدوني मक़दूनी *ص.نب.* मक़दूनिया (स्थान)
مقدونيا (استهان)

مقر मक़र *نر.م.* मुख्यालय
مکهيالی

مقر मुक़ीर *ص.نر.م.ج.* स्वीकार करने वाला
سويکار کرني والا

مقرب मुक़रब *ص.نر.م.* 1. खास मित्र 2. नज़दीकी, संबंधी
۱. خاص متر ۲. نزديکی، سنبندهي

مقرر मुक़र्रर *ص.نر.م.ج.* नियुक्त, नियत, तय
نيوکت، نيټ، طی

مقررات मुक़र्ररात *نر.ج.* नियम, अधिनियम
نييم، ادهينيم

مقررول मुक़र्ररवल *نر.ج.* 1. नियुक्त करना 2. संस्थापित करना 3. अनुबंध करना
۱. نيوکت کرنا ۲. سنسټهاپت کرنا ۳. انوبندهـ کرنا

مقرري मुक़र्ररी *ښځ.م.* नियुक्ति
نيوکتي

مقرربدل मुक़र्ररेदल *مص.ل.* नियुक्त होना
نيوکت هونا

مقسوم مक़सूम *نر.م.* 1. भाज्य, विभाजन किया हुआ 2. नसीब, तक़दीर

١. بھاجيه، وبھاجن كيا ھوا ٢. نصيب، تقدير

مقسوم عليه مक़सूमअलेह *نر.م.* भाजक, गुणक

بھاجک، گنک

مقصد मक़सद *نر.م.* 1. लक्ष्य, उद्देश्य 2. अर्थ

١. لكشى، ادبشى ٢. ارتھ

مقصر मुक़सिर *نر.م.* दोषी, अपराधी

دوشي، اپرادھي

مقصود मक़सूद *نر.م.* इरादा, उद्देश्य

ارادہ، ادبشى

مقطر मुक़तर *ص.نر.م.ج.* आसवित, छना हुआ

آسوت، چھنا ھوا

مقطع मक़तअ *ښځ.م.* 1. कटी हुई जगह, अलग-थलग जगह 2. ग़ज़ल का आखिरी बंद

١. كٹى ھوئى جگه، لگ-تھلگ جگه ٢.غزل كا آخري بند

مقعر मुक़अर *نر.م.ج.* गहरा कुआँ, गहरा गड्ढा

گھرا كوان، گھرا گڈھا

مقفا मुक़फ्फा *ص.نب.* तुकांत वाला, तुक वाला, क़ाफिया वाला

تكانت والا، تک والا، قافيه والا

مقفى मुक़फ्फै *ص.نب.* क़ाफिया वाला, तुकांत वाला, तुक वाला

قافيه والا، تكانت والا، تک والا

مقلد मुक़ल्लिद *نر.م.* 1. अनुकारी, मुरीद, अनुयायी 2. नकलची, मसखरा 3. मुसलमानों के चारों इमामों में से एक का अनुयायी

١. انوكاري، مريد، انوياييr. نقلچي، مسخره ٣. مسلمانون كي چارون امامون مين سي ايک كا انوياييي

مقلوب मक़लूब *ص.نر.م.ج.* विपरीत, प्रतिलोमत:

وپرت، پرتيلومت

مقناطيس मिक़नातीस *نر.م.* चुंबक, चुंबक-पत्थर

چنبک، چنبک پتھر

مقناطيسي मिक़नातीसी *ص.نب.* चुंबकीय

چنبكيه

مقنع मुक़नेअ *ص.نب.* संतुष्टि पाने वाला, सब्र करने वाला

سنتوشتي پاني والا، صبر كرني والا

مقنن मुक़न्नीन *نر.م.* वकील, विधायी, विधिकर्ता, क़ानून का जानकार, क़ानून निर्माता

وكيل، ودھايي، ودھيكرتا، قانون كا جانكار، قانون نرماتا

مقوا मुक़व्वा *ښځ.م.* गत्ता, दफ्ती

گتّا، دفتي

مقوي मुक़व्वी *ص.نب.* शक्तिवर्धक, पुष्टिकर

شكتيوردھک، پشٹيكر

مقياس मीक़यास *نر.م.* माप, नाप, मापक, पैमाना

ماپ، ناپ، ماپک، پيمانه

مقيد मुक़ैयद *ص.نر.م.ج.* घेरा हुआ, बाध्य, बंदी

گھيرا ھوا، بادھديه، بندي

مقيم मुक़ीम *نر.م.* निवासी, आवासी

نواسي، آواسي

مكاتبه मुकातब: *ښځ.م.* पत्र-व्यवहार, संचार

پتر- ويوھار، سنچار

مكار मकार *ص.نر.م.* धूर्त, चालाक, मक्कार

دھرت، چالاک، مكار

مكاري मकारी *ښځ.م.* चालाकी, चालबाज़ी, मक्कारी

چالاكي، چال بازي، مكاري

مكافات मुकाफात *نر.ج.* पुरस्कार, प्रतिफल

پرسكار، پرتي پھل

مكال मकाल *نر.ج.* उपकरण (सोनार का)

اپكرن (سنار كا)

مكالمه मुकालमः *ښځ.م.* वार्तालाप, संवाद

وارتالاپ، سنواد

مكان मकान *نر.م.* निवास स्थान, घर

نواس استھان، گھر

مكتب मकतब *نر.م.* विद्यालय, स्कूल

وديالیه، اسكول

مكتبي मकतबी *نر.م.* विद्यार्थी, छात्र, शिष्य

وديارتھي، شاتر، ششيى

مكتوب मकतूब *نر.م.* पत्र, खत

پتر، خط

مكتوم मकतूम *ص.نر.م.ج.* गुप्त, प्रच्छादित

گپت، پرچھادت

مكث मकस *نر.م.* विराम, ठहराव, अवकाश

ورام، ٹھراؤ، اوكاش

مكخ मकख़ *نر.م.* सुगंधित झारी

سگندھت جھاري

مکدر *ص.نر.م.ج.* मुकदर 1. उदास, परेशान 2. नाराज 3. मटमैला

۱. اداس، پریشان ۲. ناراض ۳. متمیلا

مکر *نر.م.* मकर धोखा, फरेब دھوکھا، فریب

مکرجن *ص.نر.م.* मकरजन धोखेबाज़, कपटी

دھوکھي باز، کپٹي

مکرر *ص.نر.م.* मुकर्रर दोहरा, पुनरावृत्ति, दोबारा फिर से

دوھرا، پنراورتي، دوبارہ ، پھر سي

مکرراً *ق.* बारंबार, बार-बार बारनबार، بارہا بار

مکرم *ص.نر.م.ج.* मुकर्रम आदरणीय آدرنیی

مکروب *نر.م.* मिकरोब जीवाणु, रोगाणु جیوانو، روگانو

مکروبي *ص.نب.* मिकरोबी जीवाणु वाला. جیوانو والا

مکروہ *ص.نر.ج.* मकरोह घृणित, घृणास्पद گھرنت، گھرناسپد

مکرک *نر.م* मकड़क भेड़ के गले में लकड़ी का पट्टा بھیڑکي گلي مین لکڑی کا پتّا

مکرن *نر.م.* मकड़न रोगी भेड़ روگي بھیڑ

مکڑی *نر.م.* मकड़ै छोटा लाल कीड़ा जो कुएँ या नाली के पानी में पाया जाता है

چھوٹا لال کیڑا جو کوین یا نالي کي پاني مین پایا جاتا ھي

مکعب *نر.م.ص.* मुकअब घन, घनाकार, घनक्षेत्र, चौकोर

گھن، گھناکار، گھن شیتر، چوکور

مکلف *ص.نر.م.ج.* मुकल्लफ बाध्य, मजबूर, जिम्मेवार بادھیی، مجبور، ذمي وار

مکلفول *مص.مت.* मुकल्लफव बाध्य करना بادھیی کرنا

مکلفیت *نر.م.* मुकल्लफयत कर्तव्य, दायित्व کرتویی، دایتو

مکمل *ص.نر.م.ج.* मुकम्मल पूर्ण پورن

مکمل زاویہ *ثبخ.م.* मुकम्मल जाविय: संपूरक कोण سنپورک کون

مکنہ خاورہ *ثبخ.م.* मकना खावर: गाद-भरा बालू گاد بھرا بالو

مکنہ *ثبخ.م.* मकण: आवरण, चादर آورن، چادر

مکوتِ *ص.نر.م.ج.* मक्वट दग्ध, आहुति, जला हुआ دکھدھ ، آھوتي، جلا ھوا

مکہ *ثبخ.م.* मक्क: मक्का مکّا

مکی *ثبخ.م.* मकइ गोलाकार पतली रोटी

گولاکارپتلي روتي

مکیز *نر.م.* मकेज़ नाज-नखरा, नखरेबाजी, अदा

ناز نکھرا، نکھري بازي، ادا

مگ *نر.م.* मग धुआँदान, चिमनी دھوان دان، چمني

مگر *ق.* मगर परंतु, लेकिन, मगर پرنتو،لیکن،مگر

مگنہ *ثبخ.م.* मगन: खिड़की کھڑکي

مل *نر.م.* मल साथी, सखी, दोस्त ساتھي، سکھي، دوست

ملا *ثبخ.م.* मला कमर کمر

ملا اذان *نر.م.* मुलाअजान प्रात:कालीन, सुबह का उजाला, भोर

پراتہ کالین، صبح کا اجالا، بھور

ملا بند *نر.م.* मलाबंद कमरबंद, बेल्ट کمربند، بیلٹ

ملاتڑ *نر.م.* मलातड़ समर्थन, सहायता, समर्थक سمرتھن، سھایتا، سمرتھک

ملاتڑل *مص.ل.* मलातड़ल समर्थन करना, साथ देना. سمرتھن کرنا، ساتھہ دینا

ملاتڑل *مص.ل.* मलातड़ल निश्चय करना, संकल्प लेना

نشچی کرنا، سنکلپ لینا

ملاچرگ *نر.م.* मलाचरग हुदहुद (पक्षी) ھدھد (پکشي)

ملاحظہ *ثبخ.م.* मुलाहज: 1. अवलोकन, ध्यान 2. संबोधन 3. टिप्पणी

۱. اولوکن، دھیان ۲. سنبودھن ۳. ٹپّني

ملاخوڑی *نر.م.* मलाखूगै कमर दर्द, पीठ दर्द

کمر درد، پیٹھہ درد

ملارگی *نر.م.* मलारगै 1. कटि वेदना से पीड़ित 2. आलसी, सुस्त

۱. کٹی وبدنا سي پریت ۲. آلسي، سست

ملاريا मलारया *ثبخ.م.* शीतज्वर, फसली बुखार, मलेरिया

شيت جور، پهسلي بخار، ملېريا

ملازم मुलाज़िम *نر.م.* सेवक, नौकर سېوک، نوکر

ملازمت मुलाज़िमत *نر.م.* सेवा سېوا

ملاست मलासत *ص.نر.م.ج.* पड़ा हुआ, सोया हुआ, लेटा हुआ

پرا هوا، سويا هوا، لېټا هوا

ملاستل मलासतल *مص.ل.* सोना, लेटना سونا، لېټنا

ملاستو मलासतू *نر.م.* कमरबंद, बेल्ट کمر بند، بېلټ

ملاشینی मलासीनै *ص.نر.م.* 1. कटि वेदना से पीड़ित 2. आलसी, सुस्त, काहिल

۱. کټيوبدنا سي پريت ۲. آلسي، سست، کاهل

ملاغاښی मलाग़ाखै *نر.م.* कशेरुका, रीढ़ की हड्डी का प्रत्येक टुकड़ा

کشېرکا، ريږه کی هډي کا پرتيبک ټکړا

ملاغه मलाग़ः *ثبخ.م.* कलछी, दरबी, करछल

کلچهي، دربي، کرچهل

ملاقات मुलाक़ात *نر.م.* मिलाप, मुलाक़ात, भेंट

ملاپ، ملاقات، بهېنټ

ملاک मलाक *نر.م.* भूमिधारी, ज़मींदार

بهوميډهاري، زمين دار

ملاماتونکی मलामातववनकै *ص.نر.م.ج* भारी, भारी काम करने वाला

بهاري، بهاري کام کرني والا

ملامائی मलामतै *ص.نر.م.* जिसकी कमर टूट चुकी हो

جسکی کمرټوټ چکی هو

ملامت मलामत *نر.م.* निंदा, दोष نندا، دوش

ملامتول मलामतवल *مص.مت.* निंदा करना, दोष देना نندا کرنا، دوش دېنا

ملامتېدل मलामतेदल *مص.ل.* निंदा किया जाना, दोषी होना, दोषी ठहराया जाना

نندا کيا جانا، دوشی هونا، دوشی ټهرايا جانا

ملامړی मलामरइ *ثبخ.م.* कशेरुका, रीढ़ की हड्डी का प्रत्येक टुकड़ा

کشېرکا، ريږه کی هډّی کا پرتيبک ټکړا

ملانی मलानइ *ثبخ.م.* गर्भनाल گربهنال

ملاوستنی मलावसतनै *نر.م.* कमरबंद बेल्ट, بېلټ، کمر بند

ملاوستی मलावसतै *نر.م.* कमरबंद, बेल्ट بېلټ، کمر بند

ملایا मलाया *ثبخ.م.* मलेशिया के मलय लोग, मलायी

ملېشيا کي ملی لوګ، ملايي

ملایکه मलायकः *ثبخ.م.* फरिश्ता فرشته

ملایم मुलायम *ص.نر.م.ج.* नरम, कोमल, सौम्य نرم، کومل، سومېی

ملایمت मुलायमत *نر.م.* नरमी, कोमलता, सौम्यता نرمي، کوملتا، سوميتا

ملبوسات मलबूसात *نر.ج.* पहनावा, वस्त्र-धारण, आवरण

پهناوا، وستر- دهارن، آورن

ملت मिलत *نر.م.* 1. राष्ट्र, देश 2. क़ौम

۱. راشټر، دېش ۲. قوم

ملتفت मुलतफित *ص.نر.م.ج.* अवगत, सावधान اوګټ، ساودهان

ملتوب मलतोब *نر.م.* संगत, साथ سنګټ، ساټهه

ملتوي मुलतवी *ص.نر.م.ج.* स्थगित استهګټ

ملتیا मुलतया *ثبخ.م.* संगत, साथ سنګټ، ساټه

ملټ मिलट *نر.م.* क्षण, पल, मिनट شن، پل، منټ

ملجا मलजा *ثبخ.م.* शरण, आश्रय شرن، آشری

ملحد मुलहिद *نر.م.* नास्तिक ناستک

ملحقات मुलहिक़ात *ثبخ.م.* संयोजन, अनुयोजन, पूरक سنيوجن، انويوجن، پورک، انوبندهه

ملحوظ मलहूज *نر.م.* आदर, सम्मान, तवज्जुह آدر، سمّان، توجه

ملخ मलख *نر.م.* टिड्डा, टिड्डी, शलभ ټډا، ټډي، شلبهه

ملخی मलख़ै *نر.م.* 1. एक प्रकार की राइफल 2. मलख़ का छोटा रूप

۱. اېک پرکار کی رايفل ۲. ملخ کا چهوټا روپ

ملزم मुलज़िम *ص.نر.م.* अभियुक्त, मुलज़िम

ابهيوکت، ملزم

ملزوم मलज़ूम ص.نر.م. अनुलग्न, संलग्न, अलग न होने वाला
انولگن، سنلگن، الگ نه هوني والا

ملعون मलऊन ص.نر.م. शापित, अनुरक्त, शापग्रस्त, मलामत किया हुआ
شاپت، انورکت، شاپ گرت، ملامت کیا هوا

ملغاسي मलग़ासी ښځ.م. मालागासी (भाषा)
مالاغاسي (بهاشا)

ملغاره मलग़ालर: ښځ.م. मोती, मुक्ता موتي، مکتا

ملغمه मुलग़मः ښځ.م. सम्मिश्रण, मिश्रण, पारदमिश्रण
سم مشرن، مشرن، پاردمشرن

ملغود मलग़ोद نر.م. धोखा, छल, कपट, ठगी, झाँसा
دهوکه، چهل، کپټ، ټګي، جهانسا

ملغى मुलग़ै ص.نب. रद्द, समाप्त किया हुआ
رد، سماپت کیا هوا

ملفوظ मलफ़ूज ص.نر.م.ج. उच्चरित, सुस्पष्ट
اچرت، سسپشټ

ملفوف मलफ़ूफ ص.نر.م.ج. लपेटा हुआ, छिपाया हुआ
لپیټا هوا، چهپایا هوا

ملقب मुलक़्क़ब ص.نر.م.ج. पदवी दिया हुआ, लक़ब दिया हुआ, नाम दियाहुआ
پدوي دیا هوا، لقب دیا هوا، نام دیاهوا

ملک मलिक نر.م. मुखिया, सरदार, राजा
مکهیا، سردار، راجا

ملک मलक نر.م. फरिशता فرشته

ملک मुल्क نر.م. देश, वतन دېش، وطن

ملک मिल्क نر.م. संपत्ति, जायदाद سنپټّي، جایداد

ملک الشعرا मलीकूशशुअरा ښځ.م. राष्ट्रकवि
راشټرکوي

ملکوت मलकूत نر.م. स्वर्ग का राज्य, फरिश्तों की दुनिया
سورګ کا راجیه، فرشتون کی دنیا

ملکوتي मलकूत ص.نب. बैकुंठी, आकाशीय दुनिया, आध्यात्मिक
بېکنټهي، آکاشیی دنیا، آدهیاتمک

ملکه मलिकः ښځ.م. रानी, महारानी رانې، مها رانې

ملکه मलकः ښځ.م. योग्यता, क्षमता, पात्रता
یوګیتا، شمتا، پاترتا

ملکي मुलकी ص.نب. असैनिक, नागरिक, दीवानी
اسپنک، ناګرک، دیواني، اسپنک

ملکیت मिल्कियत نر.م. स्वामित्व, मालिकाना, संपत्ति, मालिकी, जागीर
سوامتو، مالکانه، سمپتي، مالکي، جاګیر

خصوصي ملکیت ख़सूसी मिल्कियत نر.م निजी संपत्ति
نیجي سنپټتي

ملکر توب मलगरतोब نر.م. दोस्ती, मित्रता
دوستي، مترتا

ملګرتیا मलगरतया ښځ.م. मित्रता, दोस्ती
مترتا، دوستي

ملګری मलगरै نر.م. मित्र, दोस्त متر، دوست

ملګري मलगरी ښځ.م. मित्रता, दोस्ती
مترتا، دوستي

ملګري ملتونه मलगरीमिल्लतूनः نر.ج. संयुक्त राष्ट्र
سنیوکت راشټر

ملم मलम نر.م. विलेप, मरहम ولېپ، مرهم

ملمع मुलमअ نر.م. 1. चमकाया हुआ, साफ किया हुआ 2. द्विभाषी कविता
۱. چمکایا هوا، صاف کیا هوا ۲. دوېبهاشي کوېتا

ململ मलमल نر.م ململ

ملنډه मलंडः ښځ.م. उपहास, खिल्ली, मज़ाक़, मसखरा
اپهاس، کهلّي، مزاق، مسخرا

ملنګ मलंग نر.م 1. दरवेश 2. गरीब, निर्धन
۱. درویش۲. غریب، نردهن

ملنګیان मलंगयान نر.ج. बूटी, जड़ी, औषधि
بوتي، جړي، اوشدهي

ملوب मलोब نر.م. 1. पतला रक्त 2. पसीना
۱. پتلا رکت ۲. پسینه

ملوث मुलवस ص.نر.م.ج. दूषित, संदूषित
دوشت،سن دوشت

ملوک الطوایفي मलूकुत्तावायफी ښځ.م. सामंतवाद, सामंतशाही
سامنتواد، سامنت شاهي

ملوكه مَلُوكَة :بنحُ.م. प्रेमिका, महबूबा, माशूक़ा, रानी
پرېمیکا، محبوبه، معشوقه، راني

ملونه مَلُونَة :نر.ج. बागडोर, लगाम باګډور، لګام

مله مَلَه بنحُ.م. फंदा, प्रलोभन پهنده، پرلوبهن

ملهم مَلْهَم نر.م. विलेप, मरहम وړپ، مرهم

ملى مُلَّا بنحُ.م. मौलवी مولوي

ملّي مِلِّي ص.نب. राष्ट्रीय راشټریی

ملیا مَلَيا ق साथ-साथ, मिलजुलकर ساتهه - ساتهه، مل جل کر

ملیار مَلَيار نر.م. माली مالي

ملیارد مِلْيَارْد نر.م. एक अरब, सौ करोड़ اېک ارب، سو کرور

ملیت مِلِّيَت نر.م. राष्ट्रीयता راشټریتا

ملیشه مَلِيشَة :بنحُ.م. नागरिक सेना, सहायक सेना ناګرک سېنا، سهایک سېنا

ملي کول مِلِّي كَوَل مص.مت. राष्ट्रीयकरण करना راشټری کرنِ کرن

ملي ګرام مِلِّي ګْرَام نر.م. मिलीग्राम میلي ګرام

ملي میټر مِلِّي مِيتَر نر.م. मिलीमीटर میلي میټر

ملینه (ی) مُلَيْنَه (ي):بنحُ.م. कोमल (य), नरम (य) کومل (ی)، نرم (ی)

ملیون مِلْيُون نر.م. दस लाख, एक मिलियन دس لاکهـ، اېک ملین

ملیون مِلْيُون نر.ج. राष्ट्रवादी راشټر وادي

ملیونر مِلْيُونَر نر.ج. करोड़पति کروړپتي

مماثل مُمَاثِل ص.نر.م.ج. समान, तुल्य, एक जैसा, سمان، تلیه، اېک جیسا

ممارست مُمَارَسَت نر.م. अभ्यास, व्यायाम, कसरत ابهیاس، ویایام، کسرت

مماس مُمَاس نر.م. स्पर्श रेखा اسپرش ریکها

مماسي مُمَاسِي ص.نب स्पर्श रेखा का اسپرش ریکها کا

ممالک مَمَالِک نر.ج. ममलिकत का बहुवचन مملکت کا بهووچن

ممانعت مُمَانِعَت نر.ج. बाधा, रुकावट بادها، رکاوټ

ممانه مَمَانَه :بنحُ.م. पेड़ का नाम پیړ کا نام

ممتاز مُمْتَاز ص.نر.م.ج. प्रतिष्ठित, विख्यात پرتشتهت، وکهیات

ممتحن مُمْتَحِن نر.م. परीक्षक پریکشک

ممتد مُمْتَد ص.نر.م.ج. विस्तारित, दीर्घीकृत وستارت، درکهیکرت

ممتنع مُمْتَنِع ص.نر.م.ج. **پرهیز** परहेज़

ممثل مُمَثِّل نر.م.ص. अभिनेता, स्टेज पर खेल दिखाने वाला, अदाकार
ابهینیتا، استیج پر کهیل دکهاني والا، اداکار

ممد مُمِدّ ص.نر.م.ج. मदद करने वाला, सहायता करने वाला
مدد کرني والا، سهایتا کرني والا

ممدوح مَمْدُوح ص.نر.م.ج. जिसकी प्रशंसा की जाए, जिसकी सराहना की जाए
جس کی پرشنساکی جاي، جس کی سراهناکی جاي

ممدود مَمْدُود ص.نر.م.ج. खींचा हुआ, विस्तारित
کهینچا هوا، وستارت

ممر مَمَر نر.م. 1. गमन, पारगमन 2. उपाय, माध्यम 3. लाभ, नफा
۱. گمن، پارګمن ۲. اپای، مادهیم ۳. لابهـ ، نفع

ممزوج مَمْزُوج ص.نر.م. मिश्रित مشرت

ممسک مُمْسِک ص.نر.م. कंजूस, मक्खीचूस
کنجوس، مکهي چوس

ممغون مَمْغُون ص.نر.م.ج. गंदा, मटियाला
ګندا، مټیالا

ممکن مُمْكِن ص.نر.م.ج. संभव سنبهو

مملکت مَمْلَكَت نر.م. देश, राष्ट्र دېش، راشټر

مملوک مَمْلُوک نر.م. 1. दास, गुलाम 2. स्वामी
۱. داس، غلام ۲. سوامي

ممنوع مَمْنُوع ص.نر.م.ج. वर्जित, निषिद्ध, मना किया हुआ
ورجت، نیشېدهـ، منع کیا هوا

ممنون ممनून *ص.نر.م.ج.* कृतज्ञ, आभारी, एहसानमंद

کرتگیی، آبهاري، احسان مند

ممی ممइ *ن.خ.م.* गुबरैला گبرېلا

ممیز ममीज़ *نر.م.ج.* किशमिश کشمش

ممیز ममयज़ *نر.م.* 1. परीक्षा नियंत्रक 2. अच्छे और बुरे में फर्क़ करने वाला

۱. پریکشا نینترک ۲. اچھي اور برې مېں فرق کرنې والا

ممیزه ममयिज़ः *ن.خ.م.* अर्धविराम اردهه ویرام

من मन *نر.م.* माप की इकाई ماپ کی اکایي

1 मन = 7066 ग्राम

۱ من = ۷۰۶۶ گرام

من मन *نر.م.* 1. हृदय 2. इच्छा ۱. هردی ۲. اېچها

من मन अंत:सर्ग शब्द, प्रत्यय शब्द وروستاری

من मन इज्जतदार عزت دار -ईजजतमन عزتمن

من मन दौलत वाला دولت والا -दौलतमन دولتمن

منا मना *ن.خ.م.* झौंपड़ी, कुटी کټي، جهونپړي

منابع मनोबेअ *ن.خ.ج.* स्रोत, उद्गम سروت، ادګم

مناجات मुनाजात *نر.ج.* याचना, विनती, प्रार्थना یاچنا، ونتي، پرارتهنا

منادي मुनादी *نر.ن.خ.م.* घोषणा करने वाला, आवाज़ लगाने वाला, ढिंढोरा पीटने वाला

ګهوشنا کرنې والا، آواز لګاني والا، ډهنډهورا پیټنې والا

مناره मुनारः *ن.خ.م.* मीनार مینار

منازعه मुनाज़अः *ن.خ.م.* विवाद, कलह ویواد، کلح

مناسب मुनासिब *ص.نر.م.ج.* उपयुक्त, उचित, अनुकूल

اپیوکت، اوچت، انوکول

مناسبات मुनासिबात *نر.ج.* संबंध سنبندهـ

مناسک मनासिक *نر.ج.* धर्मक्रिया, हज करने की विधि

دهرم کریا، حج کرنې کې ویدهي

مناصفه मुनासेफः *ن.خ.م.* आधा, अर्ध آدها، اردهـ

مناظره मुनाजरः *ن.خ.م.* वाद-विवाद, तर्क-वितर्क واد- ویواد، ترک - ویترک

مناعت मनाअत *نر.م.* उदारता, दानशीलता اودارتا، دانشیلتا

منافات मनाफात *نر.م.* असंगति, असामंजस्य اسنګتي، اسامنجسیه

منافع मुनाफेअ *نر.ج.* लाभ, फायदा لابهه، فایده

منافق मुनाफिक़ *نر.ج.* छली, पाखंडी چهلي، پاکهنډي

مناقشه मुनाकिशः *ن.خ.م.* विवाद, कलह ویواد، کلح

مناقصه मुनाक़सः *ن.خ.م.* निविदा के लिए बुलाया जाना, कम बोली लगाने के लिए बुलाया जाना

نویدا کي لي بلایا جانا، کم بولی لګاني کي لي بلایا جانا

منانی मुनानै *ص.نر.م.* थोड़ा, अल्प تهورا، الپ

منبت کاري मुनबतकारी *ن.خ.م.* लकड़ी की नक़्क़ाशी لکړي کي نقاشي

منبر मिम्बर *نر.م.* मंच, प्रवचन मंच منچ، پروچن منچ

منبع मनबअ *ن.خ.م.* स्रोत, पानी निकलने की जगह شروت، پانی نکلني کي جګه

منت मिनत *نر.م.* 1. आभार, एहसान, 2. शुक्रिया 3. मन्नत, चढ़ावा

۱. آبهار، احسلن ۲. شکریه ۳. منّت، چڑهاوا

منت بار मिनतबार *ص.نر.م.* ऋणग्रस्त, कर्जदार ږنګرست، قرض دار

منتج मुनतज *ص.نر.م.ج.* परिणाम निकालना پرینام نکالنا

منتخب मुनतख़ब *ص.نر.م.ج.* चयनित, चुना हुआ, निर्वाचित

چینت، چنا هوا، نرواچت

منتخبات मुनतख़ेबात *نر.ج.* 1. चयनित 2. संकलन ۱. چینت ۲. سنکلن

منت دار मिनतदार *نر.م.* कृतज्ञ, नमक हलाल کرتګیه، نمک حلال

منتر मन्तर *نر.م.* मंत्रतंत्र, जादू منترتنتر، جادو

منتشر मुनतशिर *ص.نر.م.* प्रकाशित, प्रसारित پرکاشت، پرسارت

منتظر इंतजार करने वाला, राह दिखाने वाला, उम्मीद करने वाला *ص.نر.م.ج.* مُنتَجِر
انتظار کرني والا، راه دېکهني والا، امید کرني والا

منتظم प्रबंधक, व्यवस्थापक *نر.م.* مُنتَجِم
پربندهک، ویوستهاپک

منتظم नियमित, व्यवस्थित, सजाया हुआ, तरतीब किया हुआ *ص.نر.م.ج.* مُنتَجَم
نیمت، ویوستهت، سجایا هوا، ترتیب کیا هوا

منتقد आलोचक, समीक्षक *نر.م.* مُنتَقِد
آلوچک، سمیکشک

منتقل हस्तांतरित, तबादला *ص.نر.م.ج.* مُنتَقِل
هستانترت، تبادلَه

منتها 1. आखिरी, अंत 2. अत्यंत *ښځ.م.ق.* مُنتَهَا
١. آخري ، انت، ٢. اتینت

منتهي समाप्ति *ص.نب.* سمایتي

منټ मिनट *نر.م.* منټ

منټور गद्यात्मक *ص.نر.م.ج.* مَنسُور
گدیاتمک

منج 1. एक प्रकार की पहाड़ी झाड़ी जिसका फूल उजला होता है 2. मूँज जिससे रस्सी बनाते हैं 3. खाकी कागज *نر.م.ج.* مَنج
١. اېک پرکارکی پهاړي جهاړي جسکا پهول اجلاهوتا هي
٢. موج جس سي رسي بناتي هېن ٣. خاکي کاغذ

منجاری फुटकर विक्रेता.*نر.م.* مَنجَارِی پهټکروکرېتا

منجاور सटा हुआ, पास में, पड़ोसी *نر.م.* مُنجَاوِر
ستا هوا، پاس مېن، پړوسي

منجر नतीजा निकालना *ص.نر.م.ج.* مُنجَر
نتیجه نکالنا

منجری कली *نر.م.* مَنجَرِی

منجغی भग-शिशन, भगशेफ *نر.م.* مَنجَغِی
بهگ- ششن، بهگ شېف

منجل लिपटा हुआ, गुत्थीदार *نر.م.* مَنجَل
لپټا هوا، ګټهیدار

منجله घास या कपड़े का बीड़ा जिस पर घड़ा या गोल चीज़ रखते हैं *ښځ.م.* مَنجَلَه
ګهاس یا کپړي کا بیراجس پرګهړا یا ګول چیزرکهتي هېن

منجمد जमा हुआ, बर्फ का गोला *ص.نر.م.ج.* مُنجَمِد
جما هوا، برف کا ګولا

منجنیق 1. गुलेल, क़िला तोड़ने का यंत्र, मैंगेल युद्ध इंजन 2. कठिनाई *نر.م.* مَنجَنِيق
١. ګلېل، قلعه تورني کا ینتر، مېنګېل یدهـ انجن ٢. کټهینایي

منجور मज़ार का ख़ादिम *نر.م.* مِنجَوَر

منجور नपुंसक, नामर्द *ص.نر.م.* مَنجُور
نپنسک، نامرد

منجي उद्धारक, रक्षक, बचाने वाला *نر.م.* مُنجِي
ادهارک، رکشک، بچاني والا

منجی नकचिपटा, चिपटी नाक वाला *ص.نر.م.* مُنجَی
نکچپټا،چپټي ناک والا

منجبل डोलना, आगे-पीछे करना, हिचकिचाना *مص.ل.* مَنجَبَل
دولنا، اګې-پېچهې کرنا، هچکچانا

منجیله घास का छल्ला, घास का बीड़ा *ښځ.م.* مَنجِيلَه
ګهاس کا چهلّا،ګهاس کا بیرا

منځ मंज *نر.م.ق.* مَنځ
مدهیه، کېندر، بیچ

منځالی मध्य, केंद्र, बीच. *ښځ.م.* مَنځَالِی
مدهیه، کېندر

منځغړی मंजालइ *نر.م.* مَنځَغړِی
دري، ګهاټي

منځګړتوب दरी, घाटी *نر.م.* مَنځَګړتُوب
مدهیستهتا

منځګړی मध्यस्थता *نر.م.* مَنځَګړِی
مدهیستهه، بچویي

منځګړی मध्यस्थ, बिचवई *نر.م.* مَنځَګړِی
مدهیستهتا

منځګړي मध्यस्थता *ښځ.م.* مَنځَګړِي
مدهیستهه، بچویي

منځګوړ मध्यस्थ, बिचवई *نر.م.* مَنځَګوړ
مدهیستهتا

منځګوړی औसत, साधारण *ص.نر.م.* مَنځَګوړِی
اوسط، سادهارن

منځنی मध्यवर्ती, केंद्रवर्ती *ص.نر.م.* مَنځَنِی
مدهیورتي، کېندرورتي

منځوله घोंसला, नीड़ *ښځ.م.* مَنځُولَه
ګهونسلا، نیړ

منځوی मध्य, बीच *ص.نر.م.* مَنځَوِی
مدهیی، بیچ

منځه मनज: *ښځ.م.* 1. देवदार, देवदारु 2. बीच, मध्य

۱. دېودار، دېودارو ۲. بیچ، مدهیه

منځی मनजइ *ښځ.م.* 1. ढाल 2. पहाड़ का निचला भाग, पहाड़ के निचले भाग में रास्ता, तराई

۱. ډهال ۲. پهاړ کا نچلا بهاګ، پهاړ کي نچلي بهاګ مېن راسته، ترایي

منځی मनजइ *ښځ.م.* केंद्र, बीचोंबीच کېندر، بیچون بیچ

منځېدل मनजेदल *مص.ل.* डोलना, आगा-पीछा करना. ډولنا، اګا-پیچها کرنا

منحرف मुनहरिफ *ص.ن* 1. पथभ्रष्ट 2. भटका हुआ

۱. پتهـ بهرسټ ۲. بهټکا هوا

منحصر मुनहसिर *ص.نر.م.* निर्भर, सीमित, घिरा हुआ نربهر، سیمت، ګهراهوا

منحط मुनहत *ص.نر.م.* 1. गिरता हुआ, पतन की ओर, पतनोन्मुख 2. अस्वीकृत करना

۱. ګرتا هوا، پتن کی اور، پتنونمکهـ ۲. اسویکرت کرنا

منحل मुनहल *ص.نر.م.* 1. मिल जाना, विलीन होना 2. बेतरतीब हो जाना

۱. مل جانا، ولین هونا ۲. بي ترتیب هو جانا

منحني मुनहनी *ص.نب.* वक्र, टेढ़ा وکر، ټیڑها

منحوس मनहूस *ص.نر.م.ج.* अशुभ, अमंगल, मनहूस اشبهه، امنګل، منحوس

منداړو मनदाड़ू *نر.م.* मंथन منتهن

منداڼو मनदाणू *نر.م.* मंथन منتهن

مندته मनदता *ښځ.م.* एक प्रकार की खुबानी जिसका गूदा कड़वा होता है

ایک پرکار کي خوباني جسکا ګودا کړوا هوتا هي

مندرج मुनदरज *ص.نر.م* दर्ज किया हुआ, अंतर्विष्ट, सम्मिलित

درج کیا هوا، انترورشټ، سملت

مندرجات मुनदरजात *نر.م.ج* विषय-सूची, लिखा हुआ

ویشی- سوچي، لکها هوا

مندرو मुनदरव *نر.م.* 1. क़िले की दीवार 2. वह ईंट जो दीवार के थोड़ा बाहर को निकली होती है

۱. قلعي کی دیوار۲. وه اینټ جودیوارکي تهوړا باهر کو نکلي هوتي هي

مندری मनदरै *ص.نر.م.* नाटा, छोटा ناټا، چهوټا

مندړ मनदड़ *نر.م.* लकड़ी का डंडा لکړي کا ډنډا

مندسته मनदसत: *ښځ.م.* मूसल, मूसली موسل، موسلي

مندکه मनदक: *ښځ.م.* गुठली ګټهلي

مندوو मनदव *نر.م.* 1. मूली 2. गधे की बीमारी का नाम

۱. مولي ۲. ګدهي کی اېک بیماري کا نام

مندۍ मंड *نر.م.* 1. पदचिह्न 2. नींव ۱. پدچنهـ ۲. نینو

مندۍ मंड *ص.نر.م.* शांति, मौन شانتي، مون

منداڅغ मंडाचग़ *نر.م.* झूला جهولا

منداس मंडास *نر.م.* जानवर जिसकी सींग टूटी हो جانورجسکي سینګ ټوټي هو

منډاخولی मंडखूलै *ص.نر.م.* मौन, शांति مون، شانتي

منډر मंडर *نر.م.* ठूँठ ټهونټهـ

منډرکی मंडरकै *نر.م* पेड़ की शाखा, टहनी پیړ کی شاخا، ټهني

منډکی मंडकै *نر.م.* शाखा, टहनी شاخا، ټهني

منډل मंडल *مص.مت.* घुसेड़ना, धँसाना ګهسیړنا، دهنسانا

منډو मंडव *نر.م.* 1. बरामदा, दालान 2. ऊँट का कोहान

۱. برامده، دالان ۲. اونټ کا کوهان

منډو मंडव *نر.م.* कूबड़, ऊँट का कोहान ګوبړ، اونټ کا کوهان

منډوس मंडूस *نر.م.* बॉल, गेंद بال، ګېند

منډولی मंडोलै *نر.م.* सुंदर छोटी चीज़ سندرچهوټي چیز.

منډه मनड: *ښځ.م.* 1. तेज़ 2. दौड़, दौड़ना ۱. تېز ۲. دوړ، دوړنا

منډېڅ मंडेचग़ *نر.م.* झूला جهولا

منډیل मनडील *نر.م.* पगड़ी, पाग, मुरेठा, साफा پګړي، پاګ، مړېټها، صافه

منډیي मनडयी *ښځ.م.* बाज़ार, मंडी بازار، مندي

منزجر *ص.نر.م.ج.* मुनज़जर नफरत किया हुआ, वह व्यक्ति जिससे लोग नफरत करते हैं
نفرت كيا هوا، وه ويكتي جس سي لوگ نفرت كرتي هين

منزل *نر.م.* मंज़िल 1. तल्ला, घर का खंड, स्थान, मंजिल 2. लक्ष्य, गंतव्य, चरण
١. تلاّ، گهر كا كهنڈ، استهان، منزل ٢. لكشيه، گنتوى چرن

منزلت *نر.م.* मंज़िलत स्थिति, पद, पदवी
استهتي، پد، پدوي

منزله *ښځ.م.* मंज़िलः 1. क्रम 2. तल्ला ١. كرم ٢. تلاّ

منزوي *ص.نب.* मुनज़वी एकांत, अलग-थलग
اِيكانت، الگ-تهلگ

منسوب *ص.نر.م.ج.* मंसूब संबंधित
سنبندهت

منسوجات *نر.ج.* मंसूजात वस्त्र, बना हुआ कपड़ा
وستر، بنا هوا كپڑا

منسوخ *ص.نر.م.ج.* मंसूख समाप्त, उन्मूलन, रद्द
سماپت، انمولن، ردّ

منسوخول *مص.مت.* मंसूखवल समाप्त करना,रद्द करना
سماپت كرنا، ردّ كرنا

منسوخيدل *مص.ل.* मंसूख़ेदल समाप्त हो जाना, उन्मूलन कर दिया जाना, रद्द हो जाना
سماپت هو جانا، انمولن كر دیا جانا، ردّ هو جانا

منشا *ښځ.م.* मनशा 1. प्रारंभ, आरंभ 2. कारण, वजह 3. इरादा
١. پرارنبهـ، آرنبهـ ٢. كارن، وجه ٣. اراده

منشور *نر.م.* मंशूर 1. अधिकार पत्र, शासन पत्र, राजा का फरमान 2. घोषणा पत्र
١. ادهيكار پتر، شاسن پتر، راجا كا فرمان ٢. گهوشنا پتر

منشور मनशूर प्रिज्म
نر.م. پرزم

منشي *نر.م.* मुंशी सचिव, सेक्रेटरी, क्लर्क, मुंशी
سچيو، سكريٹري، كلرک، منشي

منښت *نر.م.* मनख्त स्वीकृति, स्वीकरण
سويكرتي، سويكرن

منصب *نر.م.* मनसब पद, ओहदा
پد، عهده

منصبدار *نر.م* मनसबदार सेना अधिकारी, फौजी
سينا ادهيكاري، فوجي

منصرف *ص.نر.م.ج.* मुनसरिफ अलग होना, किसी काम से अलग होना
الگ هونا، كسى كام سي الگ هونا

منصف *نر.م.* मुनसिफ न्यायकर्ता, न्यायाधीश, जज
نيايكرتا، نيايدهيش، جج

منصوب *ص.نر.م.ج.* मनसूब 1. नियुक्त किया हुआ, चुना हुआ 2. खड़ा हुआ, गाड़ा हुआ
١. نيكت كيا هوا، چنا هوا ٢. كهڑا هوا، گاڑا هوا

منطبق *ص.نر.م.ج.* मुनतबिक़ अनुरूप, अनुकूल
انوروپ، انوكول

منطق *نر.م.* मंतिक़ तर्क, तर्कशास्त्र
ترک، ترک شاستر

منطقي *ص.نب.* मनतक़वी प्रादेशिक, क्षेत्रीय
پرادهشک، شهتريه

منطقه *ښځ.م.* मनतिकः क्षेत्र, मंडल
شهتر، منڈل

منطقي *ص.نب.* मनतक़ी तार्किक
تاركك

منظر *نر.م.* मंजर 1. दृष्टि, दृश्य, नजारा 2. चेहरा 3. दृष्टि की सीमा 4. खिड़की
١. درشٹي، درشيه، نظاره ٢. چهره ٣. درشٹي كي سيما ۴. كهڑكي

منظره *ښځ.م.* मंजरः दृश्य, प्राकृतिक दृश्य
درشيه، پراكرتک درشيه

منظم *ص.نر.م.ج.* मुनज्जम नियमनिष्ठ, व्यवस्थित
نيمنشٹهه، ويوستهت

منظور *ص.نر.م.* मंजूर 1. अनुमोदित, स्वीकृत 2. लक्ष्य
١. انومودت، سويكرت ٢. لكشيه

منظورول *مص.مت.* मंजूरवल अनुमोदित करना, स्वीकृति देना
انومودت كرنا، سويكرتي دينا

منظوري *ښځ.م.* मंजूरी अनुमोदन
انومودن

منظوم *ص.نر.م.ج.* मंजूम पद्यबंध, छंदोबद्ध
پدهبندهه، چهندوبدهه

منع *ښځ.م.* मनअ अस्वीकृति, नकार, मना, इनकार
اسويكرتي، نكار، منع، انكار

منعقد *ص.نر.م.ج.* मुनअ़क़िद संयोजन, आयोजन
سنيوجن، آيوجن

منعكس मुनअ़कीस *ص.نر.م.ج.* परावर्तित پراورتت

منعكسول मुनअ़कीसवल *مص.مت.* परावर्तित करना. پراورتت کرنا

منفجر मुनफजीर *ص.نر.م.ج.* विस्फोटित, खंडित وسپھوٹت، کھنڈت

منفذ मनफज *نر.م.* 1. छिद्र 2. पारगमन ۱. چھدر ۲. پارگمن

منفرج الزاويه मुनफरिजुज़ावियः *ښځ.م.* त्रिकोण تریکون

منفرد मुनफरिद *ص.نر.م.ج.* व्यक्तिगत, निजी ویکتیگت، نجي

منفصل मुनफसिल *ص.نر.م.ج.* 1. अलग, पृथक 2. सेवामुक्त ۱. الگ، پرتھک ۲. سبوامکت

منفصل ضمير मुनफसिल जमीर *ص.نر* अलग सर्वनाम, व्यक्तिगत सर्वनाम الگ سروانم، ویکتیگت سروانم

منفعت मुनफअ़त *نر.م.* लाभ, फायदा لابھ، فایدہ

منفعل मुनफईल *ص.نر.م.ج.* 1. शर्मिंदा 2. निष्क्रिय ۱. شرمندہ ۲. نشکری

منفك मुनफक *ص.نر.م.ج.* 1. अलग, पृथक 2. पदच्युत, सेवामुक्त ۱. الگ، پرتھک ۲. پدچیوت، سبوا مکت

منفور मनफूर *ص.نر.م.ج.* घृणित, नफरत किया हुआ گھرنت، نفرت کیا ہوا

منفي मनफी *ص.نب.* नकारात्मक نکاراتمک

منقبض मुनक़बिज *ص.نر.م.ج.* सिकुड़ा हुआ, क़ब्जे में लिया हुआ, बँधा हुआ, घिरा हुआ, दबाव में سیکڑا ہوا، قبضي مېں لیا ہوا، بندھا ہوا، گھرا ہوا، دباو مېں

منقد मुनक़िद *نر.م.* आलोचक آلوچک

منقرض मुनक़रिज *ص.نر.م.ج.* काटा हुआ, अलग किया हुआ, हटाया हुआ

کاٹا ہوا، الگ کیا ہوا، ہٹایا ہوا

منقش मुनक़श *ص.نر.م.ج.* चित्रित چترت

منقضي मुनक़जी *ص.نب.* गुजरा हुआ, बीता हुआ گذرا ہوا، بیتا ہوا

منقطع मुनक़तअ़ *ص.نب.* बाधित, कटा हुआ بادھت، ویوھت، کٹا ہوا

منقل मनक़ल *نر.م.* अँगीठी انگیٹھي

منقلب मुनक़लिब *ص.نر.م.* बदला हुआ, पूर्ण रूप से तबदील, उल्टा بدلا ہوا، پورن روپ سي تبدیل، الٹا

منقول मनक़ूल *ص.نر.م.ج.* 1. वर्णन किया हुआ, बयान किया हुआ, नक़ल किया हुआ 2. चल, एक जगह से दूसरी जगह ले जाने योग्य ۱. ورنن کیا ہوا، بیان کیا ہوا، کسی سي کویي بات نقل کیا ہوا ۲. چل، ایک جگہ سي دوسري جگہ لي جاني یوگیہ

منكث मनकट *نر.م.* 1. भार, वज़न 2. मन के हिसाब से क़ीमत लगाना ۱. بھار، وزن ۲. من کي حساب سي قیمت لگانا

منكر मुनकिर *ص.نر.م.ج.* इनकार करने वाला انکار کرني والا

منكرېدل मुनकरेदल *مص.ل.* इनकार कर देना, अस्वीकार करना, त्यागना انکار کردینا، اسویکار کرنا، تیاگنا

منكسر मुनकसर *ص.نر.م.* खंडित, टूटा हुआ کھنڈت، ټوټا ہوا

منكشف मुनकशिफ *ص.نر.م.ج.* अन्वेषित, आविष्कृत, खोजा हुआ انوښت، آوشکرت، کھوجا ہوا

منكوحه मनकूहः *ص.ښځ.م.* विवाहित (स्त्री) ویواھت (استري)

منكه मनकः *ښځ.م.* मनक़ा, किशमिश का प्रकार منکا، کشمش کا پرکار

منگ मंग *نر.م.* उम्र, आयु عمر، آیو

منگ मंग *ص.نر.م.ج.* स्तब्ध, चकित, घबराया हुआ استبدھ، چکت، گھبرایا ہوا

منگ مَنگ *نر.م.* तलछट, अवसाद, गाद
तलچھٹ، اوساد، گاد

منگ مُنگ *ص.ج.* हम هم

منگاچہ مَنگاچ *ښځ.م.* नोच, खरोच, जानवरों के पंजों की नोच-खरोच
نوچ، کھروچ، جانورون کي پنجون کی نوچ - کھروچ

منگارہ مَنگارہ *ښځ.م.* खरोच, नोच, पंजों की नोच-खरोच
کھرونچ، نوچ، پنجون کی نوچ - کھروچ

منگاښہ مَنگاښہ *ښځ.م.* पंजा پنجا

منگال مَنگال *نر.م.* अँगीठी انگیٹھي

منگال مَنگال *نر.م.* दराँती درانتي

منگتیارہ مَنگتیارہ *ښځ.م.* अनार का पेड़ انار کا پیڑ

منگچہ مَنگچہ *ښځ.م.* खरोंच, नोच (पंजे का)
کھرونچ، نوچ (پنجي کا)

منگر مَنگر ق. मगर, परंतु, लेकिन
مگر، پرنتو، لیکن

منگری مَنگری *نر.م.* विषैला साँप, नाग
وشیلا سانپ، ناگ

منگڑی مَنگڑی *ښځ.م.* छिपकली چھپکلي

منگڑیتہ مَنگڑیتہ *ښځ.م.* शलजम شلجم

منگز مَنگز *نر.م.* कंघी کنگھي

منگل مَنگل *ښځ.م.* 1. हाथ 2. पंजा, चँगुल
١. هاتھ ٢. پنجا، چنگل

منگل مَنگل *نر.م.ج.* अफग़ान जाति का नाम
افغان ذاتي کا نام

منگلوسہ مَنگلوسہ *ښځ.م.* पालकी, डोली پالکي، ډولي

منگلی مَنگلی *ښځ.م.* कंगन के प्रकार کنگن کي پرکار

منگنی مَنگنی *نر.م.* शरद ऋतु से संबंधित
شرد ریتو سي سنبندھت

منگن مَنگن *نر.م.* खटमल کھٹمل

منگو مَنگو *نر.م.* मूर्ख व्यक्ति مورکھه ویکتي

منگوٹی مَنگوٹی *نر.م.* मिट्टी का छोटा घड़ा
متي کا چھوٹا گھڑا

منگور مَنگور *نر.م.* सर्प, साँप سرپ، سانپ

منگور مَنگور *نر.م.* पिल्ला پلاّ

منگوڑ مَنگوڑ *نر.م.* खटमल کھٹمل

منگوڑہ مَنگوڑہ *ښځ.م.* खटमल के प्रकार
کھٹمل کي پرکار

منگوڑی مَنگوڑی *نر.م.* मिट्टी का छोटा घड़ा
متي کا چھوٹا گھڑا

منگول مَنگول *ښځ.م.* 1. हाथ 2. पंजा, चंगुल 3. गट्ठा, गांठ, इतनी वस्तु जो दो बाँहों भर में समा जाए
١. هاتھ ٢. پنجا، چنگل ٣. گٹھا، گانٹھ، اتني وستو جو دو بانھون مېن سما جايي

منگولپانی مَنگولپانی *نر.م.* चनार, उड़ान वृक्ष
چنار، اڑان ورکچھه

منگولہ مَنگولہ *ښځ.م.* 1. हाथ 2. चंगुल, पंजा 3. गट्ठा, गांठ, इतनी वस्तु जो दो बाँहों भर में समा जाए
١. هاتھ ٢. چنگل، پنجا ٣. گٹھا، گانٹھ، اتني وستو جو دو بانھون مېن سما جايي

منگولیا مَنگولیا *ښځ.م.* मंगोलिया (देश)
منگولیا (دیش)

منگومی مَنگومی *نر.م.* बच्चे का एक रोग
بچّي کا ایک روگ

منگی مَنگی *نر.م.* मिट्टी का बड़ा घड़ा
متّي کا بڑا گھڑا

منل مَنل *مص.مت.* स्वीकार करना, राजी होना, मान लेना
سویکار کرنا، راضي هونا، مان لینا

مننہ مَننہ *ښځ.م.* 1. धन्यवाद, कृतज्ञता 2. स्वीकृति, प्रतिग्रहण
١. دھنیواد، کرتگیتا ٢. سویکرتي، پرتیگرھن

منور مُنَوَّر *ص.نر.م.ج.* रौशन, बौद्धिक, शिक्षित
روشن، بودھک، شکشت

منونکی मनूनकै *ص.نر.م.* मानने वाला, वफादार स्वामिभक्त
ماننې والا، وفادار، سوامي بهکت

منونی मनूनै *ص.نر.م.* वफादार, कृतज्ञ وفادار، کرتګیه

منهدم मुनहदिम *ص.نر.م.ج.* ध्वस्त, नष्ट, परास्त, निपात, विफलता
دهوست، نشټ، پراست، نپات، وفلتا

منهیات मनहियात *ښځ.ج.* प्रतिषेध, निषेध, रोकी हुई चीज़, बुरी चीज़
پرتیشېدھ، نېشېدھ، روکی هویې چیز، بري چیز

منی मनै *نر.م.* शर्त شرط

منی मनी *نر.م.ج.* वीर्य, शुक्राणु ویری، شکرانو

منه मण: *ښځ.م.* सेब سېب

منه غوني मणागोने इंद्रायण *ښځ.م.* اندراین

مو मू *ض.ج.* 1. तुम्हारा 2. हमारा (सर्वनाम)
۱. تمهارا ۲. همارا (سرونام)

مواجب मवाजिब *نر.ج.* पेंशन, वजीफा, वेतन
پېنشن، وظیفه، وېتن

مواجه मवाजे *ص.نب.* सम्मुख करना, आमना-सामना
سمموکهه کرنا، آمنا- سامنا

مواخذه मुवाख़ेज: *ښځ.م.* विरोध - प्रदर्शन, प्रतिवाद, पूछताछ, पकड़-धकड
ورودهـ‌پردرشن، پرتیواد، پوچهـ تاچهـ، پکړ- دهکړ

مواد मवाद *نر.م.* सामग्री سامګري

اومه مواد उवमा मवाद *نر.م* कच्ची सामग्री
کچّي سامګري

موازنه मवाज़न: *ښځ.م.* तुलना تلنا

موازي मवाज़ी *ص.نب.* समांतर, समानांतर
سمانتر، سمانانتر

موازین मवाज़ीन *نر.ج.* मानक, मानदंड
مانک، مانددِ

مواس मवास *نر.م.* संरक्षक سنرکشک

مواس मवास *نر.م.* पिशुन चुग़लख़ोर، چغل خور، پشن

مواسه मवास: *ښځ.م.* नीतिकथा, पौराणिक कथा, कल्पित कथा, कहानी, गपशप
نیتی کتها، پورانک کتها، کهاني، ګپ شپ

مواشي मवाशी *نر.ج.* मवेशी, गोरू, भेड़-बकरी
موښي، ګورو، بهېړ- بکري

مواصلات मवासलात *نر.ج.* 1. संचार 2. व्यवस्था
۱. سنچار ۲. ویوستها

مواظبت मवाजबत *نر.م.* निरीक्षण, अधीक्षण, पर्यवेक्षण, देख-भाल
نریکشن، ادهیکشن، پریوېکشن، دېکهه- بهال

موافق मवाफिक़ *نر.م.ج.* सहमत, स्वीकार्य
سهمت، سویکاریه

موافقتنامه मवाफक़तनाम: *ښځ.م.* 1. समझौता 2. सहमति, राजी
۱. سمجهوته ۲. سهمتي، راضي

موافقه मवाफक़: *ښځ.م.* सहमति, अनुरूपता
سهمتي، انوروپتا

موافقت मवाफिक़त *نر.م.* अनुरूपता, सहमति, सामंजस्य
انوروپتا، سهمتي، سامنجسیه

موانع मवानेअ *نر.م.* बाधा, अड़चन بادها، ارچن

موبل मोबल *نر.م.* फर्नीचर, सज्जा-सामग्री
فرنیچر، سجا- سامګري

موټورپژه मोतोरेज़: *ص.نب.* सज्जित- मोटर
سجّت-موټر

موټ मोट *نر.م.* दलहन के प्रकार دلهن کي پرکار

موټ मूट *نر.م.* मुक्का, घूँसा مکاّ، ګهونسا

موټر मोटर *نر.م.* कार, वाहन, ट्रक کار، واهن، ټرک

موټرسایکل मोटरसाईकिल, *نر.م.* मोटर सायकल स्कूटर
موټر سایکل، اسکوټر

موټروان मोटरवान *نر.م.* वाहन चालक واهن چالک

موټکی मोटमै *نر.م.* शब्द (मोट) का छोटा रूप
شبد (موټ) کا چهوټا روپ

موټه मोट: *ښځ.م.* फुलाव, उभार, सूजन
پهلاؤ، ابهار، سوجن

मोती *नर.म.* मूटै 1. मुक्का, मुट्ठी 2. दस्ता, मूठ

۱. مکاّ، مټهي ۲. دسته، موټه

मोसिर मूअस्सिर *ص.नर.ज.* प्रभावकारी, प्रभावोत्पादक

پربهاوکاري، پربهاوتپادک

मोसक़ मूअस्सक़ *ص.नर.ज.* विश्वसनीय وشوسنیه

मौज *नर.म.* तरंग, लहर ترنګ، لهر

मोजिब *नर.म.* मोजिब 1. कारण, हेतु 2. जरूरी

۱. کارن، هېتو ۲. ضروري

मोजीबात *ब.ज.* उद्देश्य, कारण

ادبشیه، کارن

मोजिद *ص.नर.म.* मूजिद 1. कारण, वजह 2. सृष्टि

कर्ता, निर्माता, आविष्कारक

۱. کارن، وجه ۲ . شرشتي کرتا، نرماتا، آوشکارک

मोज़ मूजज़ *ص.नर.ज.* संक्षिप्त, खुलासा

سنشپت، خلاصه

मौजूद *नर.म.* मौजूद, उपलब्ध, वर्तमान

موجود، اپلبدهه، ورتمان

मौजूद: मौजूदः *ص.नब.* प्रस्तुत, हाजिर, मौजूद

پرستوت، حاضر،موجود

मौजूदी *ब.म.* संपत्ति-सूची, तालिका

سنپټي- سوچي، تالیکا

मौजूदियत *नर.म.* मौजूदियत 1. उपस्थिति, उपलब्धता 2. अस्तित्व

۱. اپستهتي، اپلبدهتا ۲. استتو

मूजः मूवजः *ص.नब.* उचित, मुनासिब اوچت، مناسب

मूचलइ *ब.म.* मूचलइ 1. शेल्फ, ताक़ 2. कान की बाली

۱. شېلف، طاق ۲. کان کي بالي

मोचणः मोचणः *ब.म.* मोची की पत्नी موچي کي پتنې

मोची *ब.म.* मोची मोची موچي

मोचइ *ब.म.* मोचइ ततैया نتيّا

मूसइ *ब.म.* मूसइ बच्चों के खेलने का एक गोल चिपटा पत्थर

بچّون کي کهېلني کا اېک ګول چپټا پټهر

मूख: मूख़ः *ब.म.* लक्ष्य, उद्देश्य لکښی، ادّېشیی

मूखइ *ब.म.* मूखइ 1. गोलावट शादी, जिस घर में बेटी की शादी हो उसी घर में बेटे की भी शादी करना 2. एक प्रकार की झाड़ी जिसका बीज तिल की तरह होता है

۱. ګولاوټ شادي، جس ګهر مېن بېټي کي شادي اسي ګهر مېن بېټا کا شادي کرنا ۲. اېک پرکار کی جهاري جسکا بیج تل کی طرح هوتا هي

मूअद्दब *ص.नर.ज.* सभ्य, सुसंस्कृत, शिष्ट, अदब वाला

سبهیه، سوسنسکرتي، ششټ، ادب والا

मूदः *ब.म.* मूदः अवधि, समयकाल اودهي، سمی کال

मोड *नर.म.* मोड, मोड़ विधि, रीति, रिवाज ویدهي، ریتي، رواج

मोडर्न *ص.नर.ज.* मोडर्न नवीन, आधुनिक

نوین، آدهونک

मोडल *नर.म.* मोडल 1. नमूना 2. आदर्श

۱. نمونه ۲. آدرش

मूजिन *नर.म.* मूजिन अजान देने वाला اذان دېنې والا

मोजी *ص.नब.* मोजी हानिकारक هانیکارک

माँ *ब.म.* मोर मान

मोरा *ब.म.* मोरा मुल्ला की पत्नी ملّا کي پتنې

मोराल *नर.म.* मोराल मनोदशा, मनोबल منودشا، منوبل

मोरानइ *ब.म.* मोरानइ चाकू की बेंत چاقو کي ببنت

मूर्चल *नर.म.* मूर्चल खाई, खंदक़, रक्षा करने वाली दीवार, दुर्ग, मोर्चा

کهایي، خندق، رکشا کرني والي دیوار، درګ، مورچه

मूरचंग *ब.म.* मूरचंग यहूदी का वीणा बजाना

یهودي کا وینا بجانا

मूर्चः *ब.म.* मूर्चः खाई, खंदक़, मोर्चा کهایي، خندق، مورچه

मूर्चा *ब.म.* मूर्चा जंग, मोर्चा جنګ، مورچه

मूरीख़ *नर.म.* मूरीख़ इतिहासकार اتیهاس کار

مورد *نر.م.* मौरिद, उदाहरण, दृष्टांत, मामला, स्थिति, अवसर, उचित जगह
اداهرن، درشتانت، معامله، استهتي، اوسر، اوچت جگه

موروی *نر.م.* मोरवै दूध पीता, दूधमुँहा बच्चा
دودھ پیتا، دودھ منها بچه

مورزادہ *ص.نب.* मोरज़ादः जन्मजात, जन्मगत
جنم ذات، جنمگت

مورزادی *ص.نر.م.* मोरज़ादै जन्मगत, जन्मजात
جنم گت، جنم ذات

مورفولوجي *ښځ.م.* मोरफोलोजी रूपग्राम विज्ञान, भाषा के रूपों एवं पदों का अध्ययन
روپ گرام وگیان، بهاشا کي روپون اون پدون کا ادهیین

مورفیم *نر.م.* मोरफीम भाषा या वाक्य की लघुत्तम सार्थक इकाई
بهاشا یا واکیه کي لگهتم سارتهک اکایي

مورکہ *ښځ.م.* मारकः माँ, मम्मी مان، ممّي

مورکی *ښځ.م.* मोरकइ मम्मी, माँ ممّي، مان

مورگنی *ښځ.ج.* मोरगनइ मातृवंश, मातृक
ماترونش، ماترک

مورگہ *ښځ.م.* मोरगः पार्श्व, किनारा, हाशिया
پارشو، کنارا، حاشیه

مورلی *ښځ.م.* मूरलइ बाँसुरी, वंशी بانسوري، ونشي

مورنی *ص.نر.م.* मोरनै मातृक, माता-संबंधी, वह चीज़ जो माँ की ओर से हो
ماترک، ماتا- سنبندهي، وه چیز جو مان کی اورسي هو

مورنی *ص.ښځ.م.* मोरनइ मातृक वंश, माँ से संबंधित
ماترک ونش، مان سي سنبندهت

مورنی ژبہ *ص.ښځ* मोरनइ ज़बः मातृभाषा ماتربهاشا

موروثي *ص.نب.* मवरूसी वंशानुगत, पैतृक
ونشا نوگت، پیترک

موري *ص.نر.م.* मौरी 1. ऊँटों के झुँड में आगे चलने वाला ऊँट, ऊँटों का सरदार 2. सफेद गेहूँ का प्रकार 3. दाऊदी फूल का एक प्रकार
۱. اونټون کي جهنډ مین آگي چلنې والا اونټ، اونټون کا سردار۲. سفید گیهون کا پرکار۳. داؤدي پهول کا ایک پرکار

موری *ص.نر.م.* मौरइ मोरी, नाली, पानी के बहाव का रास्ता
موري، نالي، پانی کي بهاؤ کا راسته

مورینکہ *ښځ.م.* मोरीनकः 1. स्रोत, उद्गम 2. माँ
۱. سروت، ادگم ۲ . مان

مور *ص.نر.م.* मोड़ 1. संतुष्ट, खाकर संतुष्ट होना 2. धनी
۱. سنتشټ، کهاکر سنتشټ هونا ۲. دهني

مورستگی *ص.نر.م.* मोड़सतरगै संतुष्ट, संतोषी
سنتشټ، سنتوشي

مورکہ *ښځ.م.* मोड़कः गद्दी, उपधान, जानवर के पीठ पर सामान रखने के लिए गद्दी
گدّي، اپدهان، جانور کي پیټهه پر سامان رکهني کي لي گدّي

مورہ *ښځ.م.* मोड़ः 1. गद्दी, उपधान 2. वह तख्ता जो सामान या बर्तन रखने के लिए कीलों पर रखा जाता है
۱. گدّي، اپدهان ۲. وه تخته جو سامان رکهني کي لي کیلون پر رکها جاتا هي

مورہ *ښځ.م.* मोड़ः हुक هوک

موزع *نر.م.* मूवज़ेअ 1. विक्रेता 2. वितरक
۱. وکرپتا ۲. وترک

موزغاری *نر.م.* मूज़ग़ाड़ै काजल रखने का थैला
کاجل رکهني کا تهیلا

موزون *ص.نر.ج.* मौज़ून 1. लयात्मक, लयबद्ध 2. उपयुक्त, उचित
۱. لیاتمک ، لیبدھ ۲. اپیوکت، اوچت

موزہ *ښځ.م.* मोज़ः जूता جوتا

موزي *نر.ص.* मोज़ी 1. आहार 2. हानिकारक
۱. آهار ۲. هانیکارک

موزیک *نر.م.* मोज़ीक संगति سنگتي

موزیگی *نر.م.* मोज़ीगै 1. आहार 2. हानिकारक
۱. آهار ۲. هانیکارک

موزیم *نر.م.* मोज़ियम संग्रहालय, अजायबघर
سنگرهالی ، عجایب گهر

مور *ض.ج.* मूग हम लोग, हम
مورک *نر.م.* मूगक चूहा, मूषक چوها، موشک

مورل मूगल *مص.مت.* रगड़ना, मलना رگڑنا، ملنا

مورى मौगै *نر.م.* खूँटी کھونٹي

موست मूस्त *نر.م.* गाढ़ा द्रव्य گاڑھا درويه

موسس मूअस्सिस *نر.م.* संस्थापक سنستھاپک

موسسه मूअस्सिसः *ښځ.م.* संस्था, संस्थान سنستھا، سنستھان

موسكا मूसका *ښځ.م.* मुस्कुराहट مسکراهٹ

موسم मौसम *نر.م.* ऋतु, मौसम ريتو، موسم

موسمي मौसमी *ص.نب.* मौसमी موسمي

موسمي يارونه मौसमी यारूनः *ښځ.م.* मानसून سنستھا، سنستھان

موسوم मौसूम *ص.نر.ج.* नामक, नाम दिया हुआ, बुलाया गया नाम نامک، نام دیا هوا، بلایا گیا نام

موسى मूसा *نر.م.* मूसा (एक पैगंबर का नाम) موسی (ایک پیغمبر کا نام)

موسيقي मूसीक़ी *ښځ.م.* संगीत سنگیت

موسيقيپوه मूसीक़ीपोह *نر.م.* संगीतकार سنگیت کار

موسيو मूसयो *نر.م.* श्रीमान, महोदय شریمان ، مهودی

موشک मूशक *نر.م.* गुप्तचर, जासूस گپت چر، جاسوس

موشه मूशः *نر.م.* गधा (काले रंग का) گدها (کالي رنگ کا)

موښانه मूखानः *ښځ.م.* चमड़ा (रैथना) چمڑا (رېتھنا)

موښته मूखतः *ښځ.م.* गेहूँ का गट्ठा, बंडल گېهون کا گټهآ، بنډل

موښل मूखल *مص.مت.* रगड़ना, मलना رگڑنا، ملنا

موصوف मौसूफ *نر.م.* नाम लिया हुआ, वर्णित نام لیا هوا، ورښت

موضع मौजअ *ښځ* स्थान, जगह, इलाक़ा استهان، جگه، علاقه

موضوع मौवजूअ *ښځ.م.* विषय ویشی

موظف मूअज्जफ *ص.نر.ج.* 1. नियत 2. निर्दिष्ट 3. क्रमित

١. نيت ٢. نردشټ ٣. كرمت

موعد मौईद *نر.م.* अवधि, समय اودهي، سمی

موعظه मौईज़ः *ښځ.م.* प्रवचन, उपदेश پروچن، اپدښ

موعود मौऊद *ص.نر.ج.* 1. प्रतिज्ञात 2. किया हुआ वादा

١. پرتګيات ٢. كيا هوا وعده

موفق मूअफ्फक़ *ص.نر.ج.* सफल, विजयी, कामयाब سفل، وجيي، كامياب

موفقيت मूफ्क़ियत *نر.م.* सफलता, विजय, कामयाबी سفلتا، كاميابي، وجی

موقت मूअक़्क़त *ص.نر.ج.* अस्थायी, कामचलाऊ ااستهايي، كام چلاو

موقتاً मूअक़्कतन *ق.* अस्थायी रूप से ااستهايي روپ سي

موقتي मूअक़्क़ती *ص.نب.* अस्थायी, कामचलाऊ ااستهايي، كام چلاو

موقر मूअक़्क़र *ص.نر.ج.* प्रतिष्ठित, सम्मानित پرتشټهت، سمأنت

موقع मौक़ा *ښځ.م.* अवसर, मौक़ा, समय اوسر،موقع، سمی

موقعيت मौक़ीईयत *نر.م.* स्थान, जगह استهان، جگه

موقف मौक़ीफ *نر.م.* मत, राय, ख्याल مت، راى، خيال

موقوته मौक़ूतः *ص.نب.* आवधिक, निश्चित अवधि में होने वाला آودهک، نشچت اودهي مېن هوني والا

موقوف मौक़ूफ *ص.نر.ج.* 1. निलंबित 2. सेवामुक्त.

١. نلمبت ٢. سېوا مكت

موک मोक *نر.م.* घूस, रिश्वत کهوس، رشوت

موكد मूअक़्क़द *ص.نر.ج.* 1. सुनिश्चित 2. जोरदार 3. ताकीद किया हुआ

١. سنشچت ٢. زوردار ٣. تاكيد كيا هوا

موکل मूअक्किल *نر.م.* 1. प्रतिनिधि 2. नियुक्त, संरक्षक 3. अभिभावक 4. मुवक्किल
١. پرتيندهي ٢. نيكٹ، سنركشك ٣. ابهيبهاوك ۴. موكل

موکول मौकूल *ص.نر.ج.* आश्रित, सेवामुक्त होना
آشرت، سپوا مكت هونا

موکه मोक: *ښځ.م.* अवसर, समय اوسر، سمی

موکه मौक: *ښځ.م.* पट्टी, वह कपड़े की पट्टी जिसे पैर में घुटने से टखने तक लपेटते हैं
پٹيّ، وه كپڑي كى پٹيّ جسي پير مېن گھٹنې سي ټكهني تک لپيٹتي هېن

مول मोल *نر.م.* पगड़ी پگڑي

مولا मौला *نر.م.* 1. स्वामी, अधिपति 2. खुदा
١. سوامي، ادهيپتي ٢. خدا

مولانا मौलाना *نر.م.* मौलाना, धार्मिक विद्वान
مولانا، دهارمک وېدوان

مولد मौलिद *نر.م.* जन्मस्थान, जन्मभूमि
جنم استهان، جنم بهومي

مولد मूअलिद *ص.نر.ج.* उत्पादक, उत्पादनकर्ता
اتپادک، اتپادن کرتا

مولف मूअलिफ *نر.م.* लेखक, रचयिता لېکهک، رچيتا

مولود मौलूद *نر.م.* जन्म, जन्मा हुआ (बच्चा)
جنم، جنما هوا (بچه)

مولوي मौलवी *نر.م.* मौलवी, इस्लामिक विद्वान
مولوي، اسلامک ودوان

مولی मूलइ *ښځ.م.* मूली مولي

موم मूम *نر.ج.* मोम موم

مومانه मूमाण: *ښځ.م.* पेड़ का नाम پيڑ كا نام

موم جامه मूमजाम: *ښځ.م.* 1. लपेटना, बाँधना 2. मोमवाला कपड़ा जिसमें पानी नहीं जाता
١. لپيٹنا، باندهنا٢. موم والا كپڑا جس مېن پاني نهيں جاتا

مومر मूमड़ *ص.نر.* ममीकृत ممي كرت

مومن मोमीन *ص.نر.م.* विश्वासी, आस्तिक
وشواسي، آستېک

مومند मोमंद *نر.ج.* अफ़ग़ानी जाति का नाम
افغاني ذاتي كا نام

مومیایي मोमयायी *ص.نب.* ममीकृत, सूखा हुआ
ممیكرت، سوكها هوا

مونث मूअन्नस *ص.نر.ج.* स्त्रीलिंग استري لنگ

مونج मूँज *ص.نر.ج.* 1. झुर्री, शिकन, सिलवट 2. एक प्रकार की झाड़ी जिससे रस्सी बनाते हैं
١. جهرّي، شكن، سلوٹ ٢. ايک پركار كى جهاڑي جس سي رسّي بناتي هېن

مونج मूँज نماز *نر.م.* नमाज

موندری मूँदरइ कान की बाली *ښځ.م.* कान की बाली

موندری मूँदरै *ص.نر.م.* छोटा, नाटा چهوٹا، ناٹا

موندل मोनदल *مصص.مت.* पाना, पता लगना, खोज निकालना
پانا، پتا لگنا، كهوج نكالنا،

موندی मूँदै *ښځ.م.* छोटे कान, सींग वाली बकरी
چهوٹي كان، سينگ والي بكري

موند मूँड *نر.م.* 1. जड़वृक्ष 2. स्रोत, उद्गम
١. جڑوركش ٢. سروت، ادگم

موندہ मूँड: ठूँठ ٹهونٹهه *نر.م.*

موندی मूँडै *ص.نر.م.* 1. अंग-भंग व्यक्ति 2. छोटा, नाटा आदमी
١. انگ- بهنگ ويكتي ٢. چهوٹا، ناٹا آدمي

موندی मूँडइ *ښځ.م.* बच्चों का एक खेल
بچّون كا ايک كهيل

مونږ मूँग हमलोग, हमसब *ض.ج.* हम लोग، هم سب

مونسون मोनसून *نر.م.* मानसून, वर्षा ऋतु
مانسون، ورشا رېتو

مونک मूँग हमसब, हमलोग *ض.ج.* हम सब، هم لوگ

مونک پلي मूँगपली मूँगफली, चिनिया बादाम *ص.ج.*
مونگ پهلي، چنيا بادام

مونی मूनै बिना सींग वाली बकरी *نر.م.*
بنا سينگ والي بكري

مونی मूणै लत्ते की ठेपी जो टंकी का छिद्र बंद करने के लिए प्रयोग होती है 2. गौरव, फख्र *نر.م*.
١. لتّي كي ٹهيپي جو ٹنكي كا چهدر بند كرني كي ليي پريوگ هوتي هي ٢. گورو، فخر

موهبت मवहिबत *نر.م.* प्रतिभा, योग्यता पर्तिभा, योगियता

موهوم मवहूम *ص.نر.ج.* कल्पित, काल्पनिक कल्पित, कालपनिक

موهوم پرستي मवहूम परस्ती *ښځ.م.* अंधविश्वास अंधविशवास

موید मोयद *ص.نر.م.* पुष्टिकर्ता, समर्थनकर्ता पुषटिकर्ता, समर्थनकर्ता

مویز मवीज़ *نر.ج.* किशमिश कशमश

مویښي मवेखी *ښځ.م.* बवासीर, अर्श बवासीर, अर्श

مه मः *ښځ.م.* नहीं, मत नहीं, मत

مهاجر मूहाजिर *نر.م.* उत्प्रवासी, प्रवासी उतप्रवासी, प्रवासी

مهار महार *نر.م.* ऊँट के नाक में लगी हुई रस्सी ऊँट के नाक मेंन लगी हुई रससी

مهارت महारत *نر.م.* कौशल, विशेषज्ञता, चतुराई कौशल, विशेषज्ञता, चतुराई

مهال महाल *نر.م.* समय समय

مهتمم मुहतमीम *نر.م.* 1. प्रबंधक, संरक्षक 2. प्रूफ पढ़ने वाला

१. प्रबंधक، संरक्षक ٢. प्रूफ पढ़ने वाला

مهذب मुहज्जब *نر.م.* सभ्य, शिष्ट, सुसंस्कृत सभय, शिषट, सुसंसकृत

مهر मुहर *نر.م.* ठप्पा, चिह्न ठपपा, चिहन

مهر महर *نر.م.* मेहर, संपत्ति या पैसा जो पति पत्नी को निकाह में देता है

मेहर, संपतति या पैसा जो पति पतनी को निकाह मेंन देता है

مهر मेहर *نر.م.* अनुराग, स्नेह, प्यार दोस्ती अनुराग, सनेह, पयार दोसती

مهربان मेहरबान *ص.نر.ج.* दयालु, कृपालु, स्नेहमय दयालु, कृपालु, सनेहमय

مهرباني मेहरबानी *ښځ.م.* कृपा, स्नेह, अनुरक्ति कृपा, सनेह, अनुरकति

مهره मुहरः *ښځ.م.* मणिका, माला, मनका मणिका, माला, मनका

مهلت मुहलत *نر.م.* 1. राहत 2. अवधि, समय

१. राहत ٢. अवधि, समय

مه لقا महलिक़ा चंद्रमुख *ص.ښځ.* चंद्रमुख

مهلک मुहलिक *ص.نر.* घातक, प्राणहर, सांघातिक घातक, पराणहर, सांघातिक

مهلکه महलिकः *ص.نر.ج.* घातक स्थान, घातक स्थिति

घातक सथान, घातक सथिति

مهم मुहिम *ص.نر.ج.* 1. महत्वपूर्ण 2. कलह, विवाद

१. महतवपूरण ٢. कलह, विवाद

مهمات मुहिम्मात *نر.ج.* गोला-बारूद, गोला, आयुध गोला-बारूद, गोला, आयुध

مهمانخانه मेहमानखानः *ښځ.م.* अतिथिगृह अतिथिगृह

مهماندار मेहमानदार *نر.م.* आतिथ्य, सत्कार, आवभगत, आदर-सम्मान

आतिथय, सतकार, आवभगत, आदर-सममान

مهمل मुहमल *ص.نر.م.* निरर्थक नररथक

مهمند मोहमंद *نر.ج.* अफग़ानी जनजाति अफग़ानी जनजाति

مهندس मुहनदीस *نر.م.* अभियंता अभियंता

مهن महण *نر.م.* नाविक, केवट नाविक, केवट

مهي मही *ښځ.ج.* दाल का एक प्रकार दाल का एक परकार

مهیا मुहय्या *ص.نب.* तैयार, मुस्तैद, मौजूद तैयार, मुसतैद, मौजूद

مهیب मुहीब *ص.نر.ج.* विकराल, भयानक विकराल, भयानक

مهیج मुहय्यज *ص.نر.ج.* उत्तेजक, उग्र, अग्निमय उतततेजक, उग्र, अग्निमय

مهیر که महेरगः *ښځ.م.* मिरगी, अपस्मार मिरगी, अपसमार

مهین महीन *ص.نر.ج.* सूक्ष्म, महीन, बारीक सूकषम, महीन, बारीक

مهینه महीना *ص.نب.* 1. पहले मौसम की खेती, फसल 2. पहला–जन्म

१. पहले मौसम की खेती, फसल ٢. पहला-- जनम

मे मे ض. मेरा ,मैं, मेन، میرا

मेइ मइ ثبخ.ج. मोठ, दलहन موتھ، دلھن

मे मे ثبخ.م. मई (महीना) میي (مھینہ)

मेयार मियार نر.م. दोष, दुर्गुण, अवगुण دوش، درگن، اوگن

मेयारन मयारन ص.نر.ج. दोषपूर्ण, अपूर्ण, त्रुटिपूर्ण, دوش پورن، اپورن، تروتي پورن

मेयासः मयासः ثبخ.م. मच्छर, मक्खी مچھر، مکھي

मेयाश्त मयाश्त ثبخ.م. 1. माह, महीना 2. चाँद ١. ماہ، مھینہ ٢. چاند

मेयाश्तनै मयाश्तनै ص.نر.م. 1. मासिक 2. चंद्र संबंधी ١. ماسک ٢. چندر سنبندھي

मेयाशः मयाशः ثبخ.م. मच्छर, मक्खी مچھر،مکھي

मेयाशै मयाशी نر.م. मक्खी, मच्छर مکھي، مچھر

मेयादी मयानदी ثبخ.ج. माताएँ, मोर का बहुवचन ماتابین، مور کا بھووچن

मेयानः मयानः ثبخ.م. औसत, मध्यम اوسط ، مدھیم

मेतांफ़ज़ीक मेतांफ़ज़ीक نر.م. तत्व-मीमांसा تتو- میمانسا

मेट्रो मीतरो ثبخ.م. मेट्रो, सुरंग-रेल, सुरंगपथ مٹرو، سرنگ-ریل، سرنگ پتھ

मेतल मीतल مص.ل. पेशाब करना, लघुशंका करना پیشاب کرنا، لگھو شنکا کرنا

मेतोड मीतोड نر.م. प्रणाली, पद्धति پرنالي، پدھتي

मेतोडीक मेतोडीक ص.نر.ج. क्रमबद्ध, सुव्यवस्थित کرم بدھ، سوویوستھت

मेती मीतै نر.م. गाँती گانتي

मेतियोरोलोजी मेतियोरोलोजी ثبخ.م. मौसम-विज्ञान موسم - وگیان

मेट मेट نر.ج. 1. चिकनी-मिट्टी 2. आटा रखने का घर ١. چکني-مٹّي ٢. آٹا رکھني کا گھر

मेठाई मिठाई نر.م. मिठाय متھایي

मेटर मीटर نر.م. मीटर میٹر

मेसाक़ मीसाक़ نر.م. अनुबंध-पत्र, करार, समझौता انوبندھ-پتر، قرار، سمجھوتہ

मेच मेच نر.م. मापन, नाप ماپن، ناپ

मेच मैच نر.م. प्रतियोगिता, प्रतिस्पर्धा, मुक़ाबला پرتیوگیتا، پرتی اسپردھا، مقابلہ

मेचल मेचल مص.مت. मापना ماپنا

मेचन मेचन ثبخ.م. चक्की چکّي

मेचनै मेचनै نر.م. कछुआ کچھوا

मेचौल मेचौल مص.مت. मापना ماپنا

मेचः मेचः ثبخ.م. माप, मापना ماپ، ماپنا

मेख़ मेख़ نر.م. खूँटी, कील کھونٹي، کیل

मेख़ानः मयख़ानः ثبخ.م. मधुशाला, शराब- घर مدھوشالہ، شراب- گھر

मेख़ानीक मिख़ानीक نر.م. 1. कारीगर, मिस्तरी 2. यांत्रिकी, यंत्रविज्ञान ١. کاریگر، مستري ٢. یانترکي، ینتروگیان

मेख़ानीकी मिख़ानीकी ص.نب. मशीनी, यांत्रिकी مشیني، یانتریکي

मेख़चू मेख़चू نر.م. 1. कील, पिन 2. हथौड़ा ١. کیل، پن ٢. ھتھورا

मेख़क मेख़क نر.م. नाक का गहना, नथ, लौंग ناک کا گھنا، نتھ، لونگ

मेख़क अनाज نر.م. अनाज اناج

मैख़ूश मैख़ूश ص.نر.م. खट्टा کھٹّا

मेख़वल मेख़वल مص.مت. कील ठोंकना کیل ٹھونکنا

मेख़ी मेख़ي ص.نب. कीलनुमा, कीलाकार کیل نما، کیلا کار

मैदान मैदान نر.م. मैदान, क्रीड़ा भूमि میدان، کریرا بھومي

मयदः मैदा ص.نب. 1. महीन, सूक्ष्म, पीसा हुआ 2. कीमा, टुकड़े-टुकड़े 3. चेंज (पैसे) 4. मैदाआटा ١. مھین، سوکشم، پسا ھوا ٢. قیمہ، ٹکڑے-ٹکڑے ٣ . چینج (پیسے) ۴. میدہ آٹا

میده ببز मयदाबेज़ *نر.م.* चलनी, छलनी, छन्नी, चलني، چهلني، چهنّي

میرا मीरा *نر.م.* कप्तान, नायक (खेल) کپتان، نايک (کهيل)

میرات मीरात *ص.نر.ج.* 1. विनाश, तबाही, विध्वंश 2. वह व्यक्ति जिसको औलाद न हो
١. وېناش، تباهي، وېدهونش ٢. وه ويکتي جسکو اولاد نه هو

میراتخور मीरातख़ोर *نر.م.* 1. वारिस 2. वह व्यक्ति जिसका अपना मर गया हो और जायदाद उसके पास बाक़ी हो
١. وارث ٢. وه ويکتي جسکا اپنا مر گيا هو اور جايداد اسکي پاس باقي هو

میراثه मीरात: *مبنّ.م.* विरासत, वंशागत, जायदाद जो मरने के बाद बाक़ी रह जाता है
وراثت، ونشاکت، جايداد مرني کي بعد باقي ره جاتا هي

میراث मीरास *نر.م.* पैतृक-संपत्ति, बपौती, विरासत پيترک- سنپتّي، بپوتي، وراثت

میراثي मीरासी *ص.نب.* वंशागत ونشاکت

میراو मीराव *نر.م.* जल-वितरक جل- ويترک

میرځمن मेरसमन *نر.م.* शत्रु, दुश्मन شترو، دشمن

میرځي मेरसी *مبنّ.م.* शत्रुता, दुश्मनी شتروتا، دشمني

میرزا मीरज़ा *نر.م.* सचिव, सेक्रेटरी, मुंशी سچيو، سېکرېټري، منشي

میرګل मेरगौल *نر.م.* सूर्यमुखी (फूल), सूरजमुखी سوريه مکهي (پهول)، سورج مکهي

میرګن मेरगन *ص.نر.م.* अपस्मारी, मिरगी से ग्रस्त اپسماري، مرګي سي ګرست

میرګي मेरगी *نر.م.* मिरगी, अपस्मार مرګي، اپسمار

میرګیانۍ मेरग्यानैं *ص.نر.م.* अपस्मारी, मिरगी ग्रस्त اپسماري، مرګي ګرست

میرمن मेरमन *مبنّ.م.* गृहिणी, श्रीमती ګرهني، شريمتي

میرمنه मेरमन: *مبنّ.م.* श्रीमती, गृहिणी, स्वामिनी شريمتي، ګرهني، سوامني

میره मयर: *مبنّ.م.* सौतेली माँ सوتېلي مان

میره मयर: *مبنّ.م.* मरुस्थल, समतल-भूमि مرواستهل، سمتل- بهومي

میره मीरा *مبنّ.م.* सुंदरी, सर्वसुंदरी سندري، سروسندري

میري मेरी *مبنّ.م.* अगुआई, नेतृत्व اګوايي، نېترتو

میریزی मयरेज़ै *نر.ص.* सौतेली माँ का बेटा سوتېلي مان کا بيټا

میریزی ورور मयरेज़ैवरोर *نر.م.* सौतेला (भाई) سوتېلا (بهايي)

میریزی خور मयरेज़ैख़ोर *مبنّ.م.* सौतेली (बहन) سوتېلي (بهن)

میرانه मेड़ान: *مبنّ.م.* 1. मर्दानगी, पुरुषत्व, साहस 2. उदारता, दानशीलता 3. यौवनारंभ, तारुण्य
١. مردانګي، پروشتو، ساهس ٢. ادارتا، دانشيلتا ٣. يونارنبه، تاروڼيه

میرنی मेड़नै *ص.نر.م.* 1. पुरुषोचित, मरदाना 2. उदार, दानशील
١. پروشوچت، مردانه ٢. ادار، دانشيل

میروښه मेड़ोख: *ص.مبنّ.م.* विवाहिता ويواهښتا

میړ मेड़ *نر.ص.م.* 1. पति 2. साहसी, वीर 3. दानशील, उदार
١. پتي ٢. ساهسي، وير ٣. دان شيل، ادار

میړه مخی मेड़ामखै *ص.مبنّ.م.* साहसी स्त्री, बहादुर औरत
ساهسي استري، بهادرعورت

میز मेज़ *نر.م.* मेज, टेबल مېج ، ټيبل

میزان मेज़ान *نر.م.* तराज़ू, तुला, काँटा
ترازو، تلا، کانټا

میزان मेज़ान *نر.م.* सातवाँ महीना (अफ़ग़ानी)
ساتوان مهينه (افغاني)

میزان الحراره मेज़ानुलहरार: *مبنّ.م.* तापमापी, थर्मामीटर
تاپ ماپي، تهرما ميټر

میزان الهوا मेज़ानुलहवा *مبنّ.م.* बैरोमीटर, वायुदाबमापी
بېروميټر، وايو داب ماپي

मेज़पोश *नर.म.* टेबल-क्लॉथ, मेज़-पोश
ٹیبل – کلاتھ، میز- پوش

मेज़र *नर.म.* खत्ती, अनाज-घर, बखारी
کھتّي، اناج-گھر، بکھاري

मेज़र *नर.म.* नक़ाब, बुरक़ा, ओढ़नी
نقاب، برقع، اوڑھني

मेज़रै *नर.म.* वह पौधा जिसके पत्तों से रस्सी बनाते हैं
وہ پودھا جس کي پتّوں سي رسیّ بناتي ہیں

मेज़गोटै *नर.म.* **मेज़** छोटी मेज़ چھوتي میز

मेज़ल *मस.ल.म.* **पेशाब करना** पेशाब करना
پیشاب کرنا

मेग *नर.म.* भेड़ بھیڑ

मेगतून नर **बाँबी, चीटियों के रहने की जगह**
بابي، چینٹیوں کي رہني کي جگہ

मेगकमार *नर.म.* **नेवला** نیولا

मेगकइ *ब्रज.म.* **चींटीखोर, चींटी खाने वाली चिड़िया**
چینٹي خور، چینٹي کھاني والي چڑیا

मेगः *ब्रज.म.* **भेड़ी** بھیڑي

मेगै *नर.म.* **चींटी** چینٹي

मेगमः *ब्रज.म.* **भेड़ी जो नर चाहती हो**
بھیڑي جو نر چاھتي ھو

मुयसर *स.नर.ज.* **उपलब्ध, प्राप्य, आसानी से हाथ आई चीज़**
اپلبدھه، پراپیه، آساني سي هاتھه آیي چیز

मीश्त *स.नर.ज.* **निवासी, निवास-स्थान, घर**
نواسي، نواس- استھان، گھر،

मीश्तक *नर.म.* **बोरा, बोरी** بورا، بوري

मीश्तवल *मस.मत.* **गूँधना, खमीर करना, सानना**
گوندھنا، خمیر کرنا، ساننا

मीश्तवल *मस.मत.* **निवास कराना, बसाना, ठहराना**
نواس کرانا، بسانا، ٹھہرانا

मीश्तः *स.नब.* **गूँधा हुआ, सना हुआ, मला हुआ**
گوندھا ہوا، سنا ہوا، ملا ہوا

मीश्ता *स.नब.* **आवासीय, बसा हुआ**
آواسیه، بسا ہوا

मीश्वाणइ *ब्रज.म.* **दवात** دوات

मेख *नर.म.* **भैंसा** بھینسا

मेखबः *नर.म.* **भैंस चराने वाला**
بھینس چراني والا

मेख कटै *नर.म.* **भैंस का बच्चा, पाड़ा**
بھینس کا بچه، پاڑا

मेखः *ब्रज.म.* **भैंस** بھینس

मीआद *नर.म.* **1. वचन का समय 2. नियत समय**
۱. وچن کا سمی ۲. نیت سمی

मीकानीज़: *स.नब.* **यांत्रिक, यंत्रीकृत, यंत्रचालित**
یانترک، ینتریکرت، ینتر چالت

मीकरोब *नर.म.* **जीवाणु, रोगाणु**
جیوانو، روگانو

मीकरोबपेज़ंडणः *नर.म.* **जीवाणु तत्व, जीवाणु-विज्ञान, सूक्ष्मजीव-विज्ञान**
جیوانو تتو، جیوانو- وگیان، سوکشم جیو- وگیان

मीकरोबवज़ूनकै *नर.म.* **जीवाणु नाशक, सूक्ष्मजैविक, जीवाणु मारने वाला**
جیوانو ناشک، سوکشم جیوک، جیوانو مارني والا

मीकरोबी *स.नब.* **क्षुद्रतम जीव, जीवाणु**
چھودرتم جیو، جیوانو

मीकरोस्कोब *नर.म.* **1. सूक्ष्मदर्शी 2. खुर्दबीन, सूक्ष्म यंत्र**
۱. سوکشم درشي ۲. خورد بین، سوکشم ینتر

मीकरोफोन *नर.म.* **माइक, ध्वनिवर्धक**
مایک، دھوني وردھک

मील *नर.म.* **मील, माईल (1.6 किमी.)**
میل، مایل (۱.۶ کیلو میتر)

میل मील *نر.م.* 1. बंदूक़ की नली 2. बरछा, कुंत 3. लोहे का डंडा
١. بندوق کی نلي ٢. برچھا، کنت ٣. لوھي کا ڈنڈا

میل मील *ص.نب.* 1. परिवाही, छलककर बहने वाला 2. घोड़े का पिछले पैर पर खड़ा होना
١. پریواھي، چھلککر بھني والا ٢. گھوڑي کا پچھلي پیر پر کھڑا ھونا

میل मैल *نر.م.* झुकाव, रुचि جھکاؤ، روچي

میلاد मीलाद *نر.م.* जन्म جنم

میلادي ईसवी मीलादी *ص.نب.* عیسوي

میلان मैलान *نر.م.* झुकना, आनति, प्रणाम करना جھکنا، آنتي، پرنام کرنا

میلاو मीलाव *نر.م.* प्राप्ति پراپتي

میلمانه मेलमानः *نر.ج.* अतिथिगण, मेहमान اتیتھی گن، مھمان

میلمستیا मेलमस्तिया *ښځ.م.* आतिथ्य, सत्कार, भोज, दावत
آتیتھی، ستکار، بھوج، دعوت

میلمنه मेलमनः *نر.م.* अतिथि (स्त्री) मेहमान (स्त्री)
اتیتھي (استري)، مھمان (استري)

میلمه मेलमः *نر.م.* अतिथि, मेहमान
اتیتھي، مھمان

میلمه پال मेलमापाल *نر.م.* 1. मेजबानी, आतिथेय 2. मेहमान नवाज़, मेहमानदार
١. میزباني، اتیتھپی ٢. مھمان نواز، مھمان دار

میلمه پالنه मेलमापालनः *ښځ.م.* मेज़बानी, मेहमानदारी
میزباني، مھمانداري

میلو मेलू *نر.م.* रीछ, भालू ریچھ، بھالو

میلوه मीलवः *ښځ.م.* अंगूर انگور

میله मेलः *ښځ.م.* मेला, पिकनिक میلا، پکنک

میله मीलः *ښځ.م.* लोहे की छड़ी لوھي کي چھڑي

میلی मीलै *ص.نر.م.* खफा, क्रुद्ध, क्रोधी, गर्म स्वभाव
خفا، کرودھ، کرودھي، گرم سوبھاو

میلیارد मीलयार्द *ش.* एक अरब, बिलियन
اپک ارب، بلین

میلي ګرام मीलीग्राम *نر.م.* मिलीग्राम میلي ګرام

میلي میتر मीलीमीतर *نر.م.* मिलीमीटर میلي میتر

میم मीम *نر.م.* मीम (वर्णमाला का अक्षर)
میم (ورنمالا کا اکشر)

مین मैयन *نر.م* प्रेमी, आशिक़, प्रणयी
پرېمي، عاشق، پرنیي

مینا मैना *ښځ.م.* (पक्षी) मैना (پکشي) مینا

مینا मीना *ښځ.م.* 1. तामचीन, एनामेल 2. महल, घर
١. تام چین، انامپل ٢. محل، گھر

مینا تور लघुचित्र *نر.م.* लघुचित्र لگھو چتر

مینتوب मैयनतोब *نر.م.* प्रेममय, स्नेहमय
پرېممی، اسنېھمی

مینجوټ मीनजोट *نر.م.* पालथी मारकर बैठना
پالتھي مار کر بیٹھنا

مینجور मीनजवर समाधि रक्षक, मक़बरा अभिरक्षक
سمادھي رکشک، مقبره ابھیرکشک

مینځ मींज *نر.م.* बीच, मध्य بیچ، مدھیه

مینځل मींजल *مص.مت.* धोना, खँगालना
دھونا، کھنگالنا

مینځه मींजः *ښځ.م.* दाई (महिला), धाय دایي (مھیلا)، دھای

مینډل मींदल *مص.مت.* पता लगाना, पाना, खोजना
پتا لگانا، پانا، کھوجنا

مینده मींदः *نر.م.* भेड़ या बकरा जिसका बधिया न किया गया हो
بھیڑ یا بکرا جسکا بدھیا نه کیا گیا ھو

مینوټ मीनोट *نر.م.* कार्यवृत्त, कार्य विवरण
کاریورت، کاریه ویورن

مینه मीना *ښځ.م.* प्यार, मोहब्बत پیار، محبت

مینه मेनः *ښځ.م.* 1. निवास स्थान 2. स्वदेश
١. نواس استھان ٢. سودیش

مینه मैना *ښځ.م.* प्रेमिका, महबूबा پرېمیکا، محبوبه

مینه دار मीनादार *ص.نر.م.* प्रेम, स्नेह रखने वाला پرېم، اسنېه رکهنې والا

مینه ناک मीना नाक *ص.نر.ج.* स्नेही, प्रेमी, दयालु, मुहब्बत करने वाला اسنېهي، پرېمي، دیالو، محبت کرني والا

مینېدل मीनेदल *مص.ل.* आशिक़ हो जाना, आसक्त होना, अनुरक्त होना, عاشق هو جانا، آسکت هونا، انورکت هونا

میومیو म्याऊँ-म्याऊँ की आवाज़, बिल्ली की आवाज़ *نر.م.* म्याऊँ-म्याऊँ की आवाज़ میون میون کي آواز، بلّي کي آواز

میوه मेव: फल, मेवा *ښځ.م.* پهل، مېوه

میوه باب मेवाबाब *ښځ.ج.* 1. फलों के दाने 2. मेवे ۱. پهلون کي داني ۲. مېوي

میوه پېژندنه मेवापेज़्दन: फल रचना विज्ञान, कार्पोलोजी *ښځ.م.* پهل رچنا وګیان، کارپولوجي

میوه داره मेवादार: फलदार, फलने वाला *ښځ.م.* پهلدار، پهلني والا

میوه دانۍ मेवादानइ फलदान, मेवादान,फल कटोरे *ښځ.م.* پهل دان، مېوه دان، پهل کټوري

میوه فروش मेवाफ़्रोश मेवाफरोश, फल विक्रेता *نر.م.* مېوه فروش، پهل وکرېتا

میوه کار मेवाकार फलवान, फल देने या उत्पन्न करने वाला *نر.م.* پهلوان، پهل دېنې یا اتپن کرني والا

میوه لرونکی मेवालरूनकै मेवादार, फलदार *ص.نر.م.* مېوه دار، پهل دار

میه मिय: भेड़ का झुंड, रेवड़ *ښځ.م.* بهېړ کا جهنډ، رېوړ

میین मयीन महीन, पतला, बारीक *ص.نر.م.* مهین، پتلا، باریک

ن न

ن नून *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 37वाँ अक्षर پشتو ورنمالا کا ۳۷ وان اکشر

نا ना *ښځ.م.* स्वाद, सलीका سواد، سلیقه

نا ना مختاری, उपसर्ग, पूर्वप्रत्यय, नकार का संकेत है, सकारात्मक को नकारात्मक बनाता है اوپسرګ، پوروپرتیی، نکار کا سنکېت هی، سکاراتمک کو نکاراتمک بناتا هی

نااتر नाअतर अनभिज्ञ, अनजान *ص.نر.م.ج.* انبهیګی، انجان

نااجرا नाइजरा अपूर्ण, अधूरा *ص.نر.م.ج.* اپورن، ادهورا

نارامي नाआरामी बेचैनी, अशांति *ښځ.م.* بېچیني، اشانتي

نازمویلي नाअज़्मूयली अपरीक्षित, अप्रमाणित, जो जाँचा न गया हो *ص.نر.م.* اپرېکشت، اپرمانېت، جو جانچا نه گیاهو

نااشنا नाआशना अपरिचित, अनभिज्ञ *ص.نب.* اپریچت، انبهګی

نا امني नाअमनी 1. अशांति, गड़बड़ी 2. क्षोभ 3. असंतोष *ښځ.م.* ۱. اشانتي، ګړبړي ۲. چهوبهه ۳. اسنتوش

نا امیده नाउमेद: निराश, निराशाजनक *ص.نب.* نراش، نراشا جنک

نا امیدي नाउमेदी निराशाजनक, निराश, हताश नाउम्मीदी *ښځ.م.* نراشا جنک، نراش، هتاش، نا امیدي

نااوډلی नाओडलै विकृत, अस्त-व्यस्त, तितर-बितर *ص.نر.م.* وکرت، است - ویست، تتر- بتر

نااهل नाअहल अयोग्य, अपात्र, अक्षम *ص.نر.م.ج.* ایوګیه، اپاتر، اکشم

ناپسیا नाएसिया घृणित, वीभत्स *ص.نب.* ګهرنت، ویبهتس

ناب *نر.م.* नाब हाकिम, राजा, शासक; राज्यपाल, गवर्नर

حاکم، راجا، شاسک؛ راجپال، گورنر

ناب *ص.نر.م.ج.* नाब शुद्ध, असली, खालिस

شدھ، اصلي، خالص

نابाब *ص.نر.م.ج.* नाबाब स्वच्छंद, रूढ़िमुक्त, जो रिवाज में न हो

سوچھند، روڑھي مکت، جو رواج مين نه هو

نابالغ *ص.نر.م.ج.* नाबालिग़ कम उम्र, किशोर, नाबालिग

کم عمر، کشور، نابالغ

ناببره :*ق.* नाबबर अचानक, यकायक, अनपेक्षित

اچانک، يکايک، انپيکشت

نا برابري *ښځ.م.* नाबराबरी असमानता, विषमता

اسمانتا، وشمتا

نابرهو *ق.* नाबरहो अचानक, यकायक اچانک،يکايک

نابړ *ص.نر.م.* नाबड़ 1. अनाड़ी, अज्ञान, गँवार 2. प्रबल, मजबूत

۱. اناړي، گنوار، اګيان ۲. پربل، مضبوط

نابغه *ص.نب.* नबिग़: प्रतिभा, दीप्ति, प्रभा, चमक; बुद्धि, अकलमंद

پرتيبها، ديپتي، پربها، چمک؛ بودهي، عقلمند

نابلد *ص.نب.* नाबलद अपरिचित, अजनबी; अज्ञात; परिचयहीन, अनजान

اپريچت، اجنبي؛ اګياټ؛ انبهګی؛ پريچی هين، انجان

نابوبره :*ق.* नाबूबर अचानक, यकायक اچانک، يکايک

نابود *ص.نر.م.ج.* नाबूद 1. विनाश, सर्वनाश, बरबाद 2. बुरा 3. कुछ नहीं

۱. وناش، سروناش، برباد ۲. برا ۳. کچھ نهين

نابودول *مص.مت.* नाबूदवल नष्ट करना, विनाश करना

نشټ کرنا، وناش کرنا

نابودي *ښځ.م.* नाबूदी विनाश, ध्वंस, नाश, नष्ट

وناش، دهونس، ناش، نشت

نابوم *نر.م.* नाबूम अपरिचित, अजनबी, अनजान

اپريچت، اجنبي، انجان

ناپاک *ص.نر.م.ج.* नापाक अस्वच्छ, अशुद्ध

اسوچّھ، اشدھ

ناپاکي *ښځ.م.* नापाकी अशुद्धता, अस्वच्छता

اشدھتا، اسوچّھتا

ناپام *نر.م.* नापाम निश्चिंत, बेफिक्र, चिंतारहित

نشچنت، ببفکر، عقل نه رکهني والا

ناپامه :*ص.نب.* नापामः असावधान, लापरवाह

اساودهان، لاپرواه

ناپامي *ښځ.م.* नापामी असावधानी, लापरवाही

اساودهاني، لاپرواهي

ناپاياوه:*ص.نب.* नापयावः अनंत, अंतहीन

اننت، انت هيين

ناپړ *ص.نر.م.* नापड़ प्रबल, मजबूत, लंबा चौड़ा

پربل، مضبوط، لنبا چوڑا

ناپړانده :*ص.ن* नापड़ानदः निर्जीव, अधमरा, उदासीन, निरुत्साह, बहुत कमजोर, बहुत थका हुआ

نرجيو، ادھ مرا، اداسين، نيروتساه، بهت کمزور، بهت تهکا هوا

نا پربټه :*ښځ.م.* नापड़ीतः अनुचित, अशोभनीय, भौंडा; अपशब्द, अश्लील; ढकोसला

انوچت، اشوبهنيي، بهوندا؛ اپشبد، اشليل؛ ڈھکوسلا

ناپوه:*ص.نر.ښځ.م.* नापोहانजान، انپڑھ

ناپوهه :*ص.نب.* नापोहः मूर्ख, नासमझ

مورکھ، ناسمجھ

ناپوهي *ښځ.م.* नापोही मूर्खता, नासमझी

مورکھتا، ناسمجهي

ناپېژندونکی *ص.نر.م.* नापेज़ंदूनकै अनभिज्ञ, अपरिचित, अज्ञात, नामालूम

انبهيکی، اپريچت، اګيات، نامعلوم

ناپېژندوی *ص.نر.م.* नापेज़ंदोइ अप्रसिद्ध, अख्यात, जो मशहूर न हो

اپرسيدّھ، اکهيات، جو مشهور نه هو

ناپېښه :*ق.* नापेख़ः अचानक اچانک

ناتار *نر.م.* नातार 1. लूटपाट, लूटमार 2. जुल्म, ज्यादती 3. हमला, आक्रमण 4. वह रोटी जो दही में तोड़ी गई हो

۱. لوټ پاټ، لوټ مار ۲. ظلم، زيادتي ۳. حمله، آکرمن ۴. وه روټي جو دهي مين توري ګئي هو

ناترسه :*ص.نب.* नातरसः निडर, निर्भय

ندر، نربهی

ناتکی *ص.نر.م.* नातकै अकेला, बेजोड़, जिसका कोई जोड़ न हो
اکېلا، بېجوړ، جسکا کوئي جوړ نه هو

نا تمام *ص.نر.م.ج.* नातमाम अपूर्ण, अधूरा اپورن، ادهورا

ناتوان *ص.نر.م.ج.* नातवान शक्तिहीन, कमजोर, दुर्बल
شکتي هين، کمزور، دربل

ناتواني *ښځ.م.* नातवानी शक्तिहीनता, कमजोरी, दुर्बलता
شکتي هينتا، کمزوري، دربلتا

ناټ *نر.م.* नाट 1. उत्साह, उमंग, आकांक्षा, शौक, मुहब्बत 2. नाज, नखरा
۱. اتساه، امنګ، آکانکشا، شوق، محبت ۲. ناز، نکهرا

ناټک *نر.م.* नाटक नाटक, सर्कस ناټک، سرکس

ناټکه *ص.ښ.* नाटक: अविराम, अशांत, बेचैन,परेशान
اويرام، اشانت، بېچين، پرېشان

ناټو *نر.م.* नाटो नाटो संघटन ناټوسنګهټن

ناټر *نر.م.* नासिर गद्य लेखक, गद्यकार.گدی لیکهک، گدی کار

ناجایز *ص.نر.م.ج.* नाजायज़ 1. गैरकानूनी 2. नाहक, नामुनासिब
۱. غیرقانوني ۲. ناهک، نامناسب

ناجو *نر.م.* नाजू देवदार, देवदार वृक्ष, सनोबर का पेड़
دیودار، دیودار ورکش، صنوبر کا پیړ

ناجوړتیا *ښځ.م.* नाजोड़तिया रोग, बीमारी روک، بیماري

ناجوړه *ص.ښ.* नाजोड़: रोगी, बीमार روګي، بیمار

ناجوړي *ښځ.م.* नाजोड़ी रोग, बीमारी روک، بیماري

ناجوړی *ص.نر.م.* नाजोड़ै रोगी, बीमार روګي، بیمار

ناجه *ښځ.م.* नाज: टहनी ټهني

ناجي *نر.م.* ص.नाजी उद्धारक, बचाने वाला اودهارک، بچاني والا

ناڅ *نر.م.* नाच नाच; क्रीड़ा; उछल-कूद ناچ؛ کریرا، اچهل- کود

ناچاپ *ص.نر.م.ج.* नाचाप अमुद्रित, जो छपा न हो
امدرت، جو چهپا نه هو

ناچاره *ص.ښ.* नाचार: लाचार, मजबूर, बेबस, विवश
لاچار، مجبور، بي بس، ويوش

ناچاري *ښځ.م.* नाचारी विवशता, मजबूरी
ويوشتا، مجبوري

ناچل *ص.نر.م.ج.* नाचल 1. जाली, नकली, खोटा सिक्का 2. अमान्य
۱. جعلي، نقلي، کهوټا سکه ۲. امانیی

ناچله *ص.ښ.* नाचल: 1. जाली, नकली, खोटा सिक्का 2. अमान्य
۱. جعلي، نقلي، کهوټا سکه ۲. امانیی

ناخواني *ښځ.م.* नाज़वानी कायरता, भीरुता, नामर्दानगी.
کایرتا، بهیروتا، نامردانګي

ناڅ *نر.م.* नास नाच, उछल-कूद ناچ، اچهل- کود

ناڅاپه *ق.* नासाप: अचानक اچانک

ناڅاپي *ص.ښځ.م.* नासापी अचानक, यकायक
اچانک، یکایک

ناڅکر *نر.م.* नासगर नर्तक, नाचनेवाला, नचनिया.
نرتک، ناچني والا، نچنیا

ناحق *ص.نر.م.ج.* नाहक अन्याय; असत्य, अनुचित, नाहक
انیای؛ استی، انوچت، ناحق

ناحیه *ښځ.م.* नाहिय: क्षेत्र, उपक्षेत्र, जिला
شېتر، اوپشېتر، ضلع

ناخبره *ص.ښ.* नाख़बर: अनभिज्ञ, अनजान.
انبهکیي، انجان

ناخوالي *ښځ.ج.* नाख़्वाली अनुचित, अशोभनीय, अश्लील, गाली
انوچت، اشوبهنیي، اشلیل، ګالي

ناخوان *ص.نر.م.ج.* नाख़्वान निरक्षर, अनपढ़, अशिक्षित
نرکشر، انپړهـ، اشکشت

ناخوښه *ص.ښ.* नाख़ुख़: 1. उदास, अप्रसन्न, दु:खी, नाखुश 2. अस्वीकृत 3. निराकृत 4. अलग-थलग
۱. اداس، اپرسنّ، دکهي، ناخوش ۲. اسویکرت ۳. نراکرت ۴. الګ - تهلګ

ناخوښي असंतोषी, नाखुशी, जो पसंद न हो, जिससे इत्मीनान न हो *.مذ ښځ* नाख़ुशी

اسنتوشي، ناخوشي، جو پسند نه هو، جس سي اطمينان نه هو

ناخونه 1. अंगूर की पतली बेल 2. आँखों की एक बीमारी *.مذ ښځ* नाख़ोनः

١. انګور کي پتلي بېل ٢. آنکهون کي اېک بيماري

ناداره गरीब, दरिद्र *.ص ښ* नादारः غريب، دردر

ناداري गरीबी, दरिद्रता *.مذ ښځ* नादारी غريبي، دردرتا

نادان बुद्धिहीन, बेवकूफ, जाहिल *.ص نر.م* नादान

بدهّي هين، بېوقوف، مرکهـ، جاهل

نادانې बुद्धिहीनता, बेवकूफी, मूर्खता, जाहिलपन *.مذ ښځ* नादानी

بدهّی هيڼتا، بېوقوفي، مرکهتا، جاهلپن

نادر असाधारण, असामान्य *.ص نر.م.ج* नादिर

اسادهارڼ، اسمانی

نادرست गलत, असत्य, जो ठीक न हो, खराब *.ص نر.م.ج* नादरुस्त

غلط، استی،جو ټهيک نه هو، خراب

نادودي अनुचित, अशोभनीय, अश्लील, गाली *.مذ ښځ* नादूदी

انوچټ، اشوبهنيی، اشليل، ګالي

نادیده लालची, वह व्यक्ति जो नया नया धनी हुआ हो, वह व्यक्ति जो अपने धनी होने का दिखावा करता है *.ص نب* नादीदः

لالچي، وه ويکتي جو نيا نيا دهني هوا هو، وه ويکتي جو اپني دهني هونې کا دکهاوا کرتا هی

نار 1. अंकुर 2. आग 3. खाली पेट, भूख *.نر.م* नार

١. انکر ٢. اګ ٣. خالي پېټ، بهوکهـ

ناراض असंतुष्ट, अप्रसन्न, नाराज *.ص نر.م.ج* नाराज़

اسنتوشټ، اپرسنّ، ناراض

نارګیل नारियल *نر.م.* नारगील

نارنج नारंग *نر.م.* नारंगी, संतरा نارنګي، سنترا

نارنجي नारंजी *.ص نب* नारंगी रंग نارنګي رنګ

نارنهور भूखा, खाली पेट *.ص نر.م* नारंहूर

بهوکها، خالي پېټ

ناروا 1. अवैध, गैरकानूनी, नाहक, नाजायज, नामुनासिब 2. निर्दय, निर्मम *.ص نب* नारवा

١. اويدهـ، غيرقانوني، ناحق، ناجايز، نامناسب ٢. نردی، نرمم

ناروغ रोगी, बीमार, मरीज़ *.ص نر.م* नारोग़

روګي، بيمار، مريض

ناروغتیا बीमारी, रोग, कमजोरी *.مذ ښځ* नारोग़तिया

بيماري، روګ، کمزوري

ناروغه रोगी, बीमार روګي، بيمار *.ص نب* नारोग़ः

ناروغي बीमारी, रोग بيماري، روګ *.مذ ښځ* नारोग़ी

ناروي नार्वे (देश) *.مذ ښځ* ناروي (دېش)

ناره 1. नारा, माँग, आवाज, चिल्लाना 2. गाना *.مذ ښځ* नारः

١. نعره، مانګ، آواز، چلانا ٢. ګانا

ناری नाश्ता, कलेवा, जलपान *.نر.م* नारै

ناشته، کلېوا، جلپان

ناري अतिपक्व, अधिक पका हुआ *.ص نب* नारी

اتي پکو، ادهک پکا هوا

ناریال नारियल *نر.م.* नारियाल

نارینتوب 1. पुरुषत्व, मर्दानापन, बहादुरी, मर्दानगी 2. उदारता, दानशीलता; उदार स्वभाव *نر.م.* नारीनतोब

١.پروشتو، مردانه پن،بهادري، مردانګي ٢. اودارتا، دانشيلتا؛ اودار سوبهاو

نارینه पुल्लिंग *.ص نر.م.ج* नारीनः پولنګ

نار डंठल, गेहूँ या जौ का पौधा या डंठल. *نر.م* नाड़

ډنټهل، ګېهون يا جو کا پودها يا ډنټهل

نارام बेचैन, मस्त, जिद्दी, बदमाश, बागी *.ص نر.م* नाड़ाम

بيچين، مست، ضدّي، بدمعاش،باغي

نارک 1. वह बैल जो कब्जे में न आता हो, वह बैल जो हल खींचने का आदी न हो 2. बागी 3. वह व्यक्ति जिसकी लार टपकती हो *.نر.م.ص* नाड़क

١. وه بيل جو قبضي مين نه آتا هو، وه بيل جو هل کهينچني کا عادي نه هو ٢. باغي ٣. وه ويکتي جسکي لار ټپکتي هو

नारगूरह डंठल, गेहूँ या जौ का पौधा या डंठल *نر.م.* **नागोड़ः**

دنتهل، گيهون يا جو كا پودها يا دنتهل

नारन लार वाला, जिसकी लार टपकती हो. *ص.نر.* **नाड़न**

لار والا، جس كي لار ٹپكتي هو

नारी लार, थूक *ښځ.م.* **नाड़ी**

لار، تهوک

नारी डंठल, गेहूँ या जौ का पौधा. *ښځ.ج.* **नाड़इ**

دنتهل، گيهون يا جو كا پودها

नारेजन लारदार, जिसके मुंह से लार टपकती रहती है *ص.نر.م.* **नाड़ेजन**

لاردار، جس كي منهـ سي لار ٹپكتي رهتي هي

नाज़ नाज़नखरा, नखरेबाज़ी, हाव-भाव; दुलार *نر.م.* **नाज़**

ناز نخره، نخرپبازي، هاو- بهاو؛ دلار

नाज़बू तुलसी *نر.م.* **नाज़बू**

नाज़क कोमल, सुकुमार, नाज़ुक. *ص.نر.م.ج.* **नाज़क**

كومل، سكمار، نازک

नाज़िल 1. उतरने वाला, नीचे आने वाला 2. नीचे किया हुआ, ऊपर से नीचे भेजा हुआ, उतारा हुआ *ص.نر.م.* **नाज़िल**

١. اترني والا، نيچي آني والا ٢. نيچي كيا هوا، اوپر سي نيچي بهيجا هوا، اتارا هوا

नाज़नीन कोमल, सुंदर, प्यारी *ص.نر.م.ج.* **नाज़नीन**

كومل، سندر، پياري

नाज़ोकड़ै अजन्मित *ص.نر.م.* **नाज़ोकड़ै**

اجنمت

नाज़वल बहुत लाड़-प्यार करना, दुलार करना *مص.مت.* **नाज़वल**

بهت لار- پيار كرنا، دلار كرنا

नाज़वलै 1. निहंग 2. लाडला, सिर-चढ़ा बच्चा, दुलारा *نر..م.* **नाज़वलै**

١. نهنگ ٢. لاڈلا، سرچڑها بچّه، دلارا

नाज़ी नात्सी, नाज़ी *نر.م.ج.* **नाज़ी**

ناتسي، نازي

नाज़ेदल 1. गर्व करना, फख्र करना 2. नाजो अदा करना, नखरा करना *مص.ل.* **नाज़ेदल**

١. گرو كرنا، فخر كرنا ٢. نازو ادا كرنا، نخرا كرنا

नास सूँघना *نر.ج.* **नास**

سونگهنا

नासाज़ः रोगी, बीमार *ص.نب.* **नासाज़ः**

روگي، بيمار

नास्त बैठना, आसन देना, बैठा हुआ *ص.نر.م.ج.* **नास्त**

بيٹهنا، آسن دينا، بيٹها هوا

नास्तः 1. बैठने का स्थान, बैठने की हालत 2. बैठक, उपवेशन *ښځ.م.* **नास्तः**

١. بيٹهني كا ستهان، بيٹهني كي حالت ٢. بيٹهک، اپوپشن

नास्तः 1. अतिसार, दस्त 2. मलत्याग करना, शुद्ध करना *ښځ.م.* **नास्तः**

١. اتيسار، دست، دايريا ٢. مل تياگ كرنا، شدھ كرنا

नास्तः पास्तः उठना बैठना, साथ रहना, ताल्लुक बनाना, संबंध जोड़ना *ښځ.م.* **नास्तः पास्तः**

اٹهنا بيٹهنا، ساتهـ رهنا، تعلق بنانا، سنبندهـ جوڑنا

नास्तः वलाड़ः (देखें**नास्तः पास्तः**) *ښځ.م.* **नास्तः वलाड़ः**

नासर 1. अशुद्ध, नकली, जाली 2. अचयनित *ص.نب.* **नासर**

١. اشدھ، نقلي، جعلي ٢. اچينت

नासक सौतेला रिश्ता, सौतेलापन. *ص.نب.* **नासक**

سوتيلا رشته، سوتيلا پن

नासम 1. गलत, जो ठीक न हो, अनुचित 2. मोड़, झुकाव *ص.نر.م.ج.* **नासम**

١. غلط، جو ٹهيک نه هو، انوچت ٢. مور، جهكاو

नासत 1. बेसुन्नत, बेखतना, जिसका खतना न हुआ हो 2. जाहिल गँवार *ص.نر.م.ج.* **नासत**

١. بےسنّت، بي ختنه، جسكاختنه نه هوا هو٢. جاهل، گنوار

नासजीद असावधान, असभ्य, जो संजीदा न हो *ص.نب.* **नासजीद**

اساودهان، اشبهي، جو سنجيده نه هو

नासोब अनुपस्थित, गैरहाजिर, गायब *ص.نر.م.ج.* **नासोब**

انوپستهت، غير حاضر، غايب

नासोत मनव स्वभाव, मानवता *نر.م.* **नासोत**

مانو سوبهاو، مانوتا

नासूर नासूर, नाड़ी-व्रण, वह घाव जो न भर रहा हो *نر.م.* **नासूर**

ناسور، نارِي ورن، وه گهاو جونه بهررهاهو

ناسي नासी *ص.نب.* अशुभ, खराब किस्मत वाला, बदकिस्मत

اشبهـ، خراب قسمت والا، بد قسمت

ناسيونااليست नासयूनालिस्त *نر.م.* राष्ट्रवादी, नेशनलिस्ट

راشټروادي، نيشنلسټ

ناسيال नासियाल *ص.نر.م.* बेजोड़, अनूप, वह व्यक्ति जो किसी की बराबरी न कर सके

بېجوړ، انوپ، وه ويکټي جو کسي کي برابري نه کرسکي

ناشپاتي नाशपाती *نر.م.* नाशपाती फल ناشپاتي پهل

ناشته नाश्त: *ښځ.م.* नाश्ता, जलपान ناشته، جلپان

ناشر नाशिर *نر.م.* प्रकाशक پرکاشک

ناشكري नाशुककरी *ښځ.م.* कृतघ्नता, नाशुक्री کرتدهنتا، ناشکري

ناشلېدونکی नाशलेदुंके *ص.نر.م.* अविभाज्य, अभग्नीय, न टूटनेवाला, अलग न होनेवाला

اوېښاجيه، ابهګنيی، نه ټوټتي والا، الګ نه هوني والا

ناشناخته नाशनाख़त: *ص.نب.* अपरिचित, अज्ञात

اپريچت، اګيات

ناشناس नाशनास *ص.نر.م.ج.* अनजान, अजनबी, अपरिचित

انجان، اجنبي، اپريچت

ناشولټ नाशोलट *ص.نر.م.* 1. अभद्र, गँवार, जाहिल 2. कुरूप, बदसूरत

۱. ابهدر، ګنوار، جاهل ۲. کروپ، بدصورت

ناشونکی नाशुनकै *ص.نر.م.* नामुमकिन, असंभव, न होने वाला

ناممکن، اسنبهو، نه هوني والا

ناشونی नाशूनै *ص.نر.م.* असंभव, नामुमकिन, न होने वाला

اسنبهو، ناممکن، نه هوني والا

ناشي नाशी *ص.نر.م.ج.* 1. पैदा होनेवाला, शुरू होनेवाला 2. जाहिर होनेवाला, उत्पन्न, जाहिर

۱. پيدا هونېوالا، شروع هوني والا ۲. ظاهر هوني والا، اوتپنّ، ظاهر

ناښ नाख़ *نر.م.* 1. रदनक, श्वदंत, डंग, नोकीला दाँत, नुकीला पंजा 2. डकैती, चोरी

۱. ردنک، شودنت، ډنګ، نکيلا دانت، نوکيلا پنجه ۲. ډکيتي، چوري

ناښاد नाख़ाद *ص.نر.م.ج.* नाख़ुश, नाराज, दुखी

ناخوش، ناراض. دکهي

ناښنده नाख़ंद: *ص.نب.* अनुचित, बेजा, अयोग्य, अभद्र

انوچت، بېجا، ايوګی، ابهدر

ناښور नख़ोर *نر.م.ج.* अमोनियम क्लोराईड

امونيم کلورايډ

ناښه नाख़: *ص.نب.* खराब, बुरा خراب، برا

ناصافه नासाफ़: *ص.نب.* अशुद्ध, मिलावट किया हुआ

اشدّهـ، ملاوټ کيا هوا

ناصح नासेह *نر.م.* प्रबोधक, सलाहकार, नसीहत करनेवाला

پربودهک، سلاهکار، نصيحت کرنېوالا

ناطق नतिक़ *ص.نر.م.* प्रवक्ता, विवेकी پروکتا، ويوېکي

ناظر नाज़िर *نر.م.* निरीक्षण, पर्यवेक्षक نريکشن، پروېکشک

ناظم नाज़िम *نر.م.* 1. कविता लिखनेवाला, रचयिता 2. प्रबंधक 3. सेक्रेटरी

۱. کويتا لکهني والا، رچيتا ۲. پربندهک ۳. سکرټري

ناعلاجه नाइलाज: *ص.نب.* असाध्य, लाइलाज

اسادهيه، لاعلاج

ناغ नाग़ *نر.م.* गर्व, घमंड ګرو، ګهمنډ

ناغښتلی नाग़ख़्तलै *ص.نر.م.* 1. कच्चा तार जिसको ताव न दिया जा सके 2. कमजोर, जो मजबूत न हो

۱. کچّا تار جس کو تاو نه دیا جاسکي ۲. کمزور، جو مضبوط نه هو

ناغه नाग़: *ښځ.م.* 1. सुंदर 2. दंड 3. जुर्माना 4. बदला

۱. سندر ۲. دنډ ۳. جرمانه ۴. بدله

ناغه नाग़: *ښځ.م.* 1. वह बीज जिसने पौधा न दिया हो 2. आँख की पतली रगें 3. नागा, अनुपस्थिति

۱. وه بيج جس ني پودها نه دیا هو ۲. آنګهـ کي پتلي رګين ۳. ناغه، انو پستهيتي

ناغېړي नाग़ेड़ी *ښځ.م.* सुस्ती, काहिली سستي، کاهلي

نافذ नफ़िज़ *ص.نر.م.ج.* लागू, जारी لاګو، جاري

نافرماني आज्ञा भंग, नाफरमानी, *ښځ.م.* नाफ़रमानी अवहेलना

آګيا بهنګ، نافرماني، اوهيلنا

نافع *ص.نب.* लाभदायक, लाभकारी لابهدايک، لابهکاري

نافه :نाफ़ *ښځ.م.* नाभि, कस्तूरीमृग نابهي، کستوري

نافهمه :नाफ़हम *ص.نب.* नासमझ, नादान ناسمجهـ، نادان

نافهمي नाफ़हमी *ښځ.م.* नासमझी, नादानी ناسمجهي، ناداني

ناقابله :नाक़ाबिल *ص.نب.* अक्षम, असमर्थ, अशक्त, अकुशल

اکشم، اسمرتهـ، اشکت، اکشل

ناقد नाक़िद *نر.م.* आलोचक, समीक्षक آلوچک، سميکشک

ناقراره :नाक़रार *ص.نب.* बेचैन, अधीर بيچين، ادهير

ناقص नाक़िस *ص.نر.م.ج.* अपूर्ण, त्रुटिपूर्ण, खराब اپورن، تروټيپورن، خراب

ناقل नाक़िल *ص.نر.م.ج.* 1. नकल करने वाला 2. संदेशवाहक, एक जगह से दूसरी जगह जाने वाला

١. نقل کرني والا ٢. سندېشواهک، اېک جګه سي دوسري جګه جاني والا

ناک नाक *نر.م.* नाशपाती फल ناشپاتي پهل

ناک नाक वरोस्तारी. पश्तो का प्रत्यय शब्द, उदाहरण जैसे:

پشتو کا پرتيي شبد. اداهرن جيسي:

غمناک غ़मनाक *نر.م.* दुखी, उदास دکهي، اداس

شرمناک शर्मनाक *نر.م.* संकोची, लज्जा शील سنکوچي، لجا شيل

ناکاره :नाकार *ص.نب.* बेकार, निरर्थक بيکار، نررتهک

ناکام नाकम *نر.م.* नाकाम, असफल, विफल ناکام، اسپهل، وېپهل

ناکامي नाकामी *ښځ.م.* नाकामी, असफलता, विफलता ناکامي، اسپهلتا، وېپهلتا

ناکردي नाकरदी *ښځ.ج.* दुष्कर्म, कुकर्म دشکرم. کوکرم

ناکس नाकस *ص.نر.م.* 1. कमीना, नीच 2. दरिद्र, परेशान, मजबूर

١. کمينا، نيچ ٢. دردر، پرېشان، مجبور

ناکلال नाकुलाल *ص.نر.م.* अनुपयुक्त, असंगत, नामुनासिब; गँवार, असभ्य

انوپيوکت، اسنګت، نامناسب؛ ګنوار، اسبهی

ناکوره :नाकूर *ص.نب.* कुरूप, बदसूरत, असुंदर کروپ، بدصورت، اسندر

ناکه :नाक *ښځ.م.* घड़ियाल ګهړيال

ناګاره :नागार *ص.نب.* इनकार करने वाला, अस्वीकार करने वाला

انکار کرني والا، اسويکار کرنهوالا

ناګمانه :नागुमान *ص.ق.* 1. अचानक, आकस्मिक 2. बेखबरी

١. اچانک، اکسمک ٢. بېخبري

ناګهان नागहान *ق.*सहसा, अचानक, आकस्मिक

اَکسمک، اچانک، سهسا

نال नाल *نر.م.* 1. नाल 2. घोड़ा जूता

١. نال ٢. ګهورا، جوتا

نالايق नालायक़ *ص.نر.م.* अनुपयुक्त, अशक्त, बेकार, अयोग्य

انوپيوکت، اشکت، بېکار، ايوګيی

نالبکی नालबकै *نر.م.* तश्तरी طشتري

نالت नालत *نر.م.* शाप, अभिशाप, अपशब्द شاپ، ابهيشاپ، اپشبد

نالګی नालगै *نر.م.* पौद, पौध پود، بودهـ

نالوستی नालुवस्तै *ص.نر.م.* अनपढ़, निरक्षर, अशिक्षित

انپرهـ، نرکشر، اشکشت

نالول नालवल *مص.مت.* नाल लगाना نال لګانا

ناله :नाल *ښځ.م.* नाला, नहर, धार, पहाड़ी नदी نالا، نهر، دهارا، پهاري ندي

نالی नालइ *ښځ.م.* 1. गद्दा, तोशक 2. गंदा पानी बहने का नाला

١. ګدّا، توشک ٢. ګندا پاني بهني کا نالا

نالي नाली *ښځ.م.* गद्दी, गद्दा ګدّي، ګدّا

नालीदलै अनदेखा, अदृष्य *ص.نر.م.*
اندیکھا، ادرشیه

नाम नाम, यश, ख्याति, कीर्ति *نر.م.*
نام. یش، کھیاتي، کرتي

नामानूस अपरिचित, अजनबी *ص.نر.م.*
اپریچت، عجنبي

नाम बदी बदनामी, कलंक *ښځ.م.*
بدنامي، کلنک

नामनासिब अनुपयुक्त, असंगत *ص.نر.م.*
انوپیوکت، اشنګت

नामतू प्रसिद्ध, विख्यात, नामी *ص.نب.*
پرسدھ، وکھیات، نامي

नामहदूद असीमित, अपरिमित *ص.نر.م.*
اسیمت، اپریمت

नामहरम अजनबी, अपरिचित, वह व्यक्ति जिस से शादी करना जायज न हो *ص.نر.م.*
اجنبي، اپریچت، وه ویکتي جس سي شادی کرنا جائز نه هو

नामराद अशुभ, बदनसीब, असफल *ص.نر.م.*
اشبھ، بدنصیب، اسپھل

नामरबूत असंबद्ध, असंगत *ص.نر.م*
اسنبندھ، اسنګت

नामरतब अनियमित, अस्त-व्यस्त, बेतरतीब *ص.نر.م.*
انیمت، است۔ ویست، بیترتیب

नामरई अदृष्य, अप्रकट *ص.نب.*
ادرشی، اپرکٹ

नामज़द 1. नामांकित, मनोनीत, नामजद 2. वाग्दत्त 3. जिस से रिश्ता तय होगया हो *نر.م*
۱۔ نامانکت، منونت، نامزد، ۲۔ واگدتّ ۳۔ جس سي رشته طی هوگیا هو

नामशरु अवैध, गैरकानूनी *ص.نب.*
اویدھ، غیرقانوني

नामतबू अप्रिय, अनिष्ट *ص.نب.*
اپریی، انشٹ

नामतलूब अवांछनीय, वह चीज जिस की आवश्यकता न हो *ص.نر.م.*
اوانچھنی، وه چیز جس کي آوښکتا نه هو

नामाक़ूल विवेकहीन, अविवेकी *ص.نر.م.ج.*
ویوبکھین، اوبوبکي

नामालूम अज्ञात, अपरिचित, अजनबी *ص.نر.م.ج.*
اگیات، اپریچت، عجنبی

नामकम्मल अधूरा, अपूर्ण *ص.نر.م.*
ادھورا، اپورن

नामलमूस अछूत अस्पृश्य *ص.نر.م.ج.*
اچھوت، اسپرشیی

नाममकिन असंभव, अशक्य, नामुमकिन *ص.نر.م.ج.*
اسنبھو، اشکیی، ناممکن

नामनासिब असंगत, अनुपयुक्त *ص.نر.م.ج.*
اسنګت، انوپیوکت

नामनवेसी नामांकन, पंजीयन, नाम लिखवाना *ښځ.م.*
نامانکن، پنجین، نام لګھوانا

नामौज़ून असंगत, अनुपयुक्त *ص.نر.م.ج.*
اسنګت، انوپوکت

नामूस 1. महिलागण 2. इज्जत, आबरू 3. सिद्धांत *نر.م.*
۱۔ مھیلاګن ۲۔ عزت ، آبرو ۳۔ سدھانت

नामी नामी, ख्याति *ص.نر.م.*
نامي، کھیاتي

नामै नामी, नामक *ص.نر.م.*
نامک

नामेंदः निराशाजनक, नाउम्मीद *ص.نب.*
نراشاجنک، ناامید

नाना पुदीना *ښځ.م.*
پدینا

नानखकः गुड़िया, पुतली *ښځ.م.*
ګریا، پتلي

नानदरइ विवाद, कलह, झगड़ा, महिलाओं का आपस में तूतू मैंमैं, हंसी मजाक की बातें *ښځ.م.ج.*
ویواد، کله، جھګړا، مھیلاؤن کا آپس مین تو تو مین مین، هنسي مذاق کي باتین

नानग़तान बहरा, बात पर कान न धरने वाला, न मानने वाला *ص.نر.م.*
بھرا، بات پر کان نه دھرني والا، نه ماننی والا

नानगः कृष्ण बदरी, बलैक बेरी, एक प्रकार का कटीला पौधा या उसकी बेरी *ښځ.م.*
نانګه

नानज़कः गुड़िया, पुतली *ښځ.م.*
ګریا، پتلي

नानदरइ विवाद, कलह, झगड़ा, महिलाओं का आपस में तूतू मैंमैं, हंसी मजाक की बातें *ښځ.م.ج.*
ویواد، کله، جھګړا، مھیلاؤن کا آپس مین تو تو مین مین، هنسي مذاق کي باتین

नानग़तान बहरा, बात पर कान न धरने वाला, न मानने वाला *ص.نر.م.*
بھرا، بات پر کان نه دھرني والا، نه ماننی والا

नानगः कृष्ण बदरी, बलैक बेरी, एक प्रकार का कटीला पौधा या उसकी बेरी *ښځ.م.*
نانګه

کرشن بدري، بليک بيري، ايک پرکار کا کتيلا پودها يا اسکي بيري

नानवाइ *نر.م.* **नानवा** रोटी बनाने वाला, नानबाई

نانواى روتي بناني والا، نانبائي

नानवाई *ښځ.م.* रोटी बनाने वाला, नानबाई **नानवाय**

نانوايي روتي بناني والا، نانبايي

नानी *نر.م.* 1. छोटा, सुंदर, सूक्ष्म 2. मतलबी, खुदगर्ज़ी

نانى ۱. چهوٹا، سندر، سوکشم ۲. مطلبي، خودغرضي

नाउख़्त *ق.* देर, बेवक्त

ناوخته دير، بيوقت

नावर *نر.م.* तालाब, कुंड, खड़े पानी का तालाब

ناور تالاب، گند، کهڑي پاني کا تالاب

नावरीन *نر.م.* दुख, शोक, विषाद, मातम, मुसीबत

ناورين دکھ، شوک، ويشاد، ماتم، مصيبت

नावड़ः *ص.نب.* खराब, अप्रिय, अशुभ, नामुनासिब

ناوړه خراب، اپريی، اشبه، نامناسب

नावसः *ص.نب.* दुर्बल, कमजोर, मजबूर, गरीब

ناوسه دربل، کمزور، مجبور، غريب

नवकइ *ښځ.م.* 1. गुड़िया 2. पुतली

ناوکی ۱. گڑيا ۲. پتلي

नावेल *نر.م.* उपन्यास اوپنياس

नावलदः *ص.نب.* अपरिचित, अज्ञात

ناولده اپريچت، اگيات

नावलै *ص.نر.م.* गंदा, मैला گندا، ميلا

नावः *ښځ.م.* 1. परनाला, छत से पानी गिरने का नाला 2. घाटी

ناوه ۱. پرناله، چت سي پاني گرني کا نالا ۲. گهاٹي

नावे *ښځ.م.* दुल्हन, नववधू دلهن، نوودهو

नावियात *نر.ج.* विरला, बेजोड़, लाजवाब

ناويات ورلا، بيجوڑ، لاجواب

नावियत *نر.م.* मधुमास, आनंदमास, हनीमून, नई दुल्हन होने का जमाना

ناويت مدهوماس، انند ماس، پرمودکال، هنيمون، نيي دلهن هوني کا زمانه

नावेसा *ص.نب.* अविश्वसनीय, बेईमान, शक्की

ناوېسا اويشوشنيه، بي ايمان، شکي

नाहसै *ص.نر.م.* अनिच्छुक

ناهڅی انيچهک

नाहवार *ص.نر.م.* असमतल, खुरदरा, ऊबड़-खाबड़, ऊँचा-नीचा

ناهوار اسمتل، کهردرا، اوبړ-کهابړ، اونچا- نيچا

नाहोसा *ص.نب.* 1. थका हुआ, थका मांदा 2. असफल, तंगहाल

ناهوسا ۱. تهکا هوا، تهکا مانده ۲. اسپهل، تنگ حال،

नाहाल *ص.نر.م.ج.* अनमोल, बेशक़ीमती

نایاب انمول، بيش قيمتي

नायब *نر.م.* प्रतिनिधित्व करने वाला, सहायक

نايب پرتي نيدهتو کرني والا، سهايک

नायबुल हुकूमः *نر.م.* स्थानापन्न, गवर्नर, राज्यपाल; शासक

نايب الحكومه ستهاناپن، گورنر، راجی پال؛ شاسک

नायबुससल्तनः *نر.م.* 1. वाइसराय 2. प्रतिनिधि

نايب السلطنه ۱. وائسرای ۲. پرتينيدهي

नाइट्रोजन गैस *نر.م.* नाइट्रोजन नाइट्रोजन गैस

نايټروجن نايټروجن گيس

नाइजेरिया *ښځ.م.* नाइजीरिया एक अफ्रीकी देश

نايجريا نايجيريا ايک افريقي ديس

नायक *نر.م.* संरक्षक सنرکشک

نايک

नायणः *ښځ.م.* नाई की पत्नी نائي کي پتني

نايڼه

नबात *نر.م.* पेड़-पौधा پيړ پودها

نبات

नबात *نر.م.ج.* मिसरी مسري

نبات

नबात पेज़ंदनः *ښځ.م.* वनस्पति विज्ञान

نبات پېژندنه ونسپتي وګيان

नबाती *ص.نب.* वनस्पति, पौधा ونسپتي، پودها

نباتي

नब्ज़ *نر.م.* नब्ज़, स्पंद نبض، سپند

نبض

नबुव्वत *نر.م.* पैगंबरी, पैगंबरी काम پيغمبري، پيغمبري کام

نبوت

नबूग़ *نر.م.* प्रतिभा پرتيبها

نبوغ

نبوي नबवी *ص.نب.* पैगंबरी, नबी से संबंध रखने वाले

پیغنبري، نبي سي سنبندھ رکھني والي

نبي नबी *نر.م.* नबी, पैगंबर نبي، پیغنبر

نپټون निपटून *نر.م.* वरुण ग्रह وروڼ ګره

نتکی नतकइ *ښځ.م.* नथिया, नथ نتهيا، نتھ

نټل नतल *مص.مت.* लूटना, विनाश करना, बरबाद करना, संतप्त करना

لوټنا، ویناش کرنا، برباد کرنا، سنتپت کرنا

نټلی नतलै *ص.نر.م.* दुखी, लुटा हुआ, पीड़ित

دکھي، لټا هوا، پیړت

نټه नतः *ښځ.م.* 1. नथ, नथिया 2. ऊँट का नकेल

۱. نتھ، نتهيا ۲. اونټ کا نکېل

نتیجه नतीजः *ښځ.م.* परिणाम پرینام

نټ नट *نر.م.* 1. नट- पैंच 2. मदारी, जादूगर 3. ठग, धोखेबाज

۱. نټ- پینچ ۲. مداري، جادوګر ۳. ټهګ، دهوکهباز

نټه नटः *ښځ.م.* 1. इनकार 2. प्रत्याहार, पीछे खींचना

۱. انکار ۲. پرتیاهار، پیچهي کهینچنا

نټر नसर *نر.م.* गद्य ګدی

نجابت नजाबत *نر.م* उच्चता, श्रेष्ठता اچّتا، شرېټتا

نجات नजात *نر.م.* मुक्ति, मोक्ष, बचाव مکتي، موکش، بچاو

نجار नजार *نر.م.* बढ़ई برئي

نجاري नजारी *ښځ.م.* बढ़ईगिरी برئي ګیري

نجاست नजासत *نر.م.* गंदगी, मैल, नापाकी

ګندګي، میل، ناپاکي

نجتل नजतल *مص.ل.* रोपना, दबाना, गाड़ना

روپنا، دبانا، ګاړنا

نجس नजस *ص.نر.م.ج.* गंदगी, मैल, गँदला, नापाक

ګندګي، میل، مردار، ګندلا، ناپاک

نجل नज्जल *ښځ.م.* मँगेतर, वागदत्ता लड़की, वह लड़की जिसकी मंगनी हो चुकी हो

منګېتر، واګدت لرکي، وه لرکي جس کي منګني هوچکي هو

نجلکی नज्जलकइ *ښځ.م.* लड़की, बालिका, बेटी, पुत्री

لرکي، بالیکا، بېټي، پتري

نجلی नज्जलइ *ښځ.م.* लड़की, बालिका, बेटी, पुत्री

لرکي، بالیکا، بېټي، پتري

نجوم नुजूम *نر.م.* ज्योतिष, ग्रह-नक्षत्रों आदि का शास्त्र

جیوتش، ګره - نکشترون آدي کا شاستر

نجومي नुजूमी *ص.نب.* ज्योतिषी, ज्योतिष शास्त्र का ज्ञाता, दैवज्ञ

جیوتشي، جیوتش شاستر کا ګیاتا، دیوګیی

نجونه नजूनः *ښځ.م.* लड़कियाँ, बालिकाएँ, बेटियाँ, पुत्रियाँ

لرکیان، بالیکائین، بېټیان، پتریان

نجوني नज्जूनी *ښځ.م.* लड़कियाँ لرکیان

نجیب नजीब *ص.نر.م.ج.* महान, भव्य, कुलीन

مهان، بهبی، کلین

نچور निचोर *ص.نر.م.* 1. निचोड़ (रस) 2. खुलासा

۱. نچوړ(رس) ۲. خلاصه

نچورول निचोरवल *مص.مت.* निचोड़ना, गारना

نچوړنا، ګاړنا

نچور निचोड़ *ص.نر.م.* (रस) निचोड़ نچوړ(رس)

نچول नचवल *مص.مت.* नचाना, नचवाना نچانا، نچوانا

نچه नचः *ښځ.م.* फिरकी, चकरी پهرکي، چکري

نڅا नसा *ښځ.م.* नाच, डांस, नृत्य ناچ، ډانس، نرتی

نڅل नसल *مص.ل.* नचना, डांस करना ناچنا، ډانس کرنا

نڅور नसोड़ *ص.نر.م.* 1. निचोड़ (रस) 2. खुलासा, सारांश, सार

۱. نچوړ(رس) ۲. خلاصه، سارانش، سار

نڅورول नसोड़वल *مص.مت.* निचोड़ना, कपड़ा गारना

نچوړنا، کپړا ګانا

نڅول नसवल *مص.مت.* नचाना نچانا

نڅونکی नसूनकै *نر.م.* नृतक, डांसर, नाचनेवाला

نرتک، ډانسر، ناچني والا

نڅی नसइ *ښځ.ج.* तार, ऊन की पतली रस्सी

تار، اون کي پتلي رسّي

نخْبدل नसेदल *مص.ل.* नृत्य करना, नाचना
نرتی کرنا، ناچنا

نحس नहस *ص.بنر.م.ج.* अशुभ, अमंगल
اشبھ، امنگل

نحو नहव *ښځ.م.* वाक्यविन्यास, वाक्य-विज्ञान
واکیی ونیاس، واکیی وگیان

نحوست नहूसत *نر.م.* दुर्भाग्यपूर्ण, अशुभता, अमंगल कारी
دربھاگیی پورن، اشبھتا، امنگل کاری

نخ नख़ *نر.م.* 1. शराब पेरना 2. कच्चा रेशम, रेशम का तार
۱. شراب پیرنا ۲. کچّا ریشم، ریشم کا تار

نخاس नख़ास *نر.م.* मवेशी बाजार, मवेशी हाट
مویشي بازار، مویشي ھاٹ

نخچه नख़्चः *ښځ.م.* नक्शा, मानचित्र
نقشه، مان چتر

نخره नख़रः *ښځ.م.* नाज-नखरा, नखरेबाजी, अदा
ناز نخره، نخري بازي، ادا

نخښ नख़ख़ *نر.م.* मांस निकालने वाला काँटा, चमचा, डोई
مانس نکالني والا کانټا، چمچا، ډوئي

نخشه नख़्शः *ښځ.م.* नक्शा, मानचित्र
نقشه، مانچتر

نخښه नख़ख़ः *ښځ.م.* निशान, चिह्न
نشان، چھنّه

نخود नख़ख़द *نر.م.* चना
چنا

نخود नख़ख़द *نر.م.* लगभग एक ग्राम के 1/5 के बराबर वजन की एक इकाई
لگ بھگ ایک گرام کي ۵/۱ کي برابروزن کي ایک اکائي

نخودي नख़ूदी *ص.نب.* चने के रंग का
چني کي رنگ کا

نخولبدل नख़ूलेदल *مص.ل.* 1. जिज्ञासु होना, जानने का इच्छुक होना, ज्ञानार्थी 2. कुढ़ना 3. सदमे को छुपाए रखना, सदमा सहना
۱. جگیاسو ھونا، جاننی کا ایچھوک، گیانارتھي۲. کڑھنا ۳. صدمي کو چھپایي رکھنا، صدمه سھنا

نخي नख़ी *ص.نب.* सूती कपड़ा
سوتي کپڑا

ندا निदा *ښځ.م.* बुलावा, पुकार
بلاوا، پکار

نداپ नदाप *نر.م.* धुनिया
دھنیا

نداف नदाफ़ *نر.م.* धुनिया
دھنیا

ندرور नद्रूर *ښځ.م.* ननद, पति की बहन
نند،پتي کي بھن

نذر नज़र *نر.م.* चढ़ावा, भेंट
چڑھاوا، بھینٹ

نذرانه नज़रानः *ښځ.م.* 1. चढ़ावा, मानी हुई चीज, भेंट, तोहफा 2. मुंह दिखाई में दी गई वस्तु
۱. چڑھاوا، مانی ھوئي چیز بھینٹ،تحفه ۲. منھ دکھائي مین دی گئي وستو

نر नर *ص.نر.م.* 1. पुरुष, मर्द, नर 2. मानवीय, बहादुर
۱. پروش، مرد. نر ۲. مانویی، بھادر

نرخ नर्ख़ *نر.م.* 1. कीमत, दर, मूल्य 2. प्रथा, रिवाज
۱. قیمت، در،مولیی ۲. پرتھا، رواج

نرخنامه नर्ख़नामः *ښځ.م.* मूल्य सूची
مولیی سوچي

نرس नर्स *نر.م.* नर्स, परिचारिका
نرس، پریچاریکا

نرسنگ नर्सिंग *نر.م.* उपचर्या
اوپچریا

نرسوی नर्सवय *نر.م.* 1. जंगली अनार 2. धूप 3. ताम्र
۱. جنگلي انار ۲. دھوپ ۳. تامر

نرښځی नरख़ज़ै *نر.م.* 1. स्त्रैण, जनाना, हिजड़ा 2. उभयलिंग
۱. سترین، زنانه، ھجرا ۲. اوبھیلینگ

نرکټا नरकट *نر.م.* बड़ा बकरा
برا بکرا

نرکښ नरकख़ *نر.م.* पहाड़ी बकरा, रेवड़ के आगे चलने वाला
پھاڑي بکرا، ریوڑ کي اگي چلني والا

نرکی नरकै *ص.نر.م.* पतला, कोमल
پتلا، کومل

نرګاړی नरगाड़ै *ص.نر.م.* 1. पुरुष, आदमी, मर्द, नर 2. मानव
۱. پروش، آدمي، مرد، نر ۲. مانو

نرګس नर्गिस *نر.م. ج.* नर्गिस फूल
نرگس پھول

نرګوسه नरगूसः *ښځ.م.* अनार पेड़
انار پیڑ

نرګوښ नरगोख़ *نر.م.* बंसी
بنسي

نرلوځ नरलोख़ *نر.م.* नरकट, नरकल
نرکٹ، نرکل

نرم नरम *ص.نر.م.ج.* नर्म, मुलायम
نرم. ملایم

نرم طبیعت नरमतबीयत *ص.نب.* नर्म स्वभाव
نرم سوبھاو

نرمول *مص.مت.* नर्मवल नर्म करना, मुलायम करना
نرم كرنا، ملايم كرنا

نرمي *ښځ.م.* नर्मी नर्मी, मुलायमत
نرمي، ملايمت

نرمی *ښځ.م.* नर्मइ लोलकी (कान का निचला भाग), लललरी, कान की लौ
لولكي (كان كا نچلا بهاگ)، للري، كان كي لو

نروب *ص.نر.م.* नरोब पतला, जल मिश्रित
پتلا، جل مشرت

نروڅکی *ص.نر.م.* नरोस्कै पतला; महीन, नाजुक
پتلا ؛ مهين، نازک

نری *ص.نر.م.* नरै पतला; कोमल, सौम्य, मृदुल
پتلا؛ كومل، سومی، مردل

نری رنځ *نر.م.* नरैरंज क्षयरोग, तपेदिक, टीबी
شی روگ، تپيدق، تي بي

نریملا *ښځ.م.* नरइमला 1. पतली कमर 2. लंगोटी
١. پتلي كمر ٢. لنگوتي

نرینه *نر.ج.* नरीन नर, पुल्लिंग نر،پولنگ

نړۍ *نر.م.* नड़इ जरीब का एक चौथाई भाग, माप
جريب كا ايک چوتهائي بهاگ، ماپ

نړا *ښځ.م.* नड़ा रेंकना, गधे की रेंग, गधे की आवाज
رينكنا، گدهي كي رينک، گدهي كي آواز

نړانده *ښځ.م.* नड़ानद खंडहर, वीराना کهنډر، ويرانه

نړک *نر.م.* नड़ग वीरान, खंडहर, बियाबान; मरुस्थल, मरुभूमि
ويران، کهنډر، بيابان؛ مروستهل، مروبهومي

نړل *مص.ل.* नड़ल रेंकना رينكنا

نړول *مص.مت.* नड़वल ध्वस्त करना, गिरा देना, नष्ट करना
دهوست كرنا، گرادينا، نشت كرنا

نړۍ *ښځ.م.* नड़इ दुनिया, विश्व, जगत, संसार
دنيا، وشو، جگت، سنسار

نړېدل *مص.ل.* नड़ेदल ध्वस्त होना, समाप्त होना, नष्ट होना
دهوست هونا، سماپت هونا، نشت هونا

نړیوال *ص.نر.م.ج.* नड़इवाल अंतरराष्ट्रीय انترراشتريه

نزاع *ښځ.م.* निज़ा ع विवाद, कलह, झगड़ा ويواد، كله، جهگړا

نزاکت *نر.م.* नज़ाकत 1. बारीकी 2. कोमलता, नाजुक 3. अतिसंवेदनशीलता
١. باريكي ٢. كوملتا، نازک ٣. اتي سندوبدنشيلتا

نزله *ښځ.م.* नज़ल: زکام, سردي

نزله *ښځ.م.* नज़ल: खोपड़ी के आगे का भाग
كهوپړي كي اگي كا بهاگ

نزول *نر.م.* नुज़ूल 1. अवतरण, उतार, नीचे आना 2. आँख का पानी 3. सरकारी जमीन
١. اوترن، اتار، نيچي آنا ٢. آنكهـ كا پاني ٣. سركاري زمين

نزولي *ص.نب.* नुज़ूली گرتا هوا گرتا هوا

نژاد *نر.م.* निज़ाद जाति, वंश جاتي، ونش

نژادي *ص.نب.* निज़ादी जातीय, जातिगत جاتيی، جاتيگت

نژدی *ص.نب.* निज़दे निकट, नजदीक, समीप نكټ، نزديک، سميپ

نژدیوالی *نر.م.* निज़देवाले नजदीकी, निकटता, समीपता
نزديكي، نكټتا، سميپتا

نږدی *ص.نب.* निगदे निकट, नजदीक, समीप نكټ، نزديک، سميپ

نږل *مص.ل.* न्गाल छींकना چهينكنا

نږور *ښځ.م.* नगोर बहू, वधू, दुल्हन, बेटे की पत्नी
بهو، ودهو، دلهن، بيټي كي پتني

نږندي *ښځ.م.* नगंदी नगंदी बहुएँ بهوئين، نږور کا बहुवचन का بهو وچن

نږی *نر.م.* नगै छींक چهينک

نس *نر.م.* नस उदर, पेट ادر، پيټ

نساجي *ښځ.م.* नसाजी वस्त्र, कपड़े का काम وستر، كپړي كا كام

نسائي *ښځ.م.* निसाई स्त्री रोग- विज्ञान, स्त्रैणिकी, महिलाओं से संबंधित
ستري روگ وگيان، ستری نيکي، مهيلاؤن سي سنبندهت

नसब *نر.م.* वंशावली, वंशक्रम, खानदान
ونشاولي، ونشكرم، خاندان

निसबत *نر.م.* 1. संबंध 2. अनुपात 3. संदर्भ 4. बराबरी
١. سنبندھ ٢. انوپات ٣. سندربھ ۴. برابري

निसबतन *ق.* अपेक्षाकृत اپیکشاکرت

नसबनामा *ښځ.م.* वंशावली, वंशक्रम
ونشاولي، ونش كرم

निसबी *ص.نب.* संबंधी سنبندھي

नसबी *ص.نب.* वंश, वंश विषयक
ونش، ونش وشيک

निसबीयत *نر.م* सापेक्षतावाद, आपेक्षिकता, आपेक्षिकतावाद
ساپيكشتاواد، آپيكشتا، آپيكسكتا واد

नसपड़सै *ص.نر.م.* पेटू, खाऊ پیٹو، کھاؤ

नसतरन *نر.م.ج.* एक प्रकार का जंगली गुलाब
ایک پرکار کا جنگلي گلاب

नसतालीक़ *نر.م.* लिखने की शैली फारसी में
لکھني کي شيلي فارسي مين

नस्तः *ف.* नही है, कुछ नही है نہين ھی، کچھ نھی ھی

नसज *نر.م.* ऊतक, तंतु –विन्यास, मांसपेशी की सब से छोटी बुनावट
اوتک، تنتو-ونياس، مانسپيشي کي سب سي چھوتي بناوٹ

नसख़ *نر.م.* लिखने की शैली अरबी और पश्तो में
لکھنے کي شيلي عربي اور پشتو مين

नसख़ोगै *نر.م.* उदर, पेट का दर्द, पेचिश
اودر،پيٹ کا درد، پيچش

नसख़ोगै *نر.م.* पेट के दर्द से ग्रसित پیٹ کي درد سي گرست

नुस्ख़ः *ښځ.م.* 1. नुस्खा 2. हस्तलिपि 3. किताब 4. वह कागज जिस पर डॉकटर दवाएँ लिखता है
١. نسخه ٢. هستليپي ٣. كتاب ۴. وه كاغذ جس پر ڈاكٹر دوائين لكهتا هی

नसरीन *نر.م.* जंगली गुलाब جنگلي گلاب

नसक *نر.ج.* मसूरदाल

नसकोर *ص.نر.م.* उलटा, विपरीत, औंधा
الٹا، وپريت، اوندھا

नसकोरवल *مص.مت.* उलटा करना, औंधा करना, गिरा देना
الٹا كرنا، اوندھا كرنا، گرادينا

नसकोरेदल *مص.ل.* औंधा किया जाना, विपरीत किया जाना, गिराया जाना
اوندھا كيا جانا، وپريتكيا كيا جانا، گرايا جانا

नसकीर *نر.م.* संबंधी, दोस्त, सहपाठी
سنبندھي، دوست، سهپاٹھي

नसल *نر.م.* प्रजनन, वंश
پرجنن، ونش

नसलगीरी *ښځ.م.* प्रजनन, संतान उत्पत्ति
پرجنن،سنتان اوتپتّي

नसनासतः *ښځ.م.* अतिसार, दस्त, प्रवाहिका
اتيسار، دست، پرواهيكا

नसवार *نر.ج.* नास, नसवार, नस्य, तंबाकू की तरह नशे के लिए सूँघते और खाते हैं
ناس، نسوار، نسی، تنباكو كي طرح نشي كي ليي سونگھتي اور كھاتي هين

नसवारी *ص.نب.* नसवार प्रयोग करने का आदी, नसवार प्रयोग करने वाला
نسوارپريوگ كرني كا عادي، نسوار پريوگ كرني والا

नसवारी *ص.نب.* नसवार के रंग का, भूरा
نسوار كركي رنگ كا، بھورا

नसवर *ص.نر.م.* पेटू, खाऊ پیٹو، کھاؤ

नसीम *نر.م.* समीर, पवन سمير، پون

नसीयः *ښځ.م.* उधार, कर्ज़ اودھار، قرض

नशात *نر.م.* प्रवर्तन; आरंभन, उत्पत्ति; पैदाइश, नई जिंदगी
پروتن؛ آرنبھن، اتپتّي؛ پيدايش، نئی زندگي

नशास्तः *ښځ.م.* स्टार्च, कलफ, माँड़ी
استارچ، كلف، مانڑي

नशात *نر.م.* सुख, आराम, आनंद, खुशी
سكھ، آرام، آنند، خوشي

نشان निशान *نر.م.* चिह्न, निशान, लक्षण
چهن، نشان، لکشن

نشانه निशानः *ښځ.م.* 1. संकेत, सूचक, चिह्न 2. निशान, लक्ष्य
۱. سنکېت، سوچک،چهن ۲. نشانه، لکشیه

نشاني निशानी *ښځ.م.* 1. संकेत, निशान 2. निशानी, लक्ष्य 3. यादगार 4. पता
۱. سنکېت، نشان ۲. نشاني، لکشی ۳. یادګار ۴. پتا

نشایسته नशायस्तः *ښځ.م.* स्टार्च, कलफ, माँड़ी
استارچ، کلف، مانړي

نشت नश्त *نر.م.* अस्तित्वहीन, अनस्तित्व; जो अस्तित्व में न हो
استتوهین، ان استتو؛ جواستتومین نه هو

نشتر निश्तर *نر.م.* छुरिका, नश्तर چهوریکا، نشتر

نشتمن नश्तमन *ص.نر.م.* दरिद्र, गरीब دردر،غریب

نشتوالی नश्तवली *نر.م.* 1. अनस्तित्व, अस्तित्वहीन 2. दरिद्रता
۱. انستتو، استتوهین ۲. دردرتا

نشتوکی नश्तूकै *نر.م.* कंजूस, मक्खीचूस
کنجوس، مګهی چوس

نشته नस्तः *ف.* नहीं है نهین هی

نشر नशर *نر.م.* 1. प्रसारण 2. प्रेषण ۱.پرکاشن۲.پرېشن

نشرات नशरात *نر.ج.* प्रकाशन پرکاشن

نشرول नशरवल *مص.مت.* प्रकाशित करना, प्रचारित करना, फैलाना, जारी करना
پرکاشت کرنا، پرچارت کرنا، پهیلانا، جاري کرنا

نشریات नशरीयात *نر.ج.* प्रकाशन پرکاشن

نشریه नशररीयः *ښځ.م.* 1. प्रकाशन 2. पत्रक, विज्ञापन
۱. پرکاشن ۲. پترک، وګیاپن

نشمه नशमः *ښځ.م.* नाज़, नखरा, अदा ناز، نخره، ادا

نشو नश्व *ښځ.م.* वर्धन, विकास, वृद्धि
وردهن، وکاس، وردهي

نشه नशः *ښځ.م.ص.* 1. उल्लास, प्रहर्ष 2. नशा, मस्ती, बेहोशी 3. गरूर, घमंड
۱. اولاس، پرهرش ۲. نشه، مستي، بېهوشي ۳. غرور، ګهمنډ

نښان नुखान *نر.م.* चिह्न, प्रतीक, निशान; झंडा
چهن، پرتیک، نشان؛ جهنډا

نښانه नुखानः *ښځ.م.* चिह्न, निशान, प्रतीक, लक्ष्य
چهن، نشانه، پرتیک، لکشیی

نښاني नुखानी *ښځ.م.* 1. प्रतीक, निशान, लक्ष्य 2. पता
۱. پرتیک، نشانه، لکشیه ۲. پتا

نښتر नख़तर *نر.م.* देवदार, चीड़
دیودار، چیړ

نښتل नुखतल *مص.ل.* 1. चुभना 2. मिलना, चिपकना 3. एक साथ होना 4. बंद होना, फँसना 5. शुरू होना 6. झगड़ना
۱. چبهنا ۲. ملنا، چپکنا ۳. اېک سانه هونا ۴. بند هونا، پهنسنا ۵. شروع هونا ۶. جهګړنا

نښته नख़तः *ښځ.م.* टक्कर, भिड़ंत; लड़ाई, झगड़ा, तूतू मैंमैं, तकरार
ټکر، بهړنت؛ لړائي، جهګړا، توتو مېن مېن، تکرار

نښتېځل नख़तेज़ल *مص.مت.* निचोड़ना, दबाकर पानी निकालना
نچوړنا، دباکرپاني نکالنا

نښلول नख़लवल *مص.مت.* 1. घुसेड़ना; चिपकाना, जोड़ना 2. प्रारंभ करना, आरंभ करना, झगड़ा करना
۱. ګهسېړنا، چپکانا، جوړنا ۲. پرارنبهـ کرنا، آرنبهـ کرنا، جهګړا کرنا

نښلېدل नख़लेदल *مص.ل.* 1. चुभना 2. मिलना, चिपकना 3. एक साथ होना 4. बंद होना, फँसना 5. शुरू होना 6. झगड़ना
۱. چبهنا ۲. ملنا، چپکنا ۳. اېک سانه هونا ۴. بند هونا، پهنسنا ۵. شروع هونا ۶. جهګړنا

نښه नख़ः *ښځ.م.* चिह्न, प्रतीक, निशान
چهن، پرتیک، نشان

نص नस *نر.م.* मूल-पाठ; साफ बात
مول پاټهـ، صاف بات

نصاب निसाब *نر.م.* 1. पाठ्यक्रम 2. सीमा, सीमा बद्ध 3. वह माल जिस पर जकात देना जरूरी है
۱. پاټهی کرم ۲. سیما،سیمابدهـ ۳. وه مال جس پرزکات دېنا ضروري هی

نصارا नसार *نر.ج.* ईसाई, मसीही عیسائي، مسیحی

نصب العين उद्देश्य, लक्ष्य, नीति *नर.म.* نسبُلعَين ادّېشى، لكشى، نيتي

نصبول लगाना; खड़ा करना *مص.مت.* نسبوَل 1. لگانا؛ كهڑا كرنا، گاڑنا ٢. نيوكت كرنا 2. नियुक्त करना

نصف النهار याम्योत्तर रेखा, *نر.م.* نِسفُنّهار 1. ياميوتّر ريكها، مېرېدين، مدهياهن دوپهر मेरीडियन 2. मध्याह्न, दोपहर

نصوار नसवार, नस्य, तंबाकू की तरह *نر.ج.* نسوَار नशे के लिए सूँघते और खाते हैं

نسوار، نسى، تنباكو كي طرح نشي كي ليي سونگهتي اور كهاتي هين

نصوص मूल पाठ, साफ बात *نر.ج.* نُسُوص

مول پاټه، صاف بات

نصيب भाग्य, किस्मत *نر.م.* نسِيب بهاكى، قسمت

نصيحت सलाह, परामर्श, नसीहत *نر.م.* نسِيحَت

صلاح، پرامرش، نصيحت

نطاق बोलने वाला, प्रवक्ता, वक्ता, समाचार पढने वाला *نر.م.* نتاق़

بولني والا، پروكتا،وكتا، سماچار پڑهني والا

نطفه शुक्राणु, शुक्र *مُبَحَّ.م.* شُكرانو، شكر :نُـطـفَـه

نطق भाषण, व्याख्यान *نر.م.* نُـطـق़ بهاشن، وياكهيان

نظارت पर्यवेक्षण, निरीक्षण *نر.م.* نظَارَت پريوېكشن، نريكشن

نظافت सफाई, स्वच्छता *نر.م.* نِظَافَت صفائي، سوكشتا

نظام प्रणाली, पद्धति, व्यवस्था *نر.م.* نِظَام پرنالي، پدّهتي، ويوستها

نظام لمرنى सौर प्रणाली *نر.م.* نِظَام لمَرنَى سور پرنالي

نظام عصبي तंत्रिका-तंत्र *نر.م.* نِظَام عَصَبي تنتريكا- تنتر

نظامي फौजी, सैनिक *ص.نر.م.* نِظَامي فوجي، سينک

نظر दृष्टि, अवलोकन, दर्शन, निगाह *نر.م.* نَظَر 1. درشتي، اولوكن، درشن، نگاه ٢. ويچار،مت، راي ٣. سنبندهـ 2. विचार, मत, राय 3. संबंध

نظريند निगरानी, अंदर रखना, कैद *ص.نر.م.* نظَرَبَند رخنا, वह व्यक्ति जो निगरानी में हो

نگراني، اندر ركهنا، قيد ركهنا، وه ويكتي جو نگراني مېن هو

نظري सैद्धांतिक, अव्यावहारिक, खयाली, काल्पनिक *ص.نب.* نَظَري

سيدهانتک، اوياوهارک، خيالي ، كالپنک

نظريه विचार, मत, राय, सुझाव *مُبَحَّ.م.* نَظَرِيَه:

ويچار، مت، راى، سجهاو

نظم 1. कविता, पद्य 2. व्यवस्था, क्रम, नियमितता *نر.م.* نَظم

١. كويتا، پدهـ ٢. ويوستا، كرم، نيمتتا

نظير बराबर, समान; उदाहरण, मिसाल, नमूना *نر.م.* نَظِير

برابر، سمان؛ اداهرن، مثال، نمونه

نعت कविता या नात जिसमें पैगंबर मुहम्मद की प्रशंसा होती है *نر.م.* نا‍ٔـعَت

كويتا يا نعت جسمېن پيغمبرمحمد كي پرشنساهوتي هى

نعش शव, लाश *نر.م.* نا‍ٔـعُش شو، لاش

نعل नाल घोड़े की. *نر.م.* نا‍ٔـعَل نعل گهورى كي

نعلبند नालबंदी *نر.م.* نا‍ٔـعَلبَندي نعلبند

نعمت उपहार, भेंट, ईश्वरीय वरदान *نر.م.* نِعـمَت

اوپهار، بهېنټ، ايشورى وردان

نعلبكى तश्तरी *نر.م.* نا‍ٔـعَلبَكِى تشطري

نغاره नगाड़ा, नक्कारा *مُبَحَّ.م.* نَغَّارَه: نگارا، نقاره

نغارگى रजाई पुराने वस्त्र की, दुलाई *مُبَحَّ.م.* نَغَّاڑگِى

رضائى پراني كپړي كي، دلائي

نغارل 1. लपेटना, मोड़ना, तह करना 2. छोटा करना *مص.مت.* نَغَّاڑَل

١. لپېټنا، مورنا، تهه كرنا ٢. چهوټا كرنا

نغد नक़द, नगद *نر.م.* نَغـد نقد، نگد

نغرل निगलना, गटकना *مص.مت.* نَغَرَل نگلنا، گټكنا

نغرى चूल्हा, अंगीठी *نر.م.* نَغَرِى چولها، انگېټهي

نغردل गटकना, निगलना, हड़प कर जाना *مص.مت.* نَغَّڑدَل

گټكنا، نگلنا، هړپ كرجانا

نغبنتل 1. लपेटना, मोड़ना, तह करना 2. छोटा करना *مص.مت.* نغَ‌ٰخَتَل

١. لپيٹنا، مورنا، تهه كرنا ٢. چهوٹا كرنا

نغلاند 1. भूखा, क्षुधित 2. आँख का भूखा, लालची, ख्वाहिशमंद *ص.نر.م.* نغَ‌ٰلَنْد

١. بهوكها، چهودهت ٢. آنكهـ كا بهوكها، لالچي، خواهشمند

نغم सुरंग, बिल *نر.م.* نغَ‌ٰم سرنگ، بل

نغمه संगीत, गीत, राग, गाना *ش.ح.م.* نغَ‌ٰمَهْ

سنگيت، گيت، راگ، گانا

نغن गेहूँ की रोटी *نر.م.* نغَ‌ٰن گيهون كي روتي

نغند हानि, क्षति, नुकसान *نر.م.* نغَ‌ٰنَد

هاني، شتي، نقصان

نغند मीठी रोटी के प्रकार, केक, तेल लगी हुई रोटी *نر.م.* نغَ‌ٰنْد

ميٹهي روتي كي پركار، كيك، تيل تيل لگي هوئي روتي

نغوتل 1. भड़काना, बरगलाना 2. सुनना, किसी के कान तक बात पहुँचाना 3. इशारा करना *مص.ل.* نغَ‌ٰوتَل

١. بهڑكانا، برغلانا ٢. سنانا،كسي كي كان تك بات پهونچانا ٣. اشاره كرنا

نغوته संकेत, इशारा; भड़काना, बरगलाना *ش.ح.م.* نغَ‌ٰوتَهْ

سنكيت، اشاره؛ بهڑكانا، برغلانا

نغور अर्थदंड, जुर्माना *نر.م.* نغَ‌ٰوُڑ

ارتهـ دنڈ، جرمانه

نغوڑل ध्यान देना, ध्यान से सुनना *مص.ل.* نغَ‌ٰوَڑَل

دهيان دينا، دهيان سي سننا

نغول नाली, मोरी *نر.م.* نغَ‌ٰوَل

نالي، موري

نفاست 1. नफासत 2. उत्कर्ष 3. शुद्धता 4. अच्छाई *نر.م.* نَفاسَت

١. نفاست٢. اتكرش٣. شدهتا ۴. اچّهائي

نفاق 1. विभाजन, विभेद, शत्रुता 2. मतभेद, फूट, छिपी दुश्मनी *نر.م.* نِفاق

١. وبهاجن، وبهيد، شتروتا ٢. متبهيد، پهوٹ، چهپي دشمني

نفت पेट्रोलियम, तेल *نر.ج.* نَفْت

پيٹروليم، تيل

نفتالين नेफ्थेलीन *نر.ج.* نَفْتالين

نيفتهيلين

نفخ फुलाव, बढ़ाव, उभार, सूजन *نر.م.* نَفْخ

پهولاؤ، بڑهاؤ، ابهار، سوجن

نفر व्यक्ति, मानव, आदमी *نر.م.* نَفَر

ويكتي، مانو، آدمي

نفرت द्वेष, घृणा, नफरत *نر.م.* نَفْرَت

دوپش، گهرنا، نفرت

نفرين घृणा, शाप, निंदनीय *نر.م.* نَفْرين

گهرنا، شاپ، نندنيي

نفس 1. जान, आत्मा, वजूद 2. मूल, असल, हकीकत 3. खुलासा, सारांश 4. बदन 5. विषय, वासना, कामुकता, कामवासना *نر.م.* نَفْس

١. جان، آتما، وجود ٢. مول، اصل، حقيقت ٣. خلاصه، سارانش ۴. بدن ۵. وشي، واسنا، كامكتا، كام واسنا

نفس 1. साँस, श्वसन 2. क्षण, पल *نر.م.* نَفَس

١. سانس، شوسن ٢. شن، پل

نفساني 1. कामुक 2. संवेदी, लंपट *ص.نب.* نَفْساني

١. كامك ٢. سنوبدي، لنپٹ

نفع लाभ, फायदा *ش.ح.م.* نَفْع

لابهـ، فائده

نفقه निर्वाह- व्यय, संभरण, घर का खर्च, बाल बच्चों का खर्च *ش.ح.م.* نَفَقَه

نرواه- ويي، سنبهرن، گهر كا خرچ، بال بچّون كا خرچ

نفوذ प्रभाव, असर نر.م. نُفُوذ

پربهاو، اثر

نفوس जनसंख्या, आबादी *نر.ج.* نُفُوس

جنسنكهيا، آبادي

نفوس شمرنه जनगणना, मर्दुमशुमारी *ش.ح.م.* نُفُوسشمِرنه

جنگنا، مردم شماري

نفي नकार, इंकार, प्रतिवाद *ش.ح.م.* نَفْي

نكار، انكار، پرتيواد

نفيس बहुमूल्य, कीमती, अनमोल *ص.نر.م.ج.* نَفيس

بهومولي، قيمتي، انمول

نقاب मुखावरण, नकाब *نر.م.* نِقاب

مكهاورن، نقاب

نقاد आलोचक, समीक्षक *نر.م.* نَقّاد

آلوچک، سميكشک

نقاش चित्रकार, रंगचित्रक *نر.م.* نَقّاش

چتركار، رنگچترک

نقاشي चित्रकारी, रंग-चित्र, चित्रकला *ش.ح.م.* نَقّاشي

چتركاري، رنگ چتر، چتر كلا

نقاضت نक़ाज़त *نر.م.* विरोध, प्रतिरोध, अंतर्विरोध
وروده، پرتيروردهـ، انتر وروده

نقاهت نक़ाहत *نر.م.* कमज़ोरी کمزوري

نقب नक़ब *نر.م.* बिल, सुरंग بل،سرنگ

نقد नक़्द *نر.م.* नगद, नकद نگد، نقد

نقرس नक़रिस *نر.م.* वात रोग, गठिया, संधिवात
وات روگ، گهنٹيا، سندهی وات

نقره नुक़रः *ښځ.م.* चाँदी, रजत چاندي، رجت

نقش नक़श *نر.م.* 1. चित्र 2. मुहर, ठप्पा 3. नक्काशी 4. रूपरेखा, ढाँचा 5. भूमिका 6. असर 7. जादू, मंतर, टोटका
١. چتر ٢. مهر، ٹهپّا ٣. نقاشي ۴. روپ ريکها، ڈهانچا ۵. بهوميکا ۶. اثر ٧. جادو منتر، ٹوٹکا

نقشه नक़्शः *ښځ.م.* 1. मानचित्र 2. योजना, परियोजना.
١. مان چتر ٢. يوجنا، پريوجنا

نقشه کشي नक़्सः कशी *ښځ.م.* मानचित्रकारी, मानचित्र बनाना
مانچتر کاري، مانچتر بنانا

نقص नक़्स *نر.م.* क्षति, क्षय, हानि شتی،شی،هاني

نقصان नुक़्सान *نر.م.* क्षति, क्षय, हानि. شتي، شی، هاني

نقطه मुक़्तः *ښځ.م.* बिंदु بندو

نقل नक़ल *نر.م.* 1. नीति कथा, किस्सा 2. प्रतिकृति, नकल 3. स्थानांतरित, तबादला, एक जगह से दूसरी जगह जाना 4. एक कागज़ से दूसरे कागज़ पर लिखना
١. نيتي کتها، قصه ٢. پرتيکرتي، نقل ٣. ستهانانترک ، تبادلا ، ايک جگه سي دوسري جگه جانا ۴. ايک کاغذ سي دوسري کاغذ پر لکهنا

نقل नुक़ुल *نر.م.ج.* मिष्ठान्न, मिठाई, एक प्रकार की खानेवाली चीज
مشتهانن، متهائي، ايک پرکار کي کهاني کي چيز

نقلول नक़लवल *مص.مت.* 1. स्थानांतरित करना 2. नकल करना
١. ستهانانترت کرنا ٢. نقل کرنا

نقليات नक़लीयात *نر.ج.* 1. परिवहन, ढुलाई का साधन 2. वाहन
١. پريوهن، ڈهلائي کا سادهن ٢. واهن

نقليه وسيلي नक़लीयः वसीले *ښځ.ج.* परिवहन के साधन, ढुलाई के साधन
پريوهن کي سادهن، ڈهلائي کي سادهن

نقيصه नक़ीसः *ښځ.م.* अपूर्ण, त्रुटिपूर्ण, कमजोरी
اپورن، تروتي پورن، کمزوري

نقيض नक़ीज़ *ص.نر.م.ج* परस्पर विरोधी, विरोधात्मक
پرسپرورودهي، وروده‌اتمک

نكاح निकाह *ښځ.م.* विवाह, शादी ويواه، شادي

نكاراگوا निकारागूवा *ښځ.م.* निकारागूवा देश
نکاراگودیش

نكاره नकारः *ص.نب.* निकम्मा; नाकारा, बेकार
نکمّا؛ ناکارا، بيکار

نكته नुकतः *ښځ.م.* 1. सूक्ति 2. बारीकी 3. चुटकुला, गहरी बात
١. سوکتي، باريکي ٢. چٹکلا، گهري بات

نكتايي निकटायी *ښځ.م.* टाई, कंठबंद ٹائي، کنٹهبند

نكريزي नकरीज़ी *ښځ.م.* मेहंदी, हिना مهندي، حنا

نكل नकल *نر.م.* कहानी, किस्सा کهاني،قصه

نگاره निगार: *ښځ.م.* प्रिय, प्रियतम پريی پريتم

نگاسه निगासः *ښځ.م.* महीन आवाज, भिनभिनाहट
مهين آواز، بهنبهناهٹ

نگران निगरान *نر.م.* संचालक, निदेशक, देखभाल करने वाला,चौकीदार, हिफाजत करने वाला
سنچالک، ندیشک، ديکهـ بهال کرني والا، چوکيدار، حفاظت کرني والا

نگسی नग्सै *نر.م.* तुच्छ, नगण्य, ٹچّهـ، نگنی

نگبنی नग्ख़ै *نر.م.* 1. महिलाओं के माथे के दो तरफा गुँधे हुए बाल 2. बुढ़ापा
١. مهيلاؤن کي ماتهي کي دوطرفه گدهي هوئي بال ٢. بوڑهاپا

نگوبی नग्वैबै *نر.م.* तलवार का हत्था, जीन के आगे का उभरा हुआ भाग
تلوار کا هتّها، زين کي آگي کا ابهراهوا بهاگ

نگور नग्वर *ښځ.م.* बहु بهو

نگوری नग्वैड़ै *نر.م.* खीरा-ककड़ी की जाति का एक फल
کهيرا- ککڑي کي جاتي کا ايک پهل

نگوس नगोस *نر.م.* चित्र, फोटो, फिल्म चित्र، فوتو، فلم

نگوښل न्गूखल *مص.ل.* लंगड़ाना, लंगड़ाकर चलना, लचककर चलना
لنگڑانا، لنگڑا کر چلنا، لچک کر چلنا

نگوښېدل न्गोखेदल *مص.ل.* लंगड़ाना لنگڑانا

نگولی न्गोलै *نر.م.* सालन, खाना, पका हुआ भोजन
سالن، کھانا، پکا ہوا بھوجن

نگه नगः *ص.نب.* शुद्ध, अमिश्रित شدھ، امشرت

نل नल *نر.م.* नल, टोटी نل، ٹوٹي

نلکه नलकः *ښځ.م.* सार्वजनिक नल, लोहे या प्लास्टिक से बना नल, पानी का नल
ساروجنک نل، لوھي یا پلاسٹک سي بنا نل، پاني کا نل

نلګس नलगिस *نر.م.ج.* नरगिस फूल نرگس پھول

نله नलः *ښځ.م.* 1. मूत्रालय 2. मूत्रीय मार्ग
١. مترالی ٢. متریی مارک

نلی नलइ *ښځ.م.* कारतूस, गोली के खोल
کارتوس، گولي کي خول

نلی नलै *نر.م.* जांघ की हड्डी, रान या हाथ की हड्डी
جانگھ کي ھڈي، ران یا ھاتھ کي ھڈي

نم नम *نر.م.* नम, आर्द्र, गीला, तर نم،آدر، گیلا، تر

نمانځل न्मांज़ल *مص.مت.* उत्सव मनाना, त्योहार मनाना, समारोह मनाना
اتسو منانا، تیوھارمنانا، سماروہ منانا

نمانځنه न्मानज़नः *ښځ.م.* 1. उत्सव, त्योहार 2. आदर, सम्मान
١. اتسو، تیوھار ٢. آدر، سمّان

نمایش नमायश *نر.م.* प्रदर्शन, प्रदर्शनी پردرشن، پردرشني

نمایشګاه नमायशगाह *ښځ.م.* प्रदर्शनी स्थल, प्रदर्शन-स्थल, मेला
پردرشني ستھل، پردرشن-ستھل، میلا

نمایشي नमायशी *ص.نب.* 1. आडंबरी 2. भड़कीला, दिखावटी
١. آڈنبري ٢. بھڑکیلا، دکھاوتي

نمایندګي नमायंदगी *ښځ.م.* प्रतिनिधित्व, अगुवाई
پرتینڈھتو، اگوائي

نماینده नमयंदः *ښځ.م.* प्रतिनिधि پرتینیدھي

نمبر नम्बर *نر.م.* संख्या, तादाद سنکھیا، تعداد

نمجن नमजन *ص.نر.م.ج.* नम, आर्द्र, गीला, तर
نم، آدر، گیلا، تر

نمځی निमसै *نر.م.* नमदा, ऊन से बनी कालीन
نمدا، اون سي بني قالین

نمر न्मर *نر.م.* सूर्य, सूरज, रवि سوری، سورج، روی

نمره नुमरः *ښځ.م.* संख्या, तादाद سنکھیا، تعداد

نمري न्मरी *نر.ج.* कपड़ा,वस्त्र کپڑا،وستر

نمړیل न्मरेयल *مص.مت.* खँगालना, प्रक्षालन करना, साफ करना, बर्तन खँगालना, धोना
کھنگالنا، پرکشالن کرنا، صاف کرنا، برتن کھنگالنا، دھونا

نمړل न्मड़ल *مص.ل.* निवाला बनाना, निगलना
نوالابنانا، نگلنا

نمړی न्मड़इ *ښځ.م.* रोटी का कौर, निवाला
روٹي کا کور، نوالا

نمزدک न्मज़दक *نر.م.* मस्जिद مسجد

نمسی न्मसै *نر.م.* पोता, पौत्र, बेटे का बेटा
پوتا، پوتر، بیٹي کا بیٹا

نمک नमक *نر.م.* भोजन, आहार, खाना
بھوجن،آھار، کھانا

نمک حرام नमकहराम *ص.نر.م.ج.* अकृतज्ञ, कृतघ्न, नमकहराम, हराम का खाने वाला; दुष्ट; गद्दार; विश्वासघाती
اکرتگی، کرتگھن،نمک حرام، حرام کا کھاني والا؛ دشت؛ غدار؛ وشواس گھاتي

نمک حلال नमकहलाल *ص.نر.م.ج.* कृतज्ञ, एहसानमंद
کرتگی، احسانمند

نمکدان नमकदान *نر.م.* नमकदान نمکدان

نمله नमलः *ښځ.م.* एक काठी के लिए पैड लगाना.
اېک کاٹھي کي لیي پیڈ لگانا

نمناک नमनाक *ص.نر.م.ج.* नम, आर्द्र, गीला, तर
نم، آدر، گیلا، تر

نمنځل نمنجنول *مص.مت.* उत्सव मनाना, त्योहार मनाना

اتسومنانا، تيوهار منانا

نمو نمُو *ښځ.م.* वृद्धि, विकास وردهي، وكاس

نمود نمود *نر.م.* प्रदर्शन, दिखावा پردرشن، دكهاوا

نمول نمول *مص.مت.* कंघी करना, बाल सँवारना كنكهي كرنا، بال سنوارنا

نمونځ نمُونځ *نر.م.* प्रार्थना, इबादत, नमाज़ پرارتهنا، عبادت، نماز

نمونوي نمونوي *ص.نب.* प्रारूपिक, प्ररूपी, प्रतिरूपी, नमूनवी

پراروپک، پرروپي، پرتيروپي، نمونه

نمونه نمُونه *ښځ.م.ص.* 1. उदाहरण, प्रतिदर्शी 2. विचित्र, विलक्षण, नमूना

١. اداهرن، پرتيدرشي ٢. وچتر، ولكشن، نمونه

نمونيا نمونيا *ښځ.م.* न्युमोनिया, फेफड़ों की सूजन نيومونيا، پهيپهړون كي سوجن

نن نن *ق.* आज, अद्य آج، ادى

ننخره نڼڅړه *نر.م.* चीड़, देवदार چير، دېودار

ننداپ نندارپ *نر.م.* धुनियाँ دهنيان

نندارتون نندارتون *نر.م.* प्रदर्शनी, मेला پردرشني، ميلا

نندارچي نندارچي *نر.م.* दर्शक, प्रेक्षक درشک، پرکشک

نندارغالی نندارغالی *نر.م.* रंगशाला, नाट्यशाला, थिएटर

رنګ شالا، ناټی شالا، تهيټر

ننداره نندارە *ښځ.م.* प्रदर्शन, तमाशा پردرشن، تماشا

نندرور نندرور *ښځ.م.* ननद نند

ننږور ننږور *ښځ.م.* बहू, पुत्रवधू بهو، پتروده‌و

نن سبا نن سبا *ق.* आजकल, वर्तमान काल آجكل، ورتمان كال

ننکه ننکه *ښځ.م.* 1. संरक्षण, बचाव 2. समर्थन 3. आवरण, आच्छादन

١. سنركشن، بچاو ٢. سمرتهن ٣. آورن، اچّهادن

ننګ ننګ *نر.م.* 1. सम्मान, प्रतिष्ठा 2. अपमान, शर्म

١. سمّان، پرتستها ٢. اپمان، شرم

ننګرهار ننګرهار *نر.م.* अफगानिस्तान का एक प्रांत

افغانستان كا ايک پرانت

ننګۍ شپه ننګۍ شپه *ښځ.م.* अर्धरात्रि اردهراتري

ننګوړی ننګوړۍ *نر.م.* अनार انار

ننګول ننګول *مص.مت.* मदद के लिए पुकारना مدد كي لئي پكارنا

ننګه ننګه *ښځ.م.* 1. सम्मान 2. सुरक्षा 3. समर्थन

١. سمّان ٢. سركشا ٣. سمرتهن

ننګیالی ننګیالی *ص.نر.م.* आदरणीय, प्रतिष्ठित, इज्जत आबरू के लिए मर मिट जाना

آدرنيه، پرتشټهت، عزت آبرو كي كئي مرمټي والا

ننني ننني *ص.نر.م.* आधुनिक, आजकल آدهونک، آجكل

ننوائه ننوائه *ښځ.م.* क्षमायाचना, क्षमा प्रार्थना شمايانچنا، شما پرارتهنا

ننوائي ننوائي *ښځ.م.* क्षमा प्रार्थना, क्षमा याचना شما پرارتهنا، شما ياچنا

ننوب ننوب *نر.م.* रिसाव رساو

ننوتل ننوتل *مص.ل.* 1. प्रवेश करना, अंदर जाना 2. शरण लेना

١. پروېش كرنا، اندر جانا ٢. شرن لينا

ننول ننول *مص.مت.* बूंद, बूंद टपकाना بوند بوند ټپكانا

ننووی ننووی *نر.م.* ड्रॉपर ډراپر

ننه ایستل ننه ایستل *مص.مت.* निविष्ट करना, दाखिल करना, घुसेड़ना; रख देना

نوشټ كرنا، داخل كرنا، گهوسړنا؛ ركه ـدينا

ننبدل ننبدل *مص.ل.* बूँद, बूँद टपकाना بوند بوند ټپكانا

نو نو *ق.* तो, तब, फिर, फिर भी تو، نب، پهر، پهربهي

نو نو *نر.م.* 1. नमी, आर्द्रता 2. पीप, मवाद

١. نمي، آدرتا ٢. پيپ، مواد

نو نو *نر.م.* नाभि, ढ़ोढ़ी, तुंदकूपी نابهي، ډهونرهي، تندكوپي

नवाब *نر.م.* **नवाब** प्रदेश का राज्यपाल پردیش کا راجی پال

नवाड़ *ښځ.م.* **नवाड़ः** शोक, विषाद, दुःख شوک، وشاد، دکھ

नवाड़ी *نر.م.* **नवाडै** पाजामे की डोरी, नाड़ा پاجامه کي دوري، نارا

नवाज़िश *نر.م.* **नवाज़िश** दुलार, मेहरबानी, करम, नवाजिश

دلار، مهرباني، کرم، نوازش

नबत *نر.م.* **नोबत** बारी, पारी, दाँव باري، پاري، دانو

नबती *ص.نب.* **नवबती** सामयिकी سامیکي

नबर *نر.م.* **नवबर** स्वाद, जायका سواد، ذایقه

नोट *نر.م.* **नोट** नोट, बैंक नोट نوټ، بینک نوټ

नजन *ص.نر.م.ج.* **नवजन** नमी, आर्द्र, गीलापन نمي، آدري، ګیلاپن

नचक *نر.م.* **नवचक** किशोर, युवक, नौजवान کشور، یووک، نوجوان

नचक *نر.م.* **नवचक** ओस, शबनम اوس، شبنم

नख़ी *نر.م.* **नूसै** पोता, पौत्र, बेटे का बेटा پوتا، پوتر، بېټي کا بېټا

नख़ल *مص.مت.* **नूखवल** भुक्खड़ बनाना, खाऊ बनाना بهګړ بنانا، کهاؤ بنانا

नर *ص.نر.م.ج.ق.* **नोर** 1. अधिक, ज्यादा, और 2. दूसरा, अन्य

۱. ادهک، زیاده ، اور ۲. دوسرا، انی

नर *نر.م.* **नवर** सूर्य, सूरज, दिवाकर, भास्कर سوری، سورج، دیواکر، بهاسکر

नर *نر.م.* **नूर** प्रकाश, रौशनी پرکاش، روشني

नरिया *نر.م.* **नोरब्या** क्रमागत, लगातार, एक के बाद دوسرا

کرماګت، لګاتار، اېک کي بعد دوسرا

नरज़ी *نر.ج.* **नूरज़ी** अफगान जनजाति افغان جن جاتي

नरमाल *ص.نر.م.ج.* **नूरमाल** साधारण, मामूली سادهارن، معمولي

नरोज़ *نر.م.* **नवरोज़** नववर्ष, नयावर्ष نوورش، نیا ورش

नरोल *مص.مت.* **नूड़वल** 1. निकालना, उधेड़ना 2. गिरा देना, विध्वंस करना

۱. نکالنا، اودهیڑنا ۲. ګرادېنا، ودهونش کرنا

नऱी *نر.م.* **नूज़ै** 1. सान, सिल्ली 2. नया, नवीन, नूतन

۱. سان، سلّي ۲. نیا، نوین، نوتن

नर नोग *ص.نر.م.* **नूर** शुद्ध, मिलावट हीन, खालिस شدھ، ملاوټ هین، خالص

नरोल *مص.ل.* **नूगल** छींकना چهینکنا

नरी *نر.م.* **नूगै** छींक چهینک

नरी *نر.م.* **नूगै** किस्म, प्रकार قسم، پرکار

नसतल *مص.مت.* **नवसतल** छितराना, बिखेरना چهټرانا، بکهیرنا

नसः *ښځ.م.* **नवसः** गीली जमीन, आर्द्र भूमि, नम जमीन

ګیلي زمین، آدربهومي، نم زمین

नसः *ښځ.م.* **नूसः** चाबी, चाभी, कुंजी چابي، چابهي، کنجي

नसः *ښځ.م.* **नवसः** स्वाद, जायका سواد، ذایقه

नसी *نر.م.* **नवसै** पोता, नाती پوتا، ناتي

नसी *نر.م.* **नूसै** चिमटा, सँड़सी چمټا، سرسي

नशादर *نر.م.ج.* अमोनियम क्लोराइड امونیم کلورائډ

नशतः *ښځ.م.* **नविशतः** लिखा हुआ, रचा हुआ لکها هوا، رچا هوا

नशख़ *نر.م.* **नूखख़** आँकड़ा, काँटा, अंकुश آنکړا، کانټا، انکوش

नअ *ښځ.م.* **नवअ** 1. प्रकार, किस्म 2. प्रजाति

۱. پرکار، قسم ۲.پرجاتي

नग़ *نر.م.* **नूग़** बछड़ा, गाय का बच्चा بچهړا، ګائی کا بچه

नगै *نر.م.* **नूगै** 1. प्रतीक, चिह्न 2. प्रजाति 3. जड़, मूल

۱. پرتیک، چهن ۲. پرجاتي ۳. جړ،مول

नोक *نر.م.* नूक अँगुली का नाखून, पंजा, पक्षी का पंजा, नोक

انگلي کا ناخن، پنجا، پکشي کا پنجا،نوک

नोकार :*مبح.م.* नूकार: 1. खरोंच, नोच 2. चंगुल, पंजा

۱. کھرونچ، نوچ ۲. چنگل، پنجا

नोकर *نر.م.* नोकर नौकर, चाकर, दास نوکر، چاکر، داس

नोकराड़ै *نر.م.* नोकराड़ै ठंड से हाथ का अकड़ना

ٹھنڈ سي هاتھ کا اکڑ نا

नोकरी *مبح.م.* नूकरज़ी मेहँदी, मेंहदी, हिना

منهدي مهدي، حنا

नोकरी *نر.م.* नूकरकै बहुत छोटा, नन्हा; अल्प

بهت چهوٹا، ننها؛ الپ

नोकरी *نر.م.* नूकरै छोटा अल्प چهوٹا، الپ

नोकरी *نر.م.* नूक्रै कोढ़, कुष्ठ کوڑھ، کوښټ

नोकरीवाल *نر.م.* नोकरीवाल जो नौकरी पर हो, ड़्यूटी पर तैनात व्यक्ति

جو نوکري پر هو، ډيوټي پر تعينات ويکټي

नोकः :*مبح.م.* नूक: निब पेन, नोक نب پن، نوک

नोकी *نر.م.* नूकै 1. अल्प राशि, बहुत कम 2. वह कुत्ता जिसको पूरे बीस नाखून हों

۱.الپ راشي،بهت کم ۲. وه کتا جس کوپوري بيس ناخن هون

नोक *ص.نر.م.* नूग शुद्ध, परिशुद्ध, स्वच्छ, वास्तविक, अमिश्रित

شدھ، پريشدھ، سوچھ، واستوک، امشرت

नोल *نر.م.* नूल शोक, गमी, सोग, वियोग

شوک،غمي، سوگ، ويوگ

नोल *نر.م.* नोल ढंग, रीति, तरीका ڈھنگ، ريتي، طريقه

नोलजन *ص.نر.م.ج.* नूलजन दुखी, गम دکھي، غم

नोलस *ش.* नोलस उन्नीस संख्या انيس سنکھيا

नोलसम *ص.نر.م.* नोलसम उन्नीसवाँ انيسوان

नोलकै *ص.نر.م.* नवलकै शरारती, नटखट

شرارتي، نټ کھټ

नोलल *مص.مت.* नूलवल उदास या दुःखी करना, परेशान करना

اداس يا دکھي کرنا، پريشان کرنا

नोली *نر.م.* नूलै नेवला, नकुल نيولا،نکل

नोलिल *مص.ل.* नूलेदल दुखी होना, शोक मनाना, परेशान होना

دکھي کرنا، شوک منانا، پريشان کرنا

नोम *نر.م.* नूम 1. नाम 2. नामी ۱.نام ۲. نامي

नोमांदै *ص.نر.م.* नूमांदै 1. नामक, नाम वाला, मशहूर, नामवर 2. उम्मीदवार, प्रत्याशी, नामांकित

۱. نامک، نام والا، مشهور، نامور ۲. اميدوار، پرتياشي، نامانکت

नोमर *ص.نر.م.* नूमड़ 1. नामजद, नामांकित 2. उल्लिखित, चर्चित

۱. نامزد، نامانکت ۲. اُلکهت، چرچت

नोमल *مص.مت.* नूमल नाम रखना, नाम देना, नामजद करना

نام رکھنا، نام دينا، نامزد کرنا

नोम वर्कै *ص.نر.م.* नूमवड़कै अनभिज्ञ, अपरिचित, अज्ञात

انبھيگی، اپريچت، اگيات

नोमवड़ै *ص.نر.م.* नूमवड़ै उल्लिखित, चर्चित

اُلکهت، چرچت

नोमै *ص.نر.م.* नूमै नामी नामक، نام رکھا هوا

نامک، نام رکھاهوا

नोमयालै *ص.نر.م.* नूमयालै प्रसिद्ध, ख्याति, नामी, मशहूर

پرسدھ، کھياتي، نامي، مشهور

नोमेदल *مص.ل.* नूमेदल नाम दिया जाना, नाम रखा जाना, नाम पुकारा जाना

نام دياجانا، نام رکھا جانا، نام پکاراجانا

नोमेयल *مص.مت.* नुमेयल पुकारना, नाम लेना

پکارنا، نام لينا

नून *نر.م.* नून अक्षर का नाम ن اکشر کا اچّارن

नून *ص.نر.م.ج.* नून नम, आर्द्र, गीला, तर

نم، آدر، گيلا، تر

نونڅه :نونس *مښ.م.* दुर्बलता, कमजोरी दربلتا، کمزوری

نونس نونس *ښ.* उन्नीस انّیس

نونسم نونسم *ص.نر.م.* उन्नीसवाँ انّیسوان

نونکی نونکۍ *مښ.م.* फोड़ा, फुंसी پھوړا، پھونسي

نونه نون: *مښ.م.* दाना, कण دانا، کن

نووګرۍ نوګرۍ *نر.م.* कंगन या वलय के प्रकार کنګن یا ولی کي پرکار

نوها نوهاوه *مښ.م.* भुखमरी, दरिद्रता بھکھمري، دردرتا

نوی نوې *ص.نر.م.* नया, नवीन, ताजा نیا، نوین، تازه

نوي نوې *ښ.* नव्वे نوّي

نویتوب نوېتوب *نر.م.* नयापन, नवीनता نیاپن، نوینتا

نویستونی نوښتونی *نر.م.* आविष्कारक, ईजाद करने वाला آویشکارک، ایجاد کرتا

نویلی نوېلی *نر.م.* विवाह समारोह ویواه سماروهـ

نویم نوېم *ص.نر.م.* नब्बेवाँ نبّبوان

نوی نژی نوې نژۍ *ص.نر.م.* अभिनव, नया ابھینو، نیا

نوی والی نوې والی *نر.م.* नयापन, नवीनता نیاپن، نوینتا

نه نه: *ا.مختاری.* 1. नहीं, ना 2. अ, अन, नि, निर, अंतः,अंतर

۱. نهین، نا ۲. ا، ان، ني، نر، انت، انتر

نه نه: *ښ.* नौ نو

نه نه: *ا/د.* से, की अपेक्षा سي، کي اپیکشا

نهار نهار *نر.م.* वह जिसने खाया न हो, उपवास, रोजा, व्रत

وه جس ني کهایا نه هو، اپواس، روزه، ورت

نهاری نهارۍ *نر.م.* नाश्ता; भोजन ناشته؛ بھوجن

نهام نهام *ص.نر.م.* गुप्त, संगुप्त अप्रकट ګپت، سنګپت، اپرکټ

نهایت نهایت *ص.نر.م.* 1. अत्यंत, बहुत अधिक 1. نیتانت 2. सिरा, छोर

۱. انتینت، بهت ادهک، نتانت ۲. سرا، چھور

نهایی نهایی *ص.نب.* अंतिम, आखिरी انتم، آخري

نه بدلېدونکی نه بدلېدونکی *ص.نر.م.* न:बदलेदूंकै अपरिवर्तन शील, अपरिवर्ती, न बदलने वाला

اپریورتن شیل، آپریورتي، نه بدلني والا

نه پېلېدونکی نه پېلېدونکی *ص.نر.م.* न:बेलेदूंकै अपृथक्करणीय, अविभाज्य, अलग न किया जानेवाला

اپرتهک کرنیی، اوییهاجی، الګ نه کیا جاني والا

نهر نهر *نر.م.* नहर نهر

نهر نهر *نر.م.* मक्के का अंदरूनी भाग مکّي کا اندروني بھاګ

نهنګ نهنګ *نر.م.* व्हेल, तिमिंगल, एक विशाल समुद्री जीव

وهېل، تیمنګل، اېک ویشال سمدري جیو

نهي نهي *مښ.م.* निषेध, प्रतिषेध, मनाही نشېدهـ، پرتیشېدهـ، مناهي

نهي نهي *مښ.م.* मंगलवार منګلوار

نهیل نهیل *ص.نر.م.* हतोत्साहित, निराश, हताश هتوساهت، نراش، هتاش

نهېل نهېل *نر.م.* नम हवा, आर्द्र पवन نم هوا، آدرپون

نی نۍ *نر.م.* नरकल, नरकट نرکل، نرکټ

نیا نیا *مښ.م.* न्या دادي، ناني

نیابت نیابت *نر.م.* प्रतिनिधित्व, स्थानापन्न नیابت پرتیندهتو، ستهاناپن

نیاز نیاز *نر.م.* 1. प्रार्थना; विनती 2. मन्नत का चढ़ावा, भेंट

۱. پرارتّهنا؛ ونتي ۲. منت کا چڑهاوا، بھینٹ

نیالګی نیالګی *نر.م.* पौधा, नया पौधा نیالګۍ پودها، نیا پودها

نیالي نیالي *ص.نب.* गद्दा, तोशक ګدّا، توشک

نیاو نیاو *نر.م.* न्याय, इंसाफ, फैसला نیای، انصاف، فیصله

نیایي نیایي *نر.م.* मामा ماما

نیپال نیپال *نر.م.* नेपाल देश نیپال دیش

نیت نیت *نر.م.* इरादा, संकल्प ارادہ، سنکلپ

نېټه :نېټ *ښځ.م.* तिथि, तारीख, दिनांक
تيتهي، تاريخ، دينانک

نېچ *ص.نر.م.ج.* 1. स्तंभित, सीधा 2. नीच, कमीना
١. استنبهت، سيدها ٢. نيچ، کمينه

نېڅی نېسڅ *ښځ.م.* ऊनी डोरा اوني دوړا

نېخه :نېخ نه يم خبر (न यम खबर का संक्षिप्त रूप) अर्थात: मैं नहीं जानता हूँ। मुझे नहीं पता
(نه يم خبرکا سنچهپت روپ ارتهات: مين نهين جانتا هون، مجهي نهين پتا

نیره :نیر *ښځ.م.* मोची का सुआ موچي کا سوا

نېز *نر.م.* बाढ़, सैलाब, जल प्लावन
بارهـ، سيلاب، جل پلاون

نېزوړی نېجوړۍ *نر.م.* बहकर आई लकड़ी بهه کر آئي لکړي

نېزه :نېژ *ښځ.م.* बरछा, भाला برچها، بهالا

نېزه بازي نېژه‌باژي *ښځ.م.* एक प्रकार का खेल
ايک پرکار کا کهيل

نېستمن *ص.نر.م.* दरिद्र, गरीब دردر، غريب

نېستول *مص.مت.* सफाया कर देना, सर्वनाश करना, बरबाद करना, विनाश करना, मिटा देना, खत्म कर देना
صفايا کردينا، سروناش کرنا، بربادکرنا، ويناش کرنا، مٹا دينا، ختم کردينا

نېستي نېسټي *ښځ.م.* निर्धनता, गरीबी, दरिद्रता
نردهنتا، غريبي، دردرتا

نېشنلزم *نر.م.* राष्ट्रीयता, राष्ट्रवाद
راشٹريتا، راشٹرواد

نېښ *نر.م.* 1. रदनक, केनाइन टीथ, डंक; मुर्गे के पाँव का नोकदार चंगुल 2. काँटा 3. दाँत की नोक
١. ردنک، کنياين ٹيتهـ، شودنت؛ ڈنک؛ مرغي کي پاؤن کا نوکدار چنگل ٢. کانٹا ٣. دانت کي نوک

نېښ نېغ *نر.م.* 1. अंकुर 2. नोक, कील 3. खाँग, हाथी दाँत, जंगली सूअर का वह दाँत जो बाहर निकला रहता है
١. انکر ٢. نوک، کيل ٣. کهانگ، هاتهي دانت، جنگلي سوور کا وه دانت جو باهرنکلا رهتا هي

نېښتر نېخ‌تر *نر.م.* नश्तर نشتر

نېښتوی نېغ‌تۍ *نر.م.* खाई, खात کهائي، کهات

نېښل نېغ‌ل *مص.ل.* कीचड़ में धँसना کيچڑمين دهنسنا

نېښي نېغۍ *نر.م.* केकड़ा کيکڑا

نېښي نېغۍ *ص.نب.* अंकुरित प्याज انکورت پياز

نېغ *ص.نر.م.* सीधा, स्तंभित, स्थिर किया हुआ
سيدها، ستنبهت، استهر کيا هوا

نېغول *مص.ل.* सीधा करना, तानना, खड़ा करना
سيدها کرنا، تاننا، کهڑا کرنا

نېک *ص.نر.م.* अच्छा, भला, उम्दा
اچّها، بهلا، عمده

نیک *نر.م.* संरक्षक, रक्षा करने वाला, पालक, पोषक
سنرکشک، رکشاکرنيوالا، پالک، پوشک

نېک بخت *ص.نر.م.* भाग्यशाली, किस्मत वाला
بهاگيه شالي، قسمت والا

نېک بختي *ښځ.م.* भाग्यवान, सौभाग्य
بهاگيه وان، سوبهاگيه

نېکټایي *ښځ.م.* टाई, कंठबंध ٹائي، کنٹهبندهـ

نېک خوی *ص.نر.م.* सुशील, सच्चरित्र
سوشيل، سچ چرتر

نېکر *نر.م.* निकर, हाफ पैंट نيکر،هاف پينٹ

نیکل *نر.م.ج.* निकेल (धातु) نيکل (دهاتو)

نېکمرغه :نېکمرغ *ص.نب.* भाग्यवान, किस्मत वाला, भाग्यशाली
بهاگيه وان، قسمت والا، بهاگيه شالي

نېکمرغي نېکمرغۍ *ښځ.م.* सौभाग्य, समृद्धि
سوبهاگيه، سمردهي

نېکنام *ص.نر.م.* प्रतिष्ठावान, ख्याति, कीर्ति, यश
پرتشٹهاوان، کهياتي، کيرتي، يش

نېکنامي *ص.نب.* नेकनामी प्रतिष्ठा
نيکنامي، پرتشٹها

نیک نیتی *ص.نر.م.* नेकन्यतै परोपकारी, शुभचिंतक; उदार, दयालु, कृपालु
پروپکاري، شبهـ چنتک؛ اودار، دیالو، کرپالو

نیک نیتي *ث.مؤ.* नेकन्यती शुभेच्छा, परोपकारिता; कृपा, उदारता, दया, भलाई
شوبهیچها، پروپکاریتا؛ کرپا، اودارتا، دیا بهلائي

نیکوٹین *نر.م.* निकोटीन, निकूटीन نیکوټین

نیکوکارہ *ص.ف.* नीकोकारः उपकारी, परोपकारी, दयालु
اپکاري، پروپکاري، دیالو

نیکہ *نر.م.* दादा नीक:का दादा

نیکي *ث.مؤ.* नेकी भलाई, उपकार, दयालुता, नेकी.का بهلائي، اوپکار، دیالوتا، نېکي

نیل *نر.م.ج.* नील जंबुकी नील; नीला نیلا؛ چنبکي نیل

نیل *نر.م.* नील नदी नیل ندي

نیل *نر.م.* नयल नम, आर्द्र, गीला, तर نم، آردر، ګیلا، تر

نیلاتوتہ *ث.مؤ.* नीलातोतः फेरस, सल्फेट, कसीस; एक प्रकार का हरा नीला पत्थर जिसका प्रयोग वैद्य द्वारा घाव भरने के लिए किया जाता है
فېرس، سلفېټ، کسیس؛ اېک پرکار کا هرا نیلا پټهّر جس کا پریوګ ویدیه دوارا ګهاو بهرني کي لیي کیا جاتا هي

نیل توتیا *ث.مؤ.* नीलतोतीया फेरस, सल्फेट, कसीस; एक प्रकार का हरा नीला पत्थर जिसका प्रयोग वैद्य द्वारा घाव भरने के लिए किया जाता है
پهېرس، سلفېټ، کسیس؛ اېک پرکار کا هرا نیلا پټهّر جس کا پریوګ وېدیه دوارا ګهاو بهرني کي لیي کیا جاتا هي

نیلم *نر.م.* नीलम नीलमणि, नीलम نیل مني، نیلم

نیلوفر *نر.م.* नीलोफर कुमुद फूल; कुमुदिनी, कमल का फूल
کمد پهول؛ کمدني، کمل کا پهول

نیلون *نر.م.ج.* नैलून नाइलॉन نایلان

نیلہ *ث.مؤ.* नील:जड़, मूल جړ، مول

نیلی *نر.م.* नीलै सफेद घोड़ा, कुछ लोग सफेद गधे को भी कहते हैं।
سفېد ګهوړا، کچهـ لوګ سفېد ګدهي کو بهي کهتي هین.

نیلي *ص.نب.* नीली नीला نیلا

نیلبدل *مص.ل.* नीलेदल घोड़े का पीछे के पैर पर खड़ा होना
ګهوړي کا پیچهي کي پیر پر کهړا هونا

نیم *ص.نر.م.ق.* अर्ध, आधा نیم نیم اردهـ، آدها

نیمایي *ص.نب.* अर्ध, आधा نیمایي نیمائی اردهـ، آدها

نیم بند *ص.نر.م.* नीमबंद 1. अपूर्ण 2. हल्का उबला हुआ अंडा
۱. اپورن ۲. هلکا ابلا هوا انډا

نیم تنہ *ث.مؤ.* नीमतन:1. जाकिट 2. बनियान
۱. جاکټ ۲. بنیان

نیمچہ *ص.نب.* नीमच:1. आधा, अर्ध 2. संकर, मिश्र संकरजातीय 3. नौजवान
۱. آدها، اردهـ ۲. سنکر، مشر، سنکرجاتیی ۳. نوجوان

نیم خانی *ص.نر.م.* नीमज़ानै अधमरा, बहुत कमजोर, मौत के नजदीक
ادهمرا، بهت کمزور، موت کي نزدیک

نیمڅی *نر.م.* नीमसै नमदा, ऊनी कालीन نمدا، اوني قالین

نیم خام *ص.نر.م.* नीमख़ाम अपरिपक्व, अपूर्ण, अधपका, हरा
اپریپکو، آپورن، ادهپکا، هرا

نیمروز *نر.م.* नीमरोज़ अफगानिस्तान का एक प्रांत
افغانستان کا اېک پرانت

نیمرویہ *ص.نب.* नीमरोय:एक ओर तला हुआ अंडा इत्यादि
اېک اور تلا هوا انډا اتیادی

نیمزالی *ص.نر.م.* नीमज़ालै अधेड़ उम्र ادهیر عمر

نیم سری *نر.م.* नीमसरै माइग्रेन, आधासीसी, अधकपाटी مایګرېن، آدها سی سی، ادکپاټي

نیمکارہ *ص.نب.* नीमकर:अपूर्ण कार्य, आंशिक कार्य, आधा किया हुआ काम
اپورن کاری، آنشک کاری، آدها کیا هوا کام

نیمکښ *ص.نر.م.* नीमकख़ अधखुला آدهـ کهلا

نیمکښو *ص.نب.* **नीमकख़ो** अधखुला ادھ کھلا

نیمکله *ص.نب.* **नीमकलः** अपूर्ण, अधूरा اپورن، ادھورا

نیمکی *ښځ.م.* **नीमकड़ी** लोकगीत لوک گیت

نیمګړتیا *ښځ.م.* **नीमगड़त्या** 1. अधूरापन 2. अभाव, कमी; त्रुटि

۱. ادھوراپن ۲. ابھاؤ، کمي؛ تروټي

نیمګړی *ص.نر.م.* **नीमगड़ै** 1. अपूर्ण, अधूरा 2. त्रुटि; अभाव; कमी, दोषपूर्ण

۱. اپورن ، ادھورا ۲. تروټي؛ ابھاؤ؛ کمي، دوش پورن

نیمګور *ص.نر.م.* **नीमगोर** अर्ध, आधा اردھ، آدھا

نیم منی *نر.م.* **नीममनै** 1. मिट्टी का घड़ा, मृद्भांड 2. आधा

۱. مټي کا گھڑا، مردبھانډ ۲. آدھا

نیموالی *نر.م.* **नीमवालै** अधूरापन ادھوراپن

نیمول *مصـمت.* **नीमवल** आधा करना, अधियाना آدھا کرنا، ادھیانا

نیمه *ص.ښځ.م.* **नीमः** एक भाग, आधा اېک بھاګ، آدھا

نیمه خوا *ص.نب.* **नीमःख़्वा** 1. अकाल मृत्यु 2. हतोत्साहित, निराश, असफल

۱. اکال مرتیو ۲. ھتوتساھت، نراش، اسپھل

نیمه خوا *ښځ.م.* **नीमःख़्वा** 1. आधा भाग 2. प्रोफाइल, पार्श्वचित्र, रूपरेखा

۱. آدھابھاګ ۲. پروفایل، پارشو چتر، روپ ریکھا

نیمه دایره *ښځ.م.* **नीमःदायरः** अर्धवृत्त, वृत्त की परिधि का आधा भाग, आधा गोला

اردھ ورت، ورت کي پریدھي کا آدھا بھاګ، آدھا ګولا

نیمه ورځ *ښځ.م.* **नीमःवरज़** आधा दिन آدھا دن

نیمه شپه *ښځ.م.* **नीमःशपः** अर्धरात्रि اردھ راتري

نیمه کره *ښځ.م.* **नीमःकुरः** गोलार्ध ګولاردھ

نیمه لار *ښځ.م.* **नीमःलार** आधा रास्ता آدھا راسته

نیمی *نر.م.* **नीमै** आधा, अर्ध آدھا، اردھ

نیمېدل *مصـل.* **नीमेदल** दो बराबर हिस्से में बाँटना, आधा होना

دو برابر حصه مین بانټنا، آدھا ھونا

نینک *نر.م.* **नीनक** आँख की पुतली آنکھ کي پتلي

نینکی *ښځ.م.* **नीनकड़ी** 1. अनाज, धन्य 2. फुंसी

۱. اناج، دھانی۲. پھونسي

نینکل *مصـل.* **नीनगल** आशा करना, अपेक्षा करना آشا کرنا، اپیکشا کرنا

نینول *مصـمت.* **नीनवल** टपकाना, चुआना ټپکانا، چوانا

نینوونی *نر.م.* **नीनवूनै** बिंदुपाति, ड्रॉपर بندوپاتي، ډراپر

نیني *ښځ.م.* **नीने** भुना हुआ गेहूँ بھنا ھوا ګیھون

نیوټرون *نر.م.* **नियूटरोन** न्यूट्रॉन نیوټرون

نیوز *نر.م.* **न्योज़** बाढ़, सैलाब بارھ ، سیلاب

نیوزیلنډ *نر.م.* **नीयूज़ीलंड** न्यूज़ीलैंड (देश) نیوزیلینډ (دېش)

نیوکه *ښځ.م.* **नीवकः** 1. बंधक, गिरवी 2. आलोचना

۱. بندھک، ګروي ۲. الوچنا

نیوکه *ښځ.م.* **नीवकः** मूठ, दस्ता, हत्था موټھ، دستہ، ھتھ

نیول *مصـمت.* **नीवल** 1. पकड़ना 2. किराए पर लेना, 3. जीतना, विजय प्राप्त करना 4. भाड़े पर लेना ढोना, वहन करना

۱. پکړنا ۲. کرایي پر لېنا، بھاړي پر لېنا ۳. جیتنا، وجی پراپت کرنا ۴. ډھونا، وھن کرنا

نیون *نر.م.* **नीयून** 1. निऑन गैस 2. ट्यूबलइट

۱. نیون (ګیس) ۲. ټیوب لایټ

نیوونی *نر.م.* **नीवूनै** चिमटा, सँड़सी چمټا، سړسي

نیهام *ص.نر.م.* **नीहाम** छिपाना, ढकना, प्रकट न करना

چھپانا، ډھکنا، پرکټ نه کرنا

نیي *ص.نب.* **नयि** नरकुल, नरकट, नड, सरकंड

نرکل، نرکټ، نډ، سرکنډ

نیپل *ص.نر.م.* **नयेल** नम, आर्द्र, गीला , तर

نم، آردر وایو، ګیلا، تر.

ن णून

ن णून *نر.م.* पश्तो वर्णमाला का 38वाँ अक्षर

پشتو ورن مالا کا ۳۸وان اکشر

(पश्तो के इस वर्णमाला से शब्द शुरू नहीं होते)

و वाव

و वाव *نر.م.* पश्तो वर्णमला का 39वाँ अक्षर

پشتو ورن مالا کا ۳۹وان اکشر

و व *ف.نر.م.* था तहा

وه व: *ف.شئ.م.* थी तही

واپس वापस *ق.* दोबारा, वापस, पीछे دوباره، واپس، پیچھے

وات वात *نر.م.* त्रुटि, अभाव, कमी, नुक्स تروتي، ابهاو، کمي، نقص

واټ वाट *نر.م.* वाट واټ

واټ वाट *نر.م.* मार्ग, रास्ता, सड़क, गली مارک، راسته، سړک، ګلي

واټن वाटन *نر.م.* दूरी, फासला دوري، فاصله

واټی वाटै *نر.م.* बल, शक्ति, ताकत بل، شکتي، طاقت

واج वाज *نر.م.* अदला-बदली का व्यापार, वस्तु विनिमय, दो वस्तुओं का आपस में बदलना

ادلا - بدلي کا ویاپار، وستو وینیمی، دووستوڼن کا آپس مین بدلنا

واجب वाजिब *ص.م.* अत्यावश्यक, अनिवार्य, जरूरी اتیاوشیک، انیواریی، ضروري

واحد वाहिद *ص.نر.م.* अकेला, एक, एकल, एकमात्र, इकाई

اکہلا، ایک، ایکل، ایکماتر، اکائي

واخ वाख़ *ا.* हाय, आह, ओह, रोना های، آه، اوه، رونا

واده वाद: *نر.م.* विवाह, शादी ویواه، شادي

واده वाद: *شئ.م.* प्रतिज्ञा, वादा, वचन پرتګیا، وعده، وچن

وادي वादी *شئ.م.* घाटी ګهاټي

وار वार *نر.م.* बारी, पारी, समय, काल, अवधि باري، پاري، سمی، کال، اودهي

وار वार *نر.م.* प्रहार, आघात پرهار،آګهات

وار वार *نر.م.* धैर्य, धीरता, सहनशक्ति دهیری، دهیرتا، سهن شکتي

وار वार *نر.م.* गज माप ګزماپ

وارپه وار वार प: वार *ق.* क्रमश:, बारी-बारी کرمشه، باري باري

وارتل वारतल *مص.مت.* फेंकना پهپنکنا

وارث वारिस *نر.م.* उत्तराधिकारी, दायाधिकारी, वारिस اتّرادهیکاري، دایادهیکاري، وارِث

وارخطا वारख़ता *ص.نب.* चकराया हुआ, घबराया हुआ, डरा हुआ

چکرایا هوا، ګهبراياهوا، ډراهوا

وارخطايي वारख़तायी *شئ.م.* अस्त व्यस्त, घबराहट است ویستتا، ګهبراهټ

وارد वारिद *نر.م.ص.* 1. आयातित, आयात सामग्री का 2. प्रासंगिक, न्यायसंगत 3. आनेवाला, पहुँचनेवाला, प्रवेश करने वाला

۱. آیاتت، آیات سامګري کا ۲. پراسنګک، نیای سنګټ ۳. آنېوالا، پهنچني والا، پروېش کرني والا

واردات वारिदात *نر.ج.* आयात آیات

واردول वारिदवल *مص.مت.* आयात करना آیات کرنا

واردواره वार्दवार: *ق.* तत्काल, तुरंत تتکال، ترنت

وارده اوصادره वारिदः अव सादिरः *مؤ.م.* रजिस्टर, पंजिका, इंट्रीबुक

رجستر، پنجيكا، انټري بک

وارنش वारनिश *نر.م.ج.* रोगन, वारनिश, एक प्रकार का गोंद जो लकड़ियों में प्रयोग किया जाता है

روغن؛ وارنش، اېک پرکار کا ګوند جو لکړيون مين پريوګ کيا جاتا هی.

وارپار वारुपार *نر.م.* मनोदशा, मनोबल منودشا، منوبل

واره वारः *مؤ.م.* 1. सुअवसर, मौका, सुयोग 2. लाभ, फायदा

١. سواوسر، موقع، سويوګ ٢. لابهـ، فائده

واری वारै *نر.م.* 1. पारी, पाली, बारी 2. प्रहार, आघात

١. پاري، پالي، باري ٢. پرهار، آګهات

واريزه वारीज़ः *ص.نب* रुक-रुक कर आने वाला बुखार, बारी-बारी से आने का बुखार

رک رک کر آنېوالا بخار، باري باري سي آنې کا بخار

واړه वाड़ः *نر.ج.* छोटा, अल्प; छोटे (बच्चे)

چهوټا، الپ، چهوټي (بچّي) (ووړ का बहुवचन) (ووړ کا بهووچن)

واړه वाड़ः *ص.نب.* सभी سبهي

وازده वाज़दः *مؤ.م.* वसा, चरबी, तेल وسا، چربي، تېل

وازګه वाज़गः *مؤ.م.* वसा, चरबी, तेल وسا، چربي، تېل

واسطه वासितः *مؤ.م.* 1. मध्यम 2. मध्यस्थ, बिचवाई

١. مدهيم ٢. مدهيستهـ ، بچوابي

واسلين वैसलीन *نر.م.ج.* वैसलीन ويسلين

واسيكه वासीकः *ق.* तत्काल, तुरंत, फौरन

تتکال، ترنت، فوراً

وابن वाख़ *نر.م.* रस्सी, रज्जु رسّي، رجّو

وابنکی वाख़कै *نر.* 1. छोटी रस्सी 2. अंगूर का गुच्छा

١. چهوټي رسّي ٢. انګور کا ګچهًا

وابنه वाख़ः *نر.ج.* चारा, घास چارا، ګهاس

وابنی वाख़ै *نر.م.* छोटी रस्सी, रज्जु چهوټي رسّي، رجو

واضح वाज़िह *ص.نر.م.ج.* स्पष्ट, साफ-साफ

اسپشټ، صاف-صاف

واضع वाज़िअ़ *نر.م.* प्रवर्तक, संस्थापक, बनाने वाला

پرورتک، سنستهاپک، بنانېوالا

واعظ वाइ़ज़ *نر.م.* उपदेशक, धर्मोपदेशक

اوپدېشک، دهرموپدېشک

وافر प्रचुर, भरपूर *ص.نر.م.ج.* پرچور، بهرپور

واقع वाक़े *ص.نب.* 1. स्थित 2. घटित होना, घटना

١. ستهت ٢. ګهټت هونا، ګټنا

واقعاً वास्तव में, सच में *ق* واستو مين، سچ مين

واقعات वाक़िआ़त *مؤ.ج.* घटना, दुर्घटना ګهټنا، درګهټنا

واقع بيني वाक़ेबीनी *مؤ.م.* यथार्थवाद يتهارتهواد

واقعه वाक़ेअ़ः *مؤ.م.* घटना, दुर्घटना ګهټنا، درګهټنا

واقعي वाक़ई़ *ص.نب.* वास्तविक, यथार्थ

واستوک، يتهارتهـ

واقعيت वाक़ेई़यत *نر.م.* वास्तविकता, यथार्थता

واستوکتا، يتهارتهتا

واقف वाक़िफ़ *ص.نر.م.ج.* जानकार, अवगत

جانکار، اوګت

واک वाक *نر.م.* अधिकार, प्राधिकार, ताकत ادهيکار، پرادهيکار، طاقت

واكداره वाकदारः *ص.نب.* सत्तावादी, आधिकारिक, जिसके हाथ में अधिकार हो

ستاوادي، آدهيکارک، جس کي هاتهـ مين ادهيکار هو

واكسين वाकसीन *نر.م.ج.* टीका-द्रव्य, टीका, वैक्सीन

ټيکا- دروی، ټيکا، ويکسين

واكسيناسيون वाकसीनास्यून *نر.م.* टीकाकरण

ټيکا کرن

واک لرونکی वाकलरुनकै *نر.* सत्तावादी, आधिकारिक

ستاوادي، آدهيکارک

واكمن वाकमन *نر.م.* सत्तारूढ़, सत्ताधारी ستّارورهـ، ستّا دهاري

واكوال वाकवाल *نر.م.* सत्तावादी, सत्तारूढ़

ستّاوادي، ستّارورهـ

واګن वागण *ص.نر.م.* जिसे चक्कर से आक्रांत, चक्कर आ रहा हो, अस्थिर

چګّرسي آکرانت، جسي چکر آ رها هو، االستهر

واګون वागून *نر.م.* चौपहिया गाड़ी چوپهيا ګاري

واکه *ښځ.م.* वाग: 1. लगाम, बागडोर 2. पाजामे की डोरी

۱. لګام، باګډور ۲. پاجامه کې ډوري

وال *نر.م.* वाल, कपट वाल्व

وال وروستاړی. वाल वाला, पश्तो का प्रत्यय शब्द जैसे: कली+वाल= कलीवाल यानी गाँववाला, गाँव का रहने वाला, गाँव का मालिक यानी मुखिया

والا، پشتو کا پرتیی شبد جیسي کلي+وال= کلیوال یعنی گاون والا، گاون کا رهني والا، گاو کا مالک یعنی مکهیا

والا وروستاړی. वाला वाला, मालिक, स्वामी, पश्तो का प्रत्यय शब्द

والا، مالک،سوامي، پشتو کا پرتیی شبد

والا حضرت *ص.نر.م.* वालहज़रत महारानी, आदरणीय

مهاراني، آدرنیی

والاشان *ص.نر.م.* वालाशान श्रीमान, महामहिम

شریمان، مهامهم

والده *ښځ.م.* वालिद: माँ, माता वालिदा मान، ماتا

والدین *ج.* वालिदैन माता-पिता मातا- پتا

والسلام वस्सलाम 1. तुम पर शांति हो 2. कहने को कुछ नहीं, खत्म

۱. تم پر شانتي هو. ۲. کهني کو کچھ نهین، ختم

والګی *نر.م.* वालगै कफ, सर्दी, कफ

والله वल्लाह खुदा की कसम, ईश्वर की कसम, अल्ला की सौगंध

خداکي قسم، ایشور کي قسم، الله کي سوګندهه

واله *ښځ.م.* वालः नदी, सरिता, धारा, नहर

ندي، سریتا، دهارا، نهر

واله وروستاړی. वालः वाला, पश्तो का प्रत्यय शब्द जैसे: कली+वालः= कलीवालः यानी गाँववाली, गाँव की रहने वाली, गाँव की मालकिन

والا، پشتو کا پرتیی شبد جیسي کلي+واله= کلیوالهیعنی گاون والي، گاون کي رهني والي، گاو کي مالکن

والي *نر.م.* राज्यपाल वाली راجپال

والی *نر.م.* कर्णफूल वالै کرنپهول

والی وروستاړی. वالै पश्तो का प्रत्यय शब्द

پشتو کا پرتیی شبد

والیبال *نر.م.* वॉलीबॉल वालीबॉल والیبال

وان وروستاړی. वान अर्थ को जोड़ने वाला प्रत्यय अर्थात: वाला, रक्षक, पालक

ارتهـ کو جورني والي پرتیی ارتهات: والا، رکشک، پالک

وانکي وانکي *ص.نب.* वानगी वानगी टुकड़े टुकड़े

ټکړي ټکړي

وامځه *ښځ.م.* वामसः शादी का दहेज شادي کا دهیج

وانه *ښځ.م.* वाणः 1. दौनी किया हुआ अनाज 2. पिसा हुआ गेहूँ या आटा

۱. دوني کیا هوا اناج ۲.پسا هوا ګیهون یا آټا

واو *نر.م.* वाव वाव अक्षर का नाम واو اکشر کا نام

واوا */د.* वावा श्रेष्ठ, उत्तम, बढ़िया شرشتهـ، اتّم، برهیا

واورا *نر.م.* वावर गीध का एक प्रकार ګدهـ کا ایک پرکار

واوره *ښځ.م.* वावरः हिम, बर्फ़ هم، برف

واوره */مر.* वावरः सुनो! कान दो! سنو! کان دو!

واوره نی *نر.م.* वावराणै प्रशीतक, हिमकर پرشیتک، هیمکر

واورین *ص.نر.م.ج.* वावरीन बर्फानी, ठंडा برفاني، ټهنډا

واویلا *ښځ.م.* वावयला चिल्लाना, बिलखना, विलाप करना, चीखना-चिल्लाना, रोना पीटना

چلّانا، بلکهنا، ولاپ کرنا، چیخنا – چلّانا، رونا پیټنا

واه *ښځ.م.* वाह श्रेष्ठ, उत्तम, बढ़िया شرښتهه، اتّم، برهیا

واهمه *ښځ.م.* वाहिमः 1. डर, भयभीत 2. कल्पनाशक्ति, कल्पना

۱. ډر، بهییهیت ۲. کلپنا شکتي، کلپنا

وای */د.* वाय आह, हाय آه، هاى

وارینګ *نر.م.* वायरिंग बिजली के तार का काम

بجلي کي تار کا کام

وایسرا *نر.م.* वायसरा वायसराय, उपराज, बड़े लाट, राजप्रतिनिधि, सूबेदार

وایسراى، اوپراجا، بړي لاټ، راج پرتینیدهي، صوبیدار

وایه *ښځ.م.* वायः 1. शब्द 2. संकोच, सलज्जता 3. उपयोग की वस्तु

۱. شبد ۲. سنکوچ، سلجّتا ۳. اوپیوک کي وستو

وبا वबा *ښځ.م.* हैजा, कॉलरा, विसूचिका
هیضه، کالرا، ویسوچیکا

وبال वबाल *نر.م.* पाप, गुनाह, पातक پاپ، ګناه، پاتک

وبښه वबख़ः *امر.* क्षमा करें! मुझे माफ करें!
شما کړین! مجھې معاف کړین!

وبره वबरः وروستاری. प्रत्यय शब्द پرتیی شبد

وبلته वबलतः *ق.* एक साथ, एक दूसरे के साथ
ایک ساتھ، ایک دوسری کي ساتھ

وبله वबलः *ق.* एक साथ, एक दूसरे के साथ
ایک ساتھ، ایک دوسري کي ساتھ

وپار वपार *نر.م.* 1. मान्यता 2. संबंध, वास्ता 3. लेन-देन, कारोबार, व्यापार
۱. مانیتا ۲. سنبندھ، واسطه ۳. لېن دېن، کاروبار، وپاپار

وت वत *نر.م.* 1. तंग रास्ता; दरार, शगाफ, फटन, पतला सुराख 2. दूरी
۱. تنګ راسته؛ درار، شګاف، پھټن، پتلا سراخ ۲. دوري

وتر वतर *نر.م.* कर्ण کرن

وتره वतरः *ښځ.م.* नम भूमि, हल चलाने योग्य भूमि, नमी
نم بھومي،ھل چلاني یوګیه بھومي، نمي

وتل वतल *مص.مت.* 1. बाहर जाना, बाहर निकलना 2. परवाह करना, प्रेम करना
۱. باھر جانا، باھر نکلنا ۲. پرواه کرنا، پریم کرنا

وتلی वतलै *ص.نر.م.* प्रमुख, मुख्य, विशिष्ट, मशहूर
پرمکھ، موکھی، وششتھ، مشھور

وتنه वतनः *ښځ.م.* 1. निकास 2. परवाह, प्रेम
۱. نکاس ۲. پرواه، پریم

وتندوی वटनदोई *ص.نر.م.* मितव्ययी, किफायती
متوییی، کفایتي

وټه वटः *ښځ.م.* 1. मितव्यय, कमखर्च 2. ऐब, नुक्स
۱. متویی، کم خرچ ۲.عیب، نقص

وټه वटः *ښځ.م.* दर, भाव در، بھاو

وثیقه वसीक़ः *ښځ.م.* प्रलेख, दस्तावेज
پرلېکھ، دستاوېز

وجدان विजदान *نر.م.* अंतःकरण, विवेक انتھ کرن، ویوېک

وجود वुजूद *نر.م.* 1. शरीर 2. अस्तित्व ۱. شریر ۲.استتو

وجه वजः *ښځ.م.* 1. कारण 2. ढ़ंग, रीति
۱. کارن ۲. ډھنګ، ریتي

وجه वजहः *ښځ.م.* चेहरा, मुँह, सूरत, शकल
چھره، منھ، صورت، شکل

وجیبه वजीबः *ښځ.م.* कर्तव्य, दायित्व کرتویی، دایتو

وجیزه वजीज़ः *ښځ.م.* थोड़ा, कम; मोटा, सघन
تھوړ، اکم؛ موټا، سګھن

وچ वच *ص.نر.م.ج.* 1. सूखा, शुष्क 2. बाँझ
۱. سوکھا، ششک ۲. بانجھ

وچ په وچه वच पः वचः *ق.* अकारण, अनुचित रूप से, नाहक
اکارن، انوچت روپ سي، ناحق

وچت वूचत *ص.نر.م.* लंबा ऊँचा
لنبا، اونچا

وچتوب वचतोब *نر.م.* बाँझपन; सूखापन
بانجھپن؛ سوکھاپن

وچیتا वचतया *ښځ.م.* शुष्क, सूखापन ششک، سوکھاپن

وچیره वचडः *ص.نر.م.* परिचित, मित्र, दोस्त
پریچت، متر، دوست

وچ سترګی वचस्तरगै *ص.نر.م.* निर्लज्ज, गुस्ताख, ढ़ीठ, बेशर्म
نرلجّ، ګستاخ، ډھیټھ، بېشرم

وچغاړی वचग़ाड़ै *ص.نر.م.* कंजूस, मक्खीचूस
کنجوس، مکھّیچوس

وچغاړی वचग़ाड़ै *ص.نر.م.* बासी, पर्युषित, वह खाना जो बर्तन में खराब हो चुका हो।
باسي،پریوشت، وه کھانا جو برتن مین خراب ھوچکا ھو

وچکالي वचकाली *ښځ.م.* सूखा, अनावृष्टि
سوکھا، اناورشتي

وچکول वचकवल *نر.م.* भेड़ का एक साल का बच्चा.
بھیڑکي ایک سال کا بچه

وچکی वचकै *نر.م.* दहन, ज्वलन دھن،جولن

وچکی वचकै *ص.نر.م.* दुबला-पतला व्यक्ति, कमजोर, क्षीण
دبلا- پتلا ویکتي، کمزور، چھین

وچموری कमजोर शिशु, वह बच्चा *ص.نر.م.* **वचमोरै** जिसकी माँ का दूध सूख चुका हो
کمزورشیشو، وہ بچّہ جسکی مان کا دودھ سوکھ چکا ہو

وچ میڑن आधा नम, गीला, आर्द्र, *ص.نر.م.* **वचमेज़न** जो सूखने के कगार पर हो।
آدھا نم، گیلا، آدر، جوسوکھني کي ککار پر ہو

وچنه बाँझ, बंध्या, बांझ महिला *ښځ.م.* **वचनः** बानجھ، بندھیا، بانجھ مہیلا

وچوالی सूखापन, बाँझपन *نر.م.* **वचवालै** सوکھاپن، بانجھپن

وچوبه शुष्क भूमि, पानी की कमी *ښځ.م.* **वूचोबः** ششک بھومي، پاني کي کمي

وچوبی सूखापन, बाँझपन, बारिश खत्म *نر.م.* **वूचोबै** होने के बाद सूखापन
سوکھاپن، بانجھپن، بارش ختم ہوني کي بعد سوکھاپن

وچوکي 1. बहुत सूखा हुआ, कमजोर 2. *نر.ج.* **वचूकी** चकमक
١. بہت سوکھا ہوا ، کمزور٢. چک مک

وچول सुखाना, शुष्क करना *مص.مت.* **वूचवल**
سوکھانا، ششک کرنا

وچولی माथा, मस्तक, ललाट *نر.م.* **वचवूलै**
ماتھا، مستک، للاٹ

وچوونی 1. सोख्ता 2. तौलिया *نر.م.* **वचवूनै**
١. سوختہ ٢. تولیہ

وخوکی लकड़ी का वह गठ्ठा जिसे महिलाएँ पहाड़ों से अपने सिरों पर लाती हैं। *نر.م.* **वज़ूकै**
لکڑي کا وہ گٹّھا جسي مہیلائین پہاڑون سي اپني سرون پر لاتي ہین.

وچکه किशमिश, सूखा अंगूर *ښځ.م.* **वसकः**
کشمش، سوکھا انگور

وڅکي सूखा, किशमिश *ښځ.م.* **वसकी** سوکھا، کشمش

وڅکېز खंभा, (तंबू का), मस्तूल, स्तंभ *نر.م.* **वसकेज़**
کھنبھا، (تنبو کا)، مستول، استنبھ

وحدانیت अद्वैतवाद, एकेश्वरवाद *نر.م.* **वहदानियत**
ادوېتوا، اکېشوروواد

وحدت एक्य, एकत्व, एकता *نر.م.* **वहदत**
اېکی، اېکتو، اېکتا

وحشت 1. गँवारपन 2. बर्बरता, क्रूरता *نر.م.* **वहशत**
3. पागलपन
١. گنوارپن ٢. بربرتا،کرورتا ٣. پاگلپن

وحشتناک भयानक, विकराल *ص.نر.م.ج.* **वहशतनाक**
بھیانک، وکرال

وحشي जंगली, हिंसक *ص.نب.* **वहशी**
جنگلي، ھنسک

وحشیانه जंगली, हिंसक *ص.نب.* **वहशीयानः**
جنگلي، ھنسک

وحي रहस्योद्घाटन, वाणी, इलहाम, इशारा, पैगम्बरों के साथ खुदा की बात *ښځ.م.* **वही**
رھسیودگھاٹن، واني، الھام، اشارہ، پیغمبرون کي ساتھ خدا کي بات

وخ आह, हाय *اد.* **वख़**
آہ، ھای

وخامت चिंताजनक, गंभीरता, जटिलता *نر.م.* **वख़ामत**
چنتاجنک، گنبھیرتا، جٹلتا

وخت समय, मौका, वक्त *نر.م.* **वख़्त**
سمی، موقع، وقت

وخت ناوخت कभी-कभी, समय-समय पर *ق.* **वख़्त नावख़्त्**
کبھي – کبھي، سمی - سمی پر

وختي जल्दी, शीघ्र *ص.نب.* **वख़्ती**
جلدي، شیکھر

وختیني पूर्ववर्ती, भूतपूर्व *ص.نر.م.* **वख़्तीनै**
پورورتي، بھوت پورو

وخیم चिंताजनक, गंभीर, खतरनाक *ص.نر.م.ج.* **वख़ीम**
چنتاجنک، گنبھیر، خطرناک

وداع विदाई, जुदाई *ښځ.م.* **विदाअ़**
ویدائي، جدائي

ودان 1. सफल, समृद्ध 2. फलता-फूलता 3. निर्मित, आबाद 4. धनी, अमीर *ص.نر.م.ج.* **वदान**
١. سپھل، سمردھ ٢. پھلتا پھولتا ٣. نرمت، آباد ۴. دھني، امیر

ودانښت 1. भवन, इमारत 2. समृद्धि, वैभव, उन्नति *نر.م.* **वदानख़्त**
١. بھون، عمارت ٢. سمردھي، ویبھو، اونّتي

ودانول 1. आबाद करना, बसाना, गठन करना, रचना 2. खेती के लायक बनाना *مص.مت.* **वदानवल**
١. آباد کرنا، بسانا، گٹھن کرنا، رچنا ٢. کھیتي کي لایق بنانا

ودائي 1. इमारत 2. समृद्धि, रहने योग्य जगह *ښځ.م.* वदानी

١. عمارت ٢. سمردهي، ويبهو، رهني يوگيی جگه

ودنه पालन-पोषण, देखभाल, पालपोस कर बड़ा करना *ښځ.م.* वदनः

پالن پوشن ، دېکهـ بهال، پال پوس کربرا کرنا

ودول विवाह करना, शादी करना. *مص.مت.* वदवल

وكاس، وردهي، پريوردهن، برهوتري

وده विकास, वृद्धि, परिवर्धन, बढोतरी. *ښځ.م.* वदः

ويواه هونا، شادي هونا *مص.ل.* वदेदल

ودېدل विवाह होना, शादी होना

١. جمع، امانت، امانت كي طور پر جمع كرنا٢. بهروسه، وشواس

ودیعه 1. जमा, अमानत, अमानत के तौर पर जमा करना 2. भरोसा, विश्वास *ښځ.م.* वदीअा

پرتي بهومي، كټها هوا كهيت *نر.م.* वड

ور दरवाजा, दरवाजा *نر.م.* वद्वार

ور दिशा, ओर, अभिदिशा *نر.م.* वद्वार

پشتوكا پرتيی شبد ورستاړی. वर **ور**

ورا विवाह समारोह, महिलाओं की वह टोली जो दुल्हन के घर जाती है और दुल्हन को दूल्हे के घर लाती है, बारात *ښځ.م.* वरा

ويواه سماروه، مهيلاؤن كي وه ټولي جودلهن كي گهر جاتي هی اوردلهن كودلهي كي گهرلاتی هی،برات

ورا दूर से दिखना *ق.* वरा دور سي دكهنا

ورابانی विवाह समारोह के अतिथिगण. *نر.م.* वराबाणै

ويواه سماروه كي اتيتهي گن

وراثت बपौती, दाय, दायप्राप्ति, विरासत. *نر.م.* वरासत

بپوتي، داى، داى پراپتي، وراست

وراره भतीजा *نر.م.* वरारः

بهتيجا

وراسته सड़ा हुआ, गला हुआ, पुराना *ص.نر.م.ج.* वरास्तः

سرا هوا، گلا هوا، پرانا

وراشه वार्तालाप, बोली, बातचीत *ښځ.م.* वराशः

وارتا لاپ، بولي، بات چيت

وران 1. विनाश, विध्वंस, खंडहर 2. विनाश *ص.نر.م.ج.* वरान

١. وناش، ودهونش، كهنډهر ٢. وناشي

ورانښت 1. विनाश, ध्वंश, नाश 2. दुश्मनी *نر.م.* वरानख़्त

١. وناش، دهونش، ناش ٢. دشمني

ورانکار विनाशक, विध्वंसक *ص.نر.م.* वरानकर

وناشک، ودهونسک

ورانکاري ध्वंसन, तोड़-फोड़, बाधा *ښځ.م.* वरानकारी

دهونسن، تور پهور، بادها

ورانکاری विनाशक, विध्वंसक. *نر.م.* वरानकारै

وناشک، ودهونسک

ورانوالی विनाश, ध्वंश, नाश *نر.م.* वरानवालै

وناش، دهونش، ناش

ورانول नष्ट करना, बरबाद करना, विनाश करना, खंडहर बनाना *مص.مت.* वरानवल

نشتټ كرنا، بربادكرنا، وناش كرنا، كهنډهر بنانا

ورانی विनाश, ध्वंश, नाश *ښځ.م.* वरानी

وناش، دهونش، ناش

ورانېدل विनाश होना, ध्वस्त होना, खंडहर होना *مص.ل.* वरानेदल

وناش هونا، دهوست هونا، كهنډهر هونا

وربشه जौ, यव *ښځ.م.* वूरबशः

جو، يو

وربشینه जौ की रोटी *ښځ.م.* वूरबशीनः

جو كي روټي

وربل क्वाँरी लड़कियों के माथे का बाल, चोटीबाल; मांग टीका *نر.م.* वूरबल

كنواري لركيون كي ماتهي كا بال، چوټي بال؛ مانگ ټيكا

وربوز थूथन, कुत्ते या जानवरों का मुँह *نر.م.* वूरबोज़

تهوتهن، كتّي يا جانور كا منهـ

ورپسي बाद, पीछे *ق.* वरपसे

بعد، پيچهي

ورپورک दरवाजे की एक पट *نر.م.* वरपोरक

دروازي كي ايک پټ

ورت खेल के प्रकार *نر.م.* वर्त

كهيل كي پركار

ورتول भूनना, पकाना, सेंकना, *مص.مت.* वरतवल तपाना, तलना
بھوننا، پکانا، سنکنا، تپانا، تلنا

ورته समान, समरूप, एक जैसा, एक *ص.نب.* वरतः प्रकार का
سمان،سمروپ، ایک جیسا، ایک پرکار کا

ورته ऊनी धागा *نر.م.* वरतः اوني دھاگا

ورته والی समानता, समरूपता *نر.م.* वरतःवालै سمانتا، سمروپتا

ورتی 1. मनोहर, रमणीय, सुंदर, *ص.نر.م.* वरतै अच्छी शकल सूरत का 2. दान पुण्य करने वाला 3. बहुत ज्यादा
١. منوهر، رمنیی، سندر، اچّھي شکل صورت کا ٢. دان پونیه کرني والا ٣. بهت زیاده

ورټ आँसुओं की बारिश, आँसू, आँखों में पानी आना *نر.م.* वरट
آنسوؤن کي بارش، آنسو، آنکھون مین آنسو آنا

ورټک खटखटाना, दरवाजा खटखटाना *نر.م.* वरटक
کھټکھټانا، دروازه کھټکھټانا

ورجي चावल, तंडुल *ښځ.م.* वरिजी چاول، تندول

ورڅنې बाहर, घर से बाहर *ق.* वरचने باهر، گھرسي باهر

ورڅینې बाहर, घर से बाहर *ق.* वरचीने باهر، گھر سي باهر

ورځ दिन, दिवस *ښځ.م.* व्रज़ دن، دوس

ورځپاڼه अखबार, समाचार-पत्र *ښځ.م.* व्रज़पाणः اخبار، سماچار- پتر

ورځیاری दिहाड़ी, मजदूरी *نر.م.* व्रज़चारै دھاڑي، مزدوري

ورځنی दैनिक, प्रतिदिन *ص.نر.م.* व्रज़नै دینک، پرتي دن

ورځه भौं *ښځ.م.* व्रज़ः بھون

ورځ 1. नाली जिससे खेतों में पानी जाता है *نر.م.* वर्ख़ 2. मार्ग, रास्ता
١. نالي جس سي کھټون مین پاني جاتا هی.٢. مارک، راسته

ورځاړی 1. साग, कुलफा, लोनिया 2. पशु-महामारी *نر.م.* वरख़ाड़ै
١. ساگ، کلفا، لونیا ٢. پشو مهاماري

ورځړ 1. कूड़ा- कचरा, घास-फूस 2. भीड़, जनसमूह *نر.م.* वरख़ड़
١. کورا کچرا، گھاس پھوس٢. بھیر، جنسموھ

ورځیره घृणित शब्द, वीभत्स शब्द, अपशब्द *ښځ.م.* वरख़ेड़ः
گھرنت شبد، ویبھتس شبد، اپشبد

ورځیزه वह भूमि जो पानी के दिहाने के निकट हो *ښځ.م.* वरख़ीज़ः
وه بھومي جو پاني کي دھاني کي نکټ هو.

ورځیمځه प्रातःकाल, मध्यसुबह *ښځ.م.* वरख़ीमज़ः
پراته کال، مدھی صبح

وردک अफगानी जनजाति, अफगानिस्तान का एक प्रांत *نر.م.* वरदक
افغاني جنجاتي، افغانستان کا ایک پرانت

ورړول फाड़ना, अलग करना, कपड़े को इस तरह फाड़ना कि उसके कुछ धागे मिले हों और कुछ अलग हों *مص.مت.* व्ररवल
پھاڑنا، الگ کرنا، کپڑي کواسطرح پھارنا کي اس کي کچھ دھاگي ملي هون اورکچھ الگ هون.

ورړۍ बटेर पक्षी *نر.م.* वरज़ड़ पکشي بٹیر

ورزش व्यायामिक, व्यायाम, खेलकूद *نر.م.* वरज़िश
ویایامک، ویایام، کھیلکود

ورزشکاره व्यायामी, कसरती *نر.ښځ.م.* वरज़िशकारः
ویایامي، کسرتي

ورزشي खेल संबंधी *ص.نب.* वरज़िशी کھیل سنبندھي

ورزل टुकड़े- टुकड़े करना, कीमा करना *مص.مت.* वरज़ल
ټکري ټکري کرنا، قیما کرنا

ورزو विमुखता, घृणा *ښځ.م.* वरज़ो وبمکھتا، گھرنا

ورزول 1. विस्फोट करना, उड़ाना 2. ऊपर या नीचे फेंकना, फेंक कर मारना *مص.مت.* वरज़वल
١. وسپھوټ کرنا، اڑانا ٢. اوپریا نیچي پھینکنا، پھینک کر مارنا

ورزول वरज़वल *مص.مت.* टुकड़े-टुकड़े करना, कीमा करना, मांस कूटना

ټکړي ټکړي کرنا، قیما کرنا، مانس کوټنا

ورژل वरज़ल *مص.مت.* टुकड़े-टुकड़े करना, कीमा करना

ټکړي ټکړي کرنا، قیما کرنا، مانس کوټنا

ورږ वरग़ *نر.م.* अयाल, घोड़े शेर आदि के गर्दन के लंबे बाल

ایال، گهوړي شېرآدي کي ګردن کي لنبي بال

ورږه वरग़: *ښځ.م.* पिस्सू پسّو

ورستنی वरस्तनै *ص.نر.م.* 1. अंत्याक्षर 2. पिछला

۱. انتیاکشر ۲. بچهلا

ورستو वरस्तो *ق.* के बाद में کي بعد مین

ورستول वरस्तवल *مص.مت.* सड़ाना, गलाना, कमज़ोर करना, पुराना करना

سرانا، ګلانا، کمزور کرنا، پرانا کرنا

ورسته वरस्तः *ق.* बाद में, बाद بعد مین ، بعد

ورستېدل वरस्तेदल *مص.ل.* सड़ जाना, गल जाना, कमजोर हो जाना

سړجانا، ګل جانا، کمزور هوجانا

ورسک वरसक *نر.م.* 1. थूथनी, थूथन 2. पहाड़ की नाक, पहाड़ का उभरा हुआ भाग

۱. تهوتهني، تهوتهن ۲. پهار کي ناک، پهارکا ابهراهوا بهاګ

ورسی वुरसइ *ښځ.م.* खिड़की کهړکي

ورشو वरशो *ښځ.م.* बाँगर, घास का मैदान

بانګر، ګهاس کامیدان

وړښ वरख़ *نر.م.* हवा, वायु, सुहानी हवा هوا، وایو، سهاني هوا

وړښتی वरख़तै *نر.م.* बादाम, वादाम بادام، وادام

وړښکی वरख़कइ *ښځ.م.* डोरी, फीता ډوري، فیټه

وړغ वरग़ *نر.م.* साहस, हिम्मत, शौर्य ساهس، همت، شوری

ورغالی वरग़ालै *نر.م.* चूल्हा, अंगीठी چولها، انګیټهي

ورغاړنی वरग़ाणै *نر.م.* आटे और मक्खन का मलहम बनाकर नवजात शिशु को लेप लगाना, बच्चा पैदा होने के बाद जो मालिश औरत को दी जाती है।

آټي اور مکهن کا ملهم بنا کرنوجات ششوکولیپ لګانا،بچه پیدا هوني کي بعد جومالش عورت کودی جاتی هی.

ورغړ वरग़ड़ *نر.م.* 1. झरने की ढाल 2. पानी की गहराई

۱. جهرني کي ډهال ۲. پاني کي ګهرایي

ورغړی वरग़ड़ै *نر.م.* जल का निचला स्तर جل کا نچلا ستر

ورغسل वरग़सतल *مص.مت.* दलिया बनाना, आंशिक रूप से कूटना

دلیا بنانا، آنشک روپ سي کوټنا

ورغسلي वरग़सतली *ص.ج.* दलिया, आधा कूटा हुआ

دلیا، آدها کوټا هوا

ورغومی वरग़ूमै *نر.م.* मेमना, बकरौटा مېمنا، بکروټا

ورغوی वुरग़वै *نر.م.* हथेली, करतल هتهېلي، کرتل

ورقه वरक़: *ښځ.م.* पन्ना, वरक पنّا، ورق

ورک वरक *ص.نر.م.* गुम, खोया हुआ, गायब, बरबाद, नष्ट

ګم، کهویا هوا، غایب، برباد، نشټ

ورکاوی वरकावै *نر.م.* अनुपस्थिति, गैरहाजिरी; लापता, गुम, अभाव, बरबाद, नष्ट

انوپستهیتي، غیر حاضري؛ لاپتا، ابهاؤ، برباد، نشټ

ورکړه वरकड़: *ښځ.م.* दानशीलता, उदारता, खैरात, बख्शीश

دانشیلتا، اودارتا، ودانیتا، خیرات، بخشش

ورکشاپ वरकशाप *نر.م.* कारखाना, वर्कशॉप

کارخانه، ورکشاپ

ورکمانی वरकमानै *ص.نر.م.* उल्लसित, प्रफुल्लित, खुश, ज़िंदा-दिल, आनंदित

اُلّست، پرپهولّت، خوش، زنده دل، آنندت

ورک نومی वरकनूमै *ص.نر.م.* अपरिचित, अनभिज्ञ, अनजान, गुमनाम

اپریچت، انبهګیی، انجان، ګمنام

ورکول वरकवल *مص.مت.* अर्पित करना, देना

ارپت کرنا، دینا

ورکول *مص.مت.* 1. खोदना, गँवाना, गुम करना 2. निकाल देना, हटाना, निर्वासित करना

۱. کهودنا، گنوانا، گم کرنا ۲. نکال دینا، هټانا، نرواست کرنا

ورکه *ښځ.م.* वरकः खोया हुआ माल, वह चीज जो खो गई हो, गुम

کهویا هوا مال، وه چیز جوکهوکئي هو، گم.

ورک *نر.م.* वर्ग 1. भेड़ का ऊन 2. एक साल का ऊँट 3. पाँच वर्षीय भेड़

۱. بهیړ کا اون ۲. اېک سال کا اونټ۳. پانچ ورشیی بهیړ

ورګډی *ص.نر.م.* वरगडै लापरवाह, असावधान

لاپرواه، اساودهان

ورګه *ښځ.م.* वरगः 1. कान की लौ 2. पिस्सू

۱. کان کي لو ۲. پسّو

ورګینه *ښځ.م.* वरगीनः बकरी के बाल से बनी रस्सी

بکري کي بال سي بني رسّي

ورلښتی *نر.م.* वरलख़तै बादाम, वाताम بادام، واتام

ورله *ص.ښځ.م.* वरलः गाभिन, गर्भिणी मवेशी

گابهن، گربهني موښي

ورم *نر.م.* वरम फुलाव, सूजन, बढ़ाव, उभार

پهلاو، سوجن، بړهاو، اوبهار

ورم *نر.م.* वर्म परामर्श, सलाह پرامرش، صلاح

ورمارګه *نر.م.* वरमारगः बच्चों के चेहरे का दाना

بچّون کي چهري کا دانه

ورمېز *نر.م.* वुरमेज़ गर्दन, ग्रीवान گردن، گریوان

ورنداره *ښځ.م.* व्रंदारः भौजी, भौजाई, भावज, भाई की पत्नी

بهوجي، بهوجائي، بهاوج، بهائي کي پتني

ورنده *ښځ.م.* वरनदः धावा, हमला, चढ़ाई, छापा, आक्रमण

دهاوا، حمله، چړهائي، چهاپا، آکرمن

ورنش *نر.م.* वरनिश रोगन, चमक-दमक

روغن، وارنش، چمک دمک،

ورنکی *نر.م.* व्रनकै जांघ की हड्डी جانګهـ کی هډّي

ورنګی *نر.م.* व्रंगै फुहार, झींसी پهوهار، جهینسي

ورنیکه *نر.م.* वरनीकः परदादा; प्रपितामाह-पैतृ, परनाना, प्रमातामाह-मातृ

پردادا؛ پرپیتاماه-پیتر، پرنانا، پرماتاماه-ماتر

ورنی *نر.م.* वूरणै ग्रीष्मकालीन, शिशु वस्त्र, नौजात बच्चे को लपेटे जाने वाला कपड़ा

گرېشم کالین، شیشو وستر، نوجات بچّي کولپیټي جاني والا کپړا

ورو *ق.ص.* वरो धीरे, मंदगति دهیري ، مند گتي

وروځه *ښځ.م.* व्रूज़ः भौंवाँ, भौं بهوّان، بهنو

ورور *نر.م.* व्रूर भाई, भ्राता, अग्रज بهائي، بهراتا، اګرج

وروركی *نر.م.* वूरकै छोटा भाई, कनिष्ठ چهوټابهائي، کنسټهـ

وروركی *نر.م.* वरवरकै 1. मृगतृष्णा, मृगजल, मरीचिका 2. जुगनू

۱. مرګ ترشنا، مرګ جل، مریچیکا ۲. جګنو

وروركلوي *ښځ.م.* व्रूरगलवी भाईचारा, भ्रातृत्व, दोस्ती

بهائي چاره، بهراترتو، دوستي

وروري *ښځ.م.* व्रूरी भाईचारा, भ्रातृत्व, दोस्ती

بهائي چاره، بهراترتو، دوستي

وروست *ص.نر.م.* व्रूस्त सड़ा हुआ, खराब, पुराना

سړاهوا، خراب، پرانا

وروستاړی *نر.م.* व्रूस्ताड़ै प्रत्यय अंत:सर्ग پرتیی، انتسرګ

وروستنی *ص.نر.م.* व्रूस्तनै 1. बाद का, अंत्याक्षर, अंतिम 2. पिछला, पश्चात, आखिरी

۱. بعد کا، انتیاکشر، انتم ۲. بچهلا، پشچات، آخري

وروستوالی *نر.م.* व्रूस्तवालै 1. अवनति, पतन, ह्रास 2. सड़ान, गंदगी

۱. اوننتي، پتن، هراس ۲. سړان، ګندګي

وروسته *ق.* व्रूस्तः 1. बाद का, पश्चात 2. पीछे, पीछे की ओर

۱. بعد کا، پشچات ۲. پیچهي، پیچهي کي اور

وروسته پاتي *ص.ښځ.م.ج.* व्रूस्तःपाते पिछड़ा, अविकसित

پچهړا، اوکست

وروسته والی *نر.م.* व्रूस्तवालै मंदगति, धीमा, देर से आने वाला

مند ګتي، دهیما، دېر سي آني والا

वरिन ورين

वरिशि چاول, تندل चावल, तंडुल *ښځ.م.*

वरिबे بادل बादल *ښځ.م.*

वरिद رگ، نس रग, नस *نر.م.*

वरिदल वर्षा होना, वृष्टि होना, हिमपात होना *مص.ل.*

ورشا هونا، ورشتي هونا، همپات هونا

वरिबरोनः بهتيجي، وريره کا بهو وچن भतीजी, व्रेरः का बहुवचन *نر.م.*

वरिबरः بهتيجي भतीजी *ښځ.م.*

वरिबोन کن، زرّه، کنيکا कण, ज़र्रा, कणिका *نر.ج.*

वरिबोदि چاول، تندل चावल, तंडुल *ښځ.ج.*

वरिबसल مروڑنا، بل دينا، اينٹهنا، تاو دينا، بانٹنا رسّي کا मरोड़ना, बल देना, ऐंठना, ताव देना, बांटना रस्सी का *مص.مت.*

वरिशपर ۱. فصل، پيداوار، اوپج ۲. شورغل، کولاهل 1. फसल, पैदावार, उपज 2. शोरगुल, कोलाहल *نر.م.*

वरिशलतल مروڑنا، بل دينا، اينٹهنا، مروڑنا، تاودينا، بانٹنا رسّي کا मरोड़ना, बल देना, ऐंठना, मोड़ना, ताव देना, बांटना रस्सी का *مص.مت.*

वरिशोन ۱. کلاگت وستو،وراثت، پيترک سنپتّي، بپوتي ۲. تاو، گهماو 1. कुलागत वस्तु, विरासत, पैतृक संपत्ति, बपौती 2. ताव, घुमाव *نر.م.*

वरिशकः نيا اگا هوا گيهون नया उगा हुआ गेहूँ *ښځ.م.*

वरिबिनकी جڑ، مول जड़, मूल *ښځ.م.*

वरिबिनम ريشم، کوشی، سلک रेशम, कौशेय, सिल्क *نر.م.ج.*

वरिबिनमीन ريشمي، سلکي रेशमी, सिल्की *ص.نر.م.ج.*

वरिघ رنگ रंग *نر.م.ج.*

वरिन پرسنّ، پرپهل، پرمودت प्रसन्न, प्रफुल्ल, प्रमुदित *ص.نر.م.*

वरुस्तै ۱. بچهلا، گت، انتم، آخري، ۲. ابهينو، نوتن، بعد کا، تازه، نيا، حال کا، سب سي پچهلا، سب سي حال کا 1. पिछला, गत, अंतिम, आखिरी 2. अभिनव, नूतन, बाद का, ताज, नया, हाल का, सबसे पिछला, सबसे हाल का *ص.نر.م.*

वरुन جانگهـ، ران،اورو जांग, रान, उरु *نر.م.*

वरुनः بهائي، بهراتا، انوج، اگرج، ورور کا بهو وچن भाई, भ्राता, अनुज, अग्रज, वूर का बहुवचन *نر.ج.*

वरुवरु دهيري دهيري، هولي هولي، آهسته- آهسته धीरे-धीरे, हौले हौले, आहिस्ता-आहिस्ता *ق.*

वरहणः کاری، ويوساى कार्य, व्यवसाय *ښځ.م.*

वरहवल سوتنتر کرنا، ويمکت کرنا، الگ کرنا، آزاد کرنا، چهرانا स्वतंत्र करना, विमुक्त करना, अलग करना, आज़ाद करना, छुड़ाना *مص.مت.*

वरहेदल سوتنترهونا، ويمکت هونا، الگ هونا، آزاد هونا स्वतंत्र होना, विमुक्त होना, अलग होना, आज़ाद होना *مص.ل.*

वरै بهمنا، بهير کا بچّه ۲. افغانستان مين سوريه کال کا پهلا مهينه 1. मेमना, भेड़ का बच्चा, 2. अफगानिस्तान में सौर्य काल का पहला महीना *نر.م.*

वरै بهار، بوجهـ भार बोझ *نر.م.*

वरड گوند؛ نرياس؛ مسورهي गोंद; निर्यास; मसूढ़े *ښځ.م.*

वरया ۱. ورشا، ورشتي، بارش ۲. کنارا، حاشيه۳. بهت دور 1. वर्षा, वृष्टि, बारिश 2. किनारा, हाशिया 3. बहुत दूर *ښځ.م.ص.*

वरीत ۱. بهناهوا، تلا هوا ۲. جلاهوا ۳. غصه 1. भुना हुआ, तला हुआ 2. जला हुआ 3. गुस्सा *ص.نر.م.ج.*

वरीतवल بهوننا، تلنا، بريان کرنا، کباب کرنا भूनना, तलना, बिरयान करना, कबाब करना *مص.مت.*

वरीतेदल بهنا جانا، تلا جانا، جل جانا، بهن جانا भुना जाना, तला जाना, जल जाना, भुन जाना *مص.ل.*

वरीदि چاول, تندل चावल, तंडुल *ښځ.م.*

वरेज़ بادل बादल *ښځ.م.*

वरेद رگ، نس रग, नस *نر.م.*

वरेदल ورشا هونا، ورشتي هونا، همپات هونا वर्षा होना, वृष्टि होना, हिमपात होना *مص.ل.*

वरेरुनः بهتيجي، وريره کا بهو وچن भतीजी, व्रेरः का बहुवचन *نر.م.*

वरेरः بهتيجي भतीजी *ښځ.م.*

वरेज़ून کن، زرّه، کنيکا कण, ज़र्रा, कणिका *نر.ج.*

वरेज़ी چاول، تندل चावल, तंडुल *ښځ.ج.*

वरेस्तल مروڑنا، بل دينا، اينٹهنا، تاو دينا، بانٹنا رسّي کا मरोड़ना, बल देना, ऐंठना, ताव देना, बांटना रस्सी का *مص.مت.*

वरेशर ۱. فصل، پيداوار، اوپج ۲. شورغل، کولاهل 1. फसल, पैदावार, उपज 2. शोरगुल, कोलाहल *نر.م.*

वरेशल ۱. بچهلا، گت، انتم، آخري، ۲. ابهينو، نوتن، بعد کا، تازه، نيا، حال کا، سب سي پچهلا، سب سي حال کا 1. पिछला, गत, अंतिम, आखिरी 2. अभिनव, नूतन, बाद का, ताज, नया, हाल का, सबसे पिछला, सबसे हाल का *ص.نر.م.*

वरोन جانگهـ، ران،اورو जांग, रान, उरु *نر.م.*

वरोनः بهائي، بهراتا، انوج، اگرج، ورور کا بهو وچن भाई, भ्राता, अनुज, अग्रज, वूर का बहुवचन *نر.ج.*

वरोवरो دهيري دهيري، هولي هولي، آهسته- آهسته धीरे-धीरे, हौले हौले, आहिस्ता-आहिस्ता *ق.*

वरहनः کاری، ويوساى कार्य, व्यवसाय *ښځ.م.*

वरहोल سوتنتر کرنا، ويمکت کرنا، الگ کرنا، آزاد کرنا، چهرانا स्वतंत्र करना, विमुक्त करना, अलग करना, आज़ाद करना, छुड़ाना *مص.مت.*

वरहेदल سوتنترهونا، ويمکت هونا، الگ هونا، آزاد هونا स्वतंत्र होना, विमुक्त होना, अलग होना, आज़ाद होना *مص.ل.*

वरै مهمنا، بهير کا بچّه ۲. افغانستان مين سوريه کال کا پهلا مهينه 1. मेमना, भेड़ का बच्चा, 2. अफगानिस्तान में सौर्य काल का पहला महीना *نر.م.*

वरै بهار، بوجهـ भार बोझ *نر.م.*

वरड گوند؛ نرياس؛ مسورهي गोंद; निर्यास; मसूढ़े *ښځ.م.*

वरया ۱. ورشا، ورشتي، بارش ۲. کنارا، حاشيه۳. بهت دور 1. वर्षा, वृष्टि, बारिश 2. किनारा, हाशिया 3. बहुत दूर *ښځ.م.ص.*

वरीत ۱. بهناهوا، تلا هوا ۲. جلاهوا ۳. غصه 1. भुना हुआ, तला हुआ 2. जला हुआ 3. गुस्सा *ص.نر.م.ج.*

वरीतवल بهوننا، تلنا، بريان کرنا، کباب کرنا भूनना, तलना, बिरयान करना, कबाब करना *مص.مت.*

वरीतेदल بهنا جانا، تلا جانا، جل جانا، بهن جانا भुना जाना, तला जाना, जल जाना, भुन जाना *مص.ل.*

ورپنداره :वेरनदार *ښځ.م.* भाभी, भौज بهابهي، بهوج

ورينګي ग्रीनगी *نر.م.* फुहार, झींसी پهوهار، جهينسي

ور वड़ *ص.نر.م.ج.* उचित, उपयुक्त, योग्य, लायक اوچت، اوپيوکت، يوګی، لايق

ور वड़ *نر.م.* रोगसंचार, छूत की बीमारी, चेचक روګ سنچار، چهوت کي بيماري، چيچک

ور वाड़ *ص.نر.م.* विजेता, विजयी وجيتا، ويجی

ور वड़ *نر.م.* लाभ, फायदा لابهه، فائده

ورانډي व्ड़ांदी *ق.* 1. आगे, आगामी 2. पूर्व, पूर्वगामी ۱. آګي، آګامي ۲. پورو، پوروګامي

ورانډي تګ व्ड़ांदी तग *نر.م.* प्रगति, प्रगमन, उन्नति, अग्रिम پرګتي، پرګمن، اوتّتي، اګرم

ورانډي کول व्ड़ांदी कवल *مص.مت.* प्रस्ताव करना, आगे करना, पेश करना, प्रस्तुत करना پرستاو کرنا، آګي کرنا، پيش کرنا، پرستوت کرنا

ورانډي کېدل व्ड़ांदी केदल *مص.ل.* प्रस्तुत होना, आगे आना پرستوت هونا، آګي آنا

ورانديني व्ड़ांदीनै *ص.نر.م.* पूर्व, पूर्ववर्ती, पूर्वगामी پورو، پوروورتي، پوروګامي

ورانديوالی व्ड़ांदीवालै *نر.م.* 1. पूर्वता 2. तरक्की, उन्नति ۱. پوروتا ۲. ترقّي، اتّتي

ورانګه :व्ड़ांग *ښځ.م.* किरण, किरणपुंज. ګرن، کرن پونج

ورتوب वड़तोब *نر.م.* योग्यता, गुण يوګيتا، ګڼ

ورتوب वड़तोब *نر.م.* विजयी, कामयाबी, जीत ويجئي، کاميابي، جيت

ورتيا वड़तया *ښځ.م.* 1. योग्यता, गुण 2. विजयी ۱. يوګيتا، ګڼ ۲. وجئي

ورجن वड़जन *ص.نر.م.ج.* 1. संक्रमण 2. छुतहा ۱. سنکرمن ۲. چهتها

ورغندی वड़ग़ंदै *نر.م.* कॉलर, गरदनी, गरेबान کالر، ګردني، ګريبان

ورکتوب वड़कतोब *نر.م.* बचपन, लड़कपन, बाल्यावस्था بچپن، لرکپن، بالياوستها

ورکتون वड़कतून *نر.م.* बालविहार, शिशुविहार بال وهار، ششو وهار

ورکوټی वड़कोटै *نر.م.* 1. बच्चा 2. छोटा, अल्प ۱. بچّه ۲. چهوټا، الپ

ورکی वूड़कै *نر.م.* बच्चा, किशोरावस्था, लड़का بچّه، کشوراوستها، لرکا

ورکی वड़कै *ص.نر.م.* छोटा, अल्प چهوټا، الپ

ورکينه :वड़कीन *ښځ.م.* बचपन, लड़कपन, बाल्यावस्था بچپن، لرکپن، بالياوستها

ورګينه :वड़गीन *ښځ.م.* ऊन से बनी रस्सी اون سي بني رسّي

ورل व्ड़ल *مص.مت.* 1. ले जाना, ढ़ोना, पहुँचाना, वहन करना 2. सहन करना, बरदाश्त करना, उठाना ۱. لېجانا، ډهونا، پهونچانا، وهن کرنا ۲. سهنا، برداشت کرنا، اټهانا

ورم वड़म *ق.* गुजरा हुआ, गत ګذرا هوا، ګټ

ورم کال वड़म काल *نر.م.* पिछला वर्ष, गत वर्ष, गुजरा हुआ साल پچهلا ورش، ګټ ورش، ګذرا هوا سال

ورمه شپه :वड़मःशपः *ښځ.م.* पिछली रात, गत रात, गुजरी हुई रात پچهلي رات، ګټ رات، ګذري هوئي رات

ورنګن व्ड़ंगन *ص.نر.م.* चमकीला, द्युतिमान, दीप्त چمکيلا، ديوتيمان، ديپت

ورنګه :व्ड़ंग *ښځ.م.* 1. कण, कणिका, ज़र्रा 2. चिंगारी ۱. کڼ، کنيکا، ذرّه ۲. چنګاړي

وروکتوب वूड़कतोब *نر.م.* बचपन, बाल्यावस्था, शिशुकाल بچپن، بالياوستها، شيشوکال

وروکی वूड़कै *نر.م.ص.* 1. बालक, किशोर, लड़का 2. छोटा, अल्प ۱. بالک، کشور، لرکا ۲. چهوټا، الپ

وړول مص.مت. वड़वल टुकड़ों में तोड़ना, टुकड़े-टुकड़े करना

ټکړون مین توړنا، ټکړي ټکړي کړنا

وړی ښځ.م. ऊन वड़इ اون

وړیا ص.نب. मुफ्त, निःशुल्क वड़या مفت، نهه شلک

وړین ص.نر.م.ج. वड़ीन اون سي بنا ، اوني

وز نر.م. वज़ बکرا

وزارت نر.م. मंत्रालय विज़ारत منترالی

وزر نر.م. वज़र 1. पंख, पर 2. बाजू, बाँह 3. आवरण, जिल्द किताब की

۱. پنکھ، پر ۲. بازو، بانھ ۳. آورن، جلد کتاب کي

وزر نر.م. वूज़र 1. बहाना 2. आतिथ्य-सत्कार, मेज़बानी

۱. بهانا ۲. اتیتھی ستکار، مېزباني

وزګار ص.نر.م. वुज़गार بیکار، خالی، بیروزګار

وزګارتوب نر.م. वुज़गारतोब बेकारी, बेरोज़गारी

بیکاري، بیروزګاري

وزګارتیا ښځ.م. वुज़गारतिया बेकारी, बेरोज़गारी

بیکاري، بیروزګاري

وزګارېدل مص.ل. वुज़गारेदल बेकार होना, खाली होना, निष्क्रिय होना

بیکار هونا، خالي هونا، نشکریی هونا

وزګړی نر.م. वुज़गड़ै 1. बकरा 2. बच्चा

۱. بکرا ۲. بچّه

وزله ښځ.م. वज़लः उपचार, इलाज, प्रतिकार, उपाय, साधन

اوپچار، علاج، پرتیکار، اوپای، سادهن

وزم نر.م. वज़म 1. स्वर, ध्वनि, सुर, तान, राग 2. इरादा 3. रंग

۱. سور، دهوني،سور،تان، راګ۲. اراده ۳.رنګ

وزن نر.م. वज़न 1. वज़न, भार 2. ताल, लय

۱. وزن، بهار۲. تال،لی

وزه ښځ.م. वुज़ः बकरी بکري

وزیر نر.م. वज़ीर मंत्री, सेक्रेटरी, मुंशी منتري، سېکرېټري، منشي

لومړی وزیر نر.م. लूमड़ै वज़ीर प्रधानमंत्री پردهان منتري

وزیر نر.م.ج. वज़ीर पश्तून जाति का नाम پشتون جن جاتي کا نام

وزیمه ښځ.م. वुज़ेमः वह बकरी जो नर चाहती हो وه بکري جونر چاهتي هو.

وزیی ص.نر.م. वुज़ययै बकरी से संबंधित بکري سي سنبندهت

وژغني ښځ.م. वुज़ग़नी बकरी के बाल بکري کي بال

وژل مص.مت. वज़ल 1. मार डालना, हत्या करना, कत्ल करना 2. बुझाना, बंद करना

۱. ماردالنا، هتیا کرنا، قتل کرنا ۲. بجهانا، بند کرنا

وژلون نر.م. वज़लून वध, हत्या, कत्ल وده،هتیا، قتل

وژله ښځ.م. वज़लः वध, हत्या, कत्ल ودھ، هتیا، قتل

وژلنه ښځ.م. वज़लनः हत्या, मार डालना, वध, कत्ल هتیا، ماردالنا، ودھ،قتل

وژون نر.م. वज़ून वध करना, मार डालना, वध, कत्ल.

ودھ کرنا، ماردالنا، ودھ، قتل

وژونکی نر.م.ص. वज़ूनकै 1. हत्यारा 2. घातक, प्राणहर, कातिल

۱. هتیارا ۲. گهاتک، پرانِ هر، قاتل

وژونی نر.م.ص. वज़ूनै 1. हत्यारा 2. प्राणहर, घातक, कातिल

۱. هتیارا ۲. پرانِ هر، گهاتک، قاتل

وژه ښځ.م. वज़ः पेशी, तांत, पट्ठा پیشي، تانت، پټهّا

وژی نر.م. वुज़ै 1. नस 2. तांत, पट्ठा ۱. نس ۲.تانت،پټّا

وږبی ښځ.م. वुगबइ پینګوین

وږم نر.م. वगम 1. भाप, वाष्प 2. गंध, महक 3. हवा, समीर

۱. بهاپ، واشپ ۲. ګندھ، مهک، ۳. هوا، سمیر

وږمکی ښځ.م. वगमकइ चाँदनी چاندني

وږمه ښځ.م. वगमः समीर, हल्की हवा سمیر،هلکي هوا

وڕمی *ښځ.م.* वगमइ चाँदनी چاندني

وڕمی *ښځ.م.* वगमइ घ्राणशक्ति, घ्राण, सुगंध گهرانِ شکتي، گهرانِ، سوکنده

وڕی *ص.نر.م.* वगै भूखा, क्षुधित بهوکها، بنودهت

وڕی *نر.م.* वगै बाल, बाली, भुट्टा بال، بالي، بهټا

وس *نر.م.* वस प्रयत्न, वश, शक्ति, प्रयास, ताकत, कोशिश پریتن، وش، شکتي، پریاس، طاقت، کوشش

وساطت *نر.م.* वसातत मध्यस्थता, बिचवाई, हस्तक्षेप مدهیستهتا، بچوائي، هستکشپ

وسایل *ښځ.ج.* वसायल माध्यम, साधन, वसीलः का बहुवचन مادهیم، سادهن، وسیله کا بهووچن

وسپنه *ښځ.م.* वसपनः लोहा لوها

وست *نر.م.* वस्त 1. लाभ, फायदा 2. सामान ۱. لابهـ، فائده ۲. سامان

وستار *نر.م.* वस्तार महिलाओं का सामान बेचने वाला बिसाती, बंजारा مهیلاؤن کا سامان بیچني والا، بساطي، بنجاره

وستری *ص.نر.م.* वुस्त्रै अंतिम, आखिरी انتم، آخري

وستل *نر.م.* वस्तल सभा स्थल, अधिवेशन स्थल سبها ستهل، ادهیوپشن ستهل

وستون *نر.م.* वस्तून भंडार, भंडारगृह بهنډار، بهنډارگره

وسته *ښځ.م.* वस्तः 1. तालाब, सरोवर, पोखर 2. बाँध ۱. تالاب، سروور، پوکهر ۲. باندهـ

وسعت *نر.م.* वसअत विस्तार, प्रसार, आयत, फैलाव وستار، پرسار، آیت، پهیلاؤ

وسکه *ق.* वस्कः 1. इसलिए, क्योंकि, यद्यपि 2. आखिरकार, फिर, जब, मगर ۱. اس لئي، کیونکه، یدهپي ۲. آخرکار، پهر، جب، مگر

وسله *ښځ.م.* वस्लः शस्त्र, अस्त्र, तोपखाना, हथियार شستر، استر، توپ خانه، هتهیار

وسله وال *ص.نر.م.ج.* वस्लःवाल हथियार बंद, सशस्त्र هتهیار بند،سشستر

وسپدل *مص.ل.* वस्लेदल फ़टना, विस्फोट होना پهټنا، وسپهوټ هونا

وسمه *ښځ.م.* वसमः नील का पत्ता जिससे बाल रंगते हैं نیل کا پتّا جس سي بال رنگتي هین

وسواس *نر.م.* वसवास अनिश्चय, दुविधा, हिचकिचाहट, शक انشچی، دویدها، هچکچاهټ، شک

وسواسه *ښځ.م.* वसवासः प्रलोभन, शैतानी सुझाव, परेशानी پرلوبهن، شیطاني سجهاؤ، پریشاني

وسواسي *ص.نب.* वसवासी सनकी, शक करने वाला, परेशान سنکي، شک کرني والا، پریشان

وسه *ښځ.م.* वसः 1. प्रयत्न, वश, प्रयास, ताकत, कोशिश, शक्ति 2. बरसात ۱.پریتن، وش، پریاس، طاقت، کوشش، شکتي ۲. برسات

وسیله *ښځ.م.* वसीलः मध्यस्थता, बिचवाई, माध्यम, वजह, कारण مدهیستهتا، بچوائي، مادهیم ،وجه، کارن

وش *نر.م.* वश 1. बढ़त, वृद्धि, वर्धन, विकास, बढ़ोतरी 2. जहर, विष ۱. برهت، وردهي، وردهن، وکاس، برهوتري ۲. زهر، ویش

وشتول *مص.مت.* वशतवल प्रेरित करना, उकसाना, भड़काना, उभारना پرپرت کرنا، اکسانا، بهڑکانا، ابهارنا

وشتي *ښځ.ج.* वशती मजाक, हँसी, चुटकुला, दिल्लगी مذاق، هنسي، چټکلا، دلّگي

وشمه *ص.نب.* वशमः समान, जैसा, जैसा कि سمان، جیسا، جیساکه

وشند *ص.نر.م.* वशंद किशोरावस्था, तरुण, जवान होने के निकट کشوراوستها، ترون، جوان هوني کي نکټ

وښ *نر.م.* वख़ विष, जहर, गरल وش، زهر، گرل

وښتی *ښځ.م.* वख़तै घटिया या निम्न प्रकार का चावल گهټیا یا نمن پرکار کا چاول

وښخور *نر.م.* वख़खोर शाकभक्षी, तृणभक्षी, चारा खाने वाला पशु, वह माल, जाल या पशु बच्चा जिसने नया नया घास खाना शुरू किया हो। شاکهبکشي، تړنهبکشي، چاره خانے

شاک بھکشي، ترن بھکشي، چارا کھاني والا پشو، وہ مال، جال یا پشو کا بچہ جسني نیا نیا گھاس کھانا شروکیا ہو

وښی *نر.م.* वख़ै 1. कंगन, वलय 2. बंधनी, कड़ा, लोहे की कड़ी

۱. کنگن،ولی ۲. بندھني،کڑا، لوھي کي کڑي

وښیانه *ښځ.م.* वख़यााण: चारागाह, घासस्थली

چاراگاہ، گھاس ستھلي

وښېدل *مص.ل.* वख़ेदल 1. फिसलना, सरकना 2. कमजोर होना

۱. پھسلنا، سرکنا ۲. کمزور ہونا

وصال *نر.م.* विसाल दोस्तों या प्रेमियों का संघ, मिलन, मिलाप, मुलाकात

دوستون یا پریمیون کا سنگھ، ملن، ملاپ، ملاقات

وصفي *ص.نب.* वसफी विशेषणात्मक, गुणवाचक

وشیشناتمک، گن واچک

وصل *نر.م.* वसल मिलाप, जुड़ाव, संयुक्त, मिलन

ملاپ، جڑاو، سنگت، ملن

وصي *نر.م.* वसी वसीयत प्रबंधक, अभिभावक

وصیت پربندھک، ابھي بھاوک

وصیت *نر.م.* वसीयत इच्छापत्र, वसीयत

ایچھا پتر، وصیت

وصیتنامه *ښځ.م.* वसीयतनाम: इच्छापत्र, वसीयतनामा

ایچھا پتر، وصیتنامه

وضاحت *نر.م.* वज़ाहत स्पष्टता, प्रांजलता, शुद्धता

اسپشٹتا، پرانجلتا، شدھتا

وضع *ښځ.م.* वज़अ़ शक्ल, दशा, अवस्था, स्थिति

شکل، دشا، اوستھا، ستھیتي

وضع *ښځ.م.* वज़अ़ घटाव, कटौती گھٹاو، کٹوتي

وضع *ښځ.م.* वज़अ़ गर्भपात گربھ پات

وضعي *ص.نب.* वज़इ़यत 1. औपचारिक, यथानियम 2. आवर्ती, घूर्णी

۱. اوپچارک، یتھانیم ۲. آورتي، گھورني

وضعیت *نر.م.* वज़इ़यत 1. दशा, अवस्था, स्थिति 2. भाँति, रीति

۱. دشا، اوستھا، استھیتي ۲. بھانتي، ریتي

وطن *نر.م.* वतन देश; मातृभूमि دیش؛ ماترپھومي

وطنپالنه *ښځ.م.* वतनपालन: देशभक्ति دیش بھکتي

وطنپرست *ص.نر.م.* वतनपरस्त देशभक्त دیش بھکت

وطنپرستي *ښځ.م.* वतनपरस्ती देशभक्ति دیش بھکتي

وطندار *نر.م.* वतनदार समदेशी, हमवतन, एक देश का रहने वाला

سم دیشي، ھموطن، ایک دیش کا رھني والا

وطندوست *نر.م.* वतनदोस्त देशभक्त دیش بھکت

وطن فروش *نر.م.* वतनफ़रोश गद्दार, विश्वासघाती

غدار، وشواسگھاتي

وطنوال *نر.م.* वतनवाल 1. भाईचारा 2. हमवतन, समदेशी, एक देश का रहने वाला

۱.بھائي چارا ۲. ھم وطن، سمدیشي، ایک دیش کا رھني والا

وطني *ص.نب.* वतनी देशी, घरेलू دیشي، گھریلو

وظیفه *ښځ.م.* वज़ीफ़: कर्तव्य, फर्ज़, कार्य

کرتوی، فرض، کاریی

وظیفه دار *ص.نب.* वज़ीफ़:दार बाध्य, प्रभारित, जिसे कोई काम सौंपा गया हो

بادھی، پربھاري، جسي کوئي کام سونپا گیا ھو

وظیفه شناس *نر.م.* वज़ीफ़:शनास कर्तव्यनिष्ठ, ईमानदार

کرتویی نشٹھ، ایماندار

وعده *ښځ.م.* वाअ़दः प्रतिज्ञा, वचन, वादा

پرتگیا، وچن، وعدہ

وعده خلاف *ص.نب.* वाअ़दः ख़िलाफ़ वादा खिलाफ, वादा पूरा न करने वाला

وعدہ خلاف، وعدہ پورا نہ کرني والا

وعظ *نر.م.* वाअ़ज़ प्रवचन, उपदेश پروچن، اوپدیش

وغیره *ق.* वग़ैर: आदि, इत्यादि آدي، اتیادي

وفا *ښځ.م.* वफ़ निष्ठा, वफादारी, स्वामिभक्ति, वादा पूरा करना

نشٹھا، وفاداري، سوامي بھکتی، وعدہ پورا کرنا

وفات *نر.م.* वफ़ात मृत्यु, निधन مرتیو، ندھن

وفادار *ص.نب.* वफ़ादार निष्ठावान, ईमानदार, वफादार

نشٹھاوان، ایماندار، وفادار

وفاداري वफादारी, ईमानदारी, *ښځ.م.* वफ़ादारी स्वामिभक्ति
وفاداري، ايمانداري، سوامي بهکتي

وفد *نر.م.* वफ़्द प्रतिनिधि-मंडल, मिशन پرتينيدهي مندل، مشن

وفيات मृत्यु दर *نر.ج.* वफ़ीयात مرتيودر

وقاحت *نر.م.* वक़ाहत गुस्ताखी, ढिठाई گستاخي، ڍهټهائي

وقار *نر.م.* वक़ार मान-मर्यादा, प्रतिष्ठा مان مريادا، پرتشټها

وقايع *ښځ.م.* वक़ायअ़: का बहुवचन घटना; दुर्घटना, वाक़ेअ़: گهټنا؛ درگهټنا واقعه کا بهو وچن

وقايوي *ص.نب.* वक़यवी निवारक, निरोधक, सुरक्षात्मक, हिमायती
نوارک، نرودهک، سرکشاتمک، حمايتي

وقايه *ښځ.م.* विक़ायः 1. सुरक्षा, बचाव, संरक्षा 2. जिल्द किताब की
١. سورکشا، بچاؤ، سنرکشا، ٢. جلد کتاب کي

وقف *نر.م.* वक़्फ़ समर्पण سمرپن

وقفه *ښځ.م.* वक़्फ़ः विराम, अंतराल, ठहराव, मध्यांतर, मध्यावकाश
ويرام، انترال، ټهېراو، مدهيانتر، مدهياوکاش

وقوع *ښځ.م.* वक़ूअ़ घटना, वक्त गुजरना گهټنا ،وقت گذرنا

وقوف *نر.م.* वक़ूफ़ सूचना, जानकारी, ज्ञान, जागरूकता
سوچنا، جانکاري، ګيان، جاګروکتا

وكالت *نر.م.* वकालत 1. प्रतिनिधित्व, मुखतारी, वकालत, वकील का काम 2. संसद की सदस्यता
١. پرتينيدهتو، مختاري، وکالت، وکيل کا کام ٢. سنسد کس سدسيتا

وكر *نر.م.* वकर चेहरा, शक्ल, रंग, हालत
چهره، شکل، رنګ، حالت

وكيل *نر.م.* वकील 1. न्यायवादी, अटार्नी, अधिवक्ता, 2. सांसद 3. उप, सहायक; सशक्त
١. نيای وادي، آټارني، ادهيوکتا، وکيل ٢. سانسد ٣. اوپ، سهايک؛ سشکت

وكيل التجار *نر.م.* वकीलुत्तिजार व्यापार करने वाला, व्यापार एजेंट, व्यापार अभिकर्ता
وپاپارکرني والا، وپاپار اېجنټ، وپاپارابهيکرتا

وكيلى *ښځ.م.* वुगबइ मुटरी, बकवादी, बक्की
مټري، بکوادي، بګي

وكرى *نر.م.* वगइ आदमी, मर्द, मानव آدمي، مرد، مانو

وكوره */مر.* वगोरः देखो, गौर करो دېکهو، غورکرو

ول *نر.م.* वल 1. पेंच, ताव 2. कुंडल, गोलाई 3. कला, हुनर 4. भंवर
١. پينچ، تاؤ ٢. کنډل، ګولائي ٣. کلا، هنر ۴. بهنور

ول *نر.م.* वोल 1. सस्तापन 2. दाम, मूल्य, भाव 3. नियंत्रण, संयमन 4. दरवाजे की पट 5. सौगंध
١. سستاپن٢. دام، مولی، بهاؤ ٣. نينترن، سنيمن۴. دروازی کي پټ ۵. سوګندهـ

ولادت *نر.م.* विलादत जन्म, प्रसव, प्रसूति
جنم، پرسو، پرسوتي

ولادي *ص.نب.* विलादी मातृत्व ماترتو

ولار *ص.نر.م.ج.* वालाड़ खड़ा, सीधा کهړا، سيدها

ولارول *مص.مت.* वलाड़वल 1. खड़ा करना, सीधा करना, ऊपर करना 2. जगाना
١. کهړا کرنا، سيدها کرنا، اوپرکرنا ٢. جګانا

ولارپدل *مص.ل.* वलाड़ेदल खड़ा होना, उठ खड़ा होना.
کهړا هونا، اټهـ کهړا هونا

ولان *ص.نر.م.ج.* वलान परिचित, अभ्यस्त, आदी
پريچت، ابهيست، عادي

ولايت *نر.م.* वलायत प्रदेश, प्रांत پردېش، پرانت

ولايت *نر.م.* विलायत राज्यपाल का पद, राज्यपाल जहाँ बैठता है
راجی پال کا پد، راجی پال جهان بيټهتا هی

ولايتي *نر.م.* विलायती प्रांतीय, प्रदेशी پرانتيی، پردېشي

ولټ *نر.م.* वुल्ट वोल्ट बिजली وولټ بجلي

ولټ ميټر *نر.م.* वुल्ट मीटर वोल्ट मीटर ولټ ميټر

ولجه *ښځ.م.* वुलज: लूट, डकैती لوټ، ډکيتي

ولخه वुलख़: *ښځ.م.* मैदान, समतल भूमि, बियाबान, रेगिस्तान
میدان، سمتل بهومي، بیابان، ریګستان

ولس वुलस *نر.م.* लोक, लोग, जनता; राष्ट्रीय
لوک، لوګ، جنتا؛ راشټریی

ولسوال वुलस्वाल *نر.م.* जिला अधिकारी, हाकिम जिले का
ضلع ادهیکاري، حاکم ضلع کا

ولشل व्लशल *مص.مت.* दूध दूहना دودهـ دوهنا

ولښه वूलख़: *ښځ.م.* प्रवासन, प्रव्रजन, स्थानांतरण
پرواسن، پرورجن، ستهانانترن

ولغه वुलग़: *ښځ.م.* जंगली कबूतर جنګلي کبوتر

ولکه वलक: *ښځ.م.* 1. क्षेत्र, प्रदेश, इलाका 2. कब्जा 3. कर्तव्य
۱. شپتر، پردېش، علاقه ۲. قبضه ۳. کرتویه

ولکی वलकइ *ښځ.م.* जड़ جړ

ولل व्लल *مص.مت.* धोना, साफ करना دهونا، صاف کرنا

ولور वलवर *نر.م.* दहेज, तिलक विवाह دهیج، تلک ویواه

ول ول वलवल *ص.نر.م.ج.* 1. कुंडली 2. पिंडली
۱. کنډلي ۲. پنډلي

وله वलः *ښځ.م.* नहर, नदी, झरना نهر، ندي، جهرنا

وله वुलः *ښځ.م.* विराम संधि, संघर्ष विराम, जंगबंदी
ویرام سندهي، سنګهرش ویرام، جنګ بندي

ولی वलै *نر.م.* 1. हँसली, हँसुली 2. कंधे की हड्डी
۱. هنسلي، هنسولي ۲. کندهي کي هډّي

ولي वलै/*ا.* क्यों کیون

ولي वली *نر.م.* 1. संत, महात्मा 2. संरक्षक, अभिभावक
۱. سنت، مهاتما ۲. سنرکشک، ابهیبهاوک

ولی वलै *نر.م.* चिनार چنار

ولي वूली *ښځ.م.ج.* जड़ جړ

ولښت व्लेशत *ښځ.م.* बित्ता بتّا

ولښه व्लेशः *ښځ.م.* एक प्रकार की लकड़ी जिससे ऊन बांटा जाता है
اېک پرکار کي لکړي جس سي اون بانټا جاتا هی.

ولیعهد वलीअ़हद *نر.م.* युवराज, शहजादा
یوراج، شهزاده

ومارکه वुमारगः *نر.م.* फोड़ा, फुंसी, दाना
پهورا، پهنسي، دانه

ونج वंग *نر.م.* बदला, बदले में, अदला-बदली, व्यापार
بدل، بدلي مین، ادلا- بدلي، ویاپار

ونجول वंजवल *مص.مت.* बदलना, बदले में देना
بدلنا، بدلي مین دینا

وند वंद *نر.م.* 1. बाँध, पुश्ता 2. चिथड़ा, पुराना लत्ता
۱. باندهـ، پشته ۲. چتهرا، پرانا لتّا

وندر वंदर *نر.م.* जाबी, मुखाड़ी, जानवरों के गले के फंदे वाली रस्सी
جابي، مکهاړي، جانورون کي ګلي کي پهندې والي رسّي

وندل वंदल *مص.مت.* अपमान करना, अनादर करना, गाली गलौज करना
اپمان کرنا، انادر کرنا، ګالي ګلوج کرنا

وندنی वंदनै *نر.م.* पट्टी, जानवरों के पाँव में बँधी हुई रस्सी, घास का बंडल बाँधने वाली रस्सी
پټّي، جانورون کي پاؤن مین بندهي هوئي رسّي، ګهاس کا بنډل باندهني والي رسّي

وندی वंदै *نر.م.* रस्सा, रस्सी, बोरी का मुंह बाँधने वाली रस्सी
رسّا، رسّي، بوري کا منهـ باندهني والي رسّي

وندیار वंदयार *ښځ.م.* भाभी, भौज
بهابهي، بهوج

وند वंड *نر.م.* 1. कोटा, यथांश, भाग, अंश 2. समतल भूमि, मैदान
۱. کوټا، یتهانش، بهاګ، انش۲. سمتل بهومي، میدان

وندې वंडः *ښځ.م.* भाग, अंश
بهاګ، انش

وندی वंडै *نر.م.* साझेदार, साथी
ساجهېدار، ساتهي

وندۍ वंडइ *ښځ.م.* 1. हिस्सेदारी, अंश, भाग 2. कसाई का काम 3. बकरे को जबह करके आपस में बांटना
۱. حصّېداري، انش، بهاګ ۲. کسائي کا کام ۳. بکري کوذبح کرکي آپس مین بانټنا

ونکه :ښځ.م. वनक रेबंदचीनी, रुबार्ब
رېبندچيني، روبارب

ونکی ونکے ص.نر.م. हमजोली, समरूप, समांतर, समान उम्र का
همجولي، سمروپ، سمانتر، سمان عمر کا

ونګره :ښځ.م. वंगर तालाब, सरोवर تالاب، سروور

ونګه :ښځ.م. वंग रूप, आकार, सूरत شکل
روپ، آکار، صورت شکل

ونه :ښځ.م. वन वृक्ष, पेड़ ورکش، پیړ

ونه :ښځ.م. वन लंबाई لنبائي

ونې ونے نر.م. शिकार شکار

ونا ښځ.م. वाणा शिकार

ونځ نر.م. वनस दुल्हन के परिवार की ओर से दिया जाने वाला उपहार
دلهن کي پريواركي اور سي دياجاني والا اوپهار

ونی ونے نر.م. शिकारी شکاري

وو ف. ج. थे, थीं ټهي، ټهين

وور ص. نر.م. छोटा, अल्प چهوټا، الپ

وورکی وړکے نر.م. छोटा बच्चा, लड़का چهوټا بچّه، لرکا

وورګنی وړګنے ص.نر.م. गर्मी की फसल کرمي کي فصل

وورنی وړنے ص.نر.م. गर्मी, ग्रीष्म से संबंधित گرمي، ګريشم سي سنبندهت

وورې وړے نر.م. गर्मी گرمي

وهل وهل مص.مت. मारना, पीटना مارنا، پيټنا

وهم وهم نر.م. डर, भय, काल्पनिक डर
در، بهی، کالپنک در

وه وه وهوه/د. शाबाश, वाह! वाह! شاباش، واه! واه!

وهير وهير نر.م. शोक, मातम, विलाप
شوک، ماتم، ولاپ

وی وئ/د. ह हाय, ओह ه اى، اوه

ویار ویاړ نر.م. व्याड़ गौरव, गर्व, महिमा وياړ، گورو، گرو، مهيما

ویاړ ویار نر.م. व्याड़ 1. संदेह, शक 2. ईर्ष्या, जलन 3. अभाव, कमी
١. سندېهـ، شک٢. ارشيا، جلن ٣. ابهاؤ، کمي

ویاړل ویاړل مص.مت. व्याड़ल गौरव करना, घमंड करना, फख्र करना
گوروکرنا، گهمنډ کرنا، فخرکرنا

ویاړلی ویاړلے ص.نر.م. व्याड़लै विजयमान, उल्लसित, गौरवशाली
وجی مان، الآست، گوروشالي

ویاړنه :ښځ.م. व्याड़न: गर्व, महिमा; उल्लास, घमंड, गरूर
گرو، مهيما؛ الآس، گهمنډ، غرور

ویال ص.نر.م. व्याल 1. खुशी, प्रसन्नता 2. मनोहर
١. خوشي، پرسنّتا ٢. منوهر

ویاله :ښځ.م. व्यालः 1. नाला 2. छोटी नदी; झरना
١. نالا ٢. چهوټي ندي؛ جهرنا

ویاند نر.م.ص. वयांद 1. वक्ता, बोलने वाला 2. बातूनी, वाचाल
١. وکتا، بولني والا ٢. باتوني، واچال

ویت ص.نر.م. वीत 1. अधखुला मुँह 2. नटखट, बातूनी, शरारती
١. ادهـکهلامنهـ ٢. نټ کهټ، باتوني، شرارتي

ویتکی ویتکے نر.م.ص. वीतकै निर्लज्ज, गुस्ताख, ढीठ, बातूनी, बकवासी
نرلج، گستاخ، ډهيټهـ، باتوني، بکواسي

ویتنام ویتنام نر.م. वीतनाम देश وېتنام دېش

ویټو ښځ.م. वीटो निषेधाधिकार, प्रतिषेधाधिकार, वीटो
نشېدهادهيکار، پرتيشېدهادهيکار، ويټو

ویجاړ ص.نر.م.ج. वीजाड़ उजाड़, खंडहर, बरबाद
اجاړ، کهنډهر، برباد

ویجاړول مص.مت. वीजाड़वल बिगाड़ना, ध्वस्त करना, नष्ट करना, खंडहर बनाना, बरबाद करना
بګاړنا، دهوست کرنا، نشټ کرنا، کهنډهر بنانا، برباد کرنا

ویجاړیدل مص.ل. वीजाड़ेदल विध्वंस होना, विनाश होना, बरबाद होना, खंडहर होना
ودهونس هونا، ويناش هونا، برباد هونا، کهنډهر هونا

وېخ نر.م. वेख निचला भाग, तल, बुनियाद
نچلابهاګ، ټل، بنياد

وېدا वीदा *نر.م.* वेद وېد

ویدول वीदवल *مص.مت.* सुलाना, सोना سلانا، سونا

ویده वीदः *ص.نر.م.ج.* सोना, सोया हुआ होना, नींद سونا، سويا هوا هونا، نيند

ویدي वैदिक, वेदकालीन *ص.نب.* وېدک، وېدکالين

ویر वीर *نر.م.* विलाप, मातम, विलाप गीत ولاپ، ماتم، ولاپ گيت

ویران वीरान *ص.نر.م.ج.* सुनसान, उजाड़, निर्जन, खंडहर سنسان، اجار، نرجن، کهنډهر

ویرانه वीरानः *ښځ.م.* निर्जन, मरुस्थल نرجن ستهان، مروستهل

ویراني वयरानी *ښځ.م.* सुनसान जगह, निर्जन स्थान سنسان جګه، نرجن ستهان

ویرانېدل वीरानेदल *مص. ل.* उजड़ना, निर्जन होना, खंडहर होना, उजड़ा हुआ होना اوجړنا، نرجن هونا، کهنډهر هونا، اوجړا هواهونا

ویرجن वीरजन *ص.نر.م.ج.* शोक, विषाद, मातम شوک، وشاد، ماتم

ویرژلی वीरज़ड़लै *ص.نر.م.* शोक, विषाद, मातम شوک، وشاد، ماتم

ویرژلی वीरज़लै *ص.نر.م.* शोक, विषाद, मातम شوک، وشاد، ماتم

ویرګول वीरगूल *نر.م.* अल्पविराम, कोमा الپ ویرام، کومه

ویرلړلی वीरलड़लै *ص.نر.م.* शोक, विषाद, मातम شوک، وشاد، ماتم

وېرندوکی वेरनदूकै *ص.نر.م.* कायर, डरपोक کاير، ډرپوک

ویروس वीरुस *نر.م.* वायरस وايرس

وېرول वेरवल *مص.مت.* भयभीत करना, आतंकित करना بهيبهيت کرنا، آتنکت کرنا

وېرووونکی वेरवुनकै *ص.نر.م.* भयभीत करने वाला, आतंकित करने वाला, भयानक بهيبهيت کرني والا، آتنکت کرني والا، بهيانک

وېروه वीरवः *ښځ.م.* नाशपाती ناش پاتي

وېره वेरः *ښځ.م.* डर, भय, खौफ ډر، بهی، خوف

وېرېدل वेरेदल *مص.ل.* भयभीत होना, डरना بهيبيت هونا، ډرنا

وېرېدلی वेरेदलै *ص.نر.م.* भयभीत, डरा हुआ بهيبهيت، ډرا هوا

ویر वीर *ص.نر.م.* 1. फैला हुआ, पसरा हुआ 2. चौड़ा, समतल ۱. پهيلا هوا، پسرا هوا ۲. چوړا، سمتل

ویرول वीड़वल *مص.مت.* बिखेरना, छितराना, फैलाना, चौड़ा करना بکهيرنا، چهترانا، پهيلانا، چوړا کرنا

وېړېدل वीड़ेदल *مص.ل.* फैलना, बिखरना, चौड़ा होना. پهيلنا، بکهرنا، چوړا هونا

وېزار वेज़ार *ص.نر.م.* निराश; अलग; नफरत करने वाला نراش؛ الګ؛ نفرت کرني والا

وېزه वेज़ः *ښځ.م.* प्रवेश-पत्र, वीजा پروېش پتر، ويزه

وېسا वेसा *ښځ.م.* भरोसा, आस्था, विश्वास بهروسا، آستها، وشواس

ویساک वीसाक *نر.م.* हिंदू पंचांग का दूसरा मास बैसाख هندوپنچانګ کا دوسرا ماس ويساکھ

ویستل वीसतल *مص.مت.* निकालना, खींचना نکالنا، کهينچنا

وېش वेश *نر.م.* 1. बँटवारा 2. सीमा, चौहद्दी ۱. بنټوارا ۲. سيما، چوهدّي

ویش वीश/*د.* ओह!, हाय!, आह اوه، های، آه

ویشتل वीशतल *مص.مت.* 1. गोली चलाना, गोली दागना 2. फेंकना, गिरा देना, शिकार करना ۱. ګولي چلانا، ګولي داغنا ۲. پهينکنا، ګرادېنا، شکار کرنا

وېشل वेशल *مص.مت.* बाँटना بانټنا

وبشلي वेशले *ښځ.م.* बगैर खमीर के तेल में एकतरफा बनी हुई रोटी
بغير خمير کي تېل مين يکطرفه بني هوئي روتي

وبشلی वेशलै *ص.نر.م.* विभाजित, विभक्त
وبهاجت، وبهکت

وبشنه वेशनः *ښځ.م.* विभाजन, बँटवारा وبهاجن، بټوارا

وبشه वेशः *ښځ.م.* कमरे की शहतीर کمري کي شه تير

ویښ वीख़ *ص.نر.م.* जागृत, जागता हुआ, सजग, सचेत, जगा हुआ, सोया का विपरीत
جاگرت، جاگتا هوا، سجگ، سچېت، جگا هوا، سويا کا وېپريت

وېښتان वेख़तान *نر.ج.* बाल, केश, वेख़तः का बहुवचन
بال، کېش، وېښته کا بهو وچن

وېښتوب वीख़तोब *نر.م.* जागता हुआ, बेदारी, जागरूकता
جاگتا هوا، بيداري، جاگروکتا

وېښته वेख़तः *نر.م.* बाल, केश
بال، کېش

وېښتیا वेख़तया *ښځ.م.* जागृत, जागरूकता, बेदारी, जागता हुआ
جاگرت، جاگروکتا، بېداري، جاگتاهوا

وېښول वीख़वल *مص.مت.* जगाना, जानकारी देना, सचेत करना
جگانا، جانکاري دېنا، سچېت کرنا

وېښه वीख़ः *ښځ.* जाग्रता, बेदारी जاگرتا، بېداري

ویل वयल *مص.ل.* 1. कहना, बोलना 2. पढ़ना
١. کهنا، بولنا ٢. پڑهنا

وِیل वेल *نر.م.* 1. अभद्र भाषा, घृणित भाषा 2. सस्तापन
١. ابهدر بهاشا، گهرنت بهاشا ٢. سستاپن

وېلنه वेलनः *ښځ.م.* सस्तापन سستاپن

وېلني वेलनी *نر.ج.* पुदीना پودينه

ویلوب वीलतोब *نر.م.* लावा لاوا

ویلول वीलवल *مص.مت.* पिघलाना, द्रवित करना
پگهلانا، دروت کرنا

ویلون वयलोन *نر.م.* सारंगी, वायलिन سارنگي، وايلن

ویلون वीलून *نر.م.* गलनांक, द्रवणांक, पिघलाहट
ګلنانک، درونناک، پګلاهټ

ویلونکی वीलवूंकै *نر.م.* पिघलने वाला پګهلني والا

وېله वेलः *ښځ.م.* लाभ, फायदा لابهه، فائده

ویلي वीली *ص.نب.* पिघला हुआ پګهلا هوا

ویلېدل वीलेदल *مص.ل.* पिघलना, द्रवित होना
پګهلنا، دروت هونا

وینا वैना *ښځ.م.* कथन, वक्तव्य, भाषण
کتهن، وکتوی، بهاشن

وینځل विंज़ल *مص.مت.* धोना, साफ करना
دهونا، صاف کرنا

وینځه वींज़ः *ښځ.م.* बाँदी, नौकरानी, दाई, गुलाम महिला
باندي، نوکراني، دائي، غلام مهيلا

وینډوکی वयंदूकै *ص.نر.م.* गप्पी, बोलने वाला, वक्ता
ګپي، بولني والا، وکتا

وینډی वींदै *نر.م.* नाक से खून आना, नकसीर
ناک سي خون آنا، نکسير

وینزویلا वेनेज़ुएला देश وېنزويلا دېش

وینکښی वींकख़ै *نر.م.* कटोराकार, चषकाकार, खून निकालने वाला, हजाम
کټورا کار، چشکا کار، خون نکالني والا،حجام

وینه वीनः *ښځ.م.* खून, रक्त خون، رکت

وینه वीनः *ښځ.م.* आईना, दर्पण آئينه، درپن

وینه वयनः *ښځ.م.* कथन, वक्तव्य, भाषण
کتهن، وکتوی، بهاشن

وینه वूयनः *نر.م.ج.* दीमक دیمک

ویول वयवल *مص.مت.* बातों पर लाना, बुलवाना, बात करने पर तैयार करना
باتون پرلانا، بلوانا، بات کرني پر تيار کرنا

ویونکی वयूंकै *نر.م.* भाषण करने वाला, वक्ता
بهاشن کرني والا، وکتا

ویه वीयः *ښځ.م.* अंडा انډا

وِیی वयै *نر.م.* शब्द شبد

وبيدل बकबक करना, बोलते जाना, *مص.ل.* वयेदल बोलते रहना
بکبک کرنا، بولتي جانا، بولتي رهنا

ه هـ

هـ हे *ښځ.م.* पश्तो वर्णमाला का 40वाँ अक्षर
پشتو ورڼ مالا کا ۴۰ وان اکشر

هه हे *مخفف.* हिजरी का संक्षिप्त هجري کا سنشپت

ها हा *ښځ.م.* अंडा, डिंब اندا ، ډمب

ها हा *ا.د.* चौकस, खबरदार, सतर्क, सचेत
چوکس، خبردار، سترک، سچېت

ها हा *ق.* हाँ هان

ها हा *ض.* वहाँ, उधर وهان، ادهر

هاتي हाती *نر.م.* हाथी, हस्ती, गज هاتهي، هستي، ګج

هادي हादी *ص.نب.* मार्गदर्शक, संचालक
مارګ درشک، سنچالک

هار हार *نر.م.* माला, कंठी مالا، کنټهي

هارن हार्न *نر.م.* सीटी, शृंग, भोंपू سیټي، شرنګ، بهونپو

هاړ हाड़ *نر.م.* गर्मी का मौसम, तीव्र-ताप, प्रचंड-उष्मा
ګرمي کا موسم، تیور-تاپ، پرچنډ-اشما

هاضمه हाजिमः *ښځ.م.* पाचन, पाचन-शक्ति
پاچن، پاچن-شکتي

هاغه वह *ض.* हाग़: وه

هاکي हाकी हॉकी (खेल) هاکي (کهېل) *ښځ.م.*

هالېنډ हालेंड हॉलैंड (देश) *نر.م.* هالېنډ (دېش)

هاند हाँद *نر.م.* 1. प्रयत्न, प्रयास 2. सीमा, हद
۱. پرېتن، پرياس۲. سيما،حد

هانډوراس हुंडरास हॉंडूरास (देश) *نر.م.* هنډراس(دېش)

هانډی हाँडइ ढक्कनदार कड़ाही, भोजन बनाने वाले पात्र
ډګندار کراهي، بهوجن بناني والي پاتر

هانکانګ हाँगकाँग(देश) *نر.م.* हाँगकाँग انګ کانګ (دېش)

هاوان हावान *نر.م.* खरल, खल्ल کهرل، کهلّ

هاها हाहा *ښځ.م.* जोर से हँसना, हँसी, हास्य
جور سي هنسنا، هنسي، هاسيی

هبه ډبه हबाडबः कुकुरखाँसी, कुकास, काली खाँसी
ککر کهانسی، ککاس، کالي کهانسي

هټی हटइ *ښځ.م.* दुकान, हाट دکان، هاټ

هجا हिजा *ښځ.م.* शब्दांश, वर्तनी, उच्चारण, अक्षरी, वर्णविन्यास
شبدانش، ورتني، اچاړن،اکشري، ورڼ ونياس

هجران हिजरान *نر.م.* पृथक्करण, वियोजन प्रेमी, जुदाई, अलगाव
پرتهک کرڼ، ویوجن پرېمي، جدايي، الګاؤ

هجرت हिजरत *نر.م.* प्रवसन, प्रव्रज्या, स्थानांतरण
پروسن، پرورجیا، استهانانترڼ

هجري हिजरी *ص.نب.* इस्लामी काल, इस्लामी वर्ष हिजरी
اسلامي کال، اسلامي ورش هجري

هجړا हिजड़ा *نر.م.* हिजड़ा, खोजा, नपुंसक, द्विलिंग
هجړا، کهوجا، نپنسک، دوي لنګ

هجړی हिजड़ै *نر.م.* हिजड़ा, नपुंसक نپنسک، هجړا

هجو हिजव *ښځ.م.* उपहास करना, निंदा करना, कविता में बुराई करना
اپهاس کرنا، نندا کرنا، کویتا مېن برايي کرنا

هجوم हुजूम *نر.م.* जनसमूह, भीड़-भाड़, आक्रमण, हमला
جن سموه، بهيړ-بهاړ، آکړڼ، حمله

هڅه हसः *ښځ.م.* 1. प्रयत्न, प्रयास 2. झुकाव, आनति
۱. پرېتن، پرياس۲. جهکاؤ، آنتي

هدايت हिदायत *نر.م.* अनुदेश, आदेश, हिदायत
انودېش، آدېش، هدايت

हदर *ص.نر.م.* बेकार प्रयास بي کار پرياس

हदफ *نر.م.* लक्ष्य, निशाना لکشی، نشانه

हदीर: *ښځ.م.* क़ब्रिस्तान, समाधि-क्षेत्र قبرستان، سمادهي-څېتر

हदय: *ښځ.م.* उपहार, गिफ्ट اپهار، ګفټ

हड *نر.م.* 1. हड्डी बड़ा 2. फल का कठोर भाग ۱.هډّ ییرا ۲. پهل کا کټهور بهاګ

हड बंद *نر.م.* पेरिस-प्लास्टर پیرس-پلاستر

हडतड़ *نر.م.* कंकाल, अस्थि-पंजर, हड्डी को बाँधने के लिए आवश्यक पट्टी کنکال استهي-پنجر، هډّي کو باندهنې کې لې آوشیک پټّي

हडमाती *ښځ.م.* 1. हड्डी का टूटना 2. शत्रुता, बैर, दुश्मनी 3. हड्डी टूटने का हरजाना ۱.هډّي کا ټوټنا ۲. شتروتا، بېر،دشمني۳. هډّي ټوټنې کا هرجانا

हडी *نر.ج.* टॉसिल, गलतुंडिका ټونسل، ګلټندیکا

हजयान *نر.م.* 1. प्रलाप 2. अतिप्रशंसा ۱. پرلاپ ۲. اتیپرشنسا

हर *ص.* प्रत्येक, हर एक, एक-एक, सारा, सभी پرتېک، هر اېک، اېک-اېک، سارا، سبهي

हर *نر.م.* रेंकना, शोर, आवाज़ رېنکنا، شور، آواز

हरात *نر.م.* अफ़ग़ानिस्तान का एक प्रांत या प्रदेश افغانستان کا اېک پرانټ یا پردېش

हरास *نر.م.* डर, भय, संत्रास, भीति در، بهی، سنتراس، بهیټي

हरांद *ص.نب.* कायर, डरपोक, परेशान کایر، درپوک، پریشان

हरज و मरज *نر.م.* गड़बड़, अस्त-व्यस्तता. ګډبډ، است ویستتا

हरज़: *ص.نب.* 1. तुच्छ, दुराचारी, बेहूदा, बेकार 2. बेकार चारा

۱. تچه، دراچاري، بېهوده، بېکار۲. بېکار چاره

हरकार: *ښځ.م.* कलछी, हंड़ा, करछुल کلچهي، هنړا، کرچهل

हरकारा *ص.نب.* सर्वकर्मकर, सब काम करने वाला سروکرمکر، سب کام کرني والا

हरकली *نر.م.* स्वागत سواګت

हरकै *نر.م.* हा-हा-ठी-ठी करना, बेवजह हँसना ها-ها- ټهي-ټهي کرنا، بي وجه هنسنا

हरगिज़ *ق.* कभी नहीं, कदापि नहीं کبهي نهین، کدابي نهین

हरगोर: *ق.* किंतु, परंतु, बिलकुल, जरूर, अवश्य, यक़ीनन کنتو، پرنتو، بلکل، ضرور، آوشی، یقیناً

हरम *نر.م.* पिरामिड, सूचीस्तंभ پیرامډ، سوچي استمبه

हरणइ *ښځ.م.* अत्यधिक-अभिलाषा, इच्छा اتیادهک-ابهیلاشا، اچهاً

हरूमरू *ق.* जरूरी, अनिवार्य ضروري، انیواریه

हरयान *ص.نر.ج.* भौंचक्का, हक्का-बक्का, हैरान بهوچکّا، هکّابکّا، حیران

हरीड़: *ښځ.م.* **हरीड़** हर्रा, हरीतिका هرّا، هریټیکا

हड़ *نر.م.* भेड़ के प्रकार, लंबी पूँछ वाला بهیړ کې پرکارلمبي پونچهه والا

हरांद *ص.نر.م.* 1. परेशान, घबराया हुआ 2. फँसा हुआ ۱. پریشان، ګهبرایا هوا ۲. پهنسا هوا

हड़पइ *ښځ.م.* छोटी-पेटी, छोटा-डब्बा چهوټي - پېټي، چهوټا - ډبّا

हरीसः *ص.نب.* परिपक्व, प्रौढ़, बहुत पका हुआ, गला हुआ پریپکو، پرورهه، بهت پکا هوا، ګلا هوا

हज़ारा *نر.ج.* हज़ारा जनजाति هزاره جن ذاتي، افغاني جن ذاتي

हज़दात *نر.ج.* कांस्य کانسیه

हस्पानिय: *ښځ.م.* **स्पेन** देश اسپین دېش

هستوگنځی हस्तोगंजै *ښځ.م.* निवास, आवास, रहने का स्थान

نواس، آواس، رهني کا استهان

هستوگنه हस्तोगनः *ښځ.م.* निवास, बसना, मुक़ाम, आवास

نواس، بسنا، مقام، آواس

هستوگه हस्तोगः *ښځ.م.* निवास-स्थान, आवास

نواس-استهان، آواس

هسته हस्तः *ښځ.م.* नाभिक परमाणु का केंद्रीय भाग, केंद्र

نابهک پرمانو کا کېندریه بهاگ، کېندر

هستي हस्ती *ښځ.م.* 1. धनी, अमीर 2. सत्ता, अस्तित्व

۱. دهني، امير ۲. ستّا، استتو

هسک हस्क *نر.ص.* 1. आकाश 2. ऊँचा, उत्तुंग

۱. آکاش ۲. اونچا، اوتّونګ

هسک हिस्क *نر.م.* लाटरी, भाग्यद, चिट निकालना, टॉस

لاټري، بهاګيد، چټ نکالنا، ټاس

هسکوالی हस्कवालै *نر.م.* ऊँचाई, बड़ाई اونچايي، برايي

هسکول हस्कवल *مص.مت.* उठाना ,ऊँचा करना

اټهانا، اونچا کرنا

هسکه हस्कः *ښځ.م.* उत्तोलन, उत्थापन, उठाना, ऊँचा, ऊपर

اوتوّلن، اتتهاپن، اټهانا، اونچا، اوپر

هسکېدل हस्केदल *مص.ل.* उठना, ऊँचा होना

اټهنا، اونچا هونا

هسکېرلی हस्केरलै *ص.نر.م.* दुर्बल, कमज़ोर, निसहाय, असहाय

دربل، کمزور، نسهای، اسهای

هسي हसी *ق.* 1. जैसा,उसी प्रकार 2. बेकार, अकारण, मुफ्त

۱. جېسا، اسي پرکار ۲. بېکار، اکارن، مفت

هشکوټی हश्गूटै *ص.نر.م.* क्रोधी, गर्म स्वभाव वाला व्यक्ति

کرودهي، ګرم سوبهاو والا ويکتي

هشه हशः *ق.* गधे को भगाने की आवाज़

ګدهي کو بهګاتي کی آواز

هښمه हख्मः *ښځ.م.* 1. गूँज, गरज और बिजली के साथ काले बादल का छा जाना 2. बारिश की रात

۱. ګونج، ګرج اور بجلي کي ساتهـ کالي بادل کا چها جانا ۲. بارش کی رات

هضم हजम *نر.م.* पाचन, पाचन-शक्ति

پاچن، پاچن-شکتي

هضمول हजमवल *مص.مت.* 1. पचाना 2. सहना, सहन करना, झेलना

۱. پچانا ۲. سهنا،سهن کرنا، جهېلنا

هضمېدل हजमेदल *مص.ل.* 1. पच जाना 2. हराम का माल खाना

۱. پچ جانا ۲. حرام کا مال کهانا

هغسي हग़से *ق.* ऐसा ही, ऐसे, इसी प्रकार

اېسا هي، اېسي، اسي پرکار

هغلته हग़लतः *ق.* वहाँ, उस-स्थान की ओर, उधर

وهان، اس-استهان کي اور، ادهر

هغومره हग़ूमरः *ق.* अत्यधिक, उतना ही

اتيدهک، اتنا هي

هغونه हग़ोनः *ق.* अत्यधिक, उतना ही اتيدهک، اتنا هي

هغوی हग़ोय *ض.ج.* वे लोग وي لوګ

هغه हग़ः *ض.* वह, उसने وه، اس نې

هغه हग़ः *ض.* वही, उसी तरह, उस जैसा, वैसा

وهي، اسي طرح، اس جېسا

هغه دغه हग़ः दग़ः *ض.* यह और वह, अगर-मगर

يه اور وه، اګر-مګر

هفته हफ्तः *ښځ.م.* सप्ताह سپتاه

هک پک हकपक *ص.نر.ج.* चकित या विस्मित, हैरान, अचंभा

چکت يا وسمت، حېران، اچنبها

هکټار हेक्टर *نر* हिकताड़ هېکټر

هک دک हकदक *ص.نر.ج.* चकित, हैरान, विस्मित, अचंभा

چکت، حېران، وسمت، اچنبها

هکله हकलः *ق.* के संदर्भ में, से संबंधित

کي سندربهه مېن، سي سنبندهت

هگ हग *نر.م.* रीछ, भालू ريچهـ ، بهالو

هگی ڈگڑ *ښځ.م.* अंडा, डिंब انډا، ډمب

هل *نر.م.* हल, लांगल هل، لانګل

هلاک *ص.نر.م.* हलाक 1. मारा जाना 2. थका-माँदा, निढाल, मरा हुआ
۱. مارا جانا ۲. تهکاماندا، نډهال، مرا هوا

هلاکت *نر.م.* हलाकत सर्वनाश, सत्यानाश, मृत्यु, मौत
سروناش، ستیا ناش، مرتیو، موت

هلال *نر.م.* हिलाल बालचंद्र, वर्धमान, अर्धचंद्र, पहले दिन का चाँद
بال چندر، وردهمان، اردهچندر، پهلي دن کا چاند

هلته کي *ض.* हलत:के वहाँ, उधर وهان، ادهر

هلک *نر.م.* हलक बालक, लड़का, किशोरावस्था
بالک، لرکا، کشوراوستها

هلک *ص.نر.م.* हलक 1. हलका 2. नीच.۱۱.هلکا ۲. نیچ

هلکت *نر.م.* हलकत बाल्यावस्था, बचपन, किशोरावस्था, लड़कपन
بالیاوستها، بچپن، کشوراوستها، لرکپن

هلکتوب *نر.م.* हलकतोब किशोरावस्था, बचपन, लड़कपन
کشوراوستها، بچپن، لرکپن

هلکوټی *نر.م.* हलकोटै बच्चा, छोटा बच्चा.بچّا،چهوټا بچّا

هلکی *نر.م.* हलकै छोटा बच्चा چهوټا بچّا

هلکینه *ښځ.م.* हलकीन: किशोरावस्था, यौवन बचपन, लड़कपन
کشوراوستها، یوون، بچپن، لرکپن

هلم *نر.م.* हेलम काली मिर्च की घास کالي مرچ کي گهاس

هلمند *نر.م.* हेलमंद अफ़ग़ानिस्तान के एक प्रांत का नाम, एक नदी का नाम
افغانستان کا ایک پرانت کا نام، ایک ندي کا نام

هلواک *نر.ص.* हलवाक 1. लोभ, लालच 2. लोभी, लालची
۱. لوبهه، لهلچ۲. لوبهي، لالچي

هله *ق .* हल: जल्दबाज़ी, जल्दी, अधीरता
جلدبازي، جلدي، ادهیرتا

هله *ق.* हला जब, फिर, उस समय جب، پهر، اس سمی

هله گوله *ښځ.م.* हलागूल: हंगामा, दंगा, बाधा, हल्ला-गुल्ला
هنګامه، دنګا، بادها، هلّا-ګلّا

هلهله *ښځ.م.* हलहल: हंगामा, शोरगुल, हो-हल्ला
هنګامه، شورګل، هو-هلّا

هلي *ض.* हलइ वहाँ وهان

هلی *نر.م.* होलइ जल्दबाज़ी, जल्दी, अधीरता
جلدبازي، جلدي، ادهیرتا

هلي بلي *ښځ.ج.* हलेबले प्रयत्न, प्रयास, कोशिश
پریتن، پریاس، کوشش

هلي خلي *ښځ.ج.* हलेजले प्रयास, प्रयत्न پریاس، پریتن

هلیکوپټر *نر.م.* हिलीकोप्टर हेलीकॉप्टर هیلیکوپټر

هم *نر.م.* भी هم हम بهي

هما *ښځ.م.* हुमा अमरपक्षी, एक प्रकार का ख़्याली पक्षी.امر پکشي، ایک پرکار کا خیالي پکشي

هماغسي *ق.* हमाग़सी एक समान, वैसा ही
ایک سمان، ویسا هي

هماغلته *ض.* हमाग़लत: वहाँ, उधर, उस स्थान पर
وهان، ادهر، اس استهان پر

هما غومره *ق.* हमाग़ोमर: अत्यधिक, उतना ही اتیدهک، اتنا هي

هماغه *ض.* हमाग़: समान, समरूप, (वही)
سمان، سمروپ، (وهي)

همالته *ض.* हमालत: वहाँ, उसी स्थान पर
وهان، اسي استهان پر

هما لیه *ښځ.م.* हमालिय: हिमालय पहाड़ هماليا پهاړ

هماهنګ *ص.نر.م.* हमाहंग समस्वर, सद्भाव सुसंगत, अनुरूप
سمسور، سد بهاو، سوسنګټ، انوروپ

همت *نر.م.* हिम्मत 1. प्रयत्न, प्रयास 2. आकांक्षा, अभिलाषा
۱. پریتن، پریاس ۲. آکانکشا، ابهیلاشا

همتناک *ص.نر.ج.* हिमतनाक कृतसंकल्प, साहसिक, दृढ़प्रतिज्ञ
کرتسنکلپ، ساهسک، درګه پرتکیی

همجنس हमजिंस *ص.نر.ج.* 1. सजातीय, एक ही जाति का 2. समरूप 3. समांगी
١. سجاتيي، اېک هي ذاتي کا ٢. سمروپ،٣. سمانګي

همخولی हमज़ोली *ص.نر.م.* हमउम्र, मित्र, दोस्त
هم عمر، متر، دوست

همدا हमदा *ض.* यही, इसी प्रकार
يهي، اسي پرکار

همداچي हमदाची *ق.* जैसे ही, जब
جيسي هي، جب

همدارنګه हमदारनगः *ق.* ऐसे ही, इसी प्रकार
اېسي هي، اسي پرکار

همداسي हमदासी *ق.* इसी प्रकार, ऐसे ही
اسي پرکار، اېسي هي

همداشان हमदाशान *ق.* ऐसे ही, इसी प्रकार
اېسي هي، اسي پرکار

همدردي हमदरदी *ښځ.ج.* सहानुभूति, हमदर्दी
سهانوبهوتي، همدردي

همدغسي हमद़ग़सी *ق.* ऐसे ही, इसी प्रकार
اېسي هي، اېسي پرکار

همدغلته हमद़ग़लतः *ض.* यहाँ, इधर, इसी प्रकार
يهان، ادهر، اسي پرکار

همدغومره हमद़ग़ोमरः *ق.* इतना, इतना ही
اتنا، اتنا هي

همدغه हमद़ग़ः *ض.* ऐसा, यही, ऐसा ही
اېسا، يهي، اېسا هي

همدلته हमदलतः *ض.* यहाँ, इधर, इसी जगह
يهان، ادهر، اسي جګه

همدومره हमदूमरः *ق.* इतना, इतना ही
اتنا، اتنا هي

همراز हमराज़ *ض.* अंतरंग-मित्र, आत्मीय
انترنګ-متر، آتميي

همرنګه हमरंगः *ص.نب.* समान-रंग, समरूप
سمان-رنګ، سمروپ

همزمان हमज़मान *ص.نر.م.* समवर्ती, संगामी, सहकारी, समकालिक
سمورتي، سنګامي، سهکاري، سمکالک

همزولی हमज़ोली *ص.نر.م.* हमउम्र, साथी, मित्र, समवयस्क
هم عمر، ساتهي، متر، سموسيک

همزه हमज़ः *نر.م.* पश्तो भाषा में 'अ' के लिए उच्चारण
پښتو ژبهاشا مېن ا کې لې اچّارن

همسا हमसा *ښځ.م.* छड़ी,लाठी چړي، لاټهي

همسایه हमसायः *نر.ښځ.م.* पड़ोसी پروسي

همسایه توب हमसाया तोब *نر.م.* पड़ोसी-धर्म, पड़ोसी पन, प्रतिवेशी धर्म
پروسي-دهرم، پروسي پن، پرتيوښي دهرم

همسایګي हमसायगी *ښځ.م.* पास-पड़ोस, प्रतिवेश, आसपास, पड़ोसी
پاس-پروس، پرتيوښ، آس پاس، پروسي

همسفر हमसफर *نر.م.* हमराही, सहयात्री
همراهي، سهياتري

همشکل हमशकल *ص.نر.م.* हमरूप समरूप سمروپ

همصنفي हमसिनफी *نر.ښځ.م.* सहपाठी سهپاټهي

همغسي हमग़सी *ق.* वैसा, वैसा ही وېسا، وېسا هي

همغلته हमग़लतः *ض.* वहाँ, उधर, उस स्थान पर
وهان، ادهر، اس استهان پر

همغه हमग़ः *ض.* समान, समरूप, वही
سمان، سمروپ، وهي

همفکره हमफिकरः *ص.نب.* समान-विचार का
سمان-وچار کا

همقده हमक़दः *ص.نب.* समलंब, समान लंबाई का
سملمب، سمان لمبايي کا

همکار हमकार *نر.م.* सहयोगी, सहकर्मी
سهيوګي، سهکرمي

همکاري हमकारी *ښځ.م.* सहयोग, मदद, सहायकर्ता
سهيوګ، مدد، سهايکرتا

هم مرکز हममरकज़ *ص.نر.م.* सहकेंद्रिक سهکېندريک

هم مسلک हममसलक *نر.م.* समान-पेशा, समान-व्यवसाय, एक ही प्रकार का काम करने वाला
سمان-پېشا، سمان-ويوسای، اېک هي پرکار کا کام کرني والا

همنژاد हमनिज़ाद *ص.نر.م.* समजाति سم ذاتي

همنوع हमनौअ *ص.نب.* मानव-जाति, मनुष्य-जाति
مانو ذاتي، منشی ذاتي

همنومی हमनूमै *نر.م.* श्रुतिसम, समध्वनिक, हमनाम, समान नाम वाला
شروتي سم، سم دهونک، سمان نام والا

هموزن हमवज़न *ص.نر.ج.* समान-वज़न, समान-भार
سمان-وزن، سمان-بهار

هموطن हमवतन *ص.نر.م.* समदेशी, स्वदेश वासी
سم دیشي، سودیش واسي

همیاني हमयानी *ظ.م.* बटुआ, थैला بٹوا، تھیلا

همیش हमेश *ق.ص.* निरंतर, अनंतकाल, सदैव, सदा
نرنتر، اننت کال، سدیو، سدا

همیشه हमेशा *ق.ص.* सदैव, सदा, निरंतर, अनंतकाल
سدیو، سدا، نرنتر، اننت کال

همیل हमेल *نر.م.* माला, हार, कंठी مالا، هار، کنٹھي

هنجه हंजः *ظ.م.* होंठ ہونٹھ

هنجی हंजैना *نر.م.* हाँफना ہانپنا

هند हंद *نر.م.* अंदाज़ा, गुमान, अटकल
اندازہ، گمان، اٹکل

هند हिंद *نر.م.* भारत (देश) بھارت (دیش)

هندار हिंदारः *ظ.م.* दर्पण, आईना درپن، آینہ

هندسه हिंदसः *ظ.م.* ज्यामिति, रेखागणित
جیامیتیی، ریکھاگنت

هندسي हिंदसी *ص.نب.* ज्यामितीय جیامیتیی

هندکو हिंदको *ظ.م.* भारतीय-भाषा بھارتیہ-بھاشا

هندو हिंदू *نر.م.* हिंदू هندو

هندواروپایي हिंदूवारोपायी *ص.نب.* भारत-यूरोपीय, भारतीय-यूरोपीय, हिंद-यूरोपीय
بھارت-یوروپي، بھارتیہ-یوروپیي، هند-یوروپي

هندوانه हिंदवानः *ظ.م.* तरबूज़ تربوز

هندوانی हिंदवाणइ *ظ.م.* हिंदू-महिला هندو- مهیلا

هندو چین हिंदुचीन *نر.م.* भारत-चीन بھارت - چین

هندوستان हिंदुस्तान *نر.م.* भारत بھارت

هندوستاني हिंदुस्तानी *ص.نب.* भारतीय بھارتیی

هندوکش हिंदूकश *نر.م.* पहाड़ का नाम, अफ़ग़ानिस्तान का एक पहाड़
پہاڑ کا نام افغانستان کا ایک پہاڑ

هندوه हिंदवः *ظ.م.* हिंदू-महिला هندو- مهیلا

هندویزم हिंदुयीज़्म *نر.م.* हिंदूवाद هندو واد

هنده हिंदः *ظ.م.* गटकना, निगल जाना, एक ही बार में पी जाना
گٹکنا، نگل جانا، ایک ھي بار مںن پي جانا

هنده हंदः *ص.نب.* सुरीली आवाज़, मधुर ध्वनि
سریلي آواز، مدھر دھوني

هندي हिंदी *ص.نب.* भारतीय بھارتیی

هنده हूंडः *نر.م.* भेड़िया, वृक, हुँडार بھیڑیا، ورک، هندار

هنده हिंडः *نر.م.* 1. भेड़ जिसका अंडकोष न निकाला गया हो 2. दिल की चाहत, इरादा 3. मस्ती
١. بھیڑ جسکا اندکوش نہ نکالا گیا ھو ٢. دل کی چاھت، ارادہ ٣. مستي

هنر हुनर *نر.م.* कला, कौशल کلا، کوشل

هنرمن हुनरमन *ص.نر.م.* कलाकार, कलावंत
کلاکار، کلاونت

هنري हुनरी *ص.نب.* कलात्मक, कलाप्रेमी
کلاتمک، کلا پریمي

هنس हंस *نر.م.* हंस, हंसिनी هنس، هنسني

هنک हनक *نر.م.* ताना, कटाक्ष, मजाक
تعنہ، کٹاکش، مزاق

هنکی हिंकै *نر.م.* रोना, शादी में दुल्हन का रोना
رونا، شادي مںن دلهن کا رونا

هنکري हंगरी *ظ.م.* हंगरी देश هنکري دیش

هنگیدل हंगेदल *مص.ل.* हींस, रेकना (गधे का)
هینس، ریکنا (گدھي کا)

هن हण *نر.م.* हिनहिनाहट (घोड़ा) هنهناهٹ (گھوڑا)

هنیدل हणेदल *مص.ل.م.* 1. हिनहिनाना 2. जोर से हँसना
١. هنهنانا ٢. جورسي هنسنا

هو हो *ق.* हाँ . هان

هو *ق.* हव 1. ताज्जुब का शब्द, वाह, अत्यंत सफल 2. प्रदर्शन 2. हंगामा 3. हमला, आक्रमण

١. تعجب کا شبد، واه، انتہت سفل پردرشن ٢. ہنگامہ ٣. حملہ، اَکرمن

هو *ق.* हव मवेशी हाँकते समय प्रयोग होने वाले शब्द

موہشي هانکتي سمی پریوک هوني والي شبد

هوا *ښځ.م.* हवा वायु, वातावरण, मौसम

وایو، واتاورن، موسم

هوا *ښځ.م.* हवा 1. कामुकता, लालसा 2. स्नेह, अनुराग, चाव

١. کامکتا، لالسا ٢. اسنیہہ ، انوراگ چاؤ

هوابازي *ښځ.م.* हवाबाज़ी वायुयान चालन; उड्डयन

وایویان چالن؛ اُڈّین

هواخوري *ښځ.م.* हवाख़ोरी खुली हवा में भ्रमण करना

کھلي هوا مںن بھرمن کرنا

هوار *ص.نر.ج.* हवार समतल, बराबर, चौरस

سمتل، برابر، چورس

هوارواڵی *نر.م.* हवारवालै समतलता, बराबरी

سمتلتا، برابري

هوارول *مص.مت.* हवारवल समतल करना, बराबर करना, फैलाना

سمتل کرنا، برابر کرنا، پھیلانا

هواره *ښځ.م.* हवार: चौरसाई, समतलन, तलेक्षण, फैलाव

چورساي، سمتلن، تلپکشن، پھیلاؤ

هوارېدل *مص.ل.* हवारेदल फैला हुआ होना, समतल होना

پھیلا هوا هونا، سمتل هونا

هوانورد *نر.م.* हवानवर्द वैमानिक, हवाबाज़, वायुयान चालक, उड़ाका, विमान-चालक

وہمانک، هواباز، وایویان چالک، اِراکا،ومان- چالک

هوايي *ص.نب.* हवाई वायवीय, हवाई, वायु- मंडलीय

وایویی، هوایي، وایو- منڈلیی

هوبله *ښځ.م.* हवबल: उपाय, इलाज, जरिया, कारण

اوپای، علاج، ذریعه، کارن

هوبي *ص.نب.* होबी चंचल, अस्थिर چنچل، استھر

هوتک *نر.ج.* होतक अफ़ग़ानी जनजाति افغاني جن ذاتي

هوټل *نر.م.* होटल هوټل

هوټي *نر.م.* होटी साँइनी, एक ककुद ساڑني، ایک ککد

هوده *ښځ.م.* हूद: जादू, मंत्र, अभिचार, झाड़-फूँक

جادو، منتر، ابھیچار، جھاڑ- پھونک

هوډ *نر.م.* हूड 1. हठ, जिद, किसी चीज़ को पाने के लिए अड़ जाना 2. इंकार 3. इरादा

١. ہٹھ ، ضد، کسي چیز کو پاني کي لي اڑ جانا ٢. انکار ٣. ارادہ

هوډه *ښځ.م.* होड: 1. हठ, दृढ़ता, जिद, अड़ जाना 2. इरादा

١. ہٹھ ، درھتا، ضد، اڑ جانا ٢. ارادہ

هوډي *ص.نب.* होडी हठीला, जिद्दी, दुराग्रही, इरादे का पक्का

ہٹھیلا، جدّي، دراکرھي، ارادي کا پکّا

هور *نر.م.* हूर आक्रमण, प्रहार اَکرمن، پرھار

هوري *ض.* हूरे वहाँ, उधर وھان، ادھر

هوزه *ښځ.م.* हूज़: लहसुन لھسن

هوس *نر.م.* हवस लालसा, तरस, काम-वासना हवस, काम

لالسا، ترس-واسنا، هوس، کام

هوسا *نب.* होसा आनंदित, आराम, जो इत्मीनान से हो

آنندت، آرام، جو اطمینان سي هو

هوسيانه *ښځ.م.* होसयान: समृद्धि, वैभव, उन्नति

سمردھي، وبھو،اوںّتي

هوسيايي *ښځ.م.* होसयायी समृद्धि, वैभव

سمردھي، وبھو

هوسی होसइ चिंकारा, मृग, कलपूँछ, कुरंग, हिरण *ښځ.م.*

چنکارا، مرگ، کل پونچھ، کرنگ هرن

هوسېدل *مص.ل.* हवसेदल खुश रहना, किसी चीज़ की तमन्ना करना, आनंदित होना

خوش رھنا، کسي چیز کی تمنّا کرنا، آنندت هونا

هوسېدل *مص.ل.* होसेदल रहना, ठहरना, बसना

رھنا، ٹھھرنا، بسنا

هوش *نر.م.* हूख होश, बुद्धि, समझ, अक़्ल

هوش، بدھي، سمجھہ، عقل

هوښيار *ص.نر.م.* हूखयार बुद्धिमान, मेधावी, समझदार

بدهيمان، مېدهاوي، سمجهدار

هوښيارتوب *نر.م.* हूखयारतोब बुद्धिमानी, समझदारी

بدهيماني، سمجهداري

هوښيارتيا *ښځ.م.* हूखयारतिया बुद्धिमानी, अक़्लमंदी, होशियारी

بدهيماني، عقل مندي، هوشياري

هوښياري *ښځ.م.* होखयारी अक़्लमंदी, होशियारी, समझदारी

عقل مندي، هوشياري، سمجهداري

هوښياريدل *مص.ل.م.* होखयारेदल बुद्धिमान, समझदार होना, होशियार होना

بدهيمان، سمجهدار هونا، هوشيار هونا

هوغه *ض.* हूग़: वहाँ, उधर وهان، ادهر

هوک *ص.نر.م.* हूक ख़्याल में डूबा होना, ख़्यालों में गुम

خيال مېن ډوبا هونا، خيالون مېن گم

هوک پوک *ص.نر.م.* हूकपूक सोच में डूबा हुआ, चिंतित

سوچ مېن ډوبا هوا، چنتت

هوکړه *ښځ.م.* होकड़: सहमति, रजामंदी, वादा, इकरार

سهمتي، رضامندي، وعده،اقرار

هوکلی *ښځ.م.* होकलइ लकड़ी की बड़ी मूसली

لکړي کی بړي موسلي

هوکه *ص.نب.* हवक: 1. थका-माँदा 2. अघाव, भरमार, नाक तक भरा हुआ, अत्यंत भोजन खाया हुआ

١. تهکا-ماندا ٢.اګهاؤ، بهرمار، ناک تک بهرا هوا، اتينت بهوجن کهايا هوا

هوکه *ښځ.م.* होक: सहमति, रजामंदी, वादा, इक़रार

سهمتي، رضامندي، وعده، اقرار

هوکی *نر.م.* हवकै हाँफना هانپهنا

هوکی *نر.م.* होकै बेटी की शादी के लिए माता-पिता का राजी होना

ښټي کي شادي کي لي ماتاپتا کا راضي هونا

هوکی *ق.* हाँ होकै هان

هوګه *ښځ.م.* हूग: लहसुन لهسن

هول *نر.م.* हॉल 1. डर, भय, परेशानी, घबराहट 2. शीघ्रता, जल्दी

١. ډر، بهی، پرېشاني، ګهبراهټ ٢. شيګهرتا، جلدي

هول *نر.م.* हूल 1. अर्गल, अगरी, दरवाज़े की लकड़ी 2. भिखारियों का भीख के लिए आवाज़ लगाना

١. ارګل، اګري، دروازي کي لکړي ٢. بهيکهاريون کا بهيکهـ کي لي آواز لکانا

هولکي *ص.نب.* हव्लकी हड़बड़ी, जल्दबाज़, परेशान

هړبړي، جلد باز، پرېشان

هومره *ق.* हूमर: अत्यधिक, उतना اتيدهک، اتنا

هوښا *ښځ.م.* हूणा फंदा, जाल, चिड़ियों को पकड़ने का फंदा

پهندا، جال، چريون کو پکړني کا پهندا

هووی واه वाह हव्वै

هوی *ښځ.م.* हवइ भट्ठा بهټهٔا

هويت *نر.م.* हवीयत पहचान, परिचय, अभिज्ञान

پهچان، پريچی، ابهيګيان

هويه *ښځ.م.* होय: अंडा اندا

هه *نر.م.* ह: चौकस, सचेत, सतर्क چوکس، سچېت، سترک

هی *نر.م.* है हंत, हाय, आह, अफसोस

هنت، های، آه، افسوس

هی *ق.* हे هي

هی *ق.* हाँ هان

هيات *نر.م.* हयात शिष्टमंडल, प्रतिनिधि मंडल

ششټ مندل، پرتيندهي مندل

هيات *نر.م.* हयात गणित-ज्योतिष, खगोल-विज्ञान

ګنټ-جيوتش، کهګول-وګيان

هيبت *نر.م.* हयबत विस्मय, भय وسمی، بهی

هيپنوتيزم *نر.م.* हिप्नोटिज़्म सम्मोहन, सम्मोहन-विद्या

سموهن، سموهن- ودیا

هيجان *نر.م.* हयजान उत्तेजना, भावुक, उत्साह

اوتېجنا، بهاوک، اتساه

हैजानी ص.نب. उत्तेजक, उत्साहित, भावात्मक
اوتّبجک، اتساهت، بهاواتمک

हैचा ق. कोई नहीं, नगण्य-व्यक्ति
کويي نهين، نگنيه-ويکتي

हैचरता ق. कहीं भी नहीं कहीं भी नहीं
کهين بهي نهين

हैचरी ق. कहीं का नहीं रहना, कहीं भी नहीं
کهين کا نهين رهنا، کهين بهي نهين

हैच ص.نب. कुछ नहीं, नगण्य
کچهه نهين، نگنيه

हैचकल ص.نب. कभी नहीं
کبهي نهين

हैचोक ق. कोई नहीं, नगण्य-व्यक्ति
کويي نهين، نگنيه- ويکتي

हैच यो ق. कोई भी नहीं, कुछ भी नहीं
کويي بهي نهين، کچهه بهي نهين

हैदाद نر.م. दंड, सज़ा, धमकी
دنڈ، سزا، دهمکي

हैड्रोजन نر.م. हाइड्रोजन, उदजन
هايدروجن، ادجن

हैड्रोलोजी نبځ.م. जल- विज्ञान
جل- وگيان

हैर ص.نر.ج. विस्मरण, भूल जाना, भूला हुआ
وسمرن، بهول جانا، بهولا هوا

हैरजन ص.نر.م. भुलक्कड़, विस्मरणशील
بهولگڑ، وسمرن شيل

हैरी نر.م. लंबी पूँछवाला भेड़
لمبي پونچهه والا بهيڑ

हैरनदूकै ص.نر.م. भुलक्कड़, विस्मरणशील
بهولگڑ، وسمرن شيل

हैरो نر.م. वीर, नायक, हीरो
ویر، نایک، هیرو

हैरोल مص.مت. भुला देना, भुलाना
بهولا دينا، بهولانا

हैरः نبځ.م. विस्मरणशीलता, भुलक्कड़पन
وسمرن شيلتا، بهولگڑ پن

हैरदल مص.ل. भूलना, भूल जाना
بهولنا، بهول جانا

हैरी نر.م. युग, काल, समय, बारी
يگ، کال، سمی، باري

हैज़ ص.نب. उदर रोग, हैजा
ادر روگ، هيضه

हैस्तः ص.ق. दूर, दूरवर्ती
دورودورورتي

हैख ص.نر.ج. भौंचक्का, हैरान, चकित, परेशान, व्याकुल
بهوچگّا، حيران، چکت، پريشان، وياکل

हैखमः نبځ.م. अचानक बारिश का आना, गूँज गरज के साथ
اچانک بارش کا آنا، گونج گرج کي ساتهه

हैखमः نبځ.م. हैरानी
حيراني

हैयजः نبځ.م. उदर रोग
ادر روگ

हैकवल مص.مت. चलाना
چلانا

हैल نر.ج. इलायची
ايلايچي

हैलः نبځ.م. आशा, आकांक्षा, अपेक्षा
آشا، آکانکشا، اپيکشا

हैलइ نبځ.م. बतख़, पानी मुरग़ी
بطخ، پاني مرغي

हैमोग्लोबीन نر.ج. हीमोग्लोबीन
هيموگلوبين

हैवाद نر.م. मातृभूमि, देश
ماتربهومي، ديش

हैवादनै ص.نر.م. देशी, स्वदेशी
ديشي، سودیشي

हैवादवल نر.ج. देशवासी, हमवतन
ديش واسي، هم وطن

हैयोला نبځ.م. 1. विरूप-प्राणी 2. किसी भी चीज़ का पहला, प्रधान
١. وروپ-پراني ٢. کسي چيز کا پهلا، پردهان

हैहात نر.م. हट जाओ, भाग जाओ
هٹ جاؤ، بهاگ جاؤ

हैयत نر.م. 1. शिष्टमंडल, प्रतिनिधि-मंडल 2. खगोल-विज्ञान
١. ششٹ مندل، پرتينده‌هي-مندل ٢. کهگول-وگيان

य ی

ی یے *ښځ.م.* पश्तो भाषा का 41वाँ अक्षर
پشتو بهاشا کا ۴۱وان اکشر

یا یا *ق.* तो या,या या, या तो

یا نه *ق.* नहीं, न نهين، نه

یا ایه हे,ओ,ऐ هي،او،اى

یابو یابو *نر.م.* भारवाही घोड़ा, टट्टू, लद्द घोड़ा, बोझ ढ़ोने वाला घोड़ा
بهارواهي گهوړا، ټټو، لدّو گهوړا، بوجهه ډهونې والا گهوړا

یاد یاد *نر.م.* स्मृति, स्मरण, याद اسمرتي، اسمرن، یاد

یادداښت یادداښت *نر.م.* स्मृतिपत्र, स्मरण लेख, याददाश्त
اسمرتي پټر، اسمرن لیکه، یادداشت

یادګار یادګار *نر.م.* स्मारक, स्मरण- चिह्न, यादगार
اسمارک، اسمرن-چنه، یادګار

یادګیرته یادګیرته: *ښځ.م.* कीर्तिगान, स्मरणोत्सव, यादगीरत: संस्मरण
کرتیګان، اسمرنوتسو ، سنسمرن

یادول یادول *مص.مت.* याद करना, स्मरण करना
یاد کرنا، اسمرن کرنا

یادونه یادونه: *ښځ.م.* उल्लेख करना, नाम लेना, यादवन: उल्लेख
اولّیکه کرنا، نام لینا، اولّیکه

یاددېدل یادېدل *مص.ل.* याद किया जाना یاد کیا جانا

یار یار *نر.م.* 1. दोस्त, मित्र 2. प्रेमिका, प्रिय
۱. دوست، متر ۲. پرېمکا، پریی

یارانه یارانه: *ښځ.م.* दोस्ती, मित्रता دوستي، مترتا

یارډ یارډ *نر.م.* गज ګج

یارمخچې یارمخچې *ښځ.م.* गौरैया का एक प्रकार
ګوریا کا اېک پرکار

یاري یاري *ښځ.م.* दोस्ती, मित्रता دوستي، مترتا

یاس یاس *نر.م.* निराशा, विफलता نراشا، وېهلتا

یاسمن یاسمن *نر.م.* जासमीन, चमेली جاسمین، چمبلي

یاغي یاغي *ص.نب.* विद्रोही, बाग़ी ودروهي، باغي

یاغیتوب یاغیتوب *نر.م.* विद्रोही, बग़ावत ودروهي، بغاوت

یاقوت یاقوت *نر.م.* मानिक, एक प्रसिद्ध रत्न, लाल, याक़ूत
याक़ूत, लाल रंग का एक बेशक़ीमती पत्थर
مانک، اېک پرسدهه رتن، لعل، یاقوت، لال رنګ کا اېک بېشقیمتي پتهر

یامېدل یامېدل *مص.ل.* नृत्य करना, नाचना
نرتیی کرنا،ناچنا

یاور یاور *نر.م.* 1. सहायक, परिसहायक 2. दोस्त, मित्र
۱. سهایک، پریسهایک ۲. دوست ، متر

یبل یبل *ص.نر.م.* नंगे पाँव, नंगे पैर ننګي پاؤن، ننګي پېر

یتیم یتیم *نر.م.* अनाथ, यतीम اناتهه، یتیم

یخ یخ *ص.نر.م.* ठंडा, शीतल, बर्फ, हिम
ټهنډا، شیتل، برف، هیم

یخاو یخاو *نر.م.* शीतल-जल شیتل-جل

یخچال یخچال *نر.م.* 1. प्रशीतक 2. हिमनदी, हिमीकर, हिमानी, रेफ्रिजरेटर
۱. پرشیتک ۲. هیم ندي، هیمیکر، هیماني، رېفریجریټر

یخدان یخدان *نر.م.* बर्फदान, बर्फपेटी
برف دان، برف پېټي

یخزنی یخزنۍ *ص.نر.م.* जमा हुआ, बर्फ से जमा हुआ
جما هوا، برف سي جما هوا

یخما لک یخما لک *نر.م.* हिम स्केटिंग, बर्फ का खेल
هم اسکېټنګ، برف کا کهېل

یخني یخنی *ښځ.م.* ठंडापन, शीतपन, जाड़ा, जाड़े का मौसम
ټهنډا پن، شیت پن، جاړا، جاړي کا موسم

یخني یخنی *ښځ.م.* दमपुख्त गोश्त, कढ़ाई में पकाया गया गोश्त
دم پخت گوشت، کړهایي مېن پکایا گیا گوشت

یخوالی यख़वालै *نر.م.* ठंडापन, शीतपन
ٹھنڈا پن، شیت پن

یخول यख़वल *مص.مت.* 1. बर्फ बनाना, ठंडा करना 2. सज़ा देना 3. मारना, वध करना
١. برف بنانا، ٹھنڈا کرنا ٢. سزا دینا ٣. مارنا، ودھ کرنا

یخی यख़ै *نر.م.* बर्फ, हिम برف، هم

یرغل यरग़ल *نر.م.* आक्रमण, हमला, धावा
آکرمن، حملہ، دھاوا

یرغلګر यरग़लगर *نر.ص.م.* आक्रामक, हमलावर
آکرامک، حملاور

یرغمل यरग़मल *نر.م.* बंधक, बंधक-व्यक्ति
بندھک، بندھک - ویکتي

یرغه यरग़: *ص.نر.م.* रहवाल, घोड़े की चाल, तेज़ रफ्तार घोड़ा
رھوال، گھوڑي کي چال، تیز رفتار گھورا

یرقان यरक़ान *نر.م.* पीलिया (रोग), कामला
پیلیا (روگ)، کاملا

یڑي यजी *ښځ.ج.* देवदारू-लकड़ी دیودارو- لکڑي

یږ यग *نر.م.* रीछ, भालू ریچھ، بھالو

یعني यानी *ق.* अर्थात ارتھات

یقین यक़ीन *نر.م.* निश्चय, अवश्य, बेशक, एतबार, यक़ीन
نشچی، اوشی، بي شک، اعتبار، یقین

یقیناً यक़ीनन *ق.* निश्चित रूप से, अवश्य
نشچت روپ سي، اوشی

یکاوه यकाव: *ښځ.م.* बादल, मेघ, घनघोर घटा
بادل، میگھ، گھنگھور گھٹا

یکدګ यकदग *نر.م.* पनीर, पका हुआ पनीर
پنیر، پکا ھوا پنیر

یکړ यकड़ *ص.نر.م.* अकेला, एक اکیلا، ایک

یکشنبه यकशनब: *ښځ.م.* रविवार رویوار

یکنواخت यकनवाख़्त *ص.نر.م.* एक स्वर ایک سور

یکی यकइ *ښځ.ج.* 1. सिक्का, मुद्रा 2. साईकिल
١. سِکّہ، مدرا ٢. سایکل

یلغز यलग़ज़ *ص.نر.م.* अविवाहित اویواھیت

یله यल: *ص.نب.* खाली, मुक्त خالي، مکت

یم यम *ف.* हूँ ھون

یم यम *نر.م.* समुद्र, सागर سمدر، ساگر

یمال यमाल *نر.م.* हिमस्खलन, हिमधाव
ھِم اسخلن، ھِم دھاو

یمن यमन (देश) *نر.م.* यमन (देश) یمن (دیش)

یمنول यमनवल *مص.مت.* शांत करना شانت کرنا

ین यीन *وروستاری* पश्तो भाषा का प्रत्यय शब्द
پشتو بھاشا کا پرتیی شبد

وړین ऊनी اووني

وړین वड़ीन ऊनी, ऊन का बना हुआ
اؤني، اؤن کا بنا ھوا

مالګین नमकीन मालगीन नमकीन

ین यन *نر.م.* येन یین

ینډه यनड: *ښځ.م.* हठ, जिद, सरकशी, बग़ावत
ھٹھه، جد،سر کشي، بغاوت

ینه यन: *ښځ.م.* जिगर, यकृत, कलेजा
جگر، یکرت، کلیجا

یو यव *ش.* एक ایک

یو यू *ف.ج.* हम लोग हैं ھم لوگ ھین

یواځي यवाजी *ص.نب.* अकेला, एकमात्र اکیلا، ایک ماتر

یوارخیز यवारख़ीज़ *ص.نر.ج.* एकपक्षीय, एक तरफा
ایک پکشیی، ایک طرفه

یوازي यवाज़ी *ص.نب.ق.* एकमात्र, अकेला, एकाकी
ایک ماتر، اکیلا، ایکاکي

یوازیتوب यवाज़ीतोब *نر.م.* एकाकीपन, अकेलापन
ایکاکي پن، اکیلا پن

یوازینی यवाज़ीनै *ص.نر.م.* केवल, एकमात्र, सिर्फ, अकेला
کیول، ایک ماتر، صرف، اکیلا

یوازي والی यवाज़ी वालै *نر.م.* अकेलापन, एकाकीपन
اکیلا پن، ایکاکي پن

یوپ यूप *نر.م.* गोता, डुबकी غوطه، ډبکي

یوپټه यौपटः *ص.نب.* 1. एकहरा 2. नग्न, नग्नीकृत ۱. اېک هرا ۲. ننګ، ننګیکرت

یوپلا यौपलः *ق.* एक ही समय, एक बार اېک هی سمی، اېک بار

یوپه دوه यौपादवः *ق.* दूना, दुगुना, दो बार دونا، دوګنا، دو بار

یوپه یو यौपायो *ق.* एक-एक करके اېک-اېک کرکي

یوپه یوه यौपायवः *ق.* 1. एक बार, अचानक 2. निश्चित रूप से ۱. اېک بار، اچانک ۲. نشچت روپ سي

یوتربله यौतरबलः *ق.* एक-दूसरे के लिए, एक-दूसरे के साथ

اېک - دوسري کي لي، اېک - دوسري کي ساتهه

یوچا यौचा *ض.* 1. कोई 2. विश्वसनीय, एक आदमी ۱. کويي ۲. وشوسنيي، اېک آدمي

یوچیري यौचीरी *ق.* कहीं भी, कोई भी स्थान کهين بهي، کويي بهي استهان

یوخای यौजाय *ص.نر.م.* एक साथ, एक ही समय اېک ساتهه، اېک هی سمی

یوخلی यौजलै *ق.* एक बार اېک بار

یوڅو यौसो *ص.نب.* कुछ, थोड़ा सा کچهـ، تهورا سا

یوڅوک यौसोक *ض.* कोई کويي

یوڅه यौसा *ص.نب.* कुछ-कुछ, जरा-सा کچهـ-کچهـ، ذراسا

یوحزبي यौहिज़बी *ص.نب.* एक दलीय तंत्र اېک دليه تنتر

یودم यौदम *ق.* साथ-साथ, एक बार. ساتهـ-ساتهـ، اېک بار

یور योर *شبځ.م.* देवरानी دېورانې

یوراز यौराज़ *ص.نب.* समान. समरूप, एक तरह का. سمان، سم روپ، اېک طرح کا

یورانیم यूरानियम *نر.ج.* यूरेनियम يورېنيم

یورپ योरप *نر.م.* यूरोप يوروپ

یورنګه यौरंगः *ص.نب.* एक रंगा, समान रंग. اېک رنګا، سمان رنګ

یوروګوای योरोगवाय *شبځ.م.* उरुग्वे देश. اوروګوي دېش

یورولوژي मूत्र-विज्ञान *شبځ.م.* مټر- وګيان

یوزلی अकेला, एकाकी. *ص.نر.م.* اېکلا، اېکاکي

یوزره यौज़ड़ः *ص.نب* एकमत, सर्वसम्मत اېکمت، سروسمت

یوژبی ईमानदार,सच्चा *ص.نر.م.* یوجبै ایماندار، سچّا

یوسترګی यौस्तरगै *ص.نر.م.* कानाएकाक्षी जिसकी एक आँख फूट गई हो کانا، اېکاکش جسکي اېک آنکهه پهوټ ګيي هو

یوسفزی यूसुफज़ै *نر.ج.* अफ़ग़ानी जनजाति افغاني جن ذاتي

یوسپلابي यौसेलाबी *ص.نب.* एकाक्षर. اېکاکشر

یووستو यौवस्तवै *ص.نر.م.* एकहरा, इकहरा اېک هرا، اکهرا

یوشان यौशान *ص.نب.* एक जैसा, समान, समरूप اېک جېسا، سمان، سمروپ

یوطرفه यौतरफः *ص.نب.* एक पक्षीय, एक तरफा اېک پکشيی، اېک طرفه

یوقلم यौक़लम *ق.* संपूर्णतः, एकमुश्त, सारा سمپورنته، اېک مشت، سارا

یوګوسلاویا योगोस्लाविया *شبځ.م.* यूगोस्लाविया (देश) يوګوسلاويا (دېش)

یولاس यौलास *ص.نب.* 1. शुद्ध, अमिश्रित 2. संयुक्त, संगठित ۱. شدهـ، امشرت ۲. سنيکت، سنګټهت

یولاسی यौलासी *ص.نر.م.* एक हत्था, अकेला اېک هتتها، اېکلا

یوله بله यौलाबल *ق.* एक-दूसरे के लिए, एक-दूसरे के साथ اېک-دوسري کي لي، اېک-دوسري کي ساتهه

یوم यूम *ن* बेल, कुदाल, फावड़ा بېل، کدال، پهاورا

یومخی यौमख़ै *ق.* सच्चा, निष्कपट سچّا، نشکپټ

یومخی यौमख़े *ق.* सभी, समस्त, संपूर्णतः سبهي، سمست، سمپورنته

یومخیز यौमख़ीज़ *ص.نر.ج.* समस्त, सभी, संपूर्णतः سمست، سبهي، سمپورنته

یومکی *نر.م.* यूमकै असंफलक, स्कंध-अस्थि, कंधे की हड्डी

اسنفلک، اسکندھ استھي، کندھي کي ھڈّي

یومنزلہ *ص.نب.* यौमंज़िलः एक तल्ला, एक मंज़िलः

ایک تلّا، ایک منزلہ

یوموتی *ص.نر.م.* यौमूटै संयुक्त, एक-साथ, इकट्ठा

سنیوکت، ایک-ساتھہ، اکٹھا

یون نمی *نر.م.* यून गति, चाल, प्रस्थान, जाना

گتي، چال، پرستھان، جانا

یون نمی *نر.م.* स्वभाव, चरित्र यून سوبھاؤ، چرتر

یونان نمی *نر.م.* यूनान (देश) یونان(دیش)

یونانی *نر.م.* यूनानी یونانی

یونٹ *نر.م.* यूनिट मात्रक, इकाई ماترک، اکایي

یونسکو *ثبخ.م.* यूनसको यूनेस्को یونیسکو

یونو *ثبخ.م.* यूनो संयुक्त राष्ट्र संघ سنیکت راشٹر سنگھہ

یونیفورم *نر.م.* यूनिफोर्म वरदी, समरूप

وردي، سمروپ

یونی *ثبخ.ج.* यूणी देवरानियाँ, योर का बहुवचन

دیورانیان، یور کا بھو وچن

یووالی *نر.م.* यौवाली एकता, अखंडता

ایکتا، اکھنڈتا

یووختیز *ص.نر.ج.* यौवख़तीज़ पार्ट टाइम, अंशकालिक

پارٹ ٹایم، انش کالک

یوورگ *نر.م.* यौवरग ऊँट का एक साल का बच्चा

اونٹ کا ایک سال کا بچّا

یووزری *ص.نر.م.* यौवज़रै 1. अकेला, वह व्यक्ति जिसका कोई अपना न हो 2. निर्जन

۱. اکیلا، وہ ویکتي جسکا کویي اپنا نہ ھو ۲. نرجن

یوولس *ش.* यवोलस ग्यारह گیارہ

یوولسم *ص.نر.م.* यावोलस्म ग्यारहवाँ گیارھواں

یوویشت *ش.* यावीश्त इक्कीस اکیس

یوہ *ثبخ.م.* यवः हल, लांगल هل، لانگل

یوي *ثبخ.م.* यवे लांगल, हल لانگل، هل

یہ *ق.* यः नहीं نہیں

یہود *نر.ج.* यहूद यहूदी یہودي

یہودي *ص.نب.* यहूदी यहूदी, यहूदियों का

یہودي، یہودیوں کا

یی *ثبخ.م.* ये पश्तो भाषा का एक अक्षर

پشتو بھاشا کا ایک اکشر

یی *ف.* ये तुम हो تم ھو

یی *ض.* ये उसका, उनका اسکا، انکا

یئ *ف.ج.* येइ तुम लोग हो, आप लोग हैं

تم لوگ ھو، آپ لوگ ھیں

بیڑ *نر.م.* येर बेरा, बेड़ा, नाव, पोत-समूह, समुद्री बेड़ों का एक समूह जो एक कमांडर के अधीन हो

بیڑا، بیڑا، ناؤ، پوت –سموہ، سمدري بیڑون کا ایک سموہ جو ایک کماندر کي ادھین ھو

بیم *نر.م.* यीम कुदाल, फावड़ा کدال، پھاوڑا

بینہ *ثبخ.م.* येनः जिगर, यकृत, कलेजा

جگر، یکرت، کلیجہ

© भारत सरकार
नियंत्रक प्रकाशन
PED-1027
500-2022 (DSK-II)

केंद्रीय हिंदी निदेशालय द्वारा प्रकाशित / प्रकाशनाधीन कोश और वार्तालाप पुस्तिकाएँ

प्रकाशित

1. समेकित हिंदी- संयुक्त राष्ट्रभाषा कोश
2. अरबी- हिंदी कोश
3. चीनी- हिंदी कोश
4. फ्रांसीसी- हिंदी कोश
5. रूसी- हिंदी कोश
6. फारसी-हिंदी कोश
7. हिंदी-नेपाली कोश
8. हिंदी- स्वाहीली कोश
9. हिंदी-सिंहल कोश
10. हिंदी- रूसी वार्तालाप पुस्तिका
11. स्पेनी-हिंदी कोश
12. चेक-हिंदी कोश
13. नेपाली-हिंदी कोश
14. हिंदी-रूसी कोश

प्रकाशनाधीन

1. हिंदी-तिब्बती कोश
2. सिंहल-हिंदी कोश
3. हिंदी-चीनी वार्तालाप पुस्तिका
4. हिंदी-अरबी कोश (संशोधित और परिवर्धित संस्करण)
5. हिंदी-फ्रांसीसी कोश (संशोधित और परिवर्धित संस्करण)

मूल्य یہ

भारत में یہ ھند کی : ₹ 234/-

विदेश में یہ بھر کی : $ 2.93 £ 2.53

निदेशालय के अन्य महत्वपूर्ण प्रकाशन

- भाषा (द्वैमासिक) वार्षिक मूल्य : 125.00 रुपए
  एक प्रति : 25.00 रुपए
- वार्षिकी
- साहित्यमाला

संपर्क करें

सहायक निदेशक (बिक्री)
केंद्रीय हिंदी निदेशालय
पश्चिमी खंड -7, रामकृष्णपुरम
नई दिल्ली-110066

अथवा

प्रकाशन विभाग
भारत सरकार
सिविल लाइंस
दिल्ली -110054